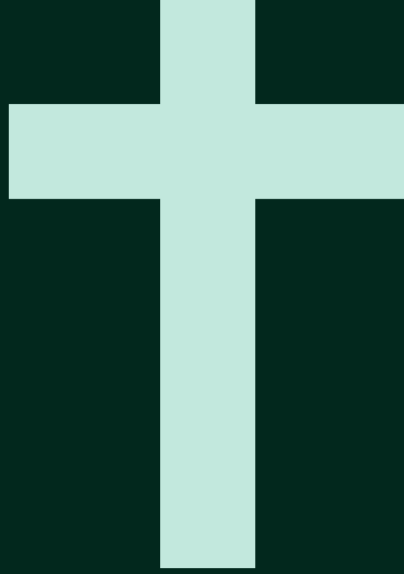

Deus ekawẽntup Kawẽn
iisuat ekawẽn

New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)

**Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn
New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

Contents

Mateus	1
Marcos	68
Lucas	107
João	171
Atos	220
Romanos	289
1 Coríntios	319
2 Coríntios	347
Gálatas	365
Efésios	376
Filipenses	386
Colossenses	393
1 Tessalonicenses	400
2 Tessalonicenses	406
1 Timóteo	410
2 Timóteo	418
Tito	424
Filemom	428
Hebreus	430
Tiago	452
1 Pedro	459
2 Pedro	467
1 João	472
2 João	479
3 João	480
Judas	481
Apocalipse	484

JESUS CRISTO MUWĒĜAP EKAWĒNTUP—MATEUS EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Kuyjeayũ Jesus Cristo diwatwat. Ixe Jesus tiwat ijop'in ma Davi dak, Abraão dak. Ixe Davi Abraão naxegebit osunuy. Kuyjeayũ osodop ip. Tobuyũ osodop ip. Ite diwatwat ma. Ibũrũ ma osodop ip: ² Isaque ebay Abraão osunuy. Jacó ebay Isaque o'e. Judá ebay Jacó osunuy—Judá kitpiyũ ebay dak. ³ Peres ebay Judá osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy. Arão ebay Esrom osunuy. ⁴ Aminadabe ebay Arão osunuy. Nasom ebay Aminadabe osunuy. Salmom ebay Nasom osunuy. ⁵ Boaz ebay Salmom osunuy. Raabe Boaz xi osunuy. Obede ebay Boaz osunuy. Obede xi Rute osunuy. Jessé ebay Obede osunuy.

Imĕn o'e. 14 em osodop—14 gerações osodop.

⁶ Davi ebay Jessé osunuy—kuyibit kukukat ebay. Salomão eba y Davi osunuy. Urias tayxibuk Salomão xi osunuy. ⁷ Roboão ebay Salomão osunuy. Abias ebay Roboão osunuy. Asa ebay Abias osunuy. ⁸ Josafá ebay Asa osunuy. Jorão ebay Josafá osunuy. Uzias ebay Jorão osunuy. ⁹ Jotão ebay Uzias osunuy. Acaz ebay Jotão osunuy. Ezequias ebay Acaz osunuy. ¹⁰ Manassés ebay Ezequias osunuy. Amom ebay Manassés osunuy. Josias ebay Amom osunuy. ¹¹ Jeconias ebay Josias o'e, Jeconias kitpiyũ ebay dak.

Imĕn Josias o'e, itakomaayũ Israel naxegebitbit tujowatwan pima Babilônia eipi be. Imĕn o'e dak. Wara'at 14 em osodop—14 gerações osodop.

¹² Tujowat puje, Salatiel ebay ixē Jeconias osunuy. Zorobabel ebay Salatiel osunuy. ¹³ Abiúde ebay Zorobabel osunuy. Eliaquim ebay Abiúde osunuy. Azor ebay Eliaquim osunuy. ¹⁴ Sadoque ebay Azor osunuy. Aquim ebay Sadoque osunuy. Eliúde ebay Aquim osunuy. ¹⁵ Eleazar ebay Eliúde osunuy. Matã ebay Eleazar osunuy. Jacó ebay Matã osunuy. ¹⁶⁻¹⁷ José Maria itop osunuy. Jacó Maria itop ebay osunuy. Jesus Maria'it osunuy. Cristo i ibutet, ixē Jesus putet.

Imĕn o'e dak. Warara'at 14 em osodop—14 gerações osodop. Ibũrũ ma Jesus tobuyũ.

¹⁸ Jesus Cristo kapap. Jesus xi José wadip osunuy. Maria i ibutet osunuy. Yukreğ o'e, jewebumũn awap. Deus biõğbuk o'ğ'u'ukreğ.

¹⁹ Yukreğ puje, José iboam itaybit o'e. Icĕmat osunuy José. Maria musũsũn pin ġu osunuy ibaripyũ etabun. Imĕnpuye José ibu'u osunuy jewebumũn. Iba'arĕm suiwat ojuy.

²⁰ José bit ijop i'e pin pima, Deus ekawĕn tojtjt'ukat ma oajĕm José kay, jexeyxey bima.

— José! — io'e. — Davi diwacat ĕn! Epararam ġu juy Maria eju jewebumũn ām—ewadip eju. Deus biõğbuk Xipan o'ğ'u'ukreğ. ²¹ I'it je'kap—agokatkat'it'it. Ibuten Jesus i esubutetmõğ. I'it puten. Judeuyũ bewi ikĕrĕat ju'uk je'e ipiat'ajoap puxim — io'e—Deus ekawĕn tojtjt'ukat o'e José be.

²² Soat ijop o'jebapuk. Deus o'e jekawĕn muwĕnuwĕn'ukayũ be iap tağ o'jebapuk. ²³ Imĕn ixē o'e apĕn Deus o'e iap tağ:

Eya'õpicũğcũğ cuy epesop. Ayacat yukreğ je'e. Ayacat i'it je'kap. Agokatkan je'e. Yaypan'isuat je'it ġukap. Emanuel i ibuten je'e, i.

(Emanuel o'e Deus omuy wuyweju.)

²⁴ Jewurũğ puje, José o'e soat Deus ekawẽn tojotjot'ukato'e cebe. Deus ekawẽn tağ José o'jewebumũn Maria eju. ²⁵ I'it kap awap, o'jepo ğu buk ceweju. Maria'it o'subutetmõğ Jesus i, ikap puje.

2

¹ O'kap Jesus Belém ka be, Judéia eipi be. Gebuje itaybit cĩcāyũ oajēm Jerusalém ka kay. Kasopta jujuap itaybit cĩcā ip. Herodes Judeuyũ kukuk'ukat pima, oajēm ip. Kaxijēmap eipi bewi oajēm ip.

² — Poce bekicat omuy? — io'e ip. — Xeku Judeuyũ kukuk'ukan em—ixe bekicat. Kasopta ocetajojo oceka be—kaxijēmap eipi be. Tawaru ma o'jedaebapuk. Imēnpuye ocetaybit bekicat o'kap iam. Ya'õbacaat xeku. Oajēm ixe mubuyxi am — io'e ip. ³ Imēnpuye Herodes yağuybabi'ũm o'e, Jerusalém ka watwat tak.

⁴ Judeuyũ epaĩyũ kukukayũ o'tomuwã Herodes. Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak o'tomuwã ixe. O'je'awero ip Herodes kay.

— Poce Deus emunaẽ je'kap? — io'e cebe ip.

⁵ — Belém ka be, Judéia eipi be — io'e ip Herodes pe. — Imēn Deus ekawẽn muwēnuwẽn'ukat kuy tupmubararağ o'e—Deus ekawěntup. ⁶ Kuy o'e:

Belém ka bewi eykukukat omuyku—Judá eipi bewi. Imēnpuye iboceayũ je'e iboap ika muboğuboğ. Eykukukat Israel naxegebithbit mujujum je'e. Imēnpuye ikaboğ je'e iboka, i.

Imēn Deus ekawẽn muwēnuwẽn'ukat kuy tupmubararağ o'e—Deus ekawěntup — io'e ip.

⁷ Gebuje Herodes itaybit cĩcāyũ o'tomuwã—kaxijēmap eipi bewiayũ. Iba'arēm o'tomuwã. Oajēm ip, o'tomuwã buye.

— Puju ixe kasopta o'jedaebapuk kabi be—eyeipi be? — i biğ ma o'e—Herodes o'e.

Kasopta muwēnuwẽn o'e ip Herodes eju.

⁸ — Epeju Belém ka kay — Herodes o'e cebe ip. — Bekicat kudadam cĩcā epeju. Tobuxik puje, ixe awēğ cuy epeyawēğmuwẽn owebe, owebe ijo am, ixe mubuyxin am — Herodes o'e itaybit cĩcāyũ be.

Herodes pit bekicat mubuyxin ojuy ğu.

⁹⁻¹⁰ Herodes ekawẽn co buje, o'jēm ip. Belém ka kay o'ju ip. Cucum pima, kasopta o'ju cewap ip. Icocok cĩcā ip o'e waram, tajojom puye. Cum. Cum. Cum. O'jedaecũ. Bekicat tuk'a ase o'jedaecũ.

¹¹ Oajēm ip uk'a kay. Oõm ip.

Gebuje bekicat o'jojojo ip. Ixi eju osunuy bekicat—Maria eju. O'jēğ'aecõğcõğ ip bekicat topabe, imubuyxin am. Jebubut mũn'a o'yadomudip'uk ip. Iubun o'ğũm ip Maria be. Ouro o'ğũm ip. Darut'a o'yaũm ip. Tade'oatup o'tupũm ip—mirradup. Soat o'ğũm ip bekicat peam.

¹² Xet. O'jexeyxey ip, jexet pima.

— Epeyepit ğu juy Herodes kay — Deus o'e cexey bi.

Imēnpuye o'jepit ip jeipi kay wara'at e dağwi ma.

¹³ Itaybit cĩcāyũ ijēm puje, Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jebapuk José kay—Maria itop kay. Ixet pima, jexey bi o'jebapuk. O'jekawẽn José eju.

— Ecenapõn cuy Egito eipi kay — io'e José be. — Bekicat etujupa'um, ixi dak. Bomaku epesop cuy — i'e'em cebe. — Ajēm puje, epesop cuy Egito eipi be, Herodes bekicat kudadam puye. Ixe kudadam je'e yaokam — io'e José be. — Emukuyjo buje, epeju juy Egito eipi bewi — io'e Deus ekawẽn tojotjot'ukat.

— Hm hm — José o'e.

¹⁴ O'jenapõn. Egito eipi kay o'ju ip. Bekicat o'tujupa'um ixima dağ, ixi dak.

¹⁵ Oajēm ip. Osodop ip Egito eipi be Herodes itait pima, osodop ip. Ce'ũ buje, o'jepit ip jeka be.

Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat cuk adi o'jekawēn kuyjeayũ be.

Egito eipi bewi okpot otomuwã, i juk o'e Deus, io'e.

Imēn Deus o'e. Ipot muwēnuwēn o'e. Jesus muwēnuwēn o'e. José itait pima, Deus ja'õ mucũgãm o'gũgẽ.

¹⁶ Wara'at e dağ itaybit cĩcãayũ epit puje, Herodes itaybit o'e jemuğuykuku iam. Cekay ip itakoma jĩjã o'e. Te'e ma o'e.

Kuy bima kasopta o'jedaebapuk—xepxep koato bima. Iboam osunuy itaybit Herodes. Imēnpuye jebekitkit o'ğuju xepxep koatoayũ yaokam, pũğ koatoayũ dak yaokam. Kap'isuat tak ip o'yaokaka.

O'ğuju Belém ka be—Belém ka tẽğ ma dak. ¹⁷ Imēn Deus tak o'gũgẽ. Ja'õ mucũgãm o'gũgẽ. Jeremias kuyje imēn kawēnwēn o'e Deus a'õ dağ.

¹⁸ Kuyje Jeremias o'e:

Raquel o'ya'ĩjojo ip—Rama ka becat. O'tõtõn cĩcã Raquel ya'õberen. Iğuycũgãm cĩcã o'e ixē. Iba'ore iboceayũ be Raquel mucok am. Bekitkit'ũm'ũm kay o'tõtõn. O'tõtõn jenaxeğebitbit oe'ũ'ũ buye, o'ğuy'ũm puye, i juk o'e Jeremias Deus a'õ dağ.

¹⁹ Herodes e'ũ buje, Deus ekawēn tojotjot'ukat waram o'jebapuk José kay. Ixet pima jexey bi o'jebapuk. Egito eipi be o'jebapuk.

²⁰ O'jekawēn José eju.

— Kuy oe'ũ ip—bekicat aoka pinayũ — io'e cebe. — Bekicat etujowat, ixi dak. Israel eipi kay epeju juy — io'e José be.

— Hm hm — José o'e.

²¹ Aripit. O'jepit Israel eipi kay. Bekicat o'tujupit, ixi dak. O'jepit ip.

²² Imēnpit iparara o'e José Herodes ipot puxim—Arquelau buxim. Judéia eipi kukukan o'e Herodes'ũm tieğ Arquelau. José iboam itaybit pima, iparara o'e Judéia eipi be jajēm am. Galiléia eipi be o'ju ip José jeparara pibun. O'ju ip, waram ma jexeyxey buye.

— Eğuy ğu juy Judéia eipi be — Deus o'e José be, jexeyxey bima.

²³ Oajēm ip Nazaré ka kay. Osodop ip Nazaré ka be, Judéia eipi be. Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ juk o'e ip bekicat muwēnuwēn pima.

Nazaré ka wat je'bapuk xeku, i.

Soat ma apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'e iap tağ o'jebapuk. Imēnpit soat etabun xipat'ũm cĩcã osodop ip—Nazaré ka wat.

3

¹ Gebujeat kabia João Batista o'ju. Judéia eipi be o'ju—Jordãodi be—uk'a'ũmat pe. O'ju, Jesus Nazaré ka be bima. Ipi juacat mutaybitbin oeku ixē João.

² — Epeyepere juy ikērēat muğẽğẽap. Deus soat kukanap kabia jajēm dao ma. Deus a'õbi ijoceyũ muju am jajēm — io'e ipi juacat pe.

³⁻⁴ Camelodap muğẽğẽ osunuy João doti. Jekpumũnpu dak ixē muğẽğẽ osunuy. Ixat osunuy arobidadek puximat, eit koğũnpi dağ tak.

Kuyje Isaiás ixē João muwēnuwēn o'e Deus a'õbi Israel naxeğebit pe.

Ağokatkat jewãwãwãm uk'a'ũmat pe, i. Imēn jewãwãm: “Soat e juy epesue-mukacũgãm wuykukukat ajēmãm,” i. “Ie juy epesuemudim ceku am,” i, io'e. Imēn e'em Isaiás emudupmubararaktup.

⁵ Gebuje isu ma Jerusalém ka watwat o'ju ip João kay. O'ju João ekawēn a'ĩjo am. Soat Jordãodi wãbu korerenayũ dak o'ju, Judéia eipi becat tak.

⁶ Soat ip o'jewemubatisasan Jordãodi be. O'jewemubatisasan João be. O'ğubatisasan ixē João.

— Deus etabun ikērēat kuḡ oceju. Imēnpit ikērēat epere pin oce'e. Imēnpuye ocemubatisasan cuy ece — io'e ip João be.

Ijop ekawēn muwēnuwēnayū o'ḡubatisasan João. ⁷ Fariseuyū cucum o'e ip jewemubatisasan Jordāodi be. Saduceuyū dak cucum o'e ip.

João o'jekawēn cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

— Deus xewi eyenapōn pin, eykay itakoma buye. Eyenapōn pin ikērēat ipi cīcāat puxixim. Abu jeymukūyjo eyenapōn ām? — io'e. — Puybu'it'it buxim eyju. Wuye'ūap mubapukatpu buxim eyju — io'e. — Apēn puybu o'jenapōn wuykat pewi wuykat mupik pima, imēn tak eyenapōn pin Deus o'supī'ajoiat pewi — io'e. ⁸— Cūḡ ma juy epeku soat etabun. Ikērēat cuy epeyepere — io'e. Imēn soat itaybit e'em iḡuycūḡ cīcā ip ikērēat e'e buye iam, ḡasū cūḡ ma je'ku ip iam tak.

⁹ — Tūibe Deus ipiat supī'ajoat ḡu wuywebe, wuyju Abraão naxeḡebitbit puye iān purut eyju e'em — io'e João cebe ip. — Cedaḡ ḡu eyju jewaḡuydadam. Iba'ore ḡu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeḡebitbiyūm, jekay kūyjobitayūm — io'e. ¹⁰ — Gaxīn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ūmat'ip takat am, yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ḡaxīn ma ipiat supī'ajoat kūyjobit'ūmayū be, eywebe — João o'e.

¹¹ — Wara'acat omuyku onomuju. Ixe obodi ma ya'ōbuyxi. Soat podi ma ya'ōbaca. Ōn pit ajo peḡap ḡu cebeam? Cedaḡ ḡu kuka oce ixe a'ōbuywatwat'ukan, oboḡ ḡu buye. Ōn ma eymubatisasan idibi be. Ixe bit Deus biōḡbuk ḡuōm eywebe, ya'ō daḡ eyeku am. Apēn daxa be taixee mupik, imēn tak Deus biōḡbuk pe ikērēat ḡuy'ū. ¹² Wuyju taixee xikxiḡ tumūntata mujēm ām taixee bewi. Tumūntata muxipanpan wuyju tamūn'a be. Taixee mupikpiḡ daxa be. Imēnpuxim Deus kūyjobicayū muwajejēm kūyjobit'ūmayu xewi. Kūyjobicayū ixe xe jeedop soat em. Kūyjobit'ūmayū bit soat em ipiat supī'ajojo — João o'e cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

¹³ Jesus oajēm Jordāodi be, ixe jemubatisaan João be. João bit ibu'u o'e Jesus mubatisasan.

¹⁴ — Okay du ejut? — João o'e Jesus pe. — Ōn ḡu bit. Ēn acā juy ece omubatisasan — io'e João Jesus pe.

¹⁵ — Gasū ma — io'e João be. — Omubatisasan cuy ece. Imēn cuy ace, cūḡ ma wuyeku am Deus etabun.

— Xipat — João o'e.

O'ḡubatisasan.

¹⁶ Idibi bewi o'jeu Jesus. Kabi ma o'jekoce. Pukaso jo'iat o'jojoho pupum—Ibiōḡbuk xipacat. Jesus kay oajēm. Oōm Ibiōḡbuk xipacat cebe—Jesus pe.

¹⁷ Gebuje Deus o'jekawēn kabi bewi.

— Ite okpot—wemukukpinut — io'e. — Soat em ocokcok cīcā cekay — Deus o'e.

4

¹ Gaxīn ma Ibiōḡbuk xipacat Jesus o'tujowat uk'a'ūmat pe. O'tujowat, ibiōḡbuk kērēayū kukukat pe ibuyxijo am. ² Uk'a'ūmat pe osunuy Jesus ade kabia—40 kabia. 40 ixima dak osunuy. Jekōnkōn ḡu osunuy. Repi'ajojom cīcā osunuy.

³ Ibiōḡbuk kērēayū kukukat oajēm Jesus kay.

— Jesus — io'e. — Deus ipot ēn pima, a'ōbi ma wita'a juy eyamuwexat pāo'am, ere jījā buye — io'e.

⁴ — Ap! — io'e. — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Wuyetabēḡ wuyxat o'om puye ḡu—Deus wuymutaicin puye, i. Wuyju jekukum, Deus a'ōbuyxi buye acā, i — io'e Jesus.

⁵ Gebuje ibiōḡbuk kērēayū kukukat Jesus o'tujowat Jerusalém ka be, Deus a'ōbi ika xipacatka be.

Deus eju kawēnwēnap'a kay oajēm ip—yaboḡat'a kay. O'jeu ibo uk'a jeje. Uk'a yaberenat'a o'yadop. O'jomōḡ ibo uk'abi jeje.

⁶ — Ēn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e. — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus ekawēn tojtjot'ukayū ḡuju xipan ekuk am, i. Ixeyū jeak ekay wita'a be ei mucakcakap puxim, i — io'e.

— Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e Satanás. — Deus ekawēntup tomuju ecewemuy'at — io'e.

⁷ — Ap! — io'e Jesus.

“Cēm paxi Deus ja'ō daḡ e'em?” i'ūmḡu juy epe'e, i — io'e Jesus.

— Imēn tak e'em Deus ekawēntup — io'e Jesus.

⁸⁻⁹ Gebuje ibiōḡbuk kērēayū kukukat Jesus o'tujowat co'a kay—yaberenat'a kay.

Ibocewi soat o'ḡubapuk Jesus pe. Jebacaap, ipi juacat, ipi juacat muju'ukayū; soat ip o'jojojo. Idip cīcā ma osodop ip. Ixe biōḡbuk kērēat kukukat ja'ōbuyxi ojuy Jesus pe. Imēnpuye ixe o'e Jesus pe:

— Soat kuka ijop o'ḡūm ewebe, owap ēn a'ecūḡcūḡ puje, omubuyxin puje dak — io'e.

¹⁰ — Ap! — io'e Jesus. — Ecenapōn oxewi, Satanás! Deus ekawēntup e'em:

“Xipat ēn” i juy epe'e Deus pe acā, i. Deus a'ō kay acā epesop kūyjobin—eykukukat a'ō kay, i — Jesus o'e.

¹¹ Imēneju o'jenapōn ibiōḡbuk kērēayū kukukat Jesus xewi. Deus ekawēn tojtjot'ukayū oajēm ip Jesus buywat am ḡebuje bit.

¹² Itaybicayū Jesus pe o'ḡuwēn ip João omuy daomūnmūnap'a be iam. Imuwēn puje, o'ju Galiléia eipi be Jesus.

¹³ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Nazaré ka bewi o'ju. Oajēm. Osunuy Cafarnaum ka be iodi xe—Galiléiadi xe. Zebulom eipi be osunuy, Naftali eipi be dak.

¹⁴ Kuyje Isaías juk o'e Deus a'ōbi:

¹⁵ Judeu'ūmayū kabiaat cīcāat o'jojojo ip—yoboḡat. Jeipi be o'jojojo ip—Galiléia watwat, iodi wābu watwat, Jordāodi winabuat ka watwat tak. Zebulom watwat o'jojojo ip, Naftali watwat tak. ¹⁶ Kabiokboḡ pe kaxikxik'iyū kabiaat o'jojojo. Kabiaat cīcāat oajēm kuy je'ū ojuyayū kay, i juk o'e Isaías.

O'jekawēn kuyjeayū be.

¹⁷ Ibocewi Jesus kawēnwēn o'e adeayū be.

Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere! Eyḡuycūḡ cuy epesop, ikērēat kuḡ puye. Deus soat kukanap kabia jajēm dao ma—kabi beat soat kukanap — io'e.

Imēn soat em kawēnwēn o'e Jesus.

¹⁸ Pūḡ kabia Jesus Pedro o'jojojo, André dak. André Pedro kitpit osunuy. Pedro butet osunuy Simão Pedro i. Ixeyū o'jojojo Jesus. Xīḡxīḡi bima Galiléiadi wābu be o'jojojo. Axima bubuap xixxiḡ ip o'e iodi be, axima bubu'ukayū osodop ip puye.

¹⁹ — Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus cebe ip. — Axima bubu'ukayūm cuk adi epesop. Iḡasū kawēn idipat epeḡuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ Axima bubuap o'suiwat ip dao ma.

O'ju ip Jesus kay, ceweju jekuku am.

²¹ Jesus wara'acayũ o'jojojo—xepxepayũ—Tiago, João dak. O'jojojo, ibo-cewi cucum pima. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyũ osodop ip. Kobe be osodop ip Zebedeu eju. Axima bubuap muwaketken o'e ip.

— Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus o'e Zebedeu ipotpoyũ be.

²² Kobe o'suiwat ip, jebay dak. O'suiwat ip cekobe be.

O'ju ip Jesus kay. Dao ma o'ju ip, Jesus eju jekuku am.

²³ O'ju Jesus soat tağ—Galiléia eipi dağ. Adeayũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat muwēnuwēn o'e adeayũ be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. Iwātaxipiyũ o'gu'ada'ada. Ibaca'ũmayũ mubacacan o'e Jesus.

²⁴ Imēneju itaybicayũ Jesus awēğ o'guwēnuwēn. Soat Síria eipi beacat o'jekũyjojo. Soat iwātaxipiyũ: ipi kuğayũ, ibiōğbuk kērēat kuğayũ, yağuybabi'ũm'ukayũ, ijebit e'uat puximayũ; soat ip o'tujowat Jesus kay. Soat ip o'gu'ada. ²⁵ Adeayũ o'ju ip Jesus tomuju—ade jĩã. Galiléia eipi bewiyũ, Dez Cidades ka bewiyũ, Jerusalém ka bewiyũ, Judéia eipi bewiyũ, Jordãodi winabu wiayũ; soat ip o'ju Jesus tomuju.

5

¹ Adeayũ jojom pima, o'ju Jesus, ade jĩã ip puye. Co'a kay o'ju. O'jeu co'a dağ. Oabik iboce. Cebekitkit oajēm Jesus kay—ceweju etaybitbinayũ.

² Gebuje o'jekawēn jebekitkit pe. Imutaybitbin o'e Jesus.

³ — Icocok okay itabutpinayũ, jetaybicap puye — io'e Jesus. — Itaybit ip Deus oce mubacanucan pima acã, Deus a'õ dağ oceku iam. Icocok ip, soat em Deus xe jeedop puye.

⁴ — Waayũ dak icocok ip — Jesus o'e. — “Epetõtõn ġu juy epesop,” Deus waayũ be e'em. Imēnpuye icocok cĩcã je'e ip — io'e Jesus.

⁵ — Icocok ya'õkadidim warara'cat kukayũ. Xipacat je'jat ip Deus xewi—apēn Deus o'e'e iap tağ.

⁶ — Icocok cĩcã jeedop ip—Deus xe cũğ cĩcãayũ. Apēn idibi kay wuyju, wuybipuruk pima, imēn tak Deus bikuyap kay ixeyũ dak jajēm. Apēn puybit kay dak wuyrere bima, imēn tak Deus bikuyap tağ jeku pin ip. Imēnpuye Deus ibikuyap je'ğũm cebe ip—cũğ cĩcãayũ be. Icũğ cĩcã e'em ip — io'e Jesus.

⁷ — Icocok cĩcã jeedop wara'acat kay itabotaidabotbocayũ — io'e. — Deus tak itabotaidabotbot jeenuy cekay ip — io'e Jesus.

⁸ — Icocok cĩcã jeedop ip—yağuy'isuayũ. Deus cocom jeedop ip — io'e Jesus.

⁹ — Icocok itakomaat mudinudin'ukayũ. Jekpotpoyũ buxim Deus tak jukuk ip — io'e Jesus.

¹⁰ — Icocok cĩcã jeedop ip—Deus bikuyap tağ jekuku'ukayũ. Ipiat ajojom ip, Deus bikuyap tağ jekukum puye. Imēnpit soat em Deus xe jeedop ip — io'e.

¹¹ — Okay eyetabut puye, adeayũ itakoma jeedop eykay. Imēnpit eycokcoğ ma epesop — io'e cebe ip. — Eycokcoğ ma epesop, eymuymuy ip pima, xipat'ũm eykuk ip pima dak, eyawēğ mukērērērēm ip pima dak. Eycokcoğ ma epesop itakomaayũ imēn jeykuk, okay eyetabut puye — Jesus o'e. ¹² Imēn tak kuyjeayũ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ xipan ġu o'jukuk ip. Eycokcoğ cĩcã epesop. Kabi be bit, Deus xe bit, ade kuğ epesop—idipat kuğ — io'e Jesus.

¹³ O'jekawēn jebekitkit pe. Wuymutaybinap muwēnuwēn o'e Jesus—imēnpuximap ekawēn.

— Ipi juacat pima eyju, kawta buxim epesop — io'e. — Kawta tayu buye, xipat cĩcã. Imēnpit tak'õm puje, xipat ġu kuka. Te'e ma kuka atakuk. Apēğãm

tak takuḡ kuka acesop? Taxik am acā. Taxik puje, tamucakucaḡ kuka wuyju — io'e Jesus.

Imēnpuximap kawēnuwēn o'e Jesus. Kawta wuyxat mukun. I'o pin wwuyju, wuyxat pe kawta opop puye. Imēnpuxim Jesus kay itabucayū ekukuap cuy ipi juacat mudim. Jekuku ojuy ipi juacat Deus a'ō daḡ, Jesus kay itabucayū ekukuap jojo buye.

Tayu'ūm pima bit, xipat ḡu kuka kawta. Acetaxik kuka, tamucak am. Imēnpuxim tak cebekitkit Jesus kay itabut'ūm'ūm jekukum pima bit, xipat ḡu kuka, ipi juacat mudim'ūm kuka buye.

¹⁴⁻¹⁶ Ipi juacat etabixe kabiahamat puximayū epesop — io'e Jesus. — Xipan eyekukuap cocom pima ip, Deus awēḡ mubuyxin jeedop ip—wuyebay awēḡ—kabi beat awēḡ — io'e Jesus. — Apēn e daḡ wuyjojo but, kabiaham pima; imēnpuxim Deus awēḡ buxin put warara'acayū, xipan eyju jekukum pima — io'e Jesus.

— Ipi juacat eyju bima, kabiaat puxim epesop — io'e. — Aḡokaxiri co'a be wuysukamuy bima, ika ba'arēm ḡu o'sukadop. Ikamunēm pa'ore. Kuy bi ma ikabapuk soat pe, co'a jeje buye — io'e. — Eyju dak iba'arēm ḡu epesop, xipan epekuku bima. Soat pe eyekukuap je'bapuk. Imēn ipi juacat pe kabiaat puxim eyju, itaybit ip puye ajo xipat Deus xe iam, eyekukuap cocom ip pima — io'e.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ḡu ajomuy. Uk'a be acejomōḡ imūn ceje. Um ma ajomuy kabia i'e am soat uk'a beat kay, soat ijo but am.

¹⁷ O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Epeyewaḡuy ḡu juy “Osodot teku Moisés ekawēn mu'ūm ām, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat imutaybitbinap mu'ūm ām tak” i. Imēḡām ḡu ojut. Ojut ma imutaybit am apēn ape iboap ekawēn osodop iam — io'e Jesus. ¹⁸— Moisés ekawēn i'ūm pa'ore cebe ip. Soat Deus o'e iap taḡ je'bapuk — io'e Jesus. — Kabi oi'ūm kuka, ipi dak. Deus ekawēn pit i'ūm ḡu. Pūḡ a'ō dak ka'ūma ma i'ūm. Soat epa'ūmap jajēm. Iboap ekawēn tak jeedop—Moisés ekawēn. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e.

¹⁹— Imēnpit pūḡpūḡ Moisés ekawēn kay ḡu. Kūyjobit ḡu ip Moisés ekawēn kay. Warara'acayū mutaybitbin ip kūyjobit'ūm ām Moisés ekawēn kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku Deus a'ō kaysū ā. Xipatput acā teku,” i je'e soat kūyjobit'ūmayū be.

— Pūḡpūḡ ma Moisés ekawēn kay jījā. Kūyjobit cīcā ip. Warara'acayū mutaybitbin ip kūyjobit am Moisés ekawēn kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku Deus a'ō kay jījāat. Xipacat teku,” i je'e soat kūyjobicayū be.

²⁰— Oḡuwēn eywebe: Deus bikuyap taḡ eyeku bimap acā, eywebe ajēm put Deus kay. Fariseuyū bodi ma Deus bikuyap taḡ eyeku'ūm pima, Deus xe ḡu epesop soat em—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū bodi ma dak — io'e Jesus.

²¹— Eyju juk epeya'ījojo apēn Moisés o'e iam.

Epeyaoka ḡu juy. Pūḡ em tak ka'ūma. Wara'at o'yaokaiat epetujowat cuy ibimāmāat ekawēn coco'ukat pe, i — Jesus o'e.

²²— Ōn pit e'em eywebe: Soat cuy epetujowat ibimāmāat ekawēn coco'ukat kay—jewaḡo kay itakomaayū. Iboce ipiat supi'ajoat itakomaat pe. “Ka'ūmaat ma ēn,” i'e'e'ukat pe bit itakomaat podi ma ipiat supi'ajoat ibimāmāat ekawēn coco'ukayū kukukat a'ō daḡ. “Akpidapi,” i'e'e'ukat pit daxaboḡ kay je'ju—ipiat'ajoat ka kay — io'e.

²³⁻²⁴— Imēneju eykitpit epeḡudin cuy, eykay itakoma bima. Iūmūmap epesuiwat Deus eju kawēnwēnap'a be. Ajo epetujot imōḡ ām Deus etabixeat'a be, ijop epesuiwat. Epeju juy eykitpit kay, imudin am — io'e Jesus. — Epeju

juy, juk epeōm ma'ḡu Deus tuk'a be. Epeju juy, eyju ḡebum puye “Okitpit itakoma okay,” i — io'e Jesus.

— Eykitpit mudin puje acā, epeyepit iūmūmap ūm ām Deus pe — io'e Jesus.

²⁵ — Eybure eymuymuy bima, eyweroap teida'ūm pima, dao ma juy epeḡudin eybure. Xipan epeyekawēn — io'e Jesus. — Cucum pima ibimāmāat ekawēn coco'ukayū kay, xipan epeyekawēn cebe — io'e. — Imēn eyekawēn'ūm pima, imudin'ūm pima, eymuymuyat eydujowan ibimāmāat ekawēn coco'ukayū xe. Ixeyū eydujowan daomūnmūnap'a kukat kay, eymōḡ ām daomūnmūnap'a be. Eyenapōn pa'ore kuka epe'e ibocewi bit — io'e.

²⁶ — Icēmān ōn e'em eywebe. Daomūnmūnap'a be epesop soat em. Soat ḡu eyweroap teida'ūm pima, jeymujēm ḡu ip daomūnmūnap'a bewi — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ — Moisés o'jekawēn kuyjeacat pe — Jesus o'e.

Ecepo ḡu juy wara'at ayacat eju—etayxi eju acā. Aoyū dak jepo ḡu juy ip wara'at aḡokatkat eju—jektōp eju acā, i — io'e.

— Eyetaybit iboam — io'e Jesus. ²⁸ — Imēnpit ōn e'em eywebe: Ayacat kay aḡ pima eyju, dabi'o pin pima dak, kuy ceweju jepo iap co'i epe'e. Eyaḡuy be ma kuy ibapuk ayacat kay — io'e Jesus. ²⁹ — Imēnpuye epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyba'at kadiata'ūm pima bit purut, kuka ikērēat epeḡuḡē. Imēn ikērēat epeḡuḡē ḡu ipiat'ajoap puxixim — io'e—Jesus o'e.

Imēn Jesus o'e, Jesus xe wuyta wuybikuyap puxim. Wuybikuyap pewi wuyju ikērēat kay bima, iboap ibikuyap taḡ jekukum ḡu juy acesop. Puḡ ēm tak ka'ūma.

³⁰ — Epeyepere juy ikērēat muḡeḡēap tak — io'e Jesus. — Eyba'at kadiatpu'ūm pima bit purut, kuka eybum ikērēat epeḡujurūḡ. Imēn ikērēat epeḡuḡē ḡu, ipiat'ajoap puxixim — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'e, Jesus xe wuyba wuye'eap puxim. Wuye'eap pewi wuyju ikērēat mubapuk pima, iboap e'eap taḡ jekukum ḡu juy acesop. Jepere juy wuyju.

³¹ — Moisés o'jekawēn waram kuyjeacat pe.

Aḡokatkat jetayxi epere pin pima, otayxim ḡu ēn ḡasū bit iaptup cuy tupūm cebe. Imēn cuy etupūm cebe, cepere am, i — Jesus o'e.

³² — Ōn pit e'em eywebe: Aḡokatkat jetayxi epere buje, jetayxi wara'at eju o'jepo ḡun ma'ḡu, ixē aḡokatkat ikērēat kuḡ Deus xe. Ixe ayacat waram jwebumūn puje, ikērēat kuḡ Deus xe, itop ikērēat o'ḡuḡē buye. Wara'at aḡokatkat tak ixē ayacat eju jwebumūn puje, ikērēat kuḡ Deus xe — io'e Jesus.

³³ — Moisés o'jekawēn.

Icēmān cuy epe'e. Eybu'um ḡu juy eytabucap kay epesop. Eya'ō daḡ cuy epeku soat em. Eya'ō kay juy epesop—ajo imuḡēap ojuy iap kay. Kuy juk epeyekawēn Deus pe: ‘Wa'ō kay'ūm pima, ipiat osupi'ajoat owebe,’ i juk epe'e. Imēneju eya'ō kay juy epesop, i — io'e Jesus.

³⁴ — Ōn pit e'em eywebe: Eytabucap epe'e bima, epeyekawēn ḡu juy Deus pe: “Wa'ō kay'ūm pima, ipiat osupi'ajoat owebe,” i ḡu juy epe'e. Pūḡ em tak ka'ūma — io'e Jesus. — “Etaybit icēmān kabi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i'ūmḡu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, “Etaybit icēmān Deus kake,” i bima bit purut ka epe'e, kabi Deus abikbikap puxim puye. Imēn pima pit purut ka epe'e, Deus kabi be omuyiat puye.

³⁵ — “Etaybit icēmān ipi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i'ūmḡu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, “Etaybit

icēmān ipi o'ḡuḡēiat kake,” i bima bit purut ka epe'e, ipi Deus imūnka buxim puye. Imēn pima bit purut ka epe'e, Deus ipi o'ḡuḡē buye.

— “Eтайbit icēmān Jerusalém ka kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i dak ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn epe'e bima, “Eтайbit icēmān Jerusalém ka watwat kukukat kake,” i bima bit purut ka epe'e, Deus Jerusalém ka watwat kukukat cīcāat puye.

— Imēneju epe'e ḡu juy soat pe. Pūḡ em tak ka'ūma. Soat kake ip, Deus a'ōbiat ebapukpukap puye.

³⁶ — “Eтайbit icēmān wa'a kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i dak ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn ḡu juy epe'e, eywebe iba'ore buye yaypan'isuat waram ebapuk am, yaypan cīcā buje; eywebe iba'ore buye dak yaypan cīcā ebapuk am, yaypan'isuat pima — io'e Jesus.

³⁷ — I juy epe'e, “Icēmān,” i. I dak epe'e, “Ka'ūma,” i. Imēn acā epeyekawēn cuy, ibiōḡbuk kērēayū kukukat pewi beku wara'at ekawēn ajēmjēm puye—dapxi iap ekawēn ajēmjēm puye — io'e.

³⁸ — Moisés cuk o'jekawēn.

Aḡokatkat ta'ūm pima, eyju dak wara'at epesutamu'ūm, i. Aḡokatkat tūy'uk puje, wara'at tak epetūy'uk cuy, i — io'e Jesus.

³⁹ — Ōn pit e'em eywebe: Ikērēm eykukayū eyba'at kadi eydopaoka buje ip, wara'at kadi koreren epe'e eydopa, wara'at kadi eydopaoka am — io'e Jesus. — Ikērēm ḡu juy ip epejukuk — io'e. ⁴⁰ — Eyekamixa kay ip pima, ibimāmāayū kay eydujowan pima, epeḡūm cuy cebe ip. Eyekabek tak epeḡūm — io'e Jesus. ⁴¹ — Wara'at ka bewiat sorara a'ōbi pūḡ kilometroat taḡ jebubut eymudujowan puje, epeyetujowat cuy xepxep kilometroat taḡ.

⁴² — Eyxewi iojuy buje, epeḡūm cuy cebe. Eyweju o'jekawēn pima: “Eybut epeḡūm cuy owebe darem. Waram iūmūm eywebe ma,” i; darem cuy epeḡūm cebe — io'e Jesus.

⁴³ — Kuyje Moisés o'jekawēn.

Eyduk'a xeyū xipan epejukuk, i. Eykay itakomaayū bit xipan ḡu juy epejukuk, i — io'e Jesus.

⁴⁴ — Gasū oce eywebe: Eykay itakomaayū xipan cuy epejukuk. Xipan ḡu eykukayū beam cuy epeyekawēn Deus eju — io'e Jesus. — “On odin ip cekay,” i juy epe'e, kawēnwēn pima Deus pe.

⁴⁵ — Imēn jekukum pima, kabi beat ipotpoyūm epe'e. Soat peam Deus kaxi o'ḡuju kabi be—xipacayū beam, xipat'ūmayū beam tak — io'e Jesus. — Soat peam tak Deus muba'at o'ḡuju ipi kay—icūḡat peam, cūḡ'ūmat peam tak — io'e. ⁴⁶ — Eykayayū acā ikukpin eyxe bima, imēn xipat Deus xe du? Ka'ūma. Apēnpuye Deus a'ōbi xipacat ūmap wiwim eyju? Jeyipi iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū imēn tak ixeyū xe jekayayū ikukpin jekuku ip—eyxe cekay'ūm cīcāayū imēn jekuku ip. Eykay'ūmayū dak xipan cuy epejukuk — io'e Jesus.

⁴⁷ — Eybureyū eju acā eyekawēn puje, ajo ḡu e'em cīcā eyju. Imēn tak Deus kay itabut'ūmayū jekuku ip.

⁴⁸ — Wuyebay xipat cīcāat soat em. Ixe buxim cuy epesop—wuyebay icēmat puxim cuy epesop—kabi beat puxim — io'e Jesus.

6

¹ O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus. — Wara'acayū be eyjojoap puxim ḡu cūḡ ma epekuku — io'e. — Imēn cuy epeḡuḡē ḡu ixeyū be eyjojoap puxim. Imēn epeḡuḡē bima, Deus xewi ka'ūmḡu jeyjat, eye'eap puye. Ixe kabi beat xewi ka'ūmḡu epejat — io'e ya'ījojo'ukayū be. ² — Imēnpuye

ibubutbet'ūmat kay eyetabotaidabotbot pima, cebe eyebutbut'in ūmūm pima, eyawēḡ epeyawēḡmupōḡpōḡ ḡu juy — Jesus o'e. — Eymuḡuykuku'ukayū jawēḡ mupōḡpōḡ ojuy ip imēn ma. Deus uk'a be jawēḡ mupōḡpōḡ ip, e daḡ tak. Jebureyū ekawēn kay jījā ip, “Xipat cīcāat ēn,” i bima cebe ip. Iboap ekawēn kay jījā ip. Icēmān oce eywebe. Jebikuyap taḡ je'jat ip. Imēnpit ka'ūma ma je'jat Deus xewi — io'e Jesus ya'ījojo'ukayū be.

³ — Eyju bit ibubutbet'ūmat pe iūmūm pimap, iba'arēm ma juy epeḡūm, jebure jījāat cuy itaybit ḡu iūm ām je'e — io'e cebe ip. ⁴ — Iba'arēm iūmūm pima eyju, ixē kabi beat o'jojojo—wuyebay. Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxe,” Deus e'em eywebe — io'e Jesus.

⁵ — Eyju bit warara'acat muḡuykuku'ukat puxim ḡu juy epesop. Soat etabutpe ip kawēn pin Deus eju. Deus eju kawēnwēnap'a be kawēn pin ip soat etabutpe—uk'a ukpibubu daḡ tak. Warara'acat pe jejojoan acā ip kawēnwēn Deus eju. Warara'acat kawēn ām ojuy ip. “Xipat ip. Deus kay jījā ip,” i. Warara'acat o'jewaguy cebe ip ojuy ip. Warara'acat ijojom ip iap acā je'jat ip. Deus xewi bit ka'ūma ma je'jat ip.

⁶ — Eyju bit eyduk'a be juy epeōm, Deus eju kawēn ām — Jesus o'e cebe ip. — Eyduk'a exīntabi juy epetomudip, warara'acat pe eyjojoap puxim. Epetomudip, kawēn ām kabi beat eju—ijo ba'oreat eju—wuyebay eju. Deus imēn eyjojo. Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxe,” i'e'em tak eywebe — io'e Jesus cebe ip. ⁷ — Deus eju kawēnwēn pima, eyejooyuyap ade em ḡu juy epeyekawēn — io'e. — Imēn Judeu'ūmayū o'jekawēn ip Deus baroyū be. Tūybe ocekawēn kay ya'ījojo je'e oceju ade ma kawēnwēn puye iān je'e ip. ⁸ — Eyju bit ka'ūma. Imēn epeyekawēn ḡu juy Deus eju. Deus eyebay buxim. Kabi beat teku. Eyekawēn awap, itaybit ajo-kuḡ ḡu eyju iam — io'e.

⁹ — Imēn cuy epe'e, Deus eju kawēnwēn pima: “Bay!” i juy epe'e kabi beat pe. “Soat cuy ibuyxin ebutet kuḡ jeenuy,” i. ¹⁰ “Gaxīn ma juy soat kukukan eḡuy,” i dak. “Soat kukukan eḡuy bima, ipi juacat cuy jekukum jeedop ip ebikuyap taḡ apēn kabi beacat cucum ip ebikuyap taḡ,” i. ¹¹ “Gasū ocexan cuy eḡūm ocewebe,” i. ¹² “Apēn oceju ḡebum ḡu apēn warara'acayū be juk adi warēmtaḡ ocejuk iap kay; imēn tak ḡebum ḡu juy eḡuy apēn cuk adi ikērēat oceḡujurūḡrūḡ iap kay,” i dak. ¹³ “Oca'ō mubacanucan cuy eḡuy ocewebe ikērēat mujurūḡap puxim. Ikērēat tak eju'uk cuy ocewebewi,” i dak cuy epe'e — io'e Jesus.

— Imēn ma juy epe'e Deus eju kawēnwēn pima — io'e. ¹⁴ — Eyju ḡebum'ūm pima apēn warara'acayū be juk adi ikērēm eykuk iap kay; ikērēat epeḡujurūḡrūḡ cīcā ma'ḡu, Deus tak jeḡebu ḡu apēn juk adi ikērēat epeḡuḡēḡē iap kay. Kabi beat jeḡebu ḡu—wuyebay — io'e. ¹⁵ — Eyju ḡebum pima bit apēn warara'acayū be juk adi ikērēm eykuk iap kay, Deus tak jeḡebu apēn juk adi ikērēat epeḡuḡēḡē iap kay. Wuyebay xeku — io'e Jesus.

¹⁶ — Deus kay ḡebumap kay jekōnkōn'ūm pima eyju, eyḡuycūḡcūḡ ḡu juy epesop. Eymuḡuykuku'ukayū iḡuycūḡcūḡ oekuku ip, Deus kay ḡebumap kay jekōnkōn'ūm pima ip. Iḡuycūḡcūḡ oekuku ip, soat itaybit ojuy, “Teku Deus kay ḡebumap kay jekōnkōn ḡu iam. Jebureyū juk o'jekawēn ip. “Deus kay jījāat teku,” i. Imēnpuye jebikuyap taḡ cuk o'jat ip—soat ma. Iboap kay ḡebum cuy eyju — io'e Jesus. ¹⁷ — Eyju bit Deus kay ḡebumap kay jekōnkōn'ūm pima, epeyewedopawuywuy juy. Epeyewedapmusem cuy dak — io'e. ¹⁸ — Imēn wara'acayū itaybit ḡu ip teku jekōnkōn ḡu iam. Deus acā je'e itaybit iba'arēm jekōnkōn ḡu teku iam. Ijo ba'oreat acā itaybit. Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxe,” i dak e'em Deus eywebe — io'e Jesus.

¹⁹ O'jekawēn jebekitkit pe.

— Eywebeam ade bubut epeğuxipan ġu juy epesop — Jesus o'e. — Ijoce imuxipan ġu juy. Ijoce kopi'i eybubut jo'o. Hi'ep eybubut iokok an e'em Ibukurukat eyduk'a be òm'òm eybubut tujupa'um am — io'e. ²⁰— Kabi be bit Deus xe epesop soat em. Eycokcok cĩcã epesop. Kopi'i kake ġu Deus xe. Hi'ep kake ġu dak. Ibukurukayũ kake ġu dak — io'e. ²¹— Eybubut ijodi bima soat em ġebum epesop eybubut kay. Kabi be eyğuy pin pima bit, ġebum epesop kabi beat kay. Imēnpuye eycōkcōk cĩcã epesop Deus xe soat em — io'e Jesus.

²²— Wuyeta kabiaap puxim. Wuyjebit peam ixe kabiaap. Wuyetadip pima soat ijo but wuywebe. Kabia dağ ajeku. Soat ijobucap wuyekukuap puxim—Deus xe cūğ ma wuyekukuap puxim. ²³— Wuyetakērē bima bit, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok tağ ajeku. Kabiok tağ jekukuap ikērēat mujurũğrũğap puxim. Imēnpuye kabiaap kabiok e'em pima, kabiok cĩcã e'em wuywebeam. Ikērēat mujurũğrũğ cĩcã wuyjuyũ.

²⁴— Pũğ'a be, uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayũ beam kapik am. Kariwawayũ wara'at tağtağtağ e'em pima, itakoma kuka o'e pũğ kay, jekariwa kay, wara'at jekariwa ikuk pin cĩcã bima. Kũyjobit kuka o'e pũğ a'õ kay, wara'at a'õ kay kũyjobit'ũm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jĩjã bima, Deus kay jĩjã ġu epe'e — io'e Jesus. ²⁵— Imēnpuye oğuwēn eywebe: Eyağuy'ũm ġu juy epesop eybubut kay — Jesus o'e cebe ip. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ũmğũ juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi acetikõn?” i'ũmğũ dak cuy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceğũm wuydotim?” i'ũmğũ dak cuy epe'e. Xipat eyxat kuğ pima, eydoti kuğ pima dak. Imēnpit ibodi ma xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

²⁶— Gebum cuy epesop wasũ kay — io'e Jesus. — Pupum ip kabi be. Taidadam ġu ip. Jeku beat tak pupum ġu ip, jeku bewiat mũn'a be imõğ ãm. Imēnpit Deus ixat ùmũm cebe ip—wasũyũ be. Deus xe wasũ teiboğ ġu—wuyebay xe—kabi beat xe. Imēnpit ağ cekay ip. Imēnpuxim wuykay dak soat em ağ. ²⁷Ade koato mabuk wetabēğ oğuy iap kay ġebum cĩcã bima, eyetabēğ xe'e? Ka'ũma. Gaxĩn ma aco'i epe'ũ.

²⁸— Pãm eydoti dak? Apēnpuye eyağuybabi'ũm eydoti kay? Eyağuybabi'ũm ġu juy. Gebum cuy epesop apēn tũmũntitit aypapan iap kay. Tũmũntitit kapikpiğ ġu. Jesay muğēğēm ġu dak ip. ²⁹Icēmãn õn e'em eywebe. Salomão ibubut adeat osunuy. Idip cĩcãat kuğ osunuy—jesay kuğ. Salomão dipap podi ma bit titip tip tağatip. ³⁰Gasũ ma tũmũntitit titetabēğ e'em. Kuyaje bit tite'ũ e'em. Titip Deus a'õbi. Imēnpuxim ja'õbi dak eyemukaypinput je'ğũm eywebe. Eyetabutsu ma'ğũ cekay — io'e Jesus. ³¹— Imēnpuye eyağuybabi'ũm ġu juy epesop. “Ajo paxi acejo'o?” i'ũmğũ juy epe'e. “Ajo paxi acetikon?” i dak. “Ajo paxi aceğũm?” i dak — io'e. ³²— Judeu'ũmayũ yağuy'ũm iboap kay—soat kay. Eyebayat pit itaybit eyju ikuğ'ũm pima iam—kabi beat.

³³— Koap ġebum cuy epesop Deus soat kukan je'e iap kay—Deus ebikuyap kay dak. Imēn ġebum pima, Deus soat je'ğũm eywebe. Eyxan je'ğũm, eydotim tak — io'e.

³⁴— Imēneju eyağuybabi'ũm ġu juy epesop kuyajeat kabia kay. Kuyaje jajēm pima, eyetaybit epe'e ajo o'jebapuk ixe kabia iam—ajo xipat, ajo xipatpũt tak. Gasũ bit eyağuybabi'ũm ġu juy epesop kuyajeat kabia kay — io'e Jesus.

7

¹O'jekawēn jebekitkit pe.

— “Eykerē jĩjã Deus xe,” i'ũmğũ juy epe'e warara'acat pe. Imēn tak Deus “Eykerē oxe,” i'ũmğũ je'e eywebe. ²“Ikērēat kuğ ģn,” i'ũmğũ juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ũm pima, Deus “Ikēreāt kuğ eyju,” i'ũmğũ dak je'e

eywebe. Apĕn warara'acat pe eyekawĕnap puxim Deus tak je'e eywebe ajo xipat jexe, ajo xipat ġu jexe. Warara'acat pe epeġŭm pima, Deus tak je'ġŭm eywebe. Apĕn cuk epeġŭm iap puxim epejat — io'e Jesus.

³ Wuymutaybitbinap ekawĕn muwĕnuwĕn o'e Jesus—imĕnpuximap ekawĕn. Jebekitkit pe imuwĕnmuwĕn o'e, itaybit am ip. Warara'acat ekukuap mukorĕm ģm, wuyekuku bima, imukorĕmap tĕm puxim Jesus xe, ip puxim tak cexe. Imĕnpuye Jesus o'jekawĕn jebekitkit pe.

— Te'e ma eyju jeakaġ eybure eta beatĕmtĕm kay, eyeta beap'ip cocom'ŭm pima. ⁴ Te'e ma eyju e'em cebe: “Ma. Otĕmtĕm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'ŭm pima — io'e Jesus. ⁵ — Eyju jewemuġuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk.

— Yop'uk puje, iba'ore ġu je'e eywebe tĕmtĕm'uk am eybure eta bewi. Yop'uk puje, xipan epe'e ijojom — io'e.

Imĕn Jesus wuymutaybitbin warara'acat kay ġu juy acejeak iam—wuyekay acā juy acejeak ikĕrĕat muġĕ buje iam—yopit ma ikĕrĕat muġĕ buje iam yoboġ ma ikĕrĕat muġĕ buje iam tak.

⁶ — Wekawĕn icĕmān — io'e Jesus. — Soat pe ġu juy epeġuwĕn wekawĕn. Akurice buximayŭ be ġu juy epeġuwĕn, wa'ĕ kay ġu ip puye. Ya'ĕpuruġ jede ip. Warĕmtaġ webekitkit o'jukuk ip — Jesus o'e. — Xipat ma wekawĕn. Soat pe ġu juy wekawĕn epeġuwĕn. Dajebaro buximayŭ be dak ġu juy epeġuwĕn. Itaybit ġu ip ya'ĕdip ma iam. Ixeyŭ be wekawĕn kawĕn te'e maap puxim — Jesus o'e cebe ip.

⁷ O'jekawĕn jebekitkit pe.

— Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima, epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xĭntabi be taġtaġtaġ'iap puxim. Xĭntabi be taġtaġtaġ'i bima, tomudip'uk ip eymuĕm ģm. ⁸ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xĭntabi taġtaġtaġ'iat pe xĭntabi tomudip'uk ip — io'e.

⁹ — Wita'a ġu epeyaŭm eyipotpot pe “Pāo'a kay ŕn,” i'e buje. Ka'ŭma ma ey'in wita'a o'yaŭm kuka cebe pāo'a yaŭmap tieġ. ¹⁰ Puybu ġu epesubuŭm cebe, “Axima kay ŕn” i'e buje. Ka'ŭma ma ey'in puybu o'subuŭm kuka cebe aximaŭmap tieġ. ¹¹ Eyju ikĕrĕat kuġ. Imĕnpit eyju ma xipacat ŭmŭm eyipotpoyŭ be. Apĕn eyju iŭmŭmap podi ma eyebayat pit xipacat ŭmŭm jexewi iojuyjuy'ukayŭ be—kabi beat pit. ¹² Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imĕnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk. Iju Moisés ekawĕn, Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayŭ emumutaybitbinap tak.

¹³ Jesus tak o'jekawĕn.

— Epeĕm cuy xĭntabi itok'ĭt taġ. Xĭntabi itokboġ pit daxaboġ kay wuymujujuap e ma—ipiat'ajojoap kay. E pa'ore'ŭmat e. Xĭntabi itokboġ. Ade wuyjuyŭ ie daġ jekukum. ¹⁴ Xĭntabi itok'ĭt pit e pa'oreat e xĭntabi. Wuytait'icap e. Pŭġpŭġ ma wuyjuyŭ ie dobuxikxiġ.

¹⁵ Jesus dak o'jekawĕn jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop eymuġuykuku ojujuyŭ kay—jewexe Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayŭ kay. Omuyku ip. Ovelha jo'i ma'ġu ip jajĕm, badi bit ip ika'uayŭ buxim, akurice buxim. Eykay itakomaayŭ ma ip, xipacat co'iyŭ ma'ġu ip jajĕm — io'e. ¹⁶ — Eyetaybit widaĕhĕ ya'a'e ġu e'em—uva'a iam. Eyetaybit tak aru'ip taġ figo'a'e ġu e'em iam. Imĕn eyetaybit widaĕhĕ, aru'ip tak. Ya'a nomuju eyetaybit iboyŭm. Imĕnpuxim tak eyetaybit je'e abuyŭ jewexe Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayŭ iam. Xipat'ŭm cekukuap tomuju eyetaybit ixeyŭm.

17 — Yopxipacat'ip ya'a xipat e'em. Yopxipat'ūmat'ip ya'a dak xipat ġu ma e'em. 18 Yopxipacat'ip pit yaku'ūm an ġu aypatpan. Yopxipat'ūmat'ip tak yaku an ġu aypatpan. 19 Yop yaku'ūmat'ip soat wuyju ixikxiġ, takatkan daxa be ixik am. 20 Apēn yopxipat'ūmat'ip ya'a dak xipat ġu ma e'em; imēnpuxim jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū xipat ġu jeku.

— Imēneju eyetaybit epe'e pebicayū jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū xipat'ūm cekukuap tomuju — io'e Jesus.

21 — Deus soat kukanap kabia je'e ip owebe: “Ēn ocekekukat,” i. Soat pit jeōm ġu Deus xe kabi be—webay ibikuyap taġ cekuibiyū acā—kabi be omuyat a'ō kayayū acā — Jesus o'e.

22 — Gebujeat kabia Deus abuyū ikērēat kuġ iap ġuwēn. Adeayū je'e'e ip owebe: “Ocekekukat! A'ōbi ocekekuku. Xipacap oceġuwēnuwēn—Deus soat kukukaniap muwēnuwēn oceju,” i. “A'ōbi ibiōġbuk kērēayū oceġujēmujem wuyjuyū xewi,” i dak je'e. “A'ōbi ocewebe i'e ba'oreat oceġubapukpuk,” i dak je'e.

23 — Gebuje ōn je'a'ōbu.

— “Wetaybit ġu oġuy eyjum. Pūġ em tak ka'ūma,” ioce'e — Jesus o'e. — “Wede epe'e oxewi. Ikērēat muġēġēm acā epekuku,” ioce'e dak — Jesus o'e.

24 — Wa'ōkayayū itaybicat puxim ip—aġokatkat puxim ixeyū wekawēn coco'ukayū. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy wita'a jeje. Uk'a'abi'ip o'yopmuy wita'a jeje. 25 Muba'at oajēm wita'a jejeiat'a kay—muba'atxixi. Muba'at idibi o'timuboġ. O'tiajēm. Kabidoxixi dak o'subidoakaka. Imēnpit o'ya'at ġu yacem puye, wita'a jeje buye — io'e Jesus cebe ip.

26 — Wa'ō daġ ġu jekuku'ukayū itaybit'ūmat puxim—waramtaġ ma uk'a o'yamuyiat puxim ip—wekawēn kay'ūmayu. Wa'ījojom ip. Inaka kūyjobit ġu ip wa'ō kay. Warēmtaġ uk'a o'yamuyiat puxim—aġokatkat puxim—yaġuyba'arēmat puxim. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy ipi ju, ka'oririt pe. Cem ġu o'yamuy.

27 — Muba'at oajēm ka'oririt peat'a kay. Idibi o'tiajēm—tiboġati. Kabido dak o'subidoajēm. O'subido'at bidoboġ ya be. O'ya'at. Iġo'a o'ya'ūm cīcā, o'ya'at puye — io'e Jesus.

28 Soat yaġuybabi'ūm ip osodop, Jesus ekawēn epere buje.

— Wara'an wuymutaybitbin Jesus — io'e ip. — Idim cīcā teku wuymutaybitbin — io'e ip.

29 Ja'ōbi imutaybitbin Jesus osunuy. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū buxim ġu imutaybitbin osunuy.

8

1 Guyjom o'kop Jesus co'a bewi. Ade dak o'kop ip Jesus tomuju. 2 Kopkom pima, ierepat oajēm Jesus kay, jemu'ada am. O'jeġ'aecōġcōġ cewap, Jesus ya'ōbuyxiat puye.

— Kariwa — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ūm pima, omu'adam ece — io'e Jesus pe.

3 — Obu'u ġu. Jemu'ada ōn — Jesus o'e. O'jebaepucūġ. O'ġucay. O'je'ada dao ma. Ierep topibit xipat o'e.

4 — E'adaap cuy eġuwēn ġu warara'acat pe — io'e. — Paī kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe emu'adaam itaybit am — io'e. — Xepxem cuy pukaso eġūm paī be Moisés ekawēn taġ. Imēn ece'e soat ijoceayū itaybit am Jesus ierepat o'ġu'ada iam. Ēn pit eġuwēn ġu e'adaap. Paī ma juy ġuwēn e'adaap — Jesus o'e ierep tūibit pe.

— Hm hm — io'e.

⁵ Cafarnaum ka be Jesus ajēm puje, sorarayū kukukat oajēm. Jesus kay oajēm.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. ⁶ — Obuywatwat'ukat opop oduk'a be. Ipi jījā opop. Jebit oe'ūat puxim. Iwātaxipi jījā ma. Ikop pa'orean — io'e Jesus pe.

⁷ — Ijom puk ōn pit, imu'ada am — Jesus o'e.

⁸ — Ka'ūma, Kariwa — io'e. — Eju ġu juy oduk'a kay, wa'ōbuyxi'ūm puye, Judeu'ūmat ōn puye. A'ōm ma juy eġu'ada. “Ece'ada juy,” i ēn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

⁹ — Ōn tak warara'acat mujujum. Wa'ō kay kūyjobit ip wesorarayū. Pūġ pe ōn e'em, “Ejēm,” i bima, je'jēm. Wara'at pe ōn e'em, “Ejot,” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe ōn e'em, “Imēn cuy ece,” i bima, imēn je'e.

— Apēn wesorarayūm wa'ō kay, imēn tak a'ōbi ma obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

¹⁰ Iboap co buje, Jesus itabēġ o'e.

— Soat Judeuyū etabucap podi ma itabut okay iġo sorarayū kukat, Judeu ġu ma'ġu — io'e Jesus jenomujuacayū be. ¹¹ — Adeayū jajēm ip Deus dopap pe—Judeu'ūmayū, mesa koreren jabik ām Abraão eju, Isaque eju dak, Jacó eju dak. Soat eipi bewi jajēm ip. Pūġ ixeyū'in kaxijēmap ka bewi jajēm ip. Wara'acayū ixeyū'in kaxiajēmap ka bewi jajēm ip, kabi beat soat kukan pima. Icockok cīcā e'em ip — io'e Jesus. ¹² — Ajēmjēm ip pima, Deus Israel naxeġebitbit joxik ip wūy ma kabiokboġ pe. Iboce ma tōtōn jeedop. Tūy yēyēy ipi bun jeedop — io'e Jesus jenomujuacayū be.

Ipiat'ajoap ka be iap muwēnuwēn o'e Jesus—kabiokat ka be iap.

¹³ — Eju eduk'a kay — Jesus o'e sorarayū kukukat pe. — Kuy ebuywatwat'ukat o'je'ada, okay etabut puye — io'e Jesus.

O'je'ada ġebuġe bit. Ibuywatwat'ukat o'je'ada.

¹⁴ O'ju. Jesus oajēm Pedro duk'a be. Oōm. Pedro daxijo o'jojojo. Ipa'i jījā opop xeku. ¹⁵ Jesus o'ġucay ipa'iat. O'subaixik. Imēnpuye ipa'i'ūm o'e. Xipat o'e. O'kop cama bewi. Jesus xat o'ġuġē cebeam.

¹⁶ Katpuje ma iboceayū ibiōġbuk kērēat kuġayū o'tujowat ip Jesus kay. Imu'ada am, o'tujowat ip. Ade osodop ip—iwātaxiplayū. Ibioġbuk kērēayū o'ġujēm Jesus ikukayū bewi.

— Epejēm — io'e cebe.

O'ajēm ip Jesus a'ōbi. Iwātaxiplayū dak o'ġu'ada'ada.

¹⁷ Isaías juk o'jekawēn kuyjeayū be. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat juk o'jekawēn. Jesus muwēnuwēn o'e.

Iwātaxiplayū o'ġu'ada xeku, ibaca'ūmayū dak, i juk o'e kuyjeayū be.

Jesus o'ġujēm xipat'ūmayū jemumukukukayū xewi—ibiōġbuk kērēayū. Imēn Jesus e'eap puye, soat itaybit o'e icēmān Isaías'ūm ekawēn iam.

¹⁸ Adeayū o'je'awero ip Jesus kay. Timudek pin Jesus, ade buye.

— Ga'a — io'e. — Iodi atimudek cuy.

¹⁹ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat tak oajēm.

— Omutaybitbin'ukat — io'e cebe. — Soat ka daġ ojekuku eweju ejuap taġ — io'e.

²⁰ — Tapu — Jesus o'e. — Oweju jekukuayū ya'ūmġu jedopdopap'a — io'e cebe—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat pe. — Kak ikūykēy. Wasū dak topipe. Ōn pit ka'Ūma. Ya'ūmġu odopdopap'a — io'e—Jesus o'e—soat waġo o'e.

²¹ — Kariwa! — io'e wara'at Jesus pe. — Koap webay'ūm ojokot. ġebuġe cum puk ōn eweju — io'e Jesus eju jekukuat.

22 — Kã'ã. Ejot cuy okay — Jesus o'e cebe. — Deus ekawën kay'umat jebadipyũ'ũm'ũm jokot. Ĕn pit ka'ũma. Oweju juy ejekuku — io'e.

23 Kobe be oõm Jesus. O'timukek ip, wĩnãbu o'timudek ip—Jesusyũ.

24 Timudekdeğ pima ip, kabidoxixi oajëm. Oajëm iodi kay. Topapũn kobe o'e idibim, kabidoxixi ajëm puje. Kobe dağacat iparara ip o'e kabido buxixim. Jesus pit ixet kobe be. 25 Jesus o'ğuwurũğ ip—ceweju etaybitbinayũ.

— Kariwa! — io'e ip. — Ocedaxijom ece. Akõm wuyju!

26 O'jewurũğ Jesus.

— Apëğãm puxim eyparara? — io'e. — Apënpuye eyetabutbüt okay? — io'e ipararaayũ be. — Eypararam ğu juy epesop. Okay juy eyetabut cĩcã.

— Ebidopon! — io'e kabido be. — Edipon! — io'e iodi be. Imënpuye kabidoxixi o'subido'ũm. Iodi dak tistem cĩcã o'e Jesus a'õbi.

27 — Apen ibo o'jebapuk? — io'e ip. — Abu sute? Kabidoxixi o'subido'ũm ya'õbi. Iodi dak kũyjobit ya'õ kay — io'e ip. Jesus muwënuwën o'e ip jewewebe.

28 Kabido'ũm puje, o'timudek ip. Gadara eipi dağ oeku Jesus. Xepxep osodot ip—ibiõğbuk kërëat kuğayũ. Ika'u jĩã o'e ip. Ce'ũ'ũayũ mõğmõğap pewi osodot ip. Bomaku nuynuy soat em. Ixeyũ buxixim, e dağ kapkap ğu o'e ip—ibo ka watwat—Gadara ka watwat.

29 — Deus ipot ĕn — io'e ip Jesus pe. — Ağ cuy ocesũy. Jajëm ğu juy ocekey ipiat'ajoan ocewebe ipi ũm awap ma — io'e ip Jesus pe.

30-31 — Ite ağokatkayũ xewi ocemujëm puje, ocemujum ece dajebaro be—ibiõğbuk kërëayũ o'e cebe. Imën ma o'e ip, dajebaro bomaku wurũrũrũğ puye—ade dajebaro.

32 — Epejëm — Jesus o'e.

O'jëm ip ağokatkayũ xewi.

O'ju dajebaro kay. Oõm. Imënpuye dajebaroyũ daudaum o'jenapõn co'a pënpën tağ. Iodi be o'kop ip. Oakõmkõm ip. Jeabokaboğ ip oap.

33 Dajebaro kukukayũ owatwat ip. Soat muwënuwën o'e ip ağoka watwat pe. Dajebaro aokaap awëğ muwënuwën o'e ip ağoka be. Ibiõğbuk kërëat kuğ topibiyũ awëğ tak yawëğ muwënuwën cĩcã o'e ip.

34 Gebuje Jesus o'topabe ip—ağoka watwat—soat.

— Ejëm cuy oceka bewi — io'e Jesus pe.

9

1 O'jëm. O'jepit Jesus. Jeipi be o'jepit—Cafernaum ka be. O'jepit, waram timudek puje.

2 Ağoka watwat ijebit e'uat o'tujowat Jesus kay. Ixexecap pe ixë ijebit e'uat o'tujowat ip. Jesus itaybit o'e cekay itabut ip iam. Imënpuye o'jekawën ijebit e'uat pe:

— A'õcam cuy — io'e cebe. — Ikërëat kuy oju'uk ewebewi, tapu. Iboap ikërëat kay ğebum ğu oce, i'uk puje — io'e. — Pũğ em tak ka'ũma — io'e—Jesus o'e ijebit e'uat pe.

3 — Ite Jesus “Deus co'i õn,” i napa ma tekũ e'em — Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ napa ma o'e.

Pũğpũğ ixeyũ'in napa ma o'e jewewebe.

4 Jesus itaybit o'e apën jewağuydadam ip iam.

— Apënpuye ikërëm epeyewağuy? — io'e Jesus Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ be. 5 — “Ikërëat oju'uk ewebewi,” i kuy oce cebe — io'e. — Imënpit eyetabut ğu ikërëat'uk put owebe iap kay — io'e. — “E'ãy,” i oce ibima, “Ecexiğxiğ,” i dak, eyetabut ğu kuka epe'e okay — io'e.

⁶ — Soat waḡo ðn — Jesus o'e. — Wa'ðbi teku oḡu'ada. Imu'adaap co buje, “Ja'ðbi ma teku o'ḡu'ada,” i epe'e — io'e cebe ip.

Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— E'āy — io'e cebe. — Eju eduk'a kay. Exexecap cuy etujowat eweju — io'e.

⁷ O'āy. Jexexecap kuḡ o'ju jeduk'a kay.

⁸ Adeayū iparara jījā o'e ip, iboap tobuxik puje.

— Ka'ūmḡu xipacat Deus co'iat — io'e ip. — Deus Jesus a'ð mubacaat puye. Imēnpuye ixe Jesus pe ikērēat i'uk put wuyxewi — io'e ip.

⁹ Ibocewi Mateus o'jojojo Jesus.

Oajēm Jesus Mateus kay. Ixe Mateus xik'i osunuy jekapikpikap'a be—iecuḡap edinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — io'e Mateus pe.

O'āy. Oeku Jesus eju.

¹⁰ Mateus tuk'a be oajēm ip—adeayū, jekōn ām. Oabikbik mesa koreren iecuḡap edinheiro bubu'ukayū, Deus xe ikērēan e'e'ukayū dak, Jesus tak, Jesus eju etaybitbinayū dak. Soat ip oabikbik mesa xe jekōn ām.

¹¹ — Apēnpuye ixeyū eju eymutaybitbin'ukat jekōnkōn—iecuḡap edinheiro bubu'ukayū eju? Ikērēat muḡēḡē'ukayū eju dak? — Fariseuyū o'e Jesus etaybitbinayū be. Imēn kawēnwēn o'e ip, Jesus jekōnkōn o'jojojo ip puye.

¹²⁻¹³ O'jede ḡu imutaybitbinayū. Jesus pit Fariseuyū o'ya'ījojo. O'jekawēn.

— Iwātaxipi'ūmayū wuyanūḡtata'ukat kay je'ju ḡu—iwātaxipipiyū acā — io'e. — Imēnpuxim ðn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ḡu ojot—xipat'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojot. Imēnpuye cekōn ikērēat muḡēḡē'ukayū eju — io'e.

— Cum cuy eyju eymutaybitbinayū kay — io'e — eytaybit am apēn Deus ekawēntup e'em iam — io'e Jesus Fariseuyū be. — Imēn opop ibararakat:

Idip ma oxe warara'acayū eyetabotaidabotbot pima. Imēnpit idip ḡu oxe warara'acayū kay ḡu eyetabotaidabotbot pima, obuyxi am carneiroyū mupiḡ ma'ḡu eyju, i — io'e.

— Imēnpuye ijoce jewexe xipacayū nomuwā ām ḡu ojot—xipat'ūmayū nomuwā ām acā — io'e Jesus.

¹⁴ João Batista eju etaybitbinayū oajēm ip Jesus kay.

— Apēnpuye Fariseuyū jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawēn ām—oceju dak, eweju etaybitbinayū bit jekōnkōn ip pima? — io'e ip.

¹⁵ — Oweju etaybitbinayū jekōnkōn, ðn ceweju ip puye. ðn pit ceweju ip'ūm pima, jekōnkōn ḡu ip. Jekpiwan ma jewemureren ip Deus eju kawēn ām. Imēn soat itaybit e'em iḡuycūḡ cīcā ip iam. ðn iwadip puxim. Iwadip cexe ip pima, abu ixeyū'in iḡuycūḡ e'em—jewebumūnap epeta be tomuwāibiyū'in? Ka'ūma ma! Imēnpuxim oweju etaybitbinayū jekōnkōn ip. Jewebumūnap epeta be tomuwāibiyū buxim ip — io'e Jesus.

¹⁶ Jesus wuymutaybinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip—imēnpuximap ekawēn. Imēn o'ḡuwēn.

— Paḡo iisuan ḡu imuwaketken wuyju—toti iorokat muwaketken. Iisuat pit imuwaket puje, jewa'i'in biḡ ma idieḡboḡ e'em — io'e Jesus.

¹⁷ — Uva'abidi tiisuati dak acetimōḡ yayisuat'a daḡ — io'e Jesus. — Ya iisuat taḡ'ūm pima, o'jeabaḡ kuka — io'e. — Imēnpuye uva'abidi tiisuati acetimōḡ timūn'a be—yayisuat'a be, uva'abidi cediepuayat puxixim, tiporoyat puxixim, timun'a'ūmap puxixim — io'e Jesus João Batista eju etaybitbinayū be.

Iboam e'em pima, “Wekawēn paḡo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak,” i'e ojuy osunuy. Imēn Jesus o'e. Kawēn iisuat ma Jesus ekawēn o'e ḡasū bit. Fariseuyū ekawēn taḡ ḡu o'e, Saduceuyū ekawēn taḡ ḡu o'e dak.

¹⁸ Judeuyū kukukat tak oajēm Jesus kay. Ixe osunuy Deus eju kawēnwēnap'a kukukat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus topa be, ibuyxi am.

— Odaxit ḡaxīn ma oe'ū — io'e Jesus pe. — Ejot pima bit, eḡu'ada. Jetait — io'e Jesus pe. — Ebuesubumōḡ ijeje bima, je'ada odaxit — io'e.

¹⁹ — Ga'a — io'e.

O'ju ip—Jesusyū. ²⁰⁻²¹ Cucum pima, pūḡ ayacat oajēm Jesus tomuju, cesay mucay am—Jesus ekabek ukpu mucay am. 12 koato bun ma ixe ayacat iwātaxipipin o'e, doybucukcuḡ ḡu buye.

— Cesay mucay buje ma, oce'ada — ixe ayacat o'e jewebe ma.

Jesus ekabek o'ḡucay. ²² O'jekorepēn Jesus.

Gebuje Jesus ayacat o'jojojo.

— A'ōcam cuy — io'e ayacat pe. — Etabut okay. Imēnpuye ḡaxīn ma eceje'ada — io'e.

Dao ma o'je'ada ixe ayacat.

²³ Oajēm ip Judeuyū kukukat tuk'a kay. Ade wāwām ip osodop. Jebubut'uk muydedeayū dak o'jojojo Jesus. Imuydedem ip Judeu babi daḡ. Cebabi daḡ tak wāwā ip osodop.

²⁴ — Ce'ū ḡu teku. Yaypan'isuat ixet ā — io'e Jesus wāwāyū be. Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ūm oe'ū iam. Inaka waram imutain. Imēnpuye “Ixet ā,” io'e. Wāwāibiyū bit jewaywayway ip o'e Jesus kay. Jesus o'e cebe ip:

— Epejēm uk'a bewi — io'e.

O'ḡujēm.

²⁵ Ijēm puje, Jesus oōm yaypan'isuat kay. O'subaixik. Dao ma o'je'ada. Itait o'e waram ḡuto ce'ū topibit, Jesus o'subaixik puye. Ixe o'kop—ce'ū topibit.

²⁶ Ipi juayū ce'ū topibit awēḡ o'yawēḡmupōḡ ip. Jekawēnwēn o'e ip soat taḡ—soat ibo eipi daḡ.

²⁷ Jesusyū eipi kukukat ka bewi cēm puje, xepxep o'ju Jesus tomuju—ita'ūmayū.

— Etabotaidabotbon cuy eḡuy ocekey — io'e ip. — Ocemu'ada am — io'e ip Jesus pe—Davi'ūm naxeḡebit pe—Judeuyū ajojoyū'ūm'ūm kukukat naxeḡebit pe.

²⁸ Oajēm ip Jesus kay, ixe jeduk'a be ōmōm pima.

— Eyetabut tu okay—eyemu'ada ōn iap kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetabut, kariwa.

²⁹⁻³⁰ O'sutamucay Jesus ita'ūmayū. O'je'ada.

— Eyju eyetabut okay buye, ōn jeymu'ada — io'e Jesus itā'ūm topibiyū be. Itate o'e, Jesus o'sutada buye.

— Eymu'adaap epeḡuwēn ḡu juy eybureyū be—ka'ūma be ma — io'e Jesus.

³¹ Imēnpit je'adaap o'ḡuyppōḡpōḡ ip soat kaka daḡ.

³² Jesusyū uk'a be cēm cēm pima, iboceayū ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'tujowat Jesus kay. Cekawēn pa'oreat o'e ixe, ibiōḡbuk kērēat kuḡ puye. O'tujowat ip Jesus pe, imu'ada am. ³³ O'je'ada Jesus a'ōbi. Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje, xipan o'jekawēn ma, o'je'ada buye.

— Abu yaḡuyḡuy imēn o'jebapuk iam? — adeayū o'e ip jewebe. — Ka'ūma ma ijo'iat imēn wuyjojojo ḡu Israel eipi be—wuyeipi be — io'e ip.

³⁴ Imēnpit Fariseuyū o'jekawēn. Napa ma o'jekawēn ip.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēm jēm cebewi ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

³⁵ O'ju Jesus ikaboḡatka daḡ, ika'īcatka dāḡ tak. O'ju aḡoka watwat mutaybitbin. Judeuyū Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin o'e. Deus soat kukanap o'ḡuwēnuwēn soat pe—kawēn idipat. Imēn ma imutaybitbin ip oeku. Ibomaayū mu'ada'adam oeku: iwātaxipipiyū, ibaca'ūmayū dak—soat

mu'ada'adam oeku. ³⁶ Itabotaidabotbot ma iboka watwat kay Jesus osunuy, yağuybabi'üm osodop puye. Ovelha buxim ip, jekukat'üm pima ip. Imēnpuxim ika beacat ikukuk'ukat'ūmayu osodop ip, ka'ümğu ibuywatwat'ukat puye.

³⁷ Imēneju Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū be.

— Kadai ya ade opop—kadai'a—yaopat'a. Pūğpūğ pit omuyku ip yabu am — io'e cebe ip. ³⁸ — Epeyekawēn cuy kapikpik'ukayū kukukat pe. I juy ep'e cebe: “Kapikpik'ukayū eğuju juy kadai'a bu am,” i — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

Imēn Jesus kawēnwēn o'e, Jesus eju adeayū ceku pin ip puye. Apēn kadai ya ade o'yadop—kadai'a yaopat'a; imēn tak adeayū ceku pin ip Deus emunaē eju. Imēnpit pūğpūğ oekuku Jesus kawēn muwēnuwēn ijodiacat pe. Imēnpuye imuwēnuwēn'ukayū kukat eju juy jekawēn ip Deus eju.

— Adeayū juy eğuju ekawēn muwēn ām — i juy e'em ip cebe.

10

¹ Jesus 12 beayū o'tomuwā—jewēju etaybitbin'ukayū. O'tomuwā, ja'ōbi soat mu'ada am—iwātaxipipiyū mu'ada am, ibiōğbuk kērēayū mujēm ām tak—ja'ōbi imujēm ikuğayū bewi—soat ip pewi. Ja'ōbacaap o'ğüm cebe ip—12 beayū be.

²⁻⁴ 12 beayū ibutet 12 butet pe osodop ip. Ibürü ma ibutet osodop ip—Jesus emumujuyū butet: Koapat Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Tomé i, Mateus i, wara'at Tiago, Tadeu i, wara'at Simão, Judas Iscariotes i. Ibürü ma ibutet osodop ip.

Wara'at putet Pedro i ibutet osunuy—Simão butet. André Pedro kitpit osunuy. Tiago, João dak, Zebedeu ipotpoyū osodop. João Tiago kitpit osunuy. Mateus iecuğap peam Israel naxeğebitbit xewi dinheiro bubu'ukat osunuy. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Wara'at Simão Israel eipi kay cīcāat osunuy. Judas Iscariotes ğuyjom Jesus o'ğüm cekay itakomaayū be yaoka am. Ibürü ma osodop ip—12 beayū—Jesus eju jekuku'ukayū.

⁵⁻⁶ 12 beayū o'ğuju Jesus.

— Epeju Israel naxeğebitbit kay — io'e cebe ip. — Itabidaaoayū buxim ip — io'e. — Ovelhayū buxim ip — io'e Jesus. — Wara'at eipi bewiayū kay epeju ğu — io'e 12 beayū be. — Israel naxeğebitbit kay acā juy epeju. Judeu'ūmayū kay ğu epeju, Samaria eipi beayū kay ğu dak — io'e. ⁷ — “Ijasun Deus soat kukan je'e,” i juy epe'e Judeuyū be, Israel naxeğebitbit pe cucum pima eyju — Jesus o'e 12 beayū be.

⁸ — Iwātaxipipiyū epeğu'ada juy ip — io'e cebe ip. — Ce'ū'ūayū dak epeğutait. Waram jetait ip — io'e Jesus. — Ierepayū epeğu'ada juy — io'e cebe ip. — Ibiōğbuk kērēayū dak epeğujēm cuy ibiōğbuk ikērēat kuğayū bewi — io'e Jesus. — Imēn epe'e juy wa'ōbi—ce'adaap epe'e juy. Epeteida ğu juy. Imēn ām cuk oğüm wa'ōbacaap eywebe teidam ğu — io'e Jesus cebe ip.

⁹ — Dinheiro epetujowat ğu juy eyweju. Ouro epetujowat ğu, prata dak ka'ūma. Cobre dak ka'ūma. Epetujowat ğu juy dinheiro mün'a be. ¹⁰ Cucumap pubut mün'a dak epeyadujowat ğu juy. Xepxem cuy epetujowat ğu—eydoti, pūğ ma acā. Sandália dak ka'ūma. Eyba'ip tak epeyoptujowat ğu juy. Eybuywacayū ma juy eyxan je'ğüm. Imēnpuye eybubut epetujowat ğu juy — io'e Jesus.

¹¹ — Ajēm pima ağoka be jeduk'a be eyğuyğuy pinat epetobuxik cuy. Ixe duk'a be juy epesopsop, ibo ağoka be bima — io'e Jesus. ¹² — Ixeyū duk'a be òmòm pima, epeyekawēn tuk'a beayū eju. Kato juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

13 — Gebuje eyekawēn kay ya'ōpīcūḡcūḡ je'e ip. Ya'ōpīcūḡcūḡ je'e ip, eyekawēn kay buye. Imēnpit wara'acayū eyekawēn kay'ūm pima bit, ya'ōpīcūḡcūḡ ḡu je'e ip. Epajēm cexe ip. Imēnpit te'e ma epe'e, “Wuykabia,” cebe ip. “Epeōm,” i ḡu je'e ip, eyekawēn kay'ūm puye.

14 — Eykay'ūmayū bewi epejēm cuy, eyekawēn kay'ūmayū bewi dak. Cēm pima eyesandália epeḡupoyoy, “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ō kay'ūm puye” iap mubapuk am ibo ka watwat pe. Imēn cuy epe'e cebe ip, aḡoka bewi wan pima, uk'a bewi wan pima — Jesus o'e 12 beayū be.

15 — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Gomorra ka watwat pe dak. Ixeyū be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawēn com ip ibu'u buye. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e.

16 — Ya'ōpicūḡ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eymujum ōn. Ovelha buximayū eyju. Widayū parakpe eyju ovelhayū buxim. Imēnpuxim eykay itakomaayū parakpe eyju. Ovelhayū be bit i'e baōre akuriceyū be. Imēnpuxim eywebe i'e ba'ore eykay itakomaayū be.

— Wa'ōbi eyju buje, itaybit cīcāyūm epesop. Aḡ cīcā juy epesop. Dao ḡu juy eyetakomām cekay ip — io'e Jesus.

17 — Aḡ cuy epesop — io'e. — Eykay itakomaayū jeydaomūn. Jeydujowat ip wuyekawēn coco'ukayū be. Jeymupokupok ip Deus eju kawēnwēnap'a be jetakomaap kay. Ixee bum jeymupokupok ip — Jesus o'e. 18 — Eyju webekitkit puye jeydujowat ip ipi kukayū be, kariwawayū be dak. Jeydujowat itaybit am eyetabucap xipat cexe ip iam ma, eyetabucap xipat'ūm cexe ip iam pit. Kawēn idipat epeḡuwēn cebe ip, Judeuyū'ūmayū be dak — io'e Jesus. 19 — Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop, eyetaybit'ūm puye ajom epeyekawēn iam, apēn epeyekawēn iam tak. Eydujowatwan pima ip, Deus o'ḡuwēn eywebe ajom epeyekawēn iam. Imēn jeymutaybin. 20 Wa'ōbi juy epeyekawēn. Imēn epeyekawēnwēn Deus biōḡbuk ma kawēnwēn je'e eywebewi—Wuyebay biōḡbuk — Jesus o'e cebe ip.

21 — Adeayū jebadipyū kay itakoma je'e, ixeyū webekitkit puye. Iwaḡo jekitpit tujowat cekay itakomaayū be yaoka am. Ikitpit tak jewaḡo tujowat yaoka am. Ipotpet tak itakoma jījā je'e jebay kay. Jebay tujowat cebe ip, yaoka am — io'e. 22 — Soat ixeyū itakoma jījā je'e eykay, eyju webekitkit puye. Ipiat pibun eyetaxi bima, Deus a'ō daḡ jekukum cuy eyju. Guyjom Deus jeymuy, cexe soat em eyedop am — io'e.

23 — Eywebe ipiat supi'ajojo bima, epeyenapōn cuy. Imēn e'e ip pima pūḡ ka be, epeyenapōn cuy wara'at ka be—aḡoka be — io'e cebe ip. — Soat waḡo ōn — Jesus o'e. — Waram wajēm awap, ade aḡoka daḡ epeju—Israel naxeḡebitbit eipi daḡ — io'e Jesus.

24 — Imutaybitbin'ukat podi ḡu je'e jeweju etaybitbinayū itaybit ip. Kariwa dak podi ḡu dak je'e jekapikpiḡ'ukayū kapikpiḡ ip. 25 Imēnpuye kapikpiḡ'ukayū icokcoḡ cuy jeedop ip, jekariwa buximayū ip puye. Itaybitbinayū dak icokcoḡ cuy jeedop ip jemutaybitbin'ukat buximayū ip puye. Ijoceayū cekariwa a'ō ya'ōmuy ip pima, “Belzebu teku,” i bima ip, cebekitkit a'ō dak ijo'i ma ya'ōmuy je'e ip. Cekariwa omuymuy ip pima, cebekitkit tak imuymuy ip cekariwa muymiyap podi ma — io'e Jesus.

26 — Eypararam ḡu juy epesop ixeyū e'eap puxixim — io'e jebekitkit pe. — Yajuyjuyat jewedobuxik ḡuyjom. Iba'arēmat ibapuk je'e soat xe. 27 Imēnpuxim ajo oḡuwēn eywebe, kawēnwēn wuyewewēju ma, ijop epeḡuwēn soat pe ḡuyjom — io'e. — Ibidadaap kay epeya'ījojo, ijop soat pe epeḡuwēn ḡuyjom — Jesus o'e.

28 — Eypararam ġu juy epesop eyaoka ojuyayū buxixim — io'e jebekitkit pe. — Wuyejebit aoka but ip. Imēnpit wuybiōġbuk aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Deus puxim pit cuy eypararam epesop. Wuyejebit muy'ūm put cebe, wuybiōġbuk tak. Ipiat'ajojoap pe imu'ūm put — Jesus o'e.

29 — Xepxep pe pidiwe dei tei'īt ma—pūġpūġ centavo ma—wasū yopīcat tei. Imēnpit pūġ wasū yopīcat at'an pima, Deus itaybit ixe wasū o'at iam. Deus a'ōbi acā je'at — Jesus o'e. 30-31 — Deus xe teibōġ ġu wasūdei. Imēnpit aġ cekay. Imēnpuxim wuykay dak aġ soat em. Deus itaybit wuyadap peburūdap iam. Imēneju eyaġuybabi'ūm'ūm ġu juy epesop. Deus soat itaybit wuyekuku iam — io'e.

32 — Eyju “Jesus ebekitkiyū oceju,” i soat pe e'em pima, ōn tak “Teyūku webekitkit,” i oce webay be—kabi beat pe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be. 33 — Eyju bit e'em warara'acayū be, “Jesus bureyū ġu oceju,” i bima, ōn tak “Iteyū bure ġu ōn,” i oce Webay be—kabi beat pe — io'e Jesus.

34 — Epeyewaġuy ġu juy: “Jesus osodot kaba'ūm wuydop am,” i. Ojot puye, ipi watwat pe wara'at taġtaġtaġ ma jekuku. Itakoma je'e ip jewewekay. Pajam jewaokakam je'e ip — Jesus o'e. 35-36 — Ibadipyū itakoma cīcāyū je'e jewewekay, pūġpūġ ixeyū'in okay itabut puye — Jesus o'e. — Cebay ma okay je'e. Ipot pit okay ġu je'e. Ixi ma okay je'e. I'yū okay ġu je'e—ayacayū. I'īt tayxi okay ġu je'e. Yuktayxi okay je'e. Imēneju wara'at taġtaġtaġ ma jeku ip — Jesus o'e cebe ip.

37 — Eyebay kayap podi ma okay'ūm pima, oweju jekukuayū ġu epesop, eyxi kayap podi ma dak, eyekpotpoyū kayap podi ma dak, eydaxityū kayap podi ma dak. 38 Owebeam je'ū ibu'u'ūmat puximayū acā webekitkit ma oxe. Korosa jeje je'ū ām, korosa dujuwatwan ōn pima, webekitkit tak cucum onomuju. Cucum ip korosa kuġ, je'ū ām. Apēn aġokatkat korosa dujuwatwan cucum, korosa jeje jebamupayam je'ū ām; imēnpuxim cuy epeku soat em owebeam je'ū ibu'u'ūmat puxim.

39 — Eye'ū bima, ōn ma obuyxi eyxe buye, ibin ma soat em eyetabēġ epesop Deus xe. Eywebe ma jewaġuyġuy: “Ōn ma obuyxiat,” i bima bit, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ū buje — Jesus o'e cebe ip.

40 — Gasū epeju Israel naxeġebitbit kay. Wa'ōbi epeju — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Pūġ ixeyū'in eyewebe je'e, “Epeōm,” i. Imēnpuxim ma owebe dak je'e ip — io'e Jesus. — Imēnpuxim ma oġujuiat pe dak je'e ip — io'e.

41 — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pe dak je'e, “Eōm,” i. Ixe dak iōm pin, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye. Iōm pin. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'ġūm cebe, kapikaptei ūmūm pima jekawēn muwēnuwēn'ukat pe.

— Cūġ cīcāt pe dak je'e, “Eōm,” i. Ixe dak iōm pin, cūġ cīcāt puye. Iōm pin je'e. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'ġūm cebe, kapikaptei ūmūm pima cūġ cīcāt pe. 42 Wara'acat webekit'isuat pe idibi ma tiūm ticukati, ixe webekit puye, Deus tak xipacat je'ġūm idibiūmat pe — io'e. — Iboap kay ġebum cuy epesop — io'e Jesus.

11

1 Ibocewi o'ju Jesus aġokaxiriyū be. Wūy ġu osodop boyūku. 12 beayū muju bujep, aġokaxiri beayū mutaybit am o'ju. Deus ekawēn muwēnuwēn oeku Jesus.

2 João Batista Cristo awēġ o'yawēġcoco daomūnmūnap'a be. Bekitkit o'ġuju Jesus kay. Jewēju etaybitbinayū o'ġuju João. O'ġuju, ja'ō daxijo am.

3 — “Deus emumuju ajēmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e João. — “Ēn ma du ixe? Wara'at ġu xe'e ocejowiwi?” i juy epe'e cebe — io'e João.

— Hm hm — io'e ip.

João a'õ daxijo am o'ju ip.

Oajëm ip cekay—Jesus kay.

— Ên ma du omuykuiat? Wara'at ġu xe'e ocejowiwi? — io'e ip Jesus pe.

⁴ — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejojoioiap cuy epeġuwën João be, epekũyjoioiap tak — io'e. ⁵ — Ita'ũm topibiyũ o'e itate ġasũ. Taokẽrẽ topibiyũ dak xipan ip o'e jexĩġxĩġ ġasũ. Ierep topibiyũ dak xipan o'e ġasũ. Ya'õpi'ũm topibiyũ dak ya'õpipe o'e ip. Jekũyjojom ip o'e. Ce'ũ topibiyũ dak waram itabẽġ o'e ġasũ. Tadaibotbocayũ dak kawën idipat cocom ġasũ—Deus ipot awẽġ cocom.

⁶ — Imêneju: “Ecokcoġ eġuy okay etabut am ebu'u'ũm pima. ‘Ite ġu omuykuiat,’ ie'em pima bit, ecokcoġ ġu eġuy,” i juy epe'e João be — io'e Jesus. — Hm hm — io'e ip.

⁷ Cẽmcẽm ip pima, Jesus João o'ġuwën ibo ka beayũ be.

— João jom cuk epeku uk'a'ũmat pe — io'e Jesus. — Pãm ixẽ João? Ajo-buxim ixẽ o'e? Ip'ũn'ũn kay kabido ajëm puje, je'ipe'adedem. Yaġuykorerenayũ ite'ip puxim, soat em jeweġuy muwarurururun puye. João bit yaġuykoreren ġu. Ite'ip puxim ġu. ⁸ João doti teiboġ ġu. Teiboġat kukayũ adeayũ kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayũ. ⁹ João bit ibubut adeat ġu. Deus ekawën muwënuwën'ukat xeku. Warara'acat podi ma João ya'õbuyxi—Deus ekawën muwënuwën'ukayũ bodi ma.

¹⁰ — Imën Deus ekawëntup e'em—João muwẽġaptup:

Aġ cuy epesop, ie'em Deus, i. Wemumuju oġuju ewap ajëm puje, emuxipan am, i.

Imën e'em Deus ekawëntup—João muwẽġaptup — io'e.

¹¹ — Kuyjeayũ bodi ma João ya'õbuyxi. Ka'ũma ma omuy João Batista jo'i ya'õbuxian. Deus xe bit—kabi beat xe bit—yopĩcat João bodiat ya'õbuyxiat wekawën kayayũ'in — Jesus o'e. ¹² — Ixe João Deus awẽġ o'yawẽġtojot ipi juacat kay—Deus soat kukanap awẽġ. Iboap awẽġcocom pima ip, cekay jĩjã ip, Deus xe nuynuy pin cĩcã ip puye. Imën ġasũ dak cekay jĩjã ip — io'e. — Deus xe ajëm pin ip — io'e.

¹³ — João ajëm awap, Deus ekawën muwënuwën'ukayũ dak iboap awẽġ cuk o'yawẽġtojot—soat ip. Imën tak Moisés ekawën tup e'em — io'e Jesus. ¹⁴ — Iboap awẽġ kay eyetabut pima, eyetabun tak Elias jajẽmiap João jo'i ma oajëm. ¹⁵ Epeya'õpicũġcũġ cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.

¹⁶ Jesus waram o'jekawën adeayũ eju.

— Oġuwën eywebe, abu-buxim ġasuacat iap iam eyetaybit am. Bekitkit puxim ixeyũ—pasiaham ip iap pe pubutbucayũ buxim. Jewāwāwām ip je-bureyũ—bekitkiyũ. ¹⁷ “Tẽġtẽġ'a oceyamuyde eywebe ya'ĩjo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'i'in,” ie'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ũmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju totõn,” ie'em ip. Ijoyũ buxim ġasũacat — io'e Jesus.

¹⁸ — João Batista oajëm eykay. Ixe vinhodi o'tikõn ġu. Ire oeku Deus eju jekawën ãm. Soat pit napa ma e'em João muwënuwën: “Ibiõġbuk kërëat kukat teku,” i.

¹⁹ — Soat waġo õn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikõnkõn tak. Soat pit napa ma e'em omuwënuwën: “Ika'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuġap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikërëat mujurũġrũġ'ukat pure,” i dak — io'e. — Wuyju Deus emumutaybitbinap taġ jekukum pima bit, warara'acayũ je'e omuwënuwën, João muwënuwën tak, “Deus xe cũġ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

²⁰ Jesus tak o'jekawën iboceat pe. Ikërëan e'e'ukayũ muwënuwën o'e Jesus. Ikërëat epere'ũmayũ muwënuwën o'e. Ikërëat kuġ o'e ip. Imënpit iġuycũġ ġu

ip ikērēat kay. Jesus a'ōbi iba'oreat cuk o'jebapuk ixeyū etabun. Jesus a'ōbi o'jebapuk. Imēnpit ikērēat mujurūgrūg. Imēn o'e—Corazim ka watwat o'e, Betsaida ka watwat tak, Cafaranaum ka watwat tak.

21 — Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Corazim ka watwat! — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ūma buk epejojoiap cuk adi oğubapukpuk eyetabut pe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērēat mujurūgrūg ap o'jepere ip—ibo ka watwat. Itabut kajuk ip Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'guōm ip jedotim. Daxa daypibewiaptōm tak kajuk o'tōmōg ip jabi jeje. Imēn kajuk o'e ip, “Oceğuycūg cīcā ikērēat kuğ oceju buye” iap mubapuk am; “Gasū bit ikērēat ağuğē gū” iap tak mubapuk am jebureyū be — io'e.

22 — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Imēnpit Tiro ka be iap podi ma, Sidon ka be iap podi ma dak eywebe ipiat supi'ajoat. Iboap kay gēbum cuy epesop — io'e Jesus Corazim ka watwat pe, Betsaida ka watwat pe dak.

23 — Cafarnaum ka watwat! — io'e. — Deus jeymuyu gū kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiatpi'ajojoap kay bit. Ka'ūma buk epejojoiap cuk adi oğubapukpuk eyetabut pe eyka be bima oce — io'e. — Iboap mubapuk pima Sodoma ka be, ikērēat kajuk o'jepere ip. Deus kajuk ağoka o'sukamupik gū — io'e Jesus.

24 — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Tiro ka watwat tak. Imēnpit Sodoma ka be iap podi ma Deus ipiat supi'ajoat eywebe. Iboap kay gēbum cuy epesop — io'e Jesus Cafarnaum ka watwat pe.

25-26 — Jesus o'e gēbuje bit.

— Bay — io'e. — Ēn acā soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipijuacat kukukat tak — io'e. — Apēn ēn e'em iap mubapukpuğ ēn jewexe itaybit cīcāyū be gū—imutaybitbin'ūmayū be acā — io'e. — Ixeyū acā wekawēn imutaybitbin ēn. Imēn xipat oxe. Ocokcok cīcā imēn ebikuy buye. Ocokcok cīcā xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

27 — Soat ma juk Webay o'gūm owebe — io'e cebe ip. — Warara'acat gū itaybit abu Deus ipot iam—cebay acā. Imēnpuxim warara'acat gū itaybit abu ipote bay iam—ipot acā. Jebay mubapuk am, ipot ibikuy bima acā warara'acat itaybit je'e abu Deus iam — Jesus o'e cebe ip.

28 — Okay epesot. Ikērēat oju'uk eywebewi — io'e Jesus cebe ip. Deus a'ō kay kūyjobit ojuy ip. Imēnpit kūyjobit gū ip.

29 — Eymutaybitbin oce. Webekitkit e'em. Wa'ōpuruğ'ūmat ōn. Wağuybabibi. Yoboğat pin gū owexe. Eywebewi ikērēat oju'uk. ³⁰ Wa'ō kayap iba'ore gū imuğē ām. Kūyjobit am okay dak iba'ore gū eywebe. Wara'at ikērēat kay eyebu'um epe'e, eywebewi ikērēat oju'uk puye — Jesus o'e soat pe.

12

¹ Gebuje Jesusyū o'ju trigodip tağ. Sábado bima o'ju, Judeuyū jebodoydoyap kabia bima. Trigodadot o'tadot'uk ceweju etaybitbinayū. Trigoda o'tabu ip, jerere buye. O'ta'o'o ip. ² Ta o'om pima, Fariseyū ixeyū o'jojoi. Jesus eju etaybitbinayū o'jojoi ip.

— Ak'i! — Fariseyū o'e Jesus pe. — Eweju etaybitbinayū Moisés ekawēn tağ gū jekuku ip. Jebodoydoyap kabia be kapikpiğ ip. Cūg ma gū e'em ip. Trigodadot uk'uğ ip. Imēnpuye ikērēat kuğ ip, wuywebe jebodoydoyap kabia be kapikpi buye — io'e cebe.

3-4 — Tā. Ikērēat kuḡ ḡu ip — io'e Jesus. — Kuyje Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be. Ire bima, oōm Davi, cewejuyū dak. Deus emesa bewi paō'a o'ya'o'o ip—Deus etabixe o'yamōḡ ip iat'a—paīyū be acā ya'o pi ḡu iat'a. Moisés ekawēn taḡ ḡu ijop'a o'ta'o'o ip—Daviyū. Apēn Davi o'e'e iaptup opop Deus ekawēntup pe. Kuy epetupcoco—iboaptup — io'e Fariseuyū be.

5 — Deus eju kawēnwēnap'a be paīyū kapikpiḡ ip soat kabia. Jebodoydoyap kabia jekukum ip Moisés ekawēn taḡ ḡu yaboḡat'a be. Wara'at taḡ jekukum ip, kapikpiḡ puye. Imēnpit ikērēat kuḡ ḡu ip Deus xe. Iboaptup ekawēn eyetaybit—Deus ekawēntup. Kuy epetupcoco—iboaptup tak — io'e Jesus.

6 — Icēmān ocekawēn eywebe. Deus eju kawēnwēnap'a Israel naxeḡebitbit o'yamuy—yaboḡat'a. O'yamuy ip, wuyju yamubuyxin am. Imēnpuye Deus eju kawēnwēnap'a kukukayū ya'ōbacaayū. Imēnpit ya'ōbaca jījāat omuy ijoce ḡasū — io'e Jesus cebe ip.

Jewebe ma o'e Jesus, “ya'ōbaca jījāat” i'e'em pima.

7 Warara'acayū kay eyetabotaidabotbocap kay ōn, i Deus juk o'e — io'e Jesus cebe ip. Owebeam carneiro mupikap kay ḡu bit ōn—eyetabotaidabotbotap kay acā, i — io'e Jesus.

Ijoptup ekawēn eyetaybit pima, “Ikērēat kuḡ ip,” i kajuk epe'e ḡu ikērēat kuḡ'ūmayū muwēnuwēn pima — io'e Jesus Fariseyū be. ⁸ — Soat waḡo ōn. “Epeyekapik cuy,” i ōn e'em pima jebodoydoyap kabia be dak, cedaḡ kuka o'e eyekapikap Deus xe — Jesus o'e.

⁹ O'ju Jesus ibocewi. Oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—Judeuyū e'aweroroap'a kay. Oōm.

¹⁰ Gebuje aḡokatkat o'tobuxik iḡo'a be. Pūḡbūnū'a o'subūnū'anūy ibūnū'akērē.

Pūḡpūḡ o'je'aweroiayu'in Jesus muymuy ojuy ip.

— Jesus Moisés ekawēn taḡ ḡu jekukum — i'e ojuy ip warara'acayū be. Imēnpuye:

— Jebodoydoyap kabia bima, xipat tu exe ibūnū'a kērēat mu'ada am? Imēn tu Moisés ekawēn taḡ ma? — io'e ip Jesus pe.

¹¹⁻¹² — Xipat Moisés ekawēn taḡ warara'acayū ikukpin wuyxe bima — Jesus o'e Fariseuyū be. — Jebodoydoyap kabia bima eyōhō o'at pima ipikūykūy be i'uk'uḡ ip ipikūykūy bewi—ixe ovelha — io'e. — Abū jeōhōyū uḡ ḡu? Ka'ūma ma. Ovelha ikukpin ip, jeōhōyū buye. Imēnpuye i'uḡ ip. Imēn tak wuyju ovelha bodi ma wuykukpin Deus xe. Imēnpuye xipat Moisés ekawēn taḡ wuywebe xipacat muḡē ām jebodoydoyap kabia be — io'e Jesus.

¹³ — Paya'i ece ebu — io'e ibūnū'a kērēat pe. O'jewebūmupaya. O'je'ada ibūnū'a kērē topibit. Wara'atpunu'a jo'i o'e. Ibūnū'adip o'e.

¹⁴ Fariseuyū bit o'jēm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'jewawē ip Jesus aoka am, kapikpiḡ Sábado kabia be buye. ¹⁵ Imēnpuye Jesus o'ju ibocewi. Fariseuyū ekawēn itaybit puye, o'ju. Adeayū o'ju Jesus tomuju. Iwātaxipipiyū o'ḡu'ada'ada—soat ip.

¹⁶ — Wawēḡ epeyawēḡmuwēn ḡu juy. Pūḡ em tak ka'ūma — io'e cebe ip.

¹⁷ Ibo o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e iap taḡ—apēn Isaías kuyje o'e iap taḡ.

¹⁸ Deus o'e: Ija otaēiat—obuywatwat'ukat—ōn cekay jījāiat—omucokcokcok'ukat. Obiōḡbuk ojomōḡ cebe. Ajo cūḡ ma oxeiap ḡuwēn soat pe—Judeu'ūmayū be. ¹⁹ Ya'ōxixixiḡ ḡu je'ku. Jewāwām ḡu je'ku. Soat ka daḡ tak kawēnwēn ḡu je'ku. ²⁰ Ikērēan e'e jījāayū daxijo xeku ikērēat pewi. Okay itabut cīcā'ūmayū ḡutabut

cĩcã okay. Imẽn ma je'kuku soat pewi ikērēat uk'uḡ—Deus kayayũ bewi. ²¹ Soat ipi juacat Deus emunaẽ kay je'e, i.

Imẽn Isaías o'ḡuwẽn kuyjeayũ be.

²² Gebuje iboceayũ aḡokatkat o'tujowat. Ita'ũmat osunuy ixē aḡokatkat. Cekawẽn pa'oreat tak o'e ixē, ibiōḡbuk kērēat imuyde'ũm'ũmm puye. O'tujowat ip. O'je'ada Jesus a'ōbi. Ijojom o'e, o'je'ada buye. Xipan kawẽnwẽn o'e—ibiōḡbuk kērēat kuḡ tũibit o'e, o'je'ada buye. ²³ Iboceayũ yaḡuybabi'ũm o'e ip—soat ip.

— Davi naxeḡebit paxi sute? — io'e ip.

Jesus muwẽnuwẽn o'e ip.

²⁴ Fariseuyũ bit Jesus awēḡ o'yawēḡcoco.

— Ixe Jesus ibiōḡbuk kērēayũ o'ḡujēm aḡokatkayũ bewi Belzebu a'ōbi—ibiōḡbuk kērēayũ kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi ma — i napa ma o'e ip.

²⁵ Jesus itaybit osunuy apẽn ixeyũ jewaḡuyḡuy iam.

— Pũḡ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ũm ip. Pũḡ ka kukukat jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ũma ma. Pũḡ tiwat kukakat pe jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ũma ma — io'e Fariseuyũ be. ²⁶ — Imẽn puxim Satanás pe jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ũma ma. Imẽn Satanás a'ōbacaap mu'ũm kuka o'e. Imẽnēju Satanás ja'ōbacaap ũmũm ḡu owebe ibiōḡbuk kērēayũ mujēm ãm—jebekitkit mujēm am — io'e Jesus. ²⁷ — Belzebu a'ōbi òn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyũ imujēmjēm ip? Jewemuḡuykukukum eceju iap mubapukpuḡ cĩcã eyebekitkiyũ.

²⁸ — Deus biōḡbuk a'ōbi ibiōḡbuk kērēayũ oḡujēm. Belzebu a'ōbi ḡu oḡujēm. Ibiōḡbuk kērēayũ o'jēm ip puye, kuy eyetaybit Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuḡ òn eywebe iam — io'e cebe ip.

²⁹ — Wuyõm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriḡ acã koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyõm put soat pu am—uk'a beap pu am — io'e Jesus.

Imẽn Jesus o'e, jebacaap Satanás ebacaap podi ma buye. Ibodi ma buye, Jesus pe ibiōḡbuk kērēayũ mujēm put ikukayũ xewi.

³⁰ — Imẽn tak okay'ũmat itakoma okay — io'e Jesus. — Webekitkit mu'awerom obuywatwat'ũmat imuy pōḡpōḡpōḡ—webekitkit muypōḡpōḡpōḡ — io'e. ³¹ — Imẽn puye oḡuwẽn eywebe. Ipi juacayũ be Deus muymuy buje, iboap imuymuyap kay soat em Deus ḡebum ḡu je'e. Deus iboap ju'uk cebewi ip. Ixeyũ be Deus biōḡbuk muymuy buje bit, iboap imuymuyap kay soat em Deus ḡebum je'e. Cebewi ip iboap i'uk pa'ore Deus pe; apẽn eyju napa ma e'em, “Ijop e'eap Satanás a'ōbi o'jebapuk,” i. Imẽn tak kuy eyetaybit Deus a'ōbi ijop e'eap o'jebapuk iam — Jesus o'e.

³² — Soat waḡo òn — io'e Jesus. — Omuyumuy puje ip, Deus jeḡebu ḡu iboap kay soat em. Iboap ju'uk cebewi ip. Deus biōḡbuk muymuy ip pima bit, Deus jeḡebu iboap kay soat em—ḡasũ, waram tak ḡebum je'e. Iboap kuḡ jeedop ip soat em—ikērēat kuḡ—Deus biōḡbuk muymuyap kuḡ — io'e Jesus.

³³ — Wuyetaybit yopkērēat'im. Yopkērēat'ip puye, ya'a e'em yakērēat'a. Wuyetaybit yoptipat'im tak. Yoptipat'ip puye, ya'a e'em yadipat'a. Yoptipat'ip, ya'a dak soat em jeenuy yaku. Yapkērēat'ip pit, ya'a dak soat em jeenuy yakērēat'a. ³⁴ Imẽn puybu tuypiatpu buximayũ eyju, ikērēat kuḡ cĩcã buye. Iba'ore dak eywebe idipat ekawẽn muwẽn ãm. Apẽn wuyju jewaḡuyḡuy wuywebe, imẽn wuyju e'em. Imẽn tak iba'ore ḡasũacat pe idipat ekawẽn muwẽn ãm, yaḡuykērē buye. ³⁵ Apẽn xipacat idipap uk'uḡ imuxipanpanap'a

bewi, imēn tak wuyağuydip pima, wuyekawēn tak idip ma e'em, wuye'eap tak. Wuyağuy nomuju ma wuyju jekawēnwēn. Xipat'ūmat idi'ūmap uk'uğ imuxipanpanap'a bewi. Imēn tak wuya'ğuydip'ūm pima, wuyekawēnkērē e'em, wuye'eap tak — io'e Jesus cebe ip.

36-37 — Oğuwēn eywebe. Wuyekawēntip pima, “Idip ma eyju oxē,” i je'e Deus wuywebe kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoap kabia. Wuyekawēnkērē bima bit, “Ikērēat kuğ eyju oxē,” i je'e Deus wuywebe.

— Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia bima te'e ma juk adi acekawēn iap ağuwēn Deus pe — io'e Jesus.

38 — Ocekukukat! — Fariseuyū o'e cebe. — Ka'ūma buk ocejojoioiap eğubapuk cuy ocewebeam — io'e ip.

Imēn tak Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū o'e Jesus pe.

39 — Ka'ūma — io'e. — Ikērēat kuğ eyju. Deus kay eyetabut ğu. Ka'ūma buk eyejojoioiap co pin eyju. Imēnpit oğubapuk ğu eywebeam. Jonas awēğ acā ka'ūma buk eyejojoioiap tieğ e'em eywebeam—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat awēğ — Jesus o'e.

40 — Soat wağo òn — io'e Jesus. — Ixe Jonas osunuy ebapūğ kabia axima yoboğat uk pe. Ebapūğ ixima osunuy dak. Apēn Jonas osunuy axima yoboğat uk pe, imēnpuxim ma oğuy ebapūğ kabia ipi be, ebapūğ ixima dak — io'e Jesus. — Deus a'ōbi ixe Jonas o'jēm axima yoboğat uk pewi. Cejēmap Nínive ka watwat pe ka'ūma buk o'jojoioiap osunuy. Ōn tak imēnpuxim Deus a'ōbi waram ocetai we'uap tomukadi — io'e Jesus.

41 — Kuyje Nínive ka watwat iğuycūğ o'e ip ikērēat kuğ puye ip — Jesus o'e. — Ikērēat mujurūğrūğap o'jepere ip—ikērēat e'e'ukayū. O'jepere ip, Jonas pe Deus ekawēn o'tojot puye. Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia Nínive ka watwat je'bapuk soat etabut pe. Ixeyū je'e ğasūacat pe: “Eyju ikērēat kuğ Deus xe,” i, eyju wekawēn kay'ūm puye. Jonas kay o'e ip Deus ekawēn muwēnuwēn pima Jonas. Ōn pit Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpit eyju wekawēn kay ğu — Jesus o'e.

42 — Kuyje kaxi etajoreğat ka kukat oajēm wūyat ka bewi. Ayacat oajēm Salomão ekawēn co am—itaybit cīcāat ekawēn co am.

— Deus ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia ixe ayacat je'bapuk soat etabi xe. “Ikērēat kuğ eyju Deus xe,” i je'e ğasūacat pe, eyju wekawēn kay'ūm puye. Salomão kay o'e ixe, taybit cīcāp muwēnuwēn pima Salomão. Ōn pit Salomão etaybicap podi ma wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wetaybicap kay ğu — Jesus o'e.

43 — Ağokatkat pewi ibiōğbuk kērēat cēm puje, ixe ibiōğbuk jekukum idibi'ūmat tağ, jebodoyap kudadam. Jebodoyap pit tobuxik'ūm pima kuka o'e jewebe ma: ⁴⁴“Jepin ma òn kuy bima onuyap kay,” i — Jesus o'e. — Jepitpin.

— Yajēm puje, ixe ağokatkat tobuxikxiğ. Ka'ūmğū ibiōğbuk kērēat opop ixe ağokatkat pe ğasū. Ixe ağokatkat uk'a buxim—yabuk'a buxim—yabi'ōğ'ōğat'a buxim—yaxipanat'a buxim. ⁴⁵ Imēnpuye ixe ibiōğbuk kērēat cēm cēm ma'ğuto. 7 beayū dobuxikxiğ—ibiōğbuk kērēayū dobuxikxiğ—ibodi ma xipat'ūmayū dobuxikxiğ. Ixeyū dak òmòm ixe ağokatkat pe—7 beayū. Ōmòm koapat ibiōğbuk kērēat eju. Kuy bima ixe ağokatkat tadaybot osunuy. Ğasū bit ibodi ma tadaybot o'e. Imēnpuxim ma dak ğasūayū jeedop. Ikērēat ğubapukpuk cīcā ip — io'e Jesus.

⁴⁶ Ixi oajēm Jesus kay—ikitpitpit tak. Warara'acat pe kawēnwēn pima oajēm ip. Akiju osodop ip.

— Ocekawēn pin Jesus eju — io'e ip iboceayū be.

⁴⁷ — Exi oajēm, ekitpityū dak — io'e—puḡ aḡokatkat o'e Jesus pe. — Akiju opop ip. Cekawēn pin ip eweju — io'e Jesus pe.

⁴⁸ — Icēmān iḡo oxiat. Boyūku okitpitpicat — io'e Jesus.

⁴⁹ Pacuḡ'i o'e jebekitkit kay.

— Webekitkit pit oxi jo'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e. ⁵⁰ — Kabi beat a'ō kay buye, okitpitpit co'i oxe, wuyīxīt co'i dak ip, oxi jo'i dak ip—Deus bikuyap taḡ jekuku'ukayū — io'e Jesus.

13

¹ Ixe kabiam ma Jesus o'jēm uk'a bewi. Iodi kay oajēm. Oabik iodi wābu be. ² Ade jījā o'je'awero Jesus xe. Imēnpuye kobe be oōm ixē. Oabik kobe be. Adeayū bit kapurūḡ pe ma osodop ip kacūḡcūḡ'i.

³ Gebuje o'jekawēn adeayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e adeayū be. Adeap muwēnuwēn o'e. Koap imēn o'e:

— Aḡokatkat o'ju — Jesus o'e. — Jekadai damuduudu am o'ju.

⁴ Tamududum pima, xepxepa o'ta'at. E bitako daḡ o'ta'at — io'e Jesus. — Ixeda wasūyū o'ta'o'o, ajēmjēm pima ip — io'e Jesus.

⁵ — Wara'ata karatūḡ'a parak taḡ o'ta'at. Ade ḡu ka'wi o'e iboce. Ierūn ma o'e ka'wi. Imēnpuye dao ma kadai o'tanokap — io'e Jesus. ⁶ — Imēn tak kaxiepiat e ajēm puje, kaxie o'ḡuy'ū ibo kadai — io'e. — Ikaraw o'e. Oe'ū tābujū ba'ore buye — io'e Jesus.

⁷ — Wara'ata widaohoda picūḡ pe o'ta'at. Widaoho yaypan pima, iḡo kadai o'tipmu'ūm.

⁸ — Wara'ata ma katō be o'ta'at. Iḡoda o'ta'acoḡ. Katō be o'ta'acoḡ — io'e Jesus. — Ta'ade o'e. Pūḡpūḡ kadai be ta'adesu o'e—30 be o'e ta—katō peata. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jījā o'e—100 be o'e ta — io'e. ⁹ — Wekawēn eyetaybit pin pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy wa'ō kay — io'e.

¹⁰ Gebuje 12 beayū oajēm Jesus kay.

— Apēnpuye ocemutaybitbinap ekawēn acā ecekawēn ijoceayū eju? — io'e ip.

¹¹ — Itaybit ḡu ip puye Deus soat kukan je'e iam. Iba'arēm ijoceayū be. Eyju bit eymutaybitbin ōn, eyetaybit am kabi beat soat kukan je'e iam — io'e Jesus. ¹² — Xipan'ūm ya'ījo buje, yopīt ma juy eyetaybin. Xipan ya'ījo buje bit, yoboḡ cuy eyetaybin—ade jījā. ¹³ Imēnpit ijoceayū mutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn ōn cebe ip. Jeakaḡ ip. Inaka ijojom ḡu ip. Wekawēn pa'arēm cexe ip, wekawēn cocom ma'ḡu ip — io'e Jesus 12 beayū be.

¹⁴ — Isaías cuk o'jekawēn apēn ḡasū o'jebapuk ḡasūacat pe iam. Gasūacat muwēnuwēn o'e kuyje.

Ya'ījojom je'e ip iboceayū. Imēnpit itaybit ḡu ip je'e. Ijojom je'e ip. Imēnpit itaybit ḡu je'e ip ajom sute e'em iam. ¹⁵ Jaḡuymu'ūm ojuy ip: Ja'ōpi o'jewa'ōpinomudip ya'ījoap puxim. Jeta o'sutanomudip ijoap puxim. Imēn'ūm pima bit kadi ijojom ip, ya'ījojom tak. Imēn'ūm pima bit kadi ip itaybit o'e. Okay itabut kuka o'e ip. Ōn kuka adi ip oḡu'ada, ikērēat uk'uḡ cewebewi, io'e Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

— Gasūacat muwēnuwēn pit o'e — Jesus o'e.

Imēn Jesus o'e itaybit ḡasūacat itaybit pin pima, ip kajuk iḡuycūḡ ikērēat kuḡ puye iam—ikērēat kajuk o'jere ip, kajuk Deus ikērēat o'ju'uk ixeyū bewi buye iam.

¹⁶ — Eyju bit eycokcok epesop. Eyju ijojo pin. Ya'ījo pin tak. Eyeta itaisuata jo'i — Jesus o'e 12 beayū be. — Wekawēn kayap eyeta itaisuatate iap puxim.

Eya'õpipe iap puxim tak. Imēnpuye soat wekawēn epeya'ĩjojo. Imēnpuye eyetaybit soat wekawēn. Soat epjojojo, apēn cuk ocece iap.

¹⁷ — Kuyje ajo eyju ijojom iap co pin cĩcã osodop ip ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ, Deus xe cũg cĩcãayũ dak. Imēnpit o'jojojo ġu ip. Ajo eyju kũyjojom iap co pin cĩcã ip osodop. Imēnpit o'jekũyjo ġu ip. Ġebu'i juy epe'e iboap kay — Jesus o'e.

¹⁸ — Epeya'ĩjojo juy kadaida mududumap ekawēn kay, eyetaybit am apēġape ibo wekawēn iam — io'e 12 beayũ be. ¹⁹ — Deus ekawēn a'ĩjojoayũ iġoda buxim—e be ta'at'anata buxim. Deus soat kukan ekawēn ya'ĩjojo ip. Imēnpit itaybit ġu ip apēġape Deus ekawēn iam. Satanás oajēm cekay ip—Deus ekawēn a'ĩjojoayũ kay. Yaġuyba'ũm'ũm ip cekawēn kay—Deus ekawēn kay, Satanás oajēm ip cekay buye — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Wara'acayũ Deus ekawēn o'ya'ĩjojo ip. Ixeyũ iboapta buxim ip—karatũġ'a parak taġata buxim ip. Dao ma Deus ekawēn cocom o'e ip. Koap icokcok cĩcã e'em ip—i'jojoayũ. ²¹ Imēnpit kadai tabue'ũmat puxim ip. Deus ekawēn badi ġu õmõm cebe ip. Ibureyũ itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imēneju ibu'u ip jetabut am Deus kay.

²² — Warara'acayũ o'ya'ĩjojoayũ widaoho parak taġata buxim. Ixeyũ Deus ekawēn o'ya'ĩjojo ip. Imēnpit soat em ġebum ip jemukaypinpuk kay. Tuybe ocokcok cĩcã oce dinheiro kuġ pima iãn e'em ip. Deus ekawēn kay ip yopĩt ma itabut. Deus ekawēn muwēnuwēn ġu ip warara'acayũ be—jebureyũ be — io'e.

²³ — Warara'acayũ o'ya'ĩjojoayũ iġoda buxim—katõ beata buxim. Ixeyũ Deus ekawēn kay jĩjã ip. Apēġape Deus ekawēn iam ip itaybit. Deus ekawēn taġ jekukum ip. Ixeyũ duk'a xeyũ dak Deus ekawēn taġ jekukum, Deus ekawēn a'ĩjojom pima. Ade Deus ekawēn kay itabut jeedop ip. Ade ip e'em soat ka daġ—Deus kay itabucayũ. Kadai'ip puxim ixeyũ—ya'a'eat'ip puxim. 30 be o'e takuġ'iat'ip puxim ip, 60 be o'e takuġ'iat'ip puxim tak, 100 be o'e takuġ'iat'ip puxim tak — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

²⁴ Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e Jesus. Imēnpuye wara'acat tak imuwēnuwēn o'e iboceayũ be—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn.

— Deus soat kukanap muwēnuwēn pimap, kat pe wuyju tiotatam pimap puxim — io'e Jesus. — Wuyju tiotatam pimap tiotataat jekat pe xipacata o'taida.

²⁵ — Ixet. Ixima daġ oajēm ip—itakomaayũ. Ixidipta o'tadum ip trigoda paraktaġ—trigoda jo'iata. O'tadum ip. O'jenapõn itakomaayũ — Jesus o'e.

²⁶ — Ġebye ixidip o'jedipuk kadai paraktaġ, yaypapan pima. ²⁷ Imēnpuye ibuywatwat'ukayũ o'jekawēn ip jekariwa be.

— “Kariwa,” io'e ip. “Xipacata du etadum ekat pe?” io'e ip.

— “Hm hm,” io'e.

— “Abu ixidipta o'tadum kadai paraktaġ?” io'e ip.

²⁸ — “Okay itakomaayũ o'tamudu,” io'e.

— “Ixidip tu acetip'uk tu?” io'e ip.

²⁹ — “Iba'ore,” io'e cebe ip. “Trigodip kuka epetip'uk, ixidip uk'uġ pima. Imēnpuye trigodip'ukap puxixim tip uġ ġu eyju,” io'e.

³⁰ — “Imēneju ixidip tiptop cuy trigodip'ukap puxim. Yaypan pima, tip pupu'ukayũ be ocekawēn: ‘Koap ixidip puk epetip'uk tipmũnmũn ãm, daxa be tip mupik am. Trigodip pit epetipu, ta'uk am tip pewi, oduk'a be tamõġ ãm,’ ioce'e tip pupu'ukayũ be. Soat tarun pimap, tip pupum ip,” i — io'e Jesus. Imēn Jesus iboceayũ mutaybitbin o'e.

³¹ Jesus waram o'jekawēn iboceayũ be. Wuymutaybitbinap o'ġuwēn—imēnpuximap ekawēn. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap mostardada buxim — io'e Jesus. ³² — Iboda wuykat pe atadaida. Ta'ícata mostardada, taidadam pima. Warara'ata bodi ma ta'ít ma. Imēnpuxim Deus soat kukanap koap ma pūḡpūḡ ma ikukan. Ade ḡu cekay itabucayū. Mostardada bit aypapan cīcā, taida buje. Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Wasū ajēmjēm jedopi mōḡ ām tāku jeje, yaypan pima. Imēnpuxim Deus soat kukanap ḡuyjom pit ade jījā ikukan. Ade cekay itabucayū — io'e Jesus.

³³ Jesus waram o'jekawēn—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn. Imēn o'jekawēn.

— Deus soat kukanap pāo'a muyhuhuptōm puxim — io'e Jesus iboceayū be. — Trigonōm kuḡ osunuy ayacat—ebapūḡ copo. Ixe ayacat pāo'a muyhuhuptōm o'tōmpu. O'tōmōḡ trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat taḡ o'jenōmupōḡpōḡ—trigonōm taḡ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēḡ coco—kabi beat soat kukan je'e iap awēḡ — io'e Jesus. ³⁴ Imēn o'jekawēn Jesus iboceayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn acā o'jekawēn cebe ip. Soat em o'jekawēn Jesus imēn ma.

³⁵ Imēn o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e'e iap. O'jekawēn ixe:

Wuymutaybitbinap ekawēn acā ceweju ip oḡuwēnwēn. Ya'ōba'arēm ipi ebapuk ebi kaap ekawēn oḡuwēnwēn, i.

Imēn cuk o'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat.

³⁶ Gebuje Jesus o'ju uk'a be. Adeayū xewi o'ju. Imutaybitbin'ibiyū oajēm ip Jesus kay.

— Iba'arēm ocewebe. Ocewebe juy eḡuwēn apēḡgape—ixidip muwēnuwēn iape — io'e ip Jesus pe.

³⁷ — Kā — io'e. — Aḡokatkat co'iat ōn. Xipacata o'taidaiat co'i ōn. Soat waḡo ōn. ³⁸ Ikat soat ipi beayū co'i. Xipacata Deus kay itabucayū jo'iat. Ixidip Satanás kay itabucayū jo'iat—ibiōḡbuk kērēayū kukukat kay itabucayū jo'i. ³⁹ Itakomat ibiōḡbuk kērēat kukukat co'i. Tabubuap co'i ipi jucayū'ūmap. Tip pupu'ukayū Deus ekawēn tojotjot'ukayū jo'iyū — io'e Jesus.

⁴⁰ — Imēn e'em ipi'ūmat kabia, ipi juacat'ūmap. Apēn wuyju ixidip pupum pima, tip mupik am; imēnpuxim je'e ipi juacat'ūmap. ⁴¹ Soat waḡo ōn. Wa'ō dojotjot'ukayū oce'gudot, soat xipat'ūmayū uk am xipacap pewi, wara'acat pe xipat'ūmat muḡēḡē'ukayū dak.

⁴² — Gebuje jomōḡ ip daxaboḡ pe, ipiat'ajojoap pe. Iboce ip jeedop jetōtōn. Tūy yeiyei je'e ip ipi bun.

⁴³ — Soat Deus a'ō kay kūyjobit pin pima, Deus ebekitkit jeedop ip isop Deus xe. Kaxi buxim ip isop jeedop, Deus soat kukan pima. Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e Jesus.

⁴⁴ Jesus iboceayū mutaybitbin o'e. Deus soat kukanap kabia muwēnwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia teiboḡat puxim—xipacap puxim — io'e Jesus. — Ikat pe iba'arēmat puxim — io'e. — Aḡokatkat ibo xipacap o'tobuxik wara'at kat pe. Cekay jījā o'e. Imēnpit waram o'ḡunēm. Icocok cīcā o'e. Soat ikuḡat o'ḡūm wara'acat pe dinheiro bu am ma.

— Waram o'jepit. Ibo kat o'jat kat iwat xewi. Imēnpuxim wuywebe ḡasū dak ajo wuyju ikuḡiat iūm put, Deus xe wuynuy am. Soat iūm put wuywebe, wuynuy pin cīcā cexe buye — io'e Jesus.

⁴⁵ — Deus soat kukanap kabia wara'acat puxim tak—aḡokatkat jekukuap puxim — io'e Jesus. — Pérola'a kudadamat ixe. Teiboḡat'a kudadam o'e.

⁴⁶ — Ixe aḡokatkat pérola'a o'yadobuxik—yaboḡat'a. Ade dinheiro o'ḡũm yadeim—perola'a deim. Soat ikuḡat o'ḡũm wara'acat pe, dinheiro bu am ma — io'e Jesus.

— Ibocewi oajēm perola'a kukukat pe. Yaboḡat'a o'yabu yakukat xewi. Imēnpuxim wuyju dak. Wuybikuyap pupum Deus xewi. Wuywebe ajo wuyju ikuḡiat iũm put Deus pe, cexe wuynuy am, Deus soat kukan pima wuynuy pin cexe buye — io'e Jesus.

⁴⁷ — Deus soat kukanap axima bubuap puxim tak — io'e Jesus. — Aḡokatkayũ ixe axima bubuap o'joxik iodí be. Ade o'jat ip ibubuap pe—axima — io'e Jesus. ⁴⁸ — Ibubuap topapũn pima, ixe aḡokatkayũ tojojon ka'oririt kay, axima naē ãm. Kaxikxik'i o'e ip ibubuap akokoreren. Taēhēm o'e ip ibubuap pewi. Xipacat ico be ip mōḡmōḡ. Xipat'ũmat ixikxiḡ ip — Jesus o'e.

⁴⁹⁻⁵⁰ — Imēn je'e ipi'ũmat kabia — io'e. — Deus ekawēn tojotjot'ukayũ jajēm ijodi wuyjuyũ naēm—xipat'ũmayũ naēm xipacayũ xewi. Jajēm ip xipat'ũmayũ xik am daxaboḡ pe, ipiat'ajojoap pe. Ibocewi jeedop ip tōtōn xipat'ũmayũ. Tũy yeiyei ip je'e ipi bun — io'e.

⁵¹ — Ijop ekawēn eyetaybit tu—soat? — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Kuy ocetaybit.

— Xipat — io'e Jesus.

⁵² — Deus soat kukan pima, Moisés ekawēn imutaybitbinayũ webekitkin je'e—soat ip. Bekicat ebay buxim ip. Ibubut muxipanpanap'a bewi iisuat uk'uḡ, kuyat uk'uḡ tak xeku. Imēnpuxim ixeyũ dak itaybit cĩcã Moisés ekawēn. Ijop ekawēn kuyat uk'uḡap puxim. Wekawēn pit iisuat uk'uḡap puxim — io'e Jesus cebe ip.

⁵³ Imutaybitbinap epere buje, Jesus o'ju jeka kay—Nazaré ka kay. ⁵⁴ Oajēm. Iboceayũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. O'yaḡuybabi'ũm iboceayũ.

— Apēn sute soan itaybit imēn? — io'e ip. — Apēn xe'e sute o'ḡubapuk wuywebe i'e ba'oreap? — io'e ip jewewebe.

⁵⁵ — José ipot ḡu du sute? — io'e ip jewewebe.

— Karepiḡa ipot ḡu du sute? — iboceayũ o'e. Tũybe Jesus José ipot iãn o'e ip.

— Maria i xixi butet ḡu du? — io'e ip. — Ikitpityũ butet Tiago i, José i, Simon i, Judás i. Soat ip ikitpityũ ḡu du? — io'e ip jewewebe. ⁵⁶ — Iixĩtyũ dak ijoce ma ḡu du wuyweju—soat iixĩtyũ? — io'e ip. — Apēn cuk sute itaybit cĩcã ḡasũ? — io'e ip.

⁵⁷ Itakoma ip o'e cekay.

— Wuyju bit kũyjobin ḡu juy ajop ixe a'õ kay, ixe wuyjo'iat puye — i napa ma o'e ip.

— Soat ka daḡacat ibuyxim ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuḡ. Jaypanap ka beayũ bit ibuyxim ḡu ikuḡ—ipi beayũ bit, uk'a beayũ bit tak — io'e Jesus.

⁵⁸ Ade ḡu o'ḡubapuk Jesus—Deus a'õbacaap. Iba'ore o'e, ipi beayũ itabut'ũm cekay buye.

14

¹ Herodes Jesus awēḡ o'yawēḡcoco. Ipi kukukat osunuy ixe Herodes iḡebujeat—Galiléia eipi kukukat.

² — Ixe aḡokatkat João Batista i ibutet — Herodes o'e, tũybe iboap icēmãn iãn o'e buye.

Imēn kawēnwēn o'e jebuywatwat'ukayũ be. Jesus muwēnuwēn o'e.

— Waram ġuto o'jetait João je'ūap tomukadi — i cedağ ġu o'e. — Imēnpuye Deus a'ōbaca am wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ teku — Herodes o'e.

³ Kuy bima Herodes jebekitkit o'ġuju João kay. João uk puje, o'ġukirikirik. O'ġukirikirik imōğ ām daomūnmūnap'a be. Ayacat cekayap puye, o'jomōğ—Herodías cekayap puye. Herodes kitpit tayxi osunuy ixe ayacat—Filipe tayxi. Imēn daomūnmūnap'a be Herodes João o'ġuōmat, João ekawēn puye.

⁴ — Cūğ ġu ewebe ixe ayacat kuk am. Deus xe cedağ ġu ekitpit tayxi eju jewewbumūn ām—ixe Herodías eju jewewbumūn ām — i juk o'e João ipi kukukat pe—Herodes pe.

⁵ Imēnpuye Herodes João aoka ojuj. Imēnpit Judeuyū xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Imēnpuye Herodes iparara o'e Judeuyū buxixim.

⁶ Peta bima bit Herodías it o'jebapuk da'i'in Herodesyū etabut pe. O'jebapuk Herodes kapap epeta buye. Cekay jījā o'e Herodes—ayacat yaypan'isuat kay.

⁷ — Da'i'iap kay jījā ōn — io'e yaypan'isuat pe. — Emukaypinput eġuwēn owebe — io'e. — Deus etabun ōn e'em ewebe emukaypinput oğūm ewebe — Herodes o'e. — Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe, wa'ō dağ ġu iūm pima — io'e.

⁸ — Ijoce ma João Batista a prato be eyaūm owebe — io'e. Imēn yaypan'isuat o'e.

— Imēn ece, o'it — i juk o'e cebe ixi.

Imēnpuye yaypan'isuat o'e imēn ma. ⁹ Yaūm pin ġu o'e Herodes. Ibu'u o'e. Iğuycūğ o'e, yaypan'isuat imēn o'e buye. O'yaūm an pit cebe, jekawēn puye, itakoyiyū buye dak—jewejuayū buye. Jekawēn tağ o'yaūm.

¹⁰ — Daomūnmūnap'a kay eju — io'e sorara be. — João a eya'uk — io'e cebe.

¹¹ — Hm hm — sorara o'e.

O'ju. O'ya'uk. O'yadojot prato be. O'yaūm ayacat'isuat pe. Imēn Herodes juk itaybit João oe'ū iam.

O'yadujowat jexi kay ixe.

Imēneju Herodes tūybe João'ūm waram o'jetait iān o'e, Jesus awēğ yawēğcocom pima.

¹² João eju oekuku'iyū oajēm João'ūm kay. Ijebit o'tujowat witabikūy be, ikot am.

Jebabim ikot puje, o'ju ip. Oajēm Jesus kay. João'ūm awēğ muwēnuwēn o'e ip.

¹³ Tobuxik puje, o'jēm Jesus adeayū xewi. O'ju kobe dağ ağoka'ūmat kay. Oajēm. Adeayū dak o'ju ip. E dağ pit o'ju ip, Jesus cucumap awēğ cuk o'yawēğcoco ip puye. Oajēm ip ağoka'ūmat pe, Jesus ajēm awap.

¹⁴ Kobe bewi cēm puje, Jesus ade jījā o'jojojo. Itabotaidabotbot o'e cekay ip. Gebuje iwātaxipiyū o'ġu'ada Jesus.

¹⁵ Jesus eju etaybitbin'ukayū o'jekawēn cebe.

— Katpuje ma oexe buye, jexat pupu am ip eġuju ağoka kay — io'e ip. — Ijoceayū eġuju juy. Ka'ūmġu ixať ijoce, ağoka'ūmat puye — io'e ip. — Iteyū juy eġuju jexat pupu am dinheiro deim — io'e ip Jesus pe.

¹⁶ — Ka'ūma — Jesus o'e. — Je'ju ġu juy ixeyū, jexat pum. Eyju ma ixan epeğūm cebe ip — io'e.

¹⁷ — Pūğpūğ ma ixať kuğ oceju — io'e ip. — Cinco be ma pāo'a opop. Axima dak opop—xepxep ma — io'e ip.

¹⁸ — Pāo'a epeyadojot, axima dak — io'e jeweju etaybitbinayū be.

¹⁹ — Soat epabikbik. Xixkixkik'i — io'e warara'acayū be—adeayū be.

Kaxikxik'i osodop ip. Pāo'a o'yabu Jesus. Axima dak o'jat. Xepxep ma o'jat. Gebuje Deus eju o'jekawēn. Jeapūnpūn o'e kabi kay.

— Bay, ěn xipat — io'e. — Păo'a eyaũm ocexat'am — io'e. O'yadakat jebum. O'yaũmũm jewēju etaybitbinayũ be. O'yaũmũm ip iboceayũ be. Iměn Jesus o'yamu'acoĝ. Ya'ade jĩjã o'e. Ceweju etaybitbinayũ o'yaũm adeayũ be. ²⁰ O'jo'o'o soat ip. Ibĕĝbĕĝ ip o'e.

Cepoyat puje, Jesus eju etaybitbinayũ o'jat ico be. 12 be ico o'ĝunopapũn ip cepoyan—păo'a epoyan, axima epoyan tak. ²¹ Aĝokatkayũ 5 mil be osodop ip. Aoyũ dak bekkitkit eju, ade ip osodop. Adeayũ osodop ip—jekõnkõnayũ.

²² — Owap cuy wĩnãbu epeju kobe daĝ — io'e jewēju etaybitbinayũ be. — Ejuju cucum pima, ijoceayũ mujum puk õn ika be — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

Õmõm ip kobe be. O'ju. ²³ Warara'acayũ o'ĝuypit Jesus ika be.

Co'a kay jaĝepũĝ ma o'ju, jekawěn ãm Deus eju. Oajĕm. Kabiok pima co'a jeje osunuy jaĝepũĝ ma.

²⁴ Kobe daĝayũ bit iodi bicũĝpe o'e ip. Wũy ma ipi bewi o'e ip. Tipodoy tibõĝ cĩcã o'e. Kobe mupokupoĝ o'e kabidoxixi buye. Kopũĝ. Kopũĝ. Kopũĝ. O'subidoajĕm topabe.

²⁵ Kaxi jĕm awap ma xĩĝxĩĝ o'e. Idibi adopa daĝ xĩĝxĩĝ o'e.

Oajĕm jewēju etaybitbinayũ kay. ²⁶ Iparara jĩjã o'e ip. Tũybe axik sute iãn o'e ip iodi adopa daĝ xĩĝxĩĝ puye.

— Axik tu sute? — io'e ip.

O'jewãwã ip, iparara jĩjã buye.

²⁷ — Axik ma ĝu õn. Eya'õcam cuy epesop. Eypararam ĝu juy. Õn ã — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — Kariwa! — Pedro o'e. — Ěn pima, “Ejot idibi jeje,” i ece owebe. “Ejot ijodi,” i juy ece owebe — Pedro o'e cebe.

²⁹ — Ejot — io'e.

O'jĕm kobe bewi. Xĩĝxĩĝ o'e idibi adopa daĝ, ajĕm ãm Jesus kay. ³⁰ Iparara bit o'e tipodoy buye. Imĕnpuye oakõm pin.

— Kariwa! — io'e. — Odaxijom ece iodi bewi — io'e ya'õberen.

³¹ O'jebumupaya Jesus dao ma. O'subuixik Pedro. O'jat. Jesus Pedro o'jat.

— Etabutbũt ma okay — io'e cebe. — Etabun cĩcã juy okay — io'e Jesus.

³² Kobe be oõm—xepxem. Kabido o'subido'ũm ĝebu je bit.

³³ — Icĕm. Deus ipot ěn — kobe beayũ o'e ip Jesus pe.

Jesus oibuyxin ip.

³⁴⁻³⁵ Iodi mudek puje, Genesaré eipi kay oajĕm Jesusyũ. Jesus itaybit o'e ip—Genesaré watwat. O'ju ip eipi daĝ—soat taĝ. Iwãtaxipipiyũ dakoykoy o'e ip—soat. Iwãtaxipipiyũ o'tojotjot ip Jesus kay.

³⁶ — Iwãtaxipipiyũ esay ukpi mucay pin cĩcã je'ada am — io'e ip Jesus pe. Genesaré watwat o'e ip.

— Ha'a — Jesus o'e.

O'je'ada ip—soat o'ĝucay'iyũ—soat iwãtaxipi topibiyũ.

15

¹ Fariseuyũ oajĕm Jesus kay Moisés ekawěn imutaybitbin'ukayũ eju. Jerusalém ka bewiyũ osodop ip—soat ip.

(Kuyje Fariseuyũ oekuku ip aypapayũ'ũm'ũm ekawěn taĝ.

— Jekõn awap jewebuwuywuy'uk'ũm pima, xipat ĝu wuyxe — io'e ip kuyje. Imĕnpuye Fariseuyũ oajĕm Jesus kay.)

² — Apĕnpuye eweju etaybitbinayũ jewebu wuywuy'uk ĝu ip, jekõn awap? — io'e ip Jesus pe. — Xipat ĝu imĕn — io'e ip. — Wuyajojoyũ'ũm'ũm ekawěn taĝ ĝu ip jekukum, jewebuwuywuy ĝu ip puye — io'e ip cebe.

3 — Pām eyju? — Jesus o'e. — Apēneju Deus ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum? Apēneju wuyajoyū'ūm'ūm ekawēn taḡ acā eyju jekukum? Deus ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum — io'e Jesus cebe ip.

4 — Xipan cuy ebay ejukuk, exi dak, i. Imēn Deus ma juk o'e — io'e Jesus.

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka, jexi muymuy'ukat tak, i. Imēn Deus o'e — io'e Jesus. 5 — Eyju warara'acat mukūyjojom pima bit, e'em: “ ‘Dinheiro kuka adi oḡūm eywebe eybuywat am,’ i juy epe'e eyebay be,” ie'em eyju bit warara'acat mukūyjojom — io'e Jesus. 6 — Eyju dak e'em warara'acat pe: “ ‘Gebuje cūḡ ma e'em ewebe ebay jukukuk xipan'ūm pima,’” i — io'e Jesus. — Imēn ma ajojoyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ip jekukum, Deus a'ō mubuyxi'ūm'ūmay eyju — Jesus o'e Fariseuyū be.

7 — Wuyjuyū muḡuykuku'ukayū eyju — io'e Fariseuyū be. — Kuyje ma juk Isaías emuwēn icēmān. Imēn o'e:

8 “ ‘Deus kay oceju,’ i napa ma e'em iteyū wuyjuyū,” i. “Imēnpit okay ḡu ip,” i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. 9 “ ‘Ēn xipat,’ i te'e ma e'em ip,” i. “Imēnpit xipat ḡu ōn ip cexe,” io'e Deus, io'e Isaías. “ ‘Deus ekawēn eymutaybitbin oceju bit,’ i napa ma e'em ip. Imēnpit wuyjuyū ekawēn acā adeayū mutaybitbin ip,” ie'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

10 Gebuje Jesus adeayū o'tomuwā. Oajēm ip.

— Ya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop, eyetaybit am — io'e cebe ip. 11 — Ajo ōmōm eybi be iap ḡu eymukērērērēn ḡu — io'e. — Ajo cēmcēm eybi bewi acā eymukērērērēn — io'e. — Iboap kay juy epeḡebu — io'e cebe ip.

12 — Etaybit tu Fariseuyū itakoma ekay iam—ekawēn puye, itakoma iam? — ceweju etaybitbinayū o'e Jesus pe.

13 — Wetaybit — Jesus o'e. — Kadaidip webay o'taidaḡuiaptip ju'uk Deus. Apēn wuyju tipkērēatip ju'uk ku bewi; imēnpuxim Deus fariseuyū emumutaybitbinap ju'uk wuyaḡuy bewi — io'e Jesus.

14 — Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy itakomaayū kay — io'e. — Ikukukat ita'ūmat puxim ip—Fariseuyū. Ikukukat ita'ūmat pima, jekukukat tomuju wara'at ita'ūmat cucum pima, xepxem ma ip at'an je'e ipikūykūy be, ita'ūmayū ma ip puye.

15 Ibocewi Pedro o'e:

— Wuywebe ōmōmap ḡu wuymukērērērēn—wuybinūn peat acā iat ekawēn iba'arēm ocexe. I juy ece ocewebe apēḡape ekawēn, iba'arēm puye — io'e Jesus pe.

16 — Eyju adeayū buxim: ka'ūmḡu eyetaybit — io'e Jesus. 17 — Ajo ōmōm eybi be, ijop kapkam eydada be. Guyjom cēmcēm eywebewi — io'e. 18 — Ajo cēmcēm eybi daḡwi, ixē eymukērērērēn, eybinūn pewi cēmcēm puye — io'e. 19 — Soat em ijodiat jewaḡuydadam ikērēat kay: warara'acat aokakam ip, warara'acat tayxi kaykay'uk ip, aoyū kaykay'uk ip, warara'acat pubut tujupa'ūm'ūm'uk ip, warara'acat awēḡ mukērērēn 'uk ip, warara'acat awēḡtatam ip. Soat eybinūn pewi jebapukpuḡ, soat em ikērēat kay ḡebum puye acā — Jesus o'e. 20 — Ijodiacat ikērēat mujurūḡrūḡ'uk, aypapa'ūm'ūm ekawēn taḡ jewebu wuywuy'ūm puye ḡu—soat em ikērēat kay ḡebum puye acā. Iḡo aḡuykērēat acā eymukērērērēn. Iboam eytaybit ḡu buk? — io'e jeweju etaybitbinayū be.

21 Ibocewi o'ju. Jesus Tiro ka tēḡ ma o'ju. Sidom ka tēḡ ma dak oeku.

22 Ayacat oajēm Jesus kay—Canaā eipi wat—Judeu'ūmat.

— Kariwa! — io'e ya'ōberen. — Etabotaidabotbon cuy okay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ o'it, ipiat'ajojom cīcā ibiōḡbuk kērēat kuḡ puye — io'e Jesus pe—Davi diwacat pe.

Ayacat ma i'it osunuy. ²³ O'jede ġu Jesus. Imēnpuye Jesus eju etaybitbinayū o'jekawēn ip Jesus pe.

— Soat em ixe ayacat wuynomuju ma ya'ōkarey. Esu'it mu'ada juy. Gebuje juy eġunapōn — io'e ip Jesus pe.

²⁴ — Iba'ore — io'e. — Deus omuju Israel naxeġebitbit kay acā — Jesus o'e. — Itabidaoat puximayū kay—ovelha buximayū kay — io'e.

²⁵ Jesus wap o'jēġ'aecōġcōġ ayacat.

— Kariwa — io'e. — Obuywan ece — io'e.

²⁶ — Ka'ūma. Xipat ġu oxe, bekicat xat'a yaxikxiġ pima, akurice be ya'om — io'e.

²⁷ — Icēmān, Kariwa — io'e. — Imēnpit akuriceyū wuyxat epoyat o'om. Mesa bewi i'at puje, akurice io'om.

²⁸ — Ka — io'e. — Wetaybit ġasū okay etabut cīcā iam — io'e. — Ebikuyap taġ e'it mu'ada oce — io'e.

Gasū ma je'it o'je'ada.

²⁹ Ibocewi o'ju iodi be—Galilíadi be. O'jeu. Oajēm co'a jeje Jesus. Oabik.

³⁰ Jesus kay oajēm ip—ade jījāayū. Taokēreayū dujotjon ajēmjēm o'e ip, ita'ūmayū dak, jekawēn pa'oreayū dak, warara'acayū iwātaxipipiyū dak. Jesus kay imu'ada am ip o'tojot.

Oajēm ip. O'jomōġ Jesus wap. Soat ip o'jomōġ. Soat ip o'je'ada.

³¹ Yaġuybabi'ūm o'e ip—adeayū, xīġxīġ pa'ore topibiyū o'jojojo ip puye. Yaġuybabi'ūm o'e ip, kawēn pa'ore tūbisyū dak o'jojojo ip puye. Ita'ūm topibiyū tate o'e.

— Ka'ūmġu xipacat Deus co'iat. Israel naxeġebitbit Deus mubuyxi. Ixe a'ōbi o'je'ada ip — io'e yaġuybabi'ūmayū.

³² Gebuje Jesus jewēju etaybitbinayū o'tomuwā.

— Wetabotaidabotbot adeayū kay — io'e Jesus. — Ibacā'ūm ip, ixat'ūm puye. Irere ip. Xepxep xet oweju ip jekukum. Gasū bit ixat'ūmġu ip o'e. E daġ jeku am iba'ore e'em cebe ip, irere jījā buye, ibacā'ūm puye ip. E daġ ma ip kuka o'tao'ūm'ūm repibun puye dak — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Obu'u kawēn ām cebe ip: “Ēyduk'a kay juy epeyepit,” i, irere buye — io'e.

³³ — Pomawi pāo'a oceyabu soat muykōn ām? — io'e ip. — Ya'ūmġu uk'a iġo ka be. Iba'ore yabu am — io'e ip.

³⁴ — Pebūrū pāo'a opop? — io'e cebe ip.

— 7 be — io'e ip. — Pūġpūġ ma axima'it'it tak — io'e ip.

³⁵ — Kaxikxik'i epabik — Jesus o'e iboceayū be—adeayū be.

Oabikbik ip ipi ju.

³⁶ Pāo'a o'yabu Jesus—7 beat'a. Axima dak o'jat. O'jekawēn Jesus Jebay be—Deus pe.

— Bay! — io'e. — Xipat ēn, ocewebeam ocexat eġūm — io'e.

Soat xat o'takat Jesus—pāo'a, axima dak. O'yamu'acoġ cīcā. Ya'ade jījā o'e. Ade axima dak, imu'acoġ puye. Iūmūm o'e jewēju etaybitbinayū be. Cexat ūmūm o'e ip iboceayū be. ³⁷ Soat ip o'jo'o'o ip. Ibeġbeġ iboceayū o'e. Ixat o'jepoyat. 7 beap ico be o'ġunopapūn ip cepoyan—axima epoyan, pāo'a epoyat'am tak. Jesus ewēju etaybitbinayū o'ġunopapūn. O'tujowat ip. ³⁸ 4000 beayū o'jekōn ip—aġokatkayū. Bekitkiyū dak o'jekōn ayacayū eju.

³⁹ Gebuje Jesus ixeyū ibeġbeġayū o'ġuju. Kobe daġ Jesus pit o'ju Magadā ka kay.

16

¹ Fariseuyū oajēm ip, Saduceuyū dak. Oajēm ip Jesus kay. Pūġpūġ ajēmjēm o'e Jesus eju kawēn ām.

— Ocewebe i'e ba'oreat egubapuk cuy ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Deus a'õbacaap co buje, acetabun ên Deus xewiat iap kay — io'e ip. Iboap muwên o'e ibuyxijo am.

²⁻⁴ — Ogubapuk gu juy — Jesus o'e cebe ip. — Gasũacat ikêrêat kuğayũ ip. Deus kay itbut'ũmayũ ip. Eywebe i'e ba'oreat ogubapuk gu.

— Kan pima eyju e'em, “Kuyajeat kabia idip ma e'em, kabi ipakpuk puye,” i. Kabia isum pima eyju e'em, “Muba'at oajêm gasũ, kabi ipakpuk puye, kabikerere buye dak,” i. Eyetaybit cĩcã apênape kabi ipakpukat iam, kabi kay ağ puye. Imênpit eyetaybit gu apênape oce'e'eap iam. Ajo juk o'jebapuk Jonas pe iap puxim pit gujyom je'bapuk eyetabun — io'e Jesus.

Imên Jesus o'jekawên cebe ip, itaybit puye ip apênape kabi ipakpukat iam, ijojom pima ip. Imênpuxim Jesus e'e'ap cuk o'jojo ip. Itaybit kuka o'e ip Jesus bacaap Deus xewi osunuy iam.

— Kuyje Jonas o'jêm axima boğat uk pewi. Icēmãn kuyjeacat pe i'e ba'oreat o'e. Imênpuxim gasũ ağokatkat waram ġuto itait je'e, ce'ũ'ũayũ dopap pewi cēm puje xeku. Gasũacat pe i'e ba'oreat je'e xeku waram itaicap. Wara'at gu eywebe i'e ba'oreat gubapuk eyetabun—xeku waram itaicap acã Deus gubapuk — io'e Jesus.

Ibocewi Jesusyũ o'ju ip wara'at ka be.

⁵ O'timudek ip. Oajêm wara'at ka be.

Pão'a o'yadujowat gu Jesus eju etaybitbinayũ, ġebum'ũm puye ip.

⁶ — Ağ cuy epesop Fariseuyũ epão'a muyuhuhaptôm kay, Saduceuyũ enôm kay dak — Jesus o'e cebe ip.

⁷ Gebuje o'jekawên ip jewewebe.

— Jesus imên o'jekawên wuywebe, pão'a wuyadojot gu buye — io'e ip. Cedağ gu o'e ip. ⁸ Jesus pit ixeyũ ekawên o'ya'ĩjojo.

— Yopĩt ma eyetabut okay — io'e cebe ip. — Apênpuye eyewewebe kawênwên eyju: “Imên xeku o'e, wuyju pão'a kuğ gu buye,” i? Imên gu juy epe'e — io'e Jesus. ⁹ — Eyetaybit gu buk? — io'e cebe ip. — Gebum gu du eyju 5 be pão'a oyaũm 5000 beayũ xat'am iap kay? Gebum cuy epesop iboap kay — io'e. — Gebum gu du eyju pebũrũ ico epeğunopapũnpũn yaepoyan? Gebum cuy epesop iboap kay dak — io'e.

¹⁰ — Gebum gu du eyju 7 be pão'a oyaũm 4000 beayũ xat'am iap kay? Gebum cuy epesop iboap kay dak. Gebum gu du eyju pebũrũ ico epeğunopapũnpũn yaepoyan? Gebum cuy epesop iboap kay dak.

¹¹ — Eyetaybit gu buk tu pão'a muwênuwên gu òn iam? Eyetaybin cuy. Ağ cuy ixeyũ be pão'a muyuhuhaptôm kay—Fariseuyũ epão'a muyuhuhaptôm kay, Saduceuyũ epão'a muyuhuhaptôm kay dak — io'e cebe ip.

¹² Imêneju itaybit ip Jesus pão'a muyuhuhaptôm i'e buje, Fariseuyũ emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy, Saduceuyũ emumutaybitbinap tak. Imên ip o'ğukũyjo. Xipat gu cemumutaybitbin ip. Deus xe cedağ gu ip imutaybitbin—Fariseuyũ, Saduceuyũ dak. Wuyjuyũ muğuykuku'ukayũ ip osodop.

¹³ O'ju ip Cesaréia eipi tẽğ ma—Filipe eipi tẽğ ma. Oajêm.

— Abu xe'e òn wuyjuyũ xe? — io'e cebe ip—soat wağo o'e.

¹⁴ — “Teku waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em ip—pũğpũğ e'em ip — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ġuto o'jetait'iat,” pũğpũğpũğ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku Jeremias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawên muwênuwên'ukat—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip.

15 — Pām eyju? — io'e. — Abu òn eyxe bit? — io'e.

16 — Cristo ěn — Simão Pedro o'e Jesus pe. — Deus emunaě ěn. Soat em itaicat ipot ěn—Deus ipot ěn — io'e Jesus pe.

17 — Icēmān, Simão — Jesus o'e. — Ijoceayũ dak iboap ekawěn o'ġuwěn ġu ip ewebe—Deus acā—webay acā—kabi beat acā. Ecokcok ěn, João ipot, — io'e.

18 — Icēmān oġuwěn ewebe: ěn Pedro. “Deus ipot ěn,” exe iap ekawěn kay itabucayũ webekitkin e'em ip, itabut puye ip. Okay itabucayũ oe'ũ ip ma'ġu, jetait waram, ibaca ĵĩĵā buye. Satanás ebekitkit bacaap podi ma e'em okay itabucayũ bacaap.

19 — Ajo cũġ ma exe ijoce, iboap tak cũġ ma je'e Deus xe kabi be — io'e Pedro be. — Ajo bit cũġ ġu exe ijoce, iboap tak cũġ ġu je'e Deus xe kabi be. Iměnpuye a'òbi Deus emunaě kay itabucayũ jeedop ip Deus xe—okay itabucayũ. Deus soat kukan pima, cexe jeedop ip — Jesus o'e Pedro be.

20 — Gasũ dak cuy omuwěnuwěn epekuku ġu wara'acayũ be. “Teku Deus emunaě,” i'ũmġu juy epeku — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

21 Jesus jewēju etaybitbinayũ mukũyjojo o'e apěn kuka o'jebapuk cebe iam. — Jerusalém ka be oju — io'e cebe ip. — Ika watwat xipan ġu okuk soat ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawěn imutaybitbin'ukayũ. Ipiat'ajom òn, ixeyũ buye — io'e jewēju etaybitbinayũ be. — Waoka ip — io'e Jesus. — Iměnpit xepxep xet kap puje bit, waram ocetait — io'e Jesus.

22 Pedro ibodi ma o'tujowat jewēju, kawěn ām.

— Jaoka ġu ip. Deus bikuyap tomuju ġu, Kariwa — io'e Pedro. — Je'bapuk'ũma — io'e. Iměn Pedro o'e Jesus pe. Imukorěm pin, Pedro xe xipat ġu kuka o'e iměn pima bit.

23 O'jekorepěn Jesus.

— Mũġ ece! — io'e Pedro be. — Satanás ekawěn puxim ěn kawěnwěn. Satanás tak ibu'u owebe we'ũ ām adeayũ beam. Deus aġuy daġ ġu ěn jewaġuyġuy—ipi juacat aġuy daġ acā ěn. Iměnpuye Deus bikuyap taġ jekuku am, ěn omubu'un ojuy — io'e Jesus Pedro be.

24 Gebuje Jesus o'jekawěn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaġuyba'ũm cuy; eybu'um ġu dak cuy eye'ũ ām owebeam; wa'ò daġ tak cuy epeku — io'e cebe ip.

25 — Iměneju owebeam eye'ũ buje, soat em eyetait epesop Deus xe eye'ũap tomukadi. Eybu'u eye'ũ ām owebeam pima bit, epajěm ġu Deus kay — io'e. 26 — Ajo-kuġ tak epesop soat tarekrek kuġ ipi juat kuġ, eybiòġbuk ipiatpi'ajojoap pe iměnpit? Ka'ũma kuġ ma! — Jesus o'e cebe ip. Tei'ũmġu soat em Deus xe wuydopaptem — io'e.

27 — Soat waġo òn — Jesus o'e, kawěnwěn pima jewebeap pe ma. — Ocepit ma wekawěn tojotjot'ukayũ eju, webay a'òbacaap eju dak, idip cĩcāap eju dak. Yajěm puje, teim je'ġũm soat pe—apěn oekuku iaptem — io'e. — 28 Pũġpũġ pit jeedop wajěmap wiwim itaběġ—ijodiat. Oxe xe ma jeedop ip, soat kukan òn pima. Wajěmap co'ũm puje, je'ũ ġu ip — io'e Jesus—soat waġo o'e.

17

1 5 xet kap puje, o'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Jesus ebapũġ ma o'tujowat—Pedro, Tiago dak, João dak. Tiago kitpit osunuy ixē João. Jaġepũġ ma o'tujowat ip.

Oajēm ip. ² Co'a jeje Jesus o'jewemuwarurun ebapũğayũ wap. Kaxi sopsepap puxim topasopsep o'e—Jesus topa. Iisuat puxim jekabek—Jesus ekabek. Irut cĩcã o'e.

³ Gebuje Moisés'ũm o'jebapuk, Elias'ũm tak. O'jebapuk ebapũğayũ wap. Jesus eju jekawēn ãm o'jebapuk ip. O'jekawēnwēn ip Jesus eju.

⁴ Kawēnwēn epere buje, Pedro o'e Jesus pe:

— Kariwa — io'e. — Xipat ma wuyju ijoce am. Xipat exe bima, xijap ojomõğ ijoce. Pũğ edopam ojomõğ. Wara'at Moisés'ũm dopam ojomõğ, wara'at Elias'ũm dopam — io'e Jesus pe.

⁵ Kabikerereat tak oajēm cekay ip—Jesusyũ kay. Isopsepat osunuy. Ixeyũ dak o'yajuy isopsepan. Deus isopsepat pidasewi o'jekawēn—kabikererereat pidasewi.

— Teku okpot. Ikukpin cĩcãat oxe. Omucokcokap cĩcã okpot. Eya'õpicũğcũğ cuy epesop ya'õ kay — io'e—Deus o'e. Imēn kawēnwēn o'e Deus. Jesus muwēnuwēn o'e.

⁶ Ijo buje, ebapũğayũ o'jẽğ'aecõğcõğ ip. Iparara jĩjã o'e ip Deus kabikerereat pidasewi o'jekawēn puye. ⁷ Jesus pit o'jẽğ'aecõğcõğ'iyũ o'ğucay.

— Epe'ã y juy — io'e cebe ip. — Eypararam ğu juy epesop — io'e.

⁸ Jeakağ ip pima, Jesus ma o'jojojo ip. Ka'ũmğũ warara'acayũ o'jojojo ip. O'ã y ip. O'kop ip Jesus eju. O'kop ip co'a jejewi. ⁹ Kopkom pima, Jesus o'jekawēn ebapũğayũ eju.

— Gasũ ğu juy epejojoioiap epeğuwēn warara'acayũ be — io'e cebe ip. — Guyjom pit epeyawēğmuwēnuwēn put, waram wetait puje — io'e—soat wağo o'e.

¹⁰ — Apēnpuye Moisés ekawēn ocemutaybitbin'ukayũ e'em, “Koap Elias'ũm omuyku,” i? — io'e ebapũğayũ Jesus pe.

Imēnpuye Jesus kawēnuwēn o'e. Elias muwēnuwēn o'e.

¹¹ — Elias'ũm awēğ itaybit ğu buye ip — io'e Jesus. — Elias'ũm co'iat kuy oajēm, soat muxipan am—wajēmap peam imuxipan. Adeayũ ağuyмуwarurun itabut am ip Deus kay — io'e Jesus. ¹² — Imēn Elias'ũm co'iat kuy oajēm ma ijoceayũ kay. Ixeyũ bit ixem itaybit ğu o'e—Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayũ. Warēmtağ ma ip o'jukuk. Ikērēm cĩcã ip o'jukuk. O'ğudadaibotbon cĩcã ip. Imēn ma õn tak ipiat osupi'ajojo, xipan ğu ip okuk puye — io'e Jesus—soat wağo o'e.

¹³ Imēn Jesus eju etaybitbin'ukayũ itaybit o'e Jesus ekawēn—João Batista ajēmap ekawēn.

¹⁴ Jesusyũ oajēm adeayũ kay. Iboceat o'jẽğ'aecõğcõğ—ağokatkat. O'jẽğ'aecõğcõğ Jesus wap.

¹⁵ — Okpot kay etabotaidabotbon cuy, Kariwa — io'e. — Axik opop cebe. Ipiat'ajojom ibiõğbuk kērēat pibun — io'e ağokatkat Jesus pe. — Ade em o'at'at daxa be. Ade em oakõmkõm idibi be — io'e.

¹⁶ — Eweju etaybitbin'ukayũ kay otojot. Okpot otojot. Imēnpit itaybit ğu ip ibiõğbuk kērēat mujēm ãm. Iba'ore cebe ip okpot mu'ada am — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Deus kay itabut'ũmayũ eyju! — Jesus o'e. — Soat em wara'at tağ epeyağuyğuy buye, eyetabut'ũm Deus kay. Soat em ikērēan e'e buye dak. Puğũn oğuy eyxe? Ade koato eyxe oğuy bima dak, kuka eyeabut'ũm ma epesop okay. Imēnpit ekpot etojot cuy okay ğasũ — io'e cebay be. O'tojot.

¹⁸ Ibiõğbuk o'ğukorēm Jesus.

— Ejēm — io'e Jesus ibiõğbuk kērēat pe. O'jēm jekukat xewi—ağokatkat ipot xewi. O'je'ada ğaxĩn ma ibiõğbuk kērēat kuğ topibit.

¹⁹ Yağepũğ ma bima, oajēm ip Jesus kay. Jesus eju etaybitbinayũ oajēm.

— Apēnpuye ocewebe ibiōḡbuk kērēat mujēm pa'ore? — io'e ip cebe.

²⁰— Deus kay eyetabutbūt puye — Jesus o'e. — Deus kay eyetabucap yopīt pima, ka'ūmḡu iba'ore kuka eywebe. Eyetabucap yopīt pima, mostardada buxim acā okay eyetabucap pima, kuka epe'e co'a be: “Ecenapōn ijocewi. Wara'at ka be eju juy,” i. Iḡo'a dak o'jenapōn kuka wara'at ka be — io'e cebe ip.

²¹— Deus a'ōbi'ūm pima bit, o'jēm ḡu kuka ip—ibiōḡbuk kērēayū. O'jēm ḡu kuka ip ikukukayū bewi. Deus kay ḡebum pima, wuyju jekōnkōn ḡu e'em acā o'jēm ip, Deus eju wuyekawēnwēn'uk pima dak — io'e Jesus.

²² Gebuje o'je'aweroro Jesusyū Galiléia eipi be.

— Soat waḡo ōn — Jesus o'e cebe ip. — Ipi juacayū odujowan ip oaoka pinayū kay. ²³ Okay itakomaayū oaoka ip. Imēnpit ebapūḡ kabia kap puje, ōn pit waram ocetait Deus a'ōbi — io'e aweroayū be. Imēn Jesus o'e buye, iḡuycūḡcūḡap kuḡ ma acā ip o'e—aweroayū o'e.

²⁴ Cafarnaum ka kay oajēm ip. Israel naxeḡebitbit pewi dinheiro bubu'ukayū osodop ibo ka be. Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam ibubum o'e ip.

— Emutaybitbin'ukat dinheiro je'ḡūm tu ibubu'ukayū be Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam? — io'e ip Pedro be.

²⁵— Hm hm — Pedro o'e. — Je'ḡūm — io'e.

O'jepit. Dexe. Jesus o'jekawēn Pedro eju.

— Apēn xipat exe, Simão? — io'e. — Abu-bewi ipi kukukayū dinheiro je'jat ip? Jekpotpoyū bewi du? Wara'acayū bewi ḡu xe'e? — io'e Pedro be.

²⁶— Jekpotpoyū bewi ḡu—wara'acayū bewi acā — io'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Imēnpuye ipi kukukat ipotpoyū dinheiro je'ḡūm ḡu ip dinheiro bubu'ukayū be — io'e Jesus. — Imēnpuxim Deus ipot tak dinheiro je'ḡūm ḡu juy Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū be.

²⁷— Inaka wuyju dinheiro aḡūm cebe ip — Jesus o'e. — Itakomān ḡu juy ip wuykay. Eju iodi kay — io'e Pedro be. — Piḡa ejoxik cuy idibi be — ie'em. — Axima juy eju'uk piḡa bewi koap ma. Axima bi ixik puje, dinheiro'a eyadobuxik axima bi be. Axima bi bewi eyabu juy — io'e.

— Ibo'a eyadujowat dinheiro bubu'ukayū kay Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam—dinheiro'a. Yamuxipanpanayū dei je'e owebewi, ewebewi dak — io'e Jesus Pedro be.

— Hm hm — io'e Pedro.

O'ju. O'yabu. O'yaūm.

18

¹ Gaxīn ma oajēm ip—imutaybitbinayū. Oajēm Jesus kay, Pedro cēm awap.

— Abu je'e ya'ōbuyxian wuy'in warara'acat podi ma, Deus xe acesop pima? — io'e ip Jesus pe.

² Imēnpuye Jesus bekicat o'tomuwā jekadi am. Jesusyū bidase cūḡ'i osunuy bekicat.

³⁻⁴— Wara'acat podi ma wuyetabun ibuyxiat pin'ūmat. Bekicat puxim ixē. Iḡasū xipacat xeku Deus xe, soat kukan pima ōn. Iboap kay juy ḡebum epesop — io'e Jesus cebe ip. — Wara'at taḡ jekukum epesop — io'e cebe ip. — Bekicat puxim cuy epesop. Apēn ite bekicat ya'ōbaca pin ḡu, imēn tak eyju eya'ōbaca pin ḡu juy epesop. Eya'ōbaca pin'ūm pima, xipan epeyeku Deus xe. Eya'ōbaca pin pima, Deus xe ḡu epesop, soat kukan pima ōn — io'e Jesus.

⁵— Eyju xipan bekitkit kuḡ pima, xipan okuḡ tak epesop — io'e Jesus. Ijop bekicat Jesus itabun'isuat puxim. Jesus tieḡ Jesus kay itabun'isuat ju'kuk xipan pima, Jesus tak ju'kuk xipan ijo'iat.

6 — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat mujurūgrūg eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboġat'a mukirik am eyaġobu eju iodī be eymuakōm — io'e cebe ip. 7 — Oġuycūg cīcā, eyju wara'acat mubu'un pima, okay jetabut am. Okay itabucat ikērēan e'e ip, warara'acat cocom ip pima—ikērēan e'e'ukayū jojom ip pima. Imēnpuye ikērēan e'e'ukayū itabotaidadotbot cīcā jeedop ip, wara'at osubuyxijo buye.

8 — Epeyepere juy ikērēat muġuġēap eybōmbicuk pima bit purut ka. Eybu'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġuġē ġu. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat muġeġēm ġu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūġpu bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe.

— Epeyepere juy ikērēat mujurūgrūgāp. Eyī'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġujurūgrūg ġu. Imēn kuka eywebe ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat kay ġu epekuku buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay taokērēat pima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe taokērēat'ūmat ma—daxa epirēm'ūmap pe.

9 — Epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyeta'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeġēgē ġu, ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn ikērēat muġēgē'ūm pima, eyajēm Deus xe, ikērēat kay ġu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūġta bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepa ma—daxa epirēm'ūmap pe.

10 — Eyday'em'um cuy epesop — io'e jewēju etaybitbinayū be. — Okay itabun'isuayū mubekitkin ġu juy epesop. Ioce eywebe, Deus ekawēn tojotjot'ukayū ixeyū kuġ soat em. Deus ekawēn tojotjot'ukayū jebikuyap taġ cepit put ip Deus kay, ceweju kawēn ām—webay eju—kabi beat eju. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus cebe ip. 11 — Soat waġo ōn. Ijodi ojot ikērēat mujurūgrūg'ukat taxijo am — Jesus o'e. — Imēnpuye okay itabun'isuayū mubekitkin ġu juy epesop — io'e cebe ip.

12 Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip ġebuġe bit.

— Apēn kuka o'e jeōhōyū kukukat, iōhō oitabidao bima? Jeōhō kudadam je'e xeku. 100 be iōhōyū—ovelha. Pūġ ixeyū'in pit oitabidao bima, kudadam je'e. Co'a koreren taġ warara'acat kōnkōn pima, je'ju itabidaoat kuda am. 99 beayū bewi je'ju — io'e.

13 — Icēmān ōn e'em eywebe, itabidao topibit tobuxik puje, icokcok cīcā ma je'e, jeōhō o'tobuxik puye. Icokcok cīcā je'e itabidaoat kuġ oexe buye. Itabidao'ūmayū kay icokcokap podi ma je'e itabidaoat kay icokcokap — Jesus o'e cebe ip. 14 — Jeōhōyū kukukat ibu'u jeōhō be itabidao am. Imēnpuxim Deus ibu'u pūġ pe ma okay itabun'isuayū be ma wūy ma jedop am jexewi—wuyebay xewi—kabi beat xewi — io'e Jesus.

15 — Eykitpit ikērēat eywebe e'em pima, epeyekawēn ceweju. Iboap ikērēat muwēnuwēn cuy epesop. Eyaġuypūġ ma epeyekawēn eykitpit eju. Eyekawēn kay bima, eyburem epesop—eykitpit, eyju dak — io'e Jesus. 16 — Eyekawēn kay'ūm pima bit, eyweju epetujowat pūġ, xepxep eyekawēn co am. Waram cuy epeyekawēn eykitpit eju. Eywejuayū juy imēn e'e'eap ya'ījo.

— Ya'ījo buje, soat jekawēn put wuyjuyū be: “Aceya'ījo soat e'e'eap. Imēn o'e,” i. Imēn xepxep ekawēn taġ, ebapūġ ekawēn taġ ġu xe'e'i. Imēn opop ibararak Deus ekawēntup pe — io'e Jesus.

17 — Ixeyū ekawēn kay'ūm pima dak, okay itabucayū mukūyjom cuy eyju, jeawero puje ip. Ixeyū ekawēn kay'ūm pima bit, Judeu'ūmat puxim epejukuk—eykitpit epejukuk. Wuywebewi iecuġap peam dinheiro bubu'ukat puxim epejukuk—cekay'ūmat puxim — io'e cebe ip.

18 — Icēmān e'em ōn eywebe. Ipi juacat pe, “Deus xe cūḡ ma ekukuap,” i ey'e buje, kabi be bima iboap kukuap cūḡ ma je'e. Ipi juacat pe, “Deus xe cūḡ ḡu ekukuap,” i ey'e buje bit, kabi be bima iboap kukuap cūḡ ḡu je'e Deus xe — Jesus o'e cebe ip.

19 — Xepxem kawēnwēn pima eyju Deus eju pūḡ taḡ ma, eybikuyap taḡ ma webay je'e eywebeam—kabi beat je'e — io'e cebe ip. 20 — Xexep xe'e, ebaḡḡ ma xe'e omubuyxi am jeawerorom pima, ōn tak e'em ixeyū xe — io'e.

21 Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Ocexe ibuyxiat — io'e. — Pebūrū em cuy oceḡebu ḡu ikērēat kay? — owebe okitpit ikērēān e'eap kay? 7 em ma du? — io'e Jesus pe.

22 — Ka'ūma — Jesus o'e. — 7 em ḡu ma. Ade em ma—490 em ma — io'e Pedro be.

23 Pedro ekawēn buye, Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. O'jekawēn iboceayū mutaybitbin.

— Webay ipi kukukat puxim — io'e Jesus. — Kabi beat webay. Imēnpit ipi kukukat puxim. Ipi kukukat oajēm jekapik'ukayū kay. Kapik'ukayū bewi ceweroaptei bu am, oajēm ipi kukukat.

24 — Koap em kapik'ukat o'tujot ip jekariwa be. Ade jījā ceaweroap o'e—mil be dinheiro'a—prata muḡḡḡat'a. 25 Imēnpit ixē kapik'ukat kaka ḡu dinheiro. Cedinheiro o'e ḡu ceaweroap teida am. Imēnpuyē jekariwa ja'ōbi o'ḡuju soat tuk'a beat ūm ām, teida am—itayxi ūm ām, ipotpoyū ūm ām tak.

26 O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap.

— “Imēnpuk,” io'e jekariwa be. “Oteida ḡuyjom soatei,” io'e kapik'ukat.

27 Kapik'ukat a'ō buye, cekariwa itabotaidabotbot o'e cekay.

— “Eaweroaptei eḡūm ḡu juy owebe,” cekariwa o'e cebe. “Pūḡ em tak ka'ūma,” io'e kapik'ukat pe.

— “Xipat cīcāat ēn,” io'e kapik'ukat.

28 — O'ju. Kapik'ukat o'ju jebureyū kay—kapik'ukat kay. Dao ma o'topabijuk jekapikap peayū. Pūḡ ma ceaweroap 100 dinheiro osunuy. Yopīt ma dinheiro osunuy. O'jat jebure yaḡobu eju.

— Gebuje o'yaḡobuaha.

— “Eaweroap owebe eteida,” io'e.

29 O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap.

— “Obure!” io'e. “Etabotaidabotbot okay,” io'e. “Ōn soat oteida ḡuyjom—weaweroap,” io'e jebure be.

30 — Ixe imēnpit: “Ap!” io'e. “Gaxi ma ōn cekay,” io'e.

— “Iba'ore. Dinheiro kuḡ ḡu ōn,” io'e.

Imēnpuyē ibure daomūnmūnap'a be o'ḡuju.

— “Eaweroap teida buje acā, ecejēm,” io'e ibure.

31 Warara'acat kapik'ukat itakoma ip o'e jebure awēḡ cocom pima.

— Gebuje ip jeipi kukukat pe o'ju. Soat o'ḡuwēn ip jeipi kukukat pe — io'e Jesus.

32 — Gebuje kapik'ukat ekariwa o'tomuwā.

— “Kapik'ukat,” io'e. “Xipat'ūmat,” io'e cebe. “Juk ece owebe, ‘Imēnpuk. Guyjom cuy oteida,’ i. Imēnpuyē eteida'ūmap kay kuy ḡebum ḡu oce.

33 Wetabotaidabotbot oḡuy ekay ōn pit. Imēnpuxim ma juy eḡuy ēn tak ebure kay,” io'e — io'e Jesus.

34 — Kariwa itakoma jījā o'e kapik'ukat kay. Imēnpuyē o'ḡuju daomūnmūnap'a be ipiat'ajo am.

— “Teida buje acā dak ecejēm,” io'e cebe. 35 Eyju dak eyetabotaidabotbot'ūm pima eywaḡoyū kay, ikērēat kay ḡebum puyē; imēnpuxim webay

dak—kabi beat tak itabotaidabotbot ġu je'e eykay, ikērēat kay ġebum puye — io'e Jesus cebe ip.

19

¹ Jekawēn epere buje, Jesus Galiléia eipi bewi o'ju. Jepitpin o'e Jesusyū. Judéia eipi kay oajēm. Wara'at kadi be ma oeku. Jordāodi wīnābu ma oeku.

² Adeayū o'ju Jesus tomuju. Ade jījā. O'ju ibo ka beayū—iwātaxipipiyū Soat o'ġu'ada. Judéia eipi be o'ġu'ada Jesus.

³ Fariseuyū oajēm ip cekay waram. Jesus a'ō muwarurunap ojuy ip.

— Wuyawēwēap taġ tu wuytayxi epereperem, wuyxe cūġ'ūmap taġ jekukum pima xeku? — io'e ip cebe.

⁴ — Epetupco juy Deus ekawēntup — Jesus o'e cebe ip. — Imēn ibodup e'em: Kuyje soat muġēġē'ukat aġokatkat o'ġuġē, ayacat tak. Ixeyū o'ġuġē xepxem ma jekuku am, i — io'e Jesus.

⁵⁻⁶ — Imēnpuye Deus o'jekawēn cebe ip—aġokatkat pe, ayacat pedak.

Jetayxi bu buje, aġokatkat cēmcēm jebay duk'a bewi, jetayxi eju cucum. Jektop pu buje, ayacat tak jektop eju cucum, i.

Xepxep ma ip. Imēnpit pūġat puxim ip o'e jewekuġ soat em jeweweju ip cucum puye. Imēnpuye eytayxi juy epeyepere ġu. Pūġat puxim eyju Deus a'ōbi. Deus xe eyju pūġ ma — io'e Jesus.

⁷ — Apēneju Moisés o'e: “Eytayxi epere pin pima, ‘Otayxim ġu ece ġasū bit’ iaptup cuy epetupmubararak. Gebuje ibodup epetupūm ayacat pe, epere am,” i?

⁸ — Moisés imēn o'e, eybu'u jījā buye ya'ō daġ jeku am. Kuyje bit imēn ġu o'e. Kuyje Deus soat o'ġuġē.

⁹ — Ibocewi e'em ōn eywebe. Aġokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am pima, ikērē cīcāat muġēġēm. Itayxi koapat jektop eju acā o'jepo. Imēn pima, ixe aġokatkat ikērēat muġēġēm itayxi be. Imēnpuye ikērēat o'ġubapukpuk ixe aġokatkat — Jesus o'e.

¹⁰ — Ibu'u'u ip pima jewewekay, xipat kuka o'jewebumūn ġu — io'e ip—Jesus eju etaybitbinayū o'e cebe.

¹¹ Gebuje Jesus o'jede.

— Soat pe ġu ōn e'em imēnpit. Pūġpūġ ma iġo ekawēn taġ jekukum. Deus ixeyū mubacan'ūm pima, iba'ore cebe ip jaġepūġ ma jeku am.

¹² — Iġo ekawēn taġ jewebumūnmūn ġu ip Deus a'ōbi. Deus soat kukanap kay jījā ip. Imēnpuye jewebumūnmūn ġu ip. Warara'acat pit jewebumūnmūn ġu ip—aġokatkayū. Jewebumūnmūn ġu jekapap pibun; iba'ore cebe ip ayacat mu'ukreġ am. Warara'at tak jewebumūnmūn ġu pūġ ma o'subudakacap pibun; iba'ore cebe dak.

— Imēneju soat pe ġu ōn e'em. Iġo ekawēn kayayū be acā ōn e'em. Cekay butayū iġo ekawēn taġ cuy jekukum ip — io'e.

¹³ Gebuje iboceayū bekitkit o'tojot ip Jesus kay. Bekicat yabi jeje jebumōġ ām, o'tojot Jesus kay. Bekicat peam kawēn ām Deus eju, o'tojot ip.

— Bekicat cuy epetojot ġu juy Jesus kay — io'e ceweju etaybitbinayū iboceayū be. Imēn iboceayū o'ġukorēm ip.

¹⁴ — Āġ jeedot ip bekitkit okay — Jesus pit o'e. — Imubu'un ġu juy okay imudot am. Ixe bekitkit oxe yajēm pin ip. Imēnpuxim Deus soat kukanap kabia soat ip yajēm pin oxe—okay itabucayū — io'e. — Imēnpuye epeġudot cuy okay — io'e.

¹⁵ O'jebumōġ bekitkit abi jeje, bekicat peam kawēn ām Deus pe. O'ju.

¹⁶ Pūġ em ibubut adeat oajēm Jesus kay.

— Omutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Soat em Deus xe oğuy pin wetait. Apēn xipacat oce'e juy, soat em cexe oğuy am? — io'e.

¹⁷ — Apēnpuye ecekawēn owebe, “Apēn xipacat oce'e juy?” i. Pūğ acā xipat cīcāat. Deus xeku. Apēn wuye'ajoyū'ūm'ūm pe Moisés o'e iap tağ cuy jekukum ecesop — io'e. — Imēn jekukum pime, etait eğuy cexe soat em.

¹⁸ — Ajo a'ō dağ cuy oceku Moisés ekawēn'in? — io'e.

— Igo a'ō dağ — io'e Jesus.

Warara'acat epeyaoka ġu juy, i. Wara'acat tayxi kay ġu juy, i dak. Eybukuruğ ġu juy epesop, i dak. Warara'at awēğ mukērērērēn ġu juy epesop, i dak.

¹⁹ Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Eyxeat ikukpin epejukuk eyewekup puxim, i dak — io'e Jesus.

²⁰ — Ijop ekawēn tağ ojekukuku—soat tağ — io'e. — Ajo dak ġuto oğūğē? — io'e.

²¹ — Soat tağ oweju jekuku am, ebubut cuy eteida—soat ma. Ibo juy dinheiro tei'ūma eğūm tadaibocayū be — io'e. — Imēn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e.

— Gebuje ejot okay, oweju jekuku am soat em — io'e Jesus.

— Iba'ore — io'e.

²² Iğuycūğ cīcā o'e, Jesus ekawēn puye, ibubut ade jījā buye. Tacup o'e jebubun. O'jenapōn ixe.

²³ Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju.

— Iba'ore jījā ibubut adeat ōm ām Deus xe kabi be — io'e cebe ip. — Ibu'u jījā ip Deus a'ō kay ām, itabut cīcā ip jebubut kay buye. ²⁴ Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok tağ. Imēnpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat ōm ām Deus xe, kabi be — io'e.

²⁵ Jewağuy muğēğēm o'e ip, iboap co buje.

— Abu jewedaxijo but? — io'e ip.

²⁶ Imēnpuye Jesus o'jeak cekay—iboceayū kay.

— Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit soat i'e but — io'e. — Deus pe soat daxijo but — io'e Jesus.

²⁷ — Pām oceju? — Pedro o'e. — Kuy soat ocesuiwat ewēju jeku am. Ajo dak ocejat? — io'e.

²⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat wağo ōn — io'e Jesus. — Ipi be wepit puje, iisu e'em soat ma ipi dağ. Xik'i e'em ōn. Israel diwacayū kay ya'ījojo oce'e. Wa'ōbuyxi jījāat oce'e. Ajo xipat Deus xe iap oğuwēn cebe ip—ajo xipat'ūm Deus xe iap tak. Eyju ma dak Israel diwacayū epeyewede—12 beayū diwacayū. Eyju dak xixik'i epesop. Epeğuwēn cebe ip ajo xipat Deus xe iap, ajo xipat'ūm Deus xe iap tak.

²⁹ — Owebeam soat xewi o'juiayū ade jījā je'jat ip. 100 beat je'jat ip. Jeduk'a bewi o'juiayū, jeipi bewi o'juiayū dak, jebadipyū xewi o'juiayū dak; jewağo xewi o'juiayū, jekitpit xewi o'juiayū, jebay xewi o'juiayū, jexi xewi o'juiayū, jekpotpoyū xewi o'juiayū, jedaxityū xewi o'juiayū—soat ip ade jījā xipacat je'jat ip. Deus xe dak itait jeedop ip soat em — io'e Jesus. ³⁰ — Ade ya'ōbuyxiayū'in yopīcayūm jeedop ip. Ade yopīcayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e Jesus.

20

¹ Deus soat kukan pima, uva'a kuğ jekat peat puxim ixe. Xeku kapikpikayū kudadam o'e, jewebeam kapik am. Imēn Jesus ekawēn o'e jewējuacat mutaybit am. Wuymutaybitbinap muwēnuwēn o'e—imēnpuximap ekawēn.

— Ixe uva kuğ jekat peat o'ju jebuywatwacayū kudadam. Kabia isum o'ju, jekat pe tujowat am — io'e. — O'ju — io'e.

2 — “Gasū epeju, okat pe obuywat am,” io'e cebe ip—soat pe. “Pūḡ kabia oteida—eyekapikapteim. Okat pe eyepere buje, oteida. Pūḡ isurūḡat'a eyekapikaptei e'em—prata'a,” i.

Imēn o'e cebe ip, iboaptei ibabi daḡ o'e buye—jeka beacat pabi daḡ.

— “Xipat,” io'e ip.

Imēnpuye soat o'ju ip ikat pe, ibuywan.

3 — Kabia isusu ma o'ju waram kapikpikayū kuda am. 9 hora bima o'ju. O'tobuxik warara'acayū—xerem ḡu pēnpēnayū.

— Oajēm ka'ūmḡu pēnpēnayū kay. Ceaweroroap pe oajēm—tarekrek mux-ipanap'a be.

4 — “Epeju okat pe. Oteida eywebe eykapikaptei—ajo cūḡ ma iaptei,” io'e cebe ip.

— “Hm hm,” io'e ip. “Ebuywan oceju,”.

5 Imēnpuye ip o'ju.

— Kariwa waram o'ju. Kaxicuḡ ma waram o'ju. Uvadip kat iwat o'ju. Warara'acayū o'tujowat jekat pe, kapik am.

— Katpujesu warara'acayū o'ḡuju jekat pe, kapik am tak. 3 hora bima o'ḡuju.

6 — Katpuje oeku. 5 hora bima, oeku. Warara'acayū o'tobuxik—ka'ūma pēnpēnayū. Ceaweroroap pe ip o'e.

— “Apēnpuye eyju kabia bun kapikpiḡ ḡu?” io'e cebe ip.

7 — “O'e ḡu ocewebe buye, oceju ḡu,” io'e ip.

— “Gasū bit eyju dak ōn jeymuju. Oteida eywebe,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

Imēnpuye o'tujowat jekat pe, kapik am.

8 — Kaxi cēm pima, ixē uvadip kat iwat jedinheiro kukukat o'tomuwā.

— “Kapikpikibiyū etomuwā juy, cekapikaptei ūm ām,” io'e. “Katpuje ajēmibiyū ekapikaptei juy eḡūm cebe koam. Gebuje katpujesu ajēmibiyū be juy eḡūm. Gebuje kaxicuḡ ajēmibiyū be. Gebuje kabia isusu ajēmibiyū be. Kabia isu ajēmibiyū ekapikaptei eḡūm kanomūm,” io'e cebe.

— “Hm hm,” io'e jekariwa be.

9 — Katpuje ajēmibiyū o'tomuwā 5 hora be ajēmibiyū. Cekapikaptei o'ḡūm cebe ip, ajēm puje. Pūḡ kabia ekapikaptei o'ḡūm cebe ip. O'jat. O'ju ip.

10 — Kabia isu ajēmibiyū ekapikaptei o'ḡūm kanomūm. Tūybe ade ocejat ocekapikaptei iān o'e ip. Imēnpit ibitbit ma ip o'jat jedinheiro—jekapikaptei—katpuje ma ajēmibiyū ekapikaptei, kabia isu ajēmibiyū ekapikaptei dak. ¹¹ Imēnpuye uvadip kat iwat kay ip o'e jemāmāmām.

12 — “Katpuje acā kapikpig o'e ip—wara'acayū. Cūḡ ḡu o'e tei jo'iat kuka ocedei,” io'e ip. Jemāmāmā ip. “Pūḡ hora acā kapikpiḡ o'e ip. Oceju bit kapikpiḡ soat em ma—kabia isum pima, kaxicuḡ pima dak. Kajepi kuḡ cīcā oceju, kapikpiḡ puye,” io'e ip.

13 — “Obure,” io'e uvadip kat iwat jemāmāmāmaat pe. “Xipat ōn. Oḡūm ekapikaptei wa'ō daḡ. Cūḡat ōn.

— “‘Pūḡ kabia ekapikaptei oteida—eyekapikapteim,’ i'e buje, ēn tak ‘Xipat,’ iece owebe,” io'e jemāmāmāmāmaat pe. ¹⁴ “Imēn eywebe oḡūm, katpuje ma ajēmibiyū be dak oḡūm,” io'e. “Teku ekapikaptei,” io'e. “Etujopit eduk'a kay,” io'e.

15 — “Etakoma ḡu okay eḡuy, odacup ḡu buye,” io'e cebe. “Wedinheiro ma beku,” io'e. “Ōn būrūku poro teida pin,” io'e uvadip kat iwat jemāmāmāmāmaat pe.

16 — Imēntak — Jesus o'e. — Deus icēmat cīcāat. Ajo xipat cexe iam, ajo xipat ġu cexe iam kawēnwēn je'e soat pe. Soat ijo'in ma je'e — io'e Jesus. — Imēnpuye ade ya'ōbuyxiayū'in yopīcayūm jeedop ip. Ade yopīcayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e.

17 Jerusalém ka kay cucum pima, Jesus jewēju etaybitbinayū jewekay o'tomuwā adeayū parakpewi. O'jekawēn cebe ip.

18 — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay cum wuyju — io'e Jesus. — Soat waġo òn. Iboceayū osubamukirik, okay itakomaayū be odujowat am—paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. “Ikērēat kuġ ēn ocexe,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Eje'ū juy,” i je'e ip owebe — io'e.

19 Judeu'ūmayū be odujowat ip — io'e. — Owaywayway jījā je'e ip. Omupokupok ip. Korosa jeje oba mupaya ip. Oaoka ip. Imēnpit xepxep xet kap puje, waram ġuto ocetaīt — io'e 12 beayū be.

20 Gebuje Zebedeu tayxi oajēm Jesus kay. Je'iyū eju oajēm—aġokatkayū eju. Ojēġ'aecōġcōġ Jesus wap. Ibikuyap kay o'e Jesus xewi.

21 — Ajo-kay ēn? — io'e Jesus cebe.

— O'iyū dak imēn cekay, pūġ xik'i eba'at kadi, wara'at eba'ūġat kadi. Imēn òn cekay, ēn soat kukan puje — io'e. — I juy ece owebe: “Ekawēn taġ oce'e ewebe,” i — io'e Jesus pe.

22 — Iba'ore — Jesus o'e cebe ip. — Eyetaybit pūn'ūma eyju iboap ojuyju oxewi. Apēn owebe ipiat o'supī'ajoat ip iap puxim tu eywebe dak ipiat-supī'ajoat ip? — io'e.

— Hm hm — io'e ip. — Ocewebe dak ipiatsupī'ajoat ip apēn ewebe ipiat o'supī'ajoat ip iap puxim — io'e Zebedeu ipotpoyū.

23 — Ha'a — io'e Jesus. — Apēn owebe ip ipiat o'supī'ajo iap puxim ma eyju dak ipiat epesupī'ajojo — io'e cebe ip. — Imēnpit wa'ōbi ġu jeedop ip oba'at kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Wa'ōbi ġu jeedop ip oba'ūġat kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Deus a'ōbi acā ixeyū iboka kaxikxik'i jeedop—Deus o'taēiyū — io'e Jesus.

24 Warara'acat iboam co buje bit, itakoma o'e ip xepxepayū kay—Zebedeu ipotpoyū kay. 10 beayū itakoma o'e ip.

25 Imēnpuye Jesus:

— Epesot cuy okay — io'e cebe ip—soat pe. — Eyetaybit Judeu'ūmayū kukukayū soat em ya'ōpuruġ jebekitkiyū mujujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayū soat em biġ ma jebekitkiyū mukapikpiġ'uk ip iam — io'e. — “Oca'ōbuyxi jījā,” i'e'em ip jebekitkit pe soat em. 26 Eyju bit ka'ūma. Imēn ġu juy epeyewekuk. Eyju bit kariwaboġ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop. 27 Ya'ōbuyxian pin pima, eybureyū beam tei'ūma epeyekapikpik cuy — io'e Jesus.

28 — Imēntak soat waġo òn — Jesus o'e. — Warara'acat pe obuywat am ġu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayū daxijo am ma ojot. Soat em itabēġ jeedop ip kabi be, cewebeam oje'ū buye — io'e Jesus.

29 Jericó ka bewi o'ju ip—Jesusyū—adeayū. Jesus tomuju o'ju ip. 30 Xepxepayū oabik e bitako daġ—ita'ūmayū.

— Jesus ijoma kapkam — adeayū o'e ita'ūmayū be.

Gebuje ya'ōberen o'tomuwā ip Jesus kay.

— Davi naxeġebit ēn. Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — ita'ūmayū o'e Jesus pe.

31 — Mūġ'i juy epesop! — io'e adeayū.

O'ġukoreñ. Imēnpit biġ ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Kariwa! — io'e ma'guto. — Davi naxegebit ěn. Etabotaidabotbon cuy eĝuy ocekey — io'e ip Jesus pe.

³² O'jecũ Jesus.

— Epesot okay — io'e ita'ũmayũ be.

O'ju ip cekay—Jesusu kay.

— Ajo-kay eyju oxewi? — io'e cebe ip.

³³ — Ocetadam ece — io'e ip jekariwa be.

— Jetada õn — io'e Jesus. ³⁴ — Ita'ũmayũ kay wetabotaidabotbot — io'e. Ita o'sutamucay itamudim am.

Iboap e isum ma o'jewetada. O'jecoan ip. Jesus tomuju o'ju ip, o'je'ada buye.

21

¹ Jerusalém ka tẽg pima Jesusyũ, oajẽm ip Betfagé ka kay. Co'a bicũgpe osunuy—Oliveiradip'a bicũgpe.

Ibocewi jewēju etaybitbinayũ o'ĝuju Jesus. Xepxep o'ĝuju. Wara'at aĝoka kay o'ĝuju.

² — Epeju juy aĝoka kay—wuywapat ka kay — io'e. O'ĝukũyjo.

— Bomaku epeju. Dao ma jumenta epetobuxik. I'tit'it eju ma juy epetobuxik — io'e. — Ikirikirik opop ip. Epeĝuwekap cuy.

— Imuwekap puje, epetojot okay jumenta, i'tit tak — io'e Jesus xepxepayũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetojot cuy.

³ — “Ajo pẽnpẽn eyju?” i'e'em iboceayũ eywebe bima, “Ikuĝ'ũm puye, ocekarriwa jumenta kay, i'tit'it kay dak,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus. — “Ha'a. Epetujowat ĝaxĩn ma,” iboceayũ je'e eywebe — Jesus o'e. — Okay imujum je'e — Jesus o'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁴⁻¹¹ Jesus a'õbi o'ju ip. Jumenta o'tobuxik ip. Ikirikirik osunuy. O'ĝuwekap ip. I'tit'it tak o'ĝuwekap ip.

Jesus kay o'tujuajẽm. Jeekabek jumento ukxabi jeje o'jomõg ip. Oabik Jesus iekabek ceje jumento ukxabi jeje. Ade jĩjã iboceayũ jeekabek o'ĝupayapaya ip Jesus wap e daĝ, ya'õbuyxi cexe ip puye.

— Xipat cĩcãat Jesus — io'e adeayũ—Jesus wap cuibiyũ, tomujuayũ dak. — Davi naxegebit teku. Deus kuy imucokcokcoĝ, Deus a'õbi oajẽm teku wuykay buye. Deus ya'õbuyxi jĩjã. Idip cĩcã — io'e ip ya'õberen, icokcok cĩcã buye.

Jerusalém ka kay oajẽm Jesus. Soat Jerusalém watwat yaĝuybabi'ũm o'e ip, jetabiba'arẽm puye.

— Abu sute? — io'e ip.

— Jesus teku — adeayũ o'e cebe ip. Itaybicayũ o'e. — Nazaré ka wat teku. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat teku—Galiléia eipi bewiat — io'e ip.

Imẽn soat o'jebapuk apẽn Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat o'tupmubararak Deus a'õbi. Imẽn juk adi o'jekawẽn:

Jerusalém watwat cuy epeĝukũyjo: “Eykokukat omuyku. Jumento ukxabi jeje xik'i omuy—jumenta'it'it ukxabi jeje. Ya'õdidiat eykokukat je'e,” i juy epe'e — i juk o'e—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat o'e.

¹² Oajẽm Jesus puca deidada'ukayũ kay. Deus eju kawẽnwẽnap'a be osodop ip, puca bubu'ukayũ dak. Yabogat'a be osodop ip. Dinheiro mutrokakan'ukayũ emesa o'ĝuy'at. Wũn'i! Pukaso deidada'ukayũ abikbikap o'ĝudu'udu. Batku! Yabikbikap o'ĝuy'at Jesus. O'ĝujẽm soat ip.

¹³ — Deus ekawẽntup e'em:

Oduk'a soat ka daḡwiacat oweju kawēnwēnap'am je'e, i'e'em Deus ekawēntup.

Eyju bit Deus tuk'a epeyamuwexat ibukurukat dopdopap'am Jesus o'e cebe ip.

Imēn o'e Jesus, dinheiro bu am, Deus tuk'a be ajēmjēmayū muḡuykukum ip puye.

¹⁴ Taokērēayū oajēm Jesus kay. Ita'ūmayū oajēm. Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip. Soat o'ḡu'ada Jesus—ita'ūm topibiyū, taokērē topibiyū dak.

¹⁵ — Xipat cīcāat teku — bekicat o'e, Jesus muwēnuwēn o'e. — Davi naxeḡebit teku — i'e'em ip.

Idip ma o'jekawēn ip. Paīyū kukukayū bit itakoma o'e ip Jesus kay, Deus eju kawēnwēnap'a be ma bekicat o'jekawēn puye, ade o'ḡu'ada buye dak. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak itakoma o'e.

¹⁶ — Eya'ījojo ḡu du bekitkit ekawēn? — io'e ip Jesus pe.

— Hm hm — Jesus o'e. — Oya'ījo ma. Imēn taḡ Deus ekawēntup e'em:

Deus bekitkit o'ḡutaybit cedaḡ ma jawēḡmudim am—yopīcat tak, i.

Iboaptup cuk epetupcoco ḡu du? — io'e Jesus. — Iboam eyetaybit — io'e paīyū kukukayū be.

¹⁷ O'ju Jesus Jerusalém ka bewi. Betânia ka kay oajēm. Jexecap ka kay oajēm.

¹⁸ Kabia bima, o'jepit Jerusalém ka be. Jepitpin pima, ire o'e Jesus.

¹⁹ Figueira'ip o'yopcoco, jepitpin pima. E bidase osunuy ibo figueira'ip.

Oajēm yopkay—figueira'ip kay. O'yadobuxik ḡu figueira'a. Ya'ūmḡu figueira'a. Tup acā o'tuptobuxik. Tōh!

— A'a'e ḡu ece'e — io'e Jesus figueira'ip pe. — Waram ma dak ka'ūma — io'e. Gebuje figueira'ip dao ma o'je'ip'e'ū.

²⁰ Jesus eju etaybitbinayū yopco buje, yaḡuybabi'ūm o'e ip.

— Apēneju dao ma iḡo'ip yoporo ḡasū? — io'e ip.

²¹ — Soat em eyetabut okay bima, eyju dak kuka epe'e apēn figueira'ip pe oce iap puxim. Epeyopmupuruk kuka — Jesus o'e cebe ip. — Ka'ūma ibo bit. Eywebe dak i'e but ite co'a be: “Wede ece ijocewi. Aakōm cuy idixidi be,” i. Imēn yaakōm, Deus yamuakōm puye, Deus kay eyetabut puye. ²² Deus kay eyetabut pima, epejoojoy epejat, Deus eju kawēnwēn pima dak — io'e Jesus.

²³ Jay. Waram oajēm ip Jerusalém ka be. Deus eju kawēnwēnap'a be oōm ip. Adeayū mutaybitbin o'e Jesus yaboḡat'a be. Imutaybitbin pima, paīyū kukukayū oajēm, Judeuyū kukukayū dak.

— Abu-a'ōbi ēn jekukum? Deus a'ōbi du? Abu-a'ōbi ijop e'eap taḡ jekukum ēn? — paīyū kukukayū o'e cebe.

Imēn tak Judeuyū kukukayū o'e cebe.

²⁴ — Koap cuy eyju ma omukūyjom cuy epe'e apēn oce — Jesus o'e. — Iboap muwēn puje, ōn tak ocede eywebe eyetaybit am abu-a'ōbi jekukum ōn iam.

²⁵⁻²⁷ — Abu-a'ōbi juk oeku João Batista? Abu-a'ōbi juk ocemubatisasan o'e xeku? Deus a'ōbi ma du eyxe? Ijodiat a'ōbi ḡu xe'e eyxe? — io'e Jesus cebe ip.

— Ocetaybit ḡu — io'e ip Jesus pe.

Imēn o'jekawēn ip Jesus pe, jeyaḡuy daḡ.

— Cebe wuy'e buje, “Deus a'ōbi,” i, “Apēnpuye dak eyetabut ḡu João kay?” i kuka o'e wuywebe — io'e ip jewewebe.

— “Ijodiat a'ōbi,” i wuy'e bima bit, adeayū itakoma kuka o'e ip wuykay, ixeyū xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye — io'e ip jewewe be.

Imēneju o'jekawēn ip Jesus pe: — Ocetaybit ḡu — io'e ip.

— Kā — io'e. — Abu-a'ōbi João Batista oeku iap epeḡuwen ḡu owebe. Ōn tak oḡuwēn ḡu eywebe abu-a'ōbi ōn jekukum iap — io'e Jesus.

28 Jesus o'jekawēn tak.

— Eya'ōpicūgcūg cuy epesop wekawēn kay — Jesus o'e iboceayū be. Wuy-mutaybinap ekawēn o'guwēn. Uvadip kat iwat muwēnuwēn o'e.

— Ixe uva'a kukat xepxep ipotpoyū osodop. Koapat pe o'jekawēn: “Okpot,” io'e cebe. “Kapiḡ cuy ēn ḡasū okat pe.”

29 — “Ap!” io'e.

Imēnpit ḡūyjom o'jewaḡuy: “Kapiḡ cuy ōn webay beam,” i.

Imēnpuye o'ju jebay kat pe kapiḡ.

30 — Wara'at pe o'jekawēn—cebay o'jekawēn: “Okpot,” io'e wara'at pe. “Kapiḡ cuy ḡasū okat pe.”

— “Hm hm,” io'e. “Kapiḡ puk ōn. Cum puk ōn,” io'e jebay be.

Imēnpit o'ju ḡu jebay kat pe.

31-32 — Pebicat jebay bikuyap taḡ oeku? — Jesus o'e iboceayū be.

— Koapat ma — io'e ip.

— Cūḡ ma epeyekawēn — Jesus o'e. — Yapoyū ixe koapat puxim ip, iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū dak. Ibuxim ip, João kay itabut puye ip. Deus soat kukan pima, ixeyū dak Deus xe jeedop ip. Eyju bit ka'ūma! João oajēm imuwēn ām apēn cūḡ ma Deus etabun iap. Eyju bit eyetabut ḡu cekay. Cekay itabucayū epejojo. Imēnpit eyetabut ḡu João kay — io'e Jesus. — Ikērēāt kuḡ epesop. Imēnpit eyḡuycūḡ ḡu epesop ikērēāt kay—eyetabut'ūmap kay. Deus a'ō kay jekuku pin ḡu eyju — Jesus o'e paīyū kukukayū be, Judeuyū kukukayū be dak.

33 Waram tak o'jekawēn Jesus—wuy-mutaybitbinap ekawēn—imēnpuximap ekawēn. Aḡokatkat jekat o'tiotaap muwēnuwēn o'e.

— Aḡokatkat uva bune o'subunedaida — io'e Jesus. — Pere ḡebujep — Jesus o'e.

— Gebuje korara o'ḡuḡē jekat etako daḡ. Uvadip koreren o'jomuy. Pere. Uva'abidi muwesogsoḡap tak o'ḡuḡē jekat pe.

— Gebuje uvadip wiwimap'a o'yamuy jekat pe—kadaidip wi-wiap'a—umat'a. Pere. O'jepere.

— Gebuje uvadip wiwimayū o'jomuy jekat pe, uvadip wiwi am bomaku. Uva'a o'yaūm cuy ip ikat iwat pe. Imēn teim ip iūm cuy uvadip iwat pe.

— Ikat iwat wara'at eipi kay o'ju. Iboma omuy wara'at eipi be.

34 — Yabubuap ekaxi ajēm puje, jebuywatwat'ukayū o'ḡuju jekadai'a bu am—pūḡpūḡ'a jekat peat'a'in.

35 — Oajēm ip uvadip wiwiayū kay.

— “Ijo'a bum ocesot,” io'e ip. “Ikat iwat a'ōbi ocesot,” io'e ip.

— “Ap!” uvadip wiwiayū o'e.

Ibu'u ip o'e yaūm ām. Uvadip wiwiayū oajēmiayū o'jat ip. Pūḡ ixeyū'in o'yaoka ip. Poḡ. Wara'acayū ixeyū'in o'yabuḡbuḡ ip wita'am. Warara'acayū ixeyū'in yaokakam ip. O'jenapōnpōn ip—ikat iwat buywatwat'ukayū.

36 — Waram ḡuto wara'acayū o'ḡuju ixe kadaidip iwat. Jebuywatwat'ukayū o'ḡuju cekay ip—uvadip wiwiayū kay. Ade o'ḡuju.

— Oajēm ip. Uvadip wiwiayū bit oajēmiayū o'jat ip. Pūḡpūḡ o'yaokaka ip. Wara'acayū o'yaoka ip. Warara'acat o'yabuḡbuḡ ip. Imēnpuye ibuywatwat'ukayū o'jepit jekariwa kay—ikat iwat kay.

37 — Imēneju ikat iwat jekpot o'ḡuju cekay ip—uvadip wiwiayū kay. Tūybe ibuxim ip okpot jukuk iān o'e—ikat iwat o'e. O'ḡuju. Jekpot o'ḡuju.

38 — Oajēm ipot cekay ip. Ajēmjēm pima, o'jojojo ip.

— “Ga'a,” io'e ip jewewebe. “Ayaoka. Ikat iwat ipot teku. Cebay e'ũ buje, ite ma uvadip iwan je'e. Ayaoka juy. Iměn tip iwacayũm acesop!” io'e ip — io'e Jesus. ³⁹ — Ipot o'jat ip. O'tujowat ip. Ikat etako be o'yaoka ip. Poğ.

⁴⁰ — Ikat iwat waram ajēm puje, apēn je'e jekat peayũ be? — Jesus o'e ya'ĩjojoayũ be.

⁴¹ — Úvadip wiwiayũ aokam — io'e ip. — Ajēm puje, yaoka. Ipiat supi'ajoat cebe ip, yaoka ip. Wara'acayũ jomuy tip wiwi an. Gebuje ixeyũ uva'a yaũm ip, yarum puje — io'e ip Jesus pe.

⁴² — Imen e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayũ o'e, “Ite'a xipat ġu wita'a,” i, i. Yakērē o'e cexe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e, “Ite'a yadip ma,” i, i. Uk'a muycemucemat'am o'e, i. Iboap xipat cĩcã wuyxe, Deus iměn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ġu du? — io'e Jesus cebe ip.

Iğo'a Cristo buxim—yamuycemucemat'a.

⁴³ — Juk epetupcoco — io'e Jesus.

— Imēneju Deus soat kukan pima, ixex ġu epesop. Ixe bikuyap e'e'ukayũ acã ixex jeedop ip — io'e Jesus paĩyũ kukukayũ be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ be dak.

⁴⁴ — Iğo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iğo'a at puje, tōm a kuka o'e ip — io'e Jesus.

Iboap ekawēn o'ğuwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyũ mukũyjoap ojuy.

⁴⁵ Paĩyũ kukukayũ Jesus ekawēn o'ya'ĩjojo ip, Fariseuyũ dak. Ade wuymutaybitbinap ekawēn o'ya'ĩjojo. Deus ekawēn itaybit o'e ip ixeyũ muwēnuwēn o'e iam.

— Jesus ijop ekawēn o'ğuwēn wuymukorēm ãm — io'e ip jewewebe.

⁴⁶ Jesus daomũn ojuy o'e ip. Iparara bit o'e ip adeayũ buxixim. Adeayũ xe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e, ibuye iparara o'e ip Jesus daomũn ãm.

22

¹ Waram Jesus o'jekawēn jewējuayũ be. Wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn—imēnpuximap ekawēn. Ipi kukukat muwēnuwēn o'e jewējuayũ mutaybit am.

² — Deus wuynomuwã jewekay iap ipi kukukat adeayũ o'tomuwã jekpot ewebumũnap epeta kay iap puxim. Ixe ipi kukukat peta o'ğugē, jekpot o'jewebumũn puye — io'e Jesus.

³ — Jebuywatwat'ukayũ o'tomuwãiyũ be o'ğuju tomuwã ãm, jekpot epeta beam ip tomuwã ãm, puybit o am. O'ju ip. O'tomuwã. Imēnpit o'takoyiayũ oajēm ġu ip, taobu'u ip puye.

⁴ — Wara'acayũ o'ğuju ġuto—jebuywatwat'ukayũ.

— “I juy epe'e o'tomuwãiyũ be: ‘Kuy biopak oyaoka—biopak'it'it tak. Soat ma opop, peta be i'o am. Epesot cuy,’ i. ‘Ade puybit puye,’ i,” ixex o'e—ipi kukuk'ukat o'e jebuywatwat'ukayũ be.

O'ju ip.

⁵ — O'tomuwãiyũ bit osodot ġu. O'taobu'un ip. Jewaywayway ip o'e. Oajēm ġu ip peta kay. O'ju ip wara'at ka be. Pũğ ixeyũ'in kadaidip pe o'ju. Wara'acayũ tarekrek mũn'a be o'ju ip. O'ju ġu peta be. Peta iwat ekawēn kay ġu o'e ip.

⁶ — Gebuje wararar'acat ixeyũ'in ibuywatwat'ukayũ o'jat ip. Xipan ġu o'jukuk ip. O'yaoka ip. Oe'ũ. Poğ. ⁷ Ipi kukukat itakoma jĩjã o'e ibuye. Sorarayũ o'ğuju, jemunomuwãayũ aokam, ağokaxirixiri kasukamuy'ũm ãm.

8 — Gebuje jebuywatwat'ukayũ be o'jekawën. “Kuy peta opop, okpot jewebumũn puye. Imënpit wemunomuwãayũ xipat'ũmayũ. Imënpuye ixeyũ ajëmap cũg ġu oxe,” io'e.

9 — “Epeju juy e daġ, uk'a ukpibubu daġ tak,” io'e jebuywatwat'ukayũ be. “Wara'acayũ epetakoy—e daġayũ. Soat cuy epetakoy—epetobuxikiayũ,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

10 O'ju ip. O'takoy. E daġayũ o'takoy. Soat pupum ip o'e—o'tobuxikiayũ—xipacayũ, xipat'ũmayũ dak.

— O'tujowat ip jekariwa kay. Imënpuye yanopapũn o'e jewebumũnap'a cemudakoyũm.

11 — Gebuje jemudakoyayũ kay oajëm. Ipi kukukat oajëm, ijo am. Jewebumũnap ekabek kuġ'ũmat o'tobuxik.

12 — “Apënpuye juk eõm, obure?” io'e. “Jewebumũnap ekabek kuġ ġu ën,” io'e cebe.

O'jede ġu, yaġuybabi'ũm o'e buye.

13 — “Epesubamũnmũn cuy—ceba, sui dak epesumũnmũn,” io'e ipi kukukat jebikuyap e'e'ukayũ be. “Epejoxik cuy kabiokboġ pe, wuy Deus wi,” io'e ixe ipi kukukat. “Bomaku aġokat kayũ tõtõn jeedop. Tũy dak ip jenũy yeiyei je'e ip ipi bun,” io'e — io'e Jesus, o'ya'ĩjoioiyũ be imutaybitbin pima.

14 — Ade ma o'takoyiyũ e'em ip. Pũġpũġ pit o'taëiyũ e'em ip—Deus o'taëiyũ — io'e Jesus ixeyũ be.

Ibũrũ ma o'e Jesus ekawën. Imën o'jekawën Jesus ade ma Deus kay o'takoy buye. Imënpit pũġpũġ acã ip Jesus eju jekukum. Pũġpũġ acã Deus xe.

15 Fariseuyũ o'jeawero ip, Jesus a'õ muwarurun ojuy ip puye.

— Apën Jesus ekawën aġukorëm? — io'e ip jewewebe.

16 Jewewebe imën kawën puje, Fariseuyũ jewēju etaybitbinayũ o'ġuju ip Jesus kay. Herodes ebekitkit tak o'ġuju ip. Oajëm soat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip Jesus pe. — Soat em ën icëmãn e'em. Apën Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ën ocemutaybitbin. “Iġo du xipat exe?” i'ũmġu ën e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacũġ kadiat cocoap tomuju ġu ën e'em “Teku xipat,” i — io'e ip.

17 — Cedaġ tu exe dinheiro ùmũm oceju bima Roma ka kukukat peam? —César peam? Ixe wuyedinheiro ojuyjuy cebeam teidadam—César beam. Teida buje, wuyawëwëap ekawën taġ ġu kuka ajeku? — io'e ip.

18 Imënpit Jesus itaybit ikërëm okuk pin ip iam.

— Apënpuye eyju wa'õmuwarurun ojuy? — io'e. — Omuykukum ojuy eyju — io'e cebe ip. 19 — Dinheiro isurũġat cuy epetajat owebe—pũġ'a'in—dinheiro'a yaũm Roma ka kukukat peat'a'in — io'e cebe ip.

O'yadojot ip dinheiro isurũġat'a—yopĩcat'a—prata muġëġëat'a.

20 — Abu-biõġbuk ija'a be—dinheiro'a be? — io'e. — Abu-butet tak ija'a be?

21 — César biõġbuk, ibutet tak — io'e ip.

— Imënpuye iġo'a César pubut'a—dinheiro'a — io'e. — Cemuojujuy epeġũm César be wuyeipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeġũm cemuojujuy — io'e.

22 Iboap ekawën buye, mũġ ma osodop ip. O'jëm ma ip Jesus xewi. O'yaġuybabi'ũm ip.

— Ya'õmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

23 Ixe kabiam Saduceuyũ oajëm Jesus kay. Judeuyũ osodop ip. Tũybe wuye'ũ buje waram ġuto acejetait ġu iãn o'e ip.

24 — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e ip Jesus pe. — Moisés juk kuyjeayũ mutaybitbin osunuy:

Iwaḡo e'ũ buje, jekitpit jewebumũn cuy jewaḡo'ũm tayxibuk eju, itayxibuk i'it'et'ũm pima, i. I'it'et pima, iwaḡo'ũm tieḡ ipotpot kuka o'e i'it, i.

— Imēneju ocetaybit ḡu abu-tayxim e'em ixē ayacat iam, waram ce'ũ'ũayũ etait puje — io'e ip cebe. ²⁵ — 6 beayũ osodop ip iwaḡo kitpityũ. Iwaḡo jewebumũnat o'e. Oe'ũ, jekpotpet'ũm puxe ma. Imēnpuye pũḡ ixeyũ'in o'jewebumũn jewaḡo'ũm tayxibuk eju—jewaḡo nomujuat. ²⁶ Oe'ũ ixē dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imēnpuye wara'acat o'jewebumũn itayxibuk eju—pũḡ ixeyũ'in. Oe'ũ ixē dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imēn o'jewebumũn ip—ikitpipiyũ—soat ip. Pũḡpũḡpũḡ ma o'jewebumũn ip itayxibuk eju. Soat oe'ũ ip—pũḡpũḡpũḡ ma.

²⁷ Ibocewi ixē ayacat i'it'et puxe ḡu ma ixē dak oe'ũ. ²⁸ Imēn pima, ajo cũḡ ma exe? Abu-tayxim je'e ixē ayacat waram ḡuto wuyetai puje? Soat ip o'jewebumũn ixē eju—7 beayũ — io'e ip Jesus pe.

²⁹ — Cedāḡ ḡu eyju jewaḡuyḡuy — Jesus o'e. — Tũybe waram acetait ḡu iān eyju. Eyetaybit ḡu Deus ekawēn iam. Deus bacaam tak eyetaybit ḡu. Deus warara'acat podi ma jebacaap kuḡ iam — Jesus o'e.

³⁰ — Waram jetait puje, wuyjuyũ jewebumũnmũn ḡu ip. Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawēn tojotjot'ukat co'i — Jesus o'e cebe ip.

³¹⁻³² — Imēntak Deus oe'ũiyũ kukukat ḡu—itabēḡayũ kukukat acā. Imēnpit juk o'jekawēn ixē:

Ōn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i. Imēn Deus cuk o'e. “Itabut ip okay,” io'e Deus, waram ḡuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ḡu itabut Deus kay—itabēḡayũ acā.

— Imēneju wuyetaybit ce'ũ'ũayũ waram ḡuto itabēḡ jeedop ip iam. Wuyetaybit tak Deus ce'ũ'ũayũ kukukat ḡu iam, Deus ekawēntup e'em. Epetupco — io'e Jesus.

³³ Adeayũ iboap co buje, yaḡuybabi'ũm o'e ip, imutaybitbinap puye.

³⁴ Fariseuyũ bit Saduceuyũ o'ḡuymũḡ iap awēḡ co buje, o'jeawero ip Jesus pe. ³⁵ Pũḡ ixeyũ'in o'jekawēn Jesus eju. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat osunuy xeku. Jesus a'õmuwarurun ojuj xeku.

³⁶ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Pu-ḡu Moisés ekawēn'in yoboḡ cĩcā wuymukũyjobit am? — io'e Jesus pe.

³⁷ — Iḡo ekawēn:

Deus cuy ikukpin cĩcā epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cĩcā buye, ibikuyap taḡ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ḡebum, i.

³⁸ — Imēn imubararakap opop Deus ekawēn tup pe. Iḡodup kay kũyjobin cĩcān ma epesop. Iḡodup wara'atup podi ma — io'e cebe ip. ³⁹ — Wara'at tak ixē ekawēn'in yobōḡ cĩcā wuymukũyjobit am.

Imēn e'em:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i.

⁴⁰ Iḡodup pewi soat tup o'jebapuk—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ emumu-taybitbinaptup, Moisés ekawēntup tak, soat o'jebapuk iḡodup pewi.

⁴¹ Fariseuyũ eawero buje, Jesus o'jekawēn cebe ip.

⁴² — Abu ipot ixē Cristo? Abu Deus emunaē? — Jesus o'e cebe ip.

— Davi naxeḡebit xeku — io'e ip.

⁴³⁻⁴⁴ — Apēnpuye ixē Davi kuyje o'jekawēn Deus biōḡbuk a'õbi: “Cristo okukukat,” i? Imēn o'tupmubararak kuyje:

Cristo okukat—Deus emunaẽ, i. Deus o'jekawẽn Cristo be, i. “Xik'i. “Ekay itakomaayũ a'õbacaap cuy o'guy'ũm,” io'e, i. “A'õ kay kũyjobin jeedop ip,” io'e, i. “En ixeyũ kukan'ũm pima, oxe ma juy eguy,” io'e, i.

⁴⁵ Davi juk o'e Cristo be—Deus emunaẽ be: “En ma okukukat,” io'e. Imẽnpuye ibapuk ma wuyxe Davi naxegebit acã gu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

⁴⁶ Ibocewi ka'ũmguat o'jede Jesus pe. Cede ba'ore osodop ip Jesus pe. Ya'õbabi'ũm ip o'e Jesus a'õbu am.

23

¹ Gebuje Jesus o'jekawẽn adeayũ be, jewēju etaybitbinayũ be dak.

² — Fariseuyũ itaybit cĩcã ip Moisés ekawẽn imutaybit am, Moisés ekawẽn itaybitbin'ukayũ dak itaybit. Imutaybitbin cuy ip ja'õbi, itaybit puye Moisés ekawẽn muwẽn am — io'e Jesus. ³ — Imẽnpuye soat cuy epe'e ya'õ dağ kũyjobin cuy epeku soat i'e'e iap tağ. Imẽnpit cekukuap tağ gu juy epeku, Deus kay kũyjobit'ũm ip puye. Deus ekawẽn imutaybitbin ip. Deus a'õ kay bit kũyjobit'ũm — io'e Jesus cebe ip.

⁴ — Ixeyũ e'em warara'acayũ be: “Moisés ekawẽn tağ cuy epeku—soat tağ,” i. Imẽnpit soat tağ gu ixeyũ dak jekukum Moisés ekawẽn tağ — io'e. — Eybuywatwan gu ip Moisés ekawẽn tağ eyeku am. Pũğ em tak ka'ũma — io'e Jesus.

⁵ — Soan ma e'em ip warara'acat pe jejojoan. Deus ekawẽn tutupat ekawẽn mubarararağ ip wara'atup pe. Ibo dup mōğmōğ ip tupmũn pe—tuperenaptup. Igo mũn pe mōğmōğ ip jedopa'a dağ, jeba dağ tak warara'acat pe tup mũn jojoan. Imẽn ojuy ip ixeyũ kay warara'acat ağıy dağ, “Deus kay cĩcãat teku,” i warara'acat pe i'e am.

— Jesay iwaruat kuğ ip jekukum warara'acat muak am jekay. Jesay ukpi mubōğubōğ ip warara'acat pe jejojo an.

⁶ — Petatam pima kariwawayũ nuyap pe abik ojuy ip. Ya'õbuyxiat tũyap pe abik ojuy ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be, jebureyũ be jejojo am. ⁷ Icocok cĩcã ip warara'acat “Eya'õbuyxi jĩjã” i'e buje cebe ip, adeayũ etabixe tarekrek pupuap pe. Icocok warara'acat “Omutaybitbin'ukat” i'e buje cebe ip. Imẽn icocok cĩcã ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabut pe.

⁸ — Ikitpitpiyũ buximayũ eyju bit—soat — io'e Jesus jewējuayũ be. — Õn ma eykukukat. Wara'acat pit ka'ũma. Imẽnpuye i'ũmgu juy warara'acayũ eywebe, “Ocemutaybitbin'ukat,” i, eyju ikitpitpiyũ buxim puye — io'e Jesus.

⁹ — Ipi ju bima, “Warara'acat podi ma ya'õbuyxiat en,” i'ũmgu juy epe'e. Pũğ ma soat podi ma ya'õbuyxiat—kabi beat acã—wuyebay acã — io'e. ¹⁰ — Warara'acayũ “Okukukayũ eyju,” i'ũmgu juy ip eywebe. Imẽn cuy gu ip, õn acã eykukukat puye. Õn Deus emunaẽ — io'e Jesus. ¹¹ — Ya'õbuyxiat podi ma eyeweweju, eybuywatwat'ukat ma e'em — io'e. ¹² — Ya'õbuyxi pin'umat yoboğ e'em Deus xe — io'e.

¹³ O'jekawẽn Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muğuykuku'ukayũ eyju! Iba'ore warara'acat pe itaybit am ajo xipat Deus xe iam. Xipat Deus xeap ekawẽn itaybit gu ip. Deus kay kũyjobit gu ip, iboap ekawẽn epeğuwẽn gu buye. Deus kay eyju kũyjobit gu. Warara'acat mubu'u'un tak eyju Deus xe wuynũyap puxixim—Deus kay wuyjuap puxixim.

(¹⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muğuykuku'ukayũ eyju — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak. —

Itayxibuk muḡuykukukum eyju, ibubut pu am — io'e. — Ibun ma eyju jewexe kawēnwēn Deus eju, “Teku ya'ōbuyxiat,” i'e ojuy eyju warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat eywebe warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.)

15 — Karem ma ipiat epesupi'ajo, Fariseuyū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak — io'e Jesus. — Soat taḡ jekukum eyju wara'acat kudadam. Ikudadam cīcā eyju, imutabun am—Deus kay imutabun am—eyetabucap puxim imutabun am.

— Imutabun puje, imuwexaxan eyju ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayūm. Ipiat'ajojoap kay cumayūm ip imuwexaxan eyju. Eybodi ma xipat ḡu ip — io'e.

16 — Karem ma ipiat epesupi'ajo. Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Imēn ma warēmtaḡ ma warara'acat mutaybitbin eyju — Jesus o'e cebe ip. — Warara'acat mutaybitbin eyju: “ ‘Etaybit icēmān De us eju kawēnwēnap'a omuy iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedaḡ ma epesop Deus xe eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Wara'at imutaybitbin eyju dak. “ ‘Etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a be ouro opop iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān ōn e'em ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedaḡ ḡu kuka epe'e Deus xe, eya'ō daḡ ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

17 — Eyetaybit ḡu! Ajom xe'e eyetaybit? Ka'ūma ma! Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Ajo yobo'ḡ Deus xe—ceweju kawēnwēnap'a du? Yabeat ouro ḡu xe'e? Deus eju kawēnwēnap'a yaboḡ ma. Ouro xipat Deus eju kawēnwēnap'a be buye — io'e.

18 — Warēmtaḡ ma eyju warara'acat mutaybitbin. Warara'acat pe e'em eyju, “Wara'at pe epe'e bima, ‘Etaybit icēmān wūnca mupikpikap'a caixa'a opop Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cedaḡ ma epesop Deus xe eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Warara'acat pe e'em eyju dak: “Wara'at pe epe'e bima, ‘Etaybit icēmān wuyju wūnca ūmūm paī be imupik am iḡo'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cūḡ ma kuka epesop Deus xe, eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

19 — Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju! Abuat ḡasū ma ibaca eyxe? Wūnca mupikpikap'a ma du? Ya'a jeje imōḡap ḡu xe'e? Wūnca mupikpikap'a ma yabaca — io'e. — Ajo-mōḡ'i buje iat Deus pubut ma e'em. Imēnpuye imōḡap bacaap podi ma wūnca mupikpikap'a ma ibaca — io'e Jesus.

20 — Imēneju wuyekawēn taḡ cuy ace'e, “Oce'e xe'e Deus eju kawēnwēnap'a be, wūnca mupikpikap'a be,” i bima. Imēn ma kawēnwēn pima, wūnca mupikpikap'a muwēnwēn tak wuyju—soat imōḡap tak — io'e Jesus.

21 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a oyamuy iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam,” i bima, eya'ō daḡ cuy epeku. Imēn Deus eju kawēnwēnap'a muwēnuwēn pima, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy buye ibo'a be.

22 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān kabi kake iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam,” i bima, eya'ō daḡ cuy epeku. Imēn kabi muwēnuwēn pima, Deus abikbikap muwēnuwēn tak, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy jabikbikap ceje xik'i buye — io'e.

23 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! Ipi juacat muḡuykuku'ukayū eyju! — i dak o'e cebe ip. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be, pūḡat ūm ām eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmūm Deus pe, erva-doce dak ūmūm, puybit mude'o'onaptup tak

ũmũm. Xipat eywebe iboap ũmũm Deus pe. Imēnpit soat Moisés ekawēn kay kũyjobit ġu eyju, soat Deus a'õ kay'ũm puye. Soat ġu cũġ ma epeġuġē Deus etabun. Deus a'õ kay juy epe'e. Warara'acayũ xipan cuy epejukuk. Warara'acayũ kay eyetabotaidabotbon cuy. Soan cuy epe'e cũġ ma Deus etabun. Cũġ ma jĩã epeġũm puybit mukunukunaptup pewi—yopĩcat pewi. Imēnpit soat em epekuku Deus kay kũyjobsũ ma — io'e Jesus.

24 — Warara'acayũ kukuk'ukayũ eyju! — io'e Jesus. — Imēnpit ya'ĩopi'ũmat co'iaiyũ eyju. Tikõnkõnat puxim eyju. Tikõnkõnapti mukapkam teku paġo daġ, ikoẽro uk am tikõnkõnapti bewi. Imēnpit camelo uk pin ġu tikõnkõnapti bewi — Jesus o'e.

Imēn o'jekawēn Jesus itaybit am ip. Ikoẽro yopĩcat ũmũmap puxim. Deus xe yoboġ pit warara'acayũ xipan ajukuk iap. Imēnpuye camelo Deus xe yoboġat puxim.

25 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — Jesus o'e Fariseuyũ be, Moisés ekawēn imutaybitbinayũ be dak. Ipi juacat muġuykuku'ukayũ eyju. Kopo iokokat puxim eyju. Kacũġ kadi acã eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ũma. Yabi okok cĩcã. Prato buxim eyju dak. Eyokok. Ade bubut epejat. Iparaġ epejat warara'acat pubut, ibui bewi ip. Ade eybubut imēn ibu ibit. Eydacup puye, epejat. Imēnpuye prato iokokat puxim eyju.

26 — Ya'ĩopi'ũmat puximayũ eyju! Ikẽrẽãn ġu juy epesop. Epejat ġu juy wara'acayũ bubut. Eydacum ġu juy epesop. Xipan ma epeku — io'e Jesus fariseuyũ be.

27 — Karem ma epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ be dak. — Ce'ũat topap puxim eyju, ce'ũ'ũayũ dao kuġ ibima. Yarucat'a ika beat'a—wita'a. Yadip'a o'yajojoiayũ xe. Ikũydip ġu iġo'a'a binũn pe, witabikũy be. Ikũykẽrẽ jĩã badi, ce'ũat tao opop puye. Iġēmat tak — io'e. 28 — Imēnpuxim badi ma eyju ikẽrẽat kuġ cĩcã, dapxi jĩãayũ dak eyju. Kacũġ kadi bit eyju xipacayũ jo'i — io'e Jesus cebe ip.

29 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyũ be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ be dak. — Eyju Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a. Ixeyũ'ũm'ũm kay ġebum am epeyamuy—Deus xe xipan e'e'ukayũ'ũm'ũm kay. Idip cĩcãat epeġuġē — io'e Jesus.

30 — Epekawēn: “Kuyje ocetait pima, kajuk Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat oceyaoka ġu,” i'e'em eyju te'e ma. “Ocedobuyũ'ũm'ũm ekukuap taġ ġu kuka ocejeku,” i dak e'em eyju te'e ma.

31 Te'e ma imēn e'em eyju. Ibpuk e'em soat xe eyju eydobuyũ'ũm'ũm naxeġebitbit—o'yaokaiayũ naxeġebitbit, cekukuap co'i eyju dak jekukum puye.

32 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e cebe ip. — Ikẽrẽat cuy epeġuġē eydobuyũ'ũm'ũm co'i ixeyũ ekapikap. Ikẽrẽat co'i juy epeġuġē. Eydobuyũ'ũm'ũm ekapikap muġēġē juy epe'e. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ aokaap muġēġē juy epe'e — io'e. — Imēn cuy epeġēġē kuyjeayũ'ũm'ũm ekapikap epere am — io'e.

33 — Puybu buxim eyju—wuye'ũap puybu tũypiat puxim, ikẽrẽ jĩãat kuġayũ eyju buye. Puybu'it'it puxim tak. Iba'ore eywebe ipiat'ajojoap ka bewi eyenapõn ãm — io'e Jesus.

34 — Õn e'em eywebe: Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ oġuju eykay, itaybit cĩcãayũ dak, wekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, i. Pũġpũġ epeyaoka—ixeyũ'in. Wara'acayũ epesubamupaya korosa be, ce'ũ ãm.

Wara'acayũ epeğupokupok Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixeyũ epeğujēm soat ka bewi. Wara'at ka kay, wara'at ka kay epeğuju ip — io'e Jesus cebe ip.

³⁵ — Imēneju soat ibapuk je'e eywebe. Ipiat'ajojoap pe ibapuk je'e. Eydobuyũ'ũm'ũm ikērēat kuğ'ũmayũ o'yaoka ip. Koap Abel'ũm o'yaoka ip. Ikērēat o'ğugē ğu Abel'ũm. Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip—Baraquias ipot. Deus eju kawēnwēnap'a be bima, o'yaoka ip, wũnca mupikapupikap'a xe bima. Eyju eyukpiwat ma soat ixeyũ'ũm'ũm aoka am. Soat ibapuk je'e eywebe ipiat'ajojoap pe — io'e Jesus.

³⁶ — “Eyju ma karem ma ipiat epesupi'ajojo,” i òn e'em. Gasũayũ be ipiat supi'ajojoat Deus—soat supi'ajojoat — io'e Jesus.

³⁷ — Jerusalém ka watwat! — io'e cebe ip. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ aokakam eyju—Deus emumujuyũ. Yabuğbuğ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudam jexi eğebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ğu. Eybu'u jĩã eyetabut am okay, eykukpin cĩcã a'ğũ oxe — Jesus o'e. ³⁸ — Jeywat òn ağokatkat jeduk'a iwacap puxim — Jesus o'e. ³⁹ — Imēnpuye icēmãñ òn e'em eywebe. Waram ojo ğu eyju waram wajēm'ũm pima. Wajēm puje: “Deus xipan wuykukukat a'òbi yajēm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

24

¹ Gebuje o'jēm Jesus. Deus eju kawēnwēnap'a bewi o'jēm—yabogat'a bewi. Ijēm puje, imutaybitbin'ukayũ oajēm Jesus kay.

— Ak'i — io'e ip Jesus pe. — Uk'a yadipat'a ijoceat'a. Eyajo juy — io'e ip. Imēn ip kawēnwēn o'e ade o'yadap ibo ka be buye—Deus tuk'a'ayũ.

² — Soat ma epejojojo ğu du? — io'e Jesus. — Ya'ade opop ijoce. Imēnpit ya'dop ğu ğuyjom pit — io'e. — Soat' je'aedu. Xepxep'a jewa'atēğtēğ ğu je'e—wita'a — io'e Jesus.

³ O'ju Oliveira'a be—co'a be. Xik'i osunuy iboma. Oajēm ip cekay—Jesus kay. Ceweju etaybitbinayũ oajēm. Jağepũğ pima, oajēm ip cekay.

— Puğũn soat'a je'aedu? — io'e ip Jesus pe. — Puğũn je'bapuk? Pãm ěn? Puğũn ajēm waram? Puğũn Deus ipi ğu'ũm? — io'e ip.

⁴ — Guyjomsũm — io'e Jesus. — Koap ma eymuğuykuku pinayũ jajēm ip eykay. Kawēnwēn jajēm ip. Epeya'ĩjojo ğu juy iboap ekawēn. Eyday'em'um epesop ixeyũ be eymuğuykukuap puxixim — io'e. ⁵ — Adeayũ omuyku. “Cristo òn ma—Deus emunaẽ,” i napa ma je'e ip. Warara'acayũ itabun je'e ip. Ixeyũ ade ğuğuykuku — io'e Jesus. ⁶ — Jenopağoğõmap muwēnuwēn e'em ip. Yaokakaap epeya'ĩjojo. Eypararam ğu juy epesop. Imēn cuy je'bapuk. Imēnpit soat puk oi'ũm ğu. ⁷ Pũğ eipi watwat nopağoğõm je'e wara'at eipi watwat eju. Pũğ ka watwat nopağoğõm je'e wara'at ka watwat eju. Pũğ ka dağ ipi jexixim. Wara'at ka beayũ iren je'ku ip — Jesus o'e cebe ip. ⁸ — Yopĩt ma ipiat supi'ajojo ip koam—ipi juayũ. I'itpin'isumapi jo'i ma je'e koam. Guyjom pit ipiat supi'ajo jĩã ma ip — io'e.

⁹ — Gebuje ipiatpi'ajojoap kay jeydujowat ip. Jeydujowat ip eyaokam. Kawēnwēn je'e ip eymuwēnuwēn: “Ocexe yukpiwan teku. Oe'ũ juy ocexe,” i. Soat itakoma je'e eykay—wuyjuyũ, pariwayũ, warara'acayũ. Soat ma ipi juacayũ. Soat eykay ğu jĩã je'e okay eyetabut puye — io'e Jesus cebe ip—jeweju etaybitbinayũ be.

¹⁰ — Ixe kabia ade ip wuywat. Itabut okayayũ oibu'un okay. Ey-muwēnuwēn je'e ip eykay itakomayũ be, ipiat'ajoan eywebe. Eykay'ũm cĩcã je'e ip. ¹¹ Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ jajēm ip—ade. Imēnpuye ade ğuğuykuku ip. Imuğuykuku'ukayũ e'em ip. ¹² Imēn ikērēat ade e'em iboce.

— Imēneju xipan ġu ip jewekuk. Xipan warara'acat kukap suiwat ip. ¹³Pūġpūġ okay itabucayū jeedop ip, wajēm puje. Ipiatpi'ajojom ma'ġu ip okay ibu'u'ūm pima, ixeyū idaxijo Deus itakomaayū xewi — io'e Jesus. ¹⁴— Wawēġ muwēnuwēn je'e ip—Jesus soat kukukat awēġ. Kawēn idipat muwēnuwēn je'e ip. Soat eipi daġ ijop awēġ muwēnuwēn je'e ip—soat eipi watwat itaybit am. Icēmān itaybit ip — io'e Jesus cebe ip. — Imēn soat mu'ūmap kabia jajēm — io'e Jesus cebe ip.

¹⁵ — Imēneju ipararu jījāat epejojo Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be—bodiat'a be—Deus nuynuyap'a be. Daniel'ūm ekawēn taġ epejojo—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn taġ. (Eyetarybin cuy epesop ijoptup coco'ukayū!).

¹⁶ — Ipararu jījāat iġo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūġ kay—Judéia eipi watwat — io'e. Imēn kawēnwēn o'e Jesus. Apēn je'bapuk ġuyjom iap muwēnuwēn o'e Jesus, itaybit puye.

¹⁷ — Eyduk'a eakiju bima, epeōm ġu juy eyduk'a be eybubut pum—yabeat pum — io'e. ¹⁸ — Eykat pe bima, epeyepit ġu juy eyduk'a kay eyeekabek pum — io'e. — Epejat ġu juy. Dao ma epeyenapōn — io'e Jesus. ¹⁹ — Ixeyū kabia daġ iba'ore jījā je'e yukreġayū enapōn ām, je'it mutitinayū enapōn ām tak. ²⁰ “Ihi bima ġu juy ocenapōnap, tirem puye, kajuk puye dak,” i juy epe'e Deus pe. “Sábado bima ġu dak cuy, jebodoydoyap kabia buye,” i — io'e Jesus.

²¹ — Ixeyū kabia daġ soat ipi juayū ipiat supi'ajojo jījā. Ibiatpi bit ipiat asup'i'ajo ġu, Deus pe ipiat mubapuk'isum — io'e. — Waram pit ibiatpi ġu acesup'i'ajo—ixeyū kabia daġ acā — io'e. ²² — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ūm'ūm pima, ka'ūma ma kuka o'jewedaxijo. Imēnpit: “Pūġpūġ kabia ipi watwat supi'ajojo,” i'e'em Deus. “Pūġpūġ kabia acā,” i'e'em Deus, jemunaēyū daxijo am, ikukpin cīcā cexe buye — io'e.

²³ — Wara'acat je'e eywebe napa ma: “Ak'i! Goku Cristo—wuydaxijojo'ukan—Deus emunaē,” i. “Ak'i! Goku ixē,” i dak. Imēn i'e buje, eyetabun ġu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. ²⁴ — Jewexe Deus emunaēhēyū je'bapuk, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Wuymucoatcoanap ġu'bapuk ip Deus ebekitkiyū muġuykuku ojuy. Eywebe i'e ba'oreat ġu'bapuk ip imuġuykuku ojuy. ²⁵ Apēn ġuyjom jajēm ip adeayū muġuykuku ojuy iap kuy oġuwēn eywebe. Gebu'i epe'e wekawēn kay, ixeyū be eymuġuykukuap puxim — io'e. ²⁶ — Ixeyū je'e napa ma: “Ak'i! Teku uk'a'ūmat pe,” i. Imēn i'e buje, epeju ġu juy uk'a'ūmat pe. Ixeyū je'e dak napa ma: “Ak'i! Teku ikaba'arēmatka be,” i. Imēn i'e buje, eyetabun ġu juy iboap kay — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

²⁷ — Soat waġo ōn. Xiririkxiririkiat jesopsom kaxijēmap kadiwi i'acap kadibe. Iboap co'i ōn oajēm. Imēn wajēm puje, soat itaybit je'e ip. Iba'arēm ġu wajēmap je'e. ²⁸ Urupuyū je'awerorom iġēmat kay i'o am. Imēnpuxim Deus jajēm ipiatpi'ajoan ikērēat mujurūġrūġ'ukayū be — io'e Jesus.

²⁹ — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje, kabi beacat muycēmēmap iaruaru je'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi ġu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ġu je'e. Kabiok je'e. Kasoptayū dak ida'at kabi kadiwi — io'e.

³⁰ — Gebuje okop ipi kay. Soat tōtōn je'e ip—ipi juacayū—soat ip. Soat waġo ōn. Ojojo ip kabikerereat taġwi kopkom. Wa'ōbacaap kuġ okop, odipap kuġ tak. ³¹ Parasuy jo'iat Deus ġuyde—yoboġat. Jekawēn tojotjot'ukayū ġuju soat taġwi. Cemunaēhēyū ġu'awero ip. Soat taġwi ġu'awero ip—ipi daġwi — io'e Jesus.

Imēn Jesus waram jeedocap o'ġuwēn jewēju etaybitbinayū be.

³² — Gebum cuy epesop wajëmap kay, figueira'ip kay gebum pima. Figueira'a bikit cëm puje, “Koato ijasun ma,” i'e'em eyju, dup cëm pima — io'e. ³³ — Imënpuxim ipiat'ajoap kabia ajëm pima, “Gaxïn ma Deus emunaë jajëm,” ijuy epe'e. Wekawën puye, eyetaybit epe'e — io'e Jesus. ³⁴ — Gasũayũ'in iboap coco je'ũ awap, soat pe wekawën jebapuğ—soat ma. Gebum cuy epesop iboap kay — io'e Jesus jewejuacat pe. ³⁵ — Kabi i'ũm, ipi dak; wekawën pit i'ũm ġu. Wekawën kayayũ bit soat em jeedop — io'e Jesus.

³⁶⁻³⁷ — Soat wağo òn. Waram oajëm òn. Abu itaybit wajëm ãm? Ka'ũma ma itaybit ip wajëm ãm. Deus ekawën tojotjot'ukayũ itaybit ġu—kabi beayũ. Òn tak wetaybit ġu. Webay acã itaybit. Ka'ũma ma owiwim pima, oajëm. Imënpuxim tak Noé kabia be ka'ũma ma iwiwim pima muba'atxiri oajëm kuyje — io'e Jesus. ³⁸ — Muba'atxiri ajëm awap, soat ip tikõnkõn'uk osodop. Jekõnkõn'uk ip osodop. Jewebumũnmũn'uk ip osodop. Imën ma osodop, kobexixi be Noé òm awap. ³⁹ Itaybit ġu osodop ip ajo je'bapuğ iam. Kobexixi be Noé òm puje acã, muba'atxiri ajëm puje acã itaybit o'e ip. Itabut ġu ip Noé kay osodop. Imënpuye muba'atxiri wiwim ġu ip. Imënpuye dak soat ip oakõm. Wajëm puk pima, imën ma dak. Ka'ũma ma wajëmap wiwim je'e — io'e Jesus.

⁴⁰ — Wajëmap kabia be xepxep kapikpiğ e'em jekat pe—ağokatkayũ. Pũğ ixeyũ'in tujowat jeweju—Deus emunaë eju. Wara'acat tujowat ġu. ⁴¹ Trigo muğëğëap ka be xepxep trigo muğëğëm e'em—aoyũ. Imuğëğëm pima, pũğ ixeyũ'in tujowat jeweju—Deus emunaë eju. Warara'acat tujowat ġu — io'e. ⁴² — Ağ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eyetaybit ġu buye pujuat kabia eykukukat jajëm iam — io'e Jesus.

⁴³⁻⁴⁴ — Ixima dağ uk'a beat iwiwim pima, ibukurukat ajëmap puxim, iõmap puxim; ixet ġu kajuk ixek uk'a beat — io'e Jesus cebe ip. — Imënpuxim wuyju wuykukukat wiwim'ũm pima, ixek dak imënpuxim jajëm — io'e Jesus.

⁴⁵ — Kariwa jekapikpik'ukat kay pimaap, itaybit cĩcãat kudadam je'e. Xipacat muğëğë'ukat kudadam je'e. Iğo kapikpik'ukat warara'acayũ kukuk'ukat kariwa a'õbiat. Irere bima ip, soat em ixat je'ğũm ip cebe—warara'acayũ be—kapikpik'ukayũ be. Jexat o am awero am ip cebe, icũğ ãm je'ğũm. ⁴⁶ Jekariwa a'õ kay kũyjobin pima, iğo kapikpik'ukat icokcok je'e jekariwa ajëm puje. ⁴⁷ Icëmãn òn e'em eywebe — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece—soat ma,” i je'e cekariwa iğo kapikpik'ukat pe. ⁴⁸ Imënpit je'ğũm ġu wara'at pe—kapikpik'ukat pe, “O'jekuyan ma wekariwa,” i'e'em puye. Ikërëat kuğ xeku. ⁴⁹ Ibureyũ mupokupoğ je'e. Tikõnkõn je'e ika'oayũ eju. Jekõnkõn tak je'e ceweju ip. ⁵⁰ Jekariwa wiwim ġu xeku. Itaybit ġu je'e pu kabia wekariwa jajëm iam, pu ehora iam tak.

⁵¹ — Iwiwim'ũm pima, je'pit cekariwa. Ipiat supi'ajoat jekapikpik'ukat pe. Jekapikpik'ukat ipiat supi'ajo wuyjuyũ muğuykuku'ukayũ ipiat supi'ajoap co'i. Ixeyũ tõtõn cĩcã ip je'e ipiat'ajoap ka be. Ipi kuğ puye, tũy yeiyei ip je'e dak — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

25

¹ Deus soat kukuanap kabia muwënuwën o'e Jesus o'ya'ĩjojoiyũ mutaybitbin pima. Imënpuye wuymutaybitbinap muwënuwën o'e itaybit am ip. Imënpuximap ekawën muwënuwën o'e.

— Deus soat kukanap kabia ayacayũ cucumap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixek ayacayũ yaypan'isuayũ osodop ip—10 beayũ. Jewebumũnat kay o'ju ip lamparina kuğ. Jewebumũnat dopabijuk am o'ju ip. ² 5 beayũ ixeyũ'in yağuyyacayũ osodop ip. Warara'acayũ 5 beayũ yağuyba'arëmayũ osodop — Jesus o'e. ³ — Yağuyba'arëmayũ o'tidujowat ġu ip daxadi—lamparina beapti.

O'tidujowat ġu ip timūn'a be. ⁴ Yağuyysacayū acā o'tidujowat daxadi timūn'a be.

⁵ — Ixet pin ip. Etapok'i e'em. Ixet osodop ip—10 beayū. Ixet, ibun jewebumūnat puye. Xet.

⁶ — Iximadakpe iboceayū o'tomuwā 10 beayū be.

— “Ak'i!” io'e ip. “Jewebumūnat oajēm,” io'e ip. “Epeju cekay, topabijuk am,” io'e ip 10 beayū be.

⁷ — O'ğuwurūğ ip. O'kop ip—10 beayū. Lamparina mudipudim osodop ip, imusopusop am.

⁸ — Ġebuje yağuyba'arēmayū o'jekawēn yağuyysacayū be.

— “O'ti'ūm. Imēnpuye iba'ore ocewebe lamparina musop am. Daxadi epetiūm cuy ocewebe,” i ip o'e.

⁹ — “Ap!” yağuyysacayū o'e. “Iba'ore ocewebe tiūm am eywebe. Pūğti ma ocedaxadi. Epeju, ti buam. Dinheiro juy epeğūm warara'acayū be—tideim,” io'e ip.

O'ju ip, tibu am.

¹⁰ — Jewebumūnat oajēm peta muğēğēat tuk'a kay. Cucum pima ip daxadi bum, oajēm. O'ju jewebumūnat eju yağuyysacayū. O'ju ceweju, kuy buye ip. Oōm ip ceweju.

— Bik. O'tomudip ip xīntabi.

¹¹ — Oajēm ġuyjom. Yağuyba'arēmayū oajēm. O'tomuwā.

— “Kariwa!” io'e ip. “Xīntabi etomudip'uk ocewebeam,” io'e ip.

¹² — “Wetaybit ġu ma eyjum,” io'e cebe ip — io'e—Jesus o'e.

Pere. Imēn 10 beayū be kawēnwēnap pi o'jepere Jesus. Apēn ixē jewebumūnat kay 10 beayū oekuku, imēnpuxim wuyju be jekukum, Deus soat kukan pima. Pūğ wuy'in iwiwim je'e Deus soat kukanap kabia bima. Warara'acayū wuy'in iwiwim ġu je'e.

¹³ — Ağ cuy epesop ekariwa jajēmap kay — io'e Jesus iboceayū be. — Eyetaybit ġu buye puju eyekariwa jajēm iam. Ajo hora iam eyetaybit ġu. Ajo kabia iam eyetaybit ġu. Ağ cuy! — io'e cebe ip.

¹⁴ Waram Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap kabia muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia ağokatkat cuap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe cucum o'e wūy ma. Wara'at eipi be cucum o'e. Cucum awap, kapikpik'ukayū o'tomuwā—jebuywatwat'ukayū. Jebubut o'ğūm cebe ip. O'ğūm imuxipanpan am. ¹⁵ Dinheiro'a o'yaūm cebe ip. Ajo-xe imuxipanpan pucat o'yaūm cebe ip. Pūğ ixeyū be 5 mil iat'a o'yaūm. Wara'acat pe 2 mil iat'a o'yaūm. Warara'at pe pūğ mil iat'a o'yaūm—dinheiro'a.

— Ibocewi o'ju wara'at eipi be.

¹⁶ — Ġebuje 5 mil iat'a juk o'yabuiat wara'at dinheiro'a o'yabu—wara'at 5 mil iat'a. Imēnpuye 10 mil iat'a kuğ o'e. ¹⁷ Wara'at ibuywatwat'ukat ijo'i ma o'ğūğē dinheiro'am—ibo 2 mil iat'am. Imēnpuye 4 mil iat'a kuğ o'e. ¹⁸ Yabi beat pit ibo pūğ mil iat'a o'yamōğ ipikūykūy be. O'jokot. Batku. O'yamōğ. Pere.

¹⁹ — Ade xet kap puje, oexe. Cekariwa oexe. O'jekawēn jekapikpik'ukayū be. Jedinheiro'a muwēnuwēn o'e. ²⁰ Imēnpuye 5 mil iat'a juk o'jat iat dinheiro'a o'yadojot jekariwa be—10 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa,” io'e. “Ijoce edinheiro'a—5 mil iat'a. Wara'at oyabu—wara'at 5 mil iat'a. Soat ebubut'a. Edinheiro'am ġasū—10 mil iat'a. Wara'at 5 mil oyabu ibo 5 mil iap,” io'e jekariwa be — io'e Jesus.

²¹ — “Xipacat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ģn. Wedinheiro'a muxipanpan cīcā ģn. Yopīt ma o'e. ģn pit wa'ō dağ imuxipanpan cīcā owebeam.

— “Imēneju ade obubut muxipan ece owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ga'a! Peta oğugē ġasũ. Acekõnkõn,” io'e cekariwa.

²² — Imēnpuye dak 2 mil iat'a juk o'yabuiat dinheiro'a oyadojot dojot ixé be—jekariwa be. 4 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa!” io'e. “Ijoce edinheiro'a—2 mil iat'a. Wara'at'a oyabu—wara'at 2 mil iat'a. Soat edinheiro'am ġasũ. 4 mil iat'a oyabu ibo 2 mil iap,” io'e cebe — io'e Jesus.

²³ — “Xipat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ěn. Wedinheiro'a muxipanpan cĩcã ěn. Yopĩt ma o'e. Wa'õ dag imuxipanpan cĩcã eguy owebeam.

— “Imēneju ade bubut cuy eguxipan owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ga'a! Peta oğugē ġasũ. Acekõnkõn,” io'e cekariwa.

²⁴ — Gebuje pũğ mil iat o'yabuiat o'jekawēn ixé be—jekariwa be.

— “Kariwa!” io'e. “Kuy juk wetaybit edacup iam—warara'at ekat pewi ejat iam—etiotata'ũmap kat pewi,” i napa ma o'e cebe. “Kuy juk wetaybit ekapikap'ũmat pewiata etabu iam,” i napa ma o'e dak. ²⁵ “Oparara ebuxim ibuye. Edinheiro'a oyamõğ ipikũykũy be—mil iat'a. Juku,” io'e. “Edinheiro'am—ebubut'am.”

²⁶ — “Ibu'u'uat ěn,” cekariwa o'e. “Ikērēat kuğ ěn. Etaybit tu warara'at ekat pewi ojat iam? Wekapikap'ũmat pewiata otabu iam etaybit tu? ²⁷ Imēn etaybit pima, wedinheiro'a eyaũm cuy dinheiro'a muxipanpan'ukat pe wara'at dinheiro'a bu am owebeam,” io'e. “Wepit puje, eyaũm kuka owebe,” io'e.

²⁸ — “Dinheiro'a juy epeyabu cebewi—pũğ mil iat'a,” cekariwa o'e warara'acayũ be. “Epeyaũm cuy wara'at pe—10 mil iat'a kuğat pe,” io'e kapikpikayũ be. ²⁹ “Imēn ma. Adeat kukat pe wara'at je'ğũm ip. Imēnpuye ade jĩjã ikuğ e'em. Imēnpit yopĩcat kukat xewi ixé yopĩcat je'jat ip,” io'e cekariwa. ³⁰ “Ite ibu'u'uat tak epejoxik cuy kabiokboğat ka be—tõtõnap ka be—tũy yeiyeiat ka be,” io'e cekariwa — io'e Jesus. Imēn Jesus soat o'e iboceayũ imutaybit am. Cekariwa dinheiro muxipatpan cĩcãayũ o'ju ip peta be ceweju. Imēnpuxim Deus a'õ kayayũ jeedop ip Deus xe soat em. Ipikũykũy be cekariwa dinheiro mõğat pit o'joxik ip kabiokboğat ka be. Imēnpuxim Deus ipiat supi'ajoat ja'õ kay'ũmayũ be. Imēn Jesus imutaybitbin o'e.

³¹ Jesus o'jekawēn waram iboceacat pe.

— Soat wağo õn. Odipap kuğ wajēm puje, soat kukan oce'e. Deus ekawēn tojotjot'ukayũ jajēm ip oweju. Jay. Ajo xipat Deus xe iap oceğuwēn, ajo xipat ġu iap tak.

³²⁻³³ — Ipi juacayũ je'awero owap. Apēn ovelha kukuk'ukat ovelhayũ o'taē bodeyũ bewi, imēnpuxim õn tak ipi juacayũ bewi wa'õ kayayũ otaē—kũyjobitbicayũ. Kacũğcũğ'i jeedop ip oba'at kadi. Kũyjobitbit'ũmayũ bit oba'ũğ kadi kacũğcũğ'i jeedop ip.

³⁴ — Cũğ'i buje, ocekawēn oba'at kadiayũ be.

— “Deus kuy eymucokcok cĩcã. Webay kay juy epesot! Eyka be juy epeõm—kuy osukamuxipaniap ka be. Deus kuy ipi muğēğēm pima, cuk eyka muğē dak,” ioce'e cebe ip. ³⁵ “Epeõm! Xipan cĩcã juk adi eyju okuk. Ore bima, puybit cuk adi epeğũm owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiũm owebe. Oka be'ũm pima, xipan cuk adi eyju okuk eyduk'a be. ³⁶ Ka'ũmğũ wekamixa bima, kamixa juk epeğũm owebe. Owãtaxipi bima, epajēm obuywat am. Õn daomũnmũnap'a be bima, epajēm okay,” ioce'e cebe ip.

³⁷ — “Kariwa!” Deus xe cũğ cĩcãayũ e'em. “Ere jekukum ejojo ġu oceju. Puybit cuk oceğũm ġu ewebe. Ebipurug jekukum tak ejojo ġu oceju. Idibi juk ocetiũm ġu ewebe,” i'e'em ip. ³⁸⁻³⁹ “Ewãtaxipi ġu ejojo oceju. Cuk ocajēm ġu ekay ebuywat am, ěn daomũnmũnap'a be bima,” i. “Eduk'a'e'ũma jekukum

ejojo ġu oceju. Oceju ġu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Kamixa dak cuk oceġm ġu ewebe,” i'e'em ip.

⁴⁰ — “Owebe epeġm ġu,” ioce'e cebe ip. “Imēnpit webekitkit pe epeġmiap owebe epeġmiap puxim. Omubuyxin cīcā webekitkit. Yopīt ma ip ipi juacat etabun. Imēnpit ixeyū be epeġmiap, owebe epeġmiap puxim ma,” ioce'e. — Soat kukan oce'e — io'e.

⁴¹ — Gebuje ōn e'em cebe ip—oba'ūġ kadiayū be. “Deus xe ikērēat muju-grūgrūġ'ukayū eyju. Imēnpuye Deus jajēm eykay ipiat'ajoan eywebe. Epeyenapōn cuy oxewi. Ipiatpi'ajojoap pe soat em epesop—daxaboġ pe—ibiōġbuk kērēayū kukukat ka be. Deus o'ġuġē ibiōġbuk kērēayū kukukat kam—ixe ekawēn tojtot'ukayū kam tak,” ioce'e — io'e Jesus. ⁴² — “Xipan ġu juk adi okuk epesop. Ore bima, puybit cuk adi epeġm ġu owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiūm ġu owebe. ⁴³ Oka be'ūm pima, xipat ġu juk adi eyju okuk eyduk'a be. Ka'ūmġu wekamixa bima, kamixa juk adi epeġm ġu owebe. Owātaxipi bima, kuy obuywatwan ġu epesop. Ōn daomūnmūnap'a be bima, epajēm ġu okay,” ioce'e cebe ip — Jesus o'e.

⁴⁴ — “Kariwa!” Deus xe ikērēat mujurūgrūġ'ukayū e'em. “Ere jekukum ejojo ġu oceju. Imēnpuye puybit cuk oceġm ġu ewebe. Ebipuruġ jekukum ejojo ġu oceju. Imēnpuye idibi juk ocetiūm ġu ewebe. Ewātaxipi ġu ejojo oceju. Imēnpuye juk ocajēm ġu ekay ebuywat am. Ēn daomūnmūnap'a be ġu eġuy. Imēnpuye juk ocajēm ġu ekay,” i. “Eduk'a'e'ūma jekukum ejojo ġu oceju. Imēnpuye oceju ġu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Ejojo ġu oceju, ekamixa'ūm pima. Imēnpuye kamixa juk oceġm ġu ewebe,” i'e'em ip.

⁴⁵ — “Webekitkit pe ġu epeġm iap, owebe ġu epeġm iap puxim,” ioce'e cebe ip. “Ipi juacat etabun webekitkit yopīt ma. Imēnpit ixeyū be ġu epeġm iap, owebe ġu epeġm iap puxim,” ioce'e—soat kukan oce'e — Jesus o'e. ⁴⁶ — Imēntak ixeyū je'ju ipiatpi'ajojoap pe jedop am — io'e Jesus. — Deus xe cūġ cīcāyū acā jeedop ip Deus tēġ ma—itait jeedop ip soat em Deus xe — io'e Jesus jewējuayū be.

26

¹ Wuymutaybinap ekawēn mutaybitbin epere buje, Jesus o'jekawēn jewējuacat pe.

² — Eyetaybit xepxep xet kap puje, Páscoa epeta jajēm iam. Ijop Páscoa bima, ijoceat odujowat okay itakomaayū kay obamupaya am. Korosa be oba mupaya ip. Waoka ip — io'e Jesus—soat waġo o'e.

³ Gebuje paīyū kukukayū o'jeawero ip uka yaboġ cīcāat'a be—ibuyxi jījāat tuk'a be—Caifás tuk'a be. Judeuyū kukukayū dak o'jeawerowero.

⁴ O'jewaguyda soat ip. Jesus daomūnūnap muwēnuwēn o'e ip. Apēn oce'e iam kawēnuwēn o'e jewewebe. Yaoka ojuy ip iba'arēm.

⁵ — Páscoa bima bit Jesus ataomūn ġu, adeayū be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewe be.

Ixe Páscoa epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a. Ijop epeta muġēġēm pima, apēn Deus wuye'ajojoyū'ūm'ūm o'ġujēm Egito eipi bewi iap kay ġebum'uk ip osodop.

⁶⁻⁷ Ierep tūibit tuk'a be ayacat oajēm—Simão duk'a be. Jesus xik'i o'e jekōnkōn jewēju itaybitbinayū xe. Tide'oati kuġ oajēm Jesus kay. Jesus'a abi be o'timōġ Betânia ka be. O'timōġ timūn'a bewi—wita'a muġēġē'a bewi—alabastro'a muġēġē'a bewi. Tideiboġ cīcā ixedi tide'oati. ⁸ Imēnpuye itakoma ip o'e ayacat kay Jesus eju etaybitbinayū.

— Te'e ma iğodi tide'oati mu'ũm tekun — io'e ip. ⁹ — Tide'oati deida buje, kajuk teibog o'jat! Ade kuka juk dinheiro isurũgat o'jat prata muğẽğẽ. Tadaybotbocayũ be kuka juk dinheiro o'gũm — io'e ip. ¹⁰ Jesus itaybit apẽn kawẽnwẽn ip iam. Imẽnpuye o'jekawẽn cebe ip.

— Ite mukorẽmrẽm ġu bit cuy epe'e — io'e cebe ip. — Xipacan ma tekun o'e owebe. Apẽnpuye eyetakoma ite kay? Eyetakoma ġu juy epesop cekay — io'e Jesus cebe ip. ¹¹ — Tadaybotbocayũ soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyũ buywan put eywebe. Õn pit soat em ġu oğuy eyxe. Soat em ġu xipacan ey'e but owebe — io'e. ¹² — Ite ayacat ojebit o'ğude'on, oje'ũ ġu buk ma'ğũ. Wetabẽğ pima ma kuy omude'on witabikũy be omõğ awap — io'e. ¹³ — Okay itabucayũ ijop ekawẽn ġuwẽnuwẽn soat kaka dağ—kawẽn idipat. Apẽn ite ayacat o'tidi wa be iap ġuwẽnuwẽn tak ip soat kaka dağ. Soat ka watwat ġebum je'e apẽn ixey'e iap kay. ġebum cuy epsop iboap kay — io'e cebe ip.

¹⁴ Gebuje Judas Iscariotes oajẽm paĩyũ kukukayũ kay. Pũğ 12 beayũ'in ixey'e Judas osunuy. ¹⁵ Ixey'e o'jekawẽn paĩyũ kukukayũ be.

— Pebũrũ epeteida owebe Jesusũmap teim? — Judas o'e.

— 30 be prata'a — io'e ip.

— Xipat — Judas o'e.

O'yaũm ip. ¹⁶ Imẽnpuye Judas oeku:

— Pu kabia Jesus puap kabia? — io'e jewebe ma.

Imẽn oekuku kudadam.

Gebuje bit ma ağũ Judas oeku Jesus pu ojuy itakomaayũ be iũm ãm.

¹⁷ Oajẽm ip Jesus kay—12 beayũ. Páscoa epeta osunuy. Iboap epetam Judeuyũ pão'a o'o'uk—yamuyuhuhaptõmtẽm'ũmat'a. Ovelha dak aokaka'uk osodop ip Páscoa epeta bima—koapat kabia bima.

— Poce ovelha ocejoyoy peta ajẽm pima? — io'e ip Jesus pe.

¹⁸ — Epeju juy okay itabucat pe—ağokatkat pe — io'e. — Jerusalém ka be xeku omuy. I juy epe'e cebe: “Omuyku eduk'a kay,' wuymutaybitbin'ukat o'e ewebe. 'Páscoa be i'o am omuyku, oweju etaybitbin'ukayũ dak,' io'e ewebe,” i. “On oje'ũ ġasũ,' io'e dak ewebe,” i dak. Imẽn cuy epe'e cebe — io'e Jesus jweju etaybitbinayũ be.

¹⁹ — Hm hm — io'e ip.

O'ju ip Jerusalém ka be.

Oajẽm. Jesus kay itabucat tuk'a oõm. Apẽn cuk ixey'e o'e, Jesus kay itabucat pe o'e ip—soat ma. Iğo'a be ovelha o'joyoy ip peta ajẽm pima. Soat muxipanpan o'e ip peta beam.

²⁰ Katpuje ma Jesus oajẽm. Oabik mesa koreren 12 beayũ eju. O'jekõnkõn ip iğo'a be. ²¹ Jekõnkõn pima ip, o'jekawẽn 12 beayũ eju.

— Icẽmãn õn e'em eywebe. Pũğ ey'in jekawẽn okay itakomaayũ be. Poce oğuyiap ġuwẽn ixeyũ be, odobuxik am. Imẽn oũm epe'e okay itakomaayũ be waoka am — io'e cebe ip.

²² Iğuycũğcũğ cĩcã ip o'e.

— Kariwa! Õn xe'e? — io'e'e ip pũğpũğpũğ.

²³ — Oweju pão'a mudirem pũğ pe ma prato be cekõnkõnat okay itakomaayũ be oũm waoka am. ²⁴ Soat wağõ õn. Apẽn oje'ũ iap tup tağ oje'ũ—Deus ekawẽntup tağ — io'e Jesus. — Karem ġu ipiat supi'ajo oũmat pit. Xipat kuka adi a'ğũ ixey'e bit o'jebapuk'ũma — io'e Jesus.

²⁵ — Omuybitbin'ukat! — Judas o'e—itakomaayũ be Jesusũmat o'e. — Õn tu jeũm itakomaayũ be?

— Hm hm. Ën ma — io'e Jesus jeũmat pe.

²⁶ Jekõnkõn ip pima, Jesus pão'a o'yabu.

— Bay! Xipat ěn — io'e Deus pe. — Ocexat'am eyaũm ocewebe — io'e. O'yamuweka. O'yaũm jewēju etaybitbinayũ be.

— Juku — io'e Jesus. — Epeya'o. Ijop'a ojebit — io'e cebe ip. — Pã'o'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²⁷ Uva'abidi dak o'timõğ tikõnkõnap pe.

— Bay! Xipat ěn — io'e Deus pe. — Ocexati etiũm ocewebe — io'e. O'tiũm cebe ip.

— Juku — io'e. — Ijopti juy epetikõn—soat eyju juy epetikõn — io'e 12 beayũ be.

²⁸ — We'ũ buje jedoyekereren oce “Adeayũ bewi ikērĕat oju'uk,” io'e Deus puye. Imĕnpuye Deus ijop kĕrĕat kay ġebum ġu. Adeayũ ġuisun Deus ekawĕn iisuat xe. Cũğ ma jeedop ip cexe—Deus xe — io'e. ²⁹ — Waram ġu otikõn uva'abidi soat ipi watwat webay a'õ kay kũyjobit'ũm pima. Soat ipi watwat ya'õ kaykũyjobin pima bit, tiisuati otikõn uva'abidi — io'e Jesus.

³⁰ Jekõn puje, jebibododon ip o'e Deus kay. O'ju ip.

Oajĕm ip—soat ip. Co'a kay oajĕm—Oliveiradip'a kay. Jay. Jesus o'jekawĕn cebe ip—jewējuayũ be. Xĩğxĩğ pima co'a jeje, Jesus o'jekawĕn.

³¹ — Ijop exima eyju operem — io'e. — Epeyenapõn okay itakomaayũ buxixim. Imĕn Deus ekawĕntup omuwĕnuwĕn:

Ovelha kukuk'ukat oyaoka, i. Soat ip jepõğpõğ iõhõyũ, i. Imĕn Deus ekawĕntup omuwĕnuwĕn — io'e.

Imĕn kawĕnwĕn o'e Jesus jewēju etaybitbinayũ kukukat puye. Imĕnpuxim ovelha kukukat Jesus puxim. Jesus eju etaybitbinayũ ovelha buxim kuka ip. Ovelha jepõğpõğ ip jekukukat'ũm pima. Jesus etaybitbinayũ jepõğpõğ kuka ip, Jesus e'ũ buje.

³² — Imĕnpit we'ũap tomukadi Deus waram ġuto omutait. Oju eywap Galiléia eipi be — io'e Jesus cebe ip.

³³ — Soat ip jepere—ebureyũ. Ekay itakomaayũ buxixim iparara buye, ip jepere. Õn pit jepere ġu. Pũğ em tak ka'ũma — Pedro o'e.

³⁴ — Tapu, icĕmãn òn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be. — Ijop exima ma “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e ebapũğ em — io'e. — Sapokay ede awap “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e — io'e Jesus.

³⁵ — Oce ġu ma buk, “Obure ġu teku,” i, ewēju waokaap puxim — io'e Pedro. Soat cewējuayũ imĕn o'e'e.

³⁶ Gebuje Jesusyũ o'ju kadaihiaptip kay—Getsĕmani ka kay.

— Jocebuku epabikbik — io'e jewējuayũ be. — Bomaku buk òn cum, Deus eju jekawĕn ãm — io'e cebe ip.

Oabik ip.

³⁷ Pedro o'tujowat, Zebedeu ipotpoyũ dak. Ebapug o'tujowat. Iğuycũğ cĩcã Jesus o'e.

³⁸ — Oğuycũğap pibun je'ũmat co'i òn — io'e ebapũğayũ be. — Epabik — io'e. — Ağ cuy epesop — io'e. — Oweju epeyeak cuy.

³⁹ Bosusu o'ju, jebay eju jekawĕn ãm. O'jepo ipi ju jeğuycũğap pibun.

— Bay! — io'e. — Ewebe iba'ore'ũm pima, omuwedem ece, owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'õbi bit we'ũ pin ġu. Ęn ebikuy bima bit oje'ũ — io'e Deus pe.

⁴⁰ Aripit. O'jepit. Oajĕm ebapũğayũ kay. Ixet ip osodop.

— Pedro — io'e Jesus. — Eywebe iba'ore du eyğuy pũğ hora ma oweju jeak am? ⁴¹ Ağ cuy epesop! — io'e cebe ip — ebapũğayũ be. — Xen ġu juy epesop. Deus eju juy epeyekawĕn eywebe ikērĕat mujurũğap puxim—eywebe Satanas a'õ kay kũyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jĩjã ikērĕat muğĕ ãm. Imĕnpit

ikērēat epeḡuḡē eya'ōbaca'ūm puye. Imēneju Deus eju juy epeyekawēn, ixē a'ōbacaap kuḡ eyeku am — io'e Pedro be.

⁴² O'ju waram.

— Bay! — io'e waram Deus pe. — Ewebe iba'ore'ūm pima, omuwedem ece, ip owebe ipiat'ajoap puxim. Ēn ebikuy bima bit, oje'ū — io'e Deus pe.

⁴³ Aripit. Jesus waram o'jepit ebapūḡayū kay. Ixet ma'ḡuto ip osodop. Itaxeebaca o'e ip, xet pibun.

⁴⁴ Waram o'ju jebay kay, jekawēn ām. Kuyat ekawēn puxim waram o'jekawēn Deus eju.

⁴⁵ Aripit. O'jepit ebapūḡayū kay.

— Eyxet mabuk ḡu du? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk ḡu du eyju? — io'e. — Soat waḡo ōn. We'ūap kabia kay ōn ajēm — io'e. — Ḡasū okay itakomaayū oūm ip ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be waoka am. ⁴⁶ Epe'āy! — io'e cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Itakomaayū be oūmat omuyku. Ḡā'ā okay itakomaayū atopabijuk — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus kay Judas oajēm. Kawēnwēn pima, oajēm. 12 beayū'in osunuy Judas. Jesus eju jekuku'uk osunuy. Ade oajēm ip—paja kukuḡayū, jeba'ip kukuḡayū dak. Oajēm ip, Jesus kudadam Judeuyū kukukayū a'ōbi, paīyū kukukayū a'ōbi dak.

⁴⁸— Oyaḡobukōn'ibit cuy epejat. Ixe Jesus — Judas juk o'e cebe ip—Jesusūm cekay itakomaayū beiat.

— Ocejat cuy — i juk o'e ip—Judas ejuayū.

⁴⁹ Isum yajēm:

— Wuykat, omutaybitbin'ukat! — Judas o'e Jesus pe. O'yaḡobukōn.

⁵⁰ — Obure — io'e Jesus. — Apēn ēn e'em iap, ḡasū ma juy ece — io'e. Oajēm ip Jesus xe, ibu am. ⁵¹ Imēnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. O'suḡuybu'uk pajam paīyū kukukat ebekit ḡuybu ikibi.

⁵² — Paja ejomōḡ cuy iyuk pe — Jesus o'e. — Pajam wara'at o'yaokaiat ixē dak pajam yaoka ip — io'e Jesus.

⁵³ — Ōn cekay bima, webay 12 mil beat o'ḡuju kuka—jakawēn tojotjot'ukayū. Ḡaxīn ma kuka o'ḡuju okay itakomaayū buxim — io'e jewejua-cat pe. ⁵⁴ — Deus ekawēn tojotjot'ukayū ajēm puje bit, iba'ore kuka o'e owebe we'ū ām Deus a'ō daḡ pit. Imēn put ma owebe—we'ū but ma — io'e Jesus.

⁵⁵ Ixe ehora bima, Jesus o'jekawēn yajēmibiyū be—adeayū be.

— Ade kabia juk adi oḡuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Imukūyjojom cuk adi oḡuy. Eyju bit odaomūn iḡo'a be ḡu bit. Eyju dak epesot odaomūn ām paja kukuḡ, eyba'ip kukuḡ tak, ibukurukat taomūḡap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ḡu on pit! — io'e cebe ip.

⁵⁶ — Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawēntup apēn ip odaomūniaptup — io'e. — “Ibukurukat taomūḡap puxim ixē taomūn ip,” i'e'em iḡodup — io'e. — Imēn ma odaomūn ip ḡasū dak — io'e Jesus.

Soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitinayū. Soat ip o'watwat.

⁵⁷ O'jacayū o'tujowat ip. Jesus o'tujowat ip Caifás kay—paīyū kukukat kay. Iboceayū juk o'jeawero ip Caifás tuk'a be. Judeuyū kukukayū o'jeawero ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. ⁵⁸ Pedro bit Jesus nomuju o'ju. Wūy ma o'ju. Paīyū kukukat tuk'a naxīnōm pe oajēm. Oabik sorarayū parakpe. Oabik, ijo am—apēn je'bapuk Jesus pe iap co am.

⁵⁹ Paīyū kukukayū o'je'awero ip, yawēḡ mukērērērēn'ukayū kudadam, pūḡ taḡ ma Jesus muymuy am, Jesus aokam dapxi a'ō nomuju. Soat

o'je'awero ip—païyũ kukukayũ, Judeuyũ kukukayũ, Moisés ekawën imutay-bitbin'ukayũ dak—soat o'je'aweroiyũ.

⁶⁰ Oajëm ip je'aweroayũ kay. Ade oajëm—yawëğ mukërërërën'ukayũ. Imënpit iba'ore o'e Jesus awëğ mukërë ãm. ⁶¹ Xepxep oajëm ġebuje bit—wuymuğuykuku'ukayũ.

— Ite ağokatkat o'e: “Deus eju ekawënwën'ap'a oyamuy'ũm put—yaboğat'a. Imënpit oyamuy put waram ebapũğ kabiam,” i — io'e xepxepayũ—dapxiyũ.

⁶² Imënpuye païyũ kukukat ma o'ãy, jekawën ãm.

— Apenpuye ecede ġu awëğ mukërërënyũ be? — io'e. — Icëm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶³ Jesus mũğ ma osunuy.

— Deus emunaë ën pima, eğuwën cuy ocewebe — koapat païyũ kukukat o'e Jesus pe. — Deus a'õbi—soat em itaicat a'õbi eğuwën cuy. Deus emunaë ën tu? Deus ipot tu ën? — io'e.

⁶⁴ — Hm hm. Ixe ipot ma õn — io'e. — Soat wağo õn. Guyjom ojojom epe'e. Xik'i oğuy Deus xe iba'at kadi. Ixe Deus soat podi ma ya'õbacaat. Cexe õn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixu eju. Guyjom ijodi waram ojet. Kabikerereat tağwi okop — io'e Jesus.

⁶⁵ Imëneju jeekabek o'ğuwek païyũ kukukat, jetakoma pibun.

— Deus muymuy teku — i napa ma o'e.

Jesus muwënuwën o'e.

— Epeya'ıjojo kuy ixu ekawën. Wara'acayũ ġu ajokudada Jesus awëğ mukërërën ãm — io'e cebe ip—o'je'aweroweroiayũ be. ⁶⁶ — Ajo cũğ ma eyxe? Apën tak ace'e Jesus pe? — io'e cebe ip.

— Ikërëat kuğ teku Deus xe — i napa ma o'e ip—ibimãmãayũ ekawën coco'ukayũ. — Imënpuye ayaoka — io'e ip.

⁶⁷ O'je'aweroiyũ o'ğuxiuxi Jesus dopa be—jebidi. Jetakoma pibun o'ğuxiuxi. O'yaokaka ip.

Pũğ ixeyũ'in Jesus dopa o'topaoka.

⁶⁸ — Cristo! — io'e ip cebe. — Abu edopaoka oce'in?

Imen o'jekawën ip, kuy Jesus o'topamuekabek pağõm puye.

⁶⁹ Pedro dak xik'i osunuy uk'a daxirõğ pe. Païyũ kukukat ebuywatwat oajëm—ayacat'isuat. Oajëm Pedro kay.

— Ën tak mo Jesus eju ejeku—Galilëia eipi bewiat eju — io'e Pedro be.

⁷⁰ — Õn ġu. Apën ën e'em? Ixe bure ġu õn — i napa ma o'e Pedro, soat ya'ıjojom pima.

⁷¹ O'ju yanaxĩnõm pe. Wara'at ayacat'isuat ixu Pedro o'jojojo.

— Ite Jesus ejuibit — io'e iboceayũ be. — Nazaré wat ejuibit — i.

⁷² — Ixe eju oceku ġu — Pedro o'e. — Ixe bure ġu õn. Deus itaybit Jesus wetaybit ġu iam — i napa ma o'e Pedro.

⁷³ Ibunbun pima, oajëm cekay iboceayũ.

— Icëman — io'e ip. — Apën ën kawënwën, imëntak Galilëia watwat kawënwën ip. Imënpuye ocetaybit Jesusyũ'in ën iam — io'e ip Pedro be.

⁷⁴ — Dapxiyũ eyju! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ġu õn! Ceweju õn pit oceku ġu — i napa ma o'e. — Õn icëmãn e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e.

Sapokay o'jede ġebuje bit.

⁷⁵ Jesus a'õ kay Pedro o'jeğebu.

— Sapokay ede awap, abapũğ em ece'e, “Jesus bure ġu õn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

Iboap kay o'jegebu Pedro. O'ju uk'a naxĩnõm pewi. O'tõn cĩcã Pedro. Iguycũğ cĩcã o'e, ikẽrẽat o'ğugẽ buye.

27

¹ Kabia isum soat o'je'awero ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ dak. O'je'awero ip, Jesus aokaap muwẽnuwẽn ãm.

² Jesus o'jacayũ o'subamukirik ip jekukukat a'õbi. O'tujowat ip. O'ju ip Jesus eju.

Pilatós kay o'ju ip—ipi kukukat kay.

³ Judas pe itakomaayũ Jesus dujowat aokam iap co buje, o'ju waram Judas paĩyũ kukukayũ kay. O'yadujowat dinheiro'a—prata'a—30 beat'a. Iguycũğ o'e, o'ğugẽap puye. Oajẽm cekay—paĩyũ kay, Judeuyũ kukukayũ kay dak. Itakomaayũ be Jesusũmat oajẽm. ⁴⁻⁵ O'yaxik prata'a Deus ekawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Batku!

— Ikẽrẽat kuğ ğu Jesus. Õn ma ikẽrẽat kuğ, Jesus omuyap oğuwẽn eywebe buye. Iğasũ bit ip kuy o'tujowat yaoka am. O'tujowat, cekay itakomaayũ be õn iũm puye — io'e.

— Ën ma ikẽrẽat kuğ a'õbi ma—oceju ğu bit. Ekpiwan ma — io'e ip. O'jenapõn Judas. Oe'ũ Judas'ũm. O'jewagobumukirik. O'jewemutoro. Oe'ũ.

⁶ Gebuje: dinheiro'a o'yabu ip.

— Ijop'a yamõğ pa'ore wuywebe Deus edinheiro mũn'a be — io'e paĩyũ kukukayũ. Jewewebe o'e ip. — Cũğ ğu kuka o'e Moisés ekawẽn tağ ijop'a Jesus aokaap ma dei an puye — io'e ip.

⁷ Imẽneju o'je'awewero ip. Apẽn xe'e ace'e iap muwẽnuwẽn o'e ip. Imẽnpuye iğo'a yaũm ip itĩğ'a buximat'a muğẽğẽ'ukat pe jekat teim. Imẽn iboap kat o'jat ip. O'jat ce'ũ'ũayũ kot am iboce—Jerusalém ka bewi'ũmayũ kot am.

⁸ Jesus aokaapteim ip o'jat iapka i osunuy ika butet. Gasũ dak imẽn ibutet.

⁹ Imẽn o'jebapuk Jeremias ekawẽn tağ—Deus a'õ muwẽnuwẽn'ukat ekawẽn tağ. Kuyje Jeremias o'e:

Israel naxegebitbit kukukayũ dinheiro'a o'yadujowat ip—prata'a—30 beat'a. Ijop edinheiro juk o'ğuwẽn ip itakomaayũ be Deus emunaẽ oğũm iaptei o'e iap, i. ¹⁰ O'yaũm ip itĩğ'a buximat'a muğẽğẽ'ukat pe ikat teim. Deus a'õbi o'yaũm ip, i juk o'e Jeremias.

¹¹ Oajẽm Pilatos kay Jesus o'jaciayũ—ipi kukukat kay.

— Judeuyũ kukukat tu ãn? — io'e Pilatos Jesus pe.

— Ën ma iboam e'em — io'e Jesus.

¹² Jesus tak o'jomuymuy ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ dak. Jesus o'jede ğu bit ixeyũ be.

¹³ — Soat eya'ĩjojo ğu du ixeyũ o'e iap? — Pilatos o'e Jesus pe.

¹⁴ O'jede ğu bit. Pũğ em tak ka'ũma. Pilatos yağuybabi'ũm cĩcã o'e, Jesus o'jede ğu buye.

¹⁵⁻¹⁷ Gebuje soat o'je'awero ip Pilatos xe. Judeuyũ o'je'awero ip.

— Abu oğujẽm cuy daomũnmũnap'a bewi? — Pilatos o'e cebe ip. — Barrabás ma du? — io'e. — Jesus Cristo ğu xe'e? — io'e. — Pebicat oğujẽm cuy? Cristo butetecat tu? io'e Judeuyũ be—adeayũ be.

Imẽn Pilatos o'e, imẽn ibikuy buye. Páscoa epeta bima ipi kukukat Judeuyũ emunaẽ mujẽmjẽm'uk osunuy daomũnmũnap'a bewi. Imujẽmjẽm'uk, jekpiwan ma. Ikẽrẽat kuğ cĩcãat osunuy daomũnmũnap'a be iboap Páscoa bima. Barrabás i osunuy ibutet. Soat ma itaybit ip ixem. ¹⁸ Imẽnpit Pilatos itaybit paĩyũ kukukayũ itabutkarey o'e ip Jesus kay iam. Itaybit jetabutkarey pibun Jesus o'tujowat ip iam.

¹⁹ Pilatos tayxi dak ja'õ dujowacat o'guju. Ja'õdaxijom o'guju jektop kay. Ipi kukukat pe iboceacat aweroroap pe o'guju. Iboce Pilatos xik'i osunuy Jesus awẽg co am. Oajẽm ya'õdujowacat.

— “Ixe Jesus cũgat,” etayxi o'e — ya'õdujowacat o'e itop pe. — “Jesus oajẽm wexeybi,” i. “Ipiat osupi'ajo jĩã wexey ixe buye,” i — io'e ya'õdujowacat. — “Ikẽrẽat cuy egũgẽ gu cebe—Jesus pe,” i dak — ya'õdujowacat o'e Pilatos pe.

²⁰⁻²¹ — Pebicat o'gũjẽm cuy daomũnmũnap'a bewi? — Pilatos o'e waram o'je'aweroiayũ be.

— Barrabás — io'e ip.

Imẽn o'je'aweroiayũ o'e paĩyũ kukukat ekawẽn puye, Judeuyũ kukukayũ ekawẽn puye dak.

— “Barrabás,” i juy epe'e Pilatos pe — paĩyũ kukukayũ juk o'e o'je'aweroiayũ be. — “Jesus cuy esubamupaya korosa be,” i juy epe'e Pilatos pe — i juk o'e ip.

Imẽnpuye o'je'aweroiayũ o'jekawẽn ip Pilatos pe.

— Barrabás egũjẽm cuy daomũnmũnap'a bewi — io'e o'je'aweroiayũ.

²² — Pam Jesus? Ite butet Cristo i. Apẽn tak oce cebe? — Pilatos o'e o'je'aweroiayũ be.

— Esubamupaya juy korosa jeje, yaoka am — io'e ip.

²³ — Ikẽrẽat o'jukuk gu teku—pũg em tak ka'ũma! — io'e Pilatos. Imẽnpit biğ ma ya'õberen o'jewāwā ip.

— Esubamupaya juy korosa be, yaoka am.

²⁴ O'je'aweroiayũ mukaba'ũm pa'ore o'e Pilatos pe. Jekaba'ũm gu o'je'aweroiayũ.

Ibuje, Pilatos idibi o'tibu. O'jewebuwywuywuy o'je'aweroiayũ etabun, imutaybit am ip õn gu okpiwat iam.

— Õn gu okpiwat Jesus aoka am. Eyju ma epeyaokaat — io'e Pilatos.

²⁵ — Ipiat acesupi'ajo — io'e ip. — Wuyipotpot tak, yaokaap puye — io'e ip.

²⁶ Gebuje Pilatos Barrabás o'gũjẽmat daomũnmũnap'a bewi. Jesus pit imupokupoğ ip o'e ixee muğẽgẽbum Pilatos a'õbi. Ya'õbi Jesus o'tujowat ip o'je'aweroiayũ be, yaoka am, korosa be ibamupaya am.

²⁷ Gebuje sorarayũ Jesus o'tujowat iecuğap tuk'a be. Pilatos a'õbi o'tujowat ip. O'je'awero ip warara'acayũ xe—o'tomuwãayũ—sorarayũ—jewejuacat'in ma. O'je'awero ip iwaywayway am—Jesus waywayway am. Soat ip sorarayũ oajẽm. ²⁸ Jesus esay o'ju'uk ip. Iekabek o'guõm ip—ipakpukat—iecuğap eekabek puximat. ²⁹ Widaohobune o'subunemuwakẽn ip yakoreren ma. O'jomõğ ip yakoreren. Imẽn o'gũgẽ ip Jesus pe, Judeuyũ kukukat puximan imubapuk am, iwaywayway am. Iba'ip o'yopmõğ ibui be, iba'at kadi. O'jẽg'aecõğcõğ ip cewap iwaywayway am.

— Ën ma Judeuyũ kukukat! — io'e ip, iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ãn a'õbuyxi — io'e ip, iwaywayway am.

³⁰ O'guxiuxi ip Jesus ceje. O'yamupãupã ip iba'im. Iwaywayway o'e ip. Pere.

³¹ Gebuje iekabek ipakpukat o'ju'uk ip. Cesay ip waram o'guõm. O'tujowat ip yaokam—iba mupaya am korosa be.

³²⁻³³ O'ju ip co'a kay—Gólgota'a kay. Gólgota'a “ce'uat aririt'a” iape. Cucum pima ip, Cirene ka wat o'topabijuk. Simão i ibutet osunuy. Ixe Simão o'guju ip ibuywat am—Jesus puywat am, korosa dujowat am. ³⁴ Vinhodi tiũm ojuy ip Jesus pe. Iboceat o'tupmuwekoy uva'abidi be wuypipimu'ũmapti be. O'tikõ'ajo Jesus. Tikõn pin gu o'e.

— Ap! — io'e.

³⁵ Gebuje sorarayū Jesus o'subamupaya ip korosa be. Cesay bubum o'e ip—sorarayū. Dado xikxiğ o'e ip Jesus tiotpe.

— Abu cesay je'jat? — io'e ip jewewebe.

³⁶⁻³⁸ Tupmubararakaptup kuğ o'e ip sorarayū. Tupmubararara'ğ o'e ip Jesus puten. Tūybe ajo-ikērēan ip o'e iān tak ip o'tupmubararak: “Ibutet Jesus i. Judeuyū kukukat teku,” i. Ibodup tupararakatup o'tupmōğ ip korosa be, Jesus abi ase.

Gebuje xepxep o'subamupaya ip wara'at korosa be. Ibukurukayū osodop ip—xepxep. Jesus pa kadi o'subamupaya ip. Pūğ ma Jesus pa'at kadi osunuy; wara'at iba'ūğat kadi.

Oabik ip Jesus kay jeak am. Iwiwim o'e ip. ³⁹ Wara'acayū kapkam o'e ip korosa etako dağ. Yaaruaru. Iwaywayway o'e ip.

⁴⁰ — “Deus eju kawēnwēnap'a oyamu'ūm—yaboğat'a,” i juk ece — io'e jewaywaywayayū Jesus pe. — “Ebapūğ kabiam wara'at'a kuka oyamuy,” i juk ece — io'e ip. — Ecewe daxijo juy — io'e ip. — Deus ipot ēn pima, ekop korosa ejuwi — io'e ip Jesus pe.

⁴¹ Paīyū kukukayū dak Jesus kay jewaywayway o'e ip. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak ixe kay jewaywayway ip, Judeuyū kukukayū dak. Soat ip jewaywayway o'e ip.

⁴² — Teku wara'acayū daxijojo'uk osunuy — io'e ip. — Imēnpit jewedaxijo ba'ore cebe je'ūap puxim. Israel eipi kukukat ġu du? Gaxīn ma korosa ejuwi kop puje, ocetabut oce'e cekay — io'e ip.

⁴³ — Deus kay itabut teku. Deus cekay bima, Deus o'taxijo juy ġasū — io'e ip. — O'taxijo juy teku o'e buye, “Deus ipot ōn,” i — io'e ip.

⁴⁴ Ibukurukayū dak imēn o'e Jesus pe—ceweju ibamupaya'ibiyū.

⁴⁵ Kaxi wuyase bima, kabiok o'e ibo kabia—Jesus e'ūap kabia. Soat tağ o'e kabiok—Judeia eipi dağ. Kaxicuğ pima, katpuje bima dak. Ebapūğ hora bun kabiok oeku.

⁴⁶ Katpuje ya'ōberen o'jewāwā Jesus.

— Eli, Eli, léma sabactani? — io'e.

“Deus, apēnpuye ēn opere?” iboap ekawēn iape. ⁴⁷ Iboceayū Jesus ekawēn o'ya'ījojo ip.

— Elias nomuwāwām teku — io'e ip, xipan ġu ip o'jekūyjo buye.

⁴⁸ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapūn ām uva'abidim—tideiboğ'ūmatim. Ixe dak idibi bubuap o'jomōğ ip'abi be.

Gebuje o'yopmuyu Jesus pe imutitit am.

⁴⁹ — Mēnpuk — warara'acayū o'e. — Omuyku paxi Elias taxijo am — io'e ip.

⁵⁰ Waram o'jewāwā Jesus ya'ōberen. Oe'ū ġebuje. Jekpiwan ma oe'ū. ⁵¹ (Oe'ū bima pağo Deus eju kawēnwēnap'a be osunuy—yaboğat'a be—uk'a exīntabi nomudipap epağo. Jekpiwan ma ixe pağo o'jewek, Jesus e'ū buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. Ipi o'jexixi ibo ka be. Wita'a o'je'aewekwek. Jesus oe'ū bima, o'je'aewekwek ip.)

⁵²⁻⁵³ Jesus waram ġuto itait puje, ce'ū'ūayū dopap o'tomudip'uk ip, ipi jexixixi buye. O'tomudip'uk ġuyjom. Oe'ū'ūayū itait o'e waram—Deus kay itabucayū'ūm'ūm. O'jēm jedopap pewi.

O'ju ip Jerusalém ka kay—Deus xe xipacat ka kay.

Adeayū kay o'jebapuk ip—ce'ū osodopiayū.)

⁵⁴ Sorarayū kukukat o'jojojo, cewejuayū dak. Soat o'jebapukiap o'jojojo ip, Jesus oe'ū bima. Ipi jexixixim o'jojojo ip. Soat o'jojojo ip—Jesus kay jeakayū. Iparara jījā o'e ip.

— Icēmān — io'e ip. — Ite ağokatkat'ūm Deus ipot osunuy — io'e ip.

⁵⁵ Aoyũ dak o'jojojo ip wũy wi—Jesus nomuju tũibiyũ—ibuywatwat tũibiyũ. Cẽmcẽm pima Galiléia eipi bewi ibuywatwan ip o'e. Ade osodop ip. ⁵⁶ Ixeyũ aoyũ parakpe ebapũg aoyũ osodop ip. Ibũrũ ma ip osodop: Maria Madalena, wara'at Maria dak, Zebedeu ipotpoyũ xi dak. Wara'at Maria Tiago xi osunuy, José xi dak.

⁵⁷⁻⁵⁸ Katpuje ma Arimatéia ka wat oajẽm Pilatos kay. José i ibutet osunuy—ade ibubutbecat—Jesus kay itabucat.

— Jesus'ũm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

— Ha'a — io'e. — Ijebit cuy eũgukop — io'e.

⁵⁹ O'ju José korosa ka. Ijebit o'gukop korosa ejuwi. Jesus'ũm o'gukabekbek pagõm—irucan—iisuan.

⁶⁰ O'tujowat ce'ũ'ũay'ũ dopap kay. Ixe'ũm o'jomõg witabikũy be—jemukũymuğẽkũy be. Kuy o'sukũymuğẽ je'ũap puxim.

Gebuje wita'a o'yamuypen witabikũy nomudip'am. Yaboğat'a o'yamõg.

Gebuje José o'jenapõn. ⁶¹ Maria Madalena dak xik'i o'e witabikũy xe, wara'at Maria dak.

⁶² Kuyaje paĩyũ kukukayũ o'je'awero Pilatos wap Sábado bima. Fariseuyũ dak o'je'awero.

⁶³ — Kariwa! — io'e ip Pilatos pe. — Itait pima, Jesus cuk o'e: “Ebakũg kabia bima, waram wetait oce. Ojebapuk guto,” i — io'e ip. — Imẽn wuyumuğyukukum xeku — i napa ma o'e ip. Itabut'ũm ip. Tũybe napa ma e'em iãn o'e ip.

⁶⁴ — Imẽnpuye juy esukũywiwiat. Sorarayũ eũju juy ebapũg kabia topam ip, witabikũy wiwi am — io'e ip. — Imuju'ũm pima, Jesus kay itabucayũ jajẽm ip ixima dağ ijebit pu am. Gebuje ip napa ma jĩjã je'e: “Jesus o'je'ada,” i. Xeku juk o'e: “Deus emunaẽ oce,” i — io'e ip Pilatos pe. — Koapat podi ma je'e ip napa jĩjã ma — io'e ip.

⁶⁵ — Ma — io'e. — Sorarayũ oũju eyweju ikũy wiwi am — io'e Fariseuyũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Cum oceju.

⁶⁶ O'ju ip Jesus'ũm topap kay. Wita'a mudek bõrõbu o'subumupaya ip Pilatos a'õbi—ikũy nomudipap'a pidase. Sorarayũ o'jomõg ip. Ikũy wiwiayũ o'jomõg ip.

Aripit. O'jepit ip jeduk'a be—Fariseuyũ, paĩyũ kukukayũ dak.

28

¹ Domingo bima Maria Madalena o'ju, wara'at Maria dak. Jesus'ũm dopap kay oajẽm ip. Oajẽm kabia isum. ² (Kuy o'jebapuk Deus ekawẽn tojotjot'ukat kabi bewi. Jesus'ũm dopap pe o'jebapuk. Imẽnpuye ipi o'jexixi. Wita'a o'ya'uk Jesus'ũm dopap pewi. Oabik ibo yaboğat'a jeje. ³ Osusuy isopsep añ. Xiririkxirikiap puxim osunuy. Kabidiğ buximat co'i iekabek. Irut cĩcã osunuy. ⁴ Sorarayũ iparara jĩjã o'e ip—topap wiwimayũ. Ce'ũ'ũayũ buxim ip o'e iparara. Jexixixim ip Deus ekawẽn tojotjot'ukat puxixim.)

⁵ Oajẽm ip. Maria Madalena oajẽm, wara'at Maria dak. O'jekawẽn cebe ip. Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jekawẽn.

— Eypararam ġu juy epesop. Epeyepere. Wetaybit Jesus'ũm kudadam eyju iam—ibamupaya'ibit kudadam iam.

⁶ — Ijoce ġu bit xeku. Itait waram ġuto xeku apẽn cuk o'e iap tağ — io'e. — Epesot. Epejojojo Jesus'ũm topap — io'e.

⁷ — Ijo buje, dao ma epeju juy Jesus eju etaybitbit topibiyũ kay — io'e aoyũ be. — I juy epe'e cebe ip: “Jesus waram ġuto o'jetait. Cum eywap Galiléia

eipi be. Iboce ixe juy epejojojo,” i. Wekawēn kay ġebum cuy eyju — io'e cebe ip—Deus ekawēn tojotjot'ukat o'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁸ Dao ma o'ju ip witabikūy bewi. O'ju Jesus eju imutaybitbit topibiyū kay. Iparara o'e ip. Imēnpit icokcok cīcā o'e ip. O'jedau ip, imukūyjo am.

⁹ Daudaum pima ip, Jesus aoyū o'tobede.

— Wuykabia — io'e.

O'jēga'ecōġcōġ ip Jesus wap. O'suibu ip, ibuyxim ikuk am.

¹⁰ — Eypararam ġu juy — io'e cebe ip. — Okitpitpiyū be epeyekawēn cuy: “Epeju juy Galiléia eipi kay, ijo am,” i — io'e aoyū be.

¹¹ Cucum o'e ip imuwēn ām cebe ip.

Sorarayū dak o'ju ip Judeuyū epaiyū kukukayū kay. Pūġ o'ju—iwiwim topibiyū'in. O'ju ip Jerusalém ka be. Soat o'ġuwēn ip paīyū kukukayū be o'jebapukiap.

¹² Gebuje paīyū kukukayū o'je'awero ip—Judeuyū kukukayū dak. Jesus awēġ o'yawēġmuwēn ip.

Gebuje dinheiro o'ġūm ip sorarayū be—Jesus'ūm topap wiwim topibiyū be.

¹³ — I juy epe'e Jesus awēġ tobuxik pinayū be: “Jesus'ūm o'tujowat ip ixima be ma. Jesus eju jekukuk topibiyū o'tujowat ip. Ocexet pima, o'tujowat ip,” i juy epe'e — io'e ip sorarayū be.

¹⁴ — Ipi kukukat iboap co buje, ocejekawēn ceweju. “Ocecokcok cekapikap kay—sorarayū ekapikap kay,” ioce'e cebe. Imēn itakoma ġu je'e eykay — io'e ip—paīyū kukukayū o'e sorarayū be.

¹⁵ — Ha'a — io'e ip. — Ocejū dak imēn Jesus awēġ oceyawēġmuwēn. Dinheiro o'jat ip paīyū kukukayū xewi, o'ġūm puye. Apēn paīyū kukukayū o'e iap taġ o'e ip. Imēnpit iboap ekawēn napaat acā o'e.

Imēneju ibo awēġ te'e ma o'yawēġmuypōġpōġ soat Judeuyū daġ. Gasū dak o'yawēġmuypōġpōġ ip—ibo awēġ.

¹⁶ Galiléia eipi be onze beayū o'ju ip. Jesus o'e iap taġ o'ju ip. Oajēm ip co'a kay, Jesus dobede am.

¹⁷ Iboce Jesus o'jojojo ip. O'jēga'ecōġcōġ ip o'e, ibuyxin ikuk am. Pūġpūġ pit o'jetabiebarēm.

¹⁸ Oajēm Jesus ixeyū tēġ ma.

— Wa'ōbi soat cucum ip—soat ipi juacayū, soat kabi beayū dak — io'e Jesus cebe ip—jejojoayū be.

¹⁹ — Epeju juy soat kay—soat ipi juayū kay — io'e cebe ip. — Imutaybit am ip, epeju juy. Wawēġ cuy epeyekūyjo imutaybitbin ip. Imubatisasan ip epeju juy wa'ōbi, webay a'ōbi dak, Ibiōġbuk Xipacat a'ōbi dak—Deus biōġbuk a'ōbi — io'e.

²⁰ — Soat cuk adi oce eywebe iap cuy epe'e soat pe—ipi juacayū be — io'e Jesus onze beayū be. — Okay soat ip imukūyjobit am, wawēġ epe'e — i dak o'e cebe ip. — Ipi opop pima, oju ġu eywebewi. Soat em oġuy eyxe. Eyxe oġuy iap kay ġebum cuy epesop — io'e Jesus.

— Xipat — io'e ip Jesus pe. — Ēn ma ejekuku oceweju soat em — io'e ip.

Ibūrū ma

JESUS CRISTO MUWĒĜAPTUP—MARCOS EMUDUPMUBARARAKTUP

João Batista wara'acat awēwēap ekawēn

¹ Ijoptup pe ibararak opop Jesus Cristo ekawēn—kawēn idipat ekawēn—Deus ipot ekawēn. ² Ixe o'jebapuk ijodi apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup ekawēn taḡ—Isaiás emudupmubararaktup ekawēn taḡ.

Deus o'e: wemumuju oḡuju ewap emubapuk am ewebeam, i. ³ Ixe wemumuju jewāwāwām uk'a'ūmat pe: E juy epesuemudim wuykukukat kap am, i'e'em. Epesuemucūḡcūḡ cuy ixē em, i'e'em.

⁴ Ibo ekawēn taḡ João Batista o'jebapuk uk'a'ūmat pe. O'jebapuk ijodiat mubatisasan, Deus ekawēn muwēnuwēn tak.

— Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere — io'e ijodiat pe. — Epeyewemubatisaan cuy “Ikērēat o'gujurluḡ ḡu ḡasū bit” i'e am soat pe. Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e.

⁵ Ade ma o'ju João kay cekawēn co am. Judéia eipi beayū o'ju, Jerusalém ka beayū dak.

— Ikērēat cuk adi oḡujurūḡrūḡ — io'e ip. — Ḡasū bit cuy oḡujurūḡ ḡu — io'e ip.

Imēnpuye ip o'ḡubatisaan Jordāodi be. ⁶ Ixe João doti camelodap muḡēḡḡ. Yukpumūnpu kuḡ oeku ixee muḡēḡḡ. Arobidadek puximat o'o'uk osunuy. Eit koḡūfpi daḡat o'o'uk tak osunuy João. ⁷ Imēn o'e ijodiacat pe:

— Wara'at omuyku onomukadi. Ixe ḡu itaybitbit cīcā obode ma. Owebe bit suiuk'uk pa'ore ka'ūma ma ōn puye — io'e. ⁸ — Idibi be ōn eymubatisasan. Ixe bit Ibiōḡbuk xipacat ḡuōm eywebe eykukan — io'e.

⁹ Jesus oajēm João kay. Nazaré ka bewi o'jēm—Galiléia eipi beatka bewi, ika'itcatka bewi. Oajēm João kay jemubatisasan am. João Jesus o'ḡubatisasan Jordāodi be. ¹⁰ Idibi daḡwi jeu isum kabi ikoce o'jojojo. Deus biōḡbuk o'jojojo. Pukaso buxim o'kop jekay. ¹¹ Deus o'jekawēn kabi kadiwi.

— Okpot ēn—oxe ikukpin cīcāat! — io'e. — Ocokcok cīcā ekay — io'e Jesus pe.

¹² Gebuje Deus biōḡbuk Jesus o'ḡuju uk'a'ūmat kay. ¹³ Quarenta kabia bun oeku iboce. Satanás te'e ma ikērēat o'gujurūḡat cebe. Puca dak oeku iboce—ika'uayū. Deus ekawēn tojtjot'ukayū bit oajēm Jesus buywan. Ibuywatwan ip osodop.

¹⁴ Daomūnmūnap'a be ip João muōm puje, Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn o'e. Galiléia eipi daḡ oeku imuwēnuwēn. Kawēn idipat muwēnuwēn oeku soat kaka daḡ.

¹⁵ — Gaxīn ma Deus soat ijodiacat kukukan je'e — io'e. — Ixe be soat kukukat iap ehora oajēm. Imēnpuye ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere! Eyetabun cuy kawēn idipat kaywuydaxijojoap ekawēn kay — io'e.

¹⁶ Gebuje Jesus xepxep axima bubu'ukayū o'jojojo. Galiléiadi wābu daḡ cūḡcūḡ pima ip o'jojojo iodidi wābu daḡ. Simão o'jojojo, André dak. André Simão kitpit osunuy. Axima bubum ip osodop ūrūm. ¹⁷ Jesus o'e cebe ip:

— Epesot cuy oweju — io'e. — Axima bubu'ukayūm cuk adi epesop. Ḡasū bit kawēn idipat epeḡuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e.

¹⁸ Imēnpuye ip dao ma jēḡrū o'suiwat axima bubuap. Jesus eju ix o'ju.

¹⁹ Bosusu o'ju ġebuġe Jesus. Xepxep o'joġoġo—Tiago, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyū osodop ip. Jekobe be ip osodop axima bubuap muwaketken axima bu ojuy. ²⁰ Ijo isum ma Jesus o'tomuwā ip.

— Epesop cuy oweju — io'e.

Jebay o'suiwat ip. Ceweju ip kapikpik'ukayū dak o'suiwat ip jebay xe kobe be. Jesus eju ip o'ju soat em jeku am ceweju.

²¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay ebadipdipayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

Jebodoydoyap kabia bima oōm ip Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iġo'a beayū o'ġutaybinbin.

²² — Idim cīcā teku wuymutaybitbin! — io'e ip. — Moisés ekawēn wuymutaybitbin'ukayū buxim ġu ite wuymutaybitbin. Wuyeajoyū'ūm'ūm a'ōbi wuymutaybitbin ixeyū ma. Jesus pit ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip jewewebe.

²³ Ġebuġe aġokatkat oōm iġo'a be ibiōġbuk kērēat kukat. Ibiōġbuk kērēat cebe osunuy. O'jewāwā ya'ōberen Jesus kay.

²⁴ — Jesus, Nazaréka bewiat, apēn ěn em ocewebe? — io'e. — Ocemuy'ūm tu ejot? — io'e. — Wetaybit abu ěn iam. ěn Deus emumudot. Ikērēat kuġ ġu ěn—soat taġ eisu — io'e.

²⁵ Imēnpit Jesus ibiōġbuk kērēat o'ġukorēm.

— Ecemūġ cuy! — io'e. — Ejēm cuy cebewi! — Jesus o'e.

²⁶ Ġebuġe ibiōġbuk kērēat aġokatkat o'ġukutukutu jījā. O'jewāwāwā ya'ōberen. O'jēm cebewi. ²⁷ Imēnpuye o'joġoġo'iyū o'jewetakaka jījā ip.

— Ajo sute? — io'e ip. — Ya'ōbuyxiat teku! — io'e ip. Ibiōġbuk kērēat kūyjobit ixē a'ō kay. Ixē itaybit ibiōġbuk kērēat mujēm ām wuyjuyū jebit pewi! — io'e ip. — Kawēn iisuan tu ite wuymutaybitbin? — io'e ip jewewebe.

²⁸ Imēneju soat Galiléia eipi daġayū Jesus awēġ o'yawēġcoco ip.

²⁹ Ġebuġe Jesus o'jēm iġo'a bewi. O'ju Simāo duk'a kay, André duk'a kay. Pūġ'a uk'a iwat osodop ip—Simāo, André dak. O'ju Tiago eju, João eju dak.

³⁰ Simāo daxijo ipa'i jījā opop.

— Simāo daxijo ipa'i jījā — io'e ip Jesus pe.

³¹ Jesus o'ju cekay. O'subaixik. O'ġu'aġobucēġ. Ipa'iat oi'ūm ġebuġe bit. Xipat o'e. Ipa'i topibit ixan o'ġūm cebe ip—Jesusyū be.

³² Katpuġe ade iwātaxipipayū o'tujowat Jesus kay ibo ka watwat. Axik kukukayū dak o'tujowat cekay. ³³ Soat aġoka watwat o'je'awero ip uk'a esūntabi be.

³⁴ Ġebuġe Jesus o'ġu'ada'ada ip iwātaxipipayū. Kiiih. Ade osodop ip iwātaxipipayū. Soat iwarururu osodop iwātaxipi cexe ip. Ade axik o'ġujēmjēm cebewi ip. Itaybit axik osodop ip Jesus Deus emunaē iam. Jesus pit ixeyū be o'ġuwēnat ġu.

— Abu ōn iam cuy epeġukūyjo ġu ip — io'e cebe ip.

³⁵ Ġebuġe Jesus o'kop kuyġu. Kaxi jēm awap o'kop. O'jēm uk'a bewi. O'ju uk'a'ūmat kay. Iboce o'jekawēn Deus eju.

³⁶ Ġebuġe Simāo o'jēm uk'a bewi. O'ju Jesus kudadam, cewejuayū dak. O'tobuxik ip.

³⁷ — Soat ijoceayū ekudadam! — io'e ip cebe.

³⁸ — Ijoce ġu oġuy — io'e Jesus pit. — Ga'a juy wara'at ka watwat kay — io'e. — Kawēn idipat muwēn pin ōn wara'at ka watwat pe. Ixeyū be dak ojot imuwēn ām — Jesus o'e cebe ip.

³⁹ Ibocewi soat kaka daḡ oekuku ip Jesusyū—Galiléia eipi daḡ. Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Axik mujēmujēm oekuku ip ibo eipi watwat pewi.

⁴⁰ Aḡokatkat oajēm Jesus kay ierepat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap Jesus ya'ōbuyxiat puye.

— Omu'ada pin pima, iba'ore ḡu ewebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ Gebuje Jesus itabotaidabotbot o'e ierepat kay. O'jebaepacūḡ cekay. O'ḡucay.

— Emu'ada pin ōn — io'e. — Kuy ōn emu'ada — io'e.

⁴² Ierep tūibit o'je'ada ḡebuje bit. Xipat o'e.

⁴³ — Eduk'a kay juy ecepit — io'e Jesus ya'ōpuruḡ cebe. ⁴⁴ — E'adaap cuy eḡuwēn ḡu warara'acat pe — io'e. — Paī kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe — io'e. — Xepxem cuy pukaso eḡūm paī be Moisés ekawēn taḡ. Imēn ece'e soat ijoceayū itaybit am Jesus ierepat o'ḡu'ada iam. Ēn pit eḡuwēn ḡu e'adaap. Paī ma juy ḡuwēn e'adaap — io'e ierep topibit pe.

⁴⁵ Imēnpit ierep tūibit kūyjobit'ūm osunuy. Jesus a'ō kay ḡu osunuy. O'jēm Jesus xewi. Je'adaap o'ḡuwēnuwēn soat pe jebureyū be. Imēnpuye soat kaka daḡ o'yawēḡcu ce'adaap awēḡ. Imēnpuye Jesus pe ibapuḡ ceku ba'ore o'e ikaboḡatka be. Uk'a'ūmat taḡ acā oeku. Ade ma'ḡu o'ju ip cekay soat kaka daḡwi je'adaap ojuy.

2

¹ Xepxep kabia kap puje, Jesus o'jepit Cafarnaum ka kay.

— Jesus jeduk'a be omuy — io'e ibo ka beayū jewewebe.

² Imēnpuye adeayū o'je'awero ip Jesus duk'a etakobe. Ka'ūmḡu topap o'e warara'acat pe iōm ām uk'a be. Ade osodop ip uk'a be, uk'a esūḡtabi xe dak. Jesus Deus ekawēn ixeyū mukūyjojom o'e.

³ Gebuje ebadipdip aḡokatkayū oajēm Jesus kay. Jebure dujuajēm ojuy ip—ijebit e'ūat. ⁴ Imēnpit tujajēm pa'ore o'e ip Jesus kay ade jījā Jesus akokoreren ip puye. Imēnpuye ebadipdipayū o'jeu uk'a abi jeje. Uk'a ip o'yabimutok Jesus ase. Ijebit e'ūat o'ḡukop ip ixexecap pe. O'ḡukop ip Jesus wap.

⁵ — Teyūku itabut okay — io'e Jesus jewebe ma.

Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— Tapu, ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

⁶ Pūḡpūḡ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū kaxikxik'i osodop ip i'go'a be. Jewaḡuydadam osodop ip.

⁷ — Teku napa ma e'em! — io'e ip jewewebe. — “Deus co'i ōn,” i napa ma teku e'em — io'e ip. — Abu-be ikērēat uk put wuywebewi—Deus pe acā — io'e ip jewewebe.

⁸ Jesus itaybit o'e apēn jewaḡuydadam ip o'e iam.

— Apēnpuye dak eyju imēn jewaḡuydadam? — io'e. ⁹ — “Ikērēat oju'uk ewebewi,” i kuy oce cebe — io'e. — Imēnpit eyetabut ḡu ikērēat'uk put owebe iap kay — io'e. — “E'āy,” i oce ibima, “Eceḡxīḡxīḡ,” i dak, “Exexecap cuy etujuxe eduk'a be,” i dak, eyetabut ḡu kuka epe'e okay — io'e. ¹⁰ — Soat waḡo ōn — io'e. — Wa'ōbi teku oḡu'ada. Imu'adaap co buje, “Ja'ōbi ma teku o'ḡu'ada,” i epe'e — io'e cebe ip.

¹¹ Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— E'āy — io'e cebe. — Exexecap cuy ejat — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e Jesus cebe.

¹² Gebuje ijebit e'ū topibit o'āy. Jexexecap o'jat. O'jēm soat etabun. Imēneju soat itabēḡbēḡ o'e ip ijojom.

— Ajojojo ġu buk imēġat — io'e ip jewewebe — Ka'ūmġu xipacat Deus co'iat — io'e ip.

¹³ Jesus waram o'jēm. O'ju iodi kay—Galilíadi kay. Adeayū o'ju ikudadam. O'tobuxik ip. Ixeyū mutaybitbin o'e.

¹⁴ Kapkam pima Jesus Levi o'jojojo. Levi Alfeu ipot osunuy. Iecuġap edinheiro bubu'ukat osunuy. Xik'i osunuy dinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — Jesus o'e cebe.

Levi o'jēm dinheiro bubuap'a bewi. O'ju Jesus eju.

¹⁵ Gebuje Jesus o'ju Levi duk'a kay. O'jekōn ceweju. Ade iecuġap edinheiro bubu'ukayū awerom osodop ip iġo'a be. Jekōnkōn ip o'e Jesus eju, ceweju etaybitbinayū eju dak, ade ikērēat muġēġē'ukayū dak. Ade jġā osodop ip Jesus eju jekuku'ukayū. ¹⁶ Pūġpūġ Fariseuyū'in ixeyū o'jojojo—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū. Ikērēan e'e'ukayū eju Jesus jekōnkōn o'e iap o'jojojo ip—iecuġap edinheiro bubu'ukayū eju iap tak.

— Apēnpuye ekariwa jekōnkōn ikērēat muġēġē'ukayū eju, iecuġap edinheiro bubu'ukayū eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be. Imēn xipat ġu — io'e ip.

¹⁷ Iboap co buje, Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'ūmayū bit wuyanūġtata'ukat kay je'ju ġu—iwātaxipipiyū acā — io'e. — Imēnpuxim ōn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ġu ojet—xipat'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojet — io'e.

¹⁸ Koap pima João Batista eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren ip osodop Deus eju kawēn ām, Fariseuyū dak. Imēnpuye ade o'ju Jesus kay.

— João eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawēn ām, Fariseuyū eju etaybitbinayū dak — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū bit jekōnkōn. Apēnpuye dak? — io'e ip cebe.

¹⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Oweju etaybitbinayū jekōnkōn, ōn ceweju ip puye — io'e. — Tomuwā'ibiyū cucum pima jewebumūnap epeta kay, jekōnkōn cġcā ip. Iwadip cexe ip pima, jekōnkōn cġcā ip — io'e. ²⁰ — Guyjom pit iwadip ju'uk ip ceparakpewi — io'e. — I'uk puje, jekōn ġu ip — io'e. — Imēnpuxim, ōn ixeyū eju'ūm pima, oweju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemuren ip Deus eju jekawēn ām — io'e. ²¹ — Paġo iisuat ajoinūm ġu toti iorokat eju—iwekwekat eju imuwaket am — io'e Jesus. — Paġo iisuat inūm puje paġo iorokat eju, biġ ma kuka o'jewekwek. Iwekat biġ ma kuka o'e yoboġ — Jesus o'e ma'ġuto. ²² — Uva'abidi tiisuati atimuōm ġu ixee muġēġē'a be—timūn'a be—yaokokat'a be — io'e. — Yaokokat'a be tiisuati muōm puje, kuka o'jeaepaw. Uva'abidi kuka o'jediepy. Uva'abidi mūn'a dak kuka o'jeaewenōmnōm. Imēnpuye tiisuati atimuōm timūn'a be yaisuat'a be — io'e Jesus.

Iboam e'em pima, “Wekawēn paġo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak” i'e ojuy osunuy.

²³ Gebuje Jesus kapkam o'e trigodip taġ Sábado kabia be—jebodoydoyap kabia be. Kapkam o'e jewēju etaybitbinayū eju. Kapkam pima ceweju etaybitbinayū o'tadot'uk, jere buye. ²⁴ Imēnpuye Fariseuyū o'jekawēn Jesus eju.

— Ak'i juy ece! — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū kapikpiġ Sábado kabia be! Trigo dadot uk'uġ ip! — io'e ip. — Cūġ ġu e'em ip! — io'e ip. — Imēn e'em Moisés ekawēntup: jebodoydoyap kabia be juy epeyekapik ġu, i — io'e ip.

²⁵ Gebuje Jesus o'jede Fariseuyū be.

— Epetupcoco ġu du apēn Davi o'e'e iaptup—Deus ekawēntup? — io'e cebe ip. — Ire bima, Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be jebureyū eju. ²⁶ Ixe kabia

be Abiatar paīyū kukukat osunuy. Pāo'a o'ya'o Daviyū—iḡo beat'a—Deus etabixe o'yamōḡ ipi iat'a. Moisés ekawēntup e'em: Deus etabixeat'a ya'opi, i — io'e. — Paīyū be acā ya'opi ḡu — i'e'em Deus ekawēntup — io'e. — Imēnpit Davi o'ya'o, paī ḡu ma'ḡu. O'yaūm jebureyū be dak — io'e. — Deus pit “Ekērē oxe,” io'e ḡu cebe ya'o buje. Apēnpuye dak eyju e'em owebe “Eweju etaybitbin'ukayū cūḡ ḡu e'em,” i? — io'e Jesus. ²⁷ — Te'e ḡu Deus o'e: Pūḡ kabia be juy epeyekapik ḡu, i. Imēn ixē o'e ijodiat ebodoy am — io'e. ²⁸ — Soat waḡo ōn. “Epeyekapik cuy,” i ōn e'em pima Sábado kabia be dak, cedaḡ kuka o'e Deus xe — Jesus o'e.

3

¹ Sábado kabia be Jesus oām ma'ḡuto Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iḡo'a be aḡokatkat osunuy. Pūḡbūnū'a o'subūnū'anūy ibūnū'akērē. ² Fariseuyū o'jeak cīcā Jesus kay Jesus ibūnū'a kērēat ḡu'ada paxi jebodoydoyap kabia be iap com. Jesus muymuy ojuy ip. “Moisés ekawēn taḡ ḡu ēn jekukum” i'e ojuy ip Jesus pe. “Jesus kapikpiḡ jebodoydoyap kabia be—Sábado kabia be” i'e ojuy ip Jesus muymuy am.

³ — Ejot cuy ijoce — Jesus o'e ibūnū'a kērēat pe.

⁴ Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju ḡebuje bit.

— Wuyeaypapayū'ūm'ūm xe cedaḡ tu osunuy wuywebe xipacat muḡē ām jebodoydoyap kabia be? — io'e cebe ip. — Cūḡ ḡu xe'e wuywebe ikērēat muḡē ām? Cedaḡ tu warara'acat aoka am? Cedaḡ ḡu xe'e warara'acat daxijo am Sábado kabia be? — io'e.

Mūḡ. O'jemūḡ ip. Cede ba'ore ip o'e.

⁵ ḡebuje Jesus o'jeak cekay ip. Itakoma o'e cekay ip, Fariseuyū itabotaid-abotbot'ūm ibūnū'a kērēat kay buye. Iḡuycūḡ tak o'e ibu'u ip jemutaybin jekawēn puye.

— Paya'i ece ebu! — io'e ibūnū'a kērēat pe.

ḡebuje o'jewebumupaya. Ibūnū'adip o'e. ⁶ Imēnpuye Fariseuyū o'jēm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'je'awero ip Herodes ebekitkit eju—Judeuyū kukukat ebekitkit eju. O'jewawē ip Jesus aoka am kapikpiḡ Sábado kabia be buye.

Jesus o'ju iodi wābu be jewēju etaybitbin'ukayū eju—Galilíadi wābu be.

⁷ ḡebuje ade o'ju ip Jesus kay. Soat ka daḡwi o'ju ip: Galilía eipi daḡwi, Judéia eipi daḡwi dak, ⁸ Jerusalém ka bewi dak, Iduméia eipi daḡwi dak, Jordāodi wīnābu wi dak, Tiro ka tēḡatka bewi dak, Sidom ka tēḡatka bewi dak. Jesus idipat o'ḡuḡē iam o'jekūyjo ip. Imēnpuye ade jījā ma o'ju ip cekay. Kiiiii.

⁹ Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbin'ukayū eju.

— Kobe epeḡudim owebeam adeayū be omukuḡap puxim — io'e cebe ip.

¹⁰ Kuy bima Jesus ade ma o'ḡu'ada'ada. Imēnpuye soat iwātaxipiyū ajēm ojuy ip osodop imucay ojuy.

— Ōmu'ada paxi ixē? — io'e ip jewebe ma.

¹¹ Jesus dobuxik puje ip ibiōḡbuk kērēayū kukukayū o'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap “Teku ya'ōbuyxiat,” i'e'em jewebe ma buye. O'jewāwā ip ya'ōberen:

— Ēn Deus ipot — io'e ip.

¹² — Epeḡuwēn ḡu juy warara'acat pe: “Teku Deus ipot” i — Jesus pit o'e ya'ōpuruḡ cebe ip.

¹³ ḡebuje Jesus o'jeu co'a daḡ. Jemukaypinayū o'taē jewēju jeku am. Oajēm ip cexe. ¹⁴ 12 beayū o'taē.

— Soat em cuy epeku oweju — io'e cebe ip. — Deus wuydaxijojom iap ekawēn cuy epeḡuwēnuwēn soat ka daḡ — io'e cebe ip. ¹⁵ — Wa'ōbacaap oḡūm eywebe ibiōḡbuk kērēat mujēm ām ikukukayū bewi — io'e.

¹⁶ Ibūrū ma ibutet osodop ip—taē'ibiyū butet: Simão, i, Tiago i, João i ¹⁷⁻¹⁹ André i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at Tiago i, Tadeu i, Simão i, Judas iscariotes i. Ibūrū ma ibutet ip. Jesus wara'at o'subutetmōḡ Simão buten. Wara'at ibutet Pedro i osunuy. João Tiago kitpit osunuy. Jesus wara'at o'subutetmōḡ João buten—Tiago buten tak. Boanerges i wara'at ibutet ip osunuy. Boanerges ibaca ip xiririkiap puxim iape. Zebedeu ipotpoyū ip osodop xepxep. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Simão jeipi kay jījāat osunuy. Judas Iscariotes ḡuyjom Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ibūrū ma osodop ip 12 beayū—Jesus emumujuyū. ²⁰ Ibocewi Jesus o'ju jebure duk'a be.

Ade ma'ḡuto oajēm ip Jesus kay. Cekōn pa'ore o'e cebuxim ip, ceweju etaybitbinayū dak. ²¹ Ibadipyū iboam jekūyjo buje, o'ju ip Jesus dujupit ojuy jeduk'a be. Tūybe Jesus yakpidapin iān o'e ip jekōnkōn'ūm puye.

²² Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū oajēm cekay—Jerusalém ka be-wiayū. Jesus ip o'jomuymuy adeayū be.

— Jesus jekukum ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Belzebu a'ōbi—Satanás a'ōbi — i napa ma o'e ip Jesus muymuy. — Ixe ja'ōbacaap ūmūm Jesus pe ibiōḡbuk kērēat mujēm ām adeayū bewi — io'e ip napa ma.

²³ Imēnpuye Jesus jemuymuy ojuyayū o'tomuwā jewekay—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū. O'jekawēn ceweju ip. “Napa ma eyju e'em” i'e ojuy. Wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Satanás a'ōbi ḡu ōn imujēmujēm — io'e. — Satanás owebe ibiōḡbuk kērēat mujēmujēmān pima, jebekitkit kuka juk ixe o'ḡujēm! Imēnpit Satanás a'ōbi ḡu ōn imujēmujēm — io'e. ²⁴ — Pūḡ ka kukat jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma! — io'e. ²⁵ — Pūḡti watwat kukat jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma! — io'e. ²⁶ — Imēnpuxim Satanás jebekitkit mujēm puje, abu kuka o'e ya'ō kay? Ka'ūma ma! Imēneju Satanás ja'ōbacaap ūmūm ḡu owebe ibiōḡbuk kērēat mujēm ām—jebekitkit mujēm ām — io'e Jesus. ²⁷ — Wuyōm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriḡ acā koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyōm put soat pu am—uk'a beat pu am — io'e. — Imēnpuxim Satanás a'ōbacaap mu'ūm'ūm pima, iba'ore kuka o'e wuywebe Satanás ebekitkit a'ōbacaap mu'ūm ām — io'e Jesus.

²⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Wuywebe ikērēat muḡē buje, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikērēat ju'uk — io'e. — Wuywebe Deus muymuy buje dak, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikērēat ju'uk — io'e. ²⁹ — Wuywebe Deus biōḡbuk muymuy buje bit, Deus iboap ju'uk ḡu wuywebewi. Iboap i'uk pa'ore Deus pe. Iboap kuḡ acesop soat em—ikērēat kuḡ, ibiōḡbuk muymuyap kuḡ — Jesus o'e.

³⁰ — Ēn ibiōḡbuk kērēat a'ōbi jekukum — i juk o'e ip Jesus pe. Imēnpuye Jesus imēn o'ya'ōbu ip imukūyjojom ip.

³¹ Ixi o'ju Jesus kay, ikitpitpit tak. Akiju osodop ip.

— Jesus etomuwā — io'e ip kakijuayū be. — Ceweju ocekawēn pin — io'e ip.

Kaxikxik'i osodop ip Jesus akokoreren akijuacat.

³² — Exi akiju omuy, ekitpitpit tak — io'e ip Jesus pe. — Eweju cekawēn pin ip — io'e ip cebe.

³³ — Icēmān iḡo oxiat. Boyūku okitpitpicat — io'e Jesus.

³⁴ Jesus o'jeak jexeayū kay. O'jekawēn ceweju ip.

— Warara'acayū bit oxi jo'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e. ³⁵ — Deus bikuyap taḡ jekuku'ukayū okitpitpit co'i oxe, oīxīt co'i dak ip, oxi jo'i dak ip — io'e.

4

¹ Jesus waram adeayũ o'gutaybin iodi wãbu be. Ade jĩã o'je'awero ip cexe. Imẽnpuye Jesus oõm kobe be. Oabik kobe bitakobu jeje iwãbu tẽg. Adeayũ bit kapurũg pe osodop ip ya'ĩjojom. ² Wuymutaybitbinap ekawẽn o'guwẽn Jesus. Ade o'gutaybin ip.

³ — Eya'õpicũgũg cuy epesop wa'õ kay — io'e cebe ip. — Agokatkat o'ju jekat pe jekadai damuduudu am. ⁴ Tamududum pima xepxepa o'ta'at ipi ju e bitako dağ — io'e.

— Wasũyũ oajẽm. O'ta'o'o ip taduduata—cekadaida—e bitako dağata — io'e Jesus.

⁵ — Ibocewi wara'ata o'ta'at karatũg'a paraktağ. Ade gu ka'wi o'e iboce. Ierũn ma o'e ka'wi. Dao ma o'tanõkap ka'wi ierũn puye — io'e. ⁶ — Imẽnpit kaxiepi bima kaxie kadai o'gukaraw. O'guy'ũ. Oe'ũ tãbuju ba'ore buye — io'e.

⁷ — Wara'ata o'ta'at widaoho parakpe. Yaypan pima widaoho kadai o'gu'ũm. Oe'ũ. O'jewa'ada gu — io'e.

⁸ — Wara'ata bit o'ta'at katõ be. O'tanõkap. Xipan o'yaypan. Ta'ade o'e. Pũgpũg kadai be ta'adesũ o'e—30 be o'e ta—katõ peat. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jĩã o'e—100 be o'e ta — io'e. Jesus imẽn wuymutaybitbinap ekawẽn o'guwẽn.

⁹ — Wekawẽn eyetaybit pin pima, eya'õpicũgũg cuy epesop wa'õ kay — io'e.

¹⁰ Adeayũ epit puje, pũgpũg o'ya'ĩjojo'iyũ oajẽm Jesus kay. 12 beayũ eju oajẽm ip.

— Iba'arẽm ekawẽn ocexe — io'e ip cebe. — Apẽn ocemutaybin ojuy eğuy kadaida mududuap ekawẽn muwẽnuwẽn? — io'e ip.

¹¹ — Kawẽn ibapukan õn eymutaybitbin — io'e. — Ibapuğ ma apẽn Deus soat ipi dağayũ kukukan je'e iap muwẽnuwẽn õn eywebe — io'e. — Kuy bima iboam o'gutaybin gu. Warara'acayũ mutaybitbin pit õn iba'arẽmãn, wa'õ kaykũy ip puye — io'e. ¹² — Iba'arẽmãn õn ixeyũ mutaybitbin. Ya'ĩjojom ip. Imẽnpit itaybit gu ip. Jekũyjojom ip. Imẽnpit wekawẽn pa'arẽm cexe ip. Itaybit pima bit kuka juk iguycũg o'e ip ikẽrẽat kuğ puye. Ikẽrẽat tak kuka juk o'jepere ip. Ikẽrẽat epere buje ip kuka juk Deus ikẽrẽat o'ju'uk ixeyũ bewi — io'e. ¹³ — Kadai damuduuduap ekawẽn iba'arẽm eyxe. Apẽntak eyetaybit epe'e owebe wara'at muwẽn puje wuymutaybitbinap ekawẽn muwẽn puje? Wara'at muwẽn puje dak, wekawẽn pa'arẽm je'e eyxe — io'e.

¹⁴ — Apẽgape ibo wekawẽn iam õn jeymutaybin. Kadaida mududuap Deus ekawẽn muwẽnuwẽnap puxim — io'e. ¹⁵ — Deus ekawẽn coco'ukayũ kadaida buxim — io'e. — Pũgpũg cekawẽn coco'ukayũ e bitako dağata buxim — io'e. — Deus ekawẽn co isu, Satanás ajẽmjẽm cekay ip — io'e. — Yağuyba'ũm'ũm ip cekawẽn kay—Deus ekawẽn kay — io'e.

¹⁶ — Warara'acayũ karatũg'a paraktağata buxim—Deus ekawẽn coco'ukayũ — io'e Jesus. — Koap icokcok e'em ip Deus ekawẽn co am. ¹⁷ Kadai tãbube'ũmat puxim Deus ekawẽn badi gu õmõm cebe ip. Ibureyũ e'em: “Teyũku Deus ekawẽn kay,” i, iwaywayway am. Ibureyũ itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imẽneju ibu'u ip jetabut am Deus kay — io'e.

¹⁸ — Warara'acayũ widaoho parak tağata buxim Deus ekawẽn coco'ukayũ. Deus ekawẽn cocom ip — io'e. ¹⁹ — Imẽnpit soat em gẽbum ip jemukaypinip kay. Tũybe ocokcok cĩcã oce dinheiro kuğ pima iãn e'em ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Deus ekawẽn kay bit ip yopĩt ma itabut, soat kay itabikuku jebubun puye. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn gu ip warara'acat pe jebureyũ be — io'e.

20 — Warara'acayū bit katō daḡata buxim Deus ekawēn coco'ukayū — io'e. — Cekawēn co buje, cekawēn kay jījā ip. Idipat mujurūḡrūḡ ip soat peam. Kadai'ip puxim ixeyū—ya'a'eat'ip puxim. 30 be o'e takuḡ'iat'ip puxim ip, 60 be o'e takuḡ'iat'ip puxim tak, 100 be o'e takuḡ'iat'ip puxim tak — io'e.

21 Jesus wara'at kawēn o'ḡuwēn jeweju etaybitbinayū be—12 beayū be dak—wuymutaybitbinap ekawēn.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ḡu ajomuy — io'e. — Wuyxexecap tiotpe ḡu dak ajomuy. Um ma ajomuy kabia i'e am wuykay—soat ijo but am — io'e. 22 — Soat wuyxe iba'arēmat ibapuk je'e. Gasū ade ma wuyetaybit'ūmat. Guyjom pit wuyetaybin ace'e soan ma — io'e. 23 — Wekawēn co pin pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy — io'e.

Imēn o'ḡuwēn “Wekawēn eyetaybin puje, warara'acat pe juy epeḡuwēn dao ma eyaḡuyba'ūmap puxim” i'e ojuy.

24 — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Xipan'ūm ya'ījo buje, yopīt ma juy eyetaybin. Xipan ya'ījo buje bit, yoboḡ cuy eyetaybin — io'e. 25 — Wara'an eyetaybit pin pima, wara'an ma eyetaybit epesop. Ya'ījom eybu'u buje bit, kuy juk epeya'ījoiap kay jeyaḡuyba'ūm — io'e.

26 Jesus waram wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

— Deus soat ipi daḡacat kukukan iap kadai aypapanap puxim — io'e. — Aḡokatkat o'taida jekat pe — io'e. 27 — Taida buje, soat exima xexen ma. Kabia isum kopkom. Nōjēmjēm. Aypapan. Aḡokatkat pit itaybit ḡu apēn aypapan iam. 28 Kadai jekpiwan ma jewa'adadam. Koap dupcēm cēm. Taipuk cēm cēm guyjom. Kanomūm dajēmjēm taipuk taḡ—tajakata — io'e. 29 — Tarum'isum kadai bubum kat iwat kadai bubuap kaxi oajēm puye — io'e. — Imēnpuxim eya'ōbi ḡu warara'acayū itabut je'e Deus kay—Deus a'ōbi acā — io'e. Jesus imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

30 Jesus waram o'jekawēn.

— Deus ade jījāyū kukukan je'e — io'e. — Ajo-buxim xe'e je'e? Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop iboap ekawēn kay — io'e. 31 — Deus soat ipi daḡacat kukukan iap mostardada buxim—e da jo'iat puxim. Ipi be taida buje, ta'īt ma mostardada. Warara'ata bodi ma ta'īt ma. Aypapan cīcā taida buje bit. 32 Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Tākuboḡ e'em. Wasū jedopi mōḡmōḡ tāku jeje — io'e. — Imēnpuxim ḡasū Deus pūḡpūḡayū kukukat. Guyjom pit adeayū kukukan je'e — io'e.

33 Jesus ibo ekawēn puximat o'ḡuwēnuwēn adeayū be. Deus soat kukukan je'e iap ekawēn o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Imēnpuye itaybit put ip. 34 Adeayū mutaybitbin pima wuymutaybitbinap ekawēn acā o'ḡuwēn—kawēn iba'arēmat acā. Jeweju etaybitbinayū mutaybitbin pima bit, ibapuḡ ma o'ḡutaybin ip. Kawēn iba'arēmat ḡu o'ḡuwēn cebe ip—ibapukat ma.

35 Ixe kabia kabioḡkabioḡ'i bima, Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinay'u be. — Ga'a iodi wīnābu aju — io'e.

36 Ceweju etaybitbinayū o'jewemuwēn ip adeayū be. Jesus kuy kobe be osunuy. Jeweju etaybitbinayū o'tujowat jeweju. Warara'acayū dak o'timudek jekobe daḡ ma ip.

37 Gebuje kabidoxixi oajēm cekobe kay. O'subidoajēm cekay ip—Jesus kay, jewejuayū kay dak. Kobe be diōmōm o'e tipodoyat. Kobedi tibog o'e. Kobe munopapūn ojuy o'e idibim. 38 Imēnpit Jesus ixet osodop kobe ukpu be. Ixet jadipi jeje.

Gebuje ceweju etaybitbinayū Jesus o'ḡuwurūḡ.

— Ocemutaybitbin'ukat! Ak'adit ma du ēn ocekey? — io'e ip. — Je'ūm wuyju! — io'e ip cebe.

³⁹ Jesus o'āy.

Gebuje Jesus kabidoxixi o'gukorēm.

— Ebidopon! — io'e kabidoxixi be. — Edipon! — io'e iodi be.

Kabido dao ma o'subido'ūm. Tipo o'e iodi. ⁴⁰ Imēneju Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Apēnpuye dak eyparara? Eyetabut ġu du Deus kay? — io'e.

⁴¹ Iparara jījā ip o'e.

— Abu dak sute? — io'e ip jewewebe. — Cekawēn acā kabido o'subidomu'ūm! Dao ma o'timupon iodi! — io'e ip.

5

¹ Jesus wīnābu oajēm jeweju etaybitbinayū eju. Oajēm ip Gerasa eipi be.

² Kobe bewi Jesus cēm puje, aġokatkat osodot ce'ū'ūayū mōġmōġap pewi. Ibiōġbuk kērēat kukat osunuy. ³ Ixe ukā be ġu osunuy—ce'ū'ūayū mōġmōġap pe acā, ibiōġbuk kērēat kuġ puye.

⁴ Ade em Gerasa eipi watwat cuk adi ibiōġbuk kērēat kuġat o'taomūnmūn ip. Correntebum cuk adi o'taomūnmūn ip, cabobum tak. Gasū bit taomūn pa'ore ip osodop. Iba'ore osodop ip correntebum tak. Ade em ma juk adi o'taomūnmūn ip correntebum, cabobum tak. Imēnpit ixe aġokatkat correntebu o'subumuwekapkap. Ixe cabobu o'subudakatkat. Ixe muwaġōn pa'ore o'e soat pe. ⁵ Kabia bun, ixima bun tak e'ū'ūayū mōġmōġap taġ oekuku ibiōġbuk kērēat kuġat. Co'a daġ tak oekuku. Soat em jewāwāwām oekuku. Jewemuwerikweriġ wita'am oekuku. Jewemudadaibotbon oekuku.

⁶ Wūywi ma Jesus co buje, ibiōġbuk kērēat kuġat o'jedau Jesus kay. O'jēġ'aecōġcōġ Jesus wap ya'ōbuyxi cexe buye.

⁷⁻⁸ — Ibiōġbuk kērēat, ejēm cuy aġokatkat pewi — Jesus o'e.

Ibiōġbuk kērēat kuġat o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus, apēn ěn em owebe? — io'e. — ěn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot! — io'e. — Ipiat'ajoan ġu juy ěn owebe, Deus etabutpe wuyju buye — io'e Jesus pe.

⁹⁻¹⁰ — Apēn ebutet? — Jesus o'e.

— Obutet Ade i, ade oceju buye — io'e. — Ijop ka bewi ġu juy ibiōġbuk kērēat eġujēm — io'e aġokatkat Jesus pe.

¹¹ Ade jījā dajebaroyū wurūrūrūġ osodop ip iboce co'a daġ.

¹² — Dajebaroyū be juy eġuōm — io'e. — Āġ ocemuōm cebe ip — aġokatkat o'e.

¹³ — Ha'a — io'e. — Epeōm cuy cebe ip — Jesus o'e.

Ibocewi ibiōġbuk kērēayū o'jēm aġokatkat pewi. Oōm ip dajebaroyū be.

Ade jījā osodop ip dajebaroyū. Kiiiih. 2000 be aco'i osodop ip. Daudaum o'jenapōn ip co'a pēnpēn taġ. O'kop ip iodi be. Oakōm ip. Jeabokaboġ oap ip iodi be. Poġ. Oe'ū'ū ip. ¹⁴ Imēneju dajebaroyū kukukayū owatwat ip.

— Jesus ibiōġbuk kērēayū o'ġuōm dajebaroyū be — io'e ip warara'acayū be. — Oap ip ade — io'e ip.

O'ġuwēn ip ikaboġatka watwat pe, koġūnpi watwat pe dak. Ade o'ju ip apēn o'jebapuk iap com.

¹⁵ O'ju ip Jesus kay. Ibiōġbuk kērēat kuġ tūbit o'jojojo ip. Gasū bit tadaibot ġu o'e. Xik'i osunuy. Totite o'e ġasū bit. Yaġuysat o'e ġasū bit. Imēneju itabēġbēġ ip o'e ijojom.

¹⁶ Ibocewi o'jojojo'iaiyū apēn o'jebapuk iap o'ġuwēn oajēm'iaiyū be.

— Jesus ibiōġbuk kērēat o'ġujēm aġokatkat pewi — io'e ip. — O'ġuōm dajebaroyū be — io'e ip. — Oakōm ip iodi be. O'jeabokabok ip. Oap ip — io'e ip.

- ¹⁷ Imēneju:
— Ejēm cuy oceka bewi — io'e ip Jesus pe Gerasa eipi watwat.
- ¹⁸ Imēnpuye Jesus oōm kobe be jejēm ām.
Kobe be iōm puje ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūbit o'ju Jesus kay.
— Eweju ōn tak cum — io'e. — Exe ma onuy pin — io'e Jesus pe.
- ¹⁹ — Ap — io'e Jesus pit. — Oweju ḡu ejot. Eduk'a be juy eju, ebureyū kay — io'e Jesus cebe. — “Kariwa ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi,” i juy ece cebe ip — Jesus o'e. — “Kariwa juk xipan okuk,” i juy ece cebe ip — Jesus o'e.
— Ha'a — io'e.
- ²⁰ Gebuje o'ju jeka kay. 10 beatka daḡ oekuku: — Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em soat pe. Iboam jekūyjo buje:
— Ajo iba'ore cekay—Jesus kay? — io'e jewewebe.
- ²¹ Gebujep Jesus iodi o'timudek ma'ḡuto kobe daḡ. Timudek puje, ade jījā ip o'ju topabe ka'oririt pe. Kiiih.
- ²² Judeuyū e'aweroroap'a kukukat o'ju Jesus kay—Deus eju kawēnwēnap'a kukukat. Ibutet Jairo i osunuy. Taxitxet osunuy. Taxit 12 koato osunuy. Jesus dopabijuk puje, o'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap, Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.
- ²³ — Tapu, odaxit oe'ū pin — io'e. — Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Ebu juy esubumōḡ cebe imu'ada am. Esubumōḡ cuy cebe ce'ūap puxim — io'e Jesus pe.
- ²⁴ Imēnpuye Jesus o'ju ceweju—Jairo eju.
Ibocewi ade ip o'ju Jesus nomuju. Icēḡsūḡ ip o'e ade jījā buye. ²⁵ Iboce ayacat tak osunuy. Ade koato ma toybucukbucug ḡu osunuy—12 koato ma.
- ²⁶ Ade wuyanūḡtata'ukayū ixe ayacat anūḡtata'uk ip osodop. Imēnpit biḡ ma xipāt'ūm cīcā o'e. Soat jedinheiro o'ḡu'ūm janūḡtataapteim. O'jexere ḡu. Biḡ ma xipāt'ūm cīcā o'e.
- ²⁷⁻²⁸ Ixe ayacat Jesus iwātaxipipi mu'ada'adaap awēḡ o'yawēḡcoco.
— Jesus esay mucay buje, oce'ada — ayacat o'e jewebe ma.
Gebuje o'ju Jesus tēḡ adeayū parakpe—aweromayū parakpe. ²⁹ Jesus esay o'ḡucay warara'acat eta'ūmpi. Cesay mucay'isum ma o'toybucuk. Xipāt o'e ḡebuje bit. ³⁰ Wa'ōbacaan aco'i oḡu'ada iam itaybit o'e Jesus pit. O'jekorepēn adeayū parakpe ḡebuje bit.
— Abu wesay o'ḡucay? — io'e.
- ³¹ — Tā! — io'e ceweju etaybitbinayū. — Adeayū wuymukuḡukuḡ iap cocom ḡu du ēn? — io'e ip. — Apēnpuye ēn e'em “Abu wesay o'ḡucay?” i? — io'e ip.
- ³² Imēnpit Jesus o'jeakak soat kay. Abu wesay o'ḡucay iat kudadam o'jeakak. ³³ Ayacat itaybit o'e Jesus omu'ada iam. Imēnpit iparara o'e Jesus itakoma je'e okay iap puxixim. Ikarabakbak tak o'e jeparara pibun. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap.
— Ōn ma esay oḡucay — io'e cebe. — Ēn cuk omu'ada — io'e.
- ³⁴ Imēnpuye:
— Tū'ū, kuy ece'ada etabut okay buye — io'e Jesus. — Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Ecokcoḡ cuy eḡuy — io'e. — Kuy ece'ada. Xipāt ecesūy ḡasū bit — io'e.
- ³⁵ Jesus puk kawēnwēn ma ayacat eju bima, Jairo duk'a bewiayū oajēm cekay—Jairo kay.
— Iḡuje, edaxit'ūm kuy oe'ū — io'e ip. — Wuymutaybitbin'ukat eḡuwa'ūm ḡu ḡasū bit — io'e ip.
- ³⁶ Imēnpit Jesus ak'adit ma o'e oe'ū iap awēḡ kay.
— Eḡuycūḡ ḡu juy eḡuy — Jesus o'e Jairo be. — Étabun pit cuy eḡuy okay — io'e.

³⁷ Gebuje Jesus ebapũğayũ acã o'tujowat jewēju. Pedro o'tujowat jewēju, Tiago dak, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Ibũrũ ma o'tujowat jewēju.

³⁸ O'ju ip Deus eju kawẽnwẽnap'a kukukat tuk'a kay—Jairo duk'a kay. Ade osodop ip tuk'a be. Wawa ip osodop. Jewãwãwãm ya'õberen ip osodop yaypan'isuat'ũm cocom. ³⁹ Uk'a be jeõm puje, Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

— Apẽnpuye eyju wawa? Eya'õkarey jĩã oxe! — io'e cebe ip. — Yaypan'isuat ce'ũ ġu—ixet ã! — Jesus o'e wawaayũ be.

Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ũm oe'ũ iam. Inaka waram imutain. Imẽnpuye:

— Ixet ã — io'e.

⁴⁰ Wawaayũ itaybit o'e yaypan'isuat'ũm oe'ũ iam. Imẽnpuye Jesus o'jowayway ip. Jesus soat ip o'ğujẽm uk'a bewi.

Ibocewi Jesus yaypan'isuat'ũm ebay o'tujowat jewēju, ixi dak, ebapũğayũ dak—jeweju etaybitbin'ukayũ. O'ju ip ce'ũat kay. Oajẽm. ⁴¹ Ce'ũat o'subaixik.

— Talitá cumi — Jesus o'e ja'õm cebe.

(Talitá cumi “Tu'ũ, ağobucẽğ ece” i õn e'em ewebe iape wuya'õm).

⁴² Ce'ũ topibit waram o'jetait. O'je'ağobucẽğ ġebuje bit. O'kop. O'jexĩğxĩğ. Imẽnpuye o'jojo'iyũ itabẽğbẽğ o'e ip ijojom.

⁴³ — Ixan cuy eğũm cebe — Jesus o'e ixi be. — “Jesus waram odaxit'ũm o'ğutait” i'ũmğũ juy epe'e warara'acayũ be — io'e cebe ip.

6

¹ Jesus o'ju ibocewi. O'ju jaypanapka kay. Oajẽm Nazaré ka be jewēju etaybitbin'ukayũ eju. ² Sábado bima ade o'ğutaybin Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Jebodoydoyap kabia be ip o'ğutaybin.

Ade ixekawẽn o'ya'ĩjojo ip. Ya'õpicũğcũğ ip o'e cekawẽn kay.

— Apẽntak iğo ağokatkat itaybit soan kawẽn? — io'e ip jeweweju. — Abu dak ixekawẽn o'ğutaybitbin? Wuywebe i'e ba'oreap mubapukpuğ ġoku — io'e ip.

³ — Iğo ġu du karepiğa? — io'e ip. — Maria it ma ġoku. Tiago wağo ma ġoku. José wağo dak. Judas wağo dak. Simão wağo dak — io'e ip. Iixityũ dak ijoce ma wuyweju ma — io'e ip. — Wuyju bit kũyjobin ġu juy ajop ixekawẽn kay, ixekawẽn wuyjo'iat puye — i napa ma o'e ip.

⁴ Imẽnpuye Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

— Soat ka dağacat ibuyxim ma Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat kuğ — io'e. — Jaypanap ka beayũ bit ibuyxim ġu ikuğ — Jesus o'e cebe ip.

⁵⁻⁶ Nazaré ka be bima ade em ġu Deus a'õbacaap o'ğubapuk, itabut'ũm ip puye.

— Itabut'ũm cĩcã ip okay — Jesus o'e jewebe ma.

Warara'acayũ bit ixekawẽn kay jĩã o'e. Imẽnpuye jebu o'jewebumõğ cebe ip—iwãtaxipipiyũ be. O'ğu'ada'ada ip.

Guyjom wuyjuyũxirixiri dağ oekukuku. Imutaybitbin ip oekukuku.

⁷ Jesus 12 beayũ o'tomuã jewekay. Xepxepxem ip o'ğujuju warara'acat ka dağ.

Gebuje o'jekawẽn ceweju ip.

— Wa'õbi ma ibiõğbuk kẽrẽat epeğujẽmjẽm ikuğayũ bewi — io'e cebe ip.

⁸ — Eyba'ip acã epeyoptujowat eyjuap tağ — io'e cebe ip. — Eyxan pit epetujowat ġu, sacola dak ka'ũma, dinheiro isurũğat tak ka'ũma. ⁹ Eyesandália dak epetujowat — io'e. — Eywebeat acã eydoti epetujowat—xepxem pit ka'ũma — io'e. ¹⁰ — Pũğka be eyajẽm puje, pũğ'a be ma epesopsop uk'a be. Pũğ'a be ma epesop iğo ka be bima — io'e. ¹¹ — Pũğka be eyajẽm puje, ibo ka watwat pe eykukpin'ũm pima, wara'atka kay juy epeju — io'e. — Ibo ka watwat eya'ĩjo pin'ũm pima, epejẽm cuy ibo ka bewi. Cẽm pima eyesandália

epeḡupoy poy “Deus pe ipiat pi'ajoat puje eywebe, ocekpawatpi ḡu oce'e,” i'e'em cebe ip — io'e. — “Eyju ma eyukpiwat Deus ekawēn kay'ūm puye,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹² Imēneju 12 beayū o'ju. Ade mukūyjom oekukuku ip kawēn idipan.

— Ikērēat muḡēḡēap epeyepere juy — io'e ip. — Cūḡ ma juy epeku — io'e ip adeayū be.

¹³ Ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmujēm ip soat pewi. Ixepiti o'timōḡmōḡ ip iwātaxipiyū a jeje imu'ada am.

¹⁴ Gebuje ipi kukukat Herodes Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik soat kaka daḡ o'jeawēḡepōḡpōḡ puye. Tūybe waram ḡuto o'jetait'iat teku iān o'e ip adeayū.

— João Batista teku — io'e ip pūḡpūḡ. — Waram ḡuto o'jetait teku je'ūap tomukadi — io'e ip. — Imēnpuye Deus a'ōbacaam wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ teku — io'e pūḡpūḡpūḡ.

¹⁵ — Ka'ūma — io'e warara'acat pit. — Elias'ūm teku — io'e ip. — Waram ḡuto o'jetait — io'e ip.

— Ka'ūma — io'e warara'acayū bit. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm teku — io'e ip. — Waram ḡuto o'jetait'iat teku — io'e ip. — Kuyje osunuyiat teku — io'e ip.

¹⁶ Imēnpit ipi kukukat Herodes Jesus awēḡ co buje, imēn o'jekawēn.

— Oxe bit teku João Batista — io'e. — Kuy bima wemu'a'uk teku. Imēnpit waram ḡuto o'jetait — io'e.

¹⁷⁻¹⁹ Kuy bima Herodias Filipe tayxi osunuy. Ikukat Herodes kitpit tayxi osunuy. Herodes pit Herodias o'jat jetayxim. Imēnpuye João Batista o'e Herodes pe:

— Deus xe cedaḡ ḡu ewebe jewebumūn ām ekitpit tayxi eju — i. Imēnpuye Herodias itakoma jījā o'e João kay. João aoka ojuy o'e. Imēnpuye Herodes João o'ḡuōmat daomūnmūnap'a be jetayxi be yaokaap puxim. Herodias pe João aoka ba'ore o'e, Herodes xe João ya'ōbuyxi buye.

²⁰ — João cūḡ cīcā — io'e Herodes. — Xipat cīcā ixē—ikērēat kuḡ ḡu — io'e.

Herodes João muxipanpan osunuy daomūnmūnap'a be yaokaap puxim. Herodes pe João ekawēn co buje, yaḡuybabi'ūm'ūm osunuy. Inaka João ekawēn co pin cīcā osunuy.

²¹ Gebuje Herodes peta o'ḡuḡē jekapap kabia kay ḡebum am. Peta boḡ cīcā o'ḡuḡē ip. Herodes ya'ōbuyxiayū o'tomuwā peta kay jebekitkiyū. Sorarayū kukukayū dak o'tomuwā, Galiléia eipi beayū dak—kariwawa ecuḡapap. Peta kabia bima Herodias o'e jewebe ma:

— Gasū ma João oyaokaat — i.

²² Ibocewi Herodias it oōm peta muḡēḡēap'a be. Ayacat osunuy yaypan'isuat. O'jeda'i'in Herodes etabutpe, ceweju jekōnkōnayū etabutpe dak. Da'i'iap co buje, icokcok o'e ip. Imēnpuye:

— Ajo-kay ēn oxewi? — io'e Herodes yaypan'isuat pe. — Emukaypin cuy oḡūm ewebe — io'e. — Ade obubut weipi be. Ipidaseat ma oḡūm ewebe — io'e. ²³ — Deus etabun ōn e'em ewebe — io'e. — Soat emukaypin cuy oḡūm ewebe — io'e. — Ipidase juy oḡūm ewebe obubut. A'ō kay je'e ip webekitkiyū — Herodes o'e.

²⁴ Ixe yaypan'isuat o'jēm. O'ju jexi kay.

— Mamāi, ajo dak ojoojuy? — io'e jexi be.

— “João Batista a juy eya'ukat. Eyaūm owebe,” i juy ece cebe — io'e ixi.

²⁵ Herodes kay yaypan'isuat o'jepit ipi kukukat kay ḡebuje bit.

— João Batista a juy eyaūm owebe parato be — io'e ipi kukukat pe. — Gaxīn ma juy eyaūm owebe — io'e jexi a'ōbi.

²⁶ Ipi kukukat Herodes iḡuycūḡ o'e. Ibu'u jījā ya'uk an osunuy.

— Soat emukaypin cuy oġm ewebe — i juk o'e yaypan'isuat pe jeweu jekōnkōnayū etabutpe. Imēnpuye isūsūn o'e jebureyū buxim. “Oyaūm ġu ewebe” i'eap puxim isūsūn o'e.

²⁷ Gebuje o'jekawēn sorara be.

— João a juy eya'uk — io'e. — Eyadojot cuy owebe — io'e sorara be ipi kukukat.

Sorara o'ju. João a o'ya'uk daomūnmūnap'a be. ²⁸ O'yadujupit parato be. O'yaūm yaypan'isuat pe. Yaypan'isuat o'yadujowat jexi be. O'yaūm cebe.

²⁹ João'ūm e'ū ām jekūyjo buje, ceweju oekuku'iyū o'ju Herodes kay. João'ūm jebit o'tujowat ip. Jebabim o'jomōġ ip witabikūy be.

³⁰ Ixe be juk o'ġuju'iyū o'jepit Jesus kay. Soat cuk o'e'e ip iat o'ġuwēn ip cebe, soat cuk o'ġutaybitbin iap tak. ³¹ Ade jġā ajēmjēm ip o'e Jesus kay, ceweju etaybitbin'ukayū dak. Cēm cēm tak o'e ip cexewi ip. Ixeyū dak cekōn pa'ore o'e ade ip puye.

Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Eydaobire jġā — io'e. — Ga'a aju uk'a'ūmat kay jebodoy am. Wuyju acā aju — Jesus o'e cebe ip.

— Ga'a — io'e ip.

³² Gebuje o'ju ip uk'a'ūmat kay. Kobe daġ ip o'ju. Ixeyū acā o'ju jebodoy am.

³³ Ijēm puje ip, ade kapurūġ taġayū Jesusyū o'jojojo.

— Jesus o'jēm jeweu etaybitbinayū eju — io'e ip jewewebe. — Ga'a aju kapurūġ taġwi ixeyū dopabe — io'e ip.

Imēnpuye o'jedau ip kapurūġ taġ. O'jedau ip Jesusyū dopabijuk am. Soat kaka daġwi o'ju ip. Jesus ajēm'ūm awap ma oajēm ip.

³⁴ Kobe bewi jejēm puje, Jesus ade jġā o'jojojo. Itabotaidabotbot o'e cekay ip.

— Teyūku ovelhayū buxim oxe—jekukat'ūmayū buxim — Jesus o'e jewebe ma.

Ade ma ip o'ġutaybin.

³⁵ Kaxi ipi tēġ pima ceweju etaybitbinayū o'ju Jesus kay.

— Ijoce ya'ūmġu uk'a — io'e ip. — Ka'ūmġu wuyxan. Kuy katpuje jġā — io'e ip. ³⁶ — Adeayū juy eġuy pit aġoka kay — io'e ip. — Eġuy pit ip ikatēġatka be jexat pu am — io'e ip.

³⁷ — Eyju ma ixan epeġm cebe ip — Jesus o'e cebe ip.

— Apēntak pāo'a oceyabu soat xat'am? — io'e ip. — Pāo'a deim kuka o'e teiboġ cīcā. 200 dinheiro isurūġat kuka o'e—prata muġēġē — io'e ip.

(Pūġ dinheiro isurūġat prata muġēġē pūġ kabia ekapikapteim osunuy).

³⁸ — Pebūrū'a eyju pāo'a kuġ? Epeju buk eyetaybit am — Jesus o'e.

O'ju ip jetaybit am. Itaybit puje ip o'jepit.

— 5 be pāo'a kuġ oceju, xepxep axima kuġ tak — io'e ip Jesus pe.

³⁹ — Epe'e juy adeayū be “Epabik cuy tip kireat ceje,” i — Jesus o'e.

⁴⁰ Soat ip awerom oabikbik. Ade jġā osodop ip. Pūġ eawero 50 be wuyjuyū osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Wara'at eawero 50 be osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Ade jġā osodop ip. 5000 aġokatkat osodop ip—pāo'a omayū. Ixeyū tayxiyū dak ya'om, ipotpoyū dak, taxityū dak.

⁴¹⁻⁴⁴ Gebuje Jesus o'jekawēn jebay eju—Deus eju. Pāo'a o'yabu. Axima dak o'jat xepxep. Ixe dak o'jeapūn kabi kay. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pāo'a eyaūm ocexat'am — Jesus o'e Deus pe.

Pāo'a o'yadakat.

— Juku pāo'a — io'e jeweu etaybitbinayū be.

Cinco be pāo'a o'yadap. Imēnpit Jesus o'yamu'acoġ. Ya'ade jġā o'e. Ceweju etaybitbinayū o'yaūm adeayū be. Xepxep axima osodop. Jesus pit axima

o'ġu'acoġ. Imēnpuye ade jġā o'e. Axima dak o'ġūm jewēju etaybitbinayū be. O'ġūm ip adeayū be. Soat ip o'jo'o'o—5000 beayū—agokatkayū. Soat ip ibeġbeġ o'e, Jesus o'ġu'acoġ puye.

Ibocewi ceweju etaybitbinayū cepoyat o'jat. Ico be ip o'ġuōm. 12 be o'ġunopapūn ip cepoyan—pāo'a epoyat'am, axima epoyan tak.

⁴⁵ Gebujeap tomukadi:

— Epeōm cuy kobe be — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Wīnābu epeju owap. Betsaida ka kay juy epeju — io'e.

Jesus “Eyduk'a be juy epeyepit,” i'e'em pima adeayū be, ceweju etaybitbinayū o'ju wīnābu.

⁴⁶ Tuk'a be adeayū muju buje, Jesus o'ju co'a kay jekawēn ām Deus eju.

⁴⁷ Kabiok pima Jesus jaġepūġ ma o'e kapurūġ pe. Imēnpit kobe daġayū iodi bicūġ pe o'e ip—ceweju etaybitbinayū. ⁴⁸ Jesus ip o'jojojo—kobe daġayū—tibicūġ peayū. Pipim jekoykoy o'e ip kabido o'subidoajēm topabe buye.

O'ju cekay ip kabiakabia'i bima—kaxi jēm awap ma. Kuyġu o'ju tibicūġ peayū kay. O'kop co'a daġwi. Idibi adopa daġ xġxġ o'ju. Cekay ip o'ju. ⁴⁹ Jesus o'jojojo ip idibi adopa daġ xġxġ pima. Tūybe ite axik iān o'e ip. Jesus co buje soat ip o'jewāwā jeparara pibun. ⁵⁰ Iparara jġā ip o'e.

— Eya'ōcam cuy epesop! Eypararam ġu juy! Ōn ā! — Jesus o'e.

⁵¹ Ibocewi Jesus oōm kobe be ceweju ip. Kabido o'subido'ūm ġebeje bit. Dao ma o'tipon. Imēnpuye o'jekuy ip. Yaġuybabi'ūm o'e ip. O'jojojo ġu buk ip imēġat. ⁵² Ixe kabido o'subidomupon iap o'jojojo ip. Inaka tekū Deus a'ōbacaap kuġ jekukum iap kay itabut ġu ip. Pāo'a o'yamu'acoġ iap o'jojojo ip. Inaka:

— Ka'ūma ma ite jo'i ya'ōbuyxi — i'ūmġu o'e ip.

Itabut ġu o'e ip cekay.

⁵³ Iodi mudək puje ip, Jesusyū oajēm Genesaré eipi be. O'jemūġ ip ebikopap pe. Kobe ip o'ġukirik ka'oririt pe.

⁵⁴ Kobe bewi ijēm isum ma ip itaybit o'e teyūku Jesusyū iam ibo ka watwat.

⁵⁵ Daudaum o'ju ip uk'a'a daġ iwātaxipipiyū dakoykoy. O'tujowat ip Jesus kay. Dobaptup ceje o'tujowat ip. Iwātaxipipiyū o'tujowat ip adeayū o'e “Jesus omuyku ijoce” iap pe. ⁵⁶ Aġoka daġ Jesus oeku, ikaboġatka daġ tak, biopak kukukayū ka daġ tak. Yajēm puje jebureyū iwātaxipipiyū o'jomōġ je'aweroroap pe.

— Āġ esay ukpi oceġucay — io'e ip Jesus pe. Soat ip o'je'ada o'ġucay'iyū. Soat iwātaxipipiyū xipat o'e.

7

¹ Fariseuyū o'je'awero ip Jesus kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—Jerusalém ka bewiyū. ²⁻⁴ Aypapayū'ūm'ūm ekawēn taġ jekuku'uk osodop ip Fariseuyū, soat warara'acayū Judeuyū dak. Jebu'isu bima dak ip jebuwuywuy'uk ma osodop. Tūybe ade em wuybuwuy'ūm pima wuykērē Deus xe iān o'e ip. Imēnpuye ade em jebuwuy'ūm pima, o'jekōn ġu ip. Tarekrek pupuap pewi jepit puje, o'jekōn ġu ip ade em jebuwuy'ūm pima. Ade ma ajojoyū'ūm'ūm ekawēn taġ jekuku'uk osodop ip—kuyjeayū'ūm'ūm ekawēn taġ. Imēnpuxim soat em ma kopo'abi wuywuy'uk ip osodop, kamuti'abi wuywuy'uk tak ip osodop, kajarāo'abi wuywuy'uk tak ip osodop. Jesus eju etaybitbinayū bit ade em'ūma o'jewebuwuy jekōn pima—pūġ em ā. Fariseuyū iboap o'jojojo.

⁵ Gebuje Fariseuyū o'jekawēn Jesus eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Eweju etaybitbinayū wuyajojoyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu jekukum — io'e ip cebe. — Cedaḡ ḡu ip jekukum. Ade em'ūma jewebuwywuy'uk ip jekōn ān — io'e ip imuymuy ip.

⁶ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip. Ixeyū o'ḡukorēm.

— Kuyje ma juk Isaías emuwēn icēmān — io'e. — Imēn o'e jemudupmubararaktup pe:

Deus e'em:

“Deus kay oceju” i napa ma e'em iteyū wuyjuyū, i. Imēnpit okay ḡu ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. ⁷ “Ēn xipat,” i te'e ma e'em ip owebe, i. Imēnpit xipat ḡu ōn ip cebe, io'e Deus, io'e Isaías. “Deus ekawēn eymutaybitbin oceju bit,” i napa ma e'em ip. Imēnpit wuyjuyū ekawēn acā adeayū mutaybitbin ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

⁸ — Eyju Deus ekawēn iwatiwan aypapayū'ūm'ūm ekawēn taḡ eyeku am — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. ⁹ — Deus ekawēn kay ḡu eyju—aypapayū'ūm'ūm ekawēn kay acā! Jewexe eyetaybit cīcā! — io'e. ¹⁰⁻¹³ — Moisés o'e kuyje:

Xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i.

Waram o'e ḡuto:

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka—jexi muymuy'ukat tak, i.

Imēn Moisés o'e — io'e. — Imēn eyju warara'acayū muwa'ūm'ūm cebay buywat am, ixi buywat am tak. “ ‘Dinheiro kuka adi oḡūm eywebe eybuywat am,’ i juy epe'e eyebay be,” i eyju bit e'em warara'acat mukūyjom — io'e Jesus. “ ‘Imēnpit ibo edinheiro oḡūm cuy Deus pe,’ i juy epe'e eyebay be,” i'e'em eyju bit warara'acat mukūyjom — io'e Jesus. — “ ‘Gasū iba'ore owebe eybuywat am,’ i juy epe'e cebe ip,” i eyju e'em imukūyjom ip — io'e Jesus. — Imēn eyju Deus ekawēn kay ḡu. Deus ekawēn ḡu warara'acayū mutaybitbin eyju—eyekawēn acā. Deus ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum—eyekawēn taḡ acā. Soan eyju e'em cedaḡ'ūmān — Jesus o'e Fariseuyū be.

¹⁴ Gebuje Jesus waram adeayū o'tomuwā jewekay.

— Eya'ōpicūḡcūḡ cuy apēn ōn em iap kay — io'e cebe ip. — Eyetaybin cuy epesop! — io'e. ¹⁵ — Wuywebe iōmōmap ḡu wuymukērērērēn—wuybinūn peat acā! — io'e. ¹⁶ — Wekawēn eyetaybit pin pima, xipan cuy eya'ōpicūḡcūḡ! — io'e.

¹⁷ Jesus o'jēm adeayū xewi.

Gebuje oōm uk'a be jewēju etaybitbinayū eju. O'jekawēn ip ceweju—Jesus eju.

— “Wuywebe iōmōmap ḡu wuymukērērērēn—wuybinūn peat acā,” i kuy ece adeayū be — io'e ip. — Iba'arēm ekawēn ocebe — io'e ip.

¹⁸⁻¹⁹ — Eyju dak eyetaybit ḡu du wekawēn? io'e. — Adeayū-buxim wekawēn pa'arēm tu eyxe? — Jesus o'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Eyxat ōmōm eybinūn pe ḡu—eydada be acā! Guyjom cēmcēm ḡu to eywebewi — io'e. — Imēneju eyxat ḡu eymukērērērēn — io'e.

Jesus iboam i'e buje “Soat i'opi ḡu wuywebe” iam imutaybin ojuy ip o'e.

²⁰ — Ixat ḡu ijodiacat mukērērērēn — io'e. — Ijodiacat ikērēat mujurūḡrūḡ soat em ikērēat kay ḡebum puye — io'e. ²¹ — Soat em ijodiat ḡebum ikērēat kay. Imēnpuye soat em ikērēat kay jewaḡuydadam ip: aoyū kaykay dak ip, warara'acat pubut tujupa'um'um tak ip; warara'acat aokakam tak ip, ²² warara'acat tayxi kaykay dak ip; itabikuku dak ip warara'acat pubut kay; ikērēat mujurūḡrūḡ tak ip; napapa'uk tak ip; warara'acat muḡuykuku ojuy dak ip; cekawēnkērē dak ip; itabtkarey dak ip; warara'acat awēḡtatam tak

ip; yoboğan pin tak ip; yağuyba'arēm tak ip — io'e Jesus. ²³— Ijodiacat ikērēat mujurūgrūğ jexat o'om puye ğu—soat em ikērēat kay ğebum puye acā — Jesus o'e.

Imēn Jesus jewejuayū o'gutaybitbin

²⁴Ibocewi Jesus o'ju Tiro ka kay, iğo ka tēğatka kay dak. Oōm uk'a be jenuy ām. Ibu'u osunuy warara'acat pe itaybit am Jesus omuy ijoce iam. Imēnpit cemunēm pa'ore osunuy.

²⁵Gebuje Jesus uk'a be omuy iam o'jekūyjo ayacat. Ixe ayacat it axik kuğ osunuy jewebe—ayacat'it'it. Je'it mu'adaap ojuy o'ju Jesus kay. O'jēğ'aecōğcōğ cewap. ²⁶Grego a'ōm kawēnwēn'ukat osunuy ayacat. Judeu ğu osunuy. Sirofenícia eipi bewiat osunuy.

— O'it axik kuğ — io'e. — Eğujēm cuy cebewi — io'e Jesus pe.

²⁷— Ap! — io'e. — Judeu ğu ēn — io'e. — Koap puk ōn webekitkit puywan—Judeuyū buywan. Guyjom acā Judeu'ūmayū osubuywan — io'e. — Cedağ ğu wuywebe webekitkit xat pum iūm ām akurice be. Icēm ğu du? — io'e Jesus ibuyxijjom.

²⁸— Icēmān ēn e'em, Kariwa — ayacat o'e. — Imēnpit akuriceyū bekitkit pi nōmnōm acap wiwim mesa diotpe — io'e. — Ōn tak ewebe obuywacap wiwim akurice be ibi nōmnōm acap wiwiap puxim — io'e ayacat.

²⁹— Icēmān ēn e'em — io'e. — Imēnpuye juy ecepit eduk'a kay — io'e. — Axik kuy oğujēm e'it pewi — io'e.

³⁰O'jepit je'it kay. Je'it o'tobuxik po'i jexexecap pe. Axik kuy o'jēm cebewi. Xipat o'e.

³¹Gebuje Jesus o'jēm Tiro ka tēğatka bewi. Jepitpin pima o'kap Sidom ka dağ, 10 beatka dağ tak. O'ju iodi kay Galilía eipi beati kay.

³²Gebuje ibureyū ya'ōpi'ūmat o'tujowat Jesus kay. Ya'ōpi'ūmat ya'ōbabi'ūm tak osunuy.

— Ebu juy esubumōğ ya'ōpi'ūmat pe imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

³³Gebuje Jesus ya'ōpi'ūmat o'tujowat adeayū parakpewi. Jağepūğ ma o'tujowat. O'jewebumuy ya'ōpi'ūmat a'ōpi be. O'jexi. Jebidim ya'ōpi'ūmat kō o'sukōmucay. ³⁴Kabi kay jeapūnapūn pima, o'jepidowat.

— Efatá! — Jesus ja'ōm o'e cebe.

(Efatá “a'ōpi juy ja'ōpietok” iape). ³⁵Ya'ōpi'ūmat o'jea'ōpietok ğebuje. O'jekōewut tak. Xipan o'e jekūyjojom. Xipan o'e kawēnwēn tak. Jesus o'jepit adeayū kay ya'ōpi'ūm tūibit eju.

³⁶— Jesus ya'ōpi'ūmat a'ōpi o'ya'ōpimutok iap awēğ epeguwēn ğu warara'acayū be — io'e Jesus adeayū be.

Imēnpit biğ ma ip o'ğuwēnuwēn yawēğ.

³⁷Yawēğ coco'ukayū itabēğbēğ o'e ip ijojom.

— Xipan acā xeku e'em — io'e ip jewewebe. — Ixe a'ōbi ya'ōpi'ūm tūibiyū jekūyjojom o'e ğasū bit. Ixe a'ōbi ya'ōkērē tūibiyū xipan kawēnwēn o'e ğasū bit — io'e ip.

8

¹Guyjom ğuto adeayū oajēm Jesus kay. Ebpūğ kabiabun ixeyū mutaybitbin osunuy Jesus. Ixat ip oi'ūm. Jesus jeweju etaybitbinayū o'tomuwa jewekay.

²— Wetabotaidabotbot iteyū kay — io'e. — Xepxep xet oweju ip jekukum. Gasū bit ixat'ūmğū ip o'e — io'e. ³— Jeduk'a kay ip imuypit puje, e dağ ma kuka juk ip o'tao'ūm'ūm repibun — io'e. — Pūğpūğ wūywi oajēmjēm — Jesus o'e jeweju etaybitbinayū be.

4 — Apĕn iteyũ xan acejat? Ka'ũmġu ijoce — io'e ip Jesus pe.

5 — Pebũrũ'a eyju pão'a kuġ? — Jesus o'e.

— 7 be ma — io'e ip.

6 — Epabik cuy ipi ju — Jesus o'e adeayũ be—jexat kuġ'ũmayũ be o'e.

Gebuġe Jesus ixan o'jat. 7 be o'yabu pão'a.

— Bay, ĕn xipat — io'e. — Eyaũm ocexat'am pão'a — Jesus o'e Deus pe.

Pão'a o'yadakāt. O'yamu'acoġ cĩcã. Ya'ade jĩjã o'e.

— Juku. Epeyaũm cuy adeayũ be — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

Yaũmũm o'e cebe ip ixeyũ be yamu'ẽ'ẽ am adeayũ be. O'yamu'ẽ'ẽ ip cebe ip.

7 Axima kuġ o'e ip pũġpũġ ma.

— Bay, ĕn xipat — io'e. — Axima eġũm ocewebe — Jesus o'e Deus pe.

— Judaku — io'e. — Epeġũm cuy adeayũ be — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

O'yamu'ẽ'ẽ ip adeayũ be.

8 Gebuġe soat ip o'jo'o'o adeayũ. Ibeġbeġ o'e ip Jesus pão'a o'yamu'acoġ puye. Ceweju etaybitbinayũ cepoyat o'jat ip. Axima epoyat o'jat ip, pão'a epoyat'a dak. 7 be o'yamunopapũn ip cepoyan yoba'a. 9 Ade jĩjã wuyjuyũ o'jo'o'o. Ebadipdip mil o'jo'o'o.

Gebuġe Jesus adeayũ o'ġuypit ip tuk'a kay. 10 Ixe oãm kobe be jeweju etaybitbinayũ eju. O'ju ip Dalmanuta eipi be.

11 Fariseuyũ o'ju Jesus kay. Jesus buyxijo ojuy ip o'ju.

— Ocewebe i'e ba'oreat cuy eġubapuk ocewebe — io'e ip. — Iboap co buġe, acetabun ĕn Deus xewiat iap kay — io'e ip cebe.

12 Imĕn o'e ip Jesus buyxijoap ojuy. Jesus iġuycũġ o'e jekay itabut am ibu'u ip puye.

— Ap! — io'e cebe ip. — Eyju e'em “Ocewebe i'e ba'oreat cuy eġubapuk ocewebe,” i — io'e. — Imĕnpit eybu'u'u eyetabut am okay. Imĕnpuye eywebe i'e ba'oreat oġubapuk ġu eywebe — io'e.

13 Ibocewi Jesus Fariseuyũ o'suiwat. Oãm kobe be. O'ju wĩnãbu jeweju etaybitbinayũ eju. 14 Pũġ'a ma pão'a kuġ o'e ip kobe be. O'yaġuyba'ũm ip wara'at'a dujowat am jexat'am. 15 Jesus o'jekawĕn ceweju ip.

— Fariseuyũ epão'a muyuhuhuaptãm kay ġu juy epesop, Herodes ebekitkit epão'a muyuhuhuaptãm kay ġu dak — Jesus o'e.

16 — Apĕnpuye dak ixē kawĕnwĕn oceweju pão'a muyuhuhuaptãm? — io'e ip jewewebe. — Imĕn kawĕnwĕn oceweju pão'a kuġ'ũm puye wuyju — io'e ip.

17 Jesus itaybit o'e apĕn ip o'jekawĕn jewewebe iam. Imĕnpit pão'a muyuhuhuaptãm i'e buġe, Fariseuyũ emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy.

— “Pão'a kuġ ġu wuyju,” i'ũmġu juy epe'e! — io'e. — Wekawĕn pa'arĕm tu eyxe? Eyetaybit ġu du? — io'e. 18 — Eyetaybit ġu eyetate ma'ġu. Jekũyjojom ġu eyju, eya'õpiehe ma'ġu — io'e. — Eyaġuyba'ũm wa'õbacaam ma pão'a oyamu'acoġ iap kay — io'e. 19 — Pão'a oyaũm 5000 beayũ xat'am iap kay ġebum ġu du eyju? Pebũrũ'a yoba'a epeyamunopapũnpũn yaepoyan? — io'e cebe ip.

— 12 beat'a yoba'a — io'e ip.

20 — Gbum ġu du eyju 7 be pão'a oyaũm 4000 beayũ xat'am iap kay? — io'e. — Pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? — io'e.

— 7 be ico — io'e ip.

21 — Eyetaybit ġu du ka'ũmãn ma iba'ore owebe iam? — io'e Jesus.

22 Jesus oajĕm Betsaida ka be jeweju etaybitbinayũ eju. Iġo ka watwat aġokatkat o'tujowat Jesus kay—ita'ũmat.

— Ita'ũmat cuy eġucay imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

²³ Gebuje Jesus ita'ūmat o'subaixik. O'tujowat aḡoka bewi. Jebidi o'timōḡ ita'ūmat eta be. Jebu o'subumōḡ cebe.

— Ijojom tu ěn? — io'e.

²⁴ Ita'ūmat o'jeak.

— Aḡokatkayū jojom ōn — io'e. — Imēnpit awaydip co'i ip cūḡcūḡ oxe — io'e.

²⁵ Jesus jebu o'subumōḡ ma'ḡuto ita be xipan ḡu ijojom puye. Kabia o'e ijojom ḡebuje bit. Xipan o'e ijojom.

²⁶ Gebuje Jesus ita'ūm tūibit o'ḡuyypit tuk'a kay.

— Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Eju ḡu juy ikaboḡatka kay — io'e.

²⁷ Gebuje Jesus o'ju jewēju etaybitbinayū eju. O'ju ip aḡoka kay ika'īcatka kay. Cesaréia eipi daḡ o'kap ip—Filipe eipi daḡ. E daḡ pima ip o'jekawēn ceweju ip.

— Abu xe'e ōn wuyjuyū xe? — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — “Teku waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em ip soat wuyjuyū — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ḡuto o'jetait'iat,” i pūḡpūḡpūḡ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayū — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat—waram ḡuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayū — io'e ip.

²⁹ — Abu ōn eyxe bit? — io'e.

— Ěn Cristo—Deus emunaē ěn — Pedro o'e.

³⁰ — Omuwēn ḡu juy epe'e — io'e Jesus. — Adeayū be: “Teku Deus emunaē,” i ḡu juy epe'e cebe ip — io'e.

³¹ Jesus jaokaap o'ḡuwēn jewēju etaybitbinayū be.

— Soat waḡo ōn — io'e. — Ipiatpi'ajom cīcā ōn — io'e. — Judeuyū kukukayū okay'ūm cīcā je'e, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, Judeuyū epaīyū kukukayū dak — io'e. — Oaokaat ip. Xepxep xet kap puje waram ocetai — io'e Jesus.

³² Cekawēnbapuk cīcā o'e cebe ip.

Gebuje Pedro Jesus o'tujowat warara'acayū xewi.

— “Oaokaat ip,” i'ūmḡu juy ece! — io'e Jesus pe.

³³ Jesus o'jekorepēn. Warara'acayū jojom pima, jewēju etaybitbinayū jojom pima dak, Pedro o'ḡukorēm.

— Mūḡ ece! — io'e. — Satanás ekawēn puxim ěn kawēnwēn. Satanás tak ibu'u owebe we'ū ām adeayū beam! Deus aḡuy daḡ ḡu ěn jewaḡuyḡuy—Satanás aḡuy daḡ acā — io'e.

³⁴ Gebuje Jesus adeayū o'tomuwā jewekay, jewēju etaybitbinayū dak. O'jekawēn ceweju ip.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaḡuyba'ūm cuy; eybu'um ḡu dak cuy je'ū ām owebeam; wa'ō daḡ tak cuy epeku — io'e. ³⁵ — Eybu'u je'ū ām owebeam pima, epe'ū'ū. Owebeam ey'ū buje bit, soat em eyetai epesop kabi be eye'ūap tomukadi, kawēn idipat muwēn ām eye'ū buje dak — io'e. ³⁶ — Ajo-kuḡ tak epesop soat tarekrek kuḡ ipi daḡat kuḡ, eybiōḡbuk ipiatpi'ajojoap pe imēnpit? Ka'ūma kuḡ ma! — io'e. ³⁷ — Tei'ūmḡu soat em Deus xe wuydopaptem. ³⁸ Gasūacat ikērēat mujurūḡrūḡ. Deus kay jetabucap o'jepere ip. Okay'ūm cīcā ip. Wa'ō kay ḡu dak. Soat waḡo ōn. “Jesus ebekitkiyū ḡu oceju bit,” i'e'em ip. Wepit puje ōn tak “Webekitkiyū ḡu eyju,” i oce'e cebe ip. Ocepit ma. Idip cīcā je'e wepicap. Deus ekawēn tojtjot'ukayū eju ocepit—idip cīcāyū eju — io'e.

9

1 — Deus soat kukukan pima ka'ūma ma ixē jo'ian je'e ya'ōbacaan. Ixe xe ma epesop ixē soat kukukan pima. Ijo'ūm puje epe'ū'ū ġu pūḡpūḡ ey'in — io'e Jesus.

2 5 xet kap puje Jesus Pedro o'tujowat jewēju, João dak, Tiago dak. O'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Oajēm ip. O'jeu ip.

Gebuje Jesus o'jewemuwarurun itabun ip. 3 Cesay isopsep cīcā o'e. Irut cīcā o'e. Iba'ore wuywebe say murun am cesay rucap co'iam.

4 Gebuje aypapayū'ūm'ūm o'jebapuk iboce. Kabi kadiwi o'jebapuk ip. Moisés o'jebapuk, Elias dak. 5 Kawēnwēn osodop ip Jesus eju. Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat, xipat wuyju ijoceam — io'e Pedro. — Ebpūḡ xijap cuy ocejomōḡ—pūḡ edopam, wara'at Moisés dopam, wara'at Elias dopam — io'e.

6 Itaybit ġu o'e jede am jeparara pibun. Pedro bureyū dak iparara ip o'e.

7 Kabikerereat o'jebapuk. O'ḡuba'arēm ip Jesusyū.

Gebuje Deus o'jekawēn kabikerereat pawi.

— Teku okpot — io'e. — Ikukpin cīcā oxe. Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop ya'ō kay — io'e.

8 Ceweju etaybitbinayū jeakaḡ pima, xepxepayū o'jeu ma'ḡuto—kabi kadiwi oajēm'iaiyū. Wara'acat ġu o'jojojo ip—Jesus acā.

9 Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju. Co'a daḡwi kopkom pima o'jekawēn ceweju ip.

— Gasū ġu juy epejojoioiap epeḡuwēn adeayū be — io'e. — Soat waḡo ōn — io'e. — We'ū buje waram ocetait. Waram wetait puje acā juy epeḡuwēn epejojoioiap — io'e.

10 Imēneju kūyjobit osodop ip Jesus a'ō kay. O'jojoioiap o'ḡuwēn ġu ip warara'acat pe. Imēnpit jeweweju ma ip o'jekawēn.

— Apēnpuye ixē o'e “Waram ḡuto ocetait,” i? — io'e ip jewewebe ma.

11 — Apēnpuye Moisés ekawēn ocemutaybitbin'ukayū e'em “Elias koam omuyku,” i? — io'e ip Jesus pe.

12 — Icēmān ōn e'em eywebe — Jesus o'e. — Elias co'iat koam omuyku adeayū muisun ām. Adeayū aḡuymuwarurun je'e itabut am ip Deus kay — io'e. — Kuyje omuwēḡaptup ip o'tupmubararak. Imēn e'em ibodup:

Ite ipiat supl'ajo jījā, i. Warēmtaḡ ma ip ixē jukuk, i. Itakoma jījā je'e ip cekay, i'e'em ibodup — io'e Jesus.

13 — Icēmān ōn e'em eywebe. Elias co'iat kuy oajēm. Warēmtaḡ ma ip o'jukuk. Ikērēm cīcā ip o'jukuk — io'e Jesus. — O'ḡudadaibotbon cīcā ip. Kuyjeatup ekawēn taḡ ikērēm ip o'jukuk — io'e.

14 Warara'acayū kay, jewēju etaybitbinayū kay yajēm puje, ade jījā wuyjuyū o'jojojo yakokoreren ip. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū Jesus eju etaybitbinayū a'ōxixiḡ o'e ya'ōberen.

15 Jesus co buje adeayū itabēḡbēḡ o'e ip ijojom. O'jedau ip cekay—Jesus kay. — Ajēm tu? — io'e ip Jesus pe.

16 — Oajēm — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju oweju etaybitbinayū a'ōxixiḡ? — io'e.

17 — Ocemutaybitbin'ukat, axik opop okpot pe — io'e pūḡ. — Ixe axik okpot a'ōmu'ūmu'ūm, ya'ōpimu'ūmu'ūm tak. 18 Axik pe ixē bu buje, okpot muy'at'an. Ibdopabok cēmcēm ibi bewi dak, jenūyekūnūykūnūy dak, ibaca'ūm e'em tak — io'e cebay. — Imēnpuye okpot otojot ekay. Ajēm awap “Axik cuy epeḡujēm okpot pawi,” i juk oce ewēju etaybitbinayū be. Imēnpit iba'ore o'e cebe ip imujēm ām — io'e Jesus pe.

19 — Eyetabut ġu Deus kay — io'e adeayũ be. — Puġũn oġuy eyxe? Ade koato eyxe oġuy bima dak, kuka eyetabut'ũm ma epesop okay — io'e. — Yaypan'isuat cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip.

20 Imēnpuye yaypan'isuat o'tujowat ip.

Jesus co buje, axik yaypan'isuat o'ġukutukutu jġã. Ipi ju o'at. O'jejorojoro dak ipi ju. Ibidopabok o'jēm ibi bewi.

21 — Puju ku ite ekpot o'e imên? — io'e Jesus cebay be.

22 — Bekin pin ma — io'e. — Ade em imuy'at'an daxa be. Imu'akōmkōm idibi be imuy'ũap ojuy. Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — io'e. — Ocebuiwan cuy ece ewebe i'e but pima — io'e.

23 — “I'e but ewebe bima,” i'ũmġu juy ece! Okay etabut pima etaybit ece'e soat i'e but owebe iam — io'e Jesus.

24 — Wetabut cġcã ġu — io'e cebay. — Wetabutsũ ma. Obuiwan cuy ece wetabut cġcã am — io'e ya'õberen ġebu je bit.

25 Adeayũ o'jedau cekay ijo am. Ixeyũ jo buje, Jesus axik o'ġukorēm.

— Ejēm cuy cebewi — io'e wuyjuyũ a'õmu'ũmu'ũm'ukat pe, ya'õpimu'ũmu'ũm'ukat pe. — Waram pit eõm ġu juy cebe — io'e.

26 Ġebu je axik o'jewãwãwã ya'õberen. Ixe dak yaypan'isuat o'ġukutukutu jġã. O'jēm cebewi. Yaypan'isuat ce'ũat puxim o'e. Imēnpuye:

— Oe'ũ teku — io'e adeayũ.

Tũybe ce'ũ iãn o'e ip.

27 Imēnpit Jesus yaypan'isuat o'subaixik. O'ġu'aġobucēġ. Yaypan'isuat o'ãy. Xipat o'e.

28 Ukã be Jesus õm puje, ceweju etaybitbinayũ o'jekawēn ceweju.

— Apēnpuye ocewebe axik mujēm pa'ore o'e? — io'e ip.

29 — Soat em ma Deus eju kawēnwēn'uk'ũm pima, iba'ore wuywebe ite buximat mujēm ãm — Jesus o'e.

30-31 Jesus waram ġuto je'ũap o'ġuwēn je'ũm awap. Jesus Galilėia eipi daġ oeku jewegu etaybitbinayũ eju. Imutaybin ojuy ip oeku. Imēnpuye ibu'u o'e warara'acayũ be itaybit am poce omuy iam.

— Soat waġo õn — io'e. — Oũm ip okay itakomaayũ be — io'e Jesus. — Oaokam ip. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetait — io'e Jesus.

32 Imēn imutaybin ojuy o'e. Imēnpit pēġape ite o'e iam itaybit ġu o'e ip. Ade em cuk adi o'e'e cebe: — Ekawēn pa'arēm ocexe — i. Imēnpuye ibisũsũn o'e ip “Pēġape ēn e'em” i'e am cebe.

33-34 Ibocewi Jesus o'ju Cafarnaum ka be jewegu etaybitbinayũ eju.

E daġ pima jewa'õxikxiġ ip.

— Õn ma warara'acat podi ma wa'õbuyxiat! — io'e ip soat.

Oexexe ip Cafarnaum ka be.

Ġebu je Jesus o'jekawēn ceweju ip. Ukã be bima o'jekawēn ceweju ip.

— Apēn cuk epe'e eyewewebe e daġ pima? — io'e.

O'jede ġu ip, e daġ pima “Õn ma warara'acat podi ma wa'õbuyxiat,” i juk o'e ip puye. O'jewemusũsũn ip jede am.

35 Jesus oabik.

— Eya'õpicũġcũġ cuy — io'e. — Yoboġan pin pima, yopican cuy epesop. Soat puywatwan tak cuy epesop — io'e Jesus.

36 Ixe dak bekicat o'subuixik. O'tujuajēm cepidase ip. O'yakobot. O'jekawēn ma'ġuto jewegu etaybitbinayũ eju.

37 — Bekitkit xipan cuy epejukuk, eyju webekitkit puye — io'e. — Xipan bekkitkit kuġ pima, xipan okuġ tak epesop. Xipan okuġ pima, xipan omudocat kuġ tak epesop — io'e Jesus.

³⁸ Gebuje João o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ağokatkat cuk ocejojojo — io'e. — Ibiōgbuk kērēat mujēmujēm o'e ijodiacayū bewi “Jesus a'ōbi ōn jemujēm,” i'e'em — io'e. — “Imēnmēn ġu bit,” i juk oce cebe, ixē wuyweju jekuku'uk'ūm puye — io'e.

³⁹ Imēnpit Jesus o'jede:

— “Imēnmēn ġu bit,” i'ūmġu juy epe'e cebe — io'e. — Wa'ōbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ pima, dao ġu kuka omuy — io'e. ⁴⁰ — Wuykay itakoma'ūmat wuykadiat — io'e. ⁴¹ — Icēmān ōn e'em eywebe. Wara'acat idibi tiūm eywebe tikōn ām eyju Cristo ebekitkit puye. Deus tak xipacat je'ġūm cebe — io'e.

⁴² — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat mujurūġrūġ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboġat'a mukirik am eyaġobu eju idibi be eymuakōm. Imubu'un'ūm piam Deus kuka juk ipiat o'supi'ajoat ġu eywebe — io'e. ⁴³ — Eybum ikērēat mujurūġrūġ pima, epeyewebudakat cuy — io'e. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be pūġpu bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe — io'e. ⁴⁴ — (Iboce iohe ġu—soat em ma ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ġu). ⁴⁵ Ikērēat mujurūġ ām soat em eyju buje, epeyeweidakat cuy — io'e cebe. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be eyeicuġ tak. Xipat ġu kuka o'e eywebe eyxik am ipiat'ajojoap pe xepxep im ma — io'e. ⁴⁶ — (Iboce iohe ġu—soat em ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ġu). ⁴⁷ Eyetam ikērēat mujurūġrūġ pima, epeyeweta'uk cuy! — io'e. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be pūġ etam tak—soat ma Deus a'ō kay iap pe. Xipat ġu kuka o'e eywebe eyxik am daxaboġ pe xepxep eta bima — io'e. ⁴⁸ — (Iboce iohe ġu—soat em ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ġu. Iboceayū soat em ipiatpi'ajojom e'em) — io'e Jesus.

⁴⁹ — Wuyju puybit muyunuyun iġēmap puxim. Imēnpuxim Deus tak ipiat pi'ajoan wuywebe, wuywebe ikērēat mujurūġap puxixim — io'e. ⁵⁰ — Kawta tayu bima, xipat cīcā. Tayu'ūm pima bit, xipat ġu. Apēġām tak takuġ kuka acesop? Taxik am acā. Kawta tayuat pit xipat. Xipan cuy epeyewekuk eyju dak — io'e.

10

¹ Jesus oajēm Judéia eipi kay. Jordāodi wīnābu oajēm.

Gebuje ade jījā wuyjuyū o'je'awero ma'ġuto Jesus kay. Adeayū mutay-bitbin'uk osunuy iap puxim imutaybitbin ma'ġuto o'e waram. ² Fariseuyū oajēm. O'jekawēn ip ceweju ya'ōmukorēm ojuy.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ tu wuytayxi epereperem? — io'e ip Jesus pe.

³ — Apēn wuy'ajore Moisés o'e kuyje? — io'e.

⁴ — “Eytayxi epere ojuy bima otayxim ġu ece ġasū bit iaptup cuy epetup-mubararak cekay,” i juk o'e Moisés — io'e ip. — “Epetupūm cebe eytayxi be. Tup ūm puje, xipat eytayxi epere am,” i juk o'e Moisés — io'e ip Jesus pe. — Itayxi epereap cūġ ma osunuy Moisés xe. Pām exe? — io'e ip cebe ya'ōmuwarurunap ojuy.

⁵ — Moisés imēn o'e eybu'u jījā ya'ō dag jekum puye — io'e Jesus. ⁶ — Kuyje bit imēn ġu o'e. Kuyje Deus soat o'ġuġē — io'e. — Ağokatkat o'ġuġē, ayacat tak. Ixeyū o'ġuġē xepxem ma jekuku am. ⁷⁻⁸ Imēnpuye jetayxi bu buje, ağokatkat cēmcēm jebay duk'a bewi. Jetayxi eju cucum. Jektop pu buje ayacat tak cēmcēm jexi duk'a bewi. Jektop eju cucum. Xepxep ma ip. Imēnpit pūġat puxim ip o'e jewekuġ soat em jeweweju ip cucum puye. ⁹ Deus xe ip pūġ ma. Imēnpuye eytayxi juy epeyepere ġu — io'e Jesus.

¹⁰ Guyjom uk'a be oōm ma'ġuto Jesus, ceweju etaybitbinayū dak.

— Ekawēnpa'arēm ocexe — io'e ip Jesus pe. — Ocetayxi epeream cuy ocemutaybin — io'e ip cebe.

¹¹ — Ağokatkat jetayxi epere buje wara'at pu am jetayxim, ikērēān e'em koapat pe—jetayxi be — io'e. ¹² — Imēnpuxim ayacat jektop epere buje wara'at pu am jektom, ikērēān e'em koapat pe jektop pe — io'e cebe ip.

¹³ Iboceayū je'iyū o'tujowat ip Jesus kay Deus cuy xipan jeykuk i'e am. — Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay — io'e ceweju etaybitbinayū bit cebe ip.

¹⁴ Jesus itakoma o'e jeweju etaybitbinayū kay bekitkit tujowat ojuyacat o'ğukorēmrēm ip puye.

— “Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay,” i'ümğü juy epe'e — io'e cebe ip. — Āğ jeedot ip okay — io'e. — Ixeyū buximayū jeeōm kabi be soat Deus a'ō kay kūyjobit pima. Jeeōm ip ibu'u'üm puye ip Deus pe jekukan — io'e. ¹⁵ — Icēmān ōn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ġu Deus pe jekuk an. Deus pe eykuk an eybu'u bima, Deus xe ġu epesop soat Deus a'ō kay kūyjobit pima — io'e.

¹⁶ Bekicat o'yakobot. O'jekawēn Deus eju. — Bay, xipan cuy iteyū bekitkiyū ejukuk — io'e. ¹⁷ Ibutut adeat o'ju Jesus kay. Jesus cu ojuy bima ağokatkat daudaum oajēm cekay—yaypan'isuat. O'jēğ'aecōğcōğ cewap, Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

— Kariwa, — io'e. — Ēn xipat cīcā. Soat em Deus xe onuy pin wetait. Apēntak oce soat em cexe onuy ām? — io'e Jesus pe.

¹⁸ — Apēnpuye ēn e'em owebe “Xipat cīcā ēn,” i? — io'e. — Ka'ümğü xipacat—Deus acā — io'e. ¹⁹ — Kuy etaybit apēn Moisés o'e wuye'ajojoyū'üm'üm pe iam — io'e. — Imēn o'e: warara'acat epeyaoka ġu juy, i; wara'acat tayxi kay ġu juy, i dak; eybukuruğ ġu juy epesop, i dak; napa ġu juy epe'e, i dak; warara'acat epeğuykukuku ġu juy, i dak; xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Imēn Moisés o'e kuyje. Kuy etaybit ijom soan — io'e Jesus.

²⁰ — Kariwa, soat ijop ekawēn tağ ojekukuku bekin pin ma — io'e. ²¹ Jesus xe ibubut adeat ikukpin cīcā o'e. — Wara'an puk ece ġu — io'e. — Eju — io'e ibubut adeat pe. — Soat ebubut cuy eteida. Ibo juy dinheiro tei'ūma eğüm tadaybocayū be — io'e. — Imēn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e. — Imēn e'e buje juy ejot oweju — io'e Jesus.

²² Cekawēn co buje iğuycūğ cīcā o'e. Itakoma dak o'e. Iğuycūğ ma o'jēm Jesus xewi ibubut ade jījā buye. Tacup o'e jebubun. O'ju ġu Jesus eju.

²³ Imēnpuye Jesus jakokoreren o'jeak adeayū kay. Ixe dak o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Iba'ore jījā ibubut adeat ōm ām kabi be — io'e. — Ibu'u jījā ip Deus a'ō kay am, itabut cīcā ip jebubut kay buye — io'e.

²⁴ Ceweju etaybitbinayū itabēğbēğ o'e ip ijojom cekawēn co buje. Imēnpuye Jesus o'jekawēn ma'ğuto ceweju ip. — Tapupuyū, iba'ore jījā ijodiacat ōm ām kabi be. Ibu'u ip Deus a'ō kay am — io'e. ²⁵ — Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok tağ. Imēnpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat ōm ām kabi be — io'e.

²⁶ Jewağuymuğēğēm o'e ip. — Abu be dak jewedaxijo but? — io'e ip. ²⁷ Gebuje Jesus o'jeak cekay ip. — Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit wuydaxijo but. Soat i'e but Deus pe — io'e Jesus.

²⁸ — Kariwa! Kuy soat ocesuiwat eweju jeku am — io'e Pedro.

29-30 — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Eyju okay jījā. Eyju kawēn idipat muwēn pin cīcā soat kaka watwat pe. Imuwēḡap ojuy eybubut epere buje, ade epejat wara'at eybubun. Eyduk'a epere buje, ya'ade epeyabu eyduk'am—100 beat'a. Eywaḡo epere buje, “owaḡo” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykitpit epere buje, “okitpit” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyxi epere buje “oxi” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyebay epere buje “webay” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyebekitkit epere buje, “webekitkit” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykat epere buje ade epejat eykan—100 be. Warara'acayū je'e itakoma eykay. Ipiat supi'ajoat ip eywebe. Guyjom pit Deus xe epesop kabi be. Soat em epesop cexe eyetabēḡ — io'e. 31 — Ade ya'ōbuyxiayū'in yopicayūm jeedop ip. Ade yopicayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e Jesus.

32 Waram Jesus je'ūmap o'ḡuwēn. Jeweju etaybitbinayū eju cum o'e e daḡ Jerusalēm ka kay. Jesus o'ju koap. Gasū ixeyū o'ju tomuju. Yaḡuybabi'ūm'ūm ip osodop. Iparara osodop ip warara'acayū ixeyū nomujuayū. Jesus 12 beayū o'tomuwā jewekay.

33 — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalēm ka kay cum wuyju. Soat waḡo ōn. Oūm ip okay itakomaayū be, paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. “Ikērēat kuḡ ēn Deus xe, ocexe dak,” i je'e ip owebe — io'e. — “Eje'ū juy,” i je'e ip owebe — io'e. — Judeu'ūmayū be oūm ip — io'e. 34 — Owaywayway jījā je'e ip. Jetakomaap pibun ip omuxi. Omupokupok ip. Gebuje oaoka ip — io'e. — Xepxep xet kap puje bit, waram ḡuto ocetaīt — io'e Jesus.

35 Gebuje Tiago oajēm Jesus kay, João dak. Zebedeu ipotpoyū osodop ip.

— Kariwa — io'e ip. — Ocemuojuyjuy eḡūm ocewebe — io'e ip.

36 — Ajo ojuyjuy eyju oxewi? — io'e Jesus.

37 — Soat kūyjobit a'ōkay bima āḡ ocabik exe ixeyū kuk am eweju—pūḡ oce'in eba'at kadi, wara'at eba'ūḡat kadi — io'e ip. — Soat kūyjobit a'ō kay iap idip cīcā je'e — io'e ip.

38 — Ap! — io'e. — Eyetaybit pun'ūma eyju iboap ojuyjuy oxewi. Apēn osupi'ajo iap puxim tu eyju dak epesupi'ajo? — io'e.

39 — Hm hm — io'e ip. — Oceju dak ipiat ocesupi'ajo ebuxim ma.

— Imēn ma — io'e. — Ipiatpi'ajojom pima bit, “Ipiat esupi'ajoat ḡu juy ocewebe,” i du epe'e? — io'e Jesus.

— Ap! “Ipiatpi'ajoat ḡu juy ocewebe,” i'ūmḡu oce'e! — io'e ip.

40 — Ha'a — io'e Jesus. — Obuxim ma eyju dak ipiat epesupi'ajo — io'e. — Ōn ḡu bit e'em: “Abik cuy oba'at kadi oba'ūḡat kadi,” i. Webay imēn i'e but. Ixe ma oweju adeayū kukayū nuy ām o'ḡuxipan. Ixe ma je'e abuyū jabik iboce iap — io'e Jesus.

41 Xepxepayū ekawēn co buje, warara'acayū ceweju etaybitbinayū itakoma o'e ip cekay ip—Tiago kay, João kay dak. 42 Imēnpuye: — Epesot cuy okay — io'e Jesus cebe ip.

— Eyetaybit Judeu'ūmayū kukukayū soat em ya'ōpuruḡ jebekitkiyū mujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayū soat em e'em “Oca'ōbuyxi jījā,” i. Biḡ ma ip jebekitkiyū mukapikpiḡ,” io'e. 43 — Eyju bit—imēn ḡu juy epeyewekuk. Kariwaboḡ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop! — io'e. 44 — Ya'ōbuyxian pin pima, tei'ūma epeyekapik cuy warara'acat peam — io'e Jesus. 45 — Imēntak soat waḡo ōn. Warara'acat pe obuywat am ḡu ojet ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojet. Adeayū daxijo am ma ojet. Soat em itabēḡ jeedop ip kabi be, oje'ū buye — io'e.

⁴⁶Ibocewi Jesus oajēm Jericó ka be jeweju etaybitbinayũ eju. O'jēm ip Jericó ka bewi wuyjuyũxirixiri eju.

Gebuje Jesus oajēm ita'ūmat kay. Ita'ūmat xik'i osunuy e bitakobe. Ibutet Bartimeu i osunuy. Timeu ipot osunuy. Kapkamayũ xewi dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ūm puye.

⁴⁷— Jesus Nazareno omuyku — io'e ip kapkamayũ Bartimeu be.

Iboap co buje, ita'ūmat o'jewāwā Jesus kay. O'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! Ēn Davi'ūm naxegebit — io'e — wuye'ajojoyũ'ūm'ūm kukukat naxegebit — io'e. — Etabotaidabotbon cuy eguy okay! — i o'jewāwā ya'ōberen.

⁴⁸Imēnpuye adeayũ ita'ūmat o'gukorēm.

— Ecemũg! — io'e ip. — Ecewāwā gu juy! — io'e adeayũ Bartimeu be.

Imēnpit big ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! Davi'ūm naxegebit! Etabotaidabotbon cuy eguy okay — io'e.

⁴⁹Ibocewi Jesus o'jecũ e bidase.

— Ita'ūmat cuy etomuwā — io'e Jesus adeayũ be. Ita'ūmat o'tomuwā ip.

— Epararam gu eguy! — io'e ip cebe. — E'āy. Jesus enomuwāwām — io'e ip ita'ūmat pe.

⁵⁰Bartimeu jeekabek o'joxik gebuje jecokcok pibun. Dao ma o'āy. Jesus kay o'jedau.

⁵¹— Ajo-kay ěn oxewi? — io'e Jesus ita'ūmat pe.

— Ocemutaybitbin'ukat, wecoat pin oce! — io'e ita'ūmat.

Gebuje Jesus o'jekawēn ita'ūmat eju.

⁵²— Ecept cuy eduk'a kay — io'e. — Kuy ece'ada okay etabut puye — io'e Jesus.

Ita'ūm tūibit o'jecoan gebuje bit. Dao ma o'e ijojom. Xipan o'jojoho. Ixe dak o'ju Jesus eju e dağ.

11

¹Jesusyũ oajēm Jerusalén ka be. Jerusalém ka tēg pima ip oajēm Betfagé ka tēg Betânia ka tēg tak, Oliveira dip'a tēg tak. Jesus xepxep jeweju etaybitbinayũ o'guju ikaboğatka be—Jerusalém ka be.

²— Epeju juy ağoka kay—wuywapatka kay — io'e cebe ip. — Eyajēm'isu ma jumento epetobuxik—yaypan'isuat, ikirikat, yakpi jeje ibit'ūmat. Epeğuwepak cuy — io'e. — Epetojot cuy okay — io'e cebe ip. ³— “Apēnpuye eyju jumento dujowan?” i'e buje eywebe ijoceat, “Ocekariwa buk cekay darem ma,” i juy epe'e cebe. “Gaxĩn ma waram ocetujupit eykay,” i juy epe'e cebe — io'e Jesus.

⁴O'ju ip. Oajēm ip jumento kay. Jumento o'tobuxik ip—yaypan'isuat. Uk'a ukpibubu be o'tobuxik ip. Ikirik xintabi be o'tobuxik ip. O'ğuwepak ip.

⁵— Apēnpuye eyju jumento dujowan? — io'e iboceayũ cebe ip.

⁶— Ocekariwa buk cekay darem ma — io'e ip. — Gaxĩn ma waram ocetujupit eykay — io'e xepxepayũ cebe ip.

— Ha'a. Epetujowat — io'e iboceayũ xepxepayũ be.

⁷Jumento o'tujowat ip Jesus kay. Jeekabek ip o'jomōğ jumento ukxabi jeje. Jesus oabik iekabek ceje jumento ukxabi jeje. ⁸Adeayũ jeekabek o'ğupayapaya ip Jesus ajēmap tağ e dağ. Warara'acayũ uktup o'tuptakat koğũnpi dağatup. O'tupmōğmōğ ip e dağ.

— Wuyekabek ajomōğ cuy e dağ — io'e ip. — Ya'ōbuyxiat omuyku! Uktup atupmōğ ixe dobede am — io'e ip jewewebe.

⁹Jesus wap iju'ibiyũ o'jewāwā ya'ōberen icokcok cĩcā buye, tomujuayũ dak.

— Deus xipat cĩcã! — io'e ip. — Teku omuyku Deus a'õbi! — io'e ip ya'õberen. — Deus a'õbacaap kuğ teku! Teku xipat cĩcã — io'e ip. ¹⁰ — Teku ijodiacat kukukan jeenuy apẽn cuk adi Davi wuy'ajoreyũ kukukan osunuy iap puxim. Deus ya'õbuyxi jĩjã. Idip cĩcã! — io'e ip Jesus mucokcokcoğ.

¹¹ Gebuje Jesus oajẽm Jerusalẽm ka be. Oõm Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. O'jeak soat kay—uk'a beat kay. O'ju jewēju etaybitbinayũ eju, Betânia ka be jexet am. O'ju ip katpuje jĩjã buye. Xet. O'xet ip Betânia ka be.

¹² Kuyaje Jesusyũ o'jẽm Betânia ka bewi. Cucum pima Jesus ire o'e. ¹³ Wũy wi figueira'ip o'yopcoco—yoptuptepat'ip. Yajom o'ju ya'a'e paxi iam. Yop xe yajẽm puje o'yadobuxik ğu. Tup acã o'tuptobuxik ya'a'e ğu buk puye.

¹⁴ Gasũ bit a'a'e ğu ecesũy wuyjuyũ be ya'oap puxim! — io'e Jesus yop pe. Ceweju etaybitbinayũ iboap o'ya'ĩjojo ip.

¹⁵ Gebuje Jesusyũ oajẽm ma'ğuto Jerusalẽm ka be. Oõm ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Itakoma o'e wuyjuyũ muğuykukuku'ukayũ kay—uk'a eaki korerenayũ kay. Puca deidada'ukayũ o'ğujẽm uk'a bewi, puca bubu'ukayũ dak. Wũn'i. Jesus dinheiro mutrokakan'ukayũ emesa o'ğuy'at. Wũn'i. Pukaso deidada'ukayũ abikbikap tak o'ğuy'at jetakoma pibun.

¹⁶ — Gasũ bit cuy eybubut epetujukap ğu Deus eju kawẽnwẽnap'a dağ—yaboğat'a dağ — io'e ya'õpuruğ cebe ip.

¹⁷ Uk'a beayũ mutaybitbin o'e.

— Imẽn e'em Deus kawẽntup:

Oduk'a soat ka dağwiacat oweju kawẽnwẽnap'am je'e, i'e'em Deus ekawẽntup.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup — io'e Jesus. — Eyju bit oduk'a be ajẽmjẽmayũ muğuykukukum dinheiro bu am. Imẽn oduk'a epeyamuwexat ibukurukat dopdopap'am — io'e.

¹⁸ Jesus ekawẽn o'ya'ĩjojo paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. Itakoma jĩjã o'e ip cekay. “Apẽntak Jesus aceyaoka?” iap kay ip o'jewaguy. Adeayũ bit “Jesus itaybit cĩcã Deus ekawẽn ocemutaybit am” i'e'e'uk osodop ip. Imẽnpuye paĩyũ kukukayũ iparara o'e ip Jesus aokaap puxim.

— Apẽn tak iba'arẽm ma Jesus aceyaoka? — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Katpuje Jesusyũ o'jẽm ikaboğatka bewi. O'jepit ip Betânia ka be jexet am. Xet. O'xet ip.

²⁰ Kabia'isu ma o'kop ip. O'jẽm ip ma'ğuto. O'kap ip figueira'ip tẽğ ma. O'yopkaraw ğasũ bit tãbu dağwi. ²¹ Pedro ğebum o'e “Gasũ bit a'a'e ğu ecesũy” io'e iap kay.

— Ocemutaybitbin'ukat, ak'i ece! — io'e Pedro. — Eyopmukorẽmiat'ip o'yopkaraw—figueira'ip — io'e.

²² — Eyetabun cuy epesop Deus kay! — io'e Jesus. ²³ — Deus kay eyetabun pima, “Wede ece ijocewi” i'e but eywebe co'a be, “Idixidi be juy aakõm” i dak — io'e. — Eyetabut pima, Deus co'a yamuakõm idixidi be — io'e. — “Yaakõm paxi?” i ey'e'ũm pima, yamuakõm tak — io'e. ²⁴ — Deus xewi iojuy buje, eyetabun cuy epesop “Ite ma Deus je'ğũm owebe” iap kay. Eyetabut pima, epejat ma — io'e. ²⁵ — Deus eju kawẽnwẽn pima, eyaguyba'ũm cuy epesop apẽn cuk adi wara'acat pe ikẽrẽm eykuk iap kay. Eyağuyba'ũm puje, eyebay dak kabi beat yağuyba'ũm apẽn cuk adi ikẽrẽat epeğugẽ iap kay. Ikẽrẽat ju'uk eywebewi — io'e Jesus. ²⁶ — Apẽn cuk adi warara'acat pe ikẽrẽm eykuk iap kay eyağuyba'ũm'ũm pima bit, Deus tak yağuyba'ũm ğu apẽn cuk adi ikẽrẽat epeğugẽğẽ iap kay — io'e Jesus.

²⁷ Oajēm ma'ğuto ip Jerusalém ka be. Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be xīgxīg pima paīyū kukukayū o'ju Jesusyū kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, Judeuyū kukukayū dak.

²⁸⁻³⁰ — Abu-a'ōbi ija'a beacat egujēm? — io'e ip Jesus pe. — Abu dak “Egujēm cuy,” i juk o'e ewebe? — io'e ip cebe.

— Abu-a'ōbi João Batista'ūm ijocecat mubatisasan'uk osunuy? — io'e Jesus. — Deus a'ōbi du? Ijodiat a'ōbi ġu xe'e? — io'e cebe ip. — Eywebe iboap muwēn puje, ōn tak abu-a'ōbi ōn jekukum iap oğuwēn eywebe — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje o'jekawēn cīcā ip jeweweju.

— Apēn kuka ace cebe? — io'e ip jewewebe. — “Deus a'ōbi” i wuy'e buje, “Apēnpuye dak eyetabut ġu epesop cekay?” i kuka o'e Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe. ³² — “Ijodiat a'ōbi,” i wuy'e buje bit, adeayū kuka itakoma jījā o'e wuykay — io'e ip. — Soat ip itabut João Batista'ūm Deus a'ōbi oekuku iap kay — io'e ip jewewebe.

³³ Imēnpuye:

— Ocetaybit ġu — io'e ip Jesus pe.

— Ka — io'e. — Abu-a'ōbi João Batista oeku iap epeğuwēn ġu owebe. Ōn tak abu-a'ōbi ōn jekukum iap oğuwēn ġu eywebe — io'e.

12

¹ Guyjom Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

— Ağokatkat uvadip o'tiptaida — io'e Jesus. — Tiptaida buje, korara o'ğugē. Uvadip koreren korara o'jomuy. Uva'abidi muwesōgsōğap o'ğugē. Uvadip wiwiap'a o'yamuy—umat'a. Warara'acayū o'jomuy tip wiwi an. Uva'a'in kuka o'yaūm tipwiwi'ukayū be ya'ade tip wiwiateim. Wara'at'a'in kuka o'yabu jexat'am. Kadai iwat wara'at ka kay o'ju.

² — Yabubuap ekaxi ajēm puje, kadai iwat jebuywatwat'ukayū o'ğuju tip wiwi'ukayū kay jekadai'a bu am.

— “Oxat'a juy epeyadujupit okay,” io'e cebe ip — io'e Jesus.

³ — Imēnpit tip wiwi'ukayū ibuywatwat'ukayū o'jat. O'yaokaka ip. Ibui puğ ma ip o'ğuyupit kadai iwat kay. Oajēm ip — io'e Jesus.

⁴ — Waram ġuto wara'at jebuywatwat'ukat o'ğuju. O'yamupāupā ip. Warēmtaksuğ ip o'e cebe. O'jepit ip jebui puğ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

⁵ — Waram ġuto warara'acayū jebuywatwat'ukayū o'ğujuju. Pūğpūğpūğ ma imujum. Imēn ma ikērēm ip o'jukuk. Pūğpūğ o'yamupāupā ip. Warara'acayū o'yaokaka ip. Poğ. Oe'ū'ū ip. O'jepit ip jebui puğ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

⁶ — Pūğ ma o'jepoyat cexe—ipot acā — io'e Jesus. — Cexe ikukpin cīcā osunuy. Amām jekpot ma o'ğuju.

— “Ibuyxim ip okpot jukuk,” kadai iwat o'e jewebe ma — io'e Jesus.

⁷ — Imēnpit uvadip wiwi'ukayū o'jekawēn jeweweju. “Ak'i! Kadai iwat ipot omuyku!” io'e ip jewewebe. “Cebay e'ū buje, ite ma kadai iwan je'e. Ga'a ayaoka. Wuyju ma uva dip iwan ace'e!” io'e ip jewewebe — io'e Jesus.

⁸ — Gebuje ipot o'jat ip. O'yaoka ip. Poğ. Oe'ū. Xik. Ijebit o'joxik ip uva dip pewi — io'e Jesus.

Imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

⁹ — “Āğ puk jeedop ip,” i du je'e uva dip iwat? — io'e Jesus Judeuyū kukukayū be. — Imēn ġu je'e! Ixe je'ju jekadaidip wiwi'ukayū aoka am — io'e. — Warara'acayū jomuy uva dip wiwian — io'e. ¹⁰ — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayũ o'e "Ite'a xipat ġu wita'a" i, i. Yakērē o'e cexe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e "Ite'a yadip ma" i, i. Uk'a muycemucemap'am o'e, i. ¹¹ Iboap xipat cĩcã wuyxe, Deus imēn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ġu du? — io'e Jesus cebe ip—Judeuyũ kukukayũ be.

¹² Iboap ekawēn co buje:

— "O'yaxik'iaiyũ buxim eyju!" i'e ojuy osunuy Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe. — "Tip ipot o'yaoka'iaiyũ buxim eyju" i'e ojuy osunuy wuywebe — io'e ip jewewebe.

Jesus daomũn ojuy o'e ip. Imēnpit iparara o'e ip ixe daomũnap puxim adeayũ buxim iparara buye. Imēnpuye Jesus o'suiwat ip—taomũn ojuyayũ. Ixeyũ dak o'jēm.

¹³ Gebuje Judeuyũ kukukayũ Fariseuyũ o'ġuju ip Jesus kay. Iecuġap Herodes ebekitkit tak o'ġuju ip cekay. Ixeyũ o'ġuju ip Jesus a'õmuwarurun ojuy. "Ēn iecuġap muymuy" i'e ojuy osodop ip. ¹⁴ Oajēm ip.

— Kariwa — io'e ip. — Soat em ēn icēmān e'em — io'e ip. — Apēn Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — "Iġo du xipat exe?" i'ũmġu ēn e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacũġ kadiat cocoap tomuju ġu ēn e'em "Teku xipat" i — io'e ip. — Roma ka kukat wuyedinheiro ojuyjuy cebe teidadam—César be. Teida buje wuyawēwēap ekawēn taġ ġu kuka ajeku? ¹⁵ Aceteida xe'e? Aceteida ġu xe'e? — io'e ip.

César ip o'jomuyat pin Jesus pe. Imēnpit Jesus itaybit o'e wa'õmuwarurun ojuy ip iam.

— Apēnpuye eyju wa'õmuwarurun ojuy? — io'e. — Dinheiro isurũġat cuy epetojot owebe. Ojojo buk — io'e Jesus.

¹⁶ Dinheiro isurũġat o'tojot ip cekay.

— Abu-biõġbuk ija be dinheiro be? — io'e. — Abu-butet tak ija be? — Jesus o'e.

— César biõġbuk, ibutet tak — io'e ip.

¹⁷ — Cemuojujuy epeġũm César be—wuyeipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeġũm cemuojujuy — io'e Jesus.

— Itaybitbin ma o'jede — io'e ip jewewebe.

Iba'ore o'e ip cebe ya'õbu am.

¹⁸ Saduceuyũ o'ju Jesus kay ġebuje bit. Tũybe wuye'ũ buje waram acejetait ġu iãn o'e ip. O'jekawēn ip ceweju.

¹⁹ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Imēn Moisés wuymutaybitbin:

Iwaġo e'ũ buje, jekitpit jewebumũn cuy jewaġo'ũm tayxibuk eju itayxibuk i'it'et'ũm pima, i. I'itkap puje, iwaġo'ũm ipot tieġ kuka o'e i'it, i.

Imēn Moisés o'ġutaybin kuyje — io'e ip. — Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e ip. ²⁰ — 7 be ikitpitpiyũ osodop ip — io'e ip. — Koapat o'jewebumũn. Ixe koapat'ũm jekpotpet'ũm puxen ma oe'ũ — io'e ip. ²¹ — Gebuje ikitpit o'jewebumũn jewaġo'ũm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ũm tak jekpotpet'ũm puxen ma oe'ũ. Imēnpuxim ma oe'ũ wara'at'ũm ikitpit'ũm tomujuat'ũm — io'e ip. ²² — Ibocewi 7 beayũ soat o'je webumũnmũn ip jewaġo'ũm tayxibuk eju—pũġ eju ma. Soat ip oe'ũ'ũ jekpotpet'ũm puxen ma. Soat oe'ũ ip pima, ayacat'ũm tak oe'ũ — io'e ip. ²³ — Waram ce'ũ'ũayũ etait puje, abu-tayxim xe'e je'e? — io'e ip. — Soat 7 beayũ o'jewebumũnmũn ip ceweju — io'e ip Jesus pe ya'õbuap ojuy.

²⁴ — Ijo'i ġu eyju e'em iboam — io'e Jesus. — Cedaġ ġu eyju jewaġuyġuy. Eyetaybit ġu Deus ekawēn. Eyetaybit ġu Deus warara'acat podi ma ja'õbacaap kuġ iam — io'e. ²⁵ — Waram jetait puje, wuyjuyũ jewebumũnmũn ġu ip —

io'e. — Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawën tojtjtot'ukat co'i — io'e Jesus.
²⁶ — Moisés emutupmubararaktup epetupcoco ġu du—wuye'ũ buje waram acejetait iatup? — io'e. — Deus ekawën ibararak opop kadai o'jedipesop iatup pe. Deus o'e Moisés pe:

Õn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i. Imën Deus o'e Moisés pe. Kuyje ixeyũ'ũm'ũm oe'ũ—Abraão'ũm, Isaque'ũm tak, Jacó'ũm tak. Imënpit: “Itabut mabuk ip okay,” io'e Deus — io'e Jesus. ²⁷ — “Itabut ip okay,” io'e Deus, waram ġuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ġu itabut Deus kay—itabëġayũ acã. Cedaġ ġu jĩã eyju e'em. “Wuye'ũ buje waram ġu acejetait,” i te'e ma eyju e'em — io'e.

²⁸ Moisés ekawën imutaybitbin'ukat kuy juk oajëm Jesus kay. Jesus ekawën o'ya'ĩjo—ya'õbu ojuyayũ eju iap ekawën.

— Aiyuuui! Itaybitbit cĩcã o'jede — io'e jexeayũ be. — Moisés ade ma wuymutaybitbin cedaġ wuyeku am Deus etabutpe iam — io'e Jesus pe. — Pu ġu ixekawën'in yoboġ cĩcã wuymukũyjobit am? — io'e.

²⁹ — Imën Moisés o'e — io'e Jesus.

Eya'õpicũġcũġ cuy epesop, Israel naxeġebitbit, i. Pũġ ma Deusat, i. Ixe kay wuyetabut, i. Ka'ũmġu wara'at deus, i. ³⁰ Deus cuy ikukpin cĩcã epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cĩcã buye, ibikuyap taġ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ġebum; kapikpiġ tak cuy epesop cebeam, i.

Imën Moisés wuymutaybitbin — io'e Jesus. ³¹ — Wara'at tak ixekawën'in yoboġ cĩcã wuymukũyjobit am. Imën o'e:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i — io'e Jesus.

— Ade ma Moisés wuymutaybitbin. Ijop ekawën'in kay bit cuy kũyjobin cĩcã ma epesop — io'e Jesus.

³² Gebuje Moisés ekawën imutaybitbin'ukat o'e:

— Kariwa — io'e Jesus pe — Etabitbit ma ën e'em — io'e. — Icëmãn ën e'em — io'e. — Pũġ ma Deusat omuy. Ka'ũmġu wara'at deusat — io'e. ³³ — Ikukpin cuy Deus ajukuk warara'acat kukpinap podin ma — io'e. — Wuyxe ikukpin puye, ibikuyap taġ cuy ajeku soat em; xipacat kay dak cuy ajop ġebum; kapikpiġ tak cuy ajop cebeam — io'e. — Xipan tak cuy warara'acat ajukuk wuyewekukap puxim — io'e. — Deus icokcok e'em wuywebe wũnca ũm puje paĩyũ be imupik am cetabixe. Ibodi ma bit icokcok e'em wuywebe xipan warara'acat kuk puje wuyewekukap puxim — io'e. — Wuyxe ikukpin cĩcã bima dak icokcok cĩcã e'em — io'e.

³⁴ Ya'õetaybit o'jede iap co buje, Jesus o'e cebe:

— Wũy ġu ën Deus ka wi — io'e. — Jekũyjobin ojuy ën Deus a'õ kay — io'e.

— Abu be jede but Jesus pe? — io'e ip soat ya'ĩjo'ibiyũ Jesus edeap co buje.

³⁵ Ibocewi Jesus wuyjuyũ mutaybitbin o'e Deus eju kawënwënap'a be—yaboġat'a be.

— Apënpuye “Cristo Davi naxeġebit—Deus emunaë,” i'e'em Moisés ekawën eymutaybitbin'ukayũ? — io'e Jesus. ³⁶ — Davi o'jekawën Deus biõġbuk a'õbi. Imën ixekawën'in ixekawën'in emudupmubararaktup pe:

Cristo okukat—Deus emunaë, i. Deus o'jekawën Cristo be, i. Xik'i Ekay itakomaayũ a'õbacaap cuy oġu'ũm, io'e, i. A'õ kay kũyjobin jeedop ip, io'e, i. Ën ixeyũ kukan'ũm pima oxema juy eġuy, io'e, i.

Imën Davi kuyje o'tupmubararak Deus biõġbuk a'õbi — io'e Jesus. ³⁷ — “Ën ma okukat,” io'e Davi Cristo be—Deus emunaë be. Imënpuye ibapuk ma wuyxe Davi naxeġebit acã ġu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

Adeayũ icokcok cĩcã ip o'e Jesus ekawẽn co buje.

³⁸⁻³⁹ — Moisés ekawẽn eymutaybitbin'ukayũ ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e Jesus adeayũ be. — Eymuġuykukukum ip. Jesay iwaruat kuġ ip jekukum warara'acat muyak am jekay. Jewexe ip ya'õbuyxi jĩjã. Soat etabutpe ce'aweroroap pe warara'acayũ ya'õbuyxim jewēju ip kawẽnwẽn pima, icokcok e'em ip — io'e. — Kariwawayũ abikbikap pe yabik pin ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Petatam pima icokcok e'em ip koap jekõn ãm kariwawa ekõn'ũm awap ma — io'e. ⁴⁰ — Itayxibuk muġuykukukum ip ibubut pu am — io'e. — Ibun ma ip jewexe kawẽnwẽn Deus eju “Teku ya'õbuyxiat” i'e ojuy warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat ixeyũ be warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.

⁴¹ Gebuje Jesus oajẽm dinheiro mũn'a kay. Ya tẽġ ma oabik Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboġat'a be. Iboce ajẽmjẽmayũ jojom o'e ya be jedinheiro mõġmõġayũ jojom. Ibubut adeayũ dinheiro mõġmõġ ip o'e ade.

⁴² Gebuje itop'ũm e'ũ'ibit oajẽm—ibubut kuġ'ũmat. Dinheiro isurũġat o'jomõġ ya be xepxep. Ixeyũ xepxep isurũġat tei'it ma osodop. ⁴³⁻⁴⁴ Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Ak'i juy epesop ixē ayacat kay—ibubut kuġ'ũmat kay—itop'ũm e'ũ'ibit kay — io'e. — Ixeyũ ma ade jexewiat'in o'jomõġ dinheiro ibubut adeayũ — io'e. — Deus xe bit ade ġu o'jomõġ ip. Ade kuġ mabuk ip. Ixe ayacat yopit ma o'jomõġ jedinheiro. Deus xe bit ade jĩjã o'jomõġ, soat jexewiat o'jomõġ puye—jexat puap ojuy ma o'jomõġ puye — io'e. — Ajo-kuġ ġasũ ixē ayacat? Ka'ũma kuġ ma! Imẽnpuye Deus xe ixē ayacat warara'acat pe o'jomõġiap podi ma o'jomõġ — io'e Jesus.

13

¹ Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi Jesus cẽm puje, ceweju etaybitbinat o'jekawẽn ceweju uk'a jojom pima.

— Kariwa, ak'i juy ece! — io'e. — Wita'a yaboġ cĩcã ġu du? Uk'a yadip cĩcã! — io'e.

² — Ite'a yadip cĩcã du exe? Xipat cĩcã du ite'a exe? — io'e Jesus. — Xepxep'a jewa'atẽġtẽġ ġu je'e wita'a. Soat'a je'aedu — io'e Jesus.

³ Guyjom Jesus oabik Oliveira dip'a bicũġpe—co'a bicũġpe. Oabik Deus eju kawẽnwẽnap'a weġũn—yaboġat'a weġũn. Ebadipdip ceweju etaybitbinayũ o'jekawẽn ceweju. Jaġepũġ pima Pedro o'jekawẽn ceweju, Tiago dak, João dak, André dak—ebadipdip.

⁴ — Puġũn soat'a je'aedu? Ajo je'bapuk iboap em pima? Ajo ġubapuk Deus je'aedu awap? — io'e ip.

⁵⁻⁶ Gebuje Jesus ixeyũ o'ġutaybin.

— Adeayũ omuyku “Deus omudot,” i napa ma e'em warara'acayũ be. “Jesus Cristo õn,” i napa ma je'e ip soat pe. Ixeyũ ade ġuġuykuku. Imẽneju eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuġuykukuap puxim! — io'e. ⁷ — “Jenopaġõġõm ip ijoxĩn ma,” i warara'acayũ e'em pima, “Jenopaġõġõm ip wũyat eipi be,” i'e'em pima dak, eypararam ġu juy epesop. Imẽn cuy je'bapuk. Imẽnpit soat puk oi'ũm ġu — io'e. ⁸ — Pũġ eipi watwat nopagaõġõm je'e wara'at eipi watwat eju. Pũġ ka watwat nopagaõġõm je'e wara'at ka watwat eju. Ipi jexixi ijoce, iboce dak soat ka daġ. Reren cĩcã je'e ip soat ka daġ. Yopit ma ipiat supi'ajo ip koam ipi daġayũ. I'itpin'isumapi jo'ma je'e koam. Guyjom pit ipiat supi'ajo jĩjã ma ip — io'e. ⁹ — Eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuġuykukuap puxim — io'e. — Eykay itakomaayũ jeydaomũn. Jeydujowat ip ibimãmãayũ ekawẽn coco'ukayũ be. Jeymupokupok ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Jeydujowat ip iecuġapyũ etabixe, ipi kukukayũ

etabixe dak, eyetabut okay buye. Kawēn idipat epeḡuwēn cebe ip — io'e. ¹⁰ — Kawēn idipan soat ka daḡayū mukūyjom'ūm pima, ipi buk i'ūm ḡu. ¹¹ Jeydaomūn ip. Ika kukukayū etabixe ip eydujowat puje, eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop. “Apēn paxi oce'e?” i'ūmḡu juy epe'e. Ixeyū etabixe buje, Deus ma jeymutaybin apēn epe'e iam. Eya bewi ḡu juy epeḡuwēn. Deus biōḡbuk cuy jeymutaybin imuwēn ām — io'e. ¹² — Ixe kabia bima adeayū jebadipyū kay itakoma je'e, ixeyū webekitkit puye. Iwaḡo jekitpit je'ḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Ikitpit tak jewaḡo je'ḡūm yaoka am. Cebayū dak jekpot je'ḡūm cebe ip yaoka am. Ipotpetayū dak itakoma je'e jebay kay. Jebay je'ḡūm ip cebe yaoka am — io'e. ¹³ — Soat itabut'ūmayū itakoma jījā je'e eykay, eyetabut okay buye. Ipiatpi'ajojom ma'ḡu eybu'u ḡu okay bima, Deus jeydaxijo. Jeydakoy jexeam — io'e.

¹⁴ — Ipararu jījāat epejojo — io'e. — Imōḡpiat pe jeedop—Deus eju kawēnwēnap'a be — io'e. — (Eyetarybin cuy epesop ijudup coco'ukayū!). Ipararu jījāat iḡo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūḡ kay Judéia eipi watwat — io'e. ¹⁵ — Eyduk'a eakiju bima, epeōm ḡu juy eyduk'a be yabeat pum — io'e. ¹⁶ — Eykat pe bima, epeyepit ḡu juy eyduk'a kay eyesay bum — io'e. ¹⁷ — Ixeyū kabia daḡ iba'ore jījā je'e yukreḡayū enapōn ām, je'it mutitinayū enapōn ām tak. ¹⁸ “Ihi bima ḡu juy ixeyū eḡudot ipiatpi'ajo an ocewebe,” i juy epe'e Deus pe. ¹⁹ — Ixeyū kabia daḡ soat ipi daḡayū ipiat supi'ajojo jījā. Ibitpi bit ipiat asupi'ajo ḡu Deus pe ipi mubapuk isum — io'e. — Waram pit ibitpi ḡu acesupi'ajo—ixeyū kabia daḡ acā — io'e. ²⁰ — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ūm'ūm pima, ka'ūma kuka o'jewedaxijo. Imēnpit: “Pūḡpūḡ kabia acā ipi watwat supi'ajojo,” io'e Deus kuy bima. “Pūḡpūḡ kabia acā,” io'e Deus, taxijo am o'taē'iyū ikukpin cīcā cexe buye — io'e.

²¹ — Wara'acat je'e eywebe napa ma “Ak'i! Teku Cristo—wuydaxijojo'ukan Deus emunaē,” i. “Ak'i! Goku Cristo,” i dak je'e. Imēn i'e buje, eyetabun ḡu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. ²² — Jewexe Deus emunaēhēyū jebapuk, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Wuymucoatcoanap ḡubapuk ip Deus emunaēhēyū muḡuykuku ojuy. Deus a'ōbacaap ḡubapuk ip imuḡuykuku ojuy. ²³ Guyjom jajēm ip adeayū muḡuykuku ojuy iap kuy oḡuwēn eywebe. Gebu'i epe'e wekawēn kay ixeyū be eymuḡuykukuap puxim — io'e.

²⁴⁻²⁵ — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje kabi beacat muycemcemap iaruaru je'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi ḡu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ḡu je'e. Kabiok je'e. Kasopta dak ida'at kabi kadiwi — io'e. ²⁶ — Gebuje okop ipi kay. Kabikerereat taḡwi okop. Soat waḡo ōn. Wa'ōbacaap kuḡ okop, odipap kuḡ tak. Soat ipi daḡayū je'e “Jesus warara'acat podi ma ya'ōbaca,” i. “Warara'acat podi ma idip,” i je'e ip. “Abu ixe jo'iat? Ka'ūma ma,” i je'e ip — io'e. ²⁷ — Gebuje Deus jekawēn tojotjot'ukayū ḡuju soat taḡwi. Ixeyū ḡuju jemunaēhēyū kay. Jemunaēhēyū ip ḡu'awero soat taḡwi. Kabi daḡwi ixeyū ḡu'awero ip, ipi daḡwi dak — io'e.

Jesus waram jedocap o'ḡuwēn jewēju etaybitbinayū be.

²⁸ — Gebum cuy epesop wajēmap kay figueira'ip kay ḡebum pima — io'e. — Figueira'a bikit cēm puje, “Koato ijasūn ma,” i'e'em eyju, dup cēm pima dak — io'e. ²⁹ — Imēnpuxim soat ipi daḡayū ipiatpi'ajojom pima, “Gaxīn ma Jesus jajēm,” i juy epe'e — io'e. ³⁰ — Gasūayū'in iboap coco ip je'ū awap. Gebum cuy epesop iboap kay! — io'e. ³¹ — Kabi i'ūm, ipi dak. Wekawēn pit i'ūm ḡu. Wekawēn kayayū bit soat em jeedop — io'e.

Imēn Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju.

³² — Itaybit ġu ip wajēmap kabiam, ipiatpi'ajoap kabiam tak — io'e. — Deus ekawēn tojtjot'ukayū itaybit ġu ibo kabiam. Ōn Deus ipot. Ōn tak wetaybit ġu ibo kabiam. Webay acā itaybit — io'e. ³³ — Eyetaybit ġu puje oajēm iam. Imēneju epejowiwi juy aġ. Wajēmap wiwim cīcā juy epesop — io'e. ³⁴ — Wajēmap kariwa epicat puxim — io'e. — Kariwa o'jēm jeduk'a bewi. “Ijoce ma epesop,” io'e jebuywatwat'ukayū be — io'e. — “Epeyekapik oka be,” io'e cebe ip — io'e. — Jeduk'a exīntabi wiwi'ukat pe “Ijoce ma eġuy warara'acat pe obubut tujupa'umap puxim,” io'e kariwa — io'e. — “Wepicap wiwim cuy epesop,” io'e cebe ip — io'e Jesus. ³⁵ — Ixe kariwa buxim ōn tak — io'e. — “Puġūn paxi waram wekariwa je'pit?” i eyju e'em. Katpuje paxi ocepit. Iximadakpe paxi ocepit. Kabiakay paxi ocepit. Kabia'isu paxi ocepit. Eyetaybit ġu pūġūn ocepit iam — io'e. ³⁶ — Imēnpuye juy epejowiwi aġ. Ocepicap wiwim cuy epesop. Obu'u jījā eyxen ma eydobuxik am wepit puje! — io'e. ³⁷ — “Epejowiwi juy aġ,” i ōn e'em soat pe. “Epejowiwi juy aġ,” i ōn e'em eywebe dak — io'e Jesus jeweju etaybitbinay ū be.

14

¹ Xepxep kabia peta e awap cekay itakomaayū Jesus daomūn ojuy ip—Pāsoa epeta e awap. Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a. Ijop epeta muġēġēm pima apēn Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ġebum'uk ip osodop. Iba'arēm Jesus daomūn ojuy ip. Paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy osodop ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Jesus kay itakoma osodop ip.

² — Petatam pima bit Jesus ataomūn ġu adeayū be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewebe.

³ Jesus Betânia ka be osunuy. Simão duk'a be osunuy—ierep tūibit tuk'a be. Jekōnkōn pima ayacat oajēm Jesus kay. Timūn'a kuġ oajēm—wita'a muġēġē'a kuġ. (Wita'a butet alabastro i osunuy). Tide'oati otinuy ya be. (Tide'oati butet nardo i osunuy). Judeuy'u ce'ūat mude'o'o'uk ip osodop nardodim. Tideiboġ cīcā otinuy. Ayacat oajēm Jesus kay. Timūn'a ū o'su'ūkaka. Tideo'ati o'tidi Jesus a be Jesus ikukpin cīcā cexe buye. ⁴ Iboceayū bit pūġpūġ itakoma o'e ayacat kay ixē o'tidi buye.

— Ak'i! Etidi! — io'e ip. — Etimukereren — io'e ip ayacat pe. ⁵ — Tide'oati deida buje, kajuk teiboġ ejat! Ade kuka juk dinheiro isurūġat ejat prata muġēġē — io'e ip. — 300 be kuka juk ejat! Tadaybotbocayū be kuka juk dinheiro eġūm — io'e ip cebe.

Ya'ōpuruġ ip ayacat o'ġukorēm o'timukereren puye.

⁶ — Āġjeenuy ayacat jekpiwan — Jesus pit o'e. — Epeġukorēm ġu juy — io'e. — Cekaykay ġu! Xipacan ma teku o'e owebe! — io'e. ⁷ — Tadaybotbocayū soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyū buywan put eywebe. Ōn pit soat em ġu oġuy eyxe. Soat em ġu xipacan ey'e but owebe — io'e. ⁸ — Ite ayacat tide'oati kuġ osunuy. Tiūm put owebe. Ojebit o'ġude'on, oje'ū ġu buk ma'ġu. Wetabēġ pima ma kuy omude'on okot awap — io'e. ⁹ — Okay itabucayū kawēn idipat ġuwēnuwēn soat kaka daġ. Apēn ite ayacat o'tidi wa be iap ġuwēnuwēn tak ip soat kaka daġ. Soat ka watwat ġebum je'e apēn ixē o'e iap kay. Ġebum cuy epesop iboap kay — io'e Jesus.

¹⁰ Ġebye Judas Iscariotes o'ju paīyū kukukayū kay.

— Jesus cuy oġūm eywebe yaoka am — io'e cebe ip. Ixe Judas Iscariotes 12 beayū'in osunuy.

¹¹ Ixe ekawēn co buje, icokcok cīcā o'e ip paīyū kukukayū.

— Dinheiro juy oceġūm ewebe iūmapteim — io'e ip Judas pe.

Imēnpuye “Gasū du Jesus ūm put owebe paīyū kukukayū be?” i'e'em jewebe ma oeku. Cekay itakomaayū be Jesus ūmap kudadam oeku.

¹² Jesus o'jekōn jeweju etaybitbinayū eju Páscoa epeta bima. Páscoa epeta bima Judeuyū ovelha aokaka'uk osodop ip—koapat kabia bima. Soat ip pão'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a. Ixe kabia be ceweju etaybitbinayū o'jekawēn Jesus eju.

— Poce wuyxan oceḡuḡē Páscoa epeta be i'o am? — io'e ip.

¹³ Gebuje Jesus xepxepayū o'ḡuju Jerusalém ka kay jeweju etaybitbinayū.

— Epeju juy ikaboḡatka be — io'e cebe ip. — Aḡokatkat epetobuxik—idibi mūn'a kuḡat. Ceweju juy epeju — io'e. ¹⁴ — Uk'a be iōm puje, epeōm cuy ceweju — io'e cebe ip. — “Ocekariwa e'em: ‘Apu'a be juy ocekōn Páscoa kabia oweju etaybitbinayū eju?’ i,” i juy epe'e iḡo duk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹⁵ — Ixe jeduk'a yabimubapuk eywebe—umat'abi, yabiboḡat'abi — io'e. — Kuy mesa kake iḡo'abi be, abikbikap tak. Soat ixipan je'e kuy — io'e. — Iḡo'abi be ovelha juy epejoyoy wuywebe i'o am Páscoa kabia be — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁶ Gebuje ceweju etaybitbinayū o'ju ikaboḡatka be. Soat o'tobuxik ip apēn cuk cebe ip Jesus o'e iap taḡ. Iḡo'a be ovelha ip o'joyoy Páscoa kabia be i'o am.

¹⁷ Kabiḡ pima Jesus oajēm iḡo'a be jeweju etaybitbinayū eju—12 beayū eju. Oabik ip mesa akokoreren. ¹⁸ Jekōnkōn pima Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Pūḡ ey'in oūm okay itakomaayū be waoka am—oweju jekōnkōnat ma — io'e.

¹⁹ Iḡuycūḡcūḡ o'e ip.

— Ōn xe'e? — io'e'e ip pūḡpūḡpūḡ.

²⁰ — Pūḡ eyju'in — io'e Jesus. — Oweju prato be pão'a o'yamuerep'iat ma — io'e. ²¹ — Soat waḡo ōn. Apēn oje'ū iaptup taḡ oje'ū—Deus ekawēntup taḡ — io'e. — Karem ḡu ipiat supi'ajo oūmat pīt. Xipat kuka adi a'ḡu ixē bit o'jebapuk'ūma — io'e Jesus.

²² — We'ūap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.

Jekōnkōn o'e jeweju etaybitbinayū eju. Jekōnkōn pima Jesus pão'a o'yabu.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pão'a eyaūm ocewebe — io'e Jesus Deus pe.

O'yamuweka. O'yaūm cebe ip.

— Juku, epeya'o — io'e cebe ip. — Ite ojebit — Jesus o'e. — Pão'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²³ Tikōnkōnap o'jat. Uva'abidi o'tinuy tikōnkōnap pe.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Uva'abidi etiūm ocewebe — io'e Deus pe.

Tikōnkōnap o'ḡūm cebe ip. Soat ip o'tikōn.

²⁴ — Juku. Epetikōn. Ite odoy — io'e Jesus. — We'ū buje odoy jedoyekoreren “Adeayū bewi ikērēat oju'uk,” io'e Deus puye — io'e. — Imēnpuye Deus adeayū ḡuisun. Cūḡ ma jeedop ip cexe—Deus xe — io'e. ²⁵ — Icēmān ōn e'em eywebe. Waram ḡu otikōn uva'abidi soat ipi watwat Deus a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Soat ipi watwat ya'ō kay kūyjobin pima bit, tiisuati otikōn uva'abidi — io'e Jesus. Imēn Jesus o'e cebe ip: — We'ūap kay ḡebum cuy epesop — i.

²⁶ Gebuje soat ip o'jebibododon Deus kay. Umat'a bewi ip o'kop. O'ju ip co'a bicūḡpe—Oliveira dip'a bicūḡpe.

²⁷ Oajēm ip Oliveira dip'a bicūḡpe. Jesus waram o'jekawēn ceweju ip.

Soat eyju operem — io'e. — Epeyenapōn — io'e. — Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn:

Ovelhayū kukukat oyaoka, i. Soat ip jepōḡpōḡ iōhōyū, i.

Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn — io'e Jesus. ²⁸ — Imēnpit we'ūap tomukadi Deus waram ġuto omutait. Ōn ovelha kukukat puxim. Okay itabucayū ovelhayū buxim. Oju eywap Galilía eipi be — io'e.

²⁹ — Soat ip jepere obureyū. Ōn pit jepere ġu — io'e Pedro.

³⁰ — Tapu, icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be. — Ijop exima ma: “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e ebapūġ em — io'e. — Xepxep em sapokay ede awap: “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e — io'e Jesus.

³¹ — Oce ġu ma buk “Obure ġu teku,” i, eweju waokaap puxim — io'e Pedro. Ya'ōpuruġ o'jede. Soat cewejuayū imēn o'e'e.

³² Gebuje o'ju ip kadaihiaptip kay. Kadaihiaptip putet Getsēmani i osunuy. — Jocebuku epabikbik — io'e Jesus. — Deus eju buk ōn jekawēn — io'e jewēju etaybitbinayū be.

³³ Ibocewi Jesus o'ju kawēn ām Deus eju. Pedro o'tujowat jewēju, Tiago dak, João dak. Iġuycūġ cīcā o'e. Yaġuy'ūm o'e ipiatpi'ajoap kay.

³⁴ — Je'ūmayū jo'i ōn oġuycūġap pibun — io'e. — Aġ cuy epesop ijoce — io'e.

³⁵ Bosusu Jesus o'ju. Iboce o'jepo ipi ju jeġuycūġap pibun.

Gebuje o'jekawēn Deus eju.

— Bay — io'e. — Odaxijom ece we'ūap puxim, ěn odaxijo pin pima — io'e Deus pe. — Ipiat esupi'ajoat ġu owebe — io'e. ³⁶ — Bay — io'e. — Webay ěn. Soat iba'ore ġu ewebe. Omuwedem ece ip owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'ōbi bit we'ū pin ġu. ěn ebikuy bima bit, oje'ū — io'e Deus pe.

³⁷ Gebuje ebapūġayū kay o'jepit—Pedro kay, Tiago kay dak, João kay dak. Ixet ma ip o'tobuxik.

— Simão Pedro — io'e. — Exet ma du? — io'e. — Pūġ hora dak tu aġ pa'ore ewebe? ³⁸ Aġ cuy epesop! — io'e cebe ip ebapūġayū be. — Xen ġu juy epesop. Deus eju juy epeyekawēn eywebe ikērēat muġēap puxim—eywee Satanás a'ō kay kūyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jījā ikērēat muġē ām. Imēnpit ikērēat epeġuġē eya'ōbaca'ūm puye. Imēneju Deus eju juy epeyekawēn ixē a'ōbacaan kuġ eyeku am — io'e cebe ip.

³⁹ Gebuje bosusu o'ju waram. Kuyat ekawēn puxim waram o'jekawēn Deus eju. ⁴⁰ Jesus waram o'jepit ebapūġayū kay. Ixet ip o'tobuxik ma'ġuto. Itaxeebaca o'e ip xet pibun.

— Apēn tak Jesus pe acejede? Wuyxexet teku wuydobuxik — io'e ip jewewebe.

⁴¹ Jesus waram o'jepit bosusu. Waram o'jekawēn Deus eju. Waram ġuto o'jepit ebapūġayū kay.

— Eyxet mabuk tu? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk tu eyju? — io'e. — Kuy o'e xexecap! Soat waġo ōn. We'ūap kabia kay ōn ajēm — io'e. — Ġasū oūm ip ikērēat mujurūġrūġ'ukayū be waoka am. ⁴² Epe'āy! — io'e cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Oūmat omuyku! Ġa'a atopabijuk ip — io'e.

⁴³⁻⁴⁴ Judas oajēm Jesus kay. Yajēm puje, Jesus kawēnwēn mabuk osunuy jewēju etaybitbinayū eju. Ixe Judas 12 beayū'in osunuy. Jesus eju jekuku'uk osunuy.

— Wuyajēm puje juy owebe yaġobukōn'ibit cuy epejat — i juk o'e ixē Judas jewējuayū be—Jesus aoka ojuyayū be. — Cem ma juy epetujowat — i juk o'e cebe ip.

Ixe Judas oajēm Jesus kay. Ceweju adeayū oajēm paja kukuġ, jeba'ip kukuġ tak. Paīyū kukukayū ixeyū o'ġuju Jesus daomūn ām, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, Judeuyū kukukayū dak. ⁴⁵ Yajēm'isum ma Judas o'ju Jesus kay.

— Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe.

⁴⁶ Judas eju oajēmiayu Jesus o'jat. Cem ma o'taomūn ip. ⁴⁷ Imēnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Paīyū kukukayū ebekit gūybuikibi o'suḡuybuikibika. O'suḡuybu'uk pajam.

⁴⁸ Gebuje Jesus o'jekawēn oajēmiayu eju.

— Eyju dak epesot odaomūn ām paja kukuḡ, eyba'ip kukuḡ tak ibabikurukat taomūnap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ḡu ōn pit! — io'e. ⁴⁹ — Ade kabia adi oḡuy eyxe. Imukūyjom'uk cuk adi oḡuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be — io'e. — Iḡo'a be ḡu bit eyju odaomūn. Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawēntup apēn ip odaomūn iaptup — io'e. — “Ibabikurukat taomūnap puxim ixē taomūn ip,” i'e'em iḡodup — io'e. — Imēn ma odaomūn ip ḡasū dak — io'e Jesus.

⁵⁰ Gebuje soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitbinayū. Soat ip o'watwat.

⁵¹ Jesus daomūnmūn ip pima aḡokatkat o'ju Jesus nomuju—yaypan'isuat. Jeekabek kuḡ acā oeku. Iekabek o'jat ip Jesus daomūnayū. Yaypan'isuat taomūn ojuy ip. ⁵² Imēnpit jeekabek o'suiwat jedaomūnap puxim. Toti'ūm ma o'jenapōn jeparara pibun.

⁵³⁻⁵⁴ Gebuje taomūn'ibiyū Jesus o'tujowat paīyū kukukat kay.

Wūy ma Pedro o'ju Jesus nomuju jeparara pibun. O'ju paīyū kukukat tuk'a kay. Imēnpit tuk'a naxīnōm pe osunuy. Xik'i osunuy sorarayū parakpe. Jewewewem o'e daxa etako be.

Gebuje paīyū kukukayū o'je'awero ip Judeuyū kukukayū dak, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ixeyū ma ibimāmāyū coco'ukayū osodop ip. O'je'awero ip ibimāmāyū ekawēn cocoap'a be. O'je'awero ip Jesus xipat ḡu iap mubapukap ojuy yaoka am. ⁵⁵ Ibimāmāyū ekawēn coco'ukayū warara'acayū kudadam o'e ip Jesus muymuy am. Ibikuy o'e ip xepxepayū be pūḡ taḡ ma Jesus muy am. Jesus aoka ojuy ip. ⁵⁶ Adeayū napa ma ip Jesus o'yawēḡmukērērērēn. Imēnpit pūḡ taḡ ḡu o'yawēḡmukērērērēn ip—wara'at taḡtaḡtaḡ ma. Jesus muymuy ijā o'e ip. ⁵⁷ Warara'acayū imēn napa ma Jesus o'yawēḡmukērērērēn soat etabutpe.

⁵⁸ — “Ijop'a Deus eju kawēnwēnap'a oyamu'ūm—ijodiat emuamuy'a oyamu'ūm,” i kuy juk o'e ite ma — i napa ma o'e ip. — “Xepxep xet kap puje wara'at'a oyamuy,” i kuy juk o'e ite — io'e ip napa ma. — “Ijodiat emuamuy'am ḡu je'e,” i juk o'e — i napa ma o'e ip. — Imēn ixē ekawēn oceya'ījojo — io'e ip napa ma.

⁵⁹ Imēnpit pūḡ taḡ ḡu ip o'yawēḡmukērērērēn—wara'at taḡtaḡtaḡ ma.

⁶⁰ Ixeyū ekawēn co buje paīyū kukukat o'āy soat wap jekawēn ām Jesus eju. — Apēnpuye ecede ḡu awēḡmukērērērēnayū kay? — io'e. — Icēm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶¹ Imēnpit Jesus mūḡ ma osunuy. O'jede ḡu.

— Ēn tu Deus emunaē? — io'e. — Soat wuyju e'em: “Ēn xipat cīcā,” i Deus pe. Ixe ipot tu ēn? — io'e Jesus pe.

⁶² — Hm hm — io'e Jesus. — Ixe ipot ma ōn — io'e. — Soat waḡo ōn — io'e. — Ojojom epe'e. Xik'i oḡuy Deus xe ibaat kadi. Ixe Deus soat podi ma ya'ōbacaat. Cexe ōn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixē eju. Guyjom ijodi waram ojut. Kabikerereat taḡwi okop — io'e Jesus.

⁶³⁻⁶⁴ Iboap co buje paīyū kukukat jesay o'ḡuwēk jetakoma pibun.

— Tūybe Deus jo'i ōn iān teku e'em — io'e. — Kuy epeya'ījojo ixē ekawēn — io'e. — Warara'acayū ḡu ajokudada ixē awēḡ mukērērērēn ām. Deus muymuy teku — io'e. — Apēntak ace'e cebe? — io'e cebe ip.

— Ga'a ayaokaat — io'e ip. — Ikērēat kuḡ teku Deus xe — i napa ma o'e ip ibimāmāyū ekawēn coco'ukayū.

⁶⁵ Jesus o'ğuxiuxi ip pũğpũğ ixeyũ'in jetakoma pibun ma. Jesus o'topamuekabek ip pağõm. O'yaokaka ip.

— Abu aokakam i ece! — io'e ip iwaywayway am.

Jesus pu buje sorarayũ dak jebum o'yaokaka. Soat tağ ma o'yaokaka ip.

⁶⁶ Pedro mabuk uk'a daxirõğ pe bima, paĩyũ kukukat puywatwat'ukat o'ju Pedro kay. Ayacat o'ju cekay. ⁶⁷ Ixe ayacat Pedro o'jojojo jewewewem daxa etako be. O'jeak cĩcã cekay.

— Ën tak mo Jesus eju ejeku—Nazaré ka bewiat eju — io'e Pedro be ayacat.

⁶⁸ — Õn ġu! Apên ãn e'em? Ixe bure ġu õn! — i napa ma o'e Pedro.

Ibocewi Pedro o'ju uk'a ekorara exĩntabi be. Sapokay o'jede ġebu je bit.

⁶⁹ Ixe ibuywatwat'ukat waram Pedro o'jojojo iboce.

— Jesus bure tedaku! — io'e iboceayũ be.

⁷⁰ Imēnpit Pedro napa ma o'e ġuto:

— Ite bure ġu õn — i.

Ibũnbũn pima iboceayũ o'jekawēn Pedro eju.

— Ocetaybit ãn. Ejojo oceju ceweju. “Ite bure ġu õn,” i'ũmġu juy ece! — io'e.

— Ën tak Galiléia eipi bewiat! — io'e.

⁷¹ — Dapxi ãn! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ġu õn! Ceweju õn pit ocekuku ġu — i napa ma o'e. — Õn icēmãn e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e.

⁷² Sapokay waram o'jede ġebu je bit. Pedro Jesus a'õ kay o'jeġebu.

— Ijop exima ma: “Ite bure ġu õn,” i napa ma ece'e ebapũğ em — i juk o'e Jesus cebe. — Xepxep em sapokay ede awap: “Ite bure ġu õn,” i napa ma ece'e — i juk o'e Jesus cebe.

Iboap kay o'jeġebu Pedro. O'jewemuġuycũğ cĩcã. O 'tõn.

15

¹ Kabia isum paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip, Judeuyũ kukukayũ dak, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, ibimãmāayũ ekawēn coco'ukayũ dak. O'je'awero ip jewawē ãm apên Jesus aceyaoka iam. Jesus o'subamukirikat ip.

O'tujowat ip Pilatos kay—Judéia eipi kukat kay. Pilatos o'jekawēn Jesus eju.

² — Ën tu Judeuyũ kukukat? — io'e Pilatos Jesus pe.

— Ën imēn e'em owebe — io'e Jesus.

³ Jesus o'jomuymuy jĩjã ip Pilatos pe paĩyũ kukukayũ.

⁴ — A'õpicũğ cuy ece! Emuymuy jĩjã ip — io'e Pilatos Jesus pe. — Apēnpuye ãn jedem ġu? — io'e Jesus pe.

⁵ Imēnpit Jesus mũğ ma osunuy. Imēnpuye Pilatos yağuyabi'ũm o'e.

— Apēnpuye mũğ ma teku e'em? — io'e jewebe ma.

⁶⁻⁷ Ağokatkat daomũnmũnap'a be osunuy—iecuğap ebekitkit eju jenopağõgo'ibiyũ xe. Ibutet Barrabás i osunuy. Soat ip cuk wara'acat o'yaoka daomũnmũnap'a beayũ iecuğap ebekitkit eju jenopağõğõm pima. Páscoa epeta bima iecuğap pũğ ma taomũnmũnat mujēmjēm'uk osunuy daomũnmũnap'a bewi. Adeayũ emuojuyjuy mujēmjēm'uk osunuy.

⁸⁻¹¹ ġebu je adeayũ o'je'awero Pilatos xe—iecuğap xe.

— Ijop epeta bima taomũnmũnat mujēmjēm'uk eğuy — io'e ip. — Pũğ cuy eğujēm ġasũ dak ocewebe, — io'e ip Pilatos pe.

Paĩyũ kukukayũ itabutkarey o'e ip Jesus kay adeayũ cekay jĩjã buye. Imēnpuye o'tujowat ip Pilatos pe. Pilatos itaybit osunuy paĩyũ kukukayũ itabutkarey Jesus kay iam. Paĩyũ kukukayũ kuy o'e adeayũ be: — Barrabás cuy epejoojuy Pilatos pe imujēmãn daomũnmũnap'a bewi — i.

— Judeuyũ kukukat mujēmān pin tu eyju owebe? — io'e Pilatos Judeuyũ be.

— Ap! — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

¹² — Apēntak oce ite aḡokatkat pe—Judeuyũ kukukat i eyju e'emat pe? — io'e ma'ḡuto Pilatos adeayũ be.

¹³ — Esubamupayaat korosa be imuy'ũ ām — io'e ip.

¹⁴ — Apēnpuye osubamupayaat? Ikērēat o'jukuk ḡu teku—pũḡ em tak ka'ũma! — io'e Pilatos.

Imēnpit biḡ ma ya'ōberen o'jewāwā ip:

— Esubamupayaat korosa be imuy'ũ ām — i.

¹⁵ Imēnpuye Pilatos Barrabás o'ḡujēmat daomūnmūnap'a bewi. O'ḡujēmat adeayũ mucokcokap ojuy. Jesus o'tujowacat sorarayũ be.

— Jesus cuy epeḡupok ixee muḡēḡēbum — io'e sorarayũ be. — Epesubamupaya korosa be imuy'ũ ām — io'e cebe ip.

Imēn Pilatos o'e adeayũ mucokcokap ojuy.

¹⁶ Gebuje sorarayũ Jesus o'tujowat iecuḡap tuk'a kay. Tuk'a eaki be o'tujowat. Warara'acayũ o'takoy ip sorarayũ—jewejuacat'in ma.

— Ga'a ite ma ajowaywayway — io'e ip jebureyũ be.

¹⁷ Iwaywayway am iekabek ip o'ḡuōm cebe—ipakpukḡũḡūnat. Widao-hobune o'subunemuwakēn ip yakoreren am. O'jomōḡ ip yakoreren.

¹⁸ — Ēn ma Judeuyũ kukukat! — io'e ip iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ēn a'ōbuyxi — io'e ip iwaywayway am.

¹⁹ O'yamupāupā ip im. O'ḡuxiuxi ip. O'jēḡ'aecōḡcōḡ ip cewap iwaywayway am: — Soat podi ma ēn a'ōbuyxi — i'e'em cebe. ²⁰ Iwaywaywayap epere buje iekabek o'ju'uk ipakpukḡũḡūnat. Cesay ip waram o'ḡuōm cebe. O'tujujēm ip uk'a eaki bewi ibamupaya am korosa be imuy'ũ ām.

²¹ Tujujēm pima oajēm ip aḡokatkat kay. Aḡokatkat ajēmjēm o'e koḡūnpi bewi. Ibutet Simão i osunuy. Cirene ka bewiat osunuy. Alexandre ebay osunuy, Rufo ebay dak.

— Korosa juy ejukuk Jesus pe ikukap puxim — io'e sorarayũ ixē Simão be.

²² Jesus o'tujowat ip co'a kay. Gólgota i co'a butet osunuy. (Gólgota ce'uat aririt'a iape wuya'ōm). Oajēm ip. ²³ Iboceat mirradup o'tupmuwekoy uva'abidi be wuypipimu'ūmaptim.

— Juku! Etikōn — io'e ip Jesus pe.

— Ap! — io'e bit.

O'tikōn ḡu.

²⁴ Gebuje sorarayũ Jesus o'subamupaya ip korosa be. Tapoa o'jomōḡ ip Jesus bu be, sui be dak. Korosa o'jomōḡ ip ipikūykūy be. Imēn ma o'subamupaya ip. Karatũḡ'a buximat'a ip o'yamuju ipi ju—yabararukat'a. O'yamuju ip Jesus esay bu am. Imēn Jesus esay o'ḡu'ē'ē'ē ip jewewedaḡ.

²⁵ Kaxi jeum pima Jesus o'subamupaya ip korosa be—9 hora bima.

²⁶ — “Apēnpuye dak o'subamupaya ip imuy'ũ ām?” i je'e ip kapkapayũ — io'e Pilatos jewebe ma.

Imēnpuye o'tupmubararakat apēnpuye o'subamupaya ip iaptup. “Judeuyũ kukukat teku” iaptup o'tupmubararakat Pilatos. O'tupmōḡ ip korosa be Jesus abi ase. ²⁷ Jesus pa mupayapayam pima xepxep ibukurukayũ dak o'subamupaya ip wara'at korosa be. Pũḡ ma Jesus pa'at kadi osunuy. Wara'at iba'ũḡat kadi osunuy. ²⁸ Deus ekawēn tup o'tupmubararak ip kuyje. Imēn e'em ibodup:

Ikērēat mujurũḡrũḡ'ukat kukap puxim ixē dak o'jukuk ip, i. Jesus pa o'subamupaya ip ijoptup ekawēn taḡ.

29 Gebuje korosa etako dağ kapkapayũ Jesus muymuy o'e. Jesus o'jowaywayway jĩã ip.

— “Deus eju kawẽnwẽnap'a oyamu'ũm—yaboğat'a,” i juk ece — io'e ip cebe.
— “Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy,” i juk ece — io'e ip Jesus pe iwaywayway am. ³⁰ — Ecewedaxijo juy! Etaybitbit pima juy korosa ejuwi ekop e'ũap puxim — io'e ip cebe iwaywayway am.

³¹ Imẽnpxim paĩyũ kukukayũ dak Jesus o'jowaywayway jeweweju ma ip, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak.

— Teku warara'acayũ daxijojo'uk osunuy. Imẽnpit jewedaxijo ba'ore je'ũap puxim — io'e ip jewewebe. ³² — Teku juk o'e: “Deus emunaẽ õn,” i, “Judeuyũ kukukat õn,” i dak — i napa ma o'e ip. — Teku Deus emunaẽ bima, juy je'kop korosa ejuwi je'ũap puxim — io'e ip. — Ikop puje, bit kuka wuyetabut ace'e cekay — io'e ip jewewebe.

Ceweju ibamupaya'ibiyũ dak Jesus o'jomuymuy jĩã ibukurukayũ.

³³ Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat tağ Judéia eipi dağ. Ibun ma kabiok oeku. Ebpũğ hora bun kabiok oeku.

³⁴ Katpuje Jesus o'jewãwã ya'õberen.

— Eloí, eloí, lemá sabactani? — io'e ja'õm.

(Ijop ekawẽn, Deus, Deus, apẽnpuye ên opere iape wuya'õm).

³⁵ Iboap o'ya'ĩjojo ip iboceayũ.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop! Elias nomuwãwãm teku! — io'e ip, xipan ğu ip o'jekũyo buye.

³⁶ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapũn ãm uva'abidim—tideiboğ'ũmati. Ixe dak idibi bubuap o'jomõğ ip'abi be.

Gebuje o'yopmuyu Jesus pe timutitit am.

— Mẽnpuke! — io'e. — Omuy paxi Elias imukop am korosa ejuwi — io'e.

³⁷ Jesus o'jewãwã ya'õberen. Poğ. Oe'ũ. ³⁸ Pağo Deus eju kawẽnwẽnap'a be osunuy—yaboğat'a be—uk'a exĩntabi nomudip epa'go. Jekpiwan ma ixepağo o'jewek Jesus e'ũ buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. ³⁹ 100 be sorarayũ kukat cũğ'i osunuy Jesus wap. Apẽn Jesus oe'ũiap o'jojojo.

— Icemãn ite'ũm Deus ipot osunuy — io'e.

⁴⁰ Jesus korosa eju bima, aoyũ dak iboce ijojom osodop. Wũy wi ip ijojom osodop—Jesus cocom. Ixeyũ aoyũ parakpe ebapũğ aoyũ osodop ip. Ibũrũ ma ip osodop: Maria Madalena, Salomé, wara'at Maria dak. Wara'at Maria José xi osunuy—Tiago xi dak—yaypan'isuat xi. ⁴¹ Ixeyũ aoyũ Jesus eju oekuku Galiléia eipi dağ pima. Ibuywatwan oekuku ip. Ade warara'acayũ aoyũ dak osodop ip korosa xe. Jerusalém ka be oajêm ip ceweju kuy bima. Soat ip Jesus kay jeakağ osodop.

⁴² Katpuje jĩã o'e. Kuyaje Sábado je'e—Judeuyũ xe jebodoydoyap kabia. Kabiogkabiog'i bima jexat tata'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima jekapikap puxim. ⁴³ Kabiogkabiog'i bima José o'ju Pilatos kay. Ixe José Arimatéia ka bewiat osunuy. Ixe ibimãmãayũ ekawẽn coco'ukat osunuy. Ya'õbuyxi jĩã dak osunuy soat xe. Deus pe soat kukukan iap wiwim osunuy. Iparara'ũm o'ju Pilatos kay. Oajêm.

— Jesus'ũm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

⁴⁴ — Kuy du ixep'ũm oe'ũ? — io'e Pilatos. Imẽnpuye 100 be sorarayũ kukat o'tomuwã.

— Kuy ma du oe'ũ Jesus? — io'e sorarayũ kukukat pe.

⁴⁵ — Hm hm. Kuy ma — io'e sorarayũ kukukat.

— Ha'a — io'e José be. — Ijebit cuy eğukop — io'e.

⁴⁶ Gebuje José Jesus'üm jebit o'gukop korosa ejuwi. Kuy juk paço o'jat—xipacat—irucat. Ijebit o'gukabekbek ixem pagõm. O'jomõg witabikũy be.

Wita'a yabo'gat'a o'yamuypen witabikũy nomudip'am. ⁴⁷ Xepxep Mariayũ osodop iboce. Maria Madalena iboce osunuy. Wara'at Maria José xi osunuy—yaypan'isusu xi. Poce Jesus'üm jebit o'jomõg ip iap o'jojojo ip.

16

¹ Sábado jebodoydoyap kabia Judeuyũ xe. Kaxi at puje, waram ip jekapikipig ma'guto.

Kaxi at puje ebapũg aoyũ tide'oati o'tibu. O'tibu ip Jesus'üm jebit mude'on am. Ebapũg aoyũ o'ju: Maria Madalena, Salomé dak, wara'at Maria dak—Tiago xi. Ixeyũ ebapũgayũ o'ju.

² Domingo bima o'ju ip witabikũy kay—kabia'isum ma—kaxi jẽm'isum ma.

³— Abu wita'a uḡ ocewebe—witabikũy nomudip'a? — io'e ip jewewebe.

⁴ Imẽn o'jekawẽn ip ikũynomudip'a yaboḡ cĩcã buye. O'jeak ip witabikũy kay. Kuy wita'a yawede o'yadobuxik ip. ⁵ Oõm ip witabikũy be. Deus xewiat o'jojojo ip—yaypan isuat. Xik'i osunuy iba'at kadi. Cesay irut cĩcã osunuy.

Gebuje o'jewetakaka ip aoyũ.

⁶— Epeyekuy ḡu! — io'e cebe ip. — Wetaybit Jesus kudadam eyju iam. Nazaré ka bewiat kudadam eyju—korosa be ibamupaya'ibit kudadam — io'e. — Ijoce ḡu opop. Kuy o'jetait waram — io'e. — Ak epe'e topap kay. Topap acã — io'e. ⁷— Epeju juy ḡasũ bit — io'e aoyũ be. — Ceweju etaybitbin oekuku'iaiyũ juy epeḡukũyjo — io'e. — Pedro dak cuy epeḡukũyjo. “Kuy o'jetait waram,” i juy epe'e cebe ip. “Cum eywap Galiléia eipi kay,” i juy epe'e cebe ip — io'e. — “Iboce ma epetobuxik apẽn ixe kuy o'e eywebe iap taḡ,” i juy epe'e cebe ip — io'e. — “Waram o'jetait'iat cuy epetobuxik,” i juy epe'e cebe ip — io'e—yaypan'isuat o'e.

⁸ Gebuje o'jẽm ip. Owatwat ip witabikũy bewi jeparara pibun. Ikarabakbak o'e ip jeparara pibun. Kabi bewiat ekawẽn o'ḡuwẽn ḡu ip warara'acayũ be iparara jĩjã ip puye.

⁹ Jesus waram o'jetait kabi'isum. Waram o'jetait Domingo bima. Koam o'jebapuk Maria Madalena kay—kuy bima cebewi 7 be ibiõḡbuk kẽrẽayũ o'ḡujẽmiat kay. ¹⁰⁻¹¹ Jesus eju oekukuiayũ wawa o'e iḡuykitkit ip Jesus kay buye. Wawa ip pima Maria Madalena o'ju ixeyũ mukũyjom.

— Wuyekariwa waram o'jetait! — io'e cebe ip. — O'jebapuk okay. Ojojojo — io'e Maria.

Imẽnpit itabut'ũm o'e ip Maria ekawẽn kay.

— Dapxi ãn — io'e ip Maria be.

¹² Guyjom Jesus o'jebapuk xepxepayũ kay. Iwarun ma o'jebapuk cekay ip. O'jebapuk cekay ip cucum pima koḡũnpi be. ¹³ Imẽnpuye ixeyũ o'jepit warara'acayũ kay—jebureyũ kay.

— Wuyekariwa itabẽḡ ma'guto! Ocejojojo! — io'e ip cebe ip.

— Dapxi eyju — io'e ip xepxepayũ be.

Itabut'ũm o'e ip ixeyũ ekawẽn kay.

¹⁴ Guyjom o'jebapuk 11 beayũ kay. Jekõnkõn ip pima, o'jebapuk cekay ip. O'ḡukorẽm ip itabut'ũm puye waram o'jetait iap ekawẽn kay.

— Apẽnpuye eyetabut ḡu okay? — io'e. — Oweju oekukuiayũ kuy o'e eywebe: “Wuyekariwa waram o'jetait,” i — io'e. — Eyetabut ḡu ixeyũ ekawẽn kay. Eybu'u jĩjã eyetabut am waram ocetait iap ekawẽn kay — io'e. Imẽn ip o'ḡukorẽm.

¹⁵ — Epeju juy soat kaka daḡ — io'e Jesus. — Soat ka daḡayũ be juy kawẽn idipat epeḡuwẽn — io'e. ¹⁶ — Okay itabut pima, jemubatisasanan pima dak, Deus taxijo — io'e. — “Eyķēř oxē,” i je'e Deus okay itabut'ũmayũ be bit. “Soat em ipiat epesupi'ajo,” i dak je'e — io'e. ¹⁷ — Deus ja'õbacaap je'ḡũm okay itabucayũ be ka'ũma ma ajojoiap mubapuk am soat etabutpe — io'e. — Iboap a'õbacaam ibiõḡbuk ķērēayũ ḡujēmjēm ip ikuḡayũ bewi — io'e. — Warara'acat a'õm jekawẽn ip iisuan — io'e. ¹⁸ — Itaybit'ũma puybu tũypiatpu mucay buje, je'ũ ḡu ip — io'e. — Itaybit'ũma tipiati kõn puje, je'ũ ḡu ip — io'e. — Iwãtaxipipiyũ jeje jebu mõḡ puje, je'ada ip — io'e Jesus.

¹⁹ Kariwa Jesus imẽn o'jekawẽn jeweju etaybitbinayũ eju.

Cekawẽn epere buje, Deus Jesus o'ḡuyu kabi kay. Oabik Deus xe ixē eju soat kukukan.

²⁰ Ibocewi ceweju etaybitbinayũ o'jēm. Soat ka daḡ o'ju ip. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn oekuku ip. Wuyekariwa Jesus ixeyũ buywatwan osunuy. Soat etabutpe ka'ũma buk ajojoiap mubapukpuḡ oekuku ip ixē a'õbi. Imēneju adeayũ itabut o'e ip ixeyũ ekawẽn kay.

JESUS CRISTO MUWĒĠAPTUP LUCAS EMUDUPMUBARARAKTUP

¹⁻² Teofilo, ĕn a'ōbuyxi soat xe ocexe. Ōn ijudup mubararaĝ ewebeaptum—apĕn cuk adi Jesus Cristo o'e'e wuyetabutpe iaptup. Kuy bima warara'acayū apĕn ixe Jesus Cristo o'e'e iaptup o'tupmubararak. Koap o'jekawĕn ip ixe eju oekuku'iaiyū eju ixe e'eap o'jojojo'iaiyū eju dak. Ixeyū a'ōbi juk ixe e'eaptup o'tupmubararak ip. ³ Ōn pit cuk oce owebe ma:

— Ōn tak cuy ocekawĕn ceweju ip — i. — Soat eju ixeyū ejujuy ocekawĕn — i juk oce owebe ma. — “Apĕn ixe Jesus o'e'e?” i juy oce cebe ip — i juk oce owebe ma.

Imĕnpuye ixeyū eju juk ocekawĕn. Soat cuk o'ĝuwĕn ip owebe. Ōn tak apĕn o'e'e ip iaptup otupmubararak ewebeaptum ĝasū bit, Teófilo. ⁴ Ijudup co buje, ĕn tak ece:

— Ixeyū juk adi icĕmān omutaybitbin apĕn Jesus Cristo o'e'e iam — i.

⁵ Teófilo, koam apĕn o'jebapuk Zacarias pe iap o'ĝuwĕn ewebe, apĕn o'jebapuk itayxi be iap tak. Herodes Judéia eipi watwat kukukat pima, Zacarias itabĕĝ osunuy. Judeuyū epaī osunuy ixe Zacarias. Kapikpik'uk osunuy Abias ebekitkit eju Deus eju kawĕnwĕnap'a be. Abias ebekitkit tak paīyū osodop ip. Zacarias tayxi Arāo badip osunuy—paīyū kukukat badip. Itayxi butet Isabel i osunuy. ⁶ Ixeyū xepxepayū cūĝ ma ip osodop Deus xe. Kūyjobit ip osodop soat Deus a'ō kay. Deus bikuyap taĝ jekuku'uk ip osodop. ⁷ Bekicat kuĝ ĝu ip osodop, itayxi i'it ta ba'ore buye. Yabut osunuy. Zacarias tak aypa osunuy.

⁸ Gebuje Zacarias o'ju Deus eju kawĕnwĕnap'a kay—yaboĝat'a kay. Ibo'a be kapikpiĝ osunuy Deus etabixe paī buye. Kapikpiĝ osunuy Abias ebekitkit eju. ⁹ Jebabi daĝ ibadipyū juk Zacarias o'taĕ iōm ām badiat'a be. ¹⁰ Oōm tōmte'oatōm mupik am Deus etabixe. Adeayū dak Deus eju kawĕnwĕnap'a eak-iju ip osodop. Akiju kawĕnwĕn ip osodop Deus eju, Zacarias badi tōmte'oatōm mupikupiĝ pima.

¹¹ Gebuje Deus ekawĕn tojtjt'ukat oajĕm Zacarias kay. Cūĝ'i osunuy tōmte'oatōm mupikupikap'a ba'at kadi—caixa'a jo'iat'a ba'at kadi. ¹² Zacarias yaĝuy'ūm o'e ixe Deus ekawĕn tojtjt'ukat co buje. Iparara jījā o'e.

¹³ Gebuje Deus ekawĕn tojtjt'ukat o'jekawĕn Zacarias pe.

— Tapu, epararam ĝu juy eĝuy — io'e. — Apĕn cuk adi ece cebe iap o'ya'ījojo Deus — io'e. — Gasū ma emumuojuy je'ĝūm ewebe — io'e. — Etayxi ekpon ĝukap. João i juy ibuten je'e — io'e. ¹⁴ — Eycokcoĝ cīcā ma epesop bekicat kap puje. Adeayū dak icokcok cīcā je'e eyweju. ¹⁵ Ekpot ya'ōbuyxian je'e Deus xe. Uva'abidi juy idikōn ĝu, wuymuka'o'onapti dak. Ibiōĝbuk xipacat a'ōbi ixe jeku jekap'isum piap — io'e. ¹⁶⁻¹⁷ — Ekpot Judeuyū aĝuymuwarururun je'e ixeyū be Deus kay am, wuykukukat kay am tak. Deus biōĝbuk a'ōbacaap kuĝ ixe jeku Elias ekukuap puxim. Ka'ūma buk ocejojoioiap mubapukpuĝ jeku. Ixe omuyku wuykukukat ajĕm awap. Ixe cebayū aĝuymuwarururun je'e ixeyū be waram ĝuto jebekitkiyū kay am. Ixe Deus a'ō kay'ūmayū aĝuymuwarururun je'e ixeyū be waram ĝuto kawĕn icĕmat taĝ jeku am. Ixe ijodiacat ĝubikuy wuykukukat ajĕmap wiwi am — io'e.

Imĕn Deus ekawĕn tojtjt'ukat o'jekawĕn Zacarias pe.

¹⁸ Gebuje Zacarias o'jekawĕn Deus ekawĕn tojtjt'ukat pe.

— Iba'ore ma owebe okpotpet am — io'e. — Kuy aypa oce. Otayxi dak yabut kuy — io'e.

¹⁹— Gabriel i obutet — io'e. — Deus etabixe cūḡ'i ōn nuynuy. Deus ma omudot jekawēn ām eweju. Ixe omudot iboap awēḡ muwēn ām ewebe—yawēḡ tipatawēḡ muwēn ām ewebe. ²⁰ Ēn pit etabut ḡu wa'ō kay — io'e. — Imēnpuye ekōmbicaca ecesūy. Ede ba'ore ecesūy. Wekawēn taḡ cebapuk puje bit, waram ḡuto ede but ece'e. Soat ma je'bapuk ixe kabia be apēn ōn e'em ewebe iap taḡ — io'e.

²¹ Adeayū dak Deus eju kawēnwēnap'a bewi Zacarias jēmap wiwim ip osodop.

— Apēnpuye dak Zacariasibun cīcā Deus eju kawēnwēnap'a be? — io'e ip jewewebe kakijuayū.

²² Gebuje Zacarias oajēm akijuayū kay. Cekawēn pa'ore o'e cebe ip. Imēnpuye itaybit ip o'e Deus eju kawēnwēnap'a be bima Zacarias jexey jo'iat o'jojojo iam. Jekawēn ojuy akijuayū eju. Cekawēn pa'ore bit o'e. Imēnpuye jebum acā o'jekawēn ceweju ip.

²³ Deus eju kawēnwēnap'a be jekapikap epere buje, Zacarias o'jepit jeduk'a kay.

²⁴ Guyjom ma itayxi o'yukreḡ—Isabel. Pūḡpōḡbi kaxi jeduk'a be ma osunuy Isabel.

²⁵— Okukukat xipat cīcā oxe! — io'e Isabel. — Koap cuk adi oḡuy osūsūn, o'it'et'ūm puye — io'e. — Gasū bit osūsūn ḡu oce o'ukreḡ puye — io'e Isabel jewebe ma.

²⁶⁻²⁷ Gebuje Deus jekawēn tojtjtot'ukat o'ḡuju yaypan'isuat kay—agokatkat eju o'jepo ḡu'iat kay. O'ḡuju cekay Isabel 6 kaxi yukeḡ puje. Deus ekawēn tojtjtot'ukat putet Gabriel i osunuy. Oajēm agokatkat eju o'jepo ḡu'iat kay. Ixe ayacat Galiléia eipi be osunuy. Nazaré ka be osunuy. Maria i ibutet osunuy. José wadip osunuy. José Davi badip osunuy. ²⁸ Oajēm Deus ekawēn tojtjtot'ukat Maria kay.

— Tū'ū, ecokcoḡ cuy eḡuy — io'e. — Deus xipat cīcāat je'ḡūm ewebe. Wuykukukat soat em jekukum eweju — Gabriel o'e.

²⁹ Maria yaḡuybabi'ūm o'e cekawēn co buje.

— Apēnpuye dak imēn teku odobededem? — io'e Maria jewebe ma.

³⁰— Tū'ū, epararam ḡu juy eḡuy — io'e. — Deus xe ekupin cīcā — io'e.

³¹— Je'ukreḡ. Agokatkat eceḡukap e'in. Jesus i juy esubuteta — io'e. ³²— Ya'ōbuyxian je'e e'it — io'e. — “Deus ipot teku,” i je'e soat ijodiat. “Soat podi ya'ōbacaat ipot teku,” i je'e ip. Deus ixe jomuy Judeuyū kukukan. Kuy bima Davi Judeuyū kukukat osunuy—Jesus eajot. Imēnpuxim Jesus Judeuyū kukukan je'e. ³³ Soat em ma imēn Jacó naxeḡebithbit kukukan jeenuy. Wara'at ḡu jomuy ixe dieḡ ixeyū kukukan — Gabriel o'e Maria be.

³⁴— Apēn xe'e dak osu'itkap? Ocepo ḡu mabuk a'ḡu agokatkat eju — io'e Maria Deus ekawēn tojtjtot'ukat pe.

³⁵— Ibiōḡbuk xipacat jajēm ekay — io'e. — Je'ukreḡ soat podi ma ya'ōbacaat a'ōbi—Deus a'ōbi. Imēnpuye bekicat ikēreāt kuḡ ḡu je'e. Deus ipon je'e.

³⁶ Gebum cuy eḡuy ebadip kay—Isabel kay — io'e. — Ixe Isabel o'yukreḡ yabut ma'ḡu. Kuy agokatkat opop yuk pe. “I'tit ta ba'ore teku,” io'e'e ip kuy bima. Gasū bit 6 kaxi yukreḡ. ³⁷ Ka'ūma ma iba'ore Deus pe — io'e.

³⁸— Ha'a — Maria o'e. — Deus okukukat. Deus a'ōbi soat je'bapuk owebe apēn ēn e'em owebe iap taḡ — Maria o'e. Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'jēm cexewi.

³⁹ Gaxīn ma Maria o'ju Isabel kay. Dao ma o'ju co'a'uat kapēn pe. Judéia eipi be o'ju. Isabel ka be o'ju. Jay. Oajēm. ⁴⁰ Oōm Zacarias duk'a be—Isabel duk'a

be. Isabel o'tobede. ⁴¹ Joroh. Isabel ukpeat o'jejoro yuk pe Maria be Isabel dobede buje. Ibiōgbuk xipacat a'ōbacaap kuḡ osunuy Isabel.

⁴² Gebuje Isabel o'jekawēn ya'ōberen Maria eju.

— Deus xipat cīcā! — io'e. — Deus xipacat ūmūm ewebe. Ecokcok soat cokcokap podi ma—aoyū cokcokap podi ma. “Ēn xipat cīcā,” i je'e adeayū e'uk peat pe. ⁴³ Deus xipacan e'em owebeam tak! Ēn okukukat xi. Inaka okay ajēm, wa'ōbuyxi ḡu ma'ḡu — io'e. ⁴⁴— Ewebe odobede buje, o'uk peat o'jejoro jecokcok pibun — io'e. ⁴⁵— “Soat je'bapuk owebe apēn okukukat e'em owebe iap taḡ,” i ēn e'em. Imēnpuye Deus xipacan e'em ewebeam — Isabel o'e.

⁴⁶ Gebuje Maria o'jekawēn Isabel eju.

— “Wuykukukat soat podi ma xipat,” i ōn e'em — io'e.

⁴⁷— Ocokcok cīcā Deus xipan okuḡ puye—odaxijojo'ukat xipan okuḡ puye — io'e.

⁴⁸— Ixe acā okukukat. Odadaybot ma dak. Imēnpit ixe soat em aḡ okay — Maria o'e. — “Deus xipacan ixe ayacat o'jukuk,” i je'e soat ka watwat omuwēnuwēn — io'e. — Gasū imēn je'e ip, ḡuyjom tak — io'e.

⁴⁹— Ixe ka'ūma buk ocejojojoiap o'ḡubapuk owebe. Soat podi ma ixe ya'ōbaca — io'e. — Ibuyxim cuy ibutet ajukuk — io'e.

⁵⁰— Deus itabotaidabotbot cīcā ibuyxim jekukayū kay. Wuydobuyū'ūm'ūm kay itabotaidabotbot cīcā osunuynuy. Gasūayū kay dak itabotaidabotbot—soat kay. Guyjomayū kay dak itabotaidabotbon jeedop — io'e.

⁵¹— Deus ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk. Yoboḡan pinayū o'ḡuypōḡpōḡ. Ixeyū e'eap o'ḡu'ūm — io'e.

⁵²— Ika kukukayū o'ḡujēm jenuyap pewi. Ya'ōbuyxi'ūmayūm o'e ip. Ya'ōbuyxi'ūmayū o'jomuy ixeyū nuyap pe. Ya'ōbuyxiayūm o'e ip — io'e.

⁵³— Tadaybotbocayū be xipat cīcāat o'ḡūmḡūm. Soat kuḡ ip o'e. Ibutet adeayū bit ibuipuk o'ḡujēmjēm — io'e.

⁵⁴— Ixe Israel naxeḡebitbit o'subuywatwan cīcā—ja'ō kay kūyjobicayū o'subuywatwan cīcā. Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk apēn cuk adi o'e'e iap taḡ — io'e.

⁵⁵— Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk—Abraão'ūm o'jukukuk, ce-naxeḡebitbit'ūm'ūm tak o'jukukuk. Ja'ō daḡ soat em ḡebum osunuy ixeyū kay. Soat em ixe ḡebum osunuy ixeyū kay xipan ikuk am — io'e—Maria o'e.

⁵⁶ Ebapūḡ kaxi Maria Isabel xe osunuy.

Ibocewi o'jepit jeduk'a be.

⁵⁷ Ija kaxi ajēm puje, Isabel o'su'itkap aḡokatkat.

⁵⁸⁻⁵⁹ Bekicat 8 kabia bima ibadipyū oajēm ixe duk'a xeayū dak. Oajēm ip ikap'isuat taypu'aḡobixeedakat am “Deus ebekit teku” i'e am. Soat ibadipyū icokcok cīcā o'e ip.

— Deus xipan cīcā ija xi o'jukuk — io'e ip. Ibutetaat ojuy ip.

— Zacarias i juy asubutetaat cebay butet kadin ma — io'e ip jewewebe.

⁶⁰— Ap! — ixi bit o'e. — Ibo ḡu je'e ibutet—João i acā — io'e ixi.

⁶¹— Ebadipyū butet João i'ūmḡu — io'e ip ixi be.

⁶² Gebuje o'jekawēn ip cebay eju.

— Apēn ekpot puten je'e? — io'e ip cebay be.

Jebum acā o'jekawēn cebay, cekawēn pa'ore buye. ⁶³ “Taperadup cuy etupūm owebe” iape, cebay o'e jebum cebe ip. O'tupūm ip cebe.

Ibocewi o'tupmubararak cebay. Ibutet João i iaptup o'tupmubararak. Soat ip itabēḡbēḡ o'e ijojom. Zacarias i cebay je'e tūybe iān o'e ip.

64 Cebay cekawēn put o'e ġebuġe bit. Xipan o'jekawēn ġuto.

— Deus xipat cīcā — io'e. — Ka'ūma ma ixē jo'iat ya'ōbuyxiat — io'e.

65 Imēneju yaġuybabi'ūm o'e ip tuk'a xeyū. João kapap awēġ o'yawēġmuwēnuwēn ip soat ka daġ—Judéia eipi daġ, co'a'uat kapēn taġ tak. 66 O'yawēġtobuxik'iaiyū jewaġuydadam ip osodop João kapap awēġ kay.

— Apēn xe'e je'e ite bekicat yaypan pima? — io'e ip jewewebe. Imēn o'jekawēn ip, João Deus a'ōbacaap kuġ oeku buye.

67 Gebuġe Zacarias apēn ġuyjom je'bapuk iap o'ġuwēn—ikap'isuat ebay. Iboap o'ġuwēn Ibiōġbuk xipacat a'ōbi.

68 — Ga'a ace Deus pe “Ka'ūmġu ejo'iat,” i. Ixe Deus kay itabut ip osodop Israel naxeġebitbit. Jebekitkiyū o'subuywan. Jebekitkiyū o'taxijo — io'e.

69 — Deus wuydaxijojo'ukat o'ġudot wuykay. Ya'ōbacaat o'ġudot wuykay. Wuydaxijojo'ukat Davi naxeġebit—Deus a'ō kay kūyjobicat naxeġebit — io'e.

70 — Ixe wuydaxijojo'ukat ya'ōbacat jġjā. Ka'ūma ma ixē jo'i ya'ōbaca. Imēnpuxim kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e Deus a'ōbi—soat taġ iisuayū o'e'e — io'e.

71 — “Deus wuydaxijo wuykay itakomaayū be wuyaokaap puxim. Ixe wuykay'ūmayū a'ōbacaap ġu'ūm ixeyū be wuyaokaap puxim,” i'e'e'uk osodop ip — io'e Zacarias.

72 — Deus itabotaidabotbot osunuy wuydobuyū'ūm'ūm kay apēn kuy o'e'e iap taġ. “Wekawēn taġ oce,” io'e Deus. Jekawēn taġ o'e'e soat em ma. Cekawēnkērē ġu osunuy—cekawēntip cīcā — io'e.

73 — Ixe o'jekawēn wuydobu'ūm eju—Abraão'ūm eju. “Jedaxijo ōn ekay itakomaayū bewi; ebekitkiyū dak otaxijo,” io'e Abraão be — io'e.

74 — “Jeybuywan ōn eypararam ġu kapik am owebeam,” io'e Abraão be — io'e.

75 — “Cūġ ma epesop oxe,” io'e. “Ikērēat kuġ ġu epesop oxe,” io'e. “Soat em epesop oxe eyetait,” io'e. Ixe o'e apēn cuk adi o'e'e iap taġ — io'e Zacarias.

76 — Bekit — Zacarias o'e jekpot pe—ikap'isuat pe — Wuykukukat wap eceju soat muxipan am ixē mudot am. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukan ece'e—soat podi ma ya'ōbacaat ekawēn muwēnuwēn'ukan — io'e.

77 — Adeayū be ece'e “Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i. “Deus jeydaxijo,” i ece'e cebe ip — io'e Zacarias.

78 — Imēn Deus itabotaidabotbot cīcā wuykay. Yukupiceġē ġu wuykay. Wuydaxijojoap kabia jajēm ixē a'ōbi. Ixe jajēm kabia buxim.

79 — Ixe kabiok pe jekuku'ukat puximayū ġukabia. Je'ūap puxim ipararaayū ġukabia. Ixe wuymutaybitbin je'e wuywebe xipan jewewekuk am. Kaba'ūm acesop wuyeweweju.

— Imēneju adeayū je'e ewebe: “Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat,” — io'e ikap'isuat ebay.

Imēn Zacarias apēn ġuyjom je'bapuk iap o'ġuwēn Deus a'ōbi.

80 Bekicat o'yaypan. Kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Uk'a'ūmat pe osunuy Judeuyū kay jeju'ūm pima—Judeuyū mutaybitbin'ūm pima.

2

1 Ixeyū kabia be Augusto cartadup o'tupmubararak—soat ka kukat. O'tupmuju soat pe jebekitkiyū be. Bekitkit, eykapap ka kay juy epeju eybutet mubararak am taperadup pe i'eaptup o'tupmuju. 2 Ka'ūma ma iġo eipi

watwat o'guwegün ijoptup muju awap. Jebekitkit o'guwegēgat Cirênio Síria eipi watwat kukat pima. ³ Imēnpuye soat ixē ebekitkit o'ju jebutet mubararak am taperadup pe. Jekapap ka be ip o'ju.

⁴ Imēnpuye José dak o'jēm Galiléia eipi bewi—Nazaré ka bewi. O'ju Judéia eipi be—Belém ka be—Davi osunuyiat ka be. Ixē José o'ju Davi diwat osunuy buye. ⁵ O'ju jebutet mubararak am Maria eju—jetayxi eju. Maria yukreğ osunuy. ⁶ Ixeyū Belém ka be bima, Maria o'yukpasuk.

⁷ Gebuje Maria o'su'itkap koapat—ağokatkat. Ikap'isuat o'yamuekabek pağōm. O'guyxet biopak xat mūn pe—cucuayū nuyap'a be topap'ūm puye.

⁸⁻⁹ Kabi bewi Deus ekawēn tojtjt'ukat tak o'kop ovelha kukukayū kay. Kogūnpi be osodop ip Belém ka tēğ ma. Ovelha kukuğ ip osodop ixima be. Deus o'ğukabia ovelha kukukayū akokoreren. Iparara jĵā ip o'e kabia jo buje, idip cĵcā ma'ğū kabia.

¹⁰ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn ceweju ip.

— Eypararam ġū juy epesop — io'e. — Kawēn idipat otojt imuwēn ām eywebe eymucokcok am. Kawēn idipat otojt soat pe imuwēn ām ijodiat pe.

¹¹ Eydaxijojo'ukat o'kap ġasū. Davi osunuyiat ka be o'kap — io'e. — Soat kukat ixē—ipi dağat kukat. Cristo i ibutet — io'e Deus ekawēn tojtjt'ukat.

¹² — Ixē ikap'isuat iekabek pağōm. Po'i biopak xat mūn pe. Imēn ōn eymukūyjojom eywebe tobuxik am — io'e cebe ip.

¹³ Gebuje warara'acayū o'jebapuk kabi kadiwi Deus ekawēn tojtjt'ukayū.

— Ka'ūma ma Deus co'iat — io'e ip. — Soat podi ma ixē ya'ōbuyxi — io'e ip.

¹⁴— Ka'ūmġū Deus co'iat xipacat — io'e kabi kadiwiayū. — Kaba'ūm jeedop ip soat ijodiacat—Deus emumukukpinyū — io'e ip.

¹⁵ Waram ip o'jeu kabi kay Deus ekawēn tojtjt'ukayū.

Cexewi Deus ekawēn tojtjt'ukayū cēm puje, o'jekawēn ip jeweweju ovelha kukukayū.

— Ga'a aju — io'e ip. — Belém ka kay juy aju — io'e ip. — Apēn Deus o'e wuywebe iap cuy ajojo — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Dao ma ip o'ju.

Oajēm ip. Ixeyū dak ikap'isuat o'tobuxik José eju, Maria eju dak. Po'i osodop biopak xat mūn pe.

¹⁷ Ikap'isuat tobuxik puje, ikapap awēğ muwēnuwēn oekuku ip soat ka dağ. Apēn Deus ekawēn tojtjt'ukayū bekicat kapap o'guwēn cebe ip iap muwēnuwēn oekuku ip soat ka dağ. ¹⁸ Itabēğbēğ ip o'e cēm paxi iam o'ya'ĵojoiyū ma. ¹⁹ Maria bit soat em ġebum osunuy apēn je'it o'kap iap kay. Iboap kay jewağuymuğēğēm osunuy. ²⁰ Ovelha kukukayū o'jepit kogūnpi be.

— Ēn xipat cĵcā — io'e ip Deus pe. — Idip cĵcāat ocejojojo — io'e ip. — Idim cuk ēn ocemukūyjo — io'e ip.

Soat o'tobuxik ip apēn Deus ekawēn tojtjt'ukat o'e cebe ip iap tağ. Imēnpuye:

— Ka'ūma ma ejo'iat xipacat — io'e ip.

²¹ 8 xet kap puje cebaydaap Jesus daypu'ağobuxee o'suxeedakacat Judeuyū babim. Yukreğ awap Deus ekawēn tojtjt'ukat o'e Maria be: — Jesus i ibuten je'e — i. Imēnpuye Jesus i o'subutetaat ip.

²²⁻²³ Gebuje cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém ka kay. Jetayxi eju o'tujowat. O'tujowat ip ikap'isuat mubapuk am paĵ be Moisés ekawēn tağ. Ibararak opop wuykukukat ekawēntup pe:

Ağokatkat kap puje—koapat kap puje, ixē ikap'isuat Deus ebekit ma, i.

Imēneju cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém kay imubapuk am Deus etabixe Deus eju kawēnwēnap'a be. ²⁴⁻³⁰ Imēn e'em wuykukukat ekawēntup:

Bekicat kap puje, wūnca juy eḡūm paī be ixe be imupik am Deus etabixe, i. Xepxep pukaso juy eḡūm, i. Pukaso kuḡ'ūm pima, xepxep coot cuy eḡūm, i. Imēn e'em wuykukukat ekawēntup. Imēneju cebaydaap oajēm Jerusalém ka be ikap'isuat mubapuk am Deus etabixe.

Gebuje Ibiōḡbuk xipacat Simeão oōmat Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Cebaydaap tak Jesus o'tujuajēm Deus eju kawēnwēnap'a be pukaso ūm ām paī be Moisés ekawēn taḡ. Simeão Jesus o'takoy jebakopixirik ceje.

Ixe Simeão Jerusalém ka be osunuy. Cūḡ cīcā osunuy Deus xe. Itabut cīcā osunuy Deus kay. Judeuyū daxijojo'ukat ajēmap wiwim osunuy. Ibiōḡbuk xipacat ixe mutaybitbin'uk osunuy. Ibiōḡbuk xipacat o'e Simeão be kuy bima:

— Eje'ū ḡu wuykukukat co'ūm pima—soat taxijo am Deus emunaē jo'ūm pima — i.

Gebuje Simeão Deus o'ḡuwēnuwēn xipan.

— Okukukat — io'e. — Gasū ōn iju jojom — io'e. — Soat taxijo am etaēiat cocom ōn — io'e. ³¹ — Soat etabixe juk etaēiat cocom ōn — io'e. — Gasū bit we'ū but ocokcoḡ — Simeão o'e. — Ēn acā okukukat — io'e. — Gasū ōn iju jojom apēn cuk ece owebe iap taḡ — io'e. ³² — Kabiaap puxim je'e ixe. Judeu'ūmayū mutaybitbin je'e — io'e. — Ebekitkiyū dak kūyjobin jeedop ip warara'acat a'ō kay ḡu—ixē a'ō kay acā—Israel naxeḡebitbiyū — io'e. — Edipap kuḡ jeedop ip — io'e Deus pe.

³³ Cebaydaap, ixi dak itabēḡbēḡ ip osodop Simeão ekawēn cocom—bekicat muwēnuwēnap cocom.

³⁴⁻³⁸ — Xipan cuy ikap'isuat ebayū ejukuk — Simeão o'e Deus pe.

Gebuje Simeão o'jekawēn Maria eju—ikap'isuat xi eju.

— A'ōpicūḡ cuy eḡuy — io'e. — Deus cuk ixe bekicat o'taē — io'e. — Inaka adeayū iju kay ḡu jījā je'e Judeuyū'in. Deus pit ixeyū ḡu'ūm. Ēn tak eḡuycūḡ cīcā ece'e — io'e. — Ipiat ecesupi'ajo jījā paja ewebe ōmap puxim — Simão o'e Maria be. — Warara'acayū bit iju kay jījā je'e. Icokcok cīcā jeedop ip cekay. Deus imēn adeayū aḡuymubapukpuḡ je'e soat pe — io'e Simeão Maria be.

Bekicat ebayū Deus eju kawēnwēnap'a be bima, Ana oajēm cekay ip. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat cīcā — io'e Deus pe—Ana o'e.

Ixe Ana bekicat o'kapiap o'ḡuwēn adeayū be Jerusalém ka watwat pe—Deus jebekitkit taxijoap wiwi'ukayū be. Ixe Ana Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Fanuel daxit osunuy. Aser diwat osunuy. Yabut cīcā osunuy. Yaypan'isu bima juk o'jewebumūn. 7 koato jektop xe osunuy. Kuy ma itop'ūm oe'ū. Ixe Ana 84 koato osunuy ḡasū. Deus eju kawēnwēnap'a bewi o'jēm ḡu. Soat em ma iḡo'a be nuynuy—kabiam, ixima daḡ tak. — Ēn xipat cīcā — i'e'e'uk osunuy Deus pe soat em. Deus eju kawēnwēn'uk osunuy. Jekpiwan ma jewemureren'uk osunuy ceweju jekawēn ojuy.

³⁹ Deus ekawēn taḡ paī be bekicat mubapuk epere buje, cebayū Jesus o'tujupit jeka kay. Nazaré ka kay ip o'jepit—Galilía eipi be. ⁴⁰ Bekicat o'yaypan. Ibacaan o'e. Jebadipyū bodi ma itaybican o'e. Deus xipacat ūmūm'uk osunuy cebe.

⁴¹ Jesus ebayū waram o'ju ip Jerusalém ka kay. Soat em Páscoa epeta be cucu'uk ip osodop Jerusalém ka kay. ⁴² 12 koato bima, Jesus o'ju ḡuto jebaydaap, ixi iat eju, peta be cucu'uk puye.

⁴³ Peta epere buje, cebayū ma o'jepit ip jeka be. Jesus pit o'jecū Jerusalém ka be. Itaybit ḡu ip osodop cecūam. ⁴⁴ Tūybe Jesus wuybadipyū eju o'jepit iān o'e

ip cebayũ. Jepitpin o'ju ip e daḡ jeka kay. O'xet ip e bidase. Jesus o'jokudada ip jebadipyũ daḡ, jebureyũ daḡ tak. ⁴⁵ Ka'ũmḡu. O'tobuxik ḡu ip. Imēnpuye ikudadam o'jepit ḡuto ip Jerusalém ka be. Ebapũḡ kabia ikudadam oekuku ip.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'tobuxik ip Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Xik'i osunuy Moisés ekawēn Judeuyũ mutaybitbin'ukayũ xe—aypapayũ xe. Cekawēn cocom osunuy. Kawēnwēn osunuy ceweju ip. ⁴⁷ Jesus kay jĩã ip o'e soat cekawēn cocoyũ, itaybit cĩcã buye, cũḡ cĩcã jededem puye dak.

⁴⁸ Jesus tobuxik puje, cebayũ itabēḡbēḡ ip o'e ijojom.

— Tapu — io'e ixi Jesus pe. — Edaobu'u du eḡuy jepin? — io'e. — Ocaḡuybabi'ũm cĩcã ocesop ekudadam—õn, ebaydaap tak — io'e—jekpot pe o'e.

⁴⁹ — Aĩ, apēnpuye dak okudadam epeku? — io'e. — Eyetaybit ḡu du webay duk'a be juy õn iam—Deus eju kawēnwēnap'a be? — io'e—jexi be o'e.

⁵⁰ Imēnpit Jesus ekawēn iba'arem o'e cexe ip.

⁵¹ Ibocewi o'jepit jebayũ eju Jesus. Oajēm jeka be—Nazaré ka be. Jebaydaap a'õ kay kũyjobit osunuy. Ixi dak soat em ḡebum osunuy apēn Jesus cuk adi o'e'e cebe iap kay. ⁵² Ixe Jesus tak jebureyũ bodi ma itaybican o'e. O'yaypan. Ikukpin cĩcã osunuy Deus xe, jexeayũ xe dak.

3

¹⁻² Gebuje Deus o'jekawēn João Batista eju—Zacarias ipot eju. João uk'a'ũmat pe osunuy.

— Wekawēn cuy eḡuwēnuwēn itaybit'ũmayũ be — Deus o'e João be.

O'jekawēn João eju Tibério Roma ka kukat pima. 15 koato kuy ika kukat osunuy. O'jekawēn ceweju Põncio Pilatos Judéia eipi kukat pima dak, Herodes Galiléia eipi kukat pima dak, Lisânias Abilene eipi kukat pima dak, Filipe Ituréia eipi kukat pima dak. Ixe Filipe Traconites eipi kukat tak osunuy. Filipe Herodes kitpit osunuy. O'jekawēn João eju Anás Judeuyũ epaĩyũ kukukat pima. Caifás tak Judeuyũ epaĩyũ kukukat osunuy. ³ Imēnpuye Jordãodi wābu daḡ oeku João.

Guyjom João Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn adeayũ be.

— Eyḡuycũḡcũḡ cuy epesop ikērēat kuḡ puye — io'e cebe ip. — Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere — io'e. — Epeyewemubatisananat cuy — io'e. — Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e. ⁴ — Imēntak e'em Isaías emudupmubararaktup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup:

Aḡokatkat jewāwāwām uk'a'ũmat pe, i. Imēn jewāwāwām:

Soat e juy epesuemukacũḡ wuykukukat ajēmap em, i. Ie juy epesuemudim ceku am, i. ⁵ Kabioreḡreḡat cuy epeḡudim, i. Ipiweḡũn je'e, i. Co'a dak epeyamuweḡũḡũn, i. Iebixirik taḡ cuy epesuemujēm, i. Wakenat e be epesuemujēm, i. Soat iekērēate iedip cĩcã je'e, i. ⁶ Wuydaxijo am Deus emunaē coco ip soat ijodiacat, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup — io'e João adeayũ be.

⁷ Imēnpuye adeayũ o'ju João be jemubatisanan.

Gebuje João adeayũ o'ḡukũyjo.

— Deus itakoma eykay, ikērēat kuḡ cĩcã buye — io'e. — Ipiat supi'ajoat eywebe, ikērēat kuḡ puye — io'e. — Eynapõn pa'ore Deus xewi — io'e.

⁸ — Cũḡ ma juy epeku kuy ikērēat mujurũḡrũḡap ocepere iap mubapuk am warara'acayũ be — io'e. — Tũybe Deus ipiat supi'ajoat ḡu wuywebe wuyju Abraão naxeḡebitbit puye iãn purut eyju e'em — João o'e. — Imēn ḡu juy epe'e — io'e. — Iba'ore ḡu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeḡebitbiyũm —

io'e. ⁹ — Gaxĩn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ũmat'ip takat am yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ġaxĩn ma ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be — João o'e.

¹⁰ — Apēntak oce'e ipiat pi'ajoap puxim? — io'e ip João be.

¹¹ — Xepxep eyekabek kuġ pima, pũġ cuy epeġũm ikuġ'ũmat pe — io'e. — Puybit kuġ pima, epeġu'ē'ē juy ikuġ'ũmat pe — io'e.

¹² Iecuġap peam dinheiro bubu'ukayũ dak oajēm João be jemubatisanan.

— Pãm oceju? Apēntak oce'e? — io'e ip João be.

¹³ — Iecuġap emumubudei bodi ġu juy epejat cebekitkit pewi—ixe emumubudei acã — io'e João.

¹⁴ — Pãm oceju? — io'e ip sorarayũ dak.

— Puyxibun ġu juy dinheiro epejat warara'acat xewi — io'e. — Napa ġu juy epe'e dinheiro bu am warara'acat xewi. Jemãmãmãm ġu juy epesop eyekapikaptei kuġ—eycokcoġ acã — io'e.

¹⁵ Soat ġebum cĩcã o'e ip João ekawēn kay.

— Ite du Deus emunaē soat taxijo am? — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Gebuje João o'jekawēn soat pe.

— Ōn ma eymubatisasan idibi be — io'e. — Wara'acat pit omuyku. Obodi ma ixē ya'ōbuyxi. Soat podi ma ya'ōbaca. Ōn pit ajo pēġap ġu cebeam? Cedaġ ġu kuka oce ixē a'ōbuywatwat'ukan, oboġ ġu buye. Ōn ma eymubatisasan idibi be. Ixe bit Deus biōġbuk ġuōm eywebe ya'ō daġ eyeku am. Ixe dak ipiat supi'ajoat eywebe cũġ ma eyeku am. ¹⁷ Wuyju taixee xixxiġ tũmũntata mujēm âm taixee bewi. Tũmũntata muxipanpan wuyju tamũn'a be. Taixee mupikpiġ daxa be. Imēnpuxim Deus kũyjobicayũ muwajejem kũyjobit'ũmayũ xewi. Kũyjobicayũ ixē xe jeedop soat em. Kũyjobit'ũmayũ bit soat em ipiat supi'ajojo — io'e João.

¹⁸ Imēn adeayũ awēwēm oeku João. Kawēn idipat muwēnuwēn oeku.

¹⁹⁻²² Adeayũ mubatisasan epere buje, João Jesus o'ġubatisanan.

Gebuje Jesus kay Ibiōġbuk xipacat o'kop. Jesus Deus eju kawēnwēn pima, o'kop. Pukaso jo'i o'kop Ibiōġbuk xipacat.

Gebuje Deus o'jekawēn kabi kadiwi.

— Ēn okpocat — io'e. — Ocokcok cĩcã ekay — Deus o'e Jesus pe.

Guyjom Herodes João o'ġuōmat daomũnmũnap'a be. Ixe Herodes Galilėia eipi kukat osunuy. Kuy bima João o'e Herodes pe:

— Cedaġ ġu ewebe ekitpit tayxi bum etayxim—Herodias bum — i. — Ēn ikērēat kuġ — io'e Herodes pe.

Herodes ikērēat kukuk'uk osunuy. Waram ikērēat o'jukuk ġasũ dak. João ikērēat o'jukuk ġu. Inaka Herodes João o'ġuōmat daomũnmũnap'a be.

²³ Jesus 30 koato bima ijodiacat mutaybitbin o'e. — Jesus José ipot — io'e'e ip adeayũ. ²⁴ José ebay butet Eli i osunuy. Eli ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. Levi ebay butet Melqui i osunuy. Melqui ebay butet Janai i osunuy. ²⁵ Janai ebay butet José i osunuy. José ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Amós i osunuy. Amós ebay butet Naum i osunuy. Naum ebay butet Esli i osunuy. Esli ebay butet Nagai i osunuy. Nagai ebay butet Maate i osunuy. ²⁶ Maate ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Semei i osunuy. Semei ebay butet José i osunuy. José ebay butet Joda i osunuy. ²⁷ Joda ebay butet Joanã i osunuy. Joanã ebay butet Resa i osunuy. Resa ebay butet Zorobabel i osunuy. Zorobabel ebay butet Salatiel i osunuy. Salatiel ebay butet Neri i osunuy. Neri ebay butet Melqui i osunuy. ²⁸ Melqui ebay butet Adi i osunuy. Adi ebay butet Cosã i osunuy. Cosã ebay butet Elmãdão i osunuy. Elmãdão ebay butet Er i osunuy.

29 Er ebay butet Josué i osunuy. Josué ebay butet Eliézer i osunuy. Eliézer ebay butet Jorim i osunuy. Jorim ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. 30 Levi ebay butet Simeão i osunuy. Simeão ebay butet Judá i osunuy. Judá ebay butet José i osunuy. José ebay butet Jonã i osunuy. Jonã ebay butet Eliaquim i osunuy. 31 Eliaquim ebay butet Meleá i osunuy. Meleá ebay butet Mená i osunuy. Mená ebay butet Matata i osunuy. Matata ebay butet Natã i osunuy. 32 Natã ebay butet Davi i osunuy. Davi ebay butet Jessé i osunuy. Jessé ebay butet Obede i osunuy. Obede ebay butet Boaz i osunuy. Boaz ebay butet Salá i osunuy. Salá ebay butet Nasson i osunuy. Nasson ebay butet Aminadabe i osunuy. 33 Aminadabe ebay butet Admim i osunuy. Admim ebay butet Arni i osunuy. Arni ebay butet Esrom i osunuy. Esrom ebay butet Peres i osunuy. Peres ebay butet Judá i osunuy. 34 Judá ebay butet Jacó i osunuy. Jacó ebay butet Isaque i osunuy. Isaque ebay butet Abraão i osunuy. Abraão ebay butet Tera i osunuy. 35 Tera ebay butet Nacor i osunuy. Nacor ebay butet Seruque i osunuy. Seruque ebay butet Ragaú i osunuy. Ragaú ebay butet Faleque i osunuy. Faleque ebay butet Éber i osunuy. Éber ebay butet Sala i osunuy. 36 Sala ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Arfaxade i osunuy. Arfaxade ebay butet Sem i osunuy. Sem ebay butet Noé i osunuy. Noé ebay butet Lameque i osunuy. 37 Lameque ebay butet Musalém i osunuy. Musalém ebay butet Enoque i osunuy. Enoque ebay butet Jarete i osunuy. Jarete ebay butet Maleleel i osunuy. Maleleel ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Enos i osunuy. 38 Enos ebay butet Sete i osunuy. Sete ebay butet Adão i osunuy. Adão Deus ipot osunuy, Deus o'gugê buye.

4

1 Jordãodi bewi Jesus epit puje, Ibiõgbuk xipacat o'tujowat uk'a'ūmat pe. Jesus aguydada'uk osunuy Ibiõgbuk xipacat. 2 Uk'a'ūmat tağ oeku 40 kabia. Jesus Ibiõgbuk xipacat a'õbacaap kuğ osunuy. Ibiõgbuk kērēayũ kukukat tak Jesus o'subuyxijo iboce. Te'e ma ikērēat mujurũğat ojuy Jesus pe iboce. 40 kabia Jesus jekõnkõn ġu osunuy. Ire jĩjã osunuy.

3 Gebuje ibiõgbuk kērēayũ kukukat o'jekawēn Jesus eju.

— Ĕn Deus ipot pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pão'am — io'e Jesus pe.

4 — Ap! — io'e Jesus. — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Wuyetabēğ wuyxat o'om puye ġu—Deus wuymutaicin puye acã,” i — io'e.

5 Ibocewi ibiõgbuk kērēayũ kukukat Jesus o'tujowat umat pe. Soat eipi o'ğubapuk cebe. Dao ma soat eipi dağacat o'ğubapuk cebe. Soat ip o'jojojo.

6 — Ōn cuy emuy soat eipi watwat kukukan — io'e. — Wa'õbi soat eipi watwat kukukan ecesũy — io'e. — “Ĕn acã ocekkukat,” i je'e ip ewebe — io'e. — Ibubut adeayũ kukukan ecesũy wa'õbi — io'e. — Soat ma iũm put owebe omunaē be, soat podi ma õn wa'õbaca buye — io'e napa ma. 7 — “Ĕn xipat,” i ĩn e'em owebe bima, soat oğũm ewebe — io'e. — A'õbuyxian ecesũy wa'õbi — io'e Satanás Jesus pe.

8 — Ap! — io'e Jesus. — Imēn e'em Deus ekawēntup: “‘Xipat ĩn,’ i juy epe'e Deus pe acã,” i. “Deus a'õ kay acã epesop kũyjobin—eykkukat a'õ kay,” i — Jesus o'e Satanás pe.

9 Ibocewi o'tujowat Jerusalém ka be. O'jomõğ Deus eju kawēnwēnap'abi jeje—yaboğat'abi jeje.

— Ĕn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e Satanás. 10 — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Deus jekawēn tojtjt'ukayũ ġuju xipan ekuk

am,” i. “Ixe yũ jedaxijo ewebe xipat'ũmat ebapukap puxim,” i. ¹¹ “Ixe yũ jeak ekay wita'a be eimucakcakap puxim,” i — io'e Satanás.

¹² — Ap! — io'e Jesus. — “Cēm paxi Deus ja'õ dağ e'em?” i'ũmğu juy epe'e — io'e Jesus.

¹³ Gebuje ibiõğbuk kērēayũ kukukat o'jewede Jesus xewi. O'jēm cexewi Jesus puyxijojoap epere buje. Te'e ma Jesus pe ikērēat mujurũğat ojuy. O'jēm. — Waram ġuto osubuyxijo jĩjã — io'e jewebe ma ibiõğbuk kērēayũ kukukat—Satanás.

¹⁴ Jesus o'jepit Galiléia eipi kay. Ibiõğbuk xipacat a'õbacaap kuğ oeku. Soat ibo eipi watwat yajēmap awēğ o'yawēğtobuxik.

¹⁵ Gebuje Jesus kawēn idipan ip o'ğutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be. — Soat podi ma Jesus xipan wuymutaybitbin — io'e ip ya'ĩjojoayũ. — Ka'ũmğu ixē jo'iat xipacat — io'e ip.

¹⁶ Jesus o'ju jaypanap ka kay—Nazaré ka kay. Jay. Oajēm. Jebodoydoyap kabia bima Judeuyũ õmõm'uk ip osodop Deus eju kawēnwēnap'a be. Sábado bima ip õmõm'uk osodop. Jesus oõm jewēju ip iğo'a be. O'ã Deus ekawēntup com iğo'a beacat pe ya'ĩjo am.

¹⁷ Gebuje iğo'a kukukat Deus ekawēntup o'tupũm Jesus pe—Isaías emudupmubararaktup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup. Jesus o'tupmupaya. Pũğtup o'tuptobuxik. Imēn e'em itedup:

¹⁸ Deus biõğbuk owebe nuynuy, i. Imēnpuye ixē onaē owebe kawēn idipat muwēn ãm tadaybotbocayũ be, i. Ixe omuju owebe: “Taomũnmũnayũ daomũnmũnap'a bewi ġujēm ip” i'e am taomũnmũnayũ be, i. Ixe omuju owebe: “Ita'ũmayũ itate je'e ip” i'e am ita'ũmayũ be, i. ¹⁹ Ixe omuju owebe tadaybotbocayũ mujēm ãm imudadaybotbot'ukayũ xewi, i. Ixe omuju owebe: “Gaxĩn ma Deus jebekitkit idaxijo” i'e am soat pe, i.

²⁰ Imēn e'em itedup. Jesus ibodup o'tupcoco ya'õberen. Otupmupirik. Waram o'tupũm yakukukat puywatwat'ukat pe. Oabik.

Soat iğo'a beacat o'jeak cĩcã Jesus kay.

— Apēntak teku? — io'e ip jewewebe.

²¹ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Gasũ bit soan o'jebapuk ijudup peat ekawēn tağ—ğasũ otupcocioiatup ekawēn tağ — io'e.

²² Soat xe Jesus xipat cĩcã osunuy iğo'a beacat xe.

— Jesus ekawēn soat podi ma cekawēntip! — io'e ip jewewebe. — Teku José ipot ġu du? — io'e ip jewewebe.

²³ Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— “Tapu, ecewanũğta juy,” i wuyju e'em wuyanũğtata'ukat pe — io'e. — Iboap kuka epe'e owebe dak. “Ocejojojo ġu bukiap cuy eğubapuk ocewebe ijo am apēn cuk adi eğubapukpuk Cafarnaum ka be bima,” i aco'i eyju e'em owebe — Jesus o'e. ²⁴ — Icēmãn õn e'em eywebe. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat jaypanap ka be bima, ibo ka watwat ixē ekawēn kay ġu — io'e. ²⁵ — Icēmãn õn e'em eywebe. Kuyje Deus Elias o'ğuju pũğ kay itop e'ũ'ibit kay—Sarepta ka beat kay—Judeu'ũmat kay—Sidom eipi beat kay. Ixe yũ kabia dağ soat kaka beayũ irere oekuku. Ka'ũmğu muba'at osodop ebapũğ koato, ipidaseat koato dak. Soat ip irere jĩjã osodop. Imēnpuye ade itop e'ũ'ibiyũ tadaibotbot cĩcã osodop ixeyũ kabia dağ—Judeuyũ. ²⁶⁻²⁷ Imēnpit Deus Elias o'ğuju Judeuyũ kay ġu—Sarepta ka beacat kay acã—Sidom ka tēğatka beacat kay acã — Jesus o'e. — Deus Eliseu o'ğuju Naamã kay imu'ada am. Eliseu Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Naamã ierepat osunuy.

Ade ierepayũ Judeuyũ eipi dağ osodop ip ixeyũ kabia dağ. Imēnpit Eliseu warara'acat ġu o'ġu'ada. Naamã acã o'ġu'ada — Jesus o'e.

²⁸⁻²⁹ Iboap ekawēn co buje oitakomān cĩcã ip Jesus kay Deus eju kawēnwēnap'a beayũ. Jesus o'tujujēm ip jeka bewi.

Jesus o'tujuu ip co'a bicũğ kay yaoka am. Ağoka ibo'a pēnpēn tağ o'sukadop. Co'a bicũğ pewi yabitorom Jesus muy'at ojuy ip. ³⁰ Imēnpit Jesus o'kap cepidase ip. Jeju pinap tağ o'ju.

³¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay—Galilėia eipi beat ka kay, ikaboğatka kay. Judeuyũ o'ğutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be jebodoydoyap kabia be. Soat esemana imutaybitbin'uk ip osunuy.

³² — Cũğ cĩcã ma Jesus wuymutaybitbin — io'e ip. — Jesus ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip.

³³ Gebuje ağokatkat o'jewāwã iğo'a beat—ibiōğbuk kērēat kukat. O'jewāwã ya'ōberen ibiōğbuk kērēat cebe buye.

³⁴ — Jesus, apēn ēn em ocewebe? — io'e Jesus pe—Nazaré ka bewiat pe. — Ocemuy'ũ ām tu ejot? — io'e. — Wetaybit ēn — io'e. — Ēn Deus ipot—ikērēat kuğ'ūmat ipot — io'e.

³⁵ Gebuje Jesus ibiōğbuk kērēat o'ğukorēm.

— Ecemũğ — io'e Jesus cebe. — Ejēm cuy ağokatkat pewi — io'e ibiōğbuk kērēat pe.

Ağokatkat pewi o'jēm ipi ju imuy'at'an pima. Imēnpit warēmtağ ġu ağokatkat o'jukuk cēmçēm pima. ³⁶ Imēnpuye itabēğbēğ o'e ip ijojom—ibiōğbuk kērēat o'ğujēm iap cocomayũ.

— Jesus ibiōğbuk kērēat mujēmjēm ja'ōbi — io'e ip. — Ya'ōbacaat teku — io'e ip jewewebe. — Itaybit ibiōğbuk kērēat mujēm ām — io'e. — Imēnpuye cēmçēm ip ya'ōbi — io'e ip.

³⁷ Soat ka dağ Jesus awēğ o'yawēğcu—Galilėia eipi korerenat ka dağ.

³⁸ Ibocewi Jesus o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi.

O'ju Simão Pedro duk'a kay. Oajēm. Cereğ. Oòm. Simão daxijo osodop ibo'a be. Ipa'i jĩjã osodop.

— Ipa'iat eġu'ada — io'e ip Jesus pe.

³⁹ Gebuje Jesus o'ju ipa'iat kay. Pa'i o'ğukorēm.

— Ejēm cebewi — Jesus o'e pa'i be.

Imēnpuye pa'i o'jēm. Xipat o'e. Ipa'i topibit o'kop ġebuje bit. Ixat o'ğugē Jesus peam, cewejuayũ beam tak.

⁴⁰ Kaxi at puje ibo ka watwat iwātaxipiyũ o'tujowat Jesus kay imu'ada am. Soat kuğ ip osodop iwātaxipi. Jesus o'jewebumōğ cebe ip—soat pe. Soat ip o'ġu'ada'ada. Adah. ⁴¹ Ibiōğbuk kērēat o'ğujēmjēm ikukayũ bewi. Poxerewun. O'jēm.

— Ēn Deus ipot — io'e ip ya'ōberen—ibiōğbuk kērēayũ o'e. Itaybit ip osodop Jesus Deus emunaē iam. İnaka Jesus ibu'u osunuy ixeyũ be iboap muwēn ām.

— Ōn Deus emunaē iap epeğuwēn ġu juy — io'e cebe ip.

⁴² Kabia'isum Jesus o'jēm Simão Pedro duk'a bewi. Poxerewun. O'ju uk'a'ūmat pe. Jay. Oajēm. Adeayũ Jesus kudadam o'e ip. Jay. Oajēm ip Jesus kay.

— Ejēm ġu juy ocexewi. Ijoce ma juy eğũy — io'e ip Jesus pe.

Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

⁴³ — Warara'acayũ be dak kawēn idipat oğuwēn—wara'atka watwat pe dak — io'e. — “Deus soat kukukan je'e,” i juy oce cebe ip — io'e. — Deus cuk omudot ibo ekawēn muwēn ām — io'e Jesus.

⁴⁴ Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn oeku Deus eju kawēnwēnap'a be. Judéia eipi daḡ imuwēnuwēn oeku—soat kaka daḡ.

5

¹ Adeayū o'jewemuwunuwun ip Jesus ekawēn co pin cīcā buye. Jesus cūḡ'i osunuy iodi wābu ka'oririt pe. Iodi Genesaré eipi be o'tinuy. Genesaré i tibudet osunuy. Adeayū jewemuwunuwun ip Deus ekawēn co pinayū.

² Gebuje Jesus xepxep kobe o'jojojo kapurūḡ pe. Axima bubu'ukayū jekobe be ḡu ip osodop. Kuy o'jēm ip. Axima bubuap wuywuy ip osodop kapurūḡ pe.

³ Jesus oōm pūḡ pe ixeyū ekobe be—Simão ekobe be.

— Kobe eḡuwun — io'e. — Eḡuwun cuy kapurūḡ pewi — io'e Jesus Simão be.

Xik. Jesus oabik kobe be. Kobe be bima adeayū o'ḡutaybin—kapurūḡ peayū o'ḡutaybin.

⁴ Imutaybin pu'u bima, o'jekawēn Simão eju—kobe iwat eju.

— Tibucūḡ pe aju axima bum — io'e.

Tibucūḡ pe ip o'ju.

— Axima bubuap cuy eḡuakōm tibucūḡ pe axima bu am — io'e Simão be.

⁵ — Kariwa, ixima bun oceku axima bu ojuy — io'e Simão. — Ocejat ḡu. Imēnpit waram oceḡuakōm imēn ēn e'em ocewebe buye — io'e.

Sa. Axima bubuap o'ḡuakōm.

⁶ Gebuje axima o'jat ade. Xeresu ḡu axima. Kurekoh. Axima bubuap jewek ojuy axima poxi pibun. ⁷ Wēḡwēḡ'i o'e ip jebureyū kay—wara'at kobe beacayū kay. Jebureyū o'takoy yajēm ām jebuywat am. Ibureyū oajēm ibuywat am. Xepxep kobe o'ḡuporan ip aximām. Imēnpuye kobe jepiriḡ ojuy axima poxi pibun.

⁸ Iboap co buje, Simão Pedro o'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap jexe ya'ōbuyxi buye.

— Okukukat, wede ece oxewi — io'e. — Ōn ma ikērēat kuḡ. Ēn pit a'ōbuyxi. Oxe ḡu juy eḡuy — io'e—Simão o'e.

⁹ Simão itabēḡ o'e ijojom, soat cewejuayū dak. Itabēḡbēḡ ip o'e ijojom ade jījā axima buye. ¹⁰ Warara'acayū dak itabēḡbēḡ ip o'e ijojom—Tiago, João dak. Ixeyū xepxepayū Zebedeu ipotpoyū ip osodop. Simão eju kapikpik'uk ip osodop axima bubum.

Gebuje Jesus o'jekawēn Simão eju.

— A'ō'cam cuy eḡuy — io'e Simão be. — Gasū bit axima bubu'ukan ḡu juy eḡuy, — io'e. — Kawēn idipat muwēnuwēn'ukan cuy eḡuy adeayū be imutabut am ip Deus kay — io'e.

— Ha'a — io'e.

¹¹ Gebuje Simão o'ju Jesus kay, cewejuayū dak. Putwedui. Jekobe o'tujuu ip kapurūḡ pe. Soat o'suiwat ipibun Jesus eju jeku am. Soat em Jesus eju oekuku ip.

¹² Ikaboḡatka be bima aḡokatkat oajēm Jesus kay—ierepat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap jexe ya'ōbuyxi buye.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ūm pima, omu'adam ece — ierepat o'e.

¹³ Pucūḡ. Jesus o'jebaepucūḡ cekay.

— Obu'u ḡu emu'adam — io'e. — Gaxīn ma ōn jemu'ada — io'e.

Jesus a'ōbi ierep topibit dao ma o'je'ada. Xipat o'e.

¹⁴ — Emu'adaap eḡuwēn ḡu juy warara'acayū be — io'e Jesus cebe. — Gasū bit paī kay juy eju — io'e. — Eōhōyū'in cuy eḡūm paī be imupik am Deus etabixe ece'ada buye. Eḡūm cuy cebe Moisés ekawēn taḡ. Eōhōyū'in cuy eḡūm cebe e'adaap mubapuk am soat ka watwat pe — io'e.

¹⁵ Imēnpit soat ka watwat Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik ip—ierepat o'ḡu'ada iap awēḡ. Imēnpuye adeayū o'je'awero ip ixe ekawēn co am. O'je'awero ip Jesus pe jewemu'ada am tak. ¹⁶ Jesus pit o'jēm cexewi ip. Poxerwun. Cexewi ip cēmcēm'uk osunuy jekawēn ām Deus eju. Uk'a'ūmat pe kawēnwēn'uk osunuy Deus eju.

¹⁷ Gebuje Jesus adeayū o'ḡutaybitbin kawēn idipan. Fariseuyū kaxikxik'i osodop iboce, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Judeuyū osodop ip. Jesus ekawēn co ojuy osodop ip. Oajēm ip soat kaka daḡwi—Galiléia eipi daḡwi, Judéia eipi daḡwi dak, Jerusalém ka bewi dak. Jesus iwātaxipipiayū mu'ada'adam osunuy Deus a'ōbacaap kuḡ puye.

¹⁸ Gebuje aḡokatkayū oajēm Jesus kay. Cexīḡxīḡ pa'oreat o'tujuajēm ip Jesus kay. Jay. Uk'a be tujuōm ojuy ip cexīḡxīḡ pa'oreat mōḡ ām Jesus wap. ¹⁹ Imēnpit tujuōm pa'ore ip o'e uk'a yapora buye. Imēnpuye o'jeu ip uk'a abi jeje. Weru. Kawi'a'a o'ya'uk ip. Cabobum cexīḡxīḡ pa'oreat o'ḡukop ip yabitokat taḡwi. Kop. O'ḡukop ip ixexecaptup pe. O'ḡukop ip Jesus wap imu'ada am. Uk'a beayū parakpe o'ḡukop ip. ²⁰ Jesus itaybit o'e teyūku itabut okay iam.

Gebuje Jesus o'jekawēn cexīḡxīḡ pa'oreat pe.

— Tapu — io'e. — Ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

²¹ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, Fariseuyū dak jewaḡuydadam o'e ip Jesus ekawēn kay.

— Ite be ikērēat'uk pa'ore wuywebewi. Deus pe acā i'uk put — io'e ip jewewebe. — Teku Deus muymuy — io'e ip napa ma.

²² Jesus itaybit o'e apēn ip o'e jewaḡuydadam iam.

²³ — Apēnpuye dak eyju imēn jewaḡuydadam? — io'e. — Iba'ore ḡu owebe “Ikērēat kuy oju'uk ewebewi” i'e am cebe — io'e. — Iba'ore ḡu dak owebe “E'āy” i'e am cebe, “Ece'ada,” i dak — io'e. — Ka'ūma ma iba'ore owebe — io'e. ²⁴ — Soat waḡo ōn. Gasū cexīḡxīḡ pa'oreat eju ocekawēn eymutaybit am owebe ikērēat'uk put ijodiat pewi iam. Deus a'ōbacaap kuḡ ōn ijodi bima dak — io'e cebe ip.

— E'āy! Ecexīḡxīḡ cuy — Jesus o'e cexīḡxīḡ pa'oreat pe. — Cūḡcūḡ cuy eju — io'e. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e cebe.

²⁵ Cexīḡxīḡ pa'ore topibit o'je'ada. O'āy. Cūḡcūḡ ma o'e adeayū etabutpe. Jexexecaptup o'tupu. Kuruk. “Ka'ūmḡu ejo'iat xipacat,” i'e'em Deus pe bima, o'ju jeduk'a be. ²⁶ Imēneju ibo ka watwat itabēḡbēḡ ip o'e ijojom, o'jexīḡxīḡ puye.

— O'je'ada xeku — io'e ip. — Xīḡxīḡ o'e xeku — io'e ip. Yaḡuybabi'ūm ip o'e.

— Ka'ūma buk cexīḡxīḡ pa'oreat o'ḡu'ada wuyetabutpe — io'e ip jewewebe. — Gasū acā cexīḡxīḡ pa'oreat mu'adaap ajojojo — io'e ip jewewebe.

²⁷ Gebuje Jesus o'jēm. Porewuh. Cucum pima Levi o'jojojo. Levi dinheiro bubu'uk osunuy iecuḡap peam. Ixe Levi kapikpiḡ osunuy iecuḡap pe teidadaap'a be.

— Ejot cuy okay — io'e Jesus. — Oweju juy ejeku — io'e.

²⁸ Imēnpuye o'ju Jesus kay. Soat o'suiwatibun Jesus eju jeku am.

²⁹ Gebuje Levi Jesus o'takoy jekōn ām jewēju. O'ju. Oajēm. Jay. Adeayū awerom osodop Levi dukta be—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū, warara'acayū dak. Jesus o'jekōn ceweju ip.

³⁰ Gebuje Fariseuyū Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—Fariseuyū ebekitkit.

— Apēnpuye dinheiro bubu'ukayū eju eyju jekōnkōn, ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be.

³¹ Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'umat ġu cucum wuyanūgtata'ukat kay—iwātaxipiat acā — io'e.

³² — Imēnpuxim cūġ ma jekuku'ukayū nomuwā ām ġu ojut—ikērēat mujurūgrūġ'ukayū nomuwā ām acā — io'e. — Ojut “Eyġuycūġcūġ cuy epesop ikērēat kuġ puye” i'e am cebe — io'e Jesus. — “Ikērēat mujurūgrūġap cuy epeyepere” i'e am tak ojut — io'e Jesus.

³³ — João eju etaybitbinayū soat em jekpiwan ma jewemureren xipat je'e am Deus xe — io'e ip Jesus pe. — Deus eju kawēnwēn tak ip soat em — io'e ip cebe. — Fariseuyū eju etaybitbinayū dak ade em ip jekpiwan ma jewemureren jekawēn ām Deus eju — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū bit repi'ajojom ġu. Jekōnkōn ip — io'e ip. — Apēnpuye ip repi'ajojom ġu? — io'e ip. Jesus muymuy ojuy osodop ip.

³⁴ — Iba'ore oweju etaybitbinayū be jekpiwan ma repi'ajo am ōn ceweju ip puye — io'e Jesus. — Ōn iwadip puxim — io'e. — Iwadip cexe ip pima, ka'ūma ma jekpiwan ma repi'ajojom jewebumūnap epeta be tomuwa'ibiyū. Jekōnkōn acā ip — io'e Jesus. ³⁵ — Guyjom pit iwadip je'jēm cexewi ip. Ijēm puje bit, jekpiwan ma repi supi'ajo ip — io'e. — Ōn ixeyū xe'ūm pima, oweju etaybitbinayū dak jekpiwan ma repi ip supi'ajo — io'e Jesus.

³⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip. Imēn o'ġuwēn.

— Iwuywuy'ūmat ġu ajoinūm iokokat muwaket am — io'e. — Iwuywuy'ūmat inūm pima, kuka o'jewek. Iwuywuy'ūmat kuka o'jewa'i — io'e. ³⁷ — Uva'abidi atimuōm yaokokat'a be ġu timun'a be tiisuati—yaisuat'a be acā — io'e. — Yaokokat'a be timuōm puje, tidai e'em — io'e. — Yaokokat'a timun'a kuka o'jaebaġ. Uva'abidi dak kuka o'jediepuy — io'e. — Timūn'a dak kuka o'ya'ūm — io'e. ³⁸ — Imēnpit tiisuati atimōġ yaisuat'a be timūn'a be — Jesus o'e. ³⁹ — Uva'abidi kōn puje kuyati kōn puje, tiisuati kay ġu ace'e — io'e. — “Kuyati tiku e'em uva'abidi,” i wuyju e'em — Jesus o'e. — Imēnpuxim kuyjeat ekawēn kay bima, wekawēn kay ġu kuka epe'e — io'e.

6

¹ Jebodoydoyap kabia be ceweju etaybitbinayū trigodadot o'tadot'uk cucum pima ku daġ Jesus eju. ² O'tamukitikitik ip jebui be. O'ta'o'o ip.

— Apēnpuye eyju ta'uk'uġ? — io'e Fariseuyū cebe ip. — Kapikipi wuywebe jebodoydoyap kabia be — io'e ip.

Tamukitikitikap kapikap osodop Fariseuyū xe. Imēnpuye Jesus o'jomuymuy ip.

³ — Apēn cuk o'e Davi, ibureyū dak, irere bima? — io'e Jesus. — Iboap ekawēntup epetupco ġu du? — io'e Jesus Fariseuyū be. ⁴ Ixe Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be. Pāo'a o'yabu—Deus etabixe yamōġmōġ'ibit'a. O'ya'o. O'ya'ūm jebureyū be ya'opiat'a. Paīyū be acā ya'o pi ġu o'yadop — io'e. — Iboap ekawēntup epetupco ġu du? ⁵ Soat waġo ōn — Jesus o'e Fariseuyū be. — Ōn pit e'em apēn i'epi wuywebe jebodoydoyap kabia be iap, apēn i'epi ġu iap tak — io'e Jesus.

⁶ Gebuje Jesus ibakērēat o'tobuxik. Jebodoydoyap kabia be o'tobuxik. Oōm ma'ġuto Deus eju kawēnwēnap'a be. Ibo'a be o'ġutaybitbin. Ibo'a be aġokatkat osunuy. Pūġpa ibakērē osunuy—ibaatpa. ⁷ Jesus kay aġ cīcā o'e ip Fariseuyū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Jebodoydoyap kabia be dak paxi ġu'ada? — io'e ip jewewebe.

Fariseuyū “Jesus Moisés ekawēn taġ ġu jekukum” i'e ojuy napa ma.

⁸ — Omuyumuy pin teyūku — io'e Jesus pit jewebe ma.

Gebuje Jesus o'jekawēn ibakērēat pe.

— E'āy — io'e. — Ejot cuy ijoce soat pe ejo am — io'e.
Ibakērēat o'āy. O'ju ibo'a beayū wap.

⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū eju dak.

— Jebodoydoyap kabia be Moisés ekawēn tağ tu wuywebe xipan i'e am? Ikērēan i'e am ġu xe'e? — io'e. — Warara'acat taxijo am cekawēn tağ tu? Warara'acat aoka am ġu xe'e? — io'e.

¹⁰ Gebuje Jesus o'jeak soat kay.

— Pacūğ ece eba — Jesus o'e ibakērēat pe.

O'jepacūğ. Ibadip o'e. ¹¹ Imēnpuye Fariseuyū itakoma jījā ip o'e Jesus kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, jebodoydoyap kabia bima o'subamudim puye. O'je'awero ip. O'jewawēwē ip pēn paxi ace'e Jesus pe i'e am.

¹² Guyjom Jesus o'ju co'a be jekawēn ām Deus eju. Ixima bun o'jekawēn ceweju.

¹³ Gebuje 12 beayū o'taē jewēju etaybitbinayūm. Kabia'isum ixeyū o'taē.

— Wa'ōbi epeju wekawēn muwēn ām soat pe — io'e ixeyū be—12 beayū be.

¹⁴⁻¹⁶ Ibūrūn ma ip ibutet osodop: Simāo i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at Tiago i, wara'at Simāo i, Judas i, wara'at Judas i. Ibūrūn ma ip ibutet osodop. Ibūrūn ma o'taē jewēju etaybitbinayūm. Tiago Alfeu ipot osunuy. Jesus Simāo wara'an o'subuteta. Pedro i wara'at ibutet osunuy. Xepxep putet osunuy Simāo butet. Jeipi kay jījāat i dak ibutet osunuy. André Pedro kitpit osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Xepxep putet osunuy Judas putet. Iscariotes i dak ibutet osunuy. Ixe Judas guyjom Jesus o'ğūm cekay itakomaayū be yaoka am.

¹⁷ Ibocewi Jesus co'a dağwi o'kop jemunaēyū eju—12 beayū eju.

Gebuje adeayū oajēm Jesus kay. Warara'acayū kuy Jesus xe osodop ip—ceweju etaybitbinayū. Adeayū kawēğūnat pe o'je'awero Jesus xe. Wūywi ip oajēm. Judéia eipi dağwi oajēm ip, Jerusalém ka bewi dak, Tiro ka bewi dak, Sidom ka bewi dak. ¹⁸ Oajēm ip Jesus ekawēn co am, jemu'ada am tak. Ibiōğbuk kērēat kukayū dak oajēm cekay imujēm ām. Jesus ibiōğbuk kērēat o'ğujēmujēm ikukayū bewi. Imēnpuye Jesus mucay ojuy ip imu'ada am. ¹⁹ Ixe be imu'ada but osunuy Deus a'ōbacaap kuğ puye. Soat o'ğū'ada'ada iwātaxipiyū.

²⁰ Jesus o'jeak jewēju etaybitbinayū kay. O'jekawēn cebe ip. Koap o'jekawēn tadaybotbocayū be.

Eycokcok cīcā eyju — io'e. — Eybubutbet ġu ġasū. Imēnpit Deus eykukukat — io'e. ²¹ — Eycokcok cīcā eyju. Gasū acā eyrere. Guyjom pit eybeğbeğ epesop — Jesus o'e. — Eycokcok cīcā eyju. Gasū acā eyju wa. Guyjom pit jewaywayway epesop. ²² Eycokcok cīcā juy epesop warara'acat itakoma eykay bima, eywebe “Oceweju ġu juy epeku—eyju soat wağo ebekitkit puye” i'e buje dak, warara'acat eymuymuy bima dak, warara'acat eyawēğmukērērērēn pima dak — io'e. ²³ — Eycokcoğ cīcā juy epesop warara'acat warēmtağ eykuğ pima eyju webekitkit puye — io'e. — “Eycokcoğ cuy epesop,” i òn e'em eywebe — io'e. — Kabi be ade kuğ epesop idipat kuğ. Warēmtağ ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kukuk'uk osodop ip eydobuyū'ūm'ūm kuyje — Jesus o'e.

²⁴ Gebuje Jesus o'jekawēn ibubut adeayū be.

— Karem ġu eydadaybot epesop — io'e. — Gasū eybubut ade — io'e. — Kapikipiğ'ūm pima dak soat kuğ eyju ġasū ma. ²⁵ Karem ġu eydadaybot epesop. Gasū acā eybeğbeğ. Guyjom pit eyrere epesop. Karem ġu eydadaybot

epesop. Gasū acā eyju jewaywayway. Guyjom pit wawa epe'e. Eyguycūgčūg epesop — io'e. ²⁶ — Karem ġu eydadaybot epesop, warara'acat xipan ey-muwēnuwēn pima. Imēnpuxim xipan jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kukuk'uk ip osodop eydobuyū'ūm'ūm kuyje — Jesus o'e.

²⁷ Gebuje soat pe o'jekawēn.

— Ōn kawēnwēn soat eju eyweju—soat wa'ījojoayū eju — io'e. — “Ey kay itakomaayū burem cuy epesop,” i ōn e'em eywebe — io'e. — “Xipan cuy ixeyū epejukuk,” i ōn e'em — io'e. ²⁸ — “Xipan cuy omuymuy'ukayū ejukuk,” i juy epe'e Deus pe. Deus eju juy epeyekawēn warēmtaġ eykukayū beam — io'e.

²⁹ — Pūġ kadi warara'acat pe eydopaoka buje, epeyaoka ġu juy. Āġ puk wara'at kadi jeydopaoka. Warara'acat pe eyekabek pu buje, āġ cuy eyekamixa dak ju'uk. ³⁰ Eyxewi iojuy buje, epeġūm cuy soat pe. Warara'acat pe darem eybubut pu buje, “Obubut cuy epetujupit okay,” i'ūmġu juy epe'e cebe ip. ³¹ Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imēnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk — io'e.

³² — Eykayayū acā ikukpin eyxe bima, “Deus cuy xipacat je'ġūm ocewebe,” i'ūmġu juy epe'e. Cekayayū ikukpin ikērēat mujurūġrūġ'ukayū xe dak. ³³ Xipan eykayayū kuġ acā bima, “Deus cuy xipacat je'ġūm ocewebe,” i'ūmġu juy epe'e. Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū dak xipan jekayayū kuġ — io'e.

³⁴ — Eyju darem iūmūm warara'acat pe waram tujupit okay iam eyetaybit puye. Imēn iūmūm pima, “Deus cuy xipacat je'ġūm ocewebe,” i'ūmġu juy epe'e. Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū dak darem ma iūmūm wara'at ikērēat mujurūġrūġ'ukat pe dinheiro buap ojuy cexewi — io'e. ³⁵ — Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū ekukuap puxim ġu juy epeku! — io'e. — Warēmtaġ ġu juy eykay itakomaayū epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk. Darem ma epeġūm cebe ip ibubut puap ojuy ġu. Imēn eyeku buje, ade xipacat kuġ epesop kabi be. Deus ebekitkiyūm epesop. Soat podi ma ya'ōbacaat ebekitkiyūm epesop. “Ēn xipat,” i'ūmġu e'em adeayū Deus pe. Deus pit soat em xipacat ūmūm cebe ip—soat pe—ikērēat mujurūġrūġ'ukayū be dak. ³⁶ Wuyebay itabotaidabotbot soat kay wuykay. Ixe buxim eyju dak eyetabotaidabotbon cuy epesop warara'acat kay — io'e.

³⁷ — “Ekērē jījā Deus xe,” i'ūmġu juy epe'e warara'acat pe. Iboap e'em'ūm pima, Deus tak “Eykerē oxe,” i'ūmġu je'e eywebe. “Ikērēat kuġ ēn,” i'ūmġu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ūm pima, Deus “Ikērēat kuġ eyju,” i'ūmġu dak je'e eywebe. Gebum ġu juy epesop apēn cuk adi warara'acat warēmtaġ eykuk iap kay. Gebum'ūm pima, Deus tak ġebum ġu je'e apēn cuk adi warēmtaġ wara'acat epejukuk iap kay — io'e.

³⁸ — Warara'acat pe epeġūm pima, Deus tak je'ġūm eywebe. Apēn cuk epeġūm iap puxim epejat. Yoboġat epeġūm pima, eyju dak yoboġat epejat. Topapūn epejat—iwajem, ibikbiġ tak, kutukutu'i ma dak, cūġ'i ma dak. Apēn warara'acat pe eyju iūmap puxim Deus tak je'ġūm eywebe — io'e.

³⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

— Ita'ūmat pe emubapuk pa'ore wara'at ita'ūmat pe — io'e. — Ita'ūmat pe wara'at ita'ūmat tujowat puje, xepxem ma kuka ip o'at ipikūykūy be. ⁴⁰ Eyetaybitbin pima, eyemutaybitbin'ukat podi ġu eyetaybit. Eyewemutaybitan cīcā bima bit, eyemutaybitbin'ukat co'i eyetaybit epe'e — io'e.

⁴¹ — Te'e ma eyju jeakaġ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. ⁴² Te'e ma eyju e'em cebe: “Tapu, ma, otōmtōm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. Eyju jewewemuġuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk. Yop'uk puje, iba'ore ġu je'e eywebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi — io'e.

⁴³ — Yoptipat'ip pe yakērēat'a'e ġu—yadipat'a'e acā. Imēnpuxim yopkērēat'ip pe yadipat'a'e ġu—yakērēat'a'e acā. ⁴⁴ Yajo buje, wuyetaybit ace'e pubeat'ip poro iam. Asāo'a bubum wuyju widaoho'ip taġwi ġu—asāo'ip taġwi acā. Banka'a bubum wuyju arū'ip taġwi ġu—banka'ip taġwi acā. ⁴⁵ Imēnpuxim xipacayū ma xipacat mujurūġrūġ. Xipat'ūmayū bit ikērēat mujurūġrūġ. Apēn wuyju jewaġuyġuy iap puxim wuyju kawēnwēn. Ikērēat kay jewaġuyġuy bima, ikērēān wuyju e'em. Idipat kay jewaġuyġuy bima bit, xipacan wuyju e'em — io'e.

⁴⁶ — Eyju te'e ma e'em owebe “Ēn ocekukat,” i, wa'ō kay kūyjobit'ūm pima — io'e. ⁴⁷ — Abu-buxim okay ajēmjēmayū iap oġuwēn eywebe—abu-buxim wa'ō kayayū iap tak, ajo-buxim wa'ō daġ jekuku'ukayū iap tak. ⁴⁸ Itaybicat puxim ip—aġokatkat puxim. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy. Koap ipikūykūy o'sukūykot. Ikūyberen o'sukūykot. Wita'a o'yadobuxik badi. Uk'a'abi'ip o'yopmuy iġokūy be badiat'a jeje—wita'a jeje. Cem uk'a o'yamuy. Kabidoxixi oajēm iġo'a kay, muba'atxiri dak. Muba'at idibi o'timuboġ. O'tiajēm iġo'a kay. Imēnpit o'ya'at ġu yacem puye—wita'a jeje buye. Wa'ō kayayū ixe aġokatkat puxim—cem jeduk'a o'yamuy'iat puxim — Jesus o'e.

⁴⁹ — Wa'ō daġ ġu jekuku'ukayū bit warēmtaġ uk'a o'yamuy'iat puxim—wa'ō kay'ūmayū. Wa'ījojom ip. Inaka kūyjobit ġu ip wa'ō kay. Warēmtaġ uk'a o'yamuy'iat puxim ip—aġokatkat puxim. Ixe aġokatkat uk'a o'yamuy ipi ju. Cem ġu o'yamuy. Idibi o'tiajēm iġo'a kay—tiboġati. Dao ma o'ya'at. O'ya'ūm cīcā. Wa'ō daġ ġu jekuku'ukayū ixe aġokatkat puxim—wa'ō kay kūyjobit'ūmayū. Cem'ūma jeduk'a o'yamuy'iat puxim ip — Jesus o'e.

7

¹ Adeayū be jekawēn epere buje, Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Oajēm. Sorarayū kukat ibo ka be osunuy. ² Ixe ibuywatwat'ukat iwātaxipi o'e—kariwa xe ikukpinat. Oe'ū pin ibuywatwat'uikat.

³ Gebuje sorarayū kukat pūġpūġ Judeuyū kukukayū o'ġuju Jesus kay. O'ġuju ip Jesus Cafarnaum ka be iam o'jekūyjo buye.

— “Ejot cuy obuywatwat'ukat mu'ada am,” i juy epe'e Jesus pe — io'e sorarayū kukat ixeyū be.

O'jēm ip. Poxerewun. Jay. ⁴ Oajēm ip. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Cemuojujuy juy eġūm ixe sorarayū kukat pe — io'e ip Jesus pe. — Xipat cīcā ixe ocexe — io'e ip. ⁵ — Ocebadipyū ikukpin cīcā ixe xe — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuyat ocewebeap'am — io'e ip.

⁶ Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip.

Sorarayū kukat tuk'a wi wūy'ūm pima, sorarayū kukat jebureyū o'ġuju Jesus dopabe. O'ġuju ip ja'ōmuwēn ām cebe. O'jēm ip. Poxerewu. Jay. Ibureyū oajēm Jesus kay. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ocebure ocemudot ja'ōmuwēn ām ewebe — io'e ip Jesus pe. — A'ōmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

— “ ‘Kariwa, ecewemuwa'ūm ġu juy oduk'a kay edot am,’ i juy ece,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “ ‘Osūsūn emudon oduk'a be. ⁷ Cedaġ ġu emudot am oduk'a be wa'ōbuyxi'ūm puye,’ i juy ece cebe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “ ‘ ‘Ece'ada juy,” i ěn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada. ⁸ Ōn tak warara'acat mujujum. Wa'ō kay kūyjobit ip wesorarayū. Pūġ pe ōn e'em “Ejēm” i bima, je'jēm. Wara'at pe ōn e'em “Ejot” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe ōn e'em: “Imēn cuy ece,” i bima, imēn je'e,' i juy ece Jesus pe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Imēn ja'ōmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

⁹ Iboap co buje Jesus itabēḡ o'e ixeyũ ekawēn cocom. O'jekorepēn adeayũ kay.

— Soat Judeuyũ etabucap podi ma itabut okay iḡo sorarayũ kukat, Judeu ḡu ma'ḡu — io'e.

¹⁰ Gebuje Jesus kay o'ḡuju'iyũ o'jepit sorarayũ kukat tuk'a kay. Ibuywat-wat'ukat o'tobuxik ip—iwātaxipi topibit. Kuy xipat o'e Jesus a'ōbi.

¹¹ O'ju jewēju etaybitbinayũ eju. Ade warara'acayũ dak o'ju ceweju. Naim ka be o'ju ip. ¹² Jesusyũ oajēm ikaboḡatka exĩtabi be—Naim ka exĩtabi be. Jay.

Ibocewi aḡokatkayũ yaypan'isuat'ũm tujujēmjēm ip o'e ikaboḡatka bewi ikot am. Ce'uat xibuk i'it'et ḡu osunuy wara'at. Jaḡepũḡ ma dak osunuy ce'uat xibuk. Itop'ũm e'ũ'ibit osunuy. Adeayũ o'ju ce'uat xibuk eju ibo ka watwat.

¹³ Wuykukukat Jesus ite jo buje, itabotaidabotbot cĩcã o'e ce'uat xibuk kay. — Wa ḡu, tũ'ũ — Jesus o'e ce'uat xibuk pe.

¹⁴ O'ju ce'uat kay. Ce'uat tujujēmjēmap o'ḡucay. Ce'uat tujujēmjēmayũ o'jecũ ip e bidase.

— Tapu — Jesus o'e. — Aḡobucēḡ ece — io'e ce'uat pe.

¹⁵ Gebuje ce'ũ topibit itabēḡ o'e. O'je'aḡobucēḡ. O'jekawēn.

Gebuje Jesus o'jekawēn ce'ũ topibit xi eju.

— E'it waram ḡuto o'jetait — Jesus o'e cebe.

¹⁶ Imēnpit soat imu'adaap cocoayũ yaḡuybabi'ũm cĩcã ip o'e.

— Ka'ũmḡu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat wuykay osodot—ya'ōbuyxiat — io'e ip jewewebe. — Deus osodot jebekitkit com — io'e ip.

¹⁷ Ibocewi Judéia eipi watwat Jesus ce'uat o'ḡu'ada iap awēḡ o'yawēḡtobuxik—soat ka watwat.

¹⁸ Ceweju etaybitbinayũ be Jesus ce'uat o'ḡu'ada iam João mukũyjo buje, João xepxepayũ o'tomuwã jewekay—jeweju etaybitbinayũ. ¹⁹ Ixeyũ o'ḡuju ja'ōmuju am wuykukukat Jesus kay.

— “Deus emunaē ajēmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e João. — “Ēn tu ixē? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi?” i juy epe'e cebe — io'e João.

Poxerewun. O'jēm ip.

²⁰ Jay. Oajēm ip Jesus kay.

— João Batista ocemudot ekay — io'e xepxepayũ Jesus pe. — “Ēn tu omuykuiat? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi?” i juk o'e João ocewebe — io'e ip Jesus pe.

²¹ Ḡasũ Jesus tak adeayũ o'ḡu'ada'ada João emumudotyũ etabutpe. Iwātaxipiyũ o'ḡu'ada'ada. Ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmujēm ikuḡayũ bewi. Ita'ũmayũ o'sutada. Ierepayũ o'ḡu'ada'ada. Jesus tak o'jekawēn xepxepayũ eju—João emumudotyũ eju.

²² — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejojoioiap cuy epeḡuwēn João be, epeyekũyjoioiap tak — io'e. — Ita'ũm topibiyũ itate o'e ḡasũ. Taojere topibiyũ dak xipan ip o'e xĩḡxĩḡ ḡasũ. Ierep topibiyũ dak xipat o'e ḡasũ. Ya'ōpi'ũm topibiyũ dak ya'ōpipe o'e ip. Jekũyjom ip o'e. Ce'ũ topibiyũ dak waram itait o'e ḡasũ. Itadaybotbocayũ dak kawēn idipat cocom ḡasũ — io'e.

²³ — Imēneju eycokcoḡ epesop okay eyetabut am eybu'u'ũm pima — io'e Jesus. — “Ite ḡu omuykuiat,” i'e'em pima bit, eycokcoḡ ḡu epesop — io'e xepxepayũ be—João emumudotyũ be.

²⁴ Jesus João o'ḡuwēn adeayũ be, cemumudotyũ jēm puje.

— João jom cuk epeku uk'a'ũmat pe — io'e Jesus. — Ipi'ũn'ũn kay kabido ajēm puje je'ipe'adededem. Yaḡuykorerenayũ ite'ip puxim, soat

em jewaꝓuymuwarururun puye. João bit yaꝓuykoreren ꝓu. Wita'a buxim pit ixē. ²⁵ João doti teiboꝓ ꝓu. Teiboꝓat kukayũ adeayũ kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayũ. ²⁶ João bit ibubut adeat ꝓu—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat acā. Wara'at Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ bodi ma João ya'ōbuyxi. ²⁷ Imēn Deus ekawēntup e'em—João muwēꝓaptup:

Aꝓ cuy epesop, i'e'em Deus, i. Wemumuju oꝓuju ewap soat ajēm puje emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—João muwēꝓaptup — io'e. ²⁸— Ka'ũma ma omuy João jo'i ya'ōbuyxian. Deus xe bit, yopīcat João bodiat ya'ōbuyxiat cebekitkiyũ'in — Jesus o'e.

²⁹ Iboap ekawēn co buje, — Cũꝓ cīcā Deus — io'e soat ma, iecuꝓap peam dinheiro bubu'ukayũ dak. João ixeyũ o'ꝓubatisasan. ³⁰ Fariseuyũ bit ibu'u jījā osodop ip Deus bikuyap taꝓ jeku am, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak. Ixeyũ ꝓu bit o'ju João kay jemubatisan am—wara'acat acā—iecuꝓap peam dinheiro bubu'ukayũ acā, wara'at ikērēat mujurũꝓrũꝓ'ukayũ dak.

³¹ Gebuje Jesus waram o'jekawēn adeayũ eju.

— Abu-buxim ꝓasũacat? Ajoap oꝓuwēn eywebe abu-buxim ip iap mubapuk am eywebe? ³² Bekitkit puxim ixeyũ—pasiaham ip iap pe pubutbucayũ buxim. Jewāwāwām ip jebureyũ kay bekitkiyũ.

— “Tēꝓtēꝓ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'i'in,” i'e'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ũmcom. Eybu'u eyju bit oceweju tōn,” i'e'em ip. Ijoyũ buxim ꝓasũacat — Jesus o'e.

³³ — João Batista oajēm eykay. Ixe jekpiwan ma irere oeku Deus eju jekawēn ām. Eyju bit napa ma e'em ixē muwēnuwēn: “Ibiōꝓbuk kērēat kukat teku,” i. ³⁴ Soat waꝓo ōn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikōnkōn tak. Eyju bit napa ma e'em omuwēnuwēn: “Ka'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuꝓap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikērēat mujurũꝓrũꝓ'ukat pure,” i dak — io'e. ³⁵ — Wuyju Deus emumutaybitbinap taꝓ jekukum pima bit, warara'acayũ je'e “Deus cũꝓ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

³⁶ Gebuje Fariseu Jesus o'tomuwā jewēju jekōn ām. Simāo ibutet osunuy. Jesus o'ju Fariseu duk'a be. Oajēm. Oabik jekōn ām ceweju.

³⁷ Gebuje ayacat oajēm Jesus kay. Ixe ayacat ibo ka wat osunuy. Ikērēat mujurũꝓrũꝓ'ukat osunuy. Ixe itaybit o'e Jesus jekōnkōn Fariseu duk'a be iam. Imēnpuye tide'oati o'tidojot Jesus kay timũn'a be. Timũn'a waenōm muꝓēꝓē jo'i osunuy—alabastro muꝓēꝓē osunuy. ³⁸ Oajēm Jesus kay. Xik'i osunuy Jesus nōꝓpikadi, sui xe. Wa osunuy. Iꝓuycũꝓ osunuy juk adi ikērēat o'ꝓuꝓē iap kay. Jesus i o'suimubot jetadim. O'suisup jadam. O'suikōn. O'suimude'o'on tide'oatim. Imēn o'e Jesus ikukpin cīcā cexe buye. ³⁹ Iboap o'jojojo Fariseu—Jesus emunomuwā.

Gebuje Fariseu o'jekawēn jewebe ma.

— Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tu? — io'e jewebe ma. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pima, itaybit kuka o'e abu ite ayacat wuimurerem iam — io'e. — “Ejēm cuy oxewi,” i kuka o'e cebe — io'e te'e ma. — Ite ayacat ikērēat mujurũꝓrũꝓxiat — io'e Fariseu jewebe ma.

⁴⁰ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseu be.

— Simāo — io'e. — Kawēn puk ōn ewēju — io'e.

— Ha'a — io'e. — Ecekawēn puk, kariwa — io'e.

⁴¹ — Xepxep aꝓokatkat cewero ip osodop jekariwa eju. Pũꝓ ixeyũ'in ceweroap boꝓ jījā osunuy. 500 dinheiro osunuy cewero. Wara'acat ixeyũ'in ceweroap boꝓbuꝓ ā osunuy. 50 dinheiro isurũꝓat osunuy cewero. ⁴² Xepxem ma teida ba'ore o'e ip jekariwa be. Ixe kariwa bit o'e cebe ip: “Teidam ꝓu eyju

owebe,” i. “Ka'ũmġu ġasũ bit je'e oweju eyeweroap,” i. Abu-xe ixex kariwa ikukpin cĩcã je'e ixeyũ'in? — Jesus o'e. — 500 dinheiro isurũġat cewero tũibit xe xe'e? 50 dinheiro isurũġat tũibit xe ġu xe'e? — Jesus o'e.

⁴³ — 500 dinheiro isurũġat cewero tũibit xe aco'i — Simão o'e. — Cekariwa o'e ixex be: “Teidam ġu eyju owebe,” i. “Ka'ũmġu ġasũ bit je'e oweju eyeweroap,” i. Imẽnpuye ixex xe aco'i cekariwa ikukpin cĩcã je'e — Simão o'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Ixex xe ma ikukpin o'e cekariwa — io'e.

⁴⁴ Jesus o'jekorepẽn ayacat kay. Waram o'jekawẽn Simão be bit—Fariseu be.

— Ak'i juy ece ite ayacat kay — io'e. — Eduk'a be oõm puje, ãn ma idibi etiũm ġu wuiwuyaptim wuybabi daġ — io'e. — Ite bit wui o'suimubot jetadam. Wui o'suisup jadam — io'e. ⁴⁵ — Ën ma waġobu eyaġobukõn ġu wuybabi daġ. Ite bit oibu'un ġu wuikõn ãm — io'e. ⁴⁶ — Ën ma wa'a eyamude'on ġu axeptim wuybabi daġ. Ite bit wui o'suimude'on tide'oatim — io'e. ⁴⁷ — Icẽmãn õn e'em ewebe. Ite ayacat ikẽrẽat kuġ—ade jĩjãat kuġ. Imẽnpit Deus soat o'ju'uk. Ikẽrẽat o'ju'uk cebewi, cexe Deus ikukpin cĩcã buye. Wuywebewi Deus yopĩt ma ikẽrẽat uk puje, ikukpin cĩcã ġu Deus wuyxe—ikukpinpũn ã — Jesus o'e. — Ade ikẽrẽat uk puje bit, ikukpin cĩcã e'em wuyxe — Jesus o'e Fariseuyũ be.

⁴⁸ Gebuje Jesus o'jekawẽn ayacat eju.

— Ikẽrẽat kuy oju'uk ewebewi — Jesus o'e cebe.

⁴⁹ Imẽneju ceweju jekõnkõnayũ o'jekawẽn jeweweju.

— Abu ite ikẽrẽat'uk'uk'ukan! — io'e ip jewewebe.

⁵⁰ — Deus kuy edaxijo, cekay etabut puye — Jesus o'e ayacat pe. — Kaba'ũm cuy eġuy ġasũ bit — io'e.

8

¹ Ibun'ũm pima Jesus kawẽn idipat o'ġuwẽnuwẽn. Ikaboġatka daġ oeku ika'ĩcatka daġ tak. Deus soat kukukan je'e iap muwẽnuwẽn oeku. ²⁻³ 12 beayũ Jesus eju oekuku ip, aoyũ dak. Jesus cuk ixeyũ aoyũ o'ġu'ada. Ibiõġbuk kẽrẽat tak cuk o'ġujẽm cebewi ip. Maria Jesus eju oeku, Joana dak, Susana dak, ade warara'acayũ dak. Madalena i osunuy wara'at Maria butet. 7 be ibiõġbuk kẽrẽat cuk o'ġujẽm ixex Maria bewi. Joana Cuza tayxi osunuy. Herodes pubut kukukat ixex Cuza osunuy—Galiléia eipi kukat pubut kukukat. Ixeyũ aoyũ jebubut'in iũmũm'uk osodop ip Jesus pe, 12 beayũ be dak. Jesus eju oekukuku ip Jesus xat muġẽġẽm.

⁴ Ade ka bewi o'je'awero ip Jesus kay cekawẽn com. Adeayũ e'awero buje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ġuwẽn cebe ip.

⁵ — Aġokatkat kadaida o'tamudu jekat pe — io'e Jesus. — Tamududum pima, ta'ade ġu o'ta'at e bitako daġ. Cũġcũġayũ o'tamucakucak e bitako daġ puye — io'e Jesus.

⁶ — Ibocewi wasũyũ ixeda o'ta'o'o. Tamududum pima wara'ata o'ta'at karatũġ'a jeje. O'jedae'ũ idibi'ũm puye. O'tanokap ġu. ⁷ Tamududum pima wara'ata o'ta'at widaoho nuybi be. Da aypapan o'e widaoho nuybi be — io'e Jesus.

⁸ — Ibocewi widaoho kadai o'ġu'ũm. Wara'ata bit o'ta'at katõ be. Imẽnpuye xipan o'yaypan. Kadaim o'e. Pũġ pe kadai be ta'ada jĩjã o'tadop—100 be o'tadop — io'e Jesus. — Wa'ĩjo pin pima, eya'õpicũġcũġ cuy epesop wa'õ kay — Jesus o'e adeayũ be.

⁹ Gebuje ceweju etaybitbinayũ o'jekawẽn Jesus eju.

— Apẽnape ibo kawẽn? — io'e ip.

10 — Deus soat kukukan je'e — Jesus o'e. — Deus ibikuy eywebe eyetaybit am iboam. Imēnpuye ibapuḡ ma òn eymutaybitbin. Warara'acayũ be bit imutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn òn. Jeakaḡ ip. Inaka ijojom ḡu ip. Wekawēn pa'arēm cexe ip wekawēn cocom ma'ḡu ip — Jesus o'e.

11 — Apēnape ibo kawēn jeymukũyo òn. Deus ekawēn kadaida buxim—tamudu'ibita buxim — Jesus o'e. 12 — Deus ekawēn cocomayũ'in e bitako daḡata buxim. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn co'isum pit Satanás ajēmjēm cekay ip ibiōḡbuk kērēayũ kukukat. “Te'e ma eyju iboap cocom,” i napa ma e'em Satanás cebe ip. “Iboap ekawēn kay eyetabun ḡu juy epesop,” i napa ma e'em. Imēn Satanás imubu'u'un ip itabucap puxim Deus kay. Ixeyũ mubu'u'un Deus pe ixeyũ daxijoap puxim — io'e Jesus.

13 — Warara'acat karatũḡ'a jejeata buxim Deus ekawēn cocomayũ — io'e Jesus. — Cekawēn co buje, icokcok e'em ip. Wekawēn kay jĩjã ip. Imēnpit darem ma itabut ip tãbube'ũmat puxim. Deus kay jetabucap epereperem ip. Warara'acat ixeyũ be ikērēat mujurũḡat puje, ibu'un ip Deus kay jetabut am — Jesus o'e.

14 — Warara'acat widaoho daḡata buxim Deus ekawēn cocomayũ. Wekawēn cocom ip. Guyjom pit soat em ḡebum ip jemukaypin kay. Adem ibu pin ip jebubun. Jebikuyap taḡ ip jeku ojuy, jemucokcokcoḡ. Warēmtaḡ ip jeku ojuy. Imēnpuye ibu'u ip jetabut am Deus kay — Jesus o'e.

15 — Warara'acat katō beata buxim Deus ekawēn cocomayũ. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn kay jĩjã ip. Oibu'un ḡu ip jetabut am Deus kay. Ixeyũ xipat Deus xe. Cũḡ ma ip cexe ixeyũ. Cekawēn muwēnuwēn ip warara'acayũ be imutabut am ip Deus kay. Warara'acat mutabunat kadai buxim—ya'a'eat puxim — Jesus o'e.

16 Gebuje Jesus wara'at kawēn o'ḡuwēn.

— Imusop puje lamparina kuka ajomuy ḡu ico'a'a diotpe — io'e. — Ajomuy ḡu dak kuka wuyxexecap tiotpe. Um kuka ajomuy uk'a be òmòm'ukayũ be kabiok taḡ iōmap puxixim. 17 Imēnpuxim soat imunēm'ibit kuka o'tobuxik ip. Wara'acat pe ya'ĩjoap puxim kawēnwēn ãm tak itaybit je'e soat — io'e.

18 — Imēneju juy eya'ōpicũḡcũḡ epesop wa'ō kay — io'e. — Eyaḡuyba'ũm ḡu juy epesop wekawēn kay. Xipan eya'ōpicũḡ pima, waram jeyetaybin wekawēn. Xipan'ũm pima bit, jeyaḡuyba'ũm wekawēn kay — io'e.

19 Ixi ajēm ojuy oeku Jesus kay jekawēn ãm, ikitpitpiyũ dak. Cekay yajēm pa'ore o'e ip adeayũ buye.

20 — Exi omuy akiju, ekitpitpiyũ dak — io'e ip. — Ejo pin ip — io'e ip.

21 Gebuje Jesus o'jekawēn adeayũ be.

— Deus ekawēn coco'ukayũ oxi jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e. — Kũyjobicayũ oxi jo'i oxe, okitpitpiyũ jo'i dak — io'e.

22 Guyjom Jesus oòm kobe be jewēju etaybitbinayũ eju. Xik. Oabik.

— Ga'a wĩnãbu aju — io'e cebe ip.

Timudek ojuy o'ju ip. 23 Timudekdeḡ pima, Jesus o'xet. Tibicũḡ pe bima kabidoxixi oajēm iodĩ kay. Idibi o'tiōm kobe be tipodoy buye. Kobe ipoxi o'e idibim. Jepiriḡ ojuy o'e ip. Jakōmap puxixim iparara ip o'e. 24 Imēnpuye ceweju etaybitbinayũ Jesus o'ḡuwurũḡ.

— Kariwa! — io'e ip. — Akōm wuyju!

Wũrũh. O'jewurũḡ. Jewurũḡ puje, Jesus kabido o'subidomukorēm. Tipodoyat o'tipon. Iodĩ tipo o'e.

25 Imēnpuye itabēḡbēḡ ip o'e ijojom dao ma o'tipon iap cocom.

— Apēnpuye eyetabut ḡu Deus kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Abu dak sute? Kabido kūyjobit ya'ō kay. Tipodoyat tak kūyjobit ya'ō kay — io'e ip jewewebe.

²⁶ Oajēm ip wīnābu—Gerasa eipi watwat kay, o'timudek puye. Gerasa eipi Galiléia eipi weḡūn opop. Jesusyū oajēm.

²⁷⁻²⁹ Gebuje Jesus o'jēm kobe bewi. Oajēm aḡokatkat kay. Ikaboḡatka wat osunuy ixē. Ibiōḡbuk kērēat kukat osunuy ixē. Ika'uat puxim osunuy. Toti'ūm jekuku'uk osunuy kuy bin ma. Uk'a be ḡu osunuy. Ce'ū'ūayū mōḡmōḡap taḡ ma oeku.

— Ejēm cuy aḡokatkat pewi — io'e Jesus ibiōḡbuk kērēat pe.

Imēn Jesus o'e ibiōḡbuk kērēat pe aḡokatkat kuku'uk puye. Ixe aḡokatkat daomunmun'uk osodop ip ibo ka watwat cabobum, correntebum tak kuy bin ma. Imēnpit cabobu, correntebu dak o'subudakatkat ixē. Ibiōḡbuk kērēat ixē mujuju'uk osodop uk'a'ūmat pe. Jaḡepūḡ ma oeku uk'a'ūmat taḡ.

Jesus cocom pima, o'jewāwā ixē aḡokatkat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap, jexe ya'ōbuyxi buye.

— Apēn ēn em owebe, Jesus? — io'e. — Ēn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot — io'e ya'ōberen. — Ipiat esupi'ajoat ḡu juy owebe — io'e cebe.

³⁰ Ibocewi Jesus o'jekawēn aḡokatkat pe.

— Apēn ebutet? — io'e Jesus.

— Ade i — io'e.

Ade i ibutet osunuy ade ibiōḡbuk kērēat cebe buye.

³¹ Gebuje ixeyū ibiōḡbuk kērēayū o'jekawēn Jesus pe.

— Ocemujum ḡu juy ipiat'ajojoap kay — io'e. — Dajebaroyū be acā juy ocemujum ece — io'e ip Jesus pe.

³² Imēn o'e ip ade dajebaroyū co'a pēnpēn taḡ wūrūrūrūḡ puye.

— Ha'a — io'e Jesus.

³³ O'jēm ip aḡokatkat pewi Jesus a'ōbi. Oōm ip dajebaroyū be. Imēnpuye dajebaroyū daudau ip owat co'a pēnpēn taḡ. O'kop ip iodī be. Oakōmkōm ip. O'sūm ip. Poḡ. Oap ip.

³⁴ Dajebaroyū kukukayū iboap o'tobuxik tak. O'jenapōn ip. Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡuōm dajebaroyū be iap muwēnuwēn cekuku ip ikaboḡatka watwat pe, koḡūnpi watwat pe dak.

³⁵ Gebuje o'jekūyjo'iyū o'ju dajebaroyū'ūm'ūm com. Oajēm ip Jesus kay. Jay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'tobuxik ip Jesus xe. Xik'i osunuy Jesus xe. Totite o'e. Yaḡuysat o'e. Yaḡuyba'ūm o'e ip oajēm'iyū. ³⁶ Imēnpuye o'jojo'iyū ma Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm iap o'ḡuwēn soat pe. ³⁷ Ibo eipi watwat pit Jesus o'ḡujēm jeka bewi—Gerasa eipi watwat. Jesus o'ḡujēm ip jeparara pibun.

O'jēm Jesus ixeyū xewi. Porewuh. Oōm kobe be waram timudek am. Xik. Oabik.

³⁸ Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit oajēm tak Jesus kay.

— Āḡ eweju oju — io'e Jesus pe. — Eweju ma ojeku — io'e.

³⁹ — Ap! Obu'u. Oweju ḡu juy. Ecepit cuy eduk'a be — io'e ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit pe. — “Deus xipan cuk okuk,” i juy ece cebe ip eduk'a beayū be — io'e cebe.

Gebuje ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'jepit jeduk'a kay. Soat kaka daḡ oeku.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em oeku.

Jesusyū dak waram o'timudek.

⁴⁰ Waram Jesus epit puje, Galiléia eipi watwat icokcok o'e iwiwim ip puye. Aḡokatkat oajēm Jesus kay. ⁴¹ Jairo i ixē aḡokatkat putet osunuy. Deus eju kawēnwēnap'a kukuk'ukat osunuy ixē. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus topabe Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

42 — Ejot cuy oduk'a kay — io'e Jesus pe. — Odaxit ce'ũ pin — io'e.
Doze koato Jairo daxit osunuy. Wara'at taxit ka'ũmgu. Pũğ ma osunuy.
— Ga'a — Jesus o'e.

E dağ cucum pima, adeayũ o'ju ip Jesus nomuju. Jesus o'ğukuğukuğ ip, ade buye.

43 E dağ cucum pima ayacat oajēm Jesus kay. Jesus tōğpikadiwi oajēm. Ixe ayacat iwātaxipi o'e. Doybucukcuğ ğu osunuy 12 koato bun. Imēnpuye jedinheiro o'ğ'u'ũm januğtataapteim. Dinheiro kuğ ğu o'e. Ka'ũma ma kuka o'ğ'u'ada ayacat. 44 Jesus esay ukpu o'ğucay ixe. O'toybucuk ğebu je bit. O'je'ada.

45 Gebuje Jesus o'e:

— Abu omucay? — i.

— Ōn ğu — io'e soat.

— Kariwa — Pedro o'e. — Adeayũ ekuğukuğ — io'e. — Akokoreren ip ade — io'e.

46 — Pũğ'in ixeyũ'in omucay — io'e. — Wetaybit iboam. Deus a'õbacaap o'jēm owebewi — io'e.

47 Imēneju ayacat o'e jewebe ma:

— Wemunēm pa'ore oce — i.

Ixe dak oajēm Jesus dopabe. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. Tũybe Jesus omukorēm iãn o'e. O'jēğ'aecōğcōğ Jesus topabe.

Gebuje ixe ayacat je'adaap o'ğuwēn soat etabun.

— Esay oğucay omu'ada am — io'e Jesus pe. — Eekabek ukpu mucay buje, oce'ada — io'e cebe.

48 — Tũ'ũ — Jesus o'e. — Ece'ada, okay etabut puye. Kaba'ũm cuy eğuy ğasũ bit — io'e ayacat pe.

49 Ağokatkat oajēm tak Jairo kay—Jesus xeat kay. Jairo duk'a bewiat oajēm. Oajēm ayacat pe Jesus kawēnwēn pima.

— Edaxit'ũm kuy oe'ũ — io'e. — Kariwa Jesus eğywa'ũm ğu juy — io'e.

50 Jesus pit iboap co buje, o'jekawēn Jairo eju.

— Eğuycũğ ğu juy eğuy — io'e Jesus cebe. — Etabun cuy eğuy okay — io'e. — Etabut pima, je'ada, oe'ũ ma'ğu edaxit — io'e.

51 Gebuje Jesus oajēm Jairo duk'a kay. Pũğpũğ ã o'ğuōmat jeweju. Pedro ōm ceweju, João dak, Tiago dak, yaypan'isuat'ũm ebay dak, ixi dak. 52 Soat ibo'a beayũ dak wawa ip osodop yaypan'isuat'um cocom. Jewãwãwãm ip osodop. Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— “Wawa ğu juy epesop,” i òn e'em — io'e cebe ip. — Ixe ce'ũ ğu—ixet acã — io'e Jesus.

53 Waram ğuto oğ'u'ada iam itaybit puye, “Ixet acã” io'e. Imēnpit Jesus o'jowayway ip, ixe'ũm oe'ũ iam itaybit ip puye uk'a beayũ.

54 Gebuje Jesus Jairo daxit'ũm pa o'subaixik.

— Tũ'ũ, ağobucēğ ece — io'e cebe.

55 O'ğ'u'ağobucēğ ğebu je bit waram ğuto o'jetait puye. Itabēğ ma o'e ğasũ bit.

— Ixat epeğũm cebe i'o am — Jesus o'e.

56 — Ak'i — io'e ip cebay. — Waram ğuto o'jetait — io'e ip.

— Waram ğuto imutaicap cuy epeğuwēn ğu warara'acayũ be — Jesus tak o'e cebay be.

Icokcok cĩcã o'e waram o'jetait puye.

9

1-2 Waram pima Jesus 12 beayū o'tomuwā jewēju etaybitbinayū. Ja'ōbacaap o'gūm cebe ip.

— Ibiōgbuk kērēat cuy epeğujēm wa'ōbi — io'e cebe ip. — Iwātaxipipiyū juy epeğ'u'ada wa'ōbi — io'e cebe ip. — “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e soat pe — io'e.

³ Ixeyū mujum pima o'jekawēn ceweju ip.

— Ade ġu juy epetujowat eyjuap tağ — io'e cebe ip. — Eyba'ip ġu epelyoptujowat, dinheiro mūn tak ka'ūma, eyxat tak ka'ūma, dinheiro dak ka'ūma. Eyekamixa dak pūğ ma epetujowat — io'e.

⁴ — Ağoka be eyajēm puje, wara'at'a bebebe ġu juy epesop—pūğ'a be ma — io'e. ⁵ — Ibo ka watwat ibu'u eykuğ pima, juy epejēm ibo ka bewi. Wara'at ka kay juy epeju. Eyjēm puje ka'wi epeğudu eyei bewi “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ō kay'ūm puye” iap mubapuk am ibo ka watwat pe — io'e.

⁶ Imēneju 12 beayu o'jēm. Soat kaka dağ oekuku ip. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip. Iwātaxipipiyū mu'ada'adam oekuku ip.

⁷ Guyjom Herodes Jesus e'eap o'ya'ijojo—Galilía eipi kukat. Tūybe Jesus waram ġuto o'jetaitiat iān o'e ip adeayū. Tūybe Jesus João Batista iān o'e ip pūğpūğayū.

— João Batista waram ġuto o'jetait je'ūap tomukadi — i te'e ma o'e ip Jesus muwēnuwēn.

⁸ Tūybe Elias'ūm waram o'jebapuk ijodi je'ūap tomukadi iān o'e ip warara'acayū. Tūybe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm waram ġuto o'jetait—kuyjeat'ūm iān o'e ip warara'acayū. Imēnpuye Herodes yağuy'ūm o'e Jesus e'eap co buje.

⁹ — Abu sute? — io'e Herodes jewebe ma. — Ōn ma João oya'ukat — io'e. — Soat ip ite e'eap muwēnuwēn — io'e jewebe ma.

Imēneju Herodes Jesus co pin cīcā osunuy.

¹⁰ Jesus emumujuyū epit puje, soat o'ğuwēn ip Jesus pe. Apēn cuk adi o'e'e ip iap o'ğuwēn ip cebe.

Ibocewi Jesus ip o'tujowat jewēju.

O'jēm ip adeayū xewi. O'ju ip Jesus eju Betsaida ka kay. ¹¹ Adeayū bit o'ju Jesus nomuju, kuy o'jēm iam itaybit ip puye. Oajēm ip adeayū.

Gebuje Jesus icokcok o'e jenomuju iju buje ip. Ğaxīn ma Deus soat kukukan je'e iap o'ğuwēn cebe ip. Iwātaxipipiyū o'ğ'u'ada. ¹² Imēnpit katpuje jījā o'e. Imēnpuye 12 beayū o'ju kawēn ām Jesus eju.

— Ajo kuka o'jo'o ip? Ka'ūmğu puybit ijoce — io'e ip Jesus pe. — Eğuyypit cuy ip tomukay ma. Ikatēğatka kay juy ip eğuju ixat pu am — io'e ip cebe. — Ixeyū juy eğuju ixet am — io'e ip. — Ijoce bit ya'ūmğu uk'a ixet am ip — io'e ip.

¹³ — Eyju ma ixat epeğūm cebe ip — io'e Jesus pit jewēju etaybitbinayū be.

— Apēntak suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe. — Cinco be ma pāo'a kuğ oceju. Axima kuğ tak xepxep ma oceju — io'e ip. — O'e ġu kuka cebeam ip. Pomawi dak puybit suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Imēn o'e ip ade jījā buye. 5000 ağokat kayū osodop ip Jesus ekawēn cocom.

— Adeayū epeğubik — Jesus o'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁵ Soat oabik ip. Kaxikxik'i ip o'e.

¹⁶ Gebuje Jesus ixat o'jat. Akoh. Pāo'a o'yabu—cinco beat'a. Axima o'jat xepxepat. Ixe dak o'jeapūn kabi kay. Apūn.

— Bay, xipat cīcā ěn — Jesus o'e Deus pe. — Ocexan eğubapuk ocewebe i'o am — io'e.

Ixat o'takatkat jebum. Pão'a o'yadakatkat. Pan. O'yaũmũm 12 beayũ be yaũm ãm adeayũ be. Iũmũm pima o'gu'acoğ axima. 12 beayũ ixat o'gũmğũm adeayũ be. Soat ip o'jo'o. Ibeğbeğ ip o'e. ¹⁷ 12 beayũ cepoyat o'guxipan. O'jomõğ ip ico be. 12 be ico o'gunopapũn ip cepoyan. Imẽn Jesus yopĩcat o'gu'acoğ adeayũ xan.

Gebuje Jesus adeayũ o'guypit tuk'a kay. Irerem ġu ip o'guypit—ibeğbeğ acã.

¹⁸ Waram pima Jesus o'jekawẽn Deus eju. Jağepũğ ma kawẽnwẽn o'e ceweju. Ceweju osodop ip 12 beayũ.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Abu dak õn adeayũ xe? — io'e Jesus cebe ip.

¹⁹ — Ĕn João Batista pũğpũğayũ xe — io'e ip. — “Teku João Batista,” i te'e ma e'em ip. “Teku Elias,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip. — “Teku Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—waram ġuto o'jetaitiat,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip.

²⁰ — Pãm eyju? Abu dak õn eyxe? — io'e.

— Ĕn Cristo ma — io'e Pedro. — Deus pe wuydaxijo am taẽ'ibit ĩn — Pedro o'e.

²¹ — Iboap pit cuy epeğuwẽn ġu warara'acayũ be — Jesus o'e cebe ip. ²² — Soat wağo õn. Ĕn pit ipiat osupi'ajo — io'e. — Paĩyũ kukukayũ itakoma jĩjã je'e okay, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ kukukayũ dak. Waoka ojuy je'e ip. Waoka ip ġuyjom. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetait — Jesus o'e.

²³ Gebuje Jesus o'jekawẽn soat eju—cekawẽn cocomayũ eju.

— Oweju jeku pin pima eybikuyap tağ ġu juy epeku—obikuyap tağ acã — io'e. — Wekawẽn tağ cuy epeku — io'e. — Eybu'um ġu juy epesop eye'ũ ãm owebeam — io'e. ²⁴ — Obikuyap tağ eyeku buje, soat em Deus xe eyetait epesop eye'ũ buje — io'e. — Eybikuyap tağ eyeku buje bit, wũy ma Deus wi epesop — io'e. ²⁵ — Eye'ũ buje soat em wũy ma Deus wi epesop pima, te'e ma eyju soat pupum ijodi eybubun. ²⁶ Soat wağo õn. Waram ojot ijodi Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ eju—ikẽrẽat kuğ'ũmayũ eju. Waram ojot webay a'õbi. Soat je'e owebe: “Ka'ũmğũ ejo'iat ya'õbuyxiat,” i. “Ka'ũmğũ ejo'iat idipat,” i dak. Okay eybu'u bima, õn tak obu'un ma oce eykay wedot puje. Wa'ĩjo am eybu'u bima, õn tak obu'un ma oce eya'ĩjo am — io'e. ²⁷ — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e. — Deus soat kukukan je'e. Pũğpũğ puk ijodiacat je'ũ ġu iboap com'ũm pima — Jesus o'e.

Jesus imẽn waram jedocap o'ğuwẽn cebe ip.

²⁸ 8 xet kap puje, Jesus o'ju Pedro eju, João eju dak, Tiago eju dak. O'ju ip co'a kay jekawẽn ãm Deus eju.

²⁹ Oajẽm ip. Jay. Jesus o'jekawẽn Deus eju. Kawẽnwẽn pima o'jedopaewarurun. Iekabek irut cĩcã o'e. Isopsep cĩcã o'e. ³⁰ Xepxep ağokatkayũ dak o'jekawẽn Jesus eju—kuyayũ, kuy oe'ũ'iyayũ. Moisés o'jekawẽn, Elias dak. ³¹ Idip cĩcã osunuy cebapukap. O'jekawẽn ip jeweweju.

— Jesus je'ũ Jerusalém ka be Deus bikuyap tağ — io'e ip jewewebe.

³² Imẽnpit Pedro o'xet, Tiago dak, João dak. O'xet ip itaxet pinpin ip puye. Jewurũğ puje, Jesus o'jojojo ip. Idip cĩcãat o'jojojo ip. Ixeyũ dak xepxep ağokatkayũ o'jojojo—Jesus eju kawẽnwẽnayũ.

³³ Gebuje Pedro o'jekawẽn Jesus eju xepxepayũ cẽm pima.

— Kariwa! — io'e Pedro. — Xipat cĩcã wuyju ijoceam. Xijap cuy ocejomõğ ebapũğ — io'e. — Pũğ ewebeam je'e, wara'at Moisés peam je'e. Wara'at Elias peam je'e — io'e.

Pedro imẽn o'e itaybit'ũm apẽn oce iam puye. Yağuybabi'ũm o'e.

³⁴ Kabikerereat tak Pedro o'guba'arēm, Tiago dak, João dak. Kabidiğ pe ip o'e. Iparara ip o'e kabidiğ pe jeba'arēm puye.

³⁵ Gebuje kabikerereat pewi Deus ekawēn ip o'ya'ıjojo.

— Xeku okpot — io'e Deus. — Wemunaē xeku — io'e. — Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay — io'e Deus.

³⁶ Ibocewi Jesus acā o'jojojo ip. Kuy o'jēm xepxepayū. Warara'acat pe ğu apēn cuk o'jojojo ip iap o'ğuwēn ip—jewewebe acā. O'jojojo ma'ğū ip. O'ğuwēn ğu bit ip.

³⁷ Kuyaje Jesus co'a bewi o'kop ebapūğayū eju. ³⁸ Adeayū oajēm Jesus kay. Ağokatkat o'jekawēn Jesus eju—ceparakpeat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Okpot cuy esubuywan! ³⁹ Pūğ ma okpot. Axik pe ikukuk puje, pipim imuy'at'an ipi ju, jewāwāwām ya'ōberen, ibidopabokbek e'em, imuwerikweriğ — io'e. — Ibu'u o'e cēm cebewi — io'e. ⁴⁰ — “Axik cuy epeğujēm okpot pewi,” i kuy oce eweju etaybitbinayū be. Imēnpit imujēm pa'ore o'e cebe ip — cebay o'e Jesus pe.

⁴¹ — Tāh! — io'e. — Eyetabut'ūm cīcā okay — io'e Jesus iboceayū be. — Xipat ğu eyju — io'e. — Puğūn tak oğuy eyxe? Ibun ma okpiceğē eyetabut'ūmap cocom! — Jesus o'e. — Ekpot cuy etojot okay — Jesus o'e cebay be.

⁴² Gebuje axik pipim ağokatkat'it'it o'ğuy'at Jesus kay ajēmjēm pima. O'ğuwerek cīcā.

— Ejēm cuy ağokatkat'it'it pewi — io'e axik pe.

Ağokatkat'it'it pewi o'ğujēm. Waram ğuto o'ğūm cebay be.

⁴³ — Soat podi ma Deus ya'ōbaca — io'e ip soat o'jojojo'iaiyū.

Gebuje Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju. Adeayū itabēğbēğ ip o'e ijojom, axik o'ğujēm puye. Gebum osodop ip apēn Jesus o'ğujēm iap kay.

⁴⁴ — Eyağuyba'ūm ğu juy wa'ō kay — io'e cebe ip. — Soat wağō òn. Warara'acayū oūm okay itakomaayū be — io'e. — Gebum cuy epesop wa'ō kay — io'e cebe ip.

⁴⁵ Imēnpit cekawēn pa'arēm o'e ceweju etaybitbinayū xe.

— Apēğape dak cekawēn? — io'e ip jewewebe ma. Imēnpit isūsūn ip o'e “Apēğape dak ekawēn?” i'e am cebe.

⁴⁶ Ibocewi jewa'ōxikxiğ o'e ip ceweju etaybitbinayū.

— Abu omuy ya'ōbuyxiat wuy'in warara'acat podi ma? — io'e ip jewewebe.

⁴⁷ Jesus itaybit osunuy yağuy ip iam. Imēnpuye bekicat o'tojot jexe am.

⁴⁸ Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Cexe okukpin puye xipan ite bekicat kuğ pima, xipan okuğ tak epe'e — io'e. — Xipan okuğ pima, omudocat kuğ tak xipan epe'e — io'e. — “Ōn pit wa'ōbuyxi” i'e'em'ūmat ya'ōbuyxi Deus xe — io'e Jesus.

⁴⁹ Gebuje João o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ağokatkat cuk ocejojojo. A'ōbi ma ibiōğbuk kērēat mujēmjēm'Uk osunuy — io'e. — “Imēn ğu bit cuy,” i juk oce cebe, wuyweju'ūm puye — io'e João.

⁵⁰ — Imukorēmrēm ğu juy — io'e Jesus pit. — Wuykay itakoma'ūmat wuykadiat — Jesus o'e.

⁵¹ Kabi kay waram Jesus euap ekabia ajēm pin pima: — Jerusalém ka kay juy oju — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be. Iju pin o'e ibo ka kay.

⁵² Ja'ōdujowacayū o'ğuju jewap. O'ju ip. E dağ pima ağoka be oajēm ip Jesus nuyap'a muxipan am—Samaria eipi watwat ka be.

⁵³ Ibo ka watwat pit Jesus kay ğu o'e, Jerusalém ka kay cum puye. Ibu'u o'e ip imu'abiğ jeka be. ⁵⁴ Imēnpuye Tiago o'jekawēn Jesus eju, João dak.

— Kariwa — io'e ip. — Ebikuy du ocewebe daxa mudot am kabi bewi ijop ka watwat muy'ũ ãm? — io'e ip.

⁵⁵ — Ap — io'e Jesus pit cekay ip jekorepën puje. — Epeğuy'ũ ğu juy ip — io'e.
O'jëm ip ibo ka bewi.

⁵⁶ Soat kaka dağ oekuku ip wara'atka dağ. ⁵⁷ E dağ cucum pima, ağokatkat oajëm Jesus kay.

— Soat ka dağ ojekuku eweju ejuap tağ — io'e Jesus pe.

⁵⁸ — Oweju du eku pin? — io'e Jesus. — Kak ikũykëy — io'e. — Wasũ topipe. Soat wağo òn. Imënpit ya'ũmğũ odopdopap'a. Eku pin tu oweju? — io'e cebe.

⁵⁹ Gebuje Jesus oajëm wara'at ağokatkat kay.

— Oweju juy ejeku — io'e cebe.

— Gasũ ğu. Guyjom acá — io'e. — ãğ webay'ũm ojokot — io'e cebe.

⁶⁰ — ãğ Deus ekawën kay'ũmat jebadipyũ'ũm'ũm jokot — io'e. — Ën pit oweju juy ejeku — io'e. — Deus soat kukukan je'e i'e'e'ukan cuy eğuy — io'e cebe.

⁶¹ Wara'at ağokatkat oajëm Jesus kay.

— Kariwa, eweju juy ejeku — io'e. — Oduk'a beat pe buk òn jekawën. “Cum puk òn,” i buk oce cebe ip — io'e Jesus pe.

⁶² — Biopak kuğ ipi kotkon pima cekorepën puje, ipi kocap wakënwakë'n'i kuka o'e — io'e Jesus pit. — Imënpuxim etabut am ebu'u bima, te'e ma kuka ece Deus soat kukukan je'e iap ekawën muwënuwën'ukan — io'e Jesus.

10

¹ Iboap tomukadi wuykukukat Jesus 70 beayũ o'taë kawën idipat muwën ãm adeayũ be. Xepxepxem ma ip o'ğuju jewap.

— Soat kaka dağ cuy epeju — io'e cebe ip. — Òn tak oju eynomuju — io'e cebe ip. ² — Jeymuju òn apën ağokatkat jekat peat'a bum jebuy-watwat'ukat mujuap puxim — io'e. — Apën ya'ade opop kat pe kadai'a yaopat'a iap puxim ade opop ipi ju Deus ekawën itaybit'ũmayũ. Ade ğu bit Deus ekawën muwënuwën'ukayũ. Imënpuye imuwënuwën'ukayũ kukat eju juy epeyekawën—Deus eju. “Adeayũ juy eğuju ekawën muwën ãm,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³ — Epeju juy ğasũ — io'e. — Òn ma dak jeymuju. Deus ekawën muwënuwën pima, ovelha'it'it puxim epesop—widayũ pidaseat puxim, ikërëat kay jĩjãayũ pidase buye — io'e.

⁴ — Sacola ğu juy epetujowat eyjuap tağ, dinheiro mũn tak ka'ũma, eyeiuk tak ka'ũma — io'e. — Ibun ğu juy epesop kawënwën warara'acat eju e bidase — io'e.

⁵ — Uk'a be eyõm puje, “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am,” i juy epe'e — io'e. ⁶ — Xipan jewewekuğ ip pima, kaba'ũm ip jeedop iğo'a watwat. Jewewekay itakoma ip pima bit, te'e ma “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am,” i epe'e — io'e cebe ip.

⁷ — Iğo'a be ma epesop uk'a be — io'e. — Soat cuy epejo'o ajo ip o'ğũm eywebe iap. Soati juy epetikõn ajo ip o'tiũm eywebe iapti. Eysũsũn ğu juy epesop eyxat pu am cexewi ip. Cekapikapte juy ateida kapikpik'ukat pe — Jesus o'e.

⁸ — Ağoka be eyajëm puje juy ajo ip o'ğũm eywebe iap epejo'o xipan ip eykuğ pima. ⁹ Iwãtaxipipiyũ juy epeğũ'ada—ibo ka watwat. “Gaxĩn ma Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e cebe ip — io'e.

¹⁰ — Ağoka be eyajëm puje, “Epeõm cuy oduk'a be,” i'e'em'ũm ip pima uk'a ukpibubu dağ cuy epeju. ¹¹ “Ka'wi opop ocei eju—eyka beat ka'wi,” i juy epe'e

cebe ip. “Ka'wi mududum ocei bewi eyukpiwat puye, Deus ekawēn co pin'ũm puye,” i juy epe'e cebe ip. “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e. “Eyetarybit ġu iboam, wekawēn kay'ũm puye,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹² — Icēmān ōn e'em eywebe. Deus kūyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat. Ixeyũ be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawēn com ip ibu'u buye — io'e Jesus.

¹³ Gebuje Jesus wara'at kaka watwat o'ġuwēn.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo jġā, Corazim ka watwat — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jġā, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ũma buk epejojoiap cuk adi oġubapukpuk eyetabutpe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērēat mujurũġrũġap o'jepere ip ibo ka watwat. Itabut kajuk ip o'e Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'ġuōm ip jedotim. Daxadaypi be dak kajuk o'e ip kaxikxik'i. Imēn kajuk o'e ip oceġuycũġ cġcā ikērēat kuġ puye iap mubapuk am jebureyũ be, ġasũ bit ikērēat aġujurũġ ġu iap mubapuk am tak — io'e.

¹⁴ — Deus kūyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Ixeyũ be iat podi ma bit eywebe ipiat supi'ajoat — io'e Jesus.

¹⁵ — Cafarnaum ka watwat — io'e. — Deus jeymuyu ġu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiat'ajojoap kay — io'e.

¹⁶ — Eyekawēn kayayũ wekawēn tak ip cekay — io'e jewēju etaybitbinayũ be. — Eykay'ũmayũ ōn tak ip okay ġu. Okay'ũmayũ omudocat tak ip cekay ġu — Jesus o'e. — Epeju juy ġasũ — io'e. — Wekawēn cuy epeġuwēnuwēn soat ka watwat pe — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

Ibun cġcā ip oekuku kawēn idipat muwēnuwēn.

¹⁷ Gebuje icokcok cġcā ip o'jepit Jesus kay — 72 beayũ. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Kariwa, ibiōġbuk kērēayũ kūyjobit oca'ō kay, a'ōbi oceju jekukum puye — io'e ip Jesus pe.

¹⁸ — Hm hm — io'e Jesus. — Kabi bewi Satanás at'anap ojojojo. Dao ma o'at xiriririkiat puxim — Jesus o'e.

¹⁹ — Eya'ōpicũġcũġ cuy epesop wa'ō kay — Jesus o'e. — Wa'ōbacaap cuy oġũm eywebe. Wa'ōbi juy epeku soat em. Puybu epesubumucak tũypiatpu. Dat tak epeġucak. Ka'ũma bit jeyaoka. Eykay itakomaayũ dak o'e ġu eywebe, wa'ōbi eyju jekukum puye. ²⁰ Imēnpit eycokcoġ cuy epesop ibiōġbuk kērēat cēm cēm eya'ōbi iap kay ġu—kabi beatup pe eybutet ibararak opop iap kay acā — Jesus o'e.

²¹ Jesus Ibiōġbuk xipacat a'ōbi icokcok cġcā o'e ġebuje bit.

Gebuje Jesus o'jekawēn Deus eju.

— Bay — io'e. — Ēn acā soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipi juacat kukukat tak — io'e. — Jewexe itaybit cġcāayũ xewi eġunēmiap eġubapuk itaybit'ũmayũ be — io'e. — Ixeyũ be acā iboap eġubapuk, imēn ebikuy buye, xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

²² — Soat ma juk webay o'ġũm owebe — io'e. — Warara'acat ġu itaybit cġcā abu Deus ipot iam—cebay acā. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit cġcā abu ipot ebay iam—ipot acā. Iboap mubapuk am ipot ibikuy bima acā, warara'acat itaybit je'e abu Deus ipot iam — Jesus o'e cebe ip.

²³ Gebuje Jesus jebidadam o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju warara'acat pe ya'ġjoap puxim.

— Eycokcok wekawën cocom puye — io'e. ²⁴ — Kuyje ajo eyju ijojomap co pin cĩcã osodop ip ade Deus ekawën muwënuwën'ukayũ, ika kukukayũ dak. Imënpit o'jojoko ġu ip. Eymukũyjojomap co pin cĩcã ip osodop. Imënpit o'jekũyjo ġu ip — Jesus o'e.

²⁵ Gebuje Moisés ekawën imutaybitbin'ukat oajëm Jesus kay. O'jekawën Jesus eju cekawën puyxijo ojuy.

— Kariwa — io'e. — Apëntak oce soat em Deus xe onuy ãm? — io'e.

²⁶ — Apën e'em wuyawëwëap ekawëntup? Apën iboaptup wuymutaybitbin exe? — Jesus o'e.

²⁷ — Imën e'em wuyawëwëaptup — io'e aġokatkat.

— Deus kay jĩjã juy epesop, i. Ixe Deus eykukukat, i. Ixe bikuyap taġ jekukum pima, ixe kay jĩjã epesop; soat em xipacat kay ġebum pima dak; ya'õ kay kũyjobit pima dak; ixe aġuy daġ jewaġuyġuy bima dak, i. Imën cuy epeku, i. Xipan cuy eyxeat epejukuk eyewekukap puxim, i.

Imën e'em wuyawëwëap ekawëntup — io'e Moisés ekawën imutaybitbin'ukat.

²⁸ — Icëmãn ën e'em — Jesus ma o'e. — Imën eku buje, soat em Deus xe ecesũy etait — io'e.

²⁹ — Abu oxeat pit? — io'e ixe bit jewedayo ojuy.

³⁰ Imënpuye Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ġuwën abu wuyxeat iam imutaybit am.

— Aġokatkat kopkom o'e Jerusalém ka bewi — Jesus o'e cebe. — Ixe aġokatkat cu ojuy Jericó ka kay. Judeu osunuy. Cucum pima ibukurukayũ ixe o'topabijuk e daġ.

— Oajëm ip cekay. Toti o'ju'uk ip. Soat o'jat ip cexewi ibubut. O'yaokaka jĩjã ip. Je'ũje'ũm ip o'suiwat ebidakpe.

³¹ — Paĩ cucum o'e ixe e daġ. Je'ũje'ũmat co buje, o'kap wara'at e bitako daġ. O'subuywan ġu — Jesus o'e. ³² — Imëntak paĩ buywatwat'ukat oajëm ixe e daġ cucum pima. Je'ũje'ũmat co buje, o'kap wara'at e bitako daġ—paĩ buywatwat'ukat. O'subuywan ġu — io'e.

³³ — Gebuje bit Samaria eipi bewiat oajëm cucum pima ixe e daġ. Samaria eipi watwat Judeuyũ kay'ũm cĩcã ip. Ixe jo buje, itabotaidabotbot o'e je'ũje'ũmat kay. O'ju cekay taxijo ojuy. ³⁴ Posũġti o'timõġ werowero be—uva'abidi, ixepiti dak. Werowero o'jomũnmũn paġõm.

— Je'ũje'ũmat o'tujowat powatwat ajëmjëmmap'a kay. Jejumento akpi jeje o'tujowat. Xipan ixe o'jukuk iġo'a be.

³⁵ — Kuyaje xepxep jedinheiro o'jat isurũġat, teiboġat, prata muġëġë. O'ġũm uk'a iwat pe je'ũje'ũmat kukapteim.

— “Xipan cuy ite ejukuk,” io'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. — “Ijop edinheiro'ũm pima, wara'at o'ġũm ewebe wedinheiro wepit puje,” Samaria eipi bewiat o'e — io'e Jesus.

Imën Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ġuwën.

³⁶ — Ebaþũġayũ je'ũje'ũmat o'jojoko—ibukurukayũ emuaokaka — io'e. — Abu xipan o'jukuk jexeat kukap puxim? — Jesus o'e.

³⁷ — O'subuywan'iat — io'e Jesus pe.

— Ixe ekukuap co'i juy ejeku — Jesus o'e. — Warara'acat puywatwat'ukan cuy eġuy — io'e Moisés ekawën imutaybitbin'ukat pe.

O'jëm Jesus xewi.

³⁸ Waram pima Jesus oõm aġoka be jeweju etaybitbinayũ eju. O'ju ip ayacat kay—Marta kay.

— Oduk'a be juy epesop — Marta o'e Jesusyũ be.

— Ma — io'e ip.

³⁹ Marta duk'a be ip osodop. Marta kubit tak uk'a be osunuy. Ikubit putet Maria i osunuy.

Gebuje Maria Jesus ekawēn o'ya'ļjojo jļjā jewemutaybin ojuy. Maria ma xik'i osunuy Jesus xe cekawēn cocom. ⁴⁰ Marta bit kapikpiġ osunuy ixtat tatam, ixtat tojotjon tak. Yaġuybabi'ūm o'e jekapikap kay cekapikap ade buye.

Gebuje Marta o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ak'ġu du ēn okay? Okubit oibu'un obuywat am. Waġepūġ ma ōn wuyxat tatam, wuyxat tojotjon — io'e. — “Ewaġo juy esubuywan,” i juy ece cebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ — Ap — io'e Jesus Marta be. — Gebum cīcā ēn wuyxataap kay—ekapikap kay. Aġuykoreren soat kay ekapikap kay. ⁴² Maria bit wekawēn co pin cīcā. Soat em ġu wuyxat dopdom. Soat em pit Maria ġebum wekawēn kay jeenuy — io'e Jesus.

11

¹ Waram pima Jesus o'jekawēn Deus eju. Perek. O'jepere.

Gebuje ceweju etaybitbinat o'jekawēn ceweju—12 beayū'in.

— Kariwa — io'e. — João kuy jeweju etaybitbinayū o'ġutaybin kawēn ām Deus eju. Imēnpuxim oceju dak cuy ocemutaybin ece — io'e Jesus pe.

² — Imēn cuy epe'e, Deus eju kawēnwēn pima — Jesus o'e.

— “Bay, soat cuy ip jeedop ibuyxim ebudet kuġ,” i juy epe'e Deus pe—kabi beat pe — io'e. — “Gaxīn ma juy soat kukukan eġuy,” i dak cuy epe'e cebe — io'e.

³ — “Soat kabia ocejan cuy eġūmġūm ocewebe,” i dak.

⁴ — “Oceju ġebum ġu apēn wara'acat cuk adi warēmtaġ ocekuġiap kay,” i dak. “Imēnpuye ġebum ġu juy eġuy apēn cuk adi ikērēat oceġujurūġrūġ iap kay,” i dak cuy epe'e cebe.

— “Oca'ōmubacacan cuy eġuy ocewebe ikērēat kukap puxim,” i dak cuy epe'e — io'e.

— Imēn ma juy epe'e Deus eju kawēnwēn pima — Jesus o'e.

⁵ Gebuje Jesus waram adeayū o'ġutaybin.

— Apēn kuka epe'e powatwat ajēm puje pāo'a kuġ'ūm pima? — io'e. — Cum aco'i eyju eybure kay iximadakpe. “Obure, pāo'a kay ōn pūġ'a ma,” i aco'i epe'e cebe. ⁶ “Wara'at obure oajēm oduk'a be jekuap taġwi,” i aco'i epe'e cebe.

⁷ “Ya'ūmġu pāo'a. Ya'a'e bima oyaūm kajuk,” i aco'i epe'e cebe. Ixe eybure je'e eywebe badiwi: “Okaykay ġu juy,” i. “Kuy oduk'a exīntabi otomudip,” i du je'e? “Webekitkit kuy ixexet,” i du je'e eywebe? “Kuy ōn po'i” i du je'e? “Okop pa'ore yaūm ām ewebe,” i du je'e? Imēn tu je'e eywebe? — Jesus o'e. ⁸ — Ka'ūma! Imēn ġu je'e — io'e. — Eybure je'kop yaūm ām eywebe. Eybure buye ġu yaūm eywebe. Ibun eyju yaojuyjuy buye bit kuka o'yaūm — io'e.

⁹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xīntabi be taġtaġtaġ'iap puxim. Xīntabi be taġtaġtaġ'i bima, tomudip'uk ip eymuōm ām. ¹⁰ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xīntabi be taġtaġtaġ'iat pe xīntabi tomudip'uk ip — io'e.

¹¹ — Puybu ġu juy epesubuūm eyipotpot pe “Axima kay ōn” i'e buje.

¹² “Sapokay dopsa kay ōn” i'e buje, dat epeġūm ġu cebe. ¹³ Eyju ma xipacat ūmūm eyipotpoyū be ikērēat kuġ ma'ġu eyju. Eyju xipacat ūmūmap podi ma eyebayat pit xipacat ūmūm eywebe—kabi beat. Ibiōġbuk xipacat je'ġūm soat pe jexewi iojuyjuy'ukat pe — io'e Jesus. Imēn Jesus ijodiacat o'ġutaybin.

¹⁴ Gebuje Jesus ibiōġbuk kērēat o'ġujēm aġokatkat pewi. Ixe ibiōġbuk kērēat aġokatkat muyde'ūm'ūm'uk osunuy. Cekawēn pa'ore osunuy aġokatkat.

Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje bit, xipan o'jekawēn. Imēnpuye adeayū icokcok cīcā ip o'e. ¹⁵ Warara'acayū bit o'jekawēn ip jewewebe.

— Belzebu a'ōbi Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm cebewi—ibiōḡbuk kērēayū kukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

¹⁶ — Ka'ūma buk ocejojoioiap cuy eḡubapuk ēn Deus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm iap mubapuk am ocewebe — io'e ip warara'acat warēmtaḡ cekuap ojuy.

¹⁷ Imēnpit Jesus itaybit osunuy apēn ixeyū jewaḡuyḡuy iam.

Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Pūḡ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Imēnpuxim pūḡ'a watwat uk'a watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip — io'e.

¹⁸ — Imēnpuxim Satanás ebekitkit jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Jewaoka buje, ikoro ḡu ip je'e. Imēnpuye “Belzebu a'ōbi ēn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm ijodiat pewi,” i eyju e'em napa ma owebe — io'e. ¹⁹ — Belzebu a'ōbi ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyū imujēmjēm ip? Jewemuḡuykukukum eyju iap mubapukpuḡ cīcā eyebekitkiyū. ²⁰ Belzebu a'ōbi ḡu ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm—Deus a'ōbi acā. Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuḡ ōn eywebe imujēmjēm pima — io'e Jesus.

²¹ Gebuje Jesus meḡapekawēnku boku iap o'ḡubapuk cebe ip.

— Ibacaat nobano kuḡ jeduk'a wiwim pima, ibukurukat pe iōm pa'ore tuk'a be ibubut pu am. ²² Ibacaat podiat ajēm puje bit ixē kuka ibacaat o'ḡuwun pipim jeōm ām. Ibaca jījāat o'e kuka cebe. Cenobano kuka o'jat. Soat ibubut kuka o'jat. Ibubut kuka o'ḡu'ē'ē jebureyū be — io'e.

²³ — Okay'ūmat itakoma okay. Imu'awerom obuywatwat'uk'ūmat imuypōḡpōḡpōḡ — io'e.

²⁴ — Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje, idibi'ūmat taḡ jekukum jebodoyap kudadam. Jebodoyap tobuxik'ūm pima kuka o'e jewebe ma “Jepin ma ōn kuy bima onuyap kay,” i — Jesus o'e.

²⁵ — Jepitpin. Yajēm puje, ixē aḡokatkat tobuxikxiḡ. Ka'ūmḡu ibiōḡbuk kērēat opop ixē aḡokatkat pe ḡasū. Ixē aḡokatkat uk'a buxim—yabi'ōḡ'ōḡat'a buxim—yaxipanat'a buxim — io'e.

²⁶ — Ibocewi ixē ibiōḡbuk kērēat cēm cēm ma'ḡuto. 7 beayū dobuxikxiḡ—ibiōḡbuk kērēayū dobuxikxiḡ—cebodi ma xipāt'ūmayū dobuxikxiḡ. Ixeyū dak ōmōm ixē aḡokatkat pe 7 beayū. Kuy bima ixē aḡokatkat tadaybot osunuy. ḡasū bit ibodi ma tadaybot o'e — Jesus o'e.

²⁷ Iboam i'e buje ayacat o'jewāwā Jesus kay—adeayū parakpe at.

— Iokcok cīcā juy exi—emukapat—emuytitit'ukat! — io'e Jesus pe.

²⁸ — Hm hm — Jesus o'e. — Deus ekawēn coco'ukat pit oxi cokcokap podi ma icokcok—cekawēn taḡ jekuku'ukat tak — io'e.

²⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn adeayū be—jakokoreren je'aweroromayū be.

— Xipāt'ūm cīcā ḡasūacat! — io'e Jesus. — “Ka'ūma buk ocejojoioiap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju e'em owebe — io'e. — “Ēn Deus a'ōbi jekukum iap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju te'e ma e'em. Ade ḡu oḡubapuk eywebe epejojo ḡu buk iap. ³⁰ Pūḡ ma oḡubapuk eywebe. Jonas kay juy ḡebum epesop. Kuy bima Deus Jonas o'ḡuju Deus soat podi ma ya'ōbaca iap mubapuk am Nīnive ka watwat pe. Deus Jonas waram ḡuto o'ḡutait ce'ūap tomukadi soat podi ma wa'ōbaca iap mubapuk am iḡo ka watwat pe. Imēnpuxim Deus omudot eykay ḡasū dak. Ōn soat waḡo — io'e.

³¹ — Kaxi etajoreḡatka kukat je'bapuk soat etabixe—ayacat — io'e. — “Teyūku ikērēat kuḡ oxe,” i Deus e'emap kabia bima, ixē ka kukat je'bapuk — io'e. — ḡasūacat tak je'bapuk ixē kabia be. “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i

je'e ibo ka kukat ixeyũ be. Ixe ayacat oajēm wũyatka bewi Salomão ekawēn co am—itaybit cĩcãat ekawēn co am. Õn eyxe ġasũ. Salomão etaybicap podi ma òn wetaybit cĩcã. Imēnpit eyju wekawēn kay ġu — Jesus o'e.

³² — “Teyũku ikērēat kuġ oxe,” i Deus e'emap kabia bima, Nínive ka watwat je'hapuk soat etabutpe. Ixeyũ je'e ġasũacat pe: “Eyju ikērēat kuġ Deus xe,” i. Nínive ka watwat oibu'un ikērēat mujurũġ ãm. Ikērēat mujurũġrũġap o'jepere ip Jonas pe Deus ekawēn muwēn puje. Õn eyxe ġasũ. Jonas etaybicap podi ma wetaybit cĩcã Deus ekawēn muwēn ãm. Imēnpit eyju wekawēn kay ġu — Jesus o'e.

³³ — Imusop puje, lamparina aġunēm ġu ico diotpe. Ipikũykũy be ġu ajomuy. Um acã ajomuy uk'a be òmõmayũ be soat co am — Jesus o'e.

³⁴ — Imēnpuxim wuyeta lamparina buxim. Wuyetadip pima, soat ijo but wuywebe. Kabia daġ ajeku. Wuyetakērē bima, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok taġ ajeku. Kabiok taġ jekukuap ikērēat mujurũġrũġap puxim. ³⁵ Aġ cuy epesop ikērēat mujurũġap puxim. ³⁶ Ikērēat mujurũġrũġ'ũmap kabia be jekukuap puxim. Ikērēat mujurũġrũġ'ũm pima, kabia buxim wuyju — Jesus o'e.

³⁷ Jesus ekawēn epere buje Fariseu o'jekawēn ceweju.

— Ejot cuy oduk'a be jekõn ãm — io'e.

O'ju ceweju. Oabik jekõn ãm. ³⁸ Jekõn pima Jesus Judeuyũ babi daġ ġu o'jewebuwuy. Imēnpuye Fariseu itabēġ o'e ijojom.

³⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Fariseuyũ — io'e. — Kacũġkadi acã eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ũma. Yabiokok cĩcã. Prato buxim eyju dak eyokok, eye-tabikuku jĩjã buye, ikērēat mujurũġxi buye dak — io'e. ⁴⁰ — Eyaġuyba'arēm! Kacũġkadiat o'ġuġēiat badiat tak o'ġuġē. ⁴¹ Eybubut'in cuy epeġũm tadaybot-bocayũ be. Iũmũm pima, xipat epesop Deus xe — io'e.

⁴² — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — Jesus o'e Fariseuyũ be. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be. Pũġat ũmũm eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ũmũm Deus pe, arrudadup ũmũm tak, posũġ puximatup ũmũm tak, puybit peaptup ũmũm tak. Xipat eywebe iboap ũm ãm Deus pe. Imēnpit cedaġ ġu warara'acat kuġ eyju—warēmtaġ ma! Deus ikukpin ġu eyxe. Imēn xipat ġu! Xipan cuy warara'acat epejukuk. Ikukpin cuy Deus epejukuk — io'e.

⁴³ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyũ — Jesus o'e. — Eyju abik ojuj ya'õbuyxiat tũyap pe Deus eju kawēnwēnap'a be. Eycokcok cĩcã warara'acat pe ibuyxim eykuk am soat etabutpe — io'e.

⁴⁴ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyũ — Jesus o'e. — Eyetaybit Judeu be ce'uat etaypi jeje cexĩġxĩġpi iam. Eyju wuyjuyũ'ũm'ũm etaypi buxim iba'arēmat puxim. Wuyju itaypi daġ kapkam itaypi opop ijoce iam wuyetaybit'ũm puye. Imēnpuxim eyju warara'acat pe ikērēat mujurũġan — io'e.

⁴⁵ Gebuje Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat o'jekawēn Jesus eju.

— Tapu, ěn oceju dak ocemukorēmrēm imēn e'em Fariseuyũ be bima — io'e.

⁴⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Eyju dak karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Warara'acat ukxabi be ipoxiat mōġmōġat puxim eyju. Eyju e'em warara'acat pe: “Moisés ekawēn taġ cuy epeku—soat taġ” i. Imēnpit soat taġ ġu eyju dak jekukum ixe ekawēn taġ — io'e.

⁴⁷ — Karem ma ipiat epesupi'ajojo — io'e. — Eydobuyũ'ũm'ũm ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm o'yaoka. Ixeyũ'ũm'ũm etaypi

mubapukap'a epeyamuy wita'a yadipat'a. ⁴⁸ Igo'a muymuy bima, “Ocedobuyũ'ũm'ũm cũg ma oekuku,” i eyju e'em napa ma. Ixeyũ'ũm'ũm ekukuap tağ eyju dak warẽmtağ ma jekukum. ⁴⁹ Imẽnpuye kuyje Deus o'e:

Wekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ juy oğuju cekay ip wa'õdujowatwat'ukayũ dak, i. Pũğpũğ ip yaoka ixeyũ'in, i. Ipiat supi'ajoat ip warara'acayũ be dak, i — Jesus o'e.

— Imẽn Deus o'e kuyje, itaybit soan puye. ⁵⁰⁻⁵¹ Deus ipiat supi'ajoat ġasũacat pe cekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm o'yaoka buye. Kuy jĩjã ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka ip. Deus ipi mujurũğ puje, ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka ip. Koap Abel'ũm o'yaoka ip. Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima o'yaoka ip, iõhõ mupikupikap xe bima. Deus ipiat supi'ajoat ġasũacat pe ikẽrẽat o'ğujurũğrũğ ip puye — io'e.

⁵² — Karem ma ipiat epesupi'ajo — Jesus o'e Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be. — Eyju warara'acat muğuykukukum kawẽn icẽmãn itaybicap puxim ip. Eyetabut ġu kawẽn icẽmat kay. Eyju warara'acat mubu'u'un tak kawẽn icẽmat kayap puxim — io'e.

⁵³ Ibocewi Jesus cẽm puje itakoma jĩjã o'e ip Jesus kay Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ, Fariseuyũ dak. Jesus o'jomuymuy ip. Jewa'õmukorẽmrẽm o'e ip. Ixe ekawẽn cocom cĩcã ip o'e. Yawẽğmukẽrẽrẽn ojuy ip. Cekawẽn puyxijo ojuy ip. ⁵⁴ Ixe warẽmtağ e'em pima, kuka o'jomuymuy ip. Warẽmtağ e'em pima, kuka o'yawẽğmukẽrẽrẽn ip.

12

¹ Tak ġu ip o'ju Jesus kay—ade jĩjã. Jewemucakucakan ip o'e, ade buye.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ be—12 beayũ be.

— Ağ cuy epesop Fariseuyũ be eymuğuykukuap puxim — io'e. — Ixeyũ emumutaybitbinap pão'a muyuhuhaptõm puxim. Ixeyũ emumutaybitbinap tağ ġu juy epeku — io'e. — Jewexe ip xipat. ² Yajuyjuyat jewedobuxik ġuyjom. Iba'arẽmat ibapuk je'e soat xe. ³ Kabiok tağ epeyekawẽn iap ya'ĩjojo ip kabiam. Badiat'a be eybidadadam epeyekawẽn iap ġuwẽn ip soat a'õpiju — io'e. — Imẽneju warara'acat muğuykukukum ġu juy epesop xipat oceju iam. Fariseuyũ ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e.

⁴ — Obureyũ — io'e. — Eyaoka ojuyayũ buxim ġu juy eypararam epesop. Ixeyũ be eyaoka but ma. Guyjom pit eybiõğbuk mu'ũm pa'ore cebe ip. ⁵ Deus buxim acã juy eypararam epesop. Ixe be bit wuyaoka pi ġu. Wuye'ũ buje dak ipiat'ajojoap pe wuybiõğbuk xik put cebe. Imẽneju juy ixe buxim eypararam epesop — io'e.

⁶ — 5 be pidiwe dei tei'it ma—pũğ centavo ma. Deus pit yağuyba'ũm ġu wasũyũ kay. Pũğ kay dak yağuyba'ũm ġu. ⁷ Deus itaybit wuyadap pebũrũdap iam. Deus xe teiboğ ġu wasũdei. Imẽnpit ağ cekay. Imẽnpuxim wuykay dak ağ soat em. Imẽneju eyağuybabi'ũm'ũm ġu juy epesop — io'e.

⁸ — Icẽmãn õn e'em eywebe. Soat wağõ õn. Eyju “Jesus ebekitkiyũ oceju,” i'e'em pima, õn tak “Teyũku webekitkit,” i oce Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ be. ⁹ Eyju e'em warara'acayũ be “Jesus bure ġu oceju,” i bima, õn tak “Iteyũ bure ġu õn,” i oce Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ be. ¹⁰ Soat wağõ õn. Omuyumuy bima, eyju ikẽrẽat kuğ Deus xe. Deus iboap ju'uk eywebewi ikẽrẽat. Ibiõğbuk xipacat muymuy bima bit, Deus iboap ju'uk ġu eywebewi ikẽrẽat — io'e.

¹¹ — Warara'acayũ jeydujowat Deus eju kawẽnwẽnap'a be ipi kukukayũ dopabe dak, iecuğap dopabe dak. Eydujowat puje, eyağuybabi'ũm ġu juy epesop eywedayo am. “Pẽn paxi oce,” i'ũmğũ juy epe'e — io'e. ¹² — Ixeyũ dopabe eydujowat puje Ibiõğbuk xipacat jeymukũyjo jekawẽn ãm — io'e.

13 Gebuje aḡokatkat o'jekawēn Jesus eju adeayū parakpeat.

— Tapu — io'e. — “Ebay'ūm pubut cuy eḡu'ē'ē ekitpit pe,” i juy ece owaḡo be — io'e Jesus pe.

14 — Ap! — io'e. — Deus cuk omudot eykay eyemāmāp coco am ḡu, ce'ūat pubut mu'ē'ē ām ḡu dak — io'e.

15 — Eyetabikukum ḡu juy epesop! Soat em Deus xe wuyetait acesop ade wuybubut pupum puye ḡu—cekay wuyetabut puye acā — io'e.

16 Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn aweromayū be.

— Ibubut adeat kat katō be osodop. O'jewa'ada jījā. Ya'ade o'e — io'e. 17 — Imēnpuye ibubut adeat o'jekawēn jewebe ma.

— “Okat pewiat mūn'a yaboḡ ḡu,” io'e. “Apēntak oce? Je'e ḡu, ya'ade jījā buye,” io'e jewebe ma — io'e Jesus. 18 — “Imēn ma oce. Okat pewiat mūn'a oyamuy'at—yaboḡbuḡat'a. Yaboḡat'a oyamuyat,” io'e jewebe ma. “Yamuyisuat'a be okat pewiat oḡuxipan, soat obubut tak,” io'e jewebe ma.

19 “ ‘Ocoḡoḡ oḡuy, ade obubut puye,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “ ‘Soat kuḡ oḡuy,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “ ‘Kapikpiḡ ḡu oḡuy jebodoydoy acā, jekōnkōn acā dak, tikōnkōn acā dak,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma ibubut adeat — Jesus o'e.

20 — Imēnpit Deus o'jekawēn ixē ibubut adeat pe.

— “Aḡuyba'arēm!” io'e. “Ade jījā juk adi eḡuxipan ewebeam ma,” io'e Deus. “Ijop kabiok ma ece'ū,” io'e. “Abu je'jat ebubut e'ū buje?” io'e Deus — io'e Jesus.

21 — Pūḡpūḡayū soat em ḡebum apēn xe'e wara'at'in ojat obubun iap kay. Deus kay ḡebum ḡu ma'ḡu ip. Ixē aḡokatkat puxim ip—yadaodaot puxim — Jesus o'e.

22 — Imēnpuye eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop eybubut kay — io'e jeweju etaybitbinayū be. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceḡuōm wuydotim?” i'ūmḡu dak cuy epe'e. 23 Xipat eyxat kuḡ pima, eydoti kuḡ pima dak. Ibodi ma bit xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

24 — Gebum cuy epesop wasū iokat kay — io'e. — Taidadam ḡu ip. Jeku beat pupum ḡu dak ip. Jeku bewiat mūn'a'e ḡu ip. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe teiboḡ ḡu wasū. Imēnpit aḡ cekay ip. Wuykay dak aḡ soat em ma. 25 Ade koato mabuk wetabēḡ oḡuy iap kay ḡebum cīcā bima, eyetabēḡ xe'e? Ka'ūma. Gaxīn ma aco'i epe'ū. 26 Iboap iba'ore eywebe bima, te'e ma eyaḡuy'ūm ijodiap kay—eydoti kay, eyxat kay dak — io'e.

27 — Gebum cuy epesop koḡūnpi daḡatit kay, apēn dit aypapan iap kay. Kapikpiḡ ḡu tūmūntitit. Jedoti muḡēḡēm ḡu dak ip. Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. Idip cīcāat kuḡ osunuy jesay kuḡ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taḡatip. 28 Gasū ma tūmūntitit titetabēḡ e'em. Kuyaje bit tite'ū e'em. Deus a'ōbi titip. Ja'ōbi dak eyemukaypinut je'ḡūm eywebe eyetabutsū ma'ḡu cekay — io'e Jesus.

29 — “Ajo paxi acejo'o,” i'ūmḡu juy epe'e, “Ajo paxi aceḡuōm,” i dak — io'e. 30 — Deus kay itabut'ūmayū yaḡuy'ūm iboap kay. Wuyebayat pit itaybit wuyju ikuḡ'ūm pima iam—kabi beat. 31 Gebum cuy epesop Deus acā wuykukukat iap kay. Iboap kay ḡebum pima, Deus soat je'ḡūm eywebe. Eyxan je'ḡūm, eydotim tak — io'e.

32 — Eypararam ḡu juy epesop — io'e. — Wuyebay Deus eykukukat ovelha kukuk'ukat puxim. Ixē ibikuy eywebe jekukan — Jesus o'e.

33 — Eybubut'in cuy epeteidaat eyedinheiro bu am — io'e. — Ixē dinheiro juy epeḡūm tadaybotbocayū be. Iūmūm pima eybubut ade epe'e kabi be. Eybubut iwekwek ḡu je'e kabi beat. I'ūm ḡu dak. Ka'ūmḡu ibukurukat kabi

be eybubut tujupa'um am. Kopi'i eybubut jo'o ġu kabi be. ³⁴ Eybubut ijodi bima, soat em ġebum epesop eybubut kay. Kabi be bima bit ġebum epesop kabi beat kay — io'e.

³⁵⁻³⁶ — Kariwa ajēmap wiwimap puxim cuy epesop wajēmap wiwim — io'e. — Ixe kariwa juk o'ju jewebumūnap epeta kay. Cepicat wiwim ibuywatwat'ukayū. Lamparina kuġ ip—isopsepat kuġ. Jekariwa ajēmap wiwim ip xīntabi nomudip'uk am cebeam yajēm puje, cetaġtaġ puje. ³⁷ Aġ ip tobuxik puje icokcok je'e ip ixeyū ibuywatwat'ukayū jekariwa ajēm puje. Icēmān ōn e'em eywebe. Ixe kariwa jeōm jeduk'a be. Ixat je'ġūm cebe ip. “Ga'a acekōn,” i je'e jebuywatwat'ukayū be. ³⁸ Iximadak pe, iximadak pepu i aco'i jajēm. Yajēmap wiwim ip tobuxik puje, icokcok je'e ip ixeyū ibuywatwat'ukayū. ³⁹⁻⁴⁰ Imēnpuxim cuy aġ epesop wepicap wiwim—soat waġo epicap wiwim. Ocepit eyju wepicap wiwim'ūm pima, aġ'ūm pima dak. Ibukurukat ajēmap ehoram itaybit pima, jeduk'a kajuk o'yaiwat ġu uk'a iwat. O'yaiwat ġu puyxibut'ūm iōmap puxim. Imēnpuye juy aġ epesop wepicap kay — io'e Jesus.

⁴¹ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ēn ijop ekawēn muwēnuwēn ocewebe ya'ījo am acā du? Soat pe ya'ījo am ġu xe'e? — io'e.

⁴² — Ōn ijop ekawēn muwēnuwēn xipan jekariwa bubut kukayū be ya'ījo am—itaybicayū be ya'ījo am — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece,” i'e'em kariwa cebe ip. “A'ō kay jeedop ip kūyjobin warara'acayū obuywatwat'ukayū,” i'e'em kariwa. “Ixeyū xan cuy eġūmġūm,” i'e'em cebe, cedaġ kapikpiġ puye — io'e. ⁴³ — Jekariwa a'ō kay kūyjobin pima, ixe ibuywatwat'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁴ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece,” i je'e kariwa ixe jebuywatwat'ukat pe. ⁴⁵ — “O'jekuyan ma wekariwa,” i'e buje bit, ġebuje'isum ma jajēm cekariwa. Kapikpiġ'ūm pima jajēm. Ixe ibuywatwat'ukat warara'acayū kaykay bima, jajēm. Jekpiwan ma jekōnkōn cīcā bima jajēm. Ika'o bima, jajēm. ⁴⁶ Jebuywatwat'ukat yajēmap wiwim'ūm pima jajēm, yajēmam itaybit'ūm pima dak. Imēnpuye cekariwa ipiat supi'ajoat jebuywatwat'ukat pe. Jebuywatwat'ukat ġuju kūyjobit'ūmayū dopap pe jenuy am. ⁴⁷ Apēn jekariwa ibikuy osunuy jekapikam iam itaybicat yoboġ ipiat supi'ajojo jewemuxipan'ūm pima, kūyjobit'ūm pima dak. Yoboġ ipiat supi'ajojo itaybit puye. ⁴⁸ Apēn jekariwa ibikuy osunuy iam itaybit'ūmat pit yopīt ma ipiat supi'ajojo kūyjobit'ūm pima. Yopīt ma ipiat supi'ajojo itaybit'ūm puye. Ade ikuġat cuy ade je'ġūm warara'acat pe. Ade o'jatiat xewi juy ade acejoojuy — io'e.

⁴⁹ — Daxa buxim okop ijodiacat pe wara'at taġtaġtaġ ma jewaġuy ām — Jesus o'e. — Iboap wekapikap. Wekapik epere ojuy ōn. ⁵⁰ “Warara'acat ipiat supi'ajoat ewebe,” i juk o'e Deus owebe. “Aokam ip,” i juk o'e. Deus bikuyap taġ weku pin cīcā soat em. Soat em ġebum ōn iboap kay. ⁵¹ Tūybe teku osodot kaba'ūm wuydop am iān eyju e'em. Imēġām ġu ojot. Ojot ijodiacat pe wara'at taġtaġtaġ ma jeku am. ⁵² Ibadipyū wara'at taġtaġtaġ ma jeku ōn ojot puye. Xepxepayū pūġ taġ ma jeku ip. Ixeyū badipyū bit wara'at taġ ma jeku ip ebapūġayū. ⁵³ Cebay ma okay je'e. Ixe ipot pit okay ġu je'e. Ixi ma okay je'e. Ixe'it pit okay ġu je'e. Yuktayxi ma okay je'e. Ixe ayacat uktayxi bit okay ġu je'e. Imēneju wara'at taġtaġtaġ ma jeku ip — Jesus o'e.

⁵⁴ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn adeayū be.

— Kaxi'acap pewi kabikerereat ebapuk puje “Muba'at omuyku,” i eyju e'em. Icēmān ajēmjēm. ⁵⁵ Kaxietajoreġat pido ajēm puje “Kaxiepi jījā ġasū,” i eyju e'em. Icēmān kaxiepi je'e. ⁵⁶ Eyetaybit muba'at ajēm iam kabi kay aġ puye. Eyetaybit kaxiepi je'e iam kabido jojom puye. Imēnpit eyetaybit ġu

ajo ġuyjom je'bapuk eywebe iam wekawēn cocom ma'ġu eyju. Wekawēn pa'arēm eyxe — io'e.

⁵⁷ — Eyju jewawēwēm ġu dak cedaġ ma eyeku am. ⁵⁸ Eykay itakomaat e'em eywebe “Eyweroap cuy epeteida owebe,” i. “Teida'ūm pima, jeydujowan ōn ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay,” i. Imēn i'e buje, ixex juy epegudin e daġ pima. E daġ pima itakomaat mudin'ūm pima, ixex jeydujowat ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay. Ibimāmāyū ekawēn coco'ukat tak jeydujowat sorarayū kay. Sorarayū jeymuōm daomūnmūnap'a be. ⁵⁹ Soat ġu eyweroap teida'ūm pima, jeymujēm ġu ip daomūnmūnap'a bewi — Jesus o'e.

13

¹ Gebuje pūġpūġayū o'jekawēn Jesus eju.

— Iecuġap Pilatos Galilía eipi watwat'in o'yaokaat — io'e ip. — O'yaokaat ip Deus eju kawēnwēnap'a be bima, wūnca ūmūm pima paī be imupik an Deus etabixex — io'e ip.

² — “O'yaokaat ixeyū aġokatkayū warara'acat podi ma xipāt'ūm puyex—Galilía eipi watwat podi ma,” i du eyju e'em? ³ Imēn ġu juy epe'e'e! Icēmān ōn e'em eywebe. Ikērēat epere'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ipiat'ajojoap kay epeju eyju dak — io'e. ⁴ — Waram pima oap ip Siloé ka watwat 18 beayū. Oap ip uk'a o'je'aedu buyex—umat'a. O'ġucak ip. “Oap ip soat podi ma xipāt'ūm puyex—Jerusalém ka watwat podi ma,” i du eyju e'em? Imēn ġu juy epe'e'e! ⁵ Ikērēat epere'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ixeyū buxim epeju ipiat'ajojoap kay eyju dak — io'e Jesus.

⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn adeayū be—figueira'ip ekawēn.

— Aġokatkat figueira'ip o'yoptaida jekat pe, uvadip pe — io'e Jesus. — Oajēm figueira'ip kay figo'a kudadam. ⁷ O'yadobuxik ġu. Imēnpuyex o'jekawēn uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

— “Tapu, ebapūġ koato juk adi oajēm ija'ip kay figueira'ip kay”, io'e cebe — io'e. — “Yaopap ekaxi bima juk adi oajēm figo'a kudadam,” io'e — io'e. — “Ya'ūmġu. Oyadobuxik ġu. Te'e ma ijop'ip omuy. Eyopxik cuy,” io'e uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

⁸ — Gebuje tipwiwi'ukat o'jekawēn tip iwat pe — io'e Jesus.

— “Kariwa, jewebuyxijo buk,” io'e. “Ijop koato ġu eyopxikat,” io'e. “Oyokobidoġ cuy yokobi koreren. Tūmūntūntūn otūnmōġ yokobi koreren,” io'e. ⁹ “Wara'at koato bima ya'a'e bima, xipāt je'e. Ya'a'e'ūm pima bit oyopxik,” io'e tip iwat pe — Jesus o'e.

¹⁰⁻¹² Waram pima Jesus Deus eju kawēnwēnap'a beayū o'ġutaybin. Sábado bima ip o'ġutaybin jebodoydoyap kabia bima. Jesus ayacat o'jojojo iġo'a be. Ixex ayacat ikokpiwakun osunuy ade koato—18 koato bun. Ikokpiwakun osunuy ibiōġbuk kērēat a'ōbi. Ce'aġobucēġ pa'ore osunuy ibiōġbuk kērēat a'ōbi. Jesus ixex o'ġudot jekay.

— Tū'ū — io'e. — Ōn jemu'ada — io'e.

¹³ O'jewebumōġ ixex jeje. O'ġu'ada ġebuje bit. O'sukokpimucūġ. O'sukokpimudim. Ikokpicūġ o'e.

— Bay, xipāt cīcā ēn owebeam — io'e Deus pe. ¹⁴ Deus eju kawēnwēnap'a kukuk'ukat pit itakoma o'e Jesus kay, jebodoydoyap kabia bima ayacat o'ġu'ada buyex. Tūybe imu'ada pi jebodoydoyap kabia be iān o'e. Imu'adaap kapikap co'i osunuy cexex.

— Seis kabia bima cūġ ma wuywebe wuyekapik am — yakukuk'ukat o'e iġo'a beayū be. — Jebodoydoyap kabia be bit epesot ġu jemu'adaan—wara'at kabia be acā — io'e cebe ip.

¹⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn iḡo'a beayā be.

— Tūybe imu'ada pi wuywebe iān eyju e'em — io'e. — Jebodoydoyap kabia bima epeḡuwekap ḡu du ehōyō—biopak? — io'e. — Jumento dak epeḡuwekap ḡu du tujujēm ām korara bewi idibi kōn ām? Soat eyju eyōhō muwekapkam soat kabia bima—jebodoydoyap kabia bima dak. ¹⁶ Imēnpuye cedaḡ ma owebe ixē ayacat mu'ada am ḡasū. Abraão naxeḡebit puxim itabut ixē. ¹⁸ koato bun Satanās ixē ayacat kokpi muwakunkun'uk osunuy—ibiḡbuk kērēayū kukukat — io'e Jesus.

¹⁷ Cekay itakomaayū ma isūsūn o'e ip Jesus edeap co buje. Warara'acayū bit icokcok o'e ip Jesus kay.

— Ka'ūma buk ocejojoioiap mubapukpuḡ Jesus wuyetabutpe — io'e ip. — I dip cīcāat mubapukpuḡ wuyetabutpe — io'e ip.

¹⁸ Gebuje Jesus waram wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

— Apēn je'e Deus soat kukukan pima? — io'e. — Apu ekawēn tak oḡuwēn iboam eymukūyjo am? — io'e.

¹⁹ — Aḡokatkat mostardada o'taida jekat pe. Mostardada ta'īt ma. O'yaypan cīcā bit. Mostarda'im o'e. Yoboḡ o'e. Wasūyū jedopi o'jomōḡmōḡ takū daḡ. Imēnpuxim koap Deus ade'ūmayū kukukan je'e. Guyjom pit soat kukukan je'e — Jesus o'e.

²⁰ — Apu ekawēn tak oḡuwēn waram eymukūyjo am Deus soat kukukan je'e iam? — io'e. ²¹ — Trigonōm kuḡ osunuy ayacat—ebapūḡ copo. Ixē ayacat pāo'a muyuhuhaptōm o'tōmpu. O'tōmōḡ trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat taḡ o'jenōmepōḡpōḡ trigonōm taḡ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēḡ coco — io'e.

²² Gebuje Jesus o'ju Jerusalēm ka kay. Cucum pima soat ka daḡ oekuku—ika'īcatka daḡ, ikaboḡatka daḡ tak. Soat kaka daḡ imutaybitbin oekuku.

²³ Gebuje aḡokatkat o'jekawēn Jesus pe.

— Kariwa, taxijoyo'ibiyū xepxep ma du je'e? — io'e. ²⁴ — Tapu, okay eyetabucap xīntabi be wuyōmap puxim. Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Kabi kayat exīntabi itokboḡ gu—itok'īt ma — io'e. — Soan cuy epe'e kabi be eyōm ām! Icēmān ōn e'em eywebe. Adeayū ōm ojuy je'e. Imēnpit iōm pa'ore je'e ip. ²⁵ Uk'a iwat je'kop xīntabi nomudim. Tomudip puje, eyōm pa'ore epesop. Kacūḡkadi epesop. Xīntabi be taḡtaḡtaḡ'i epesop. “Kariwa, ocewebe xīntabi etomudip'uk oceōm ām,” i epe'e. Imēnpit kariwa je'e eywebe “Wetaybit ḡu pomawiacat eyju iam,” i — Jesus o'e. ²⁶ — “Jekōnkōn tak ocesop eweju,” i epe'e cebe. “Ocemutaybitbin cuk ejeku oceka daḡ,” i epe'e. ²⁷ Imēnpit kariwa je'e eywebe: “Icēmān ōn e'em eywebe. Wetaybit ḡu dak pomawiacat eyju iam,” i. “Eyōm pa'ore ijoce eyju ikērēat kuḡ oxe buye. Epejēm,” i je'e — io'e Jesus. ²⁸ — Gebuje epetōtōn. Eyḡuycūḡcūḡ cīcā ma epesop. Deus soat kukukan pima, Abraão cexe jeenuy, Isaque dak, Jacó dak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak Deus xe jeedop ip. Wūy wi ixeyū epejojojo. “Wūy ma juy epesop owi,” i je'e Deus eywebe. ²⁹ Adeayū jajēm soat eipi daḡwi—kaxijēmap kadiwi, kaxi'acap kadiwi dak, kaxijēmapcoreḡwi dak, kaxiejoreḡwi dak. Soat ip jabik jekōn ām Deus ka be Deus soat kukukan pima — Jesus o'e.

³⁰ — Koapayū kanomūmayūm je'e. Imēnpuxim kanomūmayū koapayūm je'e — Jesus o'e.

³¹ Gebuje isum ma Fariseuyū oajēm Jesus kay.

— Aoka ojuy Herodes—oceipi kukat — io'e ip Jesus pe. — Ecenapōn cuy ijocewi ixē be aokaap puxim — io'e ip.

— Ocenapõn ġu — io'e. — Deus ibikuy bima acã oje'ũ. Herodes ey-muġuykukuku'ukat kak puxim — Jesus o'e. — Epeju juy cekay. Wa'õ juy epeya'õmuwën cebe. ³² “Gasũ, kuyaje dak ibiõġbuk kërëat oġujëmjëm ijodiat pewi,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Iwãtaxipiyũ oġu'ada'ada,” i juy epe'e. “Kuyajebusu wekapikap oġu'ũm,” i. ³³ “Oje'ũ. Imënpit wekupinap taġ ojeku ġasũ, kuyaje dak, kuyajebusu dak,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Eka be ġu oje'ũ, Jerusalém ka be acã,” i juy epe'e Herodes pe — io'e Jesus.

³⁴ — Jerusalém ka watwat, Deus ekawën muwënuwën'ukayũ aokakam eyju — io'e Jesus. — Yabuġbuġ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi eġebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ġu. Eybu'u jĩjã eyetabut am okay, eykukpin cĩcã a'ġu oxe — Jesus o'e.

³⁵ — Eya'õpicũġcũġ cuy epesop wa'õ kay — io'e. — Jeywat õn aġokatkat jedukã iwacap puxim — Jesus o'e. — Icëmãn õn e'em eywebe. Waram oġu eyju waram wajëm'ũm pima. Wajëm puje, “Deus xipan wuykukukat a'õbi yajëm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

14

¹ Jebodoydoyap kabia bima Jesus o'ju aġokatkat tuk'a kay—Fariseu duk'a kay—ya'õbuyxiat tuk'a kay. Sábado bima o'ju. Jekõn ãm ceweju o'ju.

² Iyehuhuat Jesus xe osunuy. Uk'a beayũ o'jeak Jesus kay. Tũybe imu'ada pi osunuy jebodoydoyap kabia be iãn o'e ip. Imu'ada buje, kuka o'jomuymuy ip.

³ Gebuje Jesus o'jekawën Fariseuyũ eju, Moisés ekawën imutaybit-bin'ukayũ eju dak.

— Wuyawëwëap ekawën taġ tu iwãtaxipiat mu'ada am jebodoydoyap kabia bima? Cedaġ ġu xe'e? — Jesus o'e.

⁴ Ya'õbu'u osodop ip jedem. Mũġ ma ip osodop.

Gebuje Jesus iyehuhuat o'subaixik. O'ġu'ada. Iyehuhu ġu o'e. Xipat o'e. O'ġuypit tuk'a be.

⁵ Gebuje waram o'jekawën Fariseuyũ be, Moisés ekawën imutaybit-bin'ukayũ be dak.

— Soat eyju kapikpiġ jebodoydoyap kabia be — io'e. — Ipikũykũy be eyipot at puje, epeju'uk ġu du kuka jebodoydoyap kabia bima? Eyeõhõ biopak at puje dak, epeju'uk ġu xe'e kuka? Dao ma kuka epeju'uk! Imënpuye te'e ma eyetakoma okay — io'e.

⁶ Ya'õbu ba'ore o'e ip cebe.

⁷ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ġuwën jekõn ãm takoy'ibiyũ be. Ixeyũ takoy'ibiyũ kariwa boġat nuyap pe abik ojuy ip o'e. Imënpuye ijop ekawën o'ġuwën cebe ip.

⁸ — Jewebumũnap epeta be eydakoy buje, kariwa yoboġat tũyap pe ġu juy epabik—ka'ũmaap tũyap pe acã — io'e. — Kariwa yoboġat aco'i o'takoy ip—eybodiat. ⁹ Kariwa yoboġat tũyap pe eyabik puje, eydakoyat jajëm eykay. “Wede'i ece. Ĕn kariwa ġu,” i je'e eywebe — io'e. — “Iġo bit kariwa. Iġo abik pin enũyap pe,” i je'e eywebe — io'e. — Imën i'e buje, eysũsũn epe'e. Jeymuabik ka'ũmaap tũyap pe — io'e. ¹⁰ — Eydakoy buje juy epeju. Ka'ũmaap tũyap pe juy epabik. Eydakoyat pe iboap co buje, jajëm eykay. “Obure, kariwa yoboġat tũyap pe juy abik, Ĕn kariwa buye,” i je'e eywebe — io'e. — Imën i'e buje, eyweju jekõnkõnayũ xe eya'õbuyxiayũm epe'e — io'e. ¹¹ — Eya'õbuyxian pin pima, Deus xe eya'õbuyxi ġu epesop. Eya'õbuyxian pin'ũm pima bit, cexe eya'õbuyxiayũm epesop — io'e Jesus.

¹² Gebuje Jesus o'jekawën jedakoyat pe.

— Peta muḡēḡēm pima, ibubut adeayū acā ḡu juy etomuwā. Ibubut adeayū acā ḡu juy etomuwā, ebureyū acā ḡu dak, ewaḡoyū acā ḡu dak, ebadipyū acā ḡu dak, eduk'a xeacat kariwaat acā ḡu dak. Ixeyū waram cuy jenomuwā apēn cuk ixeyū enomuwāap puxim. Apēn cuk eḡūm iap puxim ejat. ¹³ Peta muḡēḡēm pima tadaybocayū dak etomuwā, taokērēayū dak, taojereayū dak, ita'ūmayū dak. ¹⁴ Ixeyū be waram iūm pa'ore ewebe apēn cuk cebe ip eḡūm iap puxim. Deus pit xipacat je'ḡūm ewebe. Waram ḡuto cūḡ ma jekuku'ukayū'ūm'ūm etait puje, Deus xipacat je'ḡūm ewebe — io'e.

¹⁵ Ceweju jekōnkōnat o'jekawēn Jesus eju ibo ekawēn co buje.

— Deus soat kukukan pima icokcok cīcā je'e ceweju cekōn'ibit — io'e.

¹⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Abuyū jekōn Deus eju iap oḡuwēn eywebe — io'e. — Aḡokatkat petaboḡ o'ḡuḡē. Jebureyū o'tomuwā—ibubut adeayū — io'e.

¹⁷ — Soat ixipan pima jebuywatwat'ukat o'ḡuju jemunomuwayū dakoy am. O'ju.

— “Kuy soat ixipan,” io'e. “Epesop cuy wekariwa epeta be,” ibuywatwat'ukat o'e tomuwā'ibiyū be — io'e Jesus.

¹⁸ — Imēnpit tomuwā'ibiyū “Ocedaobu'u,” io'e ibuywatwat'ukat pe. O'taobu'un ip peta kay.

— “Ipi ojat okat mōḡ ām,” io'e ibuywatwat'ukat pe — io'e Jesus. — “Cum puk ōn ipi jom,” io'e. “Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be,” io'e. “Imēn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus. ¹⁹ — “10 be ojat biopak,” wara'acat o'e. “Cum puk ōn ibuyxijom ip,” io'e. “Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be. Imēn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus.

²⁰ — “Kapsu ma juk ocewebumūn ayacat eju,” wara'acat o'e. “Oju ba'ore ekariwa epeta be. Imēn cuy ece cebe,” io'e — io'e Jesus.

²¹ — Imēneju ibuywatwat'ukat o'jepit jekariwa kay—peta iwat kay. Taobu'u'uyū a'ō o'ya'ōmuwēn jekariwa be — Jesus o'e. — Iboap co buje cekariwa itakoma jījā o'e. — “Tadaybocayū juy etojot wepeta kay taobu'u'uyū dieḡ,” io'e jebuywatwat'ukat pe. “Cexīḡxīḡ pa'oreayū juy etojot, taokērēayū dak, ita'ūmayū dak,” io'e. “Dao ma eju ikaboḡatka kay,” io'e. “Uk'a ukpibubu daḡ cuy eju, e daḡ tak,” io'e. “Soat ip etojot wepeta kay,” io'e cebe — io'e Jesus.

²² — O'ju ikaboḡatka kay. Tadaybocayū o'tojot jekariwa duk'a be.

— “Kariwa,” io'e. “Otojot ip a'ōbi,” io'e. “Imēnpit eduk'a be wuydop pun mabuk,” io'e — io'e Jesus.

²³ — “Waram cuy eju tadaybocayū kay,” io'e cebe. “E daḡ cuy eju, koḡūnpi daḡ tak. Eḡuōm ip oduk'a be yamuporan am. ‘Epesot cuy wekariwa epeta be,’ i juy ece cebe ip,” io'e — Jesus o'e. ²⁴ — “Ōn soat kukukan pima koap tomuwā'ibiyū jekōn ḡu oweju—pūḡ tak ka'ūma,” io'e peta iwat — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn jeweju jekōnkōnat pe.

²⁵ Waram pima Jesus o'jekawēn adeayū be. Ceweju jekuku'uk osodop ip. O'jekawēn ceweju ip.

²⁶ — Oweju eyeku pin pima, okay jījā ma juy epesop — io'e. — Eyebay kayap podi ma okay'ūm pima, webekitkin ḡu epe'e, eyxi kayap podi ma dak, eytayxi kayap podi ma dak, eybekitkit kayap podi ma dak, eywaḡo kayap podi ma dak, eykibit kayap podi ma dak, eykipit kayap podi ma dak. Jewekayap podi ma okay'ūm pima dak, webekitkin ḡu epe'e — io'e. ²⁷ — Owebeam je'ū ām eybu'u bima, webekitkin ḡu epe'e, oweju jekum eybu'u bima dak — io'e Jesus.

28 — Yaberenat'a muy pin pima, koam kuka yamuyaptei epeḡuweḡūn — io'e. — “Je'e paxi wedinheiro?” i juy epe'e eyewewebe ma. 29 Imuweḡūn'ūm pima yamuy epere ba'ore kuka o'e eywebe. Imuweḡūn'ūm pima eyedinheiro kuka oi'ūm ipi kayat muy buje. Ipi kayat'a jojoayū kuka eywaywayway — io'e. 30 — “Ak'i juy epe'e iḡo'a kay,” i kuka o'e ip. “Yaberenat'a muy ojuy. Imēnpit o'yamuy ḡu cedinheiro oi'ūm puye,” i kuka o'e ip eywaywayway — io'e Jesus.

— Uk'a muy pin pima wuyju e'em “Je'e paxi wedinheiro?” i. Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Ipiat'ajojom pima paxi kuka ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma — io'e Jesus.

31 — Wara'at ka kukat eju jenopaḡōḡō ojuy bima, aḡoka kukat koam kuka o'jewawē jebureyū eju—itaybit cīcāayū eju. “Wuyesorarayū adesū—10,000 beayū,” i kuka o'e cebe ip. “Wuykay itakomaayū esorarayū bit ade jījā—20,000 beayū,” i kuka o'e cebe ip. “O'e paxi wuywebe ixeyū mu'ūm ām?” i kuka o'e — io'e. 32 — Itaybit cīcāayū be: “Iba'ore wuywebe” i'e buje, ipi kukukat iparara kuka o'e. Oibu'un kuka jenopaḡōḡōm. Jexewi wūy bima, jebekitkit kuka o'ḡuju cekay ip jekay itakomaayū mudin am — io'e. — “Ga'a juy acenopaḡōḡōm ḡu,” i kuka o'e cebe — io'e Jesus.

— “O'e paxi wesorarayū be itakomaayū mu'ūm ām?” i'e'em ipi kukukayū. 33 Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Guyjom paxi ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma. Soat eybubut iwan eybu'u bima, webekitkin ḡu epesop — Jesus o'e.

34 — Kawta xipat. Imēnpit takō'ōm puje, te'e ma kuka atakuk. 35 Tamuyun pa'ore wuywebe. Taxik am acā xipat. Imēnpuxim okay eybu'u bima, te'e ma kuka epe'e: “Cristo ebekit ōn,” i. Wekawēn a'ījo pin pima juy xipan epeya'ījo.

15

1 Gebuje iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū o'ju Jesus kay, warara'acayū ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak. O'ju ip Jesus ekawēn com.

2 Gebuje Fariseuyū Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Ite aḡokatkat ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat purem. Jekōnkōn ceweju ip — io'e ip.

3 Iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip jemuy-muyayū be.

4 — Eyju 100 be eyōhō kuḡ aco'i—ovelha kuḡ — io'e. — Pūḡ oitabidao bima, wara'acat eyōhō kuka epesuiwat kogūnpi daḡ itabidaoat kuda am. Tobuxik'ūm pima kuka epeju itabidaoat kuda am. Epejokuda kuka tobuxik puje. 5 Tobuxik puje, eycokcok kuka epe'e. Eya'ōpi'a jeje kuka epejomōḡ. Eyduk'a be kuka epetujuxe. 6 Eyduk'a be eyōm puje, eybureyū kuka epetomu-wā, eyduk'a xeyū dak. “Oceōhō ocetobuxik! Eycokcoḡ cuy oceweju,” i kuka epe'e cebe ip — io'e. — “Ovelha ocetobuxik—itabidao oekuiat,” i kuka epe'e. 7 Icēmān ōn e'em eywebe. Itabidao oekuiat puxim ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere iat—ovelha buxim — io'e. — Imēnpuye Deus icokcok e'em ade cūḡayū kay. Imēnpit jekay ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat etabun puje, ibodi ma icokcok e'em Deus, ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje dak — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

8 Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ayacat 10 be dinheiro kuḡ—isorūḡat kuḡ—teiboḡat kuḡ—prata muḡēḡē kuḡ. Pūḡ ma o'jepa'ūm. Imēnpuye ixē ayacat lamparina o'ḡusop jedinheiro kuda am.

— Jedinheiro o'jokudada. Jedukã o'yabi'õg jedinheiro kudadam. Tobuxik'ũm pima ikudadam mabuk — io'e.

⁹ — Tobuxik puje, jebureyũ o'tomuwã ayacat, jeduk'a xeyũ dak. “Wuy-cokcoğ cuy ajop wedinheiro otobuxik puye—isurũgat—cepa'ũm'ibit,” i'e'em ixe ayacat cebe ip.

¹⁰ — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e. — Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ icokcok e'em pũg ma itabun Deus kay buje—ikẽrẽat mujurũgrũgap epere buje dak. Ixe ayacat cokcokap puxim icokcok e'em — io'e Jesus.

Imẽn Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ğuwẽn adeayũ be.

¹¹ Gebuje Jesus wara'at ekawẽn o'ğuwẽn cebe ip.

¹² — Ağokatkat xepxep ipotpot kuğ osodop. Ikitpit o'jekawẽn jebay be. “Bay,” io'e. “Ebubutei'in cuy eğũm owebe obubuteim,” io'e. “E'ũap wiwim ğu õn obubut pu am,” io'e jebay be — io'e Jesus. — Imẽnpuye cebay jebubutei o'ğũ'ẽ'ẽ jekpotpoyũ be—xepxepayũ be. Ade ma o'ğũm cebe ip — Jesus o'e.

¹³ — Ibun'ũm pima ikitpit jebubut o'jat. O'ğuxipan. Oibu'un jebay xe. O'jenapõn jebay xewi. Poxerewun. O'jẽm jebay duk'a bewi. O'ju wũyatka kay. Jay. Oajẽm. Ibo ka be te'e ma jebubut o'ğũ'ũm. ¹⁴ Ũm. O'ğũ'ũm. Warẽmtağ ma o'ğũ'ũm soat — Jesus o'e. — Muba'at'ũmğũ oeku. Ibun cĩcã oeku. Imẽnpuye ibo ka watwat irere jĩjã ip o'e. ¹⁵ Ikitpit tak ire jĩjã o'e ibubut oi'ũm puye — Jesus o'e. — Ikitpit o'ju ibo ka beat kay. O'jekapik ixe ağokatkat eju. Ixe ağokatkat ikitpit o'ğũju jeõhõ muykõn ãm—dajebaro muykõn ãm— Jesus o'e. ¹⁶ — Ikitpit dajebaro xat'a kay o'e jexat'am, reren cĩcã buye. Imẽnpit o'ğũm ğu cebe — Jesus o'e. ¹⁷ — Gebuje ikitpit o'yağuyusan. O'jewaguy. O'jekawẽn jewebe ma.

— “Webay eju kapikipik'ukayũ ma soat kuğ jexat kuğ,” io'e jewebe ma. “Õn pit ijoce oje'ũ repibun!” io'e jewebe ma — io'e Jesus. ¹⁸ — “Jepin puk õn webay kay,” io'e jewebe ma. “Ocekawẽn webay eju,” io'e. “ ‘Bay,’ i juy oce cebe. ‘Ikẽrẽat kuğ õn Deus xe, exe dak,’ i juy oce cebe,” io'e. ¹⁹ “ ‘Õn ekpot. Imẽnpit ekpon ğu juy oce ğasũ bit, a'õmubuyxi'ũm'ũm ojeku buye. Eweju ocekapik acã dinheiro bu am,’ i juy oce webay be,” io'e ikitpit jewebe ma — io'e Jesus.

²⁰ — Gebuje o'jẽm wũyat ka bewi. O'jepit jebay kay. Cebay duk'a wi wũy bima, cebay bit ikitpit o'jojojo. Tadaybot cĩcã o'e jekpot ibubut kuğ'ũm puye. Itabotaidabotbot cĩcã o'e jekpot kay — io'e.

— Gebuje cebay o'jedau jekpot kay. O'topabijuk. O'yakobot. O'yağobukõn jecokcokap kuğ. ²¹ Ipot o'jekawẽn jebay eju. “Bay,” io'e. “Ikẽrẽat kuğ õn Deus xe, exe dak, a'õmubuyxi'ũm'ũm ojeku buye,” io'e. “Ekpon ğu oce ğasũ bit. Eweju ocekapik acã,” io'e ipot jebay be — io'e Jesus. — “Ka'ũma!” io'e cebay bit. “Okpon ma ãn soat em,” io'e — io'e Jesus. ²² — Cebay o'jekawẽn jebuywatwat'ukayũ be ğebuje bit. “Daosuw!” io'e. “Xipacat cuy oğũm okpot pe,” io'e cebay. “Iekabek cuy epetojot—xipacat,” io'e. “Epeğũm cuy okpot pe,” io'e cebay. “Ibumũn cuy epeğũm ibu be,” io'e. “Suiyuk cuy epeğũm sui be,” io'e cebay. ²³ “Biopak'it'it cuy epejat—kuy ağuxep'iat,” io'e. “Epeyaoka juy,” io'e. “Ga'a peta ağũğẽ,” io'e. “Ga'a acewemucokcoğ,” io'e. ²⁴ “Tũybe okpot'ũm oe'ũ iãn cuk oce,” io'e. “Gasũ bit wetaybit oce itabẽğ ma iam,” io'e. “Warẽmtağ ma oeku wũyat ka dağ,” io'e. “Gasũ bit cexe,” io'e cebay. “Ga'a peta ağũğẽ,” io'e. Icokcok cĩcã o'e ip — Jesus o'e. — Petatam o'e ip. Jeda'i'in o'e ip — io'e.

²⁵ — Tuk'a be jewemucokcoğ ip pima, wara'at ipot tak jekat pe osunuy kapikipiğ—koapat. Oexe jebay duk'a be. Uk'a wi wuy'ũm pima, cedarukreat'a a'õ o'ya'õdobuxik, da'i'iyũ a'õ dak. ²⁶ Jebay eju kapikipik'ukat o'tomuwã. “Ajo pẽnpẽn i'eayũ?” io'e iwağo cebe. ²⁷ “Petatam ip ekitpit oexe

buye,” io'e kapikpik'ukat. “Ebay biopak'it'it o'yaokaat—kuy aḡuxep'iat,” io'e. “O'yaokaat, xipan oexe buye,” io'e — Jesus o'e.

28 — Imēnpit iwaḡo itakoma o'e. Taobu'u jījā o'e uk'a be jeōm ām jekitpit tobete am — Jesus o'e. — Gebuje cebay oajēm jekpot kay akiju—koapat kay. “Eōm cuy,” io'e cebay jekpot pe—koapat pe — io'e Jesus. 29 — “Ap!” io'e. “Ade koato juk adi ocekapikpik cīcā eweju,” io'e. “Puju oḡuy kūyjobit'ūm a'ō kay? Soat em cuk adi a'ō kay oḡuy,” io'e. “Imēnpit cuk bode'it'it eyaokaat ḡu owebe peta muḡē ām obureyū beam,” io'e jebay be iwaḡo — io'e Jesus. 30 — “Ite ekpot peam pit eyaoka,” io'e. “Soat edinheiro o'ḡu'ūm yapoyū eju jepoaptem,” io'e jebay be — io'e Jesus. — “Cexe buje bit, ēn peta muḡēḡēm!” io'e. “Biopak'it'it aokakam ēn,” io'e iwaḡo — Jesus o'e.

31 — “Tapu,” io'e. “Soat em ēn oweju. Obubut ebubun je'e soat,” io'e. 32 “Tūybe okpot'ūm oe'ū ekitpit'ūm iān cuk oce,” io'e. “Gasū bit wetaybit oce itabēḡ ma iam. Warēmtaḡ ma oeku wūyatka daḡ,” io'e. “Gasū bit xipan oexe,” io'e. “Imēneju cedaḡ ma wuywebe peta muḡē ām, wuy mucok am tak,” cebay o'e — Jesus o'e. — Ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepereiat jebay kay o'jepit'iat puxim — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuy mutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

16

1 Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn jewēju etaybitbinayū be.

— Ibubut adeat edinheiro o'ḡūm aḡokatkat pe imuxipan am jewebam — io'e.

— “Warēmtaḡ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat,” io'e ibureyū ibubut adeat pe — Jesus o'e.

2 — Imēnpuye ibubut adeat jekaxero o'tomuwā. “ ‘Warēmtaḡ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat,’ i'e'em obureyū owebe,” io'e ibubut adeat — io'e Jesus. — “Cūḡ ḡu ēn oubut kuḡ,” io'e. “Imēnpuye soat ip cewero oweju iaptup etupmubararak omutaybit am,” io'e. “Gasū bit ēn kapiḡ ḡu oweju,” io'e — io'e Jesus. — “Wara'at ma ojomuy edieḡ,” io'e. Cekaxero o'jēm.

3 — Gebuje cekaxero o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēntak oce ḡasū bit?” io'e jewebe ma. “Wekariwa o'e owebe ‘Gasū bit ēn kapiḡ ḡu oweju,’ i,” io'e jewebe ma. “Iba'ore owebe kapik am kat pe, obaca'ūm puye,” io'e. “Osūsūn oce warara'acat xewi dinheiro ojuy am,” io'e jewebe ma. “Wetaybit apēn oce iam,” io'e. 4 “Wekariwa oḡuḡuykuku,” io'e jewebe ma. “Ixe eju ōn kapikpiḡ'ūm pima, warara'acayū je'e owebe: ‘Eōm cuy oduk'a be eḡuy am,’ i,” io'e jewebe ma cekaxero — io'e Jesus.

5 — Imēneju cekaxero ceweroap kuḡayū o'tomuwā. Pūḡpūḡpūḡ ma ip o'tomuwā. Pūḡpūḡpūḡ ma ip cewēju o'jekawēn.

— “Pebūrū eweroap wekariwa eju?” io'e koap oajēmiat pe.

6 — “Ade jījā omuyku ixepiti weweroap teida am—100 be bahi'uk,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu,” io'e. “Ade ḡu omuyku bahi'uk ixepitim weweroap teida am—50 ma iam cuy eḡubararak tup pe,” io'e cekaxero koap oajēmiat pe — Jesus o'e.

7 — “Pām ēn? Pebūrū eweroap wekariwa eju?” io'e warara'acat pe.

— “Ta'ade omuyku weweroap teida am trigoda—1000 be trigoda,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu. “Ade ḡu omuyku weweroap teida am trigoda—800 be iam cuy eḡubararak,” cekaxero o'e cebe — Jesus o'e.

8 — Imēnpuye kaxero itaybit cīcāat osunuy jekariwa xe, imuḡuykuku'uk ma'ḡu — io'e Jesus.

— “Etaybit cīcā,” io'e cekariwa jekaxero be — Jesus o'e. — Itaybit cīcā ġu Deus ekawēn kayayū jebubut kuġ. Cekawēn kay'ūmayū bit itaybit cīcā jebubut kuġ — Jesus o'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

⁹ — Ceweroap teibubu'ukat ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e Jesus. — Eybubut'in cuy epeġūm tadaybotbocayū be iburem am ip. Cebe ip iūmūm pima, ixeyū eybureyū jeydohede kabi be eyexe buje. Soat em kabi be epesop — Jesus o'e. ¹⁰ — Eyju cedaġ yopīcat kuġ pima, cedaġ ma yoboġat tak epejukuk. Warēmtaġ yopīcat kuġ pima bit, warēmtaġ ma yoboġat tak epejukuk — io'e. ¹¹ — Eyju warēmtaġ ijodiap kuġ pima—dinheiro kuġ, Deus kabi beat je'ġūm ġu eywebe—idip cīcāat. ¹² Eyju warēmtaġ wara'acat pubut kuġ pima, ka'ūma ma wara'at je'ġūm eywebe eybubun. ¹³ Pūġ'a be uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwawayū wara'at taġtaġtaġ e'em pima, itakoma kuka o'e pūġ kay jekariwa kay, wara'at jekariwa ikukpin cīcā bima. Kūyjobit kuka o'e pūġ a'ō kay wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jījā bima, Deus kay jījā ġu kuka epe'e — io'e Jesus.

¹⁴ Soat Fariseuyū iboap o'ya'ījojo. Ixeyū Jesus o'jowaywayway dinheiro kay jījā ip puye.

¹⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju.

— “Cūġ ma oceju Deus xe,” i napa ma eyju e'em warara'acat pe — io'e. — Deus pit itaybit ajo kay eyju ġebum iam. Ijodiat xe xipāt cīcāat Deus xe xipāt ġu — io'e.

¹⁶ — Moisés ekawēn taġ jekuku'uk osodop ip kuyjeayū, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Guyjom pit João Batista o'e'e adeayū be: “Deus soat kukukan je'e,” i. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū imēnpuxim imuwēnuwēn ġasū dak soat ip. Ġasū adeayū ibikuy Deus pe jekukan. ¹⁷ Kabi i'ūm, i'pi dak. Deus pe wuyawēwēap ekawēn pit i'ūm ġu—pūġ em tak ka'ūma — io'e. — Soat em cedaġ cīcā wuywebe wuyeku am ixē ekawēn taġ — io'e Jesus.

¹⁸ — Aġokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am jetayxim, ikērēat kuġ Deus xe. Imēnpuxim cepere'ibit eju jewebumūn puje, ikērēat kuġ Deus xe aġokatkat — io'e cebe ip.

¹⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

— Aġokatkat jexat o'jo'o'o—iku jījāat o'jo'o'o — io'e. — Ibutut adeat osunuy. Ixat ku jījā osunuy. Jesay idip cīcāat kuġ osunuy. ²⁰ Tadaybocat tak oabik ixē ibubut adeat tuk'a exīntabi be—aġokatkat. Xīntabi xe abikbik'uk osunuy soat kabia. Lázaro i tadaybocat putet osunuy. Ade werowero kuġ osunuy ixē Lázaro daġ soat taġ. ²¹ Oabik iboce ibinōmnōm kay itabiku buye, cemesa be jedudumat o pin puye. Imēntak akuriceyū oajēm cewerowero kōnkōn ām.

²² — Lázaro'ūm e'ū buje, Deus ekawēn tojotjot'ukat ixē'ūm o'tujuu Abraão kay—Deus xeat kay. Iku jījāat o'om osunuy Abraão eju. Ixē ibubut adeat'ūm pit oe'ū. Aġokatkayū ixē'ūm o'jokot.

²³ — Gebuje ibubut ade osunuyiat Abraão o'jojojo wūy wi. Ipiat'ajojoap pewi o'jojojo. Lázaro dak o'jojojo Abraão xe.

²⁴ — “Ajo!” io'e ibubut ade tūibit Abraão be. “Etabotaidabotbon cuy eġuy okay,” io'e ya'ōberen. “Lázaro juy eġudot okay idibi be ibu'abi muakōm ām okō mucuk am idibim,” io'e. “Ipiat'ajojom cīcā ōn daxa be,” io'e.

²⁵ — “Ka'ūma, oġuju ġu,” io'e Abraão bit. “Etabēġ pima, ade idip cīcāat kuġ cuk adi eġuy. Lázaro bit ikērēat kuġ cuk adi osunuy itabēġ pima. Ēn ma

ecokcok cuk adi eguy. Ixe bit tadaybot osunuy. Gebum cuy eguy iboap kay. Gasũ bit ixē ma icokcok. Ĕn pit ipiat'ajojom," io'e.

26 — "Imēntak katek omuy wuypidase. Itediakat pe iju ba'ore igodi kay eykay. Ibodiakat pe dak tot pa'ore ijodi ocekey. Iba'ore cebe ip katek puye," Abraão o'e.

27 — "Ajot," io'e Abraão be. "Eya'opicũg cuy wa'õ kay! Lázaro juy eguju webay duk'a kay, okitpitpiyũ kay," io'e. 28 5be opop ip webay duk'a be. Eguju ixeyu mukũyjo am ipiat'ajojoap pe tocap puxim," io'e.

29 — "Ka'ũma," io'e. "Oguju ġu," io'e Abraão. "Ekitpitpiyũ Moisés ekawēntup kuġ, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ emudupmubararaktup kuġ tak," io'e. "Kũyjobin cuy ekitpitpiyũ jeedop ibo dup a'õ kay," io'e.

30 — "Ajot, ebu'um ġu juy ixē muju am," io'e. "Ce'ũat tomukadi waram o'jetait'iat co buje bit, iguycũg je'e ip ikērēat kuġ puye," io'e. "Ikērēat mujurũġrũġap jepere ip," io'e ibubut ade tũibit.

31 — "Ka'ũma. Oguju ġu," Abraão o'e. "Ekitpitpiyũ kũyjobit'ũm Moisés a'õ kay. Kũyjobit'ũm tak ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ a'õ kay. Ce'ũ'ũayũ dopdopap pewiat tobuxik puje dak, waram ġuto o'jetait'iat tobuxik puje, itabut ġu je'e ip. Imēnpuye oguju ġu cekay ip," Abraão o'e — Jesus o'e.

Gebum ġu juy epesop apēn ixē juk adi ikērēat o'ġujurũġrũġ iap kay iap ekawēn

17

1 Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Adeayũ wuymubu'un wuyetabucap epere am — io'e. — Imēnpit Deus ixeyũ ġuju ipiat'ajojoap kay. 2 Warara'acat pe okay itabut'isuat mubu'un puje, ikērēat kuġ ip Deus xe. Imēnpuye imutabut'ũm awap xipat kuka wuywebe ixeyũ aoka am—yaġobu eju wita'a mukirik am yapoxiat'a mukirik am ticoġ pe imuakõm ãm. Xipat ġu wuye'ũ ãm. Ibodi ma xipat ġu wuyju am ipiat'ajojoap kay. Ikērēm ġu juy epesop eyewewebe—idim acã — io'e.

3 — Eybure be ikērēat mujurũġ puje juy epeġukũyjo. Ikērēat kay iguycũg pima, ġebum ġu juy epesop apēn cuk adi ikērēat o'ġujurũġ iap kay. 4 Sete em aco'i ikērēat mubapukpuġ eywebe pũġ kabia. 7 em tak "Oguycũg ikērēat ogubapuk ewebe buye" i'e buje, juy ġebum ġu epesop apēn cuk adi ikērēat o'ġujurũġrũġ iap kay — io'e Jesus.

5 Gebuje cemumujuyũ o'jekawēn jekukukat eju—Jesus eju.

— Ocebuywan cuy ece biġ ma ocetabut am Deus kay — io'e ip cebe.

6 — Deus kay eyetabutbũt pima, eyemuojuy je'ġũm eywebe — io'e. — "Ixe ip cuy eyop'uk tãbu daġwi" i'e buje cebe, Deus yop'uk. "Eyoptaida juy ticõġ pe" i'e buje, Deus yoptaida — io'e.

7 — Eya'õpuruġ eybuywatwat'ukat kuġ—eykat kotkot'ukat kuġ—eyõhõ kukuk'ukat kuġ—ovelha kukuk'ukat kuġ — io'e. — Jekapikap pewi yajēm puje, "Xik'i buk. Ecebodoy," i'ũmġu eyju e'em cebe. 8 "Oxan cuy ejoda," i'e'em eyju cebe. "Dao ma egudot okay," i dak. "Wekõn epere buje acã ecekõn," i'e'em eyju cebe. 9 Eybuywatwat'ukat eya'õ daġ kapikpiġ pima, "Xipat cĩcã eyju," i'ũmġu eyju e'em cebe. 10 Deus a'õ daġ jekukum pima, "Xipat cĩcã oceju," i'ũmġu juy epe'e eyju dak. "Ocekukat a'õ daġ ocekuku," i acã juy epe'e — Jesus o'e.

Imēn Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju.

11 Jesus o'ju Jerusalém ka kay. Kapkam o'e Galiléia eipi daġ, Samaria eipi daġ tak.

12 Gebuje 10 be ierepayũ Jesus o'topabujuk aġoka be yajēm pima. Kacũġcũġ'i osodop ip bosusu cewi.

13 — Jesus! Kariwa! — io'e ip y'öberen. — Etabotaidabotbon cuy eḡuy ocekey! — io'e ip Jesus pe.

14 Ixeyũ jo buje, o'jekawēn ceweju ip.

— Epeju juy paĩ kay, ixē be eyjo am — io'e ierepayũ be.

O'ju ip.

Jeju buje ip o'je'ada ierep topibiyũ. Xipat o'e ip.

15 Gebuje pũḡ ma o'jepit Jesus kay ixeyũ'in je'adaap tobuxik puje.

— Deus, ēn xipat cĩcã — io'e.

16 O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus topabe ya'öbuyxi jexe buye.

— Xipat cĩcã ēn, Kariwa — io'e. — Ēn omu'ada — io'e ya'öberen.

Samaria eipi beat osunuy ixē o'jepitiat.

17 Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju.

— Dez be ḡu du oḡu'ada? — io'e. — Pu warara'acayũ—9 beayũ? — io'e Jesus. 18 — 9 beayũ ḡu o'jepit “Xipat cĩcã ēn omu'ada” i'e am Deus pe. Ite Samaria eipi beat acã o'jepit — io'e jexeayũ be. 19 — E'ã — Jesus o'e cēḡ'aecōḡcōḡ'ibit pe. — Ōn emu'ada, etabut okay buye — io'e.

20 Waram pima Fariseuyũ o'jekawēn Jesus pe.

— Puḡũn Deus soat kukukan je'e? — io'e ip.

— Ixe soat kukukan pima, ibapuk ḡu je'e wuyxe — io'e. 21 — “Bomaku Deus soat kukukan,” i'ũmḡu ace'e, “Jodiku Deus soat kukukan,” i'ũmḡu dak — io'e. — Ibapuk ḡu warara'acat xe. Deus wuykukukan pima, wuywebe nuynuy — io'e Jesus.

22 Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju.

— Guyjom ojo pin cĩcã epesop—soat waḡo jo pin. “Ocebikuy jĩjã ḡaxĩn ma soat waḡo jajēm ocekey,” i epe'e — io'e. — “Ocebikuy pũḡ kabia ocexe am,” i epe'e — io'e Jesus. — Imēnpit eyxe ḡu oḡuy — Jesus o'e.

23 — Warara'acayũ napa ma je'e eywebe “Ak'i juy epe'e,” i, “Soat waḡo o'jepit,” i, “Bomaku omuy,” i. “Soat waḡo o'jepit,” i je'e ip eywebe. “Joceku omuy,” i napa ma je'e ip. Epeju ḡu juy okudadam ya'öbi ip. Eyetabun ḡu juy epesop ixeyũ a'ö kay — Jesus o'e.

24 — Wepit puje, eyetaybit epesop—soat waḡo epit puje — io'e. — Xiririkiat soat taḡ kabiam. Jodiwiki kabiam, bodiwidaku. Soat ijodiat xiririkiat cocom. Imēnpuxim soat ijodiat wepicap jojo. 25 Imēnpit koam cuy ipiat osupi'ajo — io'e. — Ade ḡasũacat okay ḡu je'e — io'e.

26 — Wepit puje, ijodiat jeku apēn Noé kabia be juk adi oekuku ip iap puxim.

27 Jekōnkōn'uk osodop ip Noé itabēḡ pima, tikōnkōn'uk tak, jewebumũnmũn'uk tak. Aḡ'ũm pima, dao ma muba'atxiri oajēm — io'e.

— Kobexixi be Noé ōm puje, muba'atxiri oajēm soat kay ipi juacat kay. Soat ipi juacat o'ḡu'ũm. Oe'ũ'ũ ip — io'e. 28 — Imēnpuxim ip oekuku Ló itabēḡ pima — io'e. — Jekōnkōn'uk osodop ip, tikōnkōn'uk tak, jebubut pupu'uk tak, teidada'uk tak, taidada'uk tak, uk'a muymuy'uk tak. Sodoma ka watwat aḡ'ũm pima dao ma Deus daxa o'ḡudot i'ḡo ka kay. 29 Sodoma ka bewi Ló jēm puje, Deus daxa isopat o'ḡudot kabi kadiwi daxa daxik tak. Soat ibo ka watwat'ũm'ũm o'ḡu'ũm — io'e. 30 — Soat waḡo ōn. Wepit puje ka'ũma ma wepicatp wiwim je'e. Apēn kuyje oekuku ip iap puxim jeku ip ijodiat — io'e.

31 — Wepit puje, jeduk'a be ḡu juy jeōm akijuat yabeat pu am — io'e. — Jepit ḡu juy jeduk'a kay jekat peat. 32 Gebum cuy epesop Ló tayxi epit ojuyap kay — io'e. 33 — Oburemap tomuju eybu'u je'ũm pima, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ũ buje. Je'ũm eybu'u'ũm pima bit, soat em Deus xe epesop eye'ũ buje — io'e.

³⁴ — Wepicap exima be xepxepayū ixet ip jeedop pūḡ pe ma kama be. Deus pūḡ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. ³⁵ Imēnpuxim xepxep aoyū tadedem ip jeedop. Deus pūḡ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. ³⁶ Xepxep aḡokatkat jekat pe kapikpiḡ ip je'e. Deus pūḡ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat — io'e.

³⁷ — Poma ip tujowat, Kariwa? — io'e ip Jesus pe.

— Urupuyū je'awerorom iḡēmat kay i'o am. Imēnpuxim Deus ja'jēm ipi-atpi'ajoan ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be — io'e Jesus.

18

¹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn jewēju etaybitbinayū be soat em cuy epeyekawēnwēn Deus eju iam ixeyū mutaybit am, eybu'un ḡu juy epesop Deus eju jekawēn ām iam tak.

² — Ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat osunuy ikaboḡatka be — io'e Jesus. — Tūybe Deus ya'ōbuyxi ḡu iān o'e. Warara'acat kuḡ tak ibuyxim ḡu osunuy — Jesus o'e.

³ — Itop'ūm e'ūibit ade em ma ajēmjēm ixe ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat kay — io'e. — O'taobu'un ḡu cekay. — “Obuywan cuy ece okay itakomaat pe okaykayap puxim,” io'e'e itop'ūm e'ūibit — Jesus o'e.

⁴ — Ade kabia ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat ibu'u osunuy itop'ūm e'ūibit puywan. Guyjom pit o'jekawēn jewebe ma. “Deus ya'ōbuyxi ḡu oxe,” io'e jewebe ma — io'e. — “Warara'acat tak ibuyxim ḡu ojukung,” io'e jewebe ma — io'e. ⁵ — “Imēnpit ixe itop'ūm e'ūibit cuy osubuywan ixe be omu'ukpiceḡēḡap puxim,” io'e jewebe ma — io'e. — “Ibuywan'ūm pima, soat em kuka oajēmjēm okay, omu'adaodao kuka,” io'e jewebe ma — Jesus o'e.

⁶ — Ixe ibimāmāmāat ekawēn coco'ukat itop'ūm e'ūibit o'subuywan jemu'ukceḡēap puxim cūḡ ḡu ma'ḡu jekukum — io'e. ⁷ — Pām Deus? Eyxe Deus ibu'u du jemunaēhēyū buywan—soat kabia, soat ixima be dak jekay jewāwāwā'ukayū buywan— “Obuywatwan cuy ece” i'e'e'ukayū buywan? ⁸ Ibu'u ḡu ixeyū buywan — io'e. — Soat em aḡ cekay ip. Gaxīn ma ixeyū buywan — io'e. — Soat waḡo ōn. Ocepit cuy ijodi. Wepit puje Deus kay itabucayū xe'e otobuxik? Tobuxik pin cīcā oxe. Imēnpuye juy eybu'un ḡu epesop Deus eju jekawēn ām — Jesus o'e.

⁹ Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn jewexe xipacayū be—warara'acat mubuyxi'ūm'ūmayū be— “Oceju acā xipat Deus xe” i'e'e'ukayū be.

¹⁰ — Xepxep aḡokatkat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboḡat'a kay — io'e. — Oajēm ip Deus eju jekawēn ām. Pūḡ Fariseu osunuy. Wara'at iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat osunuy — io'e.

¹¹ — Gebuje Fariseu o'jekawēn Deus eju. Jaḡepūḡ ma cūḡ'i osunuy. Jewexe ya'ōbuyxi jījā osunuy. Imēn o'jekawēn:

— “Deus,” io'e. “Ocokcok oce warara'acat puxim ḡu ōn etabixe buye,” io'e. “Ixyū ma itabikuku warara'acat pubut kay. Ōn pit ka'ūma,” io'e. “Ixyū ma warēmtaḡ ma jekukum. Ōn pit ka'ūma,” io'e. “Ixyū ma jepopom warara'acat tayxi eju. Ōn pit ka'ūma,” io'e. “Iḡo buxim ḡu dak ōn—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat puxim ḡu,” io'e. ¹² “Pūḡ semana be xepxep kabia okpiwat ma ōn jewemureren kawēn ām ewēju,” io'e Deus pe. “Wedinheiro'in ōn iūmūm ewebe,” io'e. “10 be ikuḡ pima, pūḡ ma ōn iūmūm ewebe,” io'e — Jesus o'e.

¹³ — Iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat pit cūḡ'i osunuy wūy ma Fariseu wi. Isūsūn osunuy kabi kay jeak am ya'ōbuyxi'ūm cexe buye. Yatoro ma o'jekawēn Deus eju. O'jewekūmpiokaka jeḡuycūḡap pibun, ikērēat kuḡ puye

— io'e. — “Deus,” io'e — io'e. — “Ikērēat kuḡ òn,” io'e — io'e. — “Imēnpuye etabotaidabotbon cuy eḡuy okay,” io'e — io'e Jesus.

¹⁴ — Icēmān òn e'em eywebe — Jesus o'e. — Jeduk'a be ixeyū epit puje, Fariseu ḡu cūḡ ma o'e Deus xe—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat acā — io'e. — Eya'òbuyxian pin cīcā bima, eya'òbuyxian ḡu epesop Deus xe. Eya'òbuyxian pin'ūm pima bit, eya'òbuyxian epesop cexe — Jesus o'e.

¹⁵ Gebuje Jesus eju etaybitbinayū warara'acat o'ḡukorēm. O'ḡukorēm ip Jesus kay mucayan bekitkit tojotjon puye. ¹⁶ Imēnpit:

— Ebekitkit cuy epetojot okay — io'e Jesus cebayū be ip.

Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju—12 beayū eju.

— Bekitkit mubu'un ḡu juy okay imudot am — io'e. — “Epeju ḡu juy Jesus kay,” i'ūmḡu juy epe'e cebe ip. Deus ixeyū buximayū kukukan je'e soat kukukan pima. ¹⁷ Icēmān òn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ḡu Deus pe jekukan. Imēnpuxim Deus pe eykukan eybu'u'ūm pima, cexe epesop ixē soat kukukan pima — io'e.

¹⁸ Gebuje aḡoka kukat oajēm Jesus kay. O'jekawēn Jesus eju.

— Tapu — io'e. — Ēn xipāt, cedaḡ ocemutaybitbin puye — io'e. — Apēntak oce soat em Deus xe onūy ām? — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Apēnpuye dak ēn e'em owebe “Ēn xipāt,” i? — Jesus o'e. — Ka'ūmḡu xipacat—Deus acā — io'e. ²⁰ — Etaybit Deus pe wuyawēwēap ekawēn — io'e. — “Warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop,” io'e Deus. “Warara'acat epeyaoka ḡu juy,” i dak. “Eyetabikum ḡu juy warara'acat pubut kay,” i dak. “Napa ḡu juy epe'e,” i dak. “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak,” i dak o'e Deus wuywebe — Jesus o'e.

²¹ — Soat taḡ ibiat ekawēn taḡ cuk adi ojekuku bekin piman ma — io'e.

²² Iboap co buje, Jesus waram o'jekawēn cebe.

— Pūḡ ma buk omuy ewebe i'e am — io'e. — Soat ebubut cuy eteida dinheiro bu am. Dinheiro juy eḡūm ikuḡ'ūmayū be — io'e. — Iūm puje, ebubut ade ece'e kabi be — io'e. — Gebuje juy ejot. Oweju juy ejeku — io'e Jesus.

²³ Iḡuycūḡ cīcā o'e iboap co buje, ade jījā ibubut puye. Tacup osunuy. Ibu'u o'e jebubut ūm tadaybothocayū be. Xerewun. O'jēm Jesus xewi.

²⁴ Aḡoka kukat cemap co buje, Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju—iḡuycūḡat cēmap co buje.

— Iba'ore jījā ibubut adeat Deus pe jekukan — io'e Jesus. ²⁵ — Iba'ore camelo be ikap am awi daobi'atoḡ. Imēnpuxim iba'ore jījā ma ibubut adeat Deus pe jekukan, ibu'u ip puye — io'e.

²⁶ — Abu be dak kuka o'e taxijo but? — io'e o'ya'ījojo'iaiyū.

²⁷ — Ijodiat pe jewedaxijo ba'ore — io'e. — Deus pe bit iba'ore ḡu soat ma — Jesus o'e.

²⁸ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Ocejū bit soat ocesuiwat ewēju am — Pedro o'e Jesus pe.

²⁹ — Icēmān òn e'em eywebe — Jesus o'e. — Deus bikuyap taḡ eybadip iwāt puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eyduk'a beayū aco'ī epesuiwat, eytayxi dak, eywaḡo dak, eyebay dak eyxi dak, eyebekitkit tak.

³⁰ Deus bikuyap taḡ iwāt puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eytait pima Deus xipacat je'ḡūm eywebe. Eye'ū buje dak waram ḡuto epēyetaīt — io'e. — Soat em Deus xe epesop — Jesus o'e.

³¹ Adeayū parakpewi Jesus 12 beayū o'tujowāt. O'jekawēn cewēju ip.

— Eya'òpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ò kay — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay aju — io'e. — Soat waḡo òn. Kuyjeayū emudupmubararaktup ekawēn taḡ adeayū warēmtaḡ ma ip okuk — io'e. ³² — Ixeyū oūm Judeu'ūmayū be okay

itakomaayũ be. Owaywayway ip je'e. Warẽmtağ ma ip okuk. Omuxixuxi ip. Omupokupok ip. ³³ Oaoka ip. Imẽnpit xepxep xet kap puje, waram ġuto ocetait — io'e Jesus cebe ip—12 beayũ be.

³⁴ Imẽnpit 12 beayũ xe cekawẽn pa'arẽm osunuy Jesus ekawẽn.

— Apẽnape ite e'em? — io'e ip jewewebe. — Cekawẽn pa'arẽm ocewebe — io'e ip.

³⁵ Jericó ka be Jesus ajẽm pima, ita'ũmat dinheiro o'joojuy kapkapayũ xewi.

³⁶ E bitako dağ xik'i bima kapkapayũ daobiwẽğ cocom ixex ita'ũmat.

— Apẽnpuye eyju kapkam ijoma? — io'e kapkapayũ be.

³⁷ — Jesus ijoma kapkam puye—Nazaré ka bewiat — io'e ip cebe.

³⁸ Gebuje ita'ũmat o'jewawã Jesus kay.

— Jesus! — io'e. — Davi naxeğebit ên! — io'e. — Etabotaidabotbon cuy eğuy okay — io'e ya'õberen.

³⁹ Imẽnpuyey kapkapayũ ita'ũmat o'ğukorẽm.

— Ecemũğ cuy! — io'e ip.

Imẽnpit biğ ma o'jewawã ya'õberen.

— Jesus! — io'e ma'ğuto. — Davi naxeğebit ên! Etabotaidabotbon cuy eğuy okay — io'e.

⁴⁰ Jesus oajẽm ita'ũmat kay. O'jecũ e bidase.

— Ixe ita'ũmat epetojot okay — io'e jexeacat pe.

O'tojot. O'jekawẽn cebe, yajẽm puje.

⁴¹ — Ajo-kay ên oxewi? — io'e—Jesus o'e.

— Wetadam ece — io'e.

⁴² — Jetada õn — io'e Jesus. — Etate ece'e Deus kay etabut puye — io'e.

⁴³ Jesus iboap e isum ma o'jewetada. Jecoatcoan o'e. Ixe dak o'ju Jesus eju.

— Ka'ũmğu ejo'iat xipacat — io'e Deus pe.

Imẽneju soat o'jojojo'iaiyũ:

— Ka'ũmğu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe.

19

¹ Jesus oajẽm ikaboğatka kay—Jericó ka kay. Kapkam oeku ibo ka dağ. ² Ibo ka be ağokatkat osunuy. Ibutet Zaqueu i osunuy. Iecuğap peam dinheiro bubu'ukat osunuy. Ibutut adeat osunuy.

³ Ixe dak Jesus co ojuy o'e. Imẽnpit Jesus co ba'ore osunuy taoapĩn puye. Ijo ba'ore osunuy adeayũ Jesus akokoreren oekuku buye.

⁴ Imẽnpuyey Zaqueu o'jedau Jesus topabe. Jesus co am o'jeu figueira'ip eju. O'jeu ijop'ip tẽğ ma je'kap iam itaybit puye.

⁵ Ibo'ip tiotpe yajẽm puje, Jesus o'jeapũn Zaqueu kay.

— Zaqueu — io'e. — Ekop cuy! — io'e. — Daosuw! — io'e. — Eduk'a be õn cum — Jesus o'e.

⁶ Zaqueu dao ma o'kop ip ejuwi. Icokek o'e Jesus tuk'a be cu ojuy buye.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e Jesus pe.

⁷ Iboap o'jojojo'iaiyũ Jesus o'jomuymuy ip jeweweju.

— Jesus o'ju Zaqueu duk'a be — io'e ip jewewebe. — Ixe Zaqueu ikẽrẽat mujurũğrũğxi! — io'e ip jewewebe.

⁸ Gebuje Zaqueu o'jekawẽn Jesus eju jeduk'a be.

— Kariwa — io'e. — A'õpicũğ cuy eğuy. Ikẽrẽat cuk adi oğujurũğrũğiap cuy ocepere. Obubut'in oğũm ikuğ'ũmayũ be. Ipidase oğũm cebe ip — io'e. — Adeayũ muğuykukukum cuk adi oğuy dinheiro — io'e. — Ebadipdip dinheiro juy oğũm pũğ dinheiro ojat'iat pe soat pe — io'e Zaqueu.

9 — Zaqueu, Deus edaxijo ġasū bit — io'e Jesus. — Xipat ixē be edaxijo am ěn Abraão naxeġebit puye. ¹⁰ Soat waġo òn. Ijodi ojot ikĕrĕat mujurũġrũġ'ukat kudada am. Ixeyũ daxijo am ojot — io'e Jesus.

¹¹ Adeayũ be iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawĕn o'ġuwĕn cebe ip. Jerusalĕm ka be Jesus oajĕm pin. Tũybe ġaxĩn ma Deus soat kukukan je'e iãn o'e ip adeayũ. Imĕnpuye iboap ekawĕn o'ġuwĕn Jesus.

¹² — Kariwa yoboġat cu ojuy wũyatka kay — io'e Jesus. — Wũyatka watwat ixē kariwa yoboġat muy ojuy jekukan. ¹³ Iju'ũm pima 10 beayũ o'ġudot jewekay jebuywatwat'ukayũ. Pũġpũġpũġ ma o'ġũm soat pe dinheiro isurũġat. Soat ip pũġpũġpũġ o'e ikuġ. “Òn ijoce'ũm pima, epeyekapik ijop kuġ dinheiro kuġ wara'at pu am—dinheiro bu am,” io'e ixē kariwa cebe ip. ¹⁴ Imĕnpit cebekitkityũ'in itakoma osodop ip jekariwa yoboġat kay. Imĕnpuye itakomaayũ jebureyũ o'ġuju jekariwa nomuju jekawĕn ãm ceweju. E daġ ip o'e cebe: “Ekay ġu oceju,” i. “Ocekukat pin ġu ewebe,” io'e ip cebe e daġ — Jesus o'e.

¹⁵ — Gebuje o'ju wũyat ka kay — io'e. — Wũyatka be bima ibo ka watwat ixē kariwa yoboġat o'jomuy jekukan. Ade ka kukan ip o'jomuy. O'jĕm wũyatka bewi. Jay. Oajĕm ġuto jeka be — io'e. — Jebuywatwat'ukayũ o'tomuwã jewekay. 10 be dinheiro o'ġũmġũm cebe'iajũ o'tomuwã. Itaybit pin o'e pebũrũ paxi ip dinheiro o'jat wara'at iam — io'e Jesus.

¹⁶ — Gebuje ibuywatwat'ukat oajĕm jekariwa kay — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Pũġ dinheiro eġũm owebe isurũġat. 10 be ojat wara'at,” io'e — Jesus o'e.

¹⁷ — “Xipat ěn,” io'e. “Xipan cĩcã juk adi ecekapik,” io'e. “Xipan cuk adi ecekapik pũġat kuġ ewebe oġũm'iat kuġ—dinheiro kuġ—yopĩcat kuġ,” io'e. “Imĕnpuye 10 be aġoka kukan ecesũy,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

¹⁸ — Ibocewi wara'at oajĕm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Ixaat kuġ pima, 5 be ojat wara'at,” io'e wara'acat — Jesus o'e.

¹⁹ — “5 be ikaboġatka kukan ecesũy—wũyat eipi ka kukan,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

²⁰ — Ibocewi wara'at oajĕm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Juku, kariwa,” io'e. “Edinheirom. Pũġ ma,” io'e. “Ocekapik ġu wara'at pu am. Oġuekabek pit paġõm,” io'e. ²¹ “Oparara ebuxim, ěn warara'acat mudadaybotbon puye,” io'e. “Ĕn ibubum warara'acat xewi iũmũm ġu ma'ġu,” io'e. “Ĕn ibubum cexewi ip taidadam ġu ma'ġu,” io'e ibuywatwat'ukat — Jesus o'e.

²² — “Xipat'ũm cĩcã ěn,” io'e kariwa. “Ajo pĕġap ġu ěn?” kariwa o'e ya'õberen jebuywatwat'ukat pe. “ ‘Ocekapik ġu wara'at pu am,’ i ěn e'em owebe. ‘Oġuekabek paġõm,’ i ěn e'em owebe,” io'e. ‘Ĕn warara'acat mudadaybotbon,’ i ěn e'em owebe,” io'e. ‘Ĕn ibubum warara'acat xewi iũmũm ġu ma'ġu,’ i ěn e'em owebe,” io'e. “ ‘Ĕn ibubum cexewi ip taidadam ġu ma'ġu,’ i ěn e'em owebe,” io'e. ²³ “Apĕnpuye dak dinheiro eġũm ġu dinheiro muxipanpan'ukat pe ixē be wara'at pu am? Ixē be iũm puje, wara'at kuġ kajuk ece'e dinheiro kuġ,” io'e kariwa — Jesus o'e.

²⁴ — “Pũġ ma ikuġat pui bewi juy cedinheiro epejat,” io'e kariwa jexeyũ be. 10 be ikuġat pe juy epeġũm,” io'e — Jesus o'e.

²⁵ — “Kariwa, imĕn ġu bit,” io'e ip. “Teku kuy 10 be ikuġ!” io'e ip kariwa be.

²⁶ — “Imĕn ma òn e'em,” io'e kariwa bit. “Adeat kukat pe wara'at je'ġũm ip. Ade'ũmat kukat xewi bit je'jat ip,” io'e kariwa — Jesus o'e.

²⁷ — “Okay itakomaayũ juy epetojot ijoce,” io'e. “ ‘Ocekukat pin ġu ewebe,’ i juk o'e ip owebe,” io'e. “Ixeyũ juy epetojot ijoce,” io'e. “Ixeyũ ma epeyaoka wetabixe,” io'e kariwa — Jesus o'e.

Imĕn Jesus wuymutaybitbinap ekawĕn o'ġuwĕn cebe ip.

²⁸ Jesus iboap e buje, o'ju Jerusalém ka kay. Jeweju etaybitbinayũ wap o'ju Jesus. ²⁹ Oajēm ip Betfagé ka xe, Betânia ka xe dak, co'a xe. Co'a butet Oliveira dip'a i osunuy. Ajēm pima xepxepayũ o'guju wara'atka be jeweju etaybitbinayũ.

³⁰ — Epeju juy aḡoka kay—wuywapatka kay — io'e xepxepayũ be. — Iboce jumento'it'it epetobuxik—ikirikat—yakpi jeje'ibit'ũmat. Ixe jumento'it'it epeḡuwekap — io'e cebe ip. ³¹ — Ixe juy etojot ijoce — io'e. — “Apēnpuye dak eyju jumento'it'it muwekapkam?” i'e buje ip, “Ocekariwa cekay, ikuḡ'ũm puye,” i juy epe'e cebe — io'e cebe ip.

³² O'ju ip xepxepayũ.

Oajēm ip jumento'it'it kay. O'tobuxik ip apēn cuk Jesus o'e iap taḡ.

³³ Imuwekapkam pima õhõ iwat o'jekawēn cebe ip.

— Apēnpuye eyju jumento'it'it muwekapkam? — io'e õhõ iwat.

³⁴ — Ocekariwa cekay, ikuḡ'ũm puye — io'e xepxepayũ.

— Ha'a — io'e.

³⁵ O'tujowat ip Jesus kay. Oajēm. Jumento'it'it akpi jeje jeekabek o'jomõḡ ip. Ceweju etaybitbinayũ Jesus o'guju jumento'it'it akpi jeje—iekabek ceje.

³⁶ Jerusalém ka xe Jesus ajēm pima, adeayũ jeekabek o'ḡupayapaya ip Jesus wap e daḡ ya'õbuyxi cexe ip puye. ³⁷ Jesus o'tobede jĩã ip ḡebuje. Icocok cĩcã ip o'e Oliveira dip'a pēnpēn taḡ kopkom pima—soat cebekitkit. O'jewāwã ip Jesus kay.

— Deus xipat cĩcã — io'e ip ya'õberen. — Teku ka'ũma buk ajojojoiap mubapukpuḡ jekukum — io'e ip. ³⁸ — Wuykukukat omuyku Deus a'õbi — io'e ip jewewebe. — Ka'ũma ma ixe jo'iat idipat! — io'e ip. — Kaba'ũm jeedop ip kabi watwat — io'e ip. — Deus cuy xipacat je'ḡũm cebe — io'e ip Jesus cocom pima.

³⁹ Imēneju Fariseuyũ o'jewāwã Jesus pe adeayũ parakpewi.

— Tapu — io'e ip. — “Epeyemũḡ cuy,” i juy ece eweju etaybitbinayũ be, warēmtaḡ ma ip e'em puye — io'e ip.

⁴⁰ — Iteyũ mũḡ'i bima, wita'a ma kuka o'jeawāwã odobede am — io'e.

⁴¹ Jajēm puje, Jerusalém ka kay o'jeak Jesus. O'tõn ika jojom pima ade ika watwat kũyjobit'ũm puye. O'jekawēn ika jojom pima.

⁴² — Jerusalém ka watwat, Deus omudot eydaxijoap ojuy kaba'ũm eydop am — io'e Jesus. — Obikuy jĩã ḡasũ ma eymutaybit am iboam. Eyju bit eybu'u ixe be eydaxijo am. Imēnpuye wekawēn ba'arēm eyxe — io'e. ⁴³ — Imēnpuye ḡuyjom eykay itakomaayũ korara jo'iat jomuy ip eyka koreren jeõm ãm eyaokaka am — io'e. — Ka'wi muḡēḡē ip jomuy. Jeymukoreren ip eyenapõnap puxixim. Jeyakodip ip — io'e. ⁴⁴ — Jeymu'ũm ip. Soat eyka watwat ḡu'ũm ip. Ka'ũma ma jepoyat. Ikaboḡatka sukamu'ũm cĩcã ip. Wita'a yamudu ip—soat'a uk'a muḡēḡēap'a. Pũḡ'a iwat ḡu ip wara'at'a jeje. Deus omudot eydaxijo am. Eyju bit okay ḡu. ḡasũ ocedaxijo pin Deus iam eyetaybit ḡu. Imēnpuye soat ip jeymu'ũm. Pũḡ tak epeyepoyat ḡu. Soat ip jeymu'ũm — io'e Jesus.

⁴⁵ Jesus oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboḡat'a kay. Ya be oõm. Aḡokat kayũ o'ḡujēm uk'a ekorara bewi—õhõ deidada'ukayũ.

⁴⁶ — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Oduk'a bit cuy yanuy Deus eju kawēnwēnap'am” i — io'e cebe ip. — Eyju bit epeyamuwexat ibukurukayũ munēmap'am — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus adeayũ mutaybitbin osunuy soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be.

Gebuje paĩyũ kukukayũ Jesus aoka ojuy oeku ip—Moisés ekawẽn imutay-bitbin'ukayũ dak, warara'acayũ dak—Judeuyũ kukukayũ. Jesus aoka ojuy osodop ixeyũ ma.

⁴⁸ Adeayũ bit Jesus ekawẽn kay jĩã osodop. Imẽnpuye Jesus aoka ba'ore o'e cekay'ũmayũ be.

20

¹ Jesus imutaybitbin pima paĩyũ kukukayũ oajẽm cekay. Oajẽm ip Jesus kawẽn idipat muwẽnuwẽn pima Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Oajẽm ip Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ eju, Judeuyũ kukukayũ eju dak.

² Soat ip o'jekawẽn Jesus eju.

— Abu-a'õbi juk ija'a beayũ egujẽm? — io'e ip. — Abu-a'õbi ẽn jekukum? — io'e ip. — Iboam cuy ocemukũyjom ece — io'e ip.

³ — Eyju ma omukũyjom cuy epe'e — Jesus o'e. ⁴ — Abu-a'õbi ğu juk João ijodiat mubatisasan oeku? Deus a'õbi du? Ijodiat a'õbi ğu xe'e? Iboam cuy epe'e omukũyjom — io'e cebe ip.

⁵ Gebuje o'jewa'õxikxik ip jeweweju.

— Apẽn xe'e acejede? — io'e ip. — “Deus a'õbi” i'e buje cebe, “Apẽnpuye juk eyetabut ğu João kay?” i je'e Jesus wuywebe — io'e ip. ⁶ — “Ijodiat a'õbi,” i'e buje bit cebe, adeayũ wuyabuğbuğ je'e wita'am, ixeyũ xe João Deus a'õbi juk adi oeku buye — io'e ip jewewebe.

⁷ Imẽnpuye:

— Ocetaybit ğu abu-a'õbi juk João ijodiat mubatisasan oeku iam — io'e ip cebe.

⁸ — Õn tak jeymukũyjo ğu abu-a'õbi õn jekukum iam — io'e Jesus.

⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ğuwẽn adeayũ mukũyjo am Deus a'õbi õn jekukum iam.

— Ağokatkat ibune'ĩcatpune o'taida uvabune — io'e Jesus. — Ixe uvadip iwat ağokatkayũ o'jomuy tip wiwi an. “Wekadaidip cuy epetipwiwi,” io'e cebe ip. O'ju wara'at ka be ixeyũ ağokatkayũ tip wiwim pima. Ibun cĩcã osunuy wara'at ka be — io'e. ¹⁰ — Yaopap ekaxi bima tip iwat uva'a kay o'e. Jebuywatwat'ukat o'tomuwã.

— “Eju juy wekadaidip kay,” io'e. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e. Imẽn jebuywatwat'ukat o'ğuju uva'a bum. O'jẽm. Jay. Oajẽm uvadip pe. Imẽnpit tip wiwi'ukayũ ibuywatwat'ukat o'yamupãupã tip iwat buywatwat'ukat. O'ğujẽm ip tip pewi. Ibui puğ ma o'ğujẽm ip. Pũğ'a dak ip o'yaũm ğu cebe. Jebui puğ ma o'jepit tip iwat pe — Jesus o'e.

¹¹ — Ibocewi tip iwat wara'at o'ğuju uva'a kay jebuywatwat'ukat.

— “Eju juy uvadip kay wekadaidip kay,” io'e wara'at pe. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e.

— Xerewun. O'jẽm ibuywatwat'ukat. Jay. Oajẽm uvadip pe. Imẽnpit ixe wara'acat tak o'ğujẽm ip. Ixe dak ip o'yaokaka jĩã. Warẽmtağ ma o'jukuk ip. Ibui puğ ma o'ğujẽm ip. Pũğ'a dak ip o'yaũm ğu cebe. Jebui puğ ma o'jepit kadai iwat pe — io'e.

¹² — Ibocewi wara'at o'ğuju uva'a kay jebuywatwat'ukat. Ixe wara'acat oajẽm tip pe. Ixe dak ip o'yamupãupã. Ixe dak o'ğujẽm ip tip pewi. Jebui puğ ma o'jepit tip iwat pe — io'e.

— Imẽn kadaidip wiwi'ukayũ ebapũğayũ o'ğujẽm tip pewi. Tip iwat buywatwat'ukayũ o'ğujẽm ip. Ebapũğ em ip ibui puğ ma o'ğuyipit kadaidip iwat kay.

¹³ — Imẽnpuye tip iwat o'jekawẽn jewebe ma.

— “Apên paxi oce?” io'e jewebe ma. Okpot cuy oġuju tip kay yabum,” io'e. “Oxe ikukpin cîcâat cuy oġuju. Ibuyxim ma ip okpot jukuk,” io'e jewebe ma.

14 — Kadaidip tip iwat jekpot o'ġuju tip kay. Xerewun. O'jêm. Jay. Oajêm tip pe. Imênpit ipot cò buje, tip wiwi'ukayû o'jekawên jewewebe.

— “Ga'a tip iwat ipot ayaoka,” io'e ip jewewebe. “Cebay e'û buje, teku soat je'jat jebay'ûm pubut,” io'e ip. “Tip kukan je'e,” io'e ip. “Ga'a ayaoka. Wuyju ma ibubut ajat. Wuyju ma tip kukan acesop,” io'e ip jewewebe.

15 — Tip iwat ipot o'tujujêm ip tip pewi. Kacûġ kay o'tujowat ip. Ipot'ûm o'yaoka ip — io'e Jesus imutaybitbin.

— Apên je'e tip iwat jekpot'ûm o'yaoka'iyû be? — io'e Jesus ja'ïjoomayû be. 16 — Oġuwên eywebe. Kadaidip iwat je'ju tip wiwi'ukayû kay. Yaoka ip. Warara'acayû jomuy ixeyû'ûm'ûm tieġ jekadaidip wiwi an — io'e.

— Cêm tu? — io'e Jesus ekawên cocoyû. — Imên xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

17 — Icêmân — io'e Jesus. — Omuwêġaptup imên e'em:

“Ite'a wita'a xipat ġu,” io'e uk'a muymuy'ukayû jewewebe, i. Ite'a o'yaxik ip, i. Imênpit o'yaxikiat'a xipat cîcâat'am o'e, i. Wara'at'a muycemap'am o'e ce'aeduap puxim, i.

Imên e'em Deus ekawêntup—omuwêġaptup — io'e Jesus. 18 — Iġo'a jejewi je'at puje, o'jewenõmnõmnõm kuka. Ijodiat ceje iġo'a at puje, tõm ã kuka o'e ip — io'e.

Iboap ekawên o'ġuwên Deus a'õbi òn jekukum iam ixeyû mukûyjoap ojuy.

19 O'ya'ïjoo'iyû oitakomân Jesus kay ibo ekawên cocom puye—Moisés ekawên imutaybitbin'ukayû, païyû kukukayû dak.

— Jesus ijop ekawên o'ġuwên wuymukorêm ãm — io'e ip jewewebe.

Imênpuje Jesus pu ojuy o'e ip. Imênpit iparara o'e ip adeayû buxim. 20 Ixeyû dak dinheiro o'ġûm aġokatkayû be Jesus ekawên puyxijo am.

— Jewexe juy Jesus ekawên kay epeku — io'e ip. — Ixe dobatban cuy epeku — io'e ip cebe. — Ixe ekawên puyxijom cuy epeku — io'e ip. — Warêmtaġ ma aco'i jekawên — io'e ip. — Warêmtaġ ma cekawên puje, iecuġap kay juy atujowat — io'e ip. — Iecuġap a'õbi acã yaoka but wuywebe — io'e ip.

O'ju ip Jesus kay. Jay. Oajêm ip.

21 — Tapu — io'e ip. — Ocetaybit cedaġ ma ên kawênwên iam. Cedaġ ma ên ocemutaybitbin tak — io'e ip cebe. — Kocûġ kadi kay ġu ên aġ—badiat kay acã — io'e ip.

Imên o'e ip ya'ïjoo'iyû muġuykuku ojuy Jesus kay oceju iam.

22 — Cedaġ tu exe wuywebe dinheiro ûm ãm soat xe ya'õbuyxiat pe—wuyeipi kukat pe—César be? Aceġûm ġu xe'e? — io'e ip Jesus pe.

23 Jesus pit o'e jewebe ma: — Iteyû wekawên puyxijo ojuy — i.

24 — Dinheiro isurūġat cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip—jedobatbanayû be—jekawên puyxijojo ojuyacat pe.

— Juku — io'e ip.

O'ġubapuk cebe.

— Abu-biõġbuk ija cebe? — io'e. — Abu-butet tak? — io'e.

— César biõġbuk—soat xe ya'õbuyxiat biõġbuk — io'e ip. — Ixe butet tak opop cebe — io'e ip.

25 — César emukaypin cuy epeġûm cebe — io'e. — Deus emukaypin pit cuy epeġûm cebe — io'e Jesus.

26 Jesus ekawên puyxijo ba'ore o'e cebe ip soat etabun. Cede ba'ore o'e ip. Mûġ ma osodop ip.

— Itaybit cĩcã teku jede am — io'e ip. — Ya'õmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

²⁷ Saduceuyũ oajẽm Jesus kay. Saduceuyũ Judeuyũ dak osodop ip. Tũybe wuye'ũ buje acejetait'ũma waram iãn o'e ip. O'jekawẽn ip Jesus eju.

²⁸ — Tapu — io'e ip. — Moisés Deus pe wuyawẽwẽaptup cuk adi o'tupmubararak ocewebeaptum — io'e ip. — Imẽn e'em ibodup:

Ağokatkat wağo'ũm e'ũ buje, ikitpit puk cuy jewebumũn jewago'ũm tayxibuk eju itayxibuk i'it'et'ũm pima, i. Jewebumũn cuy imu'ukreg am, bekicat muaypan am jewağo'ũm tieğ, i.

²⁹ Imẽn Moisés o'tupmubararak — io'e ip.

Gebuje 7 beayũ o'ğuwẽn ip Jesus pe—ikitpitpiyũ.

— Koapat o'jewebumũn. Ixe koapat'ũm oe'ũ jekpotpet'ũm pima ma — io'e ip. ³⁰ — Gebuje jewağo'ũm tomujuat o'jewebumũn jewağo'ũm tayxibuk eju.

Ixe tomujuat'ũm oe'ũ jekpotpet'ũm pima ma'ğuto — io'e ip. ³¹ — Ibocewi warara'acayũ o'jewebumũnmũn jewağo'ũm tayxibuk eju 5 beayũ—koapat tayxibuk eju—pũğ eju ma. Soat ip o'jewebumũnmũn ceweju. Jekpotpet'ũm pima ma oe'ũ'ũ ip soat ma — io'e ip. ³² — Soat ip ce'ũ buje, ayacat'ũm tak oe'ũ.

³³ Soat o'jewebumũnmũn ceweju 7 beayũ. Imẽneju waram wuyetait puje, abutayxim xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

³⁴⁻³⁵ Gebuje Jesus o'jekawẽn Saduceuyũ be.

— Ijodiat ma jewebumũnmũn — io'e. — Waram o'jetait'iyũ bit jewebumũnmũn ġu. Deus ixeyũ o'ğutait ce'ũap tomukadi. Jewebumũnmũn ġu ip. ³⁶ Waram o'jetait'iyũ waram ġu je'ũ, Deus ekawẽn tojotjot'ukat puxim ip puye. Deus ipotpoyũ ip, Deus ixeyũ o'ğutait ce'ũap tomukadi buye — io'e Jesus. ³⁷ — Napa ma eyju e'em “Waram acejetait ġu,” i. Waram epeyetai — io'e. — Waram acejetait wuye'ũ buje iam cuk adi o'ğutaybitbin Moisés — io'e. — Ixe Moisés tipsopat ekawẽntup o'tupmubararak. “Deus Abraão kukukat, Isaque kukukat tak, Jacó kukukat tak,” i juk o'e Moisés, ce'ũ'ũ ip puje. ³⁸ Deus ce'ũat kukukat ġu—itaicat kukukat acã. Imẽnpuye wuyetaybit ixeyũ'ũm'ũm waram o'jetait ce'ũap tomukadi iam. Soat itait Deus xe—itaicayũ, waram o'jetait'iyũ dak — Jesus o'e.

³⁹ — Etaybit cĩcã ma jede am — io'e Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat.

⁴⁰ Ya'õbabi'ũm ip o'e Jesus a'õbu am.

⁴¹ Jesus pit o'e cebe ip:

— Addeayũ e'em “Deus emunaẽ Davi naxeğebit,” i — io'e Jesus cebe ip. ⁴² — Imẽn e'em Davi Salmodup pe:

Deus o'e okukukat pe: “Xik'i abik oba'at kadi,” i. ⁴³ “Ekay itakomaat a'õbacaap o'ğũ'ũm,” i. Kũyjobit jeedop ip a'õ kay, i — io'e.

⁴⁴ — Imẽn Davi e'em Salmodup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Davi o'e Deus emunaẽ be “Okukukat” i. Imẽnpuye Deus emunaẽ Davi naxeğebit acã ġu osunuy. Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus cebe ip.

⁴⁵ Gebuje Jesus o'jekawẽn jewegu etaybitbinayũ eju. 12 beayũ eju o'jekawẽn adeayũ a'õpiju.

⁴⁶ — Eyday'em'um cuy epesop Moisés ekawẽn eymutaybitbin'ukayũ be eymuğuykukuap puxim — io'e. — Tũybe soat podi ma oca'õbuyxi iãn e'em ip — io'e. — Jesay ukpi wẽnẽğwẽnẽğã ip jekukum soat pe jejojoan. Icocok cĩcã ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabutpe — io'e. — Kariwa yoboğat tũyap pe abik ojuy ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Peta kabia be dak cucum ip kariwa yoboğat tũyap kay yabikap ojuy. ⁴⁷ Ağokatkat'ũm e'ũ buje, itayxibuk pubut pupum ip. Cekawẽn wa'ũm cĩcã ip Deus eju warara'acat pe “Eyetaibit cĩcã Deus eju kawẽn ãm” i'e am cebe ip. Jewexe Deus eju ip kawẽnwẽn. Deus

xe ġu ip ya'õbuyxi—jewexe acã. Imēnpuye soat podi ma ipiat supi'ajo ip — io'e Jesus.

21

¹ Gebuje Jesus o'jeak dinheiro mūn'a kay—isurūġat mūn'a kay. Dinheiro mūn'a Deus eju kawēnwēnap'a be o'yanuy. Ibut adeayū dinheiro mōġmōġ ip o'e iġo'a be. Xeresu ġu o'jomōġmōġ ip ya be.

² Gebuje Jesus ayacat o'jojo—itop'ūm e'uubit—tadaybocat. Ixe ayacat dinheiro isurūġat o'jomōġ iġo'a be—xepxep ã o'jomōġ. Xepxepatei teiboġ ġu osodop—tei'it ma.

³⁻⁴ — Icēmān òn e'em eywebe — Jesus o'e jexeayū be. — Ibut adeayū ma ade o'jomōġmōġ ip. Yopīt ma bit jexewiat'in o'jomōġmōġ ip ya be jedinheiro'in. Ixe ayacat pit soat jexewiat o'jomōġ jedinheiro. Ka'ūma ma o'jepoyat cexe. Tei'icat o'jomōġ. Inaka soat o'jomōġ jedinheiro. Jexat pu ojuyap tak o'jomōġ. Imēnpuye Deus xe ayacat teiboġ o'jomōġ tei'it ma'ġu wuyxe. Deus xe warara'acat podi ma o'jomōġ — io'e Jesus.

⁵ Gebuje ceweju etaybitbinayū o'jekawēn Jesus eju.

— Tapu, ak'i juy ece — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a yadip cīcã! — io'e ip. — Wita'a muġēġē'a yadip cīcã! — io'e ip. — Adeayū juk adi jedinheiro o'ġūmġūm yamudipaptem — io'e ip.

⁶ — Icēmān — io'e Jesus cebe ip. — Yadip cīcã ġasū. Gaxīn ma bit soat'a je'aedu. Xepxep'a jewa'awebotbon ġu je'e wita'a — io'e Jesus.

⁷ — Tapu, puġūn xe'e je'aedu? — io'e ip. — Ajo je'bpuk ġasū je'aedu iam ocemutaybit am? — io'e ip.

⁸ — Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuġuykukuap puxim! — io'e. — Napapa'ukayū jajēm. “Cristo òn,” i napa ma je'e ip warara'acat pe. “Ijodiat taxijojo'ukan Deus emunaē òn,” i napa ma je'e ip. “Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e,” i napa ma je'e ip. Eyetabun ġu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. ⁹ — Soat kaka daġ nopagōġm je'e ip—ijoxīn ma, wūy dak. Nopagōġmap awēġ tobuxik puje, eyaġuykoreren ġu juy epesop. Imēn cuy je'e koam. Imēnpit soat i'ūmap kabia oajēm ġu buk.

¹⁰ — Pūġ eipi watwat nopagōġm je'e wara'at eipi watwat eju. Pūġ ka watwat nopagōġm je'e wara'at ka watwat eju. ¹¹ Soat kaka daġ ipi jexixi. Soat ka daġ je'e reap. Soat ka daġ je'e iwātaxipipi ade. Xipat'ūm cīcãat je'bpuk. Wuympararanap tak je'bpuk kabi be — io'e.

¹² — Iboap ebapuk awap itakomaayū jeydaomūn. Ipiat supi'ajoat ip eywebe. Jeydujowat ip Deus eju kawēnwēnap'a be Judeuyū be eymuymuy am. Daomūnmūnap'a be ip jeymuōm. Jeydujowat ip iecuġap dopabe ika kukukayū dopabe dak, okay eyetabut puye. ¹³ Ixeyū dopabe bima juy kawēn idipat epeġuwēn cebe ip — io'e. ¹⁴ — “Apēn paxi oce'e cebe ip?” i'ūmġu juy epe'e. “Apēn paxi ocedayo?” i'ūmġu dak cuy epe'e. Eyaġuybabi'ūm'ūm ġu juy epesop apēn paxi ocedayo iap kay. ¹⁵ Òn ma jeymutaybin jedem ixeyū dopabe bima. Eya'ōmuypit pa'ore je'e cebe ip eykay itakomaayū be — io'e. ¹⁶ — Eyebay ma jeyūm eykay itakomaayū be eyaoka am, eywaġoyū dak, eybadipyū dak, eybureyū dak. Ixeyū ma ey'in yaoka pūġpūġ. ¹⁷ Soat eykay ġu jījã je'e okay eyetabut puye — io'e. ¹⁸ — Òn pit soat em aġ oġuy eykay. Soat em òn xipan jeykuk. ¹⁹ Eyetabun cuy epesop okay ipiat'ajojom ma'ġu eyju. Soat em Deus xe epesop eye'ū buje — io'e Jesus.

²⁰ — Sorarayū be Jerusalém ka mukoreren puje, eyetaybit epesop ġaxīn ma ip ikamu'ūm iam. ²¹ Jerusalém ka koreren pima, jewat cuy ip co'a kay jaokaap puxim Judéia eipi watwat. Jeka bewi juy ip je'jēm ġu ikaboġatka

watwat. Ikaboġatka kay ġu juy ip jenapōn koġūnpi watwat. ²² Jenapōn ġu juy ip ixekabia be Deus jekay itakomaayū be jeweiġ puye. Ixe soat pe jeweiġ jemudupmubararaktup ekawēn taġ—kuyjeatup ekawēn taġ — io'e.

²³ — Yukreġayū ipiat supi'ajojo jījā ixekabia be, jekūm pe je'it kukayū dak. Judéia eipi watwat ipiat supi'ajojo jījā. Deus ipiat supi'ajoat Judeuyū be itakoma jījā buye. ²⁴ Cekay itakomaayū Judeuyū yaokaka pajam. Warara'acat ip taomūn. Taomūnmūn ip tujowat wara'at ka daġ. Jerusalém ka sukamu'ūm Judeu'ūmayū. Imēn je'babuk Judeu'ūmayū soat kukukan pima — Jesus o'e.

²⁵ — Iwaruat je'babukpuk kaxiepiat pe, kaxiaat pe dak, kasopta be dak. Soat ka watwat yaġuybabi'ūm'ūm cīcā je'e. Yaġuybabi'ūm'ūm je'e ip soati jediexixi jījā buye, tipodoy jījā buye dak. ²⁶ Soat kabi beecat muycemcemap jearere. Soat ya'ōca'ūm je'e jeparara pibun. Ya'ōca'ūm je'e ip ipararuat ebapuk puje — io'e.

²⁷ — Gebuje ip ojo — io'e Jesus. — Kabikerereat eju oajēm puje ip ojo — io'e Jesus. — Soat waġo ōn. Ixeyū ojo. “Ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbacaat,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Soat podi ma edip,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. ²⁸ — Iboap ebapuk puje, ġaxīn ma taxijojom epe'e. Imēnpuye eycokcoġ cuy epesop. Eya'ōcam cuy epesop — io'e. Imēn Jesus o'jekawēn cebe ip.

²⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn jexeayū be.

— Figueira'ip cuy epeyopcoco, wara'at'ip tak. ³⁰ Tupkireatup cēm puje, eyetaybit ġaxīn ma koato je'e iam. ³¹ Imēnpuxim ipararuat ebapuk puje, eyetaybit epe'e ġaxīn ma Deus soat kukukan je'e iam — io'e.

³² — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat ġasūacayū e'ū awap soat je'babuk wekawēn taġ. ³³ Kabi i'ūm, i'pi dak. Wekawēn pit i'ūm ġu. Soat em wekawēn kay itabut jeedop ip adeayū — io'e.

³⁴ — Aġ cuy epesop wajēmap kay — io'e. — Puybitxim ġu juy epesop kawedixim ġu dak, tarekrek pupuxim ġu dak — io'e. — Aġ cuy epesop wepit pujeap kay. ³⁵ Aġ'ūm pima epeyekuy wepit puje puca ekuyap puxim ibu buje. ³⁶ Imēnpuye soat em ma aġ cuy epesop wepicap kay. Soat em cuy epeyekawēn Deus eju — io'e. — “Bay, ocemutaxin cuy eġuy ipiat'ajoap puxim,” i juy epe'e Deus pe. “Bay, ocebuywatwan cuy eġuy soat waġo kay ocajēm puje ocesūsūnap puxim,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³⁷⁻³⁸ Soat kabia Jesus adeayū mutaybitbin'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Kabia'isum adeayū je'aweroro'uk ip osodop iġo'a be Jesus ekawēn com. Kabiogkabiog'i bima o'jepitpit Jesus Oliveira dip'a bicūġpe xexen.

22

¹ Peta ajēm pima paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Peta butet Páscoa i osunuy. ² Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a. Soat kabia Jesus aoka ojuy oekuku ip paīyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Apēn ġu xe'e aceyaoka? — io'e ip jewewebe. Adeayū eta'ūm pima ip yaoka ojuy oekuku, adeayū buxim iparara ip puye.

³⁻⁴ Gebuje Judas o'ju paīyu kukukayū kay oibu'un Jesus kay buye. Kūyjobit o'e Satanās a'ō kay. Ixe Judas xepxep putet osunuy. Iscariote i wara'at ibutet osunuy. 12 beayū'in osunuy ixekabia. Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukayū kay dak o'ju. Jekawēn ām ceweju ip o'ju. Oajēm cekay ip. Jay.

— Ōn ma Jesus oġūm eywebe yaoka am — io'e. — Apēn xe'e oġūm eywebe? — io'e Judas.

⁵ Icockok cĩcã ip o'e paĩyũ kukukayũ, Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ kukukayũ dak.

— Ocewebe Jesus ãm puje, dinheiro oce'gũm ewebe iũmapteim — io'e ip Judas pe.

⁶— Ha'a, dinheiro juy e'gũm owebe — io'e cebe ip.

Imẽnepu soat kabia paĩyũ be Jesus ãm ojuy oeku Judas. Adeayũ eta'ũm pi iũm ojuy oeku.

⁷⁻⁸ Peta ajẽm puje, Jesus Pedro o'gũju ikabo'gatka be, João dak. Ixe epeta bima Judeuyũ pão'a o'o'uk osodop ip yamuyuhuhaptõmtẽm'ũmat'a. Ovelha aokaka'uk ip osodop Pãscõa epeta bima. Imẽnepuye Jesus Pedroyũ o'gũju soat muxipan am.

— Ikabo'gatka be juy epeju — io'e. — Ovelha juy epejat. Epeyaoka juy. Epejoyoy juy wuywebe i'o am Pãscõa kabia be — io'e cebe ip—Pedro be, João be dak.

⁹— Pu'a be xe'e oceyoyoy wuyxat? — io'e ip.

¹⁰— Eya'õpicũgũcũg cuy epesop! — io'e. — Ikabo'gatka be eyõm puje, a'gokatkat eydopabijuk—idibi mũn'a kukat. Ixe nomuju juy epeju — io'e. — Ixe be uk'a be iõm puje, eyju dak epeõm i'go'a be — io'e. ¹¹— Uk'a iwat pe juy epeyekawẽn. “Ocemutaybitbin'ukat o'jewa'õmudot ewebe,” i juy epe'e cebe. “‘Pu'abi be ebikuy omujum jekõn ãm oweju etaybitbinayũ eju Pãscõa kabia bima,’ i juk o'e ocemutaybitbin'ukat,” i juy epe'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹²— Uk'a iwat yabimubapuk eywebe umat'abi, yabo'gat'abi, soat opop iat'abi — io'e. — Ibo'abi be juy ovelha epejoyoy wuyxan — io'e cebe ip.

¹³ O'ju ip ikabo'gatka be. Apẽn cuk adi Jesus o'e cebe ip iap ta'g o'tobuxik ip soat ta'g. Ovelha o'joyoy ip i'go'abi be.

¹⁴ Jekõn pima Jesus o'jekawẽn jemumujuyũ eju—12 beayũ eju. Kaxikxik'i osodop ip mesa be.

¹⁵— Pãscõa xat o pin cĩcã õn eyweju ijop epeta bima — io'e. — Gaxĩn ma juy õn ipiat'ajom — io'e. ¹⁶— Deus soat kukukan'ũm pima Pãscõa xat ojo'o'gu. Imẽnepit Deus soat kukukan pima, ojo'o'waram — io'e.

¹⁷ Gebuje Jesus uva'abidi o'timuõm tikõnkõ'gãp pe.

— Bay, ãn xipat cĩcã — io'e Deus pe.

Tikõnkõ'gãp o'gũm jewegu etaybitbinayũ be.

— Juku — io'e. — Epetikõn. Epetimu'ẽ'ẽ eyewewebe — io'e. ¹⁸— Ijodi gu waram uva'abidi otikõn. Deus soat kukukan pima bit, waram otikõn — io'e Jesus.

¹⁹ Gebuje pão'a o'yabu.

— Bay, ãn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakat. O'yaũm cebe ip.

— Iju'a ojebit — io'e. — Eywebeam oje'ũ. Ya'o buje we'ũap kay juy gẽbum epesop — io'e cebe ip.

²⁰ Jekõn eperẽ buje, uva'abidi o'tiũm cebe ip.

— Ijudi kõn puje, odoymukererenap kay juy gẽbum epesop — io'e. — Gasũ Deus ikẽrẽat ju'uk eywebewi odoymukereren puye, oje'ũ buye. Ikẽrẽat ju'uk eywebewi apẽn kuyje ixe o'e iap ta'g — io'e Jesus. ²¹— Mesa be xik'i owejuat ma oũm okay itakomaayũ be — io'e. ²²— Soat wa'go õn. Oje'ũ apẽn cuk adi webay ibikuy osunuy iap ta'g. Imẽnepit Deus ipiat supi'ajoat oũmat pe — io'e.

²³— Abu xe'e wuy'in kuka Jesus o'gũm cekay itakomaayũ be? — io'e ip jewewebe Jesus eju jekõnkõnayũ.

²⁴ Gebuje Jesus eju etaybitbinayũ o'jewa'õbubu jeweweju.

— Abu wuy'in soat podi ma ya'õbuyxian je'e? — io'e ip jewewebe.

O'jewa'ōxikxik ip. ²⁵ Jesus o'jekawēn cebe ip.

— “Kūyjobin cuy epesop wa'ō kay,” i'e'em ijodiat kukukayū jebekitkit pe. “Kariwa yoboġat ōn,” i'e'em ip — io'e. — Ijodiat bure ip adeayū xe. ²⁶ Eyju bit imēn ġu juy epesop. Kariwa yoboġat pin pima, ya'ōbuyxi'ūmat puxim cuy epeku — io'e Jesus cebe ip. — Warara'acat kukukat pin pima juy ibuywatwan ip epesop — io'e cebe ip. ²⁷ — Abu kariwa yoboġat? — io'e. — Jekōn ām mesa be xik'iat tu? Ixat tojotjot'ukat ġu xe'e? Jekōn ām mesa be xik'iat ma kariwa yoboġat. Imēnpit eyxe bima wuyxat tojotjot'ukat puxim cuk adi ojekuku. Warara'acat puywatwan cuk adi ojekuku — io'e Jesus. ²⁸ Eybu'un ġu juk adi epesop okay, warara'acat a'ġu ipiat o'supi'ajoat owebe — io'e. ²⁹ — Kuy bima webay o'e owebe “Soat kukukan ecesūy,” i. Imēnpuxim “Eyju dak soat kukukayūm epesop oweju,” i ōn e'em eywebe. ³⁰ Ōn soat kukukan pima, wemesa be epeyekōn oweju — io'e. — “Eyju ikērēat kuġ Deus xe,” i epe'e kūyjobit'ūmayū be. “Eyju ikērēat kuġ ġu Deus xe,” i dak cuy epe'e kūyjobicayū be. Imēn epe'e Israel naxeġebitbit pe—12 be tiwatwat pe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

³¹ — Simão — io'e Jesus Simão Pedro be. — Eya'ōpicūġ cuy — io'e. — Satanás kuy o'e owebe “Simão buyxijo pin ōn, itabut paxi je'e wa'ō kay iam,” i — io'e Jesus Simão be. — Satanás itabucayū xewi emujēm pim apēn wuyju tarekrektata mujēmjēm taixee bewi iap puxim — io'e. — “Ha'a. Esubuyxijo,” i juk oce Satanás pe — io'e Jesus. — “Soat cuy esubuyxijo oweju etaybitbinayū,” i juk oce cebe — io'e Jesus. ³² — Imēnpit kuy ocekawēn Deus eju ewebeam. “Simão juy esubuywan itabucap epereap puxim,” i oce Deus pe — Jesus o'e. — Waram okay etabun pima, eykitpitpiyū juy esubuywan itabut cīcā am ip okay — io'e Jesus.

³³ — Kariwa, jeiwat ġu ōn — io'e Simão Jesus pe. — Obu'un ġu ekay — io'e. — Daomūnmūnap'a be dak cuy oju eburem. We'ūap kay ma juy oju eburem — io'e Pedro.

³⁴ — Pedro — io'e. — Sapokay ede'ūm awap, ebapūġ em “Ixe bure ġu ōn,” i ece'e — io'e Jesus pit.

³⁵ Gebuje o'jekawēn wara'acayū eju—jewēju etaybitbinayū eju.

— Patorōn kuġ'ūm cuk adi ōn eymuju, sako kuġ'ūm tak, bolsa kuġ'ūm tak, eyiuk kuġ'ūm tak — io'e. — Irerem tu juk adi epekuku? — io'e.

— Ka'ūma. Xipan cuk adi ocekuuku — io'e ip.

³⁶ — Gasū bit — io'e cebe ip — patorōn kuġ pima juy epetujowat eyekuap taġ — io'e. — Sako kuġ pima juy epetujowat. Payao kuġ'ūm pima juy eyeekabek epeteida ibu am — io'e. ³⁷ — Imēn e'em Deus ekawēntup—omuwēġaptup:

“Ikērēat muġēġē'ukat ēn,” i napa ma ijodiat e'em Deus emunaē be, i. Ibodup ekawēn taġ je'e ip owebe ġasū — io'e Jesus.

³⁸ — Kariwa, ak'i ece — io'e ip. — Xepxep oceju payao kuġ — io'e ip. — O'e ma burut — io'e.

³⁹ Ibocewi o'jēm ip jekōnkōnap'a bewi umat'abi bewi.

Jesus o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay—cucu'uk osunuyiap'a kay. Ceweju etaybitbinayū dak o'ju tomuju. ⁴⁰ O'jekawēn ceweju ip yajēm puje.

— Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

⁴¹ Jesus o'jewerūġ jewēju etaybitbinayū xewi. Bosusu o'ju. Jaġēpūġ ma o'e. Gebuje Jesus o'jekawēn Deus eju. Jēġ'aecōġcōġ o'jekawēn.

⁴² — Bay, ebu'u bima bit ipiat esupi'ajoat ġu owebe — io'e Deus pe. — Imēnpit obikuyap taġ ġu juy ece—ebikuyap taġ acā — io'e.

⁴³ Ibocewi Deus ekawēn tojotjot'ukat o'kop kabi kadiwi Jesus a'ōmucan am.

⁴⁴ Biğ ma ja'õbuyxim o'jekawēn Deus eju. Jeğuycūğat pibun ma oe'ũ pin. Topa'adiayey o'e toy buxim, iğuycūğ cĩcã buye. O'jedopadoyebot ipi ju.

⁴⁵ Deus eju jekawēn epere buje o'ã. Kirik'ã. Jeweju etaybitbinayũ kay oajēm. Jay. Ixexet ma ip o'tobuxik. Ixexet ip jeğuycūğap kuğ ip yoboğ cĩcã buye.

⁴⁶ — Apēnpuye eyxexet? — io'e. — Epeyewurūğ cuy! — io'e cebe ip. — Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

⁴⁷ Warara'acayũ dak oajēm Judas eju. Ixe Judas warara'acayũ wap oajēm jaku Jesus iam imutaybin am ip. Ixe 12 beayũ'in osunuy.

Oajēm Jesus kay Judas. Oajēm Jesus ağobu kōn ãm tobede am.

⁴⁸ — Judas — io'e Jesus. — Soat wağo ãn — io'e. — Wağobu kōn tu ĩn oũm ãm okay itakomaayũ be? — io'e.

⁴⁹ Gebuje Jesus eju etaybitbinayũ itaybit o'e Jesus pum ip iam.

— Kariwa, oceyaoka du ip pajam? — io'e ip Jesus pe.

⁵⁰ Pũğ ixeyũ'in tak paĩyũ kukukat puywatwat'ukat o'suğuybu'uk pajam. Tep. Iba'at kadiat ġuybu o'suğuybu'uk.

⁵¹ — Imēn ġu bit epesop! — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

Cay. O'suğuybumucay. O'suğuybumuwedap. Guybudip o'e.

⁵² Gebuje Jesus o'jekawēn Judas ejuayũ eju—paĩyũ kukukayũ eju, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ kukukayũ eju dak, Judeuyũ kukukayũ eju dak.

— Epajēm odaomũn ãm ibukurukat taomũnap puxim — io'e. — Eyba'ip kukuğ epajēm — io'e Jesus. ⁵³ — Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be juk adi oğuy. Epesot ġu juk adi odaomũn ãm iğo'a be bima — io'e. — Gasũ bit okuk put eywebe eybikuyap tağ. Eybikuyap tağ eyeku but ġasũ. Kabiokboğ tağ jekuku'ukayũ kukat ijodiat kukat ġasũ. Satanás ijodiat kukat ġasũ. Eyju dak kũyjobit ixē a'õ kay — io'e Jesus.

⁵⁴ Judas ejuayũ Jesus o'jat. O'tujowat ip paĩyũ kukukat duk'a kay. Pedro dak o'ju Jesus nomuju. Wũy ma oeku Jesus nomuju. Oajēm ip.

⁵⁵ Gebuje daxa o'ğusop ip paĩyũ kukat tuk'a xe, uk'a ekorara be. Oabikbik ip daxa etako be. Pedro xik'i o'e ixeyũ parakpe.

⁵⁶ Gebuje ayacat Pedro o'jojo—yaypan'isuat—paĩyũ kukukat puywatwat'ukat. O'jojo Pedro daxa ekabia dağ puye. O'jeak cekay.

— Ixe dak Jesus eju oeku — io'e ixē ayacat.

⁵⁷ — Ka'ũma — Pedro bit o'e napa ma. — Tũ'ũ, ixē bure ġu ãn — io'e napa ma jebuap puxim.

⁵⁸ Wara'acat Pedro o'jojo ibun'ũm pima ağokatkat.

— ĩn tak ejeku Jesus eju — io'e cebe.

— Ka'ũma — Pedro o'e. — Jekukum ġu ãn ceweju. Ojeku ġu ãn pit ceweju — io'e napa ma.

⁵⁹ Pũğ hora kap puje, wara'acat o'jekawēn.

— Icēmãn ĩn ma Jesus eju ejeku — io'e. — Galilėia eipi bewiat ĩn — io'e Pedro be.

⁶⁰ — Tapu — Pedro bit o'e. — Wetaybit ġu apēn ĩn e'em iam — io'e napa ma. — Ixe bure ġu ãn pit — io'e napa ma.

Sapokay o'jede iboam i'e buje. Kariwa Jesus o'jekorepēn.

⁶¹ Gebuje o'jeak Pedro kay. Pedro dak o'jegebu Jesus a'õ kay—kuy bimaap a'õ kay.

— Ebapũğ em napa ma ece'e “Jesus bure ġu ãn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

⁶² Kacũğ kay Pedro o'ju. Jesus bure ġu ãn iap kay o'jegebu. Imēnpuye o'tõn cĩcã.

⁶³ Iwiwi'ukayũ Jesus o'jowayway—o'jat'iyũ. Jesus o'gupokupok ip.
⁶⁴ Jesus eta o'sutamuekabek ip pağõm.

— Abu emupok exe? — io'e ip cebe iwaywayway am.

⁶⁵ Jesus o'jomuymuy jĩã ip. Warẽmtağ ma ip Jesus o'jukuk.

⁶⁶ Gebuje Judeuyũ kukukayũ o'je'awero ip, paĩyũ kukukayũ dak, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. Judeuyũ awẽwẽ'ukayũ yoboğayũ ip osodop. Kabia'isum ip o'je'awero. Jesus o'tujowat ip ixeyũ kay. Waram ğuto Jesus o'jowaywayway ip.

⁶⁷ — Ĕn tu Deus emunaẽ? — io'e ip. “Cemunaẽ bima bit cuy ece ocewebe,” io'e ip Jesus pe.

— Őn eyemukũyjo bima, okay eyetabut ğu kuka epe'e — io'e Jesus pit. ⁶⁸ — Omukũyjom cuy epe'e i õn e'em eywebe bima, kuka omukũyjom ğu epe'e.
⁶⁹ Imẽnpit soat wağõ õn. Gaxĩn ma oabik Deus ba'at kadi—soat podi ma ya'õbacaat ba'at kadi. Ixe jo'i wa'õbaca oğuy — io'e Jesus. — Jewejojo'i ma ocesop oca'õbacaap kuğ — io'e.

⁷⁰ — Deus ipot tu ěn? — io'e ip Jesus pe.

— Eyju ma iboam e'em — io'e.

⁷¹ — Apẽğãm kuka warara'acat atakoy Jesus muy am? Kuy o'e! Kuy ixekawẽn oceya'ĩjojo — io'e Judeuyũ kukukayũ. Deus muymuy xeku — io'e ip napa ma.

Oibu'un ip awerom.

23

¹ Gebuje Jesus o'tujowat ip Pilatos kay—iecuğap kay. Jesus o'jomuymuy ip Pilatos pe.

² — Ite ağokatkat warẽmtağ ma ocemutaybitbin — io'e ip Pilatos pe napa ma. — “Kũyjobin ğu juy epesop wuyeipi kukat a'õ kay,” i'e'em Jesus ocewebe — io'e ip napa ma. — “Eyedinheiro juy epeğũm ğu César be—wuyeipi kukat pe,” i'e'em ocewebe — Judeuyũ napa ma o'e Pilatos pe. — “Adeayũ kukukat õn,” i'e'em teku — io'e ip napa ma Judeuyũ. — “Deus emunaẽ õn,” i'e'em teku — io'e ip.

³ — Judeuyũ kukukat tu ěn? — Pilatos o'e Jesus pe.

— Ĕn ma iboam e'em — io'e Jesus.

⁴ — Ite ağokatkat ikẽrẽat kuğ ğu oxe bit — io'e Pilatos soat pe paĩyũ kukukat pe, je'awero'ibiyũ be dak.

⁵ — Warẽmtağ ma teku ebekitkit mutaybitbin — io'e ip napa ma Pilatos pe. — Koap warẽmtağ ma Galiléia eipi watwat mutaybitbin oekuku. Soat tağ imutaybitbin oekuku—Judéia eipi dağ. Gasũ ijoce oajẽm. Teku ebekitkit mubu'u'un César a'õ kayap puxim — io'e ip napa ma.

⁶ — Teku Galiléia eipi bewiat tu? — io'e Pilatos cebe ip.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Imẽnpuye Pilatos Jesus o'ğuju Herodes kay, Herodes Galiléia eipi kukukat puye, Jesus tak Galiléia eipi bewiat puye dak. Ixe Herodes Jerusalém ka be osunuy ixeyũ kabia be.

⁸ Oajẽm ip Herodes kay. Herodes Jesus o'jojojo. Iccakok cĩcã o'e ijojom pima. Kuy bima Herodes ijo pin osunuy Jesus awẽğ o'yawẽğtobuxik puye.

— Wuywebe i'e ba'oreat paxi ğubapuk wetabutpe? — io'e jewebe ma.

⁹ O'jekawẽn Jesus eju.

— Abu-a'õbi ěn jekukum? — io'e cebe. — Ojojojo ğu buk iat mubapuğ tu ebu'u wetabutpe? — io'e cebe.

Mũğ ma osunuy Jesus pit. ¹⁰ Paĩyũ kukukayũ dak Jesus o'jomuymuy jĩjã, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak.

¹¹ Herodes tak Jesus o'jowayway jĩjã. Warẽmtağ ma Jesus o'jukuk, cesorarayũ dak. Cesay idipat o'ğũm ip Jesus pe iwaywayway am.

Gebujep waram Jesus o'ğuju Pilatos kay. ¹² Ixe kabia dak Herodes Pilatos burem o'e. Kuy bima itakoma jĩjã osodop ip jewewekay.

¹³ Gebuje Pilatos paĩyũ kukukayũ o'tomuwã, Judeuyũ kukukayũ dak, warara'acat tak Judeuyũ. ¹⁴ O'jekawẽn cebe ip.

— Ite ağokatkat epetojot okay — io'e. — “Ite ağokatkat warẽmtağ ma ocemutaybitbin,” i juk epe'e owebe — io'e. — Kuy ocekawẽn ceweju eyetabun — io'e. — Oxe bit ikẽrẽat o'ğujurũğ ğu—pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Te'e ma eyju e'em “Ikẽrẽat kuğ teku,” i — io'e. ¹⁵ — Herodes tak o'jekawẽn ceweju — io'e. — Herodes xe dak ikẽrẽat kuğ ğu — io'e. — Imẽnpuye waram Jesus o'tujupicat ip ocekey. Cedağ ğu ocewebe bit yaoka am. ¹⁶ Imẽnpuye imupok puje oğuwekap jekpiwan ma iju am — io'e Pilatos.

¹⁷⁻¹⁸ — Ap! — io'e adeayũ ya'õberen Pilatos pe — Ite ağokatkat eğujẽm ğu — io'e ip. — Eyaoka ma! — io'e ip. — Barrabás pit eğujẽm daomũnmũnap'a bewi. Ite ağokatkat pit eğujẽm ğu — io'e ip ya'õberen.

Iğo epeta bima Pilatos pũğ ma daomũnmũnap'a beat mujẽmjẽm'uk osunuy. Ixe Barrabás daomũnmũnap'a be osunuy. ¹⁹ Kuy bima ixe Barrabás iecuğap ebekitkit eju o'jenopağõğõm. Jenopağõğõm pima wara'acat o'yaoka. Imẽnpuye daomũnmũnap'a be osunuy.

²⁰ Gebuje Pilatos ma Jesus muwekap ojuy o'e.

— Jesus ma oğuwekap — io'e adeayũ be.

²¹ Adeayũ bit Jesus pamupayaat ojuy korosa be ce'ũ ãm.

— Jesus cuy epeyaokaat! — io'e ip Pilatos pe. — Jesus juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip ya'õberen.

²² — Apẽnpuye dak osubamupayaat? — io'e Pilatos. — “Ikẽrẽat o'ğujurũğ ğu,” i õn e'em — io'e. — Cedağ ğu wuywebe yaoka am — io'e. — Oğupokupokat acã. Imupokupok puje, juy oğuwekap — io'e.

²³ — Ap! — io'e ip. — Jesus esubamupayaat korosa be — ixeyũ bit o'e. Imẽn o'e ip ade em ma. Ya'õberen o'jewãwã ip. Imẽnpuye:

²⁴ — Iteyũ bikuyap tağ oce, biğ ma cewãwãwãap puxim ip — io'e Pilatos jewebe ma. — Ixeyũ etabun imuwekap pa'ore owebe — io'e jewebe ma.

— Ha'a — io'e adeayũ be—aweromayũ be. — Eybikuyap tağ cuy oce — io'e Pilatos cebe ip.

²⁵ Imẽnpuye Pilatos Barrabás o'ğujẽmat daomũnmũnap'a bewi—iecuğap ebekitkit eju o'jenopağõğõm'iat o'ğujẽmat—wara'acat o'yaoka'iat o'ğujẽmat—adeayũ o'joojuy imujẽm ãm'iat o'ğujẽmat. Jesus pit o'ğũm adeayũ be.

— Eybikuyap tağ cuy epe'e cebe — io'e Pilatos. Jesus o'jat ip.

²⁶ Gebuje sorarayũ Simão o'jat. Cirene ka bewiat o'jat ip—koğũnpi bewi ajẽm'ibit. O'jat ip Jesus korosa dujowan co'a kay bima. Korosa o'jomuy ip Simão a'õpi'a jeje. O'tujowacat Jesus nomuju. ²⁷ Adeayũ dak o'ju Jesus nomuju.

Aoyũ dak o'tõn cĩcã Jesus kay. Iğuycũğ cĩcã ip o'e Jesus kay.

²⁸ Imẽnpit Jesus o'jekorepẽn cekay ip.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e cebe ip—Jerusalém ka watwat pe—aoyũ be. — Eye-wewekay acã juy epetõtõn—okay bit ka'ũma — io'e. — Ey'iyũ kay dak cuy epetõtõn — io'e. ²⁹ — Ipiat epesupi'ajojo. Ipiat'ajojom pima soat je'e “Icokcok e'em i'it kapkap'ũmayũ, i'it'it'ibit'ũmayũ dak, i'it muytin'ũm'ibiyũ dak,” i — io'e

Jesus. ³⁰ — Adeayũ ce'ũ pin je'e ixe kabia be ipiat'ajojom puye. “Ocejeje juy a'a'at ocemuy'ũ ãm,” i je'e ip co'a be. “Ocemunẽm cuy,” i je'e ip co'a'ũn'a be — io'e. ³¹ — “Imẽn yopkicat'ip kukuğ pima, apẽn xe'e kuka yopkarawat'ip o'jukuk ip?” i'e'em eyju — io'e Jesus waayũ be.

Imẽn Jesus o'e cebe ip warẽmtağ ip jekuğ puye.

³² Xepxepayũ dak o'tujowat ip Jesus eju yaoka am—iecuğap a'õ kay'ũmayũ.

³³ Co'a be yajẽm puje Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje. Ce'ũat'a ririt'a i omuy co'a butet. Iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmayũ dak o'subamupaya ip wara'at pe korosa be—xepxepayũ. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũykũy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũğat kadi. Jesus tak o'jekawẽn Deus eju.

³⁴ — Bay — io'e. — Gbum ğu juy apẽn ip warẽmtağ okuk iap kay, itaybit ğu ip ajo pẽn pẽn oceju iam puye — io'e Jesus.

Gebuje dado o'joxikxik ip Jesus pa o'subamupaya'iaiyũ. Jesus esay mu'ẽ'ẽ ãm jewewebe o'joxikxik ip ipi ju. Dado karatũğ'a buxim o'yanuy. Ibararuk o'yanuy. ³⁵ Adeayũ dak osodop Jesus cocom. Judeuyũ kukukayũ bit warẽmtağ o'e ip Jesus pe iwaywayway am.

— Teku warara'acat o'taxijo — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Teku Deus emunaẽ bima, juy jewedaxijo — io'e ip iwaywayway am. — Deus pe wuydaxijo am o'taẽ'ibit pima juy jewedaxijo — io'e ip.

³⁶ Sorarayũ dak Jesus o'jowaywayway. Uva'abidi ùm ojuy ip o'e cebe tikõn ãm—tideiboğ'ũmati.

³⁷ — Ën Judeuyũ kukukat pima juy ecedaxijo — io'e sorarayũ.

³⁸ Taperadup toro'i oeku korosa eju Jesus abi ase—tupararukatup—Judeuyũ kukukat teku iap mubapukatup.

³⁹ Gebuje wara'at korosa ejuat Jesus o'jomuymuy—iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmat.

— Ën Deus emunaẽ bima, ocedaxijom cuy ece — io'e ya'õberen Jesus pe. — Ecedaxijo dak cuy — io'e.

⁴⁰ Wara'at ejuat pit jebure o'ğukorẽm korosa ejuat.

— Eparara ğu du Deus puxim? — io'e jebure be. — Wuyeweweju ma wuyju je'ũm korosa eju. ⁴¹ Cedağ wuywebe je'ũ ãm ikẽrẽat cuk adi ağujurũğrũgiap teim — io'e. — Ite bit o'ğujurũğrũğ ğu ikẽrẽat — io'e.

⁴² — Jesus — io'e ixe wara'at. — Gbum cuy okay eğuy ãn soat kukukan pima — io'e Jesus pe.

⁴³ — Icẽmãn õn e'em ewebe, ğasũ ma ãn oweju ecesũy onuyapka be—idip cĩcãatka be — io'e Jesus ixe wara'at pe.

⁴⁴⁻⁴⁵ Pağo oicuk jekpiwan ma—Deus eju kawẽnwẽnap'a beat epağo—xĩntabi nomudip epağo. Oicuk ipidase ixe pağo bit.

Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat tağ i'pi dağ. Kaxiepiat o'jepirẽm. O'jekabia ğu. Ibun ma kabiok oeku—ebapũğ ehora.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'jekawẽn Deus pe.

— Bay — io'e. — Ağ cuy eğuy okay. Je'ũm cuy õn ebikuyap tağ — io'e ya'õberen.

Oe'ũ. ⁴⁷ 100 be sorarayũ kukat o'jeak cekay. Apẽn oe'ũ iap o'jojojo.

— A'õbuyxi soat podi ma — io'e Deus pe. — Icẽmãn ite ağokatkat ikẽrẽat kuğ ğu osunuy — io'e.

⁴⁸ Korosa be ce'ũap com o'je'awero'iaiyũ dak o'jepit ip jeduk'a be. O'jepit ip jewekũmpi okakam jeğuycũğap pibun. ⁴⁹ Jesus bureyũ dak wũywũy ma korosa wi ip osodop, aoyũ dak—Galilėia eipi bewi Jesus eju yajẽm'ibiyũ. Kacũğcũğ'i osodop ip Jesus e'ũap cocom.

⁵⁰ Gebuje José o'ju Pilatos kay—Arimatéia ka bewiat—Judéia eipi bewiat. Ixe Judeuyũ awẽwẽ'ukat yoboğat osunuy. Xipat cĩcã osunuy. Cũğ cĩcã osunuy. Soat xe ya'õbuyxi osunuy. ⁵¹ Warara'acayũ juk adi Jesus aoka ojuy osodop ip Judeuyũ awẽwẽ'ukayũ yoboğayũ. José bit ka'ũma. Deus soat kukukan iap wiwim osunuy José bit. ⁵² Oajẽm Pilatos kay ixe José.

Gebuje korosa ejuwi Jesus'ũm jebit mukop ojuy o'e.

— Jesus'ũm jebit cuy oju'ukat — io'e Pilatos pe.

— Eju'uk cuy — io'e Pilatos.

⁵³ O'ju i'uğ. Oajẽm. Jesus'ũm jebit o'ju'uk korosa ejuwi José. Jesus'ũm jebit o'jomũnmũn pağõm—idip cĩcãan, irucan. Imũnmũn epere buje, o'tujowat witabikũy kay. Jesus'ũm jebit o'jomõğ witabikũy be ikũykot'isuatkũy be.

⁵⁴ Sexta-feira osunuy. Katpuje jĩjã o'e. Gaxĩn ma jebodoydoyap kabia Judeuyũ be.

⁵⁵ Aoyũ o'ju José eju—Galiléia eipi bewiayũ. Witabikũy o'sukũyjojo ip. Apẽn Jesus'ũm jebit o'jomõğ'iap o'jojojo ip.

⁵⁶ Ibocewi o'jepit ip jeduk'a be. Tõmte' oatõm o'tõmuwekoy ip Jesus'ũm jebit mude'onap ojuy. Kuyaje acã ijebit mude'on ojuy ip osodop, kuy jebodoydoyap kabia buye. Kapikpi kuka o'e kuyaje.

24

¹ Judeuyũ ebodoydoyap kabia bima aoyũ o'jebodoy jawẽwẽap ekawẽn tağ. Kabia'isum pit waram o'ju ip witabikũy kay. Domingo bima ip o'ju. Tõmte' oatõm tujowan o'ju ip Jesus'ũm mude'on ojuy. Jay. Oajẽm ip.

² Yajẽm puje wita'a o'yadobuxik ip yawede—ikũynomudip'a. ³ Oõm ip witabikũy be. Jesus'ũm jebit o'tobuxik ğu ip. ⁴ Yağuybabi'ũm cĩcã ip o'e tobuxik'ũm puye.

— Apẽn xe'e ixe o'e? — io'e ip jewewebe.

Xepxep ağokatkayũ dak o'jebapuk aoyũ wap—kabi bewiayũ. Cesay kuğ osodop ip isopsupat kuğ. ⁵ Jeparara pibun ma ip o'jẽğ'aecõğcõğ cewap ip. Ağokatkayũ dak o'jekawẽn aoyũ be.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e ip. — Apẽnpuye eyju itaicat kudadam ce'uat topapkũy be? — io'e ip. ⁶ — Ixe ijoce ğu. Deus ixe o'ğutait waram. O'ğuyu kabi kay — io'e ip. — Gbum cuy epesop ixe a'õ kay—Galiléia eipi be bima iap a'õ kay. ⁷ “Soat wağo õn,” i mo o'e eywebe. “Ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be oũm ip,” i mo o'e eywebe — io'e ip. — “Obamupaya ip korosa be. Oje'ũ. Imẽnpit xepxep xet kap puje waram ocejetait,” i mo o'e eywebe — io'e aoyũ be ixeyũ ağokatkayũ.

⁸ Gebuje Jesus a'õ kay o'jeğebu ip. O'jẽm ip witabikũy bewi. ⁹ Aripit. O'jepit onze beayũ mukũyjo am apẽn cuk ip o'jojojo iam. Jay. Oajẽm ip. Soat o'ğuwẽn ip onze beayũ be—Jesus eju oekuku'iaiyũ be, warara'acayũ be dak.

¹⁰ Maria Madalena soat o'ğuwẽn Jesus emumujuyũ be, Joana dak, Tiago xi dak, warara'acayũ dak. Tiago xi butet Maria i osunuy. Soat o'ğuwen ip Jesus emumujuyũ be. ¹¹ Warẽmtağ ma tũybe aoyũ kawẽnwẽn iãn o'e ip. Itabut ğu ip o'e cekawẽn kay.

¹² Pedro bit dao ma o'ju witabikũy kay. Oajẽm. O'jeerot. Itaburuh. O'jetaburut witabikũy kay. Pağo acã o'jojojo—idip cĩcãat—irucat. Wara'at pit o'jojojo ğu.

— Ka'ũmğũ Jesus! — io'e.

Ibocewi o'jepit jeduk'a be. Yağuybabi'ũm cĩcã o'e.

— Apen xe'e o'e ip Jesus'ũm jebit pe? — io'e jewebe ma. — Poma xe'e ijebit o'tujowat ip? — io'e.

¹³ Ixe kabia be xepxep Jesus eju oekuku'iaiyũ o'ju Emaús ka kay. Emaús ka 10 kilometros osunuy Jerusalém ka wi. ¹⁴ E dağ ip kawēnwēn oeku. Apēn Jesus'ũm o'tobuxik ġu ip witabikũy be iam kawēnwēn ip oeku. ¹⁵ Kawēnwēn pima Jesus oajēm ixeyũ kay—xepxepayũ kay. Ceweju ip o'ju e dağ. ¹⁶ Jesus o'jojojo ip. O'jetabiebarēm ip Jesus tekũ iam. Tũybe Jesus ce'ũ mabuk opop iãn o'e ip.

¹⁷ — Apēn eyju kawēnwēn e dağ? — io'e Jesus cebe ip. Topağuycũğcũğ o'jecũcũ ip. ¹⁸ Ixeyũ'in o'jede Jesus pe. Cleopas i ibutet osunuy.

— Soat Jerusalém ka watwat itaybit apēn o'jebapuk ibo ka be ġasũ iam. Ĕn acã etaybit ġu! — io'e.

¹⁹ — Apēn xe'e o'jebapuk? — io'e Jesus cebe ip.

— Apēn Jesus pe o'e ip iap awēğ eyawēğtobuxik ġu du—Nazaré ka bewiat pe iap awēğ? — io'e. — Ixe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Soat xe ya'õbuyxi osunuy. Ocejõjojo ġu iap mubapukpuğ oekuku Deus a'õbi. Ixe juk cedağ ocemutaybitbitbin — io'e. ²⁰ — Paĩyũ kukukayũ wuyka kukukayũ dak Jesus o'ğũm Judeu'ũmayũ be yaoka am. Jesus pa o'subamupaya ip korosa be — io'e. ²¹ — Ocejũ bit tũybe ixẽ Judeuyũ taxijo iãn cuk adi oce'e — io'e. — Inaka ebapũğ kabia kuy o'kap ce'ũap kabia. ²² Imēnpit oce'in ip ocağuy mubabi'ũm aoyũ — io'e. — Witabikũy be o'ju ip kabia'isum. Ikudadam ip oeku — io'e. ²³ — Jesus'ũm jebit o'tobuxik ġu ip ikũy be — io'e. — Ocekay o'jepit ip — io'e. — “Deus ekawēn tojtõt'ukayũ ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. — “Kabi bewiat ocejojojo,” i mo o'e ip ocewebe — io'e. — “Jesus waram o'jetait,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. ²⁴ — Wara'at ocebureyũ o'ju witabikũy kay — io'e. — Apēn aoyũ o'e iap tağ o'tobuxik ip — io'e. — Jesus pit o'jojojo ġu ip — io'e Jesus pe.

²⁵ — Eytaybin wa'ũm cĩcã Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm ekawēn — io'e Jesus cebe ip. — Eytabun wa'ũm cĩcã! ²⁶ Cedağ osunuy Deus xe Cristo imēn ipiat'ajo am, je'ũ ãm tak—wuydaxijo am Deus emunaē. Cedağ osunuy waram kabi kay jẽu am soat kukukan—Deus co'i ya'õbacaan—Deus co'i idipan — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jemuwēnuwēğaptup ekawēn o'ğukũyjojo ip soatup ekawēn—Deus ekawēntup ekawēn—Moisés emudupmubararaktup ekawēn, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ emudupmubararaktup ekawēn tak. Iboaptup ekawēn o'ğukũyjojo ip.

²⁸ Imēn oajēm ip jejuapka kay—Emaús ka kay.

— Bosusu ma buk oju — Jesus o'e cebe ip.

²⁹ — Ocexe juy eğuy — ixeyũ bit o'e. — Katpuje jĩjã o'e kuy. Kabiõğ wuyju — io'e xepxepayũ Jesus pe.

Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip cexe ip jenũy ã. Oõm ip tuk'a be.

³⁰ Gebuje Jesus pão'a o'yabu jekõn pima ceweju ip.

— Bay, ĩn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakatkat. O'yaũm cebe ip. ³¹ Jetaan ip o'jeak. Tekũ Jesus iam itaybit ip o'e. Imēnpit Jesus o'jepa'ũm.

³² — Oca'õxabida karabakbakãn oce'e e dağ oceweju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn pima — io'e ip jewewebe.

³³ Gebuje o'jēm ip mesa bewi. Aripit. O'jepit ip Jerusalém ka kay. Jay. Oajēm ip.

Gebuje onze beayũ o'tobuxik ip—jebureyũ. Awerom ip o'tobuxik.

³⁴ — Wuykukukat waram o'jetait — io'e ip xepxepayũ be. — Simão itaicat o'jojojo — io'e ip.

³⁵ Gebuje xepxepayũ apẽn Jesus o'e cebe ip iap o'ġuwẽn jebureyũ be.
— Jesus o'jebapuk oce kay e daġ — io'e ip. — Pão'a dakat puje, ocetaybit oce'e teku Jesus iam — io'e xepxepayũ cebe ip.

³⁶ Dao ma Jesus o'jebapuk aweromayũ kay imẽn kawẽnwẽn pima ip.
— Kaba'ũm cuy epesop — io'e.

³⁷ O'jekuy ip. Iparara jĩjã ip o'e. Tũybe axik iãn o'e ip.

³⁸ — Apẽnpuye eykuykuykuy? — io'e Jesus. — Apẽnpuye eyju e'em “Cẽm tu Jesus waram o'jetait?” i? Apẽnpuye eyetabut ġu okay? — Jesus o'e. ³⁹ — Ak epe'e obu kay, wui kay dak. Goku tapoa kuybut — io'e. — Obu kukuġ cuy epe'e — io'e. — Wui kukuġ tak cuy epe'e. Asubit'ũm! Axik tu õn eyxe? Axik taohe ġu. Õn pit odaohe — io'e Jesus.

⁴⁰ Imẽn e'em pima, o'jewebumubapuk cebe ip. O'jeweimubapuk.

⁴¹ Imẽnpit itabut ġu ma buk o'e ip Jesus kay jecokcok pibun, yaġuybabi'ũm'ũm ip puye.

— Ajo opop eyxe i'o am? — Jesus tak o'e cebe ip.

⁴² Axima yoyoy o'ġũm ip cebe i'o am. ⁴³ O'jat. Etabutpe ip o'jo'o.

⁴⁴ Gebuje o'jekawẽn ceweju ip.

— Moisés apẽn warẽmtaġ itakomaayũ okuk iaptup o'tupmubararak, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm tak — io'e. — Davi dak apẽn warẽmtaġ ip okuk iaptup o'tupmubararak Salmodup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Ixeyũ'ũm'ũm emudupmubararakatup pe iap taġ ma ip okuk ikẽrẽm — io'e. — Eyweju õn pima iboap oġuwẽn eywebe — io'e Jesus.

⁴⁵ Ixeyũ mutaybitbin o'e apẽnape Deus ekawẽn iam.

⁴⁶ — Imẽn e'em iġodup:

Deus emunaẽ juy ipiat supi'ajo, i. Je'ũ juy, i. Xepxep xet kap puje, waram jetait ġuto, i. ⁴⁷ Ixe a'õbi itabucayũ juy kawẽn idipat ġuwẽn soat ka watwat pe, i. Koap Jerusalém ka watwat pe juy ġuwẽn ip, i. Guyjom wara'atka watwat pe juy ġuwẽn ip, i. “Ikẽrẽat mujurũġrũġap cuy epeyepere,” i juy je'e ip, i. “Ikẽrẽat mujurũġrũġap epere buje, Deus ikẽrẽat ju'uk eywebewi,” i juy je'e ip, i.

Imẽn e'em iġodup, — io'e Jesus. ⁴⁸ — Wekawẽn epeya'ĩjojo. We'ũap tak epejojojo ma. Soat ka watwat pe juy iboap epeġuwẽn — io'e Jesus cebe ip. ⁴⁹ — “Jeya'õmucan õn,” io'e webay eywebe — io'e. — Webay a'õbi õn jeya'õmucan — io'e Jesus. — Deus pe eya'õmucanap wiwim cuy epesop ikaboġatka be—Jerusalém ka be — io'e. — Gaxĩn ma juy jeya'õmucan — io'e cebe ip.

⁵⁰ Jesus ixeyũ o'tujowat Betânia ka be.

Gebuje o'jekawẽn Deus eju cebeam ip.

— Bay, xipan cuy teyũku ejukuk — io'e Deus pe.

⁵¹ Bosusu o'ju cexewi ip Deus eju kawẽnwẽn pima.

Gebuje Deus o'tujowat jewekay, kabi kay.

⁵² — Bay, ěn xipat cĩcã — io'e ip Deus pe tujowacap cocoayũ. — Ka'ũma ma ejo'iat ya'õbacaat — io'e ip cebe.

Gebuje o'jepit ip Jerusalém ka kay. Icokcok cĩcã ip osodop. ⁵³ Deus eju kawẽnwẽnap'a be osodop ip soat em—yaboġat'a be. — Bay, ka'ũma ma ejo'iat ya'õbuyxiat — i'e'em ip osodop.

JESUS CRISTO MUWĒĜAP EKAWĒNTUP—JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Jesus Cristo oajēm Deus mubapuk am ijodiayũ be. Ipi muġē awap Deus mubapukpuk'ukat kuy osunuy. Deus xe osunuy. Deus co'i osunuy. ² Ixe Deus xe osunuy ipi muġēm pima. ³ Deus eju ixē soat o'ġuġe—ipi daġat, kabi beat tak. Ka'ũma ma kajuk o'e ipi daġ ixē imujurũġ'ũm pima. ⁴ Ja'õbi dak ixē itabēġayũ mujurũġrũġ'uk osunuy. Ixe icēmãn wuymutaybitbin'uk osunuy Deus ekawēn—apēn kaxi wuymukabiahap puxim. ⁵ Ixe oajēm ijodi Deus ekawēn wuymutaybin am. Ade jĩjã ikērēat mujurũġrũġ'ukayũ osodop ijodi. Imēnpit ixē ekawēn muwēnmu'ũm pa'ore osodop ip.

⁶ Ixe ajēm awap Deus warara'acat o'ġudot ijodi aġokatkat. Ja'õbi o'ġudot. João i ibutet osunuy. ⁷ Oajēm Jesus Cristo muwēn ãm—kabiaap puximat muwēn ãm ijodiayũ be. Ixe o'ġuwēnuwēn adeayũ mutabun am cekay. ⁸ João ma ixē Deus mubapukpuk'ukat ġu osunuy. Oajēm ixē muwēn ãm acã.

⁹ — Ixe kawēn icēmat wuymutaybitbin je'e — io'e João. — Ixe jajēm ijodi — io'e João. — Soat mutaybitbin jeku Deus ekawēn — io'e João.

¹⁰ Deus mubapukpuk'ukat oajēm ipi kay. Ijodi oekuku. Soat ipi daġacat ixē emumuġē osodop ip. Inaka ibu'u o'e ip jetabun cekay. ¹¹ Jeadipyũ kay oajēm—Judeuyũ kay. Inaka itabut ġu o'e ip cekay. ¹² Warara'acayũ bit ixē kay osodop ip. Itabut ip osodop ixē kay. Imēnpuye:

— Deus ebekitkiyũ eyju ġasũ, okay eyetabut puye — io'e cebe ip.

¹³ Bekitkit jebapukpuġ ijodi ayacat'uk pewi kapkam puye; aġokatkat aoyũ dabi'o pin e'em puye dak; aġokatkat jekpot mujurũġ pin puye dak. Imēn ġu bit wuyju Deus ebekitkin e'em. Ijodiayũ Deus ebekitkin e'em Deus ibikuy buye acã. ¹⁴ Deus mubapukpuk'ukat ijodian o'e. Jesus Cristo ijodian o'e. Wuyxe osunuy. Pũġ ma Deus ipot osunuy. Wara'at ka'ũmġu—ixē acã. Ijodiayũ ikērēat mujurũġrũġ oekuku. Inaka ixē xe ikukpin cĩcã osodop ip. Icēmãn ixē Deus ekawēn wuymutaybitbin'uk osunuy. Imēneju:

— Warara'acat podi ma tekū idip — i juy ace'e'e wuyewewebe.

¹⁵ João Batista abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwēnuwēn oeku adeayũ be. Ixe imēn o'e:

Omuykuiat ma ya'õbuyxi, i. Ōn pit ka'ũma, i. Okap awap ixē itabēġ osunuy iwaġo ma'ġu ōn, i. Imēnpuye obodi ma ya'õbuyxi ixē ma, i. Ixe kuy oġuwēn eywebe, io'e — João o'e.

Imēn abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwēnuwēn oeku João Batista.

¹⁶ Soat kabia ixē xe wuykukpin cĩcã ikērēat mujurũġrũġ ma'ġu wuyju. Soat podi ma xipan wuykuġ, ixē xe wuykukpin puye.

¹⁷ — Eyju cũġ ma Deus xe cekawēn taġ jekukum pima — i juk adi o'e'e Moisés'ũm wuydobuyũ'ũm'ũm pe. — Deus xe eykukpin cĩcã ikērēat mujurũġrũġ ma'ġu eyju — i juk adi o'e'e Jesus Cristo bit.

Ixe kawēn icēmat muwēnuwēn oekuku. ¹⁸ Ka'ũma ma Deus o'jojojo buk. Ixe ipot pũġ ma. Ipot acã o'jojojo. Ipot ikukpin cĩcã jebay mubapukpuk'uk osunuy wuywebe. Deus mubapukpuk'ukat ixē.

¹⁹⁻²⁸ Judeuyũ kukukayũ jepaĩyũ o'ġuju João Batista kay. O'ġuju ip jekawēn ãm ceweju. Jerusalēm ka beayũ osodop ip ixeyũ Judeuyũ kukukayũ. Paĩyũ buywatwat'ukayũ dak o'ġuju ip. Levitayũ i ibuywatwat'ukayũ butet osunuy. Fariseuyũ ixeyũ o'ġuju João kay. Betânia ka xe o'jekawēn ip. Jordãodi wĩnãbu

o'jekawên ip. João iboceayũ mubatisasan osunuy ijudi be. Oajêm ip João kay. Jay. João ibu'u ġu o'e jekawên âm ceweju ip.

— Abu ên? — io'e ip João be.

— Cristo ġu òn — io'e João. — Ijodiayũ daxijojo'ukan Deus emunaẽ ġu òn.

— Abu ên? — io'e ma'ġuto ip. — Elias du ên? — io'e ip. — Deus ekawên muwênuwên'ukat tu ên? Waram ġuto du ekop ocekey? Kuyjeat tu ên? — io'e ip cebe.

— Ka'ũma — io'e. — Elias ġu òn.

— Deus ekawên muwênuwên'ukat tu ên—ocemumuwiwiiat? — io'e ip.

— Ka'ũma — io'e. — Eymumuwiwiiat ġu òn — io'e.

— Abu ên? — io'e ma'ġuto ip. — Abu ên iap cuy eġuwên ocewebe. Abu ên iap muwên pin oceju ocemudocayũ be — io'e ip João be.

— Uk'a'ũmat pe wuyjuyũ mukũyjojom pit òn — io'e João. — “Ikêrêat mujurũġrũġap cuy epeyepere,” i òn e'em cebe ip. “Wuykukukat jajêm,” i òn e'em. “Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay,” i òn e'em cebe ip — io'e. — Imên òn e'em cebe ip Isaías ekawên taġ—kuyat ekawên taġ—Deus ekawên muwênuwên'ukat ekawên taġ — io'e.

— “Deus ekawên muwênuwên'ukat ġu òn,” i juk ece ocewebe, “Eymumuwiwiiat ġu òn,” i dak, “Elias ġu òn,” i dak — io'e ip. — Apênpuye dak ên wuyjuyũ mubatisasan? — io'e ip.

— Òn ma ijodiayũ mubatisasan idibi be — io'e João. — Wara'at pit omuy wuyparakpe. Eyetaybit ġu ixem. Deus ekawên eymutaybitbin cuk adi ojekuku. Gasũ bit ixem jeymutaybin. Omuykuiat ya'õbuyxiat. Òn pit ixem jo'i'ũmġu. Wa'õbuyxi ġu òn pit ixem buxim — io'e João.

²⁹ Kuyaje João jekay Jesus ajêmap o'jojojo.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João adeayũ be. — Teku Deus emunaẽ. Paĩyũ cordeiro aokaka'uk osodop ip ikêrêat uk am wuydobuyũ'ũm'ũm pewi — io'e. — Imênpxim teku je'ũ ikêrêat uk am wuywebewi — io'e. ³⁰ — Ixe oġuwên eywebe kapusu — io'e. — “Gasũ bit wara'at Deus ekawên jeymutaybin,” i juk oce eywebe. “Okap awap ixem kuy itabêġ osunuy iwaġo ma'ġu òn,” i juk oce eywebe. “Imênpxim ixem ya'õbuyxiat. Òn pit ixem jo'i'ũmġu. Wa'õbuyxi ġu òn pit” i juk oce eywebe — io'e. ³¹⁻³³ — Òn pit wetaybit ġu oġuy abu ixem osunuy iam. Imênpxim Israel naxeġebitbit mutaybin ojuy oġuy abu Deus emunaẽ iam. Imênpxim ojot ijodiacat mubatisasan — io'e. — Òn pit wetaybit ġu oġuy abu ixem iam — io'e João. — Imênpxim Deus cuk o'e owebe: “Obiõġbuk je'kop wemunaẽ kay,” i. “Ixe be jeedop,” i. “Ixe epejojojo,” i. “Ixe jebiõġbuk ġuõm ijoceayũ be,” i. Imên omudocat cuk o'e owebe — io'e—João o'e. Imên João Jesus muwênuwên oekuku.

— Deus biõġbuk ojojojo — io'e João. — O'kop kabi kadiwi. Pukaso jo'i osunuy ibiõġbuk. Jesus abi jeje o'jecũġ — io'e João. ³⁴ — Ixe ma ojojojo. Ixe Deus ipot. Iboap oġuwên eywebe — io'e João iboceayũ be.

³⁵ Kuyaje João Batista waram Jesus o'jojojo. João cũġ'i osunuy jewēju etaybitbinayũ eju—xepxepayũ eju. ³⁶ Jesus cũġcũġ o'e cewap ip.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João. — Teku Deus emunaẽ — io'e. — Cordeiro e'ũap co'i teku je'ũ ikêrêat uk am wuywebewi — io'e.

³⁷ Iboap co buje, Jesus kay o'ju ip João eju etaybitbinayũ—xepxepayũ. João ip o'suiwat Jesus kay jeju am.

³⁸ Jesus o'jekorepên.

— Ajo-kudadam eyju? — io'e Jesus.

— Ocemutaybitbin'ukat, poce ên? — io'e ip.

³⁹ — Ga'a onuynuyap'a kay aju — io'e Jesus.

O'ju ip Jesus eju. Oajēm ip Jesus nuynuyap'a be. Katpuje ip oajēm—16 hora bima. Uk'a be ip oōm. Jesus eju ip osodop ixe kabia. ⁴⁰ Pũğ ma ixeyũ'in André i osunuy—xepxepayũ'in. André kuy João ekawēn itaybit osunuy. Imēneju Jesus eju o'ju. Ixe André Simão kitpit osunuy.

⁴¹ Gebuje André o'ju Simão kay—jewağo kay.

— Cristo oacetobuxik — io'e Simão be.
(Wuydaxijo am Deus emunaē iape Cristo.)

⁴² O'tujowat Jesus kay. Jesus Simão o'jojajo.

— Ēn aco'i Simão — io'e. — João ipot aco'i ěn. Wara'at ebuten ġasũ — io'e.
— Ojomōğ ebuten. Céfo i ebuten je'e — io'e Jesus.

(Céfo Pedro iape Grego a'ōm, wita'a iape Mundurukú a'ōm).

⁴³ Kuyaje:

— Cum puk ōn Galiléia eipi kay — io'e Jesus.

Jesus Filipe o'tobuxik e dağ pima.

— Filipe, oweju juy ejeku — io'e.

⁴⁴ Filipe Betsaida ka bewiat osunuy, André dak, Simão Pedro dak. Pũğka bewiat ip osodop.

⁴⁵ Gebuje Filipe Natanael o'tobuxik.

— Deus emunaē oacetobuxik — io'e Natanael be. — Moisés ixe muwēğaptup o'tupmubararak kuyje — io'e. — Deus a'ōbi o'tupmubararak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm tak ixe muwēğaptup o'tupmubararak. Jesus i ibutet. José'ũm ipot ixe, Nazaré ka bewiat — io'e.

⁴⁶ — Apēn ěn e'em? — io'e Natanael. — Nazaré ka bewi ġu Deus emunaē jajēm — io'e.

— Ejot cuy ijom — io'e Filipe bit.

⁴⁷ Jesus Natanael o'jojajo ajēm pima.

— Ak'i juy epe'e — Jesus o'e jewējuacat pe. — Teku Israel naxeğebit — io'e.
— Wuymuğuykukuku'ukat ġu teku! Icēmān e'e'ukat ma teku! — io'e.

⁴⁸ — Ēn pit ojojo ġu buk — io'e. — Apēntak ěn etaybit ōn? — io'e Natanael.

— Filipe be enomuwā buje ōn ejojo wũy ma'ğũ ěn — io'e Jesus. — Ēn figueira'ip kabicuk pe bima ejojo ōn — io'e. — Wa'ōbacaam ōn ejojo — io'e.

⁴⁹ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Ēn ma Deus ipot — io'e. — Icēmān ěn ma Israel naxeğebitbiyũ kukukat — io'e.

⁵⁰ — Etabut okay, “Ēn figueira'ip kabicuk pe bima ejojo ōn,” i juk oce buye. “Jesus itaybit cīcā,” i ěn e'em. Guyjom pit obacaap ojomōğ ijodiacayũ be. Iboap epejojajo. “Soat podi ma Jesus ya'ōbaca,” i ece ġebuje bit — io'e. ⁵¹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus soat pe ijodiacayũ be. — Soat wağo ōn — io'e. — Koce'i je'e kabi. Deus ekawēn tojtjtjot'ukayũ je'kop okay. Jeu dak ip oxewi. Soat iboap epejojajo — io'e Jesus cebe ip.

2

¹ Xepxep xet kap puje Jesus o'ju jewebumūnap epeta kay. O'ju jewēju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju. Judeuyũ peta muğēğē'uk osodop ip jewebumūn puje. Caná ka be peta o'ğũğē. Ibo ka Galiléia eipi be o'sukadop. ² Jesusyũ juk o'tomuwā ip. Ixi dak o'ju ceweju ip.

³ Gebuje uva'abidi kay o'e ip o'ti'ũm puye.

— Uva'abidi o'ti'ũm — io'e ixi Jesus pe.

⁴ — Aĩ — io'e Jesus. — I'e but ġu iboap owebe. ġasũ bit cũğ ġu owebe Deus a'ōbacaap mōğ ām.

⁵ Gebuje ixi o'ju peta iwat a'ōbuywatwat'ukayũ kay.

— O'it a'ō kay juy epe'e — io'e cebe ip.

⁶ Idibi mün'a o'yadop iboce 6 be. Wita'a muḡēḡē o'yadop yaboḡat'a. 80 litro opop pūḡ'a be idibi, 100 litro dak. Judeuyū jewebuwywuy'uk ip osodop jekōn puje, jekōn epere buje dak. Jevasília wuywuy'uk osodop ip soat em. Imēnpuye ti'ade o'tidop iḡo'a be.

⁷ O'jekawēn ibuywatwat'ukayū be ixē Jesus.

— Idibi juy epetibu ite'a munopapūn ām—pote'a munopapūn ām — io'e. — Epeyamunopapūnpūn cuy ip idibim — io'e.

Idibi o'eimuōm ip pote'a be. Yanopapūn o'e.

⁸ — Ti'in cuy epeti'uk yabewi — Jesus o'e cebe ip. — Eyekariwa kay juy epetidujowat — io'e.

O'ti'uk ip yabewi. O'tidujowat ip jekariwa kay.

⁹ Idibim ḡu o'e. Uva'abidim o'jediewexat. Peta iwat o'tikōn. Peta iwat ma itaybit ḡu o'e abu o'timuwexat uva'abidim iam. O'ti'uk'iaiyū bit itaybit o'e.

Gebuje peta iwat jewebumūniat o'tomuwā.

¹⁰ — Soat oceju koam tikujjāti ūmūm ocebureyū be. Ibeḡbeḡ ip pima, oceju tikōōmati ūmūm cebe ip. Ēn pit imēn ḡu e'em. Gasū acā tikujjāti ūmūm ēn ocewebe! — io'e.

¹¹ Imēneju ceweju etaybitbinayū oitabun cekay.

— Deus a'ōbacaap kuḡ teku — io'e ip.

Jesus idibi o'timuwexat uva'abidim. Jesus koam wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapuk Caná ka beayū etabutpe Galiléia eipi be. Ōn Deus a'ōbacaap kuḡ iap o'ḡubapuk adeayū be.

¹² Iboap tomukadi Jesus o'ju Cafarnaum ka be. O'ju jexi eju, jekitpityū eju dak, doze beayū eju dak. Ade xet ḡu osodop ip iḡo ka be—pūḡpūḡ ā.

¹³ Gebuje o'ju Jerusalém ka kay jewēju etaybitbinayū eju. O'ju ip Judeuyū epeta kay. Peta mujurūḡrūḡ'uk osodop ip Judeuyū jeḡebu am Egitō eipi bewi Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm iap kay. Páscoa i iḡo epeta butet osunuy.

¹⁴ O'ju Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboḡat'a kay. Oajēm. Oōm. Adeayū o'jojojo ya be. Biopak teidada'ukayū o'jojojo uk'a naxirōḡ pe. Carneiro teidada'ukayū dak o'jojojo. Pukaso deidada'ukayū dak o'jojojo. Soat ip o'jojojo yanaxirōḡ pe. Ajēmjemayū edinheiro mutrokakan ip osodop warara'acayū.

¹⁵ Jesus oitakomān uk'a beacat kay. Ixibu o'subumukirik bōrōbum. Iōhōyū o'ḡuwat ya bewi soat. Bioooh. Aki kay o'ḡujēm. Dinheiro mutrokakan'ukayū dak o'ḡujēm. Biopak deidada'ukayū dak o'ḡujēm. Carneiro deidada'ukayū dak o'ḡujēm. Soat ip o'ḡujēm. Buḡ. Dinheiro mutrokakan'ukayū emesa o'ḡuy'at. Duoooh. O'jedu. Soat o'ḡudu dinheiro isurūḡat mesa bewi.

¹⁶ — Soat cuy epetujujēm ite'a naxirōḡ pewi! — io'e Jesus pukaso deidada'ukayū be. — Webay duk'a be ḡu juy epeteidada! — io'e.

¹⁷ O'jeḡebu ip Deus ekawēn kay doze beayū. Ibodup pe ibararak opop:

Bay, ijop'a eduk'a! i. Inaka warēmtaḡ e'em ip ite'a be, i. Imēnpuye wetakoma jījā, i.

¹⁸ Gebuje Judeuyū kukukayū o'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi iteyū eḡujēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi? — io'e ip Jesus pe. — Deus a'ōbacaap cuy ejomōḡ ocewebe — io'e ip. — Iboap mōḡ puje, “Cūḡ ma cebe iteyū mujēm ām,” i kuka oce'e — io'e ip.

¹⁹ — Eywebe Deus eju kawēnwēnap'a muy'at puje, wara'at'a juy oyamuy ōn ma — io'e Jesus. — Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy uk'a — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Iba'ore ewebe wara'at'a muy ām xepxep xet — io'e ip. — Oceju ite'a muymuy ade koato—46 koato — io'e ip Jesus pe.

²¹ Jesus ekawēn cekawēn pa'arēm o'e cexe ip. “Uk'a” i'e buje, jejebit o'ḡuwēn Jesus. ²² Ce'ũ'ũayũ xewi Deus pe Jesus muyu buje, Jesus ekawēn kay o'jeḡebu ip doze beayũ.

— Deus ekawēntup pe ibararak icēmān — io'e ip. — Jesus icēmān o'e'e ocewebe — io'e ip jewewebe.

²³ Adeayũ oitabun Jesus kay ixē Jerusalem ka be bima—Judeuyũ Páscoa epeta muḡēḡēm pima. Ōn Deus a'ōbacaap kuḡ iap o'ḡubapukpuk Jesus. Iboap co buje itabut o'e ip cekay. Imēnpit Pūḡpūḡayũ yopīt ma itabut o'e. ²⁴ Jesus pit itaybit osunuy apēn ixeyũ jewaḡuyḡuy iam. Imēnpuye ibapuḡ ḡu o'jewemuwēn cebe ip. ²⁵ Abu-be Jesus e'em: — Apēn teku jewaḡuyḡuy — i? Ka'ũma be ma. Jewewebe ma itaybit osunuy.

3

¹⁻² Ixima be Nicodemos oajēm Jesus kay. Nicodemos ya'ōbuyxiat osunuy. Judeu osunuy. Fariseu osunuy.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e Jesus pe. — Ocetaybit ēn ocemutaybitbin'ukat iam. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat ēn. Deus a'ōbacaap mōḡmōḡ'ukat ēn. Abu-be Deus a'ōbacaap mōḡ put? Deus bikuyap taḡ jekuku'ukat pe acā! Ocese ēn Deus xewiat — io'e Nicodemos.

³ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Waram eykap'ũm pima, iba'ore Deus pe eykukan — io'e.

⁴ — Apēn kuka dak waram akap aypa bima? Iba'ore! — io'e Nicodemos. — Waram xe'e kuka aōm wuyxi uk pe? Iba'ore! — io'e.

⁵⁻⁶ — Aoyũ uk pewi wuykap puje, wuyebay ipotpoyũm acesop — io'e Jesus. — Deus biōḡbuk a'ōbi bit Deus ebekitkiyũm acesop. Wuyaḡuyisum aceku. Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Idibi be eymubatisasan'ũm pima Deus eykukukan ḡu je'e, Deus biōḡbuk eywebe'ũm pima dak — io'e. ⁷ — “Deus ebekin cuy eḡuy,” i ōn e'em ewebe — Jesus o'e. — “Aḡuyisum cuy ejeku,” i ōn e'em ewebe. Aḡuybabi'ũm ḡu juy eḡuy wa'ō kay — io'e Nicodemos pe. ⁸ — Kabido jekpiwan ma pidojum. Kabido a'ījom pit wuyju. Eyetaybit ḡu poma pidojum iam, pomawī o'subidodot iam tak. Imēnpuxim eyetaybit ḡu dak apēn kuka Deus ebekitkiyũm acesop ibiōḡbuk a'ōbi iam — io'e.

⁹ — Apēn paxi kuka o'jebapuk? Ekawēn pa'arēm oxe — io'e Nicodemos.

¹⁰ — Ēn Israel naxeḡebitbit mutaybitbin'ukat—Judeuyũ mutaybitbin'ukat — io'e Jesus. — Ēn pit a'ōbuyxi adeayũ xe. Apēnpuye dak wekawēn pa'arēm exe? — io'e. ¹¹ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus. — Wetaybicap muwēnuwēn ōn. Kuy ojojoiat muwēnuwēn ōn. Inaka ēn wekawēn kay ḡu — io'e. ¹² — Ipi daḡayũ e'eap muwēnuwēn pima, etabut ḡu wekawēn kay. Kabi beayũ e'eap muwēn puje, iboap kay dak etabut ḡu kuka epe'e — io'e. ¹³ — Warara'acat ḡu o'kop kabi kadiwi o'jojoiap muwēn ām ipi daḡacat pe. Ōn acā okop — io'e. — Soat waḡo ōn — io'e. ¹⁴ — Moisés puybujo'iatpu o'subumu'āy ip-takūbi daḡ—bronze muḡēḡēbu. Uk'a'umat pe o'subumu'āy kuyje. Iḡobu kay ceak'ibiyũ oe'ũ ḡu puybu nuy pibun. O'je'ada ip soat. Imēnpuxim itakomaayũ obamupaya korosa be we'ũ ām. Soat waḡo ōn — io'e. ¹⁵ — Okay itabucayũ yaḡuyisum jeku ḡasũ—soat ip. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje dak — io'e Jesus. ¹⁶ — Deus xe wuykukpin cīcā ajop. Imēnpuye jekpot o'ḡudot wuykay. Pūḡ ma ipot. Ixe ipot kay wuyetabut pima, soat em ḡu wuye'ũ acesop. Ce'ũ'ũayũm ḡu acesop. Waram acejetait. Soat em wuyetait acesop Deus xe — io'e. ¹⁷ — “Ipiat osupi'ajoat eywebe ikērēat kuḡ eyju oxe buye,” i'e ojuy ḡu Deus. Imēnpuye jekpot o'ḡukop ipi kay. O'ḡudot ipi daḡayũ daxijo am ipiatpi'ajoap kay cuap puxim — io'e. ¹⁸ — Deus ipot pūḡ

ma. Deus e'em ġu “Ikērēat kuġ eyju oxe,” i jekpot kay itabucayū be. Deus kuy o'e “Ikērēat kuġ eyju oxe,” i itabut'ūmayū be bit, jekpot kay itabut'ūm puye. ¹⁹ Deus ipot osodot ipi kay apēn ikērēat Deus xe iap mubapuk am wuywebe, apēn cūġ ma iap mubapuk am tak. Ixe kabiaap puxim. Ijodiayū bit ikērēat mujurūġrūġ. Kabiok taġ jekuku'ukat puxim ip. Imēnpuye ip ibu'u jetabut am Deus ipot kay — io'e. ²⁰ — Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū ibu'u jījā jemutaybinan ajo ikērē Deus xe iam. Imēnpuye Jesus ekawēn a'ījom ġu ip. Ibu'u jījā ip warara'acat pe itaybit am ikērēat mujurūġrūġ teyūku iam. Kabiok taġ jekuku'ukat puxim ip — io'e. ²¹ — Idipat mujurūġrūġ'ukayū bit itabut Deus ipot kay, ōn pit Deus ekawēn taġ jekukum iap mubapuk am warara'acat pe. Kabia daġ jekuku'ukat puxim ip — io'e. Imēn Jesus o'jekawēn Nicodemos eju.

²² Guyjom Jesus o'ju Judéia eipi kay. Jeweju etaybitbinayū eju o'ju—doze beayū eju. Iboceayū mubatisasan osodop ip. ²³ João Batista dak Enom ka be osunuy. Imubatisasan ip osunuy iboceayū mutaybit am teyūku João Batista ebekitkiyū iam. Salim ka xe osunuy tiboġ puye. Adeayū cucum o'e João kay. Imēn João imubatisasan ip osunuy, ²⁴ daomūnmūnap'a be ġu buk puye. ²⁵ João eju etaybitbinayū o'jewa'ōxixik ip Judeu eju.

— Abu ġu cūġ ma wuyjuyū mubatisasan teyūku webekitkiyū iap mubapuk am? — io'e ip jewewebe. — Jesus ġu xe'e? — io'e ip. — João Batista ġu xe'e? — io'e ip jewewebe.

²⁶ Imēnpuye o'jekawēn ip João eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Aġokatkat iboceayū mubatisasan ġasū! Kuy bima ixe oceweju oeku Jordão wīnābu bima — io'e ip. — Ixe juk adi eġuwēn ocewebe — io'e ip. — Soat iboceayū cum cekay acā oceju ixe ebekitkiyūm ġasū bit i'e am — io'e ip.

²⁷ — Ocokcok cīcā adeayū cum Jesus kay buye — io'e João bit. — Deus acā wuymōġmōġ wuya'ōbuyxian — io'e. ²⁸ — “Ōn pit Cristo ġu—Deus emunaē ġu ōn,” i juk adi oce eywebe — io'e João. — “Deus acā omudot tot awap,” i juk adi oce eywebe. Kuy wekawēn epeya'ījojo — io'e João. ²⁹ — Wuyewebumūn puje jewebumūnat jetayxi bum — io'e João. — Jewebumūnat pure bit jewebumūnat xe nuynuy. Ibure icokcok e'em jewebumūnat icokcok puye. Jewebumūnat pure buxim ōn — io'e João. — Ōn tak ocokcok cīcā adeayū cum Jesus kay ya'ōkayayūm — io'e. ³⁰ — Ade jījā je'e ip Jesus a'ō kayayūm. Wa'ōkayayū bit ade ġu je'e ip—pūġpūġ ā. Imēnpit ocokcok cīcā — io'e João. Imēn João o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

³¹ Kabi kadiwi oajēmiat itaybit cīcā. Soat podi ma itaybit. Ipi daġat pit ka'ūma. Itaybit ipi daġayū e'e am. Ipi daġayū e'e am acā kawēnwēn. Kabi bewiat pit itaybit cīcā. ³² O'jojoioiap muwēnuwēn ixe. O'ya'ījoioiap muwēnuwēn tak. Inaka pūġpūġ acā itabut ya'ō kay. ³³ Ixe a'ō kay itabucat pit e'em: — Deus cūġ wuykuġ — i soat pe jebureyū be.

³⁴ Deus emumudot Deus ekawēn muwēnuwēn. Cebay tacup ġu. Jebiōġbuk muōmōm jekpot pe. Imēnpuye soat em jebay biōġbuk a'ōbi jekukum ipot.

³⁵ Deus xe jekpot kukpin cīcā. Imēnpuye soat ja'ōbacaap o'ġūm jekpot pe.

— Okpot pit wa'ōbaca jo'i — io'e Deus.

³⁶ Deus ipot kay itabucat yaġuyisum jeku ijodi bima. Ce'ū buje itait jeenuy Deus xe. Itabut'ūmat pit Deus xe ġu ma jeenuy itait. Soat em Deus itakoma jījā cekay—ja'ō kay kūyjobit'ūmat kay.

4

1-3 Ibocewi Jesus o'jēm Judéia eipi bewi, Fariseuyū Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik puye. Adeayū juk Fariseuyū o'ḡukūyjojo.

— Ade ḡu João Batista eju etaybitbinayū — io'e Fariseuyū be. — Jesus eju etaybitbinayū bit ade jījā — io'e ip. — Ade iboceacat mubatisasan Jesus — i napa ma o'e ip.

Imēnpit Jesus ḡu iboceacat mubatisasan osunuy idibi be—ceweju etaybitbinayū acā.

Jesus epit ojuy Galiléia eipi kay jewēju etaybitbinayū eju.

4 — Ga'a aju Samaria eipi daḡ — io'e Jesus.

— Ga'a — io'e ip.

5 Ibocewi oajem ip aḡoka be—Sicar ka be. Kuyje Jacó jekat o'ḡūm jekpot pe—José be. Sicar ka José katpuk tēḡ ma o'sukadop.

6 Jesus o'ju idibikūy kay. Iḡokūy Jacó juk o'sukūykocat kuy bima. Jesus taopipi o'e cūḡcūḡām. Jebodoy am oabik. Oabik idibikūy xe o'sukopibareren puye. Kaxicuḡ o'e. 7-8 Jesus eju etaybitbinayū o'ju aḡoka be jexat pum.

Ijēm ip puje, ayacat oajēm ikūy be—Samaria eipi beat. Idibi bu ojuy oajēm.

Gebuḡe Jesus o'jekawēn ayacat eju.

— Etibu buk wekōnaptim — io'e Jesus.

9 — Ap! — io'e. — Ēn Judeu. Ōn pit Samaria eipi beat — io'e ayacat. — Apēnpuye ēn e'em owebe “Etibu buk wekōnaptim,” i? — io'e.

Judeuyū ibu'u jījā osodop Samaria eipi beat ewa'e bewi jekōn ām. Imēnpuye ayacat o'e ibu'u jewa'e beati ūm Jesus pe.

10 — Deus tei'ūma iūmūm wuywebe. Etaybit ḡu iboam — io'e. — “Etibu buk wekōnaptim,” i oce ewebe. Etaybit ḡu dak abu ōn iam — io'e. — Etaybit ōn ibima, “Etibu buk wekōnaptim,” i kuka ece owebe. Oxewi tiojuyjuy bima, ekōnaptim kuka otiūm ewebe. Itedi kōn puje, aḡuyisum eceku. E'ū buje dak soat em etait ecesūy Deus xe — io'e Jesus.

11 — Tapu — io'e. — Tibubuap kuḡ ḡu ēn — io'e. — Ikūyberen cīcā idibikūy. Pomawi kuka iḡodi etibu—wuymutaitcapti? — io'e. 12 — Ocedobu'ūm ya'ōbuyxi osunuy—Jacó'ūm — io'e ayacat. — Soat xe ya'ōbuyxi osunuy. Ixe'ūm itekūy o'sukūykocat ocewebeam kuyje. Ixe Jacó'ūm tikōnkōn'uk osunuy itekūy bewiati. Cebekitkiyū dak tikōnkōn'uk osodop, iōhōyū dak. Ya'ōbuyxi osunuy ixe'ūm Jacó'ūm. Ēn pit ibodi ma'ḡu a'ōbuyxi? — io'e Jesus pe.

13 — Itekūybewiati kōn puje, waram tak ebipuruk ece'e — io'e Jesus. 14 — Wemudiūmti kōn puje bit, waram ebipuruk ḡu ece'e—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Wemudiūmti bit tiwaru. Idi'a buxim je'e ewebe—tiapep'ūmati buxim. Imēnpuxim je'e wemudiūmti. Tiapap ḡu je'e. Wemudiūmti kōn puje, waram eybipuruk ḡu epe'e. Itedi kōn puje, eyaḡuyisum epeku ijodi. Soat em eyetai epesop Deus xe eye'ū buje dak — Jesus o'e cebe.

15 — Tapu — io'e. — Itedi buk etiūm owebe! — io'e. — Etiūm waram obipurukap puxim — io'e. — Etiūm puk waram ijoce tibun wajēmap puxim — io'e Jesus pe.

16 — Ektop cuy eḡudot okay — io'e cebe. — Ektop eju juy eceptit — io'e.

17 — Tā — io'e. — Oktoptep ḡu — io'e.

— Icēmān ēn e'em “Oktoptep ḡu,” i — io'e. 18 — Cinco beayū eju juk a'ḡu ecwebumūn—emumukukukyū eju — io'e. — Gasū ewējuat ektop ḡu — io'e. — Imēn ikērē Deus xe — io'e. — Icēmān ēn e'em pit “Oktoptep ḡu,” i — io'e.

19 — Tapu — io'e. — Gasū bit iba'arēm ḡu o'e oxe. Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ma — io'e ayacat. 20 — “Cūḡ ma wuywebe Deus kay ḡebum ma ijoce ma—co'a be—Gerazim'a be,” i juk adi o'e ocedobuyū'ūm'ūm.

Eyju bit Judeuyũ. “Cũğ ma wuywebe Deus kay ġebum am wara'atka be ġu—Jerusalém ka be acã,” i eyju e'em — io'e. — Abuyũ icēm ġu e'em exe? — io'e Jesus pe.

21-22 — Tũ'ũ, eya'õpicũğcũğ cuy wa'õ kay — io'e Jesus. — Eyju Samaria eipi beayũ — io'e. — Eyju e'em Deus pe “Ën ma ocekkukat,” i. Imēnpit eyetaybit ġu abu ixē iam. Ocejū bit Judeuyũ. Ocejū bit ocetaybit abu ixē iam. Deus Judeu o'taē ijodiayũ daxijojo'ukan, — io'e. — Guyjom ma “ ‘Ën ocekkukat,’ i juy ace'e wuyebay be Gerazim'a be acã,” i'ũmğū epe'e; “Jerusalém ka be acã,” i'ũmğū dak. Soat ka dağ “Ën ocekkukat,” i epe'e'e cebe — io'e. 23 — Gaxĩn ma Deus pe eykkukan epesop — io'e. — Ixē bikuyap tağ epeku. Ixē ekawēn kay kũyjobin epesop. Imēn eyeku buje, Deus kay ġebum epesop soat em. Eyebay ibikuy imēn ma eyeku am — io'e Jesus. 24 — Deus ijebitbet ġu. Ijo ba'ore eywebe — io'e. — Ixē kay juy ġebum epesop ijojom ġu ma'ğū. Ixē biõğbuk a'õbi juy epesop ġebum cekay. Cekawēn tağ tak cuy epesop ġebum cekay—kawēn icēmat tağ — io'e Jesus.

25 — Wetaybit Cristo omuyku iam. Wuydaxijo am Deus emunaē omuyku — io'e ayacat. — “Deus emunaē ixē,” i wuyju e'em, “Wuydaxijo ixē,” i dak — io'e. — Yajēm puje soan ocemutaybin ixē — io'e.

26 — Õn ma Cristo — Jesus o'e ayacat pe. — Õn ma kawēnwēn eweju — io'e.

27 Iboam e buje, ceweju etaybitbinayũ o'jepit Jesus kay jexat kuğ. Yağuybabi'ũm o'e ip ibapuğ ma Jesus ayacat eju kawēnwēn puye. Imēnpit:

— Ajo-kay ēn ayacat xewi? — i'ũmğū o'e ip Jesus pe.

— Apēnpuye ēn kawēnwēn ayacat eju? — i'ũmğū dak ip o'e cebe.

28 Ġebuje ayacat o'jepit jeka kay. O'ju jeka beacat kay. Timũn'a o'yaiwat idibikũy xe. Jay. Oajēm.

29 — Epesot cuy ağokatkat com — io'e cebe ip—jeka beacayũ be. — Idibikũy xe omuy — io'e. — “Ën cuk adi ikēřeat eğujurũğrũğ,” i juk o'e owebe — ayacat o'e. — Ixē xe'e Cristo? — io'e. — Ixē xe'e Deus emunaē? — io'e ayacat.

30 O'ju ip Jesus kay. O'jēm ip ağoka bewi.

31 Ağoka bewiayũ ajēm awap ceweju etaybitbinayũ o'jekawēn Jesus eju. — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Juku wuyxat — io'e ip. — Ga'a acekõn! — io'e ip.

32 — Oxat ġu omucokcokcoğ—wara'at acã. Eyetaybit ġu iboam — io'e—Jesus o'e.

33 — Warara'acat xe'e ixat o'tojot cebe? — io'e ip jeweweju.

34 — Eyju ma eycokcok eyxat kuğ pima. Õn pit ocokcok omudocat bikuyap tağ weku am — io'e. — Omudocat kapikap o'ğũm owebe. Ocokcok oce wekapikap mu'ũm ãm — Jesus o'e cebe ip. 35 — “Ebadipdip kaxi kap puje, wuyku beat'a yaop je'e,” i eyju ma e'em. “Gaxĩn ma yaop,” i õn pit e'em eywebe. Imēnpuxim eyxe adeayũ ibu'u jemutabun am okay. “Ak'i epe'e iteyũ kay—ajēmjēmayũ kay,” i õn pit e'em — Jesus o'e. — “Gaxĩn ma ip itabun okay,” i — io'e. 36 — Kadaidaidada'ukat jekapikaptei bubum, jeku beat'a bubu'ukat tak. Icokcok e'em ip jeku beat'a kuğ pima. Imēnpuxim omuwēnuwēn'ukat icokcok je'e warara'acat pe itabut puje, warara'acat mutabunbun'ukat tak. Itabucayũ soat em itait jeedop ip webay xe kabi be — Jesus o'e. 37-38 — Õn cuk eymuju omuwēn ãm adeayũ be. Icēmãn wuyju e'em “Wara'at taidadam. Wara'at pit yabubum,” i. Imēnpuxim pũğpũğayũ omuwēnuwēn. Warara'acayũ itabut'ũmayũ mutabunbun. Adeayũ epeğutabun ġasũ cebe ip omuwēn puje. Itabut je'e ip warara'acayũ kuy omuwēn puye — Jesus o'e.

³⁹⁻⁴⁰ Gebuje ağoka bewiayũ oajēm cekay—Jesus kay. Oitabun ip cekay. Ade oitabun Samaria eipi watwat. Itabut ip o'e ayacat o'jewemuwēn puye.

— “Ikērēat eğujurũğrũğrũğ,” i juk xeku o'e owebe — i juk ayacat o'e cebe ip.

Itabut ip o'e cekay.

— Ocexe juy eğuy — io'e ip Jesus pe.

— Ha'a. Oğuy — io'e.

Xet. Xet. Xepxep xet osunuy iğo ka be. ⁴¹ Warara'acayũ Jesus kay itabut o'e cekawēn co buje. Ade jĩã itabut o'e cekay.

⁴² — Koap ma ekawēn oceya'ĩjojo. Imēnpuye ocetabut cĩcã ixē kay — io'e ip ayacat pe. — Ixe ekawēn oceya'ĩjojo ġasũ bit. Ixe ipi dağacat taxijojok'ukat wuyxe — io'e ip.

⁴³ Xepxep xet o'kap. Jesus waram o'ju Galilėia eipi kay. Ixe ka Galilėia eipi be o'sukadop—Nazarė ka.

⁴⁴ — Warara'acayũ xe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ya'õbuyxi. Jeka becat xe bit ka'ũma — i juk o'e Jesus.

⁴⁵ Galilėia eipi watwat pit Jesus o'topabijurũğ. Icockok ip o'e. Jesus osunuy ya'õbuyxi cexe i Peta muğēğēm ip osodop Jerusalém ka be. Jerusalém ka be bima Jesus e'eap o'jojok'ip. Ja'õbacaap mōğmōğap o'jojok'ip. Imēnpuye icockok ip o'e Jesus dopabijurũğ puje.

⁴⁶ Jesus o'jepit Caná ka kay—idibi o'timuwexat uva'abidim iat ka kay. Caná ka Galilėia eipi be o'sukadop. Ipi kukat ebekit iğoka be osunuy—Caná ka be. Ixe ipot iwātaxipi jĩã osunuy. Po'i osunuy ipot Cafarnaum ka be. Oe'ũ pin ipot jewātaxiapi pibun.

⁴⁷ — Jesus oajēm ijoce, adeayũ o'e ipi kukat ebekit pe. Oajēm Judėia eipi bewi — io'e ip cebe.

Ipi kukat ebekit o'ju Jesus kay. Jay. Oajēm.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Okpot eğu'ada! — io'e Jesus pe. — Oe'ũ pin okpot — io'e.

⁴⁸ — Deus ja'õbacaap mōğmōğap coco'ũm puje, kuka eyetabut ġu epe'e okay — io'e Jesus — wuywebe i'e ba'oreat mubapukpukap coco'ũm puje dak.

⁴⁹ — Kariwa — io'e. — Ejot cuy okpot e'ũ awap — io'e.

⁵⁰ — Ecepit cuy eduk'a be — io'e Jesus. — Ekpot kuy o'je'ada. Oe'ũ ġu — io'e.

Iwātaxipi topibit ebay itabut o'e Jesus a'õ kay. Aripit. O'jepit jeduk'a kay. Jesus eju ġu o'jepit—jağepũğ ma. ⁵¹ Jeduk'a be kapikpik'ukayũ ixē o'topabijok e dağ—jeduk'a be yajēm pima.

— Ekpot oe'ũ ġu — io'e ip. — O'je'ada jĩã — io'e ip cebay be.

⁵² — Poce kaxi bima o'je'ada? — io'e.

— Wuyase bima o'je'ada kapusu — io'e. — Ipa'iat oi'ũm — io'e ip cebay be.

⁵³ — Wuyase bima ma Jesus o'jekawēn oweju — io'e cebay. — “Ekpot kuy o'je'ada,” io'e owebe — io'e.

Imēneju itabut o'e Jesus kay. Tuk'a becat tak itabut o'e ip cekay—soat ip.

⁵⁴ Imēn Jesus waram wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapuk adeayũ etabutpe—Galilėia eipi becat etabutpe. O'ğubapuk Judėia eipi bewi ijēm puje.

5

¹ Guyjom Jesus waram o'ju Jerusalém ka kay. Oajēm. Judeuyũ peta muğēğēm osodop ibo ka be. ² Jerusalém ka be idibi'it'iti o'tinuy. Betesda i tibutet osunuy Judeuyũ a'õm. Ovelha muõmõmap exĩntabi xe o'tinuy ixedi—ağoka ekorara exĩntabi xe. Pũğpõğbi iwātaxiapiat nuyap'a o'yadop

idibi'it'iti akokoreren. ³ Ade iwātaxipiyū kapopo'i osodop joyū'abeku. Ita'ūmayū osodop ip, cexīgxīg pa'oreayū dak, ijebit e'ūayū dak. Timukoruyap wiwim ip osodop iwātaxipiyū. ⁴ Deus ekawēn tojtjt'ukat ajēmjēm'uk osunuy iḡodi be. Idibi mukoruy buje, iwātaxipiyū kopkop'uk ip osodop idibi kay. Koap kopat acā o'je'ada. ⁵ Jesus oajēm iḡodi xe.

Gebuje Jesus aḡokatkat o'jojjo iḡodi xe. Ixe aḡokatkat ade koato iwātaxipi osunuy. ³⁸ koato iwātaxipi osunuy. ⁶ Ade koato po'i osunuy jewātaxipiap kuḡ. Jesus itaybit o'e iboam.

— Tapu, e'ada pin tu? i — io'e Jesus cebe.

⁷ — Hm hm — io'e aḡokatkat. — We'ada pin oce. Imēnpit ka'ūmḡu obure odujukop am idibi kay timukoruy buje — io'e. — Okop pa'ore. Okop pin pima, warara'acat ma kom. Ixe ma o'je'ada — io'e. — Ōn pit ka'ūma — io'e.

⁸ — E'āy — io'e Jesus. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Xīgxīg ece — io'e.

⁹ O'je'ada ḡebuje bit aḡokatkat. Jexexecaptup o'tupu. Xīgxīg o'e. Xipat o'e. Judeuyū xe jebodoydoyap kabia osunuy. Sábado osunuy. ¹⁰ Imēnpuye Judeuyū kukayū o'jekawēn aḡokatkat eju—ce'ada'ibit eju.

— Jebodoydoy oceju ijop kabia. Cūḡcūḡ ḡu — io'e ip. — Ka'ūmḡu wuyekapikap ḡasū. Wuymutaybitbinap taḡ ḡu ēn e'em — io'e ip. — Cūḡ ḡu ewebe exexecaptup tujowat am ḡasū. Kapikipiḡ ēn exexecaptup tujowatwan — io'e ip.

¹¹ — “Exexecaptup cuy etupu,” i juk o'e owebe omu'adaat — io'e. — “Xīgxīg ece,” io'e owebe — io'e ce'ada'ibit.

¹² — Abu o'e ewebe “Exexecaptup cuy etupu,” i; “Xīgxīg ece,” i dak? — io'e ip. — Apēn ibutet? — io'e ip.

¹³ Imēnpit ce'ada'ibit itaybit ḡu o'e jemu'adaat puten. Imu'ada buje, Jesus dao ma o'jēm adeayū parakpewi. Imēnpuye ce'ada'ibit itaybit ḡu o'e ibuten.

¹⁴ Jesus ce'ada'ibit o'tobuxik ḡuyjom. Deus eju kawēnwēnap'a be o'tobuxik—yabo'gat'a be.

— Kuy ece'ada — io'e. — Ikērēat cuy eḡujurūḡ ḡu waram ewātaxipinap puxim — io'e Jesus imu'ada'ibit pe.

— Hm hm. Ikērēat oḡujurūḡ ḡu — io'e.

¹⁵ Ce'ada'ibit o'jēm. O'ju Judeuyū kukukayū kay.

— Kuy bima wetaybit ḡu oḡuy abu omu'ada iam — io'e. — ḡasū bit wetaybit oce ibuten — io'e. — Jesus i ibutet — io'e cebe ip.

¹⁶ Imēnpuye Judeuyū kukukayū Jesus kaykay o'e ip. Yaoka ojuy ip Jesus aḡokatkat o'ḡu'ada jebodoydoyap kabia be buye.

¹⁷ Imēneju Jesus o'jekawēn cebe ip.

— Webay soat kabia jekapikap kuḡ e'em. Imēnpuxim ōn tak wekapikap kuḡ e'em — io'e Jesus cebe ip.

¹⁸ Imēnpuye Jesus aoka ojuy ip Judeuyū kukukayū.

— Jesus o'jekapik jebodoydoyap kabia be. Aḡokatkat o'ḡu'ada — io'e ip. — Imēn cūḡ ḡu Deus xe — i napa ma ip o'e. — Jesus o'e “Deus webay,” i — io'e ip. — “Deus webay” i'e'em pima, “Deus a'ōbacaap co'i ōn tak wa'ōbaca,” i'e'em tak — io'e ip. — Imēnpuye juy ayaoka — io'e ip.

Imēn o'jekawēn ip jeweweju.

¹⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn Judeuyū kukukayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus ipot ōn. Wa'ōbi ḡu ōn e'em—webay a'ōbi acā. Webay e'eap cocom ōn. Webay e'eap taḡ acā ōn e'em, ixe ipot puye — io'e. ²⁰ — Webay xe okukpin cīcā. Webay a'ōbi iwātaxipiat mu'ada'ada'uk oḡuy. Idip cīcā o'e iwātaxipiat mu'adaap. Iboap podi ma idipat ḡubapuk webay — io'e Jesus. — Eyetabēḡbēḡ epe'e iboap cocom—webay

e'ep cocom — io'e. ²¹ — Webay ce'ũ'ũayũ mutaicin. Waram ip itait. Kabi kay ixeyũ muyuhum. Õn tak waram ce'ũ'ũayũ mutaicin. Obikuy bima waram imutaicin òn ixé ipot puye — io'e. ²² — Deus ġu e'em ijodiacat pe “Eykêrê oxe,” i. Owebe ma webay e'em “Ën ma ece ‘Ikêrêat kuġ eyju Deus xe,’ i ijodiacat pe — io'e Jesus. ²³ — Imēnpuye adeayũ je'e owebe “Ën Deus ipot,” i. “A'õbuyxi jĩjã ên,” i. “Deus tak ya'õbuyxi jĩjã,” i je'e ip. Warara'acayũ xe wa'õbuyxi'ũm pima, webay dak kuka o'e ya'õbuyxi ġu. Omudocat tak kuka o'e ya'õbuyxi ġu cexe ip — io'e Jesus. ²⁴ — Icēmãn òn e'em eywebe — io'e. — Wa'õ kay kũyjobicayũ yaġuyisum jekukum—omudocat kay itabucayũ — io'e. — Soat em Deus xe jeedop ip itait — io'e. — “Ikêrêat kuġ eyju oxe,” i'ũmġu je'e Deus okay itabucayũ be. “Soat em ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'ũmġu dak je'e cebe ip — io'e Jesus. — “Soat em ipiatpi'ajojoap pe juy epesop,” i'ũmġu je'e cebe ip— “Soat em oxe ma juy epesop,” i acã — io'e Jesus. ²⁵ — Icēmãn òn e'em eywebe. Deus ipot òn. Gaxĩn ma ojēm eyxewi. Oajēm waram. Wajēm puje, wa'õberen ocewãwã. Ce'ũ'ũayũ wa'ĩjojo. Waram ġuto jetait ip wa'õberen wewãwã buje. ²⁶ Warara'acat Deus mutaicin ġu. Ja'õbi ma itabêġ e'em. Wa'õbi ma òn tak wetait — io'e. — Õn tak webay jo'i — io'e. ²⁷ — Soat waġo òn. Webay a'õbi acã òn e'em pũġpũġayũ be “Eykêrê ġu Deus xe,” i. Ya'õbi acã “Eykêrê Deus xe,” i òn e'em warara'acayũ be — io'e. ²⁸ — Eyaġuybabi'ũm ġu juy epesop wekawēn kay. Guyjom ma ce'ũ'ũayũ wa'ĩjojo — io'e. ²⁹ — Ce'ũ'ũayũ xewi jeu ip jedopap pewi. Xipacat mujurũġrũġ'ukayũ jeu kabi kay. Soat em Deus xe jeedop ip. Ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ dak jeu. “Eykêrê oxe,” i je'e Deus cebe ip. Ixeyũ ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e.

³⁰ — Wa'õbi ġu òn kawēnwēn—pũġ em tak ka'ũma. Obikuyap taġ ġu òn jekukum—omudocat bikuyap taġ acã. Kuy owebe Deus e'ep taġ acã òn kawēnwēn. Imēneju cũġ ma owebe “Ikêrêat kuġ eyju Deus xe” i'e am pũġpũġayũ be; “Xipat eyju Deus xe” i'e am warara'acayũ be — io'e. ³¹ — Õn acã omuwēnuwēn pima, “Deus a'õbi òn e'em,” i'e'em pima, “Dapxi ên,” i kuka juk epe'e. Wa'õ kay eyetabut ġu kuka epe'e — io'e Jesus. ³² — Wara'acat tak omuwēnuwēn. Webay dak omuwēnuwēn. Ixe icēmãn e'em. Wetaybit icēmãn ixé omuwēnuwēn iam — io'e. ³³ — Eybureyũ juk epeġuju João Batista kay — io'e Judeuyũ kukukayũ be. — Ixe João icēmãn omuwēnuwēn oeku. ³⁴ “Xipan cuy epe'e omuwēnuwēn,” i'ũmġu òn pit e'em warara'acayũ be. “João icēmãn omuwēnuwēn oeku,” i òn e'em eywebe, eydaxijo ojuy òn puye — io'e Jesus. ³⁵ — Lamparina kuġ pima wuyetaybit poma aju iam. João Batista lamparina buxim osunuy. João Deus ekawēn muwēnuwēn oeku. Imēnpuye eyetaybit cũġ ma jeku am Deus xe iam. Darem ma eycokcoġ epesop ixé ekawēn com — io'e. ³⁶ — João omuwēnuwēn oeku. Adeayũ okay itabut o'e. Webay a'õbi wa'õbacaap mōġmōġ ojeku eyetabutpe. Iboap tobuxik puje adeayũ e'em owebe “Ebay juk omudot ocekey,” i. ³⁷ Webay omuwēnuwēn. Omudocat omuwēnuwēn. Eyju bit kũyjobit ġu webay a'õ kay. Webay kay eyetabut ġu dak — io'e Jesus. ³⁸ — Webay juk omudot ijodi. Webay a'õmupubutbun eyju bit, eybu'u jĩjã eyetabut am okay buye — io'e. ³⁹ — Eyju Deus ekawēntup cocom cĩcã. “Deus ekawēn taġ jekukum pima, cebekitkiyũm acesop,” i eyju e'em. “Soat em Deus xe acesop wuyetait,” i dak eyju e'em. Imēnpit Deus ekawēntup tak omuwēnuwēn — io'e. ⁴⁰ — Inaka eybu'u jĩjã eyetabut am okay. Okay eyetabun pima, soat em epesop eyetait Deus xe — io'e. ⁴¹⁻⁴² — Wetaybit apēn eyju jewaġuyġuy iam. Wetaybit cĩcã eyju Deus kay ġu jĩjã iam — io'e Jesus.

— Imēnpuye eywebe ibuyxim okukap kudadam ġu òn — io'e Jesus. ⁴³ — Webay a'õbi ojot. Imēnpit eyju eyetabut ġu jĩjã okay. Ja'õbi warara'acat tot

puje bit, ixe kay kuka eyetabut epe'e — io'e. ⁴⁴ — Pũğ ma Deusat. Kaũmğu wara'at. Eyju bit Deus pe xipan eyмуwẽnuwẽnap kudadam ғu—wuyjuyũ be xipan eyмуwẽnuwẽnap kudadam acã. Imẽneju eybu'u jĩjã eyetabut am okay — io'e. ⁴⁵⁻⁴⁶ — Eyju te'e ma e'em “Moisés emudupmubararaktup tağ oceju jekukum,” i. “Imẽnpuye oceju cũğ cĩcã Deus xe,” i eyju te'e ma e'em — io'e. — Moisés cuk adi omuwẽnuwẽn Deus ekawẽntup pe. Imẽnpuye Moisés a'õ kay eyju kũyjobit pima, wa'õ kay dak kuka juk kũyjobit epe'e. “Teyũku ikẽrẽ,” i'ũmğu õn pit e'em webay be. Deus acã je'e eywebe “Eyķẽrẽ oxе, Moisés a'õ kay kũyjobit'ũm puye,” i. ⁴⁷ Moisés emudupmubararaktup kay eyetabut ғu. Imẽnpuye wa'õ kay dak iba'ore eymutabut am — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be.

6

¹ Ibocewi Jesus iodi o'timudek—Galiléia eipi beati. Tiberíades tibutet osunuy.

² Gebuje adeayũ o'ju Jesus kay.

— Jesus juk adi iwãtaxipipiyũ o'ғu'ada'ada. Wuywebe i'e ba'oreat o'ғubapukpuk — io'e ip. — Waram tak paxi iwãtaxipiat ғu'ada? — io'e ip jewewebe.

Imẽnpuye o'ju ip tomuju. ³ O'jeu Jesus co'apẽn pe. Jeweju etaybitbinayũ eju oabik—doze beayũ eju. ⁴ Judeuyũ epeta wap osodop ip—Páscoa epeta wap.

⁵⁻⁶ Gebuje Jesus adeayũ o'jojojo.

— Teyũku oğubeğbeğ ixan — io'e jewebe ma. — Filipe du itabut adeayũ mubeğbeğ put Jesus pe iap kay? — io'e Jesus jewebe ma.

Imẽnpuye:

— Apẽn xe'e juy pão'a aceyabu iteyũ xat'am—soat xat'am? — io'e Jesus Filipe be.

⁷ — 6 kaxi be wuyekapikap teim pão'a bu buje, kuka o'e ғu adeayũ xat'am — io'e Filipe.

⁸ Wara'acat o'jekawẽn Jesus eju jeweju etaybin'ibiyũ'in. André o'jekawẽn ceweju. Simão Pedro wağo osunuy André.

⁹ — Ak'i! — io'e André. — Yaypan'isuat otobuxik. Cinco be pão'a kuğ. Axima kuğ tak xepxep — io'e. — Imẽnpit apẽğãm kuka ajat cexewi? O'e ғu kuka adeayũ xat'am — io'e.

¹⁰ — “Epabik cuy,” i juy epe'e adeayũ be — Jesus o'e jeweju etaybitbinayũ be.

O'jekawẽn ip adeayũ be. Oabikbik ip adeayũ kapĩ'idip ceje, tip'ade o'tiptop puye. Ade jĩjã ip osodop. Cinco mil ağokat kayũ osodop aoyũ parakpe, bekitikiyũ parakpe dak.

¹¹ Gebuje Jesus pão'a o'yabu. O'jekawẽn Deus eju.

— Bay, ẽn xipat — io'e cebe. — Ocexat'am eyamudot ocewebe — io'e.

O'yaũm doze beayũ be pão'a. Yaũmũm pima o'yamu'aren cĩcã. Ya'ada jĩjã o'e. Doze beayũ pão'a o'yaũmũm kaxikxik'iyũ be. Axima dak o'ğũm doze beayũ be. Iũmũm pima o'ғu'aren cĩcã. Doze beayũ o'ğũmğũm cebe ip—kaxikxik'iyũ be. Kuy jemu'opinput o'jat ip. Ibeğbeğ ip o'jekõn. ¹² Soat ip ibeğbeğ o'e Jesus ixat o'ғu'aren cĩcã buye.

— Ceaepoyat'a juy epeyabu — io'e Jesus doze beayũ be. — Epeyamuxipan — io'e. — Axima epoyat tak cuy epejat. Epeğuxipan cuy — io'e. — Epejat cuy ierepap puxim — io'e cebe ip.

¹³ Soat cepayat ip o'jat. Pağeiro'a jo'iat'a be o'ғuõm ip. O'yamuporan ip cepoyan. Doze be o'yamunopapũn pağeiro'a jo'iat'a.

¹⁴ Imēn Jesus wuywebe i'e ba'oreat o'gubapuk soat etabutpe. Ixat o'g'u'aren cīcā. Imēnpuye:

— Ite ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat! — io'e ip jewewebe o'jojojo'iaiyū.
— Ade koato ma ixē ajēmap wiwim ocesop — io'e ip jewewewbe ma.

¹⁵ Jesus dakoy ojuy ip o'e. “En ma juy ocekukan ece” i'e ojuy ip cebe.
— Odakoy ojuy ip jekukukan — io'e. — Gasū bit obu'u ixeyū kukukan — io'e Jesus jewebe ma.

Imēneju o'jepit jenomukay ma. Jağepūğ ma o'ju co'a dağ.

¹⁶ Kabiogkabiog'i bima ceweju etaybitbinayū o'kop iodi kay—doze beayū.
¹⁷ Iodi mudek ojuy ip.

— Ga'a aceptit Cafarnaum ka be — io'e ip jewewebe.

Kobe be ip oōm. Kabiok o'e. Jesus oajēm ġu buk. ¹⁸ Tipodoyboğ cīcā o'e kabidobog puye. Daum cīcā kobe tipodoy dağ. ¹⁹ Wūy jījā o'jekoykoy ip. 5 kilometro o'jekoykoy ip. Jesus o'jojojo ip. Xīğxīğ oeku idibi adopa dağ Jesus. Yakōmkēm ġu tipodoy dağ. Xīğxīīīh. Tī'adopa dağ cūğcūğ ma oajēm. Oajēm pin kobe kay. Iparara jījā ip o'e ti'adopa dağat tobuxik puje—xīğxīğat tobuxik puje.

— Ajo xe'e teku ti'adopa dağat? — io'e ip jewewebe.

²⁰ — Eypararam ġu juy epesop — io'e. — Wara'at ġu òn. Òn ma — io'e Jesus.

²¹ Iparara ġu ip o'e doze beayū Jesus ekawēn co buje. Icokcok cīcā ip o'e. Imēnpuye:

— Eōm kobe be — io'e ip cebe.

Kobe dak o'jemūğ wīnābu. Jejuap ojuy ka be o'jemūğ. Muğ.

²² Kuyaje tomukudadaayū Jesus o'tobuxik ġu.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe. — Pūğ ma juk kobe ijoce osodop kapusu — io'e ip. — Jesus pit oōm ġu ibo be kobe be — io'e ip. — Ceweju etaybitbinayū acā juk oōm kobe be. Ixe bit ka'ūma — io'e ip. — Apoma o'ju? — io'e ip jewewebe.

²³ Kawēnwēn pima wīnābuayū oajēm jekobe dağ. Tiberíades ka bewi ip oajēm. O'jemūğ ip. Muğ. Wuyjuyū be pāo'a o'oap pe o'jemūğ ip. Jebay eju kapusu wuykukukat Jesus o'jekawēn iap pe o'jemūğ ip.

²⁴ — Jesus pit ijoce ġu omuy — io'e ip—tomukudadaayū o'e yajēm'ibiyū be. — Ceweju etaybitbinayū dak ijoce ġu omuy — io'e ip. — Ga'a atimudek eyekobe dağ — io'e ip.

— Ga'a — io'e ip.

Imēnpuye ip oōm kobe be—Tiberíades ka bewiayū ekobe be. Poroğ. Oōm ip soat. Toktek. O'timudek ip wīnābu. Cafarnaum ka ebikopap pe ip o'jemūğ Jesus kudadam.

— Ga'a Jesus ajokudada!

— Ga'a! — io'e ip.

²⁵ O'tobuxik ip. Wīnābu ip o'tobuxik.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Puje ajēm ijoce? — io'e ip. — Ekudadam oceku — io'e ip Jesus pe.

²⁶ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Icēmān òn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Kapusu pāo'a epeyabu oxewi. Eybeğbeğ epesop oxewiat'am. Gasū epesot okudadam “Ēn xipat cīcā” i'e am ġu—pāo'a o pin puye acā — io'e Jesus cebe ip. ²⁷ — Eyxat kay acā ġu juy epeyeğebu. Eybeğbeğ eyxan ijodi bima acā — io'e. — Wara'at tak opop eyxat eyağuyumisunap xat — io'e. — Ixe xat o buje, eyağuyisum epeku ijodi bima. Soat em epesop eyetaid Deus xe eye'ū buje dak — io'e. — Soat wağo òn. Deus webay. “Obikuyap tağ ěn jekukum soat em,” i juk o'e Deus

owebe — io'e. — “Imēnpuye ēn ma ibiat xat ūmūm'uk eguy wuyjuyū be,” i juk o'e owebe — io'e. — Eyju dak Deus bikuyap tağ cuy epekuku soat em ma — io'e.

²⁸ — Apēn xe'e oceku soat em Deus bikuyap tağ? — io'e ip Jesus pe.

²⁹⁻³¹ — Deus e'em “Wemumudot kay eyetabun cuy epesop,” i — io'e. — Ōn ma Deus emumudot — io'e. — Okay eyetabut puje, Deus bikuyap tağ eyju jekukum — io'e Jesus.

— Ocedobuyū'ūm'ūm pāo'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop uk'a'ūmat tağ pima — io'e ip Jesus pe. — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Moisés pāo'a mudodot'uk osunuy cekay ip—kabi bewiat'a, i — io'e ip.

— Deus a'ōbi Moisés ja'ōbacaap mōgmōğ'uk osunuy pāo'a jo'iat'a mudodon — io'e ip. — Pām ēn? A'ōbacaap cuy ejomōğ ocetabutpe — io'e ip. — Imōğ puje ocetabut oce'e ekay — io'e ip.

³² — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Ja'ōbi ġu Moisés pāo'a jo'iat'a mudodot'uk osunuy eydobyū'ūm'ūm pe—Deus a'ōbi acā. Moisés Deus xewiatxat ġu imudodot'uk osunuy cekay ip. Deus pit jexewiatxat mudodon eywebe—eyağuy muisusunap xat — io'e Jesus. ³³ — Deus cuk omudot jexewi kuyje pāo'a jo'iat'a mudocat co'i — io'e. — Ōn kabi kadi wiatxat co'i ojet ijodiat ağuy muisun am — io'e. — Okay itabucayū yağuyisum jeku — io'e. — Ōn ijodiat ağuy muisusun'ukat — io'e.

³⁴ — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ibiatxat cuy eğūm ocecan. Soat em cuy eğūmğūm ocewebe.

³⁵ — Ōn Deus xewiatxat — Jesus o'e. — Ōn ma ijodiat ağuy muisusun — io'e. — Okay eyetabut puje, soat em eycokcoğ epesop ibeğbeğat co'i. Okay eyetabut puje soat em eycokcoğ epesop ibipuruk'ūmat co'i — io'e Jesus.

³⁶ — “Eybu'u eyetabut am okay,” i juk adi ocece eywebe — io'e Jesus. ³⁷ — Webay pūğpūğayū mutabunbun okay. Imēnpuye itabut ip okay. “Eyetabun ġu juy epesop okay,” i'ūmğū ōn pit e'em cebe ip—itabun ojuyayū be—pūğ pe dak ka'ūma — io'e. ³⁸ — Kabi kadiwi juk oajēm obikuyap tağ weku am ġu. Omudocat bikuyap tağ weku am oajēm — io'e. ³⁹ — Soat em ağ ōn okay itabucayū kay. Imēnpuye jetabucap epereperem ġu ip—pūğ tak ka'ūma. Waram ixeyū oğuy kabi kay ce'ū'ūayū muyuap kabia be. Oğuy ip omudocat bikuyap tağ — io'e Jesus. ⁴⁰ — Okay itabucayū oğuy ce'ū'ūayū xewi, webay soat ce'ū'ūayū muyuap kabia be — io'e. — Soat ip jeedop itait Deus xe soat em—abu ōn iam itaybicayū. Imēn webay ibikuy — io'e Jesus.

⁴¹ Imēneju Jesus ekawēn kay ġu ip o'e Judeuyū kukayū. Jewa'ōxixiğ o'e ip jeweweju.

— “Ōn Deus xewiat,” i teku e'em — io'e ip. — “Kabi kadiwiat xat co'i ōn,” i teku e'em — io'e ip. ⁴² — Jesus ma teku! — io'e ip jewewebe. — José'ūm ipot teku — io'e ip te'e ma. — Wuyetaybit ixim, cebay'ūm tak. Apēntak “Deus xewi ojet,” i teku e'em? Dapxi teku — io'e ip te'e ma.

⁴³ — Wa'ōxixiğ ġu juy epesop — io'e Jesus. ⁴⁴ — Webay wuyjuyū mutabunbun okay—omudocat — io'e. — Imutabun'ūm pima, kuka itabut ġu ip o'e okay. Okay itabucayū acā oğuy kabi kay. Webay soat ce'ū'ūayū muyuap kabia be ip oğuy. Soat em jeedop ip webay xe — io'e. ⁴⁵ — Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'tupmubararak. Imēn ibararak opop tup pe:

Deus soat wuyjuyū ġutaybin, i.

Imēn e'em iğodup pe — io'e. — Webay ekawēn co buje, itabut ip okay ijodiacat, webay be imutaybin puje dak — io'e. ⁴⁶ — Pūğ ma webay o'jojojo. Warara'acat pit ka'ūma — io'e. — Ōn acā webay o'jojojo — io'e. ⁴⁷ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e—Jesus o'e. — Okay eyetabut pima, soat em epesop

eyetai Deus xe eye'ũ buje — io'e. ⁴⁸ — Õn ma Deus xewiatxat — io'e. — Ijodiat aḡuymuisusun ãn — io'e. ⁴⁹ — Wuydobuyũ'ũm'ũm mana'a o'o'uk osodop uk'a'ũmat pe bima. Inaka oe'ũ'ũ ip. ⁵⁰ Kabi bewiat kay eyetabut puje, Deus wi wũy ḡu epesop — io'e. ⁵¹ — Õn ma kabi bewiat — io'e. — Kabi bewi ojet ijodiat aḡuymuisusun am. Okay itabucayũ yaḡuyisum jeku ijodi bima. Soat em jeedop ip itait Deus xe ce'ũ buje. We'ũ buje, oẽn osuẽnũm ijodiat xatẽn — io'e.

⁵² Iboap co buje jewa'õxixiḡ ip o'e Judeuyũ kukukayũ.

— Apẽntak sute jeẽn iẽnũm wuywebe iẽn'o am? — io'e ip jewewebe.

Jesus ekawẽn cekawẽn pa'arẽm osunuy ixeyũ xe—Judeuyũ kukayũ xe. (Oẽn'oat okay itabucat iape. Imẽnpit itaybit ḡu ip osodop iboam.)

⁵³ — Icẽmãn ãn e'em eywebe — io'e Jesus. — Soat waḡo ãn. Oẽn'o'ũm pima Deus ebekitkin ḡu epe'e. Odoy kãn'ũm pima dak cebekitkin ḡu epe'e — io'e.

⁵⁴ — Oẽn'o buje bit, Deus ebekitkin epesop. Odoy kãn puje dak, cebekitkin epesop. Soat em epesop Deus xe eyetai — io'e. — Oẽn'oat oḡuyu kabi kay webay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Odoy kãn at oḡuyu ibo kabia be — io'e.

⁵⁵ — Wuyjuyũ mutaicinatẽn oẽn. Odoy wuyjuyũ mutaicinatoy — io'e Jesus.

⁵⁶ — Obiõḡbuk omuy oẽn'oat pe—odoykãn at pe — io'e. — Obiõḡbuk a'õbacaap kuḡ jekukum ip. Õn tak pũḡ taḡ ma jekukum ceweju ip — io'e Jesus. ⁵⁷ —

Webay ja'õbi ma itabẽḡ soat em ma. Ixe ma omudot. Õn tak wetabẽḡ ijodi webay a'õbi — io'e. — Imẽnpuxim ãn ma okay itabucayũ aḡuymuisusun.

Yaḡuyisum jekukum ip wa'õbi—oẽn'oayũ — io'e—Jesus o'e. ⁵⁸ — Imẽn ma kabi kadi wiatxat — io'e. — Pão'a jo'iat'a buxim ḡu—wuydobuyũ'ũm'ũm xat puxim ḡu. Wuydobuyũ'ũm'ũm pão'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop — io'e. — Oe'ũ'ũ

ip—ya'o'o'ukayũ'ũm'ũm ma. Kabi bewiat xat ãn. Soat em jeedop ip itait Deus xe oẽn'o'oyũ — io'e—Jesus o'e.

⁵⁹ Jesus iboam o'e Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Iḡo'a beacat mutaybinbin osunuy Cafarnaum ka be. Oẽn'oat okay itabucat iape. Odoykãn at tak okay itabucat iape. Imẽnpit cekawẽn pa'arẽm osunuy ixeyũ xe. ⁶⁰ Imẽnēju:

— Cekawẽn pa'arẽm cĩcã wuyxe — io'e ip jewewebe cekawẽn o'jojojo'iyũ.

— Cekawẽn kay ḡu wuyju — io'e ip.

⁶¹ Warara'acayũ be jemukũyjo'ũm pima, Jesus itaybit o'e ixeyũ ekawẽn. Imẽnpuye o'jekawẽn ceweju ip.

— Wekawẽn pa'arẽm tu eyxe? — io'e. — Eybu'u du eyetabut am okay wekawẽn kay'ũm puye? — io'e Jesus. ⁶² — Soat waḡo ãn. Wekawẽn pa'arẽm eyxe bima, eyetabut ḡu okay — io'e. — Kabi kay waram omuyuap tobuxik puje dak eyetabut ḡu kuka epe'e okay — io'e. — Oka kay wepicap co buje dak kuka eyetabut ḡu epe'e okay — io'e Jesus. ⁶³ — Ijodiat aḡuymuisusun oẽn o'o am ḡu — io'e. — Deus biõḡbuk acã ijodiat aḡuymuisusun — io'e. — “Oẽn cuy epesuẽn'o,” i juk oce eywebe — io'e. — Imẽnpit okay eyetabun cuy epesop iam eymutaybin ojuy oḡuy — io'e. — Wekawẽn kay eyetabut pima, obikuyap taḡ epeku—eyaḡuyisum epeku — io'e Jesus. ⁶⁴ — Imẽnpit pũḡpũḡ ey'in itabut ḡu okay — io'e Jesus.

(Jesus kuy itaybit o'e abuyũ ibu'u osodop itabut am okay iam. Itaybit o'e abu oũm okay itakomaayũ be iam tak. Kuy bima itaybit o'e iboam doze beayũ naẽ buje.)

⁶⁵ — Soat ḡu eyetabut okay — io'e. — Webay emumutabunbunyũ acã itabut je'e okay. Kuy iboap oḡuwẽn eywebe — io'e.

⁶⁶ Kuy bima ceweju oekuku'iyũ Jesus kay ip ibu'u o'e, cekawẽn kay'ũm puye.

Gebuje oibu'un ip Jesus eju jeku am. ⁶⁷ Jesus o'jekawẽn doze beayũ eju—jeweju etaybitbinayũ eju.

— Pãm eyju? — io'e. — Eyju dak tu eybu'un oweju? — io'e.

⁶⁸ — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Abu-eju kuka oceku? — io'e Jesus pe. — Ën acã apën itabucayũ yağuyisum jekukum iap ekawën muwënuwën ocewebe — io'e. — Ën acã Deus xe epesop iap ekawën muwënuwën ocewebe — io'e. ⁶⁹ — Ekay acã ocetabut — io'e. — Ocexe ãn acã Deus emumudot — io'e. — Ocexe ãn acã xipacat — io'e. — Ën acã ikërëat ejukuk ğu — io'e—Simão Pedro o'e.

⁷⁰ — Õn cuk eynaë — io'e Jesus. — Doze beayũ juk otaë — io'e. — Imënpit pũğ ey'in Satanás a'õkayan o'e — io'e.

⁷¹ Jesus Judas o'ğuwën—Simão Iscariotes ipot o'ğuwën. Ixe Judas doze beayũ'in osunuy. Inaka Jesus ùm ojuy o'e cekay itakomaayũ be yaoka am.

7

¹ Ibocewi Jesus Galiléia eipi dağ oeku. Judeuyũ kukukayũ Judéia eipi be osodop ip. Ixeyũ Jesus aoka ojuy. Imënpuye Judéia eipi dağ o'ju ğu Jesus. ² Judeuyũ epeta wap osunuy. Cepetaboğ cĩcã osunuy. Xijap mõğmõğ'uk ip osodop. Xijap pe dopdom osodop ip iğo epeta bima.

³ Gebuje ikitpiyũ o'jekawën Jesus eju.

— Ejëm cuy ijocewi — io'e ip Jesus pe. — Judéia eipi kay juy eju — io'e ip. — A'õbacaap cuy ejomõğ a'õ kayayũ etabutpe ixeyũ be “Teku ya'õbaca jĩjã” i'e am — io'e ip. ⁴ — Iba'arëm ğu wuyju e'em xipan jewemuwën pin pima. Eju juy — io'e ip. — Ka'ũma buk ocejojoioiap cuy eğubapuk — io'e ip. — Xipan jewemuwënat cuy soat pe — io'e ip.

⁵ Jesus kitpityũ imën o'e itabut'ùm cekay buye.

⁶ — Cũğ ğu mabuk oju am peta kay — io'e Jesus. — Cũğ ma bit eyju am. Soat em cũğ ma eyju am. ⁷ Deus kay'ũmayũ eykay ğu itakoma ip. Okay bit itakoma jĩjã ip “Ikërëat mujurũğrũğ eyju,” i òn e'em cebe ip puye — io'e. ⁸ — Eyju ma peta kay epeju — io'e jekitpiyũ be. — Õn pit oju ğu iğo epeta kay. Cũğ ğu mabuk oju am — io'e Jesus.

⁹ Jesus imën o'e jekitpitpiyũ be. O'jëm ip ikitpitpiyũ. Jesus pit Galiléia eipi be osunuy pũğpũğ xet.

¹⁰ Ebpũğ xet kap puje, Jesus o'ju peta kay. Soat eta'ũmpi ma o'ju. Iba'arëm ma o'ju.

¹¹⁻¹³ Gebuje Jesus o'jokudada ip Judeuyũ kukukayũ. Petatam pima o'jokudada ip.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe.

Adeayũ ibidadada ma jekawënwën osodop Judeuyũ kukukayũ be ja'õdobuxikap puxim. Jesus peam jewa'õxikxiğ ip osodop.

— Xipat cĩcã teku — io'e pũğpũğ ixeyũ'in.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Wuymuğuykukuku'ukat teku — io'e ip napa ma.

Adeayũ imën ibidadada ma jekawënwën ip o'e.

¹⁴ Jesus o'ju Deus eju kawënwën'ap'a kay—yaboğat'a kay. Peta muğëğëm pima o'ju. Iğo'a becat mutaybitbin osunuy.

¹⁵ Judeuyũ kukukayũ Jesus ekawën kay ğu ip o'e.

— Apënpuye dak sute itaybit? — io'e ip. — Wuymutaybitbin'ukat xe ğu osunuy jemutaybinan. Cũğ ğu cexe wuyjuyũ mutaybin am — io'e ip soat pe iğo'a becat pe.

¹⁶ — Wa'õbi ğu òn adeayũ mutaybitbin—omudocat a'õbi acã — io'e Jesus.

¹⁷ — Wa'õbi du eyxe òn eymutaybitbin? Pãm ğuto Deus a'õbi? — io'e. — Deus bikuyap tağ jeku ojuyat itaybit je'e Deus a'õbi òn eymutaybitbin iam

— io'e cebe ip. ¹⁸ — Pũğpũğayũ Deus a'õbi ġu ijodiat mutaybitbin—ja'õbi acã. Cũğ ġu imutaybitbin ip. “Xipan omuwẽnuwẽn cuy epe'e,” i'e'em ip ya'ĩjojo'ibiyũ be. Warara'acayũ bit Deus a'õbi ijodiat mutaybitbin—jemudocat a'õbi. “Xipan Deus muwẽnuwẽn cuy epe'e,” i'e'em ip. Icẽmãn e'em ip. Napa ġu ip e'em. ¹⁹ Moisés Deus ekawẽn cuk adi o'ğuwẽnuwẽn eydobuyũ'ũm'ũm pe kuyje. Imẽnpit soat eyju kũyjobit ġu iboap ekawẽn kay. Abu ey'in iboap ekawẽn kay kũyjobit? Ka'ũma ma! Eyju dak waoka ojuy. Apẽnpuye? — io'e Jesus.

²⁰ Adeayũ Jesus ekawẽn o'ya'ĩjojo Deus eju kawẽnwẽnap'a beacayũ.

— Akpidapi ãn — io'e ip napa ma adeayũ Jesus pe. — Ka'ũma ma aoka ojuy — io'e ip Jesus pe.

Itaybit ġu ip osodop adeayũ Jesus aoka ojuy iam Jerusalém ka be powatwat.

²¹ — Jebodoydoyap kabia be wa'õbacaap ojomõğ pũğ em ma — io'e Jesus. — “Cũğ ġu teku e'em,” i juk adi epe'e iboap co buje. “Sábado be kapikpiğ teku,” i juk adi epe'e — io'e. ²² — “Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ağokatkat'it'it epetaypu'ağobixeedakat,” io'e Moisés kuyje. “Ikap'isuat epetaypu'ağobixeedakat teku Deus ebekit iap mubapuk am,” io'e Moisés kuyje. Jebodoydoyap kabia bima dak eyju ixeedakatkan Moisés ekawẽn mupubutbunap puxim — io'e. ²³ — Sábado bima eyju ixeedakatkan Moisés ekawẽn mupubutbunap puxim. Sábado bima owebe iwãtaxipiat mu'ada buje bit, eyetakoma juk adi epe'e okay! “Ën jebodoydoy ġu! Kapikpiğ ãn,” i eyju e'em owebe. “Ën Moisés ekawẽn mupubutbun,” i eyju e'em owebe. “Ikẽrẽat mujurũğrũğ ãn,” i eyju e'em owebe — io'e Jesus. ²⁴ — Dao ġu “Ën ikẽrẽat mujurũğrũğ,” i juy epe'e warara'acat pe — io'e. — Tũybe teku ikẽrẽat mujurũğrũğ iãn eyju e'em. Cekuku am eyetaybit'ũm pima, “Ën ikẽrẽat mujurũğrũğ,” i'ũmğũ juy epe'e — io'e Jesus.

²⁵ — Ite aoka ojuy ġu du wuyka kukayũ? — io'e ip Jerusalém ka watwat jewewebe. ²⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e ip. — Ijoce ma omuy — io'e ip. — Soat etabutpe teku kawẽnwẽn — io'e ip. — Imẽnpit ka'ũma ma ibubum — io'e ip. — Wuyka kukayũ dak itabut xe'e Jesus Deus emunaẽ iap kay? — io'e ip jewewebe. ²⁷ — Teku Deus emunaẽ ġu wuyxe — io'e ip Jerusalém ka watwat'in. — Deus emunaẽ ajẽm puje, abu xe'e itaybit je'e pomawi osodot iam? Ka'ũma ma! Imẽnpit wuyetaybit pomawi teku osodot iam — io'e ip.

²⁸ Jesus adeayũ mutaybitbin mabuk osunuy Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be.

— Eyetaybit ġu abu õn iam — io'e Jesus. — Eyetaybit ġu pomawi ojet iam. Wa'õbi ġu ojet—omudocat a'õbi acã. Ixe icẽmãn e'em soat em. Eyetaybit ġu abu ixe iam — io'e. ²⁹ — Õn pit wetaybit ixem — io'e. — Ojet cexewi. Ixe ma omudot ijoce — io'e Jesus.

³⁰ Imẽneju itakomaayũ Jesus daomũn ojuy ip. Deus pit jewebe ma o'e: — Jesus daomũn ġu buk ip — i.

Imẽnpuye ka'ũma ma o'jat.

³¹ Tak ġu o'ya'ĩjojo'iyũ bit itabut o'e ip Jesus kay. Ade jĩã itabut o'e.

— “Deus emunaẽ ja'õbacaap jomõğ,” i wuyju e'em — io'e ip. — Ite ağokatkat ja'õbacaap mõğmõğ cĩcã. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ ite ma. Imẽneju ite ma Deus emunaẽ ocexe — io'e ip.

³² Imẽnpuye Jesus daomũn ojuy o'e ip Fariseuyũ. Adeayũ Jesus muwẽnuwẽn iam o'jekũyjo ip Fariseuyũ. Fariseuyũ eju paĩyũ kukukayũ Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ o'ğuju Jesus daomũn ãm.

³³ — Darem ma buk òn eyxe — io'e Jesus adeayũ be. — Gaxĩn ma ocepit omudocat kay — io'e. ³⁴ — Okudadam epeku. Odobuxik ġu eyju. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e.

³⁵ — Apoma sute je'ju? — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Poce iba'ore kuka wuywebe tobuxik am? — io'e ip. — Je'ju du sute Judeuyũ xe jenuy ãm Grécia eipi watwat xe jenuy ãm? — io'e ip. — Ipõġpõġayũ kay du sute je'ju Judeu'ũmayũ mutaybit am? — io'e ip. ³⁶ — “Okudadam epeku,” i juk o'e ocewebe — io'e ip. — “Iměnpit eyju odobuxik ġu,” i juk o'e — io'e ip. — “Ojuap kay eyju ba'ore,” i juk o'e — io'e ip. — Cekawěn pa'arěm ocexe — io'e ip Fariseuyũ, paĩyũ kukukayũ dak.

³⁷ Waram Jesus o'jekawěn peta muġěġěayũ be. Peta epere buje o'jekawěn cebe ip. Ibo kabia yoboġ cĩcã osunuy Judeuyũ xe.

— Wuybipuruk pima, idibi kay jĩjã wuyju — io'e. — Abu yaġuyisum ceku pin cĩcã? — io'e Jesus ya'õberen. — Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Okay eyetabut pima, eyaġuyisum epeku — io'e Jesus. ³⁸ — Okay itabucayũ be idibi buxim jeenuy badi — io'e. — Iměnpuye yaġuyisum ip jeku — io'e. — Iměn e'em Deus ekawěntup — io'e—Jesus o'e.

³⁹ Iměn e buje Deus biõġbuk o'ġuwěn Jesus. Deus biõġbuk õmõm Jesus kay itabucayũ be. Jesus iboam o'e ipi kay Deus biõġbuk ajěm awap. Ixe oajěm ġu buk, Jesus jebay xe jenuy ãm o'jeu ġu buk puye.

⁴⁰ Jesus ekawěn co buje pũġ taġ ġu o'jekawěn ip adeayũ—wara'at taġtaġtaġ ma.

— Teku Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat—ocemumuwiwiat ma — io'e pũġpũġ ixeyũ'in.

⁴¹ — Deus emunaě teku — io'e warara'acayũ.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Deus emunaě ġu teku. Teku Galilėia eipi bewiat! — io'e ip. — Deus emunaě Galilėia eipi bewi ġu jajěm — io'e ip.

⁴² — Iměn e'em Deus ekawěntup:

Davi naxeġbit Deus emunaě, i. Belém ka be je'kap—Judėia eipi be, i. Davi osunuyiat ka be je'kap, i — io'e ip.

— Iměn e'em Deus ekawěntup — io'e ip.

⁴³ Pũġ taġ ġu ip o'jekawěn adeayũ Jesus muwěnuwěn. Jewa'õdawunuwun ip osodop. ⁴⁴ Jesus daomũn ojuy ip yawiwi'ukayũ. Iměnpit o'taomũn ġu buk ip.

⁴⁵ Jesus kuġ ġu yawiwi'ukayũ o'jepit. Oajěm ip kuy o'ġuju'iyũ kay—paĩyũ kukukayũ kay, Fariseuyũ kay.

— Apěnpuye Jesus epetojot ġu? — io'e ip yawiwi'ukayũ be.

⁴⁶ — Ixe ekawěn kawěntip cĩcã ocexe! Abu-buxim ixekawěnwěn? Ka'ũma buxim ã! — io'e ip.

⁴⁷ — Eyju dak eymuġuykuku du ixekawěn? — io'e ip Fariseuyũ. ⁴⁸ — Ya'õbuyxiayũ itabut ġu ip cekay—pũġ tak ka'ũma — io'e ip. — Ocejũ dak ocetabut ġu cekay—pũġ tak ocetabut ġu ma — io'e ip. ⁴⁹ — Adeayũ bit itaybit ġu Moisés ekawěn. Iměnpuye Deus e'em cebe ip “Eykěre oxe,” i, “Ipiat osupi'ajoat eywebe,” i — io'e ip. — Iteyũ acã itabut cekay—Moisés ekawěn itaybit'ũmayũ acã — io'e ip Fariseuyũ yawiwi'ukayũ be.

⁵⁰ Nicodemos pit o'jede Fariseuyũ be—jebureyũ be. Ixe Nicodemos ibimãmãmãayũ ekawěn coco'ukat osunuy. Kuy bima o'ju Jesus kay jekawěn ãm ceweju.

⁵¹ — Jesus puk atujuajěm ġu wuykay cekawěn co am, imuymuy'ukayũ ekawěn co am tak — io'e Nicodemos. — Cekawěn co'ũm pima, “Ite juy ayaokaat, ikěreãt kuġ puye,” i'ũmġu juy ace'e. Iměn Moisés cuk adi wuymu-taybitbin — io'e Nicodemos.

⁵² — Galiléia eipi bewiat co'i ên kawênwên. Deus ekawên itaybit'umat co'i ên kawênwên — io'e ip Nicodemos wayway. — Ite aḡokatkat napa ma e'em “Deus ekawên muwênuwên'ukat òn,” i. Deus ekawêntup cuy etupco! — io'e ip Nicodemos pe. — “Ka'ùmḡu Deus ekawên muwênuwên'ukat Galiléia eipi beat,” i'e'em ibiatup — io'e ip Nicodemos pe.

⁵³ Soat ip o'jepit jeduk'a be.

8

¹ Jesus pit o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay.

² Kabia isum Jesus waram o'jepit Deus eju kawênwên'ap'a be—yaboḡat'a be. Adeayũ o'je'awero Jesus ekawên co pin puye. Ixe oabik. Adeayũ mutaybitbin o'e.

³ Gebuje Fariseuyũ eju Moisés ekawên imutaybitbin'ukayũ ayacat o'tojot Jesus kay. Ayacat itoptep ma'ḡu osunuy. Inaka warara'acat itop kay itabiku osunuy. Warara'acat itop eju o'tobuxik ip Fariseuyũ. O'tojot ip Jesus kay. Adeayũ etabutpe ip o'tojot.

⁴ — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ite ayacat ocetobuxik wara'acat itop eju. Imênpuye ocetojot ekay — io'e ip. ⁵ — Moisés o'e wuydobuyũ'ùm'ùm pe: “Wara'acat itop eju jepopomat cuy epeyabuḡbuḡ wita'am,” i. Imên Moisés ocemutaybitbin. Pãm ên? Apên ên ece'e? — io'e ip Jesus pe.

⁶ Imên o'e ip Jesus pe. Tũybe cũḡ'ũma jede iãn o'e ip. “Cũḡ ḡu ên e'em,” i'e ojuy ip Jesus pe. “Moisés ekawên taḡ ḡu ên e'em,” i'e ojuy ip cebe.

Jesus o'je'aetoro. Ipi mukorepkorem o'e jebum. Koreh. Yatoroh ipi mukorepkorem o'e.

⁷ — Apên ên ece'e? — io'e ip waram.

Kirik'ây. O'ây.

— Ey'inat ikêrêat kuḡ'ũm pima, ixé juy koam wita'a yamuju cekay ayacat abuḡ am — io'e Jesus cebe ip.

⁸ Waram o'je'aetoro. Waram jebum ipi mukorepkorem. Koreh.

⁹ O'jêm ip cekawên co buje. Koap aypapayũ o'jêm òn tak ikêrêat kuḡ iam itaybit puye. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Guyjom warara'acayũ o'jêm yaypan'isuayũ. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Soat ip o'jêm. Jesus acã o'jepoyat. Ayacat Jesus xe o'e cũḡ'i.

¹⁰ Kirik'ây. Jesus o'ây. O'jeak ayacat kay.

— Tũ'ũ — io'e. — Apõma o'ju ip “Èn ma ikêrêat kuḡ cĩcã Deus xe,” i'e ojuyayũ? “Ga'a ayaoka wita'am,” i'e ojuyayũ? — io'e—Jesus o'e.

¹¹ — Kariwa — io'e. — Ka'ùmḡu ip — io'e. — O'jêm ip — io'e. — Weiwat xeyũku.

— “Ikêrêat kuḡ cĩcã ên,” i'ùmḡu òn tak e'em ewebe — io'e Jesus. — Eju juy — io'e. — Waram pit eḡujurũḡ ḡu ikêrêat — io'e Jesus.

¹² Waram pima Jesus o'jekawên adeayũ eju.

— Kabia buxim òn — io'e. — Deus ekawên eymutaybitbin òn cũḡ ma eyeku am. Okay itabucayũ kabiok taḡ jekuku'ukayũ buxim ḡu. Ikêrêat mujurũḡrũḡ'uk ḡu ip. Cũḡ ma ip jekukum kabia daḡ jekuku'ukat puxim. Yaḡuyisum jekukum ip — io'e.

¹³ — Èn acã xipan jewemuwênuwên — io'e Fariseuyũ. — Cũḡ ḡu ên kawênwên — io'e ip napa ma.

¹⁴ — Cũḡ ma òn kawênwên — io'e Jesus. — Eyetaybit ḡu pomawi ojot iam, poma òn cum iam tak — io'e. — Òn pit wetaybit pomawi ojot iam, poma òn cum iam tak — io'e. — Cũḡ ma òn kawênwên wetaybit puye — io'e. ¹⁵ — Eyju e'em “Cũḡ ma ên kawênwên,” i, eyxe warara'acat e'eap ibapuk'ũm ma'ḡu.

Imēn ġu òn pit e'em — io'e. ¹⁶ — “Cũġ ġu ěn kawēnwēn,” i òn e'em pima bit, cũġ ma kuka oce. Cũġ ma kuka oce, omudocat tak imēn e'em puye. Webay omudot. Pũġ taġ ma oceju e'em — io'e. ¹⁷ — Imēn e'em Moisés ekawēntup:

Xepxepayũ pũġ taġ ma kawēnwēn pima, “Teyũku icēmān e'em,” i kuka o'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ, i — io'e Jesus.

¹⁸ — Òn ma xipan jewemuwēnuwēn. Webay dak xipan omuwēnuwēn—omudocat. Pũġ taġ ma omuwēnuwēn oceju—òn, webay dak — io'e.

¹⁹ — Poce omuy ebay? — io'e ip Jesus pe.

— Etetaybit ġu abu òn iam, abu webay iam tak — io'e. — Abu òn iam eyetaybit pima, abu webay iam tak kuka eyetaybit epe'e — io'e.

²⁰ Imēn Jesus o'e Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be. Adeayũ mutaybitbin osunuy. Dinheiro muõmõmap'a xe imutaybitbin osunuy. Cekay itakomaayũ Jesus daomũn ojuy. Imēnpit o'taomũn ġu ip taomũnap kabia ġu buk puye.

²¹⁻²⁴ Waram Jesus o'jekawēn Judeuyũ kukukayũ eju.

— Gaxĩn ma ojēm ijocewi — io'e Jesus. — Te'e ma epeku okudadam eydaxijoap ojuy. Epe'ũ Deus pe eywebewi ikērēat uk'ũm pima. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e. — “Epe'ũ Deus pe ikērēat uk'ũm pima,” i kuy oce eywebe. Òn Deus xewiat iap kay eyetabut'ũm pima, epe'ũ Deus pe eywebewi ikērēat uk'ũm pima — io'e Jesus.

— “Ojuap kay eyju ba'ore,” i teku e'em — io'e ip Judeuyũ kukayũ. — Jewaoka du sute? — io'e ip jewewebe.

— Eyju ma ipi daġacat. Òn pit kabi bewiat — io'e Jesus. — Eyju ma jewaġuyġuy ijodiat aġuy daġ. Òn pit ka'ũma.

²⁵ — Abu ěn? — io'e ip.

— Iebikam piman ma juk ocewemuwēn abu òn iam — io'e. ²⁶ — Adeat muwēn pin mabuk òn eywebe. “Cũġ ġu eyju kawēnwēn” i'e pin mabuk oce eywebe. Omudocat ekawēn muwēnuwēn acã òn. Ixe icēmān e'em — io'e Jesus.

²⁷ Jesus jemudocat muwēn puje, jebay o'ġuwēn. Iboap ekawēn pit Judeuyũ kukayũ itaybit ġu.

²⁸ — Soat waġo òn — io'e Jesus. — Obamuapay epe'e we'ũ am korosa be. Obamupaya buje, “Icēmān xeku kabi bewiat,” i epe'e. “Ja'õbi ġu xeku oeku—jebay a'õbi acã,” i epe'e — io'e. — “Wuyebay e'eap muwēnuwēn xeku oeku,” i epe'e — io'e Jesus. ²⁹ — Soat em omudocat bikuyap taġ òn jekukum. Imēnpuye soat em aġ okay. Ixe opere ġu — io'e Jesus.

³⁰ Imēneju ade oitabun Jesus kay—ya'ĩjojo'ukayũ'in.

³¹ Jesus waram o'jekawēn Judeuyũ kukukayũ eju. Pũġpũġ ixeyũ'in o'e: — Teku icēmān e'em — i.

— Wekawēn kay kũyjobit pima, oweju etaybitbinayũm epesop — io'e Jesus.

³² — Kawēn icēmat muwēnuwēn òn eywebe — io'e. — Kawēn icēmān eyetaybit pima cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ġu epesop — io'e cebe ip.

³³ — Abu ocemudadaybotbot'uk osunuy? Ka'ũma ma! — io'e ip. — Abraão naxeġebitbit oceju! — io'e ip. — Apēnpuye ěn e'em ocewebe “Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ġu epesop,” i? — io'e ip.

³⁴ — Icēmān òn e'em eywebe — io'e Jesus. — Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ be iba'ore jekariwa epere am. Imēnpuxim ikērēat mujurũġrũġ'ukat pe iba'ore ikērēat mujurũġrũġap epere am, Satanás ixe ekariwa buye — io'e. ³⁵ — Cekariwa be imudadaybotbot'ibit ma soat em ġu cekariwa duk'a be dopdom. Kariwa imujēm pin pima, ġujēm. Kariwa ipot pit, soat em

jebay duk'a be dopdom. Cebay ixē ġujēm ġu — io'e. ³⁶ — Ōn ma Deus ipot. Owebe eydaxijo buje, Satanás ġu eykukukan jeenuy — io'e. — Imēnpuye ikērēat mujurūġrūġap epere but epesop — io'e. ³⁷ — Icēmān eyju Abraão naxeġebitbit — io'e. — Inaka eyju oaoka ojuy wa'ō kay kūjyjobit'ūm puye — io'e—Jesus o'e. ³⁸ — Webay be omutaybitbinap muwēnuwēn ōn eywebe. Satanás ebekitkit eyju. Ixe ekukuap taġ eyju dak jekukum — io'e Jesus.

³⁹⁻⁴⁰ — Ka'ūma! Ocedobu'ūm ekukuap co'i oceju jekukum—Abraão'ūm ekukuap co'i — io'e ip te'e ma.

— Deus kawēn icēmat o'ġuwēn owebe — Jesus o'e. — Iboap ekawēn acā oġuwēn eywebe. Inaka eyju ma oaoka ojuy kawēn icēmat kay'ūm puye — io'e. — Abraão bit kawēn icēmat kay kūjyjobit cīcā osunuy. Abraão naxeġebitbit eyju. Ixe'ūm ekukuap co'i ġu bit eyju jekukum — Jesus o'e. — Apēnpuye dak? — io'e. ⁴¹ — Satanás ekukuap co'i eyju jekukum — io'e.

— Satanás ekukuap co'i ġu oceju jekukum—Deus ekawēn taġ ma — io'e ip. — Deus acā ocebay — io'e ip.

⁴² — Deus xewi ojut. Wa'ōbi ġu ojut. Ixe ma omudot — io'e Jesus. — Deus eyebay hima, kajuk okukpin eyxe oġuy — io'e. ⁴³ — Wekawēn kay jekūjyjobin pin ġu eyju. Imēnpuye wekawēn pa'arēm eyxe — io'e. ⁴⁴ — Ibiōġbuk kērēayū kukat ebekitkiyū eyju—Satanás ebekitkiyu — io'e—Jesus o'e. — Apēn ixē ikērēat mujurūġrūġ iap co'i eyju dak ikērēat mujurūġrūġ — io'e. — Ixe warara'acat aokaka'uk osunuy ipi mujurūġ isum. Gasū dak wuyjuyū muy'ū'ū'uk ixē — io'e. — Kawēn icēmat kay kūjyjobit'ūm osunuy ixē — io'e. — Iba'ore ixē be kawēn icēmat kay kūjyjobit am. Icēm ġu tekū e'em. Napa ma e'em. Napa ma e'em pima, je'e pinap taġ e'em cexe. Dapxi tekū — io'e. — Icēm'ūmān e'em ip ixē ebekitkiyū. ⁴⁵ Icēmat ōn pit e'em eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ġu wekawēn kay — io'e. ⁴⁶ — Ka'ūma ma icēmān e'em owebe “Ikērēat mujurūġrūġ ēn” i — io'e. — Icēmān wekawēn. Apēnpuye eyetabut ġu wekawēn kay? — io'e. ⁴⁷ — Kūjyjobit ip cekawēn kay Deus ebekitkit. Eyju bit Deus ebekitkit ġu. Imēnpuye Deus ekawēn kay ġu eyju — io'e Jesus Judeuyū kukukayū be.

⁴⁸ — Icēmān oceju e'em ewebe “Ibiōġbuk kērēat a'ōbi ēn e'em” i, “Akipidapi ēn,” i dak — io'e ip. — “Cūġ'ūma ēn jekukum Samaria eipi wat puxim,” i oceju e'em ewebe. Icēmān oceju e'em — io'e ip.

⁴⁹ — Icēm ġu eyju e'em — Jesus o'e. — Ibiōġbuk kērēat a'ōbi ġu ōn e'em. Webay kuġ ōn ibuyxim. Eyju bit obuyxim ġu okuġ — io'e. ⁵⁰ — Ōn ma obuyxim okuġap kudadam ġu — io'e. — Webay bit obuyxim okuġ. Ixe obuyxim ġu okukat ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e. ⁵¹ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Wekawēn taġ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ū'ūayū xe — io'e Jesus.

⁵² — Ibiōġbuk kērēayū kukat a'ōbi ēn kawēnwēn — i napa ma o'e ip Judeuyū kukukayū. — Abraão'ūm oe'ū. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak oe'ū'ū. “Wekawēn taġ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ū'ūayū xe,” i ēn pit e'em — io'e ip. ⁵³ — Ocedobu'ūm oe'ū—Abraão'ūm. Abraão bit toto osunuy ya'ōbuyxiat. Ixe'ūm podi du a'ōbuyxi? — io'e ip. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak oe'ū'ū. Ixeyū'ūm'ūm pit toto osodop ya'ōbuyxiayū. Ixeyū'ūm'ūm podi du a'ōbuyxi? — io'e ip. — Abu dak ēn? — io'e ip Jesus pe.

⁵⁴ — Ōn ma xipan jewemuwēnuwēn pima, abu kuka wa'ō kay o'e? Ka'ūma ma! — io'e. — Webay bit xipan omuwēnuwēn. “Ka'ūmġu okpot co'iat ya'ōbuyxiat,” i e'em ixē. “Ēn acā ocekukukat,” i te'e ma eyju e'em webay be — io'e Jesus. ⁵⁵ — Eyju ma eyetaybit ġu abu ixē iam. Ōn pit wetaybit ixem.

“Wetaybit ġu ixem,” i òn e buje, napa ma kajuk oce. Eybuxim kajuk oce dapxi. Imēnpit wetaybit cīcā ixem. Kūyjobit òn cekawēn kay — io'e. ⁵⁶ — Wuydobu'ūm Abraão'ūm itaybit o'e ipi kay teku jajēm wuydaxijojo'ukan iam. Imēnpuye icokcok o'e — io'e Jesus.

⁵⁷ — Aypa ġu ēn — io'e ip. — Cinquenta koato ġu buk ēn — io'e ip. — Abraão ejojojo ġu! — io'e ip. — Icēm ġu ēn e'em — io'e ip Jesus pe.

⁵⁸ — Icēmān òn e'em eywebe — io'e Jesus. — Abraão kap awap ma kuy wetabēg oġuy — io'e.

⁵⁹ Gebuje wita'a o'yabu ip Jesus kay yamuju am Judeuyū kukukayū. Yaoka ojuy ip napa ma tūybe e'em iān. Jesus pit o'jemunēm adeayū parakpe. Xerewun. O'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi—yaboġat'a bewi. Akiju o'jēm.

9

¹ Gebuje Jesus ita'ūmat o'jojojo doze beayū eju cūġcūġ pima. Ikap puje ma ita'ūm osunuy. Dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ūm puye.

² — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ceweju etaybitbinayū. — Apēnpuye ite ita'ūm o'kap? Ita'ūm o'kap ite ma ikērēat mujurūġrūġ puye du? — io'e ip. — Pām ġuto cebay ikērēat mujurūġrūġ puye du? Pām ġuto ixi ikērēat mujurūġrūġ puye du? — io'e ip.

³ — Ita'ūm ma o'kap ikērēat mujurūġrūġ puye ġu, cebay ikērēat mujurūġrūġ puye ġu dak, ixi ikērēat mujurūġrūġ puye ġu dak — io'e Jesus. — Deus ja'ōbacaap jomōġ wuyetabutpe jabeku. Imēnpuye ita'ūm o'kap — io'e. ⁴⁻⁵ — Apēn kaxi wuymukabiahān iap puxim òn tak Deus ekawēn ijodiat mutaybitbin ijodi bima cūġ ma ceku am ip. We'ū buje kabiok je'e — io'e. — Deus omudot kapik am jewebeam ja'ōbacaap mubapukpuk am. Deus peam cuy acejekapik wuyekapik put pima. Guyjom iba'ore je'e wuywebe wuyekapik am cebeam.

⁶ O'jexi ipi ju. Xih. A'a'a. Ka'wi o'ġu'a'a jebidim. Wūnxik. Poroġ. Ka'wi'a'a o'yamuy ita'ūmat eta be imu'ada am. (14) Judeuyū ebodoydoyap kabia be o'yamuy ita be imu'ada am.

⁷ — Eju juy idibi'it'iti be—Siloédi be — io'e Jesus. — Ecewedopawuy juy idibim — io'e. (Siloé timudot'ibiti iape wuya'ōm).

Xīġxīġ. O'ju jewedopawuy.

Jay. Oajēm idibi'it'iti kay. O'jewedopawuywuy. Boroboro'i. Itate o'e. O'jeu. Jecoatcoan o'e.

⁸ Imēnpuye ita'ūm tūibit tuk'a etakobeayū o'jekawēn ip jeweweju, ita'ūm tūibit o'jojojo'iyū dak.

— Ijoce dinheiro ojuyjuy'uk osunuyiat ġu du sute? — io'e ip jewewebe.

⁹ — Ijoce osunuyiat teku — io'e ip pūġpūġpūġ.

— Ka'ūma. Ijoce osunuyiat ġu teku — io'e warara'acayū. — Ixe-buximat acā teku — io'e ip.

— Òn ma ijoce dinheiro ojuyjuy'uk oġuy — io'e ita'ūm tūibit. ¹⁰ — Apēn etate ġasū? — io'e ip cebe.

¹¹ — Aġokatkat oajēm okay — io'e ita'ūm tūibit. — Ibutet Jesus i — io'e. — Ka'wi o'ġu'a'a. O'yamuy weta be weta mu'ada am. “Eju juy Siloédi be,” i juk o'e owebe — io'e. — “Ecewedopawuy juy,” i dak — io'e. — Imēnpuye oju. Ocewedopawuy. Wetate oceu — io'e ita'ūm tūibit. — Wecoan put oce — io'e.

¹² — Poce omuy ixē Jesus? — io'e ip.

— Iye. Wetaybit ġu — io'e.

¹³ Gebuje Fariseuyū kay tuk'a etakobeayū ita'ūm tūibit o'tujowat.

¹⁴⁻¹⁶ — Apēn ecewetada ġasū? — io'e ip Fariseuyū ita'ūm tūibit pe.

— Ka'wi'a'a o'yamuy weta be — io'e. — Ocededopawuy. Wetate gasũ oce — io'e.

— Itadaat o'jekapik jebodoydoyap kabia be—Sábado bima — io'e ip Fariseuyũ. — Moisés ekawên tag̃ gu ite jekukum. Deus a'õbi gu ite e'em — i napa ma o'e ixeyũ Fariseuyũ.

— Ikêrêat mujurũgrũg'ukat gu itadaat! Apên kuka ikêrêat mujurũgrũg'ukat pe wuywebe i'e ba'oreat mubapuk put? — io'e warara'acayũ.

Imêneju pũg̃ tag̃ gu ip Jesus muwênuwên o'e Fariseuyũ. Wara'at tag̃tag̃tag̃ ma kawênwên ip o'e.

¹⁷ — Pãm ên? — io'e ip ita'ũm tũibit pe. — Ixe etadaat. Abu ixe exe? — io'e ip.

— Deus ekawên muwênuwên'ukat xeku — io'e ita'ũm tũibit.

¹⁸ Judeuyũ kukuk'ukayũ ibu'u ip o'e jetabut am ita'ũm tũibit a'õ kay. — Ita'ũm gu teku osunuy — io'e ip itabut'ũm puye.

Imênpuye ita'ũm tũibit ebay o'gudot ip, ixi dak. O'jekawên ip ceweju ip yajêm puje.

¹⁹⁻²⁰ — Ekpot tu iğ̃o? — io'e ip cebay be.

— Hm hm. Okpot iğ̃o — io'e cebay.

— Ita'ũm tu o'kap? — io'e ip.

— Hm hm, ita'ũm g̃oku o'kap.

— Apên tak o'jewetada gasũ? — io'e ip cebayũ be.

²¹ — Wetaybit gu bit apên xe'e o'jewetada iam — cebay o'e. — Wetaybit gu abu ixe o'gu'ada iam — io'e. — Iğ̃o eju ma juy epeyekawên — io'e ip Judeuyũ kukukayũ be. — Ite ma jewetadaap guwên eywebe. Bekit gu g̃oku — io'e ip.

²² Imên o'jede ip, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Judeuyũ kukukayũ juk o'e jebekitkit pe:

— “Jesus Deus emunaẽ,” i eyju e'em pima, eymuõmat gu kuka oce'e Deus eju kawênwênap'a be — i.

²³ Imênpuye iparara o'e ip Judeuyũ kukukayũ buxim. Imênpuye ixeyũ o'e:

— Bekit gu g̃oku — i. — Je'adaap guwên eywebe — i. — “Apên ece'ada?,” i juy epe'e cebe — io'e ip.

²⁴ Fariseuyũ waram ita'ũm tũibit o'tojocat jewekay.

— Deus etabutpe wuyju nuynuy — io'e ip. — Imênpuye icêmãn ma juy ece — io'e ip Fariseuyũ. — Etadaat ikêrêat mujurũgrũg'ukat — io'e ip napa ma. — Ocetaybit iboam — io'e ip.

²⁵ — Wetaybit gu ikêrêat kuğ̃ xe'e ixe iam — io'e ita'ũm tũibit. — Wetaybit wetate gu ojop iam. Gasũ bit wetate ma oce — io'e.

²⁶ — Apên sute o'e ewebe? — io'e ip. — Apên etada? — i waram o'e ip.

²⁷ — Kuy juk iboap o'guwênuwên eywebe — io'e. — Eyju bit eyetabut gu wa'õ kay. Apên eyju dak waram wa'ĩjo pin eyxe? — io'e ita'ũm tũibit. — Ixe ebekitkiyũm pin paxi eyju dak? — io'e cebe ip.

²⁸ — Ap! Ixe ebekitkiyũm pin gu oceju! — io'e ip. — Ekawênkêrê jĩjã ocexe! — io'e ip.

Oitakomãn ip ita'ũm tũibit kay. O'gukorêm cĩcã ip.

— Ên ma ite ebekit — io'e ip. — Oceju bit Moisés ebekitkit — io'e ip. ²⁹ — Ocetaybit Deus a'õbi Moisés e'e'uk osunuy iam. Ocetaybit gu abu a'õbi sute e'em iam — io'e ip.

³⁰ — “Abu-a'õbi sute e'em?” i eyju e'em — io'e. — “Deus a'õbi ite wetada,” i õn pit e'em — io'e. — Iboap iwaru jĩjã oxe — io'e. ³¹ — Wuyetaybit Deus ikêrêat mujurũgrũg'ukat ekawên a'ĩjojom gu ibuywat am iam. Jebikuyap tag̃ jekuku'ukat ekawên a'ĩjojom pit ibuywat am. Jebuyxim jekukat ekawên a'ĩjojom Deus. ³² Ka'ũma ma teku ita'ũm o'kap'iat o'sutada iap

awëğ o'yawëğtobuxik. Kuyje dak iboap awëğ o'yawëğtobuxik gu — io'e. — Gasũ bit Jesus wetada — io'e. ³³ — Deus a'õbi'ũm pima, iba'ore kajuk o'e cebe wetada am. Deus a'õbi ma ite wetada — io'e ita'ũm tũbit.

³⁴ — Warara'acat podi ma ikërëat kuğ ên! Eta'ũm ekap ikërëat kuğ cĩcã buye! — io'e ip napa ma. — Ên tu ocemutaybin pin? Ejëm cuy ocexewi! — io'e ip. — Ejëm cuy Deus eju kawënwënap'a bewi! — io'e ip. — Waram cuy eõm gu ijop'a be — io'e ip.

O'ğujëm ip itakoma ita'ũm tũbit kay buye.

³⁵ Gebuje Jesus ita'ũm tũbit o'tobuxik. O'tobuxik Fariseuyũ be ixë mujëm iap awëğ tobuxik puje. O'jekawën cewēju.

— Tapu, ên pit tu etabut Deus ipot kay? — io'e Jesus.

³⁶ — Abu sute, Kariwa? — io'e ita'ũm tũbit. — Ixë juy eğubapuk omutabut am — io'e.

³⁷ — Ixë jojom ên ġasũ—eweju kawënwënat cocom — io'e. — Õn ma ixë — io'e Jesus.

³⁸ O'jëğ'aecõğcõğ Jesus wap Jesus ya'õbuyxi cexe buye.

— Kariwa, wetabut oce ekay ġasũ bit — io'e.

³⁹ — Pũğpũğ ipi dağayũ'in cũğ ma Deus xe wedot puye. Okay itabucayũ cũğ ma cexe. Itateayũ buxim ip — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ikërë cexe. Itabut'ũmayũ ikërë cexe — io'e. — “Wetaybitsũ mabuk Deus ekawën. Imënpit wetaybin pin cĩcã,” i'e'em warara'acayũ. Guyjom ixeyũ itabut je'e okay — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit te'e ma e'em “Wetaybit Deus ekawën,” i. Itabut gu je'e ip okay. Ita'ũmayũ buxim ip — io'e.

⁴⁰ — Te'e ma du oceju e'em “Ocetaybit Deus ekawën,” i? — io'e ip Jesus pe, pũğpũğ Fariseuyũ'in.

⁴¹ — “Ocetaybitsũ ma Deus ekawën. Imënpit ocetaybin pin cĩcã,” i ey'e buje, ikërëat kuğ gu kajuk epe'e Deus xe. Imënpit te'e ma eyju e'em “Ocetaybit cĩcã Deus ekawën,” i. Imënpuye ikërëat kuğ eyju cexe — io'e Jesus.

10

¹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën adeayũ be. Ovelha ekawën o'ğuwën cebe ip.

— Icëmãn õn e'em eywebe — io'e. — Ovelha ekorara be iõm pinat, xĩntabi be gu õmõm pima. “Teku ovelha bu pin,” i wuyju e'em. “Teku ovelha dujupa'um'um'ukat,” i wuyju e'em — io'e Jesus. ² — Ovelha kukuk'ukat pit korara exĩntabi be õmõm — io'e. ³ — Korara exĩntabi wiwi'ukat xĩntabi muywekweğ ovelha kukat õm âm. Ovelha jekukat a'ĩjojom. Ikukat jeõhõ nomuwãwãm ibuten e'em. Jeõhõ mujëmjëm akiju korara exĩntabi be jekorara bewi — io'e. ⁴ — Imujëm puje cucum jeõhõyũ wap. Ovelha jekukat nomuju cucum jekukat a'õm itaybit ip puye. ⁵ Wara'acat nomuju bit taobu'u ip cum. Itaybit gu ip wara'acat a'õm. Jekukat a'õm acã itaybit ip. Wara'acat puxim pit jenapõnpõn ip itaybit'ũm ya'õm puye — io'e Jesus.

⁶ Ovelha ekawën o'ğuwën Jesus. Xepxep pe o'jekawën. Ovelha muwënuwën pima, jekay itabucayũ dak o'ğuwën. Imënpit cekawën pa'arëm o'e cexe ip—adeayũ xe.

⁷ Waram Jesus o'jekawën cebe ip.

— Icëmãn õn e'em eywebe — io'e. — Xĩntabi dağ ovelha õmõm korara be. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma. Imënpuxim soat em ağ õn okay itabucayũ kay — io'e Jesus. ⁸ — Ovelha itaybit gu dujupa'um'um'ukat a'õm. Imënpuxim okay itabucayũ itabut gu icëm'ũma wuymutaybitbin'ukayũ ekawën kay. Wajëm awap osodot'iayũ icëm gu wuyjuyũ o'ğutaybitbin — Jesus o'e. ⁹ — Xĩntabi dağ ovelha õmõm korara be. Cëmcëm ip jexat kudadam.

Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! Imēnpuxim wuyjuyũ okay itabun puje soat em aḡ òn ixeyũ kay. Abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! — io'e Jesus. ¹⁰ — Tujupa'um'um'ukat ma ajēmjēm ovelha dujupa'um am, ixeyũ aoka am tak. Òn pit ojot ijodiat aḡuymuisun am. Okay itabucayũ yaḡuyisum jekukum. Ojot ixeyũ mucokcok am — io'e. — Okay itabucayũ icokcok cĩcã — io'e. ¹¹ — Okay itabucayũ kuḡ òn xipan ikukat jeõhõ kuḡ xipan iap puxim — io'e. — Ovelha kukat puxim òn. Obu'u ḡu we'ũ am warara'acat pe okay itabucayũ aokaap puxim — io'e. ¹² — Ovelha kukukat a'õbuywatwat'ukat ikukukat ḡu. Dinheiro bu am acã kapikpiḡ. Ovelha iwat ḡu—ibuywatwat'ukat acã. Ovelha iwatiwan kak ajēm puje. Jenapõnpõn kak puxim iparara buye. Kak ovelha bubum. Ovelha muwatwan soat taḡ. ¹³ — Ibuywatwat'ukat jenapõnpõn dinheiro bum acã kapikpiḡ puye. Ibu'u ovelha kuḡ, cexe ikukpin'ũm puye. ¹⁴⁻¹⁵ Ovelha kukukat puxim òn—xipacat puxim — Jesus o'e. — Wetaybit webay. Webay dak itaybit òn. Imēnpuxim òn tak wetaybit okay itabucayũm. Ixeyũ dak itaybit òn — io'e. — Obu'u ḡu we'ũ am okay itabucayũ e'ũap puxim — io'e Jesus. ¹⁶ — Soat ḡu ovelha pũḡ ekorara be. Imēnpuxim soat ka daḡacat itabut je'e okay — io'e Jesus. — Wa'õ kay je'e ip kũyjobit. Pũḡ taḡ ma ip jeku — io'e. — Soat ixeyũ kukan oḡuy — io'e Jesus. ¹⁷ — Oje'ũ okay itabucayũ e'ũap puxim. Waram ḡuto òn pit ocetaiit we'ũ buje. Imēneju webay xe okukpin cĩcã obu'u'ũm puye we'ũ am — io'e. ¹⁸ — Obu'u we'ũ am pima, iba'ore kajuk o'e warara'acat pe bit oaoka am. “Ece'ũ” i juk o'e webay owebe. “Waram ḡuto etait ece'e,” i dak. Wukpiwatpi ma oje'ũ, webay ukpiwatpi dak. Wukpiwatpi ma waram ḡuto wetait oce'e, webay ukpiwatpi dak — io'e Jesus.

¹⁹ Imēneju pũḡ taḡ ḡu ip Jesus ekawēn o'ḡuwēn—wara'at taḡtaḡtaḡ ma Judeuyũ kukukayũ.

²⁰ — Ibiõḡbuk kērēat kuḡ tekũ — io'e ip napa ma ade ixeyũ'in. — Imēnpuye yukpidapi — io'e ip napa ma. — Apēnpuye dak eyju ixē a'ĩjojom? — io'e ip.

²¹ — Ibiõḡbuk kērēat kukat pit imēn cekawēn pa'ore! — io'e warara'acayũ bit. — Apēn kuka ibiõḡbuk kērēat kukat ita'ũmat o'sutada? — io'e ip Jesus pe jededem. — Iba'ore itada am ibiõḡbuk kērēat kukat pe — io'e ip.

²²⁻²⁴ Waram pima Judeuyũ kukukayũ o'ju Jesus kay. Jerusalém ka beayũ peta muḡēḡēm ip osodop Judeuyũ. Peta muḡēḡēm ip osodop apēn kuyjeayũ Deus eju kawēnwēnap'a o'yamudim iap kay ḡebum am. Ihi bima peta mujurũḡrũḡ'uk osodop ip. Jesus Deus eju kawēnwēnap'a etaybu daḡ cũḡcũḡ o'e—Salomão emuamuy'a etaybu daḡ. Oajēm ip Jesus kay Judeuyũ kukukayũ. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ēn tu Cristo—Deus emunaē? — io'e ip. — Ibaḡuḡ cuy eḡuwēn ocewebe — io'e ip. — Ade kabia emuwēnap wiwim ocesop — io'e ip. — Iba'arēm acã ěn kawēnwēn ocewebe. Ēn Deus emunaē bima, Cristo bima, ibaḡuḡ cuy eḡuwēn ocewebe — io'e ip.

²⁵ — Kuy juk adi ocevemuwēnuwēn eywebe—ade em ma — io'e Jesus. — Imēnpit eyetabut ḡu wa'õ kay — io'e. — Webay a'õbi wa'õbacaap ojomõḡmõḡ eyetabutpe — io'e. — Teku Deus emunaē iap mubapukpuḡ oḡuy eywebe — io'e. ²⁶ — Imēnpit eyetabut ḡu wa'õ kay, okay eyetabut'ũm puye — io'e. ²⁷ — Okay itabucayũ kũyjobit wa'õ kay ovelha jekukat a'õ kayap puxim — io'e Jesus. — Wetaybit ixeyũ e'eam. Wekawēn taḡ jekukum ip ovelha jekukukat a'õm itaybicap puxim — io'e. ²⁸ — Ixeyũ aḡuymuisusun òn. Warara'acayũ bit ixeyũ ju'uk ḡu obu'i bewi—pũḡ tak ka'ũma. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje — io'e. ²⁹ — Webay ixeyũ o'ḡutabun okay weõhõyũ buximayũm. Warara'acat podi ma ja'õbacaap kuḡ webay. Abu-be ixeyũ uk put webay bui

bewi—weōhōyū uk put? Ka'ūma be ma! — io'e. ³⁰ — Jawa'ōca jojo'i oceju webay eju — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje, waram wita'a o'yabu ip Jesus abuḡ ojuy am Judeuyū kukukayū.

³² — Webay a'ōbi juk adi wa'ōbacaap ojomōḡmōḡ eyetabutpe—ade ma — io'e Jesus. — Apēnpuye dak eyju wabuḡ ojuy wita'am? — io'e Jesus.

³³ — “Ekērē Deus xe, juk adi a'ōbacaap ejomōḡmōḡ puye,” i'ūmḡu oceju e'em ewebe — io'e ip. — “Ekawēnkērē Deus xe,” i acā oceju e'em ewebe — io'e ip. — Ēn ijodiat acā. Imēnpit “Oceju jewa'ōca jojo'i ma webay eju,” i napa ma ēn e'em — io'e ip jetakoma pibun. — Imēneju abuḡ ojuy oceju — io'e ip Jesus pe.

³⁴ — Imēn e'em Deus ekawēntup:

Eyju dak Deus a'ōbiayū — io'e Deus kuyje, i. Deus kuyje o'e “Deus a'ōbiayū eyju” i jekawēn muwēn ām taēhē'ibiyū be — io'e. ³⁵ — Deus ekawēntup napa ḡu e'em—pūḡ em tak ka'ūma. Icēmān e'em. Wuyetaybit iboam — io'e Jesus Judeuyū kukukayū be. ³⁶ — Ōn ma Deus cuk onaē ijodiat taxiyo am. Ōn ma ixē omudot — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju napa ma e'em “Ekawēnkērē Deus xe,” i, “Jewa'ōca jojo'i oceju webay eju,” i ōn e'em puye? — io'e Jesus. ³⁷ — Webay a'ōbi'ūm pima, eyetabun ḡu juy epesop okay — io'e. ³⁸ — Wekawēn coco am eyetabut'ūm pima, eyetabun cuy epesop wa'ōbacaap mōḡmōḡap coco am — io'e. — Eyetabun puje “Jesus ya'ōbaca cebay a'ōbacaap co'i,” i epe'e — io'e.

³⁹ Imēneju Jesus daomūn ojuy ma'ḡuto ip Judeuyū kukukayū. Jesus pit o'jenapōn jenaomūnap puxim.

⁴⁰ Wara'at ka kay o'ju Jesus. Toktek. Jordāodi waram o'timudek. Jay. Oajēm João Batista be adeayū mubatisasan osunuy iatka kay. Wīnābu osunuy.

⁴¹⁻⁴² Gebuje ade ibo ka watwat o'tabun Jesus kay—Jordāodi wīnābuayū.

— João Batista ma wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk ḡu — io'e ip adeayū jewewebe. — Imēnpit ixē aḡokatkat muwēnuwēn'uk osunuy ocewebe. Icēmān João ixē o'ḡuwēnuwēn — io'e ip.

Imēnpuye Jesus kay itabut o'e ip adeayū.

11

¹ Lázaro iwātaxipi o'e. Maria kipit iwātaxipi o'e—Betânia ka beat. Imēnpuye iixīyū Lázaro wātaxipiap awēḡ o'yawēḡmuju Jesus kay. Betânia ka watwat osodop ip—Maria, Marta dak, Lázaro dak.

² Guyjom ixē Maria wuykukukat i o'suimude'on tide'oatim. Ixe o'suimupuruk jadam. Imēn o'e jexe Jesus ikukpin cīcā buye.

Yawēḡtujowacat oajēm Jesus kay. Jay.

³⁻⁴ — Kariwa — io'e Jesus pe. — Lázaro iwātaxipi jījā — io'e. — Exe ikukpinat iwātaxipi o'e — io'e.

— Kuy wetaybit — io'e Jesus. — Iwātaxipi jījā opop — io'e. — Ce'ū buje dak jeedop ḡu ce'ū'ūayū xe. Guyjom adeayū je'e “Deus soat podi ma ya'ōbaca; soat podi ma idip,” i — io'e. — “Deus ipot tak ya'ōbaca—soat podi ma ya'ōbaca,” i je'e ip — io'e Jesus.

⁵ Jesus xe Marta ikukpin cīcā osunuy. Maria dak ikukpin cīcā osunuy, Lázaro dak. ⁶ Inaka Jesus xepxep xet osunuy jenuyap ka be iwātaxipiat awēḡ tobuxik puje. O'ju ḡu buk Lázaro kay. Xet. Xet.

⁷ Gebuje Jesus o'jekawēn 12 beayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

— Ga'a bukto accepit Judéia eipi kay waram — io'e.

8 — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Iboceat abuḡ ojuy ḡaxĩn ma wita'am—Judeuyũ kukukayũ. Waram tak tu iboce eju pin? — io'e ip Jesus pe.

9-10 — Hm hm — io'e. — Wekapik put mabuk owebe. Pũḡ kabia be doze hora kabiaham wuyju — io'e. — Ixima be cũḡcũḡat kuka o'at kabiook puye. Kabia daḡ cũḡcũḡat pit kuka o'at ḡu kaxi imukabiaham puye. Imēnpuxim Deus bikuyap taḡ jekuku'ukat je'ũ ḡu jekapikap mu'ũm'ũm pima. Ga'a aju. Oaokam ḡu buk ip, we'ũap kabia oajēm ḡu buk puye — io'e.

11 Waram Jesus o'jekawēn ceweju ip—doze beayũ eju.

— Wuybure, Lázaro opop ixet — io'e—Jesus o'e. — Ōn pit cum ixē muwurũḡãm — io'e.

12 — Kariwa — io'e ip. — Ixet pima, kuka o'je'ada — io'e ip.

13 Jesus itaybit o'e Lázaro'ũm oe'ũ iam. Imēnpit — Lázaro ixet — io'e cebe ip. Imēnpuye tũybe Lázaro ixet iãn o'e ip 12 beayũ. 14 Imēnpuye Jesus ibapuḡ o'jekawēn cebe ip.

— Lázaro'ũm oe'ũ — io'e.
Imēn o'e ixeyũ mutaybit am.

15 — Oju ḡu cekay ce'ũ awap — io'e. — Gasũ bit wa'õbacaap oḡubapuk eywebe eymutabun am okay. Wa'õbacaap kay eyetabut cĩcã bima, ocokcok oḡuy. Ga'a aju ixē'ũm kay ḡasũ bit — io'e doze beayũ be.

16 — Ga'a wuyju dak aju ceweju. Āḡ itakomaayũ wuyju dak wuyaoka Jesus aoka buje — io'e Tomé—jebureyũ be o'e, xepxem ikap'ibit.

O'ju ip Lázaro'ũm com.

17-18 Jesusyũ oajēm Betânia ka xe. Betânia ka Jerusalém ka etako o'sukadop. Ebaḡũḡ kilometro o'sukadop Jerusalém ka bewi. Lázaro'ũm kay yajēm awap oe'ũiap awēḡ o'yawēḡtobuxik Jesus.

— Lázaro'ũm o'ḡuõm ip witabikũy be — io'e ip Jesus pe. — Ebadipdip xet omuy ikũy be — io'e.

19 Lázaro'ũm ixĩtyũ mudiu ip o'e—Marta, Maria dak. Ade ibureyũ ixeyũ muḡuycũḡap mu'ũm ojuy ip o'e. 20 Jesus omuyku iap awēḡ Marta o'yawēḡtobuxik.

Gebuje Marta o'ju Jesus dopabe. Jesus e daḡ mabuk oeku. Maria bit jeduk'a be osunuy. 21 Jay. Oajēm Jesus kay.

— Kariwa — io'e Marta. — Ēn ijoce bima, okipit'ũm kajuk oe'ũ ḡu — io'e.

22 — Imēnpit Deus emujoojuyjuy je'ḡũm ewebe. Wetaybit iboam. Deus eju okipit'ũm peam ekawēn puje, Deus jekawēn a'ĩjojo — io'e.

23 — Ekipit'ũm waram jeu ce'ũ'ũayũ xewi — io'e Jesus Marta be.

24 — Wetaybit ixē'ũm waram jeu iam — io'e Marta. — Waram wuyeu buje, ixē'ũm tak jeu—wuyebay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e Marta.

25 — Ōn ma ce'ũ'ũayũ mutaicit'ukat — io'e Jesus. — Wa'õbi ce'ũ'ũayũ waram ḡuto jetait — io'e. — Okay itabucat e'ũ buje, waram ḡuto jetait. Soat em jeedop ip itait Deus xe — io'e Jesus. 26 — Okay itabucat ce'ũ'ũayũ xe ḡu jeenuy—Deus xe acã. Etabut tu iboap kay? — io'e Jesus Marta be.

27 — Hm hm, wetabut, Kariwa — io'e. — Ēn Deus emunaē oxe — io'e. — Deus ipot ēn — io'e. — Ocemumuwiwi ēn. Wetabut iboap kay — io'e Marta.

28 Jesus eju jekawēn epere buje, Marta o'jepit jekibit tomuwããm. Ya'õapĩn ma Maria o'tomuwã uk'a beacat pe ja'ĩjojoap puxim.

— Tũ'ũ — io'e. — Ejot puk — io'e. — Wuyekariwa omuyku jexem — io'e. — E daḡ omuyku — io'e. — Enomuwãwãm — io'e jekibit pe, Maria be. — Ejot puk — io'e.

²⁹ Maria o'ju Jesus dopabe e dağat topabe. ³⁰ Jesus ağoka be oexe ğu mabuk. Wũy mabuk oeku. E dağ mabuk oeku. Marta be jedopabijukap pe mabuk osunuy. ³¹ Judeuyũ o'ju Maria nomuju—Lázaro'ũm duk'a beacat—iixĩt muğuycũğap mu'ũm ojuyayũ. Ixeyũ etabixewi Maria o'jẽm jeduk'a bewi. Imẽnpuye o'jẽm ip ixex nomuju. Tũybe ite witabikũy be cum wa am iãn o'e ip. ³² Jay. Maria oajẽm Jesus kay. O'jẽğ'aecõğcõğ cevap.

— Kariwa — io'e. — Ën ijoce bima, okipit'ũm kajuk oe'ũ ğu — io'e Maria.

³³ Maria o'tõn. Maria eju yajẽm'ibiyũ dak wawa osodop ip Lázaro'ũm cocom. Jesus iğuycũğ cĩcã o'e wawaayũ jojom. Tadaybotbot cĩcã ip cexe o'e wawaayũ.

³⁴ — Poce ixex'ũm epeğũm? — io'e Jesus.

— Kariwa, ejot puk — io'e ip. — Ejojo buk — io'e ip.

³⁵ Jesus o'tõn ğebuje bit. Ah. Wa. Imẽnpuye:

³⁶ — Ak'i cekay — io'e ip Judeuyũ. — Lázaro'ũm ikukpin cĩcã osunuy cexe — io'e ip.

³⁷ — Ita'ũm tũibit o'sutadada tekũ — io'e warara'acayũ ixeyũ'in. — Iba'ore ğu du juk o'e cebe Lázaro mu'ada am ce'ũap puxim? — io'e ip jewewebe.

³⁸ Ğebuje Jesus o'ju witabikũy kay—Lázaro'ũm muõmapkũy kay. Iğuycũğ cĩcã o'e. O'ju Marta eju, Maria eju, Lázaro'ũm cocoayũ eju dak. Yaboğat'a o'yanuy wita'a ikũy nomudip'am. Ikũynomudip cem osunuy.

³⁹ — Ikũynomudip'a juy epeyamuwede — io'e Jesus.

— Kariwa, eyamuwedeat ğu juy — io'e Marta. — Iğẽm xeku opop. Ebadipdip xet opop witabikũy be — io'e.

⁴⁰ — “Okay etabut pima, Deus ja'õbacaap kuka o'jomõğ etabutpe,” i kuy oce ewebe — Jesus o'e. — Etahun cuy eğuy — io'e.

⁴¹ Ikũynomudip'a o'yamuwede ip ikũy etako bewi. Jesus o'jekawẽn Deus eju.

— Bay — io'e. — Soat em ãn wa'ĩjojom — io'e. — Imẽnpuye “Ën xipat cĩcã,” i õn e'em ewebe — io'e Jesus jebay be. ⁴² — Bay, soat em wekawẽn cocom ãn — io'e. — Eweju õn kawẽnwẽn ijoceayũ be wa'ĩjo am—ixeyũ mutabut am tekũ Deus emumudot iap kay — io'e Jesus Deus pe, jebay be.

⁴³ Jebay eju jekawẽn epere buje, Jesus ya'õberen o'jewãwã Lázaro'ũm kay.

— Lázaro, ejẽm cuy! — io'e.

⁴⁴ Ce'ũ topibit o'jetait waram. O'jẽm witabikũy bewi. Soat tağ ijebit tağ imũnmũn mabuk oeku pağõm. Yamũnmũn mabuk oeku.

— Eju'uk cuy pağõ cebewi — io'e Jesus.

O'ju'uk ip pağõ.

⁴⁵ Imẽneju oitabun ip Jesus kay Judeuyũ ma—Maria ejuacayũ ma—adeayũ—Jesus Lázaro'ũm o'ğutait iap o'jojõjo'iyũ ma. ⁴⁶ Warara'acayũ bit o'ju Fariseuyũ kay.

— Jesus Lázaro'ũm o'ğutait waram — io'e ip Fariseuyũ be.

⁴⁷ Ğebuje paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip Fariseuyũ eju, jewãwẽwẽ'ukayũ eju dak. O'jewãwẽ ip jeweweju.

— Apẽn kuka dak ace Jesus pe? — io'e ip jewewebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ adeayũ etabutpe. Imẽnpuye ade itabut cekay — io'e ip. ⁴⁸ — Apẽn kuka dak ace cebe ja'õbacaap mõğap puxim? — io'e ip jewewebe. — Apẽn kuka dak ace adeayũ be jetabucap puxim? — io'e ip. — Itabut puje ip Jesus pe jekukukan je'e ip. Jesus pe jekukukan pima, Roma ka kukat jebekitkit kuka o'ğudot wuykay — io'e ip. — Wuyka kuka ip o'sukamu'ũm. Deus eju kawẽnwẽnap'a dak kuka ip o'yamu'ũm. Soat ka dağ kuka ip wuymuypõğpõğpõğ. Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ğu kuka ajeku — io'e ip jewewebe.

⁴⁹ Caifás o'jekawēn warara'acat eju—jawēwē'ukayū eju. Ixe Caifás paīyū kukukat osunuy ixe koato be.

— Eyetaybit'ūmān! — io'e Caifás jewēju jewawēwē'ukayū be. ⁵⁰ — Cūg ma ixe aḡokatkat e'ū ām. Xipat kuka o'e pūg pe aḡokatkat pe je'ū ām soat e'ūap tieg—wuye'ūap tieg — io'e—Caifás o'e.

⁵¹ Deus ibikuy osunuy Jesus e'ū ām soat e'ū'ūap puxim. Caifás pit itaybit ḡu osunuy imēn Deus ibikuy iam.

— Xipat kuka o'e pūg pe aḡokatkat pe je'ū ām soat e'ūap puxim—wuye'ūap tieg — i juk o'e itaybit ḡu ma'ḡu.

Caifás jaḡuy daḡ ḡu imēn o'e—Deus aḡuy daḡ acā. ⁵² Ixe je'ū Judeuyū e'ū'ūap tieg. Warara'acayū e'ū'ūap tieg tak je'ū. Je'ū Deus ebekitkiyū be pūg taḡ ma jeku am. ⁵³ Imēneju apēn paxi Jesus aceyaoka iam jekawēnwēn oekuku ip jeweweju Judeuyū kukukayū.

⁵⁴ Imēnpuye Jesus ibapuḡ ḡu oeku Judeuyū kukukayū etabun Judéia eipi daḡ. O'jēm ibocewi. Wara'atka be o'ju—Efraim ka be. Ibo ka uk'a'ūmat xe o'sukadop. Iboka be osunuy doze beayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

⁵⁵ Ade Judeuyū o'ju Jerusalém ka kay. Peta muḡēm ip o'ju. Iḡo epeta bima apēn Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ḡebūm ip osodop. Soat ka daḡwi o'ju ip Jerusalém ka kay. Peta muḡē awap o'ju ip jewemuisun am jebabi daḡ.

— Jewemuisun puje, xipat acesop Deus xe — io'e ip jewewebe.

⁵⁶⁻⁵⁷ Paīyū kukukayū o'jekawēn peta muḡēḡēayū eju—Fariseuyū dak.

— Poce Jesus nuyām eyetaybit pima, epeḡuwēn cuy ocewebe — io'e ip. Iboam o'e ip Jesus daomūn ojuy buye. Imēnpuye Jesus ajēmap wiwim cīcā osodop ip adeayū.

— Jesus omuyku du peta kay? — io'e ip jewewebe. — Omuyku ḡu xe'e? — io'e ip. Deus eju kawēnwēnap'a be o'jekawēn ip jewewebe adeayū—yaboḡat'a be.

12

¹ Jesus waram o'ju Lázaro kay—waram ḡuto o'jetait'iat kay. Betânia ka be osunuy Lázaro. O'ju peta muḡē awap. Seis kabia kuka Páscoa epeta ip o'ḡuy'at. Oajēm doze beayū eju. ² Marta puybit mōḡmōḡ o'e Jesus pe i'o am, doze beayū be dak. Lázaro jekōnkōn o'e Jesusyū eju.

³ Gebuje Maria tide'oati o'tibu. Ti'ade o'tibu. Nardo i tibutet osunuy. Tiwekoykeyati ḡu o'tinuy—nardodi acā. Tideiboḡ cīcāati o'tinuy. Puy. O'suiabi Jesus i. O'suisup jadam. Tide'okuati o'tinuy. Soat taḡ o'e uk'a yabi de'o. De'oooh. Imēn o'e Maria ma. ⁴ Judas Iscariotes pit Maria o'ḡukorēm—Simão ipot. Ixe Judas doze beayū'in osunuy. Ixe Judas Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be ḡuyjom Jesus aoka am cebe ip. Ixe bit Maria o'ḡukorēm.

⁵ — Apēnpuye iḡodi o'tideida ḡu dinheiro bu am? — io'e—Judas o'e jebureyū be. — 300 dinheiro isurūḡat kuka tidei o'e! — io'e. — Tidei kajuk aḡūm ibubut'ūmayū be — io'e Judas Iscariotes. (Pūḡ dinheiro isurūḡat pūḡ kabia be wuyekapikaptei osodop).

⁶ Judas Iscariotes doze beayū edinheiro mūn kuḡ oeku. Imūn pewi i'uk'uk'uk osunuy jewebe ma.

— Apēnpuye dak o'tideida ḡu? — io'e dinheiro kay pin puye. Itabotaidabotbot ḡu osunuy ibubut'ūmat kay.

⁷ — Āḡ cuy Maria jeenuy kaba'ūm — io'e Jesus Judas pe. — Ijudi o'timuxipan we'ū awap ojebit mude'onaptim — io'e. ⁸ — Soat em eybubut'īn

iũm put epesop ibubut'ũmayũ be — io'e. — Owebe bit ka'ũma. Darem ma eyxe oğuy — io'e.

⁹ Gebuje ade Judeuyũ o'ju Jesus kay. Jesus Betânia ka be omuy iap awëğ o'yawëğcoco ip. Imēnpuye ip o'ju Jesus com. O'ju ip Lázaro jom tak—Jesus o'ğutait'iat com—waram o'jetait'iat com.

¹⁰⁻¹¹ Ade Judeuyũ oibu'un paĩyũ kukukayũ a'õ kay kũyjobit am. Jesus a'õ kay acã kũyjobit o'e ip Lázaro'ũm waram o'ğutait puye. Imēnpuye o'jewawë ip paĩyũ kukukayũ.

— Ga'a Lázaro ayaoka! — io'e ip.

¹²⁻¹⁹ O'jojoko'ibiyũ Jesus e'eap o'ğuwēnuwēn warara'acayũ be—Jerusalém ka beayũ be.

— Icēmān Jesus Lázaro'ũm o'tomuwā watabikũy bewi — io'e'e ip adeayũ be. — Icēmān Jesus waram Lázaro'ũm o'ğutait — io'e'e ip. — Jesus ma ja'õbacaap mōğmōğ — io'e'e ip.

Jerusalém ka be òm pasuğ pima Jesus jumento'it'it o'tobuxik. Deus ekawēn tağ e ojuy—kuyjeatup ekawēn tağ. Xik. Oabik jumento'it'it akpi jeje. Imēn e'em Deus ekawēntup—kuyjeatup:

Jerusalém ka watwat, eyğuyçũğçũğ ğu juy epesop, i. Eykukukat omuyku jexem eykay, i. Jumento'it'it akpi jeje omuyku jexem, i. Imēn e'em Deus ekawēntup. Imēnpuye Jerusalém ka be Jesus oajēm jumento'it'it akpi jeje Deus ekawēn tağ.

Gebuje Jesus kay o'ju Jerusalém ka beayũ. Ade ma ip o'ju, Jesus omuyku iap awëğ o'yawëğtobuxik puye. Kuy ip oajēm Páscoa epeta muğē ãm. O'ju ip Jesus dopabijuğ, Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ iap awëğ o'yawëğtobuxik puye. Namusudup o'tupupu ip. Jesus kay o'ju ip tup kukuğ. Imēn Judeuyũ ya'õbuyxiat tobedede'uk ip osodop kuyje.

— Deus xipacat cĩcã! — io'e ip Jesus pe. — Ĕn ma omuyku ya'õbi! — io'e ip. — Ĕn ma oceukukat—Israel naxeğebitbit kukukat! Deus cuy xipacat je'ğũm ewebe! — io'e ip Jesus pe.

Jumento'it'it akpi jeje Jesus oajēm Jerusalém ka be Deus ekawēntup pe ibararak iap puxim—kuyjeatup puxim. Iboap iba'arēm osunuy doze beayũ xe Jesus òm puje. Waram kabi be Jesus eu buje bit o'jeğebu ip iğodup peap ekawēn kay.

— Iğodup peap ekawēn puxim Jesus jumento'it'it akpi jeje oajēm Jerusalém ka be — io'e ip jewewebe. — Ixe juk ocemuju jumento'it'it tobuxik — io'e ip jewewebe.

Fariseuyũ bit o'e jewewebe:

— Ak'i juy epe'e! — io'e ip. — Soat ma cekay itabut — io'e ip. — Te'e ma wuyju e'em adeayũ be “Ixe kay eyetabun ğu juy epesop,” i — io'e ip jewewebe.

²⁰ Gebuje Gregoyũ Jesus co pin o'e—Grécia eipi watwat. Adeayũ eju kuy oajēm ip Jerusalém ka be peta muğē ãm. ²¹ O'ju ip Filipe eju kawēn ãm. Ixe Filipe Betsaida ka bewiat osunuy. Galiléia eipi bewiat osunuy. O'ju ip Filipe be.

— Tapu — io'e ip Filipe be. — Jesus co pin oceju — io'e ip.

²² Filipe o'ju André mukũyjo am.

— Gregoyũ Jesus co pin — io'e Filipe André be.

Xepxem ip o'ju Jesus mukũyjo am. Oajēm ip cekay.

— Gregoyũ ejo pin — io'e ip Jesus pe.

²³ Gebuje Jesus o'jekawēn xepxepayũ be. Adeayũ etabutpe o'jekawēn ceweju ip.

— Soat waḡo ãn — io'e Jesus. — Gaxĩn ma oje'ũ. Guyjom pit waram ḡuto ocetaít. “Soat podi ma a'õbuyxi!” i je'e adeayũ we'ũap puye, waram ḡuto wetaicap puye dak — io'e Jesus. ²⁴ — Kadaida taida buje, ipi be atamõḡ — io'e. — Tamõḡ puje, tae'ũata jo'i tadop ipi be ma. Pũḡta ma tadop ipi be. Kadai aypan puje bit, ta'ade tadop kadai daḡ — io'e.

Imẽn Jesus o'jekawẽn je'ũãm, waram jetaicam tak, ḡuyjom ade tiwatwat itabut je'e okay iam tak.

²⁵ — “Ocebu'u jĩã ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima, “Ocebu'u jĩã oce'ũ ãm,” i dak, “Imẽnpuje ocekupinap taḡ acã oceju,” i dak, ace'ũ. “Ocebu'u ḡu ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima bit, “Ocebu'u ḡu oce'ũ ãm,” i dak, “Deus bikuyap taḡ acã oceku,” i dak, wuyaḡuyisum aceku ijodi. Soat em Deus xe acesop wuye'ũ buje dak — io'e Jesus. ²⁶ — Obikuyap taḡ jeku ojuyat kũyjobin cuy wa'õ kay. Obikuyap taḡ jekuku'ukat oxe ma jeenuy. Webay dak je'e cebe “Ën xipat oxe,” i — io'e Jesus.

²⁷ — Waḡuybabi'ũm cĩcã oce — Jesus o'e jewebe ma. — “Bay, obuywan ece we'ũap puxim,” i du oce webay be? — io'e jewebe ma. — Ka'ũma! Imẽn ḡu juy oce cebe. We'ũ ãm ma ojot ijodi — io'e jewebe ma. ²⁸ — Bay — io'e Deus pe. — Edipap cuy eḡubapuk soat pe ijodiat pe “Deus idip cĩcã” i'e am ip — io'e jebay be.

Deus o'jekawẽn kabi kadiwi ḡebu je bit.

— Odipap kuy oḡubapuk cebe ip — io'e jekpot pe—Jesus pe. — Gasũ adeayũ e'em owebe “Soat podi ma edip,” i. Waram tak oḡubapuk warara'acayũ be “Soat podi ma edip” i'e am owebe — io'e Deus.

²⁹ Adeayũ kacũḡcũḡ'i osodop iboce. Tũybe o'jexirikxirik iãn o'e ip pũḡpũḡ ixeyũ'in. Tũybe Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jekawẽn cebe iãn o'e ip warara'acat ixeyũ'in.

³⁰ Gebuje Jesus o'jekawẽn ijoceat eju.

— Ixe o'jekawẽn kabi kadiwi omukũyjo am ḡu—eymukũyjo am acã — io'e Jesus. ³¹ — Gaxĩn ma Deus je'e soat pe okay itabut'ũmayũ be: “Eyju ikẽrẽat kuḡ oxe,” i. Gaxĩn ma itabut'ũmayũ kukukat a'õbacaap o'gu'ũm. Abu-kukukan je'e? Ka'ũma ma! — io'e. ³² — Okay itakomaayũ omuyu korosa eju oaoka am — io'e. — Omuyu buje adeayũ itabut je'e okay — io'e Jesus ijoceat pe.

³³ Jesus iboam o'e imutaybin am ip osubamupaya ip korosa eju we'ũ ãm iam.

³⁴ — Moisés ekawẽntup e'em:

Cristo je'ũ ḡu—Deus emunaẽ, i.

Soat em itabẽḡ e'em, i.

Imẽn Moisés ekawẽntup e'em — io'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ. — Ën pit e'em “Soat waḡo ãn,” i, “Soat waḡo subamuyu ip ce'ũ ãm,” i dak. Deus emunaẽ du soat waḡo? — io'e ip Jesus pe.

³⁵ — Õn kabiaap puxim — io'e. — Ojot ijodiat mutaybin am Deus ekawẽn — io'e. — Darem ma ijodi oḡuy eymutaybinbin. Okay eyetabun cuy epesop eyetabun put pima. Eyetabun cuy epesop ipiatpi'ajojoap pe eyjuap puxim. Kabiok taḡ jekuku'ukayũ itaybit ḡu poma oceju iam. Imẽnpuxim itabut'ũmayũ itaybit ḡu ipiatpi'ajojoap kay oceju iam — Jesus o'e. ³⁶ — Õn eyxe bima, eyetabun cuy epesop okay — io'e. — Eyetabun puje webekitkiyũm epesop. Kabia daḡ jekuku'ukayũ buximayũm epesop. Ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ũḡ ḡu epesop. Eyaḡuyisum epeku — io'e.

Jesus o'jẽm adeayũ xewi iboam e buje.

³⁷ Soat em ma Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'uk osunuy adeayũ etabun. Inaka ibu'u jĩã ip osodop jetabut am cekay. ³⁸ Imẽn cuk adi o'tupmubararak Isaías'ũm kuyje—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat'ũm:

Kariwa, kawẽn icẽmat muwẽnuwẽn ocekekuku adeayũ be, i. Imẽnpit itabut ġu ip o'e ocekawẽn kay, i. Soat podi ma a'õbaca ên iap iba'arẽm o'e cexe ip, i. Imẽn ibararak opop tup pe. Itabut ġu ip o'e Jesus kay apẽn kuyjeayũ Isaías'ũm ekawẽn kay itabut'ũmap puxim.

³⁹ Judeuyũ kukukayũ ibu'u o'e jetabut am Jesus kay, Isaías'ũm emudup-mubararaktup e'eap puxim o'jebapuk cebe ip puye. ⁴⁰ Imẽn Isaías'ũm ekawẽn:

Deus iteyũ adeayũ o'yağuyumubabi'ũm, i. Imẽnpuye itabut ġu osodop ip, Deus a'õbacaap co ma'ğũ ip, i. Itabut ġu osodop ip Deus ekawẽn co ma'ğũ ip, i. Ikẽrẽat mujurũğrũğap o'jepere ġu ip, i. Itabut ġu osodop ip Deus kay ixe be ikẽrẽat uk am cebewi ip, i.

Imẽn Isaías'ũm ekawẽn. ⁴¹ Isaías'ũm iboam o'e kuyje Jesus soat podi ma idip iam itaybit puye. Imẽnpuye Jesus o'ğuwẽnuwẽn.

⁴² Ade Judeuyũ kukukayũ oitabun ip Jesus kay. “Jesus kay ocetabut,” i'ũmğũ bit e'em oekuku ip Fariseuyũ buxim jeparara pibun. Jetabucap muwẽnuwẽn ġu ip oekuku Fariseuyũ be ixeyũ mujẽmap puxim Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi. ⁴³ Deus mucokcok pin ġu ip osodop—ijodiat mucokcok pin acã. Fariseuyũ mucokcok pin ip osodop.

⁴⁴ Gebuje Jesus o'jekawẽn adeayũ be.

— Okay itabucayũ omudocat kay dak itabut ip — io'e. ⁴⁵ — “Deus ipot teku” i'e'e'ukat “Deus o'ğudot ijodi,” i'e'em tak. ⁴⁶ Ijodi juk ojet Deus ekawẽn eymutaybin am. Okay itabucayũ ikẽrẽat mujurũğrũğ ġu. Yağuyisum jeku ip — io'e. — Kabiok tağ jekuku'ukayũ buxim ġu ip—kabia dağ jekuku'ukayũ buxim acã — io'e. ⁴⁷ — Wa'ĩjo buje, kũyjobit'ũm wa'õ kay bima, “Ikẽrẽat kuğ eyju Deus xe” i'ũmğũ õn pit e'em eywebe. Ijodi ojet “Ikẽrẽat kuğ eyju Deus xe” i'e am ġu adeayũ be. Adeayũ daxijo am acã ojet — io'e. ⁴⁸ — “Ikẽrẽat kuğ eyju Deus xe,” i õn ġu e'em okay'ũmayũ be, wa'õ kay'ũmayũ be dak. Warara'acat pit imẽn je'e ixeyũ be webay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e. — Deus acã “Ikẽrẽat kuğ eyju oxe,” i je'e ixeyũ be. Imẽn Deus je'e cebe ip wekawẽn tağ ġu ip puye — io'e Jesus. ⁴⁹ — Wa'õbi ġu juk adi ojekukuku — io'e. — Owebe webay e'eap acã juk adi oğuwẽnuwẽn eywebe. Wara'acat ġu oğuwẽnuwẽn eywebe. Iboap acã oğuwẽnuwẽn — io'e. ⁵⁰ — Deus ekawẽn tağ eyeku buje, eyağuyisum epeku ijodi. Deus xe epesop eye'ũ buje dak. Wetaybit iboam — io'e. — Owebe webay o'e'e iap acã õn e'em — io'e Jesus.

13

¹ Jesus jebekitkiyũ kay jĩã osunuy soat kabia ipi dağ pima. Jesus itaybit o'e ġaxĩn ma oje'ũ iam, ġaxĩn ma oceu webay kay iam tak. Eykukpin cĩcã oxe iap o'ğubapuk cĩcã jebekitkit pe je'ũ awap.

Páscoa epeta ajẽm pima, ² Jesus jekõnkõn o'e doze beayũ eju. Judas Iscariotes Jesus ùm ojuy o'e cekay itakomaayũ be. Ixe Judas Simão Iscariotes ipot osunuy. Ibiõğbuk kẽrẽayũ kukukat a'õbi Jesus ùm ojuy yaoka am. ³ Soat em Jesus itaybit osunuy webay soat ja'õbacaap o'jomõğ owebe iam. Deus xewi ojet iam tak itaybit osunuy. Gaxĩn ma ocepit Deus kay iam tak itaybit osunuy.

⁴ Je'ũap muwẽnuwẽn pima, kirik'ây, o'ây. Jesus o'ây mesa xewi. Jeekabek o'ju'uk. Kuruk. Toaya o'jat. Mũn. O'jomũn jekpu dağ. ⁵ Jeweju etaybitbinayũ i wuy am o'ju. Wa'e co'iat'a be idibi o'timõğ. O'suiwuy koapat i. O'suisup toayam. Perek. Wara'acat o'suiwuy. O'suisup. Perek.

⁶ Oajẽm Simão Pedro kay. Simão ibu'u o'e Jesus pe jeiwuy an.

- Kariwa — io'e Simão. — Ën tu wuiwuy? — io'e.
- 7 — Hm hm. Etaybit ġu buk apēnpuye paxi ite wuiwuywuy iam — io'e Jesus Simão be. — Guyjom pit etaybit ece'e — io'e.
- 8 — Ap! Wuiwuy ġu juy ece—pūġ em tak ka'ūma! — io'e Simão bit.
— Eiwuy'ūm pima, obuerm ġu eġuy — io'e Jesus.
- 9 — Kariwa — io'e. — Wuiat ġu esuiwuy — io'e. — Wa'a dak eyawuy — io'e.
— Oba dak — io'e Simão Pedro Jesus pe.
- 10 — Oajok'iat iokok ġu—iisu ma! — io'e. — Dao ġu jajok waram. Juiwuy acā — io'e. — Wuyjuyū bewi Deus pe ikērēat'uk puje, iisuat puxim ip. Deus kuy ikērēat o'ju'uk eywebewi. Pūġ pewi bit ka'ūma. Ite ikērēat kuġ mabuk jewebe. Ixe iokokat puxim — io'e.
- 11 Jesus kuy itaybit o'e abu oūm ixeyū'in okay itakomaayū be iam. Imēnpuye:
— Pūġ pit ey'in ikērēat kuġ mabuk jewebe — io'e.
- 12 Ixeyū i wuy buje, Jesus jeekabek o'ġuōm waram. O'jepit ip mesa kay. Oabik ma'ġuto jeweju etaybitbinayū eju.
— Eyetaybit ġu du apēnpuye ōn eyeiwuywuy iam? — io'e Jesus. 13 — “Ën ocekukukat,” i eyju e'em owebe, “Ën ocemutaybitbin'ukat,” i dak. Cūġ ma eywebe iboam e'em — io'e. 14 — Ōn eykukukat. Eymutaybitbin'ukat tak ōn — Jesus o'e. — Inaka eyeiwuywuy oce warara'acat puywatwat'ukat co'i — io'e. 15 — Ōn eyeiwuywuy, eykukukat ma'ġu ōn. Eyju dak obuxim eybu'um ġu juy epesop warara'acat puywatwat am. 16 Eykukukat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ġu juy epesop warara'acat puywatwat am. Eymujuat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ġu juy epesop warara'acat puywatwat am — io'e. 17 — Ōn eykukukat. Inaka juk eyeiwuywuy oce. Jewebuywatwan cuy epesop obuxim. Jewebuywatwan pima, eycokcoġ epesop. 18 Soat pe ġu eywebe iboap muwēnuwēn ōn. Wetaybit cīcā wemunaēyū ekukuam. Pūġ ey'in oūm okay itakomaayū be waoka am. Imēn e'em Deus ekawēntup:
Obiwaġodada'ukat ma ikērēm cīcā okuk, i.
Imēn ibararak opop Deus ekawēntup pe. Gaxīn ma je'bapuk owebe iġodup ekawēn puxim — io'e.
- 19 — Iboap muwēnuwēn ōn eywebe waoka awap — io'e. — Imēġap ebapuk puje ibodi ma eyetabun epesop soat em wa'ō daġ ōn e'em iap kay — io'e.
- 20 — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Wenumujuyū kay itabucat okay dak itabut. Okay itabucat omudocat kay dak itabut — io'e Jesus doze beayū be.
- 21 Iboam buje, Jesus iġuycūġ cīcā o'e.
— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e jeweju etaybitbinayū be. — Ey'inat oūm okay itakomaayū be — io'e ibapuġ ma.
- 22 O'jeakakak ip jewewekay.
— Abu paxi kuka o'ġūm cekay itakomaayū be? — i'e'em ip jewewebe ma.
- 23 Doze beayū'inat xik'i osunuy Jesus tēġ ma—Jesus emumukukpinput.
- 24 Simão Pedro jebum o'jewēġwēġ Jesus tēġat pe.
— “Abu eūm ekay itakomaayū be?” i juy ece cebe — io'e.
- 25 Jesus tēġat wurūġ'i o'ju Jesus kay iboap muwēn ām cebe.
— Kariwa, abu sute? — io'e Jesus pe.
- 26 — Minka'o be pāo'a oyamuakōm — io'e Jesus. — Pūġ pe oyaūm. Ixe ma oūm okay itakomaayū be — io'e.
Kuruko. O'yabu. O'yamuakōm. Wūntok. Yadirem pima, o'yaūm Judas pe—Simão Iscariotes ipot pe.
- 27 Pāo'a bu buje, Judas Jesus kay oibu'un. Satanás a'ōkayan o'e.
— Dao ma juy ece e'e pinap taġ — Jesus o'e Judas pe.

28-29 Tÿbe Judas o'ju Jesus a'õbi wuyxat pum peta be wuyemumu'om iãn o'e ip pÿğpÿğ mesa watwatyÿ'in. Tÿbe Judas o'ju wuyedinheiro'in iÿm ãm ibubut'ÿmayÿ be iãn o'e ip warara'acayÿ ixeyÿ'in. Jesus ekawën pa'arëm o'e mesa watwat pe.

30 Pão'a o'yabu Judas. Kurukoh. O'jëm ġebuje bit. Warara'acat xewi o'jëm. Xerewun. Cÿh. Kabiok tağ o'jëm.

31 Judas cëm puje, Jesus o'jekawën onze beayÿ eju.

— Soat wağo òn — io'e. — Gaxÿn ma oje'ÿ. Odipap ġasÿ webay ġubapuk. Soat je'e "Jesus idip cÿcã," i. "Deus idip cÿcã," i we'ÿap puye — io'e. 32 — Owebe "Deus idip cÿcã" i'e buje, Deus tak e'em "Okpot idip cÿcã," i. Gaxÿn ma imën je'e — io'e. 33 — Bekitkit — io'e. — Ibun ġu oğuy eyxe. Okudadam epeku. "Ojuap kay eyju ba'ore epesop," i kuy oce Judeuyÿ kukukayÿ be — io'e. — Imën eywebe dak òn e'em — io'e. 34 — Wara'an ma òn jeymutaybin ġasÿ bit — io'e Jesus. — Eykukpin cÿcã juk adi epesop oxe. Imënpuxim cuy eyju dak eykukpin ma epewekuk — io'e Jesus. 35 — Eykukpin jewewekuğ pima, "Teyÿku Jesus ebekitkiyÿ," i je'e soat ijodiayÿ — io'e.

36 — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Poma ën cum? — io'e.

— ġasÿ eyju ba'ore ojuap kay — io'e Jesus. — Guyjom pit pesot okay — io'e.

37 — Kariwa — io'e ma'ğuto Simão. — Apënpuye oju ba'ore ejuap kay ġasÿ? Ekay jÿjã òn. Obu'u ġu we'ÿ ãm owebe epereap puxim. Warara'acayÿ "Jesus eju ejeku bima, jaokam oce'e," i'e'em pima dak, jeiwat ġu òn — io'e.

38 — Ebu'u ġu du e'ÿ ãm ewebe opereap puxim? — io'e Jesus. — Icëmãn òn e'em ewebe. Ebapÿğ em "Jesus ejuat ġu òn pit," i napa ma ece'e. Sapokay ede awap imën ece'e — io'e. — Gaxÿn ma napa ma imën ece'e — io'e.

14

1 — Eyağuykorereren ġu juy epesop — Jesus o'e onze beayÿ be. — Eyğuycÿğcÿğ ġu juy epesop — io'e. — Kuy eyetabut Deus kay. Okay dak cuy eyetabun epesop — io'e. 2 — Ya'ade opop webay ka be uk'a—ijodiacat dopdop'am — io'e. — Cum òn eydopdopap'a muxipan am. Icëmãn òn e'em eywebe. Icëm'ÿm pima, iboam kajuk oce ġu eywebe — io'e. 3 — Cum òn. Eydopdopap'a oyamuxipan eyajëmjëmap'am — io'e. — Eydakoy ocepit eydopdopap'a muxipan puje — io'e. — Onuyapka kay òn jeydujuxe. Onuyapka be epesop soat em — io'e. 4 — Eyetaybit poma òn cum iam — io'e Jesus. — Eyetaybit tak apën iboce epeju iam — io'e.

5 — Kariwa — io'e Tomé. — Poma eju? Ocetaybit ġu. Apën tak ocetaybit oce'e enuyap ka kay oceju am? — io'e Tomé.

6 — Okay itabucat mujujum òn webay nuyap ka be — io'e. — Okay itabucat mutaybitbin òn kawën icëmãn—Deus ekawën. Okay itabucat yağuyisum jekukum wa'õbi — io'e. — Abuyÿ je'ju webay kay? Okay itabucayÿ acã! Òn ma okay itabucat oğuju webay kay—warara'acat pit ka'ÿma — io'e. 7 — Eyetaybit abu òn iam pima, eyetaybit kuka juk epesop abu webay iam — io'e. — ġasÿ bit kuy eyetaybit webay e'eam, apën cuk adi ocece iap epejojo buye — io'e Jesus.

8 — Kariwa — io'e Filipe. — Ebay juy eğubapuk ocewebe. Wuyebay juy ejojoat ocewebe. O'e kuka ocewebe ixex jo am — io'e Filipe.

9 — Pÿğ xet ġu oğuy eyxe — io'e Jesus. — Eyetaybit ġu buk tu abu òn iam, Filipe? — io'e. — Abu òn iam itaybicat itaybit abu webay iam tak — io'e. — Apënpuye ën pit e'em "Ebay juy ejojoat ocewebe," i? — io'e. 10 — Pÿğ tağ ma oceju jekukum—òn, webay dak — io'e. — Filipe, eyetabut ġu du iboap kay? — io'e Jesus. — Wekawën muwënuwën'uk ġu oğuy eywebe—webay

ekawên muwênuwên acã — io'e. — Pũğ tağ ma kawênwên oceju—õn, webay dak. Wa'õbi ġu õn jekukum—webay a'õbi acã — io'e. ¹¹ — “Pũğ tağ ma oceju jekukum—õn, webay dak,” i õn e'em eywebe. Eyetabun cuy epesop wekawên kay. Wekawên kay eyetabut'ũm pima, eyetabun cuy epesop okay wa'õbacaap coco am — io'e. ¹² — Icēmãn õn e'em eywebe. Okay itabucayũ wekukuap puxim jeku. Owebe Ja'õbacaap mōgmōğap podi ma wa'õbacaap jomōğ ip, webay kay oju buje — io'e. ¹³ — Eyju e'em owebe “Ebikuyap tağ cuy ece owebe,” i bima, eyemuojuyjuy oğũm eywebe—soat oğũm eywebe — io'e. — Imēnpuye “Ka'ũmġu Deus co'iat xipacat,” i je'e soat ijodiacat. ¹⁴ Eyju e'em owebe “Ebikuyap tağ cuy ece owebe,” i bima, soat eyemuojuyjuy oğũm eywebe — io'e Jesus.

¹⁵ — Eyxe okukpin pima, kũyjobin cuy epesop wa'õ kay — io'e. ¹⁶ — Õn kawênwên webay eju. “Ibuywatwat'ukan cuy eġuju okay itabucayũ kay,” i oce webay be — io'e. — Ixe jebiõğbuk ġudot eykay eybuywatwat'ukan. Soat em ixe jeenuy eyxe. Icēmãn eymutaybitbin jeenuy. ¹⁷ Itabut'ũmayũ be iba'ore ixe ekawên kay kũyjobit am. Ixe e'eap iba'arēm cexe ip. Itaybit ġu ip ixe e'eam. Eywebe bit ixe nuynuy. Imēnpuye eyxe ixe e'eap ibapuk — io'e. ¹⁸ — Jeypere ġu õn. Ocepit eykay — io'e. — Eyağuyagepũğ ġu epesop — io'e. ¹⁹ — Gaxĩn ma Deus kay'ũmayũ ojo ġu. Eyju bit waram ojo. Eyağuyisum epeku, waram ġuto wetait puye — io'e. ²⁰ — Pũğ tağ ma õn jekukum webay eju. Eyju dak pũğ tağ ma jekukum oceweju. Oceju dak pũğ tağ ma jekukum eyweju. Eykay eybuywatwat'ukat ajēm puje, iboap iba'arēm ġu je'e eyxe — io'e. ²¹ — Wa'õ kay jĩjãayũ xe okukpin—wa'õ kay kũyjobicayũ xe. Webay xe dak ixeyũ ikukpin je'e. Oxe dak ikukpin cĩcã oce'e. Abu õn iam ixeyũ oğutaybin. Itaybit cĩcã je'e ip abu õn iam — io'e Jesus.

²² — Kariwa — io'e Judas — Apēn tak ěn iboam ocetaybin itabut'ũmayũ mutaybin'ũm pima? — io'e.

(Iscariotes ġu osunuy ixe Judas—wara'at Judas acã).

²³ — Wa'õ kay jeedop ip kũyjobin okayayũ — io'e. — Webay xe ixeyũ ikukpin je'e. Ojot ixeyũ kay webay eju. Soat em ixeyũ xe ocesop—õn, webay dak — io'e. ²⁴ — Okay'ũmayũ bit kũyjobit ġu wa'õ kay. Wa'õbi ġu õn iboap muwênuwên eywebe—webay a'õbi acã. Ixe juk omudot ijodi — io'e. ²⁵ — Iboap muwênuwên õn eywebe eyxe bima. ²⁶ Webay jebiõğbuk ġudot eykay. Obikuyap tağ ġudot. Ixe eybuywatwat'ukat. Ixe xipat cĩcãat. Soan ma eymutaybin jeenuy. Ade ma õn cuk adi eymutaybinbin oğuy. Ixe eybuywatwan jeenuy wekawên kay eyağuyba'ũmap puxim — io'e. ²⁷ — Itabut'ũmayũ be eyağuykorerenapmu'ũm pa'ore. Õn pit wağuykoreren ġu. Imēnpuye eyağuykorerenap oğũ'ũm. Eyağuykoreren ġu juy epesop ojuap kay. Eyğuycũğcũğ ġu juy epesop — io'e. — Eypararam ġu juy epesop — io'e. ²⁸ “Cum õn,” i juk oce eywebe — io'e. — “Waram tak eykay ocepit,” i juk oce. Iboap kuy epeya'ĩjojo. Webay kay õn cum. Wa'õbuyxi. Webay bit obodi ma ya'õbuyxi. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop cekay ojuap kay. Eyxe okukpin pima, eycokcoğ kuka epesop ojuap kay — io'e. ²⁹ — Oju awap iboap muwênuwên õn eywebe. “Icēmãn adi xeku o'e ocewebe,” i epe'e oju buje — io'e. ³⁰ — Gaxĩn ma Deus kay'ũmayũ kukukat omuyku — io'e. — Imēneju buk eyweju õn kawênwên darem. Ixe wa'õbacaap mu'ũm pin. Imēnpit itaybit ġu — io'e. ³¹ — Ga'a aju. Apēn webay o'e owebe iap tağ õn jekukum, oxe ikukpin cĩcã buye. Itabut'ũmayũ oğutaybin webay a'õ dağ õn jekukum iam — io'e.

15

¹ — Õn uvabune buxim — io'e Jesus. — Webay uvadip puxim. ² Okay itabu-

cayũ ibune'ĩcat puxim. Webay bikuyap tağ jekum ibu'u'uayũ ya'ũmatpune buxim. Ya'a'e'ũm pima ibune'ĩcat uk'uğ tip kukat. Imēnpuxim webay jebikuyap tağ jekum ibu'u'uayũ mujēmjēm itabucayũ xewi. Kadaidip iokokatpune xikxiğ ya'ade i'e am. Imēnpuxim webay itabucayũ mukũyjojom ixeyũ be ikērēat mujurũğap puxim. Ixeyũ mukũyjojom big ma jebikuyap tağ jeku am — io'e. ³ — Webay kuy ikērēat o'ju'uk eybewi, wekawēn kay kũyjobit puye — io'e. ⁴ — Mũğ'i juy epeku oweju — io'e. — Oweju jekukum pima, òn tak eyweju mũğ'i ojeku. Ibune'ĩcatpune uvabune be'ũm pima, kuka o'yajēm ğu uva'a. Imēnpuxim mũğ'i oweju eyeku'ũm pima, webay bikuyap tağ ğu epeku — io'e. ⁵ — Uvabune buxim òn — i waram o'e Jesus. — Eyju ibune'ĩcatpune buxim. Obikuyap tağ jekukum pima, xipan ma epeku Deus xe. Mũğ'i eyweju òn tak jekukum. Obikuyap tağ jekukum'ũm pima bit, ajo eye'e'eap xipat je'e Deus xe? Ka'ũma ma! — io'e. ⁶ — Mũğ'i oweju jekum eybu'u bima, apēn uvadip iwat ya'ũmatpune kukap puxim Deus tak jeykuk—ya'ũmatpune xikap puxim. Wũn. Ibune xik puje ibunekaraw e'em. Ibune e'ũatpune mu'awerorom uvadip kukat. Aweroh. Ibumemupikupiğ daxa be. Wũn. Pik. Hoğ. ⁷ Mũğ'i juy epeku oweju! Wa'ò dak juy kũyjobin epesop! Oweju eyeku buje, Deus soat epejoojuyiat je'ğũm eywebe — io'e. ⁸ — Deus bikuyap tağ eyju jekukum pima, soat ijodiat je'e webay be: “Ka'ũmğũ ejo'iat xipacat,” i — io'e. — Itaybit je'e ip eyju webekitkiyũ iam — io'e. ⁹ — Eyju eykukpin cĩcã oxe webay xe okukpinap co'i. Eycokcoğ cuy epesop Jesus xe ocekukpin iap kay ğebum. ¹⁰ Webay a'ò kay òn kũyjobit. Imēnpuye ocokcok soat em webay xe okukpin iap kay ğebum. Imēnpuxim wa'ò kay kũyjobit pima, eycokcoğ epesop Jesus xe ocekukpin iap kay ğebum — io'e.

¹¹ — Iboap oğuwēn eywebe eymucokcok am. Wa'òcokcok cĩcã. Obu'u eywebe eycokcoksũ ãm. Obikuy eywebe eycokcok cĩcã ãm wa'òcokcokap puxim — io'e. ¹² — “Oxe xipan eykukap puxim cuy xipan epeyewekuk,” i òn e'em eywebe — io'e. ¹³ — Wuybureyũ e'ũap puxim wuye'ũ ãm wuybu'u'ũm pima, soat ijodiat je'e “Ak'i juy epe'e! Teyũxeku ibureyũ ikukpin cĩcã,” i. “Warara'acat podi ma ikukpin cexe ip,” i je'e ip — io'e. ¹⁴ — Wa'ò kay kũyjobit pima, obureyũm epesop — io'e. ¹⁵ — “Eyju oweju kapikpik'ukayũ ã,” i'ũmğũ òn e'em ğasũ eywebe. Kapikpik'ukat itaybit ğu jekariwa e'eam. Webay owebe ie'eap pit oğuwēn eywebe soat. Iboap oğuwēn eywebe eyju obureyũ buye — io'e. ¹⁶ — Eyju ma onaē ğu eykukan. Òn pit eynaē obureyũm. Òn cuk eymuju omuwēn ãm warara'acayũ be imutabun am ip okay. Okay jetabucap jepere ğu ip. Ibu'u ğu ip je'e itabut am okay. Obikuyap tağ webay eju kawēnwēn pima, soat epejoojuyiat je'ğũm eywebe — io'e. ¹⁷ — Imēnpuye “Xipan cuy epeyewekuk,” i òn e'em eywebe — io'e.

¹⁸ — Deus kay'ũmayũ itakoma eykay. Koap pit okay itakoma ip osodop. Iboap kay ğebum cuy epesop — io'e. ¹⁹ — Eyju Deus kay'ũmayũ kadi bima, eykay kuka ip o'e. “Teyũdaku wuykadiacat,” i kuka ip o'e. Imēnpit òn eymuwe'uk Deus kay'ũmayũ xewi. Deus kay'ũmayũ kadi ğu eyju. Imēnpuye itakoma jĩjã ip eykay — io'e. ²⁰ — Kuy juk ocece eywebe iap kay ğebum cuy epesop. “Ikērēm cĩcã ip wuyekariwa o'jukuk. Wuyju bit ikērēm ğu wuykuk ip,” i'ũmğũ juy epe'e eyewewebe. Deus kay'ũmayũ ipiat o'supi'ajojoat owebe. Imēnpuye eywebe dak ip jopi'ajoat. Yopit ma wa'ò kay ip osodop. Imēnpuye dak eya'ò kay je'e ip yopit ma — io'e. ²¹ — Eywebe ipiat supi'ajoat ip, eyju webekitkit puye. Eywebe ipiat supi'ajoat ip, omudocat kay itabut'ũm puye — io'e. ²² — Ijodi oajēm. Deus ekawēn cuk adi oğuwēnuwēn ixeyũ be. Wekawēn kay ğu bit ip o'e. Odot'ũm pima, “Ikērēat kuğ eyju oxe, wekawēn kay'ũm puye ya'ĩjojom ma'ğũ,” i'ũmğũ kajuk o'e Deus ixeyũ be. Ğasũ bit “Ikērēat

kuḡ ḡu oceju” i'e ba'ore cebe ip Deus pe. ²³ Okay itakomaat webay kay dak itakoma — io'e. ²⁴ — Wa'õbacaap mōḡmōḡ cuk adi ojekuku soat etabutpe. Soat a'õbacaap podi ma wa'õbacaap mōḡmōḡ ojekuku. Okay ḡu bit ip o'e. Imōḡmōḡ'ũm pima, “Ikērēat kuḡ eyju oxe, okay eyetabut'ũm puye, wa'õbacaap mōḡap cocom ma'ḡu eyju,” i'ũmḡu kajuk o'e Deus ixeyũ be. Gasũ bit ikērēat kuḡ ip cexe. Inaka itakoma jĩã ip okay, webay kay dak — io'e. ²⁵ — Ixeyũ muwēnuwēn Deus jekawēntup pe—kuyatup pe:

Ikērēm'ũm a'ḡu ip ojukuk, i.

Inaka ip oitakomān okay, i.

Itakoma ip okay iḡodup ekawēn puxim — Jesus o'e.

²⁶ — “Ebiōḡbuk cuy eḡuju okay itabucayũ kay,” i oce'e cebe—webay be — io'e Jesus. — Ixe ḡudot eybuywatwat'ukan. Ixe icēmān e'e'ukat. Ixe ma omuwēn eywebe — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epesop omuwēnuwēn ijodiayũ be. Ōn ijodiat mutaybitbin pima, oweju juk adi epekuku. Imēnpuye juy epesop omuwēnuwēn ḡasũ bit — io'e.

16

¹ — Imēn ōn e'em eywebe okay eyetabucap epereap puxim — io'e. ² — Eykay itakomaayũ jeymuōmat ḡu Deus eju kawēnwēnap'a be. Jeyaoka ip. Eyaoka buje, tũybe Deus bikuyap taḡ wuyju jekukum iān je'e ip — io'e. ³ — Ikērēm jeykuk ip abu ōn iam itaybit'ũm puye, abu webay iam tak. ⁴ Gasũ iboap muwēnuwēn ōn ḡuyjom eyeḡebu am apēn ōn eymukũyjojo iap kay — io'e. — Warēm̄taḡ eykuk puje, “Imēn kuka ip wuykuk,” i juy epe'e eyewewebe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be.

— Kuy bima a'ḡu eyxe ma oḡuy — io'e. — Imēnpuye juk iboam ḡu ōn eymukũyjo. ⁵ Gasũ bit ocepit omudocat kay. Ka'ũma ma ey'in pit e'em owebe “Poma ēn cum?” i. ⁶ Eyḡuycũḡcũḡ cĩcã imēn ōn e'em puye. ⁷ Wepit'ũm pima, xipat ḡu kuka o'e eywebe. Wepit pima bit, xipat je'e eywebe. Wepit'ũm pima kuka eybuywatwat'ukat osodot ḡu. Oju buje bit ixē oḡudot eykay. Imēnpuye eycokcoḡ cuy epesop ojuap kay — io'e. ⁸ — Ixe dot puje, “Soat eyju ikērēat kuḡ Deus xe,” i je'e soat pe ipi daḡayũ be. “Deus acã itaybit eymucũḡ ãm,” i dak je'e. “Ipiat supi'ajoat Deus ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ be,” i dak je'e — io'e. ⁹ — “Soat eyju ikērēat kuḡ Deus xe,” i je'e, okay itabut'ũm ip puye — io'e Jesus. ¹⁰ — Eyju ojo ḡu waram, Deus jewekay odujuu buye — io'e. — Imēnpuye “Deus acã itaybit eymucũḡ ãm,” i je'e Deus biōḡbuk — io'e. ¹¹ — Deus kuy o'e “Deus kay'ũmayũ kukukat soat em jeenuy ipiatpi'ajojoap pe—Satanás,” i. Imēnpuye “Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ be Deus,” i je'e Deus biōḡbuk — io'e Jesus.

¹² — Ade mabuk ōn imuwēn pin eywebe. Gasũ bit iba'ore eywebe eyetaybin am wekawēn, eyḡuycũḡcũḡ cĩcã buye — io'e. ¹³ — Ibiōḡbuk xipacat icēmān e'e'ukat. Ixe ajēm puje soan kawēn icēmān eymutaybin jeenuy. Ja'õbi ḡu ixē ḡuwēn. Kuy o'ya'ĩjojoiap acã ḡuwēn. ḡuyjom acejebapukiap tak ḡuwēn eywebe — io'e. ¹⁴ — Ixe obuyxim okuk. Itaybit wekawēn je'e. Icēmān soat wekawēn ḡuwēn eywebe — io'e. ¹⁵ — Webay e'eap taḡ ōn tak e'em. Imēnpuye cuk adi ocece eywebe “Deus biōḡbuk wekawēn ḡuwēn eywebe,” i — io'e.

¹⁶ — Gaxĩn ma eyju ojo ḡu. ḡuyjom pitapit waram eyju ojo — io'e Jesus.

¹⁷ — Apēn ite e'em wuywebe? — io'e ip jewewebe jewēju etaybitbinayũ. — Ite e'em “Gaxĩn ma eyju ojo ḡu,” i. “ḡuyjom pitapit eyju waram ojo,” i — io'e ip. — “Imēn je'bapuk webay kay oju buye,” i teku e'em wuywebe — io'e ip jewewebe. ¹⁸ — Apēnpuye ite e'em “ḡuyjom pitapit waram eyju ojo,” i? — io'e ip. — Cekawēn pa'arēm cĩcã wuyxe — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Jesus itaybit o'e teyũku “Apên tak ên e'em ocewebe?” i'e ojuy owebe iam. Imênpuye waram o'jekawên ceweju ip.

— “Apên ên ocemutaybin pin?” i du eyju e pin owebe? — io'e Jesus. — “Gaxĩn ma eyju ojo ġu,” i juk oce eywebe — io'e. — “Guyjom pitapit waram eyju ojo,” i dak cuk oce — io'e. — Wekawên pa'arêm tu eyxe? — io'e Jesus. ²⁰ — Icêmân õn e'em eywebe. Wawa jĩã juy epesop we'ũ buje — io'e. — Itabut'ũmayũ bit wa ġu je'e. Darem ma eyġuycũġcũġ epesop. Guyjom pit eyġuycũġcũġ ġu epesop—eycokcok ã — io'e. — Eyġuycũġap i'ũm — io'e. ²¹ — I'it kam pima, ayacat iġuycũġ e'em je'it pibun. Je'it kap puje bit, ipiat kay ġebum ġu e'em. Icokcok e'em je'it kuġ puye. ²² Imênpuxim eyju dak. Gasũ eyġuycũġcũġ oju buye. Guyjom pit waram eyjom oce. Eycokcok cĩcã ma epe'e ġebuje bit. Abu-be eycokcokap mu'ũm put ixex kabia be? Ka'ũma be ma! — io'e. ²³ — Eybuywatwat'ukat ajêm puje bit, ixex ma jeymutaybin — io'e. — Imênpuye “Ocemutaybin cuy ece,” i'ũmġu epe'e owebe ma — io'e. — “Ekawên pa'arêm ocexe,” i'ũmġu dak epe'e owebe — io'e Jesus. — Icêmân õn e'em eywebe. Obikuyap taġ cexewi iojuyjuy bima, webay soat eyemuojuyjuy je'ġũm eywebe — io'e. ²⁴ — Obikuyap taġ epejoojuy ġu buk. Pũġ em tak ka'ũma — io'e. — Gasũ bit cuy epejoojuy cexewi! — io'e. — Eyemuojuyjuy epejat. Ibu buje, eycokcoksũ ġu epesop—eycokcok cĩcã ma — io'e.

²⁵ — Koap puk cuk adi ibapuġ ġu ocekawên eywebe — io'e. — Ijodiat mutaybitbinap ekawên acã oġuwênwên eywebe. Guyjom pit ibapuġ ma webay ekawên oġuwên eywebe — io'e. ²⁶ — Iapuġ owebe imuwên puje, obikuyap taġ cuy epejoojuy webay xewi. Õn acã ġu webay xewi ojojuy eywebe — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epejoojuy. Webay eyekawên ya'ĩjo, ixex eykukpin cĩcã buye. Webay xex eykukpin cĩcã, eyxex okukpin puye; “Icêmân Jesus osodot Deus xewi,” i eyju e'em puye dak — io'e. ²⁸ — Icêmân webay xewi juk ojot. Ipi kay juk ojot—ijodi. Oje'ũ. Ipi daġwi ojêm ġasũ. Webay kay juy ocepit — io'e Jesus.

²⁹ — Gasũ bit ên iba'arêm ġu kawênwên ocewebe — io'e onze beayũ Jesus pe. — Iapuġ ma ên kawênwên ġasũ bit — io'e ip. ³⁰ — Etabit soan ma. Etabit apên oceju jewaġuyġuy iam. Ên ocemukũyjom, “Apên ên e'em ocewebe,” i'ũmġu ma'ġu oceju e'em — io'e ip. — Imênpuye “Deus xewi teku osodot,” i oceju e'em ġasũ — io'e ip.

³¹ — Eyetabut tu epe'e okay? — io'e Jesus. ³² — Gaxĩn ma bit epewatwatwat eydukã daġ. Opere eyju eyaokaap puxim. Waġepũġ ma oġuy opere buje. Imênpit odadaybot ġu oġuy, webay soat em oxex buye — io'e. ³³ — Itabut'ũmayũ ma ipiat supi'ajoat eywebe. Õn pit kuy Deus kay'ũmayũ kukat a'õbacaap oġu'ũm. Imênpuye eya'õcam cuy epesop! Imên õn e'em eywebe eypararaap puxim. Eyaġuykorereren ġu, mũġ'i oweju buye — io'e.

17

¹ Iboam e buje, Jesus o'je'apũn kabi beat kay—jebay kay. O'jekawên jebay eju.

— Bay — io'e. — Gaxĩn ma oje'ũ. Õn ma ekpot. Odipap cuy eġubapuk adeayũ be. Õn tak edipap cuy oġubapuk cebe ip — io'e. ² — Pũġpũġpũġayũ juk eġutabun okay ipi daġayũ'in. A'õbacaap cuk eġũm owebe. Imênpuye okay itabucayũ yaġuyisum jekukum wa'õbi — io'e jebay be. ³ — Ên acã Deusat. Ka'ũmġu wara'at. Õn ma emumudot—Jesus Cristo. Ijodiat yaġuyisum jeku okay itabun puje, ekay itabun puje dak — io'e. — Soat em exex ma jeedop ip ce'ũ buje — io'e. ⁴ — Wekapikap cuk adi eġũm owebe. Ipi daġ pima abu ên

iap cuk adi oġuwēnuwēn edipap mubapukpuġ. Gasū wekapikap oġu'ūm — io'e Jesus.

⁵ — Bay — io'e Jesus. — Exe bima soat kabi beacat odipap mubapukpuk'uk ip osodop—ekawēn tojtjot'ukayū. Ipi mujurūġ awap odipap mubapukpuk'uk ip osodop. Waram cuy odipap mubapukpuġ ip jeenuy, exe wajēm puje — io'e.

⁶ Jesus jekay itabucayū o'ġuwēn jebay be ġebuje bit.

— Pūġpūġayū juk eġutabun okay ipi daġayū'in — io'e. — Ebekitkiyūm osodop ip. Ixeyū eġutabun okay. Ixeyū itabucayū be emuwēnuwēn ojekuku. Kūyjobit o'e ip a'ō kay — io'e Jesus jebay be. ⁷ — Itaybit ip ġasū a'ōbi acā ōn emuwēnuwēn iam — io'e. ⁸ — Apēn cuk adi ecece iap ma oġuwēnuwēn soat pe okay itabucayū be. Wa'ō kay ip osodop. Itaybit o'e ip icēmān Deus xewi Jesus osodot iam. Itabut o'e ip Deus ma Jesus o'ġudot iap kay — io'e Jesus.

⁹ — Bay, ixeyū beam ma ōn kawēnwēn eweju—onze beayū beam — io'e. — Itabut'ūmayū beam ġu ōn kawēnwēn—okay emumutabunyū beam acā — io'e. — Ebekitkiyū ixeyū. ¹⁰ Soat okay itabucayū ebekitkiyū. Imēnpuye webekitkiyū dak ip. Adeayū odipap cocom webekitkiyū cūġ ma jekukum puye — io'e.

¹¹ — Bay, soat podi ma a'ōbaca. A'ōbacaap cuk adi eġūm owebe. A'ōbacaap co'i wa'ōbaca. Gaxīn ma oajēm ma'ġuto ekay. Ōn ma ipi daġ ġu ojeku. Okay itabucayū bit ipi daġ ip jeku.

— Bay — io'e. — Pūġ em ikērēat ejukuk ġu. Imēnpuxim aġ cuy eġuy ixeyū kay cūġ ma ip ceku am wekuap co'i, ekuap co'i dak — io'e. ¹² — A'ōbacaap cuk adi eġūm owebe. Ōn ixeyū xe bima, a'ōbi ma juk adi aġ oġuy cekay ip itabucap epereap puxim. Ka'ūma ma ixeyū'in oibu'un okay. Pūġ acā oibu'un—jetabucap epereperemxi acā. Apēn ixē jetabucap o'jepere iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iġodup ekawēn taġ jetabucap jepere ġasū — io'e.

¹³ — Bay, ġaxīn ma'ġuto ocepit ekay — io'e Jesus. — Ijoce bima bit ōn kawēnwēn ewebe onze beayū beam ixeyū mucokcok am ocokcokap co'i. Obu'u icokcoksū ām ip. Obikuy icokcok cīcā ām ip ocokcokap co'i — io'e.

¹⁴ — Ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn cebe ip. Ekay'ūmat ekukuap puxim ġu ōn jekukum. Ixeyū dak ekay'ūmat ekukuap puxim ġu jekukum. Imēnpuye ixeyū kay itakoma o'e ip itabut'ūmayū, ekay'ūmayū — io'e. ¹⁵ — Bay, “Okay itabucayū juy etujujēm ipi daġwi,” i'ūmġu ōn pit e'em ewebe. “Ixeyū juy eġuxipan ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kukukat xewi,” i ōn pit e'em ewebe — io'e. ¹⁶ — Itabut'ūmat ekukuap puxim ġu ōn jekukum. Imēnpuxim itabut'ūmat ekukuap puxim ġu jekukum ip okay itabucayū — io'e. ¹⁷ — Bay, ixeyū juy eġuwexat soat em ebikuyap taġ jekuku'ukayūm. Ekawēn cocoam cuy ip eġuwexat. Ekawēn acā kawēn icēmat — io'e. ¹⁸ — Ēn cuk omudot ijodiat mutaybin am kawēn icēmān. Imēnpuxim ixeyū oġuju ijodiat mutaybin am kawēn icēmān — io'e. ¹⁹ — Oġe'ūn'ūn ġasū, oxe ixeyū ikukpin puye. Ebikuyap taġ oje'ū ixeyū dak ebikuyap taġ ceku am — io'e. ²⁰ — Onze beayū beam acā ġu ōn kawēnwēn eweju, Bay. Warara'acayū itabut je'e okay, ixeyū omuwēnuwēn puye. Ixeyū beam tak ōn kawēnwēn eweju—ġuyjom itabunayū beam — io'e. ²¹ — Bay, “Ixeyū juy esubuywan pūġ taġ ma ip ceku am,” i ōn e'em ewebe. Bay, pūġ taġ ma ěn jekukum oweju. Ōn tak pūġ taġ ma eweju jekukum.

— Bay — io'e. — Obikuy wuyekukuap co'i ceku am ip. Wuyekukuap taġ jekukum pima, itabut'ūmayū je'e “Deus Jesus emumudot,” i — io'e. ²² — Bay, a'ōbacaap cuk adi ejomōġ owebe. “Ojo'i ěn tak a'ōbaca,” i juk adi ece owebe,

Bay. Imēnpuxim “Ojo'i eyju dak eya'ōbaca,” i òn e'em okay itabucayũ be. Imēn òn e'em cebe ip pũğ tağ ma ceku am ip wuyekukuap co'i — io'e Jesus. ²³ — Pũğ tağ ma òn jekukum ixeyũ eju. Ēn tak oweju pũğ tağ ma jekukum. Imēneju pũğ tağ ma jekukum ip wuyekukuap co'i. Wuyekukuap co'i jekukum pima, itabut'ũmayũ itabut je'e ěn ma omudocat iap kay. Deus xe wuykukpin apēn jekpot ikukpin cexe iap co'i iap kay dak itabut je'e ip — io'e. ²⁴ — Exe okukpin cuk adi oğuy ipi mujurũğ puje. “Wa'ōbacaap co'i ěn tak a'ōbaca,” i juk adi ecece owebe.

— Bay — io'e. — Onze beayũ juk adi eğutabun okay. Obikuy wuydopap pe ixeyũ dop am okpot wa'ōbacaap co'i ya'ōbaca iap co am — io'e. ²⁵ — Bay — io'e. — Soat em ěn cũğ ma e'em. Ikērēat ejukuk ġu—pũğ em tak ka'ũma. Itabut'ũmayũ itaybit ġu abu ěn iam. Ōn pit wetaybit cĩcã abu ěn iam. Onze beayũ itabut cebay teku o'ğudot ijodi iap kay — io'e. ²⁶ — “Webay xe eykukpin cĩcã,” i juk adi ocece cebe ip. Iboap oğuwēn cebe ip cewemukukpin am ip exe okukpinap co'i. Iboap oğuwēn cebe ip pũğ tağ ma weku am ceweju ip — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'jekawēn cĩcã jebay eju.

18

¹ Jebay eju jekawēn epere buje, Jesus o'jēm Jerusalém ka bewi. Jeweju etaybitbinayũ eju o'jēm. Kadidi dağwi o'ju ip—Cedromti dağwi. Kadaidip o'tiptop kadidi wĩnābu. Jesus o'ju ibodip pe onze beayũ eju. Oajēm ip kadaidip kay. ² Ade em Jesus cuk adi oekukuku ibodip tağ doze beayũ eju. Imēnpuye Judas itaybit osunuy ibodim Cedromtim. Judas Jesus ũm ojuy cekay itakomaayũ be.

³ Judas o'ju Jesus kay. O'ju kadaidip pe. O'ju sorarayũ eju, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ eju dak. O'ju ip paĩyũ kukukayũ a'ōbi, Fariseuyũ a'ōbi dak. O'ju ip lamparina'a kukuğ jebui be, jeba'ip kukuğ tak, wexiktak kukuğ tak. Oajēm ip cekay—Jesus kay. ⁴ Jesus kuy itaybit o'e soan—apēn owebe je'bapuk iam. O'ju ajēmayũ dopabe—Judasyũ dopabe. O'jekawēn ceweju ip.

— Abu-kudadam epesot? — io'e—Jesus o'e.

⁵— Jesus kudadam oceju — io'e ip. — Nazaré ka bewiat kudadam oceju — io'e ip.

— Gebujeat ma'ğũ òn — io'e Jesus.

⁶ “Gebujeat ma'ğũ òn” i'e buje, soat ip o'jewede cexewi ajēm ojuyayũ. O'at ip ipi ju Jesus ekawēn co buje. Waram Jesus o'e:

— Abu-kudadam eyju? — i cebe ip.

⁷ Waram ip o'e:

— Jesus kudadam oceju — i. — Nazaré ka bewiat kudadam — i.

⁸ — “Gebujeat ma'ğũ òn,” i kuy oce eywebe — Jesus o'e. — Ōn ma eyju okudadam. Owejuayũ bit cuy epejat ġu. Āğ cuy je'jēm ip — io'e.

(⁹ — Bay, juk eğutabun'iaiyũ jetabucap jepere ġu—pũğ tak ka'ũma — i juk Jesus o'e. Imēnpuye — Āğ cuy je'jēm ip — io'e Judasyũ be jeweju etaybitbinayũ daomũnap puxim, ixeyũ be ipiat supi'ajoacap puxim).

¹⁰ Iboap co buje, Simão Pedro jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Kiririk. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukat ġuybu o'suğuybu'uk iğuybuikibi dağ pajam. Tēğwũn. Iba'at kadiat ġuybu o'suğuybu'uk. Ibuywatwat'ukat putet Malco i osunuy.

¹¹— Odaxijom ġu juy paja kuğ! Ipiat osupi'ajo webay bikuyap tağ—kuyjeat ekawēn tağ — io'e Simão Pedro be.

¹² Jesus o'jat ip Judasyũ, sorarayũ dak, sorarayũ kukukayũdak, Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ dak. O'subamukirik ip.

¹³ Koam Jesus o'tujowat ip Anás kay. Ixe Anás Caifás tadop osunuy. Caifás paĩyũ kukukat osunuy ixe koato.

¹⁴ — Xipat wuywebe ite aḡokatkat aoka am wuymuy'ũ'ũap puxim — i juk o'e ixe Caifás Judeuyũ kukukayũ be.

(24) Anás Jesus o'ḡjuat Caifás kay—paĩyũ kukukat kay. Ibõḡbikiriḡ o'ḡjuat.

¹⁵ Simão Pedro o'ju Jesus nomuju. Warara'acat tak o'ju ceweju. Ixe dak onze beayũ'in osunuy. Ixe wara'acat ma Jesus eju oõm paĩyũ kukukat tuk'a ekorara be. Oõm paĩyũ kukukat itaybit cĩcã ixem puye. ¹⁶ Pedro bit uk'a ekorara exĩntabi xe osunuy. Oõm ḡu buk uk'a ekorara be. Warara'acat o'jepit korara exĩntabi be. O'jekawẽn xĩntabi wiwi'ukat pe—ayacat pe.

— ãḡ jeõm obure — io'e ayacat pe.

— Xipat — io'e cebe.

— Eõm cuy — iwiwi'ukat o'e Pedro be.

Oõm uk'a ekorara be.

¹⁷ — Jesus eju etaybitbinat ḡu du ãn? — ayacat o'e Simão Pedro be—xĩntabi wiwi'ukat o'e.

— Ka'ũma — i napa ma o'e Simão Pedro. — Ceweju etaybitbinat ḡu õn — io'e napa ma jebuap puxim.

¹⁸ Kajuk kuḡ osunuy. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukayũ daxanabõẽ o'tabõẽmusop jeweweam. Daxa etako be kacũḡcũḡ'i ip osodop daxae o'om jewewewem ibuywatwat'ukayũ, sorarayũ dak. Pedro dak o'ju daxa etako be. Jewewewem ip osodop.

¹⁹ Gebuje paĩyũ kukukat o'jekawẽn Jesus eju.

— Eweju etaybitbinat e'eap cuy eḡuwẽn owebe — io'e Jesus pe. — Apẽḡap ekawẽn ixeyũ eḡutaybitbitbin? — io'e cebe.

²⁰⁻²¹ — Apẽnpuye ãn e'em owebe ma “Apẽḡap ekawẽn ixeyũ eḡutaybitbitbin?” i? Soat em ibapuḡ ma ijoceat oḡutaybitbitbin — io'e Jesus. — Adeayũ etabutpe oḡutaybitbitbin Deus eju kawẽnwẽnap'a be, yaboḡat'a be dak — io'e. — Iba'arẽm ḡu oḡutaybitbitbin—pũḡ em tak ka'ũma — io'e. — Wemumutaybitbinyũ be juy ecekawẽn. “Apẽn eymutaybin Jesus?” i juy epe'e cebe ip — io'e. — Itaybit ip — io'e Jesus.

²² Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukat Jesus dopa o'topaokaka jebum cekawẽn co buje.

— Imẽn tu ãn kawẽnwẽn paĩyũ kukukat eju? — io'e. — Cedaḡ ḡu ãn kawẽnwẽn! — io'e.

²³⁻²⁴ — Wekawẽn cũḡ'ũm pima, iboap cuy eḡuwẽn soat pe, ijoceacat pe — io'e Jesus. — Wekawẽn cũḡ ma bima bit, apẽnpuye dak ãn odopaokaka? — io'e.

Mũḡ ma o'e. Jededem ḡu.

²⁵ Pedro jewewewem mabuk o'e daxa etakobe. Cũḡ'i osunuy warara'acayũ parakpe.

— Ibakirikat eju etaybitbinat ḡu du ãn? — io'e ip Pedro be.

— Õn ḡu — io'e Pedro napa ma. — Iḡo ejuat ḡu õn — i napa ma o'e.

²⁶ Warara'acat o'jekawẽn Pedro be ḡebuje bit. Ixe wara'acat paĩyũ kukukat puywatwat'ukat osunuy. Pedro emuḡuybu'uk badip osunuy.

— Õn ma ejojo iḡo eju kadaidip pe! — io'e wara'acat.

²⁷ — Õn ḡu—warara'acat acã — io'e Pedro napa ma.

Gebuje isum ma sapokay o'jede.

²⁸ Jesus o'tujujẽm ip Caifás tuk'a bewi ceweju jekawẽn epere buje.

Gebuje Caifás Jesus o'tujowacat iecuḡap tuk'a kay—Pilatos tuk'a kay. O'tujowat ip kabia isum. Judeuyũ oõm ḡu iecuḡap tuk'a be Pilatos Judeuyũm puye. Tuk'a akiju ma ip osodop. Cedaḡ ḡu kuka o'e õm ãm Judeuyũmat tuk'a be Páscoa epeta muy'an pima. Õm pima:

— Wuyisu ḡu Deus xe — i kajuk o'e ip. — Peta xat o ba'ore wuywebe — i kajuk o'e ip.

Imẽneju oõm ḡu ip iecuḡap tuk'a be—Pilatos tuk'a be.

²⁹ Imẽnpuye Pilatos o'jẽm jeduk'a bewi. O'ju Judeuyũ kukukayũ eju jekawẽn ãm.

— Jesus ikẽrẽat kuḡ tu eyxe? — io'e Pilatos Judeuyũ kukukayũ be.

³⁰ — Hm hm — io'e ip. — Ocexe ma ite ikẽrẽat cuk adi o'jukuk. Ocedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taḡ ḡu teku jekukum. Ën cuy ite eyaokaat — io'e ip.

³¹ — Eyju ma juy epetujjẽm oxewi — io'e Pilatos. — Eyju ma juy ipiat epesupi'ajoat cebe eydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taḡ — io'e.

— Ap! — io'e ip. — Oca'õbi ḡu oceju ibamupaya ojuy ce'ũ ãm—a'õbi acã — io'e ip Pilatos pe—iecuḡap pe. ³² (Jesus cuk adi o'e — Obamupaya ip we'ũ ãm — i. Itaybit'ũm pima Judeuyũ kukukayũ o'jekawẽn Pilatos pe kuy o'e'e iap co'i—Jesus pe o'e'e iap co'i).

³³ Pilatos oõm ma'ḡuto jeduk'a be. Jesus o'ḡudocat jewekay.

— Judeuyũ kukukat tu ãn? — io'e Jesus pe.

³⁴ — Aḡuy daḡ tu iboam ãn e'em owebe? — io'e. — Warara'acat aḡuy daḡ ḡu xe'e? — io'e Jesus.

³⁵ — Waḡuy daḡ ḡu! — io'e—Pilatos o'e. — Judeu ḡu õn pit — io'e Pilatos. — Judeuyũ ma edojot okay. Apẽn ãn tak ece ikẽrẽan? — io'e Jesus pe. — “Judeuyũ kukukat õn,” i du ãn eẽm? — io'e Jesus pe.

³⁶ — Eybuxim ḡu õn ijodiacat kukukat — io'e. — Õn ijodiat puximan pima kuka adi webekitkit o'jewaokaka okay itakomaayũ eju. O'jewaokaka kuka adi ip Judeuyũ be obuap puxim. Imẽnpuye ijodiat a'õbi ḡu õn warara'acayũ kukukat — io'e Jesus.

³⁷ — Ijodiat kukukat tu ãn? — io'e Pilatos.

— Hm hm. Ikukukat õn — io'e. — Kawẽn icẽmat muwẽn ãm okop ijodi. Kawẽn icẽmat muwẽn ãm okap. Kawẽn icẽmat kay kũyjobicayũ wekawẽn kay dak kũyjobit — io'e Jesus.

³⁸ — Ka'ũmḡu kawẽn icẽmat! — io'e Pilatos.

Gebuje Pilatos Jesus eju jekawẽn o'jepere. O'jẽm ma'ḡuto jeduk'a bewi. O'jẽm jekawẽn ãm ma'ḡuto Judeuyũ kukukayũ eju. Akiju ip osodop.

— Oxe ma ite aḡokatkat ikẽrẽat o'jukuk ḡu. Pũḡ em tak o'jukuk ḡu ma — Pilatos o'e cebe ip. — Cũḡ ḡu kuka o'e wuywebe yaoka am — io'e. ³⁹ — Páscoa epeta bima pũḡ ma õn imujẽmjẽm'uk daomũnmũnap'a bewi jekpiwan ma ceku am. Eybikuy du owebe eykukukat mujẽm ãm jekpiwan ma ceku am—Jesus mujẽm ãm? — io'e Pilatos.

⁴⁰ — Ap! — io'e ip. — Ixe ḡu juy eḡujẽmat — io'e ip ya'õberen. — Barrabás pit eḡujẽmat — io'e ip. — Barrabás kay oceju! — io'e ip ya'õberen. (Ixe Barrabás jebureyũ aokakaxi osunuy).

19

¹ — Jesus cuy epeyukxabimupokupok wuyukxabimupokupokapxeem — io'e Pilatos sorarayũ be.

O'yukxabimupokupok ip sorarayũ. ² Jesus waywayway pin ip osodop. Jesus ijodiat kukat iap waywayway pin osodop ip. Imẽnpuye widaohobune o'subunemuwakẽn ip yabeam. O'jomõḡ ip ya be ijodiat kukat a beat mõḡap

co'i. Iekabek o'guõm ip Jesus pe ijodiat kukat ekabek co'iat. O'guõm ip iberenat—iremrumguõnat. O'guõm ip iwaywayway am.

³ — Ak'i! Teku Judeuyũ kukukat! — io'e ip Jesus waywayway am. Warara'acat ma ip o'topaokaka jebum.

⁴ Pilatos waram o'ju jeduk'a ekorara be. Judeuyũ kukukayũ kay o'ju.

— Ak'i! — io'e. — Waram ixé otojocat eyetabixé am — io'e. — “Oxe bit ite ikêrêat o'jukuk gu—pũg em tak ka'ũma,” i õn e'em eywebe — io'e Pilatos.

⁵ Imênpuye ixé Jesus o'jêm uk'a bewi. Xerwun. O'ju Pilatos xe. Oajêm adeayũ wap. Yabeat kuḡ mabuk osunuy—widaohobune kuḡ. Iekabek kuḡ mabuk osunuy—iremrumguõnat kuḡ.

— Ak'i juy epe'e — io'e Pilatos adeayũ be. — Ijoce ma aḡokatkat — io'e cebe ip.

⁶ — Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip ya'õberen paĩyũ kukukayũ, Deus eju kawênwênap'a wiwi'ukayũ dak.

O'jewãwã ip. Imên o'e ip Jesus co buje.

— Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip ya'õberen.

— Eyju ma juy epejat — io'e Pilatos cebe ip. — Eyju ma juy epesubamupaya korosa be — io'e. — Oxe bit cũḡ gu wuywebe yaoka am. Oxe ikêrêat o'jukuk gu—pũḡ em tak ka'ũma — io'e.

⁷ — Cũḡ ma ocexe bit yaoka am cekawênkêrê buye — io'e Judeuyũ kukukayũ. — “Deus ipot õn,” i juk adi o'e teku — io'e ip. — Imênpuye ocedobuyũ'ũm'ũm ekawên taḡ oceju yaokam — io'e ip.

⁸ Pilatos iparara jĩjã ma o'e “Deus ipot õn,” i teku e'em iap tobuxik puje.

⁹ Waram oõm jeduk'a be Jesus eju kawên ãm.

— Apomawi ejot? — io'e Pilatos Jesus pe.

Imênpit Jesus jededem gu.

¹⁰ — Ede pin gu du owebe? — io'e Pilatos. — Wa'õbuyxi õn. “Iteba juy epesubamuwekap,” i õn e'em pima, jebamuwekap ip. Ekupinap taḡ eceku — io'e Pilatos. — “Epesubamupaya korosa be ce'ũ ãm,” i õn e'em pima bit, jebamupaya ip e'ũ ãm — io'e—Jesus pe o'e.

¹¹ — A'õbuyxi ên Deus cuk a'õbuyxian emuy buye — io'e Jesus. — Emuy'ũm pima, apên kuka ece owebe? Ka'ũma ma! — io'e—Jesus o'e. — Ewebe oaokaan puje, ikêrêat kuḡ ece'e Deus xe. Ebodi ma bit ekay odojocat pit ikêrêat kuḡ je'e cexe — io'e.

¹² Iboap co buje, Pilatos Jesus pa muwekap ojuy jĩjã o'e.

— Jesus pa muwekap ojuy oce — io'e Pilatos jewebe ma.

— Roma ka kukat itakoma soat kay— “Õn ma ijodiat kukat,” i'e'e'ukayũ kay — io'e Judeuyũ kukukayũ Pilatos pe. — César itakoma cekay ip — io'e ip. — Ewebe ibamuwekap puje, César kuka itakoma o'e ekay dak — io'e ip Pilatos pe.

¹³ Pilatos waram Jesus o'tujowat jeduk'a eakiju. O'tujowat adeayũ wap iboap co buje. Pilatos oabik ibimãmãmãat ekawên coco'ukap pe. Gabatá i uk'a eakijuat putet osunuy. Gabatá wita'a muḡêḡê iape wuya'õm. ¹⁴ Sexta-feira kaxicuḡ osunuy. Sábado emap kabia Judeuyũ jekaxipanpan ip o'e peta muy'an—Páscoa epeta muy'an.

— Ak'i juy epe'e — io'e. — Teku eykukukat — io'e Pilatos Judeuyũ kukukayũ be.

¹⁵ — Ite gu oceukukat! i o'jede paĩyũ kukukayũ. — Ite juy eyaokaat! — io'e ip ya'õberen. — Ite juy eyaokaat — io'e ip. — Esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip jetakoma pibun.

— Eykukukatpa du osubamupayaat korosa be? — io'e Pilatos.

— Pũğ ma wuykukukat — io'e ip. — César acã wuykukukat — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

¹⁶ Imēneju Pilatos jesorarayũ o'tomuwã.

— Ite juy epejat — io'e cebe ip. — Epesubamupaya korosa be — io'e cebe ip.

¹⁷ Jesus o'jat ip. Ibocewi o'jēm ip Pilatos duk'a bewi.

Gebuje Jesus o'tujowat ip co'a kay. Wuyjuyũ'aririt'a i co'a butet osunuy. (Gólgota i co'a butet osunuy Judeuyũ a'ôm). Korosa kuğ o'ju Jesus. Jay. Oajēm ip. ¹⁸ Igo'a be sorarayũ Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje ipiju. Tagtagtag'i tapoam o'e ip. Ihubida be tapoa o'jomuy ip. Cēh. Korosa o'gu'ağobucēğ ip ipikũykũy be. Bēğ. Warara'acayũ be dak o'subamupaya ip korosa eju xepxepayũba. Wara'acat ceje o'subamupaya ip korosa jeje. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũykũy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũğat kadi. Jesus ixeyũ parakpe osunuy korosa eju. Toro'ih.

¹⁹ Pilatos tak taperadup o'tupmubararakat. O'tupmōğat korosa eju. Tupararakatup o'tupcoco ip kapkamayũ “Jesus teku,” io'e taperadup pe. “Nazaré ka bewiat—Judeuyũ kukukat” io'e taperadup pe. ²⁰ Iboaptup o'tupmubararakat ip Judeuyũ a'ôm, Romanoyũ a'ôm tak, Gregoyũ a'ôm tak. Jesus o'subamupayaiat ka Jerusalém ka tēğ ma o'sukadop. Imēneju iboaptup o'tupcoco Jerusalém ka be powatwatyũ. ²¹ Imēneju paĩyũ kukukayũ o'jekawēn Pilatos eju.

— “Teku Judeuyũ kukukat osunuy” iaptup gu juy etupmubararakat, “ ‘Ōn Judeuyũ kukukat,’ i juk adi o'e teku” iaptup acã — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

²² — Ap! — io'e Pilatos. — Otupmuwarurun gu juy wemudupmubararakatup — io'e.

²³ Korosa eju Jesus pa mupaya buje sorarayũ cesay mu'ě'ě ojuy ip jewewebe. Cesay osodop ebadipdip. Sorarayũ dak ebadipdip osodop. Ibinũnpeat pit pũğ ma imuğēğē osunuy pağôm. Iinũmnũm gu ikuğ osunuy. Soat iinũmnũm'ũmat kay o'e ip sorarayũ.

²⁴ — Ibinũnpeat ağıwek gu juy — io'e ip jewewebe. — Ga'a karatũğ'a jo'iat'a ayaxik ipi ju. Ya'at puje pũğ ma je'jat. Ya'at puje wuyetaybit ace'e abu je'jat iam — io'e ip jewewebe.

O'yaxik ip ipi ju. Deus ekawēntup e'em—kuyjeatup:

Wesay o'gu'ě'ě ip jewewebe, i. Karatũğ'a jo'iat'a o'yaxik ip obinũnpeat pu am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Sorarayũ be yaxik puje Jesus ekabek pu am, iboaptup ekawēn tağ ip o'e.

²⁵ Gebuje Jesus jexi o'jojojo. Jesus xi korosa xe osunuy. Ixi kubit tak iboce osunuy. Maria Madalena dak iboce osunuy korosa xe. Wara'at Maria dak iboce osunuy—Clopas tayxi.

²⁶ Jesus jexi o'jojojo. Doze beayũ'inat ixi xe osunuy. Ixe Jesus emukukpininput osunuy. Ixe dak Jesus cocom o'e.

— Tũ'ũ — io'e. — Teku jekuk gasũ jexi kukap co'i — io'e. ²⁷ — Tapu — io'e jemumukukpininput pe. — Oxi juy ejukuk gasũ exi kukap co'i — io'e Jesus.

Ixe ağıkatkat Jesus xi o'guôm jeduk'a be gebuje bit. Jesus e'ũ buje jexi kukap co'i ma xipan o'jukuk.

²⁸ Jesus itaybit o'e soat wekapikap oğu'ũm iam.

— Obipuruk — io'e Jesus.

Iboam o'e Deus ekawēntup ekawēn tağ.

²⁹ Uva'abidi o'tinuy iboce wa'e jo'iat'a be—tideiboğ'ũmati. Iboceat tibubuap o'guakõm iğodi be. O'jomuy ip ip'abi be hissopo'ip abi be. Bêğ'i. O'yopmuyy Jesus pe tikõn ãm. ³⁰ O'tikõn tibubuap pewi. Korotkorot'i.

— Soat wekapikap oğu'ũm — io'e Jesus.

O'je'aetore. Jekpiwan ma oe'ũ.

³¹ Gebuje Judeuyũ kukukayũ ibamupaya'ibit mukop ojuy korosa ejuwi. O'ju ip kawẽn ãm Pilatos eju—iecuğap eju.

— Ocebu'u jĩã jebodoydoyap kabia be korosa eju ce'ũ'ũayũ nuy ãm — io'e ip. — Ibamupaya'ibit tao juy etaodakacat dao ma ce'ũ ãm — io'e ip Pilatos pe. — Ixeyũ'ũm'ũm cuy eğukopat Sábado ajẽm awap — io'e ip Pilatos pe.

Imẽn o'e ip sexta-feira buye. Kuyaje Sábado—jebodoydoyap kabia. Judeuyũ xe petaboğ cĩcã osunuy. Imẽneju ibu'u jĩã ip osodop ixeyũ'ũm'ũm nuy ãm korosa eju Sábado bima—jebodoydoyap kabia bima.

³² Imẽneju sorarayũ o'ju korosa ejuayũ kay. Wẽğ. Pa. Koapatao o'taodakat ip korosa ejuatao. Wẽğ. Pa. Wara'acatao dak o'taodakat ip—Jesus eju ibamupaya'ibitao. ³³ Sorarayũ oajẽm Jesus'ũm kay.

— Kuy oe'ũ — io'e ip jewewebe.

Imẽnpuye Jesus'ũmtao o'taodakat ğu ip. ³⁴⁻³⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Ixe dao taodakat ğu ip—pũğtao dak ka'ũma, i.

Tik. O'ya'õxamutik. Sorara Jesus'ũm o'ya'õxamutik obukaka'ukren. Wara'atup imẽn e'em—Deus ekawẽntup:

Ya'õxamutik'ibit kay jeakak ip wuyjuyũ, i.

Kuyjeatup ekawẽn tağ o'jebapuk Jesus e'ũ buje—Deus ekawẽntup ekawẽn tağ. Jesus'ũm oe'ũiap o'jojoiat ce'ũap o'ğuwẽn ocewebe. Ocetaybit ixe icẽmãn e'em iam. Ocejũ dak Jesus'ũm e'ũap muwẽnuwẽn eywebe dak eyetabun cekay am.

³⁸ José o'ju Pilatos kay Jesus'ũm jebit mukopap ojuy korosa ejuwi. Arimatéia ka bewiat osunuy ixe. Jesus kay itabut osunuy. Ibaпуğ ğu bit Jesus kay wetabut i'e'e'uk osunuy warara'acayũ be—iba'arẽm mabuk. Ibaпуğ ğu i'e'e'uk osunuy Judeuyũ kukukayũ buxim jeparara buye.

— Jesus'ũm jebit mukop ojuy õn pit korosa ejuwi — io'e José Pilatos pe.

— Ha'a — io'e Pilatos. — Esujebitmukop — io'e.

José o'ju Jesus'ũm kay—korosa ejuat'ũm kay. Ijebit o'ğukop korosa ejuwi.

O'tujowat witabikũy kay. ³⁹ Nicodemos o'ju José eju. Imude'o'onap kuğ o'ju. Ade ikuğ o'ju—45 kilo ikuğ. Iwekoykeyap osunuy imude'o'onap. Mirra'ip peati tiwekoykey o'e aloé'ip peati eju. Jesus'ũm jebit mude'o'on ojuy iğẽmap puxim. Ixe Nicodemos kuy bima Jesus eju o'jekawẽn ixima be. ⁴⁰ Xepxepayũ Jesus'ũm jebit o'jat—José, Nicodemos tak. Imude'o'onap o'ğuwedi ip pağo dağ—xipacat tağ. Ijebit o'jomũnmũn ip ixem pağõm. Perek. Imẽn ma Judeuyũ wuyjuyũ'ũm'ũm muxipanpan'uk ip osodop witabikũy be imuõm ãm. ⁴¹ Kadaidip o'tiptop Jesus pamupayaap pe. Iğodip pe witabikũy o'sukũynuy—wuyjuyũ'ũm'ũm muõmuõmapkũy. Ikũyisuatkũy o'sukũynuy. Ikũyisuatkũy be ce'ũat o'jomõğ ğu buk ip. ⁴² Sexta-feira osunuy. Sexta-feira bima jexat muxipanpan'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima i'o'ibin. Sábado bima jebodoydoy'uk ip osodop. Witabikũy ibamupayaap tẽğ ma o'sukũynuy. Imẽneju Jesus'ũm o'jomõğ ip iğokũy be.

20

¹ Domingo bima Maria Madalena o'ju witabikũy kay. Kabiakabia'i bima o'ju. Kabiok ma bima buk o'ju. Ikũynomudip'a o'yajojo wita'a. Yaboğat'a o'yajojo. Tũybe wuyjuyũ o'tujupa'um ijebit iãn o'e Maria. Yawede o'yadobuxik tomudip'a. ² O'jedau Pedroyũ kay. Oajẽm cekay ip. Pũğ ixeyũ'in

Simão Pedro osunuy. Wara'acat Jesus emumukukpinut osunuy. Ixe dak Jesus eju etaybitbinat osunuy.

— Wuykukukat'üm o'tujupa'um ip witabiküy bewi — io'e Maria xepxepayũ be. — Poce xe'e ip ix'e'üm o'jomõg? Ocetaybit gu — io'e.

³ O'jëm Pedroyũ jeduk'a bewi. O'ju ip witabiküy kay. ⁴ Xepxem ma o'ju ip daudaum. Warara'acat pit dao ma o'jedau. Koap oajëm witabiküy be. Jay. ⁵ Atoroh. O'je'atoro iküy kay. Etaburut. O'jetaburut. Paço o'jojojo irucat. Ijebit münmün o'jojojo. Imēnpit oöm gu iküy be. ⁶ Kanomüm Simão Pedro oajëm. Jay. Oöm witabiküy be Simão Pedro. Cereğ. Bodiku paço osodop irucat xipacat. Ibo o'jojojo. ⁷ Wara'at paço o'tobuxik—Jesus'üm a dağ osodopiat. Yadağ osodopiat ijebit münmünap epaço xe gu osodop. Wara'at pe ma osodop. Iekabek acã osodop ya'a o'yadopiãt pe. Ka'ümgu ijebit pit. ⁸ Wara'acat tak oöm gasũ—Jesus eju etaybitbinat—Jesus emumukukpinut. Badi o'jeak.

— Ak'i ece! Ka'ümgu ijebit! — io'e jewebe ma. — Waram Jesus o'jetait! — io'e jewebe ma.

⁹ Deus ekawēntup imēn e'em:

Deus ix'e guyu ce'ũ'ũayũ xewi, i.

Kuy bima ibodup ekawēn cekawēn pa'arēm osodop cexe ip. Gasũ bit ibapuk o'e Jesus eju etaybitbinayũ xe.

¹⁰ Xepxepayũ ma o'jepit jeduk'a be.

¹¹ Maria Madalena bit waram o'ju witabiküy jom. Jay. Oajëm. Iküy jojom osunuy itabēğ iküy etakobe. Wa osunuy. O'je'atoro. Atoroh. Axih. Wa o'e. O'jetaburut iküy be.

¹² Deus ekawēn tojotjot'ukayũ o'jojojo xepxepayũ—kabi kadiwiayũ. Cesay irucat kuğ ip osodop. Kaxikxik'i osodop ip Jesus'üm osodopiãt pe. Püğ ixeyũ'in ya'a o'yadopiãt pe osunuy. Wara'acat ixeyũ'in sui o'suidopiãt pe osunuy.

¹³ — Tũ'ũ — io'e ip Maria be. — Abu-kay ěn wa? — io'e ip.

— Okukukat'üm kay — io'e. — Okukukat'üm o'tujupa'um ip — io'e. — Imēnpuye õn wa. Wetaybit gu poce ip o'jomõg iam — io'e.

¹⁴ O'jekorepēn imēğap e buje. Jesus cüğ'i osunuy tōğpikadi. Jesus o'jojojo. Imēnpit itaybit gu o'e ixem. O'jetabieba'arēm ixem. Tüybe ija gu iãn o'e.

¹⁵ — Tũ'ũ — io'e Jesus. — Abu-kay ěn wa? — io'e cebe. — Abu-kudadam ěn? — io'e.

Tüybe sute kadaidip wiwi'ukat iãn o'e Maria cebe.

— Okukukat'üm kudadam õn — io'e. — ěn tu ix'e'üm etujujēm? Poce ejomõgiãt cuy eğuwēn owebe! — io'e. — Õn ma oju ix'e'üm tujupit am — io'e.

¹⁶ — Maria! — io'e.

O'jekorepēn Jesus kay.

— Raboni — io'e ja'õm—Judeuyũ a'õm.

(Raboni wekariwa iape).

¹⁷ — Obaixiğ gu ece — io'e. — Webay kay buk oceu gu — io'e Jesus. — Eju juy okitpiyũ kay—oweju etaybitbinayũ kay — io'e. — “Webay kay waram oceu—eyebay kay,” i juy ece cebe ip — io'e. — “Wuyebay Deus ox'e, eyxe dak,” i juy ece cebe ip — io'e Jesus Maria be.

— Hm hm — io'e—Maria o'e.

¹⁸ Maria Madalena o'ju Jesus eju etaybitbinayũ kay.

— Wuykukukat o'jojojo! — io'e cebe ip. — Waram o'jetait! — io'e.

Jewebe Jesus o'e'e iap o'ğuwēn cebe ip.

¹⁹ Kabiog pima Jesus o'jebapuk jewēju etaybitbinayũ kay. Ixe Domingo bima o'jebapuk cekay ip. Awerom ip osodop uk'a be. Cem ma'gu tomudipdip osunuy xĩntabi, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Inaka Jesus o'jebapuk cekay ip.

— Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e cebe ip.

²⁰ O'jewebumupaya cekay ip. O'jewa'õxamubapuk cekay ip. Icockok cĩcã ma ip o'e jekukukat tobuxik puje.

²¹ — Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e waram Jesus. — Webay juk omudot ijodi. Imēnpuxim õn tak jeymuju omuwēn âm ijodiat pe — io'e.

²² Jebido o'subidomuju cekay ip. Puw io'e.

— Obiõgbuk oõuõm eywebe — io'e. — Xipacat oõuõm eywebe — io'e cebe ip. ²³ — “Deus ikērēat ju'uk eywebewi” i ey'e buje, ikērēat ju'uk ixeyũ bewi — io'e. — “Deus ikērēat ju'uk gu eywebewi” i ey'e buje bit, ju'uk gu ikērēat ixeyũ bewi — io'e Jesus.

²⁴ Gebuje Jesus o'ju Tomé kay—jewēju etaybitbinat kay. Ixe Tomé doze beayũ'in osunuy. Xepxem ikap'ibit i ixē butet osunuy wara'at ibutet. Warara'acayũ eju gu ixē Tomé osunuy ixeyũ kay Jesus ebapuk puje. Jesus o'jojojo gu buk waram cetait puje. ²⁵ Imēnpuye warara'acayũ o'jekawēn Tomé eju—ceweju etaybitbinayũ.

— Tapu, wuykukukat ma ocejojojo! — io'e ip. — Waram ġuto o'jetait! — io'e ip.

— Dapxi eyju! — io'e. — Wetabut gu oce waram ixē'ũm o'jetait iap kay — io'e. — Tapoa kũybut cocom'ũm pima, wetabut gu oce — io'e. — Tapoa kũybut pe osubumõġ'ũm pima dak, wetabut gu oce — io'e. — Ya'õxatikat pe osubumõġ'ũm pima, wetabut gu oce — io'e Tomé.

²⁶ 7 xet kap puje Jesus eju etaybitbinayũ waram awerom osodop ip uk'a be. Tomé dak cexe ip o'e. Uk'a exĩntabi tomudipcēm cĩcã osunuy. Jesus pit oõm iġo'a be. Onze beayũ kay waram o'jebapuk.

— Kaba'ũm cuy epeyewekuk — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jesus dao ma o'jeak Tomé kay. Ak'i o'e. O'jekawēn ceweju—Tomé eju.

— Ak ece obubida kay — io'e Tomé be. — Tapoa kũybut cuy ejojojo obubida be — io'e. — Tapoa kũybut pe juy ebu esubumuõm — io'e. — Wa'õxatikat pe juy ebu esubumuõm itikatkũybut pe icēmãm poro iam — io'e Jesus. — “Ixe'ũm waram o'jetait gu,” i'ũmġu juy ece — io'e. — Etabun cuy eġuy! — io'e.

²⁸ — Kariwa, wetabut ekay — io'e Tomé. — “Ēn ma Deusat,” i õn e'em — io'e—Tomé o'e.

²⁹ — Etabut ojojom ēn puye — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ojojo gu. Inaka itabut je'e ip okay. Icockok cĩcã ma ip je'e — io'e.

³⁰ Jesus ja'õbacaap o'jomõġmõġ jewēju etaybitbinayũ etabixe. Soat gu ya'õbacaap mõġmõġap mubarararaġ õn ijudup pe. ³¹ Pũġpũġ ā õn imubarararaġ ijudup pe Jesus pe o'ġubapukpukiap. Iboap oġubararak eymutabut am Jesus Deus emunaē iap kay, Jesus Deus ipot iap kay dak. Iboap kay eyetabun pima, ixē a'õbi eyaġuyisum epeku ijodi; eyetait epesop cexe eye'ũ buje dak.

21

¹ Guyjom Jesus waram o'jebapuk jewēju etaybitbinayũ kay. Iodi xe o'jebapuk cekay ip. Iodi butet Tiberiades i osunuy. O'je'awero ip 7 beayũ ceweju etaybitbinayũ. Iodi xe o'je'awero ip. Pũġ em gu o'jebapuk ce'ũ'ũ'ibiyũ xewi jeu buje. ² Ibũrũ ma ibutet osodop ip: Simão Pedro i, Tomé i, Natanael i, Zebedeu ipotpoyũ xepxep, warara'acayũ dak xepxep. Xepxem

ikap'ibit i Tomé butet osunuy wara'at ibutet. Natanael Caná ka bewiat osunuy—Galiléia eipi bewiat. Ibūrū ma o'je'awero ip.

³— Cum puk òn axima bum — io'e Simão Pedro jebureyū be.

— Ha'a — io'e ip. — Oceju dak cum eweju ocexat pum — io'e ip.

Ixima daḡ axima bubum ojuy ip. Kobe be ip oòm axima bu pinayū. Haham oeku ip. Imēnpit o'jat ḡu ip. Te'e ma ip oeku.

⁴ Jesus o'jebapuk iodi wābu be kabia buje. Imēnpit teku wuyekariwa iap iba'arēm o'e 7 beayū xe. Itaybit ḡu o'e ip teku wuyekariwa iam. Wīnābu wi o'jewāwā cebe ip.

⁵— Tapupuyū — io'e Jesus cebe ip. — Peburū axima epejat?

— Ka'ūma ma — io'e ip. — Ocejat ḡu! Te'e ma ocekū — io'e ip.

— Eyba'at kadi ma ūrū epeḡuakōm — io'e Jesus. — Gebuje bit ade ma epejat — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

⁶ Tok. Ūrū o'ḡuakōm ip jeba'at kadi. Ade o'jat ip axima. Ūrū mupuxik pa'ore o'e cebe ip axima poxi pibun.

⁷— Ak'ī juy ḡokayku! Wuykukukat ma ḡoku! — io'e Jesus emumukukpin-put Simão Pedro be.

Simão Pedro jeekabek o'ḡuōm jekukukat topabe jejuam. Jeekabek kuḡ ḡu kapikpik'uk osodop ip. Tip. O'jetip iodi be dao ma Jesus kay jajēm ām.

⁸ Warara'acayū Jesus kay oajēm kobe daḡwi. Oajēm ip ūrū mupuxikpuxiḡ kobe ukpu bewi. Ade jījā osodop axima ūrū be. Wūy ḡu ip osodop kapurūḡ pewi—100 metros acā. ⁹ Jay. Muḡ. Jesus o'jojo ip. Axima yoyoy o'e daxa be. Pāo'a kuḡ tak osunuy.

¹⁰— Axima'in epetojot—ḡasū epejat'iat'in — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — Pedro o'e.

¹¹ Oòm kobe be axima bum. Ūrū o'ḡuwekap. O'tujuu kapurūḡ kay. Jay. Axima o'tojot. Ade osodop ūrū be axima yoboḡat. 153 osodop ip. Inaka ūrū o'jewek ḡu.

¹²— Ga'a acekōn — io'e jeweju etaybitbinayū be.

— Ga'a — io'e ip.

— Abu ēn? — io'e ḡu ma cebe.

Itaybit o'e ip wuykukukat teku iam—waram o'jetaitiat teku iam.

¹³⁻¹⁴ Jesus pāo'a o'yabu. Axima dak o'jat. O'ḡūm cebe ip ixan.

¹⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn Simão Pedro eju—João ipot eju. O'jekawēn ceweju jekōn epere buje.

— Simão — io'e Jesus. — Warara'acat kukpinap podi ma du okukpin exe? — io'e.

— Hm hm, Kariwa — io'e Simão. — Etaybit ebure òn iam — io'e.

— Wekawēn cuy eḡutaybin itabun'isuayū — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyū ejukuk apēn ovelha kukat xipan jeōhō'it'it kukap puxim — io'e.

¹⁶— Simão — io'e Jesus waram. — Okukpin tu exe?

— Hm hm, wekariwa — io'e. — Etaybit ebure òn iam.

— Wekawēn cuy okay itabucayū eḡutaybin — io'e. — Xipan cuy ixeyū ejukuk apēn ovelha kukat jeōhōyū kukap puxim — io'e.

¹⁷— Simão — io'e Jesus waram. — Ebure du òn? — io'e.

Ebapūḡ em imēn o'jekawēn Simão eju. Imēnpuye Simão iḡuycūḡ o'e Jesus e'eap kay.

— Kariwa — io'e. — Etaybit soan. Etaybit òn ebure iam.

— Wekawēn cuy itabucayū eḡutaybin — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyū ejukuk apēn ovelha kukat jeōhōyū kukap puxim — io'e. ¹⁸— Simão, icēmān òn e'em ewebe. Jaypan'isum ekpiwat ma jekuku'uk eḡuy. Esay muōm puje,

ekupinap tağ acã jekuku'uk eğuy. Aypa bima bit ecejebaepacũğ warara'acat pe ebamũn ãm correntebum. Warara'acat jedujowat edaobu'unap tağ — io'e Jesus.

¹⁹⁻²⁴ Imẽn Jesus apẽn Pedro je'ũ iam o'ğukũyjo. Apẽn Pedro Deus dipap ğubapukpuk iam tak o'ğukũyjo.

— Obikuyap tağ cuy ejeku — io'e Jesus Pedro be.

Jekorepẽn puje Pedro Jesus emumukukpinput o'jojojo. Cemumukukpinput doze beayũ'in osunuy. Pedro nomuju o'e.

— Kariwa — io'e. — Apẽn je'bapuk ğuyjom ğobeku? — io'e Simão Pedro Jesus emumukukpinat co buje.

— “Apẽn je'bapuk ğobeku ğuyjom,” i'ũmğju juy ece owebe — io'e. — “Ōn tu wekariwa bikuyap tağ jekukum?” i acã ece ewebe ma — io'e Jesus. — Obikuy bima bit kuka adi teku oe'ũ ğu — io'e. — Obikuy bima, ijoce mabuk teku kuka adi osunuy waram wajẽmap com — io'e. — Imẽn obikuy bima, ak'adit ma'ğju kuka eğuy iboap kay — io'e Jesus.

Imẽnju itabucayũ o'Jekawẽn cĩcã jeweweju. Tũybe je'ũ ğu iãn o'e ip. Imẽnpit:

— Teku je'ũ ğu — i'ũmğju o'e Jesus. — Obikuy bima kuka adi teku ijoce mabuk jeenuy waram wajẽmap com — i juk o'e Jesus.

Jesus eju oekukuiat ma apẽn Jesus cuk adi o'e'e iap o'ğuwẽn ocewebe—Jesus xe ikukpinat. Jesus tẽğ ma osunuy doze beayũ eju jekõnkõn pima Jesus e'ũ awap.

— Kariwa, abu oce'in je'ũm ekay itakomaayũ be? — i juk o'e ce'ũ awap. Ixe ma Jesus o'e'eiap o'ğuwẽn ocewebe. Wuyetaybit ixe icẽmãn e'em iam. Ixe ekawẽn mubarararağ õn ijudup pe—cartadup pe.

²⁵ Ade jĩjã ma osunuy Jesus e'eap. Soat ğu ixe e'eap o'ğubararak cemudup-mubararaktup pe—ijudup pe. Soat pit ixe o'e'e iap mubarararağ pima, apoce dak kuka atupmõğ? Tup ade jĩjã ma kuka o'e ibiatup. O'e ğu kuka ipi dağ wuywebe ibiatup mõğ ãm. Imẽn kuka o'e wuyxe. Ibũrũ ma.

JESUS CRISTO EMUMUJUYŪ E'EAP EKAWĒN

¹ Teófilo, kuy bima livrodup otupmubararak ewebeaptum. Apĕn ijodi bima Jesus cuk adi o'gutaybitbiniaptup otupmubararak, apĕn ixē juk adi o'e'eiaptup tak. Soat iboap oġubararak kuyatup pe ewebeaptup pe.

² Kabi kay jeu awap Jesus doze be o'taē aġokatkayū. O'taē jewēju itaybin'ibiyūm. Taē'ibiyū o'gutaybin Deus biōġbuk a'ōbi jeu awap. ³40 kabia ijodi oeku waram jetait puje. Ade em o'jebapukpuk jewēju etaybitbinayū kay. Itaybit cīcā ip o'e Jesus waram o'jetait iam, ade em ixē o'jojojo buye.

— Deus soat kukukan je'e — io'e ixē cebe ip.

⁴ Awerom pima Jesus o'jekawĕn ġuto ceweju ip.

— Epewatwat ġu juy Jerusalém ka bewi — Jesus o'e. — Ijop ka ma epesop. Ibiōġbuk xipacat ajĕmap pit cuy epejowiwi. Webay ixē ġudot eykay apĕn eywebe juk adi ocece iap taġ — io'e. ⁵ — Kuy bima João ijodiat mubatisasan osunuy idibi be — io'e cebe ip.

— Gaxīn ma bit Deus biōġbuk jajĕm eykay. Ibiōġbuk xipacat jeōm eywebe — io'e Jesus.

Jesus imĕn o'jekawĕn jewēju etaybitbinayū eju.

⁶ Waram Jesus emumujuyū o'je'awero ip. O'jekawĕn ip Jesus eju.

— Kariwa — io'e ip. — Gasū du ocebadipyū'in ecejomuy ocekekukan—Judeuyū kukukan? — io'e ip.

⁷ — Eytaybicap ġu iboam — io'e Jesus. — Webay acā itaybit. Ixē ja'ōbi ixeyū'in eykukukan iap kabia o'ġuweġūn. ⁸ Imĕnpit eywebe Ibiōġbuk xipacat ōm puje, Deus a'ōbacaap kuġ epekuku. Eya'ōcam omuwĕnuwĕn epekuku soat kaka daġ. Omuwĕnuwĕn epekuku Jerusalém ka watwat pe, Judéia eipi watwat pe dak, Samaria eipi watwat pe dak, wūyatka watwat pe dak — io'e.

⁹ Iboap muwĕn puje, Deus Jesus o'tujowat jewekay. Ceweju etaybitbinayū etabutpe o'tujowat. Aġ ip o'e cekay. Ceuap o'jojojo ip. Pa'ūm. O'jepa'ūm kabikerereat pe Jesus. Iba'arĕm o'e.

¹⁰ Kabi kay apūn pima aġokatkayū oajĕm Jesus eju oekuku'iaiyū kay—xepxepayū—cesayrucayū.

¹¹ — Tapupuyū — io'e ip. — Apĕnpuye dak eyju jeapūnapūn kabi kay? — io'e ip Jesus emumujuyū be—Galiléia eipi bewiaiyū be. — Deus Jesus o'tujowat eyxewi. O'ġuyu kabi kay. Ceuap epejojojo. Jeuap puxim waram je'pit — io'e aġokatkayū.

¹² Jesus emumujuyū o'jepit Jerusalém ka kay. O'jĕm ip co'a bewi—Oliveira dip'a bewi. Oliveira dip'a Jerusalém ka tĕġ ma o'yanuy—pūġ kilometro ma.

¹³ O'jeawero ip uk'a be—umat'abi be—Jerusalém ka be—kuy bima osodop ip iat'a be. Ibūrū ma ibutet osodop ip; Pedro i, João i, Tiago i, André i, Filipe i, Tomé i, Bartolomeu i, Mateus i, wara'at Tiago i, Simão i, Judas i. Tiago Alfeu ipot osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Simão jeipi kay jījāat osunuy. Ibūrū ma awerom ip osodop umat'abi be. ¹⁴ Pūġ taġ ma ip jewaġuyġuy osodop. Soat em je'aweroro'uk osodop ip Deus eju kawĕn ām. Aoyū dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip. Maria cexe ip osunuy—Jesus xi. Jesus kitpitpiyū dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip.

¹⁵ Awerom pima, Pedro o'āy itabucayū xewi. Ade jījā ip osodop Jesus kay itabucayū. 120 osodop ip. Pedro o'jekawĕn ceweju ip.

¹⁶ — Okitpitpiyū, eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Kuyje Davi apĕn Judas kuka o'e iap o'ġuwĕn Deus biōġbuk a'ōbi. Ixē Davi ekawĕn

ibarak opop Deus ekawën tup pe. Ixe Judas Jesus pu ojuyayũ o'tujowat cekay. Gasũ o'jebapuk ibiat tup ekawën tag—kuyatup ekawën tag — Pedro o'e. ¹⁷ — Jesus ixē Judas o'taē kapik am oceweju — io'e. — Oceweju juk adi oekuku. ¹⁸ Imēnpit ixē Judas Jesus o'gũm itakomaayũ be. Dinheiro o'jat Jesus ũmap teim — io'e Pedro. — Ipi o'jat ixem dinheiom. Igo eipi be o'jewağobua. Yabitorom o'at. O'je'ukedeğ. O'tũnpujēm ijebit pewi. Oe'ũ — io'e Pedro cebe ip. ¹⁹ — Soat Jerusalém ka watwat ce'ũap awēğ o'yawēğtobuxik ip. Imēnpuye ibo eipi butet Aceldama i o'subuteta ip ja'õm. (Aceldama ağokatkat toy o'toyjēmiap ka iape wuya'õm). ²⁰ Imēn e'em Salmo dup:

Tuk'a juy yabibuğ, i. Ka'ũma ma juy je'e ya be, i.

Wara'at tup imēn e'em:

Wara'at cuy jeenuy tũyap pe kapik am ixē dieğ, i — io'e Pedro.

²¹⁻²² Imēnpuye wara'at'in cuy ataē oceweju ceku am ixē'ũm tieğ. Wara'at'in cuy ataē wuykukukat Jesus waram o'jetait iap muwēn ãm soat pe — io'e. — Jesus ocexe bima oceweju juk adi oekuku'iyũ'in cuy ataē — io'e. — João'ũm imubatisasan pima oceweju juk adi oekuku'iyũ'in cuy ataē—Deus Jesus muyu buje kabi kay oceweju oekuku'iyũ'in — io'e.

— Ibiat cuy ataē — io'e ip.

²³ — José juy ataē — io'e pũğpũğayũ.

— Barsabás cuy ataē—cũğ cĩcãat — io'e warara'acayũ Pedro be.

— Matias cuy ataē — io'e ip warara'acayũ bit.

²⁴ Gebuje o'jekawën ip Deus eju.

— Bay — io'e ip. — Etaybit apēn oceju jewağuyğuy iam. ²⁵ Judas'ũm oibu'un oceweju jeku am — io'e ip. — Oibu'un ekpot eju am. Jekapikap o'suiwat jejuap ka kay jeju am — io'e ip. — Abu ğu xe'e ocetaē oceweju jeku am Judas'ũm tieğ? Barsabás tu ocetaē? Matias ğu xe'e? — io'e ip Deus pe.

Imēn o'jekawën ip Deus eju.

²⁶ Gebuje yabararukat'a o'yaxik ip pũğ'in ip taē ãm. Imēn itaybit ip o'e abu Deus o'taē iam. Imēn Matias o'taē ip jeweju ip jeku am Judas'ũm tieğ. Ixe Matias onze beayũ eju oekuku ğebuje bit.

2

¹ Deus biõğbuk o'kop Jesus eju etaybitbinayũ kay. Pentecostes bima o'kop. Pentecostes i kabia butet osodop. Pentecostes ajēm puje pũğ pe ma ip osodop awerom itabucayũ—Jesus eju etaybitbinayũ dak—doze beayũ. Judeuyũ petata'uk osodop ip Pentecostes kabia be. ² Deus biõğbuk imēn o'kop cekay ip. Kabi bewiata'õ o'ya'ĩjojo ip. Kabidoxixi a'õ buxim o'e kabi bewiat'a'õ. Kaxikxik'i osodop ip uk'a be. Soat ip o'ya'ĩjojo. ³ Daxae jo'iat o'jebapuk cekay ip. Daxae jo'iat o'kop ceparakpe ip—soat parakpe. Soat pe o'sueabik cebe ip. ⁴ Deus biõğbuk imēn oõm soat pe cebe ip.

Gebuje itabucayũ warara'acat'a'õm ma o'jekawën. Deus biõğbuk a'õbi o'jekawën ip warara'acat a'õm. ⁵ Ade powatwat Jerusalém ka be osodop ip—soat kaka dağwiayũ. Judeuyũ etabucap puxim itabut ip osodop Deus kay.

⁶ Ixeyũ a'õm ekawën co buje, soat ip o'ju cekay ip ya'ijom powatwat. Yağuy'ũm ip o'e itabucayũ soat a'õm kawēnwēn puye. Soat ip ja'õ ma o'ya'ĩjojo.

⁷ Imēnpuye yağuy'ũm ip o'e.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop — io'e ip. — Soat ijoyũ Galiléia eipi watwat ma — io'e ip. — Imēnpit ja'õm ğu kawēnwēn ip—wuya'õm acã — io'e ip jewewebe. ⁸ — Apēntak soat wuyju wuya'ĩjom—bekin pima wuyju kawēnwēnap a'ĩjom? — io'e ip. — Wuya'õm ma ip kawēnwēn! — io'e ip jewewebe. ⁹ — Pártia eipi bewi ajot peta be, Média eipi bewi dak, Elão eipi bewi dak — io'e ip.

— Mesopotâmia eipi bewi dak ajot, Judéia eipi bewi dak, Capadócia eipi bewi dak, Ponto eipi bewi dak, Ásia eipi bewi dak, ¹⁰ Frígia eipi bewi dak, Panfília eipi bewi dak, Egito eipi bewi dak, Líbia eipi bewi dak, Cirene ka bewi dak, Roma ka bewi dak — io'e ip. ¹¹ — Pũğpũğ wuy'in Judeuyũ ma. Warara'acayũ ka'ũma. Ixeyũ etabucap co'i wuyju dak wuyetabut Deus kay — io'e ip. — Creta eipi bewi dak ajot, Arábia eipi bewi dak. “Deus soat podi ma ya'õbaca,” i'e'em ip itabucayũ wuywebe. “Soat podi ma xipat ixé,” i'e'em ip wuywebe. Wuya'õm ma kawẽnwẽn ip — io'e ip jewewebe.

¹² Imẽn o'e ip yağuy'ũm puye. Yağuybabi'ũm'ũm o'e ip.

— Apẽnpuye wuya'õm ip kawẽnwẽn? Ajom Deus wuymukũyjo ojuy? — io'e pũğpũğ ce'in ip.

¹³ — Ika'o'o ip — io'e ip napa ma warara'acayũ bit Jesus eju etaybitbinayũ waywayway am.

¹⁴ Kirik'ây. Pedro o'ây jekawen am je'awero'ibiyũ be. O'ây onze beayũ eju. O'jekawẽn ya'õberen adeayũ be.

— Tapupuyũ Judeuyũ, Jerusalém ka wat, eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e Pedro. ¹⁵ — Oceka'o'o ğu. Tũybe ip ika'o'o iãn eyju e'em. Kaxicuğ mabuk 9 horas acã. Kabiam pit oceju uva'abidi kõnkõn ğu. Õn jeymukũyjo apẽnpuye oceju eya'õm ma kawẽnwẽn iam — io'e.

¹⁶ — Apẽn Joel juk adi o'e'e iap tağ oceju eya'õm kawẽnwẽn ğasũ. Soat a'õm kawẽnwẽn. Imẽn e'em Joel emudupmubararaktup—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat emudupmubararaktup:

¹⁷ “Ipi'ũm awap obiõğbuk oğuju eykay,” i'e'em Deus, io'e Joel. “Soat pe oğũm,” i'e'em, io'e. “Enaxeğebitbit wekawẽn ğuwẽn,” i'e'em, io'e. “Ağokatkayũ oğuyxeyxey wekawẽn,” i'e'em, io'e. “Aypapayũ dak oğuyxeyxey,” i'e'em, io'e. ¹⁸ “Obiõğbuk oğuju obuywatwat'ukayũ kay—ağokatkayũ kay, aoyũ kay dak,” i'e'em Deus, io'e Joel. “Imẽnpuye wekawẽn ğuwẽn ip,” i'e'em, io'e. ¹⁹ “I'e ba'oreat oğubapuk kabi be. Oğubapuk ipi juayũ ağuy mubabi'ũm ãm,” i'e'em, io'e. “Soat podi ma wa'õbaca iap oğubapuk adeayũ be,” i'e'em, io'e. “Doy jedoyebapuk. Daxa dak je'bapuk. Daxidiğ tak jediğebapuk,” i'e'em, io'e. ²⁰ Kaxiepiat kabiok je'e. Kaxi ipakpuk je'e doy-buxim. Imẽn je'bapuk wuykukukat ajẽm awap, io'e Joel. Ixe ajẽmap kabia idip cĩcã je'e. Yajẽm puje ixé soat kukukan je'e—ipi juacayũ kukukan, io'e Joel. ²¹ “Kariwa, odaxijom cuy ece” i'e'e'ukat ma Deus idaxijo, io'e Joel — io'e Pedro.

— Imẽn Joel o'e Deus a'õbi — Pedro o'e.

²² — Israel naxeğebitbit — io'e. — Eya'õpicũğcũğ cuy wekawẽn kay — io'e. — Jesus cuy oğuwẽn eywebe—Nazaré ka bewiat. Ixe Jesus Deus a'õbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ oeku. Wuymucoatcoanap mubapukpuğ oeku. Deus a'õbacaap mubapukpuğ oeku. Eyetaybit iboam eyetabutpe ixé oeku buye — io'e Pedro adeayũ be.

²³ — Ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ Jesus o'jat. O'jat ip apẽn Deus ibikuy osunuy iap tağ. Eyju ma ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ũ ãm—Judeuyũ kukukayũ be. ²⁴ Deus pit Jesus o'ğutait waram. Ce'ũ buje Jesus o'ğuy ce'ũap pewiibun topap puxim — io'e.

²⁵ — Deus a'õbi Davi Jesus o'ğuwẽn wuydobuyũ'ũm'ũm pe kuyje — io'e.

— Imẽn Davi o'e:

Okukukat, oparara ğu, soat em ãn ağ okay ibuye, soat em ãn obuywatwan ibuye dak, i. ²⁶ Ocokcok cĩcã ma õn e'em, io'e. Soat em “Deus, ãn xipat cĩcã oxé” i õn e'em, i. Wetaybit soat em exe oğuy iam, i. We'ũ buje dak a'ğuy oğuy ewiwim, i. ²⁷ Okukukat, obiõğbuk esuiwat ğu ce'ũ'ũayũ dopap pe, i.

Wetabut cīcā iboap kay, i. Ēn ojebit iwan ġu ierepap puxim, òn xipat exe buye—òn ekpot puye dak, i. ²⁸ Okukukat, waram adi ěn omutait, i. Ēn ma'ġu omukūyjo soat em wetabēġ oġuy exe iam, i. Omucokcokcoġ ece'e soat em exe oġuy buye, io'e—o'e Davi Deus a'òbi — io'e Pedro.

²⁹ — Tapupuyū, ibapuġ ma juy Davi oġuwēn eywebe — io'e Pedro jebadipyū be. — Kuyje ma wuy'ajore'ūm oe'ū—ya'òbuyxiat'ūm oe'ū. O'jomōġ ip witabikūy be. Gasū dak puk ixē'ūm mōġapkūy omuy ma. ³⁰ Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. “Enaxeġebit wemunaēm je'e,” io'e Deus cebe. “Wemunaē soat kukukan je'e—Israel eipi watwat kukukan,” io'e Deus cebe. Soat em Davi iboap ekawēn kay ġebum osunuy. ³¹ Itaybit osunuy Deus jemunaē ġutait ce'ūap tomukadi iam. Imēn Cristo mutaicap o'ġuwēn imutait awap. Imēn o'e:

Deus jemunaē biōġbuk o'suiwat ġu ce'ū'ūayū dopap pe, i. Ijebit oierēp ġu, i — io'e Pedro.

³² — Deus ixē Jesus waram o'ġutait ce'ūap tomukadi — io'e Pedro. — Waram cetait puje ocejojojo. Imēnpuye oceju iboap muwēnuwēn eywebe — io'e Pedro. ³³ — Deus Jesus o'ġuyu kabi kay—jenuyap kay. Deus xe Jesus omuy ġasū. Soat kukukan Deus eju. Deus co'i ya'òbaca. “Obiōġbuk oġuōm itabucayū be,” io'e Deus Jesus pe. Gasū Jesus Ibiōġbuk xipacat o'ġudot ijodi apēn Deus cuk adi o'e'e iap taġ — io'e Pedro. — Ixe a'òbi oceju eya'ōm ma kawēnwēn. Imēnpuye eyju eya'ījom ġasū — io'e Pedro.

³⁴ — Davi'ūm jebit ġu o'jeu kabi kay ce'ū buje. Imēnpuye Davi o'e:

“Oxe juy eġuy,” io'e Deus wuykukukat pe, i. ³⁵ “Gasū bit ekay itakomaayū a'òbacaap oġu'ūm,” io'e, i. “Kūyjobin jedop ip a'ò kay,” io'e Deus, io'e Davi ajore wuydobuyū'ūm'ūm pe — io'e Pedro.

— Davi o'jewemuwēn ġu—Jesus acā o'ġuwēnuwēn — io'e Pedro.

³⁶ — Wa'ò kay bit cuy eya'òpicūġcūġ epesop — io'e. — Eyju ma ocekukukat Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām, Israel naxeġebitbit ma'ġu eyju. Deus pit ixē o'jomuy wuykukukan. Deus ixē o'taē soat taxijo am—wuydaxijo am. Icēmān òn e'em eywebe — io'e Pedro.

³⁷ Iboap co buje iġuycūġcūġ cīcā ip o'e.

— Tapupuyū, apēn oce'e ġasū? — io'e ip Pedroyū be—Jesus emumujuyū be.

³⁸ — Eyġuycūġcūġ cuy epe'e ikērēat kuġ puye — io'e. — Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere — io'e Pedro. — Jewemubatisasaan cuy epesop “Gasu bit Jesus Cristo ebekitkiyū oceju” i'e am soat pe — io'e. — Imēn cuy epe'e Deus pe ikērēat'uk am eywebewi. Imēn ey'e buje Ibiōġbuk xipacat jeōm eywebe—Deus emumudot — io'e. ³⁹ — “Obiōġbuk muōm pin òn eywebe,” io'e wuykukukat Deus kuy bima — io'e. — “Obiōġbuk oġuōm eywebe, eyebekitkiyū be dak, eybadip'ūmayū be dak—soat wemunomuwayū be,” io'e Deus — io'e Pedro.

⁴⁰ Pedro imēn ip o'yawēwē.

— Gasūacat ikērēat mujurūġrūġ cīcā — io'e. — Imēnpuye Deus xe ġu ip jeedop ce'ū buje. Eyju bit ixeyū ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e. — Wūy ġu juy epesop Deus wi eye'ū buje — io'e Pedro. Imēn Pedro ip o'yawēwē.

⁴¹ Imēneju adeayū itabut o'e Jesus kay, Pedro Jesus o'ġuwēn puye. Tak ġu ip oitabun—3000 beayū. O'jewemubatisaan ip. Jesus a'òkayayū eju ip oekuku ġebuje bit. ⁴² Itabun'isuayū mutaybitbin'uk ip osodop Jesus a'òkayayū. Jewemukūyjojo'uk ip osodop. Jeburerexi osodop ip itabucayū. Jeweweju ip jekōnkōn'uk osodop. Jekawēnwēn'uk ip osodop Deus eju. Pāo'a o'o'uk osodop ip Jesus e'ūap kay ġebum am.

⁴³ Jesus emumujuyũ Deus a'õbacaap mubapukpuḡ oekukuku soat etabut pe. Wuymucoatcoanap mubapukpuḡ ip oekukuku. Imēnpuye adeayũ itabēḡbēḡ o'e ip ijojom — Deus acã ya'õbaca — i'e'em.

⁴⁴ Soat jeburerexi ip osodop Jesus kay itabucayũ. Jebubut mu'ẽ'ẽ'uk osodop ip jewewebe. ⁴⁵ Ka'ũma ma tacup o'e jebure be. Jebubut taidada'uk ip osodop dinheiro bu am, jeipi dak. Ixe dinheiro ũmũm'uk ip osodop tadaybocayũ be—ibubut'ũmayũ be. ⁴⁶ Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be je'aweroro'uk ip osodop—yaboḡat'a be. Jeweweju ip jekōnkōn'uk osodop jeduk'a be. Awerom jekōnkōn'uk ip osodop jebureyũ eju. Imēneju icokcok cĩcã ip osodop. Ka'ũma ma jewexe ya'õca osunuy. Jewekay ḡu ḡebum osodop ip—jebure kay acã.

⁴⁷ — Ën xipat cĩcã ocewebe — i'e'e'uk ip osodop Deus pe. Soat itabut'ũmayũ xe cũḡ ma ip oekukuku.

Soat kabia Deus warara'acayũ o'ḡutabun Jesus kay. Ixeyũ dak wara'acayũ itabucayũ burem o'e.

3

¹ Pedro o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. João eju o'ju. Katpuesu ip o'ju. Ixe ehora bima Judeuyũ kawēnwēn'uk ip osodop Deus eju iḡo'a be. ² Aḡokatkat iboce osunuy—taojereat. Jekap'isum piap ma taojere osunuy. Soat kabia ibureyũ tujowatwat'uk ip osodop iḡo'a exĩntabi be. Xĩntabi butet Idipat i osunuy. Xĩntabi be taojereat dinheiro ojuyjuy'uk osunuy iḡo'a be õmõmayũ be. ³ Ixe taojereat Pedroyũ o'jojojo. Iḡo'a be õm pima o'jojojo ip.

— Dinheiro'in — io'e cebe ip.

⁴ Pedroyũ o'jeak cĩcã cekay.

— Ak'i juy ece ocekey — Pedro o'e.

⁵ Taojereat o'jeak cĩcã cekay ip. Tũybe dinheiro ũm ip owebe iãn o'e.

⁶ Pedro o'jekawēn cebe.

— Dinheiro kuḡ ḡu õn — io'e. — Okukukat pit ja'õbacaap ũmũm owebe. Ixe a'õbi jemu'ada õn. Edaodip ece'e Jesus a'õbi—Nazaré ka bewiat a'õbi. E'ãy — io'e Pedro.

⁷ Gebuje Pedro taojereat pu o'subuijik iba'at kadi. O'ḡu'ãy. Dao ma ikaḡobidip o'e. Sui dak suidip o'e. ⁸ Ixe taojere osunuy'ibit o'jejoro. Icokcok o'e jedaodip puye. O'jexĩḡxĩḡ. Oõm Deus eju kawēnwēnap'a be Pedroyũ eju. O'jecũḡcũḡ iḡo'a be. Jejorojorom o'e jecokcokap pibun.

— Ën xipat cĩcã — i'e'em Deus pe o'jejore. — Odaomudim ãn — i'e'em.

⁹ Soat iḡo'a beayũ taojere tũibit o'jojojo ip cũḡcũḡ pima. Deus pe “Ën xipat cĩcã” i'e'em pima, o'jojojo ip. O'jekawēn ip jewewebe.

¹⁰ — Ixe bit mo a'ḡu taojere osunuy — io'e ip. — Ixe bit xik'i mo a'ḡu nuynuy ijop'a exĩntabi be—Idipat pe. Ixe bit mo a'ḡu dinheiro ojuyjuy'uk osunuy — io'e ip. — Apēnpuye dak ixe xipat o'jexĩḡxĩḡ? — io'e ip.

Taojere tũibit mu'adaap tobuxik puje itabēḡbēḡ o'e ip ijojom. Taojere tũibit ibu'u jĩjã o'e Pedroyũ nomu eperem.

¹¹ Soat iḡo'a beayũ dak o'jedau ebapũḡayũ kay—Pedroyũ kay, taojere tũibit kay dak.

— Ak'i! — io'e ip. — Pedroyũ taojereat o'taomudim — io'e ip jewewebe.

Pedroyũ Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be osodop ip—yaboḡat'a ekorara be. Ixe korara butet Salomão ekorara i osunuy.

¹² Adeayũ jo buje, Pedro o'jekawēn cebe ip, Israel naxeḡebitbiyũ be.

— Tapupuyũ, wekawēn kay eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop — io'e. — Apēnpuye eyju dak eyetabēḡbēḡ ocejojom? “Ite aḡokatkat taojereat o'taomudim

ya'ōbaca jījā buye, cūḡ ma Deus xe buye,” i te'e ma eyju e'em. Oca'ōbi ḡu o'je'ada—Jesus a'ōbi acā — io'e. ¹³ — Ixe Jesus soat em ma kūyjobit Deus a'ō kay. “Ka'ūmḡu ixe jo'iat xipacat” i'e'em Deus Jesus muwēnuwēn. Wuyetabut ixe Deus kay. Wuy'ajoyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip cekay—Abraão'ūm, Isaque'ūm tak, Jacó'ūm tak. Eyju ma a'ḡu ixe Jesus epeḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Pilatos ma o'e “Jesus oyaoka ḡu ōn pit,” i. “Imujēm ōn eywebe yaokaap puxim,” io'e. Eyju bit “Ixe juy eḡujēm ḡu,” i mo a'ḡu epe'e iecuḡap pe—Pilatos pe. “Xipat ḡu teku,” i mo a'ḡu epe'e cebe. Jesus mo a'ḡu epejomuymuy jījā. ¹⁴ Ixe Jesus Deus bikuyap taḡ acā oekukuku. Ikērēat kuḡ ḡu osunuy Deus xe. Eyxe bit ikērēat kuḡ. “Ixe juy eyaokaat,” i mo a'ḡu epe'e Pilatos pe. Wara'acat o'yaoka'iat mujēm ojuy epesop daomūnmūnap'a bewi. ¹⁵ Wuymutaicit'ukat pit mo a'ḡu epeyaokaat—wuymuissusun'ukat. Deus pit ixe o'ḡutait waram. Jesus ocejojojo waram cetait puje. Imēnpuye oceju waram cetaicap muwēnuwēn eywebe. ¹⁶ Ite taojere osunuyiat cocom eyju. Eyetaybit cīcā ixem. Jesus a'ōbi oceju ocetaomudim. Soat etabutpe ocetaomudim Jesus kay ocetabut puye — io'e.

¹⁷ — Obadipyū, wa'ō kay eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop — io'e. — Eyju mo a'ḡu Jesus epeyaokaat eyetaybit'ūm puye. Wuyepi kukukayū dak itaybit ḡu osodop ip. Eyju mo a'ḡu eyetaybit ḡu ikērē jījā Jesus aokaam iam. Wetaybit iboam. ¹⁸ Imēnpit kuyje “Deus emunaē juy ipiat supi'ajo,” io'e'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēn cuk adi o'e ip Deus a'ōbi itaybit ḡu ma'ḡu ip — io'e. — Gasu bit kuy Jesus ipiat o'supi'ajo apēn cuk adi o'e'e ip iap taḡ. ¹⁹ Gasū bit eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop ikērēat kuḡ puye. Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere Deus pe ikērēat uk am eywebewi — Pedro o'e. — Eywebe ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi. Ixe jeydax-ijo. ²⁰ Wuybipuruk'ūmap puxim eycokcoḡ epesop Deus pe eydaxijo buje. Guyjom Deus waram Jesus ḡudot ijodi—jemunaē ḡudot—wuydaxijojo'ukat ḡudot. ²¹ “Deus soat ḡuisun,” i juk adi o'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kuyje—ikērēat kuḡ'ūmayū. Deus soat ḡuisun. Imuisun'ūm pima Jesus kabi be mabuk jeenuy — io'e. ²² — Kuyje Moisés imēn o'e:

Deus wuybadipyū'in ḡuju eykay, i. Ixe Deus ekawēn ḡuwēn eywebe, i. Omudocap puxim ixe aḡokatkat ḡudot, i. Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop soat cekawēn kay, i. Ixe a'ō daḡ cuy epeku, i. ²³ Deus ipiat'supi'ajoat ixe a'ōkay'ūmayū be, i. Deus ebekitkiyū wi wūy ma jeedop ip ce'ū buje, i.

Imēn Moisés o'jekawēn kuyje — Pedro o'e. ²⁴ — “Deus emunaē omuyku—ocebodi ma ya'ōbuyxiat,” i juk adi o'e'e ip soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Samuel imēn o'e'e tomujuayū dak. ²⁵ Deus o'e Abraão be “Xipacat oḡūm soat ipi juacat pe, enaxeḡebitbit cūḡ ma oxe buye,” i. Deus imēn jekawēn o'ḡuwēn eydobuyū'ūm'ūm pe ā ḡu—eywebe dak. Deus je'e eywebe apēn cuk adi o'e'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū be iap taḡ — io'e. ²⁶ — Gebuje Deus jekpot o'ḡudot eykay—ja'ō kay kūyjobicat o'ḡudot. Ibikuy osunuy eywebe ikērēat mujurūḡrūḡap epere am. Ibikuy osunuy xipacat ūm ām eywebe. Imēneju jekpot o'ḡudot eykay — io'e.

Pedro imēn Israel naxeḡebitbit o'ḡukūyjo.

4

¹ Deus eju kawēnwēnap'a beayū mukūyjojom pima, Judeuyū epaīyū oajēm Pedroyū kay. Iḡo'a wiwi'ukayū kukat tak oajēm cekay ip, Saduceuyū dak.

² Pedroyū kawēnwēn mabuk o'e iḡo'a beayū be.

— Wuyē'ū buje waram acejetait Jesus waram o'jetait je'ūap tomukadi buye — io'e ip cebe ip.

Itakoma ip o'e Pedroyū kay iboam iḡo'a beayū mukūyjojom puye. ³ Imēnpuye o'jat ip. Daomūnmūnap'a be ip o'ḡuōm. Ixe exima be jeperem ojuy ip daomūnmūnap'a be, kuy katpuje jījā buye. ⁴ Cekawēn cocoayū dak itabut o'e ip Jesus kay. Ade jījā ip itabut o'e. 5000 be aḡokatkayū oitabun.

⁵ Kuyaje o'je'awero ip Jerusalém ka be ya'ōbuyxiayū, Judeuyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Jewawēwē'ukayū yoboḡayū ip osodop. ⁶ Ana tak oajēm. Ixe Judeuyū epaiyū kukukat osunuy. Caifás tak oajēm, Alexandre dak, João dak. Warara'acayū dak oajēm paīyū kukukat badipyū. Soat ip o'je'awero. ⁷ Pedroyū o'tojocat ip jewekay.

— Abu-a'ōbi taojere tūibit epeḡu'ada? — io'e ip Pedroyū be. — Abu-a'ōbacaam epeḡu'ada? — io'e ip cebe ip.

⁸ Gebuje Pedro o'jede jewawēwē'ukayū yoboḡayū be. Deus biōḡbuk cebe jījā osunuy. Imēnpuye ya'ōbacam o'jede cebe ip—Judeuyū kukukayū be.

⁹ — Tapupuyū — io'e. — “Abu-a'ōbi taojere tūibit epeḡu'ada?” i eyju e'em ocewebe, “Apēntak ixe epeḡu'ada?” i dak — io'e. ¹⁰ — Eyetaybin cuy epesop Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada iam—Nazaré ka bewiat o'je'ada iam. Ixe xipat omuy eyetabutpe ḡasū, Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada buye. Eyju ma juk ixe Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām. Deus pit ixe o'ḡutait waram. O'ḡuyu ce'ū'ūayū dopap pewi. Jesus a'ōbi ma ite taojere tūibit xipat cūḡ'i ijoce ḡasū.

¹¹ Imēn e'em Deus ekawēntup pe:

Uk'a muymuy'ukayū ite'a kay ḡu osodop ip—wita'a kay ḡu, i. Ite'a bit uk'a muycemap'am o'e, i.

Jesus muwēnuwēn iḡodup — io'e Pedro. — Uk'a muymuy'ukayū ite'a kay'ūmap puxim eyju dak Jesus kay ḡu — io'e. ¹² — Deus Jesus acā o'ḡudot wuydaxijo am. Ka'ūmḡu wara'at wuydaxijojoukat soat kaka daḡ—Jesus acā — Pedro o'e.

Pedro imēn Judeuyū kukukayū o'ḡukūyjojo—jewawēwē'ukayū yoboḡayū. ¹³ Ja'ōca o'jede ip Pedroyū. Iparara ḡu ip o'e Judeuyū kukukayū buxim. Ya'ōca o'e ip. Imēnpuye Judeuyū kukayū itabēḡbēḡ o'e ip ijojom.

— Apēn tak iteyū oitaybitbin? — io'e ip. — Itaybit ḡu ip apēn Deus ekawēntup e'em iam. Ya'ōbuyxi ḡu ip. Apēnpuye dak iteyū xepxepayū iparara ḡu wuybuxim? — io'e ip.

Itaybit o'e ip Jesus eju oekuku ip iam.

¹⁴ Imēntak taojere tūibit ceparakpe ip cūḡ'i osunuy. Imēnpuye Pedroyū imuymuy ba'ore o'e ip cebe. ¹⁵ Pedroyū o'ḡujēm ip jexewi.

— Epejēm cuy ijocewi ḡasū bit — io'e ip Pedroyū be. Imujēm puje ip o'jewawē ip jeweweju.

¹⁶ — Apēntak ace'e iteyū aḡokatkayū be? — io'e ip jewewebe. — Icēmān wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapuk ip — io'e ip. — Soat Jerusalém ka watwat itaybit taojere tūibit o'ḡu'ada ip iam. “O'ḡu'ada ḡu ip” i'e ba'ore wuywebe.

¹⁷ Jesus awēḡ jawēḡepōḡpōḡpōḡ je'e soat ka daḡ — io'e ip. — Apēntak ace'e yawēḡmupōḡpōḡ'ūm ām? — io'e ip jewewebe. — “Jesus cuy epeḡuwēn ḡu warara'acat pe,” i juy ace cebe ip wuya'ōpuruḡ — io'e ip. — “Waram warara'acayū be Jesus muwēn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe,” i juy ace cebe ip — io'e ip jewewebe.

¹⁸ Gebuje waram Pedroyū o'tojocat ip jewekay. Ya'ōpuruḡ o'jekawēn ip ceweju ip.

— Jesus cuy epeḡuwēn ḡu warara'acat pe — io'e ip. — Waram cuy epeḡuwēn ḡu cekawēn — io'e ip Pedroyū be.

¹⁹ — Apēntak cedaḡ eyxe? — io'e Pedroyū bit cebe ip. — Eya'ō kay du oce'e? Deus a'ō kay ḡu xe'e? Apēn ḡu cedaḡ eyxe? — io'e ip. ²⁰ — Mūḡ ḡu

juy ocesop. Jesus cuy oceḡuwēn. Jesus ocejojojo ce'ūap tomukadi — io'e. — Jesus emumutaybitbinam cuk adi ocejekūyjojo — io'e. — Imēnpuye cedaḡ ḡu ocewebe imuwēn'ūm ām warara'acat pe. Mūḡ ḡu ocesop. Ixe juy aḡuwēn — io'e Pedroyū.

²¹⁻²² Taojere tūibit ade koato osunuy—40 koato. Imēnpuye jewawēwē'ukayū yoboḡayū ipiat o'supi'ajoat ḡu Pedroyū be.

— Ēn xipat cīcā — i'e'em o'e ip Deus pe adeayū, taojere tūibit o'je'ada buye. Imēnpuye:

— Pedroyū be ipiat'ajoan pima, kuka oitakomān ocekey adeayū — io'e ip jewewebe jewawēwē'ukayū yoboḡayū.

Pedroyū bit waram o'ḡujēm jexewi ip.

— Jesus cuy epeḡuwēn ḡu warara'acat pe — io'e ip Pedroyū be. — Jesus muwēn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe — io'e ip waram Pedroyū be.

²³ Pedroyū o'ju jebureyū kay—itabucayū kay. Apēn cuk ya'ōpuruḡ paīyū kukukayū o'jekawēn cebe ip iap o'ḡuwēn cebe ip, apēn Judeuyū kukukayū o'jekawēn cebe ip iap tak.

²⁴ Iboap co buje soat Jesus a'ōkayayū o'jekawēn ip Deus eju.

— Ocekukukat — io'e ip. — Soat muḡēat ēn. Kabi eḡuḡē, ipi dak, idibi dak, tibog cīcāati dak — io'e ip. — Soat kaka daḡat tak eḡuḡē — io'e ip. ²⁵ — A'ōkay osunuy kuyje Davi ajore — io'e ip Deus pe. — A'ōmuwēnuwēn'uk osunuy. Jekawēnwēn'uk osunuy Ibiōḡbuk xipacat a'ōbi. Ixe imēn o'e kuyje:

Apēnpuye dak Judeu'ūmayū itakoma jījā o'e ip? i. Apēnpuye dak te'e ma ixe aoka ojuy ip osodop? i. ²⁶ Ipi kukukayū o'je'awero ip soat ka kukukayū eju—ya'ōbuyxiayū eju, i. O'je'awero ip wuykukukat Cristo aoka am—emunaē aoka am, i.

Imēn Davi o'e kuyje — io'e ip Deus pe. ²⁷ — Ibo dup ekawēn taḡ ḡasū dak o'je'awero ip ijopka be — io'e ip. — Herodes o'je'awero Pōncio Pilatos eju, Judeu'ūmayū dak, Judeuyū dak — io'e ip Deus pe. — O'je'awero ip ekpot aoka am—Jesus aoka am—soat taḡ iisuat aoka am—a'ō kay kūyjobicat aoka am—wuydaxijo am emunaē aoka am — io'e ip. ²⁸ — Ixeyū Judeu'ūmayū itaybit ḡu Moisés ekawēn. Imēnpit apēn kuyje juk adi ecece iap taḡ e'em ip — io'e ip Deus pe.

²⁹ — Bay, aḡ cuy eḡuy ocekey — io'e ip Deus pe. — Jewawēwē'ukayū yoboḡayū itakoma jījā ocekey — io'e ip. — Ipiatpi'ajoat pin ip ocewebe — io'e ip. — Oceju ebekitkiyū. Imēnpuye ocebuywan cuy eḡuy — io'e ip. — Oca'ōmucanucan cuy eḡuy oceparara'ūm ma kawēn idipat muwēn ām soat ka daḡ — io'e ip Deus pe. ³⁰ — A'ōbacaap cuy eḡūm ocewebe a'ōbi iwataxipipiyū mu'ada am — io'e ip. — A'ōbacaap cuy eḡūm ocewebe i'e ba'oreat mubapuk am soat etabutpe Jesus a'ōbi—ekpot a'ōbi—soat taḡ iisuat a'ōbi—a'ō kay kūyjobicat a'ōbi — io'e ip Deus pe.

Imēn o'jekawēn ip Deus eju. ³¹ Je'aweroroap'a o'jeaexixi ceweju cekawēn epere buje. Ibiōḡbuk xipacat osodot soat kay ip. Ixe Ibiōḡbuk xipacat oōm soat pe ixeyū be. Imēnpuye ip iparara'ūm cīcā oekuku Deus ekawēn muwēnuwēn soat itaybit'ūmayū be.

³² Soat Jesus kay itabucayū xipan ip o'e jewewekuḡ. Ade jījā ip osodop. Pūḡ taḡ ma ip jewaḡuyḡuy osodop.

— Ijop owebeam acā — i'ūmḡu o'e ip. Tacup ḡu ip osodop jewewebe. Soat ip jebubut mu'ē'ē'ē'uk osodop. ³³ Soat Jesus emumujuyū “Ocekukukat Jesus waram o'jetait je'ūap tomukadi,” i'e'e'uk osodop soat pe. Deus xipacat o'ḡūmḡūm soat pe ixeyū be. ³⁴ Ka'ūmḡu tadaybocat o'e ceparakpe ip ka'ūmān ma tacup puye. Ipi kukayū jeipi o'teida dinheiro bu am. Jeduk'a dak o'teida

ip dinheiro bu am. Teiũmũm'uk ip osodop Jesus emumujuyũ be—doze beayũ be. ³⁵ Ixe dinheiro mu'ẽ'ẽ'ẽ'uk ip osodop tadaybotbocayũ be.

³⁶ Gebuje José dinheiro o'gũm Jesus emumujuyũ be. José jeipi kuğ osunuy. Jesus emumujuyũ wara'at o'jomõğ ibuten. Wara'at ibutet Barnabé i osunuy. Barnabé wuya'õmucanucan'ukat iape. Ixe Levi badip osunuy. Tip'aroro bewiat osunuy—Chipre eipi bewiat. Ixe jeipi kuğ osunuy. ³⁷ Jeipi o'teida dinheiro bu am. José ma soat ixede dinheiro o'gũm Jesus emumujuyũ be—Pedroyũ be.

5

¹ Ananias pit te'e ma Deus muğuykuku ojuy o'e. Ixe Jesus kay itabut osunuy. Itayxi butet Safira i osunuy. Dinheiro o'jat. Ananias jeipi o'teida ixede dinheiro bu am. ² I'in o'ğuxipan jewebeam. Itayxi itaybit o'e i'in o'ğuxipan jewebeam iam. Soat ğu jedinheiro o'tujowat Pedroyũ be iũm ãm. I'in ã o'tujowat.

— Juku — io'e Pedroyũ be. — Weipi dei. Soat tei — i napa ma o'e cebe ip.

³ Gebuje Pedro ya'õpuruğ o'jede cebe.

— Ananias — io'e. Satanás a'õ kay ěn ğasũ — io'e. — Apẽnpuye Deus biõğbuk muğuykuku ojuy ěn? — io'e. — Apẽnpuye eipi dei'in eğuxipan ewebeam? — io'e. ⁴ — Koap pit a'ğ u eipin ma osodop. Eipi dei ùmũm pima, xipat kuka o'e. Iũmũm'ũm pima dak xipat kuka o'e — io'e. — Ka'ũma ma o'e ewebe “Eipi juy eteida dinheiro bu am,” i — io'e. — Apẽnpuye dak ikẽrẽat eğujurũğ? Ocemuğuykuku ojuy ğu ěn. Deus muğuykuku ojuy acã ěn — io'e Pedro. — Ocewebe ğu ěn napa e'em—Deus pe acã — io'e Pedro.

⁵ Ananias dao ma oe'ũ iboap co buje. Poğ. Imẽnpuye ce'ũap awẽğ to-buxikayũ iparara jĩã ip o'e Deus muğuykukuap puxim.

⁶ Ağokat kayũ oajẽm yaypan'isuayũ. Ananias'ũm o'ğuekabek ip pağõm. O'tujowat ip ibocewi. O'jomõğ ip witabikũy be jebabim.

⁷ Ananias'ũm kot isum Safira oajẽm Pedro kay—ebapũğ ehora kap puje—Ananias'ũm tayxibuk. Itaybit ğu mabuk osunuy jektop'ũm oe'ũ iam.

⁸ — Bũrũnmaku du eipi dei osodop? — Pedro o'e Safira be. — Ektop o'e iat tei jo'i ma du ijop? — io'e.

— Hm hm. Ibo jo'in ma ipi dei — io'e napa ma Safira.

⁹ — Apẽnpuye dak mo a'ğ u ikẽrẽat epeğujurũğ? — Pedro o'e. — Apẽnpuye dak eyju te'e ma mo a'ğ u Deus biõğbuk muğuykuku ojuy? Imẽn mo a'ğ u epeyewawẽ eyewewēju. Ak'i juy ece — io'e. — Witabikũy be ektop'ũm o'jomõğ'iyayũ omuyku ijoce — io'e. — Omuyku ip uk'a exĩntabi be — io'e. — Ğasũ ip jedujowat tak — io'e.

¹⁰ Gebuje'isum ma Safira dak oe'ũ. Poğ. Ce'ũ o'at Pedro i xe.

Gebuje yaypan'isuayũ oajẽm waram. Ce'ũat o'jojojo ip. O'tujujẽm ip. O'jomõğ ip witabikũy be itop'ũm xe. ¹¹ Soat Jesus kay itabucayũ o'jekũyjo Ananias'ũm e'ũãm, Safira'ũm e'ũãm tak. Warara'acayũ dak ixeyũ'ũm'ũm e'ũãm o'jekũyjo ip. Imẽnpuye iparara jĩã ip o'e Deus xe ikẽrẽat mujurũğap puxim. Ibu'u o'e ip ikẽrẽat mujurũğ ãm.

¹²⁻¹⁴ Soat Jesus emumujuyũ je'aweroro'uk ip osodop Deus eju kawẽnwẽnap'a ekorara be—yaboğat'a ekorara be. Ijop ekorara butet Salomão ekorara i osunuy. Jesus ebekitkit cũğ ma oekuku ip soat xe. Ade jĩã itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay—ağokat kayũ, aoyũ dak. Warara'acayũ iparara o'e ip Jesus kay jetabut am. Imẽnpuye o'je'awero ğu ip Jesus ebekitkit eju. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ ip oekuku Jesus emumujuyũ. Ajojojo ğu buk iap mubapukpuğ oekuku ip Deus a'õbi. Adeayũ etabutpe Deus a'õbacaap mubapukpuğ ip oekuku.

¹⁵ Gebuje ade iwātaxipipiyū o'tujowat ip uk'a ukpibubu daḡ. Iboce iwātaxipipiyū o'jomōḡ ip jexexecap pe, jedipidup ceje dak. Jebureyū iwātaxipipiyū o'jomōḡ ip Pedro kapap pe. Iwātaxipipiyū o'jomōḡ ip Pedro ekabicuk pe imu'ada am. ¹⁶ Ade o'jēm ip Jerusalēm ka tēgatka bewi. Iwātaxipipiyū o'tujowat ip Pedro kapap pe. Soat ip o'ḡu'ada'ada. Ibiōḡbuk kērēat kukayū dak o'tujowat ip. Ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmjēm. Xipat o'e ip—soat.

¹⁷ Judeuyū epaīyū kukukat pit itabutkarey o'e Jesus emumujuyū kay. Paīyū kukukat ejuayū dak itabutkarey o'e ip cekay ip—Saduceuyū. Jesus emumujuyū o'taomūnat ip. ¹⁸ Daomūnmūnap'a be ip o'ḡuōmat. O'ḡuōmat ip ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū eju ikērēat mujurūḡrūḡ ḡu ma'ḡu ip.

¹⁹ Ibocewi Deus ekawēn tojtjot'ukat oajēm daomūnmūnap'a be Jesus emumujuyū kay. Ixima be oajēm. Xīntabi o'tomudip'uk—yoboḡat—ipoxiat. Jesus emumujuyū o'tujujēm iḡo'a bewi. Tujujēm puje o'jekawēn ceweju ip.

²⁰ — Deus eju kawēnwēnap'a be juy epeju—yaboḡat'a be — io'e Jesus emumujuyū be. — Jesus kayayū yaḡuyisum jekukum iam cuy iḡo'a beayū epeḡukūyjo. Soat em Deus xe jeedop ip je'ū buje iam cuy ip epeḡukūyjo. Soan cuy ip epeḡukūyjo — io'e cebe ip.

— Imēn cuy oce'e — io'e ip.

²¹ Deus tojtjot'ukat ekawēn co buje Jesus emumujuyū kawēn idipat o'ḡuwēn yaboḡat'a beayū be.

— Jesus kayayū yaḡuyisum jekukum — io'e ip imukūyjojom.

O'ju ip Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Kabia'isum ip o'ju. Kawēn idipan ip iḡo'a beayū o'ḡukūyjojo.

Iboam e'em pima jewawēwē'ukayū yoboḡayū te'e ma Jesus emumujuyū o'ḡudocat jewekay daomūnmūnap'a bewi. Tūybe daomūnmūnap'a be ma ip opop iān o'e ip. Paīyū kukukat o'je'awero jebureyū eju. Judeuyū kukukayū o'tomuwā je'awero am—Israel naxeḡebitbit kukukayū, aypapayū dak. Ixeyū aḡokatkatayū jewawēwē'ukayū yoboḡayū ip osodop.

— Jesus emumujuyū juy epeḡujēm daomūnmūnap'a bewi — io'e ip te'e ma Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū be. — Epetojot ip ocekey — io'e ip te'e ma.

²² Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū o'ju daomūnmūnap'a be. Jesus emumujuyū o'tobuxik ḡu ip. O'jepit ip paīyū kukukat pe. Te'e ma o'ju ip Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū.

²³ — Daomūnmūnap'a be ḡu ip Jesus emumujuyū — io'e ip. — Daomūnmūnap'a exīntabi cem cīcā oacetobuxik — io'e ip. — Yawiwim mabuk ip osodop yawiwi'ukayū. Kacūḡcūḡ'i osodop ip xīntabixixi weḡūn. Ocetomudip'uk. Ka'ūma ma oacetobuxik badi. Jesus emumujuyū oacetobuxik ḡu — io'e ip ika kukukayū be—jewawēwē'ukayū yoboḡayū be.

²⁴ Iboap co buje yaḡuy'ūm o'e ip jewawēwē'ukayū yoboḡayū, paīyū kukukayū dak, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukat tak, warara'acayū dak paīyū yoboḡayū.

— Apēn o'jebapuk cebe ip? — io'e ip jewewebe. — Apēntak ace'e ḡasū? — io'e ip. — O'jēm ip iap awēḡ jeawēḡepōḡpōḡ soat ka daḡ — io'e ip.

²⁵ Aḡokatkat tak oajēm.

— Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Epetaomūnmūn'iaiyū Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be opop ip. Iḡo'a beayū mutaybitbin ip — io'e jewawēwē'ukayū yoboḡayū be.

²⁶ Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be Jesus emumujuyū kay. O'ju jebekitkit eju—yawiw'ukayū eju. Waram

ġuto Jesus emumujuyū o'taomūn ip. Imēnpit iparara ip o'e adeayū be jaokaap puxim.

— Ocejū warēmtaġ iteyū kuġ pima, adeayū kuka ocabuġbuġ iteyū kay jġā ip puye — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye xipan ip o'jukuk taomūnmūn pima. ²⁷ Waram Jesus emumujuyū o'tujowat ip jewawēwē'ukayū yoboġayū be.

Gebuje paīyū kukukat o'jekawēn Jesus emumujuyū eju.

²⁸ — Kuy mo a'ġu oca'ōpuruġ oce'e eywebe “Jesus cuy epeġuwēn ġu warara'acat pe,” i — io'e. — Eyju bit kūyjobit ġu oca'ō kay — io'e. — Soat Jerusalēm ka watwat mutaybitbin eyju. “Jewawēwē'ukayū yoboġayū Jesus o'yaokaat,” i'e'em eyju napa ma — io'e.

²⁹ Gebuje Pedroyū o'jede cebe ip.

— Deus a'ō kay juy oceju kūyjobit — io'e. — Ocewebe iwarum ey'e buje eya'ō kay ġu oce'e Deus a'ō kay acā — io'e. ³⁰ — Eyju ma Jesus epesubamupayaat korosa be. Eyju ma epeyaokaat — io'e. — Deus pit waram ġuto ixē o'ġutait ce'ūap tomukadi. Wuydobuyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip Deus kay — io'e. ³¹ — Deus a'ōbi ixē ya'ōbuyxian o'e ġasū. Imēnpuye Deus xe omuy ġasū. Wuykukukan o'e Deus a'ōbi. Wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Deus ibikuy osunuy Israel naxeġebitbit pe iġuycūġ i'e am ikērēat kuġ puye. Ibikuy osunuy ikērēat mujurūġrūġap epere am cebe ip. Ibikuy osunuy ikērēat uk am cebewi ip. Imēnpuye Jesus wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Ocejū dak ocetaybit apēn Deus cuk adi o'e'e iam — io'e. ³² — Imēnpuye oceju ixē e'eap muwēnuwēn eywebe. Ibiōġbuk xipacat tak iboap muwēnuwēn. Deus jebiōġbuk muōmōm ja'ōkayayū be — Pedro o'e.

³³ Iboap co buje jewawēwē'ukayū yoboġayū itakoma jġā o'e ip Jesus emumujuyū kay. Yaokaat ojuy ip.

³⁴ Gebuje aġokatkat o'āy—jewawēwē'ukat yoboġat. O'jekawēn jebureyū eju. Ixe Fariseu osunuy. Moisés ekawēn imutaybitbin'uk ip osodop Fariseuyū. Ixe butet Gamaliel i osunuy. Ya'ōbuyxi jġā osunuy soat xe jeka watwat xe. Imēn o'jekawēn jebureyū be.

— Taupuyū — io'e. — Koam puk ip aġujēm — io'e. — Ga'a acewawē — io'e.

Jesus emumujuyū o'ġujēm ip jewewāwā ap'a bewi. ³⁵ Gamaliel jebureyū o'yawē.

— Israel naxeġebitbiyū — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Eyday'em'um cuy epesop! Xipan cuy iteyū aġokatkatyū epejukuk. Eyaġuysan cuy epesop — io'e. ³⁶ — Kuy'ūm'ūm ma wara'at aġokatkat osunuy. Ibutet Teudas i osunuy. “Soat podi ma wa'ōbuyxi,” i napa ma o'e'e warara'acat pe. Adeayū ceweju oekuku ip—400 beayū. Imēnpit wara'acat ixē Teudas o'yaoka. O'jepōġpōġpōġ ixē a'ō kayayū. Soat oi'ūm ixē ekapikap — io'e.

³⁷ — Gebuje wara'at aġokatkat tak osunuy. Ibutet Judas i osunuy. Galilía eipi bewiat osunuy. Wuyeipi kukayū jebekitkiyū o'ġuweġūn ixeyū kabia daġ. Ade oeku ip ixē Judas eju. Ixe Judas'ūm tak oe'ū. O'jepōġpōġpōġ ip ixē a'ō kayayū. Soat oi'ūm ixē ekapikap — io'e.

³⁸ — ġasū dak imēn ma. Ka'ūmā ma juy ace'e iteyū aġokatkatyū be. Ijodiat a'ōbi jekukum pima, soat iteyū e'eap tak i'ūm. ³⁹ Deus a'ōbi jekukum pima bit, iteyū e'eap mu'ūm pa'ore wuywebe — io'e. — Iteyū e'eap mu'ūm pin pima, Deus eju kuka jewaokakam ace — io'e Gamaliel. Gamaliel ekawēn kay o'e ip jewewāwā'ukayū yoboġayū. ⁴⁰ Waram Jesus emumujuyū o'ġudocat ip. Sorarayū be ip o'yukxabiokakaat ixē muġēġēm.

— Jesus cuy epeġuwēn ġu warara'acat pe — io'e ip cebe ip. Waram o'ġujēm ip jexewi.

⁴¹ Ibocewi Jesus emumujuyũ o'jẽm jewewãwã'ukayũ yoboğayũ xewi. Ico-cok cĩcã o'jẽm ip.

— Deus xe oceukpin cĩcã — io'e ip jewewebe. — Cedağ Deus xe ixeyũ ağokat kayũ be oce'ukxabiokakaan. Ipiat ocesupi'ajo Jesus kay ocetabut puye — io'e ip.

⁴² Jesus o'ğuwẽnuwẽn ip adeayũ be. “Jesus wuydaxijo am Deus emunaẽ,” i'e'e'uk osodop ip. Soat kabia Deus eju kawẽnwẽnap'a be imutaybitbin'uk osodop ip, jeduk'a be dak.

6

¹ Pũğpũğ itabucayũ'in o'jemãmãmã ip jebureyũ kay. Jesus kayayũ big ma oiacoğ. Soat ip Judeuyũ osodop. Grego a'õm kawẽnwẽn'uk osodop ip pũğpũğ ixeyũ'in. Hebraico a'õm kawẽnwẽn'uk osodop ip warara'acayũ. Ixeyũ parakpe osodop ip itop'ũm e'ũ'ibiyũ tadaybotbocayũ. Imẽnpuye pũğpũğ itabucayũ'in o'jemãmãmã ip jebureyũ kay.

— Ocxat ũmũm ğu ip ocewebe — io'e ip aoyũ itop'ũm e'ũ'ibiyũ. — Jewewebe acã ip imu'ẽ'ẽ'ẽm — io'e ip.

— Dapxi eyju! Eywebe dak oceju iũmũm! — io'e ip warara'acayũ bit.

² Imẽnpuye Jesus emumujuyũ soat itabucayũ o'tomuwã je'awero am. O'je'awero ip. Doze beayũ o'jekawẽn warara'acayũ eju—Jesus kay itabucayũ eju.

— Oceju Deus ekawẽn muwẽnuwẽn — io'e ip. — Ibo ma ocekapikap — io'e ip. — Xipat ğu ocewebe Deus ekawẽn muwẽnap epere am itop'ũm e'ũ'ibiyũ xat mu'ẽ'ẽ ãm — io'e ip. ³ — Imẽnpuye, tapupuyũ, 7 be ağokat kayũ'in ataẽ ixat mu'ẽ'ẽ ãm itop e'ũ'ibiyũ be — io'e ip. — Wuybadipyũ'in cuy ataẽ—itabut cĩcãayũ—itaybit cĩcãayũ—Deus biõğbuk a'õkay jĩjãayũ — io'e. — Ibiayũ ma ataẽ — io'e. — Ijop ocekapikap oceğũm taẽ'ibiyũ be. Ixeyũ ma itop e'ũ'ibiyũ xat ğu'ẽ'ẽ'ẽ — io'e ip. ⁴ — Oceju bit soat em Deus eju kawẽnwẽn'uk ocesop — io'e. — Soat em ixekawẽn imutaybitbin oceku — io'e ip.

⁵ Doze beayũ ekawẽn kay o'e ip soat itabucayũ. Cekawẽn tağ e ojuy ip.

Gebuje Jesus kay itabucayũ 7 beayũ o'taẽ. Ibũrũ ma ibutet osodop ip—taẽ'ibiyũ butet: Estêvão i, Filipe i, Prócoro i, Nicanor i, Timom i, Pármenas i, Nicolau i. Estêvão Deus kay itabut cĩcãat osunuy. Deus biõğbuk a'õ dağ jekuku'uk osunuy. Nicolau Antioquia ka bewiat osunuy. Judeu ğu osunuy. Deus kay Judeuyũ etabucap puxim pit itabut osunuy. Ibũrũ ma ip osodop taẽ'ibiyũ.

⁶ Jesus kay itabucayũ ixeyũ 7 beayũ o'tujowat Jesus emumujuyũ kay—doze beayũ kay. Jesus emumujuyũ o'jekawẽn Deus eju ixeyũ beam—7 beayũ beam. O'jewebumõğ ip yabi jeje.

— Iteyũ juy ixat ğu'ẽ'ẽ'ẽ itop e'ũ'ibiyũ be — io'e ip soat a'õpiju.

⁷ Imẽneju adeayũ oitabun ip Jesus kay. Deus a'õ kay oitabun ip. Deus ekawẽn tağ oekuku ip. Ade jĩjã Jerusalém ka beayũ itabut o'e ip Jesus kay, ade Judeuyũ epaĩyũ dak.

⁸ Estêvão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ oeku Deus a'õbi. Adeayũ o'ğucoatcoan Deus a'õbacaap kuğ puye. Deus Estêvão buywatwan osunuy. ⁹ Pũğpũğayũ bit Estêvão o'jomuymuy jĩjã Judeuyũ'in. Ixeyũ Judeuyũ je'aweroro'uk ip osodop je'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Ce'aweroroap'a butet jekupinap tağ jekuku'ukayũ e'aweroroap'a i osunuy. Cirene ka bewi osodop ip ixeyũ Judeuyũ, Alexandria ka bewi dak. Cilícia eipi bewi ip osodop, Ásia eipi bewi dak. Estêvão a'õxik o'e ip iğo'a be.

¹⁰ Deus biõğbuk pit Estêvão mukũyjom osunuy. Imẽnpuye ya'õxik pa'ore ip

osodop. ¹¹ Imēnpuye ya'ōxik ojuyayū dinheiro o'gūm warara'acat pe napaap muwēḡapteim—Estêvão awēḡ mukērērēnapteim.

— “Estêvão cūḡ'ūma wuybadipyū mutaybitbin,” i juy epe'e napa ma — io'e. — “Estêvão Deus muymuy,” i juy epe'e napa ma — io'e ip cebe ip.

¹² Imēnpuye ixeyū napapa'ukayū Estêvão awēḡ o'yawēḡmukērērēn soat a'ōpiju. Ya'ōxik ojuyayū adeayū o'gutakomān Estêvão kay. Judeuyū kukukayū o'gutakomān ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

Soat ixeyū o'ju Estêvão kay. Estêvão o'jat ip. O'tujowat ip jewawēwē'ukayū yoboḡayū etabutpe. ¹³ Napapa'ukayū dak o'tujowat ip. Estêvão a'ō o'ya'ōdada jījā ip.

— Soat em teku Deus eju kawēnwēnap'a muymuy—ikērēat kuḡ ḡu iat'a muymuy — io'e ip napa ma. — Soat em teku Moisés ekawēn mupubutbun — io'e ip napa ma. ¹⁴ — Cekawēn cuk adi oceya'ījojo! “Jesus Deus eju kawēnwēnap'a ḡu'ūm yaboḡat'a. Nazaré ka bewiat iḡo'a ḡu'ūm,” io'e ite napa ma — io'e ip napa ma. — “Moisés wuyawēwēap ekawēn ḡuwarurun,” i juk adi o'e'e — io'e ip napa ma.

Estêvão a'ō o'ya'ōdada jījā ip.

¹⁵ Jewawēwē'ukayū yoboḡayū o'jeak Estêvão kay ḡebuḡe bit. Estêvão dopa Deus ekawēn tojotjot'ukat topa jo'i o'e. Imēn o'jojojo ip jewawēwēap'a beayū.

7

¹ — Icēm tu ixeyū e'em? — io'e paīyū kukukat Estêvão be.

² Estêvão o'jekawēn iboceayū be. Apēn Deus xipan je'ajojoyū'ūm'ūm kukuḡ osunuy iap o'ḡuwēn cebe ip.

— Okotkotyū, owaḡoḡoyū, baybayū, wa'ō kay juy epesop — io'e. — Deus soat podi ma ya'ōbuyxi — io'e. — Soat podi ma idip — io'e. — Ixe o'jebapuk wuydobu'ūm kay—Abraão'ūm kay kuyje. O'jebapuk cekay Mesopotâmia eipi be bima. O'jebapuk cekay Hará ka be ajēm awap. ³ “Ejēm cuy eka bewi, ebadipyū xewi,” i mo a'ḡu o'e Abraão be Deus. “Ekam osukamubapuk'iat ka be juy eju,” i mo a'ḡu o'e. ⁴ Imēnpuye Abraão o'jēm jeipi bewi—Mesopotâmia eipi bewi—Caldéia eipi bewi. Hará ka kay o'ju jenuy ām — Estêvão o'e.

— Guyjom Abraão ebay'ūm oe'ū. Ce'ū buje Deus Abraão o'ḡudot ijop ipi kay—wuyeipi kay. ⁵ Deus ipi o'gūm ḡu Abraão be. Yopīt tak o'gūm ḡu ipi. Imēnpit “Soat ijop ipi eipim je'e,” i mo a'ḡu o'e Deus Abraão be. “E'ū buje enaxeḡebitbit eipim je'e,” io'e. Deus iboam o'e Abraão be ipotpet'ūm pima — io'e.

⁶ — Deus imēn o'jekawēn Abraão eju. Deus o'e cebe:

Obure, warara'acat eipi be jeedop ip enaxeḡebitbit, i. 400 koato jeedop ip iboce, i. Iboceayū warēmtaḡ cīcā enaxeḡebitbit jukuk, i. Enaxeḡebitbit ḡudadaybotbon ip, i. ⁷ Enaxeḡebitbit ḡupokupok ip yaoka am, i. Imēnpit ipiat osupi'ajoat warēmtaḡ ixeyū kukayū be, i. Guyjom ibo eipi bewi je'jēm ip enaxeḡebitbit, i. Gebuḡe ijoce ma “Ēn xipat cīcā,” i je'e ip owebe, i mo a'ḡu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

⁸ — Deus waram o'jekawēn Abraão eju.

— Aḡokatkat'it'it epetaypu'aḡobixeedakacat ikap'isum, i. Epetaypu'aḡobixeedakacat “Oceju Deus ebekitkit” i'e am soat pe warara'acat pe, i mo a'ḡu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

— Guyjom Isaque o'kap—Abraão ipot. ⁸ kabia bima ikap'isuat o'taypu'aḡobixeedakat Deus a'ōbi. Isaque yaypan puje o'jewebumūn. Guyjom ixe ipot o'kap. Ibutet Jacó i osunuy — io'e Estêvão adeayū be.

— Jacó ipotpoyũ ade osunuy. Doze be osodop ip ipotpoyũ. Ixeyũ doze beayũ Judeuyũ dobuyũ'ũm'ũm osodop ip. Wuyeipi kukukayũ osodop ip — io'e Estêvão.

⁹ — José Jacó ipotpoyũ'in osunuy. Iwağoyũ itabutkarey jĩã o'e ip jekitpit kay—José kay. José o'teida ip Egito eipi kay cuayũ be dinheiro bu am — io'e.

— Ibocewi José o'tujowat ip Egito eipi be teihem ġu kapik am — io'e. — Teihem ġu kapik'uk osunuy Egito eipi kukukat peam—Faraó beam.

— Soat em Deus osunuy aġ José kay. ¹⁰ Deus José buywatwat'uk osunuy ipiatpi'ajom ma a'ġu. José itaybit cĩcãan o'e Faraó xe, Deus ixé o'ġutaybitbin puye. Imẽnpuye Faraó José kay jĩã o'e. “Gasũ ěn tak Egito eipi kukukan ecesũy oweju,” io'e Faraó José be. “Oduk'a kukukan tak ecesũy,” io'e cebe — io'e Estêvão.

¹¹ — Guyjom Egito eipi dağayũ jexat o'jokudada jĩã, Canaã eipi dağayũ dak. Ka'ũmġu ixat osodop Egito eipi dağ, Canaã eipi dağ tak. Soat kaka dağ ire oekuku ip. Ixat tobuxik pa'ore o'e ip wuydobuyũ'ũm'ũm, oi'ũm puye — io'e.

¹² — Jacó o'jekũyjo tũmũntata kake Egito eipi be iam. Iboam jekũyjo buje jekpotpoyũ o'ġuju iboce—wuydobuyũ'ũm'ũm o'ġuju. Trigoda bu am ip o'ġuju Egito eipi kay. Xepxep ekum o'ju ip trigoda bum. ¹³ José o'jebapuk jewağoyũ kay xepxep em oeku ibima. “Õn eykitpit José,” io'e cebe ip. Faraó itaybit o'e ixeyũm—José wağoyũm — Estêvão o'e.

¹⁴ — Imẽneju José o'jewa'õmuju jebay be soat jewağoyũ badipyũ be dak. Ade osodop ip José badipyũ—75 be osodop ip. “Epesot cuy Egito eipi be soat eyju,” io'e José cebe ip — io'e Estêvão.

¹⁵ — Soat ip o'ju Egito eipi kay. José ebay o'ju, soat iwağoyũ dak. O'ju ip jebadipyũ eju. Iboce osodop ip. Jacó'ũm oe'ũ iboce. Soat Jacó'ũm ipotpoyũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ iboce. Oe'ũ'ũ ip wuydobuyũ'ũm'ũm. ¹⁶ Ibocewi jebayũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip jeka be taokot am ade koato kap puje. Wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip Jacó ka be—Siquém ka be Canaã eipi be. Kuy bima Abraão ibo eipi o'jat. Emor ipotpoyũ xewi. Dinheiro o'ġũm isurũğat cebe ip ipi deim. Ibo ka be wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taomõğ ip witabikũy be — io'e Estêvão.

¹⁷ — Egito eipi be bima wuydobubuyũ'ũm'ũm ade jĩã ip osodop—Judeuyũ. Pũğ koato ġu ip osodop Egito eipi be—ade koato. Gaxĩn ma je'jẽm ip Egito eipi bewi apẽn Deus o'e Abraão be iap tağ. ¹⁸ Wara'acat Egito eipi kukukan o'e. Ixe ipi kukukat itaybit ġu o'e José'ũm, kuy ma ixé'ũm oe'ũ buye. Kuyjeayũ mudadaybotbon cĩcã o'e ip. ¹⁹ Kuyjeayũ o'ġuğuykukuku ip. Ipiat o'supi'ajojoat cĩcã cebe ip. “Soat ikap'isusuayũ epejomõğ akiju ce'ũ ãm eyipotpoyũ,” io'e kuyjeayũ be Egito eipi kukukat. Imẽn o'e wuydobuyũ acoğap puxim — io'e Estêvão.

²⁰ Moisés o'kap ġebuje. Idip cĩcã osunuy. Ebpũğ kaxi acã Moisés jexi xe osunuy. ²¹ Bekicat o'ġujẽm ip jeduk'a bewi. Imẽnpit oe'ũ ġu — io'e.

— Imujẽm puje Faraó daxit Moisés o'tobuxik—Egito eipi kukukat taxit. O'tujoõm jeduk'a be. Moisés o'ġuaypan je'it muaypanap puxim. ²² Imẽnpuye Moisés itaybit o'e soan. Egito eipi watwat o'ġutaybitbitbin. Ya'õbacaan o'e. Itaybit cĩcãan o'e kawẽn ãm, soat muğẽ ãm tak — io'e Estêvão.

²³ — Moisés oajẽm jebadipyũ kay. Oajẽm jebadipyũ jo pin cĩcã buye—Israel eipi watwat co pin cĩcã buye. 40 koato osunuy.

²⁴ — Egito eipi wat warẽmtaksuğ Israel eipi bewiat o'jukuk yukpiwat ġu ma'ġu. Moisés o'jojojo ip. Jeadip kay itabotaidabotbot o'e. Egito eipi wat'ũm o'yaoka jeadip kay jeweik pin puye. ²⁵ “Obadipyũ itaybit Deus omudot tujujẽm ãm ip Egito eipi bewi iam,” io'e Moisés jewebe ma. Imẽnpit ibadipyũ itaybit ġu o'e iboam — Estêvão o'e.

26 — Kuyaje Moisés o'ju waram jebadipyũ jom. Xepxepayũ o'tobuxik jebadipyũ. Jewaokakam o'e ip. O'ju jewaokakaayũ mubu'un am. “Tapupuyũ, apēnpuye dak eyju jewaokakam—ibadipyũ eyju!” io'e cebe ip. 27 Jebadip aokakaat pit Moisés o'guwun. Ixe dak o'e Moisés pe: “Abu dak emudot ocekukukan?” i. “Abu dak emudot ‘Cũg ġu eyju jekukum’ i'e am ocewebe?” io'e Moisés pe. 28 “Kapusu Egito eipi wat eyaoka iat puxim tu ěn oaoka ojuy?” io'e Moisés pe. 29 Imēnpuye Moisés o'jenapõn Egito eipi bewi jaokaap puxim — io'e.

— Midiã eipi kay o'ju. Osunuy. O'jewebumũn iboceat eju. Koapat o'kap ipot. Guyjom wara'at o'kap ipot. Moisés 40 koato osunuy Midiã eipi be — Estêvão o'e.

30 — Gebuje Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk Moisés kay. Uk'a'umat pe osunuy co'a xe. Co'a butet Sinai'a i osunuy. Moisés tip'aroro'it'it o'jojjo. Tipsop o'e. O'tipik ġu bit. 31 Imēnpuye Moisés itabēğ o'e ijojom. “Ajo xe'e ijop?” io'e jewebe ma. O'ju cetēğ ma xipan tip co am. Deus o'jekawēn ceweju tip'aroro'it'it pewi. 32 “Õn Deus,” io'e Moisés pe. “Edobuyũ'ũm'ũm itabut osodop ip okay—Abraão, Isaque dak, Jacó dak,” io'e Deus cebe. Moisés ikarabakbak o'e jeparara pibun. Ibu'u o'e ijom iparara buye. 33 Deus waram o'jekawēn ceweju. “Eyuk eju'uk ei bewi wa'õbuyxi exe iap mubapuk am,” io'e Deus cebe. “Xipat cĩcãatka mucakucağ ěn, õn ijoce buye,” io'e. 34 “Egito eipi watwat ikērēm cĩcã webekitkit kuğ,” io'e. “Ipiatpi'ajojom cĩcã ip. Imēnpuye je'ũhũ'ũm cĩcã ip. Wetaybit iboam,” io'e Deus. “Õn ma okop Egito eipi watwat xewi ixeyũ dujujēm ãm,” io'e. “Ga'a aju,” io'e. “Õn jemuju webekitkit tujujēm ãm Egito eipi watwat xewi,” io'e Deus Moisés pe. Imēn Deus o'jekawēn Moisés eju — Estêvão o'e.

35 — Deus Moisés o'guypit Egito eipi be. Moisés o'guypit ixē be jebekitkit tujujēm ãm Egito eipi bewi—Judeuyũ dujujēm ãm. Deus ixē o'guypit jekawēn tojotjot'ukat ebapuk puje cekay tip'aroro'it'it pewi. Deus ma ixē o'guypit. Judeuyũ bit ixē a'õ kay ġu ip osodop. Judeuyũ ma o'e Moisés pe: “Abu-dak emudot ocekukukan?” i. “Abu-dak emudot ‘Cũg ġu eyju jekukum’ i'e am ocewebe?” io'e ip Moisés pe. Deus pit ixē o'jomuy Judeuyũ kukukan, Egito eipi bewi Judeuyũ dujujēmjēm'ukan tak — io'e Estêvão.

36 — Guyjom ixē Moisés wuywebe i'e ba'oreat o'gubapukpuk Egito eipi be bima, tibog cĩcãati mudeğ pima dak. Tibog cĩcãati butet Tipakpekati i osunuy. Ixe Moisés Judeuyũ o'tujujēm Egito eipi bewi. Ade koato uk'a'umat tağ oekuku ip—40 koato. Wuywebe i'e ba'oreat o'gubapukpuk iboce dak.

37 — Ixe Moisés o'e Israel naxeğebitbiyũ be: “Deus jekawēn muwēnuwēn'ukat ġudot eykay,” i. “Omudocap puxim ixē ġudot,” i. “Eybadipyũ'in ġudot,” i.

38 — Ixe Moisés Israel naxeğebitbiyũ xe osunuy uk'a'umat pe. Israel naxeğebitbiyũ o'je'awero ip Sinai'a etakobe. Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jekawēn Moisés eju iğo'a jeje — io'e.

— Iğo'a be Moisés o'jekawēn wuydobuyũ'ũm'ũm eju—Israel naxeğebitbit'ũm'ũm eju. Deus ekawēn o'guwēn cebe ip—wuyawēwēap ekawēn. Moisés iboap ekawēn o'gubararak witadopa be topa'erũnat topa be guyjom ocetaybit am iboam — Estêvão o'e.

39 — Guyjom wuydobuyũ'ũm'ũm oibu'un Moisés a'õ kay. Moisés kay'ũm cĩcã ip o'e. Egito eipi kay jepit ojuy o'e ip. 40 Imēnpuye o'jekawēn ip Arão eju. O'jekawēn ip Moisés co'a jeje ibun pima.

— “Wuyedeusyũm cuy eğugē,” io'e ip Arão be. “Ixeyũ je'ju wuywap Egito eipi kayate mubapuk am wuywebe,” io'e ip. “Poce paxi omuy Moisés—Egito

eipi bewi wuydujujēmat?” io'e ip. “Ocetaybit ġu poma paxi o'ju iam,” io'e ip Arão be napa ma.

⁴¹ — Imēnpuye biopak'it'it co'iat o'ġuġē ip ourom. Ovelha o'yaoka ip imōġ ãm biopak'it'it co'iat wap “Teku Deus” i'e am. Petatam o'e ip jedeusbaro kuġ puye, jemumuġē kuġ puye. Icockok ip o'e. ⁴² Imēnpuye Deus ibu'u o'e cekay ip itabut ip biopak'it'it co'iat kay buye. Tūybe biopak'it'it co'iat Deus iãn o'e ip. Tūybe kaxiepiat Deus iãn o'e ip, kaxiamat tak, kasoptayū dak iãn o'e ip. Deus kay wuyetabucap puxim itabut o'e ip ixeyū kay. Imēn cedaġ'ūm cĩcã o'e Deus xe. Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup:

“Bekitkit, owebe ġu ovelha ūmūm'uk epesop uk'a'ūmat pe bima—40 koato bima,” i'e'em Deus Israel naxeġebitbit pe, i. “Eyedeusbaroyū be acã iūmūm'uk epesop—eyemumuġē be acã,” i'e'em, i. ⁴³ “Ibiōġbuk epeġuġēġē,” i'e'em, i. “ ‘Ocexe eyju acã deus,’ i epe'e napa ma cebe ip,” i'e'em Deus, i. “ ‘Ocetabut eykay,’ i epe'e'e,” i'e'em Deus, i. “Tūybe Moloque eyedeus iãn epesop, Renfã dak,” i'e'em, i. “Moloque duk'a dujowatwan epekuku—torojo'a dujowatwan—ya'ĩcat'a dujowatwan,” i'e'em, i. “Moloque biōġbuk iġo'a be osunuy,” i. “Tūybe kasopta jo'iat tak deus iãn epesop,” i'e'em, i. “Renfã i kasopta jo'iat putet osunuy,” i'e'em, i. “Imēnpuye ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'e'em, i. “Wūyat eipi kay jeymuju òn,” i. “Òn jeymuju Babilônia eipi weġūnat ka kay,” i.

Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup — Estêvão o'e.

⁴⁴ — Uk'a'ūmat taġ jekukum pima wuydobuyū'ūm'ūm Deus eju kawēnwēnap'a dujowatwan oekuku ip—ixee'a'a dujowatwan. Witadopa o'topadop iġo'a be—xepxepatopa—topaerūnatopa. Deus ekawēn ibararak osodop ixee dopa be. Iġo'a o'yamuġē ip apēn Deus o'e Moisés pe iap taġ — Estêvão o'e.

⁴⁵ — Moisés'ūm e'ū buje Josué wuydobuyū'ūm'ūm kukukan o'e. Josuéyū Deus eju kawēnwēnap'a o'yadujujēm uk'a'ūmat pewi torojo'a—ixee muġēġē'a. O'yadujuajēm ip Canaã eipi be. Judeu'ūmayū osodop ip iboce yajēm puje ip. Deus ixeyū Judeu'ūmayū o'ġujēm ibo ipi bewi wuydobuyū'ūm'ūm top am. Deus eju kawēnwēnap'a o'yadujuajēm ip jeweju Canaã eipi be — io'e adeayū be.

⁴⁶ — Guyjom Davi o'e Deus pe: “Uk'a muy ojuy a'ġu òn eweju kawēnwēnap'am,” i — io'e. — Canaã eipi be bima Davi wuydobuyū'ūm'ūm kukukan o'e. Davi ikukpin cĩcã osunuy Deus xe. Deus soat em idipat o'ġudotdot cekay. Davi o'e: “Deus, uk'a muy ojuy a'ġu òn eweju kawēnwēnap'am,” i. “Jacó itabut osunuy ekay,” i. “Òn tak wetabut ekay,” i. “Imēnpuye uk'a muy ojuy a'ġu òn—ewebeap'am,” i. Imēn Davi o'e Deus pe. ⁴⁷ Imēnpit Deus o'yamuyat Davi be ġu. Davi ġu Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuy—ipot acã. Salomão o'yamuy. ⁴⁸ Deus pit uk'a be ġu nuynuy—ijodiat emuamuy'a be ġu. Ixe Deusat. Soat podi ma ya'òbacaat. Kabi be bit nuynuy. Deus imēn o'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū ekawēn taġ:

⁴⁹ Kabi wabikbikap puxim, i'e'em Deus. Ipi wuimōġmōġap puxim, i'e'em. Soat kuġ òn kabi beacat kuġ—ipi daġacat kuġ tak, io'e. Apēntak ijodiat emuamuy'a be oġuy? i. ⁵⁰ Òn ma soat oġuġē. Ipi oġuġē, ipi daġacat tak, kabi dak, kabi beacat tak, i.

Imēn Deus o'e ixeyū ekawēn taġ — Estêvão o'e.

⁵¹ — Tapupuyū, eya'òpicūġcūġ cuy epesop wa'ò kay — Estêvão o'e jebadipyū be. — Kūyjobit'ūm cĩcã eyju! — io'e. — Eybu'u jĩjã Deus ekawēn com. Deus kay itabut'ūm co'i eyju. Eybu'u jĩjã Deus a'ò daġ eyeku am. Eybayū ekukuap puxim eyju dak jekukum. ⁵² Warēmtaġ cĩcã Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū

o'jukukuk ip eyebayũ. Ka'ũma ma ixeyũ'in xipan ip o'jukuk! Pũğ tak ka'ũma. “Cũğ cĩcãat omuyku,” io'e'e ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Imẽn o'e'e ip yajẽm awap. Imẽn e'e'ukayũ o'yaoka ip eyebayũ — io'e Estêvão.

— Gasũ ma ixẽ cũğ cĩcãat epeğũm cekay itakomaayũ be. Jesus i ixẽ butet. Ixe epeubamupaya korosa eju. ⁵³ Kuy juk Deus ekawẽn epeya'ĩjojo Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat pi bewi. Imẽnpit ya'õkay'ũm cĩcã eyju — Estêvão o'e adeayũ be, jebadipyũ be.

⁵⁴ Ya'ĩjo'ibiyũ oitakomãn Estêvão kay. Cekawẽn co buje ip oitakomãn. Yaoka pin o'e ip jetakoma pibun. ⁵⁵ Estêvão bit Deus biõğbuk kuğ cĩcã osunuy. O'jeapũn kabi kay. Deus dipap o'jojojo. Jesus tak o'jojojo. Cũğ'i osunuy kabi be Deus xe soat kukukan. Estêvão o'jekawẽn ixẽ jojom pima.

⁵⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e. — Kabi ikoce õn ijojom — io'e. — Soat wağo jojom õn. Cũğ'i Deus xe soat kukukan — io'e.

⁵⁷ Iboap co buje, ya'ĩjo'ibiyũ biğ ma oitakomãn cekay. O'jewãwã ip ya'õberen. — Ga'a ayaoka — io'e ip ya'õberen.

O'jewa'opinomudipdip ip waram ya'ĩjoap puxim. Adedem ip o'jedau cekay. ⁵⁸ Kururuğ o'tujowat ip ikaboğatka eakiju. Jeekabek ip o'ju'uk'uk. O'jomõğ ip Saulo be imuxipan am. Ixe Saulo yaypan'isuat osunuy. Estêvão o'yabuğ ip wita'am.

⁵⁹ Yabuğbuğ pima Estêvão o'jekawẽn Jesus eju.

— Okukukat Jesus, oje'ũ — io'e. — Ekay ojot — io'e.

⁶⁰ O'jẽğ'aecõğcõğ. Waram o'jewãwã ya'õberen.

— Okukukat Jesus — io'e. — Ipiat cuy ecesupi'ajoat gu teyũbeku wabuğbuğaptem — io'e Deus pe.

8

¹ Oe'ũ. Saulo dak Estêvão aokaap ojuy.

² Xipat cĩcãayũ Estêvão'ũm jebit o'jomõğ witabikũy be—Jesus kay itabucayũ. I'ũmcocom cĩcã o'e ip.

O'jepõğpõğpõğ ip soat ka dağ Jesus kay itabucayũ. Pũğpũğ ixeyũ'in o'jepõğpõğpõğ ip Judéia eipi dağ. Warara'acayũ ixeyũ'in o'jepõğpõğpõğ ip Samaria eipi dağ. Jesus emumujuyũ bit o'jepõğpõğpõğ gu—doze beayũ. Jerusalém ka be ip osodop.

³ Saulo dak Jesus kay itabucayũ mu'ũm ojuy oekuku. Taomũn ãm õmõm'uk osunuy ixeyũ duk'a be. Ağokatkayũ o'taomũnmũn, aoyũ dak. Daomũnmũnap'a be ip o'ğũmõm. Saulo ipiat o'supi'ajoat cĩcã cebe ip.

⁴ Imẽnpit Deus ekawẽn muwẽnuwẽn oekuku ip o'jepõğpõğ'iyũ—Jerusalém ka bewiyũ. Soat ka dağ ip oekuku Deus ekawẽn muwẽnuwẽn.

⁵ Jesus kay itabucayũ Deus ekawẽn o'ğuwẽnuwẽn Samaria eipi watwat pe. Filipe o'ju ikaboğatka be Samaria eipi beatka be. Ixe o'jepõğpõğpõğ'iyũ'in osunuy. Ibo ka be Deus ekawẽn o'ğuwẽnuwẽn.

— Deus Jesus o'taẽ soat taxijo am — io'e ibo ka watwat pe.

⁶ Ibo ka watwat itabut cĩcã o'e ip Filipe a'õ kay—Deus a'õbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk puye.

⁷ Ibiõğbuk kërëat o'ğujẽmjẽm adeayũ bewi. Ya'õberen jewãwãwãm o'jẽm ip cebewi. Ade ijebit e'ũ topibiyũ dak o'ğũ'ada'ada. Ade taojere topibiyũ dak o'ğũ'ada'ada. ⁸ Imẽneju icokcok cĩcã ip o'e ibo ka watwat. Itabut o'e ip Jesus kay.

⁹ Kuy bima Simão kay itabut cĩcã ip osodop ibo ka watwat. Ixe Simão ya'õbuyxiat osunuy adeayũ xe, wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ wamoat puxim puye.

— Soat podi ma wa'õbacaap kuğ õn — io'e soat pe napa ma.

¹⁰ Imēnpuye tūybe tekū ya'ōbaca jījā iān o'e ip. Soat Samaria eipi watwat itabut cīcā o'e Simāo kay—ya'ōbuyxiayū, tadaybotbocayū dak.

— Tekū ya'ōbaca jījā, Deus ja'ōbacaap o'gūm cebe buye — io'e ip napa ma. — Tekū Deus a'ōbi jekukum — io'e ip napa ma.

¹¹ Ade koato Simāo wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ oekukuku ibo ka beayū etabutpe. Imēnpuye adeayū itabut o'e ip cekay.

¹² Gebuje Filipe Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ibo ka watwat pe—Simāo nuyapka watwat pe.

— Deus soat kukukan je'e — io'e cebe ip.

Jesus Cristo o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn. Imēnpuye itabut o'e ip Jesus kay. O'jewemubatisanat ip—aḡokatkayū, aoyū dak.

¹³ Simāo dak itabut o'e Jesus kay—wamo tūibit. O'jewemubatisanat. Filipe eju oeku. Filipe Deus a'ōbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk adeayū etabutpe. Deus a'ōbacaap o'ḡubapukpuk cebe ip. Simāo iboap o'jojojo. Itabēḡ cīcā o'e Filipe jojom.

¹⁴ Jesus emumujuyū Jerusalēm ka be osodop ip. Samaria eipi watwat awēḡ o'yawēḡtobuxik ip.

— Samaria eipi watwat itabut o'e Deus ekawēn kay — io'e ip.

Imēnpuye ixeyū Pedro o'ḡuju Samaria eipi kay. João dak ip o'ḡuju.

¹⁵ Pedroyū oajēm Samaria eipi watwat kay—Jesus kay itabucayū kay. O'jekawēn ip Deus eju.

— Ebiōḡbuk cuy eḡuōm cebe ip — io'e Deus pe, ¹⁶ ibiōḡbuk oōm ḡu buk cebe ip puye.

“Wuykukukat Jesus ebekit ōn ḡasū” i'e am o'jewemubatisasaan ip. Imēnpit Deus biōḡbuk oōm ḡu buk cebe ip.

¹⁷ Gebuje jebu o'subumōḡ ip itabucayū abi jeje. Deus biōḡbuk oōm cebe ip gebuje bit. ¹⁸ Pedroyū ixeyū abi jeje jebu mōḡ puje Deus biōḡbuk oōm cebe ip iap o'jojojo Simāo. Imēnpuye ixē Simāo dinheiro ūm ojuy o'e Pedro be ibubabi bu ojuy.

¹⁹ — Ebubabi bu pin ōn — Simāo o'e Pedro be. — Juku. Edinheirom — io'e cebe ip. — A'ōbacaap cuy eḡūm owebe dak imēn e'e am — io'e. — Wetaybit pin Deus biōḡbuk muōm ām wara'acat pe — io'e Pedro be.

²⁰ Pedro itakoma o'e Simāo kay. Ya'ōpuruḡ o'jede cebe.

— Tūybe Deus emumuūm ojat wedinheirom iān ēn e'em — io'e Simāo be. — Deus cuy jemuju ipiat'ajojoap kay edinheiro kuḡ! — io'e ya'ōpuruḡ.

²¹ — Iba'ore ewebe kapik am Deus beam oceweju. Ikērēat kuḡ ēn Deus xe.

²² Eḡuycūḡ cuy eḡuy, ikērēat kuḡ puye — io'e cebe. — Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy ecepere — io'e cebe. — “Ikērēat mujurūḡ ojuy ōn,” i juy ece Deus pe. “Ikērēat cuy eju'uk owebewi,” i juy ece cebe. Imēn e'e buje Deus ḡebum ḡu je'e apēn cuk adi ikērēat eḡujurūḡrūḡ iap kay. ²³ Ēn pit etabutkarey jījā warara'acat kay. Ikērēat kay acā ēn — io'e Pedro ya'ōpuruḡ Simāo be.

²⁴ Simāo iparara o'e Pedro ekawēn co buje.

— Owebeam cuy ecekawēn Deus eju — Simāo o'e. — Ecekawēn cuy ceweju owebe apēn cuk ece iap ebapukap puxim — io'e Pedroyū be.

— Ha'a. Ocekawēn cuy — io'e.

²⁵ Pedroyū o'jepit Jerusalēm ka kay. Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip Samaria eipi watwat pe jeka kay jexexem pima—Jerusalēm ka kay. Wuykukukat o'e'e iap muwēnuwēn oekuku ip, apēn cuk adi o'jebapuk cebe ip iap muwēnuwēn tak. Ade ka daḡ ip oekuku Samaria eipi daḡ. Ade ka watwat pe Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip jexexem pima.

²⁶ Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jekawēn Filipe eju—kabi kadi wiat.

— Ecewemuxipan cuy — io'e. — Kaxietajoreġat ka kayat e daġ cuy eju—Jerusalém ka bewiat e daġ, Gaza ka kayat e daġ. Ixe e uk'a'ūmat taġ opop — io'e Filipe be.

— Hm hm — io'e. — Cum puk òn — io'e.

²⁷ Dao ma o'ju. Ixe e daġ o'ju.

Etiópia eipi bewiat Deus ekawëntup cocom oeku ixé e daġ. Jepitpin o'e jeipi kay—Etiópia eipi kay. Ya'òbuyxi jġjāat osunuy. Etiópia eipi kukukat buywatwat'ukat osunuy. Etiópia eipi kukukat ayacat osunuy. Ipi kukukat putet Candace i osunuy. Etiópia eipi kukukat edinheiro kukukat osunuy. Kuy bima o'ju Jerusalém ka be “Ēn xipat cġcā oxe” i'e am Deus pe. ²⁸ Jepitpin o'e Jerusalém ka bewi. Jeipi kay jepitpin o'e—Etiópia eipi kay. Cavalo emumupuxikpuxik taġ oeku. Xik'i osunuy jabikbikap pe Deus ekawëntup cocom ya'òberen. Kuyjeatup cocom oeku Deus ekawën muwënuwën'ukat emudupmubararaktup cocom—Isaías emudupmubararaktup cocom.

²⁹ — Ixe ecarro juy etomuixik — Deus biòġbuk o'e Filipe be.

³⁰ Filipe o'jedau carro nomuju. Aġokatkat a'ò o'ya'ġjojo ya'òberen tupcocom puye. Isaías emudupmubararaktup cocom oeku.

— Ibpuk tu exe iġodup ekawën? — io'e Filipe Etiópia eipi bewiat pe.

³¹ — Ka'ūma. Cekawën pa'arēm oxe — io'e. — Apëntak kuka cekawën pabuk o'e oxe? — io'e. — Kaka ġu omutaybinat ijoce — io'e. — Ejot cuy ijoma — io'e. — Eòm cuy wecarro be — io'e. — Xik'i abik oxe — io'e Filipe be.

³² Jesus muwëġaptup cocom oeku. Imën e'em iġo dup:

Yaoka am tujowan pima, ovelha wa ġu, i. Imënpuxim ixé dak o'tōn ġu, i. Mūġ ma e'em cordeiro jexeadap'uk'uġ pima, i. Imënpuxim ixé dak mūġ ma osunuy ikērēm cġcā ip o'jukuk pima, i. ³³ Warēmtaġ cġcā ip o'jukuk, i. “Ikērēat kuġ teku” io'e ip napa ma, i. Ka'ūma ma o'e “Ikērēat kuġ ġu” i. O'jomuymuy jġjā ip, i. Ipotpet ġu jeenuy, o'yaoka ip puye, i.

Imën e'em iġo dup. Iġo dup cocom oeku ixé Etiópia eipi bewiat.

³⁴ — Apëġape ijop ibararakat ijudup pe? — io'e. — Abu-muwënuwën Deus ekawën muwënuwën'ukat ijudup pe? — io'e. — Jewemuwënuwën tu? Wara'acat muwënuwën ġu xe'e? — io'e Filipe be.

³⁵ Filipe o'ġukūyjo mēġapeku tedupeku ibararak opop iam. Kawën idipat o'ġuwën cebe. Jesus o'ġuwën cebe.

³⁶ Gebuje idibi o'tidobuxik ip e daġ cucum pima.

— Ak'i juy ece — io'e Etiópia eipi bewiat Filipe be. — Jodiku idibi! — io'e. — Cedaġ tu ewebe omubatisaan? — io'e.

³⁷ — Jesus kay etabut pima, cedaġ kuka o'e — io'e.

— Wetabut Jesus Cristo Deus ipot iap kay — io'e.

³⁸ Etiópia eipi bewiat jecarro o'ġuycū. O'kop Filipe eju. O'kop ip idibi be. Filipe Etiópia eipi bewiat o'ġubatisaan.

³⁹ Idibi bewi ceu buje ip Deus biòġbuk Filipe o'tujujēm ibocewi. Imënpuye Etiópia eipi bewiat waram ġu Filipe o'jojojo. Inaka o'ju ma'ġuto e daġ jeka kay. Icokcok cġcā osunuy. ⁴⁰ Filipe o'jebapuk Azoto ka be. Ibocewi puġ ka daġ ġu oeku—ade ka daġ. Kawën idipat muwënuwën oekuku soat kaka daġ. Cesaréia ka be o'ju ibocewi.

9

¹ Saulo o'ju Judeuyū epaīyū kukukat kay, itakoma jġjā wuykukukat Jesus a'òkayayū kay buye. Warēmtaġ suykukukat Jesus a'òkayayū kuġ oekukuku. Taomūn ojuy ip oekukuku. Soat aokaka ojuy oekukuku. Imënpuye o'ju Judeuyū epaīyū kukukat kay. O'jekawën ceweju.

² — Cum òn Damasco ka kay — io'e cebe. — Cartadup cuy etupũm owebe — io'e. — Damasco ka be bime otuptujowat Judeuyũ e'aweroroap'a kukayũ be—Deus eju kawẽnwẽnap'a kukayũ be. Ixeyũ aco'i Jesus a'òkayayũ ġubapuk owebe carta dup ùm puje — io'e. — Tobuxik puje otujupit ip ijoce Jerusalém ka be — io'e. — Ekay ip otujupit. Taomũnmũn ip otujupit—aġokatkayũ, aoyũ dak — Saulo o'e.

— Ha'a — io'e. — Eyju juy — io'e. — Imẽn cuy ece — io'e.

³ Damasco ka kay Saulo o'ju. E daġ pima Damasco ka tẽġ pima, dao ma kabi bewiat ekabia oikabia. Yakokoreren kabia jĩjã o'e. ⁴ Akoh! O'jeako. O'at ipi ju jeakoat pibun.

Gebuje wuykukukat o'jekawẽn Saulo eju. Saulo kabi kadiwiat a'ò o'ya'ĩjojo.

— Saulo — io'e. — Apẽnpuye ěn warẽmtaġ okuġ? — io'e—kabi beat o'e.

⁵ — Abu ěn tak, Kariwa? — io'e.

— Ekukukat Jesus òn — io'e. — Warẽmtaġ ma ěn okuġ — io'e. — ěn ma juk adi ipiat esupi'ajojoat owebe — io'e. ⁶ — E'ã — io'e Saulo be. — Ikaboġatka be juy eõm. Iboka be bima, aġokatkat oġudot ekay. Apẽn ěn em iam cuy jemukũyjo — io'e wuykukukat. Imẽn kabi beat o'jekawẽn Saulo eju. ⁷ Imẽnpuye cewejuayũ o'jecũcũ jĩjã ip. O'jekõbidaekuġ ip jeparara pibun. Mũġ ma ip o'e. Kabi kadiwiat a'ò o'ya'ĩjojo ip. Imẽnpit o'jojojo ġu ma ip. ⁸ Saulo o'ã ipi juwi. Wedak. O'jetaewedakwedak. Imẽnpit ijojom ġu. Imẽnpuye cewejuayũ iba com ma o'tujowat Damasco ka be. ⁹ Ebapũġ kabia ibo ka be osunuy ijojom ġu. Jekõnkõn ġu osunuy, tikõnkõn ġu dak.

¹⁰ Wuykukukat o'jebapuk Ananias kay cexeybi. Ananias Damasco ka be osunuy. Jesus kay itabut osunuy. Wuykukukat o'jekawẽn cebe cexeybi.

— Ananias — io'e.

— Ajo, okukukat? — io'e.

¹¹ — Uk'a ukpibubu daġ cuy eju—cũġat ka ukpibubu daġ — io'e. — Aġokatkat cuy ejokudada iboce—Tarso ka bewiat — io'e. — Ibutet Saulo i — io'e. — Judas duk'a kay juy eju — io'e. — Saulo omuy ixek duk'a be. Kawẽnwẽn oweju. ¹² Ixe juk aġokatkat o'jojojo jexeybi. Ixe aġokatkat putet Ananias i osunuy cexeybi — io'e. — Ananias o'jewebumõġ yajeje itada am iap o'jojojo jexeybi — io'e. — Soat iboap o'jojojo jexeybi — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹³ — Okukukat, odaobu'u — io'e. — Oparara oce. Obureyũ kuy omukũyjo apẽn ixek aġokatkat e'em iam — io'e. — “Saulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat Jesus a'òkayayũ be—Jerusalém ka watwat pe,” i juk o'e ip owebe — io'e. ¹⁴ — “Ixe Paulo oajẽm ijoce paĩyũ kukukayũ a'õbi,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias. — “Ixe oajẽm wuydaomũn ãm—Jesus eju kawẽnwẽn'ukayũ daomũn ãm,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias.

¹⁵ — Epararam ġu juy eġuy — io'e. — Eju juy cekay — wuykukukat o'e. — Òn ma ixek Saulo otaẽ kapik am owebeam. Gaxin ma ixek omuwẽn adeayũ be—Judeu'ũmayũ be, ipi kukukayũ be dak, Judeuyũ be dak — io'e. ¹⁶ — “Ěn cuy ipiat ecesupi'ajo jĩjã ěn wekawẽn muwẽnuwẽn puye,” i oce kuy cebe — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹⁷ Ananias o'ju Saulo kay. Judas duk'a be o'ju. Jay. Oajẽm. Cereġ. Oõm. Jebu o'jebumõġ Saulo abi jeje.

— Tapu — io'e. — Ěn okitpit — io'e. — Wuykukukat a'õbi ojot ekay — io'e. — Jesus o'jebapuk ekay ijop ka kay ajẽm pima — io'e. — Ixe ma omudot ekay — io'e. — Waram etada am omudot. Deus biõġbuk muõm ãm ewebe omudot — io'e Saulo be.

¹⁸ Axima xee jo'iat dao ma o'jedu Saulo eta bewi. Cecoat put o'e. O'ã Saulo. O'jewemubatisaat “Jesus ebekit òn ġasũ” i'e am soat pe. ¹⁹ Jexat o'om o'e waram. Oibacan waram.

Saulo Jesus o'ġuwẽnuwẽn Damasco ka watwat pe. Ade kabia osunuy Damasco ka be. Warara'acayũ xe osunuy Jesus a'õkayayũ xe. ²⁰ Itabun'isum Jesus o'ġuwẽnuwẽn soat pe ibo ka watwat pe. Jesus o'ġuwẽnuwẽn Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be.

²¹ — Jesus Deus ipot — io'e'e'e soat pe. O'ya'ĩjojo'iaiyũ yaġuy'ũm o'e.

— Ite aġokatkat ġu xe'e juk adi Jesus a'õkayayũ taomũnmũn oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Ite aġokatkat ġu xe'e juk adi ixeyũ aoka ojuy oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Itabucayũ daomũn ãm ġu xe'e osodot ijoce? Paĩyũ kukukayũ kay wuydaomũnmũn wuydujupit am ġu xe'e osodot? — io'e ip.

— Ite ma burut — io'e ip.

²² Imẽnpit Saulo Jesus o'ġuwẽnuwẽn cĩcã Judeuyũ be—Damasco ka watwat pe Deus biõġbuk a'õbacaap kuġ puye.

— Icẽmãn Deus Jesus o'taẽ wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip. Iba puġ ip o'ġutaybitbin. Imẽnpuye cede ba'ore o'e ip Judeuyũ.

²³ Ade xet kap puje Judeuyũ Saulo aoka ojuy o'e ip. O'je'awero ip.

— Apẽn xe'e Saulo ayaoka? — io'e ip jewewebe. ²⁴ Saulo bit jaoka ojuy ip iap awẽġ o'yawẽġtobuxik. Judeuyũ soat em aġ ma osodop ip ikaboġatka exĩntabi be Saulo aokaap wiwim. Kabiam ip aġ ma osodop. Ixima be dak ip aġ ma. ²⁵ Imẽnpuye Jesus a'õkayayũ Saulo o'ġukop aġoka ekorara bodi yaokaap puxim. Ixima be o'ġukop ip. Paġeiro'a boġ pe o'ġukop ip. Saulo imẽn o'jenapõn Damasco ka bewi.

²⁶ Saulo o'ju Jerusalém ka be warara'acayũ kay—Jesus a'õkayayũ kay. Jay. Oajẽm. Jesus a'õkayayũ eju ceku pin o'e. Inaka soat ip iparara o'e Saulo buxim. Tũybe warẽmtaġ ġasũ dak wuykuk iãn o'e ip. Tũybe Saulo itabut ġu Jesus kay iãn o'e ip. ²⁷ Barnabé bit Saulo o'tujowat Jesus emumujuyũ jom—doze beayũ jom. Barnabé o'jekawẽn Jesus emumujuyũ eju.

— Saulo wuykukukat o'jojojo Damasco ka kayate daġ — io'e cebe ip. — Wuykukukat o'jekawẽn ceweju. Saulo ya'õcam Jesus o'ġuwẽnuwẽn Damasco ka watwat pe — io'e.

²⁸ Imẽneju Jesus a'õkayayũ iparara ġu o'e ip Saulo buxim.

Gebuje Saulo ya'õcam wuykukukat o'ġuwẽnuwẽn Jerusalém ka watwat pe. Jesus a'õkayayũ eju oekukuku. ²⁹ O'ġuwẽnuwẽn Grego a'õm kawẽnwẽn'ukayũ be. Ixeyũ Grego a'õm kawẽnwẽn'ukayũ Saulo a'õ o'ya'õdada. Te'e ma ip Saulo aoka ojuy o'e. ³⁰ Jesus a'õkayayũ bit itaybit o'e Saulo aoka ojuy ip iam. Imẽnpuye ip Saulo o'tujowat Cesaréia ka kay yaokaap puxim.

— Xipat eju am Tarso ka kay—aypanap ka kay — io'e ip Saulo be.

³¹ O'ju. Imẽneju itabucayũ kaykay am ip oibu'un itabut'ũmayũ. Ipiat o'supi'ajoat ġu cebe ip. Kaba'ũm ip osodop Judéia eipi watwat, Galiléia eipi watwat tak, Samaria eipi watwat tak. Warẽmtaġ itabucayũ kukap o'jepere ip. Imẽnpuye ip biġ ma oitabun Jesus kay. Deus a'õ daġ ip o'e jekukum. Deus biõġbuk ixeyũ buywatwan osunuy. Imẽnpuye tak ġu ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Ade jĩjã ip oitabun.

³² Pedro oajẽm Enéias kay. Soat ka daġ oekukuku. Jesus a'õkayayũ jom oekukuku. Lida ka be dak o'ju Jesus a'õkayayũ jom. ³³ Enéias o'tobuxik iġo ka be. Enéias ibun po'i osodop jexexecap pe—oito koato bun, ijebit e'ũ buye. Pedro o'ju cekay.

³⁴ — Enéias — io'e. — Jesus Cristo jemu'ada — io'e. — E'ây — io'e. — Exexecap cuy eġuxipan eduk'a be eju am — Pedro o'e cebe.

O'je'ada ġebuġe bit Enéias. Xipat o'e. ³⁵ O'ây. Adeayũ iġebit e'ũ topibit o'jojojo—iboceayũ—Sarena ka watwat, Lida ka watwat tak. Imēnpuye kuyap ġetabucap o'ġepere ip. Wuykukukat Jesus kay acã oitabun ip.

³⁶ Jope ka be osunuy Jesus kay itabucat—ayacat. Ibutet Tabita i osunuy. Tabita Dorcas iape Grego a'ôm. Ixe soat em xipan warara'acat kukuk'uk osunuy. Xipat cĩcã osunuy. Tadaybocayũ buywatwat'uk osunuy soat em.

³⁷ Ixe ayacat oiwãtaxipin. Oi'ũ. Imēnpuye itabucayũ ixe'ũm ġebit o'jowuy ġebabin. Dorcas'ũm o'tujowat ip umat'abi be.

³⁸ ġebuġe o'ġekũyjo ip Pedro omuy Lida ka be iam. Lida ka Jope ka tēġ ma o'sukadop. Xepxep aġokatkat o'ġuju ip Lida ka be Pedro dakoy am. O'ju ip. Jay. Itabucayũ oajēm Pedro kay.

— Eġot cuy oceweju — io'e ip Pedro be. — Oceka be juy aju—Jope ka be — io'e ip.

— Ġa'a — io'e.

³⁹ Pedro o'ju ceweju ip. Oajēm Dorcas'ũm kay. Jesus kay itabucayũ Pedro o'tujuu umat'abi be ce'ũat kay. Itop'ũm e'ũ'ibiyũ osodop ip iġo'abi be ade—Dorcas'ũm pureyũ. Wawa ip osodop i'ũmcom. Jesay ip o'ġubapuk Pedro be.

— Dorcas'ũm iġop o'joinũm owebe — io'e ip Pedro be.

⁴⁰ Pedro soat ip o'ġujēm umat'abi bewi. O'jēm ip. O'jēġ'aecōġcōġ kawēn ãm Deus eju. O'ġekoreren ce'ũat kay.

— Tabita — io'e. — Aġobucēġ ece — io'e ce'ũat pe.

Ce'ũ topibit o'ġetaeweak. Ak. O'ġeak Pedro kay. O'ġe'aġobucēġ. Oabik. Xik'i o'e. ⁴¹ Pedro ce'ũ topibit o'subaixik.

— Kirik'ây'i — io'e.

O'ġu'ây.

ġebuġe Pedro warara'acayũ o'tomuwã—Jesus kay itabucayũ, itop'ũm e'ũ'ibiyũ dak.

— Epesot cuy ce'ũ topibit com — io'e. — Waram o'ġetait — io'e cebe ip.

⁴² Waram o'ġetait iap awēġ o'ġeawēġepōġpōġ soat taġ Jope ka watwat taġ. Imēnpuye adeayũ itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay. ⁴³ Pedro Jope ka be osunuy ade kabia. Simão duk'a be osunuy. Simão ixeemuġēġē'ukat osunuy.

10

¹ Deus ekawēn toġotġot'ukat o'ġebapuk Cornélio kay. Cornélio Cesaréia ka be osunuy. 100 be sorarayũ kukukat osunuy. Itália eipi bewiayũ osodop ip cesorarayũ. ² Cornélio xipat cĩcã osunuy Deus xe. Itabut osunuy Deus kay Judeu ġũn ma'ġu. Ibadipyũ dak itabut osodop ip Deus kay, soat tuk'a beayũ. Ade dinheiro ũmũm'uk osunuy tadaybotbocayũ be. Deus eju kawēnwēn'uk osunuy. ³ Deus ekawēn toġotġot'ukat o'ġebapuk Cornélio kay.

Katpuġe o'ġekawēn Cornélio eju—15 hora bima. Deus ekawēn toġotġot'ukat o'jojojo. Cetēġ ma oajēm.

— Cornélio — io'e.

⁴ — Aġo, Kariwa? — io'e.

Ipararam o'ġeak cekay.

— Ekawēn cocom Deus ġekawēnwēn ģn ceweju bima — io'e Cornélio be.

— Deus itaybit ebubut'in iũmũm'uk eġuy tadabotbocayũ be iam — io'e. — Imēnpuye Deus ġebum ekay — io'e.

⁵ — Ġasũ juy ebuywatwat'ukayũ'in eġuju Jope ka be — io'e. — Ibo ka wat cuy etomuwã — io'e. — Pedro i ibutet. Ixe juy etomuwã — io'e. ⁶ — Simão

duk'a be omuy—ixeemuḡeḡe'ukat tuk'a be—tiboḡ cīcāati wābu beat'a be — io'e. — Ixe juy etomuwā eduk'a be tot am — io'e.

⁷ Kabi kay Deus ekawēn tojotjot'ukat epit puje, Cornélio ebapūḡayū o'tomuwā jebuywatwat'ukayū. Xepxep ixeyū'in jeduk'a be kapikpik'ukayū osodop. Wara'at ixeyū'in sorara osunuy. Sorara Deus kay itabucat osunuy.

⁸ Cornélio Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk cebe iap o'ḡuwēn cebe ip.

Iboap muwēn puje ip o'ḡuju Jope ka be Pedro dakoy am. Xerewun. Ebapūḡayū o'ju—Cornélio emumujuyū. E bidase o'xet ip. Kuyaje o'ju ip.

⁹ Jope ka tēḡ o'e ip. Ijasūn ip pima Pedro jexey jo'iat o'jojajo kaxicuḡ.

Pedro o'jekawēn Deus eju. O'jeu uk'a abi jeje kawēn ām ceweju. Uk'a abi yabicuḡ ḡu o'yanuy—yapo ma. ¹⁰ Ire jījā o'e iboce. Cekōn pin o'e. Uk'a beayū Pedro xat tatam pima, Pedro jexey jo'iat o'jojajo. ¹¹ Paḡo boḡ kopkom o'e kabi kadiwi. Paḡo boḡ o'jojajo Pedro jexey jo'iat pe. Paḡo kabi kadiwi kopkom cekay iap o'jojajo jexey jo'iat pe. Paḡo ierunboḡ cīcā o'e. Ebadipdip abi eju yabikiririk o'e. Ixe paḡo o'kop cexe. ¹² Warēmtaksuḡ osodop paḡo be—cūḡcūḡayū, wurūrūḡayū dak, pupumayū dak.

¹³ Gebuje Deus o'jekawen Pedro eju jexeybi.

— Pedro — io'e. — Ixeyū juy eyaoka exan — io'e. — Yaoka buje juy ejo'o — io'e.

¹⁴ — Ap! — io'e. — Ojo'o ḡu, Kariwa — io'e. — Oxat ḡu bit tekū! — io'e. — I'o pi beku ocexe—Judeuyū xe — io'e. — Ōn pit beku ojo'o ḡu—pūḡ em tak ka'ūma! — io'e. — Gasū dak ojo'o ḡu — Pedro o'e.

¹⁵ Deus waram o'jekawēn ceweju.

— Exan ma teyūku! — io'e. — Ōn ma exan oḡūm. Imēnpuye “Oxat ḡu bit tekū,” i'ūmḡu juy ece owebe — io'e. — “I'o pi beku ocexe,” i'ūmḡu juy ece owebe — io'e Pedro be. — Ōn ma exan oḡūm — io'e. — Imēnpuye i'o pi ḡu exe — Deus o'e.

¹⁶ Ebapūḡ em Deus imēn o'jekawēn Pedro eju. Paḡo o'jepa'ūm ibocewi. Waram o'jeu kabi kay.

¹⁷ Pedro o'jewaguyda jexey jo'iat kay.

— Apēn omutaybin ojuy o'e Deus? — io'e jewebe ma. — Apēḡām iboap o'ḡubapuk owebe? — io'e jewebe ma.

Ebapūḡayū oajēm Pedro nuyap'a kay Pedro ḡebum pima jexey jo'iat kay. Cornélio emumujuyū oajēm.

¹⁸ — Pu'a be Simão Pedro omuy? — io'e ip.

Oajēm ip Simão nuyap'a exīntabi be.

— Ijoce du Simão Pedro omuy? — io'e ip uk'a beayū be.

¹⁹ Pedro uk'a abi jeje mabuk osunuy. Gebum mabuk osunuy jexey jo'iat kay.

Gebuje Deus biōḡbuk o'jekawēn Pedro be.

— Ebapūḡ aḡokatkayū ekudadam—Judeu'ūmayū — io'e. — Oajēm ip enuyap'a be. ²⁰ Ekop cuy ixeyū dopabe — io'e Pedro be. — Ceweju juy ip eju — io'e. — “Oju ḡu xe'e ceweju ip?” i'ūmḡu juy ece owebe ma — io'e. — Ōn ma ip oḡuju edakoy am — io'e Pedro be.

²¹ O'kop. Ebapūḡayū dobedem o'ju.

— Okudadam eyju — io'e. — Apēḡām epesot ijoce? — io'e cebe ip.

²² — Cornélio ocemudot — io'e ip. — 100 be sorarayū kukukat ixē. Ixe cūḡ cīcā Deus xe — io'e ip. — Itabut cīcā Deus kay. Ya'ōbuyxi soat xe Judeuyū xe. Deus ekawēn tojotjot'ukat mo a'ḡu o'jekawēn Cornélio be—ocekukukat pe — io'e ip. — “Pedro juy etomuwā,” i mo a'ḡu o'e cebe — io'e ip. “Pedro juy jeedot eduk'a be,” i mo a'ḡu oe cebe — io'e ip. “Cekawēn kay juy eya'ōpicūḡ eḡuy,” i mo a'ḡu o'e cebe — io'e ip Pedro be.

23 — Ha'a — io'e. — Epeõm cuy oceduk'a be — io'e. — Ijoce juy epexet — io'e.

— Ma — io'e ip.

O'xet ip iõo'a be.

24 Kuyaje Pedro o'kop. O'jewemuxipan. O'ju Cornélio emumujuyũ eju. Cornélio kay ip o'ju Cesaréia ka be. Wara'acayũ itabucayũ dak o'ju Pedro eju—Jopé ka watwat. Xet. E bidase ip o'xet. Kuyaje o'ju ip. Jay. Oajẽm ip Cesaréia ka be. Cornélio kuy jebadipyũ o'tomuwã jeduk'a be, jebureyũ dak. Pedro ajẽmap wiwim ip osodop. Pedroyũ oajẽm tuk'a be. Cornélio kay oajẽm.

25 Pedro õm pima, Cornélio o'ju cekay tobedeam. O'jẽg'aecõgõgõ Pedro wap. Tũybe Pedro Deus iãn o'e. 26 Dao ma Pedro Cornélio o'õu'ã.

— Owap õu juy ecẽg'aecõgõgõ — io'e. — E'ã — io'e. — Deus õu õn—agõkatkat acã — io'e.

27 Gebuje õm ip tuk'a be kawẽnwẽn. Tuk'a beayũ adeayũ o'je'aweroro'iaiyũ Pedro o'jojojo. Pedro o'jekawẽn ceweju ip.

28 — Ocejũ Judeuyũ — io'e. — Eyetaybit ocexe oce'aweropi Judeu'ũmat eju iam. Imẽnpit kapusu Deus mo a'õu wara'an ma omukũyjojo. “Cedaõ õu ewebe ‘Judeu'ũmat xipat õu’ i'e am,” i mo a'õu Deus o'e owebe — io'e. 29 — Imẽnpuyejot eykay, Judeuyũ õu ma'õu eyju. Eywebe onomuwã buje dao ma ojot — io'e. — Odaobu'u õu wedot am eykay — io'e. — Apẽgãm eyju onomuwã? — Pedro o'e.

30 Cornélio o'jekawẽn Pedro eju.

— Tapu, kapusukuruy ijoce ma mo a'õu õguy ija'a be — io'e. — Katpupesũ mo adi kawẽnwẽn õguy Deus eju. Dao ma Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jebapuk okay—doti isopsepat kukat — io'e. 31 — O'jekawẽn oweju. “Cornélio,” i mo a'õu o'e owebe. “Ekawẽn cocom Deus, jekawẽnwẽn ãn ceweju bima,” i mo a'õu o'e owebe — io'e. — “Deus itaybit ebubut'in'in iũmũm'uk õguy tadaybotbocayũ be iam,” i mo a'õu o'e owebe — io'e. 32 — “Ebuywatwat'ukayũ'in cuy õguy Jope ka be,” i mo a'õu o'e owebe — io'e. — “Agõkatkat cuy etomuwã. Pedro i ibutet. Simão duk'a be ixe omuy—ixee muõgõgõ'ukat tuk'a be—tibõgõ cĩcãati wãbu beat'a be,” i mo a'õu owebe — io'e. 33 — Imẽnejũ dao ma obuywatwat'ukat õguy edakoy am — io'e. — Xipat cĩcã ajẽm okay — io'e. — Gasũ soat wuyju ijoce Deus etabixe. Apẽn Deus o'e ewebe iap cuy õguwẽn ocewebe. Soat cuy õguwẽn ocewebe — io'e Pedro be.

34 Pedro o'jekawẽn ceweju ip—Judeu'ũmayũ eju.

— “Judeuyũ kay acã õn,” i'e'em õu Deus. “Judeu'ũmayũ kay õu õn,” i'e'em õu Deus. Gasũ bit wetaybit iboam — io'e. — Deus xipan soat kuõ ijodiat kuõ. Pũg taõ ma ip ikuõ — io'e. 35 — Soat Deus a'õ daõ jekuku'ukayũ cũg ma cexe—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. Deus bikuyap taõ jekuku'ukayũ cũg ma cexe—soat ip — io'e.

36 Gasu Deus kawẽn idipat o'õudot ocewebe—Judeuyũ be — io'e. — “Jesus Cristo kay eyetabut puje wetakoma õu oce eykay,” i'e'em Deus wuywebe. Ixe Jesus soat kukukat. 37 “Gasũ bit epewewemubatisasaan cuy ‘Waram õu ikẽrãt oceõgurũg’ i'e am eybureyũ be,” io'e'e João Batista. Imẽn o'e'e soat pe Judéia eipi watwat pe. Eyetaybit iboam — io'e.

38 — Deus Jesus o'taẽ. Nazaré ka be osunuyiat o'taẽ. Deus jebiõgbuk o'õuõm cebe—Jesus pe. Ja'õbacaap o'õuõm cebe. Jesus soat ka daõ oekukuku xipacat muõgõgõm wara'acat peam. Ibiõgbuk kẽrãt o'õujẽmjẽm Satanás a'õ kayayũ bewi. Jesus imẽn oekukuku soat em Deus a'õbi jekukum puyejot — io'e. 39 — Apẽn cukadi Jesus o'e'e iap ocejojojo Judéia eipi daõ jekukum pima, Jerusalém ka be bima dak — Pedro o'e.

— Judeuyū kukukayū ma Jesus o'subamupaya korosa be yaoka am. ⁴⁰ Deus pit waram Jesus o'gutait — io'e. — Ebpūḡ kabia ce'ūap. Xepxep xet kap puje, Deus Jesus o'gutait waram — io'e.

— Jesus waram o'jebapuk jewekay itabucayū kay. Deus a'ōbi o'jebapuk. ⁴¹ Waram itait puje Jesus o'jebapuk soat kay ḡu—ocekay acā. Ocekay o'jebapuk kuy bima Deus ocenaē buye — io'e. — Deus cuk ocenaē ocewebe Jesus muwēn ām itaybit'ūmayū be — io'e.

— Deus pe waram imutait puje, oceweju Jesus o'jekōn, o'tikōn tak. ⁴² “Kawēn idipat cuy epeḡuwēnuwēn soat pe,” i mo a'ḡu o'e Jesus ocewebe — io'e Pedro. — “ ‘Deus Jesus o'taē ixē be “Teyūku ikērēat kuḡ Deus xe,” i'e am kūyjobit'ūmayū be. “Teyūku xipat Deus xe” i'e am kūyjobicayū be, i juy epe'e soat pe,” i mo aḡu o'e Deus ocewebe. “ ‘Imēn ixē je'e soat pe—itabēḡayū be, ce'ū'ūayū be dak, i juy epe'e soat pe,” i mo aḡu o'e ocewebe — io'e Pedro.

⁴³ — Kuyje dak Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū Jesus o'ḡuwēnuwēn. “Aḡokatkat omuyku,” io'e ip kuyje. “Cekay eyetabut pima, ja'ōbi Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” io'e'e'e ip. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū imēn o'e'e'e Jesus muwēnuwēn — Pedro o'e.

⁴⁴ Pedro kawēnwēn pima Deus biōḡbuk o'kop Judeu'ūmayū kay.

Soat pe oōm—o'ya'ījojo'iaiyū be—Judeu'ūmayū be. ⁴⁵ Yaḡuy'ūm cīcā ip o'e Judeuyū—Jesus kay itabucayū—Pedro ejuayū. Yaḡuy'ūm ip o'e Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm Judeu'ūmayū be buye. Tūybe wuywebe acā Deus jebiōḡbuk ḡuōm iān o'e ip. ⁴⁶ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn ip o'e Judeu'ūmayū.

— Deus, ēn xipat cīcā — io'e ip ya'ōba'arēmat'a'ōm.

Judeuyū iboap o'ya'ījojo. Imēneju Pedro o'jekawēn jebureyū eju—Judeuyū eju.

⁴⁷ — Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm cebe ip — io'e. — O'ḡuōm cebe ip apēn cuk o'ḡuōm wuywebe iap co'i — io'e. — Imēnpuye cedaḡ ḡu du ocewebe ixeyū mubatisaan? — io'e. — Abu dak kuka o'e ocewebe “Cedaḡ ḡu,” i? — Pedro o'e.

⁴⁸ O'jekawēn Judeu'ūmayū eju dak.

— Epewewemubatisasaan cuy “Wuykukukat Jesus ebekitkit oceju ḡasū bit” i'e am soat pe eybureyū be — io'e cebe ip. O'jewemubatisaan ip.

— Ibun ma juy eḡuy ocexe — io'e ip Pedroyū be.

Imēnpuye Pedroyū ibun osodop ip cebe ip.

11

¹ Judéia eipi watwat o'yawēḡcoco ip—Jesus emumujuyū. Warara'acayū dak o'yawēḡcoco ip Jesus kay itabucayū. Judeu'ūmayū dak Deus ekawēn kay o'e iap awēḡ o'yawēḡcoco ip. ² Pūḡpūḡ Jesus a'ōkayayū'in iboap awēḡ kay ḡu o'e ip—Judeuyū. Tūybe soat Jesus kay itabucayū juy jedaypu'aḡobixeedakatkan iān o'e ip.

Jerusalém ka be Pedro ajēm puje ixeyū Judeuyū Pedro o'ḡukorēm.

³ — Pedro, apēn mo ēn tak ece? — io'e ip. — Apēnpuye mo ēn tak eōm Judeu'ūmat tuk'a be? — io'e ip. — Apēnpuye ēn tak mo ecekōn taypu'aḡobixeedakat'ūmayū eju? — io'e ip Pedro be.

⁴ Gebuje Pedro apēn o'jebapuk cebe ip iap o'ḡuwēn cebe ip.

— Mēnpuk, obureyū! — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ puk! — io'e. ⁵ — Jope ka be bima kawēnwēn mo oce Deus eju. Wexey jo'iat ojojajo. Kabi kadi wi paḡo boḡ kopkom iap mo ojojajo wexey jo'iat pe — io'e. — Okay kopkom o'e. Yabikirikirik o'e ebadipdip abi eju. ⁶ Xipan mo oceak cekay. Puca mo

ojojojo—cũgçũğayũ, wurũrũğayũ dak, pupumayũ dak, widowũ dak. Soat ip i'opi wuyxe — Pedro o'e.

7— Deus mo o'jekawẽn oweju. “Pedro,” i mo o'e owebe. “Ixe yũ juy eyaoka exan,” i mo o'e — io'e. 8— “Ka'ũma, okukukat,” i mo oce cebe. “I'opi beku ocexe Judeuyũ xe. Ojo'o ġu buk,” i mo oce cebe — io'e Pedro. 9— Imẽnpuye Deus waram o'jekawẽn oweju. “Exat ma ijop,” i mo o'e. “I'opiat beku' i'ũmġu juy owebe,” i mo o'e owebe. “Õn ma exan oġũm. Imẽnpuye i'opi ġu ewebe,” i mo o'e owebe. 10 Eba pũğ em Deus imẽn o'jekawẽn oweju. Paġo boğ waram o'jepa'ũm kabi kay — io'e.

11— Gebuje eba pũğ aġokat kayũ oajẽm ocesopiat'a kay. Cesaría ka wat cuk ip o'ġujuat odakoy am. Cornélio i ibutet — io'e.

12— Gebuje Deus biõğbuk o'jekawẽn oweju — io'e. — “Oju xe'e Judeu'ũmat eju?” i'ũmġu juy ece owebe,” i mo o'e owebe — io'e. — Imẽnpuye oju ceweju ip — io'e.

— Cornélio duk'a kay oju—Judeu'ũmat tuk'a kay — io'e. — Iboceayũ dak o'ju ip oweju—6 beayũ—Jope ka watwat — io'e. — Soat mo ocajẽm Judeu'ũmat tuk'a be—Cornélio duk'a be—omudocat tuk'a be — io'e.

13— Cornélio mo apẽn Deus ekawẽn tojtjot'ukat o'jebapuk jekay iap o'ġuwẽn ocewebe: “Deus ekawẽn tojtjot'ukat mo ojojojo,” i. “Cũğ'i mo oġuy oduk'a be,” i. “Ixe mo o'e owebe: ‘Ebuywatwat'ukayũ'in cuy eġuju Jope ka be,’ i,” i. “Simão Pedro juy etomuwã,’ i,” i. 14 “‘Ixe kawẽn idipat ġuwẽn eywebe,’ i,” i. “‘Kawẽn idipat co buje, Deus jedaxijo—ebadipyũ dak taxijo’ i,” i. Imẽn Cornélio mo o'e ocewebe — Pedro o'e.

15— Iboam Cornélio e buje, Jesus mo oġuwẽn cebe ip—Judeu'ũmayũ be — io'e.

— Õn kawẽnwẽn pima Deus biõğbuk o'kop cekay ip—Judeu'ũmayũ kay. Cebe ip oõm. Apẽn wuywebe oõm koap iap puxim oõm cebe ip. 16 Imẽnpuye wuykukukat ekawẽn kay mo ocegebu. Wuykukukat mo o'e wuywebe: “João idibi be imubatisasan oeku,” i. “Eywebe bit Deus biõğbuk jeõm,” i mo o'e wuywebe — io'e Pedro. 17— Deus ma jebiõğbuk o'ġuõm wuywebe wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Apẽn kuy bima mo o'ġuõm wuywebe iap co'i jebiõğbuk o'ġuõm cebe ip ġasũ. Cedağ osunuy Deus pe jebiõğbuk muõm ãm cebe ip. Imẽnpuye “Cedağ ġu Deus pe jebiõğbuk muõm ãm cebe,” i'ũmġu oce õn pit — Pedro o'e cebe ip.

18 Pedro a'ĩjo buje Jerusalém ka watwat o'jede ġu Judeuyũ. Pedro mukorẽmap o'jepere ip.

— Ka'ũmġu Deus co'iat xipacat! — io'e ip cebe. — Judeu'ũmayũ dak ikẽrẽat mujurũğrũğap epereap ojuy aco'i Deus — io'e ip. — Ibikuy aco'i ikẽrẽat uk am cebewi ip. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje — io'e ip. — Deus xipacat cĩcã! — io'e ip.

19 Estêvão e'ũ buje o'jepõğpõğpõğ ip itabucayũ. O'jepõğpõğpõğ ip warara'acayũ ixeyũ be ipiat o'sup'i'ajoat cĩcã buye. Pũğpũğ ixeyũ'in wũy ma o'ju. Fenícia eipi be o'ju ip. Chipre eipi be dak, Antioquia ka be dak. Ade kaka dağ jekukum pima Jesus o'ġuwẽnuwẽn ip jajẽmapka watwat pe. Jesus o'ġuwẽnuwẽn ip Judeu'ũmayũ be ġu—Judeuyũ be acã.

20 Pũğpũğ ixeyũ'in o'ju Antioquia ka kay. Chipre eipi be osodopiyũ o'ju ip Antioquia ka kay, Cirene eipi be osodopiyũ dak.

Gebuje kawẽn idipat o'ġuwẽnuwẽn ip Judeu'ũmayũ be—Grego a'õm kawẽnwẽn'ukayũ be.

— Jesus acã ocekekukat — io'e ip cebe ip.

²¹ Deus ip o'subuywatwan cĩcã wuykukukat Jesus muwẽnuwẽnayũ. Imẽneju adeayũ oibu'un ip jetabut am jedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn kay. Kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay ip oitabun.

²² Gebuje Jesus kay itabucayũ apẽn Antioquia ka watwat itabut o'e iap awẽg o'yawẽgtobuxik ip—Jerusalém ka watwat.

— Ade Judeu'ũmayũ itabut o'e Jesus kay—Antioquia ka watwat — io'e itaybicayũ.

Imẽnpuye itabucayũ kukukayũ Barnabé o'guju Antioquia ka be. ²³⁻²⁴ Xipat cĩcãat osunuy Barnabé. Soat em Deus biõgbuk a'õ dağ oekukuku. Wuykukukat Jesus kay itabut cĩcã osunuy.

Barnabé oajẽm Antioquia ka be itabucayũ kay—Jesus kayayũ kay. Apẽn cuk adi Deus xipacat o'gũm iboceayũ be iap awẽg tobuxik puje icokcok cĩcã o'e. Soat ip o'gutaybitbin Deus ekawẽn.

— Eyetabun cĩcã juy epesop wuykukukat Jesus kay! — io'e cebe ip. — Ya'õ dağ cuy epeku! Kũyjobin cuy epesop cekawẽn kay — io'e cebe ip. Imẽnpuye ade jĩjã oitabun wuykukukat Jesus kay.

²⁵ Gebuje Barnabé Saulo o'takoy. Tarso ka be o'ju Saulo dakoy am. O'takoy. O'tobuxik. O'jekawẽn ceweju.

— Ga'a accepit Antioquia ka be — io'e.

— Ga'a — io'e.

²⁶ O'jepit ip—Barnabé, Saulo dak. Pũg koato ibo ka be osodop ip. Je'aweroro'uk ip osodop itabucayũ eju. Ade itabucayũ mutaybitbin'uk ip osodop. Antioquia ka be bima soat em warara'acayũ o'e: — Cristo ebekitkit — i Jesus kay itabucayũ be.

²⁷ Pũgpũg Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ oajẽm itabucayũ kay—Antioquia ka beayũ kay. Oajẽm ip Barnabé Antioquia ka be bima, Saulo dak. Jerusalém ka bewi ip oajẽm. O'je'awero ip itabucayũ eju. ²⁸ Pũg ixeyũ'in o'jekawẽn itabucayũ eju. Ibutet Ágabo i osunuy. Deus biõgbuk ixex Ágabo o'gukũyjo apẽn gũyjom je'bapuk iam. Imẽnpuye o'jekawẽn ceweju ip.

— Wuyrere jĩjã acesop! Wuyxat i'ũm soat ka dağ — io'e cebe ip.

Cláudio ipi kukukan pima oireren ip apẽn kuy bima Ágabo o'e iap tağ.

²⁹ O'je'awero ip Jesus kay itabucayũ.

— Ga'a dinheiro aģuju warara'acayũ be—itabucayũ be—Judéia eipi watwat pe — io'e ip jewewebe. — Irere ip jekukum — io'e ip.

³⁰ Imẽn soat ip jedinheiro muxipanpan'uk osodop ikuğ pima. Imẽnpuye Barnabé o'guju ip Saulo dak. O'ģuju ip dinheiro ũm ãm itabucayũ kukukayũ be—irereayũ kukukayũ be.

12

¹ Ixeyũ ekabia be Herodes Judeuyũ kukukat osunuy. Ixe ipiat o'supi'ajoat Jesus kay itabucayũ be. ² Koap Tiago o'yaokaat pajam. Tiago'ũm oe'ũ—João wağo'ũm. ³ Icocok o'e ip Judeuyũ o'yaokaat puye—itabut'ũmayũ. Imẽnpuye Herodes Pedro o'taomũnat. O'taomũnat Judeuyũ petatam pima. Ixe epeta bima pão'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuaptõmtẽm'ũmat'a.

⁴ Taomũn puje Pedro o'ģuõmat daomũnmũnap'a be.

— Peta kap puje Pedro oģujẽm ğuto daomũnmũnap'a bewi — Herodes o'e jewebe ma. — Ixe ekawẽn cuy oya'ĩjo soat etabut pe — io'e jewebe ma.

Sorarayũ o'ģuju Pedro wiwi am. 16 be sorarayũ o'ģuju. Ebadipdipayũ iwiwim o'e kabia buje. Ebadipdipayũ ğuto iwiwim o'e ip kaxicuğ. Ebadipdipayũ ğuto iwiwim o'e ip katpuje. Ebadipdipayũ ğuto iwiwim o'e ip ixima be.

⁵ Sorarayū ma xipan cīcā Pedro wiwim ip o'e cenapōnap puxim. Itabucayū bit kawēnwēn cīcā o'e ip Deus eju Pedro mujēm ām.

⁶ Herodes ma kajuk Pedro o'gūjēm daomūnmūnap'a bewi kabia buje. Deus ekawēn tojotjot'ukat pit o'gūjēm ixima be. Deus ekawēn tojotjot'ukat oajēm Pedro kay ixē exima be. Pedro ixet osunuy daomūnmūnap'a be. Ixet osunuy xepxep sorarayū pidase. Cem ibakirik osunuy correntebum. Sorara aḡ osunuy daomūnmūnap'a exīntabi be—badiat exīntabi be. Wara'at tak kacūḡ kadiat exīntabi be osunuy aḡ. ⁷ Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk daomūnmūnap'a be. Dao ma oikabia. Jok. Pedro o'gūjok jebum. O'ḡuwurūḡ.

⁸ — Daosuw! E'āy! — io'e cebe. — Ekop cuy okay! — io'e. O'jebuedu ipi ju Pedro bakirikpu—correntebu. Waram o'jekawēn Pedro eju Deus ekawēn tojotjot'ukat.

— Ekamixa juy eḡuōm — io'e. — Eyuk cuy eḡuōm — io'e cebe. Pedro o'ḡuōm.

— Eekabek cuy eḡuōm — io'e. — Ejot cuy onomuju — io'e cebe.

⁹ Gebuje o'jēm ip—Pedro, Deus ekawēn tojotjot'ukat tak. O'jēm ip ya bewi. Pedro o'jēm Deus ekawēn tojotjot'ukat nomuju. Kacūḡ kay ip o'ju. Pedro itaybit ḡu o'e apēn o'jebapuk okay iam. Tūybe wexeybi Deus ekawēn tojotjot'ukat cocom ōn iān o'e. ¹⁰ O'kap ip koapayū deḡ sorarayū deḡ. Waram o'ju ip. Āmap sorarayū deḡ ip o'kap. Oajēm ip kacūḡ kadiat exīntabi be. Yoboḡ cīcā osunuy. Cem cīcā osunuy. Icaat muḡēḡē osunuy. Ixē exīntabi kacūḡ kay wuyjēmjēmap exīntabi osunuy. Ixē exīntabi jekpiwa ma o'jewenomudip'uk. O'kap ip cedaḡ. Kacūḡ pe ip o'jēm. Uk'a ukpibubu daḡ ip o'kap. Deus ekawēn tojotjot'ukat Pedro o'suiwat. ¹¹ Pedro apēn o'jebapuk cekay iam o'yaḡuysan ḡebuje bit.

— Wetaybit ḡasū apēn o'jebapuk okay iam — io'e jewebe ma. — Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ḡudot omujēm ām daomūnmūnap'a bewi — io'e jewebe ma. — Ixē omujēm Herodes pe waokaap puxim — io'e. — Judeuyū ma waoka ojuy. Deus pit odaxijo ixeyū be waokaap puxim — io'e jewebe ma.

¹² Pedro o'ju Maria duk'a kay. Ixē Maria João Marcos xi osunuy. Ade Jesus kay itabucayū awerom osodop ip ixē duk'a be. Deus eju kawēnwēn o'e ip.

— Daomūnmūnap'a bewi Pedro juy eḡujēm — i'o'e'e ip Deus pe.

¹³ Pedro o'ju xīntabi be. Taḡtaḡtaḡ io'e xīntabi be. O'tomuwā tomudip'ukan. Ayacat oajēm xīntabi be—yaypan'isuat. Rode i ibutet osunuy. Oajēm abu taḡtaḡtaḡ io'e iap co am. ¹⁴ Ixē yaypan'isuat itaybit o'e Pedro a'ōm. Icokcok cīcā o'e. Xīntabi o'tomudip'uk ḡu. Badi o'ōm jebureyū mukūyjom—itabucayū mukūyjom.

— Pedro omuy xīntabi be — io'e cebe ip.

¹⁵ — Gujeat ḡu eku! — io'e ip. — Pedro ḡu eku. Adaodao ma ece — io'e ip.

— Pedro ma eku — io'e. — Wadaodao ḡu. Pedro ma.

— Pedro ḡu eku — io'e ip. — Pedro eju jekuku'ukat acā eku—Deus ekawēn tojotjot'ukat acā — io'e ip.

¹⁶ Pedro taḡtaḡtaḡ'i mabuk osunuy. Iōm pin o'e. Ibun pima acā xīntabi o'tomudip'uk ip. Pedro o'jojojo ip. Itabēḡbēḡ ip ijojom o'e.

— Pedro ma! — io'e ip.

Yaḡuybabi'ūm ip o'e. ¹⁷ Imēnpit Pedro jebum o'e wēḡwēḡ'i ya'ōkareyap puxim.

Apēn Deus o'ḡujēmat daomūnmūnap'a bewi iap o'ḡuwēn cebe ip Pedro.

— Deus omujēmap cuy epeḡuwēn Tiago be, warara'acayū be dak wuykit-pitpiyū be—itabucayū be — io'e.

O'jēm ibocewi. Wara'at ka kay o'ju.

18 Kabia buje Pedro o'tobuxik ġu taomūnmūnyū wiwi'ukayū. Yaġuybabi'ūm'ūm ip o'e Pedro ip o'tobuxik ġu ya be buye.

— Poma xe'e o'ju Pedro? — io'e ip. — O'jenapōn xe'e? — io'e ip jewewebe.

19 Herodes Pedro o'ġudocat jewekay. Te'e ma jebuywatwat'ukayū o'ġuju Pedro kudadam. Tobuxik pa'ore o'e ip.

Ibocewi Herodes o'jekawēn Pedro wiwim osodop'iaiyū be.

— Apēn Pedro o'jēm daomūnmūnap'a bewi? — io'e. Cede ba'ore o'e ip. Imēnpuye Herodes jebuywatwat'ukayū o'ġuju Pedro wiwim osodop'iaiyū aokaan.

Herodes o'jēm Judéia eipi bewi. Cesaréia ka kay o'ju. Ibo ka be osunuy.

20 Herodes itakoma o'e Tiro ka watwat kay, Sidom ka watwat kay dak. Kuy bima Herodes ebekitkiyū ixat tujowatwat'uk ip osodop Tiro ka watwat xan, Sidom ka watwat xan tak, ixat'ūm ip ika be buye. Ġasū bit oibu'un ip ixat tujowat am Herodes itakoma buye. Imēneju Tiro ka watwat o'je'awero ip Sidom ka watwat eju. Ixeyū Herodes buywatwat'ukat purem o'e. Ibuywatwat'ukat putet Blasto i osunuy. Ya'ōbuyxiat osunuy. O'ju ip Blasto kay. O'jekawēn ip Blasto eju.

— Ocebuywan cuy ece — io'e ip cebe. — Ecekawēn cuy Herodes eju ocewebeam — io'e ip. — Ocebikuy ixex be waram oceburem i'e am — io'e ip. O'jekawēn ceweju Herodes mudinap ojuy. Herodes tak kabia o'ġuweġūn jekawēn ām jebekitkiyū eju.

21 Ixe ekabia bima ade jījā iboceayū o'je'awero ip cekay. O'je'awero ip Herodes a'ġjo am. Herodes jesay o'ġuōm—idip cīcāat. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Idip cīcāat pe oabik. O'jekawēn cīcā aweromayū be. Kawēnwēn pima aweromayū o'jewāwā ip ya'ōberen.

22 — Aġokatkat ġu teku—oceweju kawēnwēnat—Deus acā! — i napa ma o'e ip.

Ixe Herodes jewexe ya'ōbuyxi jījā.

— Deus ġu ōn. Deus kukap puxim ġu juy epe'e okuġ — i'ūmġu o'e. — Deus acā ya'ōbuyxi—ōn pit ka'ūma — i'ūmġu o'e cebe ip.

23 Imēnpuye Deus ekawēn tojotjot'ukat Herodes o'ġuwātaxipin. Nasēġpu o'tūnpu'o'o. Oe'ū.

24 Imēneju adeayū Deus ekawēn o'ya'ġjojo ip. Soat kaka daġayū o'ya'ġjojo ip.

25 Barnabé, Saulo dak dinheiro o'tujowat Jesus ebekitkiyū be—Jerusalém ka beayū be.

13

1 Dinheiro ūm puje ip o'jepit Antioquia ka kay. João Marcos o'ju ceweju ip. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū osodop ip Antioquia ka be, Deus ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ibūrū ma ibutet osodop ip: Barnabé, i. Simão i, Lúcio i, Manaém i, Saulo i. Ibūrū ma ibutet osodop ip. Simão xepxep putet osunuy. Wara'at ibutet Topayōn i osunuy. Lúcio Cirene ka bewiat osunuy. Manaém o'yaypan Herodes eju, Galiléia eipi kukukat eju.

2 Deus biōġbuk o'jekawēn ixeyū aġokatkiyū eju. Awerom ip osodop. Deus eju kawēnwēn pima, jekpiwan ma jewemurenuren pima dak, Deus biōġbuk o'jekawēn ceweju ip.

— Ōn ma kuy Barnabé otaē kapik am owebeam, Saulo dak — io'e. — Imēnpuye ixeyū juy epeġujēm kapik am owebeam — io'e cebe ip.

3 Deus eju kawēnwēn pima, jewemurenuren pima dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū Barnabé o'ġujēm ibocewi, Saulo dak. O'jewebumōġ ip Saulo abi jeje, Barnabé abi jeje dak. Imēn o'ġujēm ip Deus a'ōbi.

4-5 Imuju'ibiyũ o'ju Chipre eipi kay—tip'aweroroboğ kay. Tip'aweroroboğ putet Chipre i osunuy. Saulo o'ju Barnabé eju. João Marcos o'ju ixeyũ buywatwat'ukan. O'ju ip apên Deus biõğbuk o'e cebe ip iap tağ. O'ju ip Selêucia ka dağ Chipre eipi kay cum pima. Selêucia ka tiboğcĩcãati wãbũ osunuy. Oajêm ip. Jay. Oôm ip kobexixi be Selêucia ka be bima. O'timudek ip kobexixi dağ. Oajêm ip Salamina ka be—tip'aweroroboğ pe.

Iboce yajêm puje Deus ekawên o'ğuwênuwên ip. Oôm ip Judeuyũ e'aweroroap'a be Deus eju kawênwênap'a be. Deus ekawên muwên âm ip oôm. 6-8 Soat tip'aweroro dağ oekuku ip Deus ekawên muwênuwên. Pafos ka be ip oajêm. Wamoat o'tobuxik ip ibo ka be. Wamoat putet Barjesus i osunuy. Barjesus xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Elimas i osunuy. Judeu osunuy wamoat. Ibukaypat osunuy. Ixe Barjesus tip'aweroroboğ watwat muğuykuku'uk osunuy.

— Deus ekawên muwênuwên'ukat òn — io'e'e cebe ip napa ma. Ixe wamoat Sérgio Paulo eju osunuy—iecuğap eju. Sérgio Paulo itaybit cĩcãat osunuy.

Gebuje Sérgio Paulo Barnabéyũ o'tomuwã. Deus ekawên co am o'tomuwã ip.

— Deus ekawên cuy eğuwên owebe — Sérgio Paulo o'e cebe ip.

Sérgio Paulo ma Deus ekawên co pin cĩcã osunuy. Barjesus pit ibu'u o'e Sérgio Paulo be Deus ekawên coan. Imênpuye Barjesus Barnabéyũ awêğ o'yawêğmukêrêrên. O'yawêğmukêrêrêrên ibu'u jĩjã buye Sérgio Paulo be Jesus kay itabut am. Barjesus Sérgio Paulo mubu'un ojuy osunuy Jesus kay itabucap puxim.

9-12 Gebuje Saulo o'jeak cĩcã wamoat kay—Barjesus kay. Kũyjobit cĩcã o'e Deus biõğbuk a'õ kay. Ya'õpuruğ o'jekawên Barjesus pe—wamoat pe.

— Satanás ebekit ên — io'e. — Xipacat kay ğu ên—pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Wuymuğuykukukum ên — io'e. — Soat em ên ikêrêat mujurũğrũğ — io'e. — Deus e ie cũğ. Ên pit wara'acayũ mubu'u'un Deus e dağ cekup puxim ip. Ên ikêrêat mujurũğrũğap epereperem ğu. Imênpuye Deus ipiat supi'ajoat ewebe ğasũ — io'e. — Deus jetamu'ũm cuk adi ikêrêat eğujurũğrũğ iap teim. Ade kabia ğu eta'ũm ecesũy pũğpũğ ã — io'e wamoat pe—Barjesus pe.

Wamoat dao ma o'suta'ũm. Wuyjojom ğu o'e. Warara'acat kudadam o'e jeba co am—jedujowat am. Imêneju iecuğap Sérgio Paulo oitabun Deus ekawên kay.

Deus ekawên imutaybitbin osodop ip Barnabéyũ. Paulo xepxep ibutet osunuy—Saulo i, Paulo i dak. Paulo i ibutet osunuy Grego a'ôm. Saulo i ibutet osunuy Hebreu a'ôm. Sérgio Paulo wuykukukat ekawên kay jĩjã osunuy.

13 Gebuje Paulo o'jêm Pafos ka bewi, cewejuayũ dak. O'ju ip Perge ka kay Panfília eipi beatka kay. Kobexixi dağ ip o'ju.

Gebuje João Marcos o'jepit Jerusalém ka kay. Oibu'un Paulo eju, Barnabé eju dak. O'jeok cewejuwi ip.

14 Gebuje Paulo oajêm Antioquia ka kay, Barnabé dak. Ijop Antioquia ka Síria eipi be ğu osunuy—Pisídia eipi be osunuy.

Sábado bima o'ju ip Judeuyũ e'aweroroap'a kay—Deus eju kawênwênap'a kay. Oabik ip. 15 Moisés ekawêntup o'tupcoco ip, Deus ekawên muwênuwên'ukayũ ekawêntup tak. Uk'a kukukayũ o'jekawên Pauloyũ eju.

— Ocebureyũ — io'e. — Wuymucokcok am Deus ekawên muwên pin pima juy epeyekawên — io'e ip.

16 Gebuje Paulo o'ây jekawên âm. Wêğwêğ'i o'e jebum iğo'a beayũ muymũğ âm. O'jekawên cebe ip.

— Tapupuyū — io'e. — Pūḡpūḡ ey'in Israel naxeḡebitbit—Judeuyū. Warara'acayū Deus kay eyetabut Judeuyū etabucap puxim — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy wa'ō kay — io'e. ¹⁷— Deus kuyjeayū o'taē wuy'in. Judeuyū ma o'taē jebekitkiyūm. Wuyetabut ixē Deus kay — io'e. — Deus ip o'ḡu'acoḡ cīcā Egito eipi be bima — io'e. — Xipan cīcā ip o'jukuk. Egito eipi bewi ip o'tujujēm, ya'ōbaca jījā buye. ¹⁸ Uk'a'ūmat taḡ oekuku ip pūḡ koato ḡu—40 koato bun. Deus yukpiceḡe ḡu bit ikuḡ ip osunuy kūyjobit ḡu ma'ḡu ip. ¹⁹ Deus 7 be ipi watwat o'ḡu'ūmu'ūm Canaã eipi watwat. Imu'ūm puje cebekitkit Canaã eipi o'jat jeipim — io'e.

²⁰ — Gebuje Deus ibimāmāmāyū ekawēn coco'ukayū o'jomuy kuyayū kukukan. Canaã eipi be osodop ip ade jījā koato—450 koato. Jekawēn muwēnuwēn'ukayū o'jomuy ḡūyjom ixeyū mukūyjojo'ukayūm. ²¹ Samuel koap osunuy Deus ekawēn muwēnuwēn'ukan. Guyjom kuyjeayū o'e Deus pe: “Aḡokatkat cuy ejomuy ocekukukan,” i — io'e Paulo.

— Imēnpuye Deus Saulo o'jomuy Canaã eipi watwat kukukan kuyayū kukukan. Saulo Quis ipot osunuy. Ixe Benjamim diwat osunuy. Ixe Canaã eipi watwat kukukat osunuy 40 koato. ²² Deus oibu'un Saulo be jebekitkiyū kukukan. Ixe o'ju'uk jebekitkit kukap puxim — io'e.

— Gebuje Deus Davi o'jomuy jebekitkit kukukan Saulo dieḡ. Davi Deus ebekitkit kukukat osunuy Deus bikuyap taḡ. Deus imēn Davi o'ḡuwēn:

Wetaybit Davi soat em obikuyap taḡ jekukum iam, i. Ixe Jessé ipot wa'ō kay jekukum soat em ma, i.

²³ Deus imēn Davi o'ḡuwēn. Deus o'e kuyje:

Davi naxeḡebitbit oḡuju eydaxijo am, i — io'e Paulo.

— Gebuje Deus Jesus o'ḡuju Judeuyū daxijo am apēn cuk adi o'e'e'e iap taḡ — io'e. — Jesus Davi naxeḡebit osunuy. ²⁴ João Batista oajēm Jesus adeayū mutaybitbin awap. Imubatisasan oeku. Ixe João Batista o'e Judeuyū be: “Eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop ikērēat kuḡ puye,” i. “Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere,” i. “Epeyewemubatisasaan cuy,” i.

²⁵ — João jekapikap eperem pima, imēn o'e Judeuyū be: “Tūybe ēn Deus emunaē iān eyju e'em owebe,” i. “Eyxe ōn Deus emunaē,” i. “Eyemuwiwi ḡu ōn pit,” i. “Ya'ōbuyxi jījāat omuyku onomuju,” i. “Ōn pit wa'ōbuyxi ḡu,” i. “Cedaḡ ḡu owebe we'atoro am suiuk muwekap am wa'ōbuyxi'ūm puye,” i. João imēn o'e — io'e Paulo.

²⁶ — Obureyū — io'e. — Pūḡpūḡ ey'in Abraão naxeḡebitbit. Warara'acat ey'in Judeuyū ḡu. Inaka eyetabut Deus kay Judeuyū etabucap co'i — io'e. — Deus wuydaxijojoap awēḡ o'yawēḡmuwēn wuywebe — io'e. ²⁷ — Imēnpit Jerusalēm ka watwat itaybit ḡu o'e Jesus wuydaxijojo'ukat iam. Ika kukukayū dak itaybit ḡu o'e ip iboam. Soat jebodoydoyap kabia be Judeuyū ya'ōberen tupcoco'uk ip osodop je'aweroroap'a—Deus ekawēnmuwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup. Soat Sábado bima ip tupcoco'uk osodop. Imēnpit itaybit ḡu ip apēḡape xe'e ijoptup ekawēn iam. “Jesus cuy je'ū ikērēat kuḡ puye,” io'e ip napa ma. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e'e iap taḡ Jesus o'yaoka ip — io'e Paulo.

²⁸ — Ixeyū mo o'jekawēn Pilatos eju—iecugap eju. Jesus ikērēat o'jukuk ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Inaka “Jesus cuy eyaokaat,” i mo o'e ip Pilatos pe. ²⁹ Imēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe. Soan o'e'e ip Jesus pe apēn Deus emunaē jukuk ip iaptup ekawēn taḡ. Apēn ip o'tupmubarararak iap ekawēn taḡ o'jebapuk ḡasū — io'e.

— Iğodup ekawēn tağ soat ebapuk puje warara'acayū ma Jesus'ūm jebit mo o'ğukop korosa ejuwi. Witabikūy be adi o'jomōğ ip. ³⁰ Deus pit waram Jesus o'ğutait. O'ğuyu ce'ū'ūayū dopap pewi — io'e.

³¹ — Gebuje waram o'jetait'iat o'jojojo ip Jesus eju oekukuiayū. Ibun oeku ip ceweju—Galilía eipi bewi ceweju o'jēm'iaiyū—Jerusalém ka kay ceweju o'ju'iaiyū. Ade kabia ceweju oeku ip waram o'jetait'iat eju — io'e.

— Gasū ixeyū ma icēmān Jesus muwēnuwēn Judeuyū be. O'jojojo ip iap muwēnuwēn ip ġasū. ³²⁻³³ Ocejū dak kawēn idipat muwēnuwēn eywebe. “Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim,” io'e Deus kuyje wuydobuyū'ūm'ūm pe. Gasū Jesus o'ğutait apēn cuk adi o'e'e'e iap tağ. Imēn e'em Deus ekawēntup—Salmidup—jebidododonaptup—xepxseptupatup:

“Ēn okpot,” i'e'em Deus, i. “Gasū ōn ebay oce,” i'e'em Deus, i. Imēn e'em Salmidup.

³⁴ — Kuyje Deus o'e: “Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim,” i. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Xipacat oğūm ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. “Obu'u ġu xipacat ūm ām ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. Xipacat oğūm ewebe apēn cuk adi ocecece Davi be iap puxim, i.

³⁵ — Imēn e'em wara'atup pe jebibododonaptup—Salmidup:

Wetaybit ekpot'ūm iwan ġu ēn ierepap puxim iam, i. A'ō kay kūyjobit cīcāat iwan ġu ēn, i.

Ixe imēn Jesus o'ğuwēn. Imēn e'em Salmidup — io'e. ³⁶ — Icēmān Davi'ūm oe'ū. Itabēğ puje Deus ekawēn tağ oekukuku — io'e. — Icēmān Davi'ūm o'jomōğ ip witabikūy be jedobuyū'ūm'ūm etaypi tēğ. Davi'ūm ma oierrep. ³⁷ Jesus'ūm pit oierrep ġu Deus waram o'ğutait puye — io'e.

³⁸ — Obureyū — io'e. — Eyetaybin cuy epesop Deus ikērēat uk'uğ wuywebewi Jesus oe'ū buye iam. Ixe Jesus muwēnuwēn ōn eywebe. ³⁹ Moisés ekawēn tağ jekukum pima wuya'ōbaca ġu juk adi ajop waram ikērēat kukap puxim. Jesus kay wuyetabut pima bit Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe waram ikērēat kukap puxim — io'e.

⁴⁰⁻⁴¹ Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emidupmubararak-tup—kuyayū emidupmubararaktup:

Eyetabut'ūm cīcā eyju! i. Eybu'u jījā eyetabut am okay, i. Eyetabēğbēğ cuy epesop! Epeap eyetabut'ūm puye, i. Ōn Deus. Eywebe i'e ba'oreap oğubapuk eyetabutpe, i. Imēnpit eyetabut'ūm okay epe'e, i. Warara'acat pe eymukūyjo buje dak, eyetabut'ūm okay epe'e, i.

Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emidupmubararaktup — Paulo o'e.

— Eyday'em'um cuy epesop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e iap tağ je'babupak puxim eywebe — io'e cebe ip—Judeuyū be.

⁴² Je'aweroroap'a bewi Pauloyū jēm puje, Judeuyū o'jekawēn ceweju ip.

— Waram cuy epe'e ocemukūyjom iboam — io'e ip. — Wara'at Sábado juy ejot ġuto — io'e ip Judeuyū.

⁴³ Ce'awero epere buje tak ġu ip o'ju Pauloyū kay—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak—Judeuyū etabucap co'i Deus kayayū. Pauloyū o'jekawēn ceweju ip.

— Soat em ma Deus xipan wuykuğ — io'e ip. — Soat em cuy ġebum epesop iboap kay — io'e ip Pauloyū.

⁴⁴ Waram pimaat esábado tak ġu o'je'awero Deus ekawēn com iğo ka beayū.

⁴⁵ Adeayū e'aweroap tobuxik puje Judeuyū oitabutkarey Pauloyū kay. Paulo ip o'ya'ōmuwarururun—Jesus kay itabut'ūmayū. O'jomuymuy jījā ip.

⁴⁶ Gebuje Pauloyū iparara'ūm cīcā o'jekawēn ceweju ip—Judeuyū eju.

— Cedağ osunuy ocewebe koam Deus ekawēn muwēn ãm eywebe, eyju Judeuyũ buye — io'e. — Cekawēn kay ġu eyju bit — io'e. — Eybu'u Jesus pe eydaxijoan, eywebe ipiat'ajoap puxim — io'e. — Eybu'u eyağuyisum eyekuam — io'e. — Imēnpuye warara'acat pe juy oceğuwēn Deus ekawēn—Judeu'ũmayũ be — io'e. ⁴⁷ — Imēğãm Deus cuk ocemuju. Kuyje Isaísat Cristo o'ğuwēn. Imēn o'e:

Ōn cuk enaē wekawēn muwēn ãm Judeu'ũmayũ be, i. Kabia buje wuyetay-bit wuyeku am, i. Imēnpuxim wekawēn co buje Judeu'ũmayũ itaybit je'e apēn Deus soat taxijojom iam, i. Soat wekawēn kayayũ otaxijo, i. Imēn Deus o'e kuyje — io'e Paulo. — Imēnpuye Judeu'ũmayũ be juy oceğuwēn Deus ekawēn — Paulo o'e.

⁴⁸ Judeu'ũmayũ icokcok cĩcã ip o'e iboap co buje.

— Ka'ũmğũ Deus ekawēn co'i xipat — io'e ip. Soat itabut o'e Jesus kay, jexe jenuy am Deus emunaēyũ.

⁴⁹ Gebuje Jesus kay itabucayũ wuykukukat ekawēn o'ğuwēnuwēn soat pe itaybit'ũmayũ be. Soat ibo eipi dağ oekuku ip wuykukukat ekawēn muwēnuwēn.

⁵⁰ Judeuyũ oitakomãn Pauloyũ kay. O'jewawē ip ağokatkayũ eju—ibo ka kukukayũ eju. Aoyũ eju dak o'jewawē ip—ya'õbuyxiayũ eju. Ixeyũ aoyũ Deus a'õ kay ip osodop. Imēnpit itakoma ip o'e Pauloyũ kay.

Pauloyũ ip o'yawēğmukērērērēn. Imēnpuye soat ip itakoma jĩjã o'e Pauloyũ kay. Jeipi bewi ip o'ğujēm. ⁵¹ O'jēm Pauloyũ. Jesandália ip o'ğupoyoy ibo ka bewi jejēm puje “Eyukpiwat Deus xe ocekawēn co pin'ũm puye” i'e am ibo ka watwat pe. ⁵² Itabucayũ bit icokcok cĩcã o'e—Antioquia ka beayũ. Ibiõğbuk xipacat cebe ip osunuy.

14

¹ Icônio ka kay ip o'ju Pauloyũ. Oõm ip Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat o'ğuwēn ip iğo'a be. Imēnpuye tak ġu ip oitabun Jesus kay—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. ² Judeuyũ kukukayũ bit Pauloyũ o'yawēğmukērērērēn—itabut'ũmayũ. O'yawēğmukērērērēn ip Judeu'ũmayũ be cekayap puxim. Imēnpuye itakoma o'e ip Pauloyũ kay Judeu'ũmayũ.

³ Gebuje Pauloyũ wuykukukat o'ğuwēnuwēn soat pe—Icônio ka watwat pe. Ibun cĩcã ip osodop ibo ka be. Pũğ kabia ġu ip osodop Icônio ka be, ade oitabun Jesus kay buye. Iparara'ũma wuykukukat o'ğuwēnuwēn ip.

— Deus xipan soat kuğ wuykuğ — io'e'e ip. Wuywebe i'e ba'oreap o'ğubapukpuk ip Deus a'õbi. Deus a'õbacaap o'ğubapukpuk ip soat etabutpe. Deus ibo ka watwat o'ğutabun Pauloyũ ekajwēn kay.

— Paulo icēmãn e'em — io'e ip.

⁴ Imēneju pũğ tağ ġu o'e ip Icônio ka watwat—wara'at tağtağtağ ma. Pũğpũğ ixeyũ'in Judeuyũ kay ip o'e. Warara'acayũ bit Jesus emumujuyũ kay o'e.

⁵ Gebuje pũğpũğ Icônio ka watwat o'jekawēn jeka kukukayũ eju—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak.

— Ikērēm cuy ip ajukuk. Ayabuğbuğ cuy ip wita'am — io'e ip.

⁶ Pauloyũ jaoka ojuyap o'yawēğtobuxik. Imēnpuye dao ma o'jēm ip Icônio ka bewi. Wara'at ka kay ip o'ju. Litra ka kay ip o'ju Derbe ka kay dak, iğo ka korerenatka kay dak. Ixeyũ ka Licaõnia eipi be opop. ⁷ Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip soat kaka dağ soat pe ya'ĩjo am.

⁸ Taokērēat kay Pauloyũ oajēm. Taokērēat Litra ka be osunuy. Ikap'isum pin ma taokērē osunuy. Cexĩğxĩğ pa'ore osunuy. ⁹ Soat Paulo o'e'eiap o'ya'ĩjojo. Paulo o'jeak cĩcã cekay.

— Deus kay teku itabut jemu'adaam — Paulo o'e jewebe ma.

¹⁰ O'jekawēn taokērēat pe.

— E'āy — io'e. — Cūg'i ece — io'e ya'ōberen cebe.

Taokērē tūibit o'āy. Xipan o'jexīgxiḡ. ¹¹ Paulo be imu'ada buje, o'jewāwā ip ya'ōberen Listra ka watwat.

— Deusyū o'kop wuykay! — io'e ip ja'ōm. — Aḡokatkayū jojo'i ip! — io'e ip jewewebe.

Tūybe Pauloyū deusyū iān o'e ip. O'jewāwā ip Paulo a'ōm ḡu—ja'ōm ma.

¹² — Wuyedeus teku! — io'e ip napa ma. — Júpiter teku! — io'e ip Barnabé muwēnuwēn.

— Wuyedeus tedaku! — io'e ip napa ma. — Mercúrio teku! — io'e ip Paulo muwēnuwēn.

Imēn o'e ip Paulo cekawēnxi buye. Listra ka watwat edeusbaro butet Júpiter i osunuy, Mercúrio i dak.

¹³ Ixeyū edeusbaro duk'a kukukat oajēm Pauloyū kay—Júpiter tuk'a kukukat. Biopak o'tujuajēm. Yaoka ojuy ip imupik am Pauloyū wap. Tūybe deus iān o'e ip. Tumūntitit o'titujuajēm biopak akārāsū eju titmukirik am Pauloyū ya'ōbuyxi cekay ip puye. O'tujuajēm ip aḡoka ekorara exīntabi be. Júpiter tuk'a iboce o'yanuy. Tūybe teyūku wuyedeusyū iān o'e ip. ¹⁴ Apēn e ojuy ip ocewebe iam jetaybin puje, yaḡuybabi'ūm cīcā Pauloyū o'e.

— Tūybe oceju deusyū iān o'e ip — io'e Paulo jebure be—Barnabé be.

Jesay o'ḡuwek ip jaḡuybabi'ūmap mubapuk am ibo ka watwat pe.

Pauloyū o'jedau ajēmayū kay. O'jekawēn ceweju ip.

¹⁵ — Tapupuyū — io'e. — Imēn ḡu juy epe'e ocewebe! — io'e. — Deus ḡu oceju—aḡokatkayū acā! — io'e. — Oceju dak eyjo'i ma — io'e. — Ocajēm ijoce kawēn idipat muwēn ām eywebe. Eymubu'un am eyedeusbaroyū kay ocajēm ijoce. Te'e ma eyetabut ixeyū kay — io'e ip Listra ka watwat pe. — Deusbaroyū kay eyetabucap cuy epeyepere! — io'e. — Deusat kay juy eyetabun epesop. Deusat soat em itait omuy. Ixe kay acā eyetabun cuy epesop — io'e. — Ixe kabi o'ḡuḡē, ipi dak. Tīboḡ cīcāati dak o'timuḡē. Ixe soat o'ḡuḡē—kabi daḡat, ipi daḡat tak, tīboḡ cīcāat daḡat tak — i'e'em ip. ¹⁶ — Deus kuyjeayū o'jepere jekpiwan ma ip jeku am—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak — io'e. ¹⁷ — Imēnpit Deus xipacan e'e'uk osunuy soat peam ijodiat peam. Imēn ōn soat podi ma xipat iam wuymutaybitbin. Ixe muba'at muajēmjēm kabi bewi wuywebe. Ixe kadai mu'aypapan wuywebe i'o am. Deus soat em wuyemukaypinpū ūmūm wuywebe wuy mucokcok am. Deus imēn xipan wuykuḡ ibikuy wuywebe wuyetabut am cekay buye — io'e ip.

Imēn Paulo Listra ka watwat o'ḡutaybin Deus ekawēn.

¹⁸ Listra ka watwat biopak aoka ojuy jījā tūybe Pauloyū deusyū iān o'e ip puye. Pauloyū bit o'ḡubu'un ip biopak aoka am.

¹⁹ Judeuyū oajēm Pauloyū kay—itabut'ūmayū. Oajēm ip Antioquia ka bewi, Icônio ka bewi dak. Listra ka be ip oajēm. Ade o'ḡubu'un ip Pauloyū kay. O'ḡutakomān ip cekay ip.

Imēnpuye Paulo o'yabuḡbuḡ ip yaokaap ojuy. Kururuḡ Paulo o'tujujēm ip jeka bewi—Listra ka bewi. Kacūḡpe o'jepere ip. Tūybe oe'ū iān o'e ip. ²⁰ Paulo bit o'āy Jesus kay itabucayū cekay ce'awero buje. Waram oōm Listra ka be.

Kuyaje Paulo o'kop Derbe ka be Barnabé eju. ²¹ Kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn ip Derbe ka watwat pe. Imēnpuye tak ḡu oitabun ip Jesus kay.

Gebuje o'jepit ip jedocap e daḡ ma. Listra ka daḡ ip o'jepit Icônio ka daḡ tak, Antioquia ka daḡ tak. ²² Jesus a'ōkayayū jojom ip o'jepit. Ixeyū a'ōmucanucan oekuku ip. Yawēwēm ip oekuku. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Jesus kay eyetabucap cuy epeyepere ġu — io'e. — Jesus kay wuyetabut pima, warara'acat ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e.

— Guyjom pit Deus xe acesop. Ixe soat kukukan pima, cexe ma acesop soat ya'õ kay kũyjobit pima — io'e cebe ip.

Paulo soat kaka daġ oeku Barnabé eju.

²³ Ixeyũ dak aġokatkayũ o'taē Jesus day itabucayũ kukukayũm. Soat kaka daġwi o'taē ip. Jekpiwa ma o'jewemurun ip jekawēn ãm Deus eju. Deus eju o'jekawēn ip o'taē'ibiyũ beam. Imēn o'jekawēn ip Deus eju:

— Ocekukukat — io'e ip Jesus pe. — Iteyũ aġokatkayũ juy ejukuk xipan, ekay itabut ip puye — io'e ip Deus pe.

²⁴ O'kop ip Panfília eipi daġ, Pisídia eipi daġ tak.

²⁵ Gebuje waram Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn ip Perge ka be. Atália ka daġ ip o'kop.

²⁶ Antioquia ka kay ip o'ju waram. Kobexixi daġ ip o'ju. Koap jejēmap ka be ip oajēm—Antioquia ka be.

— Xipan cuy ixeyũ ejukuk kapikpiġ pima—ekawēnmuwēnuwēn pima — i mo o'e itabucayũ Deus pe ibo ka be koap cēm pima.

²⁷ Oajēm ip ma'ġuto Antioquia ka be jekapikap o'jepere ip puye. Paulo ekawēn co am o'je'awero ip soat Jesus a'õkayayũ.

Gebuje Paulo apēn Deus ixeyũ buywatwanap o'ġuwēn cebe ip. Apēn soat kaka daġ oekuku ip iap o'ġuwēn.

— Deus juk adi oca'õmucanucan osunuy Jesus muwēnuwēn pima — io'e. — Judeu'ũmayũ be ocemuju jekawēn muwēn ãm — io'e. — Tak ġu ip oitabun Jesus kay — io'e cebe ip.

²⁸ Ibo ka be osodop ip ùm kaxi. Jesus a'õkayayũ xe osodop ip ibun ma.

15

¹ Judeuyũ o'ju Antioquia ka kay—Judéia eipi bewiayũ. Oajēm ip.

Gebuje cedaġ ġu Jesus kay itabucayũ o'ġutaybin ip—Judeu'ũmayũ o'ġutaybin ip.

— Moisés ekawēn taġ eyedaypu'aġobixeedakat'ùm pima, Deus jeydaxijo ġu — io'e ip napa ma itabucayũ be.

² Imēneju Pauloyũ o'jewa'õxixik cĩcã ceweju ip Judéia eipi bewiacat eju. Imēnpuye Jesus a'õkayayũ itaybin pin o'e ip apēn ġu paxi cũġ ma wuyxe iam.

— Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taġ? Acesuxeedakat ġu xe'e? — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye ip Paulo o'ġuju Jerusalém ka be, Barnabé dak, jebureyũ dak.

— Jerusalém ka be juy epeju — io'e ip. — Epeju juy jekawēn ãm Jesus emumujuyũ eju—itabucayũ kukukayũ eju dak — io'e ip. — Epeyewawē juy ceweju ip. “Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taġ? Acesuxeedakat ġu xe'e?” i juy epe'e cebe ip — io'e ip.

³ Pauloyũ o'jewemuwēn cebe ip. O'jēm ip Antioquia ka bewi.

O'ju ip itabucayũ kukukayũ kay. Cucum pima Fenícia eipi daġ o'kop ip, Samaria eipi daġ tak. Soat ka daġ o'je'awero ip itabucayũ eju cucum pima.

— Ade jĩjã Judeu'ũmayũ kuyap jetabucap o'jepere ip — io'e ip. — Jesus kay ip oitabun — Pauloyũ o'e cebe ip.

Icokcok cĩcã ip o'e itabucayũ iboap awēġ tobuxik puje—Fenícia eipi watwat, Samaria eipi watwat tak.

⁴ Oajēm ip Jerusalém ka be. O'ju ip itabucayũ kukukayũ kay. Itabucayũ kukukayũ ip o'tobede, Jesus emumujuyũ dak, wara'acayũ itabucayũ dak. Itabucayũ kukukayũ o'je'awero ip cexe.

Gebuje Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Deus cuk adi ocebuywatwatn kawēn idipat muwēn ām — io'e. — Pūḡ ḡu Judeu'ūmat oitabun Jesus kay—ade jījā ma! — io'e Paulo.

⁵ Pūḡpūḡ pit Fariseuyū o'āy Paulo mukorēm ām—Jesus kay itabucayū.

— Ixeyū dak cuy Moisés ekawēn taḡ jeku, itabut ma'ḡu ip Jesus kay — io'e ip. — Jedaypu'aḡobixeedakat cuy ip cekawēn taḡ — io'e ip te'e ma. Imēnpuye Pauloyū o'jewa'ōxikxik cīcā Fariseuyū eju.

⁶ Gebuje Jesus emumujuyū o'je'awero ip Jesus kay itabucayū kukukayū eju. O'jewawēwē jījā ip.

— Apēntak cedaḡ wuywebe Judeu'ūmayū mutaybit am Jesus kay itabun ip puje? — io'e ip jewewebe. — “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku,” i du ace'e cebe ip? Imēn ḡu xe'e ace'e cebe ip? — io'e ip jewewebe.

⁷ O'jekawēn cīcā ip jewewaju jewemudin ām. Ibun cīcā ip o'jewa'ōxikxik wara'at taḡtaḡtaḡ i'eap puxim.

Pedro o'jekawēn soat pe aweromayū be.

— Okitpitpityū — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wekawēn kay — io'e. — Kuy bima Deus onaē kawēn idipat muwēn ām Judeu'ūmayū be. Eyetaybit iboam — io'e. — Ixe mo omuju ibikuy osunuy ixeyū mutabut am jekay buye.

⁸ Deus itaybit apēn wuyju jewaḡuyḡuy iam — io'e.

— Ixe mo jebiōḡbuk o'ḡudot Judeu'ūmayū kay apēn wuykay o'ḡudot iap co'i. Imēn Judeu'ūmayū kay dak ōn iam wuymutaybitbin o'e Deus. ⁹ Soat ipi daḡayū ibit ma Deus xe. Soat jewejojo'i ma ip cexe. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk Judeu'ūmayū bewi Jesus kay ip itabut puye. O'ju'uk apēn wuywebewi ikērēat o'ju'uk iap co'i — io'e. ¹⁰ — “Cedaḡ ḡu Deus pe jebiōḡbuk muōm ām cebe ip, Moisés ekawēn taḡ ḡu ip puye,” i du eyju e'em? — Pedro o'e. — Iba'ore osunuy wuydobuyū'ūm'ūm pe ixe ekawēn taḡ jeku am. Wuywebe dak iba'ore. Iba'ore kuka o'e Judeu'ūmayū be dak. Imēnpuye “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku,” i'ūmḡu juy ace cebe ip—Jesus kay itabun'isuayū be. ¹¹ Wuykukukat Jesus wuydaxijom cekay wuyetabut puye. Wuydaxijom xipan wuykuḡ puye. Imēnpuxim Judeu'ūmayū dak idaxijo itabun puje ip — Pedro o'e.

¹² Guyjom Pauloyū o'jekawēn aweromayū be.

— Deus mo ocemuju kawēn idipat muwēn ām Judeu'ūmayū be — io'e. — Deus a'ōbi juk adi wuywebe i'e ba'oreat oceḡubapukpuk soat etabutpe — io'e. — Deus soat podi ma ya'ōbaca iap juk adi oceḡubapukpuk itabutpe ip — io'e ip aweromayū be. Soat ip mūḡ osodop ya'ījojom.

¹³ Guyjom Tiago o'jekawēn aweromayū be.

— Okitpitpityū — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wekawēn kay. ¹⁴ Simão Pedro ekawēn epeya'ījojo kuy — io'e. — Deus xipan Judeu'ūmayū kuḡ iam wuyrukūyjojo — io'e. — Deus Judeu'ūmayū o'taē itabut am jekay. Ixeyū dak o'taē jebekitkiyūm — io'e. ¹⁵ — Iboap o'jebapuk kuyayū ekawēn taḡ—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup ekawēn taḡ — io'e. — Imēn e'em iboaptup:

¹⁶ “Ōn Deus,” i. “Waram ocepit ya'at'ibit'a mudim am—Davi duk'a mudim am,” i. “Yadipat'am je'e ma'ḡuto,” i. “Soat xe ijodiat xe wa'ōbuyxian oḡuy apēn Davi ya'ōbuyxi osunuy iap co'i,” i. “Obikuyap taḡ jeku ip waram,” i. ¹⁷ “Soat kaka daḡacat itabut je'e okay Judeu'ūmayū,” i. “Webekitkiyūm je'e ip,” i. ¹⁸ Imēn wuykukukat e'em, i. Kuyje ma iboap o'ḡuwēn, i.

Imēn e'em iboaptup — io'e Tiago. — Imēn cuk adi Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e'e Deus a'ōbi — Tiago o'e.

19 — “Imēnpuye Judeu'ūmayū kaykay ġu juy ajop,” i òn e'em — io'e Tiago. — “Jesus kay itabun'isuayū kaykay ġu juy ajop,” i òn e'em — Tiago o'e. — Iboam acã juy ace Judeu'ūmayū be—itabun'isuayū be:

20 Deusbaroyū wap iēnmōġ'ibitēn cuy epesuēn'o ġu, i. Wara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop, wara'at itop kaykay ġu dak, i. Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ġu, i. Puca doy juy epetoykōnkōn ġu, i.

Iboam acã juy ace Judeu'ūmayū be—itabun'isuayū be — Tiago o'e.

21 — Kuy bin ma opop Moisés ekawēn wuymutaybitbin'ukayū soat kaka daġ — io'e. — Gasū dak soat kaka daġ opop ip. Soat Sábado cekawēntup cocom ip wuy'eaweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iboam acã juy ace cebe ip — Tiago o'e.

— Imēn cuy ace! — io'e ip aweromayū.

22-23 Soat ce'awero'ibiyū Tiago be jawēwēap kay ip o'e—soat Jesus emumujuyū, soat itabucayū kukukayū dak, soat itabucayū dak.

Gebuje Jesus emumujuyū cartadup o'tupmubararak itabucayū kukukayū. O'tupmubararak ip tup muju am warara'acayū awēaptum—itabucayū awēwēaptum—Antioquia ka watwat awēwēaptum. Xepxep aġokatkayū o'ġuju ip cartadup tujowat am Antioquia ka watwat pe. Judas o'ġuju ip, Silas tak. Judas xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Barsabás i osunuy. Ixeyū xepxepayū ya'ōbuyxi ip osodop soat xe. Ixeyū xepxepayū cartadup o'tuptujowat Antioquia ka watwat pe. O'ju ip Paulo eju, Barnabé eju dak.

Cartadup imēn o'e:

Oceju Jesus emumujuyū, itabucayū kukukayū dak, wara'acat itabucayū dak, i. Eykitpitpiyū oceju, i. Kato mujujum oceju soat pe eywebe Judeu'ūmayū be, i. Kato mujujum ocejū soat kaka daġacat pe—Antioquia ka watwat pe, Síria eipi watwat pe dak, i. 24 Kuy bima aġokatkayū mo a'ġu eyaġuymubabi'ūm'ūm oce'in, i. Gasū eyetaybit ġu apēn oceku cedaġ iam, i. “Moisés ekawēn taġ eyedaypu'aġobixeedakat'ūm pima, Deus jeydaxijo ġu,” io'e ip napa ma eywebe, i. Oceju ġu mo a'ġu ixeyū oceġuju eykay, i. Ja'ōbi ma mo a'ġu ip o'ju eykay, i. 25 Imēnpuye juk a'ġu oceje'awero pūġ taġ ma eyawē ām, i. Gasū xepxep aġokatkayū ocetaē imuju am eyjom, i. Ixeyū cum Barnabé eju, Paulo eju dak, i. 26 Pauloyū o'yaoka pin kuy bima, i. Inaka iparara'ūm ma wuykukukat Jesus Cristo muwēnuwēn oekuku ip, i. Imēnpuye ikukpin cīcā ip ocexe, i. 27 Xepxepayū oceġuju eykay—Judas, Silas tak, i. Ixeyū soat ġuwēn eywebe ġasū ocekawēn, i. 28-29 Iboam acã oceju e'em eywebe: Deusbaroyū wap iēnmōġ'ibitēn cuy epesuēn'o ġu, i. Puca doy juy epetoykōnkōn ġu, i. Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ġu, i. Wara'at tayxi kaykay ġu juy epesop, wara'at itop kaykay ġu dak, i. Iboam acã juy oceju e'em eywebe, i. Iboap taġ jekukum pima, cedaġ epeku. Eywātaxipipem ġu juy epesop. Ibūrū ma oceju e'em eywebe eyawēwēm, Deus biōġbuk tak eyawēwēm, i. Imēn o'tupmubararak ip Judeu'ūmayū awēwēaptup itabucayū kukukayū Jerusalém ka be awerom pima.

30 Gebuje taē'ibiyū cartadup o'tuptujowat ip Antioquia ka watwat kay—itabucayū kay. Judas o'tuptujowat, Silas eju. O'ju ip Barnabé eju, Paulo eju dak.

Yajēm puje soat itabucayū o'tomuwā ip je'awero am.

31 Gebuje ip o'tupūm cebe ip. Itabucayū kukukayū ya'ōberen o'tupcoco soat pe ya'ġjo am. Soat ip icokcok o'e ibodup ekawēn co buje.

32 Judas Silas tak itabucayū o'yawēwē. Antioquia ka watwat o'yawēwē ip. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū osodop ip. Deus ekawēn ip o'ġutaybitbin.

Imēnpuye biḡ ma ip itabut o'e Jesus kay. Icokcok ip o'e jetabucap kuḡ. Pūḡ kabia ḡu osodop ip Antioquia ka be.

³³ Ibocewi o'jewemuwēn ip itabucayū be.

— Deus cuy xipan jeydujupit — itabucayū o'e cebe ip.

O'jepit ip Jerusalém ka be. Kuy bima o'ḡuju'iyū kay ip o'jepit. ³⁴ Imēnpit Silas o'jepit ḡu.

— Ijoce ma oḡuy — io'e. — Ocepit ḡu juy — io'e.

³⁵ Paulo dak Antioquia ka be osunuy, Barnabé dak. Wuykukukat ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip adeayū be. Jebureyū eju wuykukukat ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip.

³⁶ Ibun'ūm pima Paulo o'jekawēn Barnabé eju.

— Ga'a juy acepit — io'e. — Soat kaka daḡ cuy aju—kuy bima Deus ekawēn aḡuwēnuwēn iap kaka daḡ — io'e. — Wuynomukay juy acepit waram Jesus a'ōkayayū jom — io'e. — Ga'a acepit xipat paxi opop ip iam — io'e Barnabé be.

— Ga'a — io'e Barnabé.

³⁷ Barnabé ma João Marcos dujowat ojuy ceweju ip. ³⁸ Paulo bit ibu'u o'e tujowan.

— Oxe ma xipat ḡu João Marcos ju am wuyweju — Paulo o'e. — Koap pima mo wuyiwat — io'e. — Panfília eipi be bima, o'jepit — io'e. — Wuyweju bit mo oibu'un Deus ekawēn muwēn ām — io'e. — Obu'u oce ikuḡ — Paulo o'e.

³⁹ O'jewa'ōxikxik cīcā ip. Imēnpuye o'jeok ip jewewejuwi oibu'un ikuḡ puye.

Gebuje Barnabé João Marcos o'tujowat jeweju. Kobexixi be ip oōm. Tiboḡ cīcāati o'timudek ip. Chipre eipi be ip o'ju—tip'aweroroboḡ pe.

⁴⁰ Gebuje Paulo wara'at ma o'taē jeweju am. Silas o'taē jeweju am. Soat ikitpitpiyū o'jekawēn Deus eju cebeam ip—Antioquia ka watwat.

— Bay, xipan soat kuḡ ēn — io'e ip. — Iteyū xepxepayū juy ejukuk xipan — io'e ip Deus pe.

⁴¹ Paulo o'ju Silas eju. Síria eipi daḡ oekuku ip, Cilícia eipi daḡ tak. Deus ekawēn itabucayū mutaybitbin oekuku ip.

16

¹ Pauloyū o'ju Derbe ka be, Listra ka be dak. Listra ka be aḡokatkat osunuy. Jesus a'ōkayat osunuy. Ibutet Timóteo i osunuy. Paulo o'ju Timóteo kay. Timóteo xi Judeu osunuy. Ixe ayacat Deus ekawēn kay itabut osunuy. Cebay Judeu ḡu osunuy—Grego acā. ² Jesus a'ōkayayū Timóteo o'ḡuwēn Paulo be—Listra ka watwat, Icônio ka watwat tak.

— Timóteo xipat cīcā — io'e ip Paulo be.

³ Timóteo dujowat ojuy o'e jeweju jebuywatwat'ukan Paulo. Koap Paulo Timóteo o'taypu'aḡobixeedakat Judeuyū babi daḡ, ade Judeuyū osodop ika kay ip cumiat ka be buye. Itaybit cīcā osodop ip Timóteo Judeu'ūmat ipot iam, taypu'aḡobixeedakat'ūm iam tak ixeyū Judeuyū.

⁴ Gebuje Paulo o'ju Silas eju, Timóteo eju dak. Soat kaka daḡ ip oekuku Jesus kay itabucayū jojom. Jerusalém ka watwat pe jawēwēap muwēnuwēn oekuku ip. Jesus emumujuyū be jawēwēap muwēnuwēn oekuku ip—itabucayū kukukayū be jawēwēap muwēnuwēn. Mēnku Judeu'ūmayū jekuku iap muwēnuwēn oekuku ip.

— Kūyjobin cuy epesop eyawēwēap ekawēn kay — io'e ip itabucayū be soat kaka watwat pe.

Soat kaka daḡ oekuku ip imukūyjojom.

⁵ Imēneju biḡ ma itabut o'e Jesus kay. Soat kabia warara'acayū oitabun Jesus kay.

⁶ Deus biõgbuk Pauloyũ o'gjuat ǵu Ásia eipi be. O'gjuat ǵu ip iboce Deus ekawẽn muwẽn ãm. Imẽnpuye Frígia eipi daǵ ip oekuku Galácia eipi daǵ tak. Kapurũǵ taǵ ip oekuku.

⁷ Ibocewi oajẽm ip Mísia eipi tẽǵ ma. Bitínia eipi be cu ojuy ip. Deus biõgbuk pit o'gjuat ǵu ip. ⁸ Imẽnpuye Mísia eipi daǵ o'timudek ip. Trõade ebikopap pe oajẽm ip. Ibo ka tiboǵ cĩcãati xe osunuy.

⁹ Gebuje Paulo jexey jo'iat o'jojojo ixe exima. Trõade ka be bima o'jojojo. Aǵokatkat o'jojojo jexey jo'iat pe. Macedônia eipi bewiat o'jojojo. Cũǵ'i osunuy.

— Macedônia eipi kay juy ejot — io'e Paulo be jexey jo'iat pe. — Ocebuiwan cuy ece — io'e Paulo be.

¹⁰ Paulo imẽn jexey jo'iat o'jojojo. Õn tak cuk Paulo xe oǵuy Trõade ka be bima. Õn Lucas—ijudup mubarararaǵat. Macedônia eipi kay a'ǵu cu ojuy ocejewaǵuy Paulo exey jo'iat puye. Ocetaybit cĩcã Deus cuk ocemuju Macedônia eipi kay kawẽn idipat muwẽn ãm iam.

¹¹ Gebuje kobexixi be oceõm. Ocejẽm Trõade ka bewi. Tiboǵ cĩcãati ocetimudek. Cũǵ ma oceju tip'aweroro kay Samotrácia eipi kay. Kuyaje oceju Neápolis ebikopap kay.

¹²— Gebuje Filipos ka kay oceju. Filipos ka Macedônia eipi be opop. Ikaboǵ cĩcã ma o'sukadop. Wara'atka bodi ma ikaboǵ o'sukadop—Macedônia eipi beatka bodi ma. César ebekitkit ibo ka o'sukada Roma ka kukat ebekitkit.

¹³ Aǵoka bewi ocejẽm Sábado kabia.

Idibi wãbũ kay oceju.

— Judeuyũ aco'i kawẽnwẽn Deus eju ijoce — i juk a'ǵu oce'e. Aoyũ awerom osodop ip iboce. Ocabik ma a'ǵu ceparakpe ip—aweroayũ parakpe.

¹⁴ Gebuje Deus ekawẽn oceǵuwẽn cebe ip. Ayacat iboce osunuy. Ibutet Lídia i osunuy. Tiatira ka bewiat osunuy. Paǵo idipat teidada'ukat osunuy. Deus kay itabucat osunuy. Deus Paulo ekawẽn o'ǵubapuk Lídia be itabut cĩcã i'e am. Imẽnpuye itabut cĩcã o'e Jesus kay. ¹⁵ O'jewemubatisanat “Jesus ebekit õn ǵasũ bit” i'e am soat pe. Lídia duk'a watwat tak o'jewemubatisanat ip, itabut puye. Lídia o'jekawẽn ocewebe.

— Eyxe wuykukukat Jesus kay wetabut pima, oduk'a be juy epesop ǵasũ bit — io'e ocewebe.

Imẽnpuye Lídia duk'a be ocesop Filipos ka be bima.

¹⁶ Gebuje ayacat ocedopabijuk—yaypan'isuat—cekariwa be imudadaybotbot'ibit. Deus eju Judeuyũ kawẽnwẽn'uk osodop iap kay cum pima, ocedopabijuk. Ibiõgbuk kërëat kuǵ osunuy jewebe. Ibiõgbuk kërëat a'õbi yaypan'isuat apẽn ǵuyjom je'bapuk iap muwẽnuwẽn'uk osunuy adeayũ be. Aǵokatkayũ yaypan'isuat kukayũ osodop ip. Ade dinheiro bubum ip osodop apẽn ǵuyjom je'bapuk eykay iap muwẽǵap teim. Ixe yaypan'isuat ocedopabijuk. ¹⁷ Jewãwãwãm oekuku ocenomuju soat kabia. O'jekawẽn ocekawẽn coco'ukayũ be.

— Teyũku Deus a'õ kay kũyjobicayũ — io'e'e'e. — Ixe Deus soat podi ma ya'õbuyxiat — io'e'e'e. — Apẽn wuywedaxijo but iap muwẽnuwẽn wuywebe — io'e'e'e ya'õberen ocekawẽn coco'ukayũ be.

¹⁸ Iboap muwẽnuwẽn oekuku ocedobatban yaypan'isuat. Wara'at kabia dak. Wara'at kabia dak. Ade kabia iboap muwẽnuwẽn oekuku ocenomuju. Imẽnpuye Paulo yukpiceǵẽn o'e cekay. O'jekorepẽn yaypan'isuat kay.

Gebuje Paulo o'jekawẽn ibiõgbuk kërëat pe—yaypan'isuat peat pe.

— Ejẽm cuy yaypan'isuat pewi — io'e. — “Ejẽm cuy,” i õn e'em ewebe Jesus a'õbi — Paulo o'e.

Gebuje'isum ma o'jēm cebewi. Xipat o'e.

¹⁹ Cebewi ibiōḡbuk kērēat cēmap co buje, yaypan'isuat kukayū oitakomān ip Paulo kay.

— Gasū bit ixē ibiōḡbuk kērēat a'ōbi ḡuwēn ḡu — io'e ip. — Abu dinheiro je'ḡūm ocewebe ḡasū bit? — io'e ip.

Pauloyū o'jat ip. Akiju ip o'tujowat. Jeka kukukat topabe o'tujowat ip imuymuy am.

²⁰ Gebuje o'jekawēn ip jeka kukukayū eju.

— Teyūku Judeuyū — io'e ip. — Wuyka watwat kaykay ip — io'e ip napa ma. — Iwaru ma ocemutaybitbin ip. Jebabim ip ocemutaybitbin — io'e ip.

²¹ — Cedaḡ ḡu iteyū e'eap taḡ wuyeku am, wuyju Roma ka kukukat ebekitkit puye — io'e ip napa ma.

²² Gebuje ibo ka watwat oitakomān ip Pauloyū kay, imuymuy buje. Ika kukukayū Pauloyū eekabek o'ḡuwekuwek ip.

— Epeyukxabimupokupoḡ cuy daxadaypam — io'e ip.

²³ O'yukxabimupokupok cīcā ip. Daomūnmūnap'a be o'ḡuōm.

— Aḡ cuy epesop cekay — io'e ip daomūnmūnap'a kukukat pe. — Epejowiwi juy ip ijēmap puxim — io'e ip.

²⁴ Iboap co buje āmap'abi be Pauloyū o'ḡuōm iḡo'a kukukat. Badiat'abi be ip o'ḡuōm, “Xipan cīcā juy iteyū epejowiwi,” i juk o'e buye. Sui o'suimuōm ip iptok pe. O'jekaḡobiece ip parakpe. Cem cīcā o'e ip. Ceok pa'ore ip o'e.

²⁵ Iximadakpe Pauloyū o'jebibododon Deus kay. O'jekawēn ip Deus eju. Ibibodo a'ijojom o'e ip soat daomūnmūnap'a beayū. ²⁶ Ipi o'jexixi ḡebuje bit. Imēnpuye daomūnmūnap'abi'ip o'je'abi'ipekutu. Soat xīntabi dak jekpiwa ma o'jeorek. O'tomudip'uk. Ikaḡobimuparakap'ip tak o'jeipeorek jekpiwan ma.

²⁷ Imēn cebapuk puje daomūnmūnap'a kukukat o'jewūrūḡ. Xīntabi tomudip'uk'uk o'jojjo. Tūybe taomūnmūnayū kuy o'jēm iān o'e. Imēnpuye jepaja o'ju'uk iyuk pewi jewaoka ojuy. ²⁸ Imēnpuye Paulo ya'ōberen o'jewāwā.

— Ecewaoka ḡu juy — io'e ya'ōberen. — Ocejēm ḡu buk — io'e. — Soat oceju ijoce mabuk — io'e yakukukat pe.

²⁹ — Wexiktak cuy eḡūm owebe — io'e jebure be ya kukukat. — Etojot cuy kabia iam.

O'ḡūm cebe. Badi o'ju.

Pauloyū kay o'ju. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Pauloyū dopabe. ³⁰ O'tujujēm ip yabewi.

— Obureyū — io'e. — Apēntak wewedaxijo but? — io'e.

³¹ — Etabun cuy eḡuy Jesus kay—wuykukukat kay — io'e. — Etabut pima Deus jedaxijo. Eduk'a watwat tak idaxijo — io'e ip.

³² Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ḡuwēn yakukukat pe, soat tuk'a watwat pe dak. ³³ Soat ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Daomūnmūnap'a kukukat Pauloyū o'yukxabiwuy iximadakpe ma.

Gebuje daomūnmūnap'a kukukat o'jewemubatisanat “Gasū bit Jesus ebekitkit oceju” i'e am jebureyū be. Soat tuk'a watwat tak o'jewemubatisanat.

³⁴ Pauloyū o'tujowat ip jeduk'a be. Puybit o'ḡūm cebe ip.

— Juku eyxan — io'e. — Epejo'o — io'e.

Soat ip icokcok cīcā o'e Jesus kay itabut puye.

³⁵ Kabia buje Filipos ka kukukayū te'e ma sorarayū o'ḡuju daomūnmūnap'a beayū dakoy am—Pauloyū dakoy am.

— Pauloyū juy epeḡujēm daomūnmūnap'a bewi — io'e ip sorarayū be.

³⁶ O'ju ip daomūnmūnap'a be. Ika kukukayū ekawēn o'ḡuwēn ip iḡo'a kukukat pe.

Ixe o'ju Pauloyū kay.

— “Pauloyū juy epeğujēm daomūnmūnap'a bewi,” i juk o'e ip oceka kukukayū — io'e yakukukat Pauloyū be. — Epejēm cuy — io'e ip. — Eyekupinap tağ cuy epeju — io'e Pauloyū be.

³⁷ Imēnpit Paulo ika kukukayū a'ō kay ġu o'e.

O'jekawēn sorarayū be Paulo.

— Ocejū soat eipi kukukat ebekitkit—César ebekitkit Roma ka kukat ebekitkit — io'e. — Soat etabutpe ip ocukxabiaokaka — io'e. — Ocedujowat ġu ip ibimāmāmāmayū ekawēn coco'ukat kay ocekawēn co am — io'e. — Itaybit ġu mo a'ġu ip Pauloyū ikērēat o'ğujurūğ iam, o'ğujurūğ ġu iam tak, ocekawēn co'üm puye. Jetaybitpun'ūma ip ocemuōm daomūnmūnap'a be — io'e. — Iba'arēm ma ip ocemujēm ojuy! — io'e. — Iba'arēm ġu juy ip ocemujēm — io'e. — Soat etabutpe juy ip ocemujēm — Paulo o'e.

³⁸ Imēneju sorarayū o'jepit ika kukukayū kay. Paulo ekawēn o'ğuwēn ip cebe ip.

— César ebekitkit teyūbitku — io'e ip. Imēnpuye ika kukukayū iparara jījā ip o'e César ebekitkit ukxabi mupok pi osodop buye.

³⁹ O'ju ip Pauloyū kay. Daomūnmūnap'a be ip o'ju.

— Ocejū juk a'ġu xipan ġu eykuk kapusu — io'e ip. — Imēnpit eyağuyba'üm cuy iboap kay — io'e. — “Filipos ka kukukayū juk a'ġu ikērēm cīcā ocekek,” i'ümğū juy epe'e — io'e ip. — Epejēm oceka bewi — io'e ip Pauloyū be.

⁴⁰ O'jēm ip daomūnmūnap'a bewi. O'ju ip Lídia duk'a be. Ixe duk'a be osodop ip kawēnwēn Jesus a'ōkayayū eju. O'yawēwē ip. O'jēm ip ibocewi.

17

¹ Pauloyū o'ju Tessalônica ka kay. Cucum pima o'kap ip Anfípolis ka dağ, Apolônia ka dağ tak. Oajēm ip Tessalônica ka be. Ebapūğ esemana ibo ka be ip osodop. Judeuyū e'aweroroap'a ibo ka be o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a.

² Ebapūğ Sábado bima iğo'a be o'jujuju ip. Oōm ip iğo'a be.

Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn iğo'a beacat pe. Imutaybitbin o'e ip.

³ — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū juk adi Jesus Cristo o'ğuwēnuwēn — io'e. — Imēn e'em ip:

Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ū juy, i. Waram imēnpit jetait, i. Imēn e'em Deus ekawēn tup — io'e. — Ibodup ekawēn tağ o'jebapuk Jesus pe — io'e. — Ōn ixe Jesus muwēnuwēn eywebe. Deus ixe Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — Paulo o'e.

⁴ Iboap co buje ade Judeuyū oitabun Jesus kay. Pauloyū eju oekuku ip. Ade Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū dak oitabun Jesus kay—Deus kay itabut osodop'iaiyū. Ade aoyū dak oitabun Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū—soat xe ibuyxiayū.

⁵ Warara'acayū bit oitabutkarey Pauloyū kay Judeuyū—itabut'ūmayū. Itabutkarey o'e ip ibadipdipyū oitabun Jesus kay buye. Itabutkareyayū ikērēat mujurūğrūğ'ukayū o'tomuwā je'awero am. Ibukapik'ūmayū o'tomuwā ip—kaycōm'ūmayū. O'je'awero ip itabutkareyayū Pauloyū o'jomuymuy buye. Itabutkareyayū warara'acayū o'ğutakomān ip Pauloyū kay. Puyxibut'üm ip oōm Jasão duk'a be Pauloyū bu ojuy. Pauloyū dujowat ojuy ip aweromayū kay. ⁶ Pauloyū bit o'tobuxik ġu ip Jasão duk'a be. Imēnpuye Jasão o'jat ip Pauloyū nuyap pe, Pauloyū ka'üm puye. Wara'acat itabucayū dak o'jat ip.

Ibocewi o'tujowat ip ika kukukayū kay. Pauloyū o'jomuymuy ip ika kukukayū be.

— Soat kaykay teyūku osodop! — io'e ip napa ma. — Soat kaka daḡ ip oekuku wuybadipyū kaykay — io'e ip napa ma. — Wuyka be ḡasū ip oajēm — io'e ip. ⁷ — Jasão ixeyū o'tujuōm jeduk'a be tūy ām — io'e ip jeka kukukayū be. — Wuyeipi kukukat a'ōdadam ip—César a'ōdadam — io'e ip napa ma. — “César ḡu soat kukukat—Jesus acā,” i napa ma e'em ip ocewebe — io'e ip napa ma.

⁸ Iboap co buje ika kukukayū oitakomān Pauloyū kay Pauloyū wuyeipi kukukat a'ōdadam tūybe iān o'e buye. Adeayū dak oitakomān cekay ip. ⁹ Imēnpuye ika kukukayū dinheiro o'jat Jasāoyū xewi Pauloyū mujēmap teida am.

— Pauloyū juy epeḡujēm wuyka bewi — io'e ip Jasāoyū be. — Ixeyū jēm puje waram eyedinheiro oceḡūm eywebe — io'e ip.

Jasāoyū o'ḡuypicat ip waram tuk'a be. ¹⁰ Imēnpuye Jasāoyū Pauloyū o'ḡujēm jeka bewi. O'ḡujēm ip ixima be. O'ḡuju ip Beréia ka kay.

Pauloyū o'ju Beréia ka kay. Oajēm. Judeuyū e'aweroroap'a be ip oōm Deus eju kawēnwēnap'a be.

¹¹ Gebuje Pauloyū Deus ekawēn Beréia ka watwat o'ḡutaybitbin. Beréia ka watwat Tessalōnica ka watwat puxim ḡu ip osodop. Itabut pin ip osodop icēmat a'ō kay. Paulo ekawēn coco'uk ip osodop. Soat kabia Deus ekawēn tup coco'uk ip osodop jetaybit am Paulo icēmān paxi e'em iam, icēmān ḡu paxi iam tak. ¹² Imēneju ade ma oitabun Jesus kay. Ade Judeuyū itabut o'e ip cekay. Ade aoyū dak itabut o'e ip Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū—soat xe ya'ōbuyxiayū. Ade aḡokat kayū dak itabut o'e Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū.

¹³ Gebuje Judeuyū o'yawēḡtobuxik Paulo Deus ekawēn muwēnuwēn Beréia ka be iap awēḡ—Tessalōnica ka watwat. Imēnpuye Paulo kay ip o'ju. Oajēm ip. Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn ip Beréia ka watwat pe. O'jomuymuy jījā ip. O'gubu'un ip Paulo a'ījo am.

¹⁴ Gebuje itabucayū Paulo o'tujowat tibog cīcāati be. Silas pit Beréia ka be o'jecū, Timóteo dak. ¹⁵ Ibocewi Paulo o'tujowat ip Atenas ka be. Paulo dujowacayū o'jepit jeka be—Beréia ka be. Jepitpin pima, Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— “Gaxīn ma juy epesot okay,” i juy epe'e Silasyū — io'e cebe ip. — “Ibun ḡu juy epesop Beréia ka be,” i juy epe'e cebe ip—Silas pe, Timóteo be dak — io'e Paulo cebe ip.

¹⁶ Paulo yaḡuybabi'ūm'ūm o'e Atenas ka watwat kuḡ. Silasyū ajēmap wiwim osunuy ibo ka be. Ade deusbaroyū kay itabut cīcā ip osodop Atenas ka watwat. Tūybe ade deusyū iān o'e ip Atenas ka watwat. Paulo o'yukpiceḡēn deusbaroyū biōḡbuk cocom puye. Atenas ka watwat kuḡ yaḡuybabi'ūm'ūm o'e.

¹⁷ Gebuje Paulo o'jekawēn Atenas ka watwat eju. O'jekawēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Judeuyū eju o'jekawēn Judeuyū'ūmayū eju dak—Deus kayayū eju. Wuyjuyū e'aweroroap pe dak o'jekawēnwēn soat kabia aweromayū eju. ¹⁸ Itaybit cīcāayū dak o'jekawēnwēn Paulo eju—Estóicoyū, Epicureuyū dak. Ixeyū aḡokat kayū itaybit cīcā osodop ip. Paulo o'ḡuwēnuwēn ip jeweweju.

— Apēntak sute e ojuy itaybit'ūmat? — io'e ip.

— Deus muwēnuwēn teku oxe bit — io'e warara'acayū. — Wuyju bit wuyetaybit ḡu i'em — io'e ip.

Imēn o'e ip, Paulo soat em Jesus muwēnuwēn oekukuku buye, wuye'ū buje waram acejetait iap muwēnuwēn oekukuku buye dak. Jesus buten itaybit ḡu ip osodop.

¹⁹ Gebuje itaybit cĩcāayũ Paulo o'tujowat je'aweroroap pe jeweweju kawēn ãm. Je'aweroroap putet Areópago i osunuy.

²⁰⁻²¹ — Ekawēn iisuat cuy epeḡuwēn ocewebe — i'e'e'uk osodop ip jewewebe Atenas ka watwat soat em.

Soat em iisuat muwēnuwēn oekuku ip iisuat cocom tak. Paulo o'ju je'aweroroap pe Atenas ka beayũ eju.

— Ejot cuy oceweju ekawēn iisuat muwēn — io'e ip Paulo be. — Apēn etaybit iap cuy eḡuwēn ocewebe — io'e ip. — Ekawēn iisuat cuy ocemutaybin ece. Wara'an ma ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — Oceya'ĩjojo ḡu buk iboap. Ocetaybin pin iboam — io'e ip Paulo be.

²² Gebuje Paulo o'jekawēn cĩcā ceweju ip iboce Areópago be.

— Atenas ka watwat — io'e Paulo. — Eyetabut cĩcā deusbaroyũ kay. ²³ Deusbaroyũ biōḡbuk cocom ocekukuku ijoce. Pũḡ'a oyajojo wit'a muḡēḡē—eyedeusbaroyũ kay eyeḡebubuap'a. Ibararak opop iḡo'a eju. Imēn e'em: “Wara'at paxi omuy deus, i. Ocetaybit ḡu buk ixem,” i. Ijop'a oceyamuḡē cekay oceḡebubuap'am,” i. Imēn ibararak opop iḡo'a eju — Paulo o'e. — Ōn pit wetabut ixem kay. Ixe Deusat. Ka'ũmḡu wara'at. Ōn wetaybit ixem, eyju bit ka'ũma. Te'e ma iḡo'a mo a'ḡu epeyamuḡē, eyetaybit ḡu ixem puye. Ixe ekawēn muwēnuwēn ōn eywebe. ²⁴ Kuyje ixem ipi o'ḡuḡē, soat ipi daḡacat tak. Ixe kabi beacat kukukat, ipi daḡacat kukukat tak. Ixe bit wuyemu'amuy'a be ḡu nuynuy. ²⁵ Ixe buywat pa'ore wuywebe. Ixe soatkuḡ. Ka'ũma kay ixem. Ixe wuywutaicin, wuywu'ada'adam tak. Ixe wuyxat ūmũm wuywebe. Wuydoti dak iũmũm. ²⁶ Soat ka daḡacat o'ḡu'acoḡ pũḡ aḡokatkat pewi. Jebikuyap taḡ ip o'ḡujuju soat kaka daḡ. Poce ixeyũ jeedop iap o'ḡuwēnuwēn, poce ixeyũ cum iap tak — io'e Paulo. ²⁷ — Deus imēn o'ḡuwēn ixeyũ etaybit am ixem, jekay jetabut am tak. Wũy ḡu wuywi nuynuy—wuytēḡ ma. Deus dobuxik pin pima, iba'ore ḡu wuywebe tobuxik am. ²⁸ Wuyetait ixem itait puye. Soat taḡ wuyju cũḡcũḡ cucum ixem aḡ wuykay buye. Wuyju kake ixem kake buye — Paulo o'e. — Eybadipyũ dak imēn o'e—tupmubararak'ukayũ: “Deus ebekitkit wuyju dak,” i mo o'e ip. ²⁹ Deus ebekitkit wuyju. Imēnpit xipat ḡu wuywebe i'e am: “Deus wita'a muḡēḡē buxim” i, “Deus ouro muḡēḡē buxim” i dak, “Deus prata muḡēḡē buxim” i dak, “Wuyemu'amuḡēḡē'a buxim” i dak — Paulo o'e.

³⁰ — Kuyje ma Deus ḡebum ḡu osunuy apēn ipi daḡacat ikērēat o'ḡujurũḡrũḡ iap kay, kawēn icēmān itaybit'ũm ip puye. Gasũ bit “Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere,” i'e'em Deus soat pe wuywebe — Paulo o'e.

³¹ — Deus aḡokatkat o'taē—Jesus o'taē — io'e. — Kabia o'ḡuweḡũn. Soat ijodiat je'apuk Deus wap ixem kabia be. Abuyũ ikērēat kuḡ Deus xe iap Jesus ḡuwēn. Abuyũ ikērēat kuḡ ḡu iap tak ḡuwēn. Cũḡ ma ḡuwēn itaybit puye. Deus pe waram Jesus mutait puje soat iboap o'ḡubapuk soat pe wuywebe — Paulo o'e Atenas ka watwat be.

³² “Deus ce'uat o'ḡutait waram” i'e buje Paulo ekawēn o'jowaywayway ip Atenas ka watwat'in. Warara'acat pit Paulo ekawēn kay o'e ixeyũ'in.

— Waram pima juy ḡuto ejot iboam ocemutaybin am — io'e ip Paulo be.

³³ Paulo o'jēm cexewi ip.

³⁴ Pũḡpũḡ aḡokatkayũ oitabun ip Jesus kay. Paulo eju oekuku ip oitabun'iaiyũ. Pũḡ ma itabucat putet Dionísio i osunuy. Ixe Areópago be je'aweroro'ukat osunuy. Ayacat tak itabut o'e Jesus kay. Damáris i ibutet osunuy. Pũḡpũḡ ã oitabun Jesus kay.

18

¹ Guyjom Paulo o'jēm Atenas ka bewi. Wara'at ka kay o'ju—Corinto ka kay.

² Paulo oajēm aḡokatkat kay—Áquila kay. Áquila Roma ka bewiat osunuy. Kuy mo o'jēm Roma ka bewi jetayxi eju. Itayxi butet Priscila i osunuy. Áquila Judeu osunuy. Bekin pi ma Ponto eipi be osunuy. Kuy ma mo o'jēm ip Roma ka bewi Itália eipi bewi. Soat kukukat putet Cláudio i osunuy. O'jēm ip ixē Cláudio jeipi bewi Judeuyũ o'ḡujēmat puye. Oajēm Áquila kay Paulo. ³ Áquila torojo'a muḡēḡē'ukat osunuy—ixēe'a'a muḡēḡē'ukat. Paulo dak ixēe'a'a muḡēḡē'ukat osunuy. Ixēe'a'a deidada'uk ip osodop—Paulo, Áquila dak. Xepxem ip o'jekapikpik. Imēnpuye Paulo Áquila duk'a be osunuy Corinto ka be bima.

⁴ Gebuje soat Sábado cucu'uk osunuy Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixē dak Jesus o'ḡuwēnuwēn iḡo'a be Judeuyũ aḡuymuwarururun ojuy, Judeu'ũmayũ aḡuymuwarururun ojuy dak.

— Icēmān Jesus acā Deus emunaē — i'e'e'uk osunuy cebe ip.

⁵ Silas tak oajēm Paulo kay, Timóteo dak. Macedônia eipi bewi ip oajēm. Jesus o'ḡuwēnuwēn cīcā ip Judeuyũ e'aweroroap'a be.

— Deus Jesus acā o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

⁶ Pūḡpūḡ Judeuyũ'in Paulo ekawēn kay'ũm cīcā o'e. Paulo o'jomuymuy jījā ip. O'ya'ōdada jījā ip. Imēneju Paulo oibu'un ceweju ip je'awero am.

— Jesus ekawēn oḡuwēn eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ḡu wekawēn kay — io'e. — Ipiat'ajojoap pe eyju buje, ōn ma okpiwat ḡu Deus xe. Eyju bit eyukpiwat, cekay eyetabut'ũm puye — io'e Paulo. Paulo jesay o'ḡuxikxik ixeyũ xewi ijēm puje okpiwat ḡu iap mubapuk am cebe ip.

⁷ Ibocewi o'jēm, Judeuyũ cekawēn kay'ũm puye.

Tício Justo duk'a kay o'ju. Ixē duk'a Judeuyũ e'aweroroap'a tēḡ ma o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a tēḡ ma. Itabut osunuy Deus kay. Ixē duk'a be o'ju Paulo. Judeu'ũmayũ be o'ju Jesus ekawēn muwēn ām.

Gebuje Paulo Jesus o'ḡuwēnuwēn Tício Justo duk'a be. ⁸ Crispo itabut o'e wuykukukat Jesus kay—ixē duk'a watwat tak. Ixē Crispo Judeuyũ e'aweroroap'a kukukat osunuy. Itabut o'e Jesus kay ḡasũ bit. Warara'acayũ dak oitabun Jesus kay. Tak ḡu Corinto ka wat oitabun. Deus ekawēn co buje ip oitabun. O'jemubatisananat ip “Jesus ebekitkiyũ oceju ḡasũ bit” i'e am jebureyũ be.

⁹ Gebuje jexey jo'iat o'jojojo Paulo. Wuykukukat o'jebapuk Paulo kay jexey jo'iat pe. Ixima be o'jekawēn Paulo eju.

— Epararam ḡu juy eḡuy — io'e Paulo be. — Mūḡ ḡu juy eḡuy — io'e. — Ebibu'um ḡu juy eḡuy wekawēn muwēn ām — io'e. ¹⁰ — Ōn ma exe oḡuy — io'e. — Imēnpuye aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Ade mabuk itabut je'e okay ijop ka watwat — wuykukukat o'e Paulo be jexey jo'iat pe.

¹¹ Imēnpuye Paulo ibun cīcā osunuy Corinto ka be. Pūḡ koato osunuy ibo ka be, koato ipidase dak. Soat em Deus ekawēn muwēnuwēn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

¹² Gebuje Judeuyũ Paulo kay ḡu o'e ip. Paulo o'jat ip taomũn ojuy. O'tujowat ip Gálio be ya'ijo am. Gálio Grécia eipi kukukat osunuy. Iecuḡap osunuy. Oōm ip ibimāmāyũ ekawēn cocoap'a be. Paulo o'jomuymuy ip.

¹³ — Teku ocemubu'u'un kuyat ekawēn taḡ wuyeku am — io'e ip Gálio be. — “Xipat ma epesop Deus xe eydobuyũ'ũm'ũm ekawēn taḡ jekukum ḡu ma'ḡu eyju,” i napa ma teku e'em wuywebe — io'e ip. — Eḡukorēm cuy! — io'e ip.

¹⁴ Paulo jede ojuy o'e jemuymuyayũ be. Gálio bit:

— Ecede ḡu juy — io'e Paulo be.

Gálio bit o'jede Judeuyũ be.

— Judeuyū — io'e. — Ōn pit ite aḡokatkat oḡukorēm ḡu — io'e. — Wuykukukat mupubutbun puje, ōn kajuk oḡukorēm, ikērēat kuḡ wuykukukat xe buje dak — io'e. ¹⁵ — Jewa'ōxikxikxi eyju. “Teku wuybadip ekawēn mukērērērēn,” i'e'em eyju — io'e. — “Teku wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu jekukum,” i'e'em eyju. Imēnpuye ōn pit oḡukorēm ḡu. Eyju ma juy epeḡukorēm — io'e Judeuyū be. — Eyxe ma ikērēat kuḡ. Oxe bit ikērēat kuḡ ḡu — io'e.

¹⁶ O'ḡujēm ip ibimāmāyū ekawēn cocoap'a bewi. ¹⁷ Imēneju Judeu'ūmayū itakoma o'e ip Judeuyū kay, Paulo o'tujujēm puye. Imēnpuye Sóstenes o'jat ip Judeu'ūmayū. O'jat ip ixē Judeuyū e'aweroroap'a kukukat puye. O'ḡupokupok cīcā ip ibimāmāyū ekawēn cocoap'a exīntabi wegūn. Gálio bit ak'adit'ūma osunuy ixeyū kay.

— Āḡ ḡupokupok ip — io'e jewebe ma. — Ōn ḡu wukpiwat. Wa'ōbi ḡu ip imupokupoḡ — io'e.

¹⁸ Pūḡ kabia ḡu Paulo Corinto ka be osunuy. Ibun ma osunuy Jesus a'ōkayayū eju. Guyjom o'jewemuwēn cebe ip. Corinto ka bewi o'jēm. Síria eipi daḡ cu ojuy.

¹⁹ Éfeso ka kay o'ju. Priscila o'ju ceweju, Áquila dak. Cencreía ka daḡ ip o'kap. Cencreía ka be bima Paulo o'jakoeat apēn kuy bima Deus pe o'e iap taḡ. Waram ip o'ju kobexixi daḡ. O'timudek ip. Oajēm ip Éfeso ka be. Paulo oibu'un cewejuwi ip—Áquila ejuwi, Priscila ejuwi dak.

Gebuje Paulo Judeuyū o'tobuxik. Oōm je'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Jesus o'ḡuwēnuwēn cebe ip. O'jewa'ōxikxik Judeuyū eju.

²⁰ — Ibunbun ma juy eḡuy ocexe — Judeuyū o'e cebe. Paulo bit ibu'u o'e cexe ip.

²¹ — Ka'ūma — io'e. — Deus ibikuy bima bit ocepit eykay — io'e cebe ip. O'jewemuwēn cebe ip. Éfeso ka bewi o'jēm. Kobexixi daḡ o'ju.

²² Cesaréia ka ebikopap pe cemūḡ puje o'ju Jerusalém ka be. Itabucayū kay o'ju. O'tobede ip.

Gebuje kapurūḡ taḡ o'ju Antioquia ka kay Síria eipi beat ka kay. ²³ Jay. Oajēm. Ibun ma osunuy ibo ka be.

Gebuje itabucayū o'ḡutaybinbin. Soat kaka daḡ imutaybitbin ip oekukuku. O'jēm Antioquia ka bewi. Kapurūḡ taḡ o'ju. Galácia eipi daḡ oekukuku, Frígia eipi daḡ tak. Jesus a'ōkayayū mutaybinbin oekukuku. Itabut cīcā ip o'e cūḡ ma o'ḡutaybinbin puye.

²⁴ Apolo oajēm Éfeso ka be. Apolo aḡokatkat osunuy. Judeu osunuy. Alexandria ka bewiat osunuy. Idim cīcā o'jekawēnwēnwēn. Itaybit cīcā Deus ekawēn. ²⁵ Kuy bima wara'acat ixē o'ḡutaybitbin wuykukukat e daḡ wuyeku am iam. Jedokdokap kuḡ o'ḡutaybitbin ip. Cūḡ ma o'ḡutaybitbin apēn wuykukukat cuk adi oekuku iam. Itaybit osunuy apēn João Batista adeayū o'ḡubatisasan ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip iap mubapuk am iam. Itaybit ḡu bit osunuy apēn ḡasū wuyju jewemubatisasanan “Jesus ebekitkit oceju” i'e am wuybureyū be iam. ²⁶ Jecokcokap kuḡ osunuy imutaybitbin Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Áquila, Priscila dak Apolo o'tujowat jeduk'a be cekawēn co epere buje. Apēn wuykukukat e daḡ ajeku iam o'ḡutaybin ip. Itaybit'ūmapi o'ḡutaybin ip—ixē o'ya'ījojo ḡu buk iam. Cūḡ cīcā ma o'ḡutaybin ip.

²⁷ Ibocewi Jesus kay itabucayū Apolo o'tomuwā ixē cu ojuy Grécia eipi kay buye.

— Cum puk ōn Grécia eipi kay — Apolo o'e.

— Ha'a — io'e ip.

Cartadup o'tupmubararak ip tupmuju am Apolo eju. O'tupmubararak ip Grécia eipi watwat peaptum—ítabucayũ beaptum. O'tupmubararak ip xipan cuy Apolo epejukuk iaptum.

Gebuje Apolo itabucayũ o'gutaybitbin cĩcã Deus ekawẽn Grécia eipi be jajẽm puje. Oitabun ip Jesus kay, Deus xe ikukpin ip puye. ²⁸ Apolo Judeuyũ a'õxikxiğ o'e soat etabutpe.

— Jesus acã Deus emunaẽ. Jesus acã o'taẽ wuydaxijojo'ukan — io'e cebe ip. — Imẽn ibararak opop Deus ekawẽn tup pe — io'e cebe ip. Mũğ ma ip osodop. Ya'õmuypit pa'ore cebe ip.

19

¹ Apolo Corinto ka be bima Paulo o'kap soat kaka dağ. Éfeso ka kay o'ju. Jay. Oajẽm Éfeso ka be.

Gebuje Jesus a'õkayayũ o'tobuxik. Doze be ip osodop. João Batista imubatisasan oeku ikẽrẽat mujurũğrũğap epereap mubapuk am warara'acayũ be. Itaybit o'e ip João emumutaybinbinam. ² Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

— Ibiõğbuk xipacat oõm tu eywebe, Jesus kay eyetabun puje? — io'e.

— Ka'ũma. Oõm ğu — io'e ip. — Ajo xe'e Ibiõğbuk xipacat? Ocejekũyjo ğu buk ixem — io'e ip.

³ — Abu-a'õbi juk eymubatisasaan? — Paulo o'e.

— João Batista a'õbi juk ocemubatisasaan — io'e ip.

⁴ — João ikẽrẽat mujurũğrũğ o'jepere'iaiyũ mubatisasan oeku — io'e. — Imubatisasan pima, “Wara'acat omuyku kanomũm. Ibutet Jesus i. Ixe kay juy eyetabun epesop,” i'e'e'uk osunuy João — io'e Paulo.

⁵ Iboap co buje o'jewemubatisasaan ip “Oceju Jesus ebekitkiyũ ğasũ bit—ixe acã ocekkukat” i'e am jebureyũ be. ⁶ Paulo jebu o'subumõğ yabi jeje ip. Ibiõğbuk xipacat oõm cebe ip. Ya'õba'arẽmat a'õm o'jekawẽnwẽn ip. Deus ekawẽn o'ğuwẽnuwẽn ip. ⁷ Doze be osodop ip—Jesus kay itabucayũ.

⁸ Gebuje Paulo Deus ekawẽn o'ğuwẽnuwẽn Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be—Éfeso ka beat'a be. Ja'õcam Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

— Gaxĩn ma Deus soat kukukan je'e — io'e ibo ka watwat pe.

Ibun osunuy ibo ka be imutaybitbin—ebapũğ kaxi. ⁹ Pũğpũğayũ bit Paulo be jemutaybitbinap kay ğu o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus kay. Jesus o'jomuymuy ip adeayũ be. Imẽnpuje Paulo o'jeok cexewi ip—Jesus kay jetabut am ibu'u'uyũ xewi.

Wara'at'a kay o'ju Jesus a'õkayayũ eju. Iğo'a wuymutaybitbinap'a o'yanuy. Soat kabia Paulo imutaybitbin osunuy iğo'a be. Iğo'a be Tirano imutaybitbin'uk osunuy pũğpũğ ehora dağ. Ixe imutaybitbin'ũm pima Paulo Jesus ekawẽn imutaybitbin'uk osunuy. ¹⁰ Imẽn imutaybitbin'uk osunuy xepxep koato bun. Imẽnēju ade jĩjã wuykukat Jesus ekawẽn o'ya'ĩjojo—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. Soat Ásia eipi watwat o'ya'ĩjojo.

¹¹ Gebuje Deus ja'õbacaap o'ğũm Paulo be wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am adeayũ etabutpe—o'jojojo ğu buk ip iap mubapuk am. ¹² Imẽnpuje adeayũ Paulo epağo o'jat cexewi—pağonõmnõm, ikũmpi ekabek tak. Ixe pağo o'jomõğ ip iwãtaxipipiyũ be. O'je'ada'ada ip ixe pağo mõğ puje. Xipat o'e ip. Ibiõğbuk kẽrẽat tak o'jẽmjẽm adeayũ bewi ixe pağo mõğ puje.

¹³ Gebuje pũğpũğ Judeuyũ ibiõğbuk kẽrẽat o'ğujẽmjẽm warara'acat pewi. Pũğ ka be ğu ip osodop. Soat kaka dağ oekukuku ip. Ibiõğbuk kẽrẽat mujẽmjẽm'uk oekukuku ip.

Paulo babim imujēm ojuy ip.

— Ocekukukat Jesus a'ōbi oceju e'em ewebe “Ejēm cuy cebewi,” i — io'e ip ibiōgbuk kērēat pe.

¹⁴ Imēn imujēmjēm ip osodop 7 be aḡokatkayū. Ikitpitpityū osodop ip. Cebay butet Ceva i osunuy. Ceva Judeu osunuy. Judeuyū epaīyū kukukat osunuy. Jesus a'ōbi ibiōgbuk kērēat mujēmjēm'uk osodop ip adeayū bewi ikitpitpityū.

¹⁵ Jesus a'ōbi imujēm ojuy bima bit, ibiōgbuk kērēat o'jede cebe ip.

— Wetaybit Jesus — io'e. — Wetaybit Paulom tak — io'e. — Pām eyju? Abuyū eyju? Jesus a'ōkayayū ḡu eyju oxe bit — ibiōgbuk kērēat o'e cebe ip.

¹⁶ Ibiōgbuk kērēat kukat o'jejorojoro cekay ip—7 beayū kay. Toti ip o'ḡuwekuwek. O'watwat ip iḡo'a bewi 7 beayū. O'jenapōn ip soat iwekwek. Soat ip yaokaka o'jēm. Ibo o'jebapuk Éfeso ka be.

¹⁷ Iboap awēḡ o'yawēḡtobuxik ip—Éfeso ka watwat, Judeuyū, Judeuyū'ūmayū dak. Iparara o'e ip te'e ma “Jesus a'ōbi ōn” i'eap puxim.

— Wuykukukat Jesus ya'ōbuyxi jījā — io'e'e ip. Ade ixeyū'in oitabun wuykukukat Jesus kay.

¹⁸ Ade wamomoyū dak oitabun Jesus kay. Apēn cuk adi ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip iap o'ḡuwēn ip Paulo be. Itabut cīcā o'e ip Jesus kay. Jebukaypacap o'jepere ip.

¹⁹ Gebuje ibukaypacap ibararak osodop taperadup pe ibibodo. Oibu'un ip jebibododon. Warara'acat muy'ū ām ip oibu'un. Jebukaypacaptup o'tupmu'awero ip tupmupik am soatup. O'tupmupik ip soat etabutpe. Teiboḡ cīcā osodop tuptei. Tuptei 50,000 dinheiro osodop isurūḡat prata muḡēḡē.

²⁰ Imēneju warara'acayū oitabun Jesus kay. Tak ḡu ip oitabun. Deus ekawēn kay jījā ip o'e, cūḡ cīcā cexe ip puye.

²¹ Gebuje Paulo co ojuy Jerusalém ka kay. Deus a'ōbi cu ojuy o'e Macedônia eipi daḡ cu ojuy, Acaia eipi daḡ tak.

— Jerusalém ka kay oju pin — io'e jewebe ma. — Ibo ka be oju buje Roma ka kay dak oju pin — io'e jewebe ma.

²² Xepxep jewejuayū'in o'ḡuju jewap Macedônia eipi be. Timóteo o'ḡuju, Erasto dak. Ixe bit Ásia eipi be ibunbun mabuk osunuy.

²³ Gebuje Demétrio adeayū o'ḡutakomān Jesus a'ōkayayū kay. O'ḡutakomān ip, soat kaka daḡayū oitabun Jesus kay buye. ²⁴⁻²⁵ Demétrio pratam ya-muḡēḡē'ukat osunuy. Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muḡēḡē'ukat osunuy. Ade Éfeso ka watwat kapikpik'uk ip osodop Demétrio eju ibiat'a muḡēḡēm. Ade dinheiro bubu'uk ip osodop ibiat'a muḡēḡēapteim. Tūybe Diana Deus iān o'e ip Éfeso ka watwat. Imēnpuye te'e ma Diana kay jījā ip osodop. Demétrio ibiat'a muḡēḡē'ukayū o'tomuwā je'awero am soat jeweju kapikpik'ukayū dak.

Ibocewi o'jekawēn cebe ip.

— Oburereyū — io'e. — Eyetaybit ade dinheiro bubum wuyju wuyekapikapteim iam. ²⁶ Paulo bit adeayū mubu'u'un jetabut am Diana kay. “Ijodiat emumuḡē Deus ḡu,” i'e'em ixē soat pe. Imēnpuye adeayū pu'u'un ip jetabut am Diana kay. Jetabucap epereperem ip — io'e.

— Itabut o'e ip Paulo ekawēn kay—Éfeso ka watwat, soat Ásia eipi watwat tak — io'e. — Imēn xipat ḡu jījā wuywebe! ²⁷ Imēn ibun pima, ajo be acejekapik? Wuyekapikap ka'ūmḡu o'e. “Ibuyxim ḡu oce'e Diana duk'a!” i je'e ip adeayū—Ásia eipi watwat, soat ka daḡayū dak — io'e. — “Diana Deus ḡu,” i je'e ip — io'e.

²⁸ Imēneju Demétrio ekawēn cocoayū isapka'ore o'e Paulo kay.

Gebuje o'jewāwā ip ya'ōberen—Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muḡēḡē'ukayū.

— Diana ya'ōbuyxi jījā! — io'e ip ya'ōberen. — Soat ka watwat itabut cekay! — io'e ip. — Diana kay acā wuyetabut! Diana acā Deus! — i te'e ma o'e ip ya'ōberen.

²⁹ Tūybe Diana Deus iān o'e ip. Imēnpuye soat'a'a daḡ ip ya'ōberen o'jewāwā.

Ade ip dao ma o'ju je'aweroroap'a kay—yaboḡat'a kay. Cum pima ip xepxepayū o'jat Paulo eju jekuku'ukayū—Macedōnia eipi bewiyū. Gaio o'jat ip, Aristarco dak. O'tujowat ip je'aweroroap'a be—yaboḡat'a be. Tak ḡu ip o'je'awero iḡo'a be. ³⁰ Paulo ōm ojuy o'e iḡo'a be. Imēnpit itabucayū o'ḡuōmat ḡu. ³¹ Warara'acayū dak o'jewa'ōmuju Paulo be—Ásia eipi kukukayū—ibureyū.

— Eōm ḡu juy je'aweroroap'a be — io'e ip. — Aokam cuy ip — io'e ip Paulo be.

— Oōm ḡu — io'e.

³² Gebuje aweromayū warēmtaḡ ma o'jewāwā. Wara'at taḡtaḡtaḡ ma ip jewāwāwām. Apēḡām ijoce awerom wuyju iam itaybit ḡu o'e ip. Inaka ya'ōberen ma jewāwāwām ip. Itakoma jījā ip o'e Paulo ejuayū kay, Judeuyū kay dak.

³³ Gebuje Judeuyū itakomaayū mudin ojuy o'e. Imēnpuye Alexandre o'ḡuju ip jewāwāayū dopabe. Alexandre itakomaayū mudin ojuy o'e. O'jebaeuru mūḡ ma epesop i'e am aweromayū be.

³⁴ Teku Judeu iam itaybit puje, biḡ ma ip o'jewāwā.

— Diana ya'ōbuyxi jījā! — io'e ip ya'ōberen. — Ixe Diana deus wuyxe soat xe, Éfeso ka watwat xe! — io'e ip ya'ōberen.

Ibun cīcā ip o'jewāwā. Xepxep hora ya'ōberen o'jewāwā ip. O'jewāwā ip tūybe Diana Deus iān o'e ip puye.

³⁵ Gebuje aḡokatkat jewāwāwāayū o'ḡuymūḡ. Ixe aḡokatkat Éfeso ka kukukayū'in sunuy. Pa'orem cīcā jewāwāwāayū o'ḡuymūḡ. O'jekawēn cebe ip.

— Éfeso ka watwat, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wekawēn kay! — io'e. — Soat kaka daḡayū itaybit ip Éfeso ka watwat Diana kay je'e'eap'a kukan iam—deus tuk'a kukan iam—kuy bima kabi bewi o'kopiat'a kukan iam. ³⁶ Abu kuka o'e: “Éfeso ka watwat itabut ḡu Diana kay,” i? Ka'ūma ma! — io'e. — Imēnpuye juy epeyewāwā ḡu — io'e. — Mūḡ ma epesop! — io'e. — Warēmtaḡ ḡu juy epe'e'e! — io'e cebe ip. ³⁷ — Te'e ma juk iteyū aḡokatkayū epetojot ijoce — io'e. — Diana kay je'e'eap'a beat o'tujupa'um ḡu ip — io'e. — Diana nuyap'a o'jomuymuy ḡu ip — io'e.

³⁸ — Demétrio, ceweju kapikpik'ukayū dak warara'acat muy pin pima, cum ip ibimāmāat ekawēn coco'ukat topabe — io'e. — Ade ip wuyka be. Ijoce ḡu bit ip warara'acat jomuymuy—ibimāmāat ekawēn coco'ukat topabe acā — io'e. — Soat em ip je'awerorom. ³⁹ Ce'awero buje ip ceweju juy ip epeyekawēn — io'e. — Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ cuy ajeku — io'e. — Cedaḡ'ūm cīcā wuyju e'em ḡasū bit — io'e. — Warēmtaḡ wuyju e'em ḡasū bit — io'e.

⁴⁰ — César ebekitkit kuka o'e wuywebe: “Cedaḡ ḡu juk adi epe'e'e,” i. “César a'ō daḡ ḡu juk epeye'awero,” i kuka o'e ip wuywebe — io'e. — Ipiat kuka o'supī'ajoat ip wuywebe — io'e. — “Cedaḡ ma mo a'ḡu oceju e'em” i'e ba'ore wuywebe — io'e cebe ip.

⁴¹ Soat aweromayū o'ḡuyipit iboap epere buje. O'jepit ip jeduk'a be.

20

¹ Ce'aweroap epere buje Paulo Jesus kay itabucayũ o'tomuwã je'awero am. O'jekawẽn ceweju ip ya'õmucan am. Guyjom:

— Cum puk õn — io'e cebe ip. — Macedônia eipi kay õn cum. Eybu'um ġu juy epesop Jesus kay — io'e cebe ip.

O'jẽm Éfeso ka bewi. O'ju.

² Gebuje Macedônia eipi daġ oeku. Soat kaka daġ oekuku itabucayũ jojom. O'ġubikuy ip biġ ma itabut am Jesus kay.

³ Grécia eipi kay oajẽm. Ebpũġ kaxi ibo eipi be osunuy. Paulo ma tibog cĩcãat mudek ojuy o'e Síria eipi kay jeju am. Judeuyũ bit Paulo aoka ojuy ip. O'jewawẽ ip Paulo aoka am.

— Ga'a juy ayaoka — io'e ip. — Kobexixi be iõm puje juy ayaoka — io'e ip.

Paulo o'jekũyo jaoka ojuy ip iam. Imẽnpuye oibu'un tibog cĩcãati mudek am.

Filipos ka kay Paulo o'ju. Kapurũġ taġ o'ju. Macedônia eipi daġwi o'ju. Warara'acayũ o'ju ceweju itabucayũ. ⁴ Ibũrũ ma ip o'ju Paulo eju: Sópatro, Aristarco, Segundo, Gaio, Timóteo, Tíquico, Trófimo. Sópatro Beréia ka bewiat osunuy. Pirro ipot osunuy. Aristarco Tessalônica ka bewiat osunuy, Segundo dak. Gaio Derbe ka bewiat osunuy. Tíquico Ásia eipi bewiat osunuy, Trófimo dak. Ibũrũ ma ip o'ju Paulo eju—7 beayũ. ⁵ Jay. Oajẽm ip. Õn tak cuk adi oġuy Filipos ka be. Õn Lucas. Ijudup mubarararaġ õn.

Ibocewi 7 beayũ o'ju ocewap Trôade ka be ocewiwi am. Paulo odopabijuk Filipos ka be. ⁶ Judeuyũ peta muġẽġẽm osodop ixeyũ kabia daġ. Imuġẽġẽm pima pão'a o'o'uk osodop ip—yamuyuhuhuptõmtẽm'ũmat'a.

Ixe epeta kap puje Trôade ka kay oceju. Ocejẽm Filipos ka bewi. Kobexixi be oceõm. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Pũġpõġbi xet tibog cĩcãati daġ oceku. Warara'acayũ ocenomuixik pũġpõġbi xet kap puje—itabucayũ—7 beayũ. Ocenomuixik ip Trôade ka be. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. 7 xet ibo ka be ocesop.

⁷ Katpuje oceje'awero soat itabucayũ eju Sábado bima. Pão'a o am oceje'awero Jesus e'ũap kay oceġebu am. Yaboġat'abi be oceje'awero—umat'abi be. Paulo ocemutaybitbin o'e umat'abi be, kuyaje wara'at ka kay cum puye. Ibun osunuy ocemutaybitbin. Iximadakpe mabuk ocemutaybitbin osunuy. ⁸ Torotoro'i oeku lamparina'a umat'abi daġ yabimukabia am.

⁹ Aġokatkat tak Paulo ekawẽn o'jekũyo iboce—yaypan'isuat. Ibutet Êutico i osunuy. Xik'i osunuy uk'aba'etatok pe. Xiiih. Oixet pin cĩcã ibun osunuy kawẽnwẽn puye. Xet. O'xet. Wũn. Bẽkũ. Umwi o'at. O'ġu'ãy ip. Kuy ce'ũ.

¹⁰ Paulo o'kop umat'abi bewi.

O'kop ce'ũat kay. Erot io'e. O'jeerot. Ce'ũat o'yakobut. O'jekawẽn itabucayũ eju.

— Epeyekuy ġu juy — io'e. — Ce'ũ ġu teku! Itait ma — io'e.

¹¹ Gebuje umat'abi be ġuto ocejeu. Pão'a oceyadakat iġo'abi be Jesus e'ũap kay oceġebu am. Ocejekõn. Paulo kabiam oibu'un kawẽnwẽnapi. Oikabia kawẽnwẽn. O'jẽm kabia buje.

¹² Yaypan'isuat o'tujowat ip tuk'a be. Soat ip icokcok o'e i'at'ibit o'jetait puye.

¹³ — Cum õn Assôs ka kay — Paulo juk o'e ocewebe. — Kapurũġ taġwi ma õn cum — io'e. — Iboce õn jeydopabijuk. Kobexixi daġwi juy eyju bit epeju — io'e ocewebe.

¹⁴ Ocejū Paulo wap. Kobexixi be oceōm. Ocejū Assôs ka be. Paulo dak o'ju kapurũg tagwi Assôs ka be. Ibo ka bewi ixē dak oōm kobexixi be oceweju.

Gebuje oceju Mileto ka kay. Mitilene ka daḡ oceku. ¹⁵ Ocejēm Mitilene ka bewi. Kuyaje ocajēm tip'aweroro weḡūn. Tip'aweroro butet Quios i osunuy. Kuyaje ocejemũḡ wara'at tip'aweroro be. Ixe tip'aweroro butet Samos i osunuy. Kuyaje ocajēm Mileto ka be. ¹⁶ Paulo ibu'u osunuyibun jenuy am Ásia eipi be. Imēnpuye ocejecū ḡu Éfeso ka be. Ocekap ma. Jerusalém ka be yajēm pin o'e peta muḡē awap—Pentecostes ekabia awap.

¹⁷ Gebuje Paulo Éfeso ka watwat o'tomuwā Mileto ka be bima—Jesus kay itabucayũ kukukayũ. Mileto ka Efeso ka tēḡ ma o'sukadop. O'tomuwā ip tot am jekay.

¹⁸ Yajēm puje Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Oburereyũ — io'e. — Iibun cuk oḡuy eyxe. Wuykukukat peam kapikpiḡ pima cedaḡ ma juk adi ojekukuku. Ásia eipi bewi wajēm pujeap ojekukuku cedaḡ. Eyetaybit wekukuam. ¹⁹ “Soat podi ma wa'ōbuyxi ōn,” i'ũmḡu juk adi ocece eywebe. Oḡuycũḡ cuk adi ojekukuku warara'acayũ ikērēat muḡēḡēm pima. Ipiat cuk adi osupiãjojo. Judeuyũ oaoka ojuy bima. Kawēn idipat muwēnuwēn cuk adi ojekukuku soat pe. ²⁰ Obu'un ḡu adi kawēn idipat muwēn ām eywebe. Soan ōn eymukũyjojo. Eymutaybitbin cuk adi je'aweroroap'a be, eyduk'a be dak.

²¹ — Jesus muwēnuwēn cuk adi ojekukuku soat pe eywebe—Judeuyũ be, Judeu'ũmayũ be dak. “Eyḡuycũḡcũḡ cuy epesop ikērēat kuḡ puye,” i juk adi ocece eywebe. “Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere,” i juk adi ocece eywebe. “Deus ekawēn taḡ cuy epekuku,” i juk adi ocece eywebe. “Jesus Cristo kay eyetabun cuy epesop—wuykukukat kay,” i juk adi ocece eywebe. Imēn cuk adi eymutaybitbin ojekukuku. Eyetaybit soat iboam — io'e.

²² — Gasũ bit Jerusalém ka kay ōn cum. Deus biōḡbuk a'ōbi ōn cum. Wetaybit ḡu apēn je'bapuk owebe Jerusalém ka be iam. ²³ Ipiat cuy osupi'ajo ibo ka be. Obu ip ibo ka be. Omuōm ip daomũnmũnap'a be. Wetaybit iboam. Soat ka daḡ ōn cucum pima, Deus biōḡbuk kuy juk omukũyjojo iboam. ²⁴ Imēnpit omuparararan ḡu iboap. Waokapi ḡu. Obikuy jĩjā bit soat wekapikap mu'ũm ām—Jesus Cristo o'ḡũm owebe iap mu'ũm ām. Ixe juk o'e owebe “Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere,” i juy ece soat pe,” i. “Eyepere buje Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i juy ece soat pe,” io'e owebe. “Wuykukukat Jesus kay eyetabun puje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i juy ece cebe ip,” io'e. “Deus soat em xipan jeykuk,” i juy ece cebe ip,” io'e. “Obikuy jĩjā wekapikap mu'ũm ām,” io'e.

²⁵ — “Soat ipi daḡacat je'e 'Deus acā wuykukukat,' ” i juk adi ocece eywebe kuy bima. ²⁶⁻²⁷ Gasũ bit wetaybit waram eyju ojo ḡu ijodi iam. Imēnpit Deus ekawēn cuk adi oḡuwēnuwēn eywebe. Deus pe eymukũyjojoap ekawēn tak oḡuwēnuwēn soat pe eywebe. Abu be oḡuwēn'ũm? Soat pe ma oḡuwēn. Imēnpuye pũḡ ey'in Jesus kay itabut'ũm pima, ōn ḡu okpiwat. ²⁸ Deus ekawēn taḡ cuy epeku — io'e cebe ip. — Deus biōḡbuk cuk eynaē Jesus kay itabucayũ kukukayũ. Jesus ebekitiyũ ip, ixē o'jedoyekereren cebeam ip puye — io'e. — Xipan cuy ip epejuk ovelha kukuk'ukat puxim — io'e.

²⁹ — Wetaybit ōn ijoce'ũm pima aḡokatkayũ jajēm eykay iam—ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ—ika'uat puximayũ. Napaap ip ḡuwēn eywebe Jesus kay eyetabucap epereap ojuy. Ovelha kay wida ajēmap puxim jajēm ip eykay. Adeayũ ḡuḡuykukuku ip. Icēmān ḡu ip ḡutaybin—napaam acā. ³⁰⁻³¹ Warara'acayũ ḡuḡuykukuku ip jetabucap epereap ojuy. Imēneju aḡ cuy

epesop ixeyũ be eymuḡuykukuap puxim. Pũḡpũḡ ey'in tak warara'acayũ ḡuḡuykukuku jetabucap epereap ojuy — io'e cebe ip.

— Ebapũḡ koato ma juk adi eymutaybinbin oḡuyḡuyḡuy. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adi oḡuyḡuyḡuy eywebe kabiam, ixima daḡ tak — io'e. — Ekay wetabotaidabotbon kapikipiḡ cuk adi oḡuyḡuyḡuy. Gebum cuy epesop iboap kay — io'e cebe ip.

³² — Deus pit xipan cĩcã jeykuk — io'e cebe ip. — Deus ekawẽn kay juy epesop — io'e. — Ixe ekawẽn kay bima, eypararam ḡu epesop. Deus ekawẽn kay bima, jeybu'un ḡu Jesus kay eyetabut am. Deus xipacat ũmũm jebekitkiyũ be. Eywebe dak xipacat je'ḡũmḡũm — io'e. ³³ — Eyxe bima wetabikuku ḡu juk oḡuy eybubut kay eyxe bima, eyeprata kay dak, eyeouro kay dak, eydoti kay dak. ³⁴ Ōn ma kapikipik'uk oḡuy obubut pu am, odoti bu am tak, owejuayũ bubut pu am tak, owejuayũ doti bu am tak. Eyju dak eyetaybit iboam. Imẽn cuk adi ojekuku eyxe bima. ³⁵ Eyju dak wekukuap puxim cuy epeku ḡasũ — io'e. — Acejekapik cĩcã juy tadaybotbocayũ buywat am. Kuy imẽn adi eymutaybitbin oḡuy — io'e. — Wuykukukat Jesus imẽn o'e:

Ibubu'ukat cokcokap podi ma iũmũm'ukat pit e'em, i. Imẽn o'e wuykukukat Jesus Cristo — io'e. — Cekawẽn kay ḡebum cuy epesop — io'e cebe ip.

³⁶ Paulo imẽn o'jekawẽn Jesus a'õkayayũ kukukayũ eju—Éfeso ka bewiayũ eju.

Iboap e buje Paulo o'jẽḡ'aecõḡcõḡ. O'jekawẽn Deus eju. Soat Éfeso ka bewiayũ dak o'jekawẽn Deus eju. ³⁷ Soat ip wawa o'e Paulo cẽm puye.

Gebuje Paulo ip o'yakobutbut. O'yaḡobukõnkõn ip cẽm puye. ³⁸ Iḡuycũḡcũḡ ip o'e Paulo ekawẽn kay, “Waram eyju ojo ḡu ijodi,” io'e buye.

21

¹ O'ju ip Paulo eju kobexixi kay. Ocejewemuwẽn cebe ip. Ocejẽm cexewi ip. Ocejẽm kobexixi be.

Tiro ka kay oceju. Cucum pima oceju tip'aweroro be. Ocajẽm tip'aweroro be. Tip'aweroro butet Cós i osunuy. Kuyaje ocajẽm Rodes ka ebikopap pe. Ibocewi ocajẽm Pátara ka be.

² Wara'at kobexixi ocetobuxik. Ocejẽm cebe—Fenícia eipi kay cu ojuyat pe. Ocejek ebikopap pewi. ³ Wara'at tip'aweroro ocetipcoco ḡebuje. Ibutet Chipre i osunuy. Ocejekap wuyba'ũḡat kadi. Oceju Síria eipi be. Ocejemũḡ Tiro ka ebikopap pe. Tiro ka Síria eipi be opop. Kobexixi be kapikipik'ukayũ tarekrek tujujẽm ojuy kobexixi bewi iboce. Imẽn ocajẽm Tiro ka kay.

⁴ Jesus kay itabucayũ ocetobuxik ibo ka be. Ibun ma ocesop cexe ip. 7 xet ocesop cexe ip. Ixeyũ o'jekawẽn Paulo eju Deus biõḡbuk a'õbi.

— Eju ḡu juy Jerusalém ka be — io'e ip Paulo be. — Jaoka ip itakomaayũ — io'e ip.

⁵ Ocejẽm puje, itabucayũ o'je'awero ocewebe jewemuwẽn ãm—aḡokatkayũ, aoyũ dak, bekitkit tak. Oceweju o'ju ip ebikopap pe. Ocejẽḡ'aecõḡcõḡ ka'oririt pe. Deus eju ocejekawẽn.

— Cum puk oceju — i oce Tiro ka bewiayũ be.

— Ha'a — io'e ip. — Deus cuy je'ju eyweju — io'e ip ocewebe.

⁶ Ocejẽm kobexixi be. Ixeyũ bit o'jepit jeduk'a be. Imẽn ocejẽm Tiro ka bewi.

⁷ Kobexixi daḡ oceju.

Ocejẽm Ptolemaida ka kay. Itabucayũ ocetobuxik. Pũḡ kabia ocesop cexe ip.

⁸ Kuyaje ocajẽm Cesaréia ka be. Filipe ocetobuxik. Filipe kawẽn idipat muwẽnuwẽn'ukat osunuy. Kuy bima Jerusalém ka watwat Filipe o'jomuy

itabucayũ buywatwat'ukan 6 beayũ eju. Ixe duk'a be ocesop. ⁹Ixe ebadipdip taxit osunuy. Itoptep gũ ixeyũ bit osodop. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ osodop ip. Puğ kabia gũ ixey duk'a be ocesop.

¹⁰ Ağokatkat tak oajẽm ocekey. Oajẽm Judéia eipi bewi. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat osunuy. Ágabo i ibutet osunuy. Apẽn ġuyjom je'bapuk iam Deus ocemutaybitbin'uk osunuy. ¹¹Ixe Paulo ukpumũnpu o'subu'uk. Jebõğbi o'jomũnmũn Paulo ukpumũnpum. Jekağobi dak o'jomũnmũn yukpumũnpum.

Imũnmũn epere buje, o'jekawẽn Paulo eju.

— Deus biõğbuk omukũyjom — io'e. — Jerusalém ka watwat jedaomũn — io'e. — Jedaomũn ip apẽn obõğbi mũnmũn iap puxim — io'e. — Jeũm ip Judeu'ũmayũ be—itakomaayũ be — io'e.

Ágabo imẽn o'e Paulo be. ¹²Gebuje oceju ocejekawẽn Paulo eju.

— “Eju ġu juy Jerusalém ka kay,” — i juk ocece ewebe — ioce cebe. — Jedaomũn ip — ioce.

— Eju ġu juy — io'e warara'acayũ dak yaokaap puxim.

Itabucayũ o'tõtõn Paulo iju pin puye—Cesaréia ka watwat.

¹³ — Apẽnpuye eyju wawa? — io'e Paulo. — Cum cuy õn Jerusalém ka kay — io'e. — Omuğuycũğcũğ eyju? Apẽnpuye eyju omudaobu'un ojuy? Wuykukukat Jesus ibikuy bima, obu'u ġu oce ixeyũ be odaomũn ãm. Obu'u ġu dak we'ũ ãm. Wuykukukat Jesus a'õbi acã ojeku — io'e.

¹⁴ Paulo ağuyumuwarurun pa'ore o'e ocewebe. Imẽnpuye ocebu'un yağuyumuwarurun.

— Wuykukukat bikuyap tağ cuy ejeku — i oce cebe.

¹⁵ Imẽneju ocejewemuxipan Jerusalém ka kay oceju am. Oceju.

¹⁶ Jay. Ocajẽm Jerusalém ka kay. Jesus kay itabucayũ o'ju oceweju. Ocedujowat ip Menasom kay Cesaréia ka watwat. Menason Chipre eipi bewiat osunuy. Kuyje ma itabucat osunuy Jesus kay. Ixe duk'a be ocesop.

¹⁷ Jerusalém ka be ocajẽm puje itabucyũ jom oceku. Icocok o'e ip ocajẽm puje.

¹⁸ Kuyaje Paulo o'ju Tiago kay oceweju. Tiago xe awerom osodop ip itabucayũ kukukayũ—Jerusalém ka watwat. ¹⁹ Paulo ixeyũ o'tobede.

Gebuje:

— Deus ja'õbacaap o'ğubapukpukpuk Judeu'ũmayũ be õn ixeyũ xe bima — io'e Paulo. — Tak ġu ip oitabun Jesus kay Judeu'ũmayũ. Ade jĩjã ip oitabun — io'e Paulo cebe ip.

²⁰ — Ka'ũmğũ Deus co'iat xipacat! — io'e ip, iboap co buje.

Gebuje itabucayũ kukukayũ o'jekawẽn Paulo eju.

— Xipit ma, ocekitpit — io'e ip. — Imẽnpit etaybit ade Judeuyũ itabut o'e Jesus kay iam — io'e ip. — “Jesus kay wuyetabut puje dak Moisés ekawẽn tağ cuy ajeku,” i'e'em pit ip — io'e ip. ²¹ — “Paulo bit warẽmtağ ma Judeuyũ mutaybitbin Judeuyũ'ũmayũ ka be bima,” i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — “ ‘Moisés ekawẽn tağ ġu juy epeku,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip — io'e ip. — “ ‘Eyipotpoyũ juy epetaypu ağobixeedakat ġu,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip — io'e ip. — “ ‘Aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ġu juy epeku ġasũ bit,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — Imẽn emuymuy Judeuyũ, itabut ma'ğũ ip Jesus kay — io'e ip. ²² — Kuy ip o'jekũyjo ijoce ajẽmap awẽğ — io'e ip Paulo be.

²³ — Oce'e'eap tağ cuy ece — io'e ip Paulo be. — Ebadipdip ağokatkayũ jewemuisusun Deus xe, itabucayũ — io'e ip. — “Ocewemuisun cuy,” i juk o'e ip Deus pe. ²⁴ Ixeyũ ebadipdipayũ juy etujowat eweju. Wuybabi dağ cuy ecewemuisun ceweju ip — io'e ip Paulo be. — Dinheiro juy eğũm

ebadipdipayū be yakoeapteim, iōhō buap teim tak. Iōhō juy ip je'gūm paīyū be imupik am Deus etabixe. Imēn e'e buje, soat itaybit je'e icēm ġu e'em ip Paulo muymuy iam — io'e ip. — Itaybit je'e ip ēn tak Moisés ekawēn taġ jekukum iam — io'e ip Paulo be.

²⁵ — Kuy oceje'awero Judeu'ūmayū awē ām — io'e ip. — Cartadup ocetupmuju cebe ip—itabucayū be. Imēn e'em iġodup: “Deusbaroyū wap iēnmōġ'ibitēn cuy epesuēn'o ġu,” i. “Puca doy juy epetoykōn ġu,” i. “Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ġu,” i. “Wara'at tayxi eju ġu juy epeyepo, wara'at itop eju ġu dak,” i. Ibiatup ocetupmubararak ixeyū awēaptum — io'e ip. — Ocewebe yawēwēap taġ cuy jeku ip — io'e ip Paulo be.

— Ma — Paulo o'e. — Eyekawēn taġ cuy oce — io'e.

²⁶ Paulo ixeyū be jawēap taġ o'e. Ebadipdipayū o'tujowat jewēju. Kuyaje o'ju jewemuisun am Deus xe ceweju ip. Oōm Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be.

— Gaḡīn ma oceisu oce'e — io'e ip paīyū be. — Oceisu bima, iōhō oceġūm eywebe imupik am Deus etabixe — io'e ip paīyū be.

Paulo iōhō kuka o'gūm ebadipdipayū muisunapteim 7 xet kap puje. Iboap tak o'ġuwēn paīyū be.

²⁷ 7 xet kapap wi ijawūn pima Judeuyū Paulo o'jojjo Deus eju kawēnwēnap'a be—Ásia eipi bewiayū. Ixeyū Judeuyū adeayū o'ġutakomān Pauloyū kay. Ixeyū Paulo o'jat. ²⁸ O'jewāwā ip ya'ōberen adeayū be.

— Israel naxegebitbit! — io'e ip. — Ocebuywan cuy epe'e! — io'e ip. — Daosuw! — io'e ip. — Aġokatkat cuy ajat — io'e ip. — Ixe warēmtaġ wuymutaybitbin jekukum soat kaka daġ — io'e ip napa ma.

— Ixe e'em adeayū be: “Judeuyū ikērēat kuġ Deus xe,” i; “Moisés ekawēn taġ ġu juy epeku,” i dak — io'e ip napa ma. — Ixe Deus eju kawēnwēnap'a muymuy — io'e ip napa ma. — Judeu'ūmayū o'tujuōm ija'a be — io'e ip. — Ija'a mubuyxi'ūm'ūm cīcā ip — Judeuyū napa ma o'e—Ásia eipi bewiayū.

²⁹ Tūybe Paulo Judeu'ūmat o'tujuōm Deus eju kawēnwēnap'a be iān o'e ip. Imēnpuye oitakomān ip Paulo kay. Ixe Judeu'ūmat putet Trófimo i osunuy. Éfeso ka bewiat osunuy. Koap pima Judeuyū Paulo o'jojjo Trófimo eju. Xepxem oekuku ip Jerusalém ka be—Paulo Trófimo eju. ³⁰ Imēneju ade Jerusalém ka watwat o'jedau Paulo kay. Soat taġwi o'jedau ip. Paulo o'jat ip. Kururuġ o'tujujēm ip ija'a bewi. Akikay o'tujowat ip. Dao ma ija'a exīntabi o'tomudip ip. ³¹ Paulo aoka ojuy ip.

Adeayū dak o'jedau 1000 be sorarayū kukukat kay imukūyjom—Jerusalém ka wiwi'ukayū kukukat kay.

— Soat Jerusalém ka watwat jewaokakam! — io'e ip cebe. — Kawēn ikērē jījā — io'e ip. — Jawaoka ojuy ip — io'e ip cebe.

³² Imēnpuye sorarayū kukukat dao ma o'jedau iġo'a be. Ade jījā jesorarayū o'tujowat jewēju. 100 be sorarayū kukukayū dak o'tujowat jewēju.

O'jedau ip Paulo kay. Itakomaayū Paulo mupokupoġ o'e. Oibu'un ip yaoka am sorarayū dobuxik buje. 1000 be sorarayū kukukat oajēm. Jesorarayū o'ġuju Paulo bum iġo'a beayū be yaokaap puxim.

³³ — Epesubumikirik cuy correntebum—xepxepum — io'e sorarayū be.

— Abu ite aġokatkan? — io'e yaoka ojuyayū be. — Apēn ite o'e eywebe? — io'e.

³⁴ Gebuje yaoka ojuyayū o'jewāwā ya'ōberen. Wara'at taġtaġtaġ ma ip o'jewāwā. Imēnpuye 1000 be sorarayū kukukat pe itaybit pa'ore o'e apēnpuye Paulo aoka ojuy ip iam.

— Epetujowat cuy wuydopdopap'a be — io'e jesorarayū be.

³⁵ Sorarayū Paulo o'tujowat jedopdopap'a kay. Toptopap'a ewadaḡḡūn xe bima sorarayū ja'ōpi'a jeje Paulo o'tujuu itakomaayū be yaokaap puxim.

³⁶ Itakomaayū nomuju o'jedau ip Paulo bu ojuy.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'ōberen.

³⁷ Gebuje Paulo o'jekawēn 1000 be sorarayū kukukat pe.

— Wekawēn put tu eweju? — io'e Grego a'ōm 1000 be sorarayū kukukat pe.

³⁸ — Etaybit tu Grego a'ōm? — io'e. — Egito eipi bewiat ḡu du ēn? — io'e. — Kuy bima ixē Egito eipi bewiat adeayū o'ḡu'awero jenopaḡoḡo ām Roma ka kukukat esorarayū eju. 4000 aḡokatḡayū oekuku ip ceweju. 4000 beayū o'tujowat uk'a'ūmat pe. Warara'acat aoka ojuy ip o'e. Ēn ixē aḡokatḡat ḡu du? 1000 be sorarayū kukukat o'e Paulo be.

³⁹ — Ka'ūma — io'e. — Gujuat ḡu ōn — io'e. — Wara'at ma ōn pit. Judeu ōn. Tarso ka be okap—Cilícia eipi be — io'e. — Tarso ka waypanap ka—ikaboḡatka — io'e. — Wekawēn pin cīcā waoka ojuyayū be. Āḡ puk ocekawēn ceweju ip — Paulo o'e.

⁴⁰ — Ha'a. Ecekawēn puk — io'e.

Paulo cūḡ'i osunuy sorarayū dopdopap'a ewadaḡḡūn ceje. Wēḡwēḡ'i o'e jebum itakomaayū muymūḡ ām.

Gebuje Paulo o'jekawēn itakomaayū be. Ya'ōm ma ip o'jekawēn ceweju ip—Judeuyū a'ōm—Hebreu a'ōm.

22

¹ — Tapupuyū okitpitpiyū, baybayū — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Ocedewayo juy eywebe wa'ījoam — io'e.

² — Wuya'ōm ma teku kawēnwēn! — io'e ip Judeuyū.

Mūḡ o'e ip ya'ījo am. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

³ — Ocedewayo juy — io'e. — Judeu ōn. Tarso ka be okap Cilícia eipi be — io'e. — Ijop ka be ma bit owaypan—Jerusalém ka be Gamaliel be omutaybit am. Moisés ekawēn omutaybitbin osunuy. Ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn omutaybitbin osunuy — io'e. — Kaypatpan ḡu ōn pit wetaybin. Soat eyju Deus bikuyap taḡ jeku ojuy. Ōn tak eybuxim cuk adi ibikuyap taḡ jeku ojuy oḡuy — io'e.

⁴ — Wetakoma jījā juk adi oḡuy Jesus a'ōkayayū kay—ieisuate daḡ jekuku'ukayū kay. Ixeyū kaykay jījā ma juk adi oḡuy. Ade ip otaomūnmūn. Daomūnmūnap'a be ip oḡuōmōm—aḡokatḡayū, aoyū dak. Ade ip oyaokaat ixeyū'in. ⁵ Paīyū kukukayū itaybit imēn cuk adi ojekuku iam, Judeuyū kukukayū dak — io'e. — Ixeyū juk cartadup o'tupūm owebe—Judeuyū beaptum—Damasco ka watwat beaptum — io'e.

— Damasco ka kay juk oju. Jesus kay itabucayū daomūn ām oju. Ijoce taomūnmūn ip tujupit ojuy oju Jerusalém ka be. Ipiat pi'ajoat ojuy cebe ip oju.

⁶ E daḡ cucum pima juk oajēm Damasco ka tēḡ ma. Kaxicuḡ oajēm. Dao ma oikabia jījā ma wakokoreren. ⁷ O'at ipiju wekuyap pibun.

— Gebuje kabi beat oya'ījojo. O'jekawēn oweju.

— “Saulo,” io'e. “Apēnpuye warēmtaḡ ma ēn okuḡ?” io'e owebe.

⁸ — “Abu ēn tak, Kariwa?” i oce cebe.

— “Jesus ōn,” io'e. “Nazaré ka be tūibit ōn. Ēn ma ipiat esupi'ajojoat owebe,” io'e.

⁹ Oweju oekukuiayū o'jekuy jījā. Kabiaat o'jojojo ip. Oweju kawēnwēnat a'ō bit o'jojojo ḡu ip.

¹⁰ — “Apēntak oce, Kariwa?” i oce.

— “E'ây,” io'e. “Damasco ka be juy eju,” io'e. “Ibo ka be aḡokatkat apĕn Deus ibikuy ewebe eku am iap ḡuwĕn ewebe,” io'e — Paulo o'e.

¹¹ — Gebuje wekabiokok ojekuku ixē kabiaat iepokat wetabimu'ŭm'ŭm puye. Owejuayŭ obacom okuḡ. Imĕn ocajĕm Damasco ka be — io'e.

¹² Ibo ka be bima, aḡokatkat oajĕm okay. Ibutet Ananias i osunuy. Moisés ekawĕn taḡ jekuku'ukat osunuy. Xipat cĭcã osunuy soat Damasco ka watwat xe—Judeuyŭ xe. ¹³ O'jekawĕn oweju.

— “Obure Saulo, ececoan waram,” i adi o'e owebe.

— Gebuje'isum ma ocecoan. Oceak cekay — io'e Paulo. — Waram wetate buje Ananias o'jekawĕn oweju.

¹⁴ — “Saulo,” io'e. “Kuyje Deus enaĕ,” i adi o'e Ananias. “Ocedobuyŭ'ŭm'ŭm itabut osodop ip ixē kay. Ixe juk enaĕ ixē bikuyam etaybit am. Ixe juk enaĕ ewebe ixē buywatwat'ukat co am—cŭḡ cĭcãat co am. Ixe juk enaĕ ibuywatwat'ukat pe emukŭyjo am,” i adi o'e owebe. ¹⁵ “Ixe ekawĕn muwĕnuwĕn'ukan cuy eḡuy,” i adi o'e. “Apĕn ejojojoiap cuy eḡuwĕnuwĕn, apĕn eya'ĭjojoiap tak,” i adi o'e Ananias owebe — io'e Paulo.

¹⁶ — “Ajo wiwim tak ĕn? E'ây!” i adi o'e owebe. “Ecewemubatisaan cuy!” i adi o'e. “'Ikĕrĕat cuy eju'uk owebewi,' i juy ece wuykukukat pe,” i adi o'e. “Imĕn e'e buje, Deus ikĕrĕat ju'uk ewebewi,” i adi o'e owebe. Imĕn Ananias o'jekawĕn owebe — Paulo o'e.

¹⁷ — Jerusalém ka kay juk ocepit — io'e. — Deus eju kawĕnwĕnap'a be oju jekawĕn ām Deus eju. ¹⁸ Deus ekawĕn kay ḡebum pima wuykukukat ojojowo wexey jo'iat pe — Paulo o'e.

— Gebuje wuykukukat o'jekawĕn oweju.

— “Daosuw!” i adi o'e owebe. “Ejĕm cuy Jerusalém ka bewi. Ijopka beayŭ itabut ḡu je'e ip ekawĕn kay cedaḡ ma'ḡu ĕn omuwĕnuwĕn,” i adi o'e owebe wexey jo'iat pe.

¹⁹ — “Ka'ŭma, Kariwa,” i adi oce. “Wekawĕn kay itabut je'e ip,” i adi oce. “Soat ip itaybit apĕn cuk adi ojekuku iam,” i adi oce cebe. “Itaybit ip apĕn soat kaka daḡ ojekuku iam, apĕn Judeuyŭ e'aweroroap'a be juk adi oĕmĕm itabucayŭ bu ojuy iam tak, apĕn taomŭnmŭn ip cuk adi otujupitpit ijop ka be iam tak, apĕn cuk adi ip oyaokaka iam tak, apĕn cuk adi daomŭnmŭnap'a be ip oḡuĕmĕm iam tak,” i adi oce cebe. ²⁰ “Estêvão aokam pima, ōn tak cuk ojojowo ip—ekawĕn muwĕnuwĕn'ukat aokam pima,” i adi oce cebe. “Tŭybe xipat yaoka am iān mo oce. Estêvão'ŭm o'yaoka'iyŭ eekabek kuḡ oḡuy,” i adi oce. “Gasŭ bit waḡuyisun ma ōn jekukum. Soat ijoceayŭ itaybit iboam. Imĕnpuye wekawĕn kay je'e ip,” i adi oce wuykukukat pe.

²¹ — “Ka'ŭma,” i adi o'e. “Ejĕm cuy ijocewi,” io'e. “Ewebe omuwĕn puje, itabut ḡu je'e ip ekawĕn kay,” i adi o'e. “Ōn ma wŭy ma jemuju. Judeu'ŭmayŭ kay ōn jemuju,” i adi wuykukukat o'e owebe — Paulo o'e adeayŭ be.

²² Paulo ekawĕn cocom cĭcã ip osodop. “Judeu'ŭmayŭ kay ōn jemuju” i'e buje bit, oibu'un ip ya'ĭjo am. O'jewāwā ip ya'ōberen.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'ōberen. — Epeyaoka juy! — io'e ip. — Epejoxik akikay — io'e ip.

²³ Ya'ōberen jewāwāwā ip o'e. Jesay wĕḡwĕḡān ip jetakoma jĭjā buye. Ka'wi o'joxikxik ip jetakomaap pibun. ²⁴ 1000 be sorarayŭ kukukat tak Paulo o'ḡuĕmat sorarayŭ dopdopap'a be—yaboḡat'a be. Itaybin pin o'e apĕnpuye adeayŭ ya'ōberen o'jewāwā iam. Imĕnpuye o'jekawĕn sorarayŭ be.

— Epeḡupokupok cuy ixēe muḡĕḡĕḡbum — io'e. — Guwĕn paxi jekpiwacap jemupikupikap? Apĕnpuye o'jewāwā ip ya'ōberen cekay iap ḡuwĕn paxi? — io'e sorarayŭ be.

²⁵ Sorarayũ Paulo o'subõgbimukirik imupokupok am.

Gebuje Paulo o'jekawẽn 100 be sorarayũ kukukat eju.

— César ebekit õn—Roma ka kukukat ebekit õn — io'e. — Cedağ tu eywebe César ebekit mupokupok am? — io'e. — Eyju odujowat ġu buk ibimãmãmã'ukat ekawẽn coco'ukayũ dopabe — io'e. — Eyetaybit ġu ma buk õn ma xe'e okpiwat iam, pãm ġuto ka'ũma iam — io'e.

²⁶ Imẽneju 100 be sorarayũ kukukat o'jekawẽn 1000 be sorarayũ kukukat eju. Apẽn Paulo o'e cebe iap ekawẽn o'ġuwẽn cebe.

— Apẽntak ěn em cebe? — io'e. — Ixe aġokatkat César ebekit — io'e.

²⁷ 1000 be sorarayũ kukukat oajẽm Paulo kay.

— Cẽm tu ěn César ebekit? — io'e Paulo be.

— Hm hm — io'e.

²⁸— Õn tak cebekit ma — io'e. — Ade wedinheiro oġu'ũm cebekin em pima — io'e.

— Õn pit cebekit okapap ma — Paulo o'e.

²⁹ Dao ma o'jewede ip cexewi sorarayũ—Paulo mupokupok ojuyayũ. 1000 be sorarayũ kukukat tak yaġuybabi'ũm o'e. Yaġuybabi'ũm o'e Paulo César ebekit iam itaybit puye, o'subõgbimukirikat puye dak. Soat ip oibu'un Paulo kaykay am.

³⁰ 1000 be sorarayũ kukukat itaybin pin o'e apẽnpuye Judeuyũ Paulo o'jomuymuy iam. Paulo bõgbikirikpu o'subumuwekap kuyaje. Judeuyũ ya'õbuyxiayũ o'tomuwã je'awero am. Paĩyũ kukukayũ dak o'tomuwã ibimãmãmãat ekawẽn coco'ukayũ dak. Soat ip o'je'awero. 1000 be sorarayũ kukat Paulo o'tujowat aweromayũ dopabe—jewawẽwẽ'ukayũ yoboġayũ dopabe.

23

¹ Paulo o'jeakjewawẽwẽ'ukayũ yoboġayũ kay. — Oburereyũ — io'e. — Apẽn cedağ ma oxe iap tağ cuk adi ojekuku. Cedağ ma ġasũ dak õn jekukum Deus etabutpe — io'e.

² Iboap co buje paĩyũ kukukat oitakomãn Paulo kay. Paĩyũ kukukat putet Ananias i osunuy. Tũybe Paulo Deus muymuy iãn o'e.

— Esubioka juy — io'e Paulo xeayũ be. ³— Deus cuy ipiat supi'ajoat ewebe ma — Paulo o'e paĩyũ kukukat pe. — Ocemuġuykukuku'ukat ěn! — Paulo o'e. — ěn xik'i ijoce wa'ĩjo am etaybit am wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ocece iam pãm ġuto ka'ũma iam. Imẽn pit wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ ġu juk ěn tak obiokaat! — io'e Paulo.

⁴— ěn Deus epaĩyũ kukukat muymuy — cexeat o'e Paulo be.

⁵ — Obadipdipyũ — io'e. — Wetaybit ġu juk ixex paĩyũ kukukat iam. Wetaybit pima bit imẽn ġu kajuk oce cebe. Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Eybadipyũ kukukat cuy epejomuymuy ġu, i.

Imẽn Deus ekawẽn tup e'em — Paulo o'e.

⁶ Paulo o'jeak Fariseuyũ kay. O'jewãwã ya'õberen.

— Obadipdipyũ — io'e. — Fariseu õn! Webay dak Fariseu osunuy. Wetabut wuye'ũ buje waram ġuto acejetait iap kay. Imẽnpuye eyju wa'ĩjojom ġasũ eyetaybit am okpiwat paxi iam — io'e cebe ip.

Pũġpũġ jewawẽwẽ'ukayũ yoboġayũ'in Fariseuyũ ip osodop. Warara'acayũ ixeyũ'in Saduceuyũ ip osodop. Paulo itaybit o'e iboam. ⁷ Imẽneju o'jewãwã ya'õberen — Fariseu õn — i. Ade osodop ip jewawẽwẽ'ukayũ yoboġayũ.

⁸ Fariseuyũ ma e'em — Wuye'ũ buje waram ġuto acejetait — i. Itabut ip wuybiõġbuk kake iap kay, Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ kake iap kay dak. Saduceuyũ bit napa ma e'em: — Wuye'ũ buje waram acejetait ġu — i. Itabut

ġu ip wuybiōġbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojtjot'ukayū kake iap kay dak. Paulo itaybit o'e pūġ taġ ġu ip itabut ip iam. Imēnpuye — Fariseu ōn — io'e cebe ip.

⁹ Iboap co buje o'jewa'ōxikxik cīcā ip jeweweju jewawēwē'ukayū yoboġayū. Wara'at taġtaġtaġ ma o'e ip. Biġ ma ip o'jewāwā ya'ōberen. Fariseuyū Paulo dayoyom o'e—Moisés ekawēn imutaybitbit'ukayū.

— Ite aġokatkat ikērēat mujurūġrūġ ġu ocexe — io'e ip. — Warēmtaġ ġu juy ajukuk! Ibiōġbuk xipacat aco'i o'jekawēn ceweju. Deus ekawēn tojtjot'ukat aco'i o'jekawēn ceweju — io'e ip.

¹⁰ Jewawēwē'ukayū yoboġayū o'jewa'ōxikxik cīcā. Imēnpuye jewaokaka ojuy ip.

— Paulo ġuwekap aco'i teyūku — io'e 1000 be sorarayū kukukat jewa'ōxikxikayū jojom.

— Paulo juy epejat — io'e jesorarayū be. — Epetojot cuy wuydopdopap'a be jewa'ōxikxik'ukayū be yaokaap puxim — io'e cebe ip.

Ya'ō daġ o'e ip sorarayū. O'tujowat ip jedopdopap'a be. Iġo'a be osunuy Paulo.

¹¹ Waram pimaat exima be wuykukukat o'jebapuk Paulo kay ya'ōmucan am. O'jekawēn ceweju.

— Paulo, a'ōcam cuy eġuy — wuykukukat o'e cebe—Paulo be. — Apēn cuk adi Jerusalēm ka watwat pe ēn omuwēnuwēn iap puxim Roma ka watwat pe dak omuwēnuwēn cuy eġuy — Jesus o'e Paulo be.

¹² Kabia buje Judeuyū'in o'je'awero jewawē ām apēn Paulo aceyaoka iam.

— Ga'a Paulo ayaoka — io'e ip. — Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak — io'e ip. — Yaoka'ūm pima juy Deus ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e ip jewewebe.

— Ga'a — io'e ip.

¹³ Imēn o'jekawēn ip jewewebe Deus etabutpe. 40 be osodop ip imēn o'e'e'iyū aġokatkatayū—Paulo aoka ojuyayū.

¹⁴ Imēn jewawē buje ip o'ju paīyū kukukayū kay, Judeuyū kukukayū kay dak.

— Deus etabutpe juk ocejekawēn — io'e ip. — Pūġ taġ ma ocaġuy — io'e ip. — “Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak,” i juk oce — io'e ip. — Imēnpuye Paulo juy epetomuwā ocewebe jekawēn ām ceweju — io'e ip.

¹⁵ — “Paulo juy eġudot ocekey—jewawēwē'ukayū yoboġayū kay,” i juy epe'e 1000 be sorarayū kukukat pe — io'e ip. — “Iwiwim oceju waram cekawēn co am,” i juy epe'e cebe — io'e ip. — “Cedaġ ocewebe waram cekawēn co am,” juy epe'e cebe — io'e ip. — Imēnpit Paulo jajēm ġu jġā. E daġ iwiwim oce'e yaoka am — io'e ip Paulo aoka ojuyayū paīyū kukukayū be—40 beayū o'e.

¹⁶ Imēnpit aġokatkat iboce osunuy—yaypan'isuat—Paulo ixīt'it. Apēn Paulo aoka ojuy ip iam o'jekūyjo.

Gebuje ixē yaypan'isuat o'ju Paulo kay imukūyjo am. Oōm sorarayū dopdopap'a be. Apēn cuk o'ya'ījojoiap o'ġuwēn Paulo be. ¹⁷ Paulo 100 be sorarayū kukukat o'tomuwā.

— Ite yaypan'isuat cuy etujowat 1000 be sorarayū kukukat kay, yawēġ muwēn pin cebe — io'e 100 be sorarayū kukukat pe.

¹⁸ Yaypan'isuat o'tujowat.

— Taomūnmūnat Paulo juk onomuwā ite yaypan'isuat tojon ekay — io'e. — Yawēġ muwēn pin ewebe — io'e 1000 be sorarayū kukukat pe—Cláudio Lísias pe.

¹⁹ Cláudio Lísias yaypan'isuat pu o'subuixik. Iba com o'tujowat jewēju. O'tujowat wara'acat xewi ixeyū be ya'ījoap puxim.

— Ajo-muwēn pin ēn owebe? — io'e.

20 — Judeuyũ o'jewawē — io'e. — Kuyaje je'e ewebe ip: “Paulo juy eġudot ocekey,” i — io'e. — “Kuyaje juy eġudot ocewebe waram cekawēn co am,” i je'e ip ewebe — io'e. 21 — Imēnpit emuġuykuku ojuy ip. Etabun ġu juy eġuy apēn je'e ip ewebe iap kay — io'e. — 40 aġokatkayũ ebitako be Paulo kapap wiwim. “Paulo aoka'ũm pima juy acejekōn ġu, acetikōn ġu dak,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — “Paulo aoka'ũm pima wuyekōn puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat wuywebe,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — Gasũ ma edeap wiwim ip — yaypan'isuat o'e Cláudio Lísias pe.

22 — Owebe eġuwēn iap cuy eġuwēn ġu wara'acat pe — io'e yaypan'isuat pe.

Yaypan'isuat o'ġuyipit tuk'a be.

23 Gebuje Cláudio Lísias xepxep 100 be sorarayũ kukukayũ o'tomuwã.

— 200 sorarayũ juy epeġuxipanat iju am Cesaréia ka kay — io'e cebe. — Iximadakpe juy epeju — io'e. — 70 cavalo akpi jejeayũ juy je'ju. 200 warara'acayũ dak je'ju sorarayũ—obukaka'uk co'iat kukayũ. 24 Cavalo dak epeġuxipan Paulo beam. Xipan cuy Paulo epetujowat Félix dopabe—wuyecuġap dopabe — io'e 100 be sorarayũ kukukayũ be.

25 Gebuje cartadup o'tupmubararak tupmuju am Félix mukũyjoaptum. Imēn e'em ibo dup:

26 Félix, ocecuġap ēn, i. Obutet Cláudio Lísias, i. A'ōbuyxiat oxe, i. Kato mujujum ōn ewebe ijudup pe, i. 27 Taomũnmũn aġokatkat mujujum ōn ewebe, i. Judeuyũ ixe o'jat, i. Yaoka ojuy ip, i. Ixe César ebekit iam omutaybin puje wesorarayũ eju oju cekay, i. Otujupa'um yaoka ojuy'iyũ xewi, i. 28 Wetaybin pin oġuy apēntak ite ikērēān o'e cebe ip iam, i. Imēnpuye ixe otujowat Judeuyũ kukukayũ dopabe—jewawēwē'ukayũ yoboġayũ dopabe, i. 29 “Ite aġokatkat wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn taġ ġu jekukum,” i juk o'e ip owebe, i. Imēnpit wuyeipi kukukat o'jomuymuy ġu. Cedaġ ġu wuywebe imuōm ām daomũnmũnap'a be, yaoka am tak, i. 30 Ibocewi ip omukũyjo Judeuyũ Paulo aoka ojuy iam, i. Imēnpuye ekay ōn Paulo mujujum, i. “Félix kay juy epeju Paulo awēġ mukērērēn ām,” i juk oce yawēġ mukērērēn ojuyayũ be, i. Bay'a, ewātaxipipem ġu juy eġuy, i. Imēn o'tupmubararak. O'tupũm sorarayũ be tup tujowat am Félix pe.

31 Gebuje sorarayũ Paulo o'tujowat Cesaréia ka be. O'tujowat ip apēn 1000 be sorarayũ kukukat o'e cebe ip iap taġ. O'ju ip cavalo akpi jeje. Īxima be ip o'ju. Īxima bun oeku ip cũġcũġ. Kuyaje dak cũġcũġ ma. Jay. Oajēm ip Antipátride ka be. 32 Ibocewi sorarayũ o'jepit Jerusalém ka kay—cavalo akpi jeje'ũmayũ.

Ibocewi cavalo akpi jejeayũ Paulo o'tujowat kabia buje. 33 Jay. Oajēm ip Cesaréia ka be. Iecuġap tuk'a kay o'ju ip—Félix duk'a kay. O'tupũm ip Félix pe—Cláudio Lísias emudupmubararaktup. Paulo dak o'ġũm cebe. 34 Félix o'tupcoco.

Tupco buje Félix o'jekawēn Paulo eju.

— Ajo-eipi wat ēn? — io'e.

— Cilícia eipi wat ōn — io'e.

35 — Awēġmukērērēnayũ ajēm puje jenomuwã ōn a'ļjo am — io'e Paulo be.

— Paulo epeġuōm Herodes tũyap'a be—ika kukukat tũyap'a be—yaboġat'a be — Félix o'e jesorarayũ be. O'tujuōm ip.

24

¹ Judeuyū Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn Félix pe. 5 xet kap puje paīyū kukukat oajēm iecuḡap kay—Félix kay. Cesaréia ka be oajēm. Ibutet Ananias i osunuy. Xepxep Judeuyū kukukayū dak oajēm ceweju. Ibimāmāat a'ōbuywatwat'ukat tak oajēm ceweju ip. Ibutet Tértulo i osunuy. Oajēm ip cekay. Paulo awēḡmukērērēn ām ip oajēm. ² Félix Paulo o'tojocat.

Paulo ajēm puje Tértulo Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērērēn Félix pe.

— Félix — io'e. — Ocecuḡap ēn. A'ōbuyxi jījā ēn — io'e. — Soat em ēn xipacan e'em ocewebeam. Etaybit cīcā wuyeipi kukan. Imēnpuye ocecokcok cīcā ekay. Ade kabia ka'ūmḡu nopaḡo soat wuyeipi daḡ ēn xipan ocekuḡ puye. Ēn idipan e'em ocewebeam. ³ A'ōbuyxi jījā ēn ocexe. Ocecokcok ēn soan e'em ocewebeam puye. ⁴ Imēnpitibun ḡu ocekawēn eweju. Imēnpuye eya'ōpicūḡ cīcā buk — io'e.

⁵ — Ocetaybit soat em ite aḡokatkat ocebadiipyū kaykayxi iam. Itē aḡokatkat soat kaka daḡ jekukum—jewaoka ojuyap mubapukpuḡ. Iwarum ma Judeuyū mutaybitbin. Itē Nazaré ka be tūibit kay itabucayū kukukat—Jesus kay itabucayū kukukat — io'e.

⁶ — Deus eju kawēnwēnap'a mubuyxi'ūm ojuy—yaboḡat'a mubuyxi'ūm ojuy — io'e napa ma. — Judeu'ūmat tujowat ojuy iḡo'a be — io'e napa ma. — Imēnpuye ocejat — io'e. — Oceya'ījo kajuk ocetaybit am ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ yukpiwat paxi iam, pām ḡuto ka'ūma ma iam — io'e.

⁷ — 1000 be sorarayū kukukat pit oajēm Paulo kay. Cláudio Lísias oajēm — io'e. — Puyxibut ḡu o'tujupa'um ocexewi — io'e. — “Félix kay juy epeju yawēḡ mukērērēn ām,” io'e Cláudio Lísias ocewebe. Imēnpuye ocajēm ekay — io'e Tértulo.

⁸ — Ēn tak cuy ecekawēn Paulo eju — io'e Félix pe. — Etaybit ece'e cedaḡ ma oceju Paulo awēḡ mukērērērēn iam — Tértulo o'e Félix pe.

⁹ — Tértulo icēmān e'em ewebe — soat warara'acayū Judeuyū dak o'e napa ma Félix pe. Soat ma ip imēn o'e.

¹⁰ Félix o'jepacūḡ Paulo kay ēn pukto ecede iape. Paulo o'jewedayo Félix pe.

— Ococok cīcā wewedayo am ewebe, ade koato ēn ocekawēn coco'ukat puye—Judeuyū ekawēn coco'ukat puye ibimāmāat ekawēn coco'ukat puye — io'e.

¹¹ — Kuy jījā ḡu oajēm Jerusalém ka kay—doze kabia bima ma — io'e. — Wajēm “Ēn xipat cīcā oxē” i'e am Deus pe. Ēn tak etaybit icēmān ōn e'em iam.

¹² Abu-a'ōxixiḡ a'ḡu oḡuy? Ka'ūma ma! Ka'ūma kaykay ma'ḡu oḡuy Deus eju kawēnwēnap'a be, Judeuyū e'aweroroap'a be — io'e. — Aḡoka daḡ tak ka'ūma kaykay ma'ḡu oḡuy — io'e. ¹³ — Imēneju wa'ōmukorēnrēnap mubapuk pa'ore cebe ip wukpiwat ḡu buye — io'e.

¹⁴ — Icēmān ōn e'em ewebe — io'e. — Wetabut Deus kay. Ixe kay dak ocedobuyū'ūm'ūm itabut osodop. Wetabut cekay apēn ḡasū o'e'e wuywebe iap taḡ. Judeuyū ḡaxīat ekawēn kay ḡu ip ḡebum. Kuyjeap ekawēn kay ma ip ḡebum. Gaxīat ekawēn cedaḡ ḡu cece ip. Wetabut Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup peat ekawēn kay. Wetabut soat Moisés pe wuyawēwēap ekawēn kay dak. ¹⁵ Wetabut wuye'ū buje waram ḡuto acejetait—xipacat mujurūḡrūḡ'ukayū, ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak iap kay. Obuxim iteyū Judeuyū dak itabut iboap kay — io'e.

¹⁶ — Apēn cedaḡ oxē iap taḡ ōn jekukum. Soan ōn e'em ikērēat kukap puxim Deus xe, ijodiacat xe dak. Deus itaybit wekuam, ijodiacat tak — io'e.

¹⁷ — Ade koato wūyat eipi daḡ ojekukuku. Gebuje ocepit oka kay. Kuy'ūm'ūm ma ocepit. Dinheiro ūm ām tadaybotbocayū be ocepit—Jerusalém

Gebuje Festo o'jepit Cesaréia ka kay. Pūḡpūḡ Judeuyū kukukayū o'ju ceweju. Jay. Oajēm ip Cesaréia ka be.

Kuyaje Festo Paulo o'tojocat. O'ju ibimāmāat ekawēn cocoap'a be. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Judeuyū kukukayū o'je'awero cexe—Jerusalém ka bewi oajēm'iaiyū.

⁷Yajēm puje Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn ip Jerusalém ka bewiayū.

— Paulo ikērē jījāān o'e — io'e ip napa ma. — Soat em ikērēat murūḡrūḡ'uk osunuy — io'e ip napa ma. Imēnpit icēmān oceju e'em iap mubapuk pa'ore o'e cebe ip.

⁸Gebuje Paulo o'jewedayo.

— Ikērēān oce ḡu — io'e. — Deus pe Judeuyū awēwēap ekawēn taḡ acā ōn jekukum. Deus eju kawēnwēnap'a ojomuymuy ḡu. Wuyeipi kukukat César dak ojomuymuy ḡu — io'e Paulo.

⁹Festo bit Judeuyū mucokcoḡ ojuy. Imēnpuye:

— Jerusalém ka be du eju pin? — io'e. — Jerusalém ka be du ixeyū be awēḡ mukērērēnap co pin oxe? — io'e Paulo be.

¹⁰ — Ap! — io'e. — Odaobu'u. Cūḡ'i oce ḡasū eyxe—César beam kapikipik'ukayū xe—Roma ka kukat ebekitkiyū xe — io'e. — Jerusalém ka be ḡu juy wawēḡ mukērērēnayū epeya'ījo—iyoce acā — io'e. — Ajom ḡu ikērēān oce Judeuyū be? Ka'ūma ma! Eyetaybit iboam. ¹¹Pūḡ em ma ikērēat oḡuḡē ibima acā kuka epe'e waokam. Eyxe cedaḡ waokam ip ibima, “Omujēm cuy ece,” i'ūmḡu kuka oce. Iteyū be wawēḡ mukērērēnap icēm'ūm pima bit, cedaḡ ḡu waram oūm ām cebe ip. César kay bit oju pin ixē be wawēḡ mukērērēnayū a'ījo am. Soat eipi kukukat kay bit oju pin — Paulo o'e Festo be.

¹²O'jekawēn jeweweju jewawēwē'ukayū eju Festo. O'jekawēn Paulo eju.

— “César kay bit oju pin ixē be wawēḡ mukērērēnayū a'ījo am,” i ēn e'em owebe. Imēnpuye César kay ōn jemuju — io'e Festo.

¹³⁻¹⁴Ibun'ūm pima wara'at eipi kukukat oajēm Cesaréia ka be. Ibutet Agripa i osunuy. Jetayxi eju oajēm. Itayxi butet Berenice i osunuy. Oajēm ip Festo jom. Ade kabia osodop ip iboce.

Gebuje Festo Paulo o'ḡuwēn Agripa be.

— Félix aḡokatkat taomūnmūn o'jepere iyoce—Paulo i ibutet — io'e. — O'jepere iecuḡam oōm puje — io'e.

¹⁵ — Ōn Jerusalém ka be bima paīyū kukukayū Paulo o'ḡuwēn owebe Judeuyū kukukayū dak. Paulo kay ḡu jījā ip. “Teku ikērē jījāat o'ḡujurūḡrūḡ ocewebe,” i adi o'e ip owebe napa ma. “Paulo cuy eyaokaat,” i adi o'e ip owebe — io'e. ¹⁶ — Ōn cuk oce cebe ip “Cedaḡ ḡu wuywebe imēn e am Roma ka be,” i, “Wara'acat awēḡ mukērērēn puje, ikērēat o'ḡujurūḡ'iat ekawēn cocom wuyju,” i. “Cekawēn cocom wuyju ixē aḡokatkat etabutpe, yawēḡmukērērēnayū etabutpe dak,” i adi oce cebe ip. “Soat ip jekawēnwēn jeweweju bima, cekawēn cocom wuyju,” i adi oce cebe ip. “Yawēḡmukērērēn'ibit jewedayo but,” i adi oce cebe ip — io'e Festo.

¹⁷Gebuje Judeuyū oajēm iyoce okay. Obu'u ḡu oḡuy ya'ījo am ip — io'e. — Kuyaje oju ibimāmāat ekawēn cocoap'a be. Paulo otojocat — io'e.

¹⁸Gebuje Paulo awēḡ o'yawēḡmukērērēn ip. Tūybe “Paulo ikērēat o'ḡujurūḡ César be,” i je'e ip owebe iān oce. ¹⁹Imēnpit “Ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu Paulo jekukum,” adi o'e ip owebe — io'e.

— Gebuje Jesus o'ḡuwēn ip owebe — io'e. — “Jesus'ūm oe'ū,” i adi o'e ip owebe — io'e Festo. — “Inaka waram o'jetait,” i adi o'e ip — io'e. — Judeuyū Paulo o'yawēḡmukērērēn iboap o'ḡuwēnuwēn puye. ²⁰Imēneju “Apēn xe'e kuka oce icēmān omukūyjo am,” i adi oce owebe ma. Paulo eju adi ocekawēn.

“Jerusalém ka be du eju pin?” i adi oce cebe. “Ibo ka be du awēḡmukērērēnayū oya'ījo?” i adi oce cebe — io'e. — “Ibo ka be du ocejekawēn eweju icēmān wetaybit am?” i adi oce cebe. ²¹ — Imēnpit Paulo adi o'e owebe: “Odaobu'u. César kay bit oju pin ixe be wawēḡ mukērērēnayū a'ījo am,” i. Imēnpuye ōn adi oce sorarayū be: “Taomūnmūnat cuy epejowiwi uk'a be,” i. “Guyjom oḡuju César kay ya'ījo am,” i adi oce — Festo o'e Agripa be.

²² Agripa o'jede Festo be.

— Ōn tak ixe aḡokatkat ekawēn co pin — Agripa o'e.

— Ha'a. Kuyaje juy eya'ījo — Festo o'e.

²³ Kuyaje Agripa oajēm ibimāmāat ekawēn cocoap'a kay Berenice eju. Oajēm ip jedoti dip cīcāat kuḡ—ipi kukukat toti kuḡ. Oajēm ip 1000 be sorarayū kukukayū eju. Warara'acayū eju dak ip oajēm—ya'ōbuyxiayū eju—Cesaréia ka watwat eju. Festo Paulo o'tojocat.

²⁴ Gebuje Festo o'jekawēn Agripa eju aweromayū etabutpe.

— Agripa — io'e. — Soat ocewejuayū dak — io'e. — Ak epe'e ite aḡokatkat kay — io'e. — Ōn Jerusalém ka be bima ade Judeuyū oajēm okay ite aḡokatkat muymuy am — io'e. — Oajēm ip ijoce dak imuymuy am. Soat em e'em ip: “Ite aḡokatkat cuy eyaokaat,” i. ²⁵ Oxe bit ka'ūma ma ikērēān o'e yaoka am — io'e.

— Gebuje Paulo adi o'e owebe: “César juy wawēḡ mukērērēnayū ya'ījo—wuyeipi kukukat,” i. Imēnpuye ijuju pin ōn César kay. ²⁶ Imēnpit apēn otupmubararak iam wetaybit ḡu César mukūyjoaptum. Wetaybit ḡu apēn ite o'e ikērēān iam tak — io'e.

— Paulo otojocat ewebe, Agripa — io'e. — Cūḡ'i ijoce exe. Ēn tak a'ōpicūḡ cuy eḡuy ya'ō kay. Ewebe cekawēn co buje, wetaybit oce tupmubararak am César mukūyjoaptum — io'e. ²⁷ — Apēnpuye Judeuyū ixe o'jomuymuy iap muwēn pa'ore owebe. Imēnpuye cedaḡ ḡu taomūnmūn imuju am César kay. Cedaḡ'ūm cīcā oxe — Festo o'e cebe ip.

26

¹ Gebuje Paulo o'jewedayo Agripa dopabe. Agripa koam o'jekawēn Paulo be.

— Ecededayo juy — io'e Paulo be.

Paulo o'jebueuru. O'jewedayo.

² — Agripa — io'e. — Ocededayo edopabe — io'e. — Wuyeipi kukukat ēn — io'e. — Judeuyū omuymuy jījā. Napa ma e'em ip. “Ikērēān cīcā o'e'e teku,” i. Ocokcok cīcā wawēḡmukērērēnayū a'ōmuypit am edopabe ³ etaybit cīcā Judeuyū babim puye, Judeuyū be jewa'ōxixikap ekawēn tak. Imēnpuye ekpiceḡēm ḡu juy wa'ījo am — io'e.

⁴⁻⁵ Bekin pi ma ōn adi ojekuku Fariseuyū etabucap kuḡ — io'e. — Fariseuyū jekukum Moisés pe wuyawēwēap ekawēn taḡ cīcā ma. Soat Judeuyū itaybit apēn ojekuku bekin pi ma iam, okapap ka be bima iam tak, Jerusalém ka be bima iam tak. Imuwēn pin pima iboap muwēn put ip ewebe, ade koato itaybit ip iboam puye — io'e.

⁶ — Gasū ēn wa'ījojom ijoce Deus waram ce'ū'ūayū ḡutait iap kay wetabut puye — io'e. — “Waram ce'ū'ūayū oḡutait,” io'e Deus kuyjeayū be. ⁷ Soat Judeuyū itabut Deus waram ce'ū'ūayū ḡutait iap kay—doze be tiwatwat — io'e. — Imēnpuye “Ka'ūma ma ejo'iat xipacat,” i'e'em ip Deus pe. Imēn e'em ip kabiam, ixima be dak. Agripa, Judeuyū ma wawēḡmukērērēn Deus waram ce'ū'ūayū ḡutiat iap kay wetabut puye — io'e. ⁸ — Apēnpuye eyetabut ḡu Deus waram ce'ū'ūayū ḡutait iap kay? — io'e ja'ījojomayū be.

9 — Kuy bima ikērēm cīcā Jesus kay itabucayū ojukukuk. Tūybe xipat cīcā owebe imēn ikuk am ip iān oce—Nazaré ka be tūibit ebekitkit kuk am. ¹⁰Xipan'ūm cīcā ip ojukukuk Jerusalém ka be bima. Ade itabucayū oġuōmōm daomūnmūnap'a be. Paīyū kukukayū a'ōbi ocece iboam. “Ayaoka juy ip,” i'e'em pima ip, ōn tak “Epeyaoka juy,” i oce. Ade em ipiat osupi'ajojoat cebe ip itabucap epereap ojuy. “Jesus Deus emunaē ġu,” i'e'e an ip cebe oġuy. ¹¹Imēn cuk adi ojekuku soat kaka daġ, soat Judeuyū e'aweroroap'a daġ tak—Deus eju kawēnwēnap'a daġ. Wetakoma jījā juk adi oġuy cekay ip. Imēnpuye tobatban ip oju wara'at ka kay. Ipiatpi'ajoan cebe ip oju taomūn ām tak — io'e.

¹² — Imēnpuye Damasco ka kay oju. Paīyū kukukayū a'ōbi oju. Ade itabucayū daomūnap ojuy oju. Apēn o'jebapuk owebe iap cuy oġuwēn ewebe, Agripa — Paulo o'e.

¹³ — Kabia yoboġat ojojoho kaxicuġ. Kabi kadiwi ojojoho. Kabiam cīcā o'e. Kaxie bodi ma isopsep o'e. Wakokoreren o'e kabia, owejuayū akokoreren tak. ¹⁴O'at ipi ju. Owejuayū dak o'at ipi ju — io'e.

— Gebuje kabi kadiwiat o'jekawēn oweju wa'ōm—Judeuyū a'ōm. “Saulo,” io'e. “Apēnpuye ēn ipiatpi'ajojoan owebe?” io'e. “Imēn e'em pima jumentobuxim ēn. Jumento jejorojorom jeiwat jemuju am jekpiokakam pima,” kabi kadiwiat adi o'e owebe.

¹⁵ — “Abu ēn, Kariwa?” i adi oce cebe.

— “Jesus ōn,” i adi o'e owebe. “Ēn ipiatpi'ajojoan owebe,” i adi o'e owebe. ¹⁶“E'āy,” i adi o'e owebe. “Cūġ'i eġuy edaocam,” io'e. “Ōn ma ocebapuk ekay enaē ām wekawēn muwēnuwēn'ukan,” i adi o'e owebe. “Ōn enaē ewebe apēn ġasū ejojoho iap muwēn ām wara'acat pe. Wara'at tak oġubapuk ewebe ġuyjom. Iboap tak cuy eġuwēnuwēn wara'acat pe,” i adi o'e owebe. “Omuwēnuwēn'ukan eġuy adeayū be. ¹⁷Ōn jekuk Judeuyū be aokaap puxim, Judeu'ūmayū be aokaap puxim tak,” i adi o'e owebe. “ġasū ōn jemuju Judeu'ūmayū be. Ōn jemuju ewebe cūġ ma ixeyū mutaybit am. ¹⁸Ōn jemuju cebe ip kabiok taġ cekup puxixim ip—kabia daġ ceku am acā ip—Deus bikuyap taġ acā. Ōn jemuju Satanás a'ō daġ cekup puxixim—Deus kay itabut am acā ip. Imēn e'e buje Deus ikērēat ju'uk cebewi ip. Deus pe o'taxiyojo'iaiyū eju jeedop ip okay itabut ip puye,” Jesus adi o'e owebe — Paulo o'e.

¹⁹ — Imēnpuye, Agripa — io'e. — Apēn kabi kadiwiat o'jekawēn owebe wexey jo'iat pe iap taġ ojekuku — io'e.

²⁰ — Gebuje kawēn idipat oġuwēnuwēn. Koam oġuwēnuwēn Damasco ka watwat pe. Jerusalém ka watwat pe dak oġuwēnuwēn, Judéia eipi watwat pe dak—soat pe. Judeuyū be oġuwēnuwēn, Judeu'ūmayū be dak. “Eyġuycūġcūġ cuy epesop ikērēat kuġ puye,” i adi ocece cebe ip. “Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere,” i. “Eyetabun cuy epesop Deus kay,” i. “Cedaġ cuy epekuku warara'acat pe itaybit am kuy ikērēat mujurūġrūġap o'jepere ip iam,” i adi ocece cebe ip. ²¹Imēnpuye Judeuyū obu Deus eju kawēnwēnap'a be. Waoka ojuy ip o'e. Deus pit obuywatwan osunuy — io'e.

²² — Jesus muwēnuwēn ōn ġasū soat pe ijodiacat pe—ya'ōbuyxiayū be, ka'ūmaayū be dak. Imuwēnuwēn ōn cebe ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup ekawēn taġ. Imuwēnuwēn ōn Moisés ekawēntup ekawēn taġ tak. Iwarum ġu imuwēnuwēn ōn. Cūġ ma imuwēnuwēn ōn. ²³Imēn e'em kuyatup:

Cristo juy ipiat supi'ajo wuydaxiyojo'ukan Deus emunaē, i. Je'ū juy, i. Ce'ū buje juy waram itait je'e, i. Ixe koapat je'e wuy'in waram itait, i. Wuyju

waram acejetait Cristo o'jetait waram puye, i. Iboap icēmān, i. Cristo iboap o'ḡuwēn Judeuyū be, Judeu'ūmayū be dak, i.

Imēn e'em kuyatup — Paulo o'e Festo be.

²⁴ Paulo imēn jewedayo buje, Festo o'jewāwā:

— Paulo, adaodao! — io'e napa ma. — Adaodao ēn tupcocom cīcā buye — io'e napa ma.

²⁵ — Ka'ūma! Wadaodao ḡu, Festo — io'e. — Waḡuysat ma ōn. Icēmān ōn e'em ewebe — io'e.

²⁶ Gebuje Paulo o'jekawēn ipi kukukat eju—Agripa eju.

— Agripa, wa'ōcam ōn jewejom exe — io'e. — Etaybit icēmān ōn e'em iam. Soat oḡuwēn Festo be iam kuy etaybit. Soat iboap o'jebapuk adeayū etabutpe — io'e. — Iba'arēm ḡu o'jebapuk — io'e. ²⁷ — Agripa — io'e. — Etabut tu Deus a'ōbi cekawēn muwēnuwēn'ukayū ekawēn kay? Wetaybit kuy etabut iam — io'e.

²⁸ — Tūybe dao ma Cristo kay oḡutabun iān purut ēn — Agripa o'e Paulo be.

²⁹ — Xipat kuka o'e dao ma etabut am, dao'ūm pima dak — io'e. — Xipat cīcā kuka o'e soat eyju Cristo kay eyetabut am—ēn, soat wekawēn cocomayū dak — io'e. — Xipat kuka o'e eyju obuxim an. Xipat kuka o'e obuxim eyetabut pima. Obamūnmūnap puxim eybamūnmūn pima bit xipat ḡu kuka o'e — Paulo o'e.

³⁰ Iecuḡap Agripa o'jēm ibocewi. Festo dak o'jēm, Berenice dak, soat cewejuayū dak. ³¹ Kawēnwēn ma o'jēm ip.

— Ite aḡokatkat xipat — io'e ip jewewebe. — Wuyxe bit ka'ūma ma o'e ikērēān. Cūḡ ḡu wuyxe taomūn ām, yaoka am tak — io'e ip.

³² — “César juy wawēḡmukērērēnayū ya'ījo,” i juk o'e'ūm pima, kajuk oḡujēmat daomūnmūnap'a bewi — Agripa o'e Festo be.

27

¹ Paulo muju ap ojuy ip Roma ka kay Festo, Agripa dak. Kobexixi daḡ ip o'ḡuju Roma ka kay—Itália eipi beatka kay.

Gebuje Paulo o'ḡūm ip 100 be sorarayū kukukat pe, wara'acayū taomūnmūnayū dak. 100 be sorarayū kukukat putet Júlio i osunuy. Cesorarayū ijop eipi kukukat esorarayū osodop—César esorarayū. Ōn tak oju Paulo eju.

Imēn oceju Roma ka kay. Aristarco eju oceju—Macedônia eipi bewiat eju—Tessalônica ka bewiat eju. ² Kobexixi be oceōm. Ixe kobexixi Adramítio ka ebikopap pewiat osunuy. Soat Ásia eipi ebikopap taḡ cum. Purewuh. Ocejēm Cesaréia ka bewi. Tiboḡ cīcāati oacetimudek.

³ Kuyaje ocajēm Sidom ka be. Jay. Júlio xipan cīcā Paulo o'jukuk. Paulo iju pi ḡu o'e jebureyū jom. Paulo bureyū iju pi ḡu o'e Paulo buywat am.

⁴ Ibocewi waram oceju. Purewuh. Tiboḡ cīcāati mudekdeḡ oceku. Kabido o'subidoajēm ocedopa bewi. Imēnpuye tip'aweroroboḡ kay oceju wuyba'ūḡat kadi. Tip'aweroro butet Chipre i osunuy. ⁵ Totek. Tiboḡ cīcāati oacetimudek. Cilícia eipi weḡūn ocekap, Panfília eipi weḡūn tak. Jay. Mirra ka be ocajēm Lícia eipi beatka be. Ibo ka be bima ocekap koapat pewi kobexixi bewi. ⁶ 100 be sorarayū kukukat wara'at o'tobuxik kobexixi. Ixe kobexixi Alexandria ka ebikopap pewiat osunuy. Cum Itália eipi kay. Poroḡ. Oceōm ixe kobexixi be waram oceju am. ⁷ Pūḡ kabia ḡu daodaodao ḡu oceju. Pa'orem cīcā Cnido ebikopap pe ocejemūḡ. Mūḡ.

Oooh. Kabidoxixi o'subido'at ocedopa bewi. Iba'ore o'e ocewebe oceju pinap taḡ kabidoxixi ocewap puye. Imēnpuye oceju tip'aweroro tēḡ ma. Tip'aweroro butet Creta i osunuy.

Iboce kabidoxixi'ũmġu o'e—kabido'it ma o'e. Purewuh. Salmona eipi tēġ ma oceju. ⁸ Pa'orem cĭcā oceju Creta eipi tēġ ma.

Ibocewi ocejemũġ ebikopap pe—Creta eipi be. Jay. Ebikopap putet Bons Portos i osunuy. Ikaboġatka tēġ ma osunuy—Laséia ka tēġ ma. ⁹ Ibun cĭcā ocesop ibo ka be. Judeuyũ epeta kuy o'kap Deus xe jemuisusunap epeta. Imēnpuye oceku pi oce'e kobexixi daġ. Kabidoxixi oeku kabiam, muba'atxiri dak.

Gebuje Paulo o'jekawēn kobexixi beayũ eju.

¹⁰ — Obureyũ — io'e. — Tiboġ cĭcāati daġ wuyju buje iba'ore jġjā kuka o'e wuywebe. Wuyju buje bit soat wuybubut kuka oakōm, soat kobexixi beat tak — io'e. — Kobexixi dak kuka o'jepiriġ. Wuyju dak kuka aje'ũ — io'e.

¹¹ Imēnpit 100 be sorarayũ kukukat Paulo a'ō kay ġu o'e—kobexixi iwat a'ō kay acā, kobexixi mujuju'ukat a'ō kay dak.

Kobexixi iwat a'ō kay o'e kobexixi mujuju'ukat a'ō kay dak. ¹² Ocesopiat ebikopap xipat ġu osunuy ihi bun ocedop am kabidoxixi buye, muba'atxiri buye dak. Soat warara'acayũ iju pin ibocewi. Wara'at ebikopap pe ajēm ojuy warara'acayũ—Fenice ka ebikopap pe. Ibo ka dak Creta eipi be osunuy. Kabidoxixi ġu ajēmjēm'uk Fenice ebikopap pe—kaxie tajoreġatpido acā. Imēneju iboce ihi mukap ojuy ip.

— Fenice ebikopap pe juy aju — io'e ip. — Kabido'ũm puje juy aju — io'e ip.

¹³ Kaxietajoreġatpido o'subidoajēm—ibidodipat. Kabido ibidoboġ ġu o'e—ibido'it ma. O'subidoajēm ocenomujuwi. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Kabido ibidodip ġasũ — io'e ip. — Ga'a aju — io'e ip. — Kabido juy wuydujowat wuyjupinap taġ — io'e ip.

Kobexixi muycũcũap o'ġuyu ip—ipoxiat, icaat muġēġē. Kabido xipan ocedujowatwan o'e. Oceju tiwābũ etako daġ—Creta eipi etako daġ.

¹⁴ Guyjomsũm kabidoxixi o'subidoajēm ocekey. Oooxxx'i. O'subidoajēm ocedopa bewi jġjā. O'subidoajēm kapurũġ kadiwi—Creta eipi kadiwi.

¹⁵ O'subidoajēm kobexixi kay. Ixe kabido butet Nordeste i osunuy. O'subidoajēm ocedopa bewi jġjā. Iba'ore o'e kobexixi mukorērēn ām kabidoxixi dopabe. Imēnpuye ocebu'un kobexixi mukorērēn ām. Kabido kobexixi o'tujowat. ¹⁶ Oceju wara'at tip'aweroro biōġ kay. Tip'aweroro butet Cauda i osunuy. Kabidoxixi'ũmġu o'e iboce—kabido'it ma. ¹⁷ Kobe yopĭcat kuġ tak ocesop. Kururuġ oeku kobexixi nomuju. Pa'orem kobe yopĭcat oceġuyu idibi bewi. Oceġuyu kobexixi be.

Ibocewi kobexixi be kapikpik'ukayũ correntebu o'subumukirik kobexixi koreren—ibuboġatpu. O'subumukirik ip kobexixi ewekaap puxim.

— Ka'oririt ijoce ma opop Líbia eipi — io'e ip. — Pipim kobexixi kakam iboce! — io'e ip.

Iparara o'e ip ka'oririt pe kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye kobexixi mujujuap epaġo o'ġukop ip kapurũġ kay, kabidoxixi be kobexixi mujuap puxim. Kabidoxixi kobexixi o'ġuju ijuap taġ. Ocekat. Xet. Ocexet iboce.

¹⁸ Kuyaje tarekrek o'joxikxik ip idibi be—kobexixi be tujowat ojuyap. O'joxikxik ip kobexixi poxi mu'ũm ām. O'joxikxik ip tipodoyat ocedekudekun cĭcā buye. Ocekat. Xet. Ocexet iboce.

¹⁹ Kuyajebusu kobexixi be kapikpik'ukayũ kobexixi beat o'joxik ipoxiat. Jebum ip o'joxik. Xet. Xet. Xet. Xet.

²⁰ Ade kabia oceju kaxi jojom ġu, kasopta dak, kabidoxixi buye. Ocededax-ijo ba'ore. ²¹ Ade kabia ocejekōnkōn ġu.

Gebuje Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Oburereyū — io'e. — Eyju juk adi wa'ō kay ġu epesop. Creta ka be bima juk wa'ō kay ġu epesop. Creta ka bewi wuyjuap ġu.

— Wuyjēm'ūm pima kajuk te'e ma soat tarekrek aġupa'ūm ġu, xipat kajuk wuywebe dak — io'e.

²² — Gasū bit eya'ōcam cuy epesop — io'e. — Kobexixi juy jepiriġ. Ka'ūma ma wuy'in pit jeap — io'e.

²³ — Koapat exima Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk okay — io'e. — Deus ixē o'ġudot okay. Ixē Deus okukukat. Ixē Deus ebekit ōn. Cekawēn tojotjot'ukat o'jekawēn oweju.

²⁴ — “Paulo, epararam ġu juy eġuy,” io'e owebe — io'e Paulo. “Ajēm cuy César kay—Roma ka kukukat kay,” io'e. “Ōn aġ ekay, ewejuacat kay dak eye'ūap puxim, ēn cuk imēn ejoojuy oxewi buye,” io'e. “Deus je'e ewebeam apēn cuk ejoojuy cexewi iap taġ,” Deus ekawēn tojotjot'ukat o'e owebe — io'e Paulo.

²⁵ — Imēnpuye, eya'ōcam cuy epesop, oburereyū — io'e. — Deus kay wetabut. Apēn je'bapuk wuywebe iap o'ġuwēn owebe Deus imēn ebapuk awap. Imēn je'bapuk. ²⁶ Imēnpit pipim cuy acejemūġ tip'aweroro be — Paulo o'e kobexixi beayū be.

²⁷ Xepxep semana kap puje:

— Kapurūġ kay aco'i ajēmjēm oceju — io'e kobexixi be kapikpik'ukayū.

Uhum oceju jekukum iximadakpe tibog cīcāati daġ. Tibog cīcāati butet Mediterrāneodi i osunuy. ²⁸ Imēnpuye o'tibimuweġūn ip tibimuweġūnām. Tibiraat 36 metros o'e. Bosusu oceju. Waram o'tibimuweġūn ip. Tibiraat 27 metros o'e—tibira ġūn ma.

²⁹ Iparara o'e ip wita'a be kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye ebadipdip kobexixi muycūcūap o'ġuakōm ip. O'ġuakōm ip kobexixi ukpu bewi kobexixi muycū ām. O'jecū. Cucum ġu o'e ġasū—iwiwim acā. Kabia pin cīcā o'e ip.

³⁰ Gebuje kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi bewi jenapōn ojuy. Kobe'it'it o'ġukop ip tibog cīcāati be jewexe kobexixi muycūcūap muakōmkōm pima.

— Kobexixi muycūcūap muakōmkōm oceju — io'e ip napa ma ocewebe.

³¹ Imēnpit kobexixi bewi jenapōn ojuy ip. Paulo o'jekawēn l00 be sorarayū kukukat pe—wara'acat sorarayū be dak.

— Ixeyū kobexixi be kapikpik'ukayū watwat puje wuyewedaxijo ba'ore ace'e — io'e.

³² Imēnpuye sorarayū kobe'it'it ekabobu o'subudakat. Kobe'it'it o'at idibi be. Uhum o'jewede kobexixi xewi.

³³ Kabia isum Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Epeyekōn ġasū bit — io'e. — 14 kabia eyaġuybabi'ūm'ūm epeku. Jekōnkōn ġu epeku — io'e. ³⁴ Epeyekōn cuy eybaca am — io'e. — Eyaġuybabi'ūm'ūm ġu juy epsop — io'e. — Ka'ūma ma wuy'in je'ū — io'e.

³⁵ Paulo pāo'a o'yabu. O'jekawēn Deus eju pāo'a kuġ puye. Soat etabun o'jekawēn ceweju.

— Bay xipat cīcā ēn — io'e cebe.

O'yadakat. O'ya'o. ³⁶ Imēneju soat ip waram o'ya'ōcam—kobexixi beayū.

³⁷ Soat ip o'jekōn. Ade jġā ocesop kobexixi be. 276 be ocesop.

³⁸ Ibegbeġ puje kobexixi be kapikpik'ukayū tarekrektata o'taxikxik ip idibi be—badī o'tadop'iata—trigoda. O'taxikxik ip kobexixi poxi mu'ūm ām. Jepiriġap puxim ip o'taxikxik.

³⁹ Kabia buje tinebabaat o'tobuxik ip kobexixi be kapikpik'ukayū. Tinebabaat kay oceju. Itaybit ġu o'e ip apoceat ipi iam. Ka'oririt ixetinebabaat pe osodop. Adeġu wita'a o'yadop iboce. Kobexixi muymūġ ojuy ip iboce. ⁴⁰ Imēnpuye kobexixi muycūcūapu o'subudakat ip. O'subudakat ip tinebabaat xe bima. Pilatokukatpu o'subumurore ip. Kobexixi mujujuap epaġo o'ġupaya ip kabido at am. Kobexixi o'ju ka'oririt kay.

⁴¹ Imēnpit kabido kobexixi o'ġuyjayjay tibacaat ewebotbocap kay. Iboce kobexixi'a o'jeaece. O'jecuġ. Iju ba'ore o'e. Kobexixi ukpu o'jekpuewekap. Tipodoyat paca ma o'yukpumuweka. Imēn kobexixi o'jepiriġ.

⁴² Sorarayū taomūnmūnayū aoka ojuy dokdoġ jenapōnap puxim kapurūġ kay. ⁴³ Imēnpit 100 be sorarayū kukukat ibu'u o'e Paulo e'ū ām. Taomūnmūnayū oyaokaat ġu sorarayū be.

— Kapurūġ kay epeyedok! — io'e taomūnmūnāyū be. — Epakōm! — io'e 100 be sorarayū kukukat itaybit jedoġayū be.

⁴⁴ — Kobexixi baġbaġ epejat! — io'e. — Kapurūġ kay juy epeju ip com! — io'e itaybit'ūm jedoġayū be.

Imēneju soat ocejeu kapurūġ pe.

28

¹ Tip'aweroro kay ocajēm. Iboce bima ocetaybit ocesop tip puten. Tip putet Malta i osunuy.

² Tip'aweroro watwat oajēm ocejay. Ocedobede ip. Xipan cīcā ip ocekuk. Daxa o'ġusop ip ocewewe am kajuk kukuġ puye, muba'at oeku buye dak.

³ Paulo daxadaypa o'taypabu. O'jomōġ daxa be.

Gebuje puybu o'jēm daxadaypa diotpewi. Paulo o'subua. Tore iān oeku Paulo bu eju. ⁴ Iboceayū puybu o'subujojo tore iān Paulo bu eju. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Wuyjuyū aokaka'ukat aco'i teku — io'e ip te'e ma. — Tiboġ cīcāati be oe'ū ġu. Puybu nuy pibun pit je'ū ikērēat o'ġujurūġ puye — io'e ip te'e ma jewewebe.

⁵ Imēnpit buġ'i o'subuxik. Paulo o'subumuy'at daxa be. Iboceayū itabēġbēġ o'e ip Paulo jojom. ⁶ Ibu ehuap wiwim o'e ip, ce'ūap wiwim tak. Ibut ma iwiwim osodop ip Paulo jojom. Imēnpit Paulo bu o'jebuehu ġu. Oe'ū ġu dak. Xipat ma osunuy. Imēnpuye o'jeaġuymuwarurun ip Paulo kay.

— Wuyjuyū ġu teku—deus ma! — io'e ip napa ma jewewebe.

⁷ Gebuje Públjo ocenomuwā jeduk'a kay. Públjo Malta eipi kukukat osunuy. Ixe ka oceweweweap tēġ o'sukadop. Oceju cekay. Iboce ocesop ebapūġ kabia. Xipan cīcā ocekuk. Ocexan o'ġūm ocewebe, soat ocemukuypinput tak.

⁸ Paulo o'ju Públjo ebay kay. Iwātaxipi osunuy. Ipa'i osunuy, yukpidi dak. Paulo o'jekawēn Deus eju Públjo ebay beam. Jebu o'subumōġ cebe. O'ġu'ada. Xipat o'e.

⁹ Ce'adaap awēġ tobuxik puje, ade iwātaxipipiyū o'ju ip Paulo kay. Jay. Oajēm ip. Ixeyū dak o'ġu'ada'ada Paulo. Xipat ip o'e. ¹⁰ Imēnpuye ade ip jebutut o'ġūm ocewebe “Eyju xipat ocexe” i'e am ocewebe. Kobexixi be ōm ojuy bima ocemukaypinput o'jomōġ ip kobexixi be. Purewuh. Ocejēm tip'aweroro bewi.

¹¹ Ebapūġ kaxi kap puje oceju Roma ka kay. Ocejēm Malta eipi bewi. Wara'at taġ ocejēm kobexixi daġ. Ixe kobexixi Malta ebikopap pe osodop ihi bun. Ixe kobexixi Alexandria ebikopap pewiat osunuy. Kobexixi butet deusyū xepxem ikap'ibiyū i osunuy. ¹² Mūġ. Ocejemūġ Siracusa ebikopap pe. Iboce ocesop ebapūġ kabia.

¹³ Ibocewi tiwābu daḡ oceju. Mūḡ. Ocejemūḡ Régio ebikopap pe. Kabido o'subidoajēm kaxietajoreḡat kadiwi kuyaje. Purewuh. Waram ocejēm ibocewi. Pozuoli ebikopap pe ocejemūḡ xepxep kabia kap puje. Jay. Kapurūḡ pe ocejeu ibocewi. ¹⁴ Jesus ebikitkit ocetobuxik. 7 xet ocesop ixeyū xe.

Purewuh. Ibocewi kapurūḡ taḡ oceju. Roma ka kay oceju e daḡ. ¹⁵ Jesus ebekitkit Pauloyū e daḡ ajēmap awēḡ o'yawēḡtobuxik Roma ka watwat. Imēnpuye o'jēm ip ebidase ocedopabijuk am. Ocedopabijuk ip oceju Roma ka wuy'ūm'ūm pima. Ocedopabijuk ip Praça de Ápio ka be, Três Tavernas ka be dak. Paulo icokcok cīcā o'e ixeyū jo buje.

— Bay, xipan cīcā ēn ocekuḡ — io'e Deus pe. ¹⁶ Imēn ocajēm Roma ka be.

Gebuje 100 be sorarayū kukukat Paulo o'ḡūm 1000 be sorarayū kukukat pe. Ixe Paulo o'ḡuju daomūnmūnap'a be ḡu—uk'a be acā. Jaḡepūḡ ma osunuy uk'a be. Imēnpit pūḡ sorara ceweju osunuy soat em. Xet. Xet. Xet. Ebaḡūḡ xet o'kap.

¹⁷ Gebuje Paulo Judeuyū kukukayū o'tojocat jewekay Roma ka beayū.

Ce'awero buje Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Oburereyū — io'e. — Cedaḡ cuk adi ojekukuku. Deus pe ocemukūyjojoap ekawēn taḡ cuk adi ojekukuku, aypapayū'ūm'ūm ekawēn taḡ tak. Ixeyū ekawēn ojomuymuy ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Imēnpit Judeuyū obu Jerusalēm ka be. Oūm ip César ebekitkit pe. César ebekitkit o'jekawēn oweju. Ixeyū xe ikērēat oḡujurūḡ ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Cūḡ ḡu ixeyū xe odaomūn ām, waoka am tak — io'e cebe ip.

¹⁸ — César ebekitkit ma omujēm ojuy daomūnmūnap'a bewi. ¹⁹ Judeuyū bit ibu'u jījā osodop omujēm ām yabewi. Imēnpit “Judeuyū yukpiwat,” i'ūmḡu adi oce. “César wawēḡmukērēnayū ya'ījo,” i acā adi oce. ²⁰ Imēnpuye ōn eymudocat ijoce owebe eyjo am, eyweju jekawēn ām tak — io'e.

— Kuy bi ma wuydaxijo am Deus emunaē ajēmap wiwim Judeuyū. Ixe kay wetabut—Jesus kay. Imēnpuye obamūnmūn oce correntebum — Paulo o'e Judeuyū kukukayū be.

²¹ — Judéia eipi watwat cartadup o'tupmudot ḡu ocekap—apēn Paulo e'em iaptup — io'e ip Paulo be. ²² — Ijoce oajēmjēm'iyū dak “Paulo ikērēat o'ḡujurūḡ,” i juk o'e ḡu ip ocewebe—Judeuyū — io'e ip. — Imēnpit ekawēn co pin cīcā oceju. Soat ka daḡayū Jesus kay itabucayū muymuy. Imēnpuye etabucam cuy ocemukūyjo — io'e ip Paulo be.

²³ Imēnpuye kabia o'ḡuweḡūn ip waram Paulo ekawēn co am.

Gebuje ade Judeuyū o'je'awero ip Paulo nuyap'a be ixe kabia. Kabia'isum Paulo apēn Deus soat kukukan o'e iap o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Kabi'isum piap imuwēnuwēn osunuy. Oikat imuwēnwēn.

— Jesus ma Deus emunaē — io'e cebe ip. — Deus Jesus ma o'taē soat ipi daḡat taxijo am — io'e. — Ixe muwēḡaptup Moisés emudupmubararaktup, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup tak — io'e. — Jesus ma Deus emunaē — io'e.

²⁴ Xepxep ixeyū'in Paulo a'ō kay o'e. Itabut ip o'e Jesus kay. Warara'acayū bit itabut ḡu o'e. ²⁵ Wara'at taḡtaḡtaḡ ma jewaḡuyḡuy o'e ip.

Ade ixeyū'in Paulo a'ō kay ḡu ip o'e. O'āy ip jeduk'a be jepit ojuy. Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Kuyje Isaías icēmān o'e wuydobuyū'ūmūm pe — io'e. — Iboam Isaías o'e Deus biōḡbuk a'ōbi. Imēn e'em ixe emudupmubararaktup:

²⁶ “Eju juy ixeyū wuyjuyū kay,” io'e Deus owebe, i. Imēn ece cebe ip: “Deus e'em: ‘Jekūyjojom cīcā eyju. Imēnpit eyetaybit ḡu. Jeakaḡ cīcā eyju. Ijojom eyju. Imēnpit iba'arēm cīcā eyxe,’ i.” ²⁷ “Imēn ece cebe ip,”

io'e Deus owebe, i. “Ixeyũ wuyjuyũ itabut ġu, ibu'u ip jetabut am puye. Ya'õpicũġcũġ ġu ip wa'õ kay jekũyjopin'ũm puye,” io'e. “Ibu'u ip kawẽn icẽmat co am ibu'u ip jetabut am puye,” io'e. “Ibu'u ip ikẽrẽat mujurũġrũġap epere am Deus pe ikẽrẽat uk am cebewi,” io'e, i.

Imẽn e'em Isaías emudupmubararaktup—Deus ekawẽntup — Paulo o'e.

²⁸ — Oburereyũ — io'e Paulo Judeuyũ be. — Eyetaybin cuy epe'e iboap ekawẽn! Gasũ bit Judeu'ũmayũ be juy kawẽn idipat oceġuwẽn. “Deus jeydaxijo,” i oce'e cebe ip. Ixeyũ bit xipan ya'ĩjo. Deus ixeyũ acã idaxijo — io'e Judeuyũ be.

²⁹ Imẽnēju Judeuyũ o'jẽm Paulo xewi. Jewa'õxikxiġ cĩcã jeweweju ip o'jẽm.

³⁰ Paulo kawẽn idipat o'ġuwẽnuwẽn Roma ka watwat pe. Xepxep koato Roma ka be osunuy. Ixe ma jedinheiro o'ġũmġũm uk'a be jenuyapteim. Ickokok o'e warara'acayũ ajẽm puje jejo am.

³¹ — Deus soat tiwatwat kukukan je'e — io'e cebe ip.

Cũġ ma ip o'ġutaybitbin. Wuykukukat Jesus Cristo o'ġuwẽnuwẽn cebe ip. Ka'ũma ma ixe o'ġuymũġ kawẽn idipat muwẽnap puxim. Soat pe wuykukukat Jesus Cristo ekawẽn o'ġuwẽnuwẽn.

PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP ROMA KA WATWAT BEAPTUP

¹ Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Roma ka watwat peaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo beam kapikipik'ukat òn. Jesus Cristo emumuju òn. Deus cuk onaë.

— Wa'òbi omuwënuwën cuy eğuy soat ka watwat pe — i juk o'e owebe. — Kawën idipat acã juy eğuwënuwën — i juk o'e owebe.

²— Kawën idipat oğuwëğat soat pe ipi dağacat pe — io'e Deus kuyje. Kawën idipat muwënuwën osodop ip cekawën muwënuwën'ukayũ. Iboap ekawën tak ibararak opop Deus ekawëntup pe. Wara'at ekawën podi ma iboap ekawën kawën idip. Ka'ũmğu xipat'ũmat iboap ekawën'in. ³ Iboap ekawën co buje wuyetaybit abu Deus ipot iam. Ixe ipot wuykukukat—Jesus Cristo. Deus ipot ijodian o'e. Davi naxeğebit osunuy—Judeuyũ kukukat naxeğebit. ⁴ Ixe Jesus Deus co'i osunuy. Imën ikërëat o'jukuk ğu ipi ju bima—pũğ em tak ka'ũma. Deus ja'òbacaan jekpot o'ğutait ce'ũap tomukadi. O'ğutait teku okpot iam wuymutaybit am, teku soat podi ma ya'òbaca iam wuymutaybit am tak. Ixe Jesus Cristo wuykukukat. ⁵ Ixe xipan okuğ. Ixe dak cuk onaë kawën idipat muwën ãm soat kaka dağ. Ixe emumuju òn. Imënpuye soat ka dağayũ'in itabut je'e Cristo kay—pũğpũğpũğ. Cristo ekawën kay kũyjobit je'e ip. Ibuyxin ip Cristo jukuk. ⁶ Eyju dak Deus cuk eynaë, Roma ka watwat. Jesus Cristo kadiayũm cuk eynaë. Gasũ bit ixe kadiayũm epesop.

⁷ Imëneju cartadup mubarararağ òn soat peaptum eywebeaptum, Roma ka watwat. Deus xe eykukpin cĩcã. Ixe juk eynaë jebekitkiyũm.

— Bay, xipan cuy Roma ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak, wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁸ Roma ka watwat itabut cĩcã Jesus Cristo kay iap awëğ o'yawëğtobuxik ip soat ka watwat. Imënpuye ocokcok cĩcã eykay. Imënpuye:

— Bay, ěn xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe.

⁹ Deus itaybit soat kabia òn ğebum eykay iam. Kapikipiğ cĩcã òn Deus peam ocokcok cekay buye. Kawën idipat muwënuwën òn soat kaka dağ. Ixe ipot ekawën muwënuwën òn. ¹⁰⁻¹¹ Eyjo pin cĩcã oce. Deus biðğbuk omutaybitbin iam eymukũyjo pin cĩcã òn. Ibiðğbuk a'òbi eya'òmucan ojuy òn biğ ma eyetabut am Jesus kay. Imëneju:

— Roma ka watwat com cuy omujum ece — i òn e'em cebe. — Ebikuy bima juy omujum ece — i òn e'em cebe.

Soat em imën òn e'em Deus eju kawënwën pima. ¹² Òn acã ğu jeya'òmucan eywebe biğ ma eyetabut am. Jewewa'òmucanucan pit acesop biğ ma wuyetabut am cekay. Biğ ma eyetabut epe'e wetabucap co buje. Òn tak biğ ma wetabut oce eyetabucap co buje.

¹³ Okitpitpiyũ, soat em cuk adi cu ojuy oğuy eykay. Iboam eymukũyjo pin òn. Imënpit soat em omuju'ũm'ũm osunuy. Eywebe Deus ekawën muwën pin cuk adi oğuy biğ ma eyetabut am Jesus kay apën eybadipyũ oitabun iap co'i—Judeu'ũmayũ oitabun iap co'i.

¹⁴— Omuwënuwën cuy eğuy soat kaka dağayũ be — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

Imënpuye Cristo juy oğuwënuwën soat pe—cewağõnayũ be, cewağõn'ũmayũ be dak. Deus ekawën cuy oğuwënuwën itaybicayũ be, itaybit'ũmayũ be

dak. ¹⁵ Imēnpuye obicokcok cīcā kawēn idipat muwēn ām eywebe, Roma ka watwat.

¹⁶ Deus ja'ōbacaan kawēn idipat kay itabucayū daxijojom. Koap Judeuyū daxijojom itabut puje ip. Judeu'ūmayū dak taxijojom itabut puje ip. Imēneju obisūsūn ġu kawēn idipat muwēn ām soat ka watwat pe—obicokcok cīcā ma.

¹⁷ Kawēn idipat co buje, wuyetaybit apēn Deus wuymucūġucūġ iam.

— Jesus Cristo kay itabucayū acā cūġ ma oxe — i'e'em Deus. Soat kabia: — Biġ ma itabut ip cekay — i'e'em Deus.

Imēn e'em Deus ekawēntup: — Deus emumucūġyū soat em itait jeedop ip Deus xe itabut ip puye, — i.

¹⁸ Deus kabi be omuy. Ixe itakoma jījā jekay'ūmayū kay, ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kay. Ibu'u jījā ip Deus ekawēn co am—kawēn icēmat co am, ikērēat mujurūġrūġ ojuy jījā ip puye. Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kawēn idipat muwēnap muba'oreren tak ip ibu'u warara'acayū dak itabut am ibuye.

¹⁹ Deus kuy apēn ixe e'em iam o'ġutaybin ijodiacat. Imēn apēn Deus e'em iam itaybit put cebe ip. Inaka cekay ġu jījā ip. Imēnpuye Deus ipiatpi'ajojoan cebe ip. ²⁰ Deus ma ijo ba'ore wuywebe. Ixe bit soat o'ġugē ipi daġacat. Ixe emumugē jo buje, wuyetaybit soat podi ma Deus ya'ōbaca iam—ya'ōbacaap i'ūm ġu iam. Wuyetaybit tak ixe acā Deusat iam. Kuyje itaybit osodop ip iboam ipi daġacayū. Imēnpuye “Deus kake iap iba'arēm wuyxe” i'e ba'ore cebe ip. ²¹ Itaybit ma'ġu ip Deus kake iam. Imēnpit ibuyxim ġu ip ikuġ.

— Ēn acā Deusat — i'e'em ġu ip. — Ēn xipat cīcā — i'e'em ġu ip Deus pe. Cūġ'ūma jewaġuyġuy ip. Kabiok taġ jekuku'ukat itaybit ġu poma oju iam. Imēnpuxim itaybit'ūma jewaġuyġuy ip. Yaġuy'ūm ip.

²² — Ocetaybit cīcā ma oceju bit — i te'e ma e'em ip.

Deus xe bit itaybit ġu jījā ip. ²³ Imēnpit Deus acā je'ū ġu. Soat em itait nuynuy. Ixeyū bit ibu'u jījā ibuyxim Deus kuk am, ijo ba'ore buye. Imēneju ijodiat co'iat muġēġēm ip wita'am, im tak, ourom tak. Soat ijodiacat pit je'ū. Soat em ġu itait nuynuy ip. Wasū jo'iat tak imuġēġēm ip, puca jo'iat tak, jewururuġat co'iat tak. Jemumuġē wap jēġ'aecōġcōġ ip “Eyju acā Deusyū ocexe” i'e am cebe.

²⁴ Ikērēat mujurūġ pin acā ip. Imēnpuye jekupinap taġ ceku am ip Deus o'jepere. Imēnpuye yukpiwatpi ma ip jekukum ikērēat mujurūġrūġ. Isūsūn'ūma ip jekukum jeweweju ikērēat muġēġēm. ²⁵ Imēnpuye kawēn icēmat ip ibu'u napaap ekawēn kay am.

— Ēn acā a'ōbuyxi — i'e'em ip soat muġēġē'ukat pe ġu—cemumuġē be acā. Deus pe acā wuye'e but:

— Soat podi ma ěn a'ōbaca — i.

Soat em ma juy imēn acece cebe.

²⁶ Soat muġēġē'ukat kuġ ġu ip ibuyxim—jemumuġē kuġ acā. Imēnpuye Deus o'jepere ip ikērēat muġē ān. Imēnpuye aġokatkat kay oibu'un ip aoyū. Jewenuy'ūnakēkēm ā ip o'e jeweweju. ²⁷ Imēnpuxim aġokatkayū aoyū aoyū kay oibu'un. Aġokatkayū acā o'e ip cekay jījā. Jewenūn'o'om ā o'e ip. Imēġap pit ikērē jījā Deus xe. Imēneju jeweweju ma ip ipiat'ajojom xipat'ūm cīcā ip puye.

²⁸ Deus ekawēn kay pin ġu ip. Itaybin pin ġu ip kawēn icēmān. Imēnpuye Deus ip o'jepere ikērēat kay ġebum am, warēmtaġ ceku am tak. ²⁹ Imēnpuye ka'ūma ma ixeyū'in cūġ ma jekukum. Soat kabia warēmtaġ cīcā ip jekukum Deus etabutpe, jebureyū etabutpe dak. Ikērēat mujurūġrūġxi ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Ikērēm warara'acat kuġ ip. Itabutkarey ip warara'acat kay. Warara'acat aokakaxi ip. Dapxixi'uk cīcā ip. Warara'acat muġuykukukuxi ip. Soat em itakoma ip warara'acat kay. Warara'acat ekawēn mukērērērēnxi

ip. ³⁰ Warara'acat muymuyxi ip. Itakoma jĵã ip Deus kay. Ibuyxim ġu warara'acat kuġ ip. Jewexe ip ya'õbuyxi.

— Ocejū acã oca'õbaca — i napa ma e'em ip jewawẽġmuboġ am jewexe. Soat em: — Apẽn ġuto ace'e ikẽrẽan? — i'e'em ip jewewebe.

Kũyjobit'ũm cĩcã ip jebay a'õ kay. ³¹ Itaybit'ũm cĩcã ip apẽn cũġ ma iam, apẽn cũġ ġu iam tak. Ja'õ daġ ġu ip jekukum. Ka'ũma ma ikukpin cexe ip. Itabotaidabotbot ġu ip warara'acat kay.

³² — Ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ je'ju ipiat'ajojoap kay — i'e'em Deus. — Soat em jeedop ip ipiat'ajojom — i'e'em.

Itaybit ip iboap ekawẽn. Inaka ip biġ ma buk ikẽrẽat kay. Icocok ip e'em warara'acat pe ikẽrẽat mujurũġ ãm, jebuxim i'eat pin ip puye.

2

¹ Eyju bit aco'i e'em eyewewebe: — Ocebuxim'ũma ixeyũ ikẽrẽat kuġ Deus xe — i.

Imẽnpit ixeyũ ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imẽnpuye eyju dak ikẽrẽat kuġ cexe. “Ikẽrẽat kuġ ġu ocejū bit” i'e ba'ore eywebe.

² — Ipiat osupi'ajoat eywebe, ikẽrẽat kuġ eyju buye — i'e'em Deus pit ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ be.

Deus soat em cũġ ma e'em. Imẽnpuye wuyetaybit cũġ ma ixē ipiatpi'ajoan ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ be iam. ³ Oburereyũ, tũybe Deus ocewebe ġu ipiat supi'ajoat warara'acat pe acã iãn eyju e'em. Inaka ixeyũ ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imẽnpuye Deus ipiat supi'ajoat eywebe ixeyũ beap co'i. Tũybe ocenapõn ipiatpi'ajoap puxim iãn eyju e'em.

⁴ — Gaxĩn ma aco'i ikẽrẽat muġẽġẽap jepere ip — i'e'em Deus jewebe ma. Imẽnpuye soat em xipan eykuġ. Yukpiceġe ġu eykuġ.

— Ipiat osupi'ajoat ġu buk cebe ip — i'e'em jewebe ma.

Ixe xipan eykuġ ibikuy eywebe ikẽrẽat mujurũġrũġap epere am puye. Eyju bit e'em:

— Ga'a ikẽrẽat aġujurũġrũġ — i. — Deus ipiat supi'ajoat ġu wuywebe — i napa ma eyju e'em.

⁵ Guyjom Deus jetakomaap ġubapuk ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ be. Ibo kabia be ipiat supi'ajoat ixeyũ be. Cũġ ma ipiat supi'ajoat cebe ip. Eyju bit eybu'u jĵã ikẽrẽat mujurũġrũġap epere am. Eybu'u jĵã kũyjobit am ixē a'õ kay. Imẽnpuye ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ be ipiatpi'ajoat puje, warara'acat podi ma eywebe ipiat supi'ajoat.

⁶ Guyjom Deus apẽn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe ijodiacat pe. ⁷ Pũġpũġ ijodiacayũ'in xipacat mujurũġrũġxi. Deus bikuyap taġ ceku pin cĩcã ip. Deus co'ian jedipap kudadam tak ip. Deus e'em cebe ip: “Eyju xipat oxe” iap kudadam tak ip. Deus xe jedop ip iap kudadam tak ip. Soat em itait jeedop ip cexe je'ũ buje ixeyũ ma.

⁸ Warara'acayũ bit jewekay acã ġebum jewemucokcokap ojuy. Cũġat o'jepere ip xipat'ũmat kay je'e am. Deus itakoma jĵã jeenuy ixeyũ kay. Ipiat supi'ajoat cebe ip.

⁹ Deus ipiat supi'ajoat soat pe ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ be. Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat Judeuyũ be. Judeu'ũmayũ be dak ipiat supi'ajoat. Ipiatpi'ajojom cĩcã jeedop ip. Imẽn Deus warẽmtaġ ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip.

¹⁰ Deus xipacat mujurũġrũġ'ukayũ ġuwarurun. Jesus Cristo jo'iajũm jeedop ip jedipap kuġ, ja'õbuyxiap kuġ tak. Yaġuybabibi jeedop ip soat em. Deus ixeyũ aġuymubabibin jeenuy. Imẽn Deus apẽn cũġ ma ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip. Koap Judeuyũ be ideida. Kanomũm Judeu'ũmayũ be ideida. ¹¹ Imẽn Deus cũġ ma soat kuġ—Judeuyũ kuġ, Judeu'ũmayũ kuġ tak.

¹²⁻¹⁵ Judeu'ũmayũ ma Deus pe wuyawẽwẽap ekawẽn tup kuġ ġu ip, Deus Moisés pe o'ġuwẽn iap ekawẽn tup kuġ ġu. Imẽnpuye itaybit ġu ip ixē ekawẽn.

Ikērēat mujurūgrūg ip. Inaka Deus ixeyū ġuju ipiat'ajojoap kay ikērēat mujurūgrūgapteim. Imēnpit:

— Wekawēn tağ ġu juk adi epekuku — i'ümġu je'e cebe ip, ixekawēn tup kuğ'üm puye. — Cūğ ma eyju oxe — i je'e Deus jekawēn coco'ukayū be ġu—jekawēn tağ jekuku'ukayū be acā. Imēn je'e. Judeu'ūmayū Moisés ekawēn tup kuğ ġu. Jekpiwatpin ma aco'i cekawēn tağ jekukum ip itaybit ġu ma'ġu ip cekawēn. Cekawēn tağ jekuku'ukat co'i ip ġebu je bit. Ixeyū ekukuap co buje, warara'acayū e'em:

— Jebinūn pewi ma teyūku Deus pe wuyawēwēap ekawēn tağ jekukum cekawēn tup kuğ ġu ma'ġu — i.

Jebinūn pewi ma ip itaybit apēn cedağ iam, apēn cedağ ġu iam tak. Ikērēat mujurūg puje, “Ikērēat oğujurūg,” i'e'em ip jewebe ma. Cūğ ma jeku buje dak, “Cūğ ma ōn jekukum,” i'e'em ip jewebe ma. Judeuyū bit Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuğ. Itaybit ip ixekawēn. Inaka ikērēat mujurūgrūg ip. Imēnpuye Deus ixeyū ġuju ipiat'ajojoap kay.

— Wekawēn tağ ġu juk adi epekuku — i je'e cebe ip.

¹⁶ Guyjom Deus Jesus Cristo jomuy apēn cuk adi oekuku ip iaptei teida am soat pe. Xipacat je'ġūm xipacayū be xipacat muğēğēapteim. Kūyjobit'ūmayū bit ġuju ipiat'ajojoap kay kūyjobit'ūmapteim.

¹⁷ Pām eyju? Ajo-kay eyju jeğebubum?

— Oceju bit Judeuyū — i eyju e'em. — Oceju acā cūğ ma Deus xe ixekawēn be wuyawēwēap ekawēn tup kuğ puye — i eyju e'em.

Jewexe eya'ōbuyxi.

— Oceju acā Deus ocenaē jebekitkiyūm — i'e'em eyju te'e ma. ¹⁸ — Oceju acā ocetaybit apēn Deus ibikuy iam — i te'e ma eyju dak e'em. — Oceju acā ocetaybit apēn cūğ ma iam, apēn cūğ ġu iam tak, Deus pe wuyawēwēap ekawēn coco'uk puye — i te'e ma eyju e'em. ¹⁹ — Warara'acayū itaybit ġu apēn cūğ ma iam, apēn cūğ ġu iam tak — i eyju e'em. — Oceju acā ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Warara'acayū itaybit ġu Deus ekawēn — i dak eyju e'em. — Soat podi ma oceju bit ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Oceju acā warara'acayū oceğutaybitbin — i te'e ma eyju e'em. ²⁰ — Oceju acā itaybit'ūmayū mutaybitbin kawēn icēmān — i te'e ma eyju e'em. — Kawēn icēmān yaypan'isuayū mutaybitbin tak oceju bit — i te'e ma eyju e'em. — Oceju acā ocetaybit kawēn icēmān, kawēn cūğan, Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuğ puye — i te'e ma eyju e'em.

²¹ Warara'acayū mutaybitbin acā eyju jekukum. Jewemutaybitbin'ūma eyju bit jekukum.

— Warara'acat pubut epetujupa'um ġu juy — i eyju e'em warara'acat pe ma. Eyju dak tujupa'um'um ma.

²² — Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop — i eyju e'em warara'acayū be. Eyju dak warara'acat tayxi kaykay ma.

— Deusbaroyū kay ġu juy epeku — i eyju e'em warara'acayū be.

Eyju bit ijodiat kay jījā Jesus Cristo kayap podi ma.

²³ — Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuğ oceju bit — i eyju e'em soat pe te'e ma.

Cekawēn tağ ġu eyju bit jekukum. Imēnpuye Judeu'ūmayū cekawēn tup kuğ'ūmayū Deus mubuyxi'ūm'ūm cūğ'ūma eyju jekukum puye. ²⁴ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Judeuyū, Judeu'ūmayū Deus muymuy eyju cūğ'ūma jekukum puye, i.

²⁵ Imēntak Deus pe wuyawēwēap ekawēn kay kūyjobit pima, cūğ ma eywebe ikap'isuat taypu'ağobixeedakat am tekku Deus ebekit iap mubapuk am soat pe—Judeu'ūmayū be. Eyju ixeedakatkan oceju Deus ebekitkiyū

iap mubapukpuḡ soat pe. Deus ekawēn kay kūyjobit'ūm pima bit, te'e ma ixeedakatkan eyju, Deus ebekit'ūmat co'i eyju jekukum puye. ²⁶ Judeu'ūmayū bit jedaypu'agobixeedakatkan ḡu. Deus pe wuyawēwēap ekawēn kay kūyjobit pima bit, Judeuyū jo'i e'em ip Deus xe—jebekitkiyū jo'i—kūyjobicayū jo'i.

— Eyju webekitkit — i'e'em Deus cebe ip ixeedakat ḡu ma'ḡu ip.

²⁷ Eyju ma eyxeadakatkanat. Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuḡ eyju. Imēnpuye eyetaybit cūḡ ma jeku am Deus xe iam. Inaka eyju kūyjobit'ūm cekawēn kay. Judeu'ūmayū bit ixeedakacap ḡu ip. Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuḡ ḡu ip. Inaka cekawēn kay kūyjobit pima, ikērēat kuḡ ḡu ip Deus xe—Kūyjobicayū—Judeu'ūmayū. Eyju bit ikērēat kuḡ cexe kūyjobit'ūm puye, Judeuyū. ²⁸ Wuyju Deus ebekitkit wuyxeadakacap tomuju ḡu—ixe ekawēn kay kūyjobicap tomuju acā. Pūḡpūḡayū te'e ma e'em:

— Deus ebekitkit oceju — i. Te'e ma ip jexeedakatkan.

Te'e ma ip Deus ekawēn tup kuḡ, kūyjobit'ūm ip puye.

— Webekitkiyū ḡu eyju — i'e'em Deus ixeyū be, kūyjobit'ūm puye.

²⁹ Warara'acayū cūḡ ma e'em:

— Judeuat oceju bit — i. — Deus ebekitkiyū oceju — i dak.

Jebikuyap taḡ ḡu ip jekukum—Deus bikuyap taḡ acā. Deus biōḡbuk nuynuy cebe ip.

— Eyju ma webekitkiyū — i'e'em Deus ixeyū be, jexeedakatkanat ḡu ma'ḡu ip. — Xipat cīcā eyju — i'e'em Deus cebe ip.

“Eyju xipat oxe” i'eap kudadam ḡu ip ijodiat pe. Deus pe acā “Eyju xipat oxe” i'eap wiwim ip. Soat Deus ekawēn kay kūyjobicayū cebekitkiyū—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak.

3

¹ — Jewewejo'i kūyjobicayū Deus ebekitkiyū bima, apeḡām paxi wuyju judeuyū? — i du eyju e'em owebe? — Apēḡām paxi wuyju wuydaypu'agobixeedakatkan? — i du eyju e'em owebe? — Xipat ḡu aco'i wuyju Judeuyū iap — i du eyju e'em owebe?

² — Xipat cīcā ma wuyju Judeuyū iap — i ōn pit e'em eywebe. Deus jekawēn o'ḡuwēn Judeu'ūmayū be ḡu—wuy'ajojoyū'ūm'ūm pe acā. Imēnpuye wuyju Judeuyū iap xipat cīcā. Jekawēn o'ḡuwēn cebe ip ixeyū be imuwēn ām warara'acayū be.

³ — Imēnpit pūḡpūḡ wuy'ajojoyū'ūm'ūm'in oibu'un ip ixekawēn taḡ jeku am — i du eyju e'em owebe? — Gasū aco'i Deus je'e ḡu wuywebeam apēn cuk adi o'e'e iap taḡ, cekawēn taḡ oibu'un ip puye — i du eyju e'em owebe?

⁴ — Ja'ō daḡ ma Deus je'e wuywebeam tak — i ōn pit e'em eywebe. Soat ma napapa'uk. Deus pit napapa'uk ḡu. Imēn e'em Deus ekawēn tup: Deus, ēn acā icēmān e'em, i. “Cūḡ'ūma ēn ocekuḡ” i napa ma e'em emuy-muy'ukayū, i. Inaka ēn acā cūḡ ma soat kuḡ, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

⁵ — Cūḡ'ūma wuyeku buje bit, Deus acā cūḡ ma jekukum iap ibapuk e'em wuyekukuap cocoayū xe — i aco'i eyju e'em owebe.

Eyxe xipat wuywebe cūḡ'ūma jeku am warara'acayū mutaybit am Deus acā cūḡ ma iam. Imēnpuye:

— Cūḡ ḡu Deus pe ipiatpi'ajoan wuywebe warēmtaḡ wuyekukuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe.

Ijodiat puxim ōn kawēnwēn ḡasū, adeayū icēm ḡu e'em puye.

⁶ — Deus soat em cūḡ ma wuykuḡ — i ōn pit e'em. — Deus cūḡ'ūma ibima, iba'ore kuka o'e ixekawēn be cūḡ ma apēn cuk adi ajekuku iap teida am soat pe wuywebe. Imēnpit ixekawēn cūḡ ma iboap ideida — i ōn pit e'em.

⁷ — Cũg'ũma weku buje, “Deus acã cũg ma jekukum,” i je'e ip ocekuap cocoayũ — i du eyju e'em owebe? — “Soat podi ma Deus cũg ma,” i je'e ip — i du eyju e'em owebe? — Imẽnpuye warẽmtağ cuy ajeku warara'acayũ be “Deus acã cũg ma” i'e am — i te'e ma eyju e'em. — Imẽnpuye cũg ğu Deus pe ipiatpi'ajoan ocewebe warẽmtağ ocekuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe. ⁸ Imẽneju:

— Ga'a ikẽreat ağujurũğ — i'ũmğũ juy ace. — Wuywebe ikẽreat mujurũğ puje, adeayũ itabut je'e Deus acã xipat iap kay — i'ũmğũ juy ace. — Ga'a ikẽreat ağujurũğ Deus acã xipat iam itabut'ũmayũ mutaybit am — i'ũmğũ juy ace.

— Imẽn e'em Paulo dak — i napa ma e'em omuymuy'ukayũ dak. Deus cũg ma ipiat supi'ajoat omuymuy'ukayũ be.

⁹ Deus xe Judeu'ũmayũ podi ma xipat tu wuyju Judeuyũ buye? Ka'ũma! Jewewejo'i ma wuyju ikẽreat kuğ Deus xe—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. Wuywebe dak ikẽreat mujurũğrũğap epere ba'ore. Kuy iboap oğuwẽn eywebe.

¹⁰ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Ka'ũmğũ cedağ ma jekuku'ukat—pũğ tak ka'ũma ma, i. ¹¹ Soat ip itaybit ğu apẽn cũg ma Deus xe iam, apẽn cũg ğu iam tak, i. Ka'ũmğũ Deus a'õ dağ cekupinat, i. ¹² Wũy ma o'e ip Deus wi oitabidaoat puxim, i. Ka'ũmğũ xipacat mujurũğrũğ'ukat—pũğ tak ka'ũma, i. ¹³ Cekawẽnkẽrẽ jĩjã ip itaypi koceat puxim, i. Napapa'uk cĩcã ip, i. Warara'acat muymuyap cẽmcẽm ikõmbie dağwi ip puybu tũypiat puxim, i. ¹⁴ Warẽmtaksuğ e'em ip warara'acat pe, i. ¹⁵ Itadaodao ip warara'acat ekawẽn mukẽrẽrenap kay, yaokaap kay dak, i. ¹⁶ Soat em jexeat cokcokap mu'ũm ojuy ip, i. Warara'acat mutabibin ip soat em, i. ¹⁷ Itaybit ğu ip kaba'ũm jedop am warara'acat eju, i. ¹⁸ Itaybit ğu ip Deus kuk am ibuyxim, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽn tup.

¹⁹ Ibo dup ekawẽn icẽmãn! Imẽn Deus Judeuyũ awẽwẽn jekawẽn. Wuyetaybit iboam. Imẽnpuye te'e ma e'em ip Deus pe: — Oceju acã ekawẽn tağ jekukum — i. Judeu'ũmayũ dak ixẽ ekawẽn tağ ğu jekukum. Imẽneju mũğ ma ip Deus etabutpe soat ip ikẽreat kuğ puye—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak.

²⁰ Ka'ũma ma soat ekawẽn tağ jekukum—Deus ekawẽn tağ. Imẽnpuye abu be Deus e'em “Cũg ma juy epesop oxẽ wekawẽn tağ eyekuap tomuju” í? Ka'ũma be ma! Deus ekawẽn wuyetaybit puje, wuyetaybit soat wuyju ikẽreat kuğ Deus xe iam.

²¹ Gasũ bit apẽn õn ipi watwat mucũğcũğ iap Deus o'ğuwẽn wuywebe.

— Eyju cũg ma e'em oxẽ eyawẽwẽap ekawẽn tağ eyekukuap tomuju ğu — io'e Deus wuywebe.

Imẽn Moisés wuymutaybitbin tak. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ dak iboam wuymutaybitbin.

²² — Eyju bit cũg ma oxẽ — i'e'em Deus ipi watwat pe Jesus Cristo kay itabut puje acã.

Soat pe itabucat pe: — Ën cũg ma oxẽ — i'e'em Deus—Judeu be—Judeu'ũmat pe dak.

²³ Soat ipi watwat ikẽreat o'ğugẽ. Ka'ũma ma ikẽreat kuğ ğu. Wũy ma o'e ip Deus wi—warara'acat podi ma idipat wi, ikẽreat kuğ puye. ²⁴ Deus pit ikẽreat uk'uğ wuywebewi Jesus Cristo oe'ũ wuywebeam puye. Ikẽreat muğẽğẽaptei o'teida je'ũ ãm. Imẽnpuye wuyju cũg ma Deus xe ixẽ oe'ũ buye. Deus tei'ũma wuymucũğucũğ, ixẽ soat em xipan wuykuğ puye. Cristo Jesus kay wuyetabun puje acã, wuymucũğucũğ. ²⁵ Deus Jesus Cristo o'ğudot ijodi ce'ũ ãm wuywebeam. Ixẽ oe'ũ ikẽreat mujurũğrũğapteida am. Ixẽ kay wuyetabun puje, Deus ikẽreat uk'uğ wuywebewi. Jesus Cristo o'ğudot ce'ũ ãm õn cũg ma

eykuḡ iam wuymutaybit am. Kuyje Deus ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū o'ḡuju ḡu ipiat'ajojoap kay. Yukpiceḡe ḡu osunuynuy ixeyū kuḡ.

— Guyjom okpot je'ū soat peam — io'e jewebe ma. — Ixe kay itabucayū oḡuju ḡu ipiatpi'ajojoap kay — io'e jewebe ma. ²⁶ Gasū bit: — Gebum ōn ipi watwat ikērēat mujurūḡrūḡ iap kay — i'e'em Deus. — Cuḡ ma kuka o'e owebe ipiatpi'ajoan cebe ip, ikērēat ip o'ḡujurūḡrūḡ iaptem — i'e'em ixe. — Gasū bit cūḡ ma kuka o'e owebe ikērēat uk am eywebewi, Cristo oe'ū buye — i'e'em Deus Jesus Cristo kay itabucayū be. — Eyju cūḡ ma oxe Jesus oe'ū buye — i'e'em itabucayū be.

²⁷ Imēneju “Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit,” i'e but tu wuywebe? Ka'ūma. I'e but ḡu wuywebe. Ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju. Cūḡ ma wuyju cexe Jesus Cristo kay wuyetabut puye acā. Imēnpuye “Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit” i'e ba'ore wuywebe. ²⁸ Wuyju cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju ḡu—Jesus Cristo kay wuyetabucap tomuju acā. Iboam wuyetaybit kuy. ²⁹ Deus Judeuyū mucūḡ ojuy acā du? Ibu'u du Judeu'ūmayū mucūḡ ām? Ka'ūma! Ibikuy ma. Soat itabucayū mucūḡcūḡ ixe—Judeuyū mucūḡcūḡ, Judeu'ūmayū mucūḡcūḡ tak. ³⁰ Imēnpuye pūḡ taḡ ma Deus soat kuḡ ipi watwat kuḡ. Jesus Cristo kay itabun puje acā Judeuyū mucūḡcūḡ. Cekay itabun puje acā Judeu'ūmayū mucūḡcūḡ tak. ³¹ Imēneju:

— Moisés ekawēn taḡ ḡu ajeku—Deus o'ḡuwēn cebe iap ekawēn taḡ ḡu—Jesus Cristo kay wuyetabut puye — i'ūmḡu juy ace. Cekay wuyetabut pima dak, kuyjeat ekawēn cuy ibuyxim ajukuk.

4

¹— Ajoap tomuju Abraão cūḡ ma osunuy Deus xe? — i du eyju e'em owebe? Wuydobu'ūm Abraão'ūm Judeuyū dobu'ūm. Apēnpuye “Ēn cūḡ ma oxe” io'e Deus cebe iam ōn jeymutaybin.

²— Ēn cūḡ ma oxe — io'e Deus Abraão be.

Imēn Deus e'em xipacat muḡēḡēap tomuju ibima: “Warara'acat podi ma ōn cūḡ ma Deus xe” i kuka juk o'e Abraão. Imēnpit xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu “Cūḡ ma ěn oxe” io'e Deus cebe.

³ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Abraão bit itabut osunuy Deus kay, i. Deus tak o'e cebe “Cūḡ ma ěn oxe” i, cekay itabut puye, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup. ⁴ Wuyekapik puje wuyekapikapte bubum wuyju. Tei'ūm iūm'ibit pupum ḡu wuyju. Wuyekariwa ceweroap wuyweju iap pupum acā wuyju. ⁵ Imēn ḡu bit Deus wuykuḡ. Deus e'em:

— Ēn cūḡ ma oxe — i xipacat muḡēḡē'ukat pe ḡu—jekpot kay itabucat pe acā.

Itabun puje acā:

— Ēn cūḡ ma oxe — i'e'em Deus ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat pe.

Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat cūḡ ma Deus xe xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu—Jesus kay itabucap tomuju acā.

⁶— Ēn cūḡ ma oxe, xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu, etabucap tomuju acā — i'e'em Deus.

Imēnpuye cūḡat icokcok cīcā e'em. Davi dak iboap cuk adi o'ḡuwēnuwēn. Imēn Davi o'e:

⁷ Kuy bima kūyjobit'ūm osunuy iat icokcok e'em Deus pe cebewi ikērēat uk puje, i. Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat icokcok e'em Deus pe ikērēat

mu'ũm puje, i. ⁸ Cũgat kay ibu'u tũbit icokcok e'em, i. Deus apẽn ixek juk adi ikẽrẽat o'gũjurũgrũg iap kay gẽbum'ũm pima, icokcok e'em, i.

Imẽn Davi o'e kuyje.

⁹ — Icocok ip e'em — i mo adi a'gu o'e Davi. Abuyũ icocok soat em? Taypu'ağobixeedakat'ibiyũ acã du? Judeuyũ acã du? Ka'ũma! Ix-
eedakat'ũm'ibiyũ dak icocok ma—Judeu'ũmayũ. Imẽn e'em Deus ekawẽn
tup:

Abraão itabut o'e Deus kay, i. Deus o'e cebe “Ën cũg ma oxe” i, cekay itabut
puye, i.

¹⁰ Puje “Cũg ma ãn oxe” io'e Deus Abraão be? Abraão je-
daypu'ağobixeedakacat puje du? Ka'ũma!

— Cũg ma ãn oxe — io'e ixeedakat'ũm pima.

¹¹ Guyjom acã o'jedaypu'ağobixeedakacat Abraão.

— Ën cũg ma oxe — io'e Deus Abraão be ixeedakacat awap ma. — Ën cũg
ma oxe — io'e Abraão be, jekay itabut puye.

Guyjom o'jedaypu'ağobixeedakacat “Õn cũg ma Deus xe wetabucap tomuju”
i'e am soat pe warara'acat pe. Abraão cũg ma osunuy Deus xe itabut puye.
Cũg ma osunuy ixeedakacat'ũm awap ma. Imẽn puxim Judeu'ũmayũ dak
cũg ma Deus xe itabun puje. Cũg ma ip cexe ixeedakacat gu ma'gu ip.
Imẽnēju Abraão ixeyũ ebay jo'i Abraão etabucap co'i ip itabut Deus kay buye.

¹² Judeuyũ etabun puje, cũg ma ip Deus xe. Cũg ma cexe jexecukap tomuju
gu, jetabucap tomuju acã. Abraão etabucap co'i ma ip itabut. Imẽnēju Abraão
ixeyũ ebay buxim Deus xe ixek buxim ixeedakacap tomuju gu—ixek buxim
itabucap tomuju acã.

¹³ — Wa'õbi soat ka dağacat kukan ecesũy — i juk o'e Deus Abraão be.
— Enaxeğebitbit tak soat ka dağacat kukan je'e ip — i juk o'e. — Soat
eipi oğũm eywebe — i dak o'e Deus. Iba'ore soat pe wuywebe soat ekawẽn
tağ jeku am—wuyawẽwẽap ekawẽn tağ. Imẽn puye Deus o'e: “Xipacat oğũm
ewebe,” i Abraão be wuyawẽwẽap ekawẽn tağ cekup tomuju gu—itabucap
tomuju acã; cũg ma Deus xe iap tomuju dak. ¹⁴ Imẽn puye Deus xipacat ãmũm
wuyawẽwẽap ekawẽn tağ jekuku'ukayũ be acã gu. Ixeyũ be acã iũmũm pima,
te'e ma kuka juk ace wuyetabut Jesus Cristo kay; te'e ma dak kuka juk Deus
o'e wuywebe “Xipacat oğũm eywebe” i. ¹⁵ Imẽn Deus ipiatpi'ajojoan jekawẽn
kay kũyjobit'ũmayũ be.

— Kũyjobit gu eyju wekawẽn kay — i gu bit e'em cekawẽn co'ũmayũ be,
itaybit gu ip cekawẽn puye.

¹⁶ Imẽnēju Deus tacup gu.

— Xipacat oğũm ewebe, okay etabut puye — i juk o'e wuydobu'ũm
pe—Abraão'ũm pe.

Deus soat em ja'õ dağ e'em wuywebe. Imẽn puye soat itabucayũ xipacat je'jat
Deus xewi Abraão buxim.

— Soat em wekawẽn kay kũyjobicayũ be acã xipacat oğũm — i'ũmgu o'e
Deus. — Soat pe okay itabucayũ be xipacat oğũm — i acã o'e.

Imẽnēju Abraão wuyebay buxim Deus xe, ixek etabucap co'i wuyetabut puye.

¹⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Wa'õbi ade ka watwat je'e “Abraão wuyebay jo'i Deus xe, ixek etabucap co'i
wuyetabut puye,” i, io'e Deus Abraão be, i.

Abraão itabut osunuy Deus kay. Ixek Deus waram ce'ũ'ũay'u mutaicin.
Ka'ũmgu osodop iat mubapukpuğ ixek. Ixek Deus ja'õ dağ ma juk adi Abraão
kuğ osunuy.

18 — Enaxegebitbit ma jeedop ade jĵiã — i juk o'e Deus Abraão be. — Wa'õbi ade ka watwat kukukan ecesũy — io'e.

Iboap kay itabut osunuy Abraão.

— Deus ja'õ dağ je'e owebe — i juk adi o'e Abraão jewebe ma.

Itabut cĳcã osunuy imujurũğ pa'oren ma'gu ipot aypa buye. Owebe jekpot ũmap wiwim osunuy Deus cebe. 19 Ixe aypa jĵiã osunuy. Ijasũn 100 koatoap wi osunuy.

— Okpotpet put ġu ma oce aypa oce buye — io'e jewebe ma. — Otayxi Sara dak i'it'et put ġu o'e yabut puye — io'e jewebe ma.

Inaka itabutbũt ġu osunuy Deus ekawẽn kay—itabut cĳcã ma.

20 — Deus okpon je'ğũm ġu — i'ũmġu o'e Abraão. — Je'ğũm paxi? — i'ũmġu dak o'e.

Ixe bit itabut cĳcã osunuy Deus okpon je'ğũm iap kay aypa ma'gu. Jewa'õmucanucan osunuy, itabut Deus kay buye. Imẽnpuye:

— Ĕn soat podi ma xipan okuğ — i'e'e'uk osunuy Deus pe. 21 — Soat iba'ore ġu Deus pe — i'e'e'uk osunuy Abraão. — Ja'õ dağ em owebe — i'e'e'uk osunuy.

— Okpon je'ğũm ja'õbacaan i'e'e'uk osunuy jewebe ma. 22 Imêne ju:

— Ĕn cũğ ma oxe — i juk o'e Deus cebe.

Imẽn Deus o'e Abraão itabut osunuy buye. 23 Ixe cũğ ma osunuy Deus xe iap ibararak opop Deus ekawẽn tup pe. Abraão cũğ ma osunuy jetabucap tomuju iaptup o'tupmubararak kuyjeayũ. Kuyjeayũ mutaybit am acã ġu ibodup o'tupmubararak ip. 24 Wuymutaybit am tak ibodup o'tupmubararak ip.

— Eyju cũğ ma oxe — i je'e Deus wuywebe, ixe kay wuyetabun puje.

Ixe Deus Jesus o'ğutait ce'ũap tomukadi. Wuykukukat o'ğutait waram. 25 Deus Jesus o'ğudot ijodi ce'ũ am. Oe'ũ ikērēat uk am wuywebewi. Jesus o'ğutait ce'ũap tomukadi Deus pe “Cũğ ma eyju oxe” i'e am wuywebe—o'ğutait'iat kay itabucayũ be.

5

1 Imêneju Deus e'em wuywebe: — Cũğ ma eyju oxe — i, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Kuy bima kaba'ũm ajop Deus eju wuyetabut'ũm pima. Gasũ bit kaba'ũm ace Deus eju wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye.

2 Jesus Cristo kay juk o'e jebay be:

— Teyũku itabut okay — i.

Imẽnpuye Deus xipan wuykuğ. Wuycokcok cĳcã ixe xipat wuykay buye. Guyjom Deus dipap co'i acesop. Wuycokcok cĳcã iboap wiwim. 3 Iboap wiwim pima wuyju ipiatpi'ajojom ijodi. Wuyetaybit wuyetaxi acesop ipiatpi'ajojom puye iam. Imẽnpuye ipiatpi'ajojom pima dak wuycokcok wuyju e'em. 4 Ipiat'ajoam wuyetaxi bima, Deus e'em wuywebe:

— Xipat cĳcã eyju oxe — i.

Deus “Eyju xipat cĳcã oxe” i'e'em pima, wuycokcoğ acesop Deus xe acesop soat em iap wiwi am. 5 Jewemuğuykukukum ġu wuyju Deus co'i acesop iap wiwi am. Ixe jebiõğbuk o'ğũm wuywebe—xipacat o'ğũm. O'ğũm wuymukũyjo am eykukpin cĳcã oxe iam.

6 Wuywebe xipacat muğẽ ba'ore bima Cristo oe'ũ wuydaxijo am. Wuywebeam ixe oe'ũ xipat'ũmayũ beam. Deus “Eje'ũ juy” i'e buje, oe'ũ. 7-8 Deus xe wuykukpin cĳcã. Imẽnpuye ixe jekpot o'ğudot ce'ũ am wuywebeam. Wuyju ma wuybu'u je'ũ am warara'acat e'ũap puxim, cũğ ma'gu ip jekukum, xipacat muğẽğẽm ma'gu ip. Cristo bit ibu'u ġu osunuy je'ũ am wuywebeam ikērēat mujurũğrũğ ma'gu wuyju. 9 Gasũ wuyju cũğ ma Deus xe wuywebeam

Cristo oe'ũ buye—o'jedoyekereren puye. Cristo bureyũ ma wuyju bit ġasũ. Imēnpuye Deus wuymuju ġu ipiat'ajojoap kay. ¹⁰ Wuyetakoma juk adi ajop Deus kay. Deus pit wuymuwexat jebureyũm wuywebeam ipot oe'ũ buye. Gasũ bit Cristo waram itait o'e. Deus wuydaxijo Cristo itait puye, wuyju ibureyũ buye dak. ¹¹ Wuykukukat Jesus Cristo juk wuymuwexat Deus bureyũm, ixex wuykukpin puye, wuywebeam oe'ũ buye dak. Imēnpuye:

— Obureyũ eyju — i'e'em Deus wuywebe.

Imēnpuye soat podi ma wuycokcok, wuyju Deus bureyũ buye.

¹²⁻¹⁹ Imēnpit ipi watwat ikērēat mujurũġrũġ'uk osodop ip Deus jekawēn muwēn awap Moisés pe. Deus pit ipiat o'sup'i'ajoat ġu cebe ip jekawēn taġ ġu juk adi oekuku ip iap teim, Moisés pe wuyawēwēap ekawēn muwēn awap. Adão koap ikērēat o'ġujurũġ. Soat ipi watwat o'jebapuk ixex Adão bewi. Soat ixex ebekitkiyũ ikērēat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus xex ixex ikērēat o'ġujurũġ puye.

— Ikērēat mujurũġrũġ'ukayũ je'ũ — i juk o'e Deus Adão be.

Imēnpuye soat ipi watwat je'ũ'ũm ġasũ dak. Soat wuye'ũ'ē ace Adão buxim wuyju dak ikērēat mujurũġrũġ puye. Soat cebekitkiyũ ikērēat o'ġurũġrũġ Adão juk ikērēat o'ġujurũġ iap co'i'ũmġu. Inaka oe'ũ'ũ ip soat—Adão badipyũ, Moisés badipyũ dak. Oe'ũ'ũ ip Adão koap ikērēat o'ġujurũġ puye. Soat Adão ebekitkiyũ ikērēat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus a'õ kay kũyjobit'ũm ip puye. Adão kũyjobit'ũm pima, soat ixex ebekitkiyũ dak kũyjobit'ũmayũm o'e Deus xex. Imēneju soat ipi watwat ikērēat kuġ o'e Deus xex pũġ aġokatkat ikērēat o'ġujurũġ puye.

Soat Adão ebekitkiyũ ixex buxim o'e—ikērēat kuġ. Imēnpuxim Jesus Cristo kay itabucayũ ixex buxim e'em—ikērēat kuġ ġu. Ixex Jesus Cristo oe'ũ ikērēat uk am ipi watwat pewi—soat uk am. Imēnpuye soat em itait jeedop ip Deus xex cekay itabucayũ. Adão kũyjobit'ũm o'e Deus a'õ kay. Imēnpuye soat ixex naxeġebitbit je'ũ'ũm. Jesus Cristo bit kũyjobit osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye soat em Deus xex itait jeedop ip cekay itabucayũ. Pũġ aġokatkat kũyjobit'ũm osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye adeayũ ikērēat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus xex. Kũyjobit'ũm cĩcã ip osodop Adão buxim. Wara'at pit kũyjobit cĩcã osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye Deus je'e adeayũ be:

— Eyju cũġ ma oxe — i.

Ixeyũ adeayũ kũyjobit Jesus Cristo buxim. Jewejojo'i ġu bit osodop ip Adão Cristo eju. Jesus xipan wuykuġ warara'acat podi ma. Ade Adão ebekitkiyũ bit o'ju ipiat'ajojoap pe ixex pũġ em ma ikērēat o'ġujurũġ puye. Deus pit soat podi ma xipan wuykuġ. Imēnpuye Cristo o'ġudot ikērēat uk am soat pewi—ijodiacat pewi. Deus tei'ũma adeayũ daxijojom ijodiacayũ daxijojom, pũġ em ma Cristo oe'ũ buye. Adão pũġ ma osunuy. Soat ixex ebekitkiyũ ikērēat mujurũġrũġ'ukayũm o'e Deus xex, Adão ikērēat o'ġujurũġ puye.

— Ikērēat kuġ eyju oxe — i'e'em Deus soat pe Adão ebekitkiyũ be Adão pũġ em ikērēat o'ġujurũġ puye. Deus e'em taxijo'ibiyũ be bit:

— Ikērēat kuġ ġu eyju oxe — i, ade em ma'ġu ip ikērēat o'ġujurũġrũġ. — Webekitkiyũ eyju — i'e'em cebe ip, ixex xipat wuykay buye.

Pũġ aġokatkat imēn ikērēat o'ġujurũġ—Adão. Imēnpuye soat wuye'ũ'ē ace. Wara'acat pit ikērēat kuġ ġu oe'ũ—Jesus Cristo. Imēnpuye soat podi ma Deus xipan wuykuġ.

— Cũġ ma eyju oxe — i'e'em wuywebe—Jesus Cristo kay itabucayũ be.

Imēneju soat em wuyetai acsop Deus xex. Soat kukukan acsop Cristo eju. Jesus e'eap Adão e'eap podi ma xipacat kuġ.

²⁰⁻²¹ Imēntak Deus jekawēn o'ġuwēn Adão ebekitkiyũ mukũyjo am eyju ikērēat mujurũġrũġ cĩcã iam. Ipi watwat pit biġ ma ikērēat o'ġujurũġrũġ.

Soat ipi watwat je'ũ'ũm ikērēat mujurũgrũğ puye. Je'ũ buje ip wũy ma dopdom Deus wi. Deus pit warara'acat podi ma xipan wuykuğ. Ixe Cristo o'ğudot ce'ũ ãm ikērēat uk am wuywebewi. Imēnpuye wuye'ũ buje soat wuyju Deus xe wuyetait acesop, wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabun puje. Wuykukukat Jesus Cristo xe ma acesop soat em wuyetait

6

1 — Deus pit biğ ma xipan wuykuğ biğ ma'ğu wuyju ikērēat mujurũgrũğ — i òn e'em eywebe.

Imēnpuye:

— Biğ ma juy ikērēat ağujurũgrũğ, biğ ma Deus xipan wuykuk am — i du eyju e'em owebe?

2 Imēn ğu juy e'em! Ce'uat jepidowatwan ğu o'e. Imēnpuxim wuyju dak ikērēat mujurũğ pin ğu ace'e Cristo kay wuyetabut puye. 3 Wuymubatisan puje, ğasũ bit Jesus Cristo eju mũğ'i ojeku iap mubapukpuğ wuyju soat pe wuyjojoayũ be. Ikērēat muğēğēap acepere kuy apēn ce'uat jepidowatwanap epererem. Kuy eyetaybit iboam. 4 Jesus eju kuy ip wuykot iap puxim ikērēat muğē pin ğu ace'e, ceweju kuy aje'ũ iap puxim tak. Iboap mubapukpuğ wuyju wuymubatisan puje. Cristo oe'ũ jebay bikuyap tağ. Wuyju dak Jesus Cristo bikuyap tağ ajeku ğasũ bit. Ja'òbacaan Deus ixē waram o'ğutait. Soat podi ma Deus ya'òbaca, idip tak. Jesus puxim wuyju dak acejetait waram. Imēneju ğasũ dak wuyağuy'isum ajeku.

5 Imēntak Cristo jekpiwatpin ma oe'ũ korosa be. Imēnpuxim wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikērēat ağujurũğ ğu. Deus ja'òbacaap o'jomõğ Cristo be waram imutait puje. Imēnpuxim wuyju dak Cristo a'òbacaap kuğ ğasũ. Ikērēm cuk adi ajekuku iap kuy juk acepere. Wuyağuy'isum wuyju jekukum ğasũ bit ixē a'òbacaap kuğ puye. 6 Kuy bima juk adi ikērēat ağujurũgrũğ. Soat em ikērēat mujurũgrũğ'uk cuk adi ajop. Imēn jewemudadaybotbon cuk adi ajekuku. Cekariwa be imudadaybotbot'ibit enapõn pa'oreap puxim ikērēat mujurũgrũğap epereap pa'ore osunuy wuywebe. Ğasũ bit ikērēm cuk adi ajekuku iap acepere Jesus a'òbacaap kuğ puye. Korosa be Jesus oe'ũ ja'òbacaap muõm ãm wuywebe ikērēat mujurũğap puxim. Imēnpuye ikērēat ağujurũğ ğu ğasũ bit. 7 Ikērēat mujurũgrũğap epere but wuywebe. Ce'uat jepidowatwanap epereperem. Imēnpuxim wuyju dak ikērēat mujurũgrũğap acepere kuy. Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũ ğu wuyju ğasũ bit. 8 Cristo jekpiwatpin ma oe'ũ. Wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikērēm cuk adi ajekukuiap acepere. Imēneju wuyetabut soat em wuyetait acesop Cristo xe iap kay. 9 Deus Cristo waram o'ğutait ce'ũap tomukadi. Waram pit je'ũ ğu. Abu-be ixē imuy'ũ but? Ka'ũma be ma! Kuy wuyetaybit iboam. 10 Pũğ em ma ixē oe'ũ. Oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ũ ğu. Ğasũ bit itabēğ omuy soat em Deus bikuyap tağ jeku am.

11 — Ikērēm cuk adi ajekukuiap kuy acepere — i juy epe'e'e eyewewebe. — Ikērēat ağujurũğ ğu ğasũ bit — i juy epe'e'e. — Ce'uat ğebum ğu o'e ikērēat muğēap kay — i. — Wuyju dak cuy ğebum ğu ace ikērēat muğēap kay — i juy epe'e'e eyewewebe. — Deus bikuyap tağ acã ajeku ğasũ bit — i juy epe'e'e eyewewebe. — Mũğ'i wuykukukat Jesus Cristo eju ajeku ğasũ bit — i juy epe'e'e eyewewebe.

12 Imēneju ğebum ğu juy epesop ikērēat mujurũgrũğap kay. Ikērēat epeğugē ğu eyjebit tağ. Ikērēat epeğugē ğu eybinũnpe. Eybikuyap tağ ğu juy epeku—Deus bikuyap tağ acã. 13 Ikērēat mujurũgrũğ'ukayũ cucum ipiat'ajojoap kay. Yağuy'isum jekuku'ukayũ bit kabi kay cucum. Kuy bima

ikērēat mujurūgrūg'uk cuk adi epesop. Gasū bit eyağuy'isum eyju jekukum. Imēnpuye:

— Ēn ocejukan — i'ūmğu juy epe'e Satanás pe. — Ikērēat oceğujurūg a'ōbi — i'ūmğu juy epe'e Satanás pe ma. Deus pe bit:

— Ēn acā ocejukan soat em — i juy epe'e. — A'ōbacaap cuy eğuōm ocewebe cūg ma oceku am — i juy epe'e cebe.

¹⁴ Gasū bit cūg ma wuyju Deus xe kuyat ekawēn tağ wuyju jekukum puye ğu—Deus xipan wuykuğ puye acā. Imēnpuye ikērēat ağujurūg ğu.

— Ēn ma ocejukan — i'ūmğu ace'e Satanás pe.

¹⁵ Gasū bit cūg ma wuyju Deus xe kawēn kuyat tağ wuyju jekukum puye ğu—wuyawēwēap ekawēn tağ wuyju jekukum puye ğu dak. Deus xipan wuykuğ puye acā wuyju cūg ma Deus xe. Imēnpuye:

— Ağuğē juy waram ikērēat! — i du eyju e'em? Imēn ğu juy e'em!

¹⁶ “Ocekariwam cuy ece” i ey'e buje ağokatkat pe, eyekariwam je'e. Kūyjobin epesop ya'ō kay. Eyekariwa epeyepere ğu ikukpin cīcā eyxe buye. Imēnpuxim ikērēat mujurūgrūg'ukayū ikērēat muğēap epereperem ğu, ikērēat kay jījā ip puye. Imēnpuye soat em Deus wi wūy jeedop ip je'ū buje. Deus a'ō kay kūyjobicayū bit cūgat ekawēn epereperem ğu Deus a'ō kay jījā ip puye. Imēnpuye cūg ma ip Deus xe. Deus xe itait jeedop ip je'ū buje. Kuy eyetaybit cīcā iboam. ¹⁷ Kuy bima juk adi Satanás a'ō kay kūyjobit epesop. Kawēn idipat co buje bit, eyetabun epesop iboap ekawēn kay. Iboap ekawēn icēmān. Eycokcoğ epesop iboap ekawēn kay am. Eybikuy jījā iboap ekawēn tağ jeku am. Imēneju:

— Bay, ēn xipat cīcā — i oceju e'em Deus pe.

¹⁸ Deus kuy ja'ōbacaap o'ğuōm eywebe waram Satanás a'ō kay kūyjobicap puxim. Gasū bit Deus a'ō kayayūm epesop. Eybikuy epesop ikērēat muğē ām ğu—xipacat muğē ām acā. ¹⁹ Kawēn ibapukan ōn kawēnwēn eywebe, apēn ikērēat acepere wuyağuy'isum wuyeku am iap iba'arēm eyxe buye. Kuy bima juk adi ikērēat kay ğebum epesop. Ikērēat mujurūgrūg cuk adi epekuku. Xipat'ūmayū kukukat a'ō kay kūyjobin epesop. Gasū bit cūg ma juy epeku. Xipacat kay juy ğebum epesop. Deus a'ō kay juy kūyjobin epesop.

²⁰ Ikērēat mujurūgrūg'uk pima, Deus bikuyap tağ ğu epeku. ²¹ Xipacat tu epejat ikērēat mujurūgrūg'aptem? Ka'ūma! Eyetaybit ikērēat mujurūgrūg'ukayū soat em Deus wi wūy ma jeedop ip iam. Gasū bit eysūsūn epe'e ikērēat mujurūgrūg'uk puye. ²² Deus a'ō kay kūyjobicayūm epesop ğasū bit. Deus kuy ja'ōbacaap o'ğuōm eywebe waram ikērēat muğēap puxim. Soat em eyju ixē mucokcokcoğ ğasū bit. Eye'ū buje soat em Deus xe eyetait epesop. ²³ Kapikpik'ukat jekapikaptei bubum. Imēnpuxim ikērēat mujurūgrūg'ukat Deus wi wūy ma jeenuy je'ū buje. Ixe wi wūy ma jeenuy ikērēat o'ğujurūgrūgiap teim.

— Soat em oxe eyetait epesop — i'e'em Deus wuywebe bit, wuykukukat Jesus Cristo eju mūğ'i wuyju jekukum puye.

Soat em ixē xe wuydopap tei'ūmat co'i. Kapikpiğ ğu wuyju iboap pu am. Tei'ūma Deus iūmūm wuywebe.

7

¹ Okitpitpiyū, eyetaybin put apēn ōn em iam eyetaybit wuyawēwēap ekawēn puye. Wuyetabēğ pima acā wuyawēwēap ekawēn tağ wuyju jekukum. Wuye'ū buje bit iba'ore e'em. ² Imēnpuxim “Ayacat itoptep pima, jektop xe ma juy jeenuy itop itait pima” i'e'em iboap ekawēn. “Ektop eperem ğu juy wara'at pu am” i'e'em iboap ekawēn. Itop e'ū buje bit, ite ayacat

itoptep'ūmat co'i e'em. Wuyawēwēap ekawēn mupubutbun ġu wara'at pu buje itop'ūm kuy oe'ū buye. ³ Wara'at pu buje jektom koapat itop itait pima bit, ikērēat muġēġēm koapat pe jektom pe. Itop'ūm e'ū buje bit, ayacat ikērēat muġēġēm ġu wara'at pu buje. Wuyawēwēap ekawēn kuka o'ġupubun ġu wara'at pu buje. ⁴ Okitpitpiyū, ixē ayacat puxim eyju. Wuyawēwēap ekawēn koapat'ūm itop'ūm puxim—kawēn kuyat. Jektom'ūm e'ū buje jektom eju ġu e'em ayacat. Imēnpuxim wuyju dak kawēn kuyat taġ ġu wuyju jekukum ġasū bit, Jesus Cristo ekawēn taġ acā. Ixē ekawēn taġ wuyju jekukum wuyju Cristo jebit'in puye. Ixē ebekitkiyūm acesop ġasū. Deus waram ixē o'ġutait. ⁵ Kuy bima wuyekpiwatpin ma juk adi ajekuku. Imēnpit wuyawēwēap ekawēn co buje, wuybikuy juk adi ajop—ikērēat mujurūġ ām acā. Wuybu'u juk adi ajop kūyjobit am iboap ekawēn kay. Ikērēm wuyekuap epere'ūm pima, wūy ma kuka juk ajop Deus wi. ⁶ Kuy bima wuyawēwēap ekawēn taġ cuk adi jeku ojuy ajop correntebum taomūnmūnat puxim. ġasū bit Jesus oe'ū wuywebeam. Imēnpuye ġasū bit Deus bikuyap taġ wuyeku but. Ixē bikuyap taġ wuyju jekukum ġasū, “Obikuyap taġ cuy epeku” iap ibararak opop kawēn kuyatup pe buye ġu—ixē biōġbuk wuymuissusun puye acā.

⁷ — Kawēn kuyat pit ikērē — i du ace'e? — Wuyawēwēap ekawēn pit ikērē — i du ace'e?

Imēn ġu juy ace—pūġ em tak ka'ūma. Wuyawēwēap ekawēn cuk adi omutaybitbin apēn ikērē Deus xe iam. Wuyawēwēap ekawēn wuymutaybitbin eyetabikukum ġu juy epesop warara'acat pubut kay iam. Iboap ekawēn co'ūm pima, kuka juk wuyetaybit ġu ikērē Deus xe wuyetabikukuap iam. ⁸ Iboap ekawēn co buje bit, wuyetaybit cuk ace ikērē Deus xe wuyetabikukuap iam. Imēnpit biġ ma juk adi wuyetabikukum ace warara'acat pubut kay iboap ekawēn cocom ma'ġu wuyju. Iboap ekawēn wuyetaybit'ūm pima, wuyetaybit ġu kuka ace apēn ikērē Deus xe iam. ⁹ Kuy bima ōn tak wetaybit ġu juk adi oġuy wuyawēwēap ekawēn. Tūybe xipat cīcā ōn Deus xe iān cuk adi oce. Iboap ekawēn wetaybin puje bit, ikērēat kuġ ōn Deus xe iam tak wetaybit oce. ¹⁰ Deus ibikuy osunuy soat ipi watwat pe top am ip soat em jexe itait. Imēnpuye jekawēn o'ġuwēn wuyawē ām. Imēnpit ikērēat kuġ ōn iam wetaybin puje:

— Iba'ore owebe Deus xe onuy ām ikērēat kuġ puye — i juk oce owebe ma.
— Wūy ma oġuy Deus wi soat em, ikērēat kuġ puye — i juk oce owebe ma.

¹¹ Tūybe xipat ōn Deus xe iān cuk adi oce kuy bima. Imēnpit ikērēat mujurūġrūġ'uk cuk adi oġuy. Imēn cuk adi ocevemuġuykuku, ikērēat mujurūġ ojuy buye. Wuyawēwēap ekawēn wetaybin puje bit, “Ikērēat kuġ ōn Deus xe” i juk oce owebe ma.

— Wūy ma oġuy cewi — i juk oce owebe ma.

¹² Inaka iboap ekawēn xipat—wuyawēwēap ekawēn. Ikērēat kuġ ġu. Soat ekawēn taġ xipat. Cūġ cīcā iboap ekawēn. Cekawēntip cīcā dak.

¹³ Wuyawēwēap ekawēn wetaybicap tomuju ġu Deus wi wūy ma oġuy. Soat em ōn ikērēat kuġ iap tomuju acā cewi wūy ma oġuy. Iboap ekawēn xipat cīcā. Imēnpit iboap ekawēn wuymutaybitbin soat ipi daġacat ikērēat mujurūġrūġ iam. Iboap ekawēn wetaybit'ūm pima, tūybe xipat ōn Deus xe iān cuk adi oce. Iboap ekawēn wetaybin puje bit, “Ikērēat kuġ ōn Deus xe,” i juk oce owebe ma.

¹⁴ Wuyetaybit Deus jebiōġbuk a'ōbi wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn wuywebe iam. Ōn pit ijodiat ma. Obuyxi ġu ōn pit. Ikērēat mujurūġrūġ'ukat ōn pit. ¹⁵ Xipacat mujurūġ pin ma'gu oxe. Ōn pit xipacat mujurūġrūġ ġu. Ikērēat mujurūġ pin ġu ma'gu oxe. Ōn pit ikērēat mujurūġrūġ. Wetaybit ġu apēnpuye

imĕn òn jekukum iam. ¹⁶ E bu'up tag òn jekukum obu'u ma'gu jekum. Imĕnpuye wetaybit wuyawĕwĕap ekawĕn cĭg ma iam. Cĭg gu ma'gu òn pit iam tak wetaybit. ¹⁷ Imĕneju okpiwatpi gu òn ikĕrĕat mujurũgrũg. Imĕnpit ikĕrĕat opop obinũnpe. Imĕnpuye obinũn pewi ma òn ikĕrĕat mujurũgrũg. ¹⁸ Wetaybit ka'ũmgu xipacat opop owebe iam. Obikuy jĭjã xipacat mujurũg ãm. Inaka xipacat mujurũg pa'ore owebe. ¹⁹ Imĕn obikuy jĭjã xipacat mujurũg ãm. Inaka imujurũgrũg gu òn. Obu'u jĭjã ikĕrĕat mujurũg ãm. Inaka soat em ma imujurũgrũg òn. ²⁰ E bu'up tag acã òn jekukum. Okpiwatpi gu òn ikĕrĕat mujurũgrũg. Ikĕrĕat mujurũgrũg òn ikĕrĕat opop obinũnpe buye.

²¹ Xipacat mujurũg ojuy bima, imujurũg pa'ore owebe xipat'ũmat opop obinũn pe buye. Imĕgãp ibapuk cĭcã oxe. ²² Deus ekawĕn kay jĭjã òn—soat ekawĕn kay jĭjã—wuyawĕwĕap ekawĕn kay jĭjã. ²³ Obikuy jĭjã ma xipacat mujurũg ãm. Imĕnpit:

— Ikĕrĕat oĝujurũg ojebin — i òn e'em owebe ma, ikĕrĕat opop obinũnpe buye.

Taomũnmũnat puxim òn. Taomũnmũnat pe iba'ore ijĕm ãm daomũnmũnap'a bewi taomũnmũn puye. Imĕnpuxim xipacat mujurũgrũg pa'ore owebe obaca'ũm puye. ²⁴ Imĕnpuye oĝuycũg cĭcã. Abu kuka omubacan owebe ikĕrĕat mujurũgãp puxim—soat em ipiat'ajojoap pe onuyap puxim? ²⁵ Wuykukukat Jesus Cristo soat podi ma ya'òbacaat. Ixe ma juy omubacan. Imĕnpuye:

— Ēn xipat cĭcã — i òn e'em Deus pe.

Kũyjobit cĭcã òn e ojuy Deus a'ò kay. Òn acã bima bit, kuka juk ikĕrĕat acã oĝujurũg—Jesus Cristo a'òbacaap kuĝ'ũm pima.

8

¹ Imĕneju Deus Jesus Cristo eju mũg'i jekuku'ukayũ guju gu ipiat'ajojoap kay. ² Deus cuk ja'òbacaap o'ĝuòm wuywebe waram ikĕrĕat muĝĕap puxim. Imĕn Ibiòĝbuk xipacat wuyuisusun, wuyju Jesus Cristo eju mũg'i jekukum pima. Imĕneju aceju gu ipiat'ajojoap kay. ³ Iba'ore wuyeku am wuyawĕwĕap ekawĕn tag, wuya'òbaca'ũm puye. Imĕnpuye ka'ũma ma cĭg ma Deus xe iboap ekawĕn tag jekuap tomuju. Deus pit jekpot o'ĝudot ijodi. Ijodian o'e. Ikĕrĕat mujurũgrũg'ukat co'ian o'e, ikĕrĕat kuĝ gu ma'gu. Imĕn ixē wuywebewi ikĕrĕat ukapte i o'teida je'ũ buje. O'teida ja'òbacaap ùm ãm wuywebe ikĕrĕat muĝĕap puxim. ⁴ Imĕn o'teida wuywebe wuyawĕwĕap ekawĕn tag wuyeku am. Gasũ wuya'òbacaap kuĝ gu wuyju jekukum—Deus a'òbacaap kuĝ acã. Ibiòĝbuk xipacat a'ò daĝ tak wuyju jekukum. Imĕnpuye wuyeku but wuyawĕwĕap ekawĕn tag. ⁵ Jebikuyap tag jekuku'ukayũ ma soat em ĝebum jemukaypinput kay acã. Deus biòĝbuk bikuyap tag jekuku'ukayũ bit Ibiòĝbuk yaĝuydadam ip. ⁶ Imĕn soat em jemukaypinput kay ĝebumayũ soat em ipiat supi'ajojo. Wũy jeedop ip Deus wi je'ũ buje. Ibiòĝbuk yaĝuydada'ukayũ bit yaĝuy'isum jeku ijodi. Yaĝuybabi ip jeku ijodi—yaĝuykorereren gu. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje. ⁷ Jemukaypinput kay ĝebumayũ bit itakoma e'em Deus kay. Kũyjobit gu ip Deus ekawĕn kay—wuyawĕwĕap ekawĕn kay. Iba'ore ma dak ixeyũ be kũyjobit am iboap ekawĕn kay. ⁸ Iba'ore jebikuyap tag jekuku'ukayũ be Deus mucokcok am.

⁹ Eyju bit eybikuyap tag gu jekukum. Deus biòĝbuk bikuyap tag eyju bit jekukum ĝasũ ixē biòĝbuk eywebe bima. Cristo biòĝbuk kuĝ'ũmayũ cebekitkiyũ gu. ¹⁰ Cristo biòĝbuk kuĝ pima, Cristo omuy eywebe iap puxim. Inaka eyjebit je'ũ'ũm cuk adi ikĕrĕat epeĝujurũgrũg puye. Deus biòĝbuk pit

waram jeymutait soat em Deus xe eyetait eydop am eyjebit e'ũ ma'gu. Ixe waram jeymutait “Eyju cūg ma oxe,” i juk o'e Deus eywebe buye. ¹¹ Deus ma waram Jesus Cristo o'gutait. Eyju dak Deus biōgbuk kuḡ pima, Cristo mutaicap puxim waram jeymutait eye'ũap tomukadi. Eyjebit guyu ce'ũ'ũayũ dopdopap pewi. Iisuat je'gũm eyjebin. Deus jebiōgbuk a'ōbacaan iboap je'gũm eywebe—xipacat a'ōbacaan.

¹² Okitpitpiyũ, imēn Deus xipan wuykuḡ. Imēnpuye wuybikuyap taḡ ḡu juy ajeku. Wuyemukaypinput kay ḡu juy ḡebum ajop. ¹³ Wuybikuyap taḡ jekukum pima, wuyemukaypinput kay ḡebum pima dak, wũy ma acesop Deus wi. Ipiat'ajojoap kay aceju. Deus biōgbuk a'ōbacaan ikērēat mujurũḡrũḡ'ũm pima bit soat em cexe acesop wuyetait. ¹⁴ Soat Deus biōgbuk a'ō kay kũyjobicayũ Deus ebekitkiyũ. ¹⁵ Deus jebiōgbuk o'ḡuōm wuywebe. Ixe biōgbuk wuymudadaybotbon ḡu, wuymuparararan ḡu dak. Ixe wuymuy Deus ipotpoyũm. Imēnpuye:

— Bay — i wuycokcoḡ wuyju e'em Deus pe, ixē biōgbuk a'ōbi. ¹⁶ — Bay — i wuyju e'em cebe, wuyetaybit puye Deus ebekitkiyũ wuyju iam. Ixe biōgbuk tak:

— Eyju Deus ebekitkiyũ — i'e'em wuywebe.

¹⁷ Imēn Deus ebekitkiyũ wuyju. Imēnpuye wuyju dak jebekitkiyũ be o'ḡuxipaniat'in ajat. Jekpot pe o'ḡuxipaniat'in wuyju dak ajat Cristo eju. Deus kay'ũmayũ bit ipiat supi'ajojoat wuywebe Cristo a'ō kay wuyju buye. Guyjom pit Cristo dipap kuḡ acesop. Cristo soat kukan pima bit wuyju dak soat kukukayũm acesop ixē eju, ipiatpi'ajojom ma'gu wuyju ijodi.

¹⁸ Ipiat'ajojom ma'gu wuyju ijodi bima. Guyjom pit xipat cĩcã acesop. Ka'ũma ma ibo jo'iat xipacat. Imēnpuye wuyaḡuykorereren ḡu juy ajop ipiat'ajoap puxim. ¹⁹ “Teyũku webekitkiyũ” i Deus eap wiwim cĩcã soat cemumuḡḡyũ. “Okpot co'i ip ḡasũ bit” i'eap wiwim cĩcã ip. ²⁰⁻²¹ Soat Deus emumuḡḡe je'ũ'ũm. Imēn ixē emumuḡḡyũ te'eam ma o'e. Jekpiwatpi ḡu ip te'eam o'e kuy bima. Te'e ma o'e ip Adão ikērēat o'ḡujurũḡ puye.

— Te'eam jeedop ip ḡasũ wemumuḡḡyũ — i mo o'e Deus.

Inaka Deus soat ḡuisun iap wiwim cĩcã ip. Ixe ebekitkiyũ Jesus Cristo jo'i bima, Deus soat jemumuḡḡyũ ḡuisun. Imuisun puje, je'ũ ḡu ip. ²² Gasũ mabuk soat ma ipi daḡayũ ipiat'ajojom omuisun'ũm puye. Ipiat'ajojom ip ayacat je'it piap o'supi'ajo'iat co'i. ²³ Wuyrem. Wuybipurug. Wuyewātaxipim. Xipat'ũmat jebapukpuḡ wuywebe. Imēneju je'ũh'ũm wuyju dak. Imēnpit Deus jebiōgbuk o'ḡuōm wuywebe wuymutaybit am Jesus Cristo jo'iaiyũm epesop iam. “Teyũku okpot co'iaiyũ” i Deus eap wiwim cĩcã wuyju. Wuyjebit ḡuisuniap wiwim cĩcã dak wuyju. ²⁴ Wuymuisunap wiwim mabuk wuyju. Wuydaxijo buje, wuyetaybit ajop Deus ḡuyjom wuymuisun iam. Wuyemumuwiwi bu buje kuka juk iboap ajowiwi ḡu. Abu kuy o'jatiat wiwim? Ka'ũma ma! ²⁵ Imēnpit ijo'ibit'ũmat wiwim wuyju. Imēnpuye wuyukpiceḡēm ḡu wuymuisunap wiwim.

²⁶ Imēnpuxim Deus biōgbuk kawēnwēn Deus eju wuywebeam. Wuybikuyap muwēnuwēn cebe.

— Apēn xe'e acejekawēn Deus eju? — i wuyju e'em. — Apēn xe'e acejoojuy cexewi? — i dak wuyju e'em.

Ceweju jekawēn ām wuyetaybit'ũm pima, je'ũhu'ũm acã wuyju. Deus biōgbuk pit wuybuywatwan wuywebe jekawēn ām ceweju. Ixe wuya'ōmucanucan wuya'ōbaca'ũm puye. ²⁷ Deus bikuyap taḡ ixē biōgbuk kawēnwēn Deus eju cebekitkiyũ beam. Deus itaybit wuyaḡuyda am. Itaybit ajo-kuḡ ḡu wuyju iam. Itaybit tak ajo ũm ojuy jebiōgbuk wuywebe iam. ²⁸ Deus xe wuykukpin

cīcā. Jebikuyap taḡ cuk wuynaē jebekitkiyūm. Imēnpuye soat wuywebe je'hapukiap xipat je'e wuywebe ixē a'ōbi. ²⁹ Deus itaybit osunuy abuyū webekitkiyūm je'e iam ipi mujurūḡ awap.

— Okpot ixeyū waḡōm je'e — io'e kuyje. — Ade okpot kitpitpiyūm je'e — io'e.

Ixeyū ma o'tomuwā jekpot co'iyūm. ³⁰ Imēn tomuwā'ibiyū o'taē jebekitkiyūm.

— Eyju cūḡ ma oxe — i'e'em taē'ibiyū be. — Okpot co'iyūm epesop — io'e imucūḡ'ibiyū be.

Deus dipap kuḡ acesop. Imēneju soat wuywebe jebapukiap xipat je'e wuywebe Deus a'ōbi, Deus ikukpin wuyxe buye.

³¹ Soat xipat je'e wuywebe iap kay ḡebum pima apēn xe'e ace'e? Deus wuywebe ja'ōbacaap ūm puje, te'e ma je'e wuykaykay kūyjobit'ūmayū. ³² Deus jekpot o'taxijo ḡu yaokaap puxim. O'ḡudot ma ijodi ce'ū ām soat peam wuywebeam. Ixe dak tacup xe'e je'e ḡasū soat ūm ām wuywebe—xipacat ūm ām? Tacup ḡu je'e! ³³ Deus ma e'em wuywebe:

— Ikērēat kuḡ ḡu eyju oxe — i.

Imēnpuye abu kuka o'e wuywebe: — Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i—Deus emunaēyū be? Ka'ūma ma! ³⁴ Jesus Cristo kuy oe'ū ikērēat mujurūḡrūḡap teida am. Imēnpuye ka'ūma be ma “Ikērēat cuk adi epeḡujurūḡrūḡiaptei juy epeteida,” i'e but wuywebe. Ixe dak waram ḡuto o'jetait. Deus xe ḡasū omuy. Deus a'ōbacaap co'i ixē ya'ōbaca. Ixe dak kawēnwēn Deus eju wuywebeam. ³⁵ Ijodiat pe Cristo mubu'un pa'ore ikukpin wuykuk am. Itabut'ūmayū aco'i ikērēm wuykuk. Ipiat aco'i ip supi'ajoat wuywebe. Wuymunapōn aco'i ip wuyka bewi. Wuyrem aco'i aceku. Wuydadaybot aco'i aceku. Wuyaoka pinap cocom aco'i aceku. Wuyaoka ip aco'i pajam. Ka'ūma be bit Cristo mubu'un put ikukpin wuykuk am. ³⁶ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ocaoka pinap cocom oceju soat kabia, ebekitkit oceju buye, i. Ovelha kukap puxim ip ocekuḡ—yaokam pimaap puxim, i.

Ibo dup ekawēn puxim xipat'ūmat jebapukpuḡ wuywebe. ³⁷ Inaka wuya'ōbacaap mu'ūm pa'ore ip. Soat em wuycokcoḡ acesop ipiat'ajojom ma'ḡu wuyju, Cristo xe wuykukpin puye; ixē wuya'ōmucanucan puye dak. ³⁸ Imēn wuyetaybit cīcā ka'ūma be ma Deus mubu'un put ikukpin wuykuk am. Wuye'ū buje, ixē xe wuykukpin acesop, wuyetai pima dak. Deus ekawēn tojotjot'ukayū be ixē mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kūyjobit'ūmayū be. Iecuḡcuḡapap pe dak ixē mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—ijodiacayū—kūyjobit'ūmayū. Kabi watwat pe dak ixē mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kūyjobit'ūmayū. Ka'ūma ma ixē mubu'un ḡasū. Guyjom tak ibu'u ḡu je'e xipan wuykuk am. ³⁹ Ixe ibu'u ḡu xipan wuykuk am wuyju um pima, badi bima dak. Deus xe wuykukpin cīcā, wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Imēnpuye ka'ūma be ma, Deus emumuḡē be ma ixē mubu'un put xipan wuykuk am.

9

1-2 — Oḡuycūḡ cīcā obadipyū kay—Judeuyū kay — i ōn e'em.

Imu'ūm pa'ore ma oḡuycūḡap. Icēmān ōn e'em eywebe. Cristo kay wetabut. Imēnpuye napapa'uk ḡu ōn. Ibiōḡbuk xipacat omuy owebe waḡuymucūḡcūḡ. Imēnpuye napa ḡu ōn e'em:

— Oḡuycūḡ cīcā obadipyū kay—Judeuyū kay — i.

³ Obikuy jījā Deus pe okitpitpiyū mutabun am Jesus kay. Obadipyū ip. Pūḡ ma ocedobu bit.

— Bay, wūy ma oğuy Cristo wi soat em ipiat'ajojom ewebe obadipyū daxijoap teim — i òn e ojuy aco'i Deus pe.

⁴ Obadipyū Israel naxegebitbit. Kuyje:

— Eyju webekitkiyū — io'e Deus cebe ip.

Deus ixeyū o'jomuy jebekitkiyūm. Deus jedipap o'gūm cebe ip jewejo'i i'e am.

— Xipan òn jeykuk — i juk adi o'e'e Deus cebe ip. — Ade jījā je'e ip enaxegebitbiyū — i juk adi o'e'e cebe ip. — Ipi oğūm eyipim — i juk adi o'e'e. Jekawēn o'ğuwēn Moisés pe ixeyū awē ām. Icēmān ip Deus mubuyxixin.

— Eynaxegebit ma otaē ipi dağayū daxijojo'ukan — i juk adi o'e'e Deus cebe ip.

⁵ Israel ipotpot naxegebitbiyū ip—doze beayū naxegebitbiyū. Ijodi ikap puje Cristo dak ixeyū badim o'e. Ixe Cristo soat podi ma ya'òbacaat.

— Soat podi ma ēn a'òbuyxi — i juy acece cebe.

Soat em ma juy imēn acece.

⁶ Deus ja'ò dağ ġu e'em, xepxep ā Judeuyū itabut ġasū Deus kay buye — i'ūmġu juy ace.

Soat ġu Israel naxegebitbit Deus emunaēyū—pūğpūğ ā. ⁷ Soat ġu Abraão naxegebitbit tak taxegebitbicat Deus xe—pūğpūğ ā.

— Pūğat taxegebitbit acā enaxegebitbicat oxe—Isaque naxegebitbit acā — i juk o'e Deus Abraão be.

⁸ Imēneju wuyetaybit soat ġu Abraão naxegebitbit Deus o'taē jebekitkiyūm iam. Deus a'ò dağ o'kapiat taxegebitbit acā Deus ebekitkiyū. Wara'at taxegebitbit pit ka'ūma.

⁹ — Wara'at koato dak oajēm ekay ija ekaxi ma — i mo a'ġu o'e Deus. — Ija ekaxi ma Sara i'it'et je'e — i juk o'e Deus Abraão be.

Imēn Deus o'jekawēn Abraão be.

¹⁰ Wara'at ekawēn tak oğuwēn eymutaybit am soat ġu Deus o'taē—pūğpūğ ā iam. Deus o'jekawēn Rebeca eju xepxepayū yuk pe bima—wuydobu Isaque ipotpoyū yuk pe bima.

¹¹⁻¹² — Iwağo kūyjobit jeenuy jekitpit a'ò kay — io'e Deus Rebeca be xepxepayū yuk pe bima.

Xipat'ūmat o'ġuğē ġu buk ip—xipacat tak ka'ūma. Deus pūğ ma jebekin o'taē. Wara'at pit ka'ūma. Apēn kuy bima jewağuyġuy osunuy iap tağ o'taē. Apēn ixeyū juk adi oekuku iap tomuju ġu o'taē. Jebikuyap tağ acā o'taē. ¹³ Imēn e'em Deus ekawēn tup: Jacó ikukpin o'e oxe, Esaú bit ikukpin ġu oxe o'e, i.

Imēn o'tupmubararak ip Rebeca iyū muwēnuwēn.

¹⁴ Pūğ ma o'taē, wara'at pit ka'ūma. Imēnpuye:

— Deus cūğ ġu — i du ace'e?

Imēn ġu juy ace! ¹⁵ Imēnpuye:

— Wetabotaidabotbot pin pima, wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe. — Obu'u bima bit, wetabotaidabotbon ġu oce — io'e cebe. Imēnpuye:

— Wemukaypinpucayū kay acā wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe.

¹⁶ Imēn Deus itabotaidabotbot wuykay “Etabotaidabotbon cuy eğuy oce kay,” i wuyju e'eap tomuju ġu, wuyju xipacat mujurūğrūğap tomuju ġu dak. Ixe itabotaidabotbon wuykay, itabotaidabotbot pin puye acā. ¹⁷ Imēn e'em Deus ekawēn tup—Faraó be kuyje o'jekawēn iaptup—Egito eipi kukukat pe o'jekawēn iaptup:

“Ōn ma juk emuy adeayū kukan,” io'e Deus, i. “Ade em wa'ōbacaap oğubapukpuk etabutpe,” io'e Deus, i. “Imēnpuye soat kaka watwat itaybit je'e obuten. Itaybit ip je'e Deus soat podi ma ya'ōbacaat iam” i'e'em Deus, i. Imēn e'em Deus ekawēn tup. ¹⁸ Imēneju Deus itabotaidabotbot jemukaypin-pucayū kay. Kūyjobit'ūmayū mukūyjobit'ūm'ūm tak biğ ma.

¹⁹ — Deus ma “Āğ jeenuy itabut'ūmān” i'e'em Judeuyū be bima, cūğ ğu Deus pe i'e am cebe ip “Ipiat osupi'ajoat eywebe eyetabut'ūm puye,” i kuka ece te'e ma owebe. — Deus ibu'u bima, itabut pa'ore ip — i te'e ma kuka ece owebe.

²⁰ — Tapu, imēn ğu juy ece — i ōn pit e'em.
Ecede ğu juy Deus pe:

— Apēnpuye dak ēn imēn omuğē? — i'ūmğū e'em itīğ'a bit jamuğēat pe.

²¹ Wuynōm muğēğē'ukat jebikuyap tağ yamuğēğēm. Pūğtōm pewi ma xepxep'a yamuğēğēm. Pūğ'a yadeiboğat'a yamuğēğēm. Wara'at'a bit yadei'icat'a yamuğēğēm. Jebikuyap tağ ma yamuğēğēm.

²²⁻²⁴ Wuynōm muğēğē'ukat puxim Deus Judeuyū kuğ. Jebikuyap tağ ma ip ikuğ. Jetakomaap mubapuk ojuy osunuy kūyjobit'ūmayū be. Ja'ōbacaap mubapuk ojuy dak osunuy. Guyjom pit ipiat supi'ajoat cebe ip, kūymobit'ūm puye. Inaka toğa osunuy jetakomaap kuğ—ade koato. Ipiat o'supi'ajoat ğu cebe ip. Warara'acayū nomuwāwām jebekitkiyūm pima, ipiat o'supi'ajoat ğu Judeuyū be—kūyjobit'ūmayū be. Imēn Deus cuk wuynaē jebekitkiyūm. Pūğpūğ wuy'in Judeuyū. Warara'acayū Judeu'ūmayū. Deus pit soat wuynaē jebekitkiyūm.

— Gasū bit okpot kay itabucayū acā webekitkiyūm je'e — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma.

Imēnpuye ixe juk wuynaē wuyetabut am Jesus kay.

— Wetabotaidabotbot eykay — i juk adi o'e'e jekpot kay itabucayū be. — Ojo'i je'e ip jedipap kuğ okpot kay itabucayū — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma. Imēğap soat podi ma odip iam jekayayū mutaybitbin. ²⁵ Imēn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe:

“Webekitkin'ūm topibiyū webekitkiyūm je'e,” io'e Deus, i. “Ikukpin ğu ip osodop oxe iayū ikukpin je'e oxe,” io'e, i.

²⁶ “Eyju dak webekitkit ğu,” i mo a'ğū o'e Deus cebe ip pūğ ka be ma, i. Guyjom pit: “Webekitkit eyju—soat em itaicat ebekitkit,” i je'e Deus ibo ka be ma, i.

Imēn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe, apēn Judeu'ūmayū dak Deus ebekitkin je'e iap tup pe.

²⁷ Isaías tak Israel naxeğebitbit muğēaptup o'tupmubararak:

Israel naxeğebitbit ade jījā—ka'oririt puxim, i. Xepxep ā bit Deus idaxijo, i.

²⁸ Deus ipiat supi'ajoat soat kūyjobit'ūmayū be, i. Apēn kuy o'e'e iap tağ ipiat supi'ajoat cebe ip, i. Gaxīn ma ipiat supi'ajoat cebe ip, i. Pūğ em ma ipiat supi'ajoat cebe ip, i.

Imēn Isaías e'em jemudupmubararaktup pe. ²⁹ Wara'atup pe imēn ibararak—Isaías emudupmubararaktup pe—kuy bima o'tupmubararaktup pe:

Wuykukukat soat podi ma ya'ōbacaat, i. Ixe pūğ wuy'inat taxijo'ūm pima, soat kuka juk oap—apēn Sodoma ka watwat'ūm'ūm oap iap puxim—apēn Gomorra ka watwat'ūm'ūm oap iap puxim, i.

Imēn ibararak opop Isaías emudupmubararaktup pe—apēn Deus pūğpūğ ā Judeuyū idaxijo iap tup pe.

³⁰ — Apēnpuye ade Judeu'ūmayū itabut Jesus kay xepxep ā Judeuyū itabut pima? — i du eyju e'em owebe?

Apĕn cūĝ ma ajeku Deus xe iap o'jokudada ĝu Judeu'ūmayū. Inaka:

— Eyju cūĝ ma oxe — io'e Deus cebe ip, Jesus Cristo kay itabut ip puye.

³¹ Tūybe cūĝ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawĕn taĝ wuyekuap tomuju iān o'e ip Judeuyū bit—Deus emunaēyū.

— Cūĝ ma eyju oxe — i'ūmĝu o'e Deus pit cebe ip, iboap ekawĕn taĝ ceku ba'ore cebe ip puye.

³²⁻³³ Itabut ĝu ip osodop cūĝ ma wuyju Deus xe wuyetabucap tomuju iap kay. Imĕnpuye:

— Cūĝ ma eyju oxe — i'ūmĝu o'e Deus cebe ip. Tūybe cūĝ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawĕn taĝ wuyekuap tomuju iān o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus Cristo kay. Imĕn e'em Deus ekawĕn tup:

Pūĝ'a oyamuy Siāo ka be wita'a, i. Iĝo'a be Siāo ka watwat jeweikaka, i. Je'at'at ip ya be, i. Cekay itabucayū bit soat em icokcok jeedop ip jetabucap kuĝ, i.

Iboap tup ekawĕn pe Cristo wita'a buxim e'em—Judeuyū jeweikaka'ibiyū buxim.

10

¹ Okitpitpiyū, obikuy jījā Deus pe obadipyū daxijo am.

— Bay, obadipyū juy etaxijo — i ōn e'em Deus pe. — Israel naxeĝebitbit cuy etaxijo — i ōn e'em cebe.

² Ixeyū dak ibikuy jījā Deus bikuyap taĝ jeku am. Kawĕn icēmān pit itaybit ĝu ip. Apĕn cūĝ ma aceku Deus xe iam itaybit ĝu ip. ³ Imĕn itaybit ĝu ip osodop Deus acā wuymucūĝucūĝ iam. Imĕnpuye jaĝuy daĝ ma ip jewemucūĝ ojuy osodop. Deus wuymucūĝucūĝ Jesus Cristo kay wuyetabut pima. Imĕnpit ip ibu'u osodop jetabut am cekay. ⁴ Cristo oajĕm ijodi wuymucūĝ ām. Wuymucūĝaptei o'teida je'ūām. Cekay wuyetabut pima acā, cūĝ ma acesop Deus xe. Imĕnpit:

— Wuyawēwēap ekawĕn taĝ wuyeku buje cūĝ ma acesop Deus xe — i'e'em ip te'e ma.

⁵ Imĕntak: “Cūĝ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawĕn taĝ wuyeku buje” i te'e ma e'e'ukayū o'yawē Moisés kuyje.

— Soat taĝ cekawĕn taĝ ceku buje, kuka juk cūĝ ma o'e ip Deus xe — io'e Moisés cebe ip.

⁶ — Cristo kay eyetabut puje acā cūĝ ma eyju oxe — i'e'em Deus pit. — Ixe eymucūĝucūĝaptei kuy o'teida — i'e'em Deus.

Pūĝpūĝayū bit te'e ma e'em:

— Cristo o'teida ĝu buk — i.

Imĕnpuye te'e ma e'em ip:

— Abu paxi jeu kabi kay Cristo mukop am wuymucūĝ ām?” i.

Imĕn ip te'e ma e'em itabut'ūm puye ixē kuy o'kop ijodi wuymucūĝ ām iap kay.

⁷ — Abu paxi je'kop ce'ū'ūayū dopdopap pe Cristo muyu am wuymucūĝ ām? — i te'e ma e'em ip.

Imĕn te'e ma e'em ip itabut'ūm puye Cristo waram ĝuto o'jetait wuymucūĝ ām iap kay. ⁸ Imĕn e'em Deus ekawĕn tup pit:

Eyetaybin put cūĝ ma wuyju Deus xe wuyetabun puje iam, i. Iboap ekawĕn kuy epejojo, i. Kuy iboap ekawĕn epeĝuwĕn, i. Kuy ĝebum epesop iboap ekawĕn kay, i.

— Cristo kay eyetabun cuy epesop — i ōn e'em pima, iboap ekawĕn imuwĕnuwĕn ōn. ⁹ Imĕneju Deus jeydaxijo. “Jesus ocekkukat,” i ey'e buje, Deus jeydaxijo. Deus waram Jesus o'ĝutait ce'ūap tomukadi iap kay eyetabut

pima, ixe jeydaxijo. ¹⁰ Jesus kay wuyetabun puje, Deus e'em wuywebe: — Cũg ma eyju oxe — i. “Jesus ocekukukat,” i wuy'e buje dak, Deus wuydaxijo.

¹¹ Imēn e'em Deus ekawēn tup: “Cekay itabucat soat em icokcok jeenuy jetabucap kuḡ,” i. ¹² Imēn Judeu Judeu'ūmat co'i Deus xe. Jesus Cristo soat kukukat—Judeu kukukat, Judeu'ūmat kukukat tak. Imēntak ixe soat em xipan soat kuḡ— “Obuywatwan cuy eḡuy” i'e'em cebe iayū kuḡ—Judeuyū kuḡ, Judeu'ūmayū kuḡ tak. ¹³ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Obuywatwan cuy eḡuy, ocekukukat,” i'e'e'ukayū idaxijo—soat ip idaxijo, i.

¹⁴ Ixe kay itabut'ūm pima bit, “Obuywatwan cuy eḡuy” i'e ba'ore je'e cebe ip. Ixe ekawēn co'ūm pima, iba'ore je'e cebe ip jetabut am cekay. Warara'acat ixe ekawēn muwēn'ūm pima, ya'ījo ba'ore je'e cebe ip. ¹⁵ Deus pe warara'acat muju'ūm soat ka be bima, ixe ekawēn muwēn pa'ore je'e cebe ip. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Yawēḡtipat muwēnuwēn'ukat ajēmap xipat cīcā ocexe, i.

Imēn e'em kuyatup.

¹⁶ Soat ḡu bit kawēn idipat kay o'e—xepxep ā. Imēn Isaías o'e Deus pe kuyje: — Okukukat, abu xe'e itabut o'e wekawēn kay? Xepxep ā — i.

¹⁷ Imēneju wuyetabut Cristo kay ixe awēḡ tobuxik puje acā. Ayawēḡtobuxik tak wara'acat yawēḡ muwēn puje acā.

¹⁸ — Judeuyū bit kawēn idipat o'ya'ījojo — i ōn e'em eywebe.

O'ya'ījojo ip. Imēn e'em Deus ekawēn tup—Isaías emudupmubararaktup:

Ixeyū ekawēn o'ya'ījojo ip soat kaka daḡayū, i. Aḡoka'abi daḡ o'yawēḡmupōḡpōḡpōḡ, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

¹⁹ Cristo ekawēn iba'arēm tu osodop Judeuyū xe? Iba'arēm ḡu. Imēn e'em Moisés emudupmubararaktup:

Eyju Judeuyū, i. Deus kuka Judeu'ūmayū ḡu o'taē jebekitkiyūm, i tete ma eyju e'em, i. Itaybit'ūmayū ḡu kuka o'taē jebekitkiyūm i tūybe e'em iān eyju, i. Eyetabutkarey epesop cekay ip, owebe webekitkiyū ixeyū naē buje, i. Eyetakoma epesop cekay ip, owebe webekitkiyū ixeyū naē buje, i.

Imēn e'em kuyatup.

²⁰ Isaías iparara ḡu osunuy icēmān i'e am. Imēn e'em cemudupmubararaktup:

Ikudadam'umayū Deus o'tobuxik, i. Tomuwāwā'ūmayū kay o'jebapuk, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup.

²¹ Imēntak Judeuyū o'ḡuwēn Isaías. “Kabia bun ‘Eyetabun cuy epesop okay,’ i juk adi o'e'e Deus kūyjobit'ūmayū be—jekawēn kay'ūmayū be,” io'e Isaías.

11

¹ — Deus jebekitkit o'jepere—Judeuyū o'jepere — i du eyju e'em owebe?

— Ka'ūma! O'jepere ḡu — i ōn pit e'em.

Ōn tak Israel naxeḡebit. Abraão naxeḡebit ōn. Benjamin diwat ōn. ² Deus Judeuyū o'taē jebekitkiyūm kuyje ma—ipi mujurūḡ puje. Gasū dak ixeyū o'jepere ḡu. Elias Israel naxeḡebitbit o'ḡuwēnuwēn Deus pe. Eyetaybit ḡu du iboap ekawēntum? Imēn e'em ijudup:

³ “Kariwa, ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'yaoka ip,” i. “Etabutpe tōmte'okuatōm mupikupikap'a o'yamukērērēn ip,” i. “Ōn acā ocepoyat ekay itabucayū'in,” i. “Gasū okudadam ip oaoka am,” io'e Elias Deus pe kuyje.

⁴ Imem Deus o'jede Elias pe:

“Ēn ā ġu etabucat okay,” io'e Deus Elias be, i. “Ade ma osubuywan ixeyū be okay jetabucap epereap puxim—7,000 beayū,” io'e ixē bit, i. “Imēnpuye o'jēg'aecōgōgō ġu ip Baal wap—deusbaro wap ‘Ēn acā deus,’ i'e am cebe,” io'e Deus, i.

⁵ Elias itabēg osunuy bimaayū etabucap puxim ġasū dak pūguūg ā itabut Judeuyū. Kuyje 7000 be osodop iayū buxim, ġasū dak Deus pūgpūg o'taē Israel naxegebitbiyū'in. Ixeyū o'taē, xipan ip ikuḡ puye. ⁶ Idipat o'ḡujurūgrūg ip ibuye ġu o'taē—jexe ikukpin ip puye acā. Idipat mujurūgrūg ap tomuju wuynaē bima, jexe ikukpinap tomuju ġu kuka juk wuynaē.

⁷ Eya'ōpicūgōgō cuy epesop wa'ō kay! Israel naxegebitbit ibikuy osodop Deus pe jemucūg ām. Imēnpit cūg ġu o'e ip cexe. Xepxep ā ixeyū'in cūg ma o'e cexe—kuy o'taē'iyū acā. Apēn cūg ma acesop Deus xe iap iba'arēm osodop warara'acayū xe. Ya'ōpi'ūmayū buxim ip osodop Deus a'ō kay. ⁸ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Deus ixeyū oo'ḡubu'un jekay itabucan, i. Deus ekawēn iba'arēm cexe ip cekawēn cocom ma'ḡu ip, i. Ixeyū dak itabut ġu cekay kawēn icēmat a'ījojom ma'ḡu ip, i.

Ibodup ekawēn puxim ġasū dak itabut ġu ip Israel naxegebitbiyū. ⁹ Imēn Davi dak o'e:

Jewemuḡuykukukum ip jekukum, i. Cedaḡ'ūm cīcā ip jewaḡuyḡuy, i. Imēnpuye cūg ma Deus pe ipiatpi'ajoan cebe ip, i. Ixeyū juy jewemuḡuykuku wuyju wasū muḡuykukukum ibu am iap puxim, wuyju puca muḡuykukukum ibu am iap puxim tak, i. ¹⁰ Ita'ūmat puxim cuy jeku ip, i. Ipoxiat kukat puxim cuy ip ipiat supi'ajo, i.

Imēn Davi o'e kūyjobit'ūmayū be.

¹¹ Soat em ġu bit jeedop ip cedaḡ'ūma je waḡuyḡuy Judeuyū—darem ma. Soat kabia ġu Deus ipiat supi'ajoat ixeyū be—darem ma. Judeuyū ma kūyjobit'ūm osodop. Deus pit Judeu'ūmayū daxijojom Judeuyū etabutkarey am. Deus ibikuy Judeuyū etabutkarey am Judeu'ūmayū kay taxijo ip puye.

— “Wuyju dak cuy acetabun Deus kay ixē be wuydaxijo am,” i xe'e je'e Judeuyū io'e Deus jewebe ma.

¹² Judeuyū kūyjobit'ūm osodop. Imēnpuye Deus Judeu'ūmayū daxijojom o'e ġasū. Itabut ġu ip osodop Judeuyū. Imēnpuye Judeu'ūmayū itabut e'em ġasū. ġasū Deus xipacat ūmūm Judeu'ūmayū be Judeuyū kūyjobit'ūm puye. Guyjom pit būrūmaku ip je'e itabut Judeuyū. Deus itaybit būrūku iam. Ixeyū itabun puje, ibodi ma xipacat je'ḡūm cebe ip.

¹³ Judeu'ūmayū, eywebe ma ōn kawēnwēn ġasū. Deus cuk omuju ja'ōbi jekawēn muwēn ām eywebe. Ocokcok cīcā cekawēn muwēnuwēn.

¹⁴ Obadipyū itabutkarey je'e xe'e eykay, ade Judeu'ūmayū itabun puje. Obadipyū dak xe'e itabut je'e Jesus kay—Judeuyū. Imēn Jesus ixeyū'in idaxijo. ¹⁵ Deus Judeuyū kay'ūm pima, xipat o'e Judeu'ūmayū be. Deus bureyūm o'e ip. Deus pe waram Judeuyū kay buje bit, ibodi ma xipat je'e soat peam ijodiat peam. Waram ce'ūat mutaicap puxim xipat je'e.

¹⁶ Pāo'a ya'īn ma xipat pima, soat'a daḡ xipat. Imēnpuxim tūmūn'ip'ip tābu xipat pima, soat'ip taḡ xipat. Imēnpuxim Deus kuy bima itabucayū kay bima, ġasūayū kay dak je'e itabucayū kay. Abraão kuy bima itabucat osunuy. Deus ebekit osunuy. Imēnpuye ixē naxegebitbiyū dak Deus ebekitkiyū.

¹⁷ Wuyju oliveira'ip takū dakatkan tiptaḡat takū muy am ixē nakū dieḡ. Idibi mujujum wuyju iḡo dakū kay takū nojēm ām. Imēnpuxim pūgpūg Judeuyū'in kuy o'takūdakāt'iatakū buxim. Ixeyū oibu'un Deus ebekitkiyūm itabut'ūm puye. Eyju bit Deus ebekitkiyūm epesop eyetabut puye. Eyju Judeu'ūmayū.

Imēnpuye eyju o'takūmuyiatakū buxim—tiptağatakū buxim. ¹⁸ Tābu tābuetait takūkē buye ġu. Takū bit takūetai tābube buye. Imēnpuye:

— Deus Judeuyū kay ġu—oce kay acā — i'ūmġu juy epe'e. — Oceju acā ixek juk ocenaē jebekitkiyūm — i'ūmġu juy epe'e.

¹⁹ — Tiptağatakū muyap co'i Deus ocemuy jebekitkiyūm Judeuyū dieġ — i eyju aco'i e'em.

²⁰ Icēmān eyju e'em. Imēnpit takū dakacap puxim darem Deus Judeuyū kay ġu osunuy Cristo kay itabut'ūm puye. Jebekitkiyūm cuk eymuy ixeyū dieġ Cristo kay eyetabut puye. Imēneju:

— Oceju acā Deus ebekitkiyū — i'ūmġu juy epe'e.

Eyday'em'um ma juy epesop eyetabucap epereap puxim! ²¹ Takūdakacap co'i Deus ipiat o'supi'ajoat Judeuyū be itabut'ūm puye. Ipiat o'supi'ajoat cebe ip takūat puxim ma'ġu ip. Eyetabut'ūm pima, eywebe dak ipiat supi'ajoat.

²² Cristo kay itabut'ūm puye Deus ipiatpi'ajoan Judeuyū be ibima, “Cūġ ma Deus,” i wuyju e'em. Cristo kay ip puye, Judeu'ūmayū kay jġā ibima dak, “Xipat cġcā Deus” i wuyju e'em. Eyju bit eyday'em'um cuy epesop Cristo kay eyetabucap epereap puxim. Eyetabucap epere buje, eyju dak takūdakacatakū buxim epesop. ²³ Judeuyū oibu'un Deus ebekitkiyūm. Itabut ġu o'e ip cekay. Imēnpuye Deus tak oibu'un cekay ip takū dakat'ibit puxim. Waram ibikuy buje bit, waram Deus ebekitkiyūm jeedop ip waram o'takūdakat'iatakū muyap co'i. Iba'ore ġu Deus pe imēġap. ²⁴ Eyju Judeu'ūmayū. Tiptağatakū buxim eyju. Tiptağatakū imēn atakūmuy oliveira'ip pe. Imēnpuxim kuy bima Deus ebekitkiyūm ġu epesop. Ġasū bit ixek ebekitkiyūm epe'e. Imēnpit Deus pe iba'ore ġu waram Judeuyū muy am jebekitkiyūm o'takūdakat'iatakū muyap puxim oliveira'ip pe. Itabun puje, waram ixeyū jomuy jebekitkiyūm.

²⁵ Soat em ġu Judeuyū ibu'u jeedop jetabut am Cristo kay. Deus Judeu'ūmayū mutabutbun pima acā, ibu'u ip jeedop—Deus jemunaē'ibiyū mutabutbun pima. Deus iboam ibikuy osunuy kuy bima ma. Būrūmaku itabut je'e ip. Wuyxe bit iba'arēm osodop iboap. Ġasū acā ōn iboap muwēnuwēn eywebe ibapuk o'e owebe ġasū bit puye. Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop iboap kay “Deus oceju acā juk ocenaē jebekitkiyūm” i ey'eap puxim.

²⁶ Deus soat Judeuyū idaxijo. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ipi watwat taxijojoukat jajēm Siāo ka watwat xewi, i. Soat ikērēat ju'uk Jacó naxeġebitbit pewi—Judeuyū bewi, i. ²⁷ Ixeyū bewi ikērēat uk puje, apēn kuyje juk adi ocece cebe ip iap taġ oce, i.

²⁸ Pūġpūġ Judeuyū Jesus ekawēn kay ġu o'e ip. Imēnpuye ip Deus kay itakomaat co'i o'e. Iboap puye eyetabut put Jesus Cristo kay, Judeuyū ġu ma'ġu eyju. Kuyje bit Deus Judeuyū o'taē jebekitkiyūm. Kuyje:

— Webekitkiyū eyju — io'e ixeyū ebika be—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak.

Imēnpuye ikukpin cġcā ip cexe. ²⁹ Deus pit jewaġuymuwarururun ġu—pūġ taġ ma yaġuy. “Xipan ixeyū ojukung” i'e buje, xipan ma ixeyū jukung. “Xeyūku otaē webekitkiyūm” i'e buje, ixeyū inaē jebekitkiyūm. ³⁰ Imēneju Deus itabotaidabotbot ġasū eykay, Judeuyū kūyjobit'ūm pima. Kuy bima juk adi epesop kūyjobit'ūm ixek a'ō kay. Ġasū bit itabotaidabotbot eykay. ³¹ Judeuyū kūyjobit ġu Deus a'ō kay ġasū, Deus itabotaidabotbot eykay buye. Guyjom pit itabotaidabotbon je'e ixeyū kay eykay itabotaidabotbocap co'i. ³² Jewejojo'i ma ip kūyjobit'ūmap kuġ Deus xe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Imēnpuxim ma jewejojo'i ma itabotaidabotbon je'e cekay ip.

³³ Soat podi ma Deus xipat wuykay! Ka'ūma ma iba'arēm cexe. Soat podi ma itaybitbit tak. Iba'ore wuywebe bit wuyetaybitbit am apēn ixek jewaġuyġuy

iam. Iba'arēm wuyxe bit ixē jewaḡuymuḡēḡēmap. ³⁴ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ka'ūma ma itaybit apēn Deus jewaḡuyḡuy iam, i. Ka'ūma ma ixē awēwēm, i.

³⁵ Ka'ūma xe ma ixē eweroap opop, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

³⁶ Soat Deus emumuḡē. Ya'ōbi soat kake. Cebeam tak kake soat. Soat kake “Soat podi ma ēn xipat ocexe” i'e am cebe.

— Soat podi ma Deus ya'ōbuyxi, idip tak — i juy ace cebe dak.

Soat em ma juy imēn acece.

12

¹ — Okitpitpiyū, epeyeweūm Deus pe soat em kūyjobit am ya'ō kay — i ōn e'em eywebe.

Apēn kuyje wūnca ūmap puxim cuy epeyeweūm cebe. Deus itabotaidabotbot wuykay iap ibapuk cīcā wuyxe. Imēneju kūyjobin cuy epesop ya'ō kay. Eycokcoḡ cuy epeyekapik cebeam. Ibikuyap taḡ cuy epeku imucokcok am. Ixe a'ō kay kūyjobit pima, te'e ḡu kuka epe'e cebe “Ēn xipat ocexe” i. Icēmān imēn kuka epe'e. ² Deus kay'ūmat ekukuap puxim ḡu juy epeku. Deus pe juy epeyewaḡuymuisunat. Ixe be eyaḡuymuisun puje, eyetaybit epe'e apēn Deus ibikuy wuyeku am iam. Iboam eyetaybit pima xipan epeku itabutpe. Ikērēat kuḡ ḡu epesop cexe. Soat em Deus mucokcokcoḡ epeku.

³ Deus kuy ja'ōbacaap o'ḡuōm owebe jekawēn muwēn ām soat pe. Imēnpuye ōn jeymukūyjo Deus bikuyap taḡ eyeku am. Eyaḡuytoḡ cuy epesop jewewekay. Ajo i'e but eywebe iap pe ma juy epeyekapik—wara'at pe bit ka'ūma. Deus ma o'ḡūm eyekapik am. Ajo eyxe ibapuk imuḡē ām iat Deus ma o'ḡūm eywebe. ⁴ Ade opop wuyjebit pe—wuyeta, wuyba dak, wuyi dak. Imēnpit pūḡpūḡpūḡ soat muḡēḡēm ip. Soat cewedapdepdapdep. Onejujujan ma. Soat wuyju ikuḡiat wara'at puxim ḡu—jexeat puxim ḡu. Wara'at tak imēnpuxim ma ikuḡ. ⁵ Imēnpuxim tak wuyju—Jesus Cristo kay itabucayū. Ade wuyju. Pūḡat puxim pit wuyju Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum puye. Jewebuywatwan wuyju wuyekapikap kuḡ wuyjebit puxim. ⁶ Deus xipan wuykuḡ. Imēnpuye ixē ja'ōbacaap ūmūm soat pe wuywebe wara'at pe jekapik am jebeam. Pūḡpūḡayū wuy'in ya'ōbacaap kuḡ ixē ekawēn muwēn ām. Ixeyū juy jeedop imuwēnuwēn. ⁷ Warara'acayū wuy'in pit ya'ōbacaap kuḡ warara'acat peam kapik am. Ixeyū juy jeedop warara'acat puywatwan. Warara'acayū wuy'in pit ya'ōbacaap kuḡ warara'acat mutaybit am. Ixeyū juy jeedop warara'acat mutaybitbin. ⁸ Warara'acayū wuy'in ya'ōbacaap kuḡ warara'acat a'ōmucan am. Ixeyū juy jeedop warara'acat a'ōmucanucan. Warara'acayū bit ade kuḡ jebubut kuḡ. Tacum ḡu juy jeedop ip. Ade ma juy jeḡūmḡūm ip ikuḡ'ūmat pe. Warara'acayū bit ya'ōbacaap kuḡ warara'acat kukan. Ya'ōpuruḡ ḡu juy jeedop ip ikuḡ—ya'ōdidin ma. Warara'acayū bit ya'ōbacaap kuḡ tadaybocayū buywat am. Icoccoḡ cuy jeedop ip ixeyū buywatwan.

⁹ Jewexe ḡu ikukpin eyxeat epejukuk—icēmān. Ikērēat kay ḡu juy epesop. Xipacat acā epeḡujurūḡ. ¹⁰ Ikitpitpiyū eyju, Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuye xipan cuy epeyewekuk eyduk'a beat kukpinap co'i. Ibuyxim cuy epeyewekuk. ¹¹ Eybu'u'um ḡu juy epesop kapik am. Kapikpik'ukayūm cuy epesop. Wuykuukat peam cuy epesop kapikpiḡ. Eycokcokap kuḡ cuy epesop kapikpiḡ cebeam. ¹² Soat em Deus xe wuyetait acesop iap wiwim wuyju. Imēnpuye eycokcoḡ cuy epesop. Eyukpiceḡēm ḡu juy epesop xipat'ūmat jebapukpuḡ eykay bima dak. Deus eju kawēnwēḡap cuy epeyepeḡu. ¹³ Eybubut'in

cuy epeğũm ikuğ'ũmat pe—itabucayũ be. Xipan cuy powatwat epeğuõm eyduk'a be.

¹⁴ Itabut'ũmayũ eykaykay bima:

— Bay, ipiat cuy esupi'ajoat cebe ip — i'ũmğu juy epe'e Deus pe. — Xipan cuy ejukuk ip — i acã.

¹⁵ Icokcokayũ xe bima, eyju dak eycokcoğ epesop. Waayũ xe bima, eyju dak epetõtõn. ¹⁶ Pũğ tağ ma juy epeyewağuyğuy.

— Soat podi ma oceju xipat — i'ũmğu juy epe'e.

Ibuyxi'ũmat ekapikap cuy epejoixik ğu.

— Soat podi ma ocetaybit cĩcã — i'ũmğu juy epe'e.

¹⁷ Warara'acat pe ikērēm eykuk puje, ikērēm ğu juy epejukuk ikērēm eykukaptem. Xipan cuy epeku soat etabutpe warara'acat pe eymuymuyap puxim. ¹⁸ Eywebe iba'ore'ũm pima, kaba'ũm cuy epesop soat eju eyxeat eju.

¹⁹ Okitpitpiyũ, Deus acã juy ipiat supi'ajoat ikērēat kukayũ be. Imēnpuye epeyeweik ğu juy—pũğ em tak ka'ũma. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Õn ma oceweik,” i'e'em wuykukukat, i. “Õn ma ipiat osupi'ajoat cebe ip ikērēm eykukaptem,” i.

²⁰ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ekay itakomaat ire bima, eğuykõn cuy, i. Puybit cuy eğũm cebe, i. Ihipuruk pima, idibi juy etiũm cebe, i. Imēn isũsũn cĩcã je'e, i. Iğuycũğ je'e xipan'ũm ekuğ pima, i.

²¹ Ikērēat muğēğē'ukayũ be juy ikērēat muğēan ğu eywebe. Xipacat'in cuy epeğuğē ixeyũ beam imubu'un am ip ikērēat kay.

13

¹ Kũyjobin cuy ajop iecuğap ebekitkit a'õ kay. Deus ma ixeyũ o'jomuyat ipi watwat kukan. Imēnpuye soat ixeyũ opop Deus a'õbi. ² Imēnpuye iecuğap ebekitkit a'õ kay'ũmat Deus o'jomuyiat a'õ kay ğu. Ipiat supi'ajoat ip jewēju ma. ³ Xipacat mujurũğrũğ'ukayũ ğu iparara iecuğap ebekitkit puxim—ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ acã. Ya'õbuyxiayũ buxim eyparara pin'ũm pima, xipacat cuy epeğujurũğ. Xipacat mujurũğ puje:

— Xipat ma eyju ocexe — i je'e ip eywebe.

⁴ Deus ma ixeyũ o'jomuyat eykukan. Xipan eykuk ojuy ip. Eywebe ikērēat mujurũğ puje bit, eypararam cuy epesop cebuxim ip. Deus ixeyũ o'jomuyat ipiatpi'ajoan ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ be. Imēnpuye cũğ ma cebe ip ipiatpi'ajoan wuywebe. ⁵ Imēneju kũyjobin cuy epesop iecuğap ebekitkit a'õ kay. “Deus aco'i ipiat supi'ajoat ocewebe kũyjobit'ũm pima,” i wuyju e'em puye ğu kũyjobin cuy ajop ixeyũ a'õ kay. Cedağ ma wuywebe kũyjobit am ixeyũ a'õ kay buye juy kũyjobin ajop ya'õ kay ip.

⁶ Xipan kapikpiğ pima, Deus a'õbi ip kapikpiğ eykukayũ. Deus ma dinheiro bubu'ukayũ dak o'jomuyat wuykukan. Imēneju wuyedinheiro m wuyju dak imposto deidadam cebe ip. ⁷ Eyweroap cuy epeteida cebe ip. Eipi etaxa dak cuy epeteida. Ibuyxim cuy iecuğap ebekitkit epejukuk. Ixeyũ a'õ mupubutbun ğu juy epesop.

⁸ Eyweroap kuğ ğu juy epesop. Eyweroap cuy epeğu'ũm. Ikukpin warara'acat kuğ pima, wuyweroap ateida iap puxim. Xipan warara'acat kuğ pima, Deus pe wuyawēwēap ekawēn tağ wuyju jekukum. ⁹ Imēn Deus wuyawēwēm:

— Warara'acat tayxi eju epeyepo ğu juy — i. — Warara'acat epeyaoka ğu juy — i. — Warara'acat pubut epetuğupa'um ğu juy — i. — Eyetabikukum ğu juy warara'acat pubut kay — i.

Kanomũm tak imẽn wuyawẽwẽm:

— Xipan cuy eyxeat epejukuk apẽn xipan eyju jewekuḡ iap puxim — i. Kanomũm eyawẽwẽap taḡ eyeku buje, koap eyawẽwẽap taḡ tak epeku. ¹⁰ Ikukpin wuyxeat kuḡ pima, ikērẽm ḡu ixẽ ajukuk. Imẽnpuye ikukpin wuyxeat kuḡ pima, soat ekawẽn taḡ wuyju jekukum—Deus ekawẽn taḡ—wuyawẽwẽap ekawẽn taḡ.

¹¹ Waram Jesus ajẽmap kabia wũy ma osunuy wuyetabun puje. Gasũ bit wũy ḡu o'e. Gaxĩn ma wuydaxijojoap kabia jajẽm. Imẽnpuye xetxiat puxim ḡu juy ajop. Wuyawẽwẽap ekawẽn taḡ cuy ajeku. ¹² Wuykukukat ajẽmap kabia kabiam wuyju bimãn co'i. Kabiok ajẽm pasuḡ pimãn co'i. Kuy kabia ijasũn, ḡaxĩn ma ixẽ jajẽm puje. Imẽnpuye acepere juy ikērẽat mujurũḡap! Ikērẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ kabiok taḡ jekuku'ukayũ buxim. Ga'a ajeku Deus bikuyap taḡ acã! Sorara icaat kuḡ jekukum jaokaap puxim. Cristo a'õbacaap kuḡ cuy ajeku waram wuywebe ikērẽat kukap puxim. ¹³ Cũḡ ma juy ajeku wuysũsũnap puxim. Cũḡ ma juy ajeku kabiam soat etabutpe jekukum iat puxim. Wuybaboroḡ ḡu juy ajeku. Wuyka'okērẽm ḡu juy ajeku. Warara'acat tayxi kaykay ḡu juy ajeku, warara'acat itop kaykay ḡu dak. Wuysũsũḡap ḡu juy ajeku. Warara'acat a'õdawutwun ḡu juy ajeku. Wuyetabutkarey ḡu juy ajop. ¹⁴ Wuyaguy daḡ jekukum pima, ikērẽat mujurũḡrũḡ wuyju. Eyaḡuy daḡ ḡu juy epeku! Wuykukukat ja'õbacaap ãmũm wuywebe sorarayũ kukat jesorarayũ be icaat ãmap co'i itakomaat yaokaap puxim.

— A'õbacaap cuy eḡũm ocewebe — i juy epe'e Jesus Cristo be.

14

¹ Eyukpiceḡẽm ḡu juy epesop “Apẽn ḡu xe'e kuka cũḡ Deus xe?” i'e'e'ukayũ kay—itabucayũ kay. Jawa'õxixiḡ ḡu juy epesop ceweju ip yaḡuymuwarurun am. ² Pũḡpũḡ itabucayũ'in e'em:

— Cũḡ ma wuywebe deusbaroyũ wap iẽnmõḡ'ibitẽn o am — i.

Imẽnpuye soat ẽn o'om ip. Warara'acayũ bit e'em:

— Cũḡ ḡu wuywebe ibiat ẽn o am — i.

Imẽnpuye iẽn o'om ḡu ip—kadai o'om acã ip. ³ Iẽn o'o'ukat — Etaybit'ũm cĩcã — i je'e ḡu kadai o'o'ukat pe. Kadai o'o'ukat tak: — Cedaḡ ḡu ẽn jekukum iẽn o'o'uk puje — i je'e ḡu iẽn o'o'ukat pe, Deus ixẽ kay buye. ⁴ Cũḡ ḡu wuywebe “Cedaḡ ḡu ẽn jekukum” i'e am warara'acat a'õkayat pe. Deus a'õkayat ixẽ. Cũḡ pima, Deus acã je'e cebe “Cũḡ ma ẽn jekukum” i. Cũḡ'ũm pima dak, “Cũḡ ḡu ẽn jekukum” i je'e cebe. Wuykukukat ja'õbacaap jeḡũm cebe cũḡ ma jeku am. Imẽnpuye cũḡ ma jeku.

⁵ Pũḡpũḡ xe ma pũḡpũḡ kabia kabia'ipi. Warara'acayũ xe bit ka'ũmḡu kabia'ipiat. Soat kabia ma ipi ḡu. Jewejojo'i ma soat kabia ma cexe ip.

⁶ Pũḡpũḡayũ xe pũḡpũḡ kabia kabia'ipiat wuykukukat a'õmubuyxin ojuy ip. Iẽn o'o'ukat tak soat ẽn o'om wuykukukat a'õmubuyxin ojuy. Jekõn pima:

— Bay, ẽn xipan ocekuḡ. Iẽn ãmũm ocexatẽn — i'e'em Deus pe.

Iẽn om ibu'uat tak iẽn o'om ḡu wuykukukat a'õmubuyxin ojuy. Jekõn pima:

— Bay, ẽn xipan ocekuḡ. Soat em kadai ãmũm ocewebe ocexan — i'e'em Deus pe.

⁷ Deus wuyekukuap cocom wuyetabẽḡ pima, wuye'ũ buje dak, wuyju Cristo a'õ kayayũ buye. ⁸ Wuyetabẽḡ pima wuykukukat bikuyap taḡ wuyju jekukum. Wuye'ũ buje dak cexe acesop—wuykukukat xe. Imẽnpuye wuykukukat a'õkayayũ wuyju wuyetabẽḡ pima, wuye'ũ buje dak. ⁹ Imẽnpuye Cristo oe'ũ. Waram ḡuto o'jetait je'ũap tomukadi. Waram o'jetait soat itabucayũ kukukan—itabẽḡayũ kukukan, ce'ũ'ũayũ kukukan tak. ¹⁰ Pãm

eyju? Apēnpuye dak eyju eykitpitpiyū muymuy? cūḡ ḡu eywebe imuymuy am. Guyjom soat wuyju acejebapuk Deus wap. Ixe apēn ijodi bima juk adi ajekuku iaptei ideida wuywebe. Xipacat je'ḡūm xipacayū be xipacat mujurūḡrūḡaptei. Kūyjobit'ūmayū bit ḡuju ipiat'ajojoap pe kūyjobit'ūmaptei. Imēnpuye cūḡ ḡu eywebe dak “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe” i'e am eykitpitpiyū be. ¹¹ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Soat ipi watwat jēḡ'aecōḡcōḡ owap kūyjobit wa'ō kay am, soat em wetait puye,” i'e'em Deus, i. “Soat ip 'Ēn acā Deusat,' i je'e owebe,” i'e'em, i.

¹² Imēneju soat wuyju apēn ijodi bima juk adi ajekuku iap aḡuwēn Deus pe.

¹³ Imēnpuye wuykitpitpiyū muymuyap cuy acepere. Cūḡ ma juy ajeku wuykitpitpiyū etabutpe ixeyū be “Teku cedaḡ'ūma jekukum” i'eap puxim. Cedaḡ'ūm ixeyū xe bima juy ayaḡuymuwarurun ḡu. Āḡ ip jeedop.

¹⁴ Wuykukukat Jesus eju mūḡ'i ōn jekukum. Imēnpuye wetaybit soat i'opi ḡu owebe iam. Warara'acat pe bit “Ibo i'opi owebe” i'e buje, i'opi ma o'e cebe. Ixe be i'o buje, cedaḡ ḡu jekukum, cedaḡ ḡu cexe buye. ¹⁵ Eykitpitpiyū juy epeḡuḡuycūḡ ḡu soat o'o am. Soat o'oap tomuju eykitpitpiyū muḡuycūḡ pima, ikukpin ḡu ip eyxe. Cristo oe'ū eykitpitpiyū beam. Epeḡubu'un ḡu juy ip Jesus kay am soat o'oam. Ibu'u ip pima, soat em Deus wi wūy ma jeedop ip, ixeyū etabutpe ikukpin ḡu ip epejukuk puye. ¹⁶ Imēnpuye eykitpitpiyū xe xipat'ūm pima:

— Eyetaybit ḡu eyju bit — i'ūmḡu juy epe'e cebe ip. — Xipat ma iēn o am ocewebe bit — i'ūmḡu juy epe'e cebe ip.

Ikukpin ḡu ip ikuḡ pima ip jeymuymuy.

— “Soat ēn xipat i'o am,” i te'e ma teyūku e'em — i je'e ip.

¹⁷ Deus ma wuykukukat. Ixe ebekitkiyūm acesop wuyxat o'omap tomuju ḡu, wuyxati kōnkōnap tomuju ḡu ma dak. Cūḡ ma wuyju jekukum pima bit, ixe ebekitkiyūm acesop, kaba'ūm warara'acat kuḡ pima dak, wuycokcoḡ jekukum pima dak. Deus biōḡbuk wuymucokcokcoḡat. ¹⁸ Imēn Cristo a'ō daḡ jekukum pima, Deus mucokcokcoḡ acesop. Ijodiacat tak e'em: — Teyūku cūḡ ma jekukum — i.

¹⁹ Imēneju xipan cuy acewewekuk wuyweweju kaba'ūm wuydop am. Jewewa'ōmucanucan cuy ajop biḡ ma wuyetabut am Jesus kay. ²⁰ Deus kuy juk eykitpitpiyū mutabun Jesus kay. Epeḡubu'un ḡu juy ip soat ēn o'oam. Soat i'opi ḡu wuywebe. Inaka wuykitpit pe ikērēat mujurūḡat puje, wuyju dak ikērēat mujurūḡrūḡ soat o'om pima. ²¹ Wuykitpit pe ikērēat aḡujurūḡat ḡu juy! Wuyxe mā xipat soat ēn o'oap, uva'abidi kōnkōḡap tak. Wuykitpit xe cedaḡ'ūm pima bit asuēn'o ḡu, atikōn ḡu dak. ²² Soat o'oap eyxe xipat pima:

— Soat i'opi ḡu ocewebe — i juy epe'e warara'acayū be ḡu—Deus pe acā.

Cūḡ ma juy ajeku wuyaḡuy daḡ. Apēn xipat wuyxe iap taḡ wuyju jekukum pima, wuycokcok ace'e. ²³ Itabutbūt xipat ḡu xe'e owebe ibiat o am iap kay bima bit, iḡuycūḡ je'e i'o buje.

— Ikērēat ḡu xe'e o'gujurūḡ? — i je'e jewebe ma. — Deus xe'e ipiat supi'ajoat owebe? — i je'e jewebe ma.

Itabutbūt pima o'jo'o. Imēnpuye xipat ḡu tūybe osunuy cexe. Iboap xipat Deus xe iap kay wuyetabut'ūm pima, wuyju dak ikērēat mujurūḡrūḡ, iboap mujurūḡ puje.

15

¹ Pūḡpūḡ wuy'in e'em: — Ocetaybit cedaḡ ma jeku am Deus xe iam — i. Wuyukpiceḡēm ḡu juy ajop “Apēn ḡu xe'e kuka cedaḡ ajeku Deus xe?” i'e'e'ukayū kay. Itaybitbūcayū buywatwan cuy ajop. Jewekay acā ḡu juy ajop

gebun. ² Wuykitpitpiyũ kay dak cuy ajop gebun. Wuykitpitpiyũ kay gebun cuy ajop xipan ip ikuk am, Jesus kay itabut cĩcã ip jedop am tak. ³ Cristo dak jewekay ġu gebun osunuy—warara'acayũ kay acã. Cristo juk o'e Deus pe:

— Ikērēm ip cuk adi okuk apēn ip ikērēm ekuk iap co'i — i.

Imēn Cristo o'e Deus pe kuyje. ⁴ Kuyjeayũ Deus ekawēntup o'tupmubararak wuymutaybit am—soatup. Ibiatup kawēn wuymutaybitbin wuyetaxi'ũmap puxim ipiat kay. Wuya'õmucanucan tak ibiatup ekawēn. Ibiatup ekawēn kay wuyetabut pima, Deus xe acesop iap acejowiwi jĩjã. ⁵ Deus ma wuybuywatwan wuyetaxi am ipiat'ajo am. Wuya'õmucanucan tak. Ixe eju õn kawēnwēn eywebeam.

— Bay, Roma ka watwat a'õmucanucan cuy eguy — i õn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip ixeyũ be warara'acat kay gebun am Jesus Cristo warara'acat kay gebun osunuy iap co'i — i õn e'em cebe.

⁶ Imēn õn kawēnwēn eywebeam Deus eju, pũġ taġ ma eyeku am. Ceweju õn kawēnwēn “Ka'ũmġu ejo'iat xipacat” i'e am Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be.

⁷ Imēneju xipan cuy epeyewekuk apēn Cristo xipan eykuk iap co'i. Xipan eyju jewekuġ pima:

— Deus xipat cĩcã aco'i, cebekitkiyũ xipan jewekuġ puye — i je'e eyjojoayũ.

⁸ Imēn Cristo oajēm ijodi. Judeuyũ daxijojo'ukan o'e. Deus soat em ja'õ daġ e'em iam ixeyũ mutaybit am oajēm. Oajēm ijodi apēn Deus o'e kuyjeayũ be iap taġ—Judeuyũ dobyũ'ũm'ũm pe iap taġ. ⁹ Judeuyũ daxijojo'ukan o'e, Judeu'ũmayũ be “Ēn xipan cĩcã ocekuġ, ocekey etabotaidabotbot puye” i'e am Deus pe. Imēn e'em Deus ekawēn tup—Davi emudupmubararaktup:

Imēneju “Soat podi ma ěn xipat cĩcã,” i oce Deus pe Judeu'ũmayũ a'õpiju, i. Jebibododon oce ěn xipat cĩcã i'e'em ewebe ya'õpiju ip, i.

¹⁰ Wara'atup tak imēn e'em—Moisés emudupmubararaktup:

Judeuyũ ġu eyju, i. Inaka eycokcoġ cuy epesop soat Deus emunaēyũ eju, i. Imēn e'em iġodup. ¹¹ Wara'atup tak imēn e'em—Davi emudupmubararaktup:

— “Ēn acã a'õbacaat,” i juy epe'e Deus pe — i õn e'em Judeu'ũmayũ be, i. — Soat eyju “Ēn soat podi ma xipan ocekuġ,” i juy epe'e cebe — i õn e'em soat taġacat pe, i.

¹² Wara'atup tak imēn e'em—Isaías emudupmubararaktup:

Bekicat je'kap—Jessé naxeġebit, i. Ixe bekicat Judeu'ũmayũ kukukan je'e, i. Judeu'ũmayũ dak ixewowiwi jedaxijo am, i.

Imēn Isaías o'tupmubararakat Cristo ekawēntup—Jessé naxeġebit ekawēntup.

¹³ Imēn Deus soat em jexe wuyetait acesop iap wiwian wuywebe. Ixe eju õn kawēnwēn eywebeam:

— Bay, Roma ka watwat itabut ekay — i õn e'em cebe. — Imucokcokcoġ cuy ip eguy — i õn e'em cebe. — Yaġuymubabibin cuy ip eguy — i õn e'em cebe.

Imēn õn kawēnwēn Deus eju eywebe biġ ma iboap wiwian jebiõġbuk a'õbacaan—Xipacat piõġbuk a'õbacaan.

¹⁴ Okitpitpiyũ, õn ma wetaybit eyjum. Soat em eyju xipan warara'acat kuġ. Soan eyetaybit. Eyetaybit tak Jesus Cristo ekawēn. Jewawēwē but eyeweweju. ¹⁵ Inaka ijudup pe osũsũn ġu wa'õbapuġ eyawē ãm eyaġuyba'ũmap puxim icēmat ekawēn kay. Osũsũn ġu Deus a'õbiat õn puye. ¹⁶ Ixe Deus cuk onaē Jesus Cristo ekawēn muwēn ãm Judeu'ũmayũ be. Paĩ buxim Deus ekawēn muwēnuwēn õn cebe ip—kawēn idipat muwēnuwēn. “Ēn soat podi

ma a'õbuyxi" i ixeyũ e buje, Deus icokcok e'em. Xipacayũm ip je'e Deus xe, Ibiõgbuk xipacat ixeyũ muisun puje. ¹⁷ Imẽn kapikpiğ õn Deus peam Jesus Cristo eju mũğ'i õn jekukum puye. Imẽnpuye:

— Ocokcok wekapikap kuğ — i õn e'em Deus pe.

¹⁸ Cristo ma wa'õmucanucan osunuy owebe Judeu'ũmayũ mutabun am jekay. Cũğ ma juk adi ocekawẽnuwẽn ceweju ip. Cũğ ma juk adi ojekukuku cetabutpe ip. Imẽnpuye itabut ip o'e Jesus kay. Deus a'õ kay ip o'jekũyjobin, Cristo bikuyap tağ õn jekukum puye. Obisũsũn ğu "Obuye adeayũ itabut o'e" i'e am eywebe. ¹⁹ Deus biõgbuk cuk adi ja'õbacaap o'jomõğmõğ owebe. Imẽnpuye wuywebe i'e ba'oreat oğubapukpuk Judeu'ũmayũ be. Itabẽğbẽğ o'e ip Deus a'õbacaap cocom. Imẽnpuye soat ka dağ cuk adi ojekukuku.

— Cristo kay eyetabun puje, Deus jeydaxijo — i'e'em cuk adi ojekukuku. Koap Jerusalém ka watwat oğukũyjojo. Ibo ka bewi juk ojem. Soat kaka dağ cuk adi ojekukuku adeayũ mukũyjojom, kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Wũyat eipi be oajẽm ğebuje—Ilíria eipi be. ²⁰ Kawẽn idipat muwẽn ojuy oğuy Jesus Cristo awẽğ tobuxikayũ be ğu—yawẽğ tobuxik'ũmayũ be acã, itaybit'ũm ip puye. ²¹ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Yawẽğ tobuxik'ũmayũ yawẽğtobuxik, i. Yawẽğpa'arẽm ğu je'e cexe ip, i. Imẽnpuye ibo dup ekawẽn tağ õn kawẽn idipat muwẽnuwẽn yawẽğtobuxik'ũmayũ be acã.

²² Eyjo am omuju'ũm'ũm osunuy soat em ma'ğu oju pin, yawẽğtobuxik'ũmayũ be õn kawẽn idipat muwẽnuwẽn puye. ²³ Ade koato eyjo pin cuk adi oğuy. Imẽnpit ğasũ acã ijop kaka dağ kawẽn idipat muwẽğap oğu'ũm. ²⁴ Imẽnpuye ğaxĩn ma aco'i oju eyjom. Espanha eipi kay cum pima eyjo pin oce. Eyxe dakibun onuy buje, obuywan cuy epe'e Espanha eipi kay oju am. ²⁵⁻²⁶ Ğasũ bit õn cum Jerusalém ka kay. Judeu'ũmayũ jedinhoiro mu'awero ojuy ip osodop—Macedônia eipi beayũ—Grécia eipi beayũ dak. Iboap edinheiro ũm ojuy ip Jerusalém ka beayũ be—Judeuyũ be—itabucayũ be—tadaybotbocayũ be. Imẽnēju iboap edinheiro dujowan õn iũm ãm cebe ip. ²⁷ Ixeyũ Macedônia eipi beayũ Judeuyũ ğu—Grécia eipi beayũ dak. Imẽnpit itabut ip o'e Jesus kay, Judeuyũ kawẽn idipat o'ğuwẽn cebe ip puye—Jerusalém ka beayũ. Imẽnpuye ip jedinhoiro ũm ojuy cebe ip. Xipat imẽn Judeu'ũmayũ be Judeuyũ buywat am—jekitpitpiyũ buywat am—tadaybotbocayũ buywat am. ²⁸ Imẽnēju ibiat dinheiro oğũm cebe ip. Soat o'ğuxipan'iat oğũm cebe ip. Iũm puje Espanha eipi kay oju. Espanha eipi kay cucum pima eyjom oju. ²⁹ Eyxe wajẽm puje, apẽn Cristo xipan okuğ iap oğuwẽn eywebe. Soat podi ma Cristo xipan okuğ iap oğuwẽn ey mucokcok am.

³⁰ Okitpitpiyũ, eyju dak eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay. Eyju xipan jewewekuğ Deus biõgbuk a'õ kay kũyjobit puye. Imẽnpuye epeyekawẽn cuy Deus eju owebeam. Owebeam Deus eju eyekawẽnap ojuyjuy jĩjã õn.

³¹ — Paulo kay juy ağ eğuy Judéia eipi watwat pe yaokaap puxim—itabut'ũmayũ be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe. — Jerusalém ka watwat cuy eğubikuy—itabucayũ juy eğubikuy Paulo xewi ibo edinheiro bu am — i juy epe'e Deus pe.

³² Imẽn cuy epeyekawẽn owebeam Deus eju. Imẽn kawẽnwẽn pima, ocokcok cĩcã oajẽm eykay. Deus ibikuy bima ocokcok cĩcã oajẽm eykay. Eyju dak omucokcokcoğ epesop. ³³ Okitpitpiyũ, Deus wuyağuy mubabibin'ukat.

— Roma ka watwat kay juy ağ eğuy — i õn e'em cebe. Imẽn ma ağ jeenuy eykay.

16

¹ Wuyixĩg Febe oġuju eykay. Ixe Febe Jesus kay itabucayũ buywatwat'ukat—Cencrėia ka watwat buywatwat'ukat. ² Imėnpuye ixe juy epeġuõm eyduk'a be tũy ăm. Wuykukukat kay itabucayũ juy aġuõm wuyduk'a be pũġ kay ma wuyetabut puye. Ixe Febe juk adi adeayũ buywatwat'uk osunuy. Őn tak cuk adi xeku obuywatwat'uk osunuy. Imėnpuye eywebe ibuywan put pima, eyju dak cuy epesubuywan!

³ “Kato” i juy epe'e Priscila be, quila be dak. Ixeyũ juk adi o'jekapikpik oweju Jesus Cristo beam. ⁴ Oe'ũ pin ip quilyũ we'ũap puxim.

— Xipat cĩc eyju — i õn e'em cebe ip.

Imėn tak e'em soat Judeu'ũmayũ—Jesus kay itabucayũ. ⁵ “Kato,” i juy epe'e quilyũ duk'a be je'aweroro'ukayũ be dak—Jesus kay itabucayũ be.

Obure Epėneto be dak, “Kato,” i juy epe'e. Koap ixe oitabun Jesus kay sia eipi watwat'in. ⁶ Maria be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe juk adi o'jekapikpik cĩc eywebeam. ⁷ Obadipyũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—Andrnico be, Jnias pe dak. Daomũnmũnap'a be osodop ip oweju. Doze beayũ Jesus emumujuyũ itaybit cĩc ixeyũm xepxepayũm. Ixeyũ oitabun Cristo kay wetabut awap.

⁸ Amplato be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩc oxo wuykukukat kay ixe dak itabut puye. ⁹ Urbano be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe dak oceweju juk adi Cristo muwėnuwėn oeku. Estquis pe dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩc oxo. ¹⁰ Apeles pe dak, “Kato,” i juy epe'e. Cristo kay jetabucap kuġ jekukum ixe soat etabutpe. Aristbolo badipyũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—soat pe. ¹¹ Obadip Herodio be dak, “Kato,” i. Soat wuykukukat kay itabucayũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—Narcisco badipyũ be.

¹² Wuyixĩt Trifena be dak, “Kato,” i juy epe'e, wuyixĩt Trifosa be dak. Kapikpiġ cĩc ip wuykukukat peam. Wuyixĩt Perside be dak, “Kato,” i. Wuyxe ixe ikukpin cĩc. Ixe juk adi o'jekapikpik cĩc wuykukukat peam. ¹³ Rufo be dak, “Kato,” i. Ixe dak kapikpiġ cĩc wuykukukat peam. Ixe xi be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe juk adi xipan okuk je'it kukap co'i. ¹⁴ Asĩncrito be dak, “Kato,” i, Flegonte be dak, Hermes pe dak, Ptrobas pe dak, Hermas pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—wuykitpitpiyũ be. ¹⁵ “Kato,” i juy epe'e Fillogo be dak, Jlia be dak, Nereu be dak, ixe ixĩt pe dak, Olimpας pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—Deus ebekitkiyũ be.

¹⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe. Soat Cristo ebekitkiyũ kato mujujum eywebe—soat ka watwat.

¹⁷ Okitpitpiyũ, jeyawė õn. Eyday'em'um cuy epesop cewejak'ũm jewewekayayũ kay—eymutaybitbinap muwarururun ojuyayũ kay—Cristo ekawėn muwarururun ojuyayũ kay. Ixeyũ burem ġu juy epesop.

¹⁸ Wuykukukat Cristo mucokcokcoġ ġu ip jekukukum—jemucokcokcoġ ac. Idim cĩc ip kawėnwėn. “Eyju xipat cĩc” i'e'em ip warara'acat pe jekay am. Imėn ip itaybit'ũm'ũmayũ muġuykukukum. ¹⁹ Soat kaka daġayũ kuy itaybit eyetabut cĩc Jesus kay iam. Imėnpuye ocokcok eykay. Obikuy jj eyetaybit cĩc ăm xipacat mujurũġ ăm. Ikėrėreat mujurũġ ăm pit cuy õn eykay ġu. ²⁰ Deus ma Satans a'õbacaap ġu'ũm ġaxĩn ma ixe be waram wuymuġuykukuap puxim. Ixe Deus wuyaġuymubabibin'ukat. Wuykukukat Jesus Cristo xipan cuy jeykuk.

²¹ Wuykitpit Timteo kato mujujum eywebe. Ixe kapikpiġ oweju. Wuykitpit Lcio dak kato mujujum eywebe, Jaso dak, Sospatro dak. Obadipyũ ip.

²²⁻²³ Gaio dak kato mujujum eywebe. Ixe duk'a be õn ġasũ. Ixe duk'a be Jesus kay itabucayũ je'awerorom. Erasto dak kato mujujum eywebe.

Ixe Corinto ka kukat edinheiro muxipanpan'ukat. Wuykitpit Quarto kato mujujum eywebe.

Õn tak—Tércio ãn. Õn tak kato mujujum eywebe, pũğ kay ma wuyetabut puye wuykukukat kay. Õn ijudup mubarararağ eywebeaptum Paulo a'õbi.

²⁴ Wuykukukat Jesus Cristo cuy xipan jeykuk—soat jukuk. Imẽn cuy jeykuk.

²⁵ — Ën soat podi ma a'õbuyxi — i juy ace Deus pe.

Ixe be wuya'õmubacan put wuybu'uap puxim Jesus kay. Jesus Cristo ekawẽn muwẽnuwẽn cuk adi oğuy—kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Kuyje Deus iboap ekawẽn o'ğuwẽn ğu ipi watwat pe. Kawẽn iba'arẽn osunuy soat xe ipi watwat xe. Ibun iba'arẽn osunuy. ²⁶ Iba'arẽn ma juk adi iboap ekawẽn muwẽnuwẽn'uk ip osodop Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kuyjeayũ be. Gasũ bit ibapuğ ma Deus a'õbiayũ iboap ekawẽn muwẽnuwẽn soat ka watwat pe. Ixe Deus soat em itait. Ibapuğ ma o'ğuwẽnat adeayũ be itabut am Cristo kay, kũyjobit am tak ip ya'õ kay.

²⁷ — Soat podi ma edip — i juy acece soat em Deus pe. — Soat podi ma a'õbuyxi — i dak.

Imẽn cuy ace cebe itaybit soan puye; ixe Jesus Cristo o'ğudot wuykay buye dak. Imẽn cuy acece cebe. Ixe acã Deusat.

CORINTO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Corinto ka watwat, cartadup mubararağ òn eywebeaptum. Òn Paulo. Tupmubararağ òn wuykitpit Sóstenes eju. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ. ² Tupmubararağ oceju soat pe Deus ebekitkiyũ be—wuykukukat Jesus Cristo kay itabucayũ be. Deus cuk eynaẽ jebek-itkiyũm Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Soat ixeye ebekitkiyũ e'em:

— Ocebuywatwan cuy eguy — i soat ka watwat. Ixe Jesus Cristo wuykukukat—ixeyũ kukukat tak.

³ — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ aguy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe ip.

⁴ Deus soat em xipan eykuğ, Jesus Cristo eju mũğ'i eyju buye. Imēnpuye:

— Bay, ěn xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe soat em ma.

⁵⁻⁶ Cristo juk adi oceğuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye ixeye a'ò dağ eyju jekukum ġasũ. Soat kuğ eyju, Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Imēnpuye eyetaybit kawēn icēmat muwēn ãm. Ka'ũma ma iba'arēm eyxe, eyetaybit cĩcã buye.

⁷ Imēnpuye soat kuğ eyju—Deus biõğbuk emumuũm kuğ. Deus waram wuykukukat Jesus Cristo ġubapuk soat ijodiacat etabutpe. Ixe mubapukap wiwim eyju. Iwiwim pima soat kuğ eyju. Deus biõğbuk emumuũm kuğ.

⁸ Soat em Deus eya'õmucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim. Imēnpuye ikērēat kuğ ġu epesop Deus xe wuykukukat Jesus Cristo ajēmap kabia be. Ixe kabia be abuyũ xipat iap ġuwēn. Abuyũ xipat ġu iap tak ġuwēn.

⁹ Deus soat em e'em ja'ò dağ. Ixe juk eynaẽ eywebe jekpot eju jeburere am—Jesus Cristo eju jeburere am. Ixe Jesus Cristo wuykukukat.

¹⁰⁻¹¹ Okitpitpiyũ, Cloe badipyũ bit cuk o'e owebe:

— Corinto ka watwat jewa'òdawutwun cĩcã jeweweju, Jesus Cristo kay itabut ma'ğũ ip — i.

Imēnpuye jeymukũyjo òn, okitpitpiyũ. Wuykukukat a'òbi òn jeymukũyjo Jesus Cristo a'òbi. Jawa'òxixiğ ġu juy epesop. Wara'at tağtağtağ ġu dak cuy epeyewağuy—pũğ tağ ma. Pũğ tağ ma dak cuy epeyewawēn soat em. Pũğ tağ ma dak cuy eybikuy eyeku am. ¹² Pũğpũğ ey'in e'em: — Paulo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Apolo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Pedro kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Cristo kadiayũ oceju bit — i.

Iwarururum ma eyju e'em. ¹³ Wara'at tağtağtağ ma eyju e'em pima, eyju Cristo muweutun iap puxim. Òn ġu obamupaya ip korosa be we'ũ ãm eywebeam—Cristo acã. “Paulo ebekin òn ġasũ bit” i'e am ġu jewemubatisasan epesop— “Cristo ebekin òn ġasũ bit” i'e am acã. Imēnpuye jewa'òdawutwun ġu juy epesop.

¹⁴⁻¹⁵ Imēnpuye te'e ma eyju e'em:

— Paulo juk omubatisasan jekadian — i.

Òn pit cuk imubatisasan teku okadiat iam ġu—pũğ em tak ka'ũma. Imēnpuye ocokcok oce ade ġu ey'in oğubatisasan puye—pũğpũğ ã. Crispo oğubatisasan, Gaio dak. Warara'acayũ bit aco'i ka'ũma. ¹⁶ Icēmã. Wara'at kay oceğebu ġasũ bit. Estėfanas tak cuk oğubatisasan. Ibadipyũ dak cuk oğubatisasan. Wağuyba'ũm warara'acat tak paxi juk oğubatisasan iap kay. ¹⁷ Ijodiat mubatisasan am ġu Cristo juk omuju—kawēn idipat muwēn ãm acã.

— Kawēn idipat muwēn puje, itaybit cīcāat ekawēn ġu juy eġuwēn—Jesus Cristo juk oe'ūiap ekawēn acā — i juk o'e owebe.

Itaybit cīcāat ekawēn imuwēn puje:

— Teku itaybit cīcā — i kuka o'e ip wa'ļjojoayū.

— Jesus oe'ū korosa be wuywebeam — i'ūmġu bit kuka o'e ip.

¹⁸ Korosa be Jesus oe'ū wuywebeam iap ekawēn co buje, Deus pe tax-ijo'ibiyū ma e'em:

— Deus ja'ōbacaam wuydaxijom jekpot oce'ū buye — i.

Ipiat'ajojoap kay cumayū bit e'em:

— Apēnpuye dak oe'ū? — i. — Te'e ma oe'ū — i napa ma e'em ip.

¹⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Itaybit cīcāyū jewexe ip itaybit iap oġubapuk soat pe, i. Itaybit cīcā ip ipi juacat xe, i. Oxe bit itaybit ġu, i.

²⁰ Ya'ōbuyxi ġu ip Deus xe itaybit cīcāat, ibabi jļjāat tak, xipan cekawēnat tak.

— Ipi juayū xe teyūku itaybit cīcā, itabut'ūmayū xe—oxe bit ka'ūma — i'e'em Deus.

— Ocejū cūġ ma Deus xe ocetaybit cīcā buye — i te'e ma ip e'em.

²¹ — Ocetaybit Deus, soat podi ma ocetaybit puye — i'e'em te'e ma itabut'ūmayū.

Deus pit soat podi ma itaybit.

— Ejetaybicap taġ ġu eyetaybit ōn—eyetabucap taġ acā — i'e'em Deus.

“Jesus oe'ū wuywebeam,” i'e'em pima:

— Eybidaodao — i'e'em itabut'ūmayū wuywebe.

Deus pit wuydaxijom wuyetaybit soan puye ġu—jekpot oe'ū iap kay wuyetabut puye acā.

²² — Wuywebe i'e ba'oreat cuy epeġubapuk ocetabun — i'e'em Judeuyū wuywebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapuk puje acā kuka ocetabut oce'e — i'e'em Judeuyū ma. — Eywebe itaybit cīcāat ekawēn imuwēn puje acā kuka ocetabut oce'e — i'e'em Judeu'ūmayū.

²³ Wuyju bit imēn ġu e'em.

— Cristo o'subamupaya ip korosa be ce'ū ām soat peam wuywebeam — i wuyju bit e'em.

Imēn e'em pima:

— Eybidaodao ocexe — i'e'em Judeu'ūmayū wuywebe. — Eyekawēnkērē jļjā ocexe — i'e'em Judeuyū wuywebe.

²⁴ Deus emunaēyū xe bit Cristo oe'ū korosa be soat peam wuywebeam iap awēġ yawēġtip cīcā—Judeuyū xe, Judeu'ūmayū xe dak. Deus ja'ōbacaap mubapukpuġ wuydaxijo am Cristo oe'ū buye. Jetaybicap mubapukpuġ tak wuydaxijo am.

²⁵ — Deus pit itaybit ġu — i te'e ma e'em itabut'ūmayū.

Ixeyū xe itaybit'ūmat pit, soat ijodiacat etaybitbicap podi ma itaybit.

— Deus pit ya'ōbaca ġu — i te'e ma e'em ip.

Ixeyū xe ya'ōbaca'ūmat pit soat ijodiacat a'ōbacaap podi ma ya'ōbaca.

²⁶ Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop apēn kuy bima epesop iap kay, Deus pe eynaē awap iap kay. Ade ġu epesop itaybit cīcāyūm ipi watwat xe. Ya'ōbuyxiayūm tak ka'ūma. Kariwawayūm tak ka'ūma. ²⁷ Deus pit abuyū ipi watwat xe itaybit'ūmayū o'taē jebekitkiyūm itaybit cīcāyū musūsūn ām. Abuyū ijodiacat xe ya'ōbuyxi'ūmayū o'taē jebekitkiyūm ya'ōbuyxiayū musūsūn ām. ²⁸ Deus ijodiat emumuymuyū o'taē jebekitkiyūm. Ijodiat emumupub-utbunyū o'taē. Ijodiat xe ka'ūm cīcāyū o'taē. Ixeyū ma o'taē ipi watwat xe yoboġat a'ōbacaap mu'ūm ām. ²⁹ Imēneju abu be xipan jewemuwēn put? Ka'ūma be ma! Xipan wuyewemuwēn pa'ore ġasū dak Deus pe. ³⁰ Deus pit

cuk eymuwedayo Jesus Cristo kay. Imēnpuye jetaybicap mōḡmōḡ wuywebe. Imēnpuye Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum ḡasū. Imēnpuye:

— Cūḡ ma eyju oxe — i'e'em Deus wuywebe. Deus ebekitkiyūm acesop. Ixe dak wuydaxijojom. Wuya'ōmucanucan wuywebe ikērēat kukap puxim.

³¹ Imēnpuye xipan ḡu acewemuwēn. Imēn e'em Deus ekawēntup:

“Xipat cīcā oceju bit,” i'ūmḡu juy ace, i. “Wuykukukat soat em xipat cīcā e'em wuykay,” i acā juy ace, i.

2

¹⁻² — Wara'at ḡu oḡuwēnuwēn cebe ip—Jesus Cristo acā — i juk adi oce owebe ma eyxe bima. — Korosa be oe'ūiat acā oḡuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Itaybit cīcāat puxim ḡu juy iboap ekawēn oḡuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Adem ḡu oḡuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju ōn adi oajēm eykay, okitpitpiyū. Oajēm Deus ekawēn muwēn ām eywebe—kawēn icēmat muwēn ām. Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima soat xe wuyxe. Gasū bit ibapuk o'e. ³ Eyxe bima ōn pit waḡuy'ūm cuk adi oḡuy. Ōn cuk adi oparara oḡuy Deus bikuyap taḡ ḡu paxi a'ḡu oḡuwēn iap puxim. ⁴ Kawēn icēmat cuk adi oḡuwēnuwēn eywebe. Itaybit cīcāat emumutaybitbinap taḡ ḡu juk adi oḡuwēnuwēn—Deus a'ōbacaam acā.

— Wetaybit cīcāap tomuju ḡu ixeyū oḡutabun Jesus kay — i juk adi oce owebe ma.

Owebe imuwēn puje, Deus biōḡbuk Deus a'ōbacaap o'ḡubapukpuk eywebe. Imēnpuye Jesus kay juk eyetabut epe'e. ⁵ Jesus Cristo kay juk eyetabut epesop itaybit cīcāat ekawēn co buje ḡu—Deus a'ōbacaap co buje acā.

⁶ Deus biōḡbuk a'ō kay kūyjobicayū be bit itaybit cīcāat ekawēn muwēnuwēn ōn. Itabut'ūmayū ekawēn muwēnuwēn ḡu bit ōn cebe ip. Ya'ōcam warara'acat kukukayū ekawēn muwēnuwēn ḡu dak ōn. Gasū acā ya'ōbuyxi jījā ip. Guyjom pit ya'ōbuyxian ḡu ip je'e. Abuyū kukukan je'e ip ḡuyjom? Ka'ūma kukukan ma ip je'e. Deus ixeyū a'ōbacaap ḡu'ūm. ⁷ Soat podi ma Deus itaybit. Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn acā ōn eywebe eyetaybit am.

— Cekay itabucayū otaxijo korosa be okpot oe'ū buye. Okpot co'iyayūm je'e ip — io'e Deus jewebe ma ipi mujurūḡ'ūm awap.

Kuy bima iba'arēm osodop iboap ekawēn. Gasū bit ibapuk o'e wuyxe. ⁸ Ijodiat kukukayū itaybit ḡu osodop iboap kawēn. Itaybit pima ip kuka juk wuykukukat o'subamupaya ḡu korosa be ce'ū ām. Ixe Jesus soat podi ma jedipap kuḡ, ja'ōbuyxiap kuḡ tak. ⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus idip cīcāat o'ḡuxipan i'ūm ām jekayayū be, i. Ajojojoiat podi ma idip, aya'ījojoiat podi ma dak, i. Wuyaḡuy bodi ma dak idip, i.

¹⁰ Ibiat pit Deus o'ḡubapuk wuywebe. Kuy bima iba'arēm osodop soat xe wuyxe. Gasū bit o'ḡubapuk wuywebe. Jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe iboap mubapuk am wuywebe. Ibiōḡbuk xipacat soat coco'ukat. Imēnpuye itaybit soan. Itaybit apēn Deus ibikuy wuydaxijo am iam, iba'arēm ma'ḡu wuyxe. ¹¹ Warara'acat ḡu itaybit apēn wuyju jewaḡuyḡuy iam—wuyju acā. Imēnpuxim warara'acat ḡu itaybit apēn Deus jewaḡuyḡuy iam—ixe biōḡbuk acā. ¹² Wuyju itabut'ūmayū ḡu—itabucayū ma. Itabut'ūmat biōḡbuk ḡu juk ajat—Deus biōḡbuk acā. Deus ma jebiōḡbuk muōmōm wuywebe wuymutaybit am ajo kuy o'ḡuxipan iūm ām wuywebe iam.

¹³ Ijodiat ḡu juk wuymutaybitbin osunuy—Deus biōḡbuk acā. Imēnpuye ijodiat ekawēn muwēnuwēn ḡu wuyju warara'acayū be—Deus ekawēn acā. Deus biōḡbuk pe wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn wuyju ixē biōḡbuk

kukayũ be. ¹⁴Ibiõgbuk kuḡ'ũmat pe bit Deus biõgbuk ũmap ibu ba'ore. Itaybit pa'ore dak ip cebe apēnpuye iũmũm wuywebe iam. Iba'arēm cebe ip.

— Apēḡãm tak kuka iboap ojat? — i te'e ma e'em ip jewebe ma, Deus biõgbuk kuḡ'ũm puye.

Wuyetaybit Deus biõgbuk emumuũm xipacat cĩcã iam ibiõgbuk wuywebe bima acã. ¹⁵Ibiõgbuk xipacat kukat ma soat em itaybit ajo xipacat cĩcã iam, ajo xipacatpũt iam tak, ajo xipacat ḡu iam tak. Ibiõgbuk kuḡ'ũmat pe bit iboap iba'arēm. Imēnpuye ibiõgbuk kuḡ'ũmayũ te'e ma ibiõgbuk kukat a'õ waywayway ip.

¹⁶Imēn e'em Deus ekawēntup:

Abu xe'e itaybit apēn Deus jewaḡuyḡuy iam? Ka'ũma ma, i. Abu be ixewawē but? Ka'ũma be ma, i.

Cristo aḡuy daḡ wuyju bit jewaḡuyḡuy, ixewawē biõgbuk omuy wuywebe buye. Imēneju te'e ma ibiõgbuk kuḡ'ũmat wuya'õxixiḡ.

3

¹Okitpitpiyũ, bekicat ikap'isuat puxim epesop Deus biõgbuk a'õ kay kũyjobitbũt puye. Imēnpuye Deus biõgbuk kukat eju wekawēnap puxim ḡu juk adi ocekawēn eyweju—kũyjobit'ũmat eju wekawēnap puxim acã. ²Apēn wuyju kũmti ũmũm bekicat pe iap puxim kawēn iba'arēmãn ḡu oḡuwēnuwēn eywebe kawēn ibapukan acã Deus ekawēn'in. Kawēn iba'arēmãn pit eyetaybit pa'ore epesop. Gasũ dak eyetaybit pa'ore ma, ³itabut'ũmayũ buxim eyju jekukum puye.

Eyetabutkarey eyewewekay. Jawa'õxixiḡ eyju eyeweweyu. Imēn eyeku buje, itabut'ũmayũ jo'i eyju jekukum, Deus biõgbuk a'õ kay'ũmayũ jo'i—ibiõgbuk kuḡ'ũmayũ jo'i. Imēneju iba'ore owebe eymutaybit am yaypanat mukũyoap puxim.

⁴— Paulo kadiayũ oceju bit — i'e'em ey'in.

Warara'acayũ bit e'em:

— Apolo kadiayũ oceju bit — i.

Imēnpuye eyju itabut'ũmayũ jo'i jekukum.

⁵Apolo bit yoboḡat ḡu. Ōn tak yoboḡat ḡu. Ōn Deus peam kapikpik'ukat acã. Apolo dak ibicat ma. Jesus Cristo muwēnuwēn'ukayũ acã oceju. Eyetabut cekay ḡasũ, juk adi ixewawēn eywebe buye. Wuykukukat kapikap ũmũm soat pe wuywebe. Imēḡap pe acã kapikpiḡ wuyju. ⁶⁻⁹Eyju Deus kat puxim. Kat iwat puxim Deus eykuḡ xipan. Apolo, ōn tak Deus kat pe kapikpik'ukat buxim. Oceju eymutaybitbin. Cristo muwēnuwēnap iḡo kat pe kadai daidadamap puxim. Koap ōn cuk adi Cristo oḡuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye eyetabut cekay. Cristo ekawēn imutaybitbinap kadai abibimap puxim. Guyjom Apolo juk adi Cristo ekawēn eymutaybitbin osunuy. Deus pit cuk eymubikay jebiõgbuk a'õ kay am. Deus pe acã kadai muaypan put. Imēnpuxim Deus acã wuymubikuy jebiõgbuk a'õ kay am. Imēnpuye yoboḡ ḡu Cristo muwēnuwēn'ukat, cekawēn imutaybitbin'ukat tak. Deus acã yoboḡ, ixewawēn wuymubikuy jebiõgbuk a'õ kay am puye. Cristo muwēnuwēn'ukat cekawēn imutaybitbin'ukat co'i Deus xe. Jewejojoi ma ip. Deus kapikapteideida soat pe kapikpik'ukat pe. Apēn cuk adi o'jekapikpik ip iap taḡ ideida ip cebe. Ade xipacat je'ḡũm cedaḡ ma o'jekapikpik'iat pe. Warēmtaḡ ma o'jekapikpik'iat pe bit yopit ma je'ḡũm.

Deus emuamuy'a buxim eyju. Uk'a iwat puxim Deus eykuḡ xipan. ¹⁰Cristo uk'a muycemucem'iat puxim. Wuyju uk'a muycemucemap mōḡmōḡ uk'a'abi daḡ ya'acap puxim. Imēnpuxim cuk adi Cristo oḡuwēnuwēn eywebe eyetabut am cekay, ipiat'ajojoap pe eyjuap puxim. Deus ja'õbacaap o'jomōḡ

owebe Cristo muwēn ām itabut'ūmayū be. Cristo muwēnuwēnap uk'a muycemucemap mōgmōgāp puxim. Warara'acat cekawēn eymutaybitbin ḡasū odieḡ. Ixe uk'a muymuy'ukat puxim. Ixe cūḡ ma juy jeymutaybin. ¹¹ Deus kuy Jesus Cristo o'ḡudot ijodi.

— Warara'acat kay ḡu juy epesop eyetabun—okpot kay acā — i'e'em Deus ijodiacat pe.

Wuyju uk'a muycemucemap mōgmōḡ yamuycem am. Imēnpuxim Deus jekpot o'ḡudot ijodi wuywebe wuyetabut am cekay ipiat'ajojoap pe wuyjuap puxim. ¹² Eymutaybitbin'ukayū uk'a muymuy'ukayū buxim. Pūḡpūḡ uk'a muymuy'ukayū yakoroat'a muymuy. Ourom yamuyuy ixe yū, pratam tak, wita'am tak—yasopsepat'am—yadeiboḡat'am. Cūḡ ma eymutaybitbin'ukayū buxim ixe yū ma. Warara'acayū bit yakoro'ūmat'a muymuy. Im yamuyuy ip, kapi'idim tak, uktum tak. Cūḡ'ūma eymutaybitbin'ukayū buxim ip. ¹³ Daxam yamupik puje abuyū yacemat'a o'yamuy iap ibapuk e'em soat xe, abuyū yacem'ūmat'a o'yamuy iap tak, yakoro'ūmat'a yamupik puye. Imēn tak je'e Cristo ajēmap kabia, kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoan iap kabia. Iapuk je'e abuyū juk adi cūḡ ma eymutaybitbin iap, abuyū cūḡ'ūma juk adi eymutaybitbin iap tak. Cūḡ ma eymutaybitbin pima, eyetabut cīcā epesop yajēm puje. Cūḡ'ūma eymutaybitbin pima bit, kuy juk adi eyetabucap epēyepere yajēm puje. ¹⁴ Yapikpek'ūmat'a duk'a iwat tuk'a'e mabuk daxa epirēm puje. Imēnpuxim cūḡ ma eymutaybitbin'ukayū xipacat je'jat Deus xewi jekapikapteim. ¹⁵ Yapikpek'at'a duk'a iwat pit tuk'a'e ḡu e'em, soat o'yapik puye. Imēnpuxim cūḡ'ūma eymutaybitbin'ukayū xipacat je'jat ḡu jekapikapteim. Imēnpit idaxijo ma ip daxa bewi o'jenapōniat puxim. ¹⁶ Eyju ḡebum ḡu aco'i Deus biōḡbuk nuynuy wuywebe iap kay. Eywebe dak ixe nuynuy ma. Imēnpuye Deus nuynuyap co'i wuyju. ¹⁷ Deus nuynuyap ikērēat kuḡ ḡu. Idip cīcā soat taḡ. Wuyju ma ixe nuynuyap co'i. Imēneju Deus ipiat supi'ajoat cūḡ'ūma eymutaybitbin'ukayū be jenuynuyap mukērērēn'iyayū buxim ip puye.

¹⁸ Jewemuḡuykukum ḡu bit cuy epesop.

— Itabut'ūmayū xe ocetaybit cīcā — i te'e ma pūḡpūḡ ey'in e'em.

Jewexe eyetaybicap cuy epēyepere icēmān eyetaybit am Deus xe. ¹⁹ Itabut'ūmayū xe itaybit cīcāyū ibidaodao ip Deus xe. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus a'ōbi jewexe itaybicat jewemuḡuykuku jetacokcokap kuḡ, i.

²⁰ Wara'atup e'em:

Deus itaybit jewexe itaybicat te'e ma jewaḡuyḡuy iam, i.

²¹ Imēneju:

— Wuyetaybit soan mā — i'ūmḡu juy ace. Soat kukat puxim eyju Cristo eykukat puye. ²² Ōn eybuywatwat'ukat Cristo a'ōbi, Apolo dak, Pedro dak. Deus soat ipi daḡacat o'ḡuḡē xipan eykuk am. Eyetabēḡ pima, xipan eykuḡ. Eye'ū buje dak, xipan jeykuk. Xipan eykuḡ ḡasū. Guyjom tak xipan jeykuk.

²³ Deus Cristo kukat. Cristo dak eykukat. Imēneju soat kukat puxim eyju.

4

¹ Cristo buywatwat'ukayū kukap puxim cuy ocekuḡ epesop, oceju Deus ekawēn muwēnuwēn puye—kuyje iba'arēm osunuy iap ekawēn muwēnuwēn puye—ḡasū ibapuk o'e iap ekawēn muwēnuwēn puye. ² Kariwa e'em jebek-itkit pe:

— Wara'acat a'ō kay ḡu bit cuy ece—wa'ō kay acā — i.

Wara'an ġu e'em cebe ip—jebekitkit pe. Imēnpuxim Deus e'em jebuywat-wat'ukat pe:

— Wara'acat a'ō kay ġu bit cuy ece—wa'ō kay acā — i.

Wara'an ġu e'em cebe. ³ Ak'arit'ūma oce eyekawēn kay “Paulo jekariwa a'ō daġ jekukum” i'e buje. Warara'acat pe “Paulo jekariwa a'ō daġ jekukum” i'e buje dak, ak'arit'ūma oce cekawēn kay. Owebe “Wekariwa a'ō daġ ōn jekukum” i'e buje dak, ak'arit'ūma oce wekawēn kay. ⁴ Oweweju bit a'ġu wekariwa a'ō daġ ōn jekukum. Imēnpit wekariwa a'ō daġ ōn jekukum iap ibapuk ġu soat xe ijodiat xe, “Wekariwa a'ō daġ ōn jekukum” i ma'ġu ōn e'em. Wuykukukat Jesus pe “Paulo wa'ō daġ jekukum” i'e buje bit, ibapuk e'em ya'ō daġ ōn jekukum iap. ⁵ Imēnpuye waram wuykukukat ajēm'ūm pima:

— Ikērēat kuġ ěn Deus xe — i'ūmġu juy epe'e warara'acat pe.

Wuykukukat ma apēn cuk adi iba'arēm ma'ġu aġujurūgrūġ iap ġubapuk soat pe. Jajēm puje iboap ġubapuk. Apēn cuk adi wuybikuy i'e am ajop iap tak ġubapuk soat pe. Ixe je'e: — Xipat eyju oxe — i wuywebe, cedaġ ma ajekuku bima.

⁶— Eybureyū ejomuymuy ġu juy wara'at muwēnuwēn xipan pima — i'e'em Deus ekawēntup.

Imēnpuye:

— “Paulo ya'ōbuyxi ġu ocexe—Apolo acā” i'ūmġu juy epe'e — i ōn e'em eywebe, okitpitpiyū.

Eyju pūġ taġ ma ocekuġ pima, kuka ibo dup ekawēn taġ epeku.

— Pūġ taġ ma juy soat epejukuk i ōn e'em waram eywebe.

⁷ Ibit wedep ma soat wuyju Deus xe. Kaūmġu iwaruat cexe. Imēnpuye pūġ taġ ma juy soat epeyewekuk. Ajo-kuġ eyju Deus o'ġūm ġu eywebe iat? Ka'ūma kuġ ma! Apēnpuye dak eyju napa ma e'em: — Deus soat ġu o'ġūm ocewebe — i?

⁸ Tūybe oceju soat kuġ iān eyju e'em. Tūybe oceju ibubut adeayū iān eyju e'em.

— Deus eju warara'acat kukukayū oceju, Paulo bit ka'ūma, Apolo dak ka'ūma — i eyju e'em te'e ma.

Eyju warara'acat kukukan pima bit, kuka juk ocokcok oce. Eyju warara'acat kukukan pima, wuyju dak kuka juk ixeyū kukukan acesop eyweju. ⁹ Deus aco'i juk ocemuy ka'ūmaayūm ma soat xe, ixe emumujuyū ma'ġu oceju. “Ixeyū juy ayaoka soat etabutpe xipat'ūm cīcā ip puye” i'e'em ip iat puxim aco'i oceju. Soat aco'i ocejojom—kabi becat, ipi juacat tak. ¹⁰ Itabut'ūmat xe ocadaodao, Cristo kay ocetabut puye. Eyju bit eyetaybit cīcā ceweju mūġ'i eyju jekukum puye. Itabut'ūmat xe oca'ōca ġu. Eyju bit eya'ōca cexe ip. Ocemuybuyxi'ūm'ūm ip. Eybuyxim pit ip eykuġ. ¹¹ Ocereren ma juk adi oceku, ocebipurukruk tak. Iokokat kuġ ma dak cuk adi oceku ocedotim. Warara'acat tak cuk adi ocemupokupok. Pūġ ka be ġu dak cuk adi oceku—soat kaka daġ. Imēn ma oceju jekukum ġasū dak. ¹² Kapikpiġ cīcā ocexat pu am, ocedoti bu am tak. Warara'acat pe ocemuymuy buje, ocejede ġu cebe ip.

— Deus cuy xipacat je'ġūm eywebe — i bit oceju e'em cebe ip.

Ipiat'ajojom pima dak ocetaxi jījā. ¹³ Warara'acat pe ocemuymuy buje, ikērēm ġu bit ocejede—xipan ma. Kaokok co'i oceju itabut'ūmat xe.

¹⁴ Imēġaptup mubararaġ ōn eymusūsūn ām ġu—eymukūyjo am acā. Eykukpin cīcā oxe. Webekitkiyū jo'i eyju oxe. Imēnpuye ōn eymukūyjo ojuy. ¹⁵ Adeayū kuka eymutaybin Cristo ekawēn—10,000 beayū ma. Pūġ ma eyebay bit. Kuy juk eyetabut epesop Jesus Cristo kay kawēn idipat oġuwēn

eywebe buye. Ceweju mūḡ'i eyju jekukum ḡasū. Imēnpuye ōn eyebay jo'i. Imēnpuye ōn eymukūyjo ojuy. ¹⁶ Imēnpuye:

— Obuxim cuy epesop yoboḡan pin ḡu — i ōn e'em eywebe.

¹⁷ Imēnpuye Timóteo juy oḡuju eykay. Ixe Timóteo okpot co'i. Ixe cūḡ ma kapikpiḡ wuykukukat peam. Ikukpin cīcā oxe.

— Paulo yaḡuyisu jekukum Jesus Cristo a'ō daḡ jekukum puye — i je'e eywebe ixe Timóteo ma. — Imēn Paulo itabun'isuayū mutaybitbin tak soat ka watwat mutaybitbin — i je'e eywebe eyaḡuyba'ūmap puxim.

¹⁸ Pūḡpūḡ ey'in pit jewexe itaybicayūm o'e. Tūybe Paulo omuyku ḡu ocejo am iān o'e ip. ¹⁹ Deus ibikuy bima bit, ḡaxīn ma oju eyjo am. Wetaybit ma'ḡu ḡasū jewexe itaybicayū ekawēn. Eyjo buje bit, wetaybit oce Deus a'ōbacaap kuḡ ip iam, ikuḡ ḡu ip iam tak. ²⁰ Deus wuykukukat e'em “Ēn ma ocekkukat” i wuyju e'em pima ḡu—ya'ōbacaap kuḡ wuyju jekukum pima acā. ²¹ Eybu'u du omudon wa'ōpuruḡ eymukorēm ām? Eybu'u ḡu xe'e owebe eykuk am xipan? Eybikuy owebe eykuk am xipan pima, ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere.

5

¹ — Corinto ka beat jexidaap eju o'jepo itabut ma'ḡu Jesus kay — i'e'em owebe yajēm'isuat.

Imēḡap ikērē jījā Deus xe. Itabut'ūmayū bit isūsūn kuka o'e imēn i'e am. ² Te'e ma eyju bit e'em:

— Xipat cīcā oceju — i.

Imēn ḡu juy epe'e! Eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop ixe aḡokatkat ikērēat mujurūḡrūḡ puye. Ixe aḡokatkat ikērēat kay iḡuycūḡ'ūm pima, epeḡuōm ḡu juy Deus eju kawēnwēnap'a be je'awero am eyweju. ³ Wūy ma ōn pit eywi. Inaka ḡebum cīcā ma ōn eykay soat em.

— Ixe aḡokatkat ikērē jījā, Deus xe ikērēat mujurūḡrūḡ puye — i ōn e'em eywebe Jesus Cristo a'ōbi.

Eyxe bima dak imēn ma kuka oce eywebe. Imēneju awerom ḡu juy epesop ixe eju. ⁴ Eye'awero buje wuykukukat Jesus jeenuy eyxe. Soat em ma wuykukukat Jesus jekukum wuyweju wuya'ōmucanucan. Eye'awero buje dak jeenuy eyxe. Ōn tak eyxe bimaap co'i ma oḡuy, soat em ōn ḡebum eykay buye.

⁵ Eye'awero buje juy epe'e ixe aḡokatkat pe:

— Satanás acā juy ekukan — i.

Imēn cuy epe'e ixe mubu'un am ikērēat mujurūḡap puxim. Je'ū aco'i xeku. Ikērēat mujurūḡap o'jepere bima bit Deus ixe aḡokatkat biōḡbuk idaxijo. Ibiōḡbuk idaxijo wuykukukat ajēm puje, kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoan iap kabia be.

⁶ Te'e ma eyju e'em: — Warara'acat podi ma oceju xipat — i, cūḡ ḡu eyju jekukum puye. Pāo'a muyuhaptōm ikērēat mujurūḡrūḡap puxim.

— Tōm'īcatōm pāo'a muyuhum—yaboḡat'a muyuhum — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pūḡ ma wuy'inat ikērēat kuḡ pima, warara'acayū dak ikērēat mujurūḡ ojuy ma e'em ixe buxim. ⁷ Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere—soat eyju! Ikērēat mujurūḡ'ūm pima, ikērēat kuḡ ḡu epesop. Pāo'a buxim epesop—yamuyuhuhaptōmtēm'ūmat'a buxim. Kuyje Judeuyū ovelha o'yaoka ip Egito eipi bewi cēm pima. Ovelha oe'ū uk'a beat e'ūap puxim. Imēnpuxim Cristo oe'ū wuye'ū'ūap puxim. Páscoa epeta bima Judeuyū ḡebum wuydobuyū'ūm'ūm e'ūap puxim ovelha'ūm oe'ūiap kay. Wuyju dak cuy aceḡebu wuye'ū'ūap puxim Cristo oe'ūiap kay. ⁸ Jesus oe'ū wuye'ū'ūap puxim. Imēnpuye ikērēat mujurūḡrūḡap cuy acepere. Ikērēat aḡujurūḡ ḡu auy ḡasū bit. Cūḡ ma juy aceku. Icēmān cuy acekawēn. Imēn jekukum pima, Jesus e'ūap kay juy aceḡebu apēn Judeuyū ovelha e'ūap kay ḡebum iap puxim.

⁹ Wara'atup kuy otupmubararak eywebeaptum cartadup. Ixedup pe juk oce eywebe:

— Aoyū kaykayat purem ġu juy epeku, warara'acat itop kaykayat purem ġu dak, jewekpidaodao'ukat purem ġu dak, jenuy'ūnakēkē'ukat purem ġu dak — i.

¹⁰ Itabut'ūmayū warara'acat tayxi kaykay ip, warara'acat itop kaykay dak. Itabikuku jġjā dak ip warara'acat pubut kay. Kūyjobit ġu dak ip jeka kukat a'ō kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iaiyū kay—wita'a muġēġē kay. Itabut'ūmayū xe eydop pin'ūm pima bit, kuka epejēm ipi daġwi. “Ixe yū xe epesop ġu” i'ūmġu juk oce eywebe, “Ixe yū burem ġu juy epeku” acā.

¹¹ Warara'acat pit jewexe itabut Jesus kay. Te'e ma wuyju e'em “Ocekitpit” i ixeyū be. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk ip. Warara'acat itop eju dak jepopo'uk ip. Itabikuku dak ip warara'acat pubut kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iaiyū kay—wita'a muġēġē kay. Jebureyū muymuy'uk tak ip. Ika'o'om tak ip jekukum. Ka'ūma am ma ip xipat.

— Jewexe itabucayū burem ġu juy epesop — i ōn e'em eywebe. Epeyekōn ġu dak cuy ceweju ip—pūġ em tak ka'ūma.

¹²⁻¹³ — Ikērēat kuġ eyju Deus xe — i'ūmġu ōn pit e'em itabut'ūmayū be.

Deus pit imēn je'e cebe ip. Ōn pit, ka'ūma. Cūġ ma eywebe bit “Ikērēat kuġ ēn Deus xe” i'e am eyxeat pe—Jesus kay itabucat pe—eyweju je'aweroro'ukat pe. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ikērēat mujurūġrūġ'ukat cuy epeġujēm eyxewi, i.

6

¹ Eyju ikitpitpiyū Jesus Cristo kay eyetabut puye. Eyeweweju jewa'ōmukorēm rēm pima, itabut'ūmat kay bit cuy epeju ġu ibimāmāat ekawēn coco'ukat kay ixē be eymudin am. Eykitpit kay acā juy epeju—itabucat kay acā. Ixe kay juy epeju ixē be eymudin am. ² Wuyju Deus ebekitkit. Ipi'ūm puje abuyū ipi daġayū'in ikērē Deus xe iap aceġuwēn. Abuyū ikērē ġu cexe iap tak aceġuwēn. Eyetaybit ġu du iboam? Iba'ore xe'e eywebe eykitpitpiyū mudin am? ³ Abuyū Deus ekawēn tojtjot'ukayū'in ikērē Deus xe iap aceġuwēn. Abuyū ixeyū'in ikērē ġu cexe iap tak aceġuwēn. Eyetaybit ġu du iboam? Imēnpuye eybu'um ġu juy epesop eykitpitpiyū mudin am. ⁴ Imēnpuye eyju jewa'ōxixiġ pima, itabut'ūmat kay ġu juy epeju ixē be eymudin am—ya'ōbuyxi ġu ip Jesus kay itabucayū xe buye. ⁵ Eysūsūn cuy epesop itabut'ūmat kay eyju cucum pima. Ka'ūmġu du eyparakpeat itaybicat? Kake ma! Iba'ore du eywebe jewemudin am? Iba'ore ġu ma! ⁶ Inaka eyju eykitpit tujowatwan itabut'ūmat kay imuymuy am. Imēġap pit cūġ ġu!

⁷ Eykitpit tujowatwan itabut'ūmat kay imuymuy am pima, itabut'ūmat ekukuap co'i ma eyju dak jekukum. Deus ekawēn taġ'ūma. Epetujowat ġu juy. Āġ jeenuy ikērēm eykuġ. Ak'arit'ma juy eybubut tujupa'um puje dak. ⁸ Eyju ma warēmtaġ warara'acat kuġ jeweik am. Warara'acat pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Warēmtaġ eykitpit kuġ tak eyju jeweik am. Eykitpit pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Imēnpuye cūġ ġu eyju jekukum. ⁹ Deus soat kukukan pima, cūġ'ūma jekuku'ukayū ġu bit jeedop cexe. Gbum cuy epesop iboap kay. Jewemuġuykukukum ġu juy epesop iboap kay. Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū ġu bit jeedop cexe Deus soat kukukan pima; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayū ġu dak; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayū ġu dak, jewexe deus'iat kayayū ġu dak; jewekpidaodao'ukayū ġu dak; jenuy'ūnakēkē'ukayū ġu dak; ¹⁰ warara'acat pubut tujupa'um'um'ukayū ġu dak; warara'acat pubut kay itabikukuayū ġu dak; ika'o'on'ukayū ġu dak; jebureyū muymuy'ukayū ġu dak; jeka kukat a'ō kay'ūmayū ġu dak. Ixe yū

ġu bit jeedop Deus xe ixex soat kukukan pima. ¹¹ Pūġpūġ ey'in tak imēn cuk adi epekuku kuy bima—eyetabut'ūm pima. Gasū bit Deus ikērēat o'ju'uk eywebewi. Ixe kuy juk eynaē jebekitkin soat em ja'ō daġ eyeku am. Ixe e'em eywebe:

— Cūġ ma eyju oxe — i.

Imēn Deus e'em wuywebe, wuyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye. Imēn ixex e'em wuywebe, Deus biōġbuk omuy wuywebe buye dak.

¹² Ey'inat pit aco'i je'e owebe: — Ōn pit Cristo ebekit. Imēnpuye soat i'epi ġu owebe — i. Icēmān ixex e'em. Soat i'epi ġu wuywebe. Imēnpit soat ġu xipat wuywebe i'e am. “Soat i'epi ġu ocewebe” i'e but wuywebe. Inaka soat ġu ojoixik cepere ba'oreap puxim. ¹³ Warara'acat pit aco'i je'e owebe:

— Wuyxaxet wuydadade buye—wuydadade wuyxaxet puye dak — i.

Icēmān ixex e'em. Guyjom pit Deus xepxem ma ġu'ūm—wuyxat, wuydada dak. Deus cuk wuymuġē warara'acat tayxi eju wuyepo am ġu, warara'acat itop eju wuyepo am ġu dak; wuyekpidaodao am ġu dak; wuyenuy'ūnakēkē ām ġu dak. Deus cuk wuymuġē ja'ō kay am acā. Jewebe am kapik am tak cuk wuymuġē. Ya'ō kay'ūm pima, te'e ma kuka ajeku. ¹⁴ Deus pit wuykukukat o'ġutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim wuyju dak wuymutait wuy'e'ūap tomukadi. Ja'ōbacaan ma wuymutait.

¹⁵ Jesus kay wuyetabun puje wuyjebit Cristo jebit'inat e'em. Imēnpuye ikērē jījā wuyewedaodao am yapoat eju. Ikērē jījā Deus xe wuyjebit Cristo jebit'inat puye. Imēnpuye yapoat eju epeyepo ġu juy—pūġ em tak ka'ūma.

¹⁶ Yapoat eju jewedaodao bima pūġat puxim wuyju e'em ceweju. Eytay-bit iboam. Imēn e'em Deus ekawēntup: Xepxepayū pūġat puxim e'em, i.

¹⁷ Wuykukukat eju mūġ'i jekukum pima bit, pūġat puxim wuyju dak e'em ceweju ibiōġbuk a'ōbi.

¹⁸ Tapupuyū, warara'acat tayxi eju juy epeyepo ġu. Tū'ū'ūyū, warara'acat itop eju juy epeyepo ġu. Wara'at mujurūġrūġ pima ikērēat kuka wuyjebit aġukērērēn ġu. Yapoat eju jepopom pima bit, kuka wuyjebit aġukērērēn.

¹⁹ Eyaġuyba'ūm ġu juy iboap kay. Wuyjebit Deus biōġbuk tūytūyap—Ibiōġbuk xipacat tūytūyap. Ixe biōġbuk omuy wuyjebit pe—Deus wuywebe o'ġuōmiat. Wuyju ġu jewekukat. Deus acā wuykukat. ²⁰ Deus ma juk ikērēat o'ju'uk eywebewi. Cristo e'ūap eywebe ikērēat muġēġēaptei o'teida. Imēnpuye idipat acā juy aġuġē ijodi. Idipat muġēġēm pima bit, “Ka'ūmġu Deus co'i idipat” i je'e itabut'ūmayū eyekukuap co buje.

7

¹ Kuy juk eyemudupmubararaktup otupu cartadup. Ibodup pe juk epe'e owebe “Xipat tu ocewebe jewebumūn ām? Xipat ġu xe'e?” i. Iboam ōn jeymukūyjo ġasū. Aġokatkat ewebumūn'ūm pima, xipat ma jeku. ² Imēnpit adeayū ikērēat mujurūġrūġ cewebumūn'ūm pima. Cewebumūn'ūm pima warara'acat tayxi eju jepopom aġokatkat. Ayacat tak jepopom warara'acat itop eju. Imēnpuye juy epeyewebumūn. Xipat soat pe aġokatkat pe cewetayxida am. Xipat soat pe ayacat pe dak ceweitopta am. ³ Tapupuyū, etayxi eju juy ecepo, cepo pin pima. Aoyū, ektop eju juy ecepo, cepo pin pima. Eybu'um ġu juy epesop jepo am eytayxi eju eytop eju dak. ⁴ Aoyū, eybikuy bima acā ġu juy epeyepo eyitop eju, ixex ibikuy bima dak. Tapupuyū, eybikuy bima acā ġu juy epeyepo eytayxi eju—ixex ibikuy bima dak. ⁵ Pūġ em ġu aco'i epe'e eyewewebe:

— Gasū bit acejewedaodao ġu dak — i. — Deus eju acā acejekawēn ġasū bit — i aco'i epe'e eyewewebe.

Ade kabia ġu bit epe'e:

— Gasū bit ocepō ġu eweju — i eytayxi be, eyitop pe dak.

Deus eju eyekawēnap kabia kap puje juy waram ġuto epeyepo eyitop eju, eytayxi eju dak. Ade kabia “Acepō ġu ġasū bit” i eyju e'em pima, Satanás “Warara'acat eju juy epeyepo” i je'e eywebe. Ade kabia jepopom'ūm pima, kuka Satanás a'ō kayan epeku.

⁶— Imēn cuy epeku — i'ūmġu ōn pit e'em eywebe. — Oxe bit xipat kuka o'e imēn eyeku am — i acā ōn e'em.

⁷Otayxixe ġu ōn pit. Soat eytayxixe'ūm pima, xipat kuka o'e. Deus pūġpūġayū buywatwan ixeyū be ikērēat kukap puxim itayxixe ġu ma'ġu ip. Warara'acat pe bit iba'ore cūġ ma jeku am itayxixe'ūm pima. Ikērēat mujurūġrūġ ip itayxixe'ūm pima. Imēnpuye Deus ibikuy ixeyū ewebumūn ām ikērēat kukap puxim.

⁸— Epeyewebumūn ġu juy — i ōn e'em tak o'jewebumūn ġu buk ip iayū be. — Obuxim cuy epesop — i ōn e'em cebe ip. — Waram ġu juy epeyewebumūn — i ōn e'em itop'ūm e'ū'ibiyū be, itayxi e'ū'ibiyū be dak.

⁹Soat em ġebum ayacat kay bima juy epeyewebumūn. Aoyū kay eye-tabikukuap xipat ġu. Jewebumūn ām acā kuka o'e xipat eywebe.

¹⁰⁻¹¹Cewebumūn'ibiyū oġukūyjo ġasū bit. Wa'ōbi ġu ōn jey-mukūyjo—wuykukukat a'ōbi acā. Tapupuyū, eytayxi juy epeyepere ġu. Aoyū, eyitop cuy epeyepere ġu. Eyitop epere buje bit cuy waram epeyewetopta ġu. Eyepit put koap epesop ikuġ iat kay eyitop kay.

¹²Warara'acayū oġukūyjo ġasū bit. Itabut'ūmat eju cewebumūn'ibiyū oġukūyjo ġasū—itabucayū oġukūyjo. Deus a'ōbi ġu ōn jeymukūyjo. Okpi-watpi ma ōn e'em eywebe. Okitpitpiyū, pūġpūġ ey'in cuk epeyewebumūn itabut'ūmat eju. Eytayxi itabut ġu Jesus kay. Eyxe tūy pin cīcā bima bit cuy epeyepere ġu. ¹³Wuyīxīyū, pūġpūġ ey'in cuk epeyewebumūn itabut'ūmat eju. Eyitop itabut ġu Jesus kay. Eyxe tūy pin pima bit cuy epeyepere ġu. ¹⁴Ixeyū epere'ūm pima, Deus xipacat je'ġūm eyitop pe, itabut ġu ma'ġu ip, itabucat xe nuynuy'uk puye—jetayxi xe nuynuy'uk puye. Imēnpuxim Deus xipacat je'ġūm eytayxi be, itabut ġu ma'ġu ip, itabucat xe nuynuy'uk puye—jektop xe nuynuy'uk puye. Imēn'ūm pima, itabut'ūmayū ebekitkiyū jo'i ma kuka o'e eyebekitkiyū. Deus pit xipacat ūmūm eywebe, eyebekitkiyū be dak itabucat xe nuynuy'uk puye. ¹⁵Deus cuk wuynaē kaba'ūma wuydop am wuyitop eju, wuytayxi eju dak. Imēnpuye itabut'ūmat jetayxi epere pin pima, itabucat epere pin pima, xipat kuka o'e jetayxi epere am.

— Operem ġu juy ece — i'ūmġu juy je'e itabucat itabut'ūmat pe.

Āġ je'ju ip. ¹⁶Imēnpuye eyitop xe juy epesop, wuyīxīt! Ixeyū xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay. Imēnpuye, eytayxi xe juy epesop, okitpitpiyū. Ixeyū xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay.

¹⁷Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe soat taġ wuyekapik am cebeam. Imēnpuye ibikuyap taġ cuy epekuku. Deus pe eynaē buje eyekapikap kuġ cuk adi epesop. Ibeat kuġ cuy epeyekapik ġasū dak. Imēn soat ka watwat mukūyjojom ōn—itabucayū mukūyjojom. ¹⁸Deus e'em taypu'aġobixeedakat'ibit pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebekin oce ġasū” i'e'em pima, waram pit suxeemōġ ġu juy. Imēnpuxim Deus e'em taypu'aġobixeedak'ūmat pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebekin oce ġasū” i'e'em pima, jedaypu'aġobidakacat ġu juy.

19 — Ecewedaypu'ağobixeedakat tu? — i'ümğü Deus e'em wuywebe. — Ecewedaypu'ağobixeedakat ğu du? — i'ümğü dak. — Wekawên tağ tu eyju jekukum? — i acã Deus e'em wuywebe.

20 Deus pe eynaë buje eyekapikap kuğ epesop. Ibeat kuğ cuy epeyekapik ğasũ dak. 21 Pũğpũğ ey'in tei'ũma kapikpik'ukayũm cuk adi epesop Deus pe eynaë buje. Eyağuybabi'ũm ğu bit cuy iboap kay. Kapikpiğ cuy epesop eyekariwa beam. Eyekariwa xewi eyjẽm put pima bit, epejẽm cuy teihem kapik am warara'acat peam. 22 Inaka tei'ũma kapikpik'ukayũ jekpiwatpin ğu jekukum—jekariwa ukpiwatpi acã. Wuykukukat pe ixeyũ naë buje bit, wuykukukat ukpiwatpi jeku ip. Teihem kapikpik'ukat pit jekpiwatpi jekukum. Wuykukukat pe ixeyũ naë buje bit, jekpiwatpin ğu jeku ip—wuykukukat ukpiwatpi acã. 23 Deus cuk teihem wuydaxijo. Imẽnpuye ijodiat ukpiwatpin ğu juy epesop. Cristo ukpiwatpi acã epeku. 24 Okitpitpiyũ, Deus pe eynaë buje, eyekapikap kuğ epesop. Ibeat kuğ cuy epeyekapik ğasũ dak. Deus tak eybuywatwan jeenuy.

25 Kuyatup pe owebeaptup pe “Apẽn xe'e kuka cwebumũn'ũmayũ oceğukuyjo?” i juk epe'e owebe. Wuykukukat pit cuk omukũyjo ğu iboam. Jeymukũyjo õn wuykukukat a'õbi ğu—wağuybin ma. Imẽnpit wuykukukat Jesus itabotaidabotbot cĩcã osunuy okay. Imẽnpuye ya'õ dağ õn jekukum. Imẽnpuye eyetabun cuy epesop wekawên kay.

26 Wuykay itakomaayũ ipiat'ajojoan cĩcã wuywebe—itabut'ũmayũ. Imẽnpuye:

— Xipat kuka wuywebe wuyewebumũn'ũm ãm — i õn e'em.

27 Eytayxixe bima bit cuy epeyepere ğu. Eytayxixe'ũm pima bit cuy epeyewetayxida ğu. 28 Eyewebumũn puje bit, ikẽrẽat epeğugẽ ğu. Imẽnpit eyewebumũn puje, ğebum cĩcã epesop eyxat puap kay, eytayxi esay buap kay dak. Õn pit obu'u eywebe eyeğebu am ijodiap kay.

29-31 Okitpitpiyũ, ğaxĩn ma aco'i Cristo jajẽm waram. Ijop eipi dao ma jeekop. Apẽn ğasũ dopdom iap i'ũm. Imẽnpuye itayxixeat cuy itayxixe'ũmat co'i jeku. Waat tak cuy icokcokat puxim jeku. Jewaywaywayat tak cuy iğuycũğat puxim jeku. Tarekrek pupu'ukat tak cuy o'jat ğu buk'iat puxim jeku. Tarekrek kukuk'ukat tak cuy ikukuk'ũmat puxim jeku.

32 Õn pit obu'u eywebe soat em ğebum am ijodiap kay—eybubut puap kay. Itayxixe'ũmat soat em ğebum Deus kay. Soat em Deus mucokcok pin.

— Apẽn xe'e oce Deus mucokcok am? — i'e'em soat em jewebe ma.

33 Itayxixeat pit soat em ğebum ijodiap puap kay tarekrek puap kay, jetayxi mucokcok pin puye. Soat em ixẽ e'em jewebe ma:

— Apẽn xe'e oce otayxi mucokcok am? — i.

34 Xepxep a'õ kay pin ma—Deus a'õ kay—jetayxi a'õ kay dak. Itoptep'ũmat pe soat em cekapik put wuykukukat peam. Ixe soat em jekukukat mucokcok pin. Soat em jekukukat kay ğebum. Itoptepat pit soat em ğebum jebubut puap kay. Jektop mucokcok pin soat em.

35 Imẽğap pit imuwẽnuwẽn õn eywebe eybuywat pin puye. Eyewebumũnap muba'oren pin ğu bit õn.

— Epeyewebumũn ğu juy iba'ore jĩjã ma'ğü eywebe — i'ümğü õn e'em eywebe. — Cũğ ma epeku Deus xe — i acã õn e'em eywebe. — Ixe ekawên tağ cuy epeku — i dak õn e'em eywebe. — Soat em ğebum cuy epesop wara'at kay ğu—wuykukukat kay acã — i dak õn e'em eywebe.

36 Ğasũ iwadipyũ oğukũyjo. “Ğasũ bit puk wewebumũn pin ğu oce” i kuy juk o'e'e'iyayũ oğukũyjo.

— Wewebumün'üm pima bit cedağ ġu kuka owadip kuğ oce — i'e'em ağokatkat jewebe bima, juy jewebumün ip.

Ceweju jewedaodao pin cĩcã bima dak, cuy jewebumün ip. “Ocewebumün cuy ġasũ bit” i'e buje dak cuy jewebumün ip. Cewebumün puje ikērēat o'ğugē ġu ip. ³⁷ Imēnpit ağokatkat jekpiwatpin ma “ġasũ bit wewebumün pin ġu oce” i'e buje, xipat kuka o'e cewebumün'üm ãm. Ibu'u jewebumün ãm pima dak, xipat kuka o'e cewebumün'üm ãm. Jewedaodao pin cĩcã'üm pima dak, xipat kuka o'e cewebumün'üm ãm. ³⁸ Imēneju xipacan e'em ip jewadip eju cewebumün puje. Jewebumün'üm pima bit, ibodi ma xipacan e'em ip.

³⁹ Itop e'ũ'ibiyũ oğukũyjo ġasũ. Itop itait pima, ayacat jektop xe ma jeenuy. Cũğ ġu jektop epere am. Itop e'ũ buje bit, cũğ ma warara'acat eju jewebumün ãm—jemukaypinput eju. Imēnpit cũğ ġu itabut'umat eju jewebumün ãm—itabucat eju acã. ⁴⁰ Imēnpit itop e'ũ'ibit ibodi ma icokcok kuka o'e waram jewebumün'üm pima. Waram pit cewebumünap ġu oxe ma ibodi ma kuka o'e icokcok. Deus biōğbuk omuy owebe. Imēnpuye eya'ōpicũğcũğ cuy epesop wa'ō kay.

8

¹ Kuyatup pe juk epe'e owebe: “Xipat tu ocewebe deusbaro wap iēnmōğ'ibitēn o am? Ocesuēn'o ġu xe'e?” i. Iboam òn jeymukũyjo ġasũ.

— Icēmãn ocetaybit Deusan — i wuyju e'em. “Soat podi ma ocetaybit” i'e'em pima bit, xipat ġu kuka o'e. Warara'acat kuğ xipan pima bit, xipat kuka o'e soat peam. ² Soan ġu wuyetaybit—pũğpũğ ã. Imēnpuye wuyju te'e ma e'em:

— Ocetaybit cĩcã — i.

³ Wuyxe Deus ikukpin cĩcã bima bit, Deus itaybit wuyjum. Deus burem tak cuy ajop.

⁴ Deusbaroyũ wap iēnmōğ'ibitēn jeymukũyjo òn ġasũ. Deusbaro ka'ũmaap ma ibiōğbuk. Ade ġu Deus—pũğ ma. Wuyetaybit iboam. ⁵ Ade ipi watwat xe bit ade ma desuyũ. Tũybe ade deusyũ iãn e'em ip. Tũybe ade wuykukuk'ukayũ iãn e'em ip. Tũybe ipi dağ, kabi be dak omuy ip iãn e'em ip. ⁶ Wuyxe bit pũğ ma Deusat. Ixe Deus wuyebay. Soat ixe emumuğē. Ixe beam ma soat wuyju dopdom. Pũğ ma wuykukukat—Jesus Cristo acã. Ixe a'ōbi Deus soat o'ğugē kuyje—Jesus Cristo a'ōbi. Ixe a'ōbi ma wuyju dak dopdom.

⁷ Soat ġu bit itabucayũ iboam itaybit. Ikabap cĩcã ip deusbaroyũ kuğ. Kuy ade kabia ma te'e ma itabut osodop ip ixeyũ kay—deusbaroyũ kay. Imēnpuye tũybe ijopēn deusbaroyũ xatēn iãn e'em ip. ġasũ dak imēn e'em ip. Itaybit ġu ip deusbaroyũ ka'ũma am ma ibiōğbuk ip iam. Tũybe iğo ēn o buje, ikērēat kuğ kuka oce Deus xe iãn e'em ip. ⁸ Wuyju bit cũğ ma Deus xe iēn o'oap tomuju ġu. Iwaru ġu Deus xe. Ibit wedep ma—iēn o'oap, iēn o'o'ũmap tak.

⁹ Xipat eyxe iğo ēn o buje, iēn o'ũm pima dak. Eykitpit xe bit, itabutcũcat xe, cũğ ġu iğo ēn o am. Eykitpit pe ikērēat epeğujurũğat ġu juy—itabutbũcat pe. Ixe xe cũğ'ũm pima, iğo ēn o am, epesuēn'o ġu juy. ¹⁰ Eyetaybit deusbaroyũ kake ġu iam. Imēnpuye:

— Cũğ ma wuywebe iğo ēn o am — i'e'em eyju.

Imēnpuye deusbaroyũ duk'a be eyju òmòm, ixe xatēn o am. Itabutbũcat eyjojom iğo ēn o'om pima bit:

— Cũğ ma owebe dak iğo ēn o am — i aco'i je'e jewebe ma.

Imēnpit cũğ ġu buk ixe xe bit iğo ēn o am, tũybe deusbaroyũ kake iãn e'em puye. ¹¹ Ixe dak aco'i iēn o eyjojom iēn o'om puye. Iēn o buje bit iğuycũğ cĩcã je'e itabutbũcat.

— Oje'ũ aco'i ikērēat oğujurũğ puye — i te'e ma je'e jewebe ma.

Cristo oe'ũ ixē e'ũap puxim. Ixe ekitpit. Imēnpit iḡuycũḡ ma jeku, ēn ma ikērēat eḡujurũḡat cebe buye. ¹² Cũḡ ḡu cexe i'o am pima:

— Ēn tak esuēn'o — i'ũmḡu juy epe'e cebe.

Imēn i'e buje, warēmtaḡ ma eykitpit kuḡ tak eyju. Warēmtaḡ eykitpit kuḡ pima, eyju dak ikērēat kuḡ epesop Cristo xe. ¹³ Imēneju okitpit pe ikērēat oḡujurũḡat ḡu. Okitpit xe iḡo ēn o'oap cũḡ ḡu bima, ōn tak kuka osuēn'o ḡu—pũḡ em tak ka'ũma. Osuēn'o ḡu okitpit pe ikērēat mujurũḡap puxim. Imēnpuxim eyju dak cuy eykitpitpiyũ be ikērēat epeḡujurũḡat ḡu.

9

¹ Cũḡ ma owebe wekupinap taḡ weku am. Cristo emumuju ōn. Wuykukukat Jesus cuk ojojojo. Kuy bima juk eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay ōn ma juk ixē ekawēn oḡuwēn eywebe buye. ² Warara'acayũ xe ma Cristo emumuju ḡu ōn. Eyxe bit cemumuju ōn.

— Corinto ka watwat Cristo eju mũḡ'i jekukum o'e ḡasũ bit, Paulo cekawēn o'ḡuwēn cebe ip puye. Imēnpuye ocetaybit Paulo Cristo emumuju iam — i'e'em adeayũ.

³ Wara'acat omuymuy bima, jewedayoyom ōn.

— Ōn tak Cristo emumuju ma — i ōn e'em cebe ip.

⁴ Cũḡ ma owebe oxat pu am, oxati bu am tak kawēn idipat muwēnuwēnapteim.

⁵ Warara'acayũ Cristo emumujuyũ jetayxi eju jekukum—itabucat eju. Imēn cũḡ ma Deus xe. Wuykukukat kitpitpiyũ dak jetayxi eju jekukum ip, Pedro dak. Cũḡ ma kuka o'e owebe dak. ⁶ Warara'acayũ Cristo emumujuyũ wara'at pe ḡu kapikpiḡ ip—kawēn idipat muwēnuwēn acã. Cũḡ tu eyxe owebe wara'at pe kapik am, Barnabé be dak?

— Cũḡ ḡu — i ōn pit e'em.

⁷ Sorarayũ teihem jenopaḡōḡōm. Jenopaḡōḡōaptei bubum ip. Wara'at pe ḡu ip kapikpiḡ jemukaypinput pu am. Kadaidip iwat tak teihem jekat pe kapikpiḡ. Jekat peat'a o'om ip jekapikapteim. Wara'at pe ḡu ip kapikpiḡ jemukaypinput pu am. Ovelha kukuk'ukat tak teihem ovelha kuḡ. Jeōhō kũmti kōnkōn ip ikukapteim.

⁸ Ixeyũ buxim wuyju dak cũḡ ma wuyekapikaptei bu am—Deus ekawēn muwēnuwēnapteim. Moisés tak imēn cuk adi wuymutaybitbin osunuy.

⁹ Moisés ekawēntup imēn e'em:

Taixee'uk am kadaida mucakucan pima, juy biopakpi esubimukirik ḡu, i. Āḡ cuy jekōn kapikpiḡ puye, i.

Iboaptup mubarararaḡ pima biopak kay acã du ḡebum osunuy Deus?

¹⁰ Ka'ũma! Wuykay dak ḡebum ma osunuy. Ōn tak oxat'am cuy oyabu iap kay ḡebum taidada'ukat, ku beat'a bubu'ukat tak. ¹¹ Kawēn idipat muwēnuwēn eywebe juk adi oceku apēn ayacat ku beat taidadam iap puxim. Cũḡ ma ḡasũ ocewebe dak ocekapikaptei bu am eyxewi. ¹² Cedaḡ ma warara'acat pe dinheiro ojuyjuy am eyxewi, kawēn idipat o'ḡuwēn ip eywebe buye. Ixeyũ bodi ma oceju bit cuy iojuy eyxewi.

Oceju bit cuk ocejoojuy ḡu eyxewi. Teihem kawēn idipat muwēnuwēn pima:

— Kawēn idipat a'ĩjo pin ḡu ōn pit, Paulo dinheiro kay jĩjã imuwēnuwēnapteim puye — i kuka o'e itabut'ũmayũ.

Imēnpuye tei'ũma juk adi kawēn idipat oceḡuwēnuwēn. Wara'at pe ocesop kapikpik'uk ocemukaypinput pu am. ¹³ Deus eju kawēnwēnap'a be kapikpik'ukayũ jexat pupum tuk'a be ōmōm'ukayũ xewi. Deus etabixe

wūnca mupikpik'ukayū ipik'ūmat pupum ip jexan. Kuy eyetaybit iboam.
¹⁴ Imēnpuxim:

— Kawēn idipat muwēnuwēn'ukayū dak cuy imuwēnuwēnaptei je'jat ip jemukaypinput pu am — i juk o'e wuykukukat.

¹⁵ Ōn pit obu'u dinheiro bu am wa'ījojo'ukayū xewi kawēn idipat muwēnuwēnapteim. Ijudup mubarararaḡ ōn imuwēnuwēnaptei juy epeḡūm owebe iaptum ḡu bit. We'ū ām obu'uap podi ma obu'u imuwēnuwēnaptei bum. Ka'ūma ma juy je'e:

— Paulo kawēn idipat muwēnuwēnaptei kay jījā — i.

¹⁶ — Ēn pit cuy kawēn idipat eḡuwēnuwēn — i juk o'e Deus owebe. Imēnpuye “Wa'ōbuyxi jījāat ōn kawēn idipat muwēnuwēn puye” i'e ba'ore owebe. Ōn kawēn idipat muwēn'ūm pima bit kuka Deus ipiat o'supi'ajoat owebe. ¹⁷ Okpiwatpin ma kawēn idipat muwēnuwēn pima, cūḡ ma kuka o'e owebe wekapikaptei bu am. Okpiwatpi ḡu bit ōn imuwēnuwēn.

— Ēn pit cuy kawēn idipat eḡuwēnuwēn — i juk o'e Deus owebe.

Deus ma juk o'ḡūm wekapikam iboap. ¹⁸ Apēḡām kuka wekapikaptei ojat? Dinheiro kay ḡu ōn wekapikapteim.

— Dinheiro'in cuy epeḡūm owebe imuwēnuwēnapteim — i'ūmḡu dak ōn pit e'em wa'ījojomayū be.

Ocokcok cīcā tei'ūma kawēn idipat muwēn ām. Ocokcokap tak wekapikaptei jo'i ma.

¹⁹ Imēneju ijodiat ḡu bit omujum kapik am. Wukpiwatpin ma ōn kapikpiḡ. Imēnpit wukpiwat pin ma dak ōn soat peam kapikpiḡ kawēn idipat muwēnuwēn adeayū mutabut am Jesus Cristo kay. ²⁰ Imēnpuye Moisés ekawēn taḡ acā ḡu ōn jekukum Jesus Cristo ekawēn taḡ tak ōn jekukum. Judeuyū parakpe kawēn idipat muwēnuwēn pima bit, ixeyū buxim ōn tak Moisés ekawēn taḡ jekukum ixeyū mubu'unap puxim Jesus ekawēn kay. Judeuyū parakpe ōn imuwēnuwēn pima, ixeyū ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. ²¹ Imēnpuxim ōn Judeu'ūmayū parakpe bima, ixeyū buxim ōn tak Moisés ekawēn taḡ ḡu jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Cristo ekawēn taḡ ōn jekukum. Imēnpuye Deus ekawēn kay dak kūjjobit ōn. ²² Itabutbūcayū parakpe bima, ixeyū ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū buywat am biḡ ma itabut am Jesus kay. Soat em oxeacat ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Soan ōn e'em warara'acat mutabut am cekay.

²³ Imēn ma ōn jekukum kawēn idipat muwēn ām soat pe ijodiat pe. Ōn kawēn idipat muwēnuwēn pima, Deus xipacan e'em wa'ījojomayū beam, owebeam tak. ²⁴ Adeayū jedaudauap taḡ daudaum cīcā. Pūḡ ma bit jabeatup pupum—koam yajēm'ibit acā—jeburewūn podi ma iwūncaat acā. Wuyedauap puxim wuyju dak jekukum Jesus Cristo ekawēn taḡ jekukum pima. Cekawēn taḡ cuy epeku ixe be “Cūḡ ma juk adi epekuku” i'e am eywebe. Ixe be eywebe imēn i'e buje, jabeatup o'tupu'iat cokcokap podi ma eycokcok epesop. ²⁵ Jedaudau'ukat soat kabia ma jewemuwūncacan iwūnca jedau am i'e am. Soat em jewemuwūncacan ip jabeatup pu pin cīcā buye. Iḡodup ade kabia ḡu tuptip e'em—pūḡ kabia ma. Dao ma dupkarawraw. Jesus Cristo ekawēn taḡ jekukum pima bit, pūḡ kabia ḡu acesop Deus xe—soat kabia ma. ²⁶ Cūḡ ma jedaudaum jedaudauapu'abi kay ma jedaudau'ukat. Cūḡ ma jedaudaum warēmtaḡ ma jedauap puxim. Ixe buxim ōn tak cūḡ ma weku pin. Jesus Cristo ekawēn taḡ weku pin warēmtaḡ ma wekuap puxim. Warara'acat mureure'ukat puxim tak ōn. Warara'acat muy'at ojuy bima te'e

ġu ip jewemureurem ip—pipim ma. Imēnpuxim owebe dak te'e ġu Jesus Cristo ekawēn taġ wekuap.

²⁷ — Jesus Cristo ekawēn taġ cuy epeku — i juk adi ocece warara'acat pe. Imēnpuye owebe ikērēat muġē buje, kuka osūsūn oce soat xe, wekawēn o'jojojo'iaiyū xe. Imēnpuye ōn ikērēat muġē pin pima, waġuydaġ ġu oce. Waġuymubu'u'un cīcā ōn ikērēat muġēap puxim, Jesus owebe “Ekērē oxe” i'eap puxim.

10

¹ Imēnpuye ġebum cuy epesop wuydobuyū'ūm'ūm kay, okitpit-piyū—Moisés ebekitkiyū'ūm'ūm kay. Uk'a'ūmat taġ jekukum pima kabikerereat soat pe ixeyū be e mubapukpuġ oeku. Soat ixeyū iodi o'timudek tibogaṭi. Tipakpukati i iġodi butet osunuy. ² Kabikerereat cocom pima, timudekdeġ pima dak, soat ip kūyjobit osodop Moisés a'ō kay.

— Kūyjobin acesop a'ō kay — io'e ip Moisés pe.

Imēnpuxim:

— Kūyjobin acesop a'ō kay — i wuyju e'em Jesus pe wuymubatisasan pima.

³ Soat ip kabi bewiat o'om osodopdop jexan uk'a'ūmat pe. Maná o'om osodopdop ip. ⁴ Soat ip kabi bewiat kōnkōn osodopdop. Tikōnkōn osodopdop ip Cristo idibi o'timujēm puye. Cristo a'ōbi wita'a bewi Moisés o'timujēm ixeyū eim. Imēnpuye:

— Wita'a jekukum wuyweju — io'e ip Cristo muwēnuwēn, Cristo ixeyū eju oeku buye.

⁵ Deus mucokcoġ ġu ip osodop ade ixeyū'in. Imēnpuye Deus itakoma o'e cekay ip. Deus a'ōbi ip oe'ū'ū uk'a'ūmat taġ. O'jokotkot ip uk'a'ūmat pe.

⁶ Deus pit imēn ixeyū o'jukukuk wuymukūyjo am wuywebe ikērēat mujurūġap puxim. Ixeyū ma itabikuku osodop ikērēat kay. Wuyju bit cuy wuyetabikukum ġu ajop. ⁷ Oibu'un ip Deus kay. Deusbaroyū kay o'e ip—jemumuġē kay. O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap peta muġēġēm “Ocetabut eykay” i'e am cebe ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap, o'tikōnkōn tak ip, i. O'jeda'i'i'in tak ip cewap, i.

Wuyju bit cuy wuyetabun ġu ajop jewexe deus'iaiyū kay. ⁸ Ixeyū ma o'jepopo warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak. Imēnpuye pūġ kabia be ade oap ip ixeyū'in, 23,000 ma oap ip pūġ kabia be. Wuyju bit cuy acepo ġu warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak—pūġ em tak ka'ūma. ⁹ Ixeyū ma jemamama'uk cīcā oekuku Deus pe. Deus o'jobuyxijo ip itabotaidabotbot paxi wuykay iam.

— Deus ipiat supi'ajoat ġu aco'i wuywebe ikērēat mujurūġrūġ ma'ġu wuyju — io'e ip te'e ma.

Ikērēat o'ġujurūġrūġ ip. Imēnpuye Deus puybu o'subumudot ixeyū kay tūypiatpu. Ade o'joa ixeyū'in. Ade oap ip puybu nuy pibun. Wuyju bit cuy wuykukukat ajobuyxijo ġu. ¹⁰ O'jemāmā ip Deus pe. Imēnpuye Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ġudot adeayū aoka am ixeyū'in. Deus xewiat ixeyū o'yaoka. Oe'ū'ū ip. Wuyju bit cuy acemāmā ġu Deus pe.

¹¹ Soat iboam pit o'jebapuk wuydobuyū'ūm'ūm pe wuymukūyjo am. Apēn Deus ipiat o'supi'ajoat cebe ip kūyjobit'ūm pima iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iboaptup co buje, ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ġu juy ajeku. Gaxīn ma soat i'ūm. Imēnpuye ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ġu juy ajeku.

¹² Imēnpuye:

— Ocejū bit ikērēat oceḡujurūḡ ḡu ocebaca buye — i'ūmḡu juy ace. — Ocebūwan cuy eḡuy ocewebe ikērēat mujurūḡap puxim — i acā juy ace Deus pe.

¹³ Warara'acat ikērēat muḡēat ojuy du eywebe? Soat ijodiat pe ikērēat muḡēat ojuy ip. Deus pit soat em ja'ō daḡ e'em. Wuybaca'ūm pima, Deus wuybūwanwan. Wuybūwatwan jeenuy wuywebe ikērēat mujurūḡap puxim.

¹⁴ Imēneju, okitpitpiyū, deusbaroyū buxixim cuy epewatwat. ¹⁵ Eyaḡuysat kuy oxe. Wekawēn puixijom cuy epe'e cedaḡ paxi Paulo e'em iam. ¹⁶ ḡebum cuy epesop Jesus Cristo e'ūap kay wuyeḡebuapti kōn puje. Cristo e'ūap kay wuyeḡebuapti kōn puje: — Bay, ēn xipat cīcā — i juy ace.

Wuyju ḡebum Cristo'ūm toy kay, apēn Cristo wuymuisusunap kay dak. Pāo'a o buje, Cristo'ūm jebit kay wuyju ḡebum, apēn Cristo wuymuisusun oe'ū wuywebeam puye iap kay dak. ¹⁷ Pūḡ'a bewi ma wuyju ya'o'om Cristo e'ūap kay ḡebum am, ade ma'ḡu wuyju. Pūḡat jebit puxim wuyju, pūḡat kay wuyju ḡebum puye.

¹⁸ ḡebum cuy epesop Judeuyū kay. Ixeyū epaiyū Deus wap o'ḡupik ip iat epoyat o'om. Ibiat o'om pima ḡebum ip wuyju Deus ebekitkiyū iap kay. ¹⁹ Deusbaroyū bit kake ḡu. Eyetaybit iboam. Ōn tak wetaybit iboam. Ka'ūmaap ma deusbaroyū bit.

— Ixeyū wap oceju puybit ēn mōḡmōḡ ixeyū xatēn — i'e'em te'e ma deusbaroyū kayayū bit.

²⁰ Deusbaroyū wap iēn mōḡ puje Deus pe ḡu ma ip iūmūm—ibiōḡbuk kērēat pe acā, ibiōḡbuk kērēayū kukat ebekitkiyū ip puye. Obu'u jījā eywebe ibiōḡbuk kērēayū babim eyeku am. ²¹ Jesus e'ūap kay wuyeḡebuapti kōn puje, wuyju Deus ebekitkiyū iap kay wuyju ḡebum. Imēnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyū wap timōḡ'ibiti kōn ām ibiōḡbuk kērēayū kukat a'ōbi. Wuykukukat Jesus e'ūap kay wuyeḡebuap'a o buje, wuyju Deus ebekitkiyū iap kay wuyju ḡebum. Imēnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyū wap iēnmōḡ'ibitēn o am ibiōḡbuk kērēayū kukat a'ōbi. ²² Wuybu'u wuykukukat mutaek am. Cēm ḡu du? Wuykukukat podi ma wuya'ōbaca i'e'em pima, kuka ibiōḡbuk kērēayū kukat kadiayūm ace'e. Ibiōḡbuk kērēayū kukat kadiayū bima bit, kuka itaek o'e wuykukukat. Itaek pima, xipat ḡu kuka o'e wuywebeam.

²³ — Cristo ebekitkit oceju. Imēnpuye soan oce'e but — i napa ma e'em pūḡpūḡayū.

— Soat ḡu bit xipat wuywebeam — i ōn pit e'em.

— Soan oce'e but — i napa ma e'em ip.

— Te'e ma kuka pūḡpūḡ pit ajukuk — i ōn pit e'em.

²⁴ Cūḡ ḡu wuywebe xipan jewewekuk am warara'acat kay ak'arit'i'ūm pima. Warara'acat tak cuy xipan ajukuk. ²⁵⁻²⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup: Deus ipi kukukat ipi daḡacat kukukat tak, i.

Imēneju ka'ūma ma i'opiat eywebe. Soatēn cuy epejat eyxatēn teidada'ukat xewi.

— Ite ēn tu deusbaroyū wap i'enmōḡ'ibit'en? — i'ūmḡu juy epe'e iēn pum pima.

²⁷ Jeweju jekōn ām Jesus kay itabut'ūmat pe eynomuwā buje, epeju juy eyju pin pima. Ajo o'ḡūm ip iat ēn cuy epesuēn'o.

— Ite ēn tu deusbaroyū wap iēnmōḡ'ibitēn? — i'ūmḡu juy epe'e eynomuwāat pe.

²⁸⁻²⁹ Itabutbūcat pe “ite ēn deusbaroyū wap iēnmōḡ'ibitēn” i'e buje bit cuy epesuēn'o ḡu ixē muḡuycūḡap puxim. Xipat eywebe ma ite ēn o am. Itabutbūcat xe bit xipat ḡu ite ēn o am. Ite ēn o'ūm pima bit, xipat je'e ixē xe, exe dak. Ka'ūma ma i'ḡuycūḡ je'e. Soat eycokcok werēp ma epe'e.

Warara'acat pit aco'i je'e:

— Apēnpuye dak ite ēn osuēn'o ġu warara'acat xe cūġ'ūm puye? Cūġ ma oxe bit iboap — i. ³⁰ — Iēn om pima ōn e'em Deus pe “Bay, ēn xipat,” i — i aco'i je'e owebe. — Apēnpuye dak warara'acat kuka o'e owebe, “Cūġ ġu ewebe ite ēn o am,” i? — i aco'i je'e owebe.

³¹ Cūġ ma juy epeku soat em warara'acat pe “Deus idip cīcā, ya'ōbaca jījā” i'e am. Cūġ ma juy epeku jekōnkōn pima, tikōnkōn pima dak, soan e'em pima dak. ³² Cūġ ma juy epeku Judeuyū etabutpe, Judeu'ūmayū etabutpe dak, Deus kay itabucayū etabutpe dak. Cūġ ma juy epeku warara'acat mubu'unap puxim Jesus Cristo kay. ³³ Wekukuap puxim cuy epeku. Warara'acat mucokcok pinap kuġ ōn jekukum soat em. Ajo xipat kuka o'e owebeam iap kay ġu ōn ġebum—ajo xipat kuka o'e warara'acat peam iap kay acā. Imēn ōn jekukum Deus pe warara'acat taxijoap ojuy.

11

¹ Cristo ekukuap puxim ōn tak jekukum. Imēnpuye wekukuap puxim cuy epeku.

² Soat kabia eyju ġebum okay. Apēn cuk adi ōn eymutaybitbinap taġ tak eyju jekukum—soat taġ.

— Xipat cīcā eyju oxe — i ōn e'em eywebe.

³ Imēnpit waram jeymukūyjo ōn. Aġokatkat jetayxi kukat. Cristo soat aġokatkayū kukat. Deus Cristo kukat. ⁴ Imēneju aġokatkat cuy jewajuy ġu paġōm jebureyū parakpe Deus eju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn warara'acat pe bima dak. Jewajuy buje bit ibuyxim ġu kuka Cristo kuġ o'e. ⁵ Ayacat pit cuy jewajuy jeenuy jebureyū parakpe Deus eju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn warara'acat pe bima dak. Jewajuy'ūm pima bit, ibuyxim ġu kuka jektop kuġ o'e. Ayacat yajuy'ūmat pit yakoekoeat puxim yasūsūn. ⁶ Imēnpuye ayacat jewajuy'ūm pima, epeyadap-takat cuy. Wuywebe ayacat isūsūn jakoean, jadaptakacan tak. Imēnpuye juy yajuyjuy jeedop ip paġōm jesūsūnap puxim. ⁷ Imēntak aġokatkat pit cuy jewajuyjuy ġu, Deus jejo'ian o'ġuġē buye jedipap kuġ o'ġuġē buye. Deus aġokatkat o'ġuġē ja'ō daġ ceku am. Ayacat pit o'ġuġē jektop a'ō daġ ceku am. ⁸ Deus aġokatkat muġēm pima ayacat pewi ġu o'ju'uk. Ayacat muġēm pima bit, aġokatkat pewi o'ju'uk. ⁹ Aġokatkat o'ġuġē ayacat puye ġu. Ayacat pit o'ġuġē aġokatkat puye. ¹⁰ Imēneju itabucayū awerom, pima aoyū juy jaekabek kuġ jeedop ip Deus ekawēn tojotjot'ukayū wuyjojom puye. Jaekabek kuġ cuy jeedop ip jektop a'ō kay kūyjobicap mubapuk am soat pe. ¹¹ Wuykukukat Jesus kay wuyetabut puje bit, wuyaġepūġ ġu wuyju jekukum—ayacat, aġokatkat tak. Jewemukūyjojom tak wuyju, jewebuywatwan tak. ¹² Aġokatkat a'ōxa bewi Deus ayacat o'ju'uk. Ayacat uk pewi ġasū bit aġokatkat kapkam. Deus xewiat pit soat kake.

¹³ Cedaġ tu eyxe ayacat pe jaekabek kuġ'ūma kawēn ām Deus eju warara'acat parakpe? Cedaġ ġu! ¹⁴ Wuyukpiwatpin ma wuyetaybit xipat ġu aġokatkat pe yadaperean am iam. Aġokatkat yadaperen pima bit, jewemubuyxi'ūm'ūm. ¹⁵ Ayacat pit idip cīcā wuyxe soat xe yadaperen pima. Yadaperenat yaekabekat co'i.

¹⁶ — Cedaġ ġu ayacat peam pit kawēn ām Deus eju yajuy'ūm pima — i ōn e'em. Imēn e'em soat itabucayū dak—soat kaka daġayū. Imēn tak cuy oce'e soat pe oca'ōxik pinat pe.

¹⁷ — Cūġ ma eyju je'awerorom — i'ūmġu ōn pit e'em eywebe.

Awerom pima eyju jewebuywatwan ġu biġ ma eyetabut am Jesus kay—jewemubu'u'un acã. Imēġap xipat ġu! Jeymukūyjo òn cūġ ma eye'awero am.

18 — Awerom pima jewa'òxikxiġ ip Corinto ka watwat, Jesus kay itabucayū, pūġ kadi ġu ip puye — i'e'em owebe pūġpūġayū. Icēm xe'e ixeyū e'em?

19 — Wuyju pūġpūġ kadiayū bima, ibapuk e'em soat xe abuyū wuy'in cūġ ma jekukum iap, abuyū cūġ ġu iap tak — i te'e ma eyju e'em.

Xipat ġu wuyju Deus xe pūġpūġ kadiayū bima. 20 Eyju je'awerorom wuykukukat e'ūap kay jeġebu am ġu—jekōn ãm acã. 21 Jekōn pima, soat eyju eyukpiwatpin ma jekōnkōn cīcã. Imēnpuye koap ajēm'ibit jekōnkōn cīcã jebureyū wiwim'ūma. Kanomūm yajēm'ibit pit jekōnkōn ġu. Ire mabuk ip e'em wara'acat ibeġbeġ pima, wara'acat ika'o bima dak. 22 Apēntak oce eywebe imēn eyju je'awerorom pima?

— Cūġ ma eyju je'awerorom — i du oce eywebe? Ka'ūma! — Cūġ'ūma — i acã oce.

Eyre bima, eyduk'a be ma juy epeyekōn. Deus eju kawēnwēnap'a be bit warēmtaġ ġu juy epeyekōn. Ibubut'ūmat musūsūm ġu juy epesop iġo'a be. Cūġ ġu oxe eyju je'awerorom.

23 — We'ūap kay eyeġebu am cuy epeyekōn eyeweweju — i juk o'e wuykukukat Jesus owebe.

Apēn ixē o'e owebe iam cuk òn eymutaybitbin. Jekay itakomaayū be jeūm pimaap exima be pão'a o'yabu.

24 — Bay, ēn xipat cīcã — io'e Deus pe.

Pão'a o'yadakat. Gebuje:

— Korosa be obamupaya ip iap kay juy epeġebu ibeat'a o buje — io'e jebekitkiyū be. — Oje'ū eywebeam — io'e cebe ip. — Pão'a juy epeya'o we'ūap kay eyeġebu am — io'e.

25 Imēnpuxim kopo dak o'jat jekōn epere buje ip.

— Deus kawēn iisuat ġuwēn ipi juayū be oje'ū buye, odoymukerereren puye — io'e wuykukukat. — Odoymukererēnap kay juy epeyeġebu uva'abidi kōn puje — io'e. — Tikōn puje, we'ūap kay juy epeyeġebu — io'e.

Imēn wuykukukat o'e owebe kuy bima. 26 Imēneju ibeat'a o'om wuyju. Ibeat'a o buje, wuykukukat oe'ū wuywebeam iap muwēnuwēn wuyju soat pe, ibeati kōn puje dak. Imēn cuy epeyekōnkōn waram wuykukukat ajēmap wiwim pima.

27 Imēneju Deus ipiat supi'ajoat wuywebe warēmtaġ ma i'o buje. Warēmtaġ ma wuykukukat e'ūap kay wuyeġebuap'a o buje kuka ce'ūap ajomuymuy, warēmtaġ ma ce'ūap kay wuyeġebuapti kōn puje dak. 28 Imēnpuye:

— Cedaġ tu òn jekukum Deus xe? — i juy ace wuywebe ma pão'a o awap, uva'abidi kōn awap tak.

Cedaġ ma jekukum pima acã kuka aya'o. Atikōn tak kuka. Warēmtaġ jekukum pima bit, kuka aya'o ġu, atikōn ġu dak kuka. 29 Apēġãm korosa be wuykukukat oe'ū iam eyetaybit'ūm pima juy epeya'o ġu wuyeġebuap'a. Epetikōn ġu dak cuy wuyeġebuapti. Eyetaybit'ūma ya'o buje, eyukpiwat epe'e Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajoat eywebe. 30 Ade ey'in warēmtaġ ma o'ya'o'o. Imēnpuye ip iwātaxipipe o'e. Ibaça ġu ip o'e. Pūġpūġ oe'ū'ū kuy. 31 Ya'om pima:

— Ikērēat kuġ tu òn exe? — i juy ace Deus pe.

Ikērēat kuġ pima, iboap cuy aġuwēn ixē be i'uk am wuywebewi. I'uk puje:

— Ikērēat kuġ eyju oxe" i'ūmġu je'e wuywebe.

Ipiat tak supi'ajoat ġu wuywebe.

³² — Ikêrêat kuḡ eyju oxe — i'e'em Deus wuywebe ikêrêat epereap ojuy. Ipiatpi'ajojoan tak wuywebe wuymukũyjo am waram wuywebe ikêrêat kukap puxim. Ixe imên wuymukũyjojom ipiat'ajojoap kay wuymujuap puxim kũyjobit'ũmayũ eju.

³³ Imêneju, okitpitpiyũ, eybureyũ ajêmap puk cuy epejowiwi. Wuykukukat e'ũap kay wuyegebuap'a o am awerom pima, soat ajêm puje juy epeya'o. ³⁴ Abu ire mabuk iat cuy jeduk'a be ma jekõn. Imên'ũm pima Deus ipiat supi'ajoat eywebe awerom pima. Wara'an cuk adi epeyekawên owebeaptup pe—kuyatup pe. Eykay oajêm puje bit iboam õn jeymukũyjo.

12

¹ Okitpitpiyũ, “Ajo ùmũm wuywebe Deus biõḡbuk?” i juk epe'e owebe kuyatup pe eyemudupmubararaktup pe. Iboam õn jeymutaybin. ² Jesus kay eyetabut'ũm pima wara'at kaykaykay ma eyetabut epesop—jewexe deusyũ kay—adeayũ kay. Pũḡ tak ixeyũ'in cede ba'ore ma deusparoyũ. Soat em eymuḡyukukuku'uk ip osodop. ³ Gasũ bit “Deus a'õbi oceju e'em” i'e'e'ukayũ jojom eyju. Deus biõḡbuk a'õbi e'e'ukat e'em ḡu:

— Jesus wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom — i.

Iba'ore cebe Jesus muymuy am. Deus biõḡbuk kukat acã icēmãn e'em:

— Jesus acã ocekkukat — i.

Warara'acat pe bit iba'ore imên i'e am. Iboam eyetaybit pima eyetaybit tak abuyũ Deus a'õbi e'em iam, abuyũ napa ma e'em iam tak.

⁴ Ade ma Deus biõḡbuk emumuũm omuy. Pũḡ pit iũmũm wuywebe—Deus biõḡbuk acã. ⁵ Deus peam kapik put wuywebe wara'at taḡtaḡtaḡ ma'ḡu wuyju kapikpiḡ. Pũḡ peam pit wuyju kapikpiḡ—wuykukukat peam acã. ⁶ Soat wuyju wuyetaybit kapik am warêmtaksuḡ taḡ ma Deus peam. Pũḡ pit wuymutaybitbin wuyekapik am—Deus acã. Ixe be wuymutaybin'ũm pima bit kuka wuyetaybit ḡu. ⁷ Deus ma ja'õbacaap ùmũm soat pe wuywebe wuymutaybit am obiõḡbuk omuy eywebe iam. Soat wuykitpitpiyũ buywat am iũmũm wuywebe—warara'acat itabucat puywat am. ⁸ Imên Deus biõḡbuk ja'õbacaap ùmũm pũḡpũḡayũ be kawên icēmat muwên ãm. Deus ekawên warara'acat mutaybit am ja'õbacaap ùmũm warara'acat pe. ⁹ Jesus kay itabut cĩcãam ja'õbacaap ùmũm warara'acat pe. Iwãtaxipipiyũ mu'ada'ada am ja'õbacaap ùmũm warara'acat pe. ¹⁰ Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk am ja'õbacaap ùmũm warara'acat pe. Deus ekawên muwēnuwēn ãm ja'õbacaap ùmũm warara'acat pe. Warara'acat pe ja'õbacaap ùmũm ixeyũ be itaybit am abuyũ jekukum Deus biõḡbuk a'õbi iam, abuyũ ja'õbi ma jekukum iam tak. Warara'acat pe ja'õbacaap ùmũm ixeyũ be ya'õba'arēmat'a'õm kawēnwēn ãm. Warara'acat pe ja'õbacaap ùmũm ixeyũ be ya'õba'arēmat'a'õm kawēnwēn'ukat ekawên muwēn ãm wuya'õm ma. ¹¹ Ade ma ibiõḡbuk xipacat emumuũm. Pũḡ ma bit ibiõḡbuk xipacat iũmũmat. Jekpiwatpin ma ja'õbacaap ùmũm wuywebe.

¹² Pũḡ ma wuyjebit. Ade bit opop wuyjebit pe. Wuyjebit puxim Cristo kay itabucayũ dak ade. Pũḡat puxim pit wuyju. ¹³ Adeayũ itabut Jesus Cristo kay. Judeuyũ itabut cekay, Judeu'ũmayũ dak. Tei'ũm kapikpik'ukayũ itabut cekay, teihem kapikpik'ukayũ dak. Soat ip itabut cekay. Deus biõḡbuk kuy juk wuymuwexat Cristo jebit puximayũm pũḡan. Deus a'õbacaap kuḡ wuyju ibiõḡbuk nuynuy wuywebe buye.

¹⁴ Soat wuyjebit taḡat pit jekapikap kuḡ. Pũḡ ḡu opop wuyjebit pe—ade ma—wuyeta, wuyei, wuyba, wuybu. Pũḡ ma wuyjebit pit. Imēnpuxim soat itabucayũ jekapikap kuḡ. Pũḡat a'õbi bit wuyju kapikpiḡ. ¹⁵ Wuyjebit

tağat pit jemãmãmãm ġu Deus pe. “Wuyjuyũ jebit tağat ġu òn ibu ġu buye” i'e but ma'ġu wuyei be. Wuyjebit tağ ma'ġu nuynuy. ¹⁶ “Wuyjuyũ jebit tağat ġu òn, ita ġu buye” i'e but ma'ġu wuyġuybu be. Wuyjebit tağ ma'ġu nuynuy. Jemãmãmãm ġu Deus pe wuyjebit tağat. Icocok jekapikap kuğ. ¹⁷ Wuyjebit wuyeta acã bima, kuka acekũyjo ġu. Wuyjebit wuyġuybu acã bima, kuka ajoyõn ġu. ¹⁸ Imẽnpit Deus pũğ ġu o'jomuy wuyjebit pe. Ade ma o'jomuy. Wuybu o'subumuy. Wuyeta o'sutamuy. Wuyba o'subamuy. Wuydao o'taomuy. Jekpiwatpi ma o'jomuy soat. ¹⁹ Pũğ ma o'jomuy bima bit, wuyjebitbet ġu kuka adi ace. ²⁰ Imẽneju ade ma opop wuyjebit pe. Pũğ ma wuyjebit pit. Wuyjebit tağat pũğ tağ ma e'em, ade ma'ġu cebe. Imẽnpuxim wuyju dak pũğ tağ cuy ajeku pũğat kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Pũğ tağ cuy ajeku Deus biõğbuk omuy soat pe wuywebe buye.

²¹ Ajo omuy te'e ma wuyjebit pe? Ka'ũma ma. Soat jekapikap kuğ wuyjebit tağat. Jecoatcoan wuyju wuyetam. Cũğcũğ wuyju wuyeim. Kapikpiğ wuyju wuybum. Jewebuywatwan soat wuyjebit tağat. Imẽnpuxim wuyju dak cuy acejewebuywan, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. ²² Imẽn ma Deus wuyjebit o'ġuğẽ. Pũğpũğ wuyjebit tağat ibaca ġu wuyxe. Imẽnpit ixeyũ dak ka'ũmğũ bima bit, kuka adi aje'ũ. ²³ Imẽntak pũğpũğ wuyjebit tağat idip ġu wuyxe. Imẽnpit xipan wuyju ikuğ. Wuysũsũn pũğpũğ wuyjebit tağat ajuy'ũmãm. Imẽnpit xipan wuyju ikuğ. ²⁴ Xipan'ũm'ũm ma wuyju idipat kuğ—wuyjebit tağat kuğ. Wuysũsũn wuyju e'em pũğpũğ wuyjebit tağat kuğ. Deus pit isũsũn ġu wuykuğ. Soat ma o'ġuğẽ wuyjebit tağan. Imẽnpuye juy soat ajukuk xipan wuyjebit tağat wuysũsũn ma'ġu ikuğ. ²⁵ Wara'at tağtağtağ ġu wuyjebit e'em—pũğ tağ ma. Soat wuyjebit tağat pũğ tağ ma e'em. Imẽnpuxim wuyju dak wara'at tağtağtağ ġu juy ajeku—pũğ tağ ma. ²⁶ Pũğ pe ma'ġu ipiat pima, soat wuyjebit tağat itaybit jopku ipi iam. Pũğ ma wuyjebit tağat xipat pima dak, soat wuyjebit tağat itaybit jopku xipat iam. Cristo kay itabucayũ wuyjebit puxim. Wuybure ipiat'ajojom pima, soat kuka wuyġuycũğ ace cekay. Warara'acat wuybure awẽğmudim pima dak, soat kuka wuycocok ace cekay, wuybure kay.

²⁷ Imẽneju Deus ade ma o'jomuy wuyjebit pe. Jekpiwatpi ma o'jomuy. Imẽntak wuyju Jesus Cristo jebit puxim. Soat wuyju ijebit tağat puxim. ²⁸ Imẽnpuye Deus soat jekpot kay itabucayũ o'jomuy jekpitpiyũ buywat am. Koap pima:

— Wemumujuyũm epesop — i juk adi o'e pũğpũğayũ be.

Gebuje:

— Soat kaka dağ cuy epeju wekawẽn muwẽnuwẽn ãm — i juk adi o'e warara'acayũ be.

Gebuje:

— Jesus kay itabucayũ juy epeğutaybitbin — i juk adi o'e warara'acayũ be.

— Eywebe i'e ba'oreat cuy epeğubapukpukpuk wa'õbi — i'e'em warara'acayũ be. — Iwãtaxipipiyũ juy epeğu'ada'ada — i'e'em warara'acayũ be. — Eykitpitpiyũ buywatwan cuy epesop Jesus kay ibu'uap puxim — i'e'em warara'acayũ be. — Eybureyũ kukukayũm cuy epesop — i'e'em warara'acayũ be. — Ya'õba'arẽmat'a'õm cuy epeyekawẽnwẽn — i'e'em warara'acayũ be.

²⁹ Soat ġu ip Deus emumujuyũ—pũğpũğ ã. Soat ġu ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ—pũğpũğ ã. Soat ġu ip itabucat mutaybitbin'ukayũ—pũğpũğ ã. Soat pe ġu Deus ja'õbacaap ùmũm wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am—pũğpũğ pe acã. ³⁰ Soat pe ġu ja'õbacaap o'ğũm iwãtaxipipiyũ mu'ada am—pũğpũğ pe ma. Soat pe ġu ja'õbacaap o'ğũm ya'oba'arẽmat'a'õm

kawēn ām—pūḡpūḡ pe ma. Soat pe ḡu ja'ōbacaap o'ḡūm ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat ekawēn muwēn ām wuya'ōm—pūḡpūḡ pe ma. ³¹ Eyju bit eyetabikukum cuy epesop Deus emumuūm kay—xipat cīcāat kay.

Ajo soat podi ma xipat iam pit ōn jeymutaybin.

13

¹ Wuyetaybit kuka ajop kawēn ām warara'acat'a'ōm, Deus ekawēn tojotjot'ukat a'ōm tak. Wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima bit, te'e ma kuka wuyetaybit ajop warara'acat a'ōm, Deus ekawēn tojotjot'ukat a'ōm tak. Wuyxe ikukpin'ūm pima, wuya'ōkarey acā kuka ace Deus xe—tamaraka'a muydedeap puxim. ² Ixe a'ōbi Deus ekawēn kuka aḡuwēn. Wuyetaybit kuka ajop ajom soat ijodiat itaybit iam. Wuyetaybit kuka ajop ajo iba'arēm warara'acat xe iam tak. Co'a yamuwede but kuka o'e wuywebe wuyetabut cīcā buye. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, ka'ūma ma kuka ace Deus xe. ³ Soat kuka ace itabut'ūmayū be wuymupikan wuyetabucap mubapuk am soat pe. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, te'e ma kuka acemupikat, te'e ma dak kuka aḡūm wuybubut ikuḡ'ūmayū be.

⁴ Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, wuyukpiceḡēm ḡu kuka ajop cekay ip; xipacat tak kuka aḡūmḡūm cebe ip; wuyetabutkarey ḡu dak kuka ajop cekay ip; yoboḡan pin ḡu dak kuka ajop; — Warara'acat podi ma oca'ōbuyxi — i'ūmḡu dak kuka ace; ⁵⁻⁶ warēmtaḡ ḡu dak kuka ajeku—cedaḡ ma; jewekay acā ḡu dak kuka ajop ḡebum—warara'acat kay dak; dao ḡu dak kuka wuyetakomām ajop; warēmtaḡ ḡu dak kuka warara'acat ajukuk—cedaḡ ma; ḡebum ḡu dak kuka ajop apēn warara'acat cuk adi ikērēm wuykukiap kay; wuyḡuycūḡcūḡ tak kuka ajop ikērēat mujurūḡrūḡ ip iap kay; wuycockoḡ tak kuka ajop cūḡ ma jekukum ip iap kay.

⁷ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuybu'um ḡu dak kuka ajop warara'acat kay; — Soat ma i'e but Deus xe — i dak kuka acece soat em; warara'acat idipan e'eap wiwim tak kuka ajop; wuyukpiceḡēm ḡu dak kuka warara'acat ajukuk. ⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin ijodi bima, soat em ma dak ikukpin jeedop ip wuyxe. Wuyxe ikukpin ip iap i'ūm'ēm ḡu. Darem ma bit ip kawēnwēn Deus a'ōbi kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Darem ma dak ip kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Itaybitbūcayū dak omuy ijodi bima acā. ⁹ Soan ḡu wuyetaybit ḡasū—yopīt ma. Soat ḡu dak wuyju imuwēnuwēn Deus biōḡbuk a'ōbi—yopīt ma. ¹⁰ Deus xe bima bit, ka'ūmḡu je'e itaybitbūcayū. Soan ma wuyetaybit acesop. Yopīt ma imuwēnuwēn'ukayū dak ka'ūmḡu je'e. Soat ma aceḡuwēnuwēn.

¹¹ Bekin pima bekitkit ekawēnap puxim cuk adi oḡuy; bekitkit aḡuy buxim tak; bekitkit ekukuap puxim tak. Aḡokatkan ḡasū bit oce. Bekitkit puxim wekukuap pit cuk ocepere. ¹² ḡasū wuyetaybitbūt ma Deus e'eam. Waroa itabidiḡ peat cocoap puxim wuyetaybitbūt ā ixem. Ixe xe bima bit, jewejjom ace'e. ḡasū wuyetaybitbūt ma ixem. Ixe bit itaybit cīcā wuyjum. Guyjom pit wuyetaybit ace'e ixem apēn ixe itaybit wuyjum iap co'i.

¹³ Wuyetabut Deus kay. Ixe xe wuydopap wiwim tak wuyju. Warara'acat tak ikukpin cīcā wuyxe. Deus xe xipat cīcā wuyetabut pima, ixe xe wuydopap wiwim pima dak. Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, ibodi ma xipat cexe.

14

¹ Xipan warara'acat kukam cuy epejokuda. Soan cuy epe'e Deus biōḡbuk emumuūm pu am. Cekawēn muwēnap pit warara'acat podi ma xipat. Imēnpuye:

— A'ōbacaap cuy eḡūm owebe ekawēn muwēn ām — i juy epe'e cebe—Deus pe. ² Ya'ōba'arēmat a'ōm kawēnuwēn'ukat ma wuywebe ḡu kawēnwēn—Deus pe acā, cekawēn pa'arēm wuyxe buye. Ibiōḡbuk xipacat a'ōbi ixē ya'ōba'arēmat a'ōm kawēnwēn. Icēmān ixē e'em. Warara'acat xe bit cekawēn pa'arēm. ³ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit kawēnwēn soat peam wuywebeam. Ixē wuybuywatwan biḡ ma wuyetabut am. Wuypararaap mu'ūmu'ūm tak ixē. Wuyḡuycūḡap mukapkam tak ixē. ⁴ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat ma jwebuywatwan acā biḡ ma jetabut am Jesus kay. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit soat itabycayū buywatwan biḡ ma itabut am ip.

⁵ Ocokcoksū ma kuka oce Deus pe ja'ōbacaap ūm puje eywebe ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēn ām. Ocokcok cīcā ma bit kuka oce ixē be ja'ōbacaap ūm puje eywebe Deus ekawēn muwēn ām. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat xipan kapikpiḡ Deus peam. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit ixē bodi ma xipan kapikpiḡ cebeam. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm wara'acat cewēju'ūm pima wuya'ōm cekawēn muwēn ām ce'awero'ibiyū be. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm Jesus kay itabucat buywatwan'ūm puye. ⁶ Okitpitpiyū, eykay juy oajēm. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima bit, eybuywan ḡu kuka ōn, wekawēn pa'arēm eyxe buye. Apēn Deus cuk adi o'ḡuwēnuwēn owebe iap muwēn puje bit, kuka ōn eybuywan, apēn cuk adi ixē omutaybitiniap muwēn puje dak. Deus biōḡbuk a'ōbi imuwēn puje dak, kuka ōn eybuywan, Deus ekawēn muwēn puje dak.

⁷ Wuya'ō'ē. Yamuydedeap tak ya'ō'ē ma. Tarekrek'uk'uk tak ya'ō'ē ma—flauta'uk tak ya'ō'ē ma, harpa'uk tak. Itaybit'ūmat cedaḡ'ūm yamuydedem pima bit, ajom i'eyū imuydedem i kuka o'e ip, warēmtaḡ ma yamuydedem puye. ⁸ Kededeḡ'uk kukat warēmtaḡ ma yukmuydedem pima bit, kuka o'jemuxipan ḡu ip sorarayū jeju am nopagōḡō ām. ⁹ Imēnpuxim ēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima, ekawēn cocoayū dak itaybit ḡu kuka o'e ip ekawēn, ya'ījom ma'ḡu ip. Kawēnwēn'ūma ēn cewēju ip iat puxim kuka o'e ip. ¹⁰ Pūḡ'ā'ō ḡu wuyju. Warēmtaksuḡ ma wuya'ō. Wuya'ōwarururu. Ibeat'a'ōm kawēnwēn'ukat xe bit ya'ōbapuk. ¹¹ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat pit wūyatka bewiat puxim oxe; ōn tak cexe wūyatka bewiat puxim ma. ¹² Deus biōḡbuk emumuūm kay jījā eyju kuy. Imēnpuye soat podi ma xipat cīcāat cuy epejoojuy cexewi. Ya'ōbacaap cuy epejoojuy warara'acat puywat am—Jesus kay itabucayū buywat am.

¹³ Imēnpuye ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat cuy jekawēn Deus eju.

— A'ōbacaap cuy eḡūm owebe apēn cuk adi oceceiap muwēn ām wa'ījojo'ukat a'ōm tak — i juy je'e ip Deus pe.

¹⁴ Ōn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn Deus eju bima, waḡuybi ḡu ōn kawēnwēn. Obiōḡbuk pe acā ōn kawēnwēn. ¹⁵ Imēnpuye apēn paxi oce? Obiōḡbuk pe juy ocekawēn Deus eju, waḡuybi dak. Obiōḡbuk pe juy ocebibododon tak, waḡuybi dak. ¹⁶ “Bay, ēn xipat cīcā” i'e'em eyju eybiōḡbuk pe acā bima, “Xipat cīcā ma” i'e ba'ore kuka o'e eyweju je'aweroromayū be, eyekawēn cekawēn pa'arēm cexe ip puye.

— Apēn xe'e ite e'em? — i acā kuka o'e ip.

¹⁷ Eya'ōdip cīcā ma aco'i eybiōḡbuk pe eyju kawēnwēn Deus eju. Imēnpit eyweju je'aweroromayū buywatwan ḡu eyju. ¹⁸ Eyekawēnap podi ma ōn pit kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm. Imēnpuye:

— Ēn xipat cīcā oxe — i ōn e'em Deus pe.

¹⁹ Warara'acat eju awerom pima bit cuy ya'ōba'arēmat'a'ōm ḡu ocekawēn. Soat ip wa'ījom iat'a'ōm acā ocekawēn ixeyū mutaybit am. 10.000 palavra

ya'ōba'arēmat'a'ōm wekawēn puje, ka'ūma ma kuka itaybit o'e ip. 5 palavra ixeyū a'ōm wekawēn puje bit, kuka itaybit o'e ip. Imēn kuka ip osubuywan.

²⁰ Okitpitpiyū, yopīt ma juy eyetaybin ikērēat muḡē ām bekikit puxim. Bekikit aḡuy buxim ḡu bit cuy epeyewaḡuyḡuy—yaypanayū aḡuy buxim acā. ²¹ Imēn e'em Deus wuyawēwēap ekawēntup pe:

“Ocekawēn puk ijodiat eju,” i'e'em wuykukukat, i. “Ya'ōba'arēmat'a'ōm puk ocekawēn ceweju ip—wūyatka watwat a'ōm,” i. “Imēnpit wa'ījo pin ḡu juy je'e ip,” i.

Imēn e'em iḡodup.

²² Imēn wuyju ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn Deus soat podi ma ya'ōbaca i'e am itabucayū be ḡu—itabut'ūmayū be acā. Deus ekawēn muwēnuwēn pit wuyju Deus soat podi ma ya'ōbaca i'e am itabut'ūmayū be ḡu—itabucayū be acā. ²³ Jesus kay itabucayū e'awero buje, soat eyju aco'i ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn. Gebuje itabut'ūmat aco'i jajēm eykay—o'ya'ījojo ḡu bukiat tak.

— Teyūku yadaodaoyū — i aco'i je'e ip eyekawēn cekawēn pa'arēm cexe ip puye.

²⁴ Deus ekawēn muwēnuwēn pima bit, itaybit je'e ip ikērēat kuḡ oceju iam—eyekawēn co buje. Ya'ōba'arēmatā'ō o'ya'ījojo ḡu'ibit tak itaybit je'e iboam.

— Deus omuju juy ipiat'ajojoap kay ikērēat kuḡ ōn cexe buye — i je'e eyekawēn co buje. ²⁵ — Ikērēat kay ōn ḡebum soat em — i dak je'e ixē soat pe eywebe—awerom'ayū be.

Jēḡ'aecōḡcōḡ Deus wap:

— Bay, ēn xipat cīcā — i dak je'e Deus pe. — Icēmān Deus omuy eyxe — i dak je'e eywebe.

²⁶ Imēneju, okitpitpiyū, jeymukūyjo ōn cedaḡ ma eye'awero am. Epeye'awero juy eyewebuywat am biḡ ma eyetabut am. Eye'awero buje, pūḡ'in cuy ey'in jebibododon Deus kay; wara'at cuy jebureyū ma ḡutaybin; wara'at cuy apēn Deus o'e cebe iap ḡuwēn; wara'at cuy jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm; wara'at cuy wuya'ōm ma ḡuwēn apēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat o'e iap. Soan cuy epe'e eyewebuywat am biḡ ma eyetabut am Jesus kay. ²⁷ Pūḡ ḡu ey'in kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm. Adedem ḡu bit cuy jekawēn pūḡ e'awero buje—xepxep ā. Ebapūḡ tak xipat ma. Xepxem ḡu dak cuy jekawēn ip. Pūḡ ma koap jede. Ixe emūḡ puje wara'at jede kanomūm. Wara'at tak cuy wuya'ōm ma apēn ite o'e iap ḡuwēn. ²⁸ Ka'ūma ma aco'i itaybit apēn ite o'e iap muwēn ām wuya'ōm. Itaybit'ūm pima, mūḡ ma juy ip jeedop. Ya'ōberen ḡu juy jede ip—jewebe acā—Deus pe dak. ²⁹ Xepxep ā juy apēn Deus o'ḡuwēn cebe ip iap ḡuwēn pūḡ e'awero buje. Ebapūḡ tak xipat ma. Ixeyū ekawēn cocom cīcā juy jeedop ip warara'acat.

— Cedaḡ xe'e ixeyū e'em? — i juy je'e ip jewewebe.

³⁰ Wara'acat pe Deus jekawēn mubapuk puje bit, kawēnwēnat cuy jemūḡ wara'acat ekawēn ām. ³¹ Deus jekawēn ḡubapuk pūḡ pe ḡu—soat pe ma. Soat ip i'e but ajo Deus o'e cebe iap. Pūḡ ma juy ḡuwēn. Ixe emūḡ puje juy wara'at ḡuwēn. Imēn bodinmaku ḡuwēn ip. Imēn eēm pima, soat cuy eyetaybin. Soat tak eycokcok epesop. Jewebuywatwan tak cuy epesop. ³² Jekpiwatpin ma jede Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat. Jekpiwatpin ma dak jemūḡ. ³³ Deus icokcok ḡu warēmtaḡ wuye'aweroap kay bit. Cedaḡ ma wuye'awero buje bit, icokcok e'em.

³⁴ Itabucayū e'awero buje juy mūḡ ma jeedop ip aoyū. Imēn je'awerorom soat ka daḡ itabucayū. Abu ayacat o'ḡuydeat ce'awero buje ip? Ka'ūma ma. Aḡokatkayū kukukan ḡu juy jeedop ip aoyū. Judeuyū awēwēap ekawēn tak imēn wuymutaybitbin. ³⁵ Wuysūsūn kuka ace ayacat ekawēn puje

aweromayũ be. “Apên ite o'e?” i'e pin pima, jektop eju ma juy jekawên jeduk'a be ma—awerom pima bit ka'ũma.

³⁶ Eyxewi ġu Deus ekawên o'jebapuk—cexewi ma—Deus xewi. Eywebe ã ġu Deus jekawên o'ġuwên—soat pe ma. Imêneju:

— Ocejũ acã cedaġ ma je'awerorom Deus eju kawênwênap'a be — i'ũmġu juy epe'e.

³⁷ Pũġpũġ ey'in Deus ekawên muwênuwên'ukayũ. Warara'acat ey'in Deus biõġbuk emumuũm kuġayũ—ya'õbacaap kuġayũ.

— Wuykukukat a'õbi Paulo ijudup mubarararaġ wuymukũyjoaptum — i juy je'e ixeyũ ma.

³⁸ Pũġat pit wemudupmubararaktup peat ekawên kay'ũm pima, ixẽ e'eap kay ġu juy epesop.

³⁹ Imêneju, okitpitpiyũ: — A'õbacaap cuy eġũm owebe ekawên muwên ãm — i juy epe'e Deus pe. — Ya'õba'arêmat'a'õm ġu juy ecekawên — i'ũmġu bit cuy epe'e wara'acat pe.

⁴⁰ Awerom pima bit, warêmtaġsuġ ġu juy epesop. Cedaġ ma juy epeye'awero.

15

¹ Okitpitpiyũ, ġebum cuy epesop kawên idipat kay. Kuy bima juk adi iboap ekawên oġuwênuwên eywebe. Iboap ekawên kay eyetabut epesop. Iboap ekawên taġ eyju jekukum ġasũ dak. ² Iboap ekawên cekawêntip. Iboap ekawên cuk adi oġuwênuwên eywebe. Deus eydaxijom iboap ekawên kay eyetabut puye. Eybu'u'ũm pima, jeydaxijo. Eybu'u bima bit, te'e ma juk eyetabut epesop.

³ Apên cuk adi oya'ĩjoioiap cuk oġuwên eywebe. Iboap ekawên podi ma xipat. Cristo oe'ũ ikêrêat uk am wuywebe. Oe'ũ apên ibararak opop Deus ekawêntup pe iap taġ. ⁴ Ixe'ũm o'jomõġ ip witabikũy be. Xepxep xet kap puje dak, Deus ixẽ o'ġuyu ce'ũ'ũayũ dopap pewi. Waram ġuto o'jetait apên ibararak opop Deus ekawêntup pe iap taġ. ⁵ Pedro kay o'jebapuk je'ũap tomukadi. ġasũ 12 beayũ kay o'jebapuk—jemumujuyũ kay. ⁶ ġasũ jewēju juk adi oekuku'iaiyũ kay o'jebapuk adeayũ kay—500 beayũ kay. Ade ma buk ixeyũ'in pit itabêġ ma. Warara'acat kuy oe'ũ'ũ ixeyũ'in. ⁷ Tiago kay o'jebapuk ġuyjom. Soat jemumujuyũ kay o'jebapuk ġuyjom.

⁸ Ixeyũ kay jebapukap tomukadi okay o'jebapuk. It kapat wa'ũmat puxim õn, kanomũm okay o'jebapuk puye. ⁹ Imênpuye obodi ma ip ya'õbuyxi warara'acayũ Jesus emumujuyũ. Kuy bima Jesus kay itabucayũ be ipi-atpi'ajojoan cuk adi ojekukuku. Imênpuye osũsũn “Jesus emumuju õn” i'e am.

¹⁰ Deus pit soat podi ma xipan okuġ, xipat ġu ma'ġu õn. Imênpuye juk omuy Jesus emumujum. Te'e ġu juk omuy. Warara'acat ekapikap podi ma juk adi ocekapikpik Jesus emumujuyũ ekapikap podi ma. Wa'õbacaam ġu bit cuk adi ocekapikpik—Deus a'õbacaam acã. Ixe wa'õmucanucan'uk osunuy soat em.

¹¹ Kawên idipat acã oġuwên eywebe. Warara'acayũ dak ibeat acã o'ġuwên eywebe—Jesus emumujuyũ. Abu imuwênuwên iat pit yoboġ ġu. Cekawên pit yoboġ. Iboap ekawên kay juk eyetabut epesop.

¹² — Deus waram ġuto Cristo o'ġutait ce'ũap tomukadi — i wuyju e'em. Imênpuye:

— Deus waram pit ce'ũ'ũ'ibiyũ ġutait ġu — i'e'em te'e ma pũġpũġ ey'in.

¹³ Ixeyũ e'eap icêm pima bit: — Deus waram ġuto Cristo o'ġutait ġu — i dak e'em ip. 1

¹⁴ Deus pe waram ġuto Cristo mutait'ũm pima bit, te'e ma kuka kawên idipat wara'acat pe—te'e ma dak kuka adi eyetabut iboap ekawên kay.

15 — Deus waram Cristo o'gutait — i wuyju e'em.
Ixe'yũ e'eap icẽm pima bit, napa ma wuyju e'em:

— Deus Cristo o'gutait — i.

Deus waram ġuto ce'ũ'ũayũ mutaicin ġu iap ekawẽn icẽm pima, Cristo dak waram ġuto o'gutait ġu. 16 Waram ġuto ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, Cristo dak waram ġuto o'gutait ġu. 17 Ixe be waram ġuto Cristo mutait'ũm pima, te'e ma juk eyetabut cekay. Ikẽrẽat kuġ mabuk eyju. Ixe be imutait'ũm pima, ipiat'ajojoap kay epeju eye'ũ buje. 18 Ixe be imutait'ũm pima, Cristo kay itabucayũ'ũm'ũm wũy ma opop ip Deus wi. Ipiat'ajojoap pe ma ip opop. 19 Ijodi bima acã du Cristo xipan wuykuġ? Wuye'ũ buje bit wuykay ġu xe'e? Imẽn pima, warara'acat podi ma kuka wuyġuycũġ ace.

20 Imẽnpit ixeyũ e'eap icẽm ġu. Deus waram ġuto Cristo o'gutait. O'gutait waram ġuto soat webekitkiyũ'ũm'ũm o'gutait iam wuymutaybit am. 21 Soat je'ũ'ũm ace'e pũġ ma aġokatkat ikẽrẽat o'ġuġẽ buye. Imẽnpuxim soat acejetait waram wara'at pit idipat o'ġuġẽ buye. 22 Soat je'ũ'ũm ace'e wuyju Adão naxeġebitbit puye. Imẽnpuxim waram acejetait Cristo eju mũġ'i wuyju buye. 23 Cristo koap o'jetait waram. Guyjom pit Cristo a'õkayayũ waram ġuto jetait. Waram acejetait ixe ajẽm puje. 24 Cristo Deus kay'ũmayũ a'õbacaap ġu'ũm. Soat ġu'ũm. Soat xipat'ũmayũ kukukat a'õbacaap ġu'ũm. Soat ya'õbuyxiat a'õbacaap tak ġu'ũm. Soat ya'õcaat a'õbacaap tak ġu'ũm. Ka'ũma ma kũyjobit jeenuy ixeyũ a'õ kay. Deus a'õ kay acã jeedop ip kũyjobit.

— Ën acã soat kukukat. Soat kũyjobit a'õ kay acã — i soat je'e ip Deus pe.

25 Cristo soat kukukan je'e Deus pe cekay itakomaayũ a'õbacaap mu'ũm puje. Soat jeedop ip kũyjobit Cristo a'õ kay. 26 Wuye'ũap wuykay itakomaat puxim. Wuyparara wuykay itakomaat puxim. Wuyparara dak je'ũm. Deus soat kukukan pima bit ace'ũ ġu. 27 Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus soat a'õbacaap o'ġu'ũm, i. Soat jeedop ip kũyjobit ixe a'õ kay, i. Deus soat a'õbacaap ġu'ũm. Soat jeedop ip kũyjobit Cristo a'õ kay. Ja'õbacaap pit ġu'ũm ġu. 28 Cristo a'õ kay am Deus pe soat mukũyjo buje, Cristo jeenuy kũyjobit Deus a'õ kay—jebay a'õ kay. Koap cebay soat ġukũyjo ja'õ kay am. Gasũ:

— Õn tak kũyjobin oce a'õ kay — i je'e ipot jebay be.

Deus soat ipi daġacat kukukan jeenuy kabi beacat kukukan tak. Soat em jeenuy ixeyũ kukukan. Ixe'yũ kukukap i'ũm'ẽm ġu.

29 Deus pe ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, te'e ma pũġpũġ ey'in jemubatisasanan ce'ũ'ibit tieġ.

— Deus waram ġuto ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicin ġu — i napa ma e'em ixeyũ.

Ixe'yũ e'eap icẽm pima bit, te'e ma jemubatisasanan ip ce'ũ'ibit tieġ. 30 Ixe be ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, te'e ma soat kabia oaoka ojuyap cocom õn. Imẽnpit waram ġuto ip imutaicit'uk. Imẽnpuye te'e ġu wuyaoka ojuyap cocom wuyju. 31 Ocokcok eykay, wuykukukat Jesus Cristo eju mũġ'i eyju jekukum puye. Imẽnpuye:

— Soat kabia oaoka ojuyap cocom õn, okitpitpiyũ — i õn e'em eywebe.

32 Ijopka be dak cuk adi we'ũpinpinap ojojojo wida ika'uat eju ocebaca-canap puxim. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn pima, we'ũpinpinap ojojojo ijopka be—Èfeso ka be. Omucokcok am imuwẽn puje, te'e ma kajuk we'ũpinpinap ojojojo.

— Kuyaje ace'ũ. Imẽnpuye juy jekõnkõn acã ajop, tikõnkõn tak — i te'e ma e'em itabut'ũmayũ.

Deus pe ce'ũ'ũayũ mutaicit'uk'ũm pima, ixeyũ e'eap taġ cuy ajeku.

³³ Eyday'em'um cuy epesop wara'acat pe eymuğuykukuap puxim. Ikêrêat mujurûğrûğxiat purem pima, wuyju dak kuka cûğ ma wuyekukuap acepere ma ixeyũ buxim ikêrêat mujurûğ ãm. ³⁴ Pûğpûğ ey'in pit eyetaybit ğu Deus e'e am. Imêğãm òn e'em eymusûsûn ãm. Waram pit cuy eyağuyusan epesop. Ikêrêat mujurûğrûğap cuy epeyepere!

³⁵ Imênpit:

— Apêntak Deus waram ce'ũ'ũ'ibiyũ ğutait? — i je'e aco'i pûğ ey'in owebe. — Apebitak ixeyũ jebin je'e iisuat? — i je'e aco'i owebe.

³⁶ Eyetaybit ğu eyju. Kadaida dadadam wuyju ipi be. Tamuwexat puje acã kadaim e'em. ³⁷ Kadai ğu wuyju taidadam—warêmtaksuğta ma. Trigoda aco'i taidadam wuyju—warêmtaksuğta ma. ³⁸ Deus jekpiwatpin ma tamuwexaxan kadaim. Kadaida taida'ibita buxim ma jedaewexaxan yaypan puje—wara'atam ğu.

³⁹ Soat itabêğayũ ên pûğên ğu. Wuyên pûğên. Pucaên pit wara'atên ma. Wasûên tak wara'atên ma. Aximaên tak wara'atên ma.

⁴⁰ Imên ma opop kabi be dak warêmtaksuğat ma. Ipi dağ tak imên ma—warêmtaksuğat ma. Kabi beacat idip. Ipi dağacat tak idip. Jewejojo'i ğu bit ip idip. ⁴¹ Imêntak kaxie iesop. Kaxiamat pit ğuto iesop warun ma. Kasopta bit ğuto taesop warun ma. Jewejojo'i ğu ip isop. Imêntak pûğpûğta bit ğuto kasopta wara'atasop co'i ğu—tasop warun ma.

⁴² Imên puxim Deus waram ğuto wuymutaicin. Wuykot puje wuyjebit ierep e'em. Waram ğuto imutait puje bit, ierep pa'ore je'e. ⁴³ Wuykot puje ikêrê e'em wuyjebit ibaca ğu dak. Waram ğuto imutait puje bit, idip cîcã je'e. Ibaca jîjã dak je'e. ⁴⁴ Wuykot puje, ijodiat'ũm jebit ma wuyjebit. Waram ğuto wuymutait puje bit, wara'an je'e. Deus biôğbuk emumuğê jebin je'e wuyjebit. Ijodi bîma wuyjebit ijodiat jebit ma. Waram wuymutait puje bit Deus biôğbuk emumuğê jebit wuyjebin je'e. ⁴⁵ Imên e'em Deus ekawêntup:

Deus koapat ağokatkat o'ğugê—Adão o'ğugê, i. Ijebin o'ğugê cebeam ijodiat jebin ma, i.

Kanomũmat Adão bit ijodiat jebit podi ma. Ixe biôğbuk pit wuymutaicit'ukat. Kanomũmat Adão i wara'at putet Jesus Cristo butet. ⁴⁶ Koapat pit wuyjebit ijodiat jebit ma. Guyjom pit Deus wara'at jebit je'ğũm wuyjebin. Jebiôğbuk muğêğê je'ğũm—kabi beat jebit. ⁴⁷ Koapat Adão ka'wi muğêğê osunuy. Kanomũmat pit o'kop kabi bewi—wuykukukat Jesus. ⁴⁸ Ijodiat jebit ka'wi muğêğê Adão jebit puxim. Kabi kay cumayũ bit wara'at je'jat jejebin je'ũ buje—Cristo jebit puxim—kabi beat jebit puxim. ⁴⁹ Gasũ ka'wi muğêğê buxim wuyju. Guyjom pit kabi beat puxim acesop.

⁵⁰ Okitpitpiyũ, imên òn eymutaybin pin. Deus soat kukukan pima ka'ũma ma je'ũ. Imên puye ijodiat jebit kuğ pima aceôm ğu cexe ixe soat kukukan pima—ierep em iat kuğ pima. Ierep em iat ğu jeenuy cexe.

⁵¹ Eya'òpicũğcũğ cuy epesop wa'ò kay. Soat ğu ace'ũ. Dao ma bit Deus soat wuyju wuymuwexat. Kuy bîma iboap iba'arêm osodop soat xe wuyxe. Gasũ bit ibapuk o'e. ⁵² Dao ma wuymuwexat wuyetapokap co'i. Ixe wuymuwexat amãm parasuy jo'iat muyde buje. Parasuy jo'iat ğuyde kabi be. Imuyde buje, Deus waram ğuto itabucayũ'ũm'ũm jebit ğuyu ipi bewi. Iisuat je'ğũm ijebin. Waram ğuto itait je'e ip. Waram pit je'ũ ğu ip. Soat em itait ip jeedop. Wuyju wuyetait pima parasuy jo'iat muyde buje, iisuat je'ğũm wuywebe dak wuyjebin. ⁵³ Ijodiat jebit je'ũ'ũm. Ierep e'em. Deus pit ibeat jebit ğuwexat kabi beat jebin—ierep ğuian, je'ũ ğuian. ⁵⁴ Imên e'em Deus ekawêntup:

Ka'ũmğũ je'e je'ũap Deus soat kukukan pima, i. Soat kũyjobit jeedop ip Deus a'ò kay, i. Deus je'ũiat ğuwexat je'ũ ğuian, i.

Imuwexat puje ibodup peat ekawēn co'i je'e.

⁵⁵ Wuye'ūap dat pe wuyeiduap co'i. Deus pit ce'ūat mutaicin dat tōgta'ukap puxim. Je'ūaptip'ūm pima, ka'ūma buxim ace'e wuyparara. Acesupi'ajo ġu dak ipiat. Pūg em tak ka'ūma.

⁵⁶ Soat ace'ū ikērēat kuġ puye. Ikērēat mujurūgrūgāp dat tōgta buxim. Wuyetaybit wuyju ikērēat kuġ iam Deus ekawēn cocom puye. ⁵⁷ Deus pit wuya'ōmucanucan wuywebe ikērēat mujurūgāp puxim, wuykukukat Jesus Cristo a'ō daġ wuyju jekukum puye. Imēnpuye:

— Soat podi ma ēn xipan ocekuġ — i juy ace cebe.

⁵⁸ Imēneju, okitpitpiyū, oxe ikukpinayū, eyaġuywarururun ġu juy epesop! Eybu'um ġu dak cuy epesop eyetabut am Cristo kay. Soat em cuy kapikpiġ epesop wuykukukat peam. Ixe a'ōbacaam kapikpiġ pima, te'e ġu kuka acekapik.

16

¹ — Ocedinheiro juy oceġuxipan imuju am Deus ebekitkit pe—Judéia eipi watwat pe — i juk epe'e owebe eyemudupmubararaktup pe kuyatup pe.

Epeġuxipanpan cuy! Apēn cuk Galácia eipi watwat pe oceceiap taġ cuy eyju dak epeġuxipan—apēn cuk itabucayū be oceceiap taġ. ² Soat edomingo be eyedinheiro'in cuy epeġuxipan. Ade ma ikuġayū adem ma juy ġuxipan. Ade'ūm ikuġat pit adem ġu juy ġuxipan. Imēn eyju ġasū imuxipanpan pima:

— Eyedinheiro'in cuy epejat — i ġu kuka oce eywebe eykay oajēm puje.

Oajēm puje at ġu juy epeġuxipanpan. ġasū dak cuy epeġuxipanpan. Soat cuy je'e ixipan oajēm puje. ³ Oajēm puje aġokatkayū oġuju Jerusalém ka kay—eyemunaēyū. Cartadup tak otupmubararak eyedinheiro eju tupmujuaptum. Eyedinheiro tujowat ip cartadup tak. ⁴ Oju ba'ore'ūm pima bit ōn tak oju ceweju ip.

⁵ Macedônia eipi daġ cuy ojeku. Macedônia eipi daġ weku epere buje bit, eykay juy oajēm. ⁶ Ibun ma aco'i oġuy eyxe. Ihi bun aco'i oġuy. Guyjom cuy obuywan epe'e ojuap taġ weku am. ⁷ Darem ġu onuy pin eyxe—ibun ma. Wuykukukat ibikuy bima, ibun ma oġuy eyxe.

⁸ Ijoce bit oġuy Pentecostes epeta ajēmap wiwim—Éfeso ka be. ⁹ Adeayū mutaybin put owebe ijoce. Jesus ekawēn muwēnuwēn ōn adeayū be. Warara'acayū bit itakoma okay, Jesus muwēnuwēn ōn puye.

¹⁰ Obuxim Timóteo dak kapikpiġ wuykukukat peam kawēn idipat muwēnuwēn. Imēnpuye eykay yajēm puje juy xipan epejukuk ikabap i'e am eyxe. ¹¹ Ixe juy epeġupubun ġu yaypan'isu ma'ġu. Ixe epicap wiwim ōn wuykitpitpiyū eju. Imēnpuye juy ixe epesubuywan icokcoġ cepit am okay.

¹² — Ēn tak cuy eju Corinto ka watwat jom wuykitpitpiyū eju — i juk adi oce wuykitpit Apolo be.

Ade em ma imēn cuk adi ocece cebe.

— ġasū ġu aco'i oju — io'e owebe.

Iju ba'ore'ūm pima bit, je'ju eykay.

¹³ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Cristo kay. Eyetabun cīcā juy epesop cekay. Eya'ōcam cuy epesop. Wara'at kaykaykay ġu juy eyetabucap epejukuk. ¹⁴ Warara'acat ikukpinap tomuju juy epeyekapikpik.

¹⁵ Kuy eyetaybit Estéfanos—ibadipyūm tak. Ixeyū koap ma itabut o'e Jesus kay Grécia eipi watwat'in. Soat em Deus ebekitkit puywatwan ip Estéfanasyū. Okitpitpiyū, ¹⁶ ixeyū a'ō daġ cuy epekuku—ixeyū eju kapikpik'ukayū a'ō dak.

¹⁷ Ocokcok cĩcã Estéfanas ajẽmap kay, Fortunato ajẽmap kay dak, Acaíco ajẽmap kay dak. Eywebe obuywan pa'ore bima, ixeyũ ma obuywatwan.

¹⁸ Ixeyũ omucokcokcoğ cĩcã. Eymucokcokcoğ tak cuk adi ip osodop. Xipat cĩcã ip oxe. Eyxe dak aco'i xipat ma ip.

¹⁹ Ásia eipi watwat kato mujujum eywebe—itabucayũ. Áquila, Priscila dak kato mujujum eywebe, soat ixeyũ duk'a be je'aweroro'ukayũ dak, wuykukukat kay itabucayũ. ²⁰ Soat wuykitpitpiyũ dak kato mujujum eywebe—oxeayũ.

Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

²¹ Obubin ma Paulo dak kato mujujum eywebeiaptup mubarararağ õn.

²²— Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuykukukat kay'ũmayũ — i õn e'em. — Ocekukukat, ajẽm cuy! — i dak õn e'em.

²³— Ocekukukat, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk—ekayayũ ejukuk — i õn e'em Jesus Cristo be.

²⁴ Eykukpin cĩcã oxe—soat wuyju Jesus Cristo eju mũğ'i jekukum puye. Ibũrũ ma.

CORINTO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Corinto ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Deus ebek-itkiyũ adeayũ beaptum, Grécia eipi watwat beaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ. Tupmubarararağ òn wuykitpit Timóteo eju—wuyxe ikukpinat eju.

² — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

³ — Soat podi ma ěn xipat — i juy acece Deus pe.

Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo ebay. Ixe ma wuyebayat tak. Soat em xipan wuykuğ. Soat em wuybuywatwan. ⁴ Xipat'ũmat jebapukpuğ ocewebe bima, ixe ma oxebuywatwan. Iměnpuye warara'acayũ be xipat'ũmat ebapuk puje, ocetaybit ibuywat am ip, ipiatpi'ajojom ip pima dak. Ocetaybit ixeyũ buywat am, Deus soat em kuy ocebuywatwan puye. ⁵ Apěn Cristo juk adi ipiat o'supĩ'ajojo iap puxim oceju dak ipiatpi'ajojom ocetabut Cristo kay buye. Iměnpit biğ ma oceju ipiatpi'ajojom pima, biğ ma ixe dak ocebuywatwan oca'òmucanucan.

⁶⁻⁷ — Deus ocebuywatwan e'em — i juk adi oce eywebe kuy bima. — Deus ocedaxijojom ipiat'ajojoap kay ocejuap puxim — i dak cuk adi oce eywebe. Iměnpuye Deus kay'ũmayũ oce kay kay jĩjã. Ipiatpi'ajojoan ip ocewebe. Wuyju ipiatpi'ajojom pima bit, Deus wuybuywatwan cĩcã. Kuy eyetaybit iboam. Iměnpuye:

— Wuyju dak ipiatpi'ajojom pima, Deus wuybuywatwan jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe a'òmucan am. — Wuykay'ũmayũ wuykay kay bima dak, ixe wuybuywatwan ma jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe. Ixe ma eya'omucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim.

⁸ Okitpitpiyũ, ade jĩjã xipat'ũmat o'jebapukpuk ocewebe Ásia eipi be bima. Iboap cuy oğuwěn eywebe eyetaybit'ũmap puxim. Ipiat ocesupĩ'ajo jĩjã. Ipoxi jĩjãat kuğ oceweju iap co'i ma juk adi ocekukuku. Tũybe aceap iãn cuk adi oce'e. ⁹ Tũybe warara'acat wuyaoka iãn cuk adi oce'e. Iměnpuye juk adi ocetaybit ocesop iba'ore ocewebe jewedaxijoam iam, Deus pe acã iba'ore ğu ocedaxijoam iam tak. Ixe be acã imutait put ce'ũat tak. ¹⁰ Ixe juk adi ocedaxijojo warara'acat pe ocaokaap puxim. Ixe ma ocedaxijojom jeenuy soat em. Ocedaxijojom jeenuy xipat'ũmat ebapukpuğ ma'ğũ ocewebe. Iměnpuye ocetabut cĩcã cekay. ¹¹ Eyju dak cuy ocebuywatwan epesop kawěnwěn pima Deus eju ocewebeam. Deus tak ocebuywatwan jeenuy, ocewebeam eyju kawěnwěn puye. Xipat cĩcãat je'ğũm ocewebe. Xipan jeenuy ocekuğ. Iměnpuye adeayũ je'e cebe:

— Bay, soat podi ma ěn xipat, xipan Pauloyũ ejukuk puye — i. — ěn xipat cĩcãat ũmũm cebe — i dak je'e ip cebe.

¹² Abu buk oceğuykuku? Ka'ũma ma. Cedağ ma juk adi ocekukuku. Xipan ma juk adi ocesop warara'acat kuğ. Eykuğ pit ibodi ma ocesop xipan eykuğ. Icěmãn oceju iboam e'em. Apěn cedağ ocexe iap tağ oceju jekukum, ocetaybit cĩcã buye ğu—Deus ocebuywatwan puye acã; ixe soat em xipat cĩcãat ũmũm ocewebe buye dak. Iměnpuye ocecokcok ocekukuap kay cedağ ma ocekuku buye. ¹³ Kawěn iba'arěmatup mubarararağ ğu òn eywebe—kawěn ibapukatup acã. Obu'u ma juk adi oğuy eymuğuykuku cartadup pe. Eye-taybitbũt ã òn. Iměnpuye juy omuymuy ğu bit epesop! ¹⁴ Guyjom pit aco'i

eyetaybit cĩcã epe'e õn. Eycokcoğ epesop okay ġebuġe bit. Õn tak ocokcoğ oce eykay waram wuykukukat Jesus ajẽmap kabia be.

¹⁵⁻¹⁶ Koap pima bit cuk adi a'ġu wa'õ kay jĩjã epesop. Imẽnpuye eyjo pin cuk adi oğuy Macedõnia eipi kay cum pima, ibocewi jepin pima dak. Imẽn eyjoġo buġe kuka juk xepxep em oğuy eymucokcoğ Deus ekawẽn eymutaybitbin. Eyju dak kuka juk obuywan epe'e Judéia eipi kay oġu am. ¹⁷ Wetaybit'ũm tu oğuy eyxe eykay iġu pin pima?

— Ewekay acã ěn ěbum — i du eyju e'em owebe? — “Cum õn eykay,” i ěn e'em ocewebe cum'ũm pima — i du eyju e'em owebe?

Imẽn ġu õn e'em! ¹⁸ Deus pit napa ġu e'em. Soat em ja'õ dağ e'em. Õn tak inapa bit oce ġu. Deus itaybit iboam.

— Hm hm. Cum õn eykay — i'ũmġu õn e'em, cum'ũm pima bit.

¹⁹ Õn ma Jesus Cristo juk adi oğuwẽnuwẽn eywebe. Timóteo dak cuk adi ixē ma o'ğuwẽnuwẽn eywebe, Silas dak. Ixe Jesus Cristo Deus ipocat.

— Em õn — i'ũmġu ixē e'em em'ũm pima.

Ja'õ dağ pit soat em ma e'em.

²⁰ — Xipacat oğũm eywebe — i'e'em Deus wuywebe.

Ibo bubum ma wuyju xipacat pupum, Jesus Cristo Deus a'õ dağ iũmũm wuywebe buye. Imẽnpuye:

— Imẽn cuy je'e, soat em Deus ja'õ dağ e'em puye — i wuyju e'em soat pe. Imẽnpuye:

— Warara'acat podi ma Deus idip — i'e'em adeayũ dak.

²¹ Deus ma ja'õbacaap ũmũm wuywebe Cristo ekukuap puxim wuyeku am. Ixe ma juk wuynaẽ jebekitkin. ²² Wuybutet mubarararağ wuybubut pe teku juy obubut iap mubapuk am soat pe. Imẽnpuxim Deus tak jebiõğbuk o'ġuõm wuywebe teyũku webekitkit iap mubapuk am soat pe. Ixe biõğbuk wuywebe bima, wuyetaybit soat wuywebe iũm piniat acejat iam.

²³ Deus itaybit icẽmãn õn e'em eywebe iam. Eykay oġu buġe bit, kuka mo õn eymukorẽm. Imẽnpuye oġu ġu eykay eymukorẽmap puxim. Obu'u eymuğuycũğ. ²⁴ Jeymukũyjo ġu bit oceju eyetabut am, kuy eyetabut cĩcã buye. Imẽnpit eycokcok cĩcã ġu buk—eycokcoksũ ma. Imẽnpuye ocexe eymucokcok pin.

2

¹ Imẽnpuye:

— Odaobu'u'u Corinto ka beayũ kay imukorẽmap puxim ip—imuğuycũğap puxim tak ip — i juk oce owebe ma.

Omucokcokcoğ cuk adi epesop kuy bima. ² Owebe eymuğuycũğ puġe bit, abu kuka omucokcoğ? Ka'ũma ma! Soat kuka eyğuycũğ epesop. Imẽnpuye oġu ġu eykay obu'u eymukorẽm puye. ³ Imẽnpuye koapatup cuk otupmubararak cartadup eymukorẽmaptup. Ikẽrẽat muğẽğẽap cuy epeyepere oajẽm awap. Eywebe omuğuycũğap kay ġu juy õn oajẽm puġe. Eywebe omucokcoğap kay acã juy õn. Õn ocokcok pima, eyju dak eycokcok ma epesop. ⁴ Oğuycũğ cĩcã eykay bima ibodup cuk otupmubararak eywebeaptup—wağuybabi'ũm eykuğ pima. Wetadidetog ma juk adi otupmubararak. Eymuğuycũğap oġu ġu bit cuk otupmubararak—eymukũyjoap oġu acã. Eymukũyjo pin cuk adi oğuy eykukpin cĩcã oxe iam.

⁵ Iğo bit cuk adi omuğuycũğ cĩcã ağokatkat, eyxeat, ikẽrẽat muğẽğẽ'ukat. Iğo juy epeğukorẽm iaptup cuk adi otupmubararak eywebeaptup koapatup. Omuğuycũğap podi ma bit iğo juk adi eymuğuycũğcũğ osunuy pũğpũğpũğ ey'in. Eya'õpuruğ ġu bit cuy epeğukorẽm—eya'õdidim ma. ⁶ Ade ey'in cuk

kuy iġo o'ġukorēmrēm waram ġuto cedaġ ma ceku am. Kuy juy o'e. Waram pit epeġukorēm ġu. ⁷ Gebum ġu juy epesop ġasū bit apēn ixē ikērēat o'ġuġē iap kay. Epesubuywan ġasū bit. Iburem cuy epesop biġ ma iġuycūġap puxim—Deus ikērēat ju'uk ġu owebewi i'eap puxim. ⁸ Xipan cuy ixē epejukuk ġasū bit imutaybin am ocexe ekukpin cīcā iam. ⁹ Kūyjobit paxi adi ip wa'ō kay iam cuk adi oġuy wetaybin pin. Imēnpuye juk ibodup otupmubararak eywebeaptup koapatup. ¹⁰ Iġo aġokatkat cuk adi omuġuycūġ ikērēat muġēġē'ukat. Imēnpit eyju ġebum'ūm pima apēn ikērēat o'ġuġē iap kay, ōn tak ġebum ġu oce iboap kay. Waġuyba'ūm iboap kay Cristo etabutpe. Waġuyba'ūm puje, xipat ma je'e eywebeam tak. ¹¹ Gebum ġu oce iboap kay Satanás pe wuyaġuyba'arēmap puxim. Wuyetaybit apēn Satanás jewaġuymuġēġēm. Ibikuy jījā wuywebe ikērēat muġēġēan.

¹² Kuy ma juk oju Trōade ka be kawēn idipat muwēn ām iboka watwat pe—Cristo muwēn ām cebe ip. Iba'ore jījā osunuy iju am. Emukacūġap puxim wuykukukat pit omuju kawēn idipat muwēn ām cebe ip. ¹³ Waġuybabi'ūm cīcā juk a'ġu oġuy, wuykitpit Tito dobuxik'ūm puye. Imēnpuye ocewemuwēn ibo ka watwat pe. Macedōnia eipi kay juk oju ikudadam.

¹⁴ Kuyje ya'ōcaat oexe nopagōġōap taġwi taomūnmūn'ibiyū kuġ. Soat etabutpe oexe—jebekitkit etabutpe. Imēnpuxim Deus tak soat em wuya'ōmucanucan Cristo eju mūġi' wuyeku am soat etabutpe jebekitkit etabutpe. Apēn soat taġ te'okuat jepōġpōġpōġ iap puxim Deus tak wuymujum soat kaka daġ. Wuymujum Cristo ekawēn muwēn ām soat ka watwat itaybit am ixem. Imēneju:

— Warara'acat podi ma ēn xipat! — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ Kuyje paīyū te'okuatōm mupikupik'uk osodop ip tiġmuju am Deus kay. Wuyekukuap te'okuatiġ puxim, wuyju Cristo bikuyap taġ jekukum puye. Cristo ijoptiġ tiġmuyuhum Deus kay. Te'okuatiġ jediġepōġpōġpōġ Deus taxijom'iaiyū be te'oyōn ām, ipiat'ajojoap kay cumayū be dak te'oyōn ām. ¹⁶ Ipiat'ajojoap kay cumayū xe wuyju Cristo bikuyap taġ jekukum iap te'okōōmat puxim e'em—wuye'ū'ēmate'o buxim. Deus taxijom'iaiyū xe bit te'okuat puxim e'em wuyekukuap—wuymu'ada'adaapte'o buxim. Abu-be Cristo imuwēn put wara'at ka watwat pe? ¹⁷ Deus a'ōbiat pe acā! Deus pe wuymuju buje, cedaġ ma Cristo aġuwēnuwēn. Warara'acat muġuykukuku'uk'ūmayū wuyju. Deus etabutpe wuyju imuwēnuwēn. Warara'acat pit warēmtaġ ma Cristo muwēnuwēn. Imuwēnuwēnaptei kay jījā dak e'em ip. Tūybe Cristo muwēnuwēn pima wuybuyxi jījāan ace'e iān e'em ip. Ixeyū buxim ġu oceju bit.

3

¹ Warēmtaġ ma eymutaybitbin'ukayū buxim ġu oceju bit.

— Xipat cīcā oceju — i'ūmġu oceju bit e'em warara'acayū be.

Ijoptup kukat xipat iaptup kay xe'e oceju eyxewi cartadup? Ka'ūma. Kuy ocetaybit eyju xipat iam. Iboaptup kay xe'e eyju ocexewi dak? Ka'ūma. Kuy eyetaybit oceju xipat iam. ² Oceju bit cartadup kay ġu eyxewi Pauloyū xipat iaptup. Eyju ma ocemudupmubararaktup puxim cartadup puxim. Apēn eyju cedaġ ma jekukum iap co buje soat je'e:

— Paulo xipat. Cedaġ ma Corinto ka watwat o'ġutaybitbin — i.

Imēn je'e ip apēn cuk ikērēat muġēġēap epeyepere iap co buje dak. ³ Eyju cartadup puxim—Cristo emudupmubararaktup puxim. Tintadim ġu o'tupmubararak. Wita'a erūn'a be ġu dak opop ibararak. Deus biōġbuk pit cuk eyaġuydadam o'e—soat em itabēġat biōġbuk ma. Eyaġuydadam o'e

ocewebe kawēn idipat muwēn puje eywebe. Imēnpuye eyekukuap cartadup puxim.

⁴— Ocejū xipāt — i ocejū e'em eywebe, ocetabut cīcā Deus kay buye, Cristo kay dak.

⁵ Deus ocebuywan'ūm pima, iba'ore kuka o'e ocewebe Cristo muwēn ām warara'acat pe. Imuwēn put ocewebe ixe ocebuywatwan pima acā. ⁶ Ixe ma ocebuywatwan kawēn iisuat muwēn ām soat ka watwat pe—apēn ixe soat ijodiacat taxijo pin iap ekawēn muwēn ām.

— Soat ekawēn taḡ eyeku'ūm pima Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ, ixe wi wūy ma epesop eye'ū buje — i'ūmḡu ocejū e'em warara'acayū be. — Ibiōḡbuk xipacat eyaḡuydadam pima, Deus xe ma epesop eye'ū buje — i acā ocejū e'em.

Wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuy e'em ip adeayū. Jewedaxijo ojuy dak e'em ip. Iba'ore imēnpit cewedaxijo am ip. Imēnpuye wūy ma ip dopdom Deus wi. Ibiōḡbuk xipacat wuyaḡuydadam pima bit, Deus xe acesop soat em.

⁷ Kawēn kuyat pit ibararak osodop witadopa be—topaerūnatopa be. Deus dipap o'jebapuk iboap ekawēn muwēn puje Moisés pe. Idip cīcāat o'jebapuk. Imēnpuye Moisés osunuy topa jo ba'ore soat pe jebekitkit pe—Israel naxeḡebitbit pe. Topa jo ba'ore osunuy topasopsup puye Deus dipap kuḡ. Guyjom pit topasopsup ḡūḡūn ā o'e. Imēnpit iba'ore soat pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuyat wūy ma jeenuy Deus wi je'ū buje.

⁸ Gasū bit Deus jebiōḡbuk moōmōm wuywebe soat em wuynuy ām jexe. Iboap idip cīcā wuyxe. Wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap idip cīcā. Deus jebiōḡbuk muōmōm wuywebe iap pit ibodi ma idip wuyxe. ⁹ Iba'ore soat pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku am kawēn kuyat taḡ. Imēnpuye:

— Ikērēat kuḡ eyju oxē — i'e'em Deus soat pe wuywebe.

Wuyawēwēap ekawēn pit cekawēntip. Ibodi ma kawēn iisuat pit cekawēntip. Kawēn iisuat taḡ jekukum pima, cūḡ ma acesop Deus xe. ¹⁰ Moisés Deus dipap o'jojōjo kawēn kuyat muwēn puje. Cekawēntip osunuy. Gasū bit cūḡ ma acesop Deus xe kawēn iisuat taḡ jekukum pima. Kawēn kuyat podi ma cekawēntip osunuy kawēn iisuat. ¹¹ Kawēn kuyat cekawēntip osodop. Ibun am ḡu bit Deus o'e “Iboap ekawēn taḡ cuy epeku,” i. Daream ma. Kawēn iisuat pit kawēn kuyat podi ma cekawēntip. Soat em ma juy iboap ekawēn taḡ ajeku.

¹² Soat em Deus xe acesop iap wiwim cīcā wuyju. Imēnpuye wuybisūsūn ḡu kawēn iisuat muwēn ām soat pe. ¹³ Moisés buxim ḡu wuyju. Ixe Moisés paḡo ierūnat kuḡ osunuy jedopa ajuy am. Ibu'u osunuy jebekitkiyū be jedopasopsep ḡūsūnap coan. ¹⁴ Topa jojōm ip osodop iḡūḡūn ā Moisés ebekitkit—Israel naxeḡebitbit. Itaybit ḡūḡūn ma dak osodop ip Deus ekawēn jedopa eju paḡo kuḡap co'i ma. Gasū dak iba'ore jījā ixeyū etaybin am apēnape Deus e'em iam cekawēntup cocom ma'ḡu ip. Cekawēn pa'arēm cexe ip kawēn kuyat. Cristo eju jemūḡ puje acā itaybit je'e ip cekawēn. ¹⁵ Wuyawēwēap ekawēntup co buje, ḡasū dak itaybit ḡūḡūn ma ip—Moisés pe o'ḡuwēn iap ekawēntup co buje. Itaybit ip yopīt ma. Jedopa eju paḡo kuḡat co'ma ip itaybit. ¹⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus paḡo o'ju'uk Moisés dopa ejuwi cepit puje wuykukukat kay, i.

Imēnpuxim ḡasū dak wuywebe ikērēat muḡeḡēap epere buje Deus ikērēat ju'uk wuywebewi paḡo o'ju'ukiap puxim. Ikērēat ju'uk wuywebewi wuyetabun puje wuykukukat Jesus kay. ¹⁷ Ibodup pe wuykukukat Deus biōḡbuk iape. Ixe wuymuisusun soat em Deus xe wuynūy ām wuye'ū buje. Ixe biōḡbuk wuywebe bima, wuyetaybit wuyju cūḡ ma Deus xe Jesus kay

wuyetabut pima acã iam, wuyawẽwẽap ekawẽn tağ jekukum pima ġu iam. ¹⁸ Wuyju bit kuy wuyetabut wuykukukat Jesus kay. Jedopa eju pağo kukat puxim ġu wuyju. Wuykukukat biõğbuk wuymuwexaxan wuydip am jejo'i i'eap ojuy. Ixe wuymuwexaxan waroa jo'ian. Wuykukukat dipap ip o'jojoyo wuyjojyo'ukayũ waroa jo'i buye. Imẽnpuye biğ ma wuykukukat co'iyũm acesop. Imẽn ace'e biğ ma wuydip.

4

¹ Deus ma ocekapikam o'ğũm ocewebe, itabotaidabotbot ocekapikam buye.

— Kawẽn idipat cuy epeğuwẽnuwẽn soat kaka dağ — i juk adi o'e ocewebe. Imẽnpuye ocebu'u ġu ocesop ocekapikap kuğ. ² Iba'arẽm ikẽrẽat muğẽğẽap pit kuy ocepere. Warẽmtağ ma ocekuap tak kuy ocepere. Warara'acat muğuykuku'uk ġu oceju bit imutabun am ip Jesus kay. Deus ekawẽn muwarururun'uk ġu dak oceju. Soat em ma kawẽn icẽmat tağ oceju jekukum Deus etabutpe. Imẽnpuye:

— Pauloyũ cedağ ma jekukum — i'e'em ip soat pe ocekuap cocoayũ.

³ Oceju kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Ixe ekawẽn pit iba'arẽm ipiat'ajojoap kay cumayũ xe. ⁴ Kawẽn idipat kabia buxim. Wuyetaybit Cristo idip cĩcã iam kawẽn idipat cocom puye. Icẽmãn Cristo Deus co'i iam tak wuyetaybit ma. Satanás pit ipiat kay cumayũ mubu'u'un Jesus kay itabucap puxixim. Ixeyũ ağuyubarẽmrẽm kabiok pe imunẽmunẽmap puxim. Imẽnpuye itabut ġu ip kawẽn idipat kay. Ita'ũmat puxim ip e'em.

⁵ — Ocekapikam juy eyetabun epesop — i'ũmğũ oceju e'em warara'acat pe. — Jesus Cristo kay juy eyetabun epesop — i acã oceju e'em. — Ağ cuy ixeyũ eykukan je'e — i oceju e'em.

Jesus Cristo xipat cĩcã ocekapikam. Imẽnpuye oceju eybuywatwan. ⁶ Kuyje:

— Kabiokat tağwi juy kabiaat je'bapuk — io'e Deus.

Ibo kabiaat wuymukabiahap iap co'i ixeyũ wuymukũyjojom. Ixe wuymutaybitbin soat podi ma odip iam. Cristo dak ixeyũ jo'i ma jedipap kuğ—Deus co'i ma.

⁷ Deus a'õbacaap kuğ oceju cekawẽn muwẽn ãm. Imuwẽnuwẽn oceju ocebaca ġu ma'ğũ. Ka'wi muğẽğẽ'a buxim oceju—yaca'ũmat'a buxim. Deus acã ya'õbaca. Ixe bit oca'õmucanucan jekawẽn muwẽn ã. Imẽnpuye ocekapikam coco'ukayũ itaybit ja'õbi ġu teyũku imuwẽnuwẽn—Deus a'õbi acã ip imuwẽnuwẽn iam. ⁸ Soat em xipat'ũmat jebapukpuğ ocewebe. Ocebu'u ġu ma'ğũ ocetabut am Jesus kay. Soat em ocağuybabi'ũm'ũm oceju e'em. Ocetabucap pit ocepere ġu imẽnpit. ⁹ Ade ocekapikam itakomaayũ. Ocebureyũ dak ade ma. Soat em ocekapikam itakomaayũ ocemupokupoğ. Ocemuy'ũ ġu bit ip imẽnpit. ¹⁰ Soat em ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum wuykukukat Jesus puxim. Ixe a'õbacaap kuğ pit oceju soat em ma. Iboap ijo but soat pe ocejojyo'ukayũ be. ¹¹ Soat em ip ocaoka ojuy jekukum itabut'ũmayũ Jesus kay ocetabut puye. Ocejebit ma i'ũm. Oceju bit soat em ma Jesus a'õbacaap kuğ ocesop. Iboap ibapuk cĩcã e'em soat xe ocejojyo'ukayũ xe. ¹² Ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum, Jesus Cristo muwẽnuwẽn puye. Eyju bit soat em eyetabẽğ epesop Deus xe eyeyũ buje, ocekapikam kay eyetabut puye.

¹³ Imẽn ibararak opop Deus ekawẽntup pe:

Kuy juk wetabut oce. Imẽnpuye juk ocekapikam, i'e'em Deus ekawẽntup. Oceju dak kuy juk ocetabut ajop. Imẽnpuye oceju kawẽn idipat muwẽnuwẽn jekukum warara'acayũ bit a'ğũ ocaoka pin ma. ¹⁴ Deus cuk wuykukukat Jesus o'ğutait ce'ũap tomukadi. Ixe buxim oceju dak ocemutait oce'ũap tomukadi Jesus o'ğutait puye. Ocedujowat jewekay. Eyju dak jeydujowat jewekay. Ixe xe ma acesop soat em. ¹⁵ Oceju juk adi ipiat ocesupi'ajojo Deus

ekawên muwên âm eywebe. Imênpuye big ma Deus xipat cîcâat ùmùm soat pe eywebe. Imênpuye big ma eyju e'em cebe:

— Xipat cîcâ ên ocekey — i.

Imênpuye Deus dipap ibapuk e'em adeayũ xe.

¹⁶ Apênpuye kuka wuyguycũg ace'e? Ibaca'ùm e'em wuyjebit. Wuybinũn pit iisu e'em, Deus wuya'ômucanucan puye. Wuya'ômucanucan big ma wuyetabut am Jesus kay. ¹⁷ Wuykay'ũmayũ wuykaykay jĩã. Ipiatpi'ajojoan cîcâ dak ip wuywebe. Imênpitibun ġu iboap acejukuk—darem ma. Guyjom pit Deus jedipap je'ġùm wuywebe. I dipap kuġ acesop. Darem ġu iboap kuġ acesop—soat em ma. Acejepere ġu. ¹⁸ Imêneju wuyju soat em ġebum wuywebe ijo bucat kay ġu—wuywebe ijo ba'oreat kay acã. Wuywebe ijo bucat darem ma dopdom. Wuywebe ijo ba'oreat pit soat em ma dopdom.

5

¹ Wuyjebit xijap'a'a buxim. Wuye'ũap xijap'a'a muy'acap puxim. Wuye'ũ buje wuyjebit acejepere ijodi ipi be. Wara'at pit acejat wuyjebin iisuat. Kabi be bima bit wara'at ma je'e wuyjebin. Iisuat ijodiat emumuġê ġu—Deus emumuġê acã. Ibiat kuġ acesop soat em ma. ² Wuyetabikuku jĩã wuyjebit iisuat kay, kabi be wuynuy pin cîcâ buye. Kabi be bima iisuat acejat wuyjebin. ³ Wara'at acejat wuyjebin iisuat. Wuyjebitbet acesop kabi be bima. ⁴ Ijodi bima, xijap'a'a be iap puxim wuyju e'em. Soat em wuyju ipiat kuġ e'em. Soat em wuywãtaxipi wuyju e'em. Imênpit wuybu'u je'ũ âm. Iisuat pu pin pit wuyxe wuyjebin. Iisuat kuġ pima wuyjebit kuġ, soat em ma wuyetabêġ acesop. Ace'ũ ġu. ⁵ Deus ma iisuat o'ġuġe wuyjebin. Ixe juk jebiõġbuk o'ġuõm wuywebe wuymutaybit am wara'at oġùm eyjebit iisuat iam.

⁶ Ijodi bima bit puk wuykukukat wi wũy ma wuyju nuynuy—wuyjebit kuyat kuġ pima. Imênpuye wuycokcok cîcâ soat em ixe xe acesop iap wiwi am. ⁷ Iboap wiwim wuyju ijojomap tomuju ġu—wuyetabucap tomuju acã. ⁸ Wuycokcok cîcâ wuyetabut am ixe xe acesop iap kay. Kuyat iwat pin wuyju—wuyjebit iwat pin—wuyju am wuykukukat kay. ⁹ Wuykukukat mucokcok pin cîcâ wuyju warara'acat mucokcokap podi ma. Imucokcok pin cîcâ wuyju ijoce wuyjebit kuyat kuġ pima, iboma cexe bima dak. ¹⁰ Soat cuy wuyju acejewemubapuk Cristo wap. Acejewemubapuk ixe be “Xipat eyju oxo” i'e am xipacayũ be, “Ikêrêat kuġ eyju oxo” i'e am ikêrêat kukayũ be dak. Cedaġ ma ixe ideida soat pe wuywebe apên cuk adi ijodi bima ajekukuku iaptei. Xipacat je'ġùm xipacat muġêġê'ukayũ be xipan cekukuaptei. Ipiat pit supi'ajojoat ikêrêat muġêġê'ukayũ be ikêrêm cekukuaptei.

¹¹ Wuyparara wuykukukat puxim ixe soat podi ma ya'õbaca buye. Imênpuye oceju kapikpiġ cîcâ warara'acayũ mutabut am cekay. Imuġuykukukum ġu bit oceju imutabucap ojuy ip. Cedaġ ma oceju imutaybitbin ã ip. Deus itaybit iboam. Eyju dak xe'e eyetaybit iboam?

¹² — Eyetabun cuy epesop okay, xipat õn eykay buye — waram pit i'e pin ġu oxo.

Eyju eycokcok ocekey iap kay oceju. Warara'acayũ bit ocemuymuy acã eywebe. Jewexe ip yoboġãn kacũġtaġ idip puye. Badi bit a'ġu idip'ũma ip. Oceju bit cedaġ ma jekukum ixeyũ a'õmuypit am eymucokcok am tak ocekey. ¹³ Ocadaodao du eyxe “Cedaġ ma oceju jekukum” i'e'em puye? Ocadaodao bima, imên ma buk oce'e warara'acayũ be “Deus soat podi ma xipat” i'e am. Ocaġuysat tu eyxe iboam e'em puye? Ocaġuysat pima dak, xipat ma kuka o'e eywebeam. ¹⁴ Soan oceju e'em Cristo xe ocejukpin cîcâ buye. Kuy juk ocetaybit ocesop pũġ aġokatkat oe'ũ soat peam ijodiacat peam iam. Imênpuye

soat ipi juacat yukpiwat ce'ũ ãm. ¹⁵ Ixe oe'ũ soat peam wuywebeam. Oe'ũ wuywebeam wuybikayap tağ wuyeku am ġu. Jebikayap tağ jeku am acã oe'ũ. Waram ġuto o'jetait xipat wuykay i'e am.

¹⁶ Kacũğ kay acã wuyju ağ. Imēnpuye wuy'a bewi wuyju e'em:

— Teku xipat i. — Goku xipat ġu — i dak.

Guyjom pit imēn ġu ace'e. Wuy'a bewi dak cuk adi ġebum ma ajop Cristo kay kuy bima. Imēnpuye ijodiat co'i osunuy wuyxe. Gasũ bit imēn ġu wuyju ġebum cekay. ¹⁷ Cristo ejo mũğ'i bima wuyisun ma acesop. Apēn cuk adi warēmtağ ma ajekukuku iap kuy oi'ũm. Iisuat acã o'jepoyat. Kuyat pit ka'ũmġu o'e. ¹⁸ Wuymuisusunap Deus pabi. Ixe wuymuisusun soat tağ Cristo oe'ũ wuywebeam puye. Kuy bima bit cuk adi a'ġu wuyetakoma ajop Deus kay. Gasũ bit ixē wuymuwexaxan o'e jebureyũm.

— “Deus pe juy epeyewemuxat jebureyũm,” i juy epe'e'e warara'acayũ be — i'e'em Deus wuywebe ġasũ bit.

¹⁹ — Deus pit o'jeğebu ġu apēn cuk adi ikērēat epeğugēğē iap kay. Cristo oe'ũ ikērēat muğēğēap teida am puye — i wuyju e'em soat pe. — Jesus kay eyetabun puje Deus jeymuwexat jebureyũm Cristo oe'ũ wuywebeam puye — i wuyju e'em soat pe ijodiat pe.

Deus ma juk wuymuju iboam i'e am.

²⁰ Imēneju oceju kawēnwēn eyweju Cristo a'õbi. Deus ma juk ocemuju jekawēn muwēn ãm eywebe.

— Deus ibu'u eywebe jekay'ũmãm — i oceju e'em eywebe. — Eymuwexat pin jebureyũm — i oceju e'em eywebe. — Āğ cuy jeymuwexat jebureyũm — i oceju e'em eywebe.

Deus tak ijoce bima, imēn ma kuka o'e eywebe. Ixe a'õbi ma iboam oceju e'em eywebe. ²¹ Cristo bit ikērēat o'jukuk ġu. Pũğ em tak ka'ũma ma. Deus pit soat wuyju juk adi ikērēat ağugēğēğē iap o'jomōğ Cristo be. O'jomōğ cebe. Imēnpuye kuğ ġu wuydop am. Imēnpuye wuyju Cristo eju mũğ'i jekukum pima, ikērēat kuğ ġu acesop Deus xe. Soat tağ wuyisu acesop cexe. Imēn ibikuy e'em wuywebe i'e am.

6

¹ Ocebuxim ma eyju dak kapikpiğ Deus peam. Imēnpuye oceju jeyawē. Kuy juk adi a'ġu xipat cĩcãat epejajat Deus xewi. Waram pit cuy epeyepere ġu xipacap. ² Eya'õpicũğcũğ cuy epesop Deus ekawēn kay. Imēn Deus e'em:

“Ocedaxijom cuy ece” i eyju e'em owebe bima, kuy juk oya'ĩjojo ey'eap, i. Eydaxijojoap kabia be ma juk õn eydaxijo, i'e'em Deus.

Eya'õpicũğcũğ cuy epesop. Gasũ juy Deus eydaxijo pin. Āğ cuy ixē ġasũ bit jeydaxijo.

³ Cũğ ma oceku pin warara'acat mubu'unap puxim itabucap kay. Ocebu'u jĩjã warara'acayũ be “Ocetabut ġu juy Jesus kay, ixē a'õkayayũ warēmtağ ma jekukum puye” i'e am ocekukuap cocom puye. ⁴ Cedağ ma oceku pin warara'acat itaybit am teyũku Deus buywatwat'ukayũ iam. Ocepiceğē ġu oceju jekukum, itabut'ũmayũ bit adi a'ġu oceyaykay jĩjã ma, ipiatpi'ajojoan ma dak adi a'ġu ip ocewebe, ka'ũma kuğ ma dak adi a'ġu oceju. ⁵ Kuy juk adi a'ġu ip ocemupokupok itabut'ũmayũ. Te'e ma ip cuk adi a'ġu ocemuõm daomũnmũnap'a be. Ikērēm cĩcã juk adi ip ocekuk adeayũ e'awero buje ocekũyoap mubarēmrēm ma ip. Kuy juk adi a'ġu ocejekapikpikpik cĩcã ma. Ocexexet'ũma juk adi a'ġu, ocejekõnkõn'ũma dak. ⁶ Warara'acayũ itaybit osodop teyũku Deus peam kapikpik'ukayũ iam, cedağ ma oceju jekukum puye. Soat tağ oceisu. Ocekawēnkērē ġu—ocekawēntip ma. Ocetaybit cĩcã dak

kawēn idipat muwēn ãm. Ocekpicege ġu dak warara'acat kuġ. Warara'acat kuġ tak xipan oceju. Imēn oceju bit jekukum xipat cīcāat biōġbuk ocekurat puye. Warara'acat kuġ tak oceju ikukpin. ⁷ Kawēn icēmat muwēnuwēn acā oceju warara'acat pe. Deus a'ōbacaap kuġ oceju jekukum. Cedaġ ma oceju jekukum. Imēnpuye:

— Cūġ ma juy epeku, Deus cūġ ma wuykuġ puye — i oceju e'em itaybit'ūmayū be. — Ocemuymuy ġu juy epesop, Deus cūġ ma wuykuġ puye — i oceju e'em ocemuymuy ojuyayū be dak.

⁸ Pūġpūġ ocebuyxim ocekuġ. Warara'acat ocebuyxim ġu ocekuġ. Pūġpūġ ocemuymuy. Warara'acat xipan ocekuġ. Pūġpūġ te'e ma e'em:

— Pauloyū napa ma e'em — i.

Icemān pit oceju e'em. ⁹ Pūġpūġ itaybit ġu ocejum. Adeayū bit itaybit cīcā ocejum. Ocetabēġ mabuk a'ġu eyju ocejom.

— Pauloyū o'yaoka ip — i'e'em ip te'e ma owebe pūġpūġ.

Ade em ipiat'ajojom oceju. Ocaoka ġu ma bit ip. ¹⁰ Pūġ em ocemuġuycūġcūġ warara'acat. Soat em pit ocecokcok oceju e'em. Pūġpūġayū xe ocedadaibot. Adeayū muwexaxan pit oceju ibubut adeat puximayūm kawēn idipat kay itabut ip puye. Adeayū xe oceju ka'ūma kuġ. Deus xe bit soat kuġ oceju.

¹¹ Ocebureyū, Corinto ka beayū, eykukpin cīcā ocexe. Iba'arēm ġu juk adi ocejekawēn eyweju—ocekawēn ojuy iap taġ acā. Eykukpin cīcā ocexe iap kuy oceġuwēn eywebe. Eykay jījā oceju. ¹² Ocebu'u ġu juk adi ocesop eykay. Eyju bit cuk adi eybu'u epesop ocekey. ¹³ Okpot eju kawēnwēn pimān puxim ōn kawēnwēn eyweju. Eybu'um ġu juy epesop ocekey. Apēn oceju eykay jījā iap puxim cuy eyju dak ocekey epesop.

¹⁴ Jesus kay'ūmayū eju cīcā ġu juy epeku. Iba'ore cūġ ma jekuku'ukat pe jeburere am warēmtaġ ma jekuku'ukat eju. Iba'ore kabia daġ jekuku'ukat pe jeburere am kabiok taġ jekuku'ukat eju. ¹⁵ Iba'ore Cristo ebekit pe pūġ taġ ma jewaġuy am Satanás ebekit eju. Iba'ore itabucat pe itabut'ūmat aġuy daġ jewaġuy am. ¹⁶ Iba'ore Deus tuk'a be cucu'ukat pe jeweburedam deusbaro duk'a be cucu'ukat eju. Deus nuynuyap'a buxim wuyju, ibiōġbuk omuy wuywebe buye. Itabēġat omuy wuywebe. Imēn Deus cuk adi o'e:

Ixeyū eju juy oġuy, i. Ixeyū binūnpe juy oġuy, i. “Ēn acā Deusat ocexe,” i je'e ip owebe, i. “Webeitkiyū eyju,” i dak oce cebe ip, i juk adi o'e Deus.

¹⁷ Imēnpuye wuykukukat cuk adi o'e: Ixeyū juy epeyepere, i. Ixeyū xewi juy epeyewede, i. Ikērēat mujurūġrūġ'ukat ekukuap puxim ġu juy epekuku, i.

Ixeyū buxim ġu jekukum pima bit, ōn jeymudot okay, i. ¹⁸ Ōn oce eyebay, i. Okpotpoyūm epesop. Odaxiyūm tak epesop, i.

Imēn cuk adi wuykukukat o'e kuyje—soat podi ma ya'ōbacaat o'e.

7

¹ Imēn Deus e'em wuywebe, oburereyū, oxe ikukpinayū. Xipat cīcāat ūm pin wuywebe. Imēnpuye ikērēat mujurūġrūġap cuy acepere! Ikērēat kay ġu juy ġebum ajop! Ibuyxim cuy Deus ajukuk. Ixe be juy acemuisunat soat em ikērēat kukap puxim.

² Ocekukpin cuy epesop ocekuġ! Ikērēm ġu bit oceju soat knġ—xipan acā. Warara'acat muymuy ġu oceju. Warara'acat muġuykukukum ġu dak oceju xipacat puap ojuy ocewebeam. ³ Iboam ōn e'em “Xipat ġu eyju ocexe” i'e am ġu. Imēn ma juk adi ocecece eywebe kuy bima. Soat em eykukpin cīcā ocexe. Eyxe bimaap co'in ma ōn wetabēġ pima, we'ū buje dak, soat em ma ōn ġebum eykay buye. ⁴ Wetabut cīcā eykay. Xipan ōn eyawēġmuwēnuwēn soat em

warara'acat pe. Oꝑuykuku jĩã ade xipat'ũmat jebapukpuꝑ ma'ꝑu ocewebe. Yoboꝑ cĩã õn ocokcokap kuꝑ.

⁵ Macedõnia eipi be ocajẽm puje, ocejebodoy'ũma. Xipat'ũmat o'jebapukpukpucewebe soat kaka daꝑ pima. Oca'õxikxiꝑ cĩã juk adi osodop ip ocekey'ũmayũ. Ocepararan ma juk adi a'ꝑu ocekekuku. ⁶ Deus pit iꝑuycũꝑat mucokcokcok'uk. Ixe juk adi oca'õmucan Tito ajẽm puje. ⁷ Oca'õca juk adi oce'e yajẽm puje. Yajẽm puje:

— Xipan ma juk Corinto ka wat okuk — i juk o'e ocewebe. — Gebum cĩã ip eykay — i dak cuk o'e ocewebe. — Iꝑuycũꝑ cĩã o'e ip jebure kay—ikẽrẽat o'ꝑuꝑẽ'iat kay — i dak cuk o'e ocewebe. — “Paulo cedaꝑ ma juk adi ocawẽwẽm” i'e'em ip — i dak cuk o'e ocewebe.

Iboap awẽꝑ co buje biꝑ ma ocekokcok cĩã oce'e.

⁸ Darem ma juk adi eyꝑuycũꝑ epesop cartadup co buje, wemudupmubararaktup co buje, eymukorẽmaptup co buje.

— Xipat ꝑu o'e owebe iboaptup mubararak am imukorẽmaptup — i'ũmꝑu õn pit e'em owebe ma.

Tupco buje juk eyꝑuycũꝑ epesop iam wetaybit pima kuka juk õn tak oꝑuycũꝑ oce. ⁹ Oꝑuycũꝑ ꝑũ õn pit. Eyꝑuycũꝑ cuk adi epesop wemudupmubararaktup co buje. Iboap kay ꝑu bit ocokcok. Imẽnpit eybu'u juk adi a'ꝑu epesop ikẽrẽat muꝑẽ ãm õn eymuꝑuycũꝑ puye. Ibo buye ocokcok. Deus ma juk eymuꝑuycũꝑcũꝑ eymubu'unap ojuy ikẽrẽat kay. Imẽnpuye cũꝑ ma osodop owebe iboaptup mubararak am. ¹⁰ Deus wuymuꝑuycũꝑcũꝑ wuyubu'unap ojuy ikẽrẽat kay wuy'eap puxim. Ikẽrẽat kuk am wuybu'un puje ixe wuydaxi-jojom. Ixe be wuydaxijo buje wuyꝑuycũꝑap acepere. Wuykokcok ma acesop. Deus kay'ũmat iꝑuycũꝑ puje bit, ibu'u ꝑu ikẽrẽat kuk am. Jepereap kay ꝑu. Biꝑ ma cekay. Deus tak ixe idaxijo ꝑu ma. Soat em Deus wi wũy ma jeenuy je'ũ buje. ¹¹ Deus pit eyꝑuycũꝑap o'ꝑuwexat xipacap eywebeam. Gebum cuy epesop iboap kay. Itapurũꝑayũm cuk eymuwexat. Omutaybin pin cuk adi epesop ocekwiatpi ꝑu iam. Eyetakoma jĩã juk adi epesop ixe kay—ikẽrẽat muꝑẽꝑẽ'ukat kay. Eyparara dak cuk epesop ikẽrẽat muꝑẽap puxixim. Gebum cĩã juk epesop wa'õ kay.

— Ipiat cuy asupi'ajoat ikẽrẽat o'ꝑuꝑẽ'iat pe — i juk epe'e eyewewebe. Imẽneju ibapuk e'em soat xe eyukpiwatpi ꝑu iap.

¹² Ibodup cuk otupmubararak ixe aꝑokatkat awẽaptup ojuy ixe be ikẽrẽat muꝑẽap epereap ojuy. Tupmubarararaꝑ pima cebay kay dak ꝑebum oꝑuy, jebay mubuyxi'ũm'ũm o'e buye. Cebay kay ꝑebumap podin ma bit cuk otupmubararak, Deus pe eymuꝑẽbuap ojuy Pauloyũ ikukpin cĩã ocexe iap kay. ¹³ Ocokcok cĩã juk adi ocekekpin eyxe iam ocetaybin puje.

Tito dak icokcok cĩã osunuy xipan cĩã juk adi ixe epejukuk puye. Icokcok cuk adi osunuy eyxe bima. Ocekey yajẽm puje, ocemucokcokcoꝑ cuk adi osunuy eyawẽꝑmuwẽnuwẽn ocewebe. Imẽnpuye juk adi biꝑ ma ocekokcok oce'e. ¹⁴ Eykay cum pima:

— Xipan cuk jukuk ip Corinto ka watwat, xipat cĩã ip puye — i juk ocecebe.

Wa'õ daꝑ ma xipan cuk adi ixe epejukuk. Omudapxin ꝑu eyju. Soat em icẽmãn õn e'em eywebe:

— Corinto ka watwat xipat cĩã — i juk adi ocececebe.

Wa'õ daꝑ ma juk adi xipan ixe epejukuk.

¹⁵ — Wa'õ kay kũyjobit osodop ip — i juk adi o'e Tito ocewebe. — Obuyxim cĩã juk adi okuk ip — i dak o'e. — Yoboꝑan pin ꝑu osodop ip—obuywan pin acã ip osodop — i dak o'e ocewebe.

Ixe Tito ġebum cĭcā xipan cĭcā juk adi okuk ip iap kay. Imēnpuye biġ ma eykukpin cexe. ¹⁶ Ocokcok cĭcā eykay, soat em eya'ō daġ eyju e'em puye.

8

¹ Okitpitpiyū, Deus cuk adi xipacat o'ġūmgūm Jesus kay itabucayū be—Macedōnia eipi watwat pe. Ocejū a'ġu eymutaybin ojuy iboam. ² Ipiat o'supī'ajojo jĭjā ip jetabucap puyxijom. Icokcokap ip yoboġ cĭcā ip o'e imēnpit. Ade jĭjā o'ġūmgūm ip tadaybotbocayū be, tadaybot cĭcā ġu ma'ġu ixeyū dak. ³ Iūm pucāt ip o'ġūm. Ibodi ma dak ip o'ġūm. Oca'ōbi ġu ip o'ġūm—jekpiwatpin ma.

⁴ — Ocejū dak cuy oceġūm ocedinheiro eywebe tujowāt am Judēia eipi watwat peam—itabucayū beam—tadabotbocayū beam — i juk adi o'e ip ocewebe. Biġ ma — Ocejū dak cuy oceġūm — io'e ip.

⁵ Tūybe yopīt ma je'ġūm ip iān oce'e. Yoboġ ma ip o'ġūm. Koap ip o'jewēum wuykukukat pe. Wuykukukat a'ō kay kūyjobit pin cĭcā osodop ip. Oca'ō kay dak kūyjobit pin cĭcā ip osodop. ⁶ Dinheiro ūm pin cĭcā ip osodop ocewebe iap awēġ cocom pima, eykay juk ocesop ġebum. Imēnpuye juk ocejekawēn Tito eju. Kuy bima:

— Eyedinheiro juy epeġuxipan imuju am tadaybotbocayū be — i juk adi o'e ixe Tito eywebe. Imēnpuye: — Corinto ka kay juy eju — i juk oce Tito be. — “Eyedinheiro juy epeġuxipan apēn cuk adi epe'e iap taġ eykukpin ocexe i'e am tadaybotbocayū be,” i juy ece cebe ip — i juk oce Tito be.

⁷ Warara'acāt podi ma eyju ade ikuġ. Warara'acāt podi ma eyetabut Jesus kay. Warara'acāt podi ma dak eyetaybit Deus ekawēn muwēn ām. Ade ey'in tak itaybit cĭcāyū. Warara'acāt podi ma dak eyju warara'acāt puywatwan. Warara'acāt podi ma dak oceukupin eyxe. Imēneju:

— Warara'acāt podi ma dak eycokcoġ cuy epesop eyedinheiro ūm ām tadaybotbocayū be — i ocejū e'em eywebe.

⁸ — Eyedinheiro juy epeġūm tadaybotbocayū be — i'ūmġu ōn pit e'em eywebe. Wa'ōbi ġu juy epeġūm. Warara'acāt pit icokcok cĭcā iūm ām cebe ip. Eywebe iūm puje, itaybit je'e ip icēmān Corinto ka beayū xe oceuk pin cĭcā iam tadaybotbocayū. ⁹ Kuy eyetaybit wuykukukat Jesus soat em xipan wuykuġ iam. Kuyje soat kuġ osunuy, kabi be bima. Ijodi ikop puje bit tadaybocan o'e. Tadaybocan o'e eywebe eycokcoġ eydop am teiboġat kuġiat puxim.

¹⁰ Gasū ōn jeyawē eyedinheiro epeġuxipan iam. Koapat koato bima:

— Ocedinheiro juy oceġuxipan imuju am tadaybotbocayū be — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eybu'um ġu juy epesop ġasū bit imuxipan am. Warara'acayū iūm ojuy awap, eyju bit cuk adi iūm ojuy epesop. Tadaybotbocayū buywan ojuy juk adi epesop.

¹¹ — Ga'a aġuxipan wuyedinheiro — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eycokcok cuk adi epesop eyedinheiro ūm ām. Gasū bit eybu'um ġu juy epesop imuju am. Eycokcoġ cuy epesop imuxipan am. Ade ikuġ iap wiwim ġu juy epesop. Epeġuxipan cuy ajo eyju ikuġ iat. ¹² Eycokcokap tomuju iūm puje xipāt Deus xe—yoboġ pima, yopīt pima dak xipāt ma. Ajo wuyju ikuġ ġu iat ojuyjuy ġu Deus wuyxewi.

¹³⁻¹⁴ Obu'u ey mudadaybotbocan warara'acayū ibubut ade i'e am. Gasū eyju ade ikuġ. Ixeyū bit ikuġ ġu. Imēnpuye cedaġ ma eywebe eyedinheiro'in iūm ām cebe ip—eybubut mu'ē'ē ām cebe ip. Eyju ġu kuka yopīt ikuġ pima, ixeyū ġu kuka o'ġu'ē'ē eywebe. Imēn imu'ē'ē pima, jewejojo'in ma kuka

epe'e ikuḡ. Ka'ũma ma kuka tadaybocat o'e. Ka'ũma ma dak kuka ade ikuḡiat o'e. ¹⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ade o'jatiat cepoyat kuḡ ḡu dak o'e, i. Yopīt ma o'jatiat tak ikuḡ ma o'e, i. Imēn e'em tup imu'ē'ē'ē'ukayũ muwēḡuwēn.

¹⁶ Ocebuxim Tito dak eybuywan pin cīcā. Imēnpuye:

— Bay, ēn xipat — i ōn e'em Deus pe. ¹⁷ “Edaobu'u du Corinto ka watwat com?” io'e buje, — Hm hm. Oju juy ḡaxīn ma — io'e. Iju pin o'e. — Ixeyũ juy oyawē cedinheiro ūm ām — i juk o'e. Taobikuy jījā osunuy eyjom. ¹⁸ Wara'at tak wuykitpit oceḡuju eykay. Ixe ibuyxiat soat xe itabucayũ xe, itaybit cīcā kawēn idipat muwēn ām puye. ¹⁹ Jesus kay itabucayũ ixe o'taē oceweju iju am dinheiro dujowat am Jerusalém ka be. Dinheiro juy ocetujowat eykukpin cīcā ocexe iap mubapuk am tadaybotbocayũ be. Ocetujowat cuy jewebuywatwan cīcā ip wuykukukat kay itabucayũ iap mubapuk am soat pe. Imēnpuye:

— Ka'ũmḡu ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe dinheiro jeejat'iaiyũ.

²⁰ Ade dinheiro juy ocetujowat. Ocebu'un ma'ḡu warara'acat pe “Pauloyũ dinheiro'in ma o'ju'uk jewebem” i'e an. Imēnpuye warara'acayũ ocetujowat ocweju ocemuymuyap puxim. ²¹ Cũḡ ma oceku pin wuykukukat etabutpe acā ḡu. Soat etabutpe ma oceku pin cūḡ ma.

²² Imēnpuye wara'at wuykitpit cuy oceḡuju eykay. Kuy juk adi ixe ocesubuyxijojojo ade em. Imēnpuye ocetaybit cīcā ixe soat em warara'acat puywat pin iam. Itabut cīcā eykay. Imēnpuye:

— Corinto ka watwat tak jedinheiro jeeḡũm ma tadaybotbocayũ be — i'e'em ixe.

Imēnpuye ixe eyjo pin cīcā eybuywat am imuju am. Ibūrũ ma oceḡuju eykay wuykitpitpiyũ. ²³ Tito obure jījā. Ixe kapikipiḡ oweju eybuywatwan. Ixeyũ wuykitpitpiyũ cum ceweju eykay. Itabucayũ a'ōbi cum ip. Ibuyxim ip Cristo kuḡ. ²⁴ Eykay yajēm puje juy ikukpin epejukuk ip. Imēnpuye soat itabucayũ itaybit je'e Corinto ka watwat xe ixeyũ ikukpin cīcā iam.

— Corinto ka watwat xipat cīcā iap ocetobuxik apēn soat em Pauloyũ e'em iap taḡ — i je'e ip.

9

¹ Obu'u oce warara'acayũ bit jedinheiro mujujum itabucayũ be Judéia eipi beayũ be iaptup mubararak am eywebe, ² kuy eyju dak ixeyũ buywan pin puye.

— Tadaybotbocayũ buywan pin ip wuykitpitpiyũ Grécia eipi beayũ — i kuy juk oce Macedônia eipi beayũ be. — Kuy bima ma juk adi ip osodop ibuywan pin—koapat koato bima ma — i juk adi oce cebe ip.

Ade ixeyũ'in ibuywan pin o'e eyju ibuywan pin ip iam itaybin puje.

³ — Corinto ka beayũ kuy juk jedinheiro o'ḡuxipanpan ocwebe tujowat am iũm ām tadaybotbocayũ be — i juk adi ocece cebe ip.

Eyedinheiro muxipan'ũm pima bit, kuka juk eyju wawēḡmukērērēn. Imuxipan'ũm pima:

— Napa ma juk Corinto ka beayũ eḡuwēn ocwebe — i kuka o'e ip owebe. Obu'u wekawēn mukērērēn ān eywebe. Imēnpuye wuykitpitpiyũ juy oḡuju eykay eywebe imuxipan'ũmap puxim. ⁴ Oweju Macedônia eipi beayũ ajēm puje, ocesūsũn kuka oce'e eykay, eyedinheiro muxipan'ũm pima. Ocebodi ma eyju dak kuka eysūsũn ma epe'e te'e ma ocetabut eykay buye. Ōn tak kuka osūsũn ma oce “Corinto ka beayũ jedinheiro muxipanpan je'ḡũm” i, te'e ma ocece buye. ⁵ Imēnpuye ixeyũ wuykitpitpiyũ oḡuju eykay. Oajēm awap ma oḡuju ip eybuywat am soat muxipan am. Epeḡuxipan cuy apēn cuk adi

epe'e'e iap tağ. Oajēm puje, kuy ixipan je'e. Ixipan pima, warara'acat itaybit je'e Corinto ka beayũ jedinheiro o'ğũm iũm pin puye iam. Warara'acat a'õbi ğu o'ğũm ip iam itaybit je'e ip—jekpiwatpin ma ip o'ğũm iam.

⁶ Ade ğu taidada'ukat yopīt ma ibubum. Ade taidada'ukat pit ade ibubum. Gebum cuy epesop iboap kay. ⁷ Eybu'u iũm pima bit cuy epeğũm ğu. “Eğũm cuy” i'e'em pima dak, epeğũm ğu. Eyukpiwatpin ma juy epeğũm. Bũrũ poro iũm pin cuy epeğũm. Jecokcoğ iũmũm'ukat kay jĩã Deus. ⁸ Deus pe bit iũm put eywebe eyemukaypinut. Soat je'ğũm eywebe. Soat em epesop eyemukaypinut kuğ. Ajo eyju cekayiat podi ma dak je'ğũm eywebe. Cepoyat kuğ tak epesop iũm ãm warara'acat pe—xipan i'e am ip cebe. ⁹ Imẽn e'em Deus ekawëntup:

Deus yopīt ğu iũmũm tadaybotbocayũ be yoboğ ma, i. Soat em xipan ip ikuğ, i.

Imẽn e'em Deus ekawën tup.

¹⁰ Deus tarekrektata ùmũm wuywebe taida am. Kadai muaypapan tak wuywebe i'o am. Imẽn puxim eywebe dak ade ma je'ğũm eyemukaypinut. Soat em epesop cepoyat kuğ tak. Ixe buxim eyju dak yopīt ğu epeğũm tadaybotbocayũ be—yoboğ ma. ¹¹ Cepoyat kuğ ma epesop soat em ixe xipan eykuğ puye. Ibutut adeayũ buxim epesop warara'acat pe iũm ãm. Imẽn puye:

— Bay, xipat cĩcã ěn! Corinto ka beayũ ade juk o'ğũm Pauloyũ be tojot am ocewebe — i je'e ip Deus pe tadaybotbocayũ—Judéia eipi beayũ.

¹² Eywebe iũm puje, tadaybotbocayũ buywatwan epeseop—Deus ebekitkit puywatwan.

— Bay, soat podi ma ěn xipat — i je'e ip Deus pe, epeğũm puye.

¹³ Icokcok cĩcã je'e ip.

— Bay, ka'ũm ğu ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe. — Bay, tacup ğu iũmũm ip Corinto ka beayũ — i je'e ip cebe. — Soat em tadaybotbocayũ buywatwan ip — i je'e ip. — Cristo kay jetabucap mubapukpuğ cĩcã ip ocebuywatwan pima, warara'acat puywatwan pima dak — i je'e ip Deus pe. — Cristo ekawën tağ cĩcã ip jekukum — i je'e ip Deus pe.

¹⁴ Iměneju soat em jekawěnwěn jeedop ip Deus eju eywebeam, eykukpin cexe ip puye.

— Bay, ěn xipan cĩcã ocekuğ — i je'e ip Deus pe. — Tacum ğu juk ocekuğ ip Corinto ka beayũ dak. Ocekuğpin cĩcã juk ip ocekuğ, kuy bima ěn ixeyũ ikukpin ejukuk puye — i je'e ip Deus pe.

¹⁵ Icēmãn Deus warara'acat podi ma wuykukpin wuykuğ. Teimuwegũn pa'oreatei iũmat puxim jekpot o'ğudot wuykay. Imẽn puye:

— Warara'acat podi ma ěn xipan ocekuğ — i juy ace cebe.

10

¹ Õn Paulo. Deus omudot eymutaybin am. Deus a'õbi õn jeyawě. Apěn Cristo wuyawěwěm iap puxim ma õn tak wa'õkadidim ma jeyawě. Ixe Cristo ya'õkadidim ma wuykuğ. Xipan ma wuykuğ. Eyju bit:

— Paulo ya'õpuruğ ocemukorěmrēm wũy ocewi bima. Ijasũn ocexe bima bit iparara ocebuxim — i te'e ma e'em.

² Obu'u wa'õpuruğ eymukorěm ãm. Warěmtağ mabuk eyju jekukum pima bit, wa'õpuruğ ma õn jeymukorěm.

— Paulo Deus a'õbi ğu jekukum—ja'õbi acã—jewekay acã ğebum itabut ùmat puxim — i napa ma eyju e'em eyewewebe pũğpũğ ey'in.

Wa'õpuruğ ma omuymuy'ukayũ oğukorěm eykay wajēm puje. ³ Ijodi wuyju dopdom itabut'ũmayũ parakpe. Wuya'õbacaam ğu bit wuyju jekukum imutabunap ojuy ip. ⁴ Ijodiat a'õbacaap kuğ ğu wuyju bit jekukum, Deus

a'õbacaap kuḡ acã. Ixe a'õbacaam acã Satanás a'õkayayũ a'õbacaap aceḡu'ũm. Wuyju ya'õbacaap kuḡ pima, wuya'õmuypit pa'ore cebe ip Deus kay'ũmayũ be. ⁵ Yoboḡan pin ip. Wuymubu'u'un ojuy ip jekukum Deus kay wuyetabucap puxixim. Jaḡuybi ma jewa'õxixiḡ ip ceweju imubu'unap ojuy Deus kay. Wuyju Deus a'õbacaap kuḡ pima bit, ixeyũ a'õxikap aceḡu'ũm. Aceḡuymũḡ ip. Mũḡ ma jeedop ip. Imuymũḡ puje adeayũ itabut je'e Deus kay. Cristo a'õ kay dak kũyjobin jeedop ip. ⁶ Koap ixeyũ a'õbacaam õn jeymubikuy kũyjobit am Cristo a'õ kay. Eyekũyjobin puje, ipiat acesupi'ajoat soat pe kũyjobit'ũmayũ be.

⁷ Kacũḡ taḡ acã eyju pũḡpũḡpũḡ aḡ. Eyxeat te'e ma e'em eywebe:

— Õn acã Cristo a'õbi jekukum—Pauloyũ bit ka'ũma — i. Ixe juy jeenuy jewaḡuyḡuy Cristo a'õ daḡ paxi õn jekukum iap kay. Ixe jo'i oceju dak Cristo a'õbi jekukum.

⁸ — Wuykukukat cuk onaẽ eymutaybitbin am — i juk adi ocece eywebe. Obisũsũn ḡu oce iboap muwẽn ãm ḡto eywebe. Icẽmãn õn cemunaẽ. Ya'õbiat õn. Ixe juk onaẽ eymukorẽmrẽm'ukan ḡu—eybuywatwat'ukan acã. Eybuywat am cuk onaẽ biḡ ma eyju kũyjobit am Deus biõḡbuk a'õ kay. ⁹ Eymupararan pin ḡu õn wemudupmubararaktum cartadum. ¹⁰ Okay'ũmat pit aco'i je'e:

— Paulo ya'õpuruḡ ocemukorẽmrẽm jemudupmubararaktum — i. — Ocece bima bit, ya'õkadidim ocekuḡ — i dak aco'i je'e. — Ya'ĩjo pin'ũma dak ocece warẽmtaḡ kawẽnwẽn puye — i dak aco'i je'e napa ma.

¹¹ Wũy õn eywi bima wemudupmubararaktup eyweju õn kawẽnwẽn iap co'i ma je'e. Itaybit je'e ip iboam okay'ũmayũ—ocemuymuy'ukayũ.

¹² Pũḡpũḡ ey'in te'e ma e'em:

— Warara'acat podi ma oceju xipacap kuḡ — i. — Ixeyũ bodi ma oceju bit xipacap kuḡ — i'ũmḡu õn pit e'em eywebe.

Ajom itaybit ip? Ka'ũma ma. Jaḡuybin ma ip e'em: — Cedaḡ cĩcã oceju jekukum — i.

Deus aḡuy daḡ ḡu ip jewaḡuyḡuy—jaḡuy daḡ acã. ¹³ Deus ocemujum'ũm pima:

— Deus a'õbi oceju jekukum — i'ũmḡu bit kuka oce'e.

Poma Deus ocemujum iap taḡ acã oceju cucum. Eykay bit cuk ocemuju kapik am eyweju—eymutaybit am Deus ekawẽn. ¹⁴ Deus cuk ocemuju eyka kay. Imẽnpuye juk adi Deus a'õ kay kũyjobin ocesop, eykay ocajẽm puje. Eykay juk ocajẽm kawẽn idipat muwẽn ãm eywebe—Cristo muwẽn ãm eywebe. ¹⁵ Warara'acayũ dak cuk adi eymutaybitbin osodop ip Cristo ekawẽn. Imẽnpuye:

— Oceju acã juk adi ocesop Corinto ka watwat mutaybitbin — i'ũmḡu oceju e'em.

Biḡ ma jeuru'urum eyetabucap kay oceju. Gasũ ma oceju kapiḡ eyweju biḡ ma Cristo ekawẽn muwẽn ãm soat pe. Gasũ ma oceju eymutaybin ojuy. Imẽnpit poma Deus ocemujumatka kay acã oceju. ¹⁶ Eyka be imuwẽn epere buje, eyka bodiatka kay oceju imuwẽn ãm. Ka'ũma ma buk kawẽn idipat o'ḡuwẽn iatka be oceju. Imẽnpuye “Paulo bit kawẽn idipat muwẽnuwẽn kuy o'ya'ijojo'iaiyũ be acã” i'e ba'ore je'e soat pe.

¹⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

“Xipat cĩcã oceju bit” i'ũmḡu juy ace, i. “Ocekukukat acã xipat cĩcã” i acã juy ace, i.

¹⁸ “Xipat ma oceju” i wuyju e'em pima, abu xe xe'e wuyju xipat? Ka'ũma xe ma. “Xipat ma eyju” i'e'em Deus wuywebe bima bit, wuyju xipat ma.

11

¹ Yadaodaoat puxim òn kawēnwēn eyweju. Imēnpit cuy eyukpicegēm ġu epesop okay. Āḡ puk cuy ocekawēn eyweju. ² Apēn Deus yaḡuybabi'ūm eykuḡ iap puxim òn tak waḡuybabi'ūm eykuḡ. Eybay buxim òn tak waḡuybabi'ūm eykuḡ. Aḡokatkat eju o'jepo ġu bukiat puxim eyju. Cebay bit kuy ibumūḡām o'tobuxik iwadim iap puxim eyju. Ibumūnmēn'ūmat soat kay ġu—jewadip kay acā. Imēnpuxim obikuy eywebe Cristo kay jījā ām warara'acat kayap podi ma. Obikuy eywebe soat taḡ eyisu eydop am. ³ Waḡuybabi'ūm eykuḡ. Warara'acat kayap podi ma eyju Cristo kay ḡasū. Jewexe ġu eyju cekay. Warara'acayū bit eyaḡuymuwarururunap ojuy. Eymuḡuykuku ojuy ip. Cristo kay ey'eap epereap ojuy ip. Imēnpuxim Satanās Eva o'ḡuḡuykuku kuyje. ⁴ Ocejū juk adi Jesusat oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuyayū bit Jesus iwaruat muwēnuwēn eywebe. Te'e ma eycokcok ixeyū ekawēn kay. Ocejū juk adi Deus biōḡbuk oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuyayū bit ibiōḡbuk iwaruat muwēnuwēn eywebe. Inaka te'e ma eycokcok ixeyū ekawēn kay. Ocejū juk adi kawēn idipat acā oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuyayū bit kawēn iwaruat muwēnuwēn eywebe.

— Ijop ma kawēn idipat — i napa ma e'em ip eywebe. Inaka te'e ma eyetabut ixeyū ekawēn kay.

⁵ Eyxe bit ixeyū warara'acat podi ma ya'ōbuyxi jewexe ma'ḡu ip Deus emumujuyū. Òn pit ixeyū jo'i ma wa'ōbuyxiap kuḡ. ⁶ Òn pit wetaybit cīcā ġu imēnpit kawēn ām. Wetaybit cīcā bit apēn òn e'em iam. Soat em cuk adi wetaybicap osodop ibapuk eyxe.

⁷ Òn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima ka'ūma ma ojat eyxewi imuwēnuwēnapteim. Imēnpit:

— Paulo ya'ōbuyxiat ġu aco'i teihem'ūma kapikpiḡ puye — i'ūmḡu juy epe'e'e owebe.

Cedag ma osodop teihem ġu imuwēn ām eywebe. ⁸ Òn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima dinheiro mudodot'uk osodop ip wara'at ka beayū itabucayū. Jewexe ma òn cuk adi tujupa'um'um oḡuy ixeyū xewi teihem'ūma imuwēn ām eywebe. ⁹ Wuykitpitpiyū juk adi oajēm Macedônia eipi bewi. Soat cuk adi o'tojot ip owebeam wemukaypinput. Imēnpuye ka'ūma ma juk adi ojoojuy eyxewi. Ikuḡ'ūm pima dak “Dinheiro'in puk” i ġu oce eywebe. Pūḡ em tak ka'ūma ma. Kuy bima dak juk adi ojoojuy ġu ma dinheiro eyxewi. Guyjom tak ojoojuy ġu ma. Pujū dinheiro ojoojuy eyxewi? Ka'ūma em ma. ¹⁰ Abu ideidaat owebe? Ka'ūma ma. Teihem ġu òn pit kawēn idipat muwēnuwēn soat pe Grécia eipi watwat pe. Icēmān òn e'em. Napapa'ukat ġu òn, Cristo a'ōkayat puye.

¹¹— Ēn iojuyjuyūk ġu ocexewi ocekuḡpin ġu exe buye — i te'e ma eyju e'em owebe.

Eykukpin cīcā oxe. Deus itaybit iboam.

¹²— Pauloyū jo'i ocejū dak kapikpiḡ — i'e ojuy ip jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Òn pit teihem ġu kawēn idipat muwēnuwēn. Imēnpuye ibo i'e ba'ore cebe ip, imuwēnuwēnaptei bubum ip puye. Guyjom tak teihem ġu oḡuwēnuwēn. ¹³ Ixeyū bit icēmān ġu Deus emumujuyū. Jewexe ip Deus emumujuyū.

— Ya'ōbi ocejū dak Deus ekawēn muwēnuwēn — i e'em ip napa ma. Warara'acayū muḡuykukukum ip ocejū dak Cristo emumujuyū iam.

¹⁴— Apēn kuka itabut o'e ip imuḡuykuku'ukayū a'ō kay Corinto kay beayū? — i'Ūmḡu òn pit e'em owebe ma.

Satanás pit cewemuwexat put Deus ekawēn tojotjot'ukat co'ian. Deus ekabia daḡwiat co'ian cewemuwexat put wuymuḡuykuku ojuy. ¹⁵ Imēnpuxim cebek-itkit tak cewemuwexat put xipacat muḡēḡē'ukat co'iaiyūm wuymuḡuykuku ojuy. Ipi'ūm puje bit, xipat'ūm cīcāat je'jat ip wuymuḡuykukukuapteim. Cedaḡ ma Deus ideida cebe ip.

¹⁶ — “Paulo yadaodao,” i'ūmḡu juy epe'e — i ōn e'em waram eywebe.

Wadaodao eyxe bima dak cuy wa'ijom ma epe'e. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū buxim ōn tak e'em eywebe “Xipat cīcā ōn” i. ¹⁷ Wuykukukat a'ōbi ḡu ōn kawēnwēn eywebe ḡasū bit—wukpiwatpi ma. “Xipat cīcā ōn” i'e'em pima yadaodaoat puxim ma ōn tak kawēnwēn. ¹⁸ Warara'acayū e'em — Xipat cīcā ōn — i eywebe, ya'ōbuyxian pin ip eyxe buye.

Imēnpuxim ōn tak: — Xipat cīcā ōn — i oce eywebe. ¹⁹ Jewexe ma eyetaybit cīcā. Yadaodaoayū jo'iaiyū kay jījā bit eyju! ²⁰ Eyaḡuy'ūm cīcā. Ixeyū kay jījā eyju, ya'ōpuruḡ cīcā ma'ḡu eymujum ip; eymudadaybotbon ma a'ḡu ip; eymuḡuykukukum ma a'ḡu ip; warēmtaḡ ma a'ḡu ip eykuḡ; eyukpiokakakam ma a'ḡu ip eykuḡ. ²¹ Ocejū bit cuk a'ḡu ocesūsūn ocesop eykuk am imēn.

Warara'acayū e'em: — Xipat cīcā ōn — i eywebe.

Ixeyū buxim ōn tak jeymukūyjo ōn ḡasu ōn xipat cīcā iam. Eyetaybit ōn yadaodaoat puxim kawēnwēn iam.

²² — Hebreuyū bit oceju icēmān — i'e'em ip eywebe jewexe Deus emumu-juyū.

Ōn tak ibiat ma.

— Israel naxeḡebitbit pit oceju — i'e'em ip eywebe.

Ōn tak ibiat ma.

— Abraão naxeḡebitbit pit oceju — i'e'em ip eywebe.

Ōn tak ibiat ma.

²³ — Cristo buywatwat'ukayū bit oceju — i'e'em ip eywebe. Ixeyū bodi ma ōn pit Cristo buywatwat'ukat xipacat. Ixeyū bodi ma juk adi ocekapikpik cīcā Cristo beam, yadaodaoat puxim ma'ḡu ōn kawēnwēn ḡasū eywebe. Ixeyū muōmōmap podi ma juk adi omuōmōmōm ip daomūnmūnap'a be. Ade em juk adi ip wukxabiokakaka ixee muḡēḡēbum. Ade em ma oje'ū pinpin. ²⁴ Cinco em Judeuyū kukuk'ukayū wukxabiokakaka ixee muḡēḡēbum—icaat yabi beatpum. Ade em wukxabiokakaka ip—39 em ma. Soat em ip ibūrū em ma wukxabiokakaka. ²⁵ Ebpūḡ em cuk adi wukxabiokakaka im Roma ka kukat ebekitkit. Pūḡ em cuk adi wabuḡbuḡ ip wita'am okay itakomaayū. Ebpūḡ em cuk adi oakōmkōm tiboḡati be kobexixi epiriḡ puje—odujowat ojuyat epiriḡ puje. Pūḡ em pit tibi'adopa daḡ ojeku—kabiabun, iximabun tak. ²⁶ Soat kaka daḡ cucum pima ade em cuk adi waoka ojuyap cocom ojekuku. Idibi adi o'tiōm ukā be bima adi oje'ū pin tiboḡ puje. Ibukurukayū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. Obadipyū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop—Judeuyū kukuk'ukayū. Judeu'ūmayū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop ade em ma. We'ū pinap cocom cuk adi ojekukuku ikaboḡatka daḡ, uk'a'ūmat taḡ tak, tiboḡcīcāati daḡ tak. Jewexe obureyū dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. ²⁷ Soat em cuk adi ocekapikpik cīcā. Soat em odaobire juk adi ojekukuku wekapikap taḡ. Xexen'ūma juk adi ojekukuku. Ade em cuk adi ojekukuku oxat'ūmḡu, odotiūm tak, oxexecap'a'ūmḡu dak. ²⁸ Imēn ma ōn jekukum ipiatpi'ajojom. Waḡuybabi'ūm tak itabucayū kuḡ—soat ka beacat kuḡ—Jesus ekawēn kayayū kuḡ cedaḡ ma paxi a'ḡu ip jekukum iam. ²⁹ Itabucat warēmtaḡ ma oeku bima, ōn tak ixee buxim ma oḡuycūḡ kuka oce. Ikērēat muḡē buje dak, ōn tak waḡuybabi'ūm cīcā oce ip ikuḡ.

³⁰ Ade em wa'õbaca'ũmap ibapuk e'em soat pe. “Xipat cĩcã õn” i'e ojuy bima, wa'õbaca'ũmap kuka oġuwẽn. ³¹ Deus itaybit õn napa ġu e'em eywebe iam. Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo ebya.

— Soat podi ma ěn xipat — i wuyju e'em cebe—Deus pe.

³²⁻³³ Õn Damasco ka be bima ibo ka kukukat oaoka ojuy o'e. Imẽnpuye jeka wiwi'ukayũ o'ġuju jeka ekorara exĩntbi wiwi am odaomũnap ojuy. Obureyũ bit cuk adi odaxijo. Paġeiro'aboġ pe ip omukop ika ekorara tok taġwi. Imẽn ocenapõn waoka ojuyacat xewi—Aretas a'õbi ika kukukat xewi.

12

¹ Te'e ma wuyju e'em:

— Xipat cĩcã õn — i warara'acat pe. Imẽnpit puk jeymukũyjo õn xipat cĩcã õn iam. Ade ma juk adi ojojoo wexey jo'iat pe idip cĩcãat. Wuykukukat tak cuk adi soat ma o'ġubapukpuk owebe omutaybit am. Iboap cuy oġuwẽn xipat cĩcã õn iam eymukũyjo am. ² Kuy bima Deus cuk odujuu jewekay kabi kay—bodiat ka kay. Kuy quartoze koato o'kap pima juk adi odujuu. Õn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit. ³ Dao ma juk adi odujuu ikadip cĩcãatkay kay Deus tũytũyapka kay.

Õn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit — i õn e'em waram.

⁴ Kawẽn idip cĩcãat cuk adi oya'ĩjojo ibodi. Imuwẽn pa'ore eywebe iboap. Ka'ũmġu wuya'õ kawẽn iboam eymukũyjo am.

⁵ — Xipat cĩcã õn — i kuka oce warara'acat pe, iboap ojojoo buye.

Imẽnpit obu'u imẽn i'e am. Soat xe e'em ibapuk wa'õbaca ġu iap.

— Xipat cĩcã õn — i'ũmġu oce warara'acat pe. — Wa'õbuyxi ġu õn — i acã oce cebe ip.

⁶ “Xipat cĩcã õn” i'e pin pima bit wadaodao ġu kuka oce. Napa ġu kuka oce eywebe. Icēmãn kuka oce. Kuy juk wekukuap epejojoo. Wekawẽn tak cuk kuy epeye'ĩjojoo. Õn xipat ġu ma'ġu eyxe bima bit, “Xipat cĩcã õn” i ġu oce eyaġuymuwarurun am okay i'e am.

⁷ Idip cĩcãat cuk adi ojojoo wexey jo'iat pe. Imẽnpuye:

— Jeweweju yoboġan pin cĩcã aco'i je'e Paulo — i juk o'e Deus jewebe ma. Imẽnpuye soat em õn jekukum owãtaxipi jewexe oboġan o'eap puxim. Ipi-atpi'ajojom õn jekukum. Deus a'õbi acã Satanás cuk omuwãtaxipin. Deus a'õbi ma owãtaxipi õn jekukum jewexe oboġan o'eap puxim.

⁸ — Owãtaxipiat eju'uk owebewi — i juk adi ocece wuykukukat pe.

Ebapũġ em cuk a'ġu oce cebe imẽn.

⁹ — Oju'uk ġu ewãtaxipiat — io'e owebe. — Soat em pit õn xipan jekuk — io'e. — Wa'õbacaap oġũm ewebe — io'e. — Wara'at kay ġu bit eġuy — io'e. — A'õbaca'ũm pima, biġ ma wa'õbacaap ejat — i juk o'e owebe.

Imẽnpuye wa'õbaca'ũmap kuġ ma ocokcok.

— Wa'õbaca õn pit — i'ũmġu õn e'em warara'acat pe.

Cristo soat kabia ja'õbacaap ũmũm owebe wa'õbaca'ũm puye. Imẽnpuye ocokcok cĩcã wa'õbaca ġu ma'ġu. ¹⁰ Soat em ocokcok õn e'em wa'õbaca ġu ma'ġu; okay'ũmayũ dak a'ġu omuymuy ma; yopĩt ma dak a'ġu õn jekukum ikuġ; itabut'ũmayũ dak a'ġu ipiatpi'ajojom owebe; xipat'ũmat tak a'ġu jebapukpuġ owebe. Imẽn ma ipiatpi'ajojom õn jekukum Cristo a'õ daġ õn jekukum puye. Inaka soat em ocokcok õn e'em. Wa'õbaca'ũm pima, wuykukukat ja'õbacaap ũmũm owebe buye.

¹¹ Xipan kuka a'ġu eyju bit omuwẽnuwẽn. Imẽnpit xipan ġu eyju omuwẽnuwẽn. Imẽnpuye yadaodaoat puxim õn ma xipan jewemuwẽnuwẽn

eywebe. Ka'ũma jo'i ma òn eyxe. Jewexe Deus emumujuyũ bit ijo'i ip eyxe. Ajo muḡẽḡẽm ip imuḡẽ ba'ore owebe iat? Ka'ũma ma. ¹² Òn eyxe bima juk adi Deus a'òbacaap oḡubapukpukpuk eywebe. Ixe a'òbacaam wuywebe imubapuk pa'oreat tak cuk adi oḡubapukpukpuk soat etabutpe eyetabutpe. Iboap mubapuk puje eyetabẽḡbẽḡ epesop ijojom idip cĩcã eyxe buye. Wukpiceḡe ḡu juk adi oḡuy iboap mubapuk am eywebe. Iboap coco buje juk eyetaybit epesop òn Deus emumuju iam Deus emumuju acã iboap mubapukpuḡ puye. ¹³ Wara'atka be bima juk adi wemumukaypinput ùmù'm'uk osodop ip owebe ibo ka watwat—itabucayũ. Eyxe bima bit cuk iojuyjuy'uk ḡu oḡuy eyxewi. Apẽnpuye “Paulo jemumukaypinput ojujuy'uk ḡu wuyxewi,” i eyju e'em eyewewebe?

— Wuykay ḡu xe'e? — i te'e ma eyju e'em.

Imẽn ḡu bit cuy epe'e. Eykay ma'ḡu òn.

¹⁴ Xepxep em cuk ojeku eyjom. Gasũ dak waram oju pin eyjom. Eyju bit cuy ojuapte epeteida ḡu. Eyedinheiro kay ḡu òn. Eykay acã òn okay am. Webekitkit puxim eyju. Bekitkiyũ ma jedinheiro muxipanpan ḡu jebay beam, jexi beam tak. Aḡokat kayũ bit jedinheiro muxipanpan jekpotpoyũ beam, jedaxiyũ beam tak. ¹⁵ Ocokcok cĩcã soat obubut ùm ãm eywebe eybuywat am. Obu'u ḡu we'ũ ãm tak eybuywacap ojuy. Biḡ ma òn eykay e'em. Eyju ḡu xe'e biḡ ma okay ḡu e'em?

¹⁶ Soat ma aco'i eyju e'em eyewewebe: — Icẽmãn wuyedinheiro aḡu'ũm ḡu Paulo beam — i.

Pũḡ pit aco'i je'e napa ma:

— Ixe bit cuk adi ocemuḡuykukuku — i. — Ixe juk adi ade aco'i o'tujupa'um ocexewi napaap tomuju ma — i dak aco'i je'e napa ma.

¹⁷ Eymuḡuykukuap ojuy ḡu dak obureyũ juk oḡuju eykay. ¹⁸ Tito juk oḡuju eykay. Wara'at tak wuykitpit cuk oḡuju eykay. Ajo dak ip o'tujupa'um eyxewi jebubun? Ka'ũma ma! Òn, Tito dak jewejojo'i ma oceju. Cedaḡ ma oceju jekukum. Warara'acat muḡuykukuku'uk ḡu oceju.

¹⁹ — Pauloyũ jewedayoyom ocewebe, yoboḡan pin puye — i te'e ma eyju e'em.

Jewedayoyom ḡu oceju bit. Cristo a'òbi oceju kawẽnwẽn eywebe Deus etabutpe. Oburereyũ, eykukpin ocexe. Soan ma oceju e'em eybuywat am acã. ²⁰ Eykay wajẽm puje iwarum ma aco'i òn jeydobuxik. Apẽn òn cekay iap co'i ḡu aco'i òn jeydobuxik. Eyju dak imẽn ma odobuxik. Apẽn eyju cekay iap co'i ḡu aco'i eyju odobuxik. Jewa'òxikixiḡ aco'i òn jeydobuxik, eyetabutkarey dak eyewewekay, eyetekomãmã dak eyewewekay. Warara'acat kay dak eyju ḡebum ḡu—eyewewekay acã. Jewemuymuy aco'i òn jeydobuxik, eyekawẽnkẽrẽ dak, yoboḡan pin tak. Pũḡ taḡ ḡu dak aco'i eyju jekukum—wara'at taḡtaḡtaḡ ma. Imẽn òn eydobuxik puje oḡuycũḡ cĩcã oce eykay. Jeymukorẽm tak òn. Owebe eydukorẽm puje eyju dak eyḡuycũḡcũḡ epe'e. ²¹ Waram eykay wajẽm puje oḡuycũḡ cĩcã oce eykay. Pũḡ ḡu ey'in cuk adi ikẽrẽat o'ḡuḡẽ kuy bima. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk osodop ip, warara'acat itop eju dak. Ibu'un pa'ore ma e'em ip ikẽrẽat muḡẽḡẽap kuḡ. Cepere ba'ore ma cebe ip. Imẽnpit iḡuycũḡũma e'em ip ikẽrẽat muḡẽḡẽap kay. Ibu'u ḡu o'e ip ikẽrẽat muḡẽ ãm. Imẽnpuye oḡuycũḡ cĩcã oce Deus etabutpe ikẽrẽat kay acã eyju ḡebum puye, ade em ma'ḡu òn eyawẽwẽm. Deus omuḡebu ajo ḡu òn iap kay.

13

¹ Kuy xepxep em cuk adi eyjom ojeku. Waram ḡuto òn eyjo ojuy. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Pũğ pe warara'acat muwara buje wuyetabut ġu cekay, i. Xepxepayũ be, ebapũğayũ be dak imuwara buje bit, wuyetabut cuy ace'e cekay, i. Imẽnpuye koap cuy bit õn jeymukorẽm. Xepxepayũ, ebapũğayũ a'ĩjo'ũm pima bit, õn jeymukorẽm ġu. ² Xepxep em kuy ojeku eyjom. Waram wajẽm puje wa'õdim ġu õn jeymukorẽm—wa'õpuruğ ma. Abu itabotaidabotbon je'e eykay? Ka'ũma ma. Kuy bima ade em cuk adi ocece eywebe imẽn. Gasũ dak ġuto imẽn ma oce. Imẽn ma õn e'em soat kuy bima ikẽrẽat o'ğugẽ'iyũ be. Soat pe dak ey'in imẽn ma õn e'em ikẽrẽat muğẽğẽ'ukayũ be. ³ Eyetaybit epe'e õn Cristo a'õbi e'em iam. Eyetaybit ġugũn ġu epe'e iboam. Eyetaybit cĩcã ma. Cristo ya'õbaca'ũm ġu eykuğ—ya'õbacam ma. Soat em ja'õbacaap mubapukpuğ eywebe. ⁴ Korosa be je'ũ buje ya'õbaca'ũm osunuy. Gasũ bit itait ma'ğuto o'e. Deus ixẽ'ũm o'ğutait ja'õbacaam soat podi ma ixẽ ya'õbaca buye. Ipi dağ pima oceju dak ixẽ buxim oca'õbaca ġu. Ceweju mũğ'i bima bit, ya'õbacaap kuğ oceju e'em. Eybuywat am tak ya'õbacaap kuğ oceju.

⁵ Eyekukuap kay juy ġebum epesop Cristo ekawẽn tağ paxi oceju jekukum iap kay.

— Wuyetabucap tağ paxi wuyju jekukum? — i juy epe'e'e eyewewebe. Cristo a'õbacaap kuğ tu eyju jekukum? Jewexe du eyju Cristo ebekitkiyũ? Eyetabucap epere'ũm pima, eyetaybit cĩcã Jesus Cristo wuywebe nuynuy iam. ⁶ Eyetaybit aco'i ocetabucap ocejepere ġu iam. Icẽmãn Cristo ekawẽn tağ oceju jekukum.

⁷ — Bay, soat em cuy Corinto ka beayũ buywatwan eğuy ixeyũ be ikẽrẽat muğẽap puxim — i õn e'em Deus pe.

Imẽn õn e'em cebe warara'acayũ be “Pauloyũ cedağ ma Corinto ka beayũ o'ğutaybitbin” i'e'eap ojuy ġu—eywebe cedağ ma jekukuap ojuy acã. “Pauloyũ warẽmtağ ma Corinto ka beayũ o'ğutaybitbin” i warara'acat e'em pima bit, ak'arit ma oce cekawẽn kay. ⁸ Abu kuka kawẽn icẽmat tak o'ğũ'ũm? Ka'ũma ma. Imu'ũm pa'ore. Iba'ore ġu bit ocewebe kawẽn icẽmat tağ oceku am. ⁹ Eyju eyetabut cĩcã bima, ocecece oce'e oca'õbaca ġu ma'ğũ warara'acayũ xe. Imẽnpuye:

— Bay, a'õbacaap cuy eğũm Corinto ka watwat pe ikẽrẽat kay'ũmayũm je'e am — i oceju e'em Deus pe.

¹⁰ Wajẽm awap eymukorẽmaptup mubarararağ õn wajẽm puje dak eymukorẽmap puxim. Obu'u wa'õpuruğ eymukorẽm ãm wuykukukat a'õbi. Ixe juk ja'õbacaap o'ğũm owebe eymukorẽm ãm ġu—eybuywat am acã. Owebe o'ğũm eybuywat am biğ ma kũyjobit am jebiõğbuk a'õ kay am.

¹¹ Ibũrũ ma buk, okitpitpiyũ. Soat em cuy epesop ġebum ikẽrẽat muğẽap puxixim. Eya'õpicũğcũğ wa'õ kay. Jewağuycom cuy epesop eyeweweju. Kaba'ũm cuy epesop eyewekuğ. Deus ma wuymutaybitbin warara'acat kuğ xipan am. Ixe dak wuyağuy mubabibin soat em. Ixe juy soat em je'ku eyweju.

¹² Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

— Kato'i juy cebe ip — i'e'em eywebe soat oxeayũ itabucayũ.

¹³⁻¹⁴ — Xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i õn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. — Eykukpin cuy ixeyũ ejukuk — i õn e'em Deus pe. — Ixeyũ burerem cuy eğuy soat em — i õn e'em Deus biõğbuk pe. Ibũrũ ma.

GALÁCIA EIPI WATWAT PEAPTUP PAULO EMUMUDUPMUBARARAKTUP

¹⁻² Galácia eipi watwat, cartadup mubararağ òn eywebeaptum—Jesus Cristo kayayũ beaptum. Òn Paulo. Ijodiat ġu juk onomuwã Jesus Cristo emumujum. Deus warara'acat pe ġu onomuwãat Jesus Cristo emumujum.

Jesus Cristo ma juk o'e owebe: — Wekawên muwênuwên'ukan cuy ece — i. Ixe ebay dak imên o'e owebe—Deus ma. Ixe Deus waram Jesus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Kato mujujum òn eywebe ijudup pe. Soat e'em kato'i eywebe oxeacat tak—Jesus kayacat—wuykitpitpiyũ.

³ — Bay, xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁴ Cristo oe'ũ ikêrêat uk am soat pewi wuywebewi. Oe'ũ wuywebe Deus kay'ũmat ekukuap tağ wuyekuap puxim. Jeweweju ma oe'ũ. Oe'ũ Deus bikuyap tağ—wuyebay bikuyap tağ. ⁵ Imêneju:

— Bay, soat podi ma ên edipap kuğ — i juy ace Deus pe. — Bay, soat podi ma a'òbaca — i dak cuy ace cebe. Soat em ma juy imên acece cebe.

⁶ Wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ! Ibun ġu eyetabut Deus kay. Gaxĩn ma jeyağuyba'ũm cekay. Kuy ġu juk eyetabut epesop cekay. Ixe juk eynaê jebekitkiyũm. Jekpot kukap co'i xipan eykuğ—Cristo kukap co'i. Eyju bit eybu'u ġuto epesop cekay. Warara'acat ekawên kay dak eyju ġasũ bit.

— Ijop ekawên kawên idipat ocexe — i eyju e'em te'e ma.

⁷ Warara'acat ekawên pit kawên idipat ġu—Jesus ekawên acã. Warara'acayũ bit ey mu'ukpiceğên ojuy. Eymubu'un ojuy ip Jesus ekawên kay. Cristo ekawên muwarururun ojuy ip. Imênpuye wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ.

⁸ Kuy juk adi kawên idipat oceğuwênuwên eywebe—Jesus ekawên. ġasũ bit kuka wara'at ekawên ma oceğuwên eywebe.

— Ijop ekawên ma kawên idipat — i kuka oce'e eywebe napa ma. Imên oce'e buje, Deus kuka ocemuju ipiat'ajojoap kay. ġasũ bit kabi bewiat kuka wara'at ekawên o'ğuwên eywebe.

— Ijop ekawên ma kawên idipat — i kuka o'e eywebe napa ma. Imên i'e buje, wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom. ⁹ Kuy juk iboap oceğuwên eywebe. Imên pit ġuto waram oceğuwên eywebe. Kuy bima juk adi eyetabut epesop kawên idipat kay. “Ijop ekawên ma kawên idipat” i'e'em napa ma wara'at ekawên ma imuwên puje, wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom. ¹⁰ Òn pit ijodiat mucokcok pin ġu oce. Deus mucokcok pin acã òn pit. Warara'acayũ be “Paulo xipat cĩcã” i'e'eap kudadam ġu òn. Ijodiacat mucokcok pin pima, kuka Cristo a'ò kay kũyjobican ġu oce!

¹¹ Okitpitpiyũ, ijodiat ekawên muwênuwên ġu bit òn. Ijodiat ekawên ġu ma i ġuto òn e'em eywebe. ¹² Ijodiat ġu juk kawên idipat o'ğuwên owebe. Ka'ũma ma juk omutaybitbin ijodiat pit. Jesus Cristo acã juk adi omutybitbin.

¹³ Judeuyũ etabucap co'i wetabun puje, juk adi ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayũ be. Kuy eyetaybit apên cuk adi ojekukuku iam. Wetakoma jĩjã juk adi oğuy ixeyũ kay. Yaoka ojuyjuy ip cuk adi oğuy. Imên cuk adi ojekukuku Jesus Cristo odopabijuk'ũm pima. ¹⁴ Wağuywağoyũ bodi ma juk adi wetabut oğuy Deus kay. Judeuyũ babim cuk adi wetabut oğuy. Cebodi ma ip we'ajojoyũ'ũm'ũm ekawên tağ cuk adi jeku ojuyjuy oğuy.

¹⁵ Deus pit cuk onaē jekawēn muwēn ām, warara'acat podi ma ixē xipan okuḡ puye. Okap awap ma juk onaē. ¹⁶ Ixē juk jekpot o'ḡubapuk owebe.

— Okpot cuy eḡuwēnuwēn Judeu'ūmayū be — i juk adi o'e owebe. — Kawēn idipat cuy eḡuwēnuwēn cebe ip — i juk adi o'e o webe.

Imēn i'e buje, ka'ūma kay ma juk oju wawē ām. ¹⁷ Jerusalém ka be dak cuk oju ḡu Jesus emumujuyū eju kawēn ām—kuy bima Deus o'taē'iyū eju kawēn ām. Ixeyū be wawē ām ḡu juk oju. Arábia eipi kay bit cuk oju. Guyjom acā juk ocepit Damasco ka kay. ¹⁸ Ebpūḡ koato kap puje juk oju Jerusalém ka kay Pedro jom. Xepxep esemana ma juk adi oḡuy cexe. ¹⁹ Warara'acayū bit cuk ojojojo ḡu Jesus emumujuyū. Tiaḡo acā ḡuto ojojojo—wuykukukat Jesus kitpit acā.

²⁰ Napa ḡu ōn e'em eywebe. Deus ojojom ijudup mubarararaḡ pima.

²¹ Pedro eju wekawēn epere buje, Síria eipi daḡ cuk adi ojekukuku, Cilícia eipi daḡ tak. ²² Imēnpuye Cristo kay itabucayū ojojojo ḡu ip—Judéia eipi watwat—wara'at ka daḡ ōn jekukum puye. ²³ Warara'acat ekawēn pit cuk ip o'jojojo kuy.

— Paulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat wuywebe — i'e'em warara'acayū itabucayū jewewebe. — Jesus kay wuyetabucap mu'ūm ojuy osunuy — i'e'em ip. — Gasū bit ixē dak Jesus muwēnuwēn o'e! — i'e'em ip. — “Jesus kay juy eyetabun epesop!” i'e'em ixē ma — i'e'em ip.

²⁴ Wawēḡ co buje:

— Bay, ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e ip Deus pe. — A'ōbacaam cuk Paulo eḡutabun ekpot kay — io'e ip cebe.

2

¹ Catorze koato kap puje, ocepit Jerusalém ka kay. Barnabé eju oju. Tito dak otujowat oweju. ² Ibo ka kay oju “Jerusalém ka kay juy eju” i juk adi Deus o'e owebe buye. Jesus kayayū kukuk'ukayū o'je'awero wa'ījo am. Warara'acayū eju ḡu juk ocekawēn—ixeyū eju acā. Apēn cuk adi kawēn idipat oḡuwēnuwēn Judeu'ūmayū be iap oḡuwēn cebe ip. Apēn cuk adi ixeyū oḡutaybitbin iap tak oḡuwēn ma. Obu'u juk adi oḡuy ixeyū be “Te'e ma juk adi eḡutaybitbin ip cedaḡ'ūma ēn imutaybitbin puye” i'e am owebe. ³ Wuykitpit Tito juk otujowat owebe. Judeu ḡu ixē.

— Teku juy ataypu'aḡobixeedakacat wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ—Deus ekawēn taḡ — i'ūmḡu o'e ip itabucayū kukuk'ukayū ma—Judeuyū ma.

⁴ Warara'acayū bit oōm oce'aweroroap'a be, o'ḡukūyjo ḡu ma'ḡu ip. “Oceju dak ocetabut Jesus kay” i napa ma e'e'ukayū oōm ip ocekawēn co am oca'ōxikap ojuy. Jewemukorēm ojuy ip.

— Teku juy ataypu'aḡobixeedakacat wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ — io'e ixeyū ma. — Apēnpuye dak eybu'u wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ jekum Jesus eju mūḡ'i eyeku buje? — io'e ip ocewebe. — Imēn cūḡ ḡu Deus xe — io'e ip ocewebe. — Wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ cuy epeku, Jesus kay a'ḡu eyetabut ma — io'e ip ocewebe.

⁵ Ixeyū ekawēn kay ḡu bit oceju—pūḡ em tak ka'ūma.

— Ha'a wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ cuy ajeku cūḡ ma wuy'e am Deus xe — i'ūmḡu juk adi oce'e oceju bit.

Imēn oce'e buje, kuka juk kawēn idipat oceḡuwarurun. Ijo'i ḡu kuka juk o'e. Imēn oce'e buje, eymuḡuykuku kuka juk oceju.

⁶ Iḡo'a be o'je'awero ip itabucayū kukuk'ukayū. Soat xe ya'ōbuyxi ip osodop. Yoboḡ ḡu ip oxe bit ijodiat pit. Deus kacūḡ kay ḡu aḡ—badi acā. Iisuan ḡu ixeyū bit omutaybin.

— Wara'an pit cuy egutaybin Judeu'ũmayũ — i'ũmǵu o'e ip owebe. ⁷ — Deus cuk Paulo o'jomuy kawẽn idipat muwẽn ãm Judeu'ũmayũ be. Judeuyũ be bit Pedro o'jomuy kawẽn idipat muwẽn ãm — io'e ip jewewebe.

⁸ Deus ja'õbacaap o'ǵũm owebe jekawẽn muwẽn ãm Judeu'ũmayũ be. Ixe emumuju õn. Judeuyũ be bit jekawẽn muwẽn ãm ja'õbacaap o'ǵũm Pedro be.

⁹ — Deus Paulo mujujum jekawẽn muwẽn ãm Judeu'ũmayũ be — io'e ip itabucayũ kukuk'ukayũ—Tiago, Pedro dak, João dak.

Imẽnpuye juk ip obumukuǵ. Barnabé bumukuǵ tak ip jeburereji ip puye.

— Judeu'ũmayũ be eyju ma juy Jesus ekawẽn epeǵuwẽnuwẽn. Oceju bit cuy Judeuyũ be oceǵuwẽnuwẽn — io'e ip. ¹⁰ Pũǵ ma ip ocemuǵebu. — Gbum cuy epesop tadaybotbocayũ kay—itabucayũ kay—ocexeayũ kay — i juk o'e ip ocewebe. — Dinheiro'in cuy epeǵudot cekay ip, ka'ũma kuǵ puye — i juk o'e ip ocewebe.

Õn tak ocokcok cĩcã oce imudot am.

¹¹ Guyjom ma Pedro oajẽm ocekey, oceju Antioquia ka be bima. Õn pit xeku oǵukorẽm warara'acayũ etabun ma, warẽmtaǵ ma jekukum puye. ¹² Tiago jebureyũ o'ǵudot ocekey. Antioquia ka be ip oajẽm. Ixeyũ ajẽm'ũm pima, Pedro jekõnkõn'uk osunuy itabucayũ eju—Judeu'ũmayũ eju—Judeuyũ babi daǵ jekuku'uk'ũmayũ eju—taypu'aǵobixeedakatk'ũmayũ eju. Tiago bureyũ ajẽm puje bit, ibu'u o'e jekõn ãm ceweju ip—Judeu'ũmayũ eju. Iparara osunuy Judeuyũ buxim— “Judeu'ũmat jedaypu'aǵobixeedakacan cuy cũǵ ma i'e am Deus xe, itabut ma'ǵu ip Jesus kay” i'e'e'ukayũ buxim. ¹³ Imẽnpuye Pedro buxim o'e ip warara'acayũ Judeuyũ. Pũǵ taǵ ma oeku ip jeweweju Judeuyũ. Jeparara pibun ibu'u o'e ip Judeu'ũmayũ eju jekum. Barnabé dak ixeyũ buxim iparara o'e. Pũǵ taǵ ma oeku Judeuyũ eju. Judeu'ũmayũ eju bti ibu'u o'e jekum jeparara pibun. ¹⁴ Cũǵ ǵu o'e ip jekukum. Kawẽn idipat taǵ ǵu ip jekukum o'e. Iboap co buje juk ocekawẽn Pedro eju warara'acayũ etabutpe.

— Ën Judeu — i juk oce cebe. — Inaka Judeu'ũmat co'i ãn jekukum — i juk oce cebe. — Judeu ekukuap puxim ǵu ãn jekukum — i juk oce cebe. — Apẽnpuye dak ãn e'em Judeu'ũmayũ be “Judeuyũ babi daǵ cuy epeku!” i? — i juk oce cebe.

¹⁵ Oceju bit Judeuyũ ocekapap pin ma.

— Ikẽrẽat mujurũǵrũǵ'ukayũ Judeu'ũmayũ — i oceju e'em, ocedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ ǵu ip jekukum puye.

¹⁶ Wuyju bit kuy wuyetabut Jesus Cristo kay. Deus xe wuyju cũǵ ma wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ wuyekuap tomuju ǵu—wuyetabucap tomuju acã. Deus xe wuyju cũǵ ma wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ jekukum puye ǵu—wuyetabut puye acã. Ka'ũma ma cũǵ ma Deus xe jedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ jekuap tomuju.

¹⁷ — Cristo kay wuyetabun puje acã cũǵ ma acesop Deus xe, wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ jekukum ǵu ma'ǵu wuyju — i wuyju e'em.

Imẽn i'e buje, ibapuk e'em soat pe Judeu'ũmayũ jo'i ma wuyju dak ikẽrẽat muǵẽǵẽ'ukayũ iap. Ibu'u ǵu paxi Cristo je'e wuywebe ikẽrẽat muǵẽ ãm? Ibu'u ma! Cedaǵ ǵu cexe. Ijo'i ǵu cexe.

¹⁸ — Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ wuyekukuap tomuju ǵu wuyju cũǵ ma Deus xe—wuyetabucap tomuju acã — i'e'e'uk cuk adi oǵuy. Imẽnpuye “Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ cuy ajeku cũǵ ma wuy'e am Deus xe” o'e buje, kuyat wekawẽn kuka ocepere, wuydobuyũ'ũm'ũm pabi dak kuka oǵupubutbun. ¹⁹ Iba'ore owebe cũǵ ma i'e am Deus xe wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taǵ wekuap tomuju. Deus ekawẽn tup cocom cuk wetaybin iboam. Iba'ore soat pe wuywebe soat iboap ekawẽn taǵ jeku am. Wuydobuyũ'ũm'ũm

pabi dağ wuyekuap tomuju wuyju cūğ ma Deus xe ibima apēğām Cristo oe'ũ korosa be? Ka'ũma ãm ma! ²⁰ Jekpiwan ma Jesus oe'ũ korosa be owebeam iap kay wetabut pima, obikuyap tağ ğu òn jekukum. Cristo biōğbuk omuy owebe. Kuyje wekukukuap kuy ocepere. Deus ipot kay wetabucap eju òn jekukum ğasũ bit. Ixe ipot jekpiwan ma oe'ũ we'ũap puxim, okukpin cĩcã cexe buye. ²¹ Deus ibikuy soat kuk am xipan.

— Okuğ ğu juy! — i'ũmğu òn pit e'em cebe. Òn pit imēn ğu e'em. Wuydobuyũ'ũm'ũm pabi dağ wuyekuap tomuju wuyju cūğ ma Deus xe ibima, apēğām Cristo oe'ũ korosa be? Ka'ũma ãm ma!

3

¹ Galácia eipi watwat, eyağuyba'arēm cĩcã! Abu dak cuk eymuğuykuku? Abu dak cuk eymubu'un kawēn icēmat tağ eyekuap puxim? Apēn Jesus Cristo oe'ũ korosa be iap cuk adi oceğuwēn eywebe. Iba puğ ma juk adi oceğuwēn eywebe. Imēnpuye juk adi eyetabut cĩcã epesop cekay. ² Pũğ ğu buk oğuwēn eywebe. Deus jebiōğbuk o'ğũm eywebe wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn tağ eyekuap puye ğu! Ibiōğbuk oòm eywebe apēn Cristo oe'ũ iap ekawēn eyetaybit puye; iboap ekawēn kay eyetabut puye dak. ³ Eya'òbacaam ğu juk epesop Deus ebekitkiyũm—Deus biōğbuk a'òbacaam acã. Ğasũ bit:

— Wuya'òbacaam ma ixē a'ò dağ ajeku — i eyju e'em te'e ma. Eyağuyba'arēm cĩcã dak epesop. ⁴ Kuy bima juk adi eyetabut cĩcã epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ğũ ip eywebe itabut'ũmayũ. Ğasũ bit xe'e jeybu'un cekay? Te'e ma du juk adi ipiat epesupi'ajojo? Iba'ore! ⁵ Deus cuk adi jebiōğbuk a'òbacaap o'ğũm eywebe. Ixe a'òbacaam wuywebe i'e ba'oreat cuk adi epeğubapukpukpuk soat etabutpe. Ja'òbacaap o'ğũm eywebe wuyawēwēap ekawēn tağ eyju jekukum puye ğu. O'ğũm eywebe eyju Deus ekawēn kay jĩjã buye, cekawēn kay eyetabut puye dak.

⁶ Abraão etabucap puxim eyju dak cuk adi eyetabut epesop Deus kay. Imēn Deus Abraão o'ğuwēn: — Ixe juk adi itabut cĩcã osunuy okay — i. — Imēnpuye cūğ ma osunuy oxē i.

⁷ Ixe-buxim itabucayũ Abraão naxeğebitbicayũ Deus xe, Judeuyũ ğu ma'ğũ ip. Iboam cuy eyetaybin. ⁸ Deus cuk adi o'e jewebe ma:

— Guyjom cūğ ma jeedop ip oxē warara'acayũ dak—Judeu'ũmayũ — i. — Itabun puje ip cūğ ma jeedop ip oxē Judeuyũ jo'i ma — i juk adi o'e jewebe ma.

Imēnpuye imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Òn ma xipacat o'ğũm soat ka watwat pe, ěn etabut okay buye,” i'e'em Deus Abraão be, i.

Imēn Deus kawēn idipat o'ğuwēn Abraão be xipacat ũm awap soat ka watwat pe. ⁹ Abraão itabut cĩcã osunuy Deus kay. Imēnpuye Deus xipacat o'ğũm cebe. Ixe-buxim soat itabucayũ dak xipacat jeejat Deus xewi.

¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuyawēwēap ekawēn tağ jekukum'ũm pima, soat ekawēn tağ jekukum'ũm pima, i. Imēnpit iba'ore soat pe wuywebe soat ekawēn tağ wuyeku am wuyawēwēap ekawēn tağ. Imēnpuye:

— Xipat ğu eyju oxē — i'e'em Deus soat pe— “Wuyawēwēap ekawēn tağ wuyeku buje acã cūğ ma acesop Deus xe” i'e'e'ukayũ be.

¹¹ Deus cuk adi o'e:

— Eyetabut okay bima acã, cūğ ma epesop oxē — i.

Imēnpuye wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap puye ḡu cūḡ ma acesop Deus xe. Imēntak e'em Habakuque ekawēn tup—kuyjeat ekawēn tup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn tup:

Itabucat ma cūḡ ma Deus xe, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹² Imēnpit itabut'ūmat tak wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuy. Imēntak e'em Deus ekawēn tup:

Wuyawēwēap ekawēn taḡ jekuku'ukat acā cūḡ ma jeenuy Deus xe—soat ekawēn taḡ jekuku'ukat, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹³ — Xipat ḡu ēn oxe — i'e'em Deus soat pe—ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be. Cristo bit oe'ū apēn cuk adi ikērēat aḡujurūḡrūḡiap teida am. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Korosa eju ibamupayaat wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom ikērēat kuḡ puye, i.

Korosa eju bima: — Wūy ma juy eḡuy owi ipiat'ajojom ikērēat kuḡ ēn puye — io'e Deus Jesus pe.

Wuywebe ḡu imēn o'e. Jesus pe acā imēn o'e, apēn cuk adi ikērēat aḡujurūḡrūḡiap kuḡ puye. ¹⁴ Deus o'e Abraão be: — Xipacat oḡūm soat ka watwat pe, ēn etabut okay buye — i.

Jesus Cristo kay Judeu'ūmayū itabun puje, Deus xipacat je'ḡūm cebe ip. Xipacat je'ḡūm cebe ip korosa eju Cristo apēn cuk adi ikērēat aḡujurūḡrūḡiap iap o'tujowat jewebe buye. Imēnpuye Deus jebiōḡbuk muōmōm wuywebe wuyetabut puye. Imuōmōm wuywebe apēn cuk adi o'e Abraão be iap taḡ.

¹⁵ Okitpitpiyū, apēn jebapukpuḡ soat kabia wuywebe iap taḡ ōn jeymutaybin. Abu wuybubut je'jat wuye'ū buje iaptup mubararak pin pima, wuyju wuybutet mubarararaḡ ixedup pe. Wuybure dak jebutet mubarararaḡ ixedup pe. Xepxep putet mubararak puje, iba'ore warara'acat pe iboaptup ekawēn mupubut am. Iboaptup ekawēn muwarurun am tak iba'ore ma cebe ip.

¹⁶ — Xipacat oḡūm ewebe, enaxeḡebit pe dak — i juk adi o'e Deus Abraão be.

“Enaxeḡebitbiyū be” i'ūmḡu e'em ibodup. “Enaxeḡebit pe” i acā e'em. Adeayū be ḡu kuka xipacat o'ḡūm. Pūḡ pe ma kuka o'ḡūm—Cristo be ma. ¹⁷ Imēn ōn e ojuy eywebe. Deus cuk kuy o'e Abraão be:

— Xipacat oḡūm soat ka watwat pe, ēn etabut okay buye — i. — Soat em wa'ō daḡ ōn e'em — i juk o'e.

Gūyjom acā wuyawēwēap ekawēn o'ḡuwēn Moisés pe ixē be imuwēn ām jebekitkit pe—430 koato kap puje ma. Wuyawēwēap ekawēn muwēn puje bit:

— Obu'u oce xipacat ūm ām Abraão be ḡasū bit — i'ūmḡu o'e Deus. — Apēn cuk oce cebe iap taḡ ḡu oce ḡasū bit — i'ūmḡu o'e.

¹⁸ Wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap puye Deus xipacat ūmūm wuywebe bima, apēn cuk adi o'e Abraão be iap taḡ ḡu kuka o'ḡūm wuywebe. Imēnpit Deus xipacat o'ḡūm Abraão be “Xipacat oḡūm ewebe ēn etabut okay buye” io'e buye. Deus ja'ō daḡ e'em soat em.

¹⁹ — Apēnpuye dak Deus wuyawēwēap ekawēn o'ḡuwēn Moisés pe? — i du eyju e'em owebe?

Ōn jeymutaybin. Wuyawēwēap ekawēn o'ḡuwēn wuymutaybit am ajo Deus bikuyap taḡ ḡu iam. Guyjom kuka Abraão naxeḡebit o'kap—Jesus Cristo. Deus xipacat kuka o'ḡūm cebe ja'ō daḡ. Ikap'ūm pima bit, kuy juk adi wuyetaybit ajop soat ipi juacat kūyjobit'ūm ip Deus a'ō kay iam. Deus ma o'jekawēn Abraão be.

— Xipacat oḡūm ewebe — i juk o'e cebe.

Wuyawēwēap ekawēn muwēn pin pima bit, ijodiacat eju ġu o'jekawēn. Koap jekawēn tojtjot'ukayū be o'ġuwēn. Ixeyū o'ġudot jekawēn muwēn ām ijodiacat pe. Ijodiat ma ġuwēn iboap wuywebe. ²⁰ Wuyju warara'acat mujujum wuybure kay imukūyjo pin pima. Imēnpuxim Deus ixeyū o'ġudot ijodiacat mukūyjo am, ixeyū be “Ha'a, ijop ekawēn taġ cuy ajeku” i'e am. Deus pit pūġ ma. Wuyju imujuap wiwim ġu Deus, ja'ōbi ma e'em puye. Wuywebe bit iba'ore imuju am. Iba'ore wuywebe “Ēn imēn ece'e. Ōn tak wara'at taġ oce” i'e am Deus pe, ixē mujujum ġu wuyju buye. Ja'ōbi ma: — Xipacat oġūm ewebe — i juk o'e Abraão be.

²¹ — Eyetabun puje acā cūġ ma epesop oxe — i'e'em Deus.

— Cūġ ma epesop oxe eyawēwēap ekawēn taġ eyeku buje acā — i dak tu e'em wuywebe?

Xepxep ekawēn taġ tu Deus e'em wuywebe? Ka'ūma! Deus pe wuymucūġ put wuyawēwēap ekawēn muwēn ām ibima, “Eyawēwēap ekawēn taġ eyeku buje acā cūġ ma epesop oxe” i kuka juk o'e Deus wuywebe. ²² Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Soat ipi watwat ikērēat kuġ, i.

Iba'ore soat pe wuywebe wuyawēwēap ekawēn taġ wuyeku am—soat ekawēn taġ. Imēnpuye pūġat kay wuyetabun puje acā cūġ ma acesop Deus xe—Jesus Cristo kay wuyetabun puje acā. Soat ixē kay itabucayū xipacat jeejat Deus xewi “Xipacat oġūm soat pe itabucat pe” io'e Deus puye.

²³ Kuy bima juk adi wuyetaybit ġu ajop wuyetabut am. Warara'acat pe wuymutaybicat wiwim cuk adi ajop wuyetabut am Jesus kay. Taomūnmūnat puxim cuk adi ajop wuyawēwēap ekawēn taġ jeku ojuy. ²⁴ Bekitkit puxim cuk adi ajop. Bekicat kukat puxim wuyawēwēap ekawēn wuykuġ osunuy. Ikukat bekicat mukūyjojom ixē be warēmtaġ ma jekuap puxim. Imēnpuxim wuyju dak wuyawēwēap ekawēn taġ cuk adi ajekuku warēmtaġ ma wuyekuap puxim. Cristo ajēmap wiwim cuk adi ajop. Yajēm'isum cūġ ma acesop Deus xe Cristo kay wuyetabucam acā.

²⁵⁻²⁶ Gasū bit wuyetabut Cristo kay. Mūġ'i wuyju ceweju. Ixē kay wuyetabun puje bekikkit puxim ġu ajop. Deus ipotpoyū ma ajop yaypanayū buxim. Imēnpuye wuyawēwēap ekawēn taġ ġu ajeku ġasū bit. Bekicat ikukacecat puxim ġu wuyju. ²⁷ Eyetabun puje, kuy juk eymubatisasanat “Jesus eju mūġ'i ojeku ġasū bit” i'e am soat pe. Gasū bit Cristo eju mūġ'i eyju jekukum. Cristo buxim epeku. ²⁸ Cristo eju mūġ'i jekukum pima, Judeu, Judeu'ūmat tak weġūġūn ma ip jekukum. Tei'ūma kapikpik'ukat, teibubum kapikpik'ukat tak weġūġūn ma ip jekukum. Ayacat, aġokatkat tak weġūġūn ma ip jekukum, Jesus Cristo eju mūġ'i jekukum pima.

²⁹ — Xipacat oġūm enaxeġebit pe — i juk adi o'e Deus Abraão be.

Cristo eykukat. Imēnpuye Abraão naxeġebitbicat eyju Deus xe. Imēnpuye xipacat epejat Deus xewi apēn ixē juk adi o'e cebe iap taġ.

4

¹ Gebum cuy ajop apēn ipotpoyū jebay bubut pum iap kay.

— Yaypan pima acā okpot soat obubut je'jat jebubun — i'e'em cebay.

Yaypan'ūm pima bit, jebay eju kapikpik'ukat co'i ma ipot. Yaypan pima acā soat kuġ jeenuy—jebay bubut kuġ. ² Yaypan'ūm pima, warara'acayū bekicat kuġ imukūyjojom. Warara'acayū cebay bubut kuġ, cebay ekawēn taġ ma. ³ Bekicat yaġuy'ūm bekin pima. Bekitkit puxim wuyju dak ajop wuyetabun'isum Jesus kay. Tūybe wuyawēwēap ekawēn taġ wuyekuap tomuju cūġ ma acesop Deus xe iān cuk adi ajop. ⁴ Imudocap kabia ajēm

puje, Deus jekpot o'gudot ijodi. Wuyjo'i o'kap ayacat'uk pewi. Wuyawēwēap ekawēn tağ cuk adi oekukuku Judeu buye.

⁵ — Iba'ore ocewebe soat ekawēn tağ jeku am ocawēwēap ekawēn tağ — i'e'e'uk ajop Deus pe. — Apēntak cūğ ma acesop cexe? — i'e'e'uk ajop wuyewewebe.

Jesus pit e'em wuywebe:

— Wa'ōbacaap oğūm eywebe—eyawēwēap ekawēn tağ eyku am ġu—Deus ebekitkiyūm eye'e am acā! — i.

⁶ Ixe Deus cuk jekpot biōğbuk o'ğuōm wuywebe “Eyju dak okpotpoyū” i'e am wuywebe. Imēnpuye:

— Bay! — i wuyju dak e'em cebe Jesus a'ō nomuju. — Bay — i'e'em wuyju ibiōğbuk a'ōbi.

⁷ Deus eju kapikpik'ukayū ġu a'ğu eyju. Ipotpoyū ma eyju. Imēnpuye soat je'ğūm eywebe jekpotpoyū be iūmūmap.

⁸ Kuy bima juk adi eyetaybit ġu epesop Deusan. Warara'acayū kay juk adi eyetabut epesop. Tūybe iteyū ma deusyū iān cuk adi epesop. ⁹ Gasū bit eyetaybit Deusan. Ixe dak o'e itaybit eyjum. Apēnpuye dak waram eyetabut pin ma'ğuto deusbaroyū kay? Te'e ma kuka eyetabut epesop cekay ip. Wuybuywan pa'ore ip cebe itaybit'ūm puye. Te'e ma du ixeyū a'ō kay epe'e ġuto? Eyağuyba'arēm! ¹⁰ Tūybe cūğ ma acesop Deus xe kabia muxipanpan pima iān eyju e'em, kaxi muxipanpan pima dak iān, koato muxipanpan pima dak i'an eyju e'em. ¹¹ Wağuybabi'ūm'ūm cīcā eykuğ. Te'e ma du juk adi ocekapik kawēn idipat muwēnuwēn eywebe? Wağuybabi'ūm'ūm cīcā eykuğ.

¹² Okitpitpiyū, Cristo a'ō kay kūyjobin cuy epesop obuxim. Ōn tak eybuxim ya'ō kay. Ōn cuk adi eyburem oğuy. Eyju dak cuk adi warēmtağ ġu epesop okuğ. ¹³ Koap weku buje, kawēn idipat epeya'ījojo ġu buk. Ōn pit cuk oju imuwēn ām eywebe owātaxipi buye. Oju ġu wara'at ka kay. ¹⁴ Eyağuybabi'ūm'ūm cuk adi epesop okuğ owātaxipi buye. Owātaxiapiap waywayway ġu juk adi epesop.

— Paulo kay ġu oceju soat em iwātaxipi buye — i'ūmğū juk adi epe'e'e. Eyduk'a be juk adi eyju okuk. Xipan cuk adi eyju okuk kabi bewiat kukap puxim—Deus ekawēn tojotjot'ukat kukap puxim—Jesus Cristo kukap puxim.

¹⁵ Eycokcoğ cuk adi epesop okuğ. Okay jījā juk adi epesop. Apēnpuye dak epe'e okay ġu ġasū bit? Iba'ore'ūm pima eyeta kuka juk epesutaūm owebe wetam.

¹⁶ Icēmān acā juk adi ocekawēnwēn eywebe. Apēnpuye eyju ġasū okay ġu?

¹⁷ Jewexe ma ip eykay ixeyū warēmtağ ma eymutaybitbin'ukayū. Eymu'ağuyba'arēm ojuy ip okay'ūm ām. Ibu'u ip eywebe okay am. Ibikuy ip jewekay i'e am apēn kuy bima okay jījā epesop iap puxim. ¹⁸ Xipat wuywebe warara'acat kay am xipat i'e ojuy bima. Ixeyū mu'ağuyba'arēm ojuy bima bit, xipat ġu kuka o'e cekay am. Iboap icēmān soat em. Eykukpin cīcā oxe, eyxe ġu'ma'ğu ōn. ¹⁹ Bekitkit, eykukpin cīcā oxe. Ayacat i'itpiat puxim ōn. Wağuybabi'ūm'ūm cīcā eykuğ. Cristo ekukuap puxim eyju dak jekukum iap wiwim ōn ayacat je'it kapap wiwim iap puxim. ²⁰ Wağuybabi'ūm'ūm cīcā eykuğ. Eyxe pin cīcā oxe. Apēntak ōn jeyawē?

²¹ — Moisés ekawēn tağ cuy ajeku—wuyawēwēap ekawēn tağ — i te'e ma eyju e'em.

Eyetaybit tu apēn wuyawēwēap ekawēn e'em iam? ²² Gebum cuy epesop Abraão ipotpoyū kay—xepxepayū kay. Xepxep osodop ip Abraão ipotpoyū. Pūğ ma ixi tei'ūma kapikpik'ukat osunuy Abraão duk'a be. Wara'at xi bit Abraão tayxiat osunuy. ²³ Kapikpik'ukat it o'kap wuykapap puxim. Itayxiat it pit Deus a'ōbi o'kap. O'kap “Ekpon oğūm ewebe” io'e buye. ²⁴ Xepxep

aoyũ xepxep em Deus jekawẽn o'guwẽn jebekitkit pe iap puxim. Jekawẽn o'guwẽn jebekitkit awẽwẽ ãm. Co'a bicũgpe bima o'guwẽn Moisés pe, Sinai'a bicũgpe bima. Wuyawẽwẽap ekawẽn tağ jeku ojuyayũ tei'ũma kapikpik'ukat it puxim—Agar it puxim. ²⁵ Agar co'a buxim—Sinai'a buxim—Arábia eipi beat'a buxim.

— Wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyekuap tomuju acã cũğ ma acesop Deus xe — i te'e ma e'em pũğpũğayũ. Agar it puxim ixeyũ—Ismael buxim—tei'ũma kapikpik'ukat it puxim. Jerusalém ka ixeyũ Judeuyũ ka. Ixeyũ a'õ kayayũ dak wuyawẽwẽap ekawẽn tağ jeku ojuy cũğ ma i'e am Deus xe. ²⁶ Wara'at ka bit opop. Jerusalém ka buxim ibo ka. Kabi bewiatka bit ibo ka. Wuyju ma ibo ka watwat. Itayxiat it puxim wuyju—Isaque buxim.

— Cũğ ma wuyju Deus xe wuyetabut puye — i wuyju e'em.

²⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Tũ'ũ, ecokcoğ cuy eğuy e'it'et ğu ma'ğũ ĩn, i. Ecokcoğ cuy eğuy e'it esupi'ajo ğu ma'ğũ ĩn, i. Ayacat o'jepere iat iyũ ade je'e—jektop eju nuyat iyũ bodi ma, i.

Imẽn e'em Isaiás emudupmubararaktup.

²⁸ Okitpitpiyũ, Deus a'õbi Isaque o'kap. Ixe buxim eyju dak ya'õbi Deus ipotpoyũm epesop. ²⁹ Wuykapap puxim o'kapiat Deus biõğbuk a'õbi o'kapiat kaykay jĩjã osunuynuy. Ibabiwarere osunuynuy cekay. Iwaywayway acã osunuynuy. Gasũ dak imẽn ma jebapukpuğ iboap. Wuykapap puxim o'kap'iaiyũ Deus biõğbuk a'õbiayũ kaykay jĩjã. Iwaywayway jĩjã ip. Warẽmtağ ip ikuğ. ³⁰ Imẽnpit, imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

“Tei'ũma kapikpik'ukat cuy eğujẽm eduk'a bewi,” i juk o'e Deus Abraão be, i. “Eğujẽm cuy i'it eju ma,” i. “Etayxiat it puxim ğu ixẽ it,” i. “Jebay bubut je'jat ğu,” i. “Etayxiat it acã je'jat,” i.

³¹ Imẽneju, okitpitpiyũ, ğebum cuy epesop iboap ekawẽn kay. Tei'ũma kapikpik'ukat it puxim ğu wuyju—itayxiat it puxim acã.

5

¹ Cristo juk ja'õbacaap o'ğũm wuywebe wuyjupinap tağ wuyeku am. Ixe a'õbacaap kuğ cuy epesop soat em.

— Wuyawẽwẽap ekawẽn tağ cuy ajeku cũğ ma wuydop am Deus xe — i waram pit cuy epe'e ğu.

Tei'ũma kapikpik'ukat puxim ğu juy epesop waram.

² Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wekawẽn kay! Õn Paulo. Judeu õn. Jesus kay bit wetabut. Õn ma jeymukũyjo. Warara'acat pe eydaypu'ağobixeedakacan pima, te'e ma kuka juk Cristo oe'ũ eywebeam. ³ Imẽn ma õn eymukũyjojom.

— Soat ekawẽn tağ cuy epeku wuyawẽwẽap ekawẽn tağ—Moisés ekawẽn tağ — i õn e'em soat pe o'jewedaypu'ağobixeedakacat'iaiyũ be.

⁴ “Cũğ ma acesop Deus xe wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyju jekukum puye” i'e'e'ukayũ wũy ma ip Cristo wi. Jetabucap kuy o'jepere ip. Ibu'u ip Deus pe xipan jekukan. ⁵ Wuyju bit wuyetaybit cũğ ma acesop Deus xe wuyetabut Jesus Cristo kay buye iam. Cũğ ma acesop cexe iap wiwim cĩcã wuyju. Iboap wiwim cĩcã wuyju soat em Deus biõğbuk wuya'õmucanucan puye. ⁶ Jesus Cristo eju mũğ'i wuyju jekukum pima, yoboğ ğu Deus xe wuydaypu'ağobixeedakatkan pima, ixeedakatkan'ũm pima dak. Yoboğ pit cexe wuyetabucap acã. Wuyetabut pima xipan tak acejewekuk.

⁷ Kuy juk adi eyetabut cĩcã epesop Jesus Cristo kay. Abu juk kawẽn icẽmat kay eymubu'un? Apẽn cuk eymubu'un? ⁸ Apẽn xe'e ixẽ eyağuyumuwarurun? Deus ğu eyağuyumuwarurun. Deus ğu eymubu'un. Ixe juk eynaẽ cũğ ma eyeku am jexe.

9 — Tõm'ĩt ma soat'a muyuhuhum—pão'a muyuhuhuptõm. Yaboğ e'em — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pũğ ma warēmtağ ma eymutaybitbin pima, soat kuka warēmtağ ma epeku.

— Wuyawēwēap ekawēn tağ wuyekuap tomuju cũğ ma acesop Deus xe — i kuka o'e soat te'e ma.

10 Õn pit wetabut mabuk eykay. Wetaybit waram ġuto eyağuySAT epe'e iam. Waram ġuto kawēn icēmat kay epesop. Wetaybit iboam mũğ'i wuyju wuykukukat eju buye. Warēmtağ ma eymutaybitbin'ukat pe bit Deus ipiat supi'ajoat—ya'õbuyxi'ũmat pe, ya'õbuyxiat pe dak.

11 Okitpitpiyũ, okay'ũmayũ te'e ma wawēğmukērērērēn.

— Paulo e'em wuywebe “Jewedaypu'ağobixeedakatkacan cuy epesop”, i — i napa ma e'em ip soat pe.

Kuy bima juk adi ocece iboam soat pe. Gasũ bit oce ġu imēn. Imēn õn e'em pima, itakoma ġu kuka adi Judeuyũ okay. Ixeyũ ma e'em imēn soat pe. Õn pit e'em:

— Cũğ ma epesop Deus xe eyetabut pima Jesus oe'ũ korosa be wuywebeam iap kay — i.

Imēnpuye buk ip itakoma ma okay. 12 “Jewedaypu'ağobixeedakatkacan cuy epesop Moisés ekawēn tağ” i'e'e'ukayũ be bit:

— Epeyewedaxibada'uk cuy pũğ em ma — i õn e'em.

13 Okitpitpiyũ, Deus cuk wuynaē wuyjupinap tağ wuyeku am. Imēnpit:

— Obikuyap tağ cuy ojeku jewemucokcokcoğ, Deus onaē ojupinap tağ weku am puye — i'ũmğũ juy epe'e.

Eybikuyap tağ ġu juy epeku jewemucokcokcoğ. Xipan cuy epeyewekuk. Jewebuywatwan tak cuy epesop! 14 Imēn e'em wuyawēwēap ekawēn tup: Xipan cuy warara'acat ejukuk ewekukap puxim, i. Eywebe xipan warara'acat kuğ pima, wuyawēwēap ekawēn tağ eyju jekukum soat ekawēn tağ. 15 Ika'uat puxim jewewekuğ pima bit, kuka xipan jewewekuap epeyepere, jewemuy-muy bima dak, jewawēğmukērērērēn pima dak.

16 Õn mabuk jeyawē. Eybikuyap tağ ġu juy epeku jewemucokcokcoğ. Āğ cuy Deus biõğbuk jeyağuydada. Ixe eyağuydadam pima warēmtağ ġu kuka epekuku ikērēat muğēğēm. 17 Ajo Deus biõğbuk cekay iap ajo wuyju cekay iap ġu. Apēn Deus biõğbuk ibikuy iap puxim ġu wuyju bit wuybikuy. Apēn wuybikuy iap puxim ġu dak Deus biõğbuk pit ibikuy. Deus biõğbuk bikuyap tağ jekuku'ukat jebikuyap tağ ġu jekukum jewemucokcokcoğ. Imēnpuye ixe biõğbuk bikuyap tağ jeku pin pima, wuybikuyap tağ ġu kuka ajekuku—ixē bikuyap tağ acã. 18 Deus biõğbuk wuyağuydadam pima, wuyawēwēap ekawēn tağ ġu kuka ajeku cũğ ma wuydop am Deus xe—kawēn kuyat tağ ġu.

19 Wuybikuyap tağ jekukum pima, ikērēat acã kuka ağugē. Soat wuyetaybit iboam. Wuybikuyap tağ jekukum pima, warara'acat itop kaykay kuka ajop, warara'acat tayxi dak; ikērēat kay acã dak kuka ajop ġebum; wuyekawēnkērēm tak kuka ajop; 20 deusbaroyũ kay dak kuka ajop wuyetabun; wuybukaypan tak kuka ajop; warara'acat aoka pin tak kuka ajop; jewa'õxixiğ tak kuka ajop; wuyetakomãmãm tak kuka ajop warara'acat kay; wuyetabikukum tak kuka ajop soat kay; wuya'õbuyxian pin tak kuka ajop; wuyewejak'ũm tak kuka ajop wuybureyũ kay; 21 wuyetabutkarey dak kuka ajop; wuyka'o'om tak kuka ajop; jewetabutpe ma kuka ajop aoyũ dabi'o'om peta muğēğēm pima. Wuybikuyap tağ jekukum pima, warēmtağ ma kuka ajop. Deus soat kukukan pima, jeõm ġu ip kabi be imēn jekuku'ukayũ. Imēn cuk oce eywebe. Gasũ dak imēn ma õn e'em eywebe.

²² Deus biōgbuk wuyağuydadam pima bit, ikukpin kuka warara'acat ajukukuk; wuycokcoğ tak kuka ajop soat em; wuyağuybabibim tak kuka ajop; wuyukpiceğēm ğu dak kuka ajop; wuya'ōdidim tak kuka warara'acat ajukukuk; xipan tak kuka warara'acat ajukukuk; wuya'ō dağ tak kuka ajekuku soat em; ²³ wuya'ōbuyxian pin ğu dak kuka ajop; jewawēwēm tak kuka ajop ikērēat muğēap puxim. Imēn wuyju jekukum pima, wuyawēwēap ekawēn tağ kuka ajeku—kawēn kuyat tağ. ²⁴ Jesus Cristo ebekitkiyū wuyju. Imēn wuyju jewawēwēm.

— Cristo oe'ū korosa be owebeam — i'e'em wuyju jewebe ma. — Ixe buxim oe'ūiat puxim cuy ojeku. Jewemucokcokcoğ obikuyap tağ ğu juy ojeku — i'e'em wuyju jewebe ma.

Imēn wuyju jewawēwēm. ²⁵ Kuy bima Deus biōgbuk wuymutabun Jesus Cristo kay. Āğ cuy ğasū bit ixē wuyağuydada. ²⁶ Wuya'ōbuyxian pin ğu juy ajop. Warara'acat ağutakomān ğu dak cuy. Wuyetabutkarey ğu dak cuy ajop warara'acat kay.

6

¹ Okitpitpiyū, wuybure be ikērēat muğē buje, ixē juy epeyawē. Deus biōgbuk a'ō kay kūyjobicat cuy ixē yawē. Eywebe dak xipat'ūmat imuğē ğūğūn ixē buxim. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop eywebe ikērēat kukap puxim. ² Jewebuywatwan cuy epesop. Jewebuywatwan pima, kūyjobit epesop Cristo a'ō kay. ³ Ya'ōbuyxi'ūmat “Ōn pit wa'ōbuyxi. Osubuywan ğu warara'acat” i'e'em pima, jewēğuykukukum. Te'e ma e'em — Cristo ebekit ōn — i. ⁴ Gēbum cuy ajop wuyekukuap kay wuyetaybit am cūğ ma oceju jekukum iam, cūğ ğu iam tak. Cūğ ma jekukum pima, wuycokcok ace'e wuyekukuap kay.

— Ibo ekukuap co'i du wekukuap xipat Deus xe? — i ğu kuka ace'e.

⁵ Soat ma juy wuyekapikap ajukuk.

⁶ Warara'acat pe Cristo ekawēn wuymutaybitbin pima, wuybubut'in cuy ağu'ē'ē cebe wuymutaybitbinapteim. ⁷ Jewemuğuykukukum ğu juy epesop. Deus ya'ōmupubutpun pa'ore soat pe wuywebe. Ajo ataida iat tak kuka ajat ma. ⁸ Imēnpuxim jewemucokcokcoğ wuybikuyap tağ jekukum pima, ikērēat kuka ağujurūğ. Wuye'ū buje Deus wi wūy ma acesop. Deus biōgbuk mucokcokcoğ ixē bikuyap tağ jekukum pima bit, idipat kuka ağujurūğ ixē a'ōbacaan, ibiōgbuk wuyağuydadam pima dak. Wuye'ū buje, waram acejetait. Deus xe acesop soat em. ⁹ Wuybu'u'um ğu juy ajop xipacat muğē ām. Xipacat puap kabia be xipacat acejat wuybu'u'u'ūm pima. ¹⁰ Imēnpuye xipan warara'acat kukap cuy acejepere ğu. Warara'acat podi ma itabucayū ajukuk xipan.

¹¹ Obum ma ijudup mubarararağ ōn. Yoboğ cīcā wemumubararak.

¹² Xipan jewemuwēnuwēnayū ma e'em eywebe:

— Jewedaypu'ağobixeedakatkacan cuy epesop cūğ ma Deus xe eydop am — i.

Yoboğan pin ip. Jesus Cristo oe'ū korosa be iap muwēn pu'u jījā ip. Iparara ip Jesus Cristo kay'ūmayū ipiat supi'ajoat cebe ip iap puxim.

¹³ Jedaypu'ağobixeedakatkacat ip. Soat tağ ğu bit ip jekukum wuyawēwēap ekawēn tağ ğu. Eywebe jewedaypu'ağobixeedakatkacat ojuy ip, “Ade ma oca'ō kay kūyjobit” i'e ojuy ip puye.

¹⁴ — Mēnku xipat wuywebe cūğ ma wuydop am Deus xe, ğoku ğuto — i'ūmğū ōn pit e'em. — Wuykukukat Jesus Cristo oe'ū korosa be wuywebe cūğ ma wuydop am Deus xe — i acā ōn e'em.

Jesus kay'ūmat ekukuap puxim ğu weku pin ğasū bit. Idip ğu o'e oxe iboap pit. Jesus kay'ūmayū dak jeku pin ğu wekukuap puxim. Idip ğu cexe ip iboap.

¹⁵ Wuyağuy'isu bima, yoboğ ğu Deus xe wuydaypu'ağobixeedakatkak pima, ixeedakatkak'üm pima dak. Ibitbit ma. Yoboğ pit cexe wuy'isum wuyeku am.

¹⁶ Õn kawēnwēn Deus eju yağuy'isum jekuku'ukayũ beam—Deus ebekitkit peam.

— Bay, ebekitkit ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe. — Etabotaid-abotbon cuy eğuy cekay ip — i òn e'em cebe.

¹⁷ Okaykay ğu juy ip jeedop. Wa'òmukorēm ğu juy jeedop ip jewedaypu'ağobixeedakatkacan iam. Kuy werowero opop wukxabi dağ ade. Iboap coco buje, itaybit je'e ip Paulo kapikpiğ cĩcã wuykukukat Jesus peam iam.

¹⁸ Okitpitpiyũ, “Xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk” i òn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. Xipan cuy jeykuk. Ibũrũn ma.

ÉFESO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDÚPMUBARARAKTUP

¹ Éfeso ka watwat, cartadup mubararağ òn eywebeaptum. Deus ebekitkiyũ eyju. Soat em eyju kũyjobit Jesus Cristo a'ò kay, ceweju eyju mũğ'i buye. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus a'òbi.

² Deus wuyebay. Jesus Cristo wuykukukat.

— Bay, Éfeso ka watwat cuy ejukuk xipan — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³ Kabi becat pe xipacat ùmũmap co'i ma soat em Deus xipacat ùmũm wuywebe dak. Kabi beayũ buxim wuyju, Cristo eju mũğ'i wuyju buye. Imēnpuye:

— Èn xipat cĩcã — i juy ace Deus pe soat em ma—wuykukukat Jesus Cristo ebay be.

⁴ Ipi muğẽ'ùm pima ma, Deus kuy wuynaẽ jebekitkiyũm. Cebekitkiyũ wuyju Cristo eju mũğ'i wuyju buye.

— Soat tağ iisu jeedop ip oxe webekitkiyũ — i juk o'e jewebe ma Deus. — Ikērēat kuğ ġu ip jeedop oxe — i juk o'e jewebe ma.

Imēn cuk wuynaẽ ixex wuykukpin puye.

⁵ — Jesus Cristo kay itabun puje, webekitkiyũm ip je'e — io'e Deus jewebe ma.

Imēn Deus o'e, jexe wuykukpin puye. Ibikuy osunuy wuynaẽ ãm. Jemucok-cok am cuk wuynaẽ. ⁶ Ipot ikukpin cĩcã osunuy cexe. Imēnpit jekpot o'ğudot wuykay wuydaxijo am tei'ũmat ùmũmap puxim. Imēneju:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe soat em. — Soat podi ma ãn xipacat ùmũm ocewebe — i dak cuy ace cebe.

⁷ Deus ikērēat o'ju'uk wuywebewi Cristo oe'ũ wuywebeam puye. Gasũ bit ixegbum ġu apēn cuk adi ikērēat ağugẽğẽ iap kay. Soat podi ma ixexipan wuykuğ. ⁸ Ibu'u ġu xipan wuykuk am. Soat em wuykuğ xipan. Soat podi ma itaybitbit ixex. Soan ma itaybit. ⁹⁻¹⁰ — Imu'awero pin pima, soat webekitkiyũ oğ'u'awero—soat ipi juacat, soat kabi becat tak — i juk o'e Deus jewebe ma. — Cristo soat kukan je'e ġebu je bit — i juk o'e jewebe ma. — Kũyjobit jeedop ip ya'ò kay — io'e.

Kuybima apēn imu'awero ojuy ip osunuy iap iba'arēm osodop soat xex wuyxe. Gasũ bit iboap o'ğuwēn wuywebe.

— Cristo soat kukan je'e — i juk o'e wuywebe. — Soat ma kũyjobin jeedop ip ya'ò kay — i juk o'e wuywebe.

¹¹ Soat ma jebapukpuğ wuywebe Deus bikuyap tağ—apēn ixex juk adi o'e'eiap tağ. Ixex juk wuynaẽ jebekitkiyũm Cristo eju wuyju mũğ'i buye. Jebikuyap tağ wuynaẽ.

— Teyũku otaẽ webekitkiyũm — io'e ipi muğẽ awap.

Imēnpuye juk wuynaẽ. ¹² Oceju juk koam ocetabut oce'e Cristo kay. Imēnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat ya'òbacaat — i oceju e'em Deus pe.

¹³ Eyju dak cuk eyetabut Cristo kay. Kawēn icēmat co buje Cristo kay juk eyetabut epesop—kawēn idipat co buje, Deus wuydaxijojomap ekawēn co buje. Wuyju ma wuybutet mubarararağ wuybubut pe ijop cuy obubut i'e am soat pe. Imēnpuxim Deus tak jebiōğbuk muōmōm wuywebe “Teyũku webekitkiyũ” i'e am soat pe. Jebiōğbuk muōmōm wuywebe apēn cuk adi o'e'e iap tağ. ¹⁴ Wuyetaybit ajo Deus je'ğũm jebekitkiyũ be iap acejat iam ibiōğbuk

kuḡ puye. Ixe ja'ôbacaap ùmũm wuywebe ikêrêat muḡêap puxim. Imênpuye wuyetaybit ixe xe acesop ikêrêat kuḡ ḡu iam. Imêneju:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ — Éfeso ka watwat itabut cĩcã wuykukukat kay—Jesus kay — i juk o'e warara'acayũ ocewebe. — Ikukpin warara'acayũ kuḡ ip—itabucayũ kuḡ — i juk o'e ip ocewebe.

¹⁶ Iboap awêḡ tobuxik puje:

— Bay, ên xipat cĩcã. Éfeso ka watwat buywatwan ên ixeyũ be warara'acayũ kuk am xipan — i òn e'em Deus pe.

Obu'un pa'ore ma imên i'e'e am cebe. Soat em eywebeam òn kawênwên Deus eju. ¹⁷ Kawênwên òn Deus eju—wuykukukat Jesus Cristo ebay eju. Ka'ũma ma ixe jo'iat idipat.

— Ebiôḡbuk cuy eḡuôm Éfeso ka watwat pe — i òn e'em cebe.

Ibiôḡbuk jeymutaybin cũḡ ma eyeku am Deus etabutpe iam. Deus tak ḡubapuk eywebe ibiôḡbuk. Eyetaybit epesop ixem apên ixe ibikuy eywebe etaybit am ixem.

¹⁸ — Bay, ixeyũ juy eḡutaybin soat em exe jeedop ip iam — i òn e'em Deus pe.

Ixe juk eynaẽ soat em jexe eydop am. Cexe eydopap wiwim eyju ḡasũ dak.

— Ixeyũ juy eḡutaybin xipat cĩcãat eḡuxipan iũm âm ebekitkiyũ be iam — i òn e'em Deus pe. ¹⁹ — Soat podi ma a'ôbaca iam cuy dak ixeyũ eḡutaybin — i òn e'em. — A'ôbacaap ùmũm soat pe ebekitkiyũ be—itabucayũ be iam tak cuy ixeyũ eḡutaybin — i òn e'em.

²⁰ Iboap a'ôbacaan ma Deus Cristo o'ḡutait ce'ũap tomukadi. Waram o'ḡutait. O'ḡuyu kabi kay.

— Soat kukan cuy eḡuy oweju — io'e cebe—Cristo be. — Waḡuywaḡôm cuy eḡuy — io'e cebe.

²¹ Kabi be omuy ḡasũ Cristo. Soat podi ma ya'ôbaca ixe. Soat kabi beayũ kukayũ kũyjobit ixe a'ô kay acã—ya'ôbuyxiayũ, ya'ôcaayũ dak, kariwaayũ dak. Soat ip kũyjobit Cristo a'ô kay. ḡasũ ka'ũma ma ixe jo'iat ya'ôbuyxi. Guyjom tak ka'ũma ma je'e ixe jo'ian. ²² Deus soat a'ôbacaap o'ḡu'ũm ixeyũ be kũyjobit am Cristo a'ô kay.

— Soat kukat okpot — i juk o'e Jesus kay itabucayũ be. — Ka'ũma ma ixe jo'iat — i juk o'e cebe ip.

²³ Wuya'a wuyjebit kukat. Wuya'a buxim Cristo dak itabucayũ kukat. Imênpuye itabucayũ Cristo jebit puxim. Ixe Cristo soat em jebekitkiyũ kuḡ xipan—jekay itabucayũ kuḡ. Ixe-buxim wuyju dak soat kuḡ xipan itabucayũ kuḡ soat kaka beayũ kuḡ, ixe wuykukat puye.

2

¹ Kuy bima bit juk adi eybu'u epesop Deus bikuyap taḡ jeku am Deus a'ô kay kũyjobit'ũm puye, ikêrêat mujurũḡrũḡ puye dak. ² Itabut'ũmat ekukuap puxim cuk adi epekukuku ikêrêat muḡêḡêm acã. Deus a'ô kay kũyjobit'ũmayũ kukat a'ô kay epesop kũyjobit kabido daḡayũ kukat a'ô kay, ya'ôbacaayũ kukat a'ô kay. ³ Soat wuyju dak itabut'ũmayũ ekukuap co'i ma juk adi ajekukuku. Wuyukpiwatpin ma juk adi ajekukuku ikêrêat mujurũḡrũḡ. Ajo-muḡê pin wuyxe iat muḡêḡêm cuk adi ajekukuku. Ajo-kay wuyju jewaḡuy pin iap kay dak cuk adi aceḡebububu. Wuykap isu ma wuycokcok ikêrêat mujurũḡrũḡ âm ijodiat puye. Imêneju Deus itakoma osunuy wuykay ikêrêat mujurũḡrũḡ puye. Ipiat kuka o'supi'ajoat soat pe wuywebe. ⁴ Deus pit soat podi ma itabotaidabotbot wuykay. Imênpuye ipiat o'supi'ajoat ḡu wuywebe. Soat podi

ma wuykukpin cexe. ⁵ Imēnpuye ixe juk adi wuymuisun. Ce'uat puxim cuk adi acesop. Ikērēat mujurūgrūḡ cuk adi ajekukuku. Ixe bit cuk wuymuisun. Kuy bima Deus waram ḡuto Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Ja'ōbacaam o'ḡutait. Iboap a'ōbacaam wuymuisusun tak Cristo eju wuyju mūḡ'i buje. Deus kuy juk wuydaxijo warara'acat podi ma xipan wuykuḡ puye. ⁶ Ixe juk wuymuisun ce'uat mutaicap puxim. Wuymuyu jexe wuydop am Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum puye.

— Kabi be soat kukayūm je'e ip webekitkiyū Cristo eju — i juk o'e Deus jewebe ma.

⁷ Ixe juk wuymuyu jexe wuydop am. Imēnpuye ḡuyjomayū je'e:

— Deus soat podi ma xipan wuykuḡ, ikērēat aḡujurūgrūḡ ma'ḡu wuyju — i. — Ixeyū o'ḡuyu jexe jedop am Jesus Cristo oe'ū cebeam ip puye — i je'e ip.

⁸ Deus wuydaxijom xipan wuykuḡ puye. Ixe wuydaxijom Jesus Cristo kay wuyetabun puje. Tei'ūma wuydaxijoap. Deus emumuūm puxim wuydaxijoap teihe ḡu buye. ⁹ Deus wuydaxijom cūḡ ma wuyekukuap tomuju ḡu. Imēnpuye:

— Deus cuk ocedaxijo cūḡ ma oceju jekukum puye — i'e ba'ore wuywebe. ¹⁰ Deus cuk wuymuḡē. Gasū bit cuk wuymuwexat xipacat mujurūgrūḡ'ukayūm Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju buye.

— Xipacat mujurūgrūḡ'ukayūm ip jeedop Cristo eju mūḡ'iyū — i juk o'e Deus jewebe ma kuyje.

¹¹ Gebum cuy epesop apēn cuk adi warēmtaḡ ma epekukuku iap kay. Judeuyū ḡu eyju.

— Eyju jewedaypu'aḡobixeedakatkacan ḡu—oceju acā — i'e'em ip Judeuyū eywebe.

Jejebit pe ip takatkacap kuḡ oceju Judeuyū iap mubapuk am soat pe. Judeuyū xe eyokok epesop. ¹² Wūy ma juk adi epekukuku Cristo wi kuy bima. Powatwat puxim cuk adi epesop, Judeuyū'ūm puye—Deus emunaē'ūm puye dak.

— Ōn xipan jeykuk — i juk o'e Deus jebekitkiyū be—Judeuyū be.

Eywebe bit imēn ḡu o'e. Deus xe soat em wuyetai acesop iap wiwim ḡu juk adi epesop. Eyetabut ḡu juk adi epesop Deus kay. ¹³ Kuy bima Deus wi wūy jījā juk adi epesop eyetaybit'ūm ixem puye. Gasū bit cuk eydojot jetēḡ Cristo oe'ū korosa be eywebeam puye. Ixe xe ma eyju dopdom ḡasū Jesus Cristo eju mūḡ'i eyju buye. ¹⁴ Cristo wuymudinudin. Judeuyū itakoma osodop Judeu'ūmayū kay. Wuyparakpe korara opop iap puxim cewaḡōn'ūm ip osodop jewewekay. Cristo bit itakomaap o'ḡu'ūm korara muduap puxim. O'ḡu'ūm je'ū buje. Gasū bit pūḡ kadian ma o'e ip Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Pūḡ pe ma ip jewewekuḡ o'e itakomaap oi'ūm puye. ¹⁵ Judeuyū itakoma osodop ip Judeu'ūmayū kay Moisés ekawēn taḡ ḡu ip oekuku buye—wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu.

— Moisés ekawēn taḡ eyekukuap tomuju ḡu eyju cūḡ ma oxe — i juk o'e Cristo bit soat pe wuywebe.

Imēn cuk o'e je'ū buje. Kuy bima Judeuyū pūḡ kadi ḡu osodop ip Judeu'ūmayū eju—xepxep kadi. Cristo eju mūḡ'i jeku buje bit, pūḡ kadian ma ip o'e. Yaḡuyisu ip o'e Cristo ip o'ḡudin puye. Itakoma ip jewewekay iap o'ḡu'ūm.

¹⁶ Wuyewewekay wuyetakomaap o'ḡu'ūm, korosa be oe'ū buye. Pūḡ kadian ma ixe juk wuymuwexat korosa be je'ūap tomuju—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Ixe juk wuywubikuy Deus a'ō kay kūyjobit am. ¹⁷ Ipi ju jekop puje:

— Deus itakoma ḡu eykay! Eykukpin cīcā cexe — i juk o'e Cristo.

Imên ixé juk o'e eywebe—Judeu'ũmayũ be—Deus wi wũyayũ be. Ocewebe dak imên cuk o'e Judeuyũ be—Deus xeayũ be. ¹⁸ Soat wuyajêm put wuyebay xe—Deus xe—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak, Cristo kay wuyetabun puje. Wuyajêm put cexe pũgat a'õbi—Deus biõgbuk a'õbi, Deus biõgbuk wuywebe buye.

¹⁹ Eyju Judeu'ũmayũ. Gasũ bit eyju wũyatka watwat puxim ġu—powatwat puxim ġu dak. Ocebuxim eyju dak Deus ebekitkiyũm epesop ġasũ—Deus badipyũm, Deus ka watwan. ²⁰ Deus nuynuyap'a buxim wuyju. Uk'a muy pin pima, tuk'a diotpeat muymuy wuyju koap. Imên puxim Jesus Cristo emumujuyũ cekawên o'ġuwênuwên koap, Deus ekawên muwênuwên'ukayũ dak. Uk'a muy bima, wita'a muymuy wuyju wara'at'a muycemucemap'a. Jesus Cristo iġo'a buxim. ²¹ Iġo'a wara'at'a muycemucem uk'a yacem i'e am. Imên puxim wuykukukat Jesus itabucayũ a'õmucanucan. Imên puye biġ ma wuyetabut cekay. Biġ ma wuyju xipan jewewekuġ. Biġ ma wuyju kũyjobit ya'õ kay. Uk'a buxim wuyju yadipat'a buxim. ²² Eyju dak Cristo eju mũġ'i jekukum, Judeuyũ ġu ma'ġu eyju. Imên puye ocebuxim eyju dak Deus nuynuyap'a buxim epesop. Deus nuynuy eywebe, ibiõgbuk nuynuy eywebe buye.

3

¹ Paulo õn—Jesus Cristo emunaẽ.

— Deus Judeuyũ daxijojom acã ġu. Judeu'ũmayũ daxijojom tak — i õn e'em. Iboap puye õn daomũnmũnap'a be. ² Deus soat podi ma xipan okuġ. Imên puye juk omuju jekawên muwên ãm eywebe—Deus xe soat ikukpin cĩcã iap ekawên muwên ãm eywebe. Kuy eyetaybit apên cuk ixé omuju eykay iam. ³⁻⁶ Kuyje Deus o'jekawên jewebe ma.

— Kawên idipat oġuju Judeu'ũmayũ be dak — i juk o'e jewebe ma. — Jesus Cristo kay ixeyũ etabun puje, ajo-ũmũm õn webekitkiyũ be iap je'jat ip — i juk o'e jewebe ma. — Pũġ pe ma ip jewebot. Judeuyũ eju jewebot ip — i juk o'e. — Wa'õ daġ oce Judeu'ũmayũ be dak apên cuk adi ocece Judeuyũ be iap taġ — i juk o'e jewebe ma.

Kuyje apên pũġ kadian je'e ip iap ekawên o'ġuwên ġu warara'acat pe. Iba'arêm osodop soat xe iboap ekawên. Gasũ bit jemumujuyũ o'ġutaybin iboap ekawên—soat taġ iisuyũ. Jemunaẽyũ o'ġutaybin jekawên muwênuwên'ukayũ dak. Jebiõġbuġ ip o'ġutaybin. Owebe dak Deus kuy bima iba'arêm osodop iap ekawên o'ġuwên. Kuy iboap ekawêntup o'tupmubararak yopĩtpĩt. Wemudupmubararakatup co buje, eyetaybit epe'e Paulo itaybit kuy bima iba'arêm osodop iap ekawên Cristo ekawên iam.

⁷ — Kawên idipat cuy eġuwênuwên itaybit'ũmayũ be — i juk o'e Deus owebe. Tei'ũmat puxim ja'õbacaap o'ġũm owebe kawên idipat muwên ãm. Ja'õbacaap o'ġũm owebe imuwên ãm. O'ġũm owebe yoboġat ġu ma'ġu õn. Ixe xipan okuġ puye acã o'ġũm owebe. ⁸ Soat podi ma õn yopĩt ma Deus kayayũ bodi ma. Owebe bit Deus o'e:

— Kawên idipat cuy eġuwênuwên Judeu'ũmayũ be — i. Imên puye:

— Soat podi ma Cristo xipan wuykuġ — i õn e'em cebe ip. — Soat podi ma xipacat ãmũm wuywebe — i dak. ⁹ — “Kuyje Deus ibikuy osunuy soat kay jebekitkin—Judeuyũ kay, Judeu'ũmayũ kay dak,” i juy ece soat pe — i juk o'e Deus owebe, soat muġêġê'ukat cuk o'e. — “Jebikuyap taġ Judeuyũ daxijojom ġasũ, Judeu'ũmayũ daxijojom tak,” i juy ece soat pe — i juk o'e Deus owebe. Apên Deus ibikuy osunuy iap iba'arêm osodop soat xe kuy bima. Gasũ acã ibapuk o'e. ¹⁰ Iba'arêm osodop kuy bima. Gasũ bit ade

taxiyojo'ibiyũ—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak—soat kaka dağayũ. Ixeyũ jom pima, kabi beayũ itaybit je'e soat podi ma Deus itaybit iam.

— Deus acã itaybit soat kaka dağayũ daxijo am — i je'e ip kabi beayũ—ya'õbuyxiayũ, Deus ekawẽn tojojot'ukayũ kukukayũ dak.

¹¹ Ipi muğē awap Deus ġebum osunuy jebekitkiyũ kay. Soat ka watwat mutabun ojuy osunuy. Deus ebekitkiyũm o'e ip wuykukukat Jesus Cristo kay itabut ip o'e buye. ¹² Ixe Jesus Cristo eju mũğ'i wuyju, cekay wuyetabut puye. Imēnpuye wuyekawēnpi ġu Deus eju. Wuybisũsũn ġu kawēn ãm ceweju. ¹³ Imēnpuye eyğuycũğ ġu epesop ipiat'ajojom mağũ òn daomũnmũnap'a be. Òn ipiat'ajojom cuk adi kawēn idipat oğuwēnuwēn eywebe buye. Òn kawēn idipat muwēnuwēnap xipat osodop eywebeam. Òn daomũnmũnap'a be iap tak xipat eywebeam.

¹⁴ Apēn Deus soat kaka watwat o'taxiyo jebekitkiyũm iap kay òn ġebum pima, ocēğ'aecõğcõğ wuyebay wap “Èn soat podi ma xipat ocekey” i'e am cebe. ¹⁵ Deus xipan wuykuğ iap puxim soat wuyebayũ jebekitkiyũ kuğ xipan—kabi beayũ, ipi dağayũ dak. ¹⁶ Eywebeam òn kawēnwēn Deus eju. Ixe soat podi ma idip, ya'õbaca dak. Imēnpuye:

— Bay, a'õbacaap cuy eğũm Éfeso ka watwat pe — i òn e'em cebe. — Ebiõğbuk cuy ip eya'õmucan kũyjobit am ip a'õ kay — i òn e'em cebe. ¹⁷ — Cristo juy jeeku ceweju ip itabut puye ip cekay — i òn e'em cebe.

Kanabũ badi nabũ òmõmat puxim cuy epesop. Darem ġu warara'acat kuğ epesop xipan—soat em ma.

— Bay, ibuywatwan cuy ip eğuy xipan ip jewekuk am, ya'õbacaam tak ip — i òn e'em Deus pe. ¹⁸ — Ixeyũ juy eğutaybin apēn Cristo xe ocekuopin iam — i òn e'em cebe. — Soat ebekitkit cuy eğutaybin iboam — i òn e'em cebe. — Soat podi ma ocekuopin exe — i òn e'em.

Apēn Cristo xe ocekuopin iap imuweğũn pa'ore ocewebe, yoboğ cĩcã buye.

— Apēn ocekuopin cexe iam cuy eğutaybin ip — i òn e'em Deus pe. ¹⁹ — Itaybit ġu ip ikupin cĩcã ip exe iam — i òn e'em cebe. — Apēn ocekuopin exe iam ocetaybitbũt ã — i òn e'em cebe. — Iboam cuy ip eğutaybin — i òn e'em cebe. — Iboam ip itaybin puje, ka'ũma kay je'e ip. Icokcok cĩcã je'e ip soat kukat puxim — i òn e'em Deus pe.

²⁰ Deus pe soat i'e but. Wuyemuojuy bodi ma ixe iũmũm wuywebe. Wuyaguygebuap podi ma dak iũmũm wuywebe. Ixe a'õbacaap kuğ wuyju. Ixe ja'õbacaam soan e'em wuywebeam. Imēnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat, idipat tak — i juy ace cebe.

²¹ Soat em ma: — Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i'e'em jeedop ip Deus pe Jesus kay itabucayũ.

Imēn i'e'em jeedop ip, soat em Jesus Cristo a'õ kay ip jekuku'ukayũ. Ibu'u ġu ma ip je'e imēn je'e am.

4

¹ Deus warara'acat podi ma xipan wuykuğ. Imēnpuye òn jeyawē. Daomũnmũnap'a be òn wuykukukat Jesus Cristo beam kapikpiğ puye. Deus kuy juk eynaē jebekitkiyũm cedağ ma eyeku am. Ixe bikuyap tağ cuy epeku.

² Yoboğan pin ġu juy epesop warara'acat muğuykukuap ojuy. Eya'õtareğ ġu juy warara'acat epejukuk. Eyukpiceğēm ġu juy epesop warara'acat kuğ. Jewebuywatwan cuy epesop. Ikupin cuy warara'acat epejukuk. ³ Deus biõğbuk bikuyap tağ jekukum pima, pũğ tağ ma kuka acewağuyğuy. Kaba'ũm cuy epeyewekuk pũğ tağ ma eyewağuy am. ⁴ Jesus kay itabucayũ pũğ tiwatwat ma. Pũğ ma omuy wuywebe ibiõğbuk—Deus biõğbuk. Pũğat

wiwim soat wuyju—Deus xe acesop iap wiwim. Deus kuy juk wuynaë iboap wiwi am. ⁵ Pũğ ma wuykukukat. Pũğat kay wuyetabut. Pũğat ebekitkiyũ oceju iap mubapuk am wuymubatisasanan. ⁶ Pũğ ma Deus. Pũğ ma soat ebay. Ixe soat kukat. Soat kake ixe a'õbi. Soat tağ ixe kake.

⁷ Jekpiwatpin ma Cristo ja'õbacaap ùmũm soat pe wuywebe. Iùmũm wuywebe wara'at tağtağtağ ma kapik am cebeam. ⁸ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Jekay itakomaayũ o'ğũ'ũmiat puxim o'jeu kabi kay, i. Ya'õbaca topibiyũ o'tujuu jewegu taomũnmũnayũ buxim, i. Ja'õbacaap o'ğũm ijodiatat pe, i.

⁹⁻¹⁰ Koap ixe o'kop. Ijodi ma o'kop. Ipi tẽğat pe o'kop. O'kop'iat ma waram ġuto o'jeu. O'jeu kabi kay soat kukan—ipi watwat kukan, kabi beecat kukan tak. Deus iboam wuymutaybin pin osunuy “Ixe o'jeu” i'e buje. ¹¹ Ixe ma ja'õbacaap o'ğũm soat ijodiat pe. Pũğpũğ o'taë jemumu-juyũm. Warara'acayũ o'taë jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũm. Warara'acayũ o'taë itabut'ũmayũ mutabun am. Warara'acayũ o'taë itabucayũ kukayũm. Warara'acayũ o'taë itabucayũ mutaybitbit'ukayũm. ¹² Deus ja'õbacaap ùmũm soat pe jebekitkiyũ be jewebeam ip kapik am. Ja'õbacaap ùmũm cebe ip warara'acayũ mutabut am Cristo kay. ¹³ Ixe a'õbacaap kuğ pima; wara'at kaykaykay ġu acesop wuyetabun—Cristo kay acã. Jewewejo'i ma acesop wuyetabut cekay. Jewewejo'i ma acesop wuyetaybit Deus ipon. Itabun'isuat ekukuap puxim ġu ajeku—Cristo ekukuap puxim acã. ¹⁴ Bekitkit dao ma yağuyumuwarururun. Wara'at kaykaykay ma ip itabut. Kabidoxixi bima kobe soat tağ jedekudekum tipodoyat tağ puye. Bekitkit puxim ġu juy ajop—kobe edekudekuap puxim ġu dak. Jawağuyumuwarururun ġu juy ajop. Wuyetabun ġu juy ajop wuymuğuykukuku'ukayũ a'õ kay. Cedağ ġu wuymutaybin ojuy ip. Wuymutabun ojuy ip napaap kay. Wuymuğuykuku ojuy ip kawẽn cũğ'ũmat kay. ¹⁵ Icẽmãn cuy ace. Wuyewekukpin cuy acewewekuk. Cristo bikuyap tağ tak cuy ajeku soat em. Ixe wuya'a buxim. ¹⁶ Wuya'a wuyağuyumucũğucũğ. Wuyewedap wuyjebit mucanucan. Wuyjebit tağ soat xipat pima, xipat ma acesop. Xipan tak wuyju aypapan. Imẽnpuxim Cristo wuykukukat. Wuyju ixe jebit tağat puxim. Cristo a'õbacaap kuğ pima, ikukpin jewewekuğ pima dak, biğ ma acesop wuyetabun Jesus kay; biğ ma ixe ekukuap puxim tak ajeku.

¹⁷ Imẽnpuye õn jeyawẽ wuykukukat a'õbi. Deus itaybit'ũmat ekukuap puxim ġu juy epeku ġasũ bit. Te'e ma ip jewağuyğuy itabut'ũmayũ. ¹⁸ Itaybit ġu ip Deus ekawẽn. Kabiok tağtağ'ukayũ buxim ip. Itaybit'ũm cĩcã ip. Kũyjobit'ũm cĩcã dak ip. Imẽnpuye ibu'u ip Deus pe jağuyumuisunan. ¹⁹ Isũsũn ġu ip e'em. Içokcok cĩcã ip ikẽrẽat mujurũğrũğap kay. Ibikuy jĩjã ip ikẽrẽat mujurũğ ãm. Wuysũsũnap mujurũğrũğxi jĩjã ip.

²⁰ Eyju bit imẽn ġu jekukum, Cristo ekukuam eyetaybit puye. ²¹ Cedağ ma ixe juk adi oekuku iam kuy epeyekũyjo. Ixe eju mũğ'i wuyju jekukum. Soat em Jesus icẽmãn e'em iam kuy eyetaybit. ²² Kuy bima eymucokcok am acã soat pupum cuk adi epekukuku eyemumukaypininput pupum. Jewemuğuykukukum cuk adi epekukuku ikẽrẽat mujurũğrũğ. Imẽn jekuku'ukayũ ikẽrẽ jĩjã Deus xe. Iisuat pu buje wuyju iokokat xixxiğ. Imẽnpuxim ikẽrẽm eyekukuap cuy epeyepere. ²³ Eyağuyisum cuy epeku ġasũ bit. ãğ cuy Deus jeyağuyisum. ãğ cuy ixe jeyağuyda.

²⁴ — Ocağuyisum cuy ece — i juy epe'e Deus pe. Eyağuyisum jekukum pima Deus ekukuap puxim epeku. Kawẽn icẽmat tağ epeku. Cũğ ma dak epeku. Ikẽrẽat tak epeğũğẽ ġu.

²⁵ Imẽnpuye napa ġu juy epe'e'e. Soat wuyju ikitpitpiyũ Cristo jebit'in wuyju buye. Imẽnpuye icẽm acã epe'e'e eyewewebe. ²⁶ Ikẽrẽat epeğujurũğ

ġu juy eyetakomaap pibun. Kabiabun ġu juy eyetakomaap epejukuk. Dao ma juy epedidin. ²⁷ Ibiōġbuk kērēayū kukukat pe juy jeymuġuykukuan ġu ikērēat mujurūġ ām. ²⁸ Ibukuruk tūbit ibukuruġ ġu juy jeenuy ġasū bit. Jekapik cuy ġasū bit jebubut pu am, cedaġ ma jeku am. Ibukapiġ cuy jeenuy ikuġ'ūmat puywat am tak. ²⁹ Eyekawēnkērēm ġu juy epesop—eyekawēntim acā. Eyekawēntim pima xipat je'e eyekawēn coco'ukayū be. Biġ ma ip jeedop itabut Cristo kay. Jemumukaypiniput ip jeejat Deus xewi. ³⁰ Deus biōġbuk ikērēat kuġ ġu. Soat taġ iisu. Ixe juy epeġuġuycūġ ġu. Soat eyju eyetaybit oceju Deus ebekitkiyū iam, Deus biōġbuk omuy eywebe buye. Ixe wuywebe buye, wuyetaybit ġuyjom ikērēat kuġ ġu acesop iam, Deus co'iyūm acesop iam. ³¹ Eya'ōpuruġ warara'acat kuġap cuy epeyepere. Eysapka'orem ġu dak cuy epesop. Eyetakomām ġu dak cuy epesop. Eya'ōberen ġu dak cuy epeyekawēnwēn warara'acat kay. Warara'acat epejomuymuy ġu dak cuy. Ikērēm ġu dak cuy warara'acat epejukuk. ³² Xipan cuy warara'acat epejukuk. Eya'ōdidin cuy warara'acat epejukuk. Deus ġebum ġu apēn cuk adi ikērēat aġujurūġrūġiap kay, Cristo wuywebewi ikērēat uk am oe'ū buye. Ixe buxim cuy epeyeġebu ġu apēn wara'acat cuk adi ikērēm eykuk iap kay.

5

¹ Deus ebekitkiyū eyju. Eykukpin cīcā cexe. Imēnpuye ixe ekukuap co'i juy epeku. Xipan cuy epeyewekuk. ² Wūnca ūmūm'uk osodop ip kuyjeayū paī be Deus mucokcok am; Deus pe ikērēat uk'ukapteim tak. Imēnpuxim Cristo jekpiwatpin ma oe'ū ikērēat uk am wuywebewi. Deus icokcok osunuy ixe e'ūap kay. Ixe e'ūap te'okuap puxim osunuy Deus xe. Apēn ixe wuykuġ iap puxim cuy epeyewekuk xipan.

³ Deus ebekitkiyū eyju. Imēnpuye warara'acat tayxi kaykay ġuu juy epesop—pūġ em tak ka'ūma, warara'acat itop kaykay ġu dak. Wuysūsūnap cuy epeġuġē ġu—pūġ em tak ka'ūma. Eyetabikukum ġu juy epesop warara'acat pubut kay. Iboam tak cuy epeyekawēn ġu. ⁴ Eyekawēnkērēm ġu juy epesop. Te'em ġu dak cuy epeyekawēnwēn. Eyekawēnwēn. Eyekawēnxim ġu dak cuy epesop.

— Bay, soat podi ma ēn xipat — i bit cuy epe'e Deus pe soat em.

⁵ Cristo ebekitkiyūm ġu bit je'e ip aoyū xiayū, aġokatkiyū xiayū dak; wuysūsūnap muġēġē'ukayū dak; itabikukuayū dak. Deus ka be ip jeōm ġu. Wuyetabikukuap deusbaroyū kay wuyetabucap co'i ikērē Deus xe.

⁶ Deus jetakomaap ġubapuk ja'ō kay kūyjobit'ūmayū be. Ipiat supi'ajoat cebe ip kūyjobit'ūm puye. Imēneju eyday'em'um cuy epesop te'e ma kawēnwēn'ukayū be eymuġuykukuap puxim.

— Deus ipiat supi'ajoat ġu wuywebe ikērēat muġēġēm ma'ġu wuyju — i te'e ma e'em ip.

⁷ Ixeyū kay ġu juy eybureyūm. ⁸ Ikērēat mujurūġrūġ cuk adi epekuku kuy bima kabiok taġtaġ'ukat puxim. ġasū bit wuykukukat ebekitkiyūm epesop. Kabia daġ jekuku'ukat puxim eyju ġasū bit. Kabia daġ jekuku'ukat ekukuap taġ cuy epeku. ⁹ Kabia daġ jekuku'ukat xipacat mujurūġrūġ. Cūġ ma ip jekukum. Icēmān ip kawēnwēn. ¹⁰ Eyetaybin cuy epesop wuykukukat mucokcok am. ¹¹ Warēmtaġ jekuku'ukayū burem ġu juy epesop—kabiok taġtaġxiayū burem ġu. Ixeyū juy epeyawē cedaġ ma jeku am kabia daġ jekuku'ukat puxim. ¹² Wuybisūsūn cīcā apēn ip iba'arēm ikērēat mujurūġrūġ iap muwēn ām. ¹³ Kabia kay warēmtaksuġat tojot puje wuyetaybit ajo ijop iam. Imēnpuxim Cristo kay ixeyū dojot puje wuyetaybit ikērēat kuġ joyūku iam. ¹⁴ Cristo kay wuyetabut pima kabia daġ jekuku'ukayū puximayūm acesop. Imēnpuye kuyjeayū e'em:

Ixecat, ecewurũg cuy, i. Ce'ũ'ũayũ dopdopap pewi juy eceu, i. Cristo jeymukabia, i.

Cristo wuymukabiahham Cristo wuymuisusun iape.

¹⁵ Imēneju ġebum cuy epesop eyekukuap kay warēmtaġ eyekuap puxim. Eyaġuy'ũm ġu juy epesop. Eyaġuybabim ma juy epesop. ¹⁶ Kabia mupa'ũm'ũm ġu juy epesop, ġasũacat ikērēat mujurũġrũġ cĩcã buye. ¹⁷ Eybidaodao ġu juy epesop. Eyetaybin pit cuy epesop apēn wuykukukat ibikuy eyekuam iam.

¹⁸ Jewemuka'o'on ġu juy epesop. Eyka'o'o bima itabidaaoayũ buxim eyju. Āġ cuy Deus biōġbuk pit jeyaġuydada. ¹⁹ Davi pibodo juy jebibododon epesop awerom pima. Jebibododon tak cuy epesop “Cristo soat podi ma xipat” i'e pin pima wuykukukat pe; “Ocecokcok cĩcã oceju ebekitkit puye” i'e pin pima dak cebe; “Cristo acã ocekukukat” i'e pin pima dak; eycokcok pima dak Cristo kay eyetabut puye; “Ēn xipat cĩcã” i'e pin pima dak cebe. Jebibododon cuy epesop eycokcokap mubapuk am wuykukat pe.

²⁰ — Soat em ěn xipan ocekuġ, ocekukukat Jesus Cristo xe ocekukpin puye — i juy epe'e Deus pe—wuyebay be.

Imēn cuy epe'e cebe, xipacat jebapukpuġ eywebe bima, xipat'ũmat jebapukpuġ pima dak. ²¹ Soat eyju ibuyxim Cristo kuġ. Imēnpuye kũyjobin cuy epesop eyewa'õ kay.

²² Tũ'ũ'ũyũ, kũyjobin cuy epesop eyitopyũ a'õ kay wuykukukat a'õ kayap puxim. ²³ Apēn Cristo itabucayũ kukat iap puxim aġokatkat tak jetayxi kuġ. Cristo itabucayũ daxijojo'ukat. Itabucayũ ixē jebit puxim. ²⁴ Imēneju juy itabucayũ kũyjobit Cristo a'õ kay. Imēnpuxim aoyũ dak cuy jeedop jektop a'õ kay.

²⁵ Tapupuyũ, xipan cuy eytayxiyũ epejukuk apēn Cristo xipan itabucayũ kuġ iap puxim. Jekpiwatpin ma oe'ũ cebeam ip. ²⁶ Oe'ũ itabucayũ be Deus bikuyap taġ jeku am. Itabucayũ o'ġuisun jekawēn kay kũyjobit am. O'ġuisun ip apēn wuyju idibim jewebuwywuy iap puxim. ²⁷ O'ġuisun ip “Eyju eydip cĩcã oxe” i'e am cebe ip. Cristo imēn je'e cebe ip jexe yajēm puje. Soat taġ iisu je'e ip ixē xe yajēm puje. Ikērēat kuġ ġu ip je'e. Iokokat kuġ ġu dak je'e ip—idipat kuġ acã. Soat taġ xipat je'e ip. Xipat'ũmat kuġ ġu dak je'e ip—pũġ tak ka'ũma. ²⁸ Aġokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Xipan jetayxi kuġat xipan tak jewekuġ. ²⁹ Ka'ũma ma xipan'ũm jejebit kuġ. Jewemuykõnkõn wuyju. Xipan wuyju wuyjebit kuġ. Imēnpuxim Cristo xipan itabucayũ kuġ. ³⁰ Wuyju Cristo jebit puxim. Apēn xipan wuyjebit kuġ iap puxim xipan cuy acewewekuk. ³¹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Imēneju aġokatkat jebay iwaciwan, jexi iwaciwan tak jetayxi xe jeenuy am, i. Pũġ taġ ma ip o'e xepxepayũ, i.

³² Iboaptup ekawēn icēmãn wuymutaybitbin. Wuymutaybitbin apēn Cristo xipan itabucayũ kuġ iam. Iboap iba'arēm osodop wuyxe kuyje. ġasũ bit ibapuk o'e wuywebe. Imēnpuye juy iboap ekawēn taġ cuy aceku. ³³ Iboaptup ekawēn wuymutaybitbin apēn cuy ajeku iam tak. Aġokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Ayacat tak cuy ibuyxim jektop jukuk.

6

¹ Bekitkit, kũyjobin cuy epesop eyebay a'õ kay, eyxi a'õ kay dak. Cedaġ ma eywebe ixeyũ a'õ kay am, wuykukukat Jesus ikukpin eyxe buye. ² “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak” i'e buje, “Xipan õn tak jeykuk apēn cuk adi oceciap taġ” i dak o'e Deus. Wara'an yawēwēm pima:

— Xipan òn tak jeykuk — i'ùmǵu o'e. ³ — Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak xipan eydop am, ibun eydop am ipi ju — io'e Deus wuyawewēm.

⁴ Cebayū, eya'òpuruǵ ǵu juy eyekpotpoyū epejukuk ixeyū mubu'unap puxim eya'ò kay. Ixeyū bit cuy epeǵutaybitbin wuykukukat Jesus bikuyap taǵ ceku am iam. Warēmtaǵ ip ceku buje juy epeǵukorēm.

⁵ Tei'ūm kapikpik'ukayū, kūyjobin cuy epesop eyekariwa a'ò kay—ijodiat a'ò kay. Eypararam cuy epesop “Ap” i'e am cebe ip. Eyekariwa a'òmupubutbun ǵu juy epesop. Jewexe ǵu juy kūyjobin epesop ya'ò kay ip—icēmān. Ixeyū a'ò kay kūyjobin pima, Cristo a'ò kay dak eyju kūyjobit. ⁶ Eyekariwa eyjom pima acā ǵu juy xipan epeyekapik—eyjom'ūm pima dak. Eyekariwa be “Ēn xipat” i'eap kudadam ǵu juy xipan epeyekapik. Eycokcokap kuǵ cuy epeyekapik cebeam ip. Deus bikuyap taǵ cuy epeku wuykukukat Jesus peam kapikpik'ukat puxim. ⁷ Eycokcoǵ cuy epeyekapik.

— Ijodiat peam acā ǵu òn kapikpiǵ—okukukat peam tak—kabi beat peam tak — i juy epe'e'e eywebe ma.

⁸ Wuykukukat xipacat je'ǵūm soat pe xipan kapikpik'ukayū be xipan kapikpikapteim—kariwayū be, tei'ūm kapikpik'ukayū be dak. Warēmtaǵ kapikpik'ukayū bit warēmtaǵ ma je'jat. Gebum cuy epesop iboap kay.

⁹ Kariwawayū, xipan cuy eywebeam kapikpik'ukayū epejukuk. Imupararan ǵu juy ip epejukuk. Eyju, eywebeam kapikpik'ukayū dak wuykukukat ebekitkiyū—kabi beat ebekitkiyū. Wuykukukat pūǵ pe ma soat kuǵ xipan. Eyaǵuyba'ūm ǵu juy iboap kay.

¹⁰ Wuykukukat soat podi ma ya'òbaca. Ka'ūma ma ixē jo'iat ya'òbacaat. Ixe a'òbacaap cuy epejat. Ikuǵ pima ceweju mūǵ'i epeku. ¹¹ Sorarayū kukat icaat ūmūm jebekitkiyū be yaokaap puxim. Cesay icaat ūmūm cebe ip. Payao buximat ūmūm tak. Imēnpuxim Deus ja'òbacaap ūmūm wuywebe xipan wuyeku am. Imēnpuye: — A'òbacaap cuy eǵūm owebe — i juy epe'e Deus pe.

Ixe a'òbacaap kuǵ cuy epeku ibiòǵbuk kērēayū kukukat a'ò kayap puxim. ¹² Sorarayū ma jenopaǵōǵōm ijodiat eju ya'òbacaap mu'ūm ojuy. Wuyju bit Deus kay'ūmayū a'òbacaap mu'ūm ojuy jekukum. Kabiokboǵ taǵ jekuku'ukayū a'òbacaap mu'ūmap ojuy wuyju jekukum. Ipi daǵ ǵu ip jekukum—kabi be ma. Ade jǵā ip. Itakoma jǵā ip wuykay. Wuymuy'ū pin ip. Ixeyū a'òbacaap mu'ūmap ojuy wuyju jekukum. ¹³ Imēneju, Deus a'òbacaap cuy epejat sorarayū be icaat puap puxim. Deus a'òbacaap kuǵ pima, ikērēat muǵēǵē'ukayū je'e ǵu wuywebe. Wuykay itakomaayū dak kuka wuyaoka ǵu. Wuypararam ǵu dak kuka ace cebuxim ip. Wuyetabucap kuka acepere ǵu dak.

¹⁴ Sorara buxim cuy epeku soat icaat kukat puxim. Icaat muōm pin pima, sorara jesay mukirikiriǵ jekpumūnpum. Imukirik'ūm pima, iba'ore kuka o'e icaat muōm ām. Icēmān cuy epeyekawēn. Icēmān kawēnwēn pima, jekpumūnpu kukat puxim kuka ajop. Icēmān cuy acekawēn warara'acat pe wuyumuyap puxim. Cedaǵ ma juy epeku. Cedaǵ ma jekukum pima, jekūm'a eju icaat kukat puxim kuka ajop. Cedaǵ ma juy ajeku warara'acat pe wuykukukat Jesus muymuyap puxim. ¹⁵ Eycokcoǵ cuy epesop kawēn idipat muwēn ām warara'acat pe. Imuwēn pu'u'ūm pima, jei be icaat kukat puxim kuka ajop. ¹⁶ Eyetabun cuy epesop Jesus kay. Cekay wuyetabut pima, jewap icaat kukat puxim kuka ajop. Sorarayū isopat kuǵ osodop jedop'abi be wara'at kadiacat wūywūy ām. Imēnpuxim ikērēat mujurūǵrūǵ'ukayū kukukat wuykaykay jǵā wuymubu'unap ojuy Jesus kay. Jesus kay wuyetabut pima bit, wuymubu'un pa'ore kuka o'e cebe. ¹⁷ Guyjom Jesus co'iaiyūm acesop Deus wuydaxijom puye. Iboap cuy epejowiwi jǵā. Iboap wiwim pima, jabe icaat kukat puxim kuka ajop. Sorara jepayao kuǵ osunuy jaokaap

puxim. Deus ekawēn payao buxim. Deus biōḡbuk jekawēn ūmūm wuywebe ikērēat kukap puxim. Cekawēn kay ḡbum pima, payao kukat puxim kuka ajop. ¹⁸ Kawēnwēn'uḡ cuy epesop Deus eju. Wuybuywatwacap cuy epejoojuy cexewi. Soat em cuy epeyekawēnwēn ceweju. Kawēnwēn pima, āḡ cuy Deus biōḡbuk jeyaḡuydada. Ceweju kawēnwēn pima, xexen ḡu juy epesop, eyetabēḡ ma. Eybu'um ḡu juy epesop kawēn ām ceweju. Soat em cuy epeyekawēnwēn Deus eju. Soat peam cuy epeyekawēn cebekitkiyū beam.

¹⁹ Owebeam tak cuy epeyekawēn ceweju.

— Bay, Paulo juy eḡutaybin kawēn muwēn ām — i juy epe'e'e Deus pe. — Ixe juy eya'ōmucanucan iparara'ūma kawēn idipat muwēn ām — i dak cuy epe'e'e cebe.

Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima. Gasū bit ibapuk o'e. ²⁰ Wuykukukat Jesus a'ōbuywatwat'ukat ōn. Gasū bit ōn daomūnmūnap'a be, kawēn idipat muwēnuwēn ojekuku buye. Imēnpuye owebeam cuy epeyekawēnwēn Deus eju.

— Bay, a'ōbacaap cuy eḡūm Paulo be ya'ōcam ekawēn muwēn ām — i juy epe'e cebe.

²¹ Wuykitpit Tícico wawēḡ ḡuwēn eywebe. Eyetaybin cuy epesop apēn ōn e'em iam. Ixe Tícico ikukpin cīcā wuyxe. Soat em kapikpiḡ wuykukukat peam. Wara'at kaykaykay ḡu itabut—wuykukukat kay acā. ²² Imēnpuye ixe oḡuju eykay. Ixe apēn oceju iap ḡuwēn eywebe. Ocawēḡ tobuxik puje eycokcok epesop.

²³ Deus eju ōn kawēnwēn eywebeam—wuyebayat eju.

— Éfeso ka watwat aḡuymubabibin cuy eḡuy — i ōn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip xipan jewekuk am — i ōn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip biḡ ma itabut am Jesus kay — i ōn e'em cebe.

Imēn ōn e'em Deus pe, wuykukukat Jesus Cristo be dak.

²⁴ — Bay, xipan cuy soat epejukuk wuykukukat kayayū, Jesus Cristo kayayū—soat em Jesus kay ḡbumayū — i ōn e'em Deus pe. Ibūrū ma.

FILIPOS KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Filipos ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Jesus kayayũ beaptum. Òn Paulo. Tupmubarararağ òn Timóteo eju. Jesus peam kapikpik'ukayũ oceju. Eyju Deus ebekitkiyũ, Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum, eykukuk'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak.

²— Bay, xipan cuy Filipos ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

³ Òn ġebum eykay bima soat em:

— Bay, ěn xipat cĩcã, soat em ěn xipan Filipos ka watwat kuğ puye — i òn e'em Deus pe.

⁴⁻⁵ Òn kawĕnwĕn Deus eju eywebeam—soat peam. Òn eyka be bima juk adi obuywatwan cĩcã epesop owebe kawĕn idipat muwĕn ãm. Imĕnpuye ocokcok cĩcã kawĕn ãm Deus eju eywebeam. Koap pima juk adi obuywatwan epesop—òn kawĕn idipan eymukũyjom pima. Soat em cuk adi obuywatwan epesop owebe kawĕn idipat muwĕn ãm. ⁶ Jesus kay eyetabut pima Deus adi eydaxijjom o'e. Gasũ dak soat kabia ma eydaxijjom. Waram Jesus Cristo ajĕmap kabia be bit eydaxijjoap jepere. Wetaybit cĩcã iboam. ⁷ Apĕn ixexipan okuğ iap co'i ma eyju dak Deus xipan eykuğ. Eyju juk adi obuywatwan epesop “Kawĕn idipat icĕmãn” i òn e'em pima itabut pin'ũmayũ be, “Kawĕn idipat kay eyetabun cuy epesop” i òn e'em pima dak itaybit'ũmayũ be. Gasũ dak eyju obuywatwat daomũnmũnap'a be ma'ğũ òn. Imĕneju soat em òn ġebum eykay. Eykukpin cĩcã dak oxe. ⁸ Apĕn Jesus Cristo xe eykukpin iap co'i oxe dak eykukpin cĩcã. Eykukpin cĩcã oxe Jesus Cristo juk omutaybitbitbin owebe eykukpin am puye. Deus itaybit icĕmãn òn e'em iam.

⁹ Òn kawĕnwĕn Deus eju eywebeam biğ ma xipan eywekuk am, biğ ma eyetaybit am tak apĕn Deus e'em wuywebe iam, biğ ma eyetaybit am tak apĕn xipat Deus xe iam, apĕn xipat ġũ cexe iam tak. ¹⁰ Deus pe imĕn eymukũyjo buje, soat podi ma xipacap ibapuk je'e eyxe. Iboap acã epejukuk. Imĕnpuye waram Cristo ajĕm puje ikĕrĕat kuğ ġũ epesop. Soat tağ eyisu epesop. Eysũsũn ġũ epe'e Deus kay eyebapuk am. ¹¹ Idipat acã epejukuk eyweju, Jesus Cristo ja'òbacaap ùmũm eywebe buye. Ixe a'òbi acã eyju xipacat mujurũğrũğ. Imĕn eyeku buje:

— ěn xipat cĩcã ocexe, ebekitkit cũğ ma jekukum puye — i je'e ip Deus pe eyjojo'ukayũ.

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i je'e ip cebe.

¹² Okitpitpiyũ, warĕmtağ ma juk adi ip okuk itabut'ũmayũ. Inaka oparara ġũ ma juk adi oce kawĕn idipat muwĕn ãm. Biğ ma òn imuwĕnuwĕn soat pe. Imĕnpuye warara'acayũ itabucayũ dak biğ ma imuwĕnuwĕn o'e. Imĕnpuye adeayũ dak oitaybitbitbin kawĕn idipan. Gasũ òn iboam jeymukũyjo. ¹³ Te'e ma juk ip omuòm daomũnmũnap'a be Cristo eju kapikpik'ukat òn puye. Soat ma juk a'ğũ ip itaybit osodop iboam iecuğap tuk'a wiwi'ukayũ. Warara'acayũ dak cuk a'ğũ itaybit osodop iboam ijopka beayũ. ¹⁴ Obisũsũn ġũ kawĕn idipat muwĕnuwĕn daomũnmũnap'a be ma'ğũ òn. Imĕnpuye ade wuykitpitpiyũ biğ ma itabut o'e wuykukukat kay. Iparara ġũ o'e ip kawĕn idipat muwĕn

ãm. Ibisũsũn ġu o'e ip Jesus ekawẽn muwẽn ãm. Biġ ma ip imuwẽnuwẽn o'e. ¹⁵⁻¹⁸ Pũġpũġ ixeyũ'in Cristo muwẽnuwẽn itabutkarey ip okay buye; wa'õxik ojuy ip puye dak. Cristo muwẽnuwẽn ip xipacap kayap tomuju ġu. Warara'acat kay ġu ip ġebum. Jewekay acã ip ġebum. Imuwẽnuwẽn ip wa'õbacaap podi ma e ojuy.

— Cristo muwẽnuwẽn pima, kuka Paulo bodi ma oca'õbacaap kuġ oce'e — i te'e ma e'em ip.

Tũybe Paulo iġuycũġ je'e daomũnmũnap'a be ocawẽġ cocom pima iãn o'e ip. Imẽnpit omuġuycũġ pa'ore cebe ip imẽn e'em pima.

Warara'acayũ bit Cristo muwẽnuwẽn xipacap tomuju. Ixeyũ xe okukpin. Itaybit ip Deus a'õbi õn kawẽn idipat muwẽnuwẽn iam. Õn pit ocokcok soat ip Cristo muwẽnuwẽn puye—xipat'ũmap kayap tomuju ma, xipacap kayap tomuju dak. Biġ ma je'e ocokcokap tak. ¹⁹ Jesus Cristo biõġbuk nuynuy owebe obuywatwan. Eyju dak kawẽnwẽn Deus eju owebeam. Imẽneju wetaybit daomũnmũnap'a bewi omujẽm ip iam. Imẽnpuye ocokcokap i'ũm ġu. Bodinmaku ocokcokap jeku yoboġ ma. ²⁰ Obikuy jĩã Cristo bikuyap taġ weku am. Weku pin ixex bikuyap taġ acã soat em. Gasũ bit a'ġu oce wa'õca pin ixex ekawẽn taġ weku am soat em. Soat taġ i'e pin õn ibuyxim Cristo kuk am wetabẽġ pima, we'ũ buje dak. ²¹ Ajo xipat ijodi bima oxe? Cristo acã xipat oxe. We'ũ buje dak soat podi ma xipacap ojukkuk ixex acã soat em ma oġuy buye. ²² Wetabẽġ pima bit kuka wekapik put oce Cristo beam. Wetait pima kuka o'e itabut warara'acayũ Cristo kay wekawẽn co buje. Apẽġap xe'e xipat oxe? Wetabẽġap? Pãm ġuto we'ũap i xe'e? Wetaybit ġu oweweju bit. ²³ Wetaybit ġu buk apẽġap ġu paxi xipat iam. We'ũ buje dak xipat ma owebe soat em Cristo xex oġuy buye. Ixex bima soat podi ma idipat kuġ oġuy. ²⁴ Wetait pima bit xipat kuka o'e eywebeam. Wetait pima eybuywan mabuk kuka õn. ²⁵ Wetaybit eyxex oġuy eybuywat am biġ ma eyetabut am Jesus kay iam. Õn eyxex bima, biġ ma eycokcok epe'e kũyjobit am ixex a'õ kay. ²⁶ Waram eykay oajẽm puje, eycokcok epe'e okay xipat cĩcã õn eywebeam puye. Eycokcok cĩcã epe'e okay, Jesus Cristo eju mũġ'i eyju jekukum puye. ²⁷ Cristo ekawẽn taġ cuy epeku—kawẽn idipat taġ. Ixex ekawẽn taġ eyeku buje, wetaybit oce eyetabut cĩcã pũġat kay—Jesus kay iam. Wetaybit oce iboam waram eyjom oajẽm puje, oajẽm'ũm pima dak. Wetaybit oce soat eyju pũġ taġ ma soat kay jewaġuyap muwebotbon iam, soat eyju jewebuywatwan kawẽn idipat muwẽn pin cĩcã buye itaybit'ũmayũ be iam tak. Kawẽn idipat co buje acã kuka wuyetabut ajop Jesus kay. ²⁸ Eypararam ġu juy epesop eykay itakomaayũ buxim. Deus ixeyũ bodi ma ya'õbaca. Imẽnpuye eya'õcam cuy epesop soat em. Eyparara'ũm pima bit itaybit je'e ip itabut'ũmayũ Deus ocemuju ipiat'ajojoap kay iam. Ya'õkayayũ bit taxijo iam tak itaybit je'e ip. Deus acã eydaxijom soat em tũy ãm cexex. ²⁹ Deus cuk eynaẽ Cristo be kapikpiġ'ukayũm. Ixex beam kapikpiġ eyju ixex kay eyetabut puye. Inaka ixex beam kapikpiġ pima dak ipiat cuy epesupi'ajo ma Deus a'õbi. ³⁰ Kuy bima itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, õn Cristo muwẽnuwẽn puye. Kuy eyetaybit iboam. Gasũ dak ipiatpi'ajojoan ip owebe. Apẽn owebe juk adi ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim eywebe dak ipiat supi'ajoat ip eyju Cristo muwẽnuwẽn pima.

2

¹ Eyju eya'õca Cristo eju mũġ'i eyju jekukum puye. Eycokcok eyju e'em ixex eykukpin puye. Deus biõġbuk nuynuy soat pe eywebe eymukũyjom. Xi-pan ma eyju e'em eyewewekuġ. Eyetabotaidabotbot eyewewekay. ² Imẽneju

jewaḡuycom cuy epesop eyewewēju. Ikukpin tak cuy epewewekuk. Pūḡ kay dak cuy epesop ḡebum. Imēn ma juy ōn eyawēwēm. Imēn eyeku buje ocokcok cīcā oce eykay. ³ Jewewekay at ḡu juy epesop ḡebum—warara'acat kay dak. Warara'acayū be “Xipat cīcā eyju” i'e'eap epejokudada ḡu dak cuy. Yoboḡan pin ḡu dak cuy epesop.

— Warara'acat obodi ma xipat — i dak cuy epe'e'e eywebe ma.

⁴ Ajo kuka o'e xipat ocewebeam iap kay at ḡu juy epesop ḡebum. Ajo kuka o'e xipat warara'acat peam iap kay dak cuy epesop ḡebum.

⁵ Jesus Cristo ekukuap puxim cuy epekuku.

⁶ Ixe Jesus Cristo soat em Deus co'ian osunuynuy. Inaka “Soat em cuy ejo'ian oḡuy. Ipi juan ḡu juy oce,” i'ūmḡu o'e jebay be.

⁷ Jekpiwatpin ma bit ixe soat o'suiwat ikuḡ osunuyiat ipi juan am. Warara'acat puywatwat'ukan o'jewexat. Aḡokatkat puximan o'jewexat. Ipi juan o'jewexat.

⁸ Ya'ōca pin ḡu oekukuku. Soat em Deus a'ō kay kūyjobit osunuynuy. Kūyjobit osunuy je'ū ām tak. Korosa be ma oe'ū ikērēat muḡēḡē'ukat puxim.

⁹ Imēneju Deus ixe o'ḡuyu jewekay. O'ḡuyu jaḡuywaḡōm soat kukuk'ukan. Ixe o'jomuy warara'acat podi ma ya'ōbacaan.

¹⁰ Imēnpuye soat ma jēḡ'aecōḡcōḡ ip Jesus wap—kabi beacayū, ipi juacayū dak, ce'ū'ū'ibiyū dak. Jēḡ'aecōḡcōḡ ip kūyjobit am ya'ō kay.

¹¹ “Jesus Cristo acā ocekekukat” i je'e ip soat pe. Imēnpuye Deus soat podi ma ya'ōbaca iap ibapuk cīcā je'e soat xe—wuyebayat soat podi ma ya'ōbaca iap.

¹²⁻¹³ Oburereyū, eykukpin cīcā oxe. Ōn eyxe bima soat em cuk adi kūyjobit epesop wa'ō kay. Wūy ōn pima dak cuy wa'ō kay epesop kūyjobin. Deus soat em ja'ōbacaap ūmūm wuywebe wuymubikuy am ixe bikuyap taḡ wuyeku am. Ja'ōbacaap ūmūm wuywebe ixe aḡuy daḡ wuyaguy am. Imēnpuye ya'ōbacaap cuy epejoojuy cexewi ixe be eydaxijojoap epere am. Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay. Eypararam cuy epesop “Ap” i'e am cebe.

¹⁴ Māmāmām ḡu juy epesop Deus kay. Jawa'ōxixixiḡ ḡu dak cuy epesop.

¹⁵ Ikērēat muḡēḡē'ukayū parakpe eyju nuynuy—warēmtaḡ ma jekuku'ukayū parakpe—Deus a'ōmpubutbun'ukayū parakpe. Eyju bit Deus ebekitkit. Ikērēat kuḡ ḡu eyju. Imēnpuye Deus ebekitkit ekukuap puxim cuy epekuku. Soat etabutpe cedaḡ cuy epekuku ixeyū be eymuymuyap puxim. Kasopta tabapuk cīcā kabiok pima. Imēnpuxim eyju dak Jesus Cristo bikuyap taḡ jekukum pima, cūḡ ma eyju jekukumap ibapuk cīcā je'e itabut'ūmayū xe.

¹⁶ Wuymutaicinap ekawēn cuy epeḡuwēnuwēn ixeyū be. Cedaḡ eyju jekukum pima, ocokcok cīcā oce eykay waram Cristo ajēmap kabia be. Wetaybit tak oce te'e ḡu juk adi ōn oḡuy eymutaybitbitbin iam.

¹⁷ Gaxīn ma aco'i itabut'ūmayū oaoka. Odoymukereren ip. Deus pit icokcok je'e we'ūap kay apēn kuyjeayū wūnca o'ḡūmḡūm cebe iap kay icokcok osunuy iap puxim. We'ū buje ōn tak ocokcok oce.

— Ōn tak ocokcok oce — i ōn waram e'em eywebe.

¹⁸ We'ū buje eyju dak eycokcoḡ cuy epesop we'ū ma'ḡu. Eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop we'ūap kay. Eycokcoḡ tak cuy epe'e we'ū buje.

¹⁹ Wuykukukat Jesus ibikuy bima, Timóteo oḡuju eykay. Ixe muju ojuy ōn ixe be eyawēḡ tojot am okay. Eyawēḡ tobuxik puje, ocokcok oce. ²⁰ Ixe Timóteo acā obuxim soat em ma ḡebum eykay. Eykukpin cīcā ocexe. ²¹ Soat warara'acayū bit ḡebum Jesus Cristo kay ḡu—jewekay acā. Ibu'u ip jekapik am Jesus Cristo beam. Jewebeam acā ip kapikpiḡ. ²² Ixe Timóteo bit soat em

ja'õ daḡ e'em. Xipat cĩcã ixē. Jebay eju kapikpik'ukat puxim oweju ixē juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Eyju dak kuy eyetaybit iboam. ²³ Gaxĩn ma õn ixē muju ojuy eykayy. Wetaybit apēn je'e ip owebe iam pima, ixē oḡuju eyka. ²⁴ Wetabut wuykukukat kay. Gaxĩn ma aco'i ixē omuju eykay.

²⁵ Wuykitpit Epafrodito muypit ojuy dak õn eykay. Ixē juk epeḡudot kuy okay obuywatwat'ukan. Oweju juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Oburem cuk adi osunuy. ²⁶ Ixē eyjo pin cĩcã. Yaḡuybabi'ũm o'e iwãtaxipi opop iap awēḡ epejojojo buye. ²⁷ Iwãtaxipi jĩjã osunuy. Oe'ũ pin. Deus pit itabotaidabotbot osunuy cekay. Okay dak itabotaidabotbot ma osunuy. Ce'ũ buje bit kuka adi oḡuycũḡ cĩcã oce. ²⁸ Imēnpuye ixē muypit pin cĩcã õn eykay waram eywebe ijo am eycokcok ey'e am. Oḡuycũḡap tak kuka o'jepa'ũm ma. ²⁹ Eycokcoḡ cuy ixē epeḡuõm eyduk'a be wuykitpit muõmap puxim, pũḡ ma wuykukukat puye. Ibuyxim cuy epejukuk. ³⁰ Ixē Epafrodito iparara ḡu osunuy je'ũ ãm. Eywebe obuywat pa'ore bima ixē juk adi obuywatwan osunuy. Ce'ũ ḡũḡũn cĩcã osodop Cristo beam kapikpiḡ oweju buye.

3

¹ Obureyũ, bũrũdupaku o'e tupmubararak am eywebeaptum. Wuykukukat cuy jeymucocḡ. Obu'u ḡu waram apēn kuy bima otupmubararakiatup peap ekawēn muwēn ãm eywebe eyaḡuyba'ũmap puxim. Owebe eyawēap taḡ eyeku buje, soat em ma xipat je'e eywebeam. ² Eyday'em'um cuy epesop ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ be eymuḡuykukuap puxim—akurice buximayũ be—“Epedaypu'aḡobixeedakacat cuy” i'e'e'ukayũ be.

³ — Oceju acã Deus ebekitkit ocedaypu'aḡobixeedakatkay puye — i napa ma e'em ixeyũ ma.

Wuyju bit icēmãn Deus ebekitkit. Soat em wuyju ḡebum cekay ixē biõḡbuk pe wuymutaybitbinap taḡ. Wuyju ma wuycokcok cĩcã Jesus Cristo aḡuy daḡ wuyju jewaḡuyḡuy buye. Kacũḡkadiwi jewewuywuy bima bit wuy-mucũḡ pa'ore Deus xe. Wuyetaybit cĩcã iboam. ⁴ Te'e ma wuyetabut put kacũḡkadiwi jewewuywuy bima, cũḡ ma acesop Deus xe iap kay. Adeayũ ma te'e ma e'em:

— Wuy-mucũḡ put Deus xe kacũḡkadiwi jewewuywuy bima — i.

Õn tak i'e but imēn owebe, bekin pin ma kacũḡkadiwi oisu buye. ⁵ Oito kabia bima wuybabim ma odaypu'aḡobixeedakacat ip “Deus ebekit teku” iap mubapuk am soat pe. Judeu dak õn, Israel naxeḡebit puye. Benjamim diwat tak õn. Hebreu a'õm kawēnwēn'uk tak oḡuy bekin pima. Judeuyũ awēwēap ekawēn taḡ cĩcã dak cuk adi ojekukuku Fariseu adi õn ḡebuje. ⁶ Judeuyũ awēwēap ekawēn taḡ cĩcã juk adi ojekukuku—soat ekawēn taḡ ma. Iboap ekawēn oḡupubutbun ḡu—pũḡ em tak ka'ũma. Tũybe cũḡ ma õn Deus xe Judeuyũ awēwēap taḡ jekukum puye iãn cuk adi oce. Jesus kay itabucayũ be juk adi ipiat osupi'ajojoat, Judeuyũ awēwēap ekawēn taḡ ḡu ip jekukum puye. Tũybe xipat ḡu ip iãn cuk adi oce. ⁷ Gasũ bit Cristo ikukpin cĩcã oxe o'e. Imēnpuye ajo kuy bima juk adi xipat oxe iap xipat ḡu oxe o'e ḡasũ bit. ⁸ Gasũ bit wara'at ma otobuxik. Ocewēũm Jesus Cristo be. Okukukan o'e. Ixē a'õ daḡ weku pin cĩcã oce. Soat podi ma xipacap kuḡ õn ixē obure buye. Wara'at pit kaokokap co'i o'e oxe. Soat ma ocepere ixē a'õ daḡ weku am. Ka'ũma kuḡ tak weku but ma. ⁹ Cristo eju õn mũḡ'i. Kuy bima tũybe õn cũḡ ma Deus xe wuyawēwēap ekawēn taḡ jekukum puye iãn cuk adi oce. Gasũ bit wetaybit oce cũḡ ma õn cexe Cristo kay wetabut puye iam.

— Ën cũḡ ma oxe okpot kay etabut puye — i'e'em Deus owebe.

¹⁰ Obikuy jĵã soat em weku am Cristo a'õ daĝ acã. Ixe ya'õbaca jĵã, waram ĝuto o'jetait je'ũap tomukadi buye. Obikuy jĵã iĝo a'õbacaap kuk am. Obu'ũ ĝu õn tak ipiat'ajo am apẽn ixe juk adi o'supi'ajojo iap puxim. Ixe oe'ũ jebay a'õ kay kũyjobit puye. Õn tak cebuxim ya'õ kay we'ũ ma'ĝu. ¹¹ Õn tak Deus waram omu'ada we'ũap tomukadi. Soat em ma wetabẽĝ oĝuy ixe xe. Iboap wiwim cĩcã õn.

¹²— Soat em ma õn pit ixe a'õ kay kũyjobit — i'ũmĝu õn pit e'em warara'acat pe. — Ikẽeat kuĝ ĝu õn pit—pũĝ em tak ka'ũma — i'ũmĝu dak õn pit e'em. Imẽnpit Cristo kuy juk omuwedayo jewekay. Imẽnpuye kũyjobit pin cĩcã õn soat em ya'õ kay. ¹³ Obureyũ, “Soat em ma õn pit ixe a'õ daĝ jekukum, ixe ebekit puye” i'ũmĝu õn pit e'em eywebe. Gebum ĝu õn pit e'em kuyap kay ikẽreat kukukap kay. Waĝuyba'ũm õn pit iboap kay. Gebuje bit idipat ojukuk. Idipat kukap kay acã õn ĝebum. Imẽnpuye soan ma õn e'em soat em weku am ixe bikuyap taĝ. ¹⁴ Jedaudau'ukat cũĝ ma jedaudaum tupteiboĝatup pu am—jadaĝaptup pu am. Ixe-buxim õn tak soan ma e'em Deus emumuũm pu am. Deus kuy juk onaẽ soat em jexe onuy am, Jesus Cristo kay wetabut puye.

— Soat em cuy eĝuy oxe kabi be — i mo adi a'ĝu o'e owebe.

¹⁵ Kuy wuyetaybit Cristo bikuyap taĝ wuyeku am. Imẽnpuye juy soat em ixe bikuyap taĝ ajeku! Pũĝpũĝ ey'in ibu'u bima bit, Deus cuy ixe ĝutaybin xipat cĩcã ewebe wa'õ daĝ eku am iam. ¹⁶ Ixe a'õ daĝ cuy ajeku! Apẽn kuy bima ya'õ daĝ ajekukuku iap co'i ma juy ajeku ĝasũ dak. ¹⁷ Obureyũ, kuy bima cũĝ ma juk adi ojekukuku eyetabutpe. Gasũ bit eyju dak wekukuap puxim cuy epeku. Aĝ cuy epesop obuxim jekuku'ukayũ kay ixeyũ ekukuap puxim eyeku am. ¹⁸ Cristo korosa be oe'ũ iap kay'ũm cĩcã adeayũ. Kuy soat em iboap o'guwẽnuwẽn eywebe. Gasũ dak iboap muwẽn õn eywebe wetadidim. ¹⁹ Wuyju ma soat em ĝebum Deus kay. Ixeyũ bit soat em ĝebum apẽn ace'e iap kay acã. Soat em ip ĝebum jecokcokap kay acã. Isũsũn kuka a'ĝu o'e ip warẽmtaĝ jekukuap kay. Inaka isũsũn ĝu ip. Xipat'ũmat muĝẽĝẽm ip warara'acayũ etabun ma. Jeweweju bit ip xipat. Gebum ĝu ip kabi kay. Soat em ĝebum ip ijodiap kay acã. Imẽneju wũy ma jeedop ip Deus wi je'ũ buje. Soat em ipiat supi'ajojo ixeyũ ma. ²⁰ Wuyju bit kabi watwan acesop. Wuydaxijojo'ukat kabi kadiwi jeekop—wuykukukat Jesus Cristo. Waram jajẽm ijodi. Ixe ajẽmap wiwim cĩcã wuyju. ²¹ Ixe Jesus Cristo warara'acat a'õbacaap ĝu'ũm ixe soat podi ma ya'õbaca buye. Soat ip jeedop kũyjobin ixe a'õ kay. Ixe ja'õbacaan wuyjebit ĝuwexat. Ijodi bima wuybaca ĝu wuyju e'em. Ixe bit wuyjebit ĝuwexat jejebit co'ian idipan. Imẽneju waram ace'ũ ĝu ĝebuje bit.

4

¹ Okitpitpiyũ, eykukpin cĩcã oxe. Oĝuykit eykay. Omucokcoĝ cĩcã eyju. Xipat eyju oxe. Imẽneju eybu'um ĝu juy epesop wuykukukat bikuyap taĝ eyeku am, okitpitpiyũ.

² Evódia, jemukũyjo õn ĝasũ. Síntique, ẽn tak jemukũyjo õn. Tũ'ũ'ũyũ, eyju ikibiyũ, xepxem ma wuykukukat kay eyetabut puye. Imẽnpuye eyetakomãm ĝu juy epesop eyewewekay. Eyetakomaap cuy epeyepere. ³ Ẽn pit, obure, ixeyũ aoyũ juy eĝudin—xepxepayũ. Xipan cĩcã kapikpik'uk eĝuy oweju, obure. Ixeyũ aoyũ dak cuk adi obuywatwan oekuku ip õn soat kaka daĝ kawẽn idipat muwẽnuwẽn pima. Clemente dak cuk adi o'jekapikpik oweju. Warara'acayũ dak cuk adi o'jekapikpik oweju. Iboyũ butet ibararak opop Deus pubutup pe—obuywatwat'ukayũ butet. Ibararak opop abuyũ soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe.

⁴ Wuykukukat kuy wuymuwedayo jewekay. Imēnpuye eycokcoğ cuy epe-sop.

— Soat em cuy eycokcoğ epesop — i waram òn e'em eywebe.

⁵ Gaxīn ma xeku omuyku wuykukukat! Imēnpuye soat cuy xipan epejukuk ijodiayū. ⁶ Ka'ūma kay ma juy epeyağuyğebu. Soat pit cuy epeğuwēnuwēn Deus pe. Ajo ka'ūmğu eyxe iat cuy epejoojuyjuy cexewi. Iojuy buje, ajo Deus kuy juk o'ğūmğūm eywebe iap kay juy ģebum epesop. ⁷ Wuyetaybit ģu apēn Deus wuyağuy mubabibin iam. Inaka ixe itaybit cīcā wuyağuy mubabibin am. Jesus Cristo eju mūğ'i bima, ixe wuyağuy mubabibin jeenuy. Imēnpuye warara'acat a'ō kay ģu ace'e—ixē a'ō kay acā. Warara'acat kay ģu dak acesop ģebum—ixē kay acā.

⁸ Oburereyū, ģasū mabuk òn jeyawē. Soat em ma juy epesop ģebum ajo xipāt iap kay, ajo ibuyxi iap kay dak, ajo icēmat iap kay dak, ajo warēmtağ ģu iap kay dak, ajo cedağ iap kay dak, ajo iisu iap kay dak, ajo Deus xe ikukpin iap kay dak, ajo inapa ģu iap kay dak. Iboap kay juy epesop ģebum soat em. ⁹ Apēn cuk adi òn eymutaybitbitbin iap tağ cuy epekuku, apēn cuk adi òn eymukūyjojojo iap tağ tak. Wekukuap puxim cuy epekuku. Wekawēn puxim tak cuy epeyekawēnwēn. Obuxim eyju jekukum pima, Deus soat em eybuywatwan jeenuy. Ixe ma wuyağuy mubabibin'ukat.

¹⁰ Ocokcokap yoboğ cīcā wuykukukat eju mūğ'i òn puye. Ade kaxi kap puje waram ģuto iba'ore ģu o'e eywebe obuywat am oceju ģebum cīcā ekay iap mubapuk am owebe.

— Kuy juk adi eybu'u epesop xipan oiuk am i'ūmğu òn pit e'em eywebe. Imēnpit iba'ore osunuy eywebe obuywat am, ēn ekukpin cīcā ocexe iap mabapuk am owebe. ¹¹ Imēn òn e'em eywebe. Inaka:

— Eyju juk opere — i'ūmğu òn pit e'em eywebe.

Kuy wetaybit oce ocokcok am ajo-kuğ òn iap kay. ¹² Kuy juk adi ojeku yopīt ma ikuğ. Ade dak ikuğ kuy juk adi ojeku. Ocokcok ma òn e'em obēğbēğ pima, ore bima dak; odadaybot pima, soat-kuğ pima dak. Warara'acayū be iba'ore jewemucokcok am soat tağ. Òn pit cuk wetaybit oce jewemucokcok am soat em. Soat kaka dağ ma ojekukuku ocokcok. ¹³ Soat em Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe. Imēnpuye ixe a'ōbacaap kuğ òn xipacat jebapukpuğ owebe bima, xipāt'ūmat ebapuk puje dak.

¹⁴ Filipos ka watwat, eyju ma juk adi obuywatwan epesop òn ipiatpi'ajojom pima. Iboap xipāt cīcā osodop. ¹⁵ Macedōnia eipi bewi ojēm puje, eyju acā juk adi obuywatwan epesop. Obuywatwan cuk adi epesop koapat kabia òn kawēn idipāt muwēnuwēn pima. Eyju ma juk adi eyemumuūm epeğudot okay. Eyju ma juk adi ģebum epesop okay òn ade ikuğ pima, yopīt ma ikuğ pima dak. Warara'acayū bit ģebum ģu osodop ip okay Jesus kay itabucayū. ¹⁶ Pūğ em ģu juk adi eyemumuūm epeğudodot okay òn Tesalōnica ka be bima, yopīt ma ikuğ pima. ¹⁷ Waram paxi ip je'ğūm owebe iap wiwim ģu cuk oğuy. Deus xipacat je'ğūm eywebe eydacup ģu epesop okuğ iapteim. ¹⁸ Kuy Epafrodito eyemumuūm o'tojot okay. Soat ma o'tojot. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—kuy soat ojat eyemumudodot iaptum—eyju xipan cīcā okuğ iaptum. O'e jījā ma kuy. Kuy òn ade ikuğ. Kuyjeayū be wūnca mupik puje, Deus icokcok osunuy cekay ip. Te'oku osunuy cekay. O'ğupik ip iap xipāt osodop cexe. Imēnpuxim ma okay eyemumudodot tak te'okuat puxim okay. Deus tak icokcok eyemumudodot cocom pima, eydacup ģu epeğūm owebe buye. ¹⁹ Wetabut cīcā ixe kay—Deus kay. Soat kuğ ma Deus—idipāt kuğ. Soat je'ğūm eywebe dak, eyju Jesus Cristo a'ō dağ jekukum puye. Tacup ģu Deus. Imūmūm pin cīcā cexe wuywebe. Ajo

ka'ũmḡu eyxe iat je'ḡũm eywebe. Soat je'ḡũm eywebe. ²⁰ Ixe Deus wuyetayat. Soat kabia ma:

— Soat podi ma ěn a'õbuyxi — i juy acece cebe.

Imẽn cuy acece cebe soat em ma. Imẽn cuy je'e'e.

²¹ Ocejũ kato mujujum cebe ip soat pe—Deus ebekitkit pe—Jesus Cristo kayayũ be. Wuykitpitpiyũ dak kato mujujum eywebe—ocexeayũ—ijoceayũ.

²² Soat Deus ebekitkit kato mujujum eywebe. Wuyeipi kukat peam kapikpik'ukayũ dak kato mujujum eywebe.

²³ — Soat cuy ip xipan ejukuk Filipos ka watwat — i õn e'em wuykukukat Jesus Cristo be.

Bũrũdupku otupmuju eywebe. Kuy cartadup mubararakapi ocepere.

COLOSSOS KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹⁻² Colossos ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum. Òn Paulo. Ijudup mubarararağ òn wuykitpit Timóteo eju. Eyju wuykitpitpiyũ Colossos ka be. Cristo a'ò dağ eyju jekukum soat em. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ.

— Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabihin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

³⁻⁴ — Itabut cĩcã ip Jesus Cristo kay Colossos ka watwat — i juk o'e Epaфро ocewebe. — Xipan Deus ebekitkiyũ kuğ ip — i juk o'e. — Xipan soat kuğ ip, Deus xe acesop iap wiwim puye — i juk o'e ocewebe. Imēnpuye:

— Bay, ěn xipat cĩcã — i oceju e'em soat em Deus eju eywebeam kawēnwēn pima—Jesus Cristo ebay eju.

⁵ Soat em Deus xe acesop iap ekawēn kuy epejojojo kawēn icēmat co buje—kawēn idipat co buje. Iboap wiwim eyju ġasũ. Icēmān epesop ixex, “Oxe ma epesop” io'e Deus puye—kabi beat o'e buye. Imēnpuye Jesus kay eyetabut cĩcã. Xipan soat kuğ tak eyju. ⁶ Deus xipan wuykuğ—soat kuğ iap ekawēn kuy epeya'ĩjojo. Eyetaybit epesop iboap ekawēn icēmān iam koap em cekawēn co'isum. Soat eipi dağacat kawēn idipat cocom ġasũ. Ixeyũ dak itabut Jesus kay. Xipan soat kuğ tak ip itabucayũ kuğ. Wuye'ũ buje soat em Deus xe acesop iap wiwim tak ip. ⁷ Epafras kawēn idipat o'ğuwēn eywebe. Ixe Epafras wuybure ikukpin cĩcãat wuyxe. Cũğ me ixekapikpiğ Cristo muwēnuwēn warara'acat pe. Ixe eybuywatwan ocedieğ ġasũ bit.

⁸ — Colossos ka watwat jewewekuğ ip cewekukpin cĩcã, Deus jebiōğbuk o'ğũm cebe ip puye — i juk o'e ixekapikpiğ Epafras ocewebe.

⁹ Imēneju soat em oceju kawēn Deus eju eywebeam. Eyawēğ tobuxik puje ocebu'u ġu ocesop jekawēn ām eywebeam. Imēn oceju e'em Deus pe:

— Bay, ocekitpitpiyũ juy eğutaybin apēn ebikuy ixeyũ be jeku am iam — i. — Ixeyũ juy eğutaybin apēn xipat exe iam, apēn ikērē exe iam tak — i oceju e'em. — Iboam itaybit cĩcã je'e ip ebiōğbuk ixeyũ mutaybitbin puye — i oceju e'em cebe.

¹⁰ Iboam eyetaybit pima, cũğ ma epeku; soat em wuykukukat bikuyap tağ epeku; soat em ixekapikpiğ epesop; xipacat epeğujurũğrũğ soat em; biğ ma eyetaybit epesop Deus e'e iam.

¹¹ — Bay, ěn soat podi ma a'òbaca — i òn e'em Deus pe. — Soat podi ma ěn edipap kuğ — i òn e'em. — A'òbacaap cuy eğũm Colossos ka watwat pe Jesus kay ip jebu'uap puxim ipiatpi'ajojom ma'ğũ ip — i òn e'em Deus pe.

¹² Deus kabiaat kukat. Ixe ebekitkit xipacat mujurũğrũğ'ukayũ. Ixe xipacat muxipanpan iũm ām jebekitkit pe.

— Cũğ ma eyju oxewebekitkiyũm — i juk o'e Deus wuywebe. Imēnpuye wuyju dak xipacat acejat. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Imēnpuye eyju dak eycokcoğ cuy epesop.

— Xipat cĩcã ěn — i juy epe'e'e wuyebay be.

¹³ Satanás kabiokat kukat. Ixe ebekitkit ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ. Deus pit wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Imēnpuye Satanás ġu wuykukukat ġasũ—Deus ipot acã. Deus ipot ikukpin cĩcã cexe. ¹⁴ Ixe ipot wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Ikērēat muğēapte i o'teida, oe'ũ buye. Imēnpuye ikērēat kuğ ġu wuyju ixex.

¹⁵ Deus ijo ba'ore wuywebe. Wuyetaybit bitku poro omuyku Cristo joom, Cristo dak ijo'i buye. Ixe Cristo Deus ipot koapat. Soat Deus emumuğē bodi ma ya'ōbuyxi ixe. Deus pe ipi mujurūğ'ūm pima ipot itait osunuy. ¹⁶ Deus soat o'ğubapukpukpuk Cristo eju. Kabi beacat o'ğubapukpukpuk soat ceweju, ipi dağacat tak. Wuywebe ijobucat o'ğubapuk soat, wuywebe ijo ba'oreat tak. Ya'ōbuyxiayū kabi watwat o'ğubapuk Cristo eju, ya'ōbacaayū dak, warara'acayū mujuju'ukayū dak, warara'acat kukukayū dak. Deus ixe eju soat o'ğubapuk. Soat o'ğubapuk cebeam. Soat o'ğubapuk ijodiacat pe Cristo kuk am ibuyxi am. ¹⁷ Kabi, ipi ka'ūm pima, Cristo kuy osunuy itabēğ. Ipi dağacat jedopap pe ma dopdom Cristo a'ōbi. Kabi beacat tak dopdom jedopap pe ixe a'ōbi. ¹⁸ Wuya'a wuyjebit kukat iap puxim Cristo jekay itabucayū kukat. Apēn wuya'a wuyağuydadam iap puxim Cristo dak itabut jekayayū ağuydadam. Ixe Deus ipot koapat. Ce'ūap tomukadi Deus ixe Cristo waram o'ğutait. Soat podi ma ya'ōbuyxian o'ğutait. Wuyju dak waram acejetait wuye'ū buje Deus ixe o'ğutait puye. ¹⁹ Deus o'e jewebe ma:

— Okpot ojo'ian je'e — i.

Imēnpuye jewa'ōbaca jojo'i ma ip. ²⁰ Ipi watwat itakoma osodop Deus kay, kabi beacat tak. Deus o'e jewebe ma:

— Soat ip o'ğudin obureyūm—ipi dağacat, kabi beacat tak — i. — Kūyjobin jeedop ip wa'ō kay korosa be okpot e'ū buje — io'e jewebe ma.

Imēn Deus ip o'ğudin jewekay. Itakomaap ip o'ğū'ūm korosa be jekpot oe'ū ibuye.

²¹ Eyju dak Deus bureyūm ġu epesop kuy bima. Cekay'ūm cīcā juk adi epe-sop. Imēnpuye ikērēat kay acā juk adi ġebum epesop. Ikērēat mujurūğrūğ'uk tak adi epesop. ²² Gasū bit Deus eymuwexat jebureyūm ipot oe'ū buye. Kuy eymuwexat eymudot am jewekay. Imēnpuye cūğ ma epesop ixe wap eyajēm puje. Ikērēat kuğ ġu epesop. Abu je'e eywebe:

— Xipat ġu eyju! — i?

Ka'ūma ma! ²³ Imēneju eyetabun cīcā juy epesop Jesus kay. Eybu'um ġu juy epesop cekay! Koap em kawēn idipat co ebikam Deus xe acesop wuye'ū buje iap wiwim cuk epesop. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim iboap wiwi am. Ibo muwēnuwēn'ukat ōn—kawēn idipat muwēnuwēn'ukat. Kawēn idipat muwēnuwēn ōn soat kaka dağ.

²⁴ Ocokcok cīcā, ōn ipiat osupi'ajo eywebeam puye. Cristo ipiatpi'ajojom mabuk jekay itabucayū beam—jebibit puximayū beam. Imēnpuxim ōn tak ipiatpi'ajojom Cristo be o'supi'ajojo iap mu'ūm ām. ²⁵ Deus o'e owebe:

— Itabucayū buywatwan cuy eguy — i. — Imēn ma kapikpiğ cuy eguy wa'ōbi — io'e owebe.

Ijop ekapikap o'ğūm owebe eybuywat am.

— Wekawēn muwēnuwēn cuy eguy soat ka watwat pe — io'e owebe.

²⁶ Kuyje Deus soat ka watwat pe ġu jekawēn o'ğuwēnuwēn. Gasū bit o'ğuwēn jekay itabucayū be. Ibo ekawēn muwēnuwēn'ukat ōn. ²⁷ Cristo omuy eywebe Judeuyū ġu ma'ğū eyju. Imēnpuye Deus jedipap mubapuk puje, eyju dak idipap kuğ epesop. Iboap wiwim cīcā eyju. Kuy bima iboap iba'arēm osodop soat xe ijodiacat xe. Gasū bit Deus soat jebekitkit mutaybit pin iboam. Iboap idip cīcā. Xipat cīcā dak. ²⁸ Imēneju Cristo muwēnuwēn oceju soat ka watwat pe.

— Teyūku soat em Jesus kay e'em — i oceju e ojuy Deus pe ixe dopabe ixeyū dojot puje. — Soat em teyūku Cristo eju mūğ'i jekukum — i oceju e ojuy cebe. Imēneju Cristo muwēnuwēn oceju soat pe ijodiacat pe. Soat awēwēm oceju. Soat jetaybitbicap eju oceju ip imutaybitbin. ²⁹ Imēneju kapikpiğ cīcā ōn. Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe cebe wekapik am. Ixe Cristo soat podi ma

ya'ōbaca. Ixe Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe. Imēnpuye ijodiacat mutaybin put owebe.

2

¹ Kapikpiḡ cīcā juk adi oḡuy eywebeam—ojojo'uk'ūmayū beam, Laodicéia ka watwat peam tak. Ōn jeymukūyjo iboam. ² Cebeam ip cuk adi kapikpiḡ cīcā oḡuy ixeyū be biḡ ma jewewa'ōmucan am Jesus ekawēn taḡ jeku am; biḡ ma jewewekukpin am tak; warara'acat podi ma itaybit am tak kawēn icēmān. Iboam itaybit pima, soat em Cristo kay jeedop ip. Jawaḡuyumuwarururun ḡu jeedop ip Jesus ekawēn taḡ xe'e oceku iam. Kuy bima itaybit ḡu ip osodop Cristom. Gasū bit ip oitaybit ixem. ³ Soat ḡu wuyetaybit Deus emumutaybitbin iam. Wuyetaybit ḡūḡūn ā. Cristo bit xīntabi o'tomudip'uk iap puxim. Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum pima, wuyetaybit put Deus emumutaybitbin iam, apēn cūḡ ma Deus xe iam tak, apēn cūḡ ḡu cexe iam tak.

⁴ Imēneju jeymukūyjo ōn. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe ey-muḡuykukuap puxim. Adeayū xe cekawēntip ip. Imēnpit cūḡ ḡu ip. Napa ma ip kawēnwēn eyweju eymutabucap ojuy napaap kay. ⁵ Imēneju soat em ḡebum ōn eykay, eyxe ḡu ma'ḡu ōn. Pūḡ taḡ ma eyju e'em. Soat em eyetabut Jesus kay. Ocokcok cīcā ma iboap cocom puye.

⁶— Ocekukukan cuy ece — i juk adi epe'e Jesus Cristo be, eyetabut puye cekay.

Gasū bit mūḡ'i juy epeku ixeyeju. ⁷ Kadai nābu muycemap puxim Cristo wuya'ōmucanucan wuyetabucap epereap puxim. Imēnpuye biḡ ma juy eyetabun epesop cekay. Gebum cekayap tomuju juy soan e'em epesop. Kuy juk adi ocewebe eymutaybitbinap taḡ cuy epeku. Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ēn xipat cīcā — i. — Soat em ēn xipan ocekuḡ — i juy epe'e'e cebe.

⁸ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Jesus kay apēn wuyju taomūn ām ibubum iap puxim. Ixeyū Cristo ekawēn ḡu eymutaybitbin. Ijodiacat ekawēn acā eymutaybitbin ip—Deus kay'ūmayū ekawēn—ipi juacat aḡuymubarēm'rēm'ukayū ekawēn. Eymuḡuykuku ojuy ip. Te'e ma eymutaybitbin ip. Eyetabun ḡu juy epesop ixeyū a'ō kay. ⁹ Cristo jewa'ōbaca jojo'i ma ip Deus eju. Cristo ijodiat co'ian o'jewexat wuymutaybit am Deus e'e am. Wuyetaybit Deus e'e am Cristo e'eap co buje. Imēneju eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim eyetabut am Jesus kay. ¹⁰ Cristo eju mūḡ'i jekukum pima, wuyju dak Deus a'ōbacaap kuḡ acesop. Ixe Cristo soat podi ma ya'ōbuyxiat—Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukayū bodi ma, ibiōḡbuk itabidaoiayū kukukayū bodi ma dak.

¹¹ Imēntak Cristo ja'ōbacaap o'ḡūm eywebe ikērēat kukap puxim ixeyeju mūḡ'i buye. Aḡokatkat'it'it taypu'aḡobixeedakatkat'uk osodop ip kuy-jeayū teku iisu Deus xe i'eap ojuy. Deus pit soat taḡ wuymuisusun wuyx-eedakatkat puye ḡu—Cristo eju wuyju mūḡ'i buye acā. ¹² Wuymubatisasan puje Cristo a'ōbi wuyaḡuyokokat oi'ūm wuye'ūap puxim. Ixe a'ōbi oi'ūm wuykocap puxim. Kuy bima Deus waram ḡuto Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim ijodi bima dak wuyaḡuy'isum wuyju jekukum waram ḡuto wuyetaicap puxim wuye'ūap tomukadi. Wuyaḡuy'isum wuyju jekukum ḡasū Deus soat podi ma ya'ōbaca iap kay wuyetabut puye. ¹³ Imēnpuxim eyju ma ikērēat mujurūḡrūḡ cīcā juk adi epekukuku eyaḡuyokok puye. Ce'ūat puxim cuk adi epesop Deus xe ikērēat kay acā ḡebum puye. Judeu'ūmat puxim tak cuk adi epesop—Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jekukum'ūmat puxim. Deus pit kuy eyaḡuymuisun eywebe Cristo aḡuy daḡ jewaḡuy am. Wuyaḡuymuisun puje, ixeyeju ikērēat o'ju'uk wuywebewi. Soat o'ju'uk. ¹⁴ Iba'ore

wuywebe Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku am—soat ekawēn taḡ. Deus itaybit soat em teyūku wekawēn mupubutbun iam. Korosa be ixē e'ū buje bit, Cristo apēn cuk adi iboap ekawēn aḡupubutbuniaptei o'teida. O'teida wuyekariwa be wuyeweroap teidaap puxim. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk wuywebewi. ¹⁵ Imēnpit Cristo Satanás a'ōbacaap o'ḡu'ūm korosa be je'ū buje. Deus kay'ūmayū kukukayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Soat etabun ya'ōbacaap o'ḡu'ūmiayū mubapukpuḡ oeku imusūsūn ām. Imubapukpuḡ oeku kuyjeayū be o'yaokaiat aririt'a mubapukap puxim.

¹⁶ Imēneju warara'acat a'ō kay ḡu juy epesop eywebe te'e ma ixeyū e'em pima “Beku i'opi eywebe” i, “Ibiati tikōnpi eywebe” i dak, “Ibeat kabia be epeyekapikpik ḡu juy” i dak, “Kaxiaat ijēm'isu bima, peta juy epeḡuḡē” i dak, “Sábado bima epeyekapikpik ḡu juy” i dak. Ya'ō kay ḡu juy epesop. ¹⁷ Ixeyū ekawēn taḡ cuk adi jekuku'uk ajop Cristo ajēm'ūm pima. Kabicuk jewurūḡwurūḡ iap puxim jekawēn muwarururun ip soat em. Gasū bit Cristo oajēm. Ixe ekawēn soat em ma ibit. Imēnpuye ixeyū ekawēn taḡ ḡu wuyju jekukum ḡasū—Cristo ekawēn taḡ acā. ¹⁸ Warēmtaḡ eymutaybitbin'ukayū:

— Deus ipiat supi'ajoat eywebe, cūḡ ḡu eyju cexe buye — i napa ma e'em ip eywebe.

Ixeyū ekawēn kay bit eyetabun ḡu juy epesop. Jewexe ya'ōbuyxi ip.

— Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe, soat em Deus ocemuyxeyxey buye — i'e'em ip te'e ma. — Ka'ūma ma oceju bit — i'e'em ip warara'acayū be, “Warara'acat podi ma xipat oceju” i'e'em pima jewebe ma. — Deus kukap co'i juy cekawēn tojotjot'ukayū ajukuk — i'e'em ip ocewebe te'e ma. — Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe — i'e'em ip te'e ma.

Warēmtaḡ ma ip jewaḡuydadam. Deus aḡuy daḡ ḡu ip jewaḡuyḡuy—jaḡuy daḡ acā. ¹⁹ Cristo eju mūḡ'i ḡu ip warēmtaḡ jewaḡuyḡuy buye. Cristo wuya'a buxim. Cekay itabucayū ijebit puxim. Deus bikuyap taḡ wuyju aypapan. Wuyekururukpu ibuboḡatpu wuykukatpu wuyewedap taḡatpu wuyewedap mucūḡucūḡatpu. Ibobu buxim Deus wuya'ōmucanucan Cristo eju mūḡ'i wuyeku am. Jewexe ya'ōbuyxiayū bit mūḡ'i ḡu ceweju.

²⁰ Cristo a'ōbi eyaḡuyokokat oi'ūm eye'ūap puxim. Deus ja'ōbacaap o'ḡūm eywebe ibiōḡbuk kērēat kukukayū a'ō kayap puxim—Deus kay'ūmayū kukukayū a'ō kayap puxim. Imēneju Deus kay'ūmat ekukuap cuy epeyepere. Warēmtaḡ eymutaybitbin'ukayū a'ō kay ḡu juy epesop.

²¹ — Boku juy epejukuk ḡu — i'e'em ip te'e ma. — Beku juy epejo'o ḡu — i dak. — Imēnmēn ḡu bit epeku — i dak e'em ip te'e ma.

²² Soat ixeyū xe ikukpiat, i'opiat, tikōnpiati darem ma kuy kapkam. Ijodiacat ekawēn acā imuwēnuwēn ip—Deus ekawēn ḡu bit. Ijodiacat aḡuy daḡ acā ip kawēnwēn—Deus aḡuy daḡ ḡu bit. ²³ Jewexe ip itaybitbit.

— Deus kukap co'a juy cekawēn tojotjot'ukayū ajukuk — i'e'e ip te'e ma. — Ka'ūma ma oceju bit — i'e'em ip warara'acat pe, “Warara'acat podi ma xipat oceju Deus xe” i'e'em pima jewebe ma. Ade cexe ip ikukpiat, i'opiat tak, tikōnpiati dak. Xipan ḡu ip jejebit kuḡ. Tūybe ikērēat acejukuk'ūma iān e'em ip. Ibo bit ka'ūma jo'i ma. Wuybuywat pa'ore ikērēat kukap puxim.

3

¹ Waram o'jetaitiat puxim eyju Cristo eju mūḡ'i jekukum puye. Imēnpuye eyetabikum cuy epesop kabi beat kay. Iboce Cristo omuy Deus xe xik'i ya'ōbuyxiat tūyap pe, Deus co'i ya'ōbuyxi buye. ²⁻³ Ijodiacat eju ḡu mūḡ'i eyju jekukum—Cristo eju acā mūḡ'i eyju jekukum. Imēnpuye ijoceap kay ḡu juy epeyewaḡuyḡuy—kabi beat kay acā. Pūḡ taḡ ma jewaḡuyḡuy ip Deus, Cristo dak. Ixeyū aḡuy daḡ eyju dak jewaḡuyḡuy ḡasū bit, Cristo eju mūḡ'i eyju

jekukum puye. Iboap ibapuk ġu itabut'ūmayū xe. Iba'arēm iboap cexe ip.
⁴Eyaġuy'isum eyju jekukum Cristo eju mūġ'i buye. Waram yajēm puje, wuyju dak acejewemubapuk ceweju. Ixe dipap acejat. Wuydip ace'e ixe jo'i.

⁵ Imēneju ikērēat epeġuġē ġu juy. Ikērēat muġēġē pin eyju Deus kay'ūmat puxim. Epeġuġē ġu bit. Warara'acat tayxi eju epeyepo ġu juy. Warara'acat itop eju epeyepo ġu juy. Ikērēān cuy epeyekaypatpan ġu. Ikērēat epeġujurūġ ġu juy eyemumukaypin pu am. Aoyū kaykay ġu juy epesop. Eyetabikukum ġu juy epesop warara'acat pubut kay. Wuyetabikukuap ikērēat Deus xe deus-baroyū kay wuyetabucap puxim. ⁶Deus ipiat supi'ajojoat imēn jekuku'ukayū be—kūyjobit'ūmayū be—ja'ō kay'ūmayū be. ⁷ Eyju dak cuk adi kuy bima warēmtaġ ma epekukuku. Eycokcok epesop ikērēat muġēġē'ukap kuġ.

⁸ Gasū bit ijop epeyepere. Eyetakomām ġu juy epesop warara'acat kay. Aoyū kaykay ġu juy. Eysapka'orerem ġu juy epesop. Warara'acat epejomuymuy ġu juy. Eyekawēnkērēm ġu juy epesop—pūġ em tak ka'ūma. ⁹⁻¹⁰ Cristo kay eyetabut puje, yaġuy'suayūm epesop. Kuy bima eyaġuyokok cuk adi epekuku. Eyaġuyokok ġu juy epekuku ġasū bit. Deus soat em wuyaġuymuisusun wuywebe jejo'i i'e am. Guyjom Deus aġuy daġ acā ġebum acesop. Biġ ma wuyetaybit ace'e Deus e'e am. Napa ġu juy epe'e'e eyewewebe. ¹¹ Wuyaġuy'isu bima, ġebum ġu acesop tekku Judeu iap kay, tekku Judeu ġu iap kay dak. ġebum ġu acesop tekku taypu'aġobixeeccukat iap kay dak, tekku taypu'aġobixeeccuk'ūmat iap kay dak. ġebum ġu acesop tekku pariwat iap kay, tekku wuyjuyū iap kay dak. ġebum ġu acesop tekku tei'ūma kapikpik'ukat iap kay, tekku teibubum kapikpik'ukat iap kay dak. Cristo kay acā ġebum acesop. Iteyū be soat pe Cristo muymuy iap kay ġebum acesop.

¹² Deus ebekitkit eyju. Deus xe eykukpin cīcā epesop. Ixe juk eynaē jewekay am. Imēneju eyetabotaidabotbon cuy epesop eyewewekay. Xipan cuy epeyewewekuk. Yoboġan pin ġu juy epesop Eyekawēnkērēm ġu juy epesop—eyekawēntim ma. Eyukpiceġēm ġu juy epesop eyewewekay. ¹³ Epeyewebuywatwan cuy soat em. Eyxeat warēmtaġ eykuġ pima, ixe epejomuymuy ġu juy. ġebum ġu juy epesop apēn cuk adi warēmtaġ eykuk iap kay. Wuykukukat Jesus ġebum ġu apēn cuk adi ikērēat aġujurūġrūġ iap kay. Ixe buxim cuy eyju dak ġebum ġu epesop apēn cuk adi warēmtaġ eykuk iap kay. ¹⁴ Xipan eyekukuap xipat Deus xe. Ibodi ma bit xipat eywebe xipan eyewewekuk am. Xipan jewewekuġ pima, wara'at taġtaġtaġ ġu epekuku—pūġ taġ ma. ¹⁵ Cristo juk wuymuwexat jebekitkiyūm pūġ taġ ma wuyeku am. Ixe wuyaġuymubabibin wuyaġuybabi'ūmap puxim. Āġ cuy ixe jeyaġuymubabin. Ixe be eyaġuymubabin puje xipan epeyewekuk. Pūġ tak ma dak epeyewaġuy. Soat em:

— Bay, ěn xipan cīcā ocekuġ — i juy epe'e'e Deus pe.

¹⁶ Soat em Cristo ekawēn taġ cuy epekuku. Xipat cekawēn taġ wuyeku am wuyju idip cīcāat kuġat puxim. Soan cuy jewemutaybitbin epesop. Soan cuy jewemukūyjobitbin tak epesop. Soat em cuy pibododon epesop Deus kay. “Cristo soat podi ma ya'ōbuyxi” i'e pin pima, epeyebibododon cuy, “Cristo acā wuykukukat” i'e pin pima dak, eycokcok pima dak Cristo kay eyetabut puye, “ěn xipat cīcā” i'e pin pima dak Deus pe. Deus biōġbuk a'ōbi juy pibododon epesop. ¹⁷ Imēneju soat em cuy epekuku wuykukukat Jesus a'ō daġ. Soat em cuy epeyewekawēnwēn ixe a'ō daġ. Soat em:

— ěn xipat cīcā — i juy epe'e'e wuyebay be—Deus pe, wuykukukat Jesus oe'ū buye.

¹⁸ Tū'ū'ūyū, kūyjobin cuy epesop eyitopyū a'ō kay. Kūyjobin cuy epesop ya'ō kay ip wuykukukat Jesus kay eyetabut puye.

¹⁹ Tapupuyũ, ikukpin cuy eytayxiyũ epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk.

²⁰ Bekitkit, kũyjobin cuy epesop eyebay a'õ kay soat em, eyxi a'õ kay dak. Wuykukukat icokcok e'em eyebay a'õ kay bima.

²¹ Cebayũ, imuparararan ġu juy eyebekitkiyũ epejukuk ixeyũ mubu'unap puxim kũyjobit am eya'õ kay.

²² Tei'ũma kapikpik'ukayũ, soat em cuy kũyjobin epesop eyekariwa a'õ kay ixeyũ eyjom pima, eyjom'ũm pima dak. Ixeyũ a'õ kay kũyjobin cuy epesop ixeyũ be “Ën xipat” i'eap ojuy ġu. Kũyjobin cuy epesop kũyjobit pin puye. Kũyjobin cuy epesop wuykukukat Jesus ya'õbuyxi eyxe buye. ²³ Eycokcoğ cuy eyekapikap epejukuk. Gebum cuy epesop ijodiacat peam acã ġu õn kapikpiğ iap kay. Wuykukukat peam tak õn kapikpiğ iap kay ġebum cuy epesop. ²⁴ Cristo ma wuykukukat. Ixe beam ma wuyju kapikpiğ. Wuykukukat jebekitkit peam xipacat o'ğuxipan. Ibo juy epejat. Gebum cuy epesop iboap kay. Cũğ ma wuyeku buje, cũğ ma jekuapte je'ğũm wuywebe. ²⁵ Warẽmtağ wuyeku buje bit, warẽmtağ jekuapte dak je'ğũm wuywebe. Ipiat supi'ajoat wuywebe. Ixe Deus cũğ ma wuykuğ. Cedağ ma wuyekapikapte je'ğũm wuywebe. Wegũğũn ma wuykuğ.

4

¹ Kariwawayũ, cũğ ma juy eywebeam tei'ũma kapikpik'ukayũ epejukuk. Imuğuykukukum ġu ip epejukuk. Eyju dak kapikpiğ eyekariwa beam—kabi beat peam. Gebum cuy epesop iboap kay.

² Eybu'um ġu juy epesop Deus eju kawẽn ãm. Xexen ġu juy epesop kawẽnwẽn pima ceweju—eyetabẽğbẽğ ma.

— Ën xipat cĩcã — i juy epe'e'e cebe.

³ Ocewebeam tak cuy epeyekawẽn Deus eju.

— Pauloyũ buywatwan cuy eğuy ixeyũ be ekawẽn muwẽn ãm soat ka watwat pe — i juy epe'e'e cebe. — Ixeyũ buywatwan cuy eğuy Cristo muwẽn ãm soat pe—kuy bima o'ğuwẽn ġu iat ekawẽn muwẽn ãm — i juy epe'e'e cebe. Daomũnmũnap'a be õn ġasũ iboap ekawẽn muwẽnuwẽn cuk adi objekuku buye.

⁴ Ibapuğ ma juy iboap ekawẽn oğuwẽn. Imẽnpuye:

— Pauloyũ juy esubuywatwan ixeyũ be ibapuğ ma kawẽn idipat muwẽn ãm adeayũ be — i juy epe'e'e cebe.

⁵ Eysũsũn ġu juy epesop Jesus muwẽn ãm itabut'ũmayũ be imuwẽn put pima. Eyağuyusan cuy epeku ixeyũ mu'ukpiceğẽğẽnap puxim Cristo kay. ⁶ Te'e ġu juy epeyekawẽn itabut'ũmayũ eju. Eyekawẽnkum cuy epeyekawẽn ceweju ip eyekawẽn kay ip ibu'unap puxim. Eytaybin cuy epesop cedağ ma ya'õbu am ip.

⁷ Wuykitpit Tícico wawẽğ ġuwẽn eywebe—soat awẽğ ġuwẽn. Ixe Tícico ikukpin cĩcã wuyxe. Ixe cũğ ma kapikpiğ warara'acayũ beam—itabucayũ beam. Wuyweju ixekay dak kapikpiğ wuykukukat peam. ⁸ Ixe oğuju eykay eymucokcok am, oceju xipat iap muwẽn ãm eywebe. ⁹ Wuykitpit Onésimo oğuju eykay Tícico eju. Ixe Onésimo cũğ ma jekukum. Ikukpin cĩcã wuyxe. Eyka bewiat ixekay. Apẽnpen ijopka watwat iap ġuwẽn ip eywebe.

¹⁰ Aristarco kato mujujum eywebe. Oweju ixekay dak omuy daomũnmũnmũnap'a be. Marcos tak kato mujujum eywebe—Barnabé kipitaap. Ixe Marcos eykay jajem iap awẽğ kuy epeyawẽğtobuxik. Ixe ajem puje xipan cuy epeğuajem eyduk'a be. ¹¹ Josué Justo kato mujujum eywebe. Ixeyũ acã Judeuyũ kapikpiğ oweju—ebapũğayũ: Aristarco, Marcos, Josué Justo. Ibũrũ ma. Kapikpiğ ip oweju warara'acayũ mutabut am Jesus kay, Deus pe jekuk am. Obuywatwan cĩcã osodop ip omucokcokcoğ.

¹² Epafra tak kato mujujum eywebe—eyka bewiat—Jesus Cristo beam kapik'ukat. Soat em ixē kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Colossos ka watwat a'ōmucanucan cuy eguy ixeyū be jetabucap epereap puxim — i'e'em ixē Deus pe eymuwēnuwēn. — Ixeyū a'ōmucanucan cuy eguy ixeyū be Jesus eju mūg'i jeku am — i'e'em ixē cebe. — Ixeyū a'ōmucanucan cuy eguy ixeyū be soat em ma ebikuyap taḡ jeku am — i'e'em ixē Deus pe eymuwēnuwēn.

¹³ Kapikap iba'ore jījāat kukap puxim ixē Epafro kawēnwēn cīcā Deus eju eywebeam, Laodicéia ka watwat peam tak, Hieríapolis ka watwat peam tak. Ōn ma iboap muwēnuwēn eymukūyjom. ¹⁴ Lucas kato mujujum eywebe—ocexe ikukpin cīcāat—wuyanūḡtata'ukat. Demas tak kato mujujum eywebe.

¹⁵ Ocejū kato mujujum warara'acayū be Jesus kay itabucayū be—Laodicéia ka watwat pe. Nīnfa be dak kato mujujum oceju, ixē duk'a be je'aweroro'ukayū be dak—itabucayū be. ¹⁶ Eywebe ijūdup co buje juy epetupmuju Laodicéia ka watwat pe ixeyū be tup co am. Kuy juk wara'atup otupmuju ixeyū beaptum. Ixedup ixeyū tupmuju eywebe tupco buje. Ixedup tak epetupcoat.

¹⁷ — Wuykukukat ewebe o'ḡūmiap ekapikap kuḡ cuy ejeku — i juy epe'e Arquipo be. — Ekapikap cuy egū'ūm — i juy epe'e cebe.

¹⁸ Ōn ma obubin ma Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararaḡ. Eyaḡuyba'ūm ḡu juy epesop kawēn ām Deus eju owebeam, ōn daomūnmūnap'a be bima.

— Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk — i ōn e'em Deus pe. Wemudupmubararaktup pe bit kuy oi'ūm.

TESSALÔNICA KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDÛPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Tessalônica ka watwat, cartadup mubarararağ òn soat peaptum eywe-beaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. Òn Paulo. Ijudup mubarararağ òn Timóteo eju, Silas eju dak. Eyju Deus ebekitkiyũ—wuyebay ebekitkiyũ. Wuykukukat ebekitkiyũ eyju—Jesus Cristo ebekitkiyũ.

— Bay, xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

² Eywebeam oceju kawēnwēn Deus eju soat em ma.

— Bay, ěn xipat — i oceju e'em cebe, eyetabut cekay buye.

³ Deus wuyebayat. Ocetabut ixekay. Eyju dak eyetabut ixekay. Imēnpuye soat em eyju warara'acat puywatwan ixekay a'òbi. Deus ikukpin eyxe. Ijodiat tak ikukpin. Imēnpuye eyju kapikpiğ cĩcã ixekay ekawēn muwēnuwēn itabut'ũmayũ be. Eyetaybit wuykukukat Jesus Cristo jajēm waram iam. Imēnpuye eybu'u ġu ixekay ajēmap wiwi am. Imēn eyju jekukum, eyju wuykukukat a'ò kay buye—Jesus Cristo a'ò kay. Cũğ ma eyekukuap kay oceju ġebum Deus eju kawēnwēn pima. ⁴ Ocekpitpiyũ, Deus xekukukpin cĩcã. Ixekay juk eynaē jebekitkiyũm. Ocetaybit iboam. ⁵ Kawēn idipat cuk adi oceğuwēnuwēn eywebe—ijodiat ekawēn ġu—Deus ekawēn acã. Deus a'òbacaan ma juk adi oceğuwēnuwēn eywebe. Ibiōğbuk xipacat a'òbi oceğuwēnuwēn. Wuyetaybit kawēn idipat icēmãn iam. Eyetabutpe cũğ ma juk adi ocekukuku eywebe dak cũğ ma eyeku am. Eyetaybit iboam. ⁶ Imēneju ocekukuap co'i juk adi epekuku. Wuykukukat ekukuap co'i dak epekuku. Kawēn idipat kay juk adi eyetabun cĩcã epesop. Eyetabut pima, ipiatpi'ajojom cuk adi epesop. Inaka Deus biōğbuk cuk adi eymucokcokçoğ osunuy—Ibiōğbuk xipacat. ⁷ Cũğ ma Tessalônica ka watwat jekukum iap awēğ o'yawēğcoco ip soat itabucayũ—Macedônia eipi watwat, Grécia eipi watwat tak. Imēnpuye eyekukuap co'i juk ip oekuku. ⁸ Wuykukukat ekawēn cuk adi epeğuwēnuwēn Macedônia eipi watwat pe, Grécia eipi watwat pe dak. Tessalônica ka watwat itabut cĩcã Deus kay iap awēğ o'yawēğtobuxik ip soat kaka dağayũ. Oceju bit eyetabucap muwēnuwēn ġu ġasũ bit kuy ip itaybit puye. ⁹ Soat em eyetabucap muwēnuwēn ip jewewebe.

— Tessalônica ka watwat te'e ma itabut osodop ip deusbaroyũ kay — i'e'em ip jewewebe. — Pauloyũ bit cuk Deus ekawēn o'ğuwēn cebe ip — i'e'em ip. — Imēnpuye oibu'un ip deusbaroyũ kay — i'e'em ip. — Deusat a'ò kay acã ġasũ ip—soat em itaicat a'ò kay — i'e'em ip jewewebe. — Deus peam ip kapikpiğ ġasũ bit — i'e'em ip jewewebe. ¹⁰ — Kabi kadiwi waram Deus ipot jekop iap wiwim ip — i'e'em ip. — Jesus jajēm iap wiwim ip — i.

Deus jekpot o'ğutait ce'ũap tomukadi. Ixekay Jesus wuydaxijojom Deus pe wuykay itakomaap puxim. Imēnpuye Deus wuyumuju ġu ipiat'ajojoap kay.

2

¹ Ocekpitpiyũ, eyetaybit te'e ġu juk adi eyjom oceku iam. ² Eykay ocajēm awap Filipos ka be juk adi ocekuku. Ibo ka watwat cuk adi xipan ġu ocekuk. Warēmtağ cuk adi ip ocekuk. Ocekay'ũm cĩcã ip osodop. Ocekawēn kay'ũm cĩcã dak ip osodop. Eyetaybit iboam. Inaka Deus cuk adi oca'òmucanucan osunuy. Imēnpuye ocebu'u ġu ocesop kawēn idipat muwēn ãm eywebe. ³ Kawēn cũğat cuk adi oceğuwēnuwēn. Ikērēat kayap tomuju ġu juk adi oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuy ġu dak juk adi ocesop.

⁴ — Oxe cūḡ ma eywebe kawēn idipat muwēn ām itabut'ūmayū be — i juk adi o'e'e Deus ocewebe.

Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn cuk adi ocekukuku. Imuwēnuwēn oceju ijodiat mucokcokap ojuy ḡu—Deus mucokcokap ojuy acā. Deus wuybuyxijom wa'ō daḡ paxi je'e ip iam.

⁵ — Eyju xipat cīcā — i'ūmḡu juk adi oce'e'e eywebe eybikuy ocekap am. — Oceju eykay jījā — i'ūmḡu juk adi oce'e'e eywebe eyedinheiro ūmap ojuy.

Deus itaybit iboam. ⁶ Eywebe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ḡu oceju—warara'acat pe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ḡu dak. ⁷ Cūḡ ma kuka o'e ocewebe “Kūyjobin cuy epesop oca'ō kay, oceju Cristo emumujuyū buye” i'e am eywebe. Imēn ḡu bit oceju e'em warara'acayū be. Eywebe dak ka'ūma. Imēnpit eyxe bima oca'ōtareḡ ḡu juk adi eykuk. Xipan cuk adi oceju eykuk ayacat xipan je'it kuḡat puxim. ⁸ Eykukpin cīcā ocexe. Imēnpuye kawēn idipat cuk adi oceḡuwēnuwēn eywebe Deus ekawēn. Oceparara ḡu juk adi ocesop warara'acat pe ocaokaap puxim, Jesus kay eyetabucap ojuy jījā buye, eykukpin cīcā ocexe buye dak. ⁹ Ocekpitpiyū, ḡebum cuy epesop apēn cedaḡ ma juk adi ocekuku iap kay. Apēn cuk adi ocejekapikpiḡ eywebeam iap kay dak cuy ḡebum epesop. Kabiam cuk adi kapikpiḡ cīcā ocesop. Ixima be dak kapikpiḡ ma ocesop. Eyxewi ocemukaypinput ojuyap puxim cuk adi kapikpiḡ cīcā ocesop. Kapikpiḡ cīcā juk adi ocesop eywebe Deus ekawēn muwēnuwēn pima—kawēn idipat muwēnuwēn pima.

¹⁰ Eyxe bima warēmtaḡ ḡu juk adi ocekukuku. Cūḡ ma juk adi ocekukuku eyetabutpe. Ocekawēnkērē ḡu juk adi ocesop eyweju. Eyetaybit cūḡ ma juk adi ocekukuku iam. Deus tak itaybit iboam. ¹¹ Xipan cuk adi oceju eykuk aḡokatkat xipan jekpot kukap puxim. Eyetaybit iboam. ¹² Oceju juk adi eymucokcokcoḡ Jesus kay eye'e am. Eyḡuycūḡap mu'ūmu'ūm cuk adi ocesop. Eyawēwēm cuk adi ocesop eywebe Deus mucokcok am. Deus cuk eynaē soat em ja'ō daḡ eyeku am. Ixe soat kukukan je'e. Soat kukukan i'e buje, eyju dak warara'acat kukuk'ukayūm epesop ceweju. Ixe soat podi ma jedipap kuḡ. Eyju dak ixē dipap kuḡ epesop.

¹³ Ocewebe Deus ekawēn muwēn puje, cuk adi kūyjobit epesop cekawēn kay.

— Iboap ekawēn ijodiat ekawēn ḡu—Deus ekawēn acā — i juk adi epe'e'e.

Imēneju soat em oceju e'em:

— Ēn xipat cīcā — i Deus pe.

Kawēn idipat Deus ekawēn ma. Ixe dak ja'ōbacaap ūmūm soat pe ja'ō kay itabucayū be. ¹⁴ Ocekpitpiyū, eybadipyū ma juk adi ipiat o'supi'ajojoat eywebe—eyka watwat ma. Apēn Judéia eipi watwat ipiat'ajojom iap puxim eyju dak ipiat'ajojom. Deus kayayū ixeyū Judéia eipi watwat. Jesus Cristo ebekitkiyū ixeyū. Judeuyū kukuk'ukayū ixeyū be juk adi ipiat o'supi'ajojoat. ¹⁵ Judeuyū kukukayū wuykukukat Jesus o'yaokaat. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm aokaka'uk tak ip osodop ibadipyū ma'ḡu ip. Ocekapay dak cuk adi ip osodop. Xipat ḡu ip Deus xe. Ijodiat kay dak ip itakoma. ¹⁶ Ibu'u'u jījā ip Deus pe Judeu'ūmayū daxijo am. Deus wuydaxijo pinap ekawēn muwēn pin oceju Judeu'ūmayū be. Imuwēḡap muba'orerem pit ip. Kuy bima ikērēat muḡēḡē'uk ip osodop. Biḡ ma ikērēat muḡēḡēm ip ḡasū dak. Imēnpit Deus itakoma jījā o'e cekay ip.

— Ikērēat kuḡ cīcā oxe — io'e Deus cebe ip.

Ipiat o'supi'ajojoat cebe ip—ikērēat muḡēḡēxiayū be.

¹⁷ Ocekpitpiyū, eyxewi ocejēm'isum ma ocepit pin cīcā ocesop waram eyjom. Soat em oceḡuykitkit cuk adi ocesop eykay. Eykay ocepicap kudadam

cuk adi ocesop ġebum cĭcā eykay buye. ¹⁸ Waram eyjo pin ma'ġu ocesop. Pūġ em ġu wepit pin ma'ġu oġuy eykay—soat em. Soat em ma:

— Ga'a accepit — i juk adi ocece obureyū be.

Satanás pit ocemuypit'ūm'ūm cuk adi osunuy. Imēnpuye ocepit pa'ore juk adi ocesop. ¹⁹ Waram wuykukukat Jesus ajēm puje soat wuyju acejewemubapuk cewap. Wuycokcoġ acesop cewap pima. Warara'acat kayap podi ma ocecok-cok oce'e eykay cewap pima. Xipan oceju jeymuwēn Jesus pe.

— Teyūku juk adi ipiat o'supi'ajojo jġjā. Inaka oibu'un ġu ip ekay — i oce'e cebe eymuwēnuwēn.

Ocekawēn coco buje, Jesus je'e ocewebe: — Eyju xipat cĭcā oxe — i. Iboap wiwim cĭcā oceju. ²⁰ Xipan oceju eymuwēnuwēn warara'acayū be. Eyju ocemucokcokcoġ eyetabut cĭcā buye.

3

¹ Imēneju oceġuykitkit cĭcā juk adi ocesop eyawēġ tobuxik'ūm puye.

— Xipat ma waġepūġ ma onuy am ijopka be—Atenas ka be — i juk oce obureyū be.

— Ha'a — i juk o'e ip owebe. — Ijopka be ma eġuy — i.

² Wuykitpit Timóteo bit cuk oġuju eykay. Deus cuk ixē o'taē kawēn idipat muwēn ām oceweju. Ixe Cristo ekawēn muwēnuwēn soat ka daġ. Ixe juk oceġuju eykay eymucokcok am. Eya'ōmucan am tak oceġuju biġ ma Cristo kay eyetabut am. ³ Ixe juk oceġuju eykay eywebe eyetabucap epereap puxim ipiat'ajojomap tomuju. Deus kay'ūmayū ipiatpi'ajojoan wuywebe. Inaka iboap cūġ ma Deus xe. Deus ibikuy jebekitkit pe ipiat'ajo am ixeyū etabucap puyxijo am. Eyju dak eyetaybit iboam. ⁴ Eyxe bima:

— Itabut'ūmayū ipiat supi'ajojoat wuywebe Jesus Cristo kay wuyetabut puye — i juk adi oce'e'e eywebe.

Ġasū dak ipiat o'supi'ajojoat ip soat pe ocewebe apēn cuk adi ocece eywebe iap taġ. ⁵ Oceġuykitkit cuk adi ocesop eyawēġ tobuxik'ūm pima.

— Ibiōġbuk kērēayū kukukat paxi ikērēat o'ġuġēat cebe ip? — i juk adi oce owebe ma. — Wuymuġuykukuku'ukat ekawēn kay paxi ip o'e? — i juk adi oce owebe ma. — Te'e ma paxi juk kawēn idipat oġuwēn cebe ip? — i juk adi oce. — Oibu'un paxi ip Jesus Cristo kay jetabut am? — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju Timóteo juk oġuju eykay ġasū dak paxi Jesus Cristo kay itabut ip iam wetaybit am.

⁶ Ġasū bit Timóteo oajēm eyxewi. Eyawēġ o'yawēġtojoj ocekay—yawēġtipatawēġ.

— Deus kay itabut cĭcā ip — i juk o'e ocewebe. — Soat ikukpin cĭcā cexe ip — i juk o'e ocewebe. — Soat em ġebum ip wuykay, wuykukpin cexe ip puye — i juk o'e ocewebe. — Ixeyū wuyjo pin cĭcā wuywebe ixeyū jo pinap co'i — i juk o'e ocewebe.

⁷ Ocekpitpiyū, ocaġuybabi'ūm cĭcā juk adi ocesop eykuġ. Jesus Cristo kay eyetabut cĭcā mabuk iap awēġ tobuxik puje bit, ocaġuykuku oce'e eykay, ipiat'ajojom ma'ġu oceju. ⁸ Wuykukukat Jesus kay eyetabut cĭcā bima, ocecokcok cĭcā oce'e—ixē kay eybu'u'ūm pima. ⁹ Deus eju kawēnwēn pima, ocecokcok cĭcā Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuye soat em oceju e'em Deus pe: — Bay, ēn xipat cĭcā — i. — Tessalōnia ka watwat itabut cĭcā ekay — i oceju e'em cebe.

¹⁰ Kabia bun oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam, ixima bun tak.

— Bay, ãḡ ocejepit Tessalônica ka watwat com — i oceju e'em cebe. — ãḡ ocejepit ixeyũ mutaybit am ajom itaybit ḡu ip iam, biḡ ma itabut am ip ekay — i oceju e'em cebe.

¹¹ — Bay, ocedujupin cuy ece ixeyũ jom — i oceju e'em Deus pe. Imẽn oceju e'em Deus pe wuyebayat pe, wuykukukat Jesus pe dak.

¹² — Bay, kuy xipan jewewekuḡ ip soat — i oceju e'em. — Xipan tak ip warara'acat kuḡ — i oceju e'em. — Ixeyũ juy esubuywan biḡ ma ip xipan jewewekuk am, biḡ ma warara'acat kuk am tak ocexe ikukpin ip iap puxim — i oceju e'em Deus pe.

¹³ Imẽn Deus pe eybuywan pima, ka'ũma ma kuka o'e eywebe:

— Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i.

Ikērēat kuḡ ḡu epesop cexe wuykukukat Jesus ajēm puje. Ixe jajēm soat jebekitkit eju—ja'ōkayayũ eju.

4

¹ Ocekpitpiyũ, eymukũyjojom cuk adi ocekukuku.

— Kũyjobin cuy epesop Deus a'ō kay — i juk adi oce'e'e eywebe.

Eyju kũyjobit ḡasũ ya'ō kay. Iměnpit:

— Biḡ ma juy kũyjobin epesop ya'ō kay ixē mucokcok am — i ōn e'em eywebe wuykukukat Jesus a'ōbi.

² Deus pe ocawēwē ãm eymutaybitbin cuk adi oceku wuykukukat Jesus a'ōbi. Eyetaybit iboam. ³ Deus ibikuy wuyekawēntim wuyeku am soat em. Ibu'u jĩjã wuywebe ikērēat kukan. Iměneju eytayxi'ũmat eju ḡu juy epeyepo—eytayxi eju acã. Eyektop'ũmat eju ḡu juy epeyepo—eyektop eju acã. ⁴⁻⁵ Itabut'ũmayũ ma jewebumũnmũn ayacat tabi o pin cĩcã buye—Deus itaybit'ũmayũ. Eyju bit epeyewebumũn cuy ayacat ikukpin cĩcã buye acã. Ibuyxim cuy eytayxi epejukuk cũḡ ma jeku am Deus etabutpe, ijodiat etabutpe dak. ⁶⁻⁷ Deus cuk wuynaē ikērēm wuyeku am ḡu—cũḡ ma wuyeku am acã. Soat taḡ wuyisum wuydop am cuk wuynaē. Eyetabut Jesus kay. Iměneju warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop, warara'acat itop kaykay ḡu dak. Ixeyũ kaykay bima bit, wuykukukat ipiat supi'ajoat eywebe. Kuy bima oca'ōpuruḡ cuk adi iboap oceḡuwēnuwēn eywebe. ⁸ Deus jebiōḡbuk muōmōm wuywebe—xipacat muōmōm. Ijudup mubarararaḡ ōn ijodiat a'ōbi ḡu—Deus a'ōbi acã. Iměnpuye wekawēn kay'ũmat Deus ekawēn kay ḡu dak.

⁹ Deus ma juk adi eymutaybitbin osunuy xipan cuy epeyewekuk eyju ikitpitpiyũ buye iam. Ōn pit iboam ḡu jeymutaybin ijudup pe. ¹⁰ Macedônia eipi watwat kuḡ cuk adi epesop xipan. Ocekpitpiyũ:

— Biḡ ma juy xipan ip epejukuk — i oceju e'em eywebe.

¹¹ — Kaba'ũm cuy epesop eyeweweju — i oceju e'em eywebe.

Warara'acat ekapikap kay ḡu juy epesop aḡ—eyekapikap kay acã. Eye-kapikap kuḡ ma juy epesop eyemukaypinput pu am. Imẽn ma juk adi eyawēwēm ocesop kuy bima dak. ¹² Imẽn eyju kapikpiḡ pima, ibuyxim jeykuk itabut'ũmayũ. Warara'acat xewi epejoojuy ḡu dak eyemukaypinput.

¹³ Ocekpitpiyũ, oceju jeymukũyjo apēn je'bapuk Jesus kay itabucat pe ce'ũ buje iam. Iboam eyetaybit pima, eyḡuycũḡsũ ma epesop itabucat e'ũ buje. Itabut'ũmat e'ũ buje bit ibureyũ iḡuycũḡ cĩcã e'em, soat em Deus xe acesop wuye'ũ buje iap wiwim'ũm puye. ¹⁴ Wuyetabut Jesus oe'ũ iap kay, waram ḡuto o'jetait iap kay dak. Iměnpuye icēmãn Deus itabucayũ'ũm'ũm ḡutait ḡuto. Jesus o'ḡutait'iyũ idojot ceweju waram jedot puje. Wuyetabut iboap kay dak.

¹⁵ Ijodi wuyetai pima, acejeu wuykukukat topabe waram ixē ajēm puje. Acejeu itabucayū'ūm'ūm eu awap ġu. Ixeyū eju ma acejeu—waram cemumutaityū eju. Iboap muwēnuwēn oceju eywebe wuykukukat a'ōbi. ¹⁶ Wuykukukat Jesus je'kop kabi kadiwi. Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukat ewāwā buje je'kop—ya'ōbuyxiat ewāwā buje. Deus eparasuy jo'iat ede buje je'kop. Deus koam Cristo kay itabucayū'ūm'ūm jebit ġuyu. Soat em itait jeedop ip cexe. ¹⁷ Wuymuyu ġebuje. Itabēġayū ġuyu. Ijodiat ġuyu. Wuymuyu koam o'ġuyu'iyū nomuxik am kabikerereat pe. Ixeyū eju acejeu wuykukukat topabe. Imēn soat em acesop cexe—wuykukukat Jesus xe. ¹⁸ Imēneju jewemucokcokcoġ cuy epesop ġebum ibo ekawēn kay—apēn je'bapuk itabucayū'ūm'ūm pe iap ekawēn kay.

5

¹ Kuy eyetaybit wuykukukat jajēm iam. Apēn je'bapuk ixē ajēm awap iam tak eyetaybit. Imēnpuye iboaptup otupmubararak ġu eywebeaptum. ² Eyetaybit apēn wuykukukat waram jajēm iam. Ixima be ibukurukat ajēmjēmap puxim jajēm uk'a iwat aġ'ūma pima iap puxim. Adeayū aġ'ūm pima jajēm. ³ Yukreġat te'e ma e'em:

— Obu'u o'it pi'ajom — i.

Je'itpi bima, cenapōn pa'ore e'em je'it pibun. Jopi'ajo ma. Imēnpuxim adeayū te'e ma e'em:

— Kaba'ūm wuyju wuyeweweju — i. — Ka'ūma ma ipiat supi'ajoat wuywebe — i'e'em ip te'e ma.

Jesus ajēm puje bit, Deus dao ma ipiat supi'ajoat cebe ip—kūyjobit'ūmayū be. Cenapōn pa'ore je'e ip ipiat puxixim. ⁴ Kabiok taġ ibukurukat ajēmjēm wuymukuy am. Ocekitpitpiyū, kabiok taġ jekuku'ukat puxim ġu wuyju bit. Imēneju wuykukukat ajēmap cuy ajowiwi yajēm puje wuyekuyap puxim. Ibukurukat pe wuymukuyap puxim ġu juy ace.

⁵ — Kabiaat ebekitkit oceju — i wuyju e'em, Jesus ekawēn taġ wuyju jekukum puye. — Kabiokat ebekitkit ġu oceju — i wuyju e'em, ikērēat muġēġēm ġu wuyju e'em puye.

Imēnpuye wuykukukat ajēm puje acejekuy ġu. ⁶ Jesus kay itabut'ūmat ixecat puxim—aġ'ūmat puxim. Ixecat puxim ġu juy ajekuku. Aġ cuy ajekuku. Wuykukukat ajēmap cuy ajowiwi. ⁷ Kabiokat ebekitkiyū yaġuyba'arēm jekukum soat em ika'oat puxim. Ikērēat muġēġēm ip soat em. ⁸ Wuyju bit kabiaat ebekitkiyū. Ikērēat muġēġēm ġu wuyju e'em. Imēnpuye wuyaġuyba'arēm ġu juy ajeku—wuyaġuysan acā. Jesus Cristo kay wuyetabun cīcā juy ajop wuyjuap puxim ipiat'ajojoap kay. Xipan cuy soat ajukuk. Imēn jekukum pima sorara buxim acesop, xipan warara'acat kuġ pima dak. Sorara ja'ōxa daġ icaat kuġ jaokaap puxim. Soat em Deus xe acesop iap wiwim cuy acesop. Iboap wiwim pima ja be icaat kukat puxim ace'e. ⁹ Ipiat'ajojoap kay wuymuju am ġu Deus cuk wuynaē—wuydaxijo am acā. Ixē wuydaxijojom wuykukukat Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye. ¹⁰ Ixē Cristo oe'ū wuywebeam. Oe'ū wuywebe soat em jexe wuydop am. Ixē ajēm puje aceju cekay wuyetai pima, wuye'ū bima dak. ¹¹ Imēneju juy epewemucokcokcoġ. Jewebuywatwan tak cuy epesop biġ ma eyetabut am Jesus kay. Gasū dak eyju jewemucokcokcoġ, jewebuywatwan tak. Imēnpit biġ ma juy: — Imēn epesop — i ōn e'em eywebe.

¹² Ocekitpitpiyū: — Ibuyxim cuy eymutaybitbin'ukayū epejukuk — i oceju e'em eywebe. Wuykukukat cuk ixeyū o'taē jekawēn eymutaybitbin am, eymukūyjojo am tak. ¹³ Kapikġpiġ ip eywebeam. Imēnpuye xipan cuy ixeyū epejukuk. Ibuyxim cuy epejukuk ip.

¹⁴ Iměn cuy jeyawē oceju. Eya'ōpuruḡ cuy ibukapik'ūmat epeyawē. Iḡuycūḡcūḡayū juy epeḡucokcoḡ. Itabutbūcayū juy epesubuywan biḡ ma itabut am ip Jesus kay. Eyukpiceḡēm ḡu juy epejukuk warara'acat—eya'ōdim ma. ¹⁵ Ikērēm ḡu juy warara'acat epejukuk, ikērēm ma'ḡu ip eykuḡ. Soat em xipan cuy epeyewekuk. Warara'acayū dak cuy epejukuk xipan.

¹⁶ Soat em cuy eycokcoḡ epesop. ¹⁷ Soat em cuy kawēnwēn epesop Deus eju. ¹⁸ Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ēn xipāt cīcā — i.

Iměn cuy epe'e'e cebe xipacat jebapukpuḡ eywebe bima, xipāt'ūmat jebapukpuḡ pima dak. Deus ibikuy eywebe iměn eyeku am Jesus Cristo ejo mūḡ'i jekukum pima. ¹⁹ Ibiōḡbuk xipacat e ojuyaap muba'arēm rēm ḡu juy epesop. ²⁰ Deus biōḡbuk a'ōbi warara'acat ekawēn puje juy epejowayway ḡu. ²¹ Ijodiat ekawēn co buje juy epe'e'e eyewewebe:

— Icēm tu ite e'em? — i.

Warara'acat ekawēn kay ḡu juy epesop eyetabun—xipacat ekawēn kay ā.

²² Ade opop iwarururuat xipāt'ūmat. Epejukuk ḡu—pūḡ tak ka'ūma.

²³ Deus eju ōn kawēnwēn eywebeam. Ixe Deus wuyaḡuymubabibin'ukat.

— Bay, Tessalōnica ka watwat cuy eḡuisun soat taḡ ikērēat kukap puxim ip — i ōn e'em Deus pe. — Ixeyū juy eya'ōmucanucan ikērēat muḡēap puxim — i ōn e'em cebe. — Ixeyū jebit cuy eḡuisun — i ōn e'em cebe. — Eyaḡuymuisun tak cuy ip — i dak. — Esubiōḡbukmuisun tak cuy ip — i dak ōn e'em cebe. — Ixeyū a'ōmucanucan pima, ikērēat kuḡ ḡu je'e ip exe, ocejukukat Jesus Cristo ajēm puje — i ōn e'em Deus pe. — Soat taḡ idip je'e ip exe — i ōn e'em cebe.

²⁴ Deus wuynaēhēm ikērēat kuḡ'ūmayūm. Ixe ma wuymuisun soat taḡ, soat em ja'ō daḡ e'em puye.

²⁵ Ocekpitpiyū, ocewebeam tak cuy epeyekawēnwēn Deus eju.

²⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

²⁷ — Ijudup cuy epetupcoat soat pe—wuykitpitpiyū be — i ōn e'em eywebe. Iměn ōn e'em wuykukukat a'ōbi.

²⁸ — Xipan cuy Tessalōnica ka watwat ejukuk — i ōn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. Ibūrū ma.

TESSALÔNICA KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDÛPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Tesselônica ka watwat, cartadup mubararag òn Silas eju. Timóteo eju dak. Ijudup mubarararag òn eywebeaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. Òn Paulo. Eyju Deus ebekitkit—wuyebay ebekitkit. Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus Cristo ebekitkit.

² — Bay, xipan cuy Tesselônica ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, wuykukukat Jesus Cristo be dak. — Ixeyũ aguy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ Ocekpitpiyũ, oceju e'em Deus pe:

— Bay, ên xipat cĩcã — i.

Soat em big ma eyetabut Jesus Cristo kay. Soat em eyju big ma xipan jewewekuğ. Imēnpuye cedağ ocewebe “Ên xipat cĩcã” i'e am Deus pe.

⁴ Itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajojoat eywebe. Inaka eybu'u gu epesop eyetabut am Jesus kay ipiatpi'ajojom ma'gu eyju. Eyetabut cĩcã Jesus kay. Eyetaxi jĩjã ipiatpi'ajo am. Imēnpuye:

— Tesselônica ka watwat xipat cĩcã. Ibu'u gu ip jetabut am Jesus kay ipiat'ajojom ma'gu ip — i oceju e'em wara'at ka watwat pe—Jesus kay itabucayũ be. — Itaxi jĩjã ip ipiatpi'ajo am — i oceju e'em cebe ip.

⁵ Ipiatpi'ajojom eyju Deus ebekitkit puye. Imēnpuye Deus je'e eywebe:

— Cedağ ma eywebe soat em oxe eydop am — i. — On soat kukukan pima, oxe ma epesop, cuk adi eyetaxi epesop ipiatpi'ajo am puye — i je'e Deus eywebe.

Ixe cũğ ma e'em soat em ma. ⁶ Deus soat em cũğ ma e'em. Imēnpuye ixe ipiat supi'ajoat eykay'ũmayũ be—ipiatpi'ajojoan eywebe'iyũ be. ⁷ Deus jeybuywan ipiat'ajojom pima. Ocebuiwan tak ipiatpi'ajojom pima. Imēn ixe wuybuywan waram guto wuykukukat Jesus ajēm puje dak. Kabi kadiwi ixe jajēm. Jekawēn tojtjot'ukayũ eju jajēm—ya'òbacaayũ eju. ⁸ Daxa kuğ jajēm. Ixe jajēm ipiatpi'ajoan Deus itaybit'ũmayũ be. Ipiat supi'ajojoat wuykukukat Jesus a'ò kay'ũmayũ be—kawēn idipat kay'ũmayũ be.

⁹⁻¹⁰ — Jesus soat podi ma ya'òbaca — i je'e ip ixe ebekitkit wuykukukat ajēm puje.

Eyju dak imēn ma epe'e.

— Soat podi ma a'òbuyxi ên — i je'e ip soat itabucayũ.

Eyju dak ixeyũ eju epesop ocewebe eymukũyjoap kay juk eyetabut puye. Cekay itabut'ũmayũ bit ipiat'ajojom jeedop ip soat em. Soat em wũy ma jeedop ip wuykukukat wi.

— Soat podi ma Jesus idip—ya'òbaca dak — i je'e ip adeayũ.

Itabut'ũmayũ bit ixe a'òbacaap jojo gu ip wũy buye. Idipap coco gu ip wũy buye.

¹¹ Imēneju soat em oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Bay, Tesselônica ka watwat puywatwan cuy eguy cũğ ma ceku am ip — i oceju e'em cebe. — Bay, ên cuk ixeyũ etaē cũğ ma ceku am ip — i oceju e'em. — Bay, kũyjobit pin ip a'ò kay — i oceju e'em. — A'òbacaap cuy egũm cebe ip warara'acat kuk am ip xipan — i oceju e'em. — Bay, Jesus kay itabut ip — i oceju e'em. — Imēnpuye ixeyũ buywatwan cuy eguy ebikuyap tağ ceku am ip — i oceju e'em Deus pe.

¹² Imēn oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Soat podi ma Jesus Cristo xipat — i je'e ip adeayũ, wuyju Deus bikuyap tağ jekukum puye.

— Tessalônica ka watwat xipat cĩcã oxe — i je'e Deus. Ixe imẽn je'e soat em xipacat ùmũm wuywebe buye. Wuykukukat Jesus Cristo dak soat em xipacat ùmũm wuywebe.

2

¹ — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajēm — i juk adi oce'e'e eywebe, ocekitpitpiyũ. — Ixe dopabe juy aceje'awero — i dak cuk adi oce'e'e eywebe. — Ixe xe acesop soat em — i dak cuk adi oce'e'e.

Iboam eymukũyjom cuk adi oceku. ² Pũğpũğayũ bit napa ma e'em eywebe:

— Wuykukukat Jesus Cristo kuy oajēm waram — i. — Paulo iboap cuk adi o'ğuwēnuwēn wuywebe Deus biōğbuk a'ōbi — i napa ma e'em ip. — Paulo wuykukukat kuy oajēm waram iaptup cuk o'tupmubararak wuywebeaptum — i napa ma e'em ip eywebe.

Ocekitpitpiyũ, wekawēn co'isum ma eyağuybabi'ũma epesop! Eyağuybabi'ũm ğu juy epesop ixeyũ ekawēn kay—napaap ekawēn kay. ³ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuğuykukuap puxim. Wara'at cuy koap je'bapuk wuykukukat ajēm awap. Koap cuy Deus kay'ũmayũ je'bapuk wuyparakpe. Deus a'ō kay kũyjobit'ũm cĩcã jeku ip. Ikērēat mujurũğrũğxiat tak cuy je'bapuk. Kuyje:

— Ōn ma ikērēat mujurũğrũğxiat cuy oğuju ipiat'ajojoap kay — io'e Deus. — Wũy ma jeenuy oxewi soat em ipiat'ajojom — io'e Deus.

Imẽnpuye iba'ore warara'acat pe ixe muju'ũm ãm. Je'ju ma Deus a'ōbi ipiat'ajojoap kay. ⁴ Ixe ikērēat mujurũğrũğxiat itakoma jĩjã je'e jewexe deusyũ kay—deusbaroyũ kay. Ijodiat ibuyxim ikuğ iayũ kay itakoma jĩjã je'e.

— Iteyũ bodi ma wa'ōbuyxi — i napa ma je'e ixe. — Ixeyũ a'ō kay ğu juy epesop—wa'ō kay acã — i je'e ixe soat pe ijodiat pe.

Ixe jabik Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Deus jomuymuy soat pe ijodiat pe.

— Ōn acã Deus — i napa ma je'e.

Imēğap ebapuk puje, Jesus Cristo jajēm.

⁵ Ade em iboap cuk adi oğuwēnuwēn eywebe eyxe bima. Gbum ğu du eyju wekawēn kay? ⁶ Ğasũ ma warara'acat ikērēat mujurũğrũğxiat ajēmap muba'oreren. Eyetaybit iboam. Ixe ajēmap ekabia be bit jajēm. ⁷ Iba'arēm ma ikērēat mujurũğrũğ ğasũ ikērēat mujurũğrũğxiat. Guyjom pit Deus ixe ajēmap muba'oreren'ukat ju'uk. I'uk puje, ibapuğ ma ikērēat ğujurũğrũğ soat etabutpe. ⁸ I'uk puje, ikērēat mujurũğrũğxiat je'bapuk. Wuykukukat Jesus ajēm puje bit, ixe ğu'ũm. Puw! Jebidom ixe ğu'ũm. 'ũm. Ixe a'ōbacaap ğu'ũm. 'ũm. Ixe a'ōbacaap ğu'ũm jajēm ãm idipan. ⁹ Ikērēat mujurũğrũğxiat jajēm. Satanás a'ōbacaap kuğ. Napa ma ja'ōbacaap ğubapuk adeayũ etabutpe. Wuywebe i'e ba'oreat ğubapuk adeayũ muğuykuku ojuy. Itabēğbēğ jeedop ip ixe a'ōbacaap cocom, jewemuğuykukukum ip puye. ¹⁰ Ipiat'ajojoap kay cumayũ ğuğuykuku. Ipiat'ajojoap kay je'ju ip kawēn icēmat kay kũyjobit'ũm puye. Ibu'u jĩjã ip osodop jetabut am kawēn icēmat kay. Deus pe jedaxijo an ibu'u ip osodop. ¹¹ Imēneju Deus wuymuğuykukuku'ukat ğuju ixeyũ kay ixeyũ mutabut am napaap kay. ¹² Imẽnpuye soat ip yukpiwat jeedop Deus xe. Wũy ma jeedop ip Deus wi kawēn icēmat kay kũyjobit'ũm puye—napa ma i'e am icokcok puye dak.

¹³ Ocekpitpiyũ, eykukpin cĩcã wuykukukat xe. Ipi mujurũg'isum Deus cuk eynaẽ eydaxijo am. Ibiõgbuk xipacat ja'õbacaap ùmũm eywebe xipacat mujurũgrũg'ukayũm. Kawẽn icẽmat kay eyetabut. Imẽneju Deus ebekitkiyũ eyju. Imẽnpuye soat em:

— Bay, ên xipacat cĩcã, Tesselônica ka watwat etaxijo buye — i oceju e'em Deus pe.

¹⁴ Ixe juk eynaẽ wuykukukat Jesus Cristo dipap co'i ey'e am. Ixe ekawẽn kay eyetabut, kawẽn idipacat oceguwẽn eywebe buye.

— Ka'ũma ma wuykukukat Jesus Cristo jo'iat idipacat — i je'e adeayũ. Deus cuk wuynaẽ Jesus Cristo jo'iyũm wuy'e am. ¹⁵ Imẽneju, ocekpitpiyũ, kawẽn icẽmat kay jĩjã juy epesop. Eybu'um gu juy epesop kawẽn icẽmat tag eyeku am—pũg em tak ka'ũma. Kawẽn icẽmat cuk adi oceguwẽnuwẽn eywebe ocekawẽn tag, ocemudupmubararaktup pe dak—eywebeaptup pe.

¹⁶ Jesus Cristo wuykukukat. Deus wuyebay. Ixeyũ xe juk adi wuykukpin cĩcã ajop. Wuya'õmucanucan'uk ip osodop. Wuybuywatwat'uk ip osodop wuywebe soat em Jesus xe acesop iap wiwi am. Warara'acat podi ma xipan wuykuğ ip, xipacat gu ma'gu wuyju. ¹⁷ Imẽneju Deus eju õn kawẽnwẽn eywebeam.

— Tesselônica ka watwat a'õmucanucan cuy eguy — i õn e'em cebe. — Ixeyũ buywatwan cuy eguy ixeyũ be soat em xipacat mujurũgrũg'ãm; soat em cekawẽntip i'e am tak — i õn e'em Deus pe.

3

¹ Ocekpitpiyũ, gãsũ õn wara'at ekawẽn jeymukũyjo. Ocewebeam cuy epeyekawẽn Deus eju.

— Pauloyũ juy esubuywan ixeyũ be dao ma ekawẽn muwẽn ãm soat ka watwat pe — i juy epe'e cebe. — Ya'ĩjojo'ibiyũ juy egutabun ekawẽn kay apẽn cuk adi ên ocemutabun iap puxim — i juy epe'e cebe.

² Soat gu itabut Jesus ekawẽn kay. Ixeyũ itabut'ũmayũ ikẽrẽat mujurũgrũg' soat ka dağ. Warẽmtağ ip jekukum. Imẽnpuye:

— Pauloyũ juy etaxijo ikẽrẽat mujurũgrũg'ukayũ be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe.

³ Imẽnpit soat em wuykukukat e'em apẽn cuk adi o'e'e iap tag. Ixe jeya'õmucan. Ixe jeydaxijo ikẽrẽat mujurũgrũg'ukayũ kukukat pui bewi—Satanás pui bewi. ⁴ Apẽn cuk adi oce eywebe iap tag eyju jekukum. Guyjom tak iboap tag epeku soat em. Ocetaybit iboam. Imẽnpuye wuykukukat ocemucokcokcoğ eykay.

⁵ Eywebeam õn kawẽnwẽn Deus eju.

— Bay, exe ocekukpin cĩcã juk adi ocesop — i õn e'em cebe. — Tesselônica ka watwat cuy esubuywan ixeyũ be xipan warara'acat kuk am — i õn e'em. — Bay, Cristo juk adi itaxi jĩjã osunuy ipiat'ajo am — i õn e'em. — Tesselônica ka watwat cuy esubuywan itaxi am ip ipiat'ajo am — i õn e'em.

⁶ Ocekpitpiyũ, pũgpũg wuykitpitpiyũ'in ibu'u jĩjã kapiğ. Apẽn cuk adi oceju eymutaybitbinap tag gu ip jekukum. Ixeyũ burem cĩcã gu juy epeku. Iboam oceju e'em eywebe wuykukukat Jesus Cristo a'õbi. ⁷ Eyju eyetaybit apẽn cuk adi ocekukuku iam. Imẽnpuye ocekukuap puxim cuy epekuku. Eyxe bima juk adi ocebu'u'u gu ocesop kapiğ. ⁸ Tei'ũm gu juk adi ocejajat ocexan eyxewi—teihem acã. Kabiam cuk adi ocejekapikpik, ixima dağ tak eyxewi ocexat ojuyap puxim, ocemukaypinput ojuyap puxim tak. ⁹ Cedağ kuka o'e ocewebe ocexat ojuy am eyxewi, Deus ekawẽn eymutaybitbin puye. Imẽnpit eyxewi juk adi ocejoojuyjuy gu. Ocebu'u'u gu juk adi ocesop kapiğ eyju dak eybu'uap puxim.

¹⁰ — Ibukapik'ũmat jekõn ġu juy — i juk adi oce'e'e eywebe eyxe bima.

¹¹ Ijudup mubarararaġ oceju kuy juk eyawẽġ oceyawẽġtobuxik puye.

— Ibu'u'u ip kapiġ pũġpũġ Tessalõnica ka watwat — i juk adi o'e'e ip ocewebe. — Jebureyũ muymuy acã ip e'em — i juk adi o'e'e ip ocewebe.

¹² — Eybu'um ġu juy epesop kapiġ eyxat pu am, eydoti bu am tak — i oceju e'em ibukapik'ũmayũ be. — Eybureyũ epejomuymuy ġu juy — i oceju e'em cebe ip. — Eyekawẽntim cuy epesop — i oceju e'em cebe ip wuykukukat a'õbi—Jesus Cristo a'õbi.

¹³ Ocekitpitpiyũ, eyju bit xipacat mujurũġrũġap epeyepere ġu juy. ¹⁴ Ijudup ekawẽn kay kũyjobit'ũmat eju ġu juy epekuku ixẽ musũsũn ãm. Waram aco'i kũyjobin je'e isũsũn puye. ¹⁵ Eykay itakomaat kukap puxim cuy ixẽ epejukuk. Ixẽ bit cuy epeyawẽ eykitpit puye.

¹⁶ Wuykukukat wuyaġuymucũġucũġ.

— Okukukat, Tessalõnica ka watwat aġuymubabibin cuy eġuy soat em—xipacat cebe ip jebapukpuġ pima, xipat'ũmat jebapukpuġ pima dak — i õn e'em cebe. — Soat em cuy aġ eġuy ixeyũ kay — i õn e'em cebe.

¹⁷ Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararaġ õn obubin ma. Imẽn cuk adi otupmubararak soatup—wemudupmubararaktup. Imẽn ma ijudup tak otupmuju eykay.

¹⁸ — Xipan cuy Tessalõnica ka watwat ejukuk — i õn e'em wuykukukat pe—Jesus Cristo be. Ibũrũdup ma.

TIMÓTEO BEAPTUP PAULO EMUDŪPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Timóteo, ijidup mubarararağ òn ewebeaptum kato muju am ewe-beiaptup. Paulo òn. Deus wuydaxijojo'ukat. Soat em Deus xe acesop wuyetaít Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Ixe Jesus Cristo emumuju òn. Ixe a'òbi òn jekukum kawēn idipat muwēnuwēn, Deus a'òbi dak. ² Ēn okpot co'i jewağuyjojo'i ma wuyetabut Jesus Cristo kay buye.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be. — Etabotaidabotbon cuy eguy Timóteo kay — i òn e'em Deus pe, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Yağuy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ — Éfeso ka be juy eguy ibo ka watwat mutaybit am — i juk oce ewebe Macedônia eipi kay oju pin pima.

Gasũ dak obikuy ewebe Éfeso ka be enuy am. Pũğpũğayũ warēmtağ ibo ka watwat mutaybitbin. Deus ekawēn ġu ip imutaybitbin—jekawēn acã.

— Warēmtağ ġu juy epeğutaybin — i juy ece ixeyũ ağokatkayũ be. — Epeyepere juy warēmtağ ma imutaybitbinap — i. ⁴ — Epeyekawēnwēn ġu juy apēn wuydobuyũ'ũm'ũm cuk adi o'e'e iam — i juy ece cebe ip. — Epeğuwēnuwēn ġu juy wuydobuyũ'ũm'ũm putet — i juy ece cebe ip. — Jawa'òxikxiğ acã epesop iboap muwēnuwēn pima — i juy ece cebe ip. — Iboam eyju kawēnwēn pima, warara'acat epeğubikuy ġu Deus ekawēn tağ jeku am — i juy ece.

Wuyetabut pima acã wuyetaybit Deusan.

⁵ — “Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn ġu juy epeyekawēn—Deus ekawēn acã,” i juy ece cebe ip — i òn e'em ewebe.

Imēn òn eyawēwēm eywebe biğ ma xipan eyewewekuk am. Apēn cedağ wuyxe iap tağ jekukum pima xipan wuyju jewewekuğ, wuyağuyisu bima dak; icēmān wuyetabut Jesus Cristo kay bima dak. ⁶ Pũğpũğayũ bit cũğ ma jekukuap o'jepere. Cũğat e dağwi oitabidao'iaiyũ buxim ip. Warēmtağ ma ip jemāmāmām o'e. ⁷ Deus ekawēn imutaybitbin'ukayũm pin ip—Moisés pe o'ğuwēn'iat ekawēn imutaybitbin'ukayũm pin. Imēnpit itaybitbūt ã ip ixe ekawēn. Iboap ekawēn iba'arēm cexe ip. Imēnpuye te'e ma e'em ip:

— Ocejū ma juy Deus ekawēn jeymutaybin — i.

⁸ Wuyetaybit Deus ekawēn kawēntip cĩcã iam—Moisés pe o'ğuwēn iap ekawēn—wuyawēwēap ekawēn. Ixe ekawēn tağ jekukum pima xipat cĩcã kuka o'e wuyxe. ⁹ Deus jekawēn o'ğuwēn cũğ ma jekuku'ukayũ awē ãm ġu—warēmtağ jekuku'ukayũ awē ãm acã. Wuyetaybit iboam. Ibũrũ ma juk jekawēn o'ğuwēn: ika'ũmayũ be, iecuğap a'ò kay kũyjobit'ũmayũ be dak, jekay itabut'ũmayũ be dak, ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ be dak, jekay'ũmayũ be dak, jebiðğbuk a'ò kay'ũmayũ be dak, cebay o'yaoka'iaiyũ be dak, warara'acat o'yaoka'iaiyũ be dak, ¹⁰ warara'acat tayxi kaykay'ukayũ be dak, warara'acat itop kaykay'ukayũ be dak, jewekpidaodao'ukayũ be dak, jenuy'ũnakeke'ukayũ be dak, dinheiro bu am warara'acayũ dujupa'um'um'ukayũ be dak, napapa'ukayũ be dak, warara'acat awēğ mukērērērēn'ukayũ be dak, jemumutaybitbinap muwarururun'ukayũ be dak. Ibũrũ be ma jekawēn o'ğuwēn. Ixeyũ awē ãm Deus jekawēn o'ğuwēn.

¹¹ — Wekawēn acã juy eguwēnuwēn soat kaka watwat pe — i juk o'e owebe Deus.

Ibiat ekawēn acā òn imuwēnuwēn. Iboap acā icēmat. Ixe Deus soat podi ma xipat. Ka'ūma ma omuy ixē jo'iat ya'ōbuyxiat, idipat tak.

¹² — Ēn xipat cīcā oxe — i juk o'e owebe wuykukukat Jesus Cristo. — Owebeam cuy kapikipiḡ eḡuy kawēn idipat muwēn ām soat ka daḡacat pe — i juk o'e owebe.

Ixe soat em wa'ōmucanucan owebe kawēn idipat muwēn ām soat ka daḡacat pe. Imēnpuye soat em òn e'em cebe:

Ēn xipan cīcā okuḡ — i.

¹³ Jesus cuk adi ojomuymuy. Ixe butet cuk osubutetmukērērērēn kuy bima. Warēmtaḡ ma juk adi Jesus kayayū ojukukuk. Imēnpit Deus itabotaidabotbot cīcā osunuy okay, Jesus kay wetabut ḡu oḡuy buye. Wetaybit'ūma ojekukuku wetabut'ūm puye. ¹⁴ Wuykukukat warara'acayū bodi ma xipan cuk adi okuk. Ixe juk omutabun jewekay. Ixe juk omutaybin ikukpin warara'acayū kuk am. Imēn wuyju jekukum Jesus Cristo eju mūḡ'i bima.

¹⁵ — Jesus Cristo osodot ipi kay ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū daxijo am — i wuyju e'em.

Icēmān wuyju iboam e'em. Cedaḡ cīcā wuywebe wuyetabut am iboap ekawēn kay. Warara'acat ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat podi ma òn ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat. ¹⁶ Imēnpit Deus itabotaidabotbot cīcā osunuy okay. Jesus Cristo yukpiceḡēm ḡu o'e okay. Gasū ixē e'em warara'acayū be:

— Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop — i. — Paulo ma ikērēat mujurūḡrūḡxi osunuy. Òn pit ikērēm ḡu ixē ojukuk—xipan acā ixē ojukuk — i'e'em Deus warara'acayū be.

Itabut je'e ip cekay itabut'ūmayū, xipan okuḡ puye, yukpiceḡēm ḡu o'e okay buye dak. Soat em Deus xe jeedop ip itait.

¹⁷ — Ēn pit soat podi ma xipat — i juy ace ixē Deus pe.

Ibuyxim cuy ixē ajukuk. Kuyje ixē Deus soat kukukat osunuy. Gasū dak e'em ijodiacat kukukat. Guyjom tak soat kukukan jeenuy. Ixe acā je'ū ḡu. Soat em itait jeenuy. Ixe ijo ba'ore wuywebe. Ixe acā Deusat. Ka'ūmḡu wara'at—ixē acā. Imēneju:

— Soat podi ma ēn edip — i juy ace cebe soat em.

Imēn cuy ace!

¹⁸ Timóteo, ēn okpot co'i. Imēnpuye jawēwē juy òn. Kuy bima Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e ewebe:

— Deus cuk enaē jekawēn muwēn ām soat ka watwat pe — i.

Gebum cuy eḡuy ixeyū ekawēn kay! Sorarayū icaat kuḡ jaokaap puxim. Imēnpuxim ḡebum cuy eḡuy apēn cuk o'e'e ip ewebe iap kay a'ōbaca'ūmap puxim. ¹⁹ Jesus Cristo kay etabucap ecepere ḡu juy. Apēn cūḡ ma exe iap taḡ cuy ejeku, Timóteo. Pūḡpūḡayū bit apēn cūḡ ma jexe iap taḡ ḡu ip jekukum. Jesus Cristo kay jetabucap o'jepere ip ixeyū aḡokatkayū. Itabucap ip oi'ūm apēn kobexixi epiriḡ puje soat i'ūmap puxim. ²⁰ Himeneu ixeyū'in, Alexandre dak. Imēnpuye ixeyū xepxepayū oḡukorēm.

— Satanás eykukan cuy je'e — i juk oce cebe ip ixeyū mukūyjo am.

Ixeyū oḡukorēm itaybit am Deus muymuy'ūm ām.

2

¹ Koap òn jawē Deus eju kawēn ām. Acekawēn cuy Deus eju soat peam ijodiat peam.

— Bay, xipan cuy ixeyū ejukuk — i dak cuy ace cebe. — Ixeyū juy esubuywan — i juy ace cebe.

Ajoojuy Deus xewi soat peam. Wuyetaybit ixē soat em xipan wuykuḡ iam. Imēnpuye soat em:

— Bay, ēn xipāt cīcā — i juy ace cebe.

² Deus eju juy acekawēn soat eipi kukukayū beam, soat ka watwat kukukayū beam tak. Deus eju juy acekawēn ixeyū be xipan wuykuk am, wuywebe kaba'ūm wuydop am tak, wuywebe Deus bikuyap taḡ wuyeku am tak, cedaḡ ma wuyeku am tak. ³ Xipan wuyekukuap xipāt Deus xe—wuydaxijojo'ukat xe. Xipan wuyju jekukum pima, Deus mucokcokcoḡ acesop. ⁴ Ixe Deus ibikuy soat taxijo am ipiat'ajojoap kay ijuap puxim. Ibikuy ijodiacayū be itaybit am kawēn icēmān. ⁵⁻⁶ Pūḡ ma Deusat omuy. Ixe itakoma jījā ikērēat mujurūḡrūḡap kay. Ijodi bima Jesus Cristo aḡokatkan o'e. Jekpiwan ma oe'ū soat pewi ikērēat uk am. Imēneju Jesus Deus etakomaap o'ḡu'ūm. Ixe Jesus jebay o'ḡudin ijodiat kay. Yawēḡ muwēn pin pima, Deus Jesus e'ūap awēḡ o'yawēḡmuwēn ijodiacayū be. Yawēḡtobuxik puje itaybit ip o'e Deus ibikuy soat taxijo am wuydaxijo am iam. ⁷ Imēneju Deus cuk onaē jekawēn muwēnuwēn'ukan. Ixe juk onaē Judeu'ūmayū mutaybitbin'ukan. Napa ḡu ōn e'em. Icēmān ōn e'em ewebe.

— “Eyetabun cuy epesop Jesus Cristo kay” i juy ece cebe ip — io'e owebe.

⁸ Jawē ōn ḡasū apēn cūḡ ma wuyeku am Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Soat ka be bima juy acejekawēn Deus eju. Deus ekawēn taḡ wuyeku pin pima juy acejekawēn ceweju, warara'acat kay wuyetakoma'ūm pima dak, jewa'ōxikxiḡ'ūm pima dak.

⁹ Cūḡ ma juy jeedop ip aoyū Deus eju kawēnwēnap'a be. Cūḡ ma juy jeedop ip jesay kuḡ. Warara'acat pe jejojoan ḡu juy ip jeedop. Yaḡuysan cuy ip jeedop. Iwarum ḡu jadapmuḡḡḡēm cuy jeedop ip warara'acat pe jejojoan. Ouro muḡḡḡēbu kuḡ ḡu juy jeedop ip, pérola'a muḡḡḡē'a kuḡ ḡu dak. Ibusopsupatpu kuḡ ḡu dak jeedop ip, teiboḡat kuḡ ḡu dak jesay kuḡ. Warara'acat pe jejojoan ḡu juy jeedop ip aoyū. ¹⁰ Xipacat mujurūḡrūḡ cuy ip jeedop aoyū— “Jesus ebekitkit oceju” i'e'e'ukayū. ¹¹ Deus eju kawēnwēnap'a be jemutaybitbin pima, mūḡ cuy jeedop ip aoyū.

— Kuy wetaybit soan iboam — i'ūmḡu juy je'e ip jewebe ma.

¹² Obu'u ayacat pe aḡokatkat mutaybit am. Cūḡ ḡu ayacat pe warara'acat kukan—aḡokatkat pe acā. Mūḡ cuy jeedop ip aoyū. ¹³ Koap Adāo o'ḡuḡē Deus—aḡokatkat o'ḡuḡē. Kanomūm Eva o'ḡuḡē—ayacat o'ḡuḡē. ¹⁴ Adāo ḡu o'ḡuḡuykuku Satanás—Eva acā. Eva koap Deus ekawēn mubuyxi'ūm'ūm o'e. ¹⁵ Imēneju aoyū je'itpi'ajojom o'e. Imēnpit Jesus kay ip itabut pima Deus ixeyū idaxijo, xipan warara'acat kuḡ pima dak, warara'acat pe jejojoan'ūm jekukum pima dak, ikērēat mujurūḡrūḡ'ūm pima dak.

3

¹ Timóteo, ḡasū ōn jawē itabucayū kukukayū naē ām.

— Aḡokatkat itabucayū kukukat ojuy bima, xipacan e ojuy — i wuyju e'em. Iboap e'eap icēmān. ² Imēn cuy ip jeku Jesus kay itabucayū kukukayū. Cūḡ ma juy jeku ip. Pūḡ ma dak cuy jetayxim jukuk ip. Yaḡuysan tak cuy jeedop ip. Jewawē juy ip ikērēat kukap puxim. Warēmtaḡ ḡu ma dak cuy jeku ip. Powatwat tujuōmōm'uḡ tak cuy jeku ip jeduk'a be. Deus ekawēn warara'acat mutaybitbin'uḡ tak cuy jeedop ip. ³ Ika'om ḡu dak cuy jeedop ip. Warara'acat aokakam ḡu dak cuy jeedop ip. Ya'ōtareḡ ḡu dak cuy jeedop ip. Itabotaidabotbon tak cuy jeedop ip warara'acat kay. Itabikukum ḡu dak cuy jeedop ip warara'acat edinheiro kay. ⁴ Jeduk'a beayū kuḡ tak cuy jeedop ip xipan. Jebekitkiyū mukūyjobitbin tak cuy jeedop ip. Jebekitkiyū be jemubuyxinam tak cuy jeedop ip. ⁵ Itaybit'ūm xipan jeduk'a beacat kuḡ

iam pima, kuka Deus kay itabucayũ ikuk pa'ore o'e cebe ip. ⁶ Jesus kay itabun'isuat ġu juy epejomuy warara'acayũ kukukan—itabucayũ kukukan. Itabun'isuat muy buje:

— Warara'acat podi ma wa'õbuyxi — i kuka o'e te'e ma.

Kuyje Satanás:

— Warara'acat podi ma wa'õbuyxi — io'e te'e ma—ibiõġbuk kërëayũ kukukat.

Tũybe Deus podi ma wa'õbuyxi iãn kuka o'e. Imēnpuye dak Deus ipiat o'supi'ajoat cebe—Satanás pe kuyje. Imēnpuxim itabun'isuat jewexe ya'õbuyxi bima, Deus ipiat kuka o'supi'ajoat cebe. ⁷ Itabut'ũmayũ emumubuyxin cuy epejomuy itabucayũ kukukan ikukukat pe jemuġuycũġap puxim. Ixeyũ xe ya'õbuyxi'ũm pima, kuka o'jewemuġuycũġ ikukukat ip.

— Warēmtaġ ma cuk ip emuy itabucayũ kukukan — i kuka o'e ip cebe. Satanás enobano'abibubu be kuka o'at. Satanás kuka o'ġuġuykuku ikērëat mujurũġ ãm.

⁸ Gasũ õn jawë itabucayũ buywatwat'ukayũ naë ãm. Imēn cuy jeku ip ibuywatwat'ukayũ. Ya'õbuyxim cuy jeedop ip. Wara'at taġtaġtaġ ġu dak cuy jekawēn ip—pũġ taġ ma. Kawēdi kōnkōnxi ġu dak cuy jeedop ip. Itabikukum ġu dak cuy jeedop ip soat kay jebubun. ⁹ Kawēn icēmãn osodop ip itaybit ġu kuyje—pũġpũġ ã. Gasũ bit ade itaybicayũ o'e. Itabut cĩcã jeedop ip kawēn icēmat kay. Apēn cedaġ ma jexe ip iap taġ tak cuy jeku ip. ¹⁰ Koam puk itabucayũ buywatwat'ukat ojuyat cuy esubuyxijo. Epeye'awero juy teku xe'e xipat kuka o'e iam. Ibuyxijoap tomukadi soat xe xipat pima juy epejomuy ibuywatwat'ukan. ¹¹ Ixeyũ tayxi dak cuy xipat ipjeedop. Cekawēnxim ġu juy jeedop ip. Warara'acat muymuy ġu dak cuy jeku ip. Yaġuysan tak cuy ip jeedop. Soat em ip jeedop icēmat e'em. Imēn cuy jeedop ip itayxiyũ. ¹² Itabucayũ buywatwat'ukayũ jetayxim pũġ ma ip jukuk. Jekpotpoyũ mukũyjobitbin tak cuy jeedop ip, jedaxiyũ dak, jeduk'a beayũ dak soat. ¹³ Xipan itabucayũ buywatwan pima, soat ip ibuyxim jukuk. Ya'õcam ip jetabucap ġuwēn warara'acat pe.

— Jesus Cristo kay wuyetabut pima, mũġ'i aceku ceweju — i je'e ip soat pe.

¹⁴ Timóteo, ijudup mubararaġ õn eywebeaptum. Gaxĩn ma'ġu õn cu ojuy ejom. ¹⁵ Ojuap ibun pima bit, etaybit ece cũġ ma jeku am warara'acayũ eju—Deus ebekitkit eju iam ijudup cocom pima. Wuyju Deus kay itabucayũ—soat em itaicat kay itabucayũ. Wuyetaybit kawēn icēmãn.

— Uk'a muycemucemap'ip puxim wuyju — i'e'em itabut'ũmayũ cũġ ma wuyekukuap cocom pima, kawēn icēmat taġ wuyju jekukum puye.

¹⁶ Iba'arēm itabut'ũmayũ xe apēn wuyetabut Deus kay iap, itaybit'ũm ip puye. Gasũ bit iba'arēm ġu o'e cebe ip, Jesus Cristo ixeyũ mukũyjojom puye.

Ixe Jesus Cristo ijodian o'jebapuk. Deus biõġbuk cuk adi o'e ixe be: “Ën cũġ cĩcã oxe,” i. Ixe o'jojojo Deus ekawēn tojotjot'ukayũ. Itabucayũ ixe o'ġuwēnuwēn ijodi. Ade ijodiat itabut o'e ixe kay. Deus waram ixe o'ġuyu kabi kay.

4

¹ Gasũ õn jawë ibiõġbuk kērëat a'õ kay kũyjobicayũ be eymuġuykukuap puxim. Amap kabia be Jesus kay jetabucap jepere ip pũġpũġpũġ. Ibiõġbuk kērëat ekawēn kay ma itabut jeedop ip—wuymuġuykukuku'ukayũ a'õ kay dak. ² Soat em napa ma e'em ip. Wuymuġuykukukuxi ip. Itaybit ġu ip ajo xipat iam ajo xipat ġu iam tak. Cewawë ba'ore ip. Ipikat puxim ip xidiġ mupikupikap puxim.

³ — Cũg ġu wuywebe jewebumũn ãm — i'e'em ip wuywebe napa ma. — Ibiat i'opi wuywebe — i dak e'em ip napa ma.

Deus pit soat xat o'ġubapuk itabucayũ xan—kawẽn icẽmãn itaybicayũ xan.

⁴ Soat Deus emumuġẽ xipat.

Imẽnpuye ka'ũmġu i'opiat wuywebe.

Imẽnpuye jekõn pima:

— Bay, xipat cĩcã ěn, soat em ěn ocexan iũmũm ocewebe — i wuyju e'em Deus pe.

⁵ — Soat wemumuġẽ xipat ipi watwat xan — i juk o'e Deus.

Jekõn pima wuyju dak kawẽnwẽn Deus eju.

— Ěn xipat cĩcã — i'e'em wuyju cebe.

Imẽneju ka'ũmġu i'opiat wuywebe.

⁶ Timóteo, owebe awẽap cuy eġuwẽn wuykitpitpiyũ be itabucayũ be. Iboam ixeyũ mukũyjojom pima, xipacan ecesũy Jesus Cristo be kapikpik'ukan. Kuy bima etabun cuy eġuy Jesus Cristo kay iap ekawẽn icẽmãn. Kũyjobin cuy eġuy iboap ekawẽn kay bekicat jetitina puxim. Iboap ekawẽn taġ cuk adi ejekuku.

— Gasũ dak imẽn cuy ejeku — i õn e'em ewebe.

⁷ Itabut'ũmayũ dobuyũ'ũm'ũm ekawẽn kay ġu juy eġuy. Te'e ma kuka eġuy ixeyũ ekawẽn kay etabut. Ixeyũ'ũm'ũm ekawẽn kay bima, wuybu'u kuka ace wuyetabut am Jesus kay. Ěn pit soat em kũyjobin cuy eġuy Deus biõġbuk a'õ kay biġ ma etabut cĩcã am Cristo kay. ⁸ Xipat wuywebe wuyjebit mubacacan am. Ibodi ma bit xipat wuywebe soat em kũyjobit am Deus biõġbuk a'õ kay. Ixe a'õ daġ jekukum pima, wuyaġuy'isum kuka ajeku ijodi bima. Wuye'ũ buje dak soat em Deus xe acesop waram wuyetai't puje. ⁹ Icẽmãn õn emutaybitbin iboam. Wuyetabun cuy ajop iboap ekawẽn kay. ¹⁰ Wuyetabut cĩcã Deus kay—soat em itaicat kay. Imẽnpuye wuyju kapikpiġ cĩcã warara'acat mutabut am cekay. Ixe soat taxijo ojuy. Ixe soat jekay itabucayũ daxijojom.

¹¹ Timóteo, wawẽwẽap cuy eġuwẽn wuykitpitpiyũ be.

— Paulo ekawẽn taġ cuy epekuku — i juy ece cebe ip.

¹² — Aypa ġu buk ěn. Ocetabut ġu ekawẽn kay — i'ũmġu juy je'e ewebe warara'acayũ.

Cũg cĩcã juy ejeku. Ekawẽntim cuy eġuy. Xipan tak cuy itabucayũ ejukuk, itabut'ũmayũ dak. Etabun cĩcã dak cuy eġuy Deus kay. Aġuy'isum tak cuy eġuy. Cũg ma juy ejeku warara'acayũ be ekuap co'i jeku am. ¹³ Wajẽmap wiwim pima Deus ekawẽntup cocom cuy eġuy je'awerorom'ukayũ be ya'ĩjo am. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn cuy eġuy cebe ip. Ixeyũ mutaybitbin cuy eġuy Cristo ekawẽn. ¹⁴ Deus cuk ja'õbacaap o'ġũm ewebe kapik am cebeam. Ixe juk ja'õbacaap o'ġũm ewebe jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ eweju kawẽn puje—itabucayũ kukukayũ eweju kawẽn puje. O'jewebumõġ ip abi jeje Deus ekapikap pe emuy ãm. Imẽn cuk o'e ip Deus biõġbuk a'õbi. Ixe a'õbacaap taġ cuy epeku. ¹⁵ Gebum cuy eġuy owebe awẽwẽap kay. Iboap taġ cuy ejeku. Imẽn eku buje, “Big ma Jesus Cristo ekawẽn taġ ěn jekukum” i je'e ip ewebe ejojoayũ. ¹⁶ Eday'em'um cuy eġuy warẽmtaġ ekuap puxim, warẽmtaġ ma warara'acat mutaybinap puxim tak. Cũg ma eku buje, aġuy'isum ejeku ijodi. Deus xe eġuy e'ũ buje dak. Ekawẽn cocoayũ dak ixe xe jeedop ip soat em.

5

¹ Ikẽrẽat mujurũġ puje, aypaat eġukorẽm ġu juy. Eyawẽ acã juy. Ixe juy eyawẽ ebure awẽap puxim. Aypapat eyawẽ juy ekitpit awẽap puxim.

² Yabubut cuy eyawẽ eixit awẽap puxim. Warara'acayũ aoyũ dak cuy eyawẽ

eixit awēap puxim. Aoyū eju kawēnwēn pima jaejubuku ocepo iap kay juy gēbum gu eguy.

³ Gasū ōn jemukūyjo apēn itop'e'ū'ibiyū buywan—ibadip'ūmayū iam. ⁴ Itop'e'ū'ibit i'it'et pima, i'iyū juy xipan jexi jukuk. Yuktaxitxet pima, yuktaxit cuy xipan jeawa jukuk. Deus xe cūg ma warara'acayū be gu ixeyū xi kuk am, ixeyū eawa kuk am tak—ibadipyū be acā. Ixeyū itaybit cuy cūg ma Deus xe wuybadip kuk am iam kuy bima xipan ip jekukap teim. Irem gu juy jexi jukuk ip. Ixeyū juy ixat je'gūm'gūm cebe ip, cesay dak. Imēn xipat Deus xe. ⁵ Pūg'pūg itop'e'ū'ibiyū tadaybot ma. I'it'et gu ip. Yuktaxitxet gu dak. Ixeyū itabut warara'acat kay gu—Deus kay acā. Kabiam, ixima dağ tak ka'ūmat ojuyjuy ip Deus xewi acā—warara'acat xewi gu—ixeyū itop'e'ū'ibiyū. Deus eju kawēnwēn ip warara'acat peam, warara'acat kay gēbum puye. Ixeyū be acā itabucayū juy ixat je'gūm, cesay dak, ibadipyū'ūm puye. ⁶ Warara'acayū bit imēn gu jekukum itop'e'ū'ibiyū. Jewemucokcokcoğ ā jekukum ip. Itabēğ ip. Inaka Deus xe ce'ūat co'i ip warēmtağ ma jekukum puye. Ixeyū juy esubuywan gu. ⁷ Owebe awēwēap cuy eguwēn wuykitpitpiyū be warara'acayū be ixeyū ekukuap muymuyap puxim. ⁸ Xipan wuybadip kuğ'ūm pima, wuyetabucap epereap co'i aceku. Itabut'ūmat ekukuap podi ma ikērēm aceku.

⁹ Soat gu juy esubutetmōğ ip itop'e'ū'ibiyū butet itabucayū e'aweroroap'a beatup pe. Itop'e'ū'ibit yabut pima—60 koato kuğ pima; ceweitopta ebikamat itom pima dak; ¹⁰ warara'acayū “Teku xipacan e'em soat em” i'e'em pima dak; xipan je'iyū o'guaypan pima dak; jeduk'a be powatwat tujuōmōm pima dak, soat em Deus ebekitkiyū buywatwan pima dak; iba'oreat kukayū buywatwan pima dak; warara'acat pe idipat mujurūgrūğ pima dak—ixeyū butet acā esubutetmubararak taperadup pe—teyūku kapikpiğ Deus peam iaptup pe.

¹¹ Yaypan'isuat putet pit esubutetmōğ gu juy iğodup pe—ityop'e'ū'ibit putetup pe. Waram jewebumūn pin je'e ip. Ibu'u je'e ip kapik am Cristo beam. ¹² Koap pima:

— Waram pit ocewebumūn gu. Cristo beam acā kapiğ ōn — i juk o'e ip. Ibu'u ip pima bit:

— Te'e ma “Cristo beam acā kapiğ ōn,” i juk ece — i je'e warara'acayū cebe ip.

¹³ Ixeyū itop'e'ū'ibiyū te'e ma ip kabiabun kapkam uk'a kapkam. Ibukapik'ūmayū ip. Cekawēnxi ip. Kawēn mukērērēn tak ip. Imuwēnpiat muwēnuwēn ip. ¹⁴ Imēneju:

— Waram jewebumūn cuy ip itop'e'ū'ibiyū yaypan'isuayū — i ōn e'em. — Waram jewe'ita juy ip — i ōn e'em. — Xipan cuy ip jeedop je'iyū kuğ — i ōn e'em.

Waram ip jewebumūn puje, wuymuy ba'ore je'e wuykay'ūmayū be. ¹⁵ Pūg'pūg itop'e'ū'ibiyū'in o'jēm Deus e dağwi. Satanás a'ō kay kūyjobit am ip o'jēm.

¹⁶ Itabucat padip itop'e'ū buje, ibadipyū juy ixē subuywan.

— Ocebadip cuy epesubuywan — i'ūm'gu juy je'e warara'acayū be, itabucayū be.

Ibadip'ūmayū buywatwan pit ip jeedop itabucayū.

¹⁷ Xipan cuy itabucayū kukukayū ajukuk. Eykukayū xipan itabucayū kuğ pima, xepxem cuy cekapikaptei epeteida cebe ip. Kapikpiğ cīcā bima, xepxem cuy cekapikaptei epeteida cebe ip Jesus ekawēn muwēnuwēn'ukayū be—Deus ekawēn eymutaybitbin'ukayū be dak. ¹⁸ Imēn e'em Deus

ekawên tup—Moisés emudupmubararaktup: Imukapikpiğ pima, eõhõbi epe-subimukirik ğu juy jexat'oap puxim—ãğ jekõn, i. Imên e'em Lucas emudup-mubararaktup: Cekapikaptei juy epeğũm kapikpik'ukat pe, i. Imêneju cekapikaptei juy epeteida itabucayũ kukukayũ be. ¹⁹ Pũğ pe itabucayũ kukukat muymuy buje, eyetabun ğu juy epesop ixe ekawên kay. Xepxepayũ bit, ebapũğayũ dak pũğ tağ ma ixe muymuy buje, eyetabun cuy epesop ixeyũ ekawên kay. Wara'at tağtağtağ pima bit, eyetabun ğu juy epesop ixeyũ ekawên kay. ²⁰ Itabucayũ kukukat ikêrêat mujurũğrũğap epere am ibu'u bima juy epeğukorêm soat etabutpe. Epeğukorêm cuy warara'acat pe iparara am ikêrêat mujurũğap puxim.

²¹ Timóteo, owebe awêwêap tağ cuy ejeku. Pũğ tağ ma juy ejukuk soat itabucayũ. Ebu'um ğu juy eğuy imukorêm âm ip ebureyũ ma'ğ u ip. Iboap muwênuwên õn ewebe Deus a'õpiju, Jesus Cristo a'õpiju dak, Deus ekawên tojotjot'ukayũ a'õpiju dak—ikêrêat kuğ'ũmayũ a'õpiju. ²² Dao ğu juy ecewêbumõğ ağokatkat abi jeje imuy âm itabucayũ kukukan. Warara'acayũ ikêrêat mujurũğrũğ pima, eju ğu juy ceweju ip. Ağuy'isum cuy eğuy. Ikêrêat cuy eğugê ğu—pũğ em tak ka'ũma.

²³ Idibi at ğu juy etikõnkõn. Uva'abidi dak etikõnkõn, edada muxere am.

²⁴ Pũğpũğayũ soat etabutpe ikêrêat mujurũğrũğ. Soat itaybit ikêrêat mujurũğrũğ ip iam. Itaybit ip ğaxĩn ma Deus ipiat supi'ajoat cebe ip iam. Warara'acayũ bit iba'arêm ma ikêrêat mujurũğrũğ. Guyjom pit soat itaybit je'e ikêrêat o'ğujurũğrũğ ip iam. ²⁵ Imênpuxim pũğpũğayũ ma soat etabutpe ma xipacat mujurũğrũğ. Soat itaybit xipacat mujurũğrũğ ip iam. Warara'acayũ bit iba'arêm ma xipacat mujurũğrũğ. Gasũ ka'ũma ma itaybit apên ixeyũ e'em iam. Guyjom pit itaybit je'e ip.

6

¹ Tei'ũm kapikpik'ukayũ be ecekawên cuy—Jesus kay itabucayũ be.

— Ibuyxim cuy eyekariwa epejukuk — i juy ece cebe ip. — Ibuyxim ip ikuğ pima kuka Deus o'jomuymuy ğu ip itabut'ũmayũ — i juy ece cebe ip. — “Pauloyũ warêmtağ ma itabucayũ mutaybitbin,” i'ũmğ u kuka dak o'e ip — i juy ece cebe ip.

² Pũğpũğ ixeyũ'in kapikpik' itabucayũ beam, jekitpitpiyũ beam.

— “Kũyjobin ğu oce wekariwa a'õ kay, ixe dak itabut Jesus kay buye,” i'ũmğ u juy epe'e — i juy ece cebe ip. — Xipan cĩcã juy epeyekapik cebeam ixeyũ dak itabut puye, Jesus xe ikukpin ip puye dak — i juy ece cebe ip.

Timóteo, iboam cuy itabucayũ eğutaybin

— Xipan cuy epeku — i juy ece cebe ip—tei'ũm kapikpik'ukayũ be.

³ Wuykukukat ekawên icēmãn—Jesus Cristo ekawên. Ixe ekawên tağ jekuku'ukat Deus bikuyap tağ tak jekukum. Ade'ũmayũ bit cekawên kay ğu. Cekawên ğu imutaybitbin ip. Warêmtağ ma imutaybitbin ip.

⁴ — Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip te'e ma.

Imênpit itaybit ğu ma ip. Soat em jewa'õxikxiğ ip. Jawa'õdawutwutxi ip. Itabikuku e'em ip jewewekay, imên jekukum puye. Wara'at tağtağtağ ma ip kawênwên. Itabutkarey ip jewewekay. ⁵ Soat em ip jewa'õxikxiğ jewewēju. Yağuyba'arêm ip o'e. Oibu'un ip kawên icēmat kay. Tũybe Deus kay wuyetabut pima acejekariwan iãn e'em ip. ⁶ Deus kay itabucat ibubut adeat puxim e'em icokcok, Deus kay wuyetabucap wuybubut kuğ iap podi ma xipat puye. ⁷ Ajo-kuğ wuybui be wuykap'isum? Ka'ũma kuğ! Imênpuxim ajo'in acetujowat ijodiwi wuye'ũ buje? Ka'ũma ma! ⁸ Wara'at kuğ'ũm pima, wuycokcoğ mabuk acesop wuydotite bima, wuyxaxet pima dak. ⁹ Ibubut ade pinayũ ikêrêat

mujurũgrũg dinheiro buap ojuy. Warẽmtağ e'em ip itabikuku soat kay jebubun puye. Xipat ġu ip soat xe ijodiat xe. Soat em ipiat supi'ajojo ip. Deus wi wũy ma jeedop ip. ¹⁰Ikẽrẽat mujurũgrũg ip soan dinheiro kay itabikukuap tomuju. Pũğpũğayũ oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip dinheiro kay jĩjã buye. Ade o'jat ip dinheiro. Inaka iğuycũğ cĩcã ip jekukum jetabucap o'jepere buye.

¹¹Ën pit, Timóteo, Deus a'õbuywatwat'ukat ěn. Imẽnpuye ikẽrẽat pewi juy ecenapõn. Cũğ ma juy ejeku. Ikukpin cĩcã juy Deus ejukuk. Etabun cĩcã juy eğuy cekay. Ikukpin cuy warara'acat tak ejukuk. Etaxim cuy ipiat esupi'ajo. Yoboğan pin ġu juy eğuy. ¹²Jedaudau'ukat soan jewũncaan jedaudaum koap jedauap epere am jabeatup pu ojuy adeayũ etabutpe. Ixe buxim ěn tak soan a'õbacaan cuy etabut eğuy Jesus kay. Ebu'u'ũm pima, soat em Deus xe eğuy e'ũ buje. Adeayũ etabutpe:

— Wetabun oğuy Jesus kay ġebu je bit — i juk ece kuy bima.

Imẽn i'e buje, Deus cuk enaẽ soat em enuy am jexe. ¹³⁻¹⁴Jesus ekawẽn tağ cuy ejeku ewebe ikẽrẽat muğẽap puxim; Jesus pe “Ikẽrẽat kuğ ěn” i'eap puxim ewebe. Wara'at tağ ġu juy ejeku—Jesus ekawẽn tağ acã—soat ekawẽnwẽnap tağ acã. Ixe ekawẽn tağ cuy ejeku wuykukukat ajẽmap wiwim pima—Jesus Cristo ajẽmap wiwim pima. Iboam õn awẽwẽm Deus etabutpe, Jesus Cristo etabutpe dak. Ixe Deus soat mutaicin. Ixe Jesus Cristo iparara'ũma kawẽn icẽmat o'ğuwẽn iecuğap pe—Põncio Pilatos pe. ¹⁵Imudot pin pima, Deus waram ixe Jesus Cristo ġudot wuykay. Ixe Deus xipat cĩcã. Wara'at ġu omuy ijodiat kukukat—Deus acã. Ixe ijodiat kukukayũ kukukat. Ixe ijodiat ekariwawayũ ekariwa. ¹⁶Soat pit ace'ũ. Ixe bit je'ũ ġu. Ka'ũmğũ xipat'ũmat cebe. Daxadiea beat co'i. Wuyajẽm pa'ore cetẽğ. Abu ixe o'jojojo? Ka'ũma ma. Iba'ore wuywebe ijo am.

— Kũyjobin ocesop a'õ kay acã — i juy ace cebe. — Soat podi ma ěn a'õbaca — i juy ace cebe.

Imẽn cuy ace.

¹⁷Timóteo, ibubut adeayũ juy eyawẽwẽ.

— Eya'õbuyxian pin ġu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Dao ma kuka eybubut oi'ũm — i juy ece cebe ip. — Imẽnpuye eyetabun ġu juy epesop eybubut kay—Deus kay acã eyetabun — i juy ece cebe ip. — Deus ade iũmũm wuywebe wuy mucokcok am — i juy ece cebe ip. — Soat wuyemumukaypin-put iũmũm wuywebe — i juy ece cebe ip. ¹⁸— Xipan cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Xipacat cuy epeğujurũgrũg — i juy ece cebe ip. — Eydacum ġu juy epesop warara'acat pe — i juy ece cebe ip. — Iubut'ũmat pe juy eybubut'in epeğũm — i juy ece cebe ip. ¹⁹— Eybubut'in iũmũm pima ade epejukuk eybubun kabi be — i juy ece cebe ip. — I'ũm ġu eybubut — i juy ece cebe ip. — Icẽmãn Deus xe epesop eyetaıt — i juy ece cebe ip.

²⁰Timóteo, apẽn Deus o'e ewebe iap tağ cuy ejeku. Ade'ũmayũ warẽmtağ ma kawẽnwẽn ip. Jawa'õxixi'g ip. Deus muymuy ip. Cekawẽnxiayũ ip.

— Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma. Ecekawẽn ġu juy ceweju ip.

²¹— Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma. Jetabucap ip o'jepere e bewi oitabidao'ibit puxim.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i õn e'em Deus pe. — Xipan cuy soat Jesus kay itabucayũ ejukuk — i õn e'em cebe. Ibũrũ ma.

TIMÓTEO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Timóteo, cartadup mubarararağ òn ewebe kato mujuaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus a'òbi. — “Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum pima, soat em Deus xe epesop eyetait,” i juy ece ijodiacat pe — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

² Timóteo, ěn okpot co'i. Ekukpin cĩcã oxe. Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Deus eju òn kawĕnwĕn ewebeam.

— Xipan cuy Timóteo ejukuk — i òn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eguy cekay — i òn e'em cebe. — Ixe ağuy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ — Bay, ěn xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe. Warara'acat a'ò dağ ğu òn jekukum—ixे a'ò dağ acã. Wedobuyũ'ũm'ũm tak ixе a'ò dağ jekuku'uk ip osodop. Ocokcok ixе kay soat apĕn cedağ oxe iap tağ òn jekukum puye. Ixe eju òn kawĕnwĕn ewebeam soat em. Kabiam òn kawĕnwĕn ceweju, ixima dağ tak. ⁴ Gebum cĩcã òn ekay. Exewi ojĕm puje etĕn iap kay ğebum òn. Ejo pin cĩcã òn waram ocokcok am. ⁵ Gebum òn apĕn etabut Jesus Cristo kay iap kay. Jewexe ğu etabut cekay—icĕmãn. Koap pima eawa Lóide itabut osunuy cekay. Exi Eunice dak itabut osunuy cekay. Ixeyũ buxim ěn tak etabut cekay. Wetaybit cĩcã iboam. ⁶ Imĕnpuye òn jeãwĕ. Itbucayũ kukukan emuy buje, juk ocewebumōğ abi jeje. Deus cuk ja'òbacaap o'jomōğ ewebe. Gebum cuy eguy iboap kay. Ixe a'òbacaam cuy ejeku. ⁷ Deus jebiōğbuk muđmđm wuywebe. Ixe biōğbuk wuymuparararan ğu—wuya'đmucanucan acã. Deus ja'òbacaap ũmũm wuywebe. Ya'òbacaap kuğ pima xipan kuka warara'acayũ ajukuk. Jewãwĕwĕm tak ajop ikĕrĕat muğĕap puxim.

⁸ Itabut'ũmayũ odaomũn wuykukukat ekawĕn oğuwĕnuwĕn puye. Inaka esũsũn ğu juy eguy obuxim, daomũnmũnap'a be ma'ğu òn. Ebisũsũn ğu dak cuy eguy wuykukukat ekawĕn muwĕn ãm warara'acayũ be. Owebe ipiat'ajojoap puxim ipiat supi'ajo an ip ewebe ěn ixе ekawĕn muwĕnuwĕn puye. Ebu'um ğu juy eguy imuwĕn ãm ipiatpi'ajojom ma'ğu. Deus ja'òbacaap je'ğũm ewebe. ⁹ Ixe Deus kuy wuydaxijo. Ixe kuy wuynaĕ jebekitkiyũm. Ixe kuy wuynaĕ xipacat ağugĕğĕ buye ğu—ixе wuynaĕ pin puye acã, ixе xe wuykukpin puye dak.

— Xipacat oğũm soat pe Jesus Cristo kay itabucayũ be — i juk o'e Deus jewebe ma.

Imĕn cuk o'e jewebe ma ka'ũmğu ipi bimãn ma. ¹⁰ Ixe xipacat ũm pin osunuy soat pe iam wuyetaybit ğu juk adi ajop. Gasũ bit wuyetaybit ace. Wuyetaybit ace wuydaxijojo'ukat oajĕm puye. Jesus Cristo kuy oajĕm. Ixe Jesus Cristo xipacat ũmũm wuywebe. Ixe ce'ũ osunuy. Inaka waram ğuto o'jetait. Ixe wuye'ũ'ũap a'òbacaap o'ğũ'ũm. Kawĕn idipat muwĕnuwĕn cuk adi oekuku.

— Soat em eyetait epesop Deus xe eye'ũap tomukadi — i juk adi o'e'e wuywebe.

Imĕnpuye Jesus Cristo kay wuyetabut pima, wuypararam ğu wuye'ũap puxim.

¹¹ Deus cuk onaĕ jemumujum.

— Wa'òbi juy kawĕn idipat muwĕnuwĕn eguy — i juk o'e owebe. — Itabucayũ mutaybitbin cuy eguy — i juk o'e owebe.

¹² Itabut'ũmayũ ipiatpi'ajojoan owebe, òn kawēn idipat muwēnuwēn puye. Obu'u ġu ma'ġu oġuy wetabut am Jesus kay. Wetabut cuk adi oġuy cekay. Gasũ dak wetabut ma cekay, wetaybit cĩcã ixem puye. Wetaybit soat podi ma ixē ya'òbaca iam. Soat oġũm cebe iap muxipanpan jeenuy jajēmap kabia wiwim pima. ¹³ Kawēn icēmān cuk adi òn emutaybitbin. Iboap ekawēn taġ cuy ejeku. Wekukuap puxim cuy ejeku. Etahun cĩcã juy eġuy Jesus Cristo kay. Xipan cuy warara'acayũ ejukuk. Imēn cuy ajeku Jesus Cristo eju mũġ'i wuyju jekukum pima. ¹⁴ Kawēn idipat o'ġuwēn ip ewebe kuy bima. Gebum cuy eġuy iboap ekawēn kay. Ibiõġbuk xipacat omuy wuywebe—Deus biõġbuk. Ixe biõġbuk wuybuywatwan ixē ekawēn kay ġebum am.

¹⁵ Ade Ásia eipi watwat'in cuk opere iap awēġ kuy eyawēġtobuxik. Fíġelo ma ixeyũ'in osunuy, Hermógenes tak. ¹⁶ Onesíforo bit obuywatwat'uk osunuy.

— Xipan cĩcã juy Onesíforo ejukuk, ibadipyũ dak — i òn e'em wuykukukat pe.

Ixe isũsũn ġu osunuy jajēm ām daomũnmũnap'a be ojo am. Pũġ em ġu ixē Onesíforo omucokcokcoġ—ade em ma. ¹⁷ Roma ka be jajēm'isum okudadam oeku. Odobuxik puje acã oibu'un okudadam. ¹⁸ Etaybit Éfeso ka be bima soat em ixē obuywatwat'uk osunuy iam. Imēneju:

— Wetabotaidabotbon cuy oġuy ekay kũyjobit'ũmayũ be ipiat'ajoap kabia be iam cuy Onesíforo eġutaybin — i òn e'em wuykukukat pe.

2

¹ Timóteo, ěn okpot co'i. Deus soat em xipan wuykuġ Jesus Cristo eju mũġ'i wuyju jekukum puye. Imēnpuye a'òbacaam cuy eġuy! ² Adeayũ mutaybitbin cuk adi oġuy—emutaybitbin tak. ěn pukto iboam cuy cũġ ma jekuku'ukayũ mutaybitbin eġuy ixeyũ be warara'acayũ mutaybin am.

³ Ade itabucayũ ipiatpi'ajojom. ěn tak sorara buxim ebu'um ġu juy eġuy ipiatpi'ajo am. Jesus Cristo esoraram cuy eġuy. Sorara buxim ixē a'ò kay acã juy kũyjobin eġuy. ⁴ Nopaġõġõm pima jeduk'a beat co'i'ũmġu jekukum sorarayũ. Ja'õbi ġu ip jekukum—jekukukat a'õbi acã. Imēnpuxim Jesus Cristo a'õbi acã ejeku. ⁵ Cedaġ ma o'jedau bima acã kuka o'jat jedauaptei warara'acat podi ma iwũncaat. Cedaġ'ũm o'jedau bima bit, kuka o'jat ġu. Imēnpuxim ěn tak cuy cedaġ ma ejeku. ⁶ Ku be ibukapik cĩcãat cuy koam jexat'am yabu. Imēnpuxim ěn tak cuy ecekapik cĩcã Jesus Cristo beam. ⁷ Timóteo, ġebum cuy eġuy wekawēn kay. Wuykukukat cuy jemutaybin apēġape wekawēn iam.

⁸ Gebum cuy eġuy Jesus Cristo kay. Deus ixē Jesus Cristo o'ġutait ce'ũap tomukadi. O'ġuyu kabi kay. Davi naxeġebit o'ġuyu. Iboap cuk adi oġuwēnuwēn kawēn idipat muwēnuwēn pima. ⁹ Itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, kawēn idipat oġuwēnuwēn puye. Ikēreāt mujurũġrũġ'ukat puxim ip odaomũn owebe kawēn idipat muwēġap puxim. Imēnpit iba'ore cebe ip kawēn idipat muwēġap mu'ũm ām. Kawēn idipat muwēnuwēnap i'ũm ġu. ¹⁰ Imēneju wetaxi jĩã ipiatpi'ajo am Deus emunaēhēyũ be kawēn idipat a'ĩjo am. Wetaxi jĩã ixeyũ mutabut am Jesus Cristo kay. Deus ixeyũ dak idaxijo wuydaxijoap co'i. Deus dipap kuġ jeedop ip. Ixeyũ dak Deus xe jeedop wuyweju. Soat em wuyetait acesop cexe. ¹¹ Apēn cuk adi oġuwēnuwēn ewebe iap waram ġuto oġuwēn ewebe ġasũ dak. Iboap ekawēn icēmān.

Wuybu'u'ũm pima wuye'ũ ām Cristo bikuyap taġ wuyekuap ojuy, ixē xe acesop wuyetait, i.

¹² Ipiatpi'ajo am wuyetaxi bima, ijodiacat kukukayũm acesop Cristo eju, i.

“Ōn pit Cristo ebekit ġu,” i wuyju e'em pima, “Eyju dak webekitkiyū ġu,” i je'e wuywebe ixē dak, i.

¹³ Wuyju ixē ekawēn epereperem. Cristo bit ja'ōmuwarururun ġu. Ixē soat em e'em apēn cuk adi o'e'e iap taġ, i.

¹⁴ Owebe awēwēap cuy eġuwēn ebekitkiyū be ġebum ip top am. Eġutaybitbin cuy ip.

— “Epeyewa'ōxikxik ġu juy,” i ōn e'em eywebe Deus topabe — i juy ece cebe ip.

Jewa'ōxikxiġ pima ip ya'ļjojmayū buywatwan ġu ip—ixeyū mubu'u'un acā jetabut am Jesus Cristo kay. ¹⁵ Soan ma ece Deus pe “Cūġ ma ēn jekukum oxe” i'e am ewebe. Cūġ ma juy kapikpiġ eġuy esūsūnap puxim Deus pe ekapikap coan. Kawēn icēmat cuy eġutaybitbin—Deus ekawēn. ¹⁶ Te'e ma jewa'ōxikxiġ ip adeayū. Deus pit cekawēn kay ġu ip. Ixeyū ekawēn coco'ukayū biġ ma Deus kay ġu e'em. Jewa'ōxikxiġ ġu juy eġuy ixeyū eju. ¹⁷ Ot'ū'ū wuyēn mu'ūmu'ūm. Imēnpuxim ixeyū wuymutaybitbin pima wuyetabucap kuka o'ġu'Ūm ip. Wuymubu'un kuka ip Cristo kay wuyetabut am. Himeneu ixeyū'in Fileto dak. ¹⁸ Pūġpūġ itabucayū'in ixeyū ekawēn kay itabut o'e. Imēnpuye oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip e bewi itabidaoat puxim.

— Deus kuy itabucayū'ūm'ūm o'ġuyu kabi kay — i napa ma e'em ip itabucayū be. — Wuyiwat xeku — i napa ma e'em ip.

Imēn ip itabucayū mu'ukpiceġēġēn Jesus kay. ¹⁹ Wuyju bit acejepere ġu wuyetabucap, kawēn cūġat kay wuyetabut puye. Cem ma uk'a muy buje, ya'at'et ġu. Imēnpuxim kawēn cūġat kay wuyetabun puje, acejere ġu dak. Deus ebekitkiyū wuyju. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Wuykukukat itaybit abuyū webekitkiyū iam, i.

Wara'atup e'em:

“Deus ebekit ōn” i'e'e'ukat ikērēat mujurūġrūġap cuy jepere, i dak e'em Deus ekawēntup.

²⁰ Ya'ade opop ibubut mūn'a'a yabo'gat'a be—ibubut adeat tuk'a be. Ouro muġēġē'a opop, prata muġēġē'a dak, ip muġēġē'a dak, wuynōm muġēġē'a dak. Pūġpūġ'a kuġ ip soat kabia. Wara'at'a kuġ pit ip xipacat ebapuk puje acā, ya'ōbuyxiat ajēm puje acā. ²¹ Ikērēat mujurūġrūġap epere buje wuyju dak xipat acesop wuykukukat Jesus xe.

— Obuywatwan cuy eġuy, xipat ēn oxe buye — i je'e wuywebe. — Ocokcok cīcā ekay — i je'e wuywebe, wuyaġuyisu buye, ikērēat mujurūġrūġap kuy acepere buye dak.

²² Yaypan'isuayū etabikukuap kay ġu juy eġuy. Cūġ ma juy ejeku Deus etabutpe. Etahun cuy eġuy Jesus Cristo kay. Ikukpin cuy soat ejukuk. Kaba'ūm cuy eġuy warara'acat eju. Imēn ma jekukum ip— “Ocekukukat, ocebuywatwan cuy eġuy” i'e'e'ukayū—Deus emumuisunyū. ²³ Ecekawēn ġu juy jewa'ōdawutwut'ukayū eju, warēmtaġ ma kawēnwēn'ukayū eju dak. Jewa'ōxikxiġ acā ip. ²⁴ Wuykukukat buywatwat'ukat pit jewa'ōxikxiġ ġu juy. Xipan cuy soat jukuk. Xipan ma juy soat mutaybitbin jeenuy. Yukpiceġēm ġu juy warara'acat jukuk. ²⁵ Wuymuymuy'ukayū mukūyjobitbin pima, wuya'ōpuruġ ġu juy acekawēn ceweju ip. Ibuyxim cuy ip ajukuk. Guyjom paxi Deus ixeyū ġubu'un ikērēat kay am. Ixeyū aco'i ġutabun kawēn icēmat kay. ²⁶ Kuy bima ibiōġbuk kērēayū kukukat ixeyū o'jat puca buap puxim. Ibiōġbuk kērēayū kukukat bikuyap taġ ip jekukum ġasū. Gaxīn ma aco'i ġuto ip yaġuysan. Ibu'un aco'i kuka ip ibiōġbuk kērēayū kukukat a'ō kay nobano'abibubu bewi puca o'kap iat puxim.

3

¹ Amap kabia iba'ore jĩjã je'e itabucayũ be Deus ekawẽn tağ jeku am adeayũ ikêrêat ġujurũğrũğ puye. Gebum cuy eğuy iboap kay. ² Jewekay acã ġebum jeedop ip ijodiacat. Itabikuku jĩjã jeedop ip dinheiro kay.

— Soat podi ma oca'õbuyxi — i je'e ip napa ma. — Ka'ũmğgu ocejo'iat ya'õbuyxiat — i napa ma je'e ip.

Warara'acat ekawẽn mukêrêrêrên jeedop ip.

— Ēn xipat cĩcã — i'ũmğgu je'e ip, warara'acat xipacat ũmũm ma'ğgu cebe ip. Kũyjobit ġu jeedop ip jebay a'õ kay, jexi a'õ kay dak. Ibuyxim ġu ip Deus jukuk. Ixe kay itabucayũ dak jukuk ip ibuyxim ġu. ³ Abu jukuk ikukpin? Ka'ũma ma. Ya'õpuruğ ip soat jukuk. Warara'acat muymuyxi jeedop ip. Jewawêwêm ġu jeedop ip ikêrêat kukap puxim. Dao ma ip etakomamãn. Xipacat kay ġu jĩjã jeedop ip. ⁴ Jebureyũ tujowat ip cekay itakomaayũ be yaoka am. Warêmtağ ma jeku ip. Jewexe yoboğ cĩcãayũm jeedop ip. Deus mucokcok pin ġu jeedop ip—jewemucokcok pin acã.

⁵ — Oceju dak Deus ebekitkiyũ — i napa ma je'e ip warara'acat pe.

Inaka itaybit ġu jeedop ip Deus a'õbacaap kuk am. Deus bikuyap tağ ġu jeku ip—jebikuyap tağ acã. Ixeyũ burem ġu juy eğuy, ěn pit. ⁶⁻⁷ Ixeyũ'in aoyũ muğuykukukum—yağuy'ũmayũ muğuykukukum. Ixeyũ aoyũ ikêrêat mujurũğrũğ soat em.

— Ikêrêat kuğ oceju — i'e'em ip ixeyũ aoyũ.

Inaka ikêrêat mujurũğrũğap epereperem ġu ip. Iparara ip Deus ipiat supi'ajoat ocewebe iap puxim. Inaka kũyjobit pin ġu ip Deus pe jedaxijoan. Jewexe ip kawẽn icẽmat kudadam. Jewexe jewemutaybitbin ip. Inaka itaybit pa'ore cebe ip kawẽn icẽmãn. Imẽnpuye imuğuykuku'ukayũ õmõm ixeyũ aoyũ duk'a be. Warêmtağ imutaybitbin ip.

— Ocekawẽn tağ cuy epeku eyejuap puxim ipiat'ajojoap kay — i'e'em ip cebe ip napa ma.

Imẽn aoyũ muğuykukukum ip kawẽn icẽmat tobuxikap puxim. ⁸ Moisés kawẽn icẽmat muwẽnuwẽn'uk osunuy Deus a'õbi kuyje. Janes Moisés a'õ kayğgu jĩjã osunuy, Jambres tak. Kawẽn icẽmat kay ġu jĩjã osodop ip. Imẽnpuxim ixeyũ ağokatkayũ warara'acayũ muğuykukukum ixeyũ be kawẽn icẽmat kayap puxim. Yağuy'ũm ip. Jesus kay jetabucap ip o'jepere. Itabut'ũmat co'i ip Deus xe. ⁹ Soat em ġu bit ijodiacat ġuğuykuku ip—xepxep kabia ã. Guyjom soat ijodiacat je'e cebe ip:

— Ajo am eyetaybit? Ka'ũma am ma! — i.

Imẽnpuxim kuyjeayũ'ũm'ũm o'e Janes pe, Jambres pe dak.

¹⁰ Bekit, etaybit cĩcã apẽn õn jekukum iam, apẽn õn warara'acat mutaybitbin iam tak, apẽn obikuy Deus bikuyap tağ weku am iam tak. Etaybit apẽn wetabut Jesus Cristo kay iam, apẽn wuypiceğẽm ġu õn warara'acat kuğ iam tak, apẽn ikukpin warara'acat kuğ õn iam tak, apẽn wetaxi ipiat'ajo am iam tak. ¹¹ Itabut'ũmayũ juk adi ikêrêm okuk. Ipiat cuk adi o'supi'ajoat ip owebe. Ikêrêm cĩcã juk adi ip okuk Antioquia ka be bima, Icônio ka be bima dak, Listra ka be bima dak. Ade em cuk adi ipiat osupi'ajojo. Wuykukukat Jesus pit odaxijo ixeyũ bui bewi. Etaybit iboam. ¹² Jesus Cristo eju mũğ'i wuyeku am wuybikuy bima, itabut'ũmayũ ipiat supi'ajoat wuywebe, Deus ekawẽn tağ wuyeku am wuybikuy bima. ¹³ Big ma ip ikêrêat ġujurũğ xipat'ũmayũ—warêmtağ ijodiacat mutaybitbin'ukayũ. Warara'acat muğuykukukukum ip jeku. Jewemuğuykuku dak ip. ¹⁴ Ēn pit apẽn õn cuk adi emutaybitbin iap tağ cuy ejeku—apẽn wuybadipyũ juk adi emutaybitbin iap tağ tak. Etaybit cĩcã icẽmãn oceju juk adi emutaybitbin

iam. Imēnpuye ocekawēn kay etabun cīcā juy eḡuy. ¹⁵ Bekin pin ma Deus ekawēntup coco'uk eḡuy. Etaybit oxe ekawēn. Ibodup cocom pima wuyetaybit acesop apēn Deus wuydaxijojom Jesus Cristo kay wuyetabun puje iam. ¹⁶ Deus a'ōbi kuyjeayū'ūm'ūm ixe ekawēntup o'tupmubararak—soatup. Iboaptup ekawēn xipat cīcā kawēn icēmān wuymutaybit am. Xipat cīcā ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū muḡuycūḡ ām ikērēat kay. Xipat cīcā ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū mubikuy am ikērēat mujurūḡrūḡap epere am. Xipat cīcā itabucayū mukūjyo am Deus bikuyap taḡ jeku am. ¹⁷ Ibodupkuḡ pima wara'at kay ḡu je'e ip itabikuku Deus buyawatwat'ukayū. Soat kuḡ kuy ip. Ibodup kuḡ pima, iba'ore ḡu je'e ixeyū be xipacat muḡē ām—iwarururuat muḡē ām.

4

¹ Deus etabun ḡasū ōn awēm, Timóteo, Jesus Cristo etabun tak. Ixe Jesus Cristo apēn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe—itabēḡayū be, ce'ū'ūayū be dak. Ixe Cristo waram jajēm. Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be ikērēat ip o'ḡujurūḡrūḡ iapteim. Xipacat pit je'ḡūm jebekitkiyū be—xipacat mujurūḡrūḡ'ukayū be xipacat ip o'ḡujurūḡrūḡ iapteim. ² Soat kukukan je'e ixeyū eju—jebekitkiyū eju. Imēneju Deus ekawēn cuy eḡuwēnuwēn soat pe. Cekawēn cuy eḡuwēnuwēn imuwēn pa'ore ewebe bima, imuwēn pa'ore'ūm pima dak. Warēmtaḡ ma ceku'ibiyū juy eḡukorēmrem.

— Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere — i juy ece cebe ip. — Eyetabun cuy Jesus kay — i juy ece cebe ip.

Eya'ōmucanucan cuy ip ixeyū be cūḡ ma jeku am. Ekpicēḡē ḡu juy ixeyū eḡutaybitbin. ³ Guyjom kawēn icēmat com ip ibu'un adeayū. Jekpiwan ma ip jewemukocog. Warēmtaḡ ma imutaybitbin'ukayū tomuwā ip jemutaybit am. Ya'ījo pinap acā ip ḡuwēn cebe ip. ⁴ Kawēn icēmat a'ījojoap jepere ip. Warēmtaḡ e'e'ukayū ekawēn kay acā je'e ip—aypapayū'ūm'ūm ekawēn kay acā. ⁵ Ēn pit, Timóteo, aḡuysan cuy eḡuy warēmtaḡ ekuap puxim. Etaxim cuy eḡuy ipiatpi'ajojom pima. Kawēn idipat cuy eḡuwēnuwēn soat pe. Deus cuk enaē kapik am cebeam. Imēnpuye soat em cuy ixe beam kapikpiḡ eḡuy.

⁶ Ōn pit ḡaxīn ma oaoka ip. Apēn kuyje Deus etabutpe wūnca aokakakaap puxim ip oaoka. ḡaxīn ma ojēm ijodiwi kobe o'jenapōn iap puxim. ⁷ Sorara xipacat puxim ōn kapikpiḡ Jesus Cristo beam. Pūḡpūḡ daudau'ukayū'in cedaḡ ḡu jedaudaum ip. Ixeyū buxim ḡu ōn pit. Cedaḡ ma ojekuku—Deus ekawēn taḡ. Pūḡpūḡ ixeyū'in taobu'u e'em ip jedau am. Ixeyū buxim ḡu ōn pit. Obu'u ḡu oḡuy Jesus kay wetabut am. ⁸ Daudauat iwat tumūntuptup mōḡmōḡ iwūncaat a be soat etabutpe. Soat etabutpe dak wuykukukat Jesus je'e owebe:

— Ēn xipat Deus xe ixe emucūḡ kuy buye — i.

Imēn ixe je'e waram jajēm puje—kūyjobit'ūmayū be ipiat'ajoap kabia be. Wuykukukat cūḡ cīcā. Ixe wuyekukuap cocom—soat cocom.

— Eyju xipat Deus xe ixe eymucūḡ kuy buye — i je'e warara'acayū be dak—ixe ajēmap wiwi'ukayū be—jekayayū be.

⁹ Bekit, ḡaxīn ma juy ejot ojom. ¹⁰ Kuy ip o'jēm oxewi oxe osodop'iyū. Demas itabiku o'e ijodiat kay jebubun. Imēnpuye opere. O'ju Tessalōnica ka kay. Crescente o'ju Galácia eipi kay. Tito o'ju Dalmácia eipi kay. ¹¹ Lucas acā oxe jeenuy. Marcos cuy etakoy. Ixe juy etojot eweju okay don pima. Ixe xipat cīcā je'e obuywat am Deus ekapikap pe. ¹² Kuy Tíquico oḡuju Éfeso ka kay. ¹³ Weekabek cuk osuiwat Trôade ka be. Carpo duk'a be juk osuiwat. Ibo juy etojot don pima. Obubutup tak cuy etuptojot okay ixemuḡēḡēdup.

¹⁴ Alexandre juk adi ikērēm cīcā okuk—icaat muḡēḡē'ukat—ferro muḡēḡē'ukat. Wuykukukat cuy ideida cebe warēmtaḡ okukapteim. ¹⁵ Ixe

wuya'õxikxikxi jãã osunuy. Imẽnpuye eday'em'um cuy eguy cekay ixé be ikẽrẽm ekukap puxim.

¹⁶ César ebekitkit wap òn jewedayoyom pima, ka'ũma ma o'e:

— Teku xipat cĩcã—ikẽrẽat o'gũgẽ gũ — i.

Soat ma ip oiwat. Òn pit obu'u Deus pe “Ikẽrẽat kuğ cĩcã eyju oxe, Palo epesuiwat puye” i'e am cebe ip. Imẽnpuye:

— Bay, etakomãm gũ juy cekay oiwat ma'gũ ip — i òn e'em Deus pe.

¹⁷ Ixeyũ ma juk opere. Wuykukukat pit oiwat gũ. Oxe ma osunuy. Ixe obuy-watwat'uk osunuy owebe Judeu'ũmayũ mukũyjo am kawẽn idipan—soat em imukũyjo am. Ixe juk odaxijo leão buximayũ bui bewi—ika'uat puximayũ bui bewi. ¹⁸ Wuykukukat odaxijo ikẽrẽat mujurũgrũg'ukayũ bui bewi—soat pui bewi waokaap puxim. Guyjom odujuu soat em jexe onuy am kabi be. Ixe soat ka watwak kukukan je'e.

— Ën soat podi ma edipap kuğ — i juy ace cebe—wuykukukat pe. Imẽn cuy ace cebe.

¹⁹ Kato i juy ece soat pe—Priscila be, Áquila be dak, Onesíforo badipyũ be dak. ²⁰ Erasto Corinto ka be omuy. Trófimo juk osuiwat Mileto ka be iwãtaxipi buye. ²¹ Ejot cuy okay ihi wap. Êubolo e'em: — Kato — i juy ewebe, Prudente dak, Lino dak, Cláudia dak, soat warara'acayũ dak—wuykitpitpiyũ.

²² Òn kawẽnwẽn wuykukukat eju ewebeam.

— Bay, Timóteo a'õmucanucan cuy eguy soat em — i òn e'em cebe. — Bay, xipan cuy soat itabucayũ ejukuk — i òn e'em Deus pe. Ibũrũ ma.

TITO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Tito, ijudup mubararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Deus buywatwat'ukat òn. Jesus Cristo emumuju òn. Ixe omujum Deus emunaeyũ mutaybitbit am biğ ma ip itabut am Jesus kay. Biğ ma itaybit je'e ip kawẽn icẽmãn. Biğ ma Deus bikuyap tağ jeku ip. ² Ixe bikuyap tağ wuyju jekukum, soat em acesop wuyetait cexe iap wiwim puye.

— Soat em ma ip jeedop oxe itait — io'e Deus ipi muğẽ'ũm awap. Deus napapa'uk ğu. ³ Imuwẽğat pin pima Deus kawẽn idipat o'ğuwẽğat soat pe ijodiat pe. Okpot kayayũ soat em itait ip jeedop oxe iap ekawẽn o'ğuwẽğat. Òn tak ixe juk omuju iboap ekawẽn muwẽn ãm ijodiat pe. Iboap ekawẽn muwẽnuwẽn òn Deus a'òbi. Ixe Deus wuydaxijojo'ukat.

⁴ Tito, ijudup mubararağ òn ewebeaptum. Òn okpot co'i Jesus Cristo kay wuyetabut puye.

— Bay, xipan cuy Tito ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe.

— Yağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁵ Òn exe bima wuyekapikap cuk ağu'ũm ğu. Imẽnpuye juk òn eiwat Creta be—tip'aweroro be wuyekapikap mu'ũm ãm. Itabucayũ kukukayũ juy etaẽ soat ka be ağokaka be. Ixeyũ juy etaẽ apẽn cuk ocece ewebe iap tağ. ⁶ Itabucayũ kukukat cüğ ma juy jeku soat etabutpe. Püğ kuğ ma jetayxi kuğ jeenuy. Ixe ipotpoyũ dak cuy Jesus kay itabun jeedop ip. “Teipotpoyũku warẽmtağ acã jekukum soat em” i wuyjuyũ e'em pima, ixe juy etaẽ ğu itabucayũ kukukan. “Teipotpoyũku kũyjobit ğu jebay a'ò kay” i'e'em pima juy ixe etaẽ ğu. Imẽn cuy itabucayũ kukukat jeenuy. ⁷ Itabucayũ kukukat Deus ekapikap kuğ. Imẽnpuye cüğ ma juy jeku ip soat etabutpe jemuyuyap puxim.

— Warara'acat podi ma wa'òbuyxi — i'ũmğuy juy je'e. Soat em ğu juy itapurug jeku. Ika'o'on ğu juy jeenuy. Dao ğu juy itakomã je'e. Warara'acat muğuykukukum ğu juy jeenuy dinheiro bu am. ⁸ Powatwat cuy tujuòmòm jeduk'a be. Xipacat kay juy jeenuy. Jewawewẽm cuy jeenuy soat em cüğ ma jeku am. Cüğ ma juy warara'acayũ jukuk. Deus ekawẽn tağ cuy jeku—soat ekawẽn tağ. Warẽmtağ ğu juy ip jewekuk. ⁹ Kawẽn icẽmat kay jĩjã juy jeenuy. Cüğ cĩcã ma wuywebe iboap ekawẽn tağ wuyeku am. Iboap ekawẽn tağ jekukum pima, Jesus emumutaybitbinap tağ tak wuyju jekukum. Iboap ekawẽn tağ jekukum pima kawẽn icẽmãn warara'acat mutaybitbin jeenuy. Ixeyũ mucokcokcoğ jeenuy jetabucap epereap puxim cebe ip. Kawẽn icẽmat kay'ũmayũ dak imukũyjobitbin jeenuy ixeyũ ağuy muwarurun am.

¹⁰ Cüğ ma juy jeku ip itabucayũ kukukayũ, ade opop puye Jesus ekawẽn kay ibu'u'uyũ. Püğpüğ Judeuyũ'in itabut o'e Jesus kay. Imẽnpit:

— Wuyajoyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ cuy ajeku — i te'e ma e'em ip.

Warara'acat muğuykukukum ip ibiwarẽmtağ ma ip kawẽnwẽn puye. ¹¹ Ade jeadipyũ mubu'u'un ip Jesus kay am, warẽmtağ ma ip imutaybitbin puye. Ibisũsũn ğu ip warẽmtağ ma imutaybit am. Dinheiro bu ojuy am acã ip imutaybitbin. Imẽnpuye juy ip eğuy mũğ.

¹²— Creta eipi watwat dapxiyũ — i juk o'e Creta eipi wat ma—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat. — Wuyjuyũm ğu ip o'e—ika'ũayũm acã Creta eipi watwat

— i juk o'e warara'acayũ a'ĩjo. — Ibukapik'ũm ip — i juk o'e. — Jexat o am acã ip itaybit — i juk o'e.

Imẽn Creta eipi wat jeadipyũ o'gũwẽn. ¹³ Icēmãn ixē juk o'e. Napa ġu juk o'e. Imẽnēju a'õpuruġ cuy ip eġukorem—imuġuykuku'ukayũ ekawẽn kayayũ. Jetabucap epereap puxim ip eġukorēm. Ewebe ip imukorēm puje, biġ ma ip je'e itabut Jesus kay. ¹⁴ Ibu'u je'e ip jetabut am wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn kay—ijodiat ekawẽn kay—kawẽn icēmat kay'ũmayũ ekawẽn kay. ¹⁵ Xipacat mujurũġrũġ'ukayũ be xipacat tobuxik put soat pe. Ikērēat mujurũġrũġ'ukat pe bit xipacat tobuxik pa'ore soat pe—itabut'ũmayũ. Itaybit ġu ip apẽn cedaġ Deus xe iam, apẽn cedaġ ġu iam tak. Ikērēat kay acã ip ġebum.

¹⁶ — Ocetaybit Deus — i'e'em ip napa ma. Imẽnpit Deus ebekitkit ekukuap taġ ġu ip jekukum. Soat kay ip itakoma. Kũyjobit'ũm cĩcã ip Deus ekawẽn kay. Iba'ore cebe ip xipacat mujurũġ ãm—pũġ em tak ka'ũma.

2

¹ Ĕn pit, bekit, ixeyũ ekukuap taġ ġu juy ejeku. Kawẽn cũġãn cuy Jesus ebekitkiyũ eġutaybitbin. Deus ekawẽn cuy ixeyũ eġutaybitbin. ² Aypapayũ juy eġukũyjo.

— Eyetabikukum ġu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Eyetapuruġ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Jewawēwēm cuy epesop cũġ ma eyeku am soat em — i juy ece cebe ip. — Eyetabun cĩcã juy epesop Jesus kay — i juy ece cebe ip. — Ikukpin cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Eybu'um ġu juy epesop Jesus ekawẽn taġ eyeku am — i juy ece cebe ip.

³ Iměntak yabutbucayũ juy eġukũyjo, bekit.

— Deus kay jĩjãayũ ekukuap taġ cuy epeku — i juy ece cebe ip. — Eybureyũ muymuy ġu juy — i juy ece cebe ip. — Kawēdi kay ġu juy epesop eyka'o'onap puxim — i juy ece cebe ip. — Yaypan'isuayũ juy epeġutaybin ixeyũ be cũġ ma jeku am — i juy ece yabutbucayũ be. ⁴ — Xipan cuy eyitop epejukuk — i juy je'e ip. — Xipan cuy ey'iyũ epejukuk — i dak.

Imẽn yaypan'isuayũ awēwēm cuy jeedop ip yabutbucayũ.

⁵ — Jewawēwēm cuy epesop cũġ ma eyeku am — i juy je'e ip yaypan'isuayũ be. — Xipacat mujurũġrũġ'ukayũm cuy epesop — i juy je'e ip. — Xipan cuy eyduk'a beayũ epejukuk — i juy je'e ip. — Kũyjobin cuy epesop eyitop a'õ kay — i dak je'e ip.

Imẽn cuy yaypan'isuayũ ġukũyjo ip yabutbucayũ. Imẽn ip imukũyjo buje, warara'acayũ je'e ġu:

— Deus ekawẽn xipat ġu aco'i, cekawẽn kayayũ cũġ ġu jekukum puye — i.

⁶ Iměntak tapupuyũ juy eġukũyjo—yaypan'isuayũ.

— Jewawēwēm cuy epesop cũġ ma eyeku am — i juy ece cebe ip.

⁷ Ĕn tak, bekit, xipacat mujurũġrũġ'ukan cuy eġuy warara'acat pe ekukuap co'i jeku am. Warara'acat mutaybitbin pima juy aġuysan eġuy. Kaypatpan ġu juy eġuy. Deus ekawẽn eġuwarururun ġu juy. Cũġ ma juy cekawẽn eġutaybitbin. ⁸ Cũġ ma juy kawēnwēn'uk eġuy ekay'ũmayũ be ekawẽn mukērērēnap puxim. Cũġ ma ĩn kawēnwēn pima, isũsũn jeedop ip wuymuy-muy ãm, ekawēnkērē'ũm puye.

⁹ Tei'ũma kapikipik'ukayũ dak cuy eġukũyjo, bekit.

— Kũyjobin cuy epesop eyekariwa a'õ kay — i juy ece cebe ip. — Eyekariwa bikuyap taġ cuy epeku soat em — i juy ece cebe ip. — Jedede'ukayũm ġu juy epesop eyekariwa kay — i juy ece cebe ip. ¹⁰ — Eyekariwa bubut cuy epetujupa'um ġu—pũġ em tak ka'ũma — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy eyekapikap kuġ epesop — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy epeyekapik

eyekariwa beam — i juy ece cebe ip. — “Deus ekawēn xipat cīcā ixeyū daxijojo'ukat ekawēn,” i je'e warara'acayū xipan eyekapikap co buje — i juy ece cebe ip.

¹¹ Gasū bit: — Soat kuḡ òn xipan soat taxijo am—eydaxijo am — io'e Deus wuywebe.

Imēnpuye, Tito, imēn cuy Jesus ebekitkit eyawēwē.

¹² — Okpot oe'ū ipiat'ajojoap kay eyejuap puxim — i'e'em Deus wuywebe. — Imēnpuye eyetabut'ūmap cuy epeyepere — i'e'em. — Deus kay'ūmayū emumutabikukunap cuy epeyepere — i'e'em. — Jewawēwēm cuy epesop soat em cūḡ ma eyeku am — i dak. — Cedaḡ cuy epesop ijodiat etabixe — i dak. — Wekawēn taḡ cuy epeku soat em — i dak.

¹³ Imēn cuy ajeku Jesus Cristo ajēmap wiwim pima—wuydaxijojo'ukat ajēmap wiwim pima. Wuycokcok cīcā yajēmap wiwi am. Ixe ajēm puje soat ijodiatat je'e:

— Soat podi ma Deus ya'ōbuyxi — i. — Ka'ūmḡu ixē jo'iat idipat — i je'e ip. Ka'ūmḡu yajēmap kabia jo'iat idipat. Idip cīcā je'e. ¹⁴ Ixe Jesus Cristo jekpiwatpin ma oe'ū wuywebeam. Wuya'ōmucan am oe'ū wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Wuymuisun am soat taḡ oe'ū. Jebekitkin wuy'e am oe'ū. Wuywebe xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm oe'ū.

¹⁵ Bekit, iboam cuy itabucayū egutaybin. Yawēwēm cuy ip eguy. Ikērēat mujurūḡrūḡ pima juy ip egukorēm. Jemupubutbunat ḡu juy cebe ip.

— Wa'ōbi ḡu òn eyawēwēm—Jesus Cristo a'ōbi acā — i juy ece cebe ip.

3

¹ Tito, Jesus ebekitkiyū juy egukūyo—exeayū.

— Kūyjobin cuy epesop wuyajecuḡap a'ō kay—ixē beam kapikpik'ukayū a'ō kay dak — i juy ece cebe ip. — Xipacat muḡē ãm ixeyū be eydakoy buje, epeyekapik cuy cebeam ip — i juy ece cebe ip. ² — Warara'acat epejomuymuy ḡu juy — i juy ece cebe ip. — Kaba'ūm cuy epesop eyeweweju — i dak. — Xipan cuy soat epejukuk — i dak. — Eya'ōpuruḡ ḡu juy epesop—eya'ōdidim ma — i dak.

³ — Warara'acat podi ma oceju bit xipat — i'ūmḡu juy ace'e, kuy bima wuyju dak cuk adi wuyaḡuy'ūm ajop puye.

Kūyjobit'ūm cuk adi ajop warara'acayū a'ō kay—Deus a'ō kay dak. Ikērēat cuk adi aḡujurūḡrūḡ. Ajo wuyju imuḡē pin cīcā iat muḡēḡēm cuk adi ajop. Wuymucokcok am acā juk adi ajekuku. Ikērēm cuk adi warara'acat ajukuk. Warara'acat ekawēn mukērērēnxi ajop. Wuyetabikuku ajop warara'acat kay. Wuykay itakomama juk adi osodop ip warara'ayū. Wuyju dak ixeyū kay wuyetakomama juk adi ajop. ⁴ Deus pīt wuydaxijojo'ukat. Apēn wuykukpin cexe iap o'ḡubapuk wuywebe. Apēn xipan wuykukpin iap tak o'ḡubapuk wuywebe. ⁵ Iboap mubapuk puje juk wuydaxijo. Ixe juk wuydaxijo xipacat aḡujurūḡrūḡ puye ḡu, cūḡ ma ajekuku buye ḡu dak. Ixe juk wuydaxijo, wuykay itabotaidabotbot puye acā. Ibiōḡbuk cuk wuymuisun soat taḡ. Kuy bima wuyebay ebekitkin ajop. Gasū bit waram wuykapap puxim Deus ebekitkin acesop. Kuy bima ikērēat kuḡ ajekuku. Gasū bit Deus biōḡbuk wuymuisusun. Wuybinūnisu ḡasū. ⁶ Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe. Tacup ḡu osunuy iūm ãm wuywebe. O'ḡuōm wuywebe Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye—wuydaxijojo'ukat oe'ū buye. ⁷ Ixe jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe cūḡ ma jexe wuyeku am. Deus soat podi ma wuykuḡ xipan. Ixe wuymucūḡucūḡ.

— Cūḡ ma eyju oxe — i'e'em ixē wuywebe. — Soat em epesop oxe eyetait — i'e'em wuywebe.

Iboap wiwim cĩcã wuyju. ⁸ Icēmãñ òn eymutaybitbin.

Kuy òn awēwē iap cuy eġuwēnuwēn wuykitpitpiyũ be—Deus kay itabun'ibiyũ be. Xipacat mujurũġrũġ cuy jeedop ip soat em. Xipacat mujurũġrũġ pima, warara'acayũ buywatwan jeedop ip. Xipacat tak je'e Deus xe. ⁹ Warara'acayũ te'e ma jewa'òxikxiġ. Te'e ma ip wuydobuyũ'ũm'ũm putet muwēnuwēn. Jewa'òdawutwun e'em ip. Moisés ekawēn a'òxikxiġ e'em ip. Te'e ma wuyju ixeyũ ekawēn cocom. Te'e ma ip kawēnwēn. Ecekawēn ġu juy ixeyũ eju. ¹⁰ Warara'acayũ warēmtaġ itabucayũ mutaybitbin. Itabucayũ mubu'u'un ojuy ip ixeyũ be wara'at taġtaġtaġ ma jekawēn ãm. Ixeyũ juy eġukorēm.

— Warēmtaġ imutaybitbinap cuy epeyepere — i juy ece cebe ip.

Warēmtaġ imutaybitbinap epere'ũm pima, waram cuy ixeyũ eġukorēm. Xepxep em ixeyũ eġukorēm. Warēmtaġ imutaybitbinap epere'ũm pima, ceweju ġu juy ip ejeku. ¹¹ Etaybit ikērēat mujurũġrũġxi ip iam. Deus ekawēn kay ġu jĩã ip. Ikērēat mujurũġrũġ acã ip. Ixeyũ dak itaybit iboam.

¹² Ártemas cuy oġuju ekay. Ixe mujum'ũm pima, Títiquo juy oġuju. Ekay yajēm puje, dao juy eju Nicópolis ka kay odopabijuk am. Ibo ka be ihĩ oġukap. ¹³ Warara'acat a'òbuywatwat'ukat Zenas je'jēm exewi ġuyjom, Apolo dak. Ibuipuġ ġu juy ixeyũ eġujēm. Iũm pucat cuy eġũm cebe ip cum pima.

¹⁴ Itabucayũ mukũyjojom cuy eġuy.

— Xipacat mujurũġrũġ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Eybubut'in cuy epeġũm ikuġ'ũmayũ be — i dak. — Warēmtaġ ġu juy epeku — i dak. — Eybu'um ġu juy epeyekapik — i juy ece cebe ip.

¹⁵ Soat oxeayũ kato mujujum ekay. Òn tak kato mujujum soat pe itabucayũ be—wuybureyũ be.

— Bay, xipan cuy Titoyũ ejukuk — i òn e'em Deus pe.

Ibũrũ ma.

FILEMOM BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹⁻² Filemom, ijidup mubarararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Daomũnmũnap'a be òn, Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye. Wuykitpit Timóteo omuy oxe. Otupmuju ewebeaptum, Filemom, eduk'a be je'aweroro'ukayũ beaptum tak—ítabucayũ beaptum. Otupmuju wuyixĩt Áfia beaptum tak. Arquipo beaptum tak otupmuju—oweju Jesus Cristo beam kapikpik'ukat peaptum. Ekukpin cĩcã ocexe. Ēn kapikpiğ oceweju kawẽn idipat muwẽnuwẽn.

³ Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Ixeyũ eju òn kawẽnwẽn ewebeam.

— Bay, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em cebe. — Yağuy mubabibin cuy eğuy yağuybabi'ũmap puxim — i òn e'em cebe.

⁴⁻⁵ Filemom, soat em warara'acayũ e'em owebe: Ixe Filemom itabut cĩcã wuykukukat Jesus kay — i. — Ixe xipan Jesus ebekitkit kuğ — i dak. Imẽnpuye òn kawẽnwẽn Deus eju ewebeam.

— Bay, ěn xipat cĩcã — i òn e'em. — Filemom buywatwan cuy eğuy — i òn e'em. — Ibadipyũ buywatwan tak cuy eğuy — i òn e'em cebe.

⁶ Wuyağuywağõm wuyju e'em, pũğ kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Imẽnpuye:

— Bay, ocemutaybin cuy ece ade jĩjã xipacat pupum eyju Cristo eju mũğ'i eyju buye iam — i òn e'em Deus pe.

Big ma juy iboam wuyetaybin ace'e. ⁷ Okitpit, ocokcok cĩcã. Wa'õca jĩjã dak oce, Deus ebekitkit ikukpin exe buye, ěn xipat oxeyũ kuğ puye dak. Ēn soat Deus ebekitkit mucokcokcoğ.

⁸ Obure, cũğ ma kuka o'e owebe “Kũyjobin cuy eğuy wa'õ kay” i'e am ewebe, Cristo kay wuyetabut puye.

— Kũyjobin cuy eğuy wa'õ kay — i'ũmğũ òn pit e'em ewebe, ⁹ wuyewewekuğ wuykukpin puye. — Ekpiwan ma ecekũyjobin wa'õ kay, kũyjobit pin pima acã — i òn pit e'em ewebe.

Imẽn òn e'em ewebe Cristo a'õbi ma'ğũ òn. Daomũnmũnap'a be òn ģasũ, Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye. ¹⁰ Onésimo awẽğ muwẽn òn ģasũ ewebe. Òn daomũnmũnap'a be bima, ixe Onésimo itabut o'e Jesus kay, Jesus oğuwẽn cebe buye. Imẽnpuye ixe okpot co'i. ¹¹ Kuy bima ixe Onésimo xipat ģũ osunuy exe. Kũyjobit'ũm osunuy a'õ kay. Gasũ bit xipacan o'e wuyxe.

¹² Ixe ikukpin cĩcã oxe. Inaka oğuyypit ekay. ¹³ Obikuy oce oxe ma jeenuy am obuywacan edieğ, òn daomũnmũnap'a be bima.

¹⁴ — “Ãğ jeenuy exe ebuywatwat'ukan,” i juy ece owebe — i'ũmğũ òn pit e'em ewebe.

Obu'u ewebe ixe be obuywacan ebu'u bima. Ebikuy bima acã ixe be obuywacan ece. Ebikuy bima acã oxe jeenuy.

¹⁵ Ixe Onésimo ade kabia ģũ osunuy wũy ma ewi. Gasũ bit aco'i soat em jeenuy exe ekay cepit puje. ¹⁶ Ewebe tei'ũma kapikpik'ukat osunuy kuy bima. Gasũ bit ekipit ma ixe, Cristo kay itabut puye. Ikukpin oxe ma. Exe bit ibodi ma ikukpin je'e ewebe kapikpiğ puye, wuykukukat kay itabut puye dak.

¹⁷ — Paulo obure jĩjã — i ěn e'em pima, ixe Onésimo juy etujuõm edukã be ewebe odujuõmap puxim. ¹⁸ Ixe juk adi ebubut'in o'tujupa'um pima, exe cewero bima dak, iboap cuy eğubararak taperadup pe. Ceweroam ģũ

je'e—weweroam acã. ¹⁹ Guyjom òn ma ixe eweroap oteida ewebe. Paulo òn. Òn ma oteida iaptup mubarararağ òn ewebeaptum. Jesus Cristo kay mo etabut eguy kawēn idipat oğuwēn ewebe buye. Imuwēn'ũm pima kajuk etabut ġu eguy. Soat em etabēğ eguy Deus xe iap oweju eweroap co'i. Gebum cuy eguy iboap kay. ²⁰ Imēnpuyē, okitpit, xipan cuy Onésimo ejukuk wuyetabut wuykukukat kay buye. Xipan cuy etujuõm eduk'a be omucokcok am.

²¹ — Xipan cuy Onésimo ejukuk — i juk oce ewebe, Filemom. — Imēnpit wekawēn podi ma xipan ixe jukuk — i òn e'em owebe ma ijudup mubarararağ pima.

²² Gaxĩn ma aco'i Deus omudot eykay, “Paulo juy egudot oce kay,” i'e'em eyju cebe buye. Imēneju:

— Eduk'a juy eyamuxipan owebeap'am oxecap'am — i òn e'em ewebe.

²³ Epafra kato mujum ewebe. Ixe Epafra tak taomũnmũn, oweju Jesus Cristo muwēnuwēn cuk adi oeku buye. ²⁴ Obureyũ kato io'e ip eywebe soat pe—Marcos, Aristarco dak, Demas tak, Lucas tak.

²⁵ — Ocekukat, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em Jesus Cristo be. Ibũrũ ma.

JUDEUYŪ BEAPTUP CARTADUP

¹ Kuy bima juk adi Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū o'gudodot ipi kay jekawēn muwēn ām wuydobuyū'ūm'ūm pe—Judeuyū be—kuyje itabucayū be. Soat pucet ġu o'guwēn jekawēn—i'in ā. Ade em ma juk adi o'guwēnuwēn cebe ip. Wara'at taġtaġtaġ ma o'guwēnuwēn cebe ip. ² Gasū bit jekpot ma o'gudot wuykay jekawēn muwēn ām wuywebe. Jekpot eju Deus soat o'guġē—ipi, kabi dak. Jekpot eju dak koato o'guwegūn, ihi dak. Ixe juk jekpot o'taē soat kukukan—ipi juayū kukukan, kabi beayū kukukan tak. ³ Deus idipap co'i ipot tak idip. Deus a'ōbuyxi jo'i ma ixe dak ya'ōbuyxi. Deus co'i ma ipot tak. Ixe a'ōbi soat opop jemuymuyap pe—kabi daġat, ipi daġat tak, ixe ya'ōbaca buye. Ikērēat o'ju'uk soat pewi ipi juayū bewi. Soat taġ ip o'guisun. Imuisun ip puje, oabik Deus xe kabi be. Oabik Deus aġuywaġōm soat kukukan. Ixe Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuġ.

⁴ Deus jekpot o'jomuy jekawēn tojotjot'ukayū bodiam ya'ōbacaam. O'jomuy ya'ōbuyxiam kabi bewi ajēmjēmayū bodi ma. Jesus Deus ipot. Imēnpuye:

— Jesus putet soat putet podi ma ibutetpuyxi — i'e'em Deus soat pe wuywebe.

⁵ — Ēn okpot. Ōn ma ebay oce ġasū — i juk o'e Deus jekawēn tojotjot'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

Waram pima:

— Ōn ma ebay oce, okpot ece'e — i juk o'e Deus jekawēn tojotjot'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

⁶ Deus jekpot mudon pima ipi kay, koapat osunuyiat mudon pima:

— Soat wekawēn tojotjot'ukayū juy je'e okpot pe “Ēn xipat cīcā ocewebe,” i — io'e Deus soat pe.

⁷ Jekawēn tojotjot'ukayū muwēnuwēn pima:

— Wekawēn tojotjot'ukayū mujujum ōn kabido jo'i. Wa'ōbuywatwat'ukayū mujujum ōn daxae jo'i — i'e'em Deus.

⁸ Imēnpit:

— Deus, ēn ma soat taġacat kukukan ecesūy — i'e'em Deus jekpot pe.

— Ēn soat kukukat iap i'ūm ġu. Cūġ ma ixeyū kukukan ecesūy — i'e'em cebe—jekpot pe. ⁹ Ajo cūġ ma iap kay jījā ēn, i. Ajo ikērēat iap kay bit etakoma, i. Imēneju kuy juk ōn enaē soat taġacayū kukukan, i. Deus ōn, i. Ebay ōn, i. Kuy juk ōn emuy ebureyū bodi ma a'ōbuyxian, i.

Imēnpuye ecokcok cīcā, i.

Imēn Deus jekpot muwēnuwēn o'e.

¹⁰ Imēntak jekpot o'guwēn: Kariwa, ka'ūmġu bima ēn cuk adi ipi eġuġē, i.

Ebum ma juk adi kabi eġuġē, i. ¹¹ Ipi i'ūm, kabi dak i'ūm ma, i. Ēn pit ece'ūm ġu, i. Soat em ma ēn pit etabēġ ecesūy, io'e Deus jekpot pe, i. Ipi iokok je'e, kabi dak. Wuydoti iokokat puxim je'e ip, i. ¹² Wuydoti mu'adabocap puxim ipi eceġu'adabot, kabi dak, i. Wuyju wuydoti iokokat xixxiġ iisuat pu am, i. Imēnpuxim wara'at eipi eceġuġē ijop eipi dieġ, i. Kabi dak wara'at ma eceġuġē ijop tieġ kabi dieġ, i. Jajoren ġu ēn pit. Ibit ma ecesūy soat em ma, i.

Imēn Deus o'e jekpot muwēnuwēn.

¹³ Ekay itakomaayū a'ōbacaap oġu'ūm, i. Kūyjobin jeedop ip a'ō kay, i. Ēn ixeyū kukukan e'emap wiwim pima oxe mabuk ecesūy, i. Xik'i juy eġuy oxe, i.

Imĕn Deus o'e jekawĕn tojtjt'ukayũ be ġu—jekpot pe acã. Pũġ em tak o'e ġu ma jekawĕn tojtjt'ukayũ be. ¹⁴ Cekawĕn tojtjt'ukayũ ibiõġbuk acã—kabi bewi ajĕmjĕmayũ. Soat ip kapikipiġ Deus peam. Deus ixeyũ mujujum ġuyjom taxijo'iyũ buywacam.

2

¹ Imĕneju wuyetabun cĩcã juy ajop iboap ekawĕn kay wuyetabucap epereap puxim. Kuy bima juk adi kawĕn icĕmat aya'ġojo. Iboap ekawĕn kay wuyetabucap epere buje bit, warĕmtaġ ma kuka ajeku kobe o'jenapõniat puxim—uhuiat puxim. ² Deus ekawĕn tojtjt'ukayũ juk adi cekawĕn o'ġuwĕnuwĕn kuyje—kabi bewi ajĕmjĕmayũ. Ixeyũ ekawĕn icĕmat.

— Kũyjobin cuy epesop ixeyũ ekawĕn kay — i juk o'e Deus kuyjeayũ be. Imĕnpuye Deus ipiat o'supi'ajojoat jekawĕn kay kũyjobit'ũmayũ be kũyjobit'ũmapteim. Ipiat o'supi'ajojoat jekawĕn mupubutbut'ukayũ be dak jekawĕn mupubutbucapteim. ³ Apĕn Deus wuydaxijojom iap soat podi ma idip. Wuybu'u ixē be wuydaxioan pima bit, wuyenapõn pa'ore ace'e ipiatpi'ajoap puxim. Wuykukukat Jesus koap ma o'e:

— Eyetabun pima, Deus jeydaxijo — i. Guyjom ixē ekawĕn coco'ukayũ kuy juk cekawĕn o'ġuwĕn wuywebe.

— Icĕmãn xeku e'em eywebe — i juk o'e ip wuywebe. ⁴ Deus tak o'e wuywebe:

— Icĕmãn ip wekawĕn muwĕnuwĕn eywebe — i. Ixē ja'õbacaap o'jomõġmõġ cebe ip—jekawĕn coco'ukayũ be. Imĕnpuye Deus a'õbacaap o'ġubapukpuk ip adeayũ etabun. Wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapukpuk ip adeayũ etabun. Ka'ũma ma buk ajojojoiat tak o'ġubapukpuk ip Deus a'õbi. Deus jekpiwatpi ma jebiõġbuk emumuũm o'ġu'ẽ'ẽ'ẽ cebe ip. Ibiõġbuk xipacat emumuũm o'ġu'ẽ'ẽ'ẽ.

⁵ Guyjom Deus wara'at ma ipi ġuġẽ iisuat. Ibo eipim omuyku iap muwĕnuwĕn oceju eywebe.

— Eyju ma ipi iisuat kukayũm epesop — io'e Deus jekawĕn tojtjt'ukayũ be ġu—jebekitkit pe acã. ⁶ Imĕn e'em Deus ekawĕntup:

Deus, soat em ĕn ġebum ijodiacat kay, yopĩt ma'ġu ip, i. Ya'õbuyxi ġu ip, i. Inaka ĕn cekay ip aġ, i. ⁷ Deus, kuy juk ipi juacayũ ejomuy ekawĕn tojtjt'ukayũ josũ'iyũm, i. Darem ma ip jeedop ixeyũ josũ'iyũm, i. Kuy juk ixeyũ ejomuy idipap kukayũm ipi kukukat puxim, ya'õbuyxiayũm tak, i.

⁸ Ixeyũ be juk a'õbacaap eġũm soat taġacat kukayũm, i.

Imĕn e'em Deus ekawĕntup.

— Soat taġacat kukayũm jeedop ip webekitkit — io'e Deus ibodup pe. Gasũ bit ijodiat soat ġu ikukukan—Deus emumuġẽ kukukan. Ixeyũ soat kukukan iap ma ajojojo ġu buk. ⁹ Jesus pit kuy ajojojo. Deus xe ikukpin cĩcã osodop ip ipi juacayũ. Imĕnpuye Deus Jesus o'jomuy jekawĕn tojtjt'ukayũ josũ'ian. Darem ma osunuy ixeyũ josũ'ian ġuyjom je'ũ ãm soat peam ipi juayũ beam. Gasũ bit ka'ũmġu Jesus co'iat ya'õbuyxiat. Ka'ũmġu ixē jo'iat idipat. Ka'ũmġu ixē jo'iat, ixē oe'ũ soat peam puye. ¹⁰ Deus a'õbi soat kake ipi daġacat, kabi daġacat tak. Soat kake ixē dipap mubapuk am soat pe. Ixē ibikuy jĩjã soat jebekitkit pe jedipap kuk am.

— Okpot pe ipiat'ajo buje acã ipi juacat taxijo but je'e — io'e Deus jewebe ma.

Imĕnpuye ibikuy osunuy ipiatpi'ajoan jekpot pe. E mukacũġcũġat puxim Jesus cucum koap kabi kay jemudaxiojoyũ wap. Ipi juacayũ kukukayũm jeedop ip Jesus eju ixē emudaxiojoyũ.

¹¹ Ixe Jesus ikērēat uk'uḡ ijodiacat pewi. Imuisusun ip. Ixe ebay cemuisunyū ebay dak. Pūḡ ma ixeyū ebayat. Imēnpuye Jesus isūsūn ḡu “Eyju okitpitpiyū” i'e am ijodiacayū be, jemumuisunyū be. ¹² Imēn e'em Deus ekawēntup:

Bay, jemuwēn ōn okitpitpiyū be, i'e'em Deus pe. Ēn soat podi ma a'ōbaca iam jebibododon oce a'ōkayayū be wa'ījo am, i.

¹³ Wara'atup e'em:

Ōn pit wetabut oce cekay, i'e'em ixeyū. Ijoce ma ōn webekitkit kuḡēn ma juk eḡūm owebeiayū kuḡ, i dak e'em ixeyū Deus pe.

¹⁴ Deus ebekitkiyū ijodiacayū ijebit taḡ toyteyayū. Imēnpuye Jesus tak ijodian o'e cebuxim ip. Ipi juaan o'e ḡuyjom je'ū ām. Oe'ū ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbacaap mu'ūm ām. Ibiōḡbuk kērēayū kukukat wuy'ūap mupararurun. ¹⁵ Tei'ūma kapikpik'ukat iparara jījā jekariwa buxim iap puxim wuyju dak wuyparara wuy'e'ūap puxim. Jesus pit oe'ū wuypararap mu'ūm ām. ¹⁶ Jesus ipi juaan o'e Deus ekawēn tojotjot'ukat taxijo am ḡu—Abraão naxeḡebitbit taxijo am acā. Imēntak e'em Deus ekawēntup. ¹⁷ Jesus kuy juk jekitpitpiyū buximan o'e Deus bikuyap taḡ. Ixeyū buximan o'e cekay ip aḡ am paī yoboḡat puxim. Ixeyū buximan o'e xipan ixeyū kuk am, cedaḡ ma kapik am Deus peam tak. Ixeyū buximan o'e Deus pe ikērēat'ukan ixeyū bewi. ¹⁸ Jesus ipiat o'supi'ajojo wuybuxim. Satanás te'e ma ikērēat muḡēap ojuy osunuy Jesus pe, wuywebe ikērēat muḡēap ojuy buxim. Imēnpuye ixeyū itaybit wuybuywat am Satanás ikērēat muḡēap ojuy wuywebe bima.

3

¹ Okitpitpiyū, ḡebum cuy epesop Jesus kay. Eyju okitpitpiyū wuyetabut Jesus kay buye. Wuyetabucap muwēnuwēn wuyju warara'acayū be. Deus cuk wuynaē jebekitkiyūm. Deus Jesus cuk o'taē wuyepaī yoboḡan. Imēneju Jesus kay juy ḡebum epesop. ² Deus cuk ixeyū o'taē jebekitkiyū kay aḡ am. O'taē jebekitkiyū epaīm yoboḡan. Jesus cedaḡ ma jekapikap kuḡ osunuy ixeyū kay aḡ. Ixe buxim Moisés dak cedaḡ ma jekapikap kuḡ osunuy Deus ebekitkiyū kay aḡ. ³ Uk'a muymuyat uk'a beayū bodi ma ya'ōbuyxi. Imēnpuxim Jesus ya'ōbuyxi Moisés bodi ma. Imēnpuye cedaḡ cīcā wuywebe kūyjobit am Jesus a'ō kay Moisés a'ō kayap podi ma. ⁴ Soat uk'a ijodiat emuamuy'a. Soat pit Deus emumuḡē. ⁵ Moisés cedaḡ ma osunuy jekapikap kuḡ. Cedaḡ ma osunuy Deus ebekitkiyū kuḡ. Jekpiwan ma kapikpik'uk osunuy. Apēn Deus je'e ḡuyjom iap muwēnuwēn'uk osunuy cebe ip Moisés ma. ⁶ Cristo bit Deus ipot. Deus ebekitkit kukukat ixeyū—wuykukukat. Ixe cedaḡ ma wuykuḡ. Wuya'ōca e'em pima, cebekitkiyūm acesop. Wuycokcoḡ ma soat em Deus xe acesop iap wiwim pima dak.

⁷ Imēn kuyjeat e'em Deus biōḡbuk a'ōbi: Gasū eywebe Deus a'ījo buje,

⁸ Kūyjobin cuy epesop ixeyū a'ō kay, i. Kūyjobit'ūm cīcā osodop ip Deus a'ō kay eydobuyū'ūm'ūm, i. Ya'ō kay ḡu ip o'e, i. Uk'a'ūmat taḡ jekukum pima, “Wuyju ikērēat muḡēḡēm pima dak, Deus ideida ḡu wuywebe,” i te'e ma o'e ip Deus puyxijojom, i.

⁹ Quarenta koato bun wa'ōbacaap mubapukpuk'uk oḡuy itabutpe ip, i'e'em Deus, i.

Imēnpit “Xipan ḡu ēn ocekuḡ,” i napa ma e'e'uk osodop ip owebe eydobuyū'ūm'ūm, i.

“Oceju ikērēat muḡēḡēm pima dak ēn ideida ḡu ocewebe,” i napa ma e'e'uk osodop ip owebe obuyxijojom, i'e'em Deus, i. ¹⁰ Imēneju wetakoma jījā juk adi oce cekay ip, io'e Deus, i. Ikērēat kay acā ip osodop jewaḡuyḡuy, i'e'em

Deus, i. Itaybit ġu ip osodop oem, i. ¹¹ Imēneju wetakoma jījā juk adi oce cekay ip, i. “Jeōm ġu ip okay jebodoy am—pūġ tak ka'ūma ma,” i juk oce owebe ma wetakomaap pibun, i.

Imēn Deus e'em.

¹² Okitpitpiyū, eyday'em'um cuy epesop eyewewekay eywebe eyetabucap epereap puxim! Deus kay eybu'u bima soat em itaicat kay, ikērēat kay acā juy epesop ġebum. Eyetabut ġu epesop cekay. Warara'acat a'ō kay acā epesop kūyjobit. Ixe a'ō kay bit kūyjobit ġu epesop. ¹³ Soat kabia jewa'ōmucanucan cuy epesop eyewemuġuykukuap puxim ikērēat muġēap puxim tak; eyetabut'ūmap puxim tak; eybu'up puxim tak Deus kay.

— Gasū ma kūyjobin cuy epesop — i juk o'e Deus wuydobuyū'ūm'ūm pe.

— Gasū — i'e'em Deus wuywebe dak.

Wuywebe “ġasū” i'e'em pima, jewa'ōmucanucan cuy epesop eywebe eyetabucap epereap puxim. ¹⁴ Wuyetabun'isum cuk adi wuyetabut cīcā ajop Cristo kay. Ixe kay wuyetabucap epere'ūm pima ixe bureyūm acesop.

¹⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup: ġasū eywebe Deus a'ījo buje, kūyjobin cuy epesop ixe a'ō kay, i. Eydobuyū'ūm'ūm puxim ġu juy epesop kūyjobit'ūmap kuġ, i.

¹⁶ Deus a'ō o'ya'ījojo ip Egito eipi bewi Moisés emumujēmyū. Inaka kūyjobit'ūm cīcā osodop ip ya'ō kay. Oibu'un ip cekay. ¹⁷ Ibun cīcā Deus itakoma osunuy cekay ip—40 koato bun. Itakoma osunuy ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kay, uk'a'ūmat taġ oe'ū'ū'iyū kay.

¹⁸ — Ka'ūma'in ma ey'in jeōm okay jebodoy am — i juk o'e Deus cebe ip—kūyjobit'ūmayū be.

¹⁹ Imēneju wuyetaybit iōm pa'ore o'e cebe ip Deus o'ġuwēn ipi iat eipi be, itabut'ūm ip puye iam.

4

¹ Deus kuy juk o'jewa'ōmudot wuykay.

— Epeōm cuy okay jebodoy am — i juk o'e wuywebe.

Wuyday'em'um cuy ajop wuyewewekay kūyjobit'ūmap puxim—wuyōm'ūmap puxim cekay. ² Wuyju dak kuy kawēn idipat aya'ījojo apēn wuydobuyū'ūm'ūm o'ya'ījojo iap puxim. Deus ekawēn o'ya'ījojo ip. Imēnpit te'e ma o'ya'ījojo ip itabut'ūm puye. ³ Wuyju bit wuyetabut. Imēnpuye aceōm Deus kay jebodoy am. Imēn cuk Deus o'e:

Wetakoma juk adi oġuy cekay ip, i “Jeōm ġu ip jebodoy am oxe,” i juk oce owebe ma wetakomaap pibun, i.

Ipi muġē buje, Deus jekapikap o'jepere. Inaka:

— Jeōm ġu ip jebodoy am oxe — i juk o'e ixeyū muwēnuwēn—kūyjobit'ūmayū muwēnuwēn.

⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Seis kabia kap puje, Deus o'jebodoy jekapikap epere buje, i.

⁵ Waram pima dak imēn ma o'e: — Jeōm ġu ip jebodoy am oxe—pūġ tak jeōm ġu — i.

⁶ Koap kawēn idipat o'ya'ījojo'iyū oōm ġu jebodoy am Deus xe itabut'ūm ip puye. Imēnpuye warara'acayū jeōm jebodoy am cexe.

⁷ — ġasū ma kūyjobin cuy epesop — i juk o'e Deus Moisés ebekitkiyū be—uk'a'ūmat taġ jekuku'ukayū be.

Imēnpit kūyjobit'ūm osodop ip. Imēnpuye ade koato kap puje Deus wara'at kabia o'ġuweġūn warara'acat mukūyjobinap ojuy.

— ġasū bit cuy kūyjobin epesop — i ġuto o'e waram warara'acayū be—Davi ebekitkiyū be.

Davi dak iboap ma o'guwën Deus a'öbi jebekitkit pe. Imën e'em Davi emudupmubararaktup:

Deus a'ïjo buje, kÿyjobin cuy epesop ya'ö kay, i.

⁸ Josué Deus ebekitkit o'tujuöm ñu jebodoy am Deus xe. Josué be ixeyÿ dujuöm puje, Deus kuka juk wara'at kabia o'guwegÿn ñu ixeyÿ ömap kabiam.

⁹ Imëneju:

— Epeöm cuy jebodoy am oxe — i mabuk e'em Deus jebekitkit pe.

Cebodoy but cebe ip apën seis kabia kap puje Deus o'jebodoy iap puxim.

¹⁰ Jebodoy am Deus xe wuyöm puje, wuyju dak wuyekapikap acejepere apën Deus jekapikap o'jepere iap puxim.

¹¹⁻¹³ Ga'a juy aöm cekay. Soan cuy ace wuyebodoy am Deus xe! Deus ekawën itaicat puxim, ya'öbacaat puxim tak. Pajam soat takatkan wuyju—xepxep kadi tÿybiban. Pajam wuyju iën'uk'uğ tao bewi. Taobapuk e'em wuyxe iën'uk puje. Deus ekawën paja buxim—xepxep kadi tÿybibiati puxim. Deus ekawën co buje, apën wuyju jewağuyğuy iap ibapuk e'em wuyxe, apën wuybikuy iap tak. Soat imunëm pa'ore bit Deus pe ijo'ümap puxim. Soat ibapuk cÿcã cexe cemumugëğeyÿ. Ixe soat cocom. Ixe wuyekukuap cocom, wuyağuy jojom tak. Ixe be acã apën cuk adi ajekukukuiap aceğuwën. Imëneju wuydobuyÿ'üm'üm puxim ñu juy ajop! Kÿyjobin cuy ajop Deus xe wuyöm'ümap puxim.

¹⁴ Imëneju wuybu'um ñu juy ajop wuyetabut am Jesus kay. Wuyetabucap muwënuwën wuyju warara'acayÿ be. Jesus ma ağ wuykay paï yoboğat puxim. Ixe wuyepaï païyÿ kukukat puxim—Judeuyÿ epaïyÿ kukukat puxim. Ixe Deus ipot. Warara'acayÿ païyÿbodi ma ixex ya'öbuyxi. Ixe kuy oajëm Deus topabe kabi be. Ixe kawënwën Deus eju wuywebeam. Imëneju wuybu'um ñu juy ajop wuyetabut am ixex kay. Wuyetabun cÿcã ma juy ajop! ¹⁵ Wuyepaï ya'öpuruğ ñu wuykuğ, wuya'öbaca ñu ma'ğuy wuyju. Ya'ödidin ma wuykuğ. Itabotaidabotbot wuykay, wuya'öbaca ñu ma'ğuy. Satanás wuywebe ikërëat muğëat ojuy soat em. Te'e ma Jesus pe dak ikërëat muğëat ojuy osunuy. Ixe bit ikërëat o'ğugë ñu—pÿğ em tak ka'üma ma. ¹⁶ Imënpuye wuysÿsÿn ñu juy ajop kawën âm Jesus eju. Soat cuy ağuwën cebe. Ixe wuykay jÿjã. Ixe soat em wuykuğ xipan. Itabotaidabotbot wuykay. Wuya'öbaca'üm pima, ixex soat em ma wuybuywatwan jeenuy.

5

¹ Wuyju paï yoboğat taëhëm ijodiacat parakpewi. Deus a'öbi kapikpiğ ip jebekitkiyÿ buywatwan. Ijodiacat emumuüm ümüm ip Deus pe. Deus etabutpe wÿnca ën mupikupiğ tak ip Deus pe ikërëat uk am wÿnca iwat pewi. ² Ya'öbaca ñu païyÿ dak. Imënpuye ya'öpuruğ ñu ip jebekitkiyÿ kuğ—jetaybit'ümap tomuju ikërëat mujurÿgrÿğ'ukayÿ kuğ—warëmtağ jekuku'ukayÿ kuğ. Yukpiceğë ñu ip ikuğ. Ya'ödidin ma ip ikuğ. ³ Ya'öbaca ñu païyÿ dak. Imënpuye Deus etabutpe ip wÿnca mupikupiğ Deus pe ikërëat uk am jebekitkiyÿ bewi ã ñu—jewebewi dak. ⁴ Ijodiat jewenaëhëm ñu paï yoboğan e'em ip. Imën kuyje Deus Arão o'taë paï yoboğan.

⁵ Imënpuxim Cristo dak jekpiwatpi ñu o'jewenaë paï yoboğan je'e am. Deus ma ixex o'taë.

— Ën okpot. Õn ma ebay oce ġasÿ — i juk o'e Deus cebe.

⁶ Imënpuxim wara'atup e'em Deus ekawëntup:

Ën cuy soat em païm eğuy apën Melquisedeque paï osunuy iap puxim, i.

⁷ Ipi ju bima Jesus kawënwën'uk osunuynuy Deus eju.

— Odaxijom cuy ece — i juk o'e cebe.

Ya'õberen o'jewāwā cekay jetadi eju. Ibikuy bima iba'ore ġu kuka juk o'e Deus pe Jesus daxijo am ce'ũap puxim. Jesus yoboġan pin ġu osunuy. Jemucokcok pin ġu osunuynuy—jebay mucokcok pin acā. Kūyjobit osunuynuy Deus a'õ kay. Imēneju soat em Deus ixekawēn o'jojojo. ⁸ Jesus Deus ipot osunuy. Inaka ipiat'ajojoap taġ ma oitaybitbin kūyjobit am Deus a'õ kay iam. ⁹ Jesus ikērēat kuġ ġu. Iisu soat taġ. Imēnpuye:

— Ewebe acā ipi watwat daxijo but — i juk o'e Deus cebe. Imēnpuye Jesus acā kūyjobicayū daxijojom—ipi juacat taxijojom. Soat em Deus xe jeedop ip itait cemudaxijojoyū.

¹⁰ — Ēn acā paī yoboġan eġuy—ipi juacat kay aġ am — i juk o'e Deus Jesus pe. — Apēn Melquisedeque paī osunuy iap puxim ěn tak eġuy paī yoboġan — io'e Deus cebe.

¹¹ Soat ma'ġu oceju eymutaybin ojuy apēn Jesus Cristo wuyepaī e'em iam. Imēnpit iba'ore ocewebe soan eymutaybit am eyetaybin wa'ũm cīcā buye kawēn iba'arēmān. ¹² Kuy bima ma juk eyetabut epesop Cristo kay. Imēnpuye cūġ ma kuka o'e eywebe ma itabun'isuayū mutaybin am Deus ekawēn. Imēnpit warara'acayū ma eymutaybitbin Deus ekawēn—kawēn ibapukan. Eyetaybit ġu buk cekawēn pa'arēmān. Itabun'isuayū itaybit kawēn ibapukan acā, ikap'isuat kūmti kōnkōnap puxim. Kūmti kōnkōn acā iat puxim eyju dak. Iēn o ba'oreat puxim eyju, kawēn ibapukan acā eyetaybit puye. ¹³ Ikap'isuayū itaybit ġu apēn cedaġ Deus xe iam, apēn cedaġ ġu iam tak. Ikap'isuayū buxim eyju dak. ¹⁴ Deus bikuyap taġ jekuku'ukayū bit itaybit Deus ekawēn—kawēn iba'arēmān. Iēn o'o'ukat puxim ip. Itaybit ip ajo xipat Deus xe iam, ajo xipat ġu iam tak, jewemukūyjobitbin ip puye, jewawēwēm puye dak.

6

¹⁻² Cristo ekawēn'in pit cuy acepere—kawēn ibapukat'in. Kawēn iba'arēmān pit cuy acejekawēn wuyewemutaybit am. Kuy bima juk adi kawēn ibapukan kawēnwēn'uk ajop. Warēmtaġ wuyekukuap cuy acepere iam kuy juk adi kawēnwēn ajop. Wuyetabun cuy ajop Deus kay iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Acewemubatisasaan cuy iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Warara'acayū jewebumōġmōġ wuy'abi jeje Deus pe jebiōġbuk muōm ām wuywebe iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Deus ce'ũ'ũayū ġutait iam tak cuk adi kawēnwēn'uk ajop. Soat em Deus ipiat supi'ajojoat kūyjobit'ũmayū be iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Imēn ma juk adi kawēnwēn'uk ajop kawēn ibapukan. Kawēn iba'arēmān cuy acejekawēn ġasū bit wuyewemutaybit am. ³ Acekawēn cuy kawēn iba'arēmān wuywewebe—Cristo ekawēn'in. Deus pe wuymutaybin puje iboam ma acejekawēn.

⁴ Jetabucap o'jepere ip pūġpūġayū. Iba'ore wuywebe waram ixeyū mutabut am Cristo kay. Kuy juk kawēn icēmat o'ya'ĩjojo ip. Kabi beat emumuūm kuy ip o'jat xipacat. Kuy juk Deus biōġbuk kuġ o'e ip jewebe. ⁵ Itaybit o'e ip Deus ekawēn xipat cīcā iam, Deus cuk adi xipan ixeyū o'jukuk puye. Deus ja'õbacaap o'ġubapukpukpuk ixeyū etabun. Imēnpuxim ja'õbacaap ġubapuk ipi iisuat muġēm pima. ⁶ Guyjom pit jetabucap ip o'jepere. Korosa eju waram ġuto Deus ipot pamupaya ojuyayū buxim ip. Ixe ipot waywayway ip soat a'õpiju. Iba'ore wuywebe waram imutabun ip Jesus kay.

⁷ Deus xipan wuykuġ. Soat em muba'at muajēmjem kadai mu'aypapan am ku iwat xan. Itabut pinayū iġo ku buxim—kadai ya'a'e iap puxim. ⁸ Wara'at ku be bit kadai ġu aypapan—widaoho'ip acā. Wao'ip tak aypapan. Xipat ġu kadaim. Wu yan ġu aypapan. Imēnpuye:

— Ojokot ġu oku xipat'ũm puye — i'e'em ku iwat.

Jeku epereperem, xipat'ũm puye. Jetabucap o'jepere'iaiyũ iġo ku buxim—wao'ip'epat puxim. Xipat ġu ip Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajojoat cebe ip. Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom.

⁹ Oburereyũ, wa'õpuruġsũ ma õn kawēnwēn eywebe, eykay jĩã õn puye. Eybu'u ġu juk adi epesop eyetabut am Jesus kay. Gasũ dak biġ ma juy epesop eyetabun cekay. Oċetaybit Deus xipacat ũmũm eywebe warara'acat pe iũmũmap podi ma, kuy juk ixeye daxijo buye iam. ¹⁰ Ade em cuk adi eykitpitpiyũ buywatwat'uk epesop—itabucayũ buywatwat'uk epesop, eyxe ip ikukpin puye. Gasũ dak ixeyũ buywatwan eyju. Deus yaġuyba'ũm ġu je'e eyju ip ibuywatwan iap kay, ixeye cũġ ma buye. Biġ ma xipacat je'ġũm eywebe ixeyũ buywatwacapteim.

¹¹ — Waram Jesus ajēmap wiwim pima, biġ ma juy xipan epewewekuk — i oceju e'em eywebe. — Biġ ma juy jewebuywatwan epesop — i oceju e'em eywebe.

Imēn cuy epeku eyemumuwiwi bu am.

¹² — Soat em oxe epesop — i juk o'e Deus wuywebe.

Iboap cuy epejowiwi. Itabucayũ buxim cuy eyju dak eyetabun epesop. Eyukpiceġēm ġu juy epesop. Xipacat epejat Deus xewi apēn ixeye juk o'e iap taġ.

¹³⁻¹⁴ — Icēmān õn e'em ewebe — i juk o'e Deus Abraão be. — Xipacat oġũm ewebe — i juk o'e cebe. — Ekpon oġũm ewebe — i. — Enaxeġebitbit ade jĩã ecesũy — i juk o'e.

Imēn i'e buje: — Ja'õmuwarurun ġu õn — i dak o'e Abraão be. — Wa'õ daġ ma oce ewebe — i juk o'e. Ka'ũmġu Deus podi ya'õbacaat. Imēnpuye:

— Apēn kuy juk oce iap taġ oce wara'acat a'õbi ġu—wa'õbi ma — io'e Deus.

¹⁵ Abraão yukpiceġē ġu osunuy jetabucap kuġ.

— Deus okpon je'ġũm owebe — i juk adi o'e'e jewebe ma.

Imēnpuye ipot o'kap Deus ekawēn taġ. Deus ja'õ daġ o'ġũm cebe. ¹⁶ Ijodiat “Ja'õmuwarurun ġu õn” i'e ojuy bima, jebodi ma ya'õbuyxiat nomuwāwām ibutet mubararak am taperadup pe.

— Ja'õmuwarurun ġu õn Deus aġ wuykay buye — i'e'em ijodiat.

Imēn i'e buje, ya'õxik pa'ore ya'ĩjojomayũ be.

¹⁷ — Soat em oxe epesop — i juk o'e Deus jebekitkiyũ be.

Ixeyũ be ma “Ja'õmuwarurun ġu õn” i'e ojuy osunuy Deus—ġuyjom jexe dopayũ be. Imēnpuye o'jekawēn cebe ip.

— Wa'õ daġ ma oce eywebeam, õn soat em wetait puye — io'e cebe ip. ¹⁸ — Wa'õ daġ ma oce eywebeam — i'e'em Deus.

Ja'õ daġ ma e'em soat em. “Apēn cuk adi kuy ma ocece iap taġ oce, õn soat em aġ puye” i'e buje, ja'õ daġ ma je'e. Deus ja'õmu'ipi'ũm ġu. Napapa'uk ġu. Wuy-muġuykukukum ġu—pũġ em tak ka'ũma. Cepiriġ puje, oakõm'iaiyũ jedokdoġ kobexixi baġbaġ kay je'ũap puxim. Ixeyũ buxim wuyju dak wuyetabut Jesus kay wuye'ũap puxim. Soat em ixeye wuya'õmucanucan. Imēnpuye soat em Deus xe wuyetait acesop iap ajowiwi jĩã. ¹⁹ Soat em Deus xe acesop iap wiwim cĩã wuyju. Imēnpuye wuyetabucap kobexixi muycũcũap puxim. Imuycũcũap muakõm puje, wara'at taġtaġtaġ ġu cucum. Jecũap pe ma dopdom. Imēnpuxim wuyju dak wara'at kaykaykay ġu wuyetabut—pũġ kay acã—Jesus Cristo kay acã. Soat em wuyju ġebum cekay. Paĩ yoboġat õmõm'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a beat epaġo daġwi badiat'a be. Õmõm'uk osunuy kawēn ãm Deus eju jebekitkiyũ beam. Kabi be bit Jesus oõm. Deus xe nuynuy ġasũ kawēnwēn wuywebeam. ²⁰ Jesus o'jeu kabi kay wuyeu'ũm

awap. Koap o'jeu. Kaomũm acejeu cekay. Wuyepaĩm o'e yoboğan. Soat em wuyepaĩm jeenuy apẽn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim.

7

¹ Ixe Melquisedeque Salém ka kukukat osunuy. Deus epaĩ osunuy—soat podi ma ya'õbacaat epaĩ. Abraão jepitpin osunuy nopagõgõap tagwi—warara'acat ka kukukayũ aokakaap tagwi. Melquisedeque Abraão o'topabijuk e dağ jepin pima.

— Deus cuy xipacat je'gũm ewebe — io'e Melquisedeque Abraão be.

² Abraão jebubut'in o'gũm Melquisedeque be. Ade ma o'gũm cebe. Pũğ ma o'gũm cebe 10 beat'in. Nopagõgõap pewiat pupu o'gũm cebe—yaokaka'ibiyũ bubutpupu. Ibutet Melquisedeque cedağ ma jebekitkit kuğ iape. Ixe Salém ka kukukat osunuy. Ika butet Salém kaba'ũm jebekitkit kuğ iape.

³ Wuyetaybit ğu Melquisedeque ebay buten, ixi buten tak, idobuyũ'ũm'ũm puten tak. Puju ixex o'kap iam tak wuyetaybit ğu, puju oe'ũ iam tak.

— Soat em cuy paĩm eğuy — i juk o'e Deus cebe—Melquisedeque be.

Imẽn o'e jekpot pe dak.

⁴ Gebum cuy epesop Melquisedeque ya'õbuyxi jĩjã osunuy iap kay. Abraão Judeuyũ ebapuk ebika osunuy. Imẽnpit jebubut'in o'gũm cebe. Nopagõgõap tagwiat pupu o'gũm cebe—idip cĩcãat. ⁵ Kuyje Moisés o'e Levi ipotpot pe:

— Judeuyũ juy jebubut'in je'gũm eywebe, eyju ixeyũ epaĩyũ buy — i. — Pũğ ma juy je'gũm ip eywebe 10 beat'in — i.

Iměntak ibararak opop wuyawẽwẽap ekawěntup pe. Jeadipyũ xewi ibubu'uk osodop ip jebubun, ixeyũ dak Abraão naxegebitbit ma'gu osodop.

⁶ Melquisedeque bit Levi diwat ğu osunuy. Abraão bit jebubut'in o'gũm cebe. Pũğ ma o'gũm cebe 10 beat'in. Nopagõgõap tagwiat pupu o'gũm cebe. Kuyje:

— Ijop eipi oğũm eipim — i juk o'e Deus Abraão be. — Enaxegebitbit ade jĩjã ecesũy — i juk o'e cebe. Melquisedeque bit:

— Deus cuy xipan jekuk — io'e cebe—Abraão be.

⁷ Ya'õbuyxiat jěğ'aecõğcõğ ğu ya'õbuyxi'ũmat topabe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. Ya'õbuyxi'ũmat pit jěğ'aecõğcõğ ya'õbuyxiat pe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. ⁸ Ijodiayũ jebubut'in iũmũm paĩyũ be—je'ũ'iyũ be. Imẽnpit Deus ekawěntup e'em: “Melquisedeque je'ũ ğu—itaběğ ma jeenuy,” i. Iměnpuye jebubut'in o'gũm cebe. ⁹⁻¹⁰ Melquisedeque be Abraão dopabijuk puje, Levi o'kap ğu buk. Inaka:

— Kuy Abraão jebit pe bit osodop kake — i wuyju e'em.

Melquisedeque be Abraão be jebubut'in iũm puje, “Levi dak jebubut'in o'gũm,” i wuyje e'em, ixex Levi Abraão jebit pe buye. Gasũ dak Levi naxegebitbit ibubut pupum jeadipyũ xewi Moisés a'õbi. 10 beat pewi pũğ ma ibubum ip.

¹¹ Paĩyũ kake wuyawẽwẽ ãm cedağ ma wuyeku am Deus bikuyap tag. Levi ipotpoyũ be bit ya'õmucan pa'ore osodop ip Deus bikuyap tag ceku am ip. Iměnpuye Deus wara'acat o'jomuy wuyepaĩm ixeyũ dieğ. Cristo ma o'jomuy. Ixe Cristo paĩm o'e apẽn Arão paĩ osunuy iap puxim ğu—apẽn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim acã. Cristo ja'õbacaap mõğmõğ wuywebe Deus bikuyap tag wuyeku am. ¹² Moisés ekawěntag paĩyũm osodop ip Levi ipotpoyũ. Gasũ bit wara'at Deus ebekitkit epaĩm o'e Arão naxegebitbit tieğ. Iměnpuye kawěntag kuyat tag ğu wuyju jekukum gasũ—Moisés ekawěntag ğu. Kawěntag iisuat tag acã wuyju jekukum gasũ—Jesus ekawěntag.

¹³⁻¹⁴ — Ĕn gasũ webekitkiyũ epaĩm ecesũy yoboğan — i juk o'e Deus wuykukukat Jesus pe.

Ixe Jesus Levi naxegebit ġu. Wara'at tiwat ma wuykukukat. Judá naxegebit ixe. Paĩyũm ġu osodop ip Judá naxegebitbit. Judá naxegebitbit ġu wũnca mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpeap ceje—mesa jeje—Levi naxegebitbit acã. Moisés Judá naxegebitbit ġu o'taē paĩyũm. Levi naxegebitbit acã o'taē paĩyũm.

¹⁵ Apẽn cuk adi ocece iap big ma ibapuk e'em ġasũ. Wara'at o'jebapuk paĩm—Melquisedeque buximat. ¹⁶ Ijodiat a'õbi ġu ixe Jesus paĩm o'e ijodiat pabi daġ ġu dak. Ixe Deus ebekitkit epaĩm o'e ġasũ soat podi ma ya'õbaca buye; soat em itait jeenuy buye dak. ¹⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Soat em webekitkit epaĩm cuy eġuy apẽn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim, i. Ĕn ixeyũ epaĩm iap i'ũm ġu, i.

¹⁸ IBaca'ũm osodop ip kawẽn kuyat taġ jekuku'ukayũ—wuyawẽwẽap ekawẽn taġ jekuku'ukayũ. Ixeyũ be iba'ore osodop cedaġ ma jeku am Deus etabutpe ibaca'ũm puye. Imẽnpuye “Kawẽn kuyat taġ cuy epeku” i'ũmġu e'em Deus ġasũ bit—“Kawẽn iisuat taġ cuy epeku” i acã. ¹⁹ Ka'ũma ma soat taġ iisuan o'e Moisés ekawẽn taġ jekukuap tomuju. Imẽnpuye soat em Deus xe acesop iap wiwimsũ ma osodop ip Moisés ekawẽn taġ jeku ojuyayũ. Deus pit wara'at o'jomuy wuyepaĩm. Warara'acat emumuwiwi bodi ma wuyemumuwiwi xipat. Imẽnpuye soat em ixe xe acesop iap wiwimsũ ġu wuyju. Iwiwim cĩcã ma. Wuyparara ġu kawẽn ãm Deus eju, Jesus wuyepaĩ buye.

²⁰⁻²¹ Jebekitkit epaĩm Cristo muy buje:

— Apẽn cuk adi ocece iap taġ cuy oce, soat em wetait puye — io'e Deus. Jebekitkit epaĩm Levi naxegebitbit mõġ puje bit, imẽn ġu o'e cebe ip. Jesus muy buje acã “Wa'õ daġ cuy oce, soat em wetait puye” io'e Deus. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

“Webekitkit epaĩm cuy eġuy soat em,” io'e Deus, i. “Ĕn ixeyũ epaĩm iap i'ũmġu,” io'e, i. Deus ja'õ o'jewa'õepere cexe ip, i. Ja'õmuwarurun ġu Deus pit, i.

Imẽn Deus o'e Jesus muwẽnuwẽn.

²² — Apẽn cuk oce iap taġ cuy oce — io'e Deus warara'acayũ be ġu—Jesus pe acã.

Imẽnpuye wuyetaybit kawẽn iisuat kawẽn kuyat podi ma xipat iam. Deus jekawẽn o'ġuwẽn Moisés pe. Xipat osunuy ibo ekawẽn—kawẽn kuyat. Kawẽn iisuat pit kawẽn kuyat podi ma xipat.

²³ Ade ip osodop Levi naxegebitbit. Oe'ũ'ũ ip. Ixeyũ'inat e'ũ buje wara'at ma paĩm o'e oe'ũiat tieġ. ²⁴ Jesus pit soat em itait nuynuy. Warara'acat ġu wuyepaĩm je'e ixe dieġ. Jesus acã soat em jeenuy wuyepaĩm. ²⁵ Ixe Jesus soat em itait. Soat em ixe kawẽnwẽn Deus eju jekay itabucayũ beam.

— Okayayũ buywatwan cuy eġuy — i'e'em Deus pe.

Wuywebe cekawẽn put Deus eju Jesus kay wuyetabut puye. Imẽnpuye Jesus pe wuydaxijo but—itabucayũ taxijo but. ġasũ ja'õkayayũ taxijo but cebe. Guyjom tak taxijo but cebe. Soat em ma ja'õkayayũ taxijo but je'e cebe.

²⁶ Jesus ma wuyepaĩ yoboġat. Soat i'e ba'ore wuywebe wuya'õca'ũm puye. Ajo wuywebe i'e ba'ore iap Jesus pe bit i'e but. Ixe be wuya'õmucan put soat em. Ixe soat taġ iisu. Ka'ũmġu xipat'ũmat cebe. Ikẽrẽat kuġ ġu ixe. Ikẽrẽat o'ġuġẽ ġu—pũġ em tak ka'ũma ma. Ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukat puxim ġu ixe. Deus ixe o'ġuyu kabi be soat em tũy ãm jexe. ²⁷ Warara'acayũ paĩ yoboġayũ soat kabia wũnca ĩn mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Iẽn mupiġ pima:

— Ikẽrẽat cuy eju'uk owebewi — io'e ip Deus pe.

Jewebewi i'ukap ojuy hima acã “Ikẽrẽat cuy eju'uk ebekitkiyũ bewi” io'e ip Deus pe ixeyũ ma. Jesus pit ixeyũ buxim ġu. Pũġ em ma o'jewewm Deus

pe. Pūḡ em ma ixē oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Jekpiwan ma o'jaokaat. Waram pit je'ū ḡu. ²⁸ Moisés ekawēn taḡ jeku ojuyayū ijodiat muymuy'uk osodop jepaīm yoboḡan. Arāo naxeḡebitbit muymuy'uk osodop ip jepaīm yoboḡan. Soat taḡ osodop icēmāyū ḡu ixeyū dak. Deus pit o'jekawēn jekpot pe Moisés pe jekawēḡap tomukadi.

— Ēn acā icēmat soat taḡ — io'e jekpot pe. — Imēnpuye ēn acā eḡuy webekitkit epaīm yoboḡan — io'e Jesus pe. — Ēn ixeyū epaīm iap i'ūm ḡu — io'e cebe.

8

¹ Jesus wuyepaī yoboḡat. Ixe Jesus xik'i omuy Deus ba'at kadi kabi be—soat podi ma ya'ōbacaat xe. Deus co'i ixē ya'ōbaca. Ibom acā oceju eymutaybin ojuy. ² Kuyje badiat'a be Deus nūynūyap'a ibuyxi jījāat'a be ōmōm'uk osunuy torojo'a be paī yoboḡat. Jekawēn ām Deus eju jebekitkit peam ōmōm'uk osunuy. Ijodiat emuamuy'a be ōmōm'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be. Jesus pit ijodiat emuamuy'a be ḡu omuy—Deus tūytūyap pe acā. Iboce ma ixē kawēnwēn Deus eju wuywebeam.

³ Kuyjeayū ijodiat muymuy'uk osodop jemumuūm ūm ām Deus pe wūnca ēn mupik am tak cetabixe. Imēnpuxim cuy wuyepai dak je'ḡūm Deus pe. ⁴ Jesus ḡasū dak ijodi bima, paīdip ḡu kuka adi o'e warara'acat kuy paīyūm o'e buye. Levi naxeḡebitbit kuy paīyūm o'e. Jedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ip jebekitkiyū emumuūm ūmūm Deus pe—Judeuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ—kawēn kuyat taḡ. ⁵ Co'a bicūḡpe bima Deus Moisés o'ḡukūyjo torojo'a muy ām. Torojo'a muḡēap piōḡbuk o'ḡuḡē imubapuk am cebe mēnku juy eyamuy iam.

— Cedaḡ cuy eḡuḡē apēn cuk oce ewebe iap taḡ — io'e Deus cebe. Jesus jebekitkiyū buywatwan kabi kadiwi. Ijodi dak paīyū ixē buxim jebekitkiyū buywatwan e'em. Jesus pit ixeyū bodi ma wuybuywatwan. ⁶ Jekpot pe bit Deus kapikap o'ḡūm xipat cīcāap Levi naxeḡebitbit pe iūm'ibit podi ma. Kuyje Deus jekawēn o'ḡuwēn Moisés pe. Ibo ekawēn kawēn idip osodop. Guyjom pit jekawēn o'ḡuwēn jekpot pe. Ibo ekawēn kawēn kuyat podi ma kawēn idip osodop. Ibo ekawēn kay wuyetabun puje, Deus wuymuisusun soat taḡ. Wuyetaybit soat em Deus xe acesop iam ibo ekawēn kay wuyetabut puye. Imēneju kuyjeayū bodi ma wuycokcok.

⁷ Deus koap jekawēn o'ḡuwēn Moisés pe. Kawēn kuyat soat ekawēn podi ma idip pima, kuka juk wara'at ḡu o'ḡuwēn kawēn iisuat. ⁸ Deus pit jebekitkit o'tobuxik jekawēn mupubutbun. Imēn ma ixē e'em cebe ip:

Gaxīn ma juy kawēn iisuat oḡuwen Israel naxeḡebitbit pe—Judā naxeḡebitbit pe, i. ⁹ Kuyje juk adi wekawēn oḡuwēnuwēn eydobuyū'ūm'ūm pe, i. Iboap ekawēn co'i ḡu ḡasū bit oḡuwēn webekitkit pe—wara'at ekawēn acā, i. Egito eipi bewi eydobuyū'ūm'ūm mujēm puje, wekawēn oḡuwēn cebe ip imukūyjoap ojuy, i. Imēnpit ip oibu'un wekawēn kay, i. Imēnpuye ōn tak obu'un ma oce cekay ip aḡ am, i. Imēn Deus e'em, i. ¹⁰ Gaxīn ma juy wara'at kawēn oḡuwēn Israel naxeḡebitbit pe—kawēn iisuat, i. Oḡuḡebu ip wekawēn kay, i. Soat em ḡebum jeedop ip wekawēn kay, i. Icocok jeedop ip wekawēn taḡ jeku am, i. “Deus acā ocekekukat,” i je'e ip soat pe, i. “Teyūku webekitkiyū” i ōn tak oce soat pe, i. ¹¹ Soat je'e itaybit ōn—ya'ōbuyxiayū, ya'ōbuyxi'ūmayū dak—yoboḡayū, yopīcayū dak, i'e'em Deus, i. Jewemutaybitbin ḡu jeedop ip Deus e'e am, kuy itaybit ip puye, i. “Ocemutaybin cuy epe'e Deus ekawēn,” i'ūmḡu je'e ip jebureyū be, soat itaybit je'e buye, i. ¹² Gebum ḡu oce apēn cuk adi warēmtaḡ oekukuku ip iap kay, i. “Ikērēat kuḡ eyju oxe,” i'ūmḡu oce cebe ip—pūḡ em tak ka'ūma,

gebun ġu oce iboap kay buye, i. Deus imēn e'em jebekitkit pe—kuy o'ġuisun'iaiyū be.

¹³ Iokokat dao ma i'ūm. Iisuat pu buje, iokokat kuġ ġu ace'e. Imēnpuxim:

— Kawēn kuyat cuy epeyepere — i'e'em Deus ġasū bit. — Kawēn iisuat taġ cuy epeku ġasū bit — i'e'em wuywebe.

9

¹ Kawēn kuyat taġ jeku ojuyayū “Ēn xipat cīcā” i'e'e'uk osodop ip Deus pe ceweju kawēnwēnap'a be—ijodiat emuamuy'a be. ² Torojo'a o'yanuy ip wuydobuyū'ūm'ūm—koapat'a. Kacūġkadiat'a be lâmpada'a o'yanuy jemūn ceje—ouro muġēġē'a. Mesa dak osunuy iġo'abi be ourom yajuyjuyat. Iġo emesa jeje pāo'a mōġmōġ'uk osodop ip Deus etabixe yamōġmōġ'ibit'a. Kacūġkadiat'a be “Deus tūytūyap'a” io'e wuydobuyū'ūm'ūm. ³⁻⁴ Paġo toro'i oeku badiat'a exīntabi nomudim—idip cīcāat—iarixiġat. Tōmte'okuatōm mupikupikap osunuy ixē paġo xe—toro'iat xe. Badiat'a be “Deus tūytūyap'a ibuyxiat'a” io'e ip wuydobuyū'ūm'ūm. Caixa'a o'yanuy badiat'a be. Iġo'a ourom yajuyjuyat'a o'yanuy. Deus ekawēn kukatopa mūn'a o'yanuy iġo'a be—witadopa be ibararak iat mūn'a. Iġo'a be itġ'a'it'it'a buximat'a dak o'yanuy—ouro muġēġē'a'a. Manada dak o'tanuy iġo'a be—pāo'anōmnōm puximata. Arāo ba'ip tak o'yoptūy iġo'a be caixa'a be—kuyje o'yopkobinōġēm'iat'ip. Witadopa dak o'topadop iġo'a be caixa'a be xepxepatopa—yaerūnatopa. Deus ekawēn ibararak osodop iġodopa be—kawēn kuyat. ⁵ Caixa'a jeje xepxep idip cīcāat piōġbuk osodop. Ceġeba abiwebotbot osodop ip caixa'a ase. Deus nuynuy jebekitkit parakpe iap kay ġebumiap'a o'yanuy. Iġo caixa'a jo buje wuyju ġebun Deus ikērēat uk'uġ wuywebewi iap kay. ġasū bit o'e ġu ocewebe soan eymutaybin am apēġape soat iboap osodop torojo'a be iam.

⁶ Soat ixipan pīma, paīyū ōmōm'uk osodop ip kacūġkadiat'a be. Soat kabia ōmōm'uk ip osodop jekapik am Deus etabutpe. ⁷ Badiat'a be bit paī yoboġat acā ōmōm. Pūġ kabia ma ōmōm pūġ koato dujukap pujejeje ma. Wūnca doy dujuōmōm'uk osunuy badi toymubapuk am Deus pe.

— Ikērēat cuy eju'uk owebewi ite'ūm oe'ū buye ikērēat muġēġēap teida am — i'e'em Deus pe. — Ebekitkit pewi dak ikērēat cuy eju'uk ite'ūm oe'ū buye ikērēat muġēġēap teida am — I'e'em Deus pe. — Itaybit'ūm pīma ip ikērēat o'ġuġēġē — i'e'em cebe.

⁸ Badiat'a be paī yoboġat acā oōm iap kay wuyju ġebun pīma, xipat cīcāat piōġbuk wuymutaybitbin koapat'a torojo'a kake bima iōmpi osodop ip ijodiat badiat'a be—Deus tūytūyap'a ibuyxi jījāap'a be iam. ⁹ Iōmpi osodop ip iap kay ġebun pīma, wuyetaybit tak apēn ġasū bit wuyōmpi ġu o'e iam. Kuyje ade wūnca mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Ade ma ip iūmūm'uk osodop cebe. Imēnpit soat taġ ġu iisu o'e ip, ade ma'ġu ip iūmūm. Wuyetaybit iboam. ¹⁰ Pūġpūġ xat i'opi osodop kuyjeayū be. Pūġpūġ xati dak tikōnpi osodop cebe ip. Jewewuywuy'uk osodop ip jebabim—Deus ekawēn taġ—kawēn kuyat taġ. Jebacia'abi wuywuy'uk tak osodop ip jebabim. Imēnpit kacūġkadwi acā ip jewesupsup'uk osodop. Deus badiat muisusun'ūm pīma jeweweju acā ip iisu. Deus pe jemuisunap wiwim ip osodop.

¹¹ ġasū bit Cristo kuy osodot. Wuyepaīm o'e yoboġan. ġasū:

— Xipacat oġūm eywebe — i'e'em ixē wuywebe.

Ijodiat emuamuy'a be ġu ixē kawēnwēn Deus eju wuywebeam—ipi juat'a be ġu. Kuyat'a bodi ma ixē nuynuyap'a xipat. Kuyat'a bodi ma ixē nuynuyap'a yadip. ¹² Cristo bode doy ġu o'toydujuōm toymubapuk am Deus etabutpe, biopak toy dak ka'ūma. Ixē o'jedoyekereren korosa be apēn cuk adi ikērēat

aḡuḡēḡē iap teida am. Ixe oōm Deus tūytūyap pe apēn kuyje paī yoboḡat oōm badiat'a be iap puxim. Deus xe soat em acesop iaptei o'teida o'jedoyekereren puye. ¹³ Bode doy mubapukpuk'uk osodop ip Deus etabutpe, biopak toy dak kuyjeayū paīyū. Jebabi daḡ ip toymubapukpuk'uk osodop Deus ekawēn taḡ—kawēn kuyat taḡ. Jebabi daḡ tak ip biopak'it'it ēn pik muwekoykoy'uk osodop ip idibi be. Ibiati sūḡsūḡsūḡ'i o'e ip jebekitkit'abi daḡ. Iḡo ekawēn taḡ iisuan o'e ip ibiati sūḡsūḡ'i buje. Inaka kacūḡkadiwi acā ip iisu o'e. Badi bit ka'ūma. ¹⁴ Bode doy, biopak toy dak kacūḡkadiwi acā wuymuisusun. Cristo doy bit bode doy bodi ma xipat. Biopak toy bodi ma xipat. Ixe doy badi dak wuymuisusun. Cristo o'jedoyekereren wuywebeam iap kay wuyetabun puje, kacūḡkadiwi ā ḡu wuyisu ace'e. Badi dak wuyisu ace'e. Ixe Cristo ikērēat kuḡ ḡu osunuy. Pūḡ em tak ikērēat o'ḡuḡē ḡu. Deus biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ osunuy—soat em itaicat biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ. O'jeweūm Deus pe je'ū ām wuywebeam. Deus bikuyap taḡ oe'ū.

— Bay — io'e Deus pe. — Apēn kuyjeayū muisusun'uk eḡuy wūnca e'ūap tomuju iap podi ma ipi juayū eḡuisun we'ū buje — io'e Deus pe—jebay be. Ixe o'jedoyekereren wuywebeam oe'ū iap kay wuyetabun puje. Deus wuymuisusun waram warēmtaḡ ma wuyekuap puxim. Soat taḡ wuymuisusun wuywebe kapik am Deus peam—soat em itaicat peam.

¹⁵ Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk ip osodop kawēn kuyat taḡ jeku ojuyayū. Cristo bit oe'ū ikērēat uk am ixeyū bewi. Ikērēat muḡēḡēaptei o'teida je'ū ām. Imēnpuye:

— Waram ḡuto Deus jekawēn o'ḡuwēn eywebe—kawēn iisuat — i'e'em Cristo ijodiatat pe.

— Soat em epesop oxe xipacap kuḡ eye'ū buje — io'e Deus kuyje. Soat em jeedop ip cexe Deus emunaēyū, Cristo oe'ū buye. Soat em jeedop ip cexe apēn ixē juk adi o'e'e iap taḡ.

¹⁶ “Obubut'in epejat we'ū buje” i'e buje ijodiatat, ce'ū buje acā ibubum ip. Ce'ū'ūm pima bit ibubum ḡu ip. ¹⁷ Itabēḡ pima ibubum ḡu ip. Ce'ū buje acā ip ibubum. ¹⁸ Imēnpuxim wuydobuyū'ūm'ūm pe wūnca aoka buje acā, kawēn kuyat taḡ jekuku'uk ip osodop wuyawēwēap ekawēn taḡ. ¹⁹ Koap Moisés Deus pe jawēwēap ekawēn o'ḡuwēn jebekitkiyū be. Biopak'it'it o'yaoka. Bode dak o'yaoka. O'toymuwekoy idibi be. Kadaidup o'tupu hissopodup. O'tupmukirik lābum—bōrōbu buximatpum—ibupakpukatpum. O'toymusūḡsūḡsūḡ tupararakatup taḡ—Deus ekawēntup taḡ. Jebekitkiyū abi daḡ tak o'toymusūḡsūḡsūḡ Deus ekawēn taḡ—kawēn kuyat taḡ.

²⁰ — Deus jekawēn o'ḡuwēn wuywebe — io'e Moisés jebekitkiyū be. — “Wekawēn taḡ cuy epeku,” i juk o'e wuywebe — io'e Moisés. — Ite doy musūḡsūḡsūḡ ōn ey'abi daḡ eywebe kūyjobit am Deus a'ō kay — io'e Moisés jebekitkiyū be.

²¹ Imēnpuxim torojo'a jeje dak o'toymusūḡsūḡsūḡ Moisés. Iḡo'a beat taḡ tak o'toymusūḡsūḡsūḡ soat taḡ. “Ēn xipat cīcā ocewebe” i'e'em pima jebui be ikuḡ iat taḡ o'toymusūḡsūḡsūḡ. ²² Wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku ojuyayū wūnca doy mukereren'uk ip osodop Deus pe jemuisun am. Toymukereren'ūm pima kuka juk Deus ikērēat o'ju'uk ḡu cebewi ip. Deus ekawēn taḡ toymukereren ip osodop soat muisun am kawēn kuyat taḡ.

²³ Imēn jebekitkiyū muisusun'uk osodop ip paīyū apēn kabi beacat jewemuisusunap puxim. Wūnca aokaka'uk ip osodop ijodiatat muisun am. Kabi kay cumayū muisusunap pit wūnca bodi ma xipat. ²⁴ Imēnpuye torojo'a be ḡu Cristo oōm—ijodiat emuamuy'a be ḡu—kabi beat'a buximat'a be ḡu. Kabi be ma oōm—Deus tūytūyap pe ma. Ibocewi ma ḡasū ixē kawēnwēn Deus

eju wuywebeam. ²⁵ Judeuyũ epaĩ yoboġat ma soat koato òmòm'uk osunuy badiat'abi be, Deus tũytũyap'a ibuyxiap'a be. Òmòm'uk osunuy wara'at toy kuġ—wũnca doy kuġ. Deus tũytũyap'a be òmòm'uk osunuy Deus pe ikêrêat ukap ojuy. ²⁶ Cristo bit soat em ġu oòm jeweũm ãm Deus pe je'ũ ãm. Soat koato ġu oe'ũ—pũġ em ma. Pũġ em ma o'jedoyekereren ikêrêat mujurũġrũġap teida am. Jesus e'ũap wũnca e'ũap co'i bima, ipi muġê ebika ma kuka juk adi je'ũ'ũ'uk o'e. Ade em kuka adi oe'ũ'ũ. Poġ. Poġ. Poġ. Poġ. Bodimaku kuka adi je'ũ'ũ'uk o'e. Pũġ em pit o'jebapuk ipi oi'ũm pin pima. Waram tak ġu je'bapuk ikêrêat uk am ipi juacat pewi. ²⁷ Soat ace'ũ pũġ em ma. Wuye'ũ buje Deus apên ijodi bima juk adi ajekukuku iaptei ideida wuywebe soat pe. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũm topibiyũ be kũyjobit'ũmapteim. Xipacat pit je'ġũm kũyjobicayũ be. ²⁸ Imênpuxim Cristo jekpiwan ma oe'ũ apên paĩ wũnca o'yaoka iap puxim. Oe'ũ soat pewi ipi watwat pewi ikêrêat uk am. Pũġ em ma oe'ũ. Waram pit jajêm ijodi. Ikêrêat uk am ġu jajêm. Jajêmap wiwimayũ daxijo am acã jajêm.

10

¹ Judeuyũ awêwêap ekawên taġ jeku ojuyayũ itaybitbût ã ip osodop kawên icêmãn. Itaybitbût ã ip osodop xipacat ajat iam. Soat taġ ġu iisu ip osodop iboap ekawên taġ jeku ojuyayũ. Soat koato paĩyũ wũnca aokaka'uk ip osodop Deus pe ikêrêat uk ojuy jebekitkiyũ bewi. Deus pit soat taġ ġu ixeyũ ja'òkayayũ o'ġuisun. ² Soat taġ iisu bima waram kuka adi o'e ip iġuycũġ ġu oceju ikêrêat kuġ iap kay. Soat taġ iisu bima, kuka adi wũnca aokakaap ip o'jepere. ³ Imênpit soat koato wũnca aokaka'uk ip osodop ikêrêat eju'uk ebekitkiyũ bewi i'e ojuy Deus pe. Yaoka buje:

— Oceisu Deus xe ġasũ bit; ikêrêat kuġ ġu oce'e — i'ũmġu o'e ip. — Gasũ bit ġuto oceju ikêrêat kuġ — i acã ip o'e.

⁴ Biopak toy bit ikêrêat uk'uġ ġu wuywebewi, bode doy dak.

⁵ Imênpuye Cristo osodot ijodi. Ixe don pima, o'jekawên jebay eju—Deus eju.

Ijodiat pe wũnca aokaat pin ġu ên, io'e Deus pe. Cebe ip wũnca ũmat pin ġu dak ên, io'e. Ojebin pit eġuġê owebe ipi juan, io'e Deus pe. ⁶ Etabun wũnca mupik ip puje, ecokcoġ ġu eġuy, io'e. Ijodiat pe wũnca aoka buje ikêrêat uk am, ecokcoġ ġu eġuy, io'e. ⁷ Imênpuye, “Bay, ijoce òn oajêm ebikuyap taġ weku am—emucokcok am,” i juk oce ewebe. “Apên Judeuyũ awêwêap ekawêntup omuwênuwên iap taġ weku pin,” i juk oce ewebe.

Imên Cristo o'e jebay be—Deus pe.

⁸ — Ijodiat pe wũnca aokaat pin ġu ên, wũnca ũmat pin ġu dak — i juk o'e Jesus Deus pe. — Wũnca aoka buje ikêrêat uk am, ecokcoġ ġu eġuy, etabun wũnca mupik ip puje dak — i juk o'e.

Imên Jesus o'e kawên kuyat taġ ma'ġu ip imupikupiġ—Judeuyũ awêwêap ekawên taġ.

⁹ — Bay, ijoce òn oajêm ebikuyap taġ weku am—emucokcok am — i juk o'e ġebuje bit.

— Kuyjeat puxim wũnca juy epeyaoka owebe ikêrêat uk am eywebewi — i'ũmġu e'em Deus ġasũ bit. — Ikêrêat oju'uk eywebewi Cristo oe'ũ buye — i acã e'em Deus wuywebe.

Kuyat pit wũnca aokakaap Deus o'ġu'ũm. Ikêrêat uk'uġ wuywebewi Cristo oe'ũ buye. ¹⁰ Deus bikuyap taġ jekuku'uk osunuy Jesus Cristo. O'jeweũm Deus pe je'ũ ãm. Jekpiwatpin ma oe'ũ. Pũġ em ma oe'ũ ikêrêat uk am soat pewi wuywebewi. Imênpuye Deus wuymuisusun soat taġ.

¹¹ Judeuyũ epaĩ ma soat kabia cũg'i osunuy jekapikap kuḡ. Soat kabia wũnca mupikupik'uk ip osodop. Iboap kuḡ osunuynuy soat em. Imēnpit wũnca mupikupikap ikērēat uk ojuy ḡu. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk ḡu wũnca mupik puje dak. ¹² Jesus Cristo bit pũḡ em ma oe'ũ wũnca e'ũap puxim ḡu. Oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ũ ḡu. O'jeu Deus kay. Oabik jebay xe—Deus xe. Iba'at kadi oabik. Soat kukukan o'e ixē eju. ¹³ Deus jekpot kay itakomaayũ a'õbacaap ḡu'ũm. Kũyjobin jeedop ip Deus a'õ kay. Cristo omuy jebay xe iboap wiwim. ¹⁴ Pũḡ em ma oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Soat ikērēat kuḡ'ũmayũ o'ḡuisun soat taḡ. Soat taḡ iisu jeedop ip soat em ma.

¹⁵ Imēn Deus biõḡbuk tak wuymutaybitbin. Imēn koap o'e:

¹⁶ “Ixe yũ kabia kap puje wara'at ekawēn oḡuwēn webekitkiyũ be kawēn iisuat,” i'e'em Deus, i. Soat em ḡebum jeedop ip wekawēn kay, i. Icockok jeedop ip wekawēn taḡ jeku am, i.

¹⁷ Guyjom imēn o'e:

“Gebum ḡu oce apēn cuk adi ikērēat o'ḡuḡḡḡ ip iap kay, apēn cuk adi warēmtaḡ ma oekuku ip iap kay dak,” i'e'em, i.

¹⁸ Deus pe wuywebewi ikērēat uk puje, waram pit wũnca aceyaoka ḡu ikērēat uk an. Jesus e'ũap kuy o'e ikērēat ukap teida am.

¹⁹ Imēnpuye, okitpitpiyũ, wuyparara ḡu jekawēn ãm Deus eju, korosa be Jesus oe'ũ wuywebeam puye. Apēn kuyjeayũ Deus tũytũyap'a ibuyxi jĩjãap'a be õmõmap puxim wuyekawēn put ceweju. ²⁰ Paĩ yoboḡat acã paḡo daḡwi õmõm'uk osunuy badiat'abi be kawēn ãm Deus eju. Wuyju bit kawēnwēn Deus eju Jesus e'ũap puye. Ixe Jesus soat em itait. Jesus e isuat e buxim—Deus kayat e buxim. Imēnpuye soat em wuyekawēn put ceweju. ²¹ Jesus wuyepaĩ yoboḡat. Ixe soat itabucayũ kukukat. ²² Imēnpuye juy acekawēn ceweju. Jewexe ḡu juy acekawēn ceweju. Wuyetabun cĩcã ma juy acekawēn ceweju.

— Ikērēat kuḡ mabuk õn — i'ũmḡu juy ace wuywebe ma.

Ixe wuymuisusun soat taḡ idibim jewewuywuyap puxim. Imēnpuye juy acekawēn ceweju. ²³ Deus ja'õ daḡ e'em soat em. Te'e ḡu wuyetabut cekay. Wuyetabucap muwēnuwēn warara'acayũ be. Imēnpuye Deus xe acesop soat em iap cuy ajowiwi jĩjã. ²⁴ Gebum cuy ajop wuyewewekay wuyewebuy-wat am, wuykukpin wuyewewekuk am tak, xipan wuyewewekuk am tak. ²⁵ Pũḡpũḡpũḡ oibu'un je'awerom aweromayũ xe Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixe yũ buxim ḡu juy wuyju bit wuybu'un ḡu ajop je'awerom. Jewemucokcokcoḡ pit cuy ajop. Gaxĩn ma wuykukukat jajēm. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be. Xipacat pit je'ḡũm ja'õ kayayũ be. Imēnpuye biḡ ma juy jewemucokcokcoḡ ajop.

²⁶ Kawēn icēmãn wuyetaybit tomukadi wuyukpiwatpin ma wuyju ikērēat muḡḡḡēm. Imēn ibima, apēn kuka ace ikērēat muḡḡap teida am? Ka'ũma ma. Wuywebewi ikērēat uk pa'ore soat pe wuywebe. ²⁷ Imēnpuye wuypararam cuy ajop apēn paxi Deus je'e wuywebe iap puxim. Deus ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be. Ipiat'ajom ip jeedop daxa isopat pe—ipararuat pe Deus kay itakomaayũ. ²⁸ Moisés a'õ kay kũyjobit'ũmayũ o'yaoka ip kuyjeayũ. Xepxepayũ be, ebapũḡayũ be dak “Teku ikērēat muḡḡḡēm” i'e buje, pũḡ taḡ ma ip i'e buje, o'yaoka ip. Itabotaidabotbot ḡu o'e ip ixeyũ kay, Moisés a'õ kay'ũm puye. ²⁹ Ixe yũ buxim ḡasũ dak pũḡpũḡpũḡ Deus ipot muymuy. Deus kuy juk jekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Okpot o'jedoyekereren eywebeam. Oe'ũ eymuisun ojuy — i juk o'e cebe ip.

Inaka cekawēn wayway ip.

— Apēḡām oe'ũ? Ekpot tak ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ jo'i osunuy — i napa ma e'em ip Deus pe.

Deus biōḡbuk xe ikukpin ip. Inaka ibiōḡbuk muymuy ip. Moisés muy-muy'ukat podi ma Deus muymuy'ukat ipiat supi'ajojo, ixeyũ bodi ma ikērēat mujurũḡrũḡ puye. Karēm ip ipiat supi'ajojo.

³⁰ — Ōn ma oceweik — i juk o'e Deus. — Ōn ma apēn cuk adi oekuku ip iaptei oteida webekitkiyũ be — i juk o'e. — Xipacat oḡm xipacat mujurũḡrũḡ'ukayũ be — io'e. — Kũyjobit'ũm ip pima, ipiat osupi'ajoat cebe ip imukũyjo am — io'e Deus. — Kũyjobit pima bit ip, ōn ma ipiat osupi'ajoat cekay itakomaayũ be — io'e.

Wuyetaybit imēn Deus cuk o'e iam. ³¹ Deus soat em itait. Ixe be ipiat'ajoat puje, iparara jĩjã je'e ip cekay ixē muymuy'ukayũ.

³² Gebum pit cuy epesop apēn cuk adi kuy bima epekukuku iap kay. Kuy bima juk Deus ekawēn epeya'ĩjojo. Ixe biōḡbuk kuy oōm eywebe. Ade em itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajoat eywebe. Inaka eybu'u ḡu epesop Jesus kay ipiat'ajojom ma'ḡu eyju. ³³ Pũḡpũḡpũḡ eyju'in eymuymuy'uk ip osodop. Adeayũ etabun cuk adi ikērēm eykuk ip. Ade em cuk adi ipiat o'supi'ajoat ip eywebe. Eybu'u ḡu a'ḡu epesop eybureyũ badipta am. Eyparara ḡu juk adi epesop eyaokaap puxim. ³⁴ Daomũnmũnap'a beayũ jom tak cuk adi epeku ibuywat am ip. Itabut'ũmayũ be eybubut tujupa'um puje, eybu'u ḡu a'ḡu epesop eyetabut am Cristo kay. Eycokcok acã a'ḡu epesop.

— Ijodiap podi ma xipacap opop ocewebeam — i a'ḡu epe'e. — Ibo ikoro jeedop soat em — i a'ḡu epe'e. — Soat em ibo kuḡ ajop — i a'ḡu epe'e.

³⁵ Gasũ dak cuy eya'ōcam epesop. Eya'ōca bima, xipacat cuy epejat.

³⁶ Eyukpiceḡēm ḡu juy epesop Deus bikuyap taḡ eyeku am. Ixe bikuyap taḡ eyeku buje, xipacat epejat apēn ixē juk adi o'e'e iap taḡ. ³⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Gaxĩn ma omuykuiat jajēm, i. Ibun ḡu jajēm, i. ³⁸ Webekitkiyũ bit itabut jeedop cũḡayũ, i. Imēnpuye soat em itait jeedop ip oxe, i. Jetabucap epere buje bit, ocokcok ḡu oce cekay, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup. ³⁹ Wuyju bit wuyetabucap acepere ḡu. Ipiat'ajojoap kay ḡu wuyju bit cum. Oitabidaoiat puxim ḡu wuyju—jetabun o'jepereiāt puxim ḡu. Wuyetabut ma. Deus tak wuydaxijojom.

11

¹ Deus kay wuyetabut pima wuyetaybit cĩcã wuyemumuwiwi acejat iam. Deus kay wuyetabut pima: — Gasũ wuyju ijojom ḡu iap ḡuyjom acejojo — i wuyju e'em wuyewewebe.

² — Xipacat cĩcã eyju oxe — io'e Deus kuyjeayũ be, itabut ip cekay buye.

³ Wuyetabut cekay bima wuyetaybit Deus ja'ōbi ipi o'ḡujurũḡ iam. Wuywebe ijo but iap o'ḡuḡē Deus. Wuywebe ijo ba'orean soat o'ḡuḡē.

⁴ Deus kay itabut osunuy Abel. Imēnpuye ixē emumuũm Caim emumuũm podi ma xipacat osunuy Deus xe.

— Cũḡ ma ēn oxe — i juk o'e Deus cebe, itabut jekay buye. — Emumuũm xipacat oxe — i juk o'e.

Wuyju ḡebum pima apēn Abel itabut osunuy iap kay, “Itabucat cũḡ ma Deus xe” i wuyju e'em. Imēnpuye Abel e'ũ buje dak puk wuymutaybitbin ma itabucat cũḡ ma Deus xe iam.

⁵ Deus kay itabut osunuy Enoque. Imēnpuye oe'ũ ḡu. Deus ixē ita'in ma o'tujuu jewekay. Ibureyũ ixē o'tobuxik ḡu, Deus kuy o'tujuu buye. Deus icokcok osunuy ixē ekukuap kay i'e'em Deus ekawēntup. ⁶ Wuyetabut'ũm

pima, Deus imucokcok pa'ore wuywebe. Wuyju Deus kay bima, wuyetabun cuy ajop Deus kake iap kay; Deus xipacat ũmũm jebikuyap tağ jeku pin cĩcãayũ be iap kay dak.

⁷Deus kay itabut osunuy Noé. “Ipi juayũ oğũm idibim soat” i'e buje, Deus ekawēn kay itabut osunuy. Muba'at puk o'jojojo ġu. Inaka itabut osunuy Deus ekawēn kay. Kobexixi o'ğũgē jebekitkiyũ daxijo am. Kũyjobit ġu osodop ip warara'acayũ ipi juacayũ Deus a'õ kay iap ibapuk cĩcã o'e, Noé kũyjobit puye. Imēneju:

— Cũğ ma ěn oxe, etabut okay buye — io'e Deus cebe.

⁸Deus kay itabut osunuy Abraão. Deus pe jenaē buje, kũyjobit osunuy ya'õ kay. Deus a'õbi jeka bewi o'jēm itaybit ġu ma'ğũ apoma oju iam.

— Ijop eipi ocepiũm ewebe — i juk o'e Deus cebe.

Ibo eipi kay o'ju. Guyjom je'ğũm cebe iap eipi kay o'ju.

⁹— Ijop eipi oğũm eipim — io'e Deus cebe.

Ibo eipi dağ oeku powatwat puxim. Pağo muğēğē'a be osunuy tũyap ġu buk puye. Torojo'a be osunuy jekpot eju—Isaque eju. Jenaxeğebit eju dak osunuy—Jacó eju.

— Ijop eipi oğũm eyipim — io'e Deus cebe ip—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak. ¹⁰Deus emukamuweğũnka wiwim osunuy Abraão—Deus emukamuğēka wiwim—ika'ũm'ēm'ũmatka wiwim.

¹¹⁻¹²Itabut osunuy Abraão Deus kay. Aypa o'e. Ce'ũat puxim jetayxi mu'ukreğ pa'ore osunuy. Je'ũ ojuy kuy osunuy. Sara dak yabut o'e—Abraão tayxi. I'ita ba'oreat osunuy. Inaka Abraão itabut osunuy Deus a'õ kay.

— Soat em Deus ja'õ dağ e'em — io'e jewebe ma.

Imēnpuye itayxi o'ğũ'ukreğ yabut ma'ğũ. Ipotpet o'e Abraão. Ade jĩjã ip osodop ixē naxeğebitbit. Imuweğũn pa'ore osodop ip kasopta buxim, ka'oririt puxim tak.

¹³Jetabut cĩcãap kuğ ma ip oe'ũ'ũ—Abraão, Isaque dak, Jacó dak.

— Ijop eipi oğũm eyipim — i mo a'ğũ o'e Deus cebe ip.

Inaka ibo eipi o'jat ġu ip. Imēnpit:

— Ijop eipi Deus je'ğũm ocenaxeğebitbit pe apēn ixē o'e iap tağ — io'e ip jewebe ma.

Ipi o'jat ġu ip. Inaka icokcok ip osodop jetabucap kuğ.

— Powatwat acã oceju — io'e ip ibo eipi watwat pe.

Wara'at ka kaykaykay ma ip osodop.

— Eykadujukapkam acã oceju — io'e ip cebe ip. Ibo eipi bit o'jat ġu ip. ¹⁴“Eykadujukapkam acã oceju” i'e'e'ukayũ jeka kudadam mabuk ip.

¹⁵Yağuyepit ġu osodop ip kuy bima o'jēm ip iatka kay. Yağuyepit pima kuka juk iba'ore ġu o'e cepit am ip. ¹⁶Wara'atka kay bit ip osodop yağuyğebu. Kuy o'jēm ip iatka bodi ma xipat iboka. Kabi beatka kay ip osodop yağuyğebu. Imēneju Deus isũsũn ġu o'e cebuxim ip, “Deus ebekitkiyũ oceju cekay ocetabut puye” io'e ip cebe buye. Deus o'sukamubapuk ikam ip.

¹⁷⁻¹⁸Deus kay itabut osunuy Abraão.

— Ekpon oğũm ewebe — i mo a'ğũ o'e Deus cebe. O'kap Abraão ipot. Isaque i ipot putet osunuy.

— Isaque ipotpoyũ acã enaxeğebitbiyũ oxe—warara'acayũ bit ka'ũma — i mo adi a'ğũ o'e Deus Abraão be. Inaka:

— Ekpot cuy eyaoka impik am wetabun — i mo adi a'ğũ o'e Deus Abraão be okukpin cĩcã paxi iap co am.

“Ekpot cuy eyaoka” i'e buje, Abraão kũyjobit o'e Deus a'õ kay. Isaque aoka ojuy o'e.

19 — Iba'ore ġu Deus pe waram Isaque'ūm mutait am — io'e jewebe ma Abraão.

Inaka Isaque o'tujupit jeduk'a be, “Eyaoka ġu juy” io'e Deus puye. O'tujupit jeduk'a be ce'ūap tomukadi waram o'jetait'iat puxim.

20 Deus kay itabut osunuy Isaque. Imēnpuye:

— Guyjom Deus xipacat je'ġūm eywebe — io'e Jacó be, Esaú be dak.

21 Itabut osunuy Jacó dak Deus kay. Je'ū pinpin puje: — Deus cuy xipacat je'ġūm eywebe — io'e José ipotpoyū be.

— Soat podi ma ēn xipat — io'e Deus pe jektokta'ip kuġ.

22 Itabut osunuy José dak Deus kay. Je'ū pinpin puje: — Israel naxeġebitbit jeejēm Egito eipi bewi — i mo adi a'ġu o'e. — We'ūap tomukadi ojebit cuy epetujowat oka be imōġ ām witabikūy be — i mo adi a'ġu o'e jekpotpoyū be.

23 Itabut osodop ip Deus kay Moisés ebay, ixi dak.

— Judeuyū ipotpoyū juy epeyaoka ikap'isum ma — i juk o'e Egito eipi kukukat—Faraó o'e.

Imēnpit iparara ġu osodop ip ipi kukukat puxim—Faraó buxim. Kūyjobit'ūm osodop ip ixē a'ō kay Moisés ebayū. Ebapūġ kaxi ikap'isuat munēmnēm'uk ip osodop yaokaap puxim. O'ġunēm ip idip cīcā cexe ip puye.

24 Itabut osunuy Deus kay Moisés tak. Yaypan puje ibu'u o'e Faraó daxit'in. Jeadipyū kay pin o'e.

— “Faraó daxit'it ēn”, i'ūmġu juy epe'e owebe, i juk adi o'e Egito eipi watwat pe.

25 Ibu'u osunuy ikērēat muġē ām jemucokcok am—pūġ kabia dak ka'ūma. Ibu'u ġu bit osunuy ipiatpi'ajo am jeadipyū eju—Deus ebekitkiyū eju. Ibu'u ġu osunuy ipiatpi'ajo am Deus mucokcok am.

26— Soat tarekrek kuġ pima kuka ocokcok oce—Egito eipi beat kuġ pima — i juk o'e jeweweju ma. — Deus emunaē mucokcokap ojuy owebe ipiatpi'ajoat puje bit, ibodi ma kuka ocokcok oce — i mo adi a'ġu o'e jewebe ma. — Guyjom Deus kūyjobicapte je'ġūm owebe — i juk o'e jewebe ma. Ibodei buap wiwim cīcā osunuy soat em ma.

27 Itabut osunuy Moisés Deus kay. Imēnpuye o'jēm Egito eipi bewi. Ipi kukukat etakomaap puxim jeparara pibun ġu o'jēm Egito eipi bewi. O'jēm Deus kay itabut cīcā buye. Deus cocomap puxim oekukuku ijojom ġu ma'ġu.

28 Itabut osunuy Moisés. Imēnpuye apēn kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat o'kap iap epeta o'ġubapuk Deus a'ōbi. Páscoa i peta butet.

— Ovelha doy juy epetoymōġ eyduk'a esūġtabi daġ kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat pe eyekpot muy'ūap puxim—koapat muy'ūap puxim — i juk o'e Israel naxeġebitbit pe.

29 Itabut ip osodop Deus kay Israel naxeġebitbit Moisés ixeyū kukukan pima. Imēnpuye iodī o'timudek ip ipipurukat taġ. Ixe di butet “Tipakpukati” i osunuy. Egito eipi watwat pit timudek ojuy bima, soat ip oap. Oakōm ip. Ka'ūma ma o'jepoyat.

30 Itabut osodop ip Deus kay Israel naxeġebitbit Josué ixeyū kukukan pima. Imēnpuye Jericó ka ekorara o'jedu. Duuuuo. O'jedu 7 kabia ika koreren ceku buje ip. 31 Itabut osunuy Deus kay Raabe dak yapoan ma'ġu osunuy. Josué ebekitkit o'ġuōm jeduk'a be imunēm ān yaokaap puxim. Jericó ka jom oajēm'iyū o'ġunēm. Imēnpuye Deus pe ja'ō kay kūyjobit'ūmayū aokaat puje, Raabe o'yaoka ġu ip Josué ebekitkiyū.

32 Deus kay itabut ip osodop warara'acayū dak. Inaka o'e ġu owebe itabucayū muwēn ām eywebe: Gideão muwēn ām eywebe, Baraque dak, Sansão dak, Jefte dak, Davi dak, Samuel dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. 33 Itabut cīcā osodop ip Deus kay. Imēnpuye wara'at tiwatwat eju

nopağōğōm ip o'e. Ade jĵā o'yaoka ip. Cũğ ma oekuku ip Deus etabutpe. Imēnpuye Deus cebe iũm ojuy iap o'jat ip. Deus leão o'tũymuymũğ jekay itabucat oap puxim. ³⁴ Waram pima Deus daxa yoboğat o'ğupirēm jekay itabucayũ aokaap puxim. O'jenapōn ip pajam jaokaap puxim. Ya'ōbaca'ũm ip osodop. Ya'ōbacaan pit o'e ip Deus a'ōbi. Ade jĵā o'yaoka ip itakomaayũ nopağōğōm pima. Ade ma dak o'ğuy pōğpōğpōğ ip powatwat esorarayũ. Soat kaka dağ owatwatwat ip. ³⁵ Itabut Deus kay osodop ip aoyũ. Imēnpuye Deus waram ixeyũ ipotpoyũ'ũm'ũm o'ğutait.

Warara'acayũ be itakomaayũ ipiat o'supi'ajojoat. Oe'ũ'ũ'ũ ip ipiat pibun. Inaka Deus o'jomuymuy ğu ip jaokaap puxim.

— Oce'ũpi ğu — io'e ip. — Oceparara ğu oce'ũap puxim — io'e ip.

Waram acejetait iap wiwim osodop ip. Soat em wuyetait acesop Deus xe iap wiwim osodop ip. ³⁶ Warara'acayũ itabucayũ o'jowaywayway ip adedeayũ etabutpe. Warara'acayũ o'yukxabiokaka ip ixemuğēğēbum yabi be icaat pum. Warēmtağ ma o'ğũmōm ip daomũnmũnap'a be. ³⁷⁻³⁸ O'yabuğbuğ ip wita'am. Ipidase o'ğuweka ip kede'am. Pajam tak o'yaoka ip. Tadaybot ma oekuku ip. Mēmē xee kuğ oekuku ip jedotim, cebra xee kuğ tak. Itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajojoat ixeyũ be. Warēmtağ cĳcā juk adi ixeyũ o'jukukuk ip. Kaokokat puxim osodop ip itabut'ũmayũ xe. Deus xe bit soat podi ma xipat osodop ip itabucayũ.

— Teyũku ikērē jĵā — io'e ip itabut'ũmayũ ma.

— Eyju soat podi ma xipat oxe — io'e Deus pit cebe ip.

Cenapōnat puxim uk'a'ũmat tağ oekuku ip, co'a dağ tak. Jeduk'a be ğu osodopdop ip—witabikũy be acā.

³⁹ — Xipat eyju oxe eyetabut cĳcā okay buye — io'e Deus soat pe ixeyũ be. Inaka ijodi bima Deus cebe ip iũm ojuy iap o'jat ğu ip. ⁴⁰ Deus kuyayũ kay ā ğu osunuy ğebum. Wuykay dak osunuy ğebum—ixeyũ'ũm'ũm nomujuacayũ kay dak. Soat ğu o'ğũm ja'ō dağ kuyayũ be. Soat pit je'ğũm ja'ō dağ jekay itabucayũ be—kuyje itabucayũ be—ğasũ itabucayũ be dak, ğuyjom itabut je'e iayũ be dak. Soat je'ğũm pũğpũğ pepepe ma. Soat tağ wuymuisun je'e kuyjeayũ muisunap puxim.

12

¹ — Oceju ma juk adi ocetabut cĳcā ocesop Deus kay — i'e'em wuywebe soat ixeyũ kuyjeayũ. — Eyju dak eyetabun cĳcā juy epesop cekay — i'e'em ip wuywebe.

Daudau'ukayũ buxim wuyju. Daudau'ukat ipoxiat epereperem jewũnca i'e am. Imēnpuxim ikērēat mujurũğrũğap cuy acepere Jesus a'ō kay am. Pa'orem ğu wuyju ikērēat mujurũğrũğ. Ikērēat mujurũğrũğ pima wuybu'u wuyetabut am Jesus a'ō kay. Daudau'ukat taobu'u ğu jedaudauap epere am. Ixe buxim wuyju dak wuybu'um ğu juy ajop Jesus a'ō kay am. ² Ğebum cuy ajop Jesus kay! Ixe ma juk adi wuymutabun. Ixe dak wuybuywatwan jeenuy wuyetabucap epereap puxim.

— Korosa be ğu juy oje'ũ — i'ũmğũ juk o'e. — Warēmtağ cĳcā ip okuk — i juk o'e jewebe ma. — Inaka korosa be dak obu'u ğu we'ũ ām — i juk o'e. — Guyjom ocokcok oğuy webay xe bima, ixe bikuyap tağ cuk adi ojekuk buye — i juk o'e jewebe ma.

Oibu'un ğu je'ũ ām korosa be warēmtaksuğ ma'ğũ ip o'jukuk. Imēneju ğasũ xik'i omuy Deus xe. Deus eju nuynuy soat kukukan.

³ Ğebum cuy epesop apēn cuk adi ixe Jesus ipiat o'supi'ajojo iap kay. Itakoma jĵā ip osodop cekay ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ. Iboap kay juy ğebum epesop eyetabut am eybu'u'upap puxim, eyetabucap epereap puxim tak.

⁴ Ikērēat muḡēḡē'ukayū mukorēm̄rēm̄ cīcā juk adi epesop. Imēnpuye juk adi ipiat o'supi'ajoat ip eywebe. Inaka eyaoka ḡu buk ip. ⁵ Deus kawēnwēn eywebe apēn cebayū kawēnwēn jekpotpoyū eju iap puxim. Kawēnwēn eywebe eya'ōmucan am. Imēn ixe e'em:

Okpot, emukūyjobit am wuykukukat ipiatpi'ajoan ewebe bima, eya'ōpicūḡ cuy eḡuy ya'ō kay, i. Emukūyjo am ixe be emukorēm̄ puje dak, eḡuycūḡ ḡu juy eḡuy, i. ⁶ Wuykukukat ipiatpi'ajoan jewe ikukpinayū be cūḡ ma jekuap ojuy, i. Jekpotpoyū mukorēm̄rēm̄ imukūyjo am ip, i.

Eyaḡuyba'ūm tu iboap ekawēn kay? ⁷ Eyetaxim cuy epesop ipiat'ajojom pima. Ipiatpi'ajojom pima:

— Wuyebayat ipiatpi'ajojoan ocewebe ocemūkūyjo am cūḡ ma wuyekuap ojuy — i juy epe'e eyewewebe.

Deus wuymukorēm̄rēm̄ pima, wuyetaybit Deus wuykuḡ jekpotpoyū kukap puxim iam. Soat wuyju ipiatpi'ajojoan wuy'ipotpoyū be cūḡ ma ip cekuap ojuy. ⁸ Imukorēm̄rēm̄'ūm pima wuyetabi kuka ace ite ipocat iap kay.

— Ekpcat tu ite? — i kuka ace cebay be.

Deus tak ipiatpi'ajojoan soat pe jebekitkiyū be imukūyjobit am ip. Imēneju eymukūyjo am eywebe ipiatpi'ajojoan'ūm pima, Deus ipotpocayū ḡu eyju. ⁹ Ijodi ixeyū be wuymukorēm̄ puje dak, ibuyxim ma wuyebayū ajukuk. Ixeyū a'ō kayap podi ma juy kūyjobin ajop wuyebayat a'ō kay—kabi beat a'ō kay, wuykay aḡat a'ō kay. Ixe a'ō kay kūyjobit pima, soat em acesop cexe wuyetait. ¹⁰ Wuyebayū ma ipiatpi'ajojoan wuywebe wuymukūyjobit am. Ipiatpi'ajojoan ip wuywebe ipiatpi'ajoat pin osodop ip puye. Darem ma ip wuymukorēm̄rēm̄. Deus pit ipiatpi'ajojoan wuywebe xipan wuykuḡap to-muju. Ixe ipiatpi'ajojoan wuywebe soat taḡ wuymuisun am. Ipiatpi'ajojoan wuywebe soat taḡ wuyisu jejo'i am. ¹¹ Wuywebe ipiatpi'ajoan pima, wuykok-cok ḡu wuyju—wuyḡuycūḡ acā. Guyjom pit cebay be imukorēm̄'ibiyū cedaḡ ma jekukum, kaba'ūm tak ip warara'acayū eju.

¹² Imēneju iḡuycūḡayū juy epesubuywan. Jetabucap kay ibu'u'uyū juy epeya'ōmucan waram icokcok i'e am ip. ¹³ Cūḡat e daḡ cuy epeku warēm̄taḡ ma eyekuap puxim.

¹⁴ Kaba'ūm cuy epesop soat eyxeayū kuḡ. Soat taḡ eyisum cuy epesop. Soat taḡ wuyisu'ūm pima, wuykukukat acejojo ḡu. ¹⁵ Deus ibikuy xipan wuykuk am. Imēnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uap puxim Deus pe emumuūm pu am. Kadai icupat jexeat muy'ū'ūm. Imēnpuxim pūḡ ma ey'inat jetabut am ibu'u bima, jebureyū dak kuka o'ḡubu'un. Imēnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uap puxim, eyetabucap epereap puxim. ¹⁶ Jewebuywatwan cuy epesop Deus a'ō kay kūyjobit'ūmap puxim, aoyū kaykayap puxim tak. Esaú ekuap puxim ḡu juy epeku. Esaú kūyjobit'ūm o'e Deus a'ō kay. Jecokcokap kay acā o'e ḡebum. Koapat osunuy cebay ipot. Cebay e'ū buje, soat ma kajuk o'jat jebay'ūm pubut, ixe koapat puye. Inaka:

— Pūḡ pratom exat'in eḡūm owebe — io'e jekitpit pe. — Ēn ma juy soat ejat wuyebay e'ū buje oxat teim — io'e jekitpit pe. — Odieḡ Deus xipan jekuk koapat kukap puxim oxat teim — io'e cebe.

¹⁷ Koapat peam tak cebayū kawēnwēn'uk osodop Deus eju kuyjeayū.

— Xipan cuy okpot ejukuk — i'e'e'uk osodop ip Deus pe.

— Owebeam tak cuy ecekawēn Deus eju — io'e Esaú jebay be. — “Xipan cuy okpot ejukuk—koapat ejukuk,” i juy ece cebe — io'e Esaú.

— Iba'ore owebe ḡasū bit — io'e cebay bit. — Ekitpit peam kuy juk iboam oce Deus pe — io'e.

Jewa'õmuwarurun pa'ore o'e Esaú be cedağ ma jeku am. Cũğat e dağ jepit ojuy jĩã o'e. O'tõn iğuycũğ puye. Inaka cepit pa'ore o'e cebe cũğat e kay, kuy kũyjobit'ũm o'e buye.

¹⁸ Co'a jeje Deus jekawẽn muwẽnuwẽn pima, iparara jĩã osodop ip Judeuyũ—kuyjeayũ. Oajẽm ip co'a ikibi be. Sinai'a ikibi be oajẽm ip—wuyecoanpucat'a ikibi be. Daxa isop iğo'a akokoreren. Kabidaudau dak oeku. Kabiok tak oeku diğ. Kabidoxixi dak oeku iğo'a dağ. ¹⁹ Parasuy jo'iat a'õ o'ya'ĩjojo ip. Deus a'õ dak o'ya'ĩjojo ip. Ixe a'ĩjojo buye, “Ecekawẽn ğu juy ocewebe” io'e kuyjeayũ jeparara pibun.

²⁰ — Epeyeu ğu juy co'a kay — io'e. — Eyõhõyũ dak cuy epeğuyuat ğu — io'e. — Ceu pinat cuy epeyabuğbuğ wita'am — io'e. — Ojopi eywebe soat pe — io'e cebe ip.

Imẽnpuye iparara jĩã ip o'e Deus a'ĩjojoayũ. ²¹ Ipararuat o'jojojo Moisés.

— Õn ma okarabakbak oce oparara pibun — io'e co'a dağ pima.

²² Eywebe Deus jekawẽn muwẽn puje bit, eypararam ğu epesop. Kuy epesot wara'at'a kay co'a kay. Sião'a kay epesot Jerusalém ka beat'a kay. Kuy epesot Deus ka be—soat em itaicat ka be—Jerusalém ka be—kabi beatka be. Tak ğu ip Deus ekawẽn tojtot'ukayũ dopdom iğo ka be—ade jĩã ip. Imuweğũn pa'ore wuywebe ade jĩã ip puye. ²³ Kuy epesot Deus ebekitkiyũ kay—koap itabucayũ kay. Awerom ip dopdom Deus ka be. Icocok cĩcã ip ibutet ibararak opop kabi beatup pe buye. Kuy epesot Deus kay. Ixe apẽn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iap ideida soat pe ipi juacayũ be. Xipacat je'ğũm cũğayũ be. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be. Kuy epesot cedağ ma jekuku'ukayũ'ũm'ũm piõğbuk kay—soat tağ o'ğuisun'iyũ'ũm'ũm piõğbuk kay. ²⁴ Kuy epesot Jesus kay. Ixe juk kawẽn iisuat o'ğuwẽn wuywebe. Ixe o'jedoyekereren wuywebeam. Apẽn Abel o'jedoyekerereniap kay ğebum pima “Eğuweik cuy iwağo be yaokaap tei” i wuyju e'em Deus pe. Apẽn Jesus o'jedoyekerereniap kay ğebum pima bit, “Gasũ bit ẽn ikẽreat uk'uğ ocewebewi soat pewi” i wuyju e'em Deus pe.

²⁵ Imẽnēju:

— Kũyjobin ğu ace Deus a'õ kay — i'ũmğuy juy epe'e.

Ijodi Moisés Deus ekawẽn o'ğuwẽnuwẽn kuyjeayũ be. Kũyjobit'ũm ip osodop. Imẽnpuye Deus ipiat o'supi'ajoat cebe ip. Gasũ bit kabi bewi ma Deus jekawẽn muwẽnuwẽn wuywebe. Kũyjobit'ũm pima kuyjeayũ bodi ma kuka ipiat acesupi'ajo. ²⁶ Sinai'a jejewi cekawẽn puje, ixe ja'õbi ipi o'ğuyxixixi. Gasũ bit waram o'jekawẽn wuywebe.

— Waram pukto ipi o'ğuyxixixi — i'e'em wuywebe. — Kabi dak o'ğuyxixixi — i'e'em. ²⁷ — Waram pukto — i juk adi o'e.

Imẽnpuye wuyetaybit jemumuğẽ ma ğuyxixixi iam. I'uk'uk je'e ip Deus emumuğẽ soat. Imuyxixixi'ũmayũ acã jeedop ip jenuyap pe ma.

²⁸ Deus soat kukukan pima, wuykukukan tak jeenuy. Ixe a'õbacaap mu'ũm pa'ore soat pe. Imẽnēju:

— Soat podi ma ẽn xipat — i juy ace Deus pe. — Soat podi ma ẽn a'õbaca — i juy ace cebe.

Ixe bikuyap tağ cuy ajeku. Ibuyxim cuy ajukuk. Wuypararam cuy ajop ixe buxim. ²⁹ Ixe kay acã wuyetabut—Deus kay acã. Daxa soat mu'ũmap puxim ixe dak ja'õ kay kũyjobit'ũmayũ ğu'ũm.

13

¹ Eybu'um ğu juy epesop ikukpin eykitpitpiyũ kuk am—Cristo ebekitkiyũ.

² Powatwat cuy epeğũm eyduk'a be. Xipan cuy ip epejukuk. Pũğpũğpũğ kuy

juk powatwat o'guõm jeduk'a be. Tũybe teyũku powatwat iãn o'e ip. Imẽnpit Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ ma juk o'guõm ip—kabi watwat. ³ Gebum cuy epesop daomũnmũnap'a beayũ kay eyju dak cexe epesop iap puxim. Gebum cuy epesop ipiat'ajojomayũ kay eyju dak cexe ip epesop iap puxim.

⁴ Ibuyxim cuy ibumũnmẽnat ajukuk. Warara'acat ewebumũn puje juy ibuyxim cuy ip epejukuk. Eytayxi'ũmat eju ġu juy epeyepo—eytayxi eju acã. Eyektop'ũmat eju ġu juy epeyepo—eyektop eju acã. Deus ipiat supi'ajoat warara'acat itop eju jepopo'ukat pe warara'acat tayxi eju jupopo'ukat pe dak.

⁵ Dinheiro kay jĩã ġu juy epesop.

— Õn pit jeyiwat ġu—pũġ em tak ka'ũma — i'e'em Deus wuywebe. — Õn pit jeyepere ġu—pũġ em tak ka'ũma — i'e'em wuywebe.

Imẽnpuye eycokcoġ cuy epesop ajo eyju ikuġiat kay. ⁶ Imẽnpuye wuya'õcam cuy ajop.

— Wuykukukat wuybuywatwan soat em — i juy ace warara'acat pe ipararaayũ be. — Wuypararam ġu juy ajeku — i juy ace cebe ip. — Ijodiat o'e ġu kuka wuywebe — i juy ace cebe ip.

⁷ Gebum cuy epesop kuy bima eykukukayũ'ũm'ũm kay. Deus ekawẽn cuk adi o'ġuwẽnuwẽn ip eywebe. Gebum cuy epesop apẽn cũġ ma ip oekuku iap kay, apẽn ip jetabucap kuġ oe'ũ'ũ iap kay dak. Ixeyũ'ũm'ũm puxim eyetabun cĩcã juy epesop. ⁸ Soat em Jesus Cristo iwaruru ġu e'em. Ibit ma. Kuy bimaap co'i ma ġasũ dak omuy. Guyjom tak imẽn ma je'e. ⁹ Eybu'um ġu juy epesop kawẽn icẽmat taġ jeku am. Iwarum eymutaybitbin'ukayũ a'õ kay ġu juy epesop cũġat e daġwi eyjẽmap puxim. Pũġpũġ jewaġuyġuy ip i'opi paxi sujop owebe iap kay. Ibuywatwan ġu ibo bit biġ ma itabut am ip Jesus kay. Wuyju bit cuy ġebum ajop Deus soat em xipan wuykuġ wuya'õmucanucan iap kay. Iboap kay ġebum pima, biġ ma wuyetabut acesop Jesus kay.

¹⁰⁻¹¹ Paĩyũ wũnca ãn'in i'o'o'uk osodop ip o'suẽnmupikupik ip ien'in torojo'a be kapikpik'ukayũ. ġasũ bit i'opi o'e cebe ip wuyju Deus pe iũmũmat'in. Pũġ kabia be bit paĩ yoboġat õmõm badiat'abi be—Deus tũytũyap ibuyxi jĩãat'abi be. Wũnca doy dujuõmõm toy mubapuk am Deus etabun Deus pe ikẽrẽat ukap ojuy. Ibiat ãn pit i'opi paĩ yoboġat pe. Ibiat ãn tujowatwan ip jedopdopap etakobe imupik am. ¹² Imẽnpuxim Jesus o'jedoyekereren wuywebewi ikẽrẽat uk am. O'jedoyekereren jekay itabucayũ muisun am soat taġ. Itabut'ũmayũ juk adi warẽmtaġ ma ixẽ o'jukuk. Ixe oe'ũ ikaboġatka etakobe. ¹³ Ixe oibu'un ġu je'ũ ãm korosa be warẽmtaġ ma'ġu ip o'jukuk. Ixe buxim wuyju dak wuybu'um ġu juy ajop ixẽ bikuyap taġ jeku am warẽmtaġ ma'ġu ip wuykuġ itabut'ũmayũ. ¹⁴ Wuydopdopapka ijodi ġu. Ikakoro ġu ijodiatka. Guyjom jeedotka wiwim wuyju. ¹⁵ Imẽnpuye:

— ãn soat podi ma xipat cĩcã — i wuyju e'em soat em Deus pe. Wũnca mupikupik'uk'ũm ma'ġu wuyju Deus etabun. Jesus tak kawẽnwẽn Deus eju wuywebeam.

— ãn ma soat podi ma xipat cĩcã — i wuyju e'em soat em cebe. — ãn acã ocekkukat — i dak wuyju e'em cebe soat em.

¹⁶ Xipacat muġẽġẽap cuy epeyepere ġu. Jewebuywatwacap tak cuy epeyepere ġu. Imẽn Deus epeġucokcoġ wũnca ũmũm cebe iap puxim.

¹⁷ Kũyjobin cuy epesop eykukukayũ a'õ kay. Ixeyũ a'õ epeya'õxik ġu juy. Apẽn cuk adi eykuk ip iap cuy ġuwẽn ip Deus pe. Imẽnpuye ibu'u ġu ip eybuywat am. Aġ ip eykay eyetabucap epereap puxim. Eyju ixeyũ a'õ kay bima, icokcok ip jeybuywatwan. Eyju kũyjobit'ũm pima bit, iġuycũġcũġ je'e ip. Ibo bit jeybuywan ġu.

¹⁸ Epeyepere ġu kawēġap Deus eju ocewebeam. Soat em oceju cedaġ ma oceku pin Deuse tabun. Imēnpuye:

— Xipat paxi oceju Deus xe? — i'ūmġu oceju e'em.

Ocetaŷbit ocebinūnpe ma oceju cūġ ma cexe iam. ¹⁹ Biġ ma juy epeyekawēn Deus eju ġaxīn ma ixē be waram omuypit am eyjo am.

²⁰ Wuykukukat Jesus itabucayū kukukat yoboġat ovelha kukuk'ukat puxim. Deus ixē Jesus o'ġutait ce'ūap tomukadi. Waram ġuto o'jetait. Imutait puje:

— Kawēn iisuat taġ cuy epeku ġasū bit, okpot o'jedoyekereren eywebeam puye — i juk o'e wuywebe. — Kawēn iisuat taġ eyeku buje, soat em oxe epesop eyetaŷ — i juk o'e Deus wuywebe.

²¹ Deus wuyaġuymubabibin'ukat. Ya'ōbacaap kuġ'ūm pima, ibikuyap taġ wuyeku ba'ore wuywebe. Imēnpuye ixē soat xipacat cuy je'ġūm wuywebe. Ja'ōbacaap cuy je'ġūm wuywebe ibikuyap taġ wuyeku am soat em. Jesus Cristo a'ōbi soan cuy je'e wuywebeam jebikuyap taġ.

— Ēn ma soat podi ma edipap kuġ — i juy acece soat em Jesus Cristo be.

Imēn cuy acece cebe.

²² Okitpitpiyū, itedup otupmubararak eymucokcoġaptum. Tup ade ġu otupmubararak. Imēnpuye eyukpiceġēm ġu juy epetupco. ²³ Wuykitpit Timóteo o'ġujēm ip daomūnmūnap'a bewi iam eyetaŷbit pin ōn. ġaxīn ma okay yajēm puje, otujowat cuy oweju, eyjom oju buje.

²⁴ Oceju kato mujujum eykukukayū be—soat pe—Jesus a'ōkayayū be. Eyk-itpitpiyū dak kato mujujum eywebe—Itália eipi watwat.

²⁵ — Bay, xipan cuy ebekitkiyū ejukuk — i ōn e'em Deus pe.

Ibūrū ma.

TIAGO EMUDUPMUBARARAKTUP CARTADUP

¹ Bekitkit, cartadup mubarararağ òn kato i'e am eywebe—Deus ebekitkiyũ be—soat ka dağacat pe. Òn Tiago. Deus peam kapikpiğ òn. Wuykukukat peam tak òn kapikpiğ—Jesus Cristo beam.

² Okitpitpiyũ, eycokcoğ cuy epesop ipiatpi'ajojom ma'gu eyju. ³ Deus eybuyxijojom biğ ma eyetabut am cekay. Gebum cuy epesop iboap kay. Ixe kay eyetabut cĩcã bima, eyetaxim epesop ipiatpi'ajo am. ⁴ Ibun ipiatpi'ajom pima dak cuy eyetaxim epesop. Eyetaxi bima cũğ ma epesop Deus xe. Ikẽrẽat kuğ ğu dak epesop cexe. Soat kukat puxim epesop cexe. ⁵ Cũğ ma eyeku am cexe iam eyetaybit'ũm pima, eymutaybinap cuy epejoojuy Deus xewi. Ixe jeymutaybin. Ixe ibu'u ğu wuymutaybit am. Tacup ğu ixe. Soat em wuyemumuojuy ũmũm wuywebe. ⁶ “Omutaybin cuy ece” i'e buje, eyetabun cuy epesop Deus kay.

— Wemumuojuy je'ğũm xe'e owebe? — i'ũmğu juy epe'e cebe. “Wemumuojuy je'ğũm xe'e owebe?” i'e'e'ukat tipodoyat puxim—soat tağ kabido timupodoypodoyiap puxim, itabutbũt puye. ⁷⁻⁸ Wara'at tağtağtağ ma tipodoyat e'em. Imẽnpuxim wara'at tağtağtağ ma ip jewağuyğuy itabutbũcayũ. Warara'acat ixeyũ ağuy mubabi'ũm'ũm. Soat em jewağuy muwarururun ip— “Wuykukukat wemumuojuy je'ğũm xe'e owebe?” i'e'e'ukayũ—itabutbũcayũ. Itabut cĩcã ğu ip—itabut'ũm'ũm ma. Imẽnpuye jemumuojuy je'jat ğu ip Deus xewi.

⁹⁻¹¹ Itabucat ibubut kuğ'ũm pima, icokcok cuy jeenuy ade ibubut kukat co'i Deus xe buye. Guyjom Deus wara'at je'ğũm cebe ibubun. Ibubut adeat pit dao ma i'ũm kada'i'ip e'ũap co'i. Kaxi cẽmcẽm. Kaxiepi bima jeditedudum kaxie pibun. Dit at'an. Titip ğu e'em. Imẽnpuxim ibubut adeat je'ũ wara'at pu ojuy kapikpiğ cĩcã bima. Imẽneju itabucat ibubut ade bima, icokcok cuy jeenuy ka'ũma kukat co'i Deus xe buye.

¹² Ipiatpi'ajo am wuyetaxi bima wuycokcoğ acesop—Jesus kay wuyetabucap eperẽ'ũm pima dak. Wuybuyxijo eperẽ buje:

— Soat em eyetait epesop oxe ma — i je'e Deus wuywebe. Imẽn Deus e'em soat pe—ikukpin jekukayũ be—jekay itabucayũ be. Imẽneju wuycokcok wuyju e'em, ipiatpi'ajojom ma'gu wuyju. ¹³ Deus ikẽrẽat muğẽğẽan ğu wuywebe. Imẽnpuye:

— Deus ikẽrẽat muğẽan owebe — i'ũmğu juy epe'e. Warara'acayũ ikẽrẽat muğẽğẽan wuywebe. Deus pit ka'ũma. ¹⁴ Wuyju ma wuybikuy ikẽrẽat muğẽ ãm. Wuyukpiwatpin ma wuyju ikẽrẽat mujurũğrũğ, ikẽrẽat muğẽ pin puye. Imẽn wuyju jewemuğuykukukum ikẽrẽat muğẽ ãm. ¹⁵ Wuyju ikẽrẽat muğẽ pin wuybikuy ikẽrẽat muğẽ ãm puye. Soat em wuyju ikẽrẽat mujurũğrũğ. Ikẽrẽat mujurũğrũğxian acesop. Ikẽrẽat mujurũğrũğxian pima bit, “Soat em wũy ma juy epesop owi eye'ũ buje” i'e'em Deus wuywebe.

¹⁶ Okitpitpiyũ, eykukpin cĩcã oxe. Jewemuğuykukukum ğu juy epesop. ¹⁷ Wuyebay kaxiaat o'ğubapuk, kaxiepiat tak. Kasopta dak o'tamubapuk. Kaxiepiat jewarururun, kaxiaat tak: Deus pit jewarururun ğu. Soat em ma ixe xipacat ũmũm wuywebe. Cemumuũm ikẽrẽat kuğ ğu. Xipat soat tağ. Soat wuyju ikuğiat ixe emumubapukpuk ma. Soat em ma xipan wuykuğ. Xipat'ũmat ğu i'ũmũm wuywebe—xipacat acã. ¹⁸ Jekpiwatpin ma ixe wuynaẽ jebekitkiyũm kawẽn icẽmat kay wuyetabun puje. Ixe juk wuynaẽ warara'acat kukap podi ma wuykukam xipan.

¹⁹ Okitpitpiyũ, dao ġu juy epeyekawën. Dao ġu dak cuy eyetakomãn. Dao ma bit cuy epekũyjo. Gebum cuy epesop iboap kay. ²⁰ Wuyetakoma bima cũġ ġu wuyju jekukum—Deus bikuyap taġ ġu dak. Imēnpuye eyetakomãn ġu juy epesop. ²¹ Imēneju ikērēat muġēġēap cuy epeyepere. Warēmtaġ eyekuap tak cuy epeyepere. Yoboġan pin ġu juy epesop. Deus bikuyap taġ cuy epeku. Ixe wuymukũyjom jekawën. Imēnpuye eyetabun cuy epesop cekawën kay. Ixe wuydaxijom jekawën kay wuyetabut pima.

²² Ixe ekawën cocomat ġu juy epesop. Cekawën taġ cuy epeku. Ya'ļojom acã bima bit eyju jewemuġuykukukum. ²³ Pũġpũġpũġ Deus ekawën cocom ã. Inaka cekawën taġ ġu ip jekukum. Ixeyũ waroa kukat puxim. ²⁴ Dao ma ip jewejom waroa be. Jewejo buje waroa muxipanpan ip. Akiju ip cēmcm. Dao ma ip yaġuyba'ũm'ũm jedopa kay. Imēnpuxim Deus ekawën coco'ukayũ'in. Dao ma ip cekawën cocom. Cekawën co'isum pit yaġuyba'ũm'ũm ip cekawën kay. Cekawën taġ ġu dak jekukum ixeyũ ma. ²⁵ Warara'acayũ bit daodaodao ġu Deus ekawën cocom. Jewaġuyġuy ip dopdom cekawën kay. Yaġuyba'ũm'ũm ġu ip cekawën co'isum. Soat kabia cekawën cocom ip. Kũyjobit cĩcã ip cekawën kay. Ixe ekawën cedaġ ma wuymutaybitbin. Soat taġ xipat ixekawën. Wuya'õmucanucan wuywebe ikērēat muġēap puxim. Deus ixeyũ ġucokcoġ soat taġ ja'õ daġ ip jekukum puye.

²⁶ Kawēnkērēat epere'ũm pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Deus kay” i. Kawēnkērēat epere'ũm pima, jewemuġuykukukum wuyju. ²⁷ Deus wuyebay. Ixe wuymutaybitbin apēn itabucat cuy jeku iam. Deus kay wuyetabut pima, cebay'ũmat asubuywan. Itop'ũm e'ũibit tak asubuywan—mudiuat. Itabut'ũmat puxim ġu juy ajeku. Ikērēat tak cuy aġujurũġ ġu—pũġ em tak ka'ũma. Wuyaġuyisum cuy ajeku. Imēn jekukum pima, cũġ ma wuyju jekukum Deus xe. Imēn jekukum pima:

— Icēmãn eyetabut okay — i'e'em Deus wuywebe.

2

¹ Okitpitpiyũ, iwarum ġu juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. Eyetabut wuykukukat kay—Jesus Cristo kay. Ka'ũma ma ixekawën jo'iat jedipap kuġat. Imēneju pũġ pe ma juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. ² Ibutut adeat aco'i jajēm eykay eyju awerom pima. Cekaxima idipat kuġ ip. Pũmũn kuġ ip—teiboġat kuġ. Ibutut'ũmat tak aco'i jajēm. Cekamixa teiboġ ġu—idip ġu. ³ Xipan aco'i epejukuk ibubut adeat. Xipan ġu bit aco'i ibubut'ũmat epejukuk.

— Xik'i juy abik ya'õbuyxiat tũyap pe — i aco'i epe'e ibubut adeat pe.

— Cũġ'i juy eġuy — i aco'i epe'e ibubut'ũmat pe. — Xik'i abik ipi ju ma — i aco'i epe'e cebe.

⁴ Imēn ey'e buje iwarum ma eyju ip ikuġ. Iwarum ip ikuġ pima, cũġ ġu Deus xe.

— Teku ikērēat kuġ Deus xe — i eyju e'em cekamixa jojoap tomuju ma.

Imēn xipat ġu Deus xe.

⁵ Okitpitpiyũ, eya'õpicũġcũġ cuy epesop wa'õ kay. Ibutut'ũmayũ o'taē Deus itabut am Jesus kay. Itabut cĩcã ip ceckay. Imēnpuye ixeyũ o'taē soat em top am ip jexe, ixekawën soat kukukan pima.

— Okayayũ acã jeedop oxe õn soat kukukan pima — i juk adi o'e Deus kuyje. Imēn Deus ma ibubut'ũmayũ o'taē top am ip jexe. ⁶ Eyju bit imubuyxi'ũm'ũm ip. Ibutut'ũmayũ ġu ey mudadaybotbon—ibubut adeayũ acã. Ixeyũ ma ey mukururuġ ibimãmãmãayũ ekawën coco'ukat topabe ixeyũ ipiat'ajoan eywebe.

7 — Ka'ũmġu Jesus co'iat xipacat — i wuyju e'em.

— Jesus ebekitkiyũ eyju — i'e'em Deus wuywebe.
Ibubut adeayũ bit Jesus muymuy.

8 — Xipan cuy eyxeat epejukuk xipan eyewekukap puxim — i juk o'e wuykukukat.

Imẽn e'em Deus ekawěntup. Soat em iboap ekawěn taġ jekukum pima, xipan eyju jekukum. Soat ka kukukayũ kukukat a'õ daġ eyju jekukum.

9 Cekamixa jojoap tomuju iwarum ijodiacat kuġ pima bit, ikērēat kuġ eyju Deus xe. Iwarum ip ikuġ pima, Deus pe wuyawēwēap ekawěn taġ ġu eyju jekukum.

10 Ade opop Deus pe wuyawēwēap ekawěn. Pũġ ekawěn mupubun puje, wuyukpiwat ma kuka ace Deus xe soat ekawěn mupubutbun'ukat puxim.

11 “Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop” io'e iat “Warara'acat epeyaoka ġu juy” i dak o'e. Wara'acat aoka buje yukpiwat ma je'e Deus xe warara'acat tayxi eju cepo'ibit ġu ma'ġu.

Ixe ikērēat kuġ Deus xe, pũġ ekawěn mupubut puje. 12 Deus ekawěn taġ cuy ajeku. Ixe ekawěn taġ wuyeku buje, Deus wuya'õmucanucan wuywebe ikērēat muġēap puxim.

Soat em wuya'õmucanucan “Eyju ikērēat kuġ oxe” i'eap puxim wuywebe. Iměnpuye eyekawěntim cuy epeku. Xipan cuy epesop.

13 Warara'acat kay wuyetabotaidabotbot'ũm pima, Deus tak itabotaidabotbot ġu je'e wuykay. Cekay ip wuyetabotaidabotbot pima bit, “Eyju ikērēat kuġ oxe,” i'ũmġu Deus je'e wuywebe— “Wetabotaidabotbot eykay,” i acã.

14 Okitpitpiyũ, “Ocetabut Jesus kay” i'eap tomuju acã ġu Deus wuydaxi-jojom. Itabut'ũmat ekukuap co'i wuyju jekukum pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i.

15 Toti'ũm pima, ixaxet'ũm pima dak, apěn xe'e kuka wuykitpitpiyũ ajukuk? Cesaysey'ũm pima, ixaxet'ũm pima dak, apěn xe'e kuka wuyixityũ ajukuk?

16 Say'ũm'ũm pima, doti'ũm'ũm pima dak, te'e ma kuka ace cebe ip:

— Deus cuy xipan jeykuk — i. — Xipan cuy eyesaysum epeku — i dak. — Xipan cuy epeyekõn — i dak.

17 Xipan'ũm warara'acat kuġ pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i—jewexe wuyetabut Deus kay.

18 Warara'acat aco'i e'em wuywebe: — Ĕn ma etabut — i. — On pit xipan warara'acat kuġ — i.

Õn pit e'em eywebe:

— Warara'acat itaybit ġu wuyetabut Jesus kay iam, wuyju xipan warara'acat kuġ'ũm pima bit — i. — Itaybit je'e ip wuyetabut cekay iam wuyju xipan warara'acat kuġ pima — i õn e'em eywebe.

19 Eyetabut pũġ ma Deus kake iap kay. Imẽn xipat cĩcã. Ibiõġbuk kērēayũ dak itabut pũġ ma Deus kake iap kay. Iměnpuye ip ikarabakbak jeparara pibun.

20 Eyaġuyba'arēm cĩcã. Te'e ma wuyju e'em: — Ocetabut Jesus kay — i, xipan warara'acat kuġ'ũm pima. Iboap iba'arēm aco'i eyxe. Iměnpuye Abraão oġuwěn eywebe eymukũyjo am.

21 Ixe Abraão jekpot o'jomõġ yawajeat'a jeje—wita'a jeje. Isaque o'jomõġ. Daxa jeje o'jomõġ Deus etabutpe yaoka am.

— Abraão cũġ ma oxe — i juk adi o'e Deus Abraão ekũyjobicap co buje.

22 Apěn cuk adi itabut osunuy iap taġ oeku. Biġ ma Deus kay itabucap yoboġ o'e jetabucap taġ oeku buye.

23 Deus ekawěntup e'em: Abraão itabut osunuy Deus kay, i. Iměnpuye:

— Cũġ ma ĩn oxe — io'e Deus cebe, i. Jekpot aoka ojuy bima itabut osunuy Deus ekawěn kay. Iměnpuye:

— Abraão obure — i juk adi o'e Deus.

24 — Ĕn cũġ ma oxe — i'e'em Deus wuywebe wuyetabut puje acã ġu.

Wuyetabucap tağ wuyeku buje bit: — Cũğ ma ěn oxe — i'e'em wuywebe.

²⁵ Iměnpuxim Raabe jetabucap tağ oeku kuyje yapoan ma'ğu. Ixe Raabe Josué emumujuyũ o'guněm jeduk'a be. Guyjom ip o'ğuju wara'at e dağ yaokaap puxim. Iměnpuye:

— Cũğ ma ěn oxe — io'e Deus Raabe be.

²⁶ Wuybiõğbukbek'ũm pima, te'e ma kuka wuyjebit kuğ ace. Ace'ũ kuka. Iměnpuxim wuyetabucap tağ jekukum'ũm pima, te'e ma kuka ace: — Ocetabut Jesus kay — i.

3

¹ Okitpitpiyũ, warěmtağ ma wuyju jekukum pima, xipat ғu Deus xe. Itabucayũ mutaybitbin'ukat warěmtağ ma jekukum pima bit, ibodi ma xipat ғu cexe. Iměneju ade ғu juy ey'in itabucayũ mutaybitbin'ukan je'e. ² Soat wuyju imudopatpan soat kabia. Soat em wuyekawěntip pima bit kuka ikěrěat kuğ ғu ajop Deus xe. Ka'ũma em wuyekawěnkěrě bima wuya'õbaca kuka ajop ikěrěat mujurũğap puxim. ³ Cavaro biğe asubiğemuõm wuyõhõ bi be ixeyũ be kũyjobit am wuya'õ kay. Wuyju pinap tağ cucum ip, ibiğe yopĩt ma'ğu. ⁴ Iměnpuxim kobexixi yoboğ cĩcăat. Imu'abicũğcũğap'ip pit yop'ĩt ma. Kabidoxixi kobexixi mujujum. Iměnpit iboap'im acă kobexixi mu'abicũğcũğ wuyju pinap tağ, yop'ĩt ma'ğu. ⁵ Iměnpuxim wuykõ dak ikõ'ĩt ma. Inaka wuykõm ma soat em xipan jewemuwěnuwěn wuyju.

Daxae ie'ĩt ma. Inaka yopmupik put yop'ade. Wũy jĩjă imupikupiğ yopĩt ma'ğu o'jesop. ⁶ Wuykõ ikõ'ĩt ma. Inaka wuykõm ma wuyju ikěrěat mubapukpuğ soat em. Wuyekawěnkěrě bima, wuyağuy mukěrěrěrěn apěn daxae yopmukěrěrěnap puxim. Bekin pin ma wuyekawěnkěrě. Aypan pima bin ma dak wuyekawěnkěrě. Daxa boğ tağwiat e buxim wuykõ. ⁷ Wuykõ muwağõn pa'ore wuywebe wuyekawěnkěrěap puxim. Awaydip tağat'it'it imuwağõn put wuywebe. Wasũ dak imuwağõn put wuywebe, ka'oririt tağ wururuğ'ukat tak. Axima dak ibu but wuywebe wuyõhõm. ⁸ Wuykõ bit imuwağõn pa'ore wuywebe. Wuykõ xipat ғu. Wuyekawěnkěrěap cepere ba'ore wuywebe. Wuybu'u bima dak acede ma. Wuyekawěnkěrěap xipat ғu puybu nũydi buxim. ⁹ Wuykõm: — ěn xipat cĩcă — i wuyju e'em wuykukukat pe—wuyebay be—kabi beat pe. Wuykõm: — Wũy ma juy eğuy Deus wi ipiat'ajojom — i wuyju e'em warara'acat pe—jebuxim Deus emumuğě be. ¹⁰⁻¹² Xepxepti ғu diajěmjěm idi'a bewi—pũğti acă. Tikõjõjěkati diajěmjěm pima, tikuati ғu kuka o'tiajěm. Wuykõ bit idi'a buxim ғu. Okitpitpiyũ, murusu'ip tağwi asăo'a bubum ғu wuyju. Gudup'ip tağwi keğebiit'a bubum ғu dak. Tikuati atibu ғu tiyuati bewi. “ěn xipat cĩcă” i'e'eap cěmcěm wuybi bewi. “Wũy ma juy eğuy Deus wi ipiat'ajojom” i'e'eap tak cěmcěm wuybi bewi. Okitpitpiyũ, iměn xipat ғu jĩjă.

¹³ Okitpitpiyũ, xipacat cuy ağujurũğ. Cũğ ma juy ajeku warara'acat etabutpe. Yoboğan pin ғu juy ajeku. Wuyju cedağ jekukum pima, warara'acat je'e “Teyũku itaybit cĩcă” i. ¹⁴ Wuya'õtarek pima, te'e ma kuka ace “Ocetaybit cĩcă” i, yoboğan pin pima dak, jewekay acă ģebum pima dak, wuyetabutkarey warara'acat kay bima dak.

— Dapxi ěn — i'ũmğju juy ace icěmăn e'e'ukat pe.

¹⁵ Wuyetabutkarey warara'acat kay bima, jewekay acă ģebum pima dak, Deus pe wuymutaybitbinap tağ ғu wuyju jekukum—Deus kay'ũmat pe wuymutaybitbinap tağ acă. Iměn jekukum pima awaydip tağ omuyku iat puxim wuyju—ibiõğbuk kěrěayũ kukukat pe wuymutaybitbinap tağ acă.

¹⁶ Wuyetabutkarey bima, jewekay acă ģebum pima dak, soat pabin ma dak

kuka ikērēat aġujurūġrūġ, jewewa'ōxikxiġ tak kuka ajop. ¹⁷ Deus pe wuy-mutaybitbinap taġ jekukum pima bit, ikērēat aceġujurūġ ġu. Wuyaġuyisum cuy ajeku. Kaba'ūm acesop wuyeweweju; wuya'ōpuruġ ġu dak warara'acat ajukuk; wuymucokcokap kay acā ġu ġebum acesop—warara'acat mucok-cokap kay dak; warara'acat kay wuyetabotaidabotbon tak ajop; xipacat tak aceġujurūġ; jewexe xipacat kuġ ġu ajop warara'acat muġuykuku ojuy. ¹⁸ Itakomaat mudinudin'ukat kadai daidada'ukat puxim. Taidada'ukat kadai daidadam jeku be ġuyjom kake i'e am jexan. Imēnpuxim itakomaat mudinudin'ukat itakomaayū mudinudin ixeyū be i'e am cūġayūm Deus xe.

4

¹ Apēnpuye eyju jewewa'ōxikxiġ? Soat eyju ikērēat kay. Soat em ikērēat kay ġebum eyju. Imēnpuye eyju jewewa'ōxikxiġ, jewewa'ōdawutwun tak. ² Eybubut ade pin. Ikuġ ġu bit. Imēnpuye eyju warara'acat aoka pin ibubut pu ojuy. Eyetabikuku jījā warara'acat pubut kay. Imēnpit epejat ġu. Imēnpuye eyju jewewa'ōxikxiġ, jewewa'ōdawutwun tak. Eymukaypinput kuġ ġu eyju, Deus xewi iojuyjuy'ūm puye. ³ Deus xewi iojuy buje dak, epejat ġu ikērēat muġē ām epejoojuy buye. Eyju iojuyjuy Deus ekukuap taġ ġu jeku am—eyekupinap taġ acā. Eyetabikukuap tomuju ma eyju iojuyjuy Deus xewi. ⁴ Deus cuk epeyepere apēn ayacat jektop o'jepere wara'acat eju jepo am iat puxim. Deus kay'ūmat purem pima, Deus kay wuyetakomām tak ajop. Eyetaybit ġu aco'i iboam. Deus kay'ūmat purem pin pima, Deus kay ġu dak epesop. ⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus jebiōġbuk o'ġuōm wuywebe, i. Wuykukpin cīcā cexe, i. Ibikuy jījā wuywebe kūyjobit am jebiōġbuk a'ō kay, i. Wuyju kūyjobit'ūm pima, Deus itabutkarey wuykay, i.

Te'e ma aco'i eyxe bit iboap ekawēn ibararak. ⁶ Warara'acat podi ma Deus pit wuybuywatwan. Imēnpuye Deus ekawēntup e'em:

“Soat podi ma wa'ōbuyxi” i'e'e'ukat kay ġu Deus, i. “Obuywan cuy ece wa'ōbaca'ūm puye” i'e'e'ukat puywatwan pit, i.

⁷ Imēneju kūyjobin cuy epesop Deus a'ō kay.

— A'ō kay bit oceju kūyjobit ġu — i juy epe'e Satanás pe—ibiōġbuk kērēayū kukukat pe.

Imēn i'e buje, jenapōn eyxewi. ⁸ Deus kay juy epesop. Eyju ixē kay bima, ixē dak eykay je'e. Epeyewemuisun cuy Deus etabutpe. Ikērēat muġēġēap cuy epeyepere cūġ ma eyeku am. Eyekawēnkērēap tak cuy epeyepere soat em ma eyetabut am Deus kay. ⁹ Eyju ikērēat kuġ—ade. Imēnpuye eyġuycūġcūġ cuy epesop. Epetōtōn cuy. Eybidewayap cuy epeyepere wa am. Eycokcokap tak cuy epeyepere eyġuycūġ ey'e am. ¹⁰ “Bay, obuywan cuy ece, wa'ōbaca'ūm puye” i ey'e buje, Deus jeybuywan. Jeymuisun tak.

¹¹ Okitpitpiyū, epeyewemuymuy ġu juy. Eykitpit muymuy bima, wuyawēwēap ekawēn mupubutbun tak eyju. “Okitpit ikērēat kuġ Deus xe” i'e buje, “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i dak eyju e'em. “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i'e buje, iboap ekawēn taġ ġu eyju jekukum—iboap ekawēn mupubutbun acā. ¹² Deus ekawēn acā cūġ ma wuyawēwēm. Ixe be acā wuydaxijo but. Ixe be acā wuymu'ūm put. Imēneju:

— Teku ikērēat kuġ Deus xe — i'ūmġu juy ace.

Deus acā itaybit abuyū ikērēat kuġ iam—wuyju bit ka'ūma.

¹³ Okitpitpiyū, eya'ōpicūġcūġ puk wekawēn kay. Te'e ma eyju kawēnwēn eyeweweju.

— Gasū, kuyaje aco'i aceju wara'atka kay — i aco'i eyju e'em eyewewebe.
— Ihibun iboka be acesop tarekrek teidadam — i aco'i eyju e'em. — Ade jĩã
acejat wuyedinheiro — i aco'i eyju e'em.

Imēn te'e ma eyju kawēnwēn eyeweweju. ¹⁴ Wuyetaybit ġu xipat tu je'bapuk
wuywebe kuyaje iam, xipat ġu xe'e je'bapuk wuywebe iam. Wuyetaybit ġu
puġūn ace'ū iam. Kabidiġ puxim wuyju. Tiġ'ajēm'isum dao ma diġ'ūm'ūm.
Dao ma diġwatwan. Kabidiġwacap puxim wuyju dak. Dao ma ace'ū.

¹⁵ Imēneju:

— Deus ibikuy bima acã iboam ace'e kuyaje — i juy epe'e eyewewebe. —
Deus ibikuy bima acã, kuyaje buk wuyekapikap kuġ acesop — i juy epe'e
eyewewebe. ¹⁶ — Kuyaje juy iboka be acesop wuyekapikap kuġ — i te'e ma
eyju bit e'em.

Yoboġan pin eyju. Te'en ma eyju xipan jewemuwēnuwēn. Xipat ġu iboap.

¹⁷ Xipacat mujurūġ ãm wuyetaybit pima, ikērēat kuġ acesop imujurūġ'ūm
pima.

5

¹ Ibubut adeayū, eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay. Gasū eybubut
ade. Guyjom pit ka'ūma kuġ epesop. Ipiatpi'ajojom ã epesop. Imēnpuye
epewewāwā juy. Wawa juy epesop. ² Eybubut oioroġ—teiboġat. Ixiwa'abiit
eydoti o'jo'o'o—idip cĩcãat. ³ Yoptite opop kuy soat taġ eyedinheiro
daġ—isurūġat taġ. Eyeouro daġ tak yoptite opop. Te'e ma eyju ikuġ. Yoptiteat
cocom pima warara'acat je'e:

— Tacup ma poro teku osunuy — i. — Teku jebubut o'ġuwaje jemucokcok
am acã — i je'e ip. — Ajo xe'e o'ġūm tadaybotbocayū be? Ka'ūma ma — i je'e
ip.

Daxa be wuymupikupikap puxim ipiat epesupi'ajojo. Eybubut muwajeje'uk
epesop. Gasū bit Deus je'e eywebe:

— Ikērēat kuġ eyju oxe — i.

⁴ Teidada'uk ġu epesop eykat pe kapikpik'ukayū be cekapikaptei ip.
Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop. Deus pe jemāmāmām ip eywebe kapikpik'ukayū
jekapikaptei kuġ'ūm puye. Imēnpuye eymuymuy ip Deus pe. Deus ixeyū
emāmāap cocom.

— Ocekariwa ocemudadaybotbon cĩcã — i'e'em ip Deus pe. — Ipiat cuy
esupi'ajoat ocekariwa be teidadam'ūm puye — i'e'em ip cebe—Deus pe.

Ixe Deus soat podi ma ya'ōbacaat. ⁵ Ijodi bima eybubut ade juk adi epesop.
Eycokcoġ cuk adi epesop soat kuġ puye eybubut kuġ. Eybeġbeġ cuk adi
epesop ikuat o'o am. Gasū bit Deus jeymuju ipiat'ajojoap kay.

⁶ — Ikērēat kuġ eyju Deus xe — i napa ma juk adi epe'e'e ikērēat kuġ'ūmat
pe.

Ikērēat kuġ'ūmayū aokaka'uk epesop. Ceweikek ġu ip osodop.

— Deus pit ipiat supi'ajojoat eywebe — i ōn e'em jebubut kay itabucayū be.

⁷ Imēneju eyukpiceġēm ġu juy epesop wuykukukat Jesus ajēmap wiwi am,
okitpitpiyū. Ixe ajēmap wiwim cuy epesop apēn kat iwat jekat peat'a wiwim
iat puxim. Kat iwat muba'at ajēmap wiwim. Muba'at ajēmjēm taida buje.
Jekat'a op puje waram ajēmjēm. Yukpiceġē ġu kat iwat muba'at ajēmap wiwi
am. ⁸ Ixe buxim eyju dak eyukpiceġēm ġu juy epesop wuykukukat Jesus
ajēmap wiwi am. Epejowiwi juy. Gaxīn ma jajēm. Imēneju eycokcoġ cuy
epesop ixe wiwi am.

⁹ Okitpitpiyū, jemāmāmām ġu juy epesop eyeweweju Deus pe “Ikērēat kuġ
eyju oxe” i'eap puxim eywebe. Gaxīn ma ixe jajēm. Ixe acã itaybit abuyū
ikērēat kuġ iam. Wuyju bit ka'ūma. ¹⁰ Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop Deus

ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm kay—kuyjeayū'ūm'ūm kay. Wuykukukat a'ōbi imuwēnuwēn ip oekuku. Itaxi osodop ip ipiatpi'ajo am. Deus kay jetabucap o'jepere ġu ip ipiatpi'ajojom ma'ġu ip. Ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim cuy epekukuku.

¹¹ — Icockok cīcā ip osodop ipiat kay itaxiayū'ūm'ūm — i wuyju e'em. Gebum cuy epesop iboap kay. Jó itaxi osunuy ipiatpi'ajojo am. Deus kay jetabucap o'jepere ġu ipiatpi'ajojom ma'ġu. Eyetaybit wuykukukat cuk adi ixē o'jukukuk xipan. Soat ibubut oi'ūm. Inaka Deus wara'at o'ġūm cebe oi'ūmiat tieġ. Wuykukukat itabotaidabotbot cīcā wuykay. Ixe xipan wuykuġ wuykukpin cīcā cexe buye.

¹² Okitpitpiyū, eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay. “Wa'ō daġ oce” i'e'em pima, “Deus etabutpe icēmān ōn e'em” i'ūmġu juy epe'e.

— Kabi beat etabutpe icēmān ōn e'em — i'ūmġu dak cuy epe'e. — Ipi o'ġuġēiat etabutpe icēmān ōn e'em — i'ūmġu dak cuy epe'e.

— Oce ġu juy — i juy epe'e'e em'ūm pima. — Oce juy — i bit cuy epe'e'e em pima.

İcēmān acā juy epeyekawēn eyeweweju. Eya'ō daġ cuy epe'e'e soat em. Imēn e'em pima, Deus ipiat supi'ajoat ġu eywebe.

¹³ Wuyju ipiatpi'ajojom pima, Deus eju juy acekawēn. Wuycokcok pima dak cuy acebibododon cebe “Soat podi ma ēn xipan ocekuġ” i'e am cebe.

¹⁴ Wuyewātaxipipi bima itabucayū kukukayū juy atakoy yajēm ām wuydukā be. İwātaxipiat mu'adaap joojuy ip Deus xewi. İxēpti juy timōġ ip iwātaxipiat a be Deus pe imu'ada am.

— Wuykukukat Jesus a'ōbi oceju timōġmōġ a be — i juy je'e ip cebe—iwātaxipiat pe.

¹⁵ Imēn iojuy buje, Deus iwātaxipiat ġu'ada wuykukukat Jesus kay itabut ip puye. Wuykukukat Jesus iwātaxipiat ġu'ada. Apēn cuk adi ikērēat o'ġujurūġrūġ iap ju'uk cebewi—soat ju'uk. ¹⁶ Imēneju apēn cuk adi ikērēat aġujurūġrūġ iap cuy aġuwēn wuyewewebe. Wuyewebeam cuy acekawēn Deus eju ixē be wuymu'adam. Deus ja'ōbacaap ġubapuk wuywebe wuyju iboap ojuyjuy cexewi bima, ixē bikuyap taġ wuyju jekukum pima dak.

¹⁷ Wuybuxim Elias tak ijodian osunuy—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuyjeat. Ixe o'jekawēn Deus eju.

— Muba'at cuy eġudot ġu ocekey — io'e Deus pe.

Muba'at oajēm ġu Deus ixē ekawēn o'ya'ġojo buye. Ibun cīcā muba'at'ūmap. Muba'at ajēmjēm ġu oeku ebapūġ koato. 6 kaxi dak ka'ū ġu. ¹⁸ O'jekawēn ma'ġuto Deus eju Elias.

— Muba'at cuy waram eġudot ocekey — io'e cebe.

Waram ġuto kabi beat muba'at o'ġudot. Kadai waram o'yaypan. Elias puxim wuyju dak cuy wuyemuojuyjuy ajowiwi Deus xewi.

¹⁹ Okitpitpiyū, pūġ'in ey'in kawēn icēmat kayap epere buje juy ixē epeyawē waram ġuto kūyjobit am kawēn icēmat kay. ²⁰ İkērēat mujurūġrūġ'ukat cuy epeġuyypit cedaġ ġuiat e daġwi. İmuypit puje, Deus idaxijo. İġuju ġu ipiat'ajojoap kay. İkērēat ju'uk cebewi. Ade jījā ju'uk cebewi. Gebum cuy epesop iboap kay.

Ibūrū ma.

PEDRO EMUDUPMUBARARAKTUP—KOAPATUP

¹ Õn Pedro. Jesus Cristo emumuju òn. Ixe onaẽ owebe Deus a'õbi kawẽn idipat muwẽn ãm soat ka watwat pe. Eyju dak Deus ebekitkit. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum. Eyipi be ġu eyju dopdom. Soat eipi dağ eyju jepõğpõğpõğ—Ponto eipi dağ, Galácia eipi dağ tak, Capadócia eipi dağ tak, Ásia eipi dağ tak, Bitínia eipi dağ tak. ² Deus wuyebayat. Ixe juk eynaẽ soat tağ eyisu eydop am.

— Teyũku webekitkiyũm je'e — io'e Deus jewebe ma. — Okpot a'õ kay kũyjobin jeedop ip—Jesus Cristo a'õ kay — i juk o'e jewebe ma kuyje ma. — Obiõğbuk ixeyũ ġuisun soat tağ, okpot o'jedoyekereren puye — i juk o'e jewebe ma Deus.

— Bay, xipan cuy ebekitkit ejukuk—soat ka dağ cepõğpõğ'ibiyũ — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³ — Ën soat podi ma xipat — i juy ace Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be.

Ixe Deus waram ġuto Jesus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Ixe ja'õbacaap o'ğũm wuywebe wuyağuyisum jeku am, ixe itabotaidabotbot cĩcã wuykay buye. Imẽneju soat em ixe xe wuyetait acesop iap wiwim cĩcã wuyju, Deus ja'õ dağ e'em soat em puye. ⁴ Deus xipacat muxipanpan jebekitkit pe iũm ãm. Kabi be ma Deus iboap muxipanpan wuywebeam. Deus emumuũm pit cekẽrẽn pa'ore ma. Iokoğ ġu ma dak. Ierep ġu dak. Iboap ma acejat. Imẽneju iboap cuy ajowiwi jĩjã. ⁵ Eywebe iũmap kuy ixipan opop Deus xe. Eyetabut pima, Deus soat em ağ eykay. Ixe dak ja'õbacaap muõmõm eywebe. Guyjom Deus apẽn ixe wuydaxijojom soat em jexe wuydop am iap ġubapuk soat ipi juayũ be. Iboap wiwim cĩcã eyju.

⁶ Iboap kay juy ġebum epesop eycokcok am. Imẽnpit ijodi bima darem ma eyğuycũğ epesop ipiatpi'ajojom puye. Soat tağwi xipat'ũmat jebapukpuğ eywebe. ⁷ Ouro kay jĩjã wuyju. Wuyetabut cĩcã Jesus kay bima bit, ouro kaypinap podi ma wuyju cekay. Wuyju ouro mudaxipxim wuyetaybit am teku imuwekoykeyat ġu ouro ma iam. Ouro buyxijojoap puxim Deus ipiatpi'ajojoan eywebe eyetabucap puyxijo am. Ouro imu'ũm put wuywebe. Eybu'u'ũm pima bit Jesus kay ipiatpi'ajojom ma'ğũ eyju, eyetabucap imu'ũm pa'ore je'e. Eybu'u'ũm pima:

— Xipat eyju oce — i je'e Deus eywebe.

Imẽn je'e eywebe Jesus Cristo muajẽm puje. Jesus co'i eydip epesop. Cejo'i eya'õbuyxi epesop. ⁸ Ixe Jesus Cristo juk adi epejojojo ġu. Inaka ixe ikukpin cĩcã eyxe. Ġasũ dak ixe jojom ġu eyju. Inaka eyetabut cĩcã cekay. Imẽneju eycokcok cĩcã ma. Kabi beacat cokcokap co'i eyju dak eycokcok. Eycokcokap imuwẽn pa'ore eywebe yoboğ cĩcã eycokcokap puye. ⁹ Eyju juk adi eyetabut epesop Jesus kay. Imẽnpuye Deus cuk eydaxijo. Ġasũ eycokcok cĩcã eyetaybit Deus kuy juk ocedaxijo iam puye. Jemudaxijoyũ bit pũğ em tak je'pere ġu ma.

¹⁰ Ġebum cĩcã osodop ip Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ apẽn Deus ipi juacat idaxijo iap kay—kuyjeayũ. Itaybit pin cĩcã osodop ip iboam.

— Apẽn xe'e Deus xipan jebekitkit jukuk? — i'e'e'uk osodop ip. — Deus ipi juacayũ idaxijo — i'e'e'uk ip osodop taxijo awap.

¹¹ Cristo biõğbuk osunuy cebe ip—jewemuwẽnuwẽn ma cebe ip Cristo ma.

— Deus emunaẽ juy ipiat supi'ajojo — i juk adi o'e cebe ip. — Ipiatpi'ajojo epere buje bit soat xe warara'acat podi ma ya'õbuyxian je'e — i juk adi o'e cebe ip.

Iboap ekawẽn co buje:

— Abu muwẽnuwẽn xe'e Cristo biõgbuk wuywebe? — io'e ip jewebe ma. — Pugũn xe'e imẽgap je'bapuk? — io'e ip jewebe ma.

¹²— Eyetabẽg pima gu ipiat supi'ajoat ip wemunaẽ be—guyjom acã — i juk adi o'e Deus jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be.

Imẽn jekpot o'guwẽn cebe ip. Kuyjeayũ iboap ekawẽn muwẽnuwẽn'uk ip osodop Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Gasũ dak kawẽn idipat muwẽnuwẽn'ukayũ iboap ekawẽn ma juk adi o'guwẽnuwẽn eywebe Ibiõgbuk xipacat a'õbi—kabi kadiwi Deus o'gudot'iat a'õbi. Kabi beacayũ dak itaybin ojuy osodop ip iboap ekawẽn—Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ.

¹³ Imẽneju eyaguykerem cuy epesop. Deus xipat cĩcãat je'gũm eywebe waram Jesus Cristo ajẽm puje. Yajẽmap wiwim cĩcã juy epesop. Wara'at kay gu juy gebum epesop—ixe kay acã. ¹⁴ Kũyjobin cuy epesop Deus a'õ kay. Deus e'eam eyetaybit'ũm pima, juk adi ikẽrẽat muğẽğẽm acã epesop. Imẽn gu juy epeku gasũ bit. ¹⁵ Deus ikẽrẽat kuğ gu. Soat tağ iisu. Ixe juk eynaẽ soat tağ eyisuan jebuximayũm. Imẽnpuye juy eyaguyisum epeku. Eyekawẽnkẽrẽm gu dak cuy epesop. ¹⁶ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Õn ma ikẽrẽat ojukuk gu—pũğ em tak ka'ũma ma, i. Imẽnpuye eyju dak ikẽrẽat epejukuk gu, i.

¹⁷ — Bay — i wuyju e'em cebe, Deus eju oceju kawẽnwẽn pima. Ixe Deus pũğ tağ ma soat kuğ ipi juacat kuğ. Apẽn ijodi bima juk adi ajeku iaptei ideida soat pe wuywebe. Xipacat je'gũm cedağ ma jekuku'ukayũ be cedağ ma cekukuapteim. Ipiat supi'ajojoat ikẽrẽat mujurũgrũğ'ukat pe bit ikẽrẽat mujurũgrũğapteim. Imẽneju ibuyxim cuy ixe epejukuk ijodi bima. ¹⁸ Kuy bima warẽmtağ ma juk adi epekukuku eydobuyũ'ũm'ũm ekukuap puxim. Ikẽrẽat mujurũgrũğ cuk adi epekukuku. Deus pit eydaxijoaptei o'teida waram warẽmtağ ma eyekup puxim. Ourom gu o'teida, pratam gu dak. Ouro ikoro gu. Prata dak ikoro gu. Soat em gu teiboğ ip. ¹⁹ Wuydaxijoaptei bit teiboğ cĩcã osodop. Wuydaxijoaptei Cristo e'ũap osunuy. Cedoyekererenap osodop. Kuyjeayũ ovelha aokaka'uk osodop ip Deus pe ikẽrẽat ukapteim. Idip cĩcãat aokaka'uk osodop ip. Iwãtaxipi'ũmat acã yaokaka'uk ip osodop. Ikẽrẽat kuğ'ũmat acã. Imẽnpuxim Cristo dak oe'ũ, ikẽrẽat kuğ gu ma'gu. ²⁰ Ipi muğẽ awap Deus jekpot muy ojuy osunuy ipi juacayũ daxijojo'ukan. Kuyje gu bit ixe o'gudot ijodi—ğaxĩsũn ma. Ibapuğ ma ixe o'gudot ijodi eydaxijo am. ²¹ Deus ixe o'gutait ce'ũap tomukadi. Ixe dak o'jomuy soat podi ma ya'õbuyxiam, soat podi ma idipam tak. Imẽneju eyetabut cĩcã Deus kay. Ixe jojoap wiwim cĩcã eyju.

²² Kawẽn icẽmat kay juk adi epesop kũyjobin. Imẽnpuye soat tağ eyisu Deus xe—ikẽrẽat kuğ gu ma. Eykitpitpiyũ dak ikukpin cĩcã eyxe—itabucayũ. Jewexe gu juy xipan epeyewekuk—icẽmãn. ²³ Koap cuk akap wuyebay wuyujurũğ puje. Wuyebay bit je'ũ'ũm ijodiat. Wuyju dak je'ũ'ũm ma. Imẽn ma koap wuykapap. Gasũ bit waram akap Deus ebekitkiyũm. Deus pit je'ũ'ũm gu. Wuyju bit guto waram kapkam Deus ebekitkiyũm ixe ekawẽn kay wuyetabun pima. Ixe ekawẽn itaicat puxim, Deus soat em itait puye. Ixe ekawẽn pit i'ũm gu. ²⁴ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Ipi juacayũ warẽmtaksuğtit puxim, i. Ibun gu titip, i. Warẽmtaksuğtit dao ma jedite'ũ'ũm, i. Dao ma jeditedudum tak e'em, i. ²⁵ Deus ekawẽn pit i'ũmgu—soat em dopdom, i.

Ixe ekawēn cuk adi epeya'ījojo kawēn idipat co buje.

2

¹ Ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere. Napa ḡu dak cuy epe'e. Jewexe ḡu dak cuy epekuku warara'acat muḡuykukuap ojoy. Eyetabutkarey ḡu dak cuy epesop warara'acat kay. Warara'acat muymuy ḡu dak cuy epesop. Wuyetabut'ūm pima iboap kuḡ ma juk adi ajeku—ikērēat kuḡ. Gasū bit soat iboap acepere juy. ²⁻³ Kuy eyetaybit wuykukukat soat em xipan cīcā wuykuḡ iam. Imēn e'em tak Deus ekawēntup. Imēnpuye ixē ekawēn kay juy epesop ikap'isuat jexi kūmti kayap puxim. Ka'ūmḡu xipat'ūmap opop ixē ekawēn taḡ pit. Apēn wuyxi kūmti wuymuaypapanap puxim ixē ekawēn wuymuisusun soat taḡ. Ixe ekawēn kay juy epesop biḡ ma eyetabut am Jesus kay, Deus pe eydaxijo am tak.

⁴ Kuy eyetabut wuykukukat kay. Ixe wita'a buxim. Inaka wita'a buxim ḡu ma ixē bit soat em itait. Itabut'ūmayū itakoma ixē kay. Xipat ḡu cexe ip. Deus xe bit ixē soat podi ma xipat. Deus cuk ixē o'taē soat ipi juacayū daxijo am.

⁵ Jesus Cristo kay eyetabut pima, Deus eykukukat e'em apēn uk'a beat'a wita'a jexeat'a muycemucem iap puxim. Inaka eyetait. Deus eju kawēnwēnap'a ma wita'a muḡēḡē. Cekay itabucayū bit ixē nūynūyap wita'a muḡēḡē buxim, ixē biōḡbuk omuy wuywebe buye. Eyju paīyū. Soat taḡ eyisu ikērēat kuḡ ḡu buye. Paīyū buxim eyju dak kapikpiḡ Deus peam, ixē biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ. Ixeyū emumuūmap puxim eyemumuūmap tak Deus mucokcoḡ, Jesus Cristo kay eyetabut puye. ⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ixe juk otaē uk'a muymuy'ukayū wita'a naēap puxim—yadeiboḡ cīcāat'a naēap puxim—wara'at'a muycemucemap'a naēap puxim, i. Ixe oḡuju Siāo ka jo'iatka be, i. Ixe ojomuy soat kukukan warara'acat podi ma ya'ōbuyxian, i. Iḡuycūḡ ḡu jeedop ip jetabucap kuḡ ixē kay itabucayū—icokcoḡ ma, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

⁷ Eyju eyetabut Jesus kay. Itabut'ūmayū bit ka'ūma. Jesus yadeiboḡ cīcāat'a buxim eyxe—wita'a buxim. Itabut'ūmayū xe bit, ka'ūma. Cekay ḡu ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū ibo'a kay ḡu osodop ip—wita'a kay ḡu, i. Ibo'a bit wara'at'a muycemucemap'am o'e, i.

⁸ Wara'atup e'em imēn—Deus ekawēntup:

Ibo'a be jepenpenpen ip adeayū, i. Ibo'a bit ixeyū ḡuy'at—itabut'ūmayū ḡuy'at, i.

Imēnpuxim Cristo soat kukukan je'e adeayū itabut ḡu ma'ḡu cekay. Jepenpenpen ip iap puxim itabut'ūmayū ibu'u kūyjobit am Deus a'ō kay. Deus imēn ibikuy osunuy kūyjobit'ūmayū beam.

⁹ Eyju bit Deus emunaēyū apēn kuyje ixē pūḡ tiwatwat o'taē iap puxim. Paīyū eyju—soat kukukat pe kapikpik'ukayū. Soat taḡ eyisu. Deus ebekitkiyū eyju. Ixe juk eynaē, eywebe “Deus idip cīcāat e'em” i'e am soat pe, “Ka'ūmḡu i'e ba'oreat Deus pe” i'e am tak. Ixe juk eynaē eywebe kabiok taḡ eyekup epere am kabia daḡ eyeku am, idip cīcāat taḡ eyeku am. ¹⁰ Kuy bima Deus ebekitkin ḡu epesop. Gasū bit ixē ebekitkit eyju. Kuy bima eydadaybot ma juk adi epekuku eybu'u Deus pe jeykukan puye. Gasū bit Deus xipan eykuḡ.

¹¹ Okitpitpiyū, ōn jeyawē, eykukpin oxē buye. Ijodi bima powatwat puxim eyju jeka be'ūmayū buxim. Ibun ḡu ijodi epesop—darem ma. Nopaḡōḡōm pima, aḡ'ūm pima, cekay itakomaat kuka sorara o'yaoka. Imēnpuxim wuyju dak wuyaḡuybin ma jekukum pima kuka ikērēat muḡēḡē'ukan ace.

Ikērēat cuy aḡuḡē ḡu i'e'em ōn pit.

¹² Eymuymuy ojuy jījā ip itabut'ūmayū.

— Itabucayū ikērēat mujurūgrūḡ — i napa ma e'em ip. Ixeyū etabutpe bit cuy cedaḡ epekuku. Cedaḡ ma eyekukuap co buje: — Eyju cedaḡ ma jekukum — i je'e eymuymuy ojuyayū. — Soat podi ma ēn xipat — i dak je'e ip Deus pe ixē ajēmap kabia be.

¹³ Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus ebekitkit. Kūyjobin cuy epesop ijodiat kukukayū a'ō kay itabut'ūmayū be Jesus muymuyap puxim. Kūyjobin cuy epesop César a'ō kay. Ixe César soat kaka wat kukukayū kukat. ¹⁴ Kūyjobin cuy epesop iecuḡap a'ō kay dak. Deus a'ōbi César juk ixeyū o'jomuy eykukan. César a'ōbi ipiatpi'ajojoan ip ikērēat mujurūgrūḡ'ukayū be. Xipacat mujurūgrūḡ'ukayū be bit — Xipat cīcā eyju ocex — i'e'em ip.

¹⁵ Eymuymuy ojuy ip kawēn icēmān itaybit'ūmayū. Eyju xipacat mujurūgrūḡ pima bit, eymuymuy ba'ore epe'e cebe ip. Imēneju Deus ibikuy eywebe xipacat mujurūḡ ām. ¹⁶ Kariwa jebekitkit mujēmjēm jetabixewi yukpiwatpin ma jekupinap taḡ jeku am. Wuyju dak ixeyū buxim ma Jesus kay wuyetabun puje wuyukpiwatpin ma wuyeku but. “Ocekpiwatpin ma oceku but” i'ūmḡu juy epe'e ikērēat muḡēap ojuy. Eyukpiwatpi ḡu juy epeku—Deus ukpiwatpi acā. ¹⁷ Soat ma ibuyxin cuy epejukuk. Ikukpin cuy itabucayū epejukuk—eykitpitpiyū. Icēmān cuy eypararam epesop Deus buxim. Ibuyxim cuy epejukuk soat kaka wat kukayū kukat.

¹⁸ Kapikipiḡ eyekariwa beam pima, kūyjobin cuy epesop ya'ō kay. Soat em cuy kūyjobin epesop eyekariwa a'ō kay—ixeyū xipan eykuḡ pima, warēmtaḡ eykuḡ pima dak—ya'ōdidim eykuḡ pima, ya'ōpuruḡ pima dak. ¹⁹ Warara'acayū te'e ma ipiat supi'ajojoat eywebe eyju Deus bikuyap taḡ jekukum puye. Eyju bit eyetaybit imēn Deus cekay iam. Ipiat kuḡ eyetaxi bima bit, Deus xipacat je'ḡūm eywebe. ²⁰ Ikērēat muḡēḡēapteim eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ḡūm ḡu Deus eywebe, eyetaxim ma'ḡu ipiatpi'ajojom. Xipacat muḡēḡēapteim pit eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ḡūm Deus eywebe, eyetaxi ma'ḡu ipiatpi'ajojom. ²¹ Deus cuk eynaē ipiatpi'ajoam. Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo eywebeam. Ipiat o'supi'ajojo eywebe daxaboḡ pe eyjuap puxim. Ixe juk adi ipiat o'supi'ajojo ikērēat kuḡ ḡu ma'ḡu. Deus cuk eynaē ixē ekukuap puxim eyeku am. ²² Ixe Cristo ikērēat o'jukuk ḡu—pūḡ em tak ka'ūma. Napapa'uk ḡu dak osunuy. ²³ Warara'acayū be ixē muymuy buje, ixē bit ip o'jomuymuy ḡu. Ixe ipiatpi'ajojom pima:

— Deus cuy ipiat supi'ajojoat eywebe owebe ipiat'ajojoapteim — i'ūmḡu o'e jekay itakomaayū be. — Deus soat em aḡ okay — i bit o'e jewebe ma. — Deus ma ideida soat pe apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei — io'e jewebe ma. Te'em pit ideida ḡu—cūḡ ma. ²⁴ Cristo apēn cuk adi ikērēat aḡuḡēḡē iap o'ḡuymūḡ jewekay korosa be bima. Oe'ū ikērēat uk am wuywebewi. Oe'ū ja'ōbacaap ūm ām wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Oe'ū wuywebe cūḡ ma wuyeku am Deus etabutpe. Ixe juk wuymū'ada tapoa kūybut pibun, ipiat o'supi'ajojo buye. Imēnpuye waram ḡuto wuyetait ace'e wuye'ūap tomukadi. ²⁵ Ovelha buxim cuk adi epesop—e bidasewi oitabidaoiat puxim. Gasū bit Deus kuy juk eydujupit eykukukat kay ixē nomuju eyeku am—eykay aḡat kay juk eydujupit.

3

¹ Itoptepayū awēm ōn ḡasū. Tū'ū'ūyū, kūyjobin cuy epesop eyitopyū a'ō kay. Ibu'un mabuk ip kūyjobit am Deus ekawēn kay—kawēn icēmat kay. Eyju cedaḡ ma jekukum pima bit itabut je'e ip, e'em ḡu ma'ḡu cebe ip. Eyju cūḡ ma jekukum pima, eyitopyū je'e jewebe ma:

² — Otayxi warēmtaḡ ḡu jekukum — i. — Ibuyxi soat xe cūḡ ma jekukum puye — i je'e ip jewebe ma.

Imēnpuye itabut je'e ip Jesus Cristo kay. ³ Jewemudimudim ġu bit cuy epesop soat pe eyjo am. Iwarum ġu dak cuy epeyawamusēm soat pe eyjo am. Ouro muġēġēbu kuġ ġu dak cuy epeku ibusopsepatpu kuġ ġu dak, teiboġat kuġ ġu dak eyesay kuġ soat pe eyjo am. ⁴ Wuyesay dao ma i'ūm, ouro muġēġēbu dak. Soat em ġu ikoro ip. Kacūġtaġ eydipap ma yoboġ ġu Deus xe. Eyekawēntip pit yoboġ cexe. Kacūġtaġ ġu bit cuy epeyewemudim—badi acā. Eya'ō'ūm'ūm pima bit eydip cīcā epesop Deus xe, eykukput pima dak. ⁵ Imēn ma oekuku ip kuyjeayū aoyū—Deus kay itabucayū—Deus xewi xipacat wiwi'ukayū. Xipat osodop Deus xe, jektopyū a'ō kay kūyjobit ip puye. ⁶ Imēn ma juk adi oeku Sara dak. Jektop a'ō kay juk adi kūyjobit osunuy—Abraão a'ō kay.

— Okukukat — i juk adi o'e cebe—jektop pe. Eyju xipacat mujurūġrūġ pima, Sara iyū buxim epesop eyparara'ūm pima dak soat puxim.

⁷ Itayxixeyū awēm ōn ġasū. Tapupuyū, ġebum cuy epesop eybuxim ġu eytayxiyū ibaca ġu iap kay. Imēnpuye ibuyxim cuy ixeyū epejukuk. Apēn Deus jeydujuu jewekay iap co'i ma ixeyū eytayxi dak idujuu jewekay. Eytayxi dak idujuu jewekay, eyekukuap co'i eytayxi dak Deus bikuyap taġ jekukum pima. Imēnpuye ibuyxim cuy ixeyū epejukuk eybu'uap puxim jekawēn ām Deus eju.

⁸ Amām ōn eyawēm ġasū. Pūġ taġ ma juy epeyewaġuy. Jawaġuyccocom cuy epesop. Eykukpin cuy epeyewekuk. Eyewekukpin tak cuy epesop eyeweweju. Yoboġan pin ġu juy epesop eyewewekay. ⁹ Deus pe eynaē buje:

— Xipat cīcāat oġūm eywebe — i juk o'e eywebe.

Imēnpuye wara'acat ikērēm eykuġ pima, ikērēm ġu eyju bit epejukuk, xipan acā. Eymuymuy bima dak, eyju bit epejomuymuy ġu—xipan acā ixeyū epeġuwēnuwēn. ¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Soat em wuykokok pin pima, ikērēm ġu juy acekawēn; napa ġu dak ace, i.

¹¹ Ikērēat mujurūġrūġap tak cuy acepere, i. Xipacat acā juy aġujurūġ, i. Acewa'ōdawut ġu juy, i. Kaba'ūm cuy ajop soat eju, i.

¹² Wuykukukat soat em aġ cūġayū kay xipan ikuk am ip, i. Jeweju ip kawēnwēnap cocom soat em ma, i. Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kay bit itakoma, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

¹³ Eyju xipacat mujurūġ pin pima, abu kuka ipiat o'supi'ajoat eywebe?

¹⁴ Itabut'ūmayū ma ipiat supi'ajoat eywebe cūġ maġu jekukum eyju. Deus pit ġaxīn ma xipat cīcāat je'ġūm eywebe. Imēnpuye eycokcoġ cuy epesop. Eypararam ġu juy epesop soat puxim. Epeyekuy ġu dak cuy eywebe ipiat'ajoanayū buxim. ¹⁵ Ibuyxim cuy Cristo epejukuk. Ixe be juy epeyewekukat. “Apēnpuye dak eyetabut Jesus kay?” i'e buje eywebe, eybisūsūn ġu juy epesop imuwēġām cebe ip. ¹⁶ Eya'ōpuruġ ġu bit cuy ixeyū epeġukūyjo iboam—eya'ōdidin ma. Ibuyxim ma epeġukūyjo ip. Apēn cūġ ma eyxe iap taġ cuy epeku eymuymuy ojuyayū musūsūn ām. “Cristo ebekitkit tak ikērēat mujurūġrūġ” i'e ojuy ip napa ma. Cūġ ma eyju jekukum pima bit, ibisūsūn je'e ip eymuymuy ām. ¹⁷ Warara'acayū ipiatpi'ajoan wuywebe bima, xipacat mujurūġrūġ maġu wuyju, xipat je'e wuywebe, Deus tak ibikuy ma osunuy wuywebe ipiat'ajoan puye. Ikērēat mujurūġrūġapteim ipiatpi'ajoan ip wuywebe bima bit, xipat ġu je'e wuywebe. ¹⁸ ġebum cuy epesop apēn Cristo oe'ū iap kay. Ixe ma oe'ū soat peam wuywebeam. Oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Pūġ em ma oe'ū. Waram pit je'ū ġu. Xipacat oe'ū xipat'ūmayū beam. Oe'ū wuydujowat am Deus kay. Itakomaayū ixeyū o'yaoka ijodi bima—ijebitbet pima. Inaka waram ġuto ibiōġbuk oōm cebe imutait am ce'ūap tomukadi. Waram o'jetait. ¹⁹ Jebiōġbuk

ōm puje, o'kop ipiat'ajojoap kay. Kawēn idipat o'ḡuwēn ipiatpi'ajojoayū be—ibiōḡbuk taomūnmūnayū be. ²⁰ Deus a'ō kay kūyjobit'ūm osodop ip Noé kobexixi muḡēḡēm pima. Deus ipi juayū muy'ū pin ḡu osunuy. Yukpiceḡēm ikuḡ ip osunuy. Kūyjobin i'eap wiwim osunuy. Tūybe ip jekūyjobin iān o'e. Imēnpit ade ḡu kūyjobit osodop ip—8 be ma. 8 be ma oōm kobexixi be. 8 be ma Deus o'taxijo idibi be yakōmap puxim. Oōm ip kobexixi be. Uhum oekuku ip kobexixi be idibi adopa daḡ. ²¹ Jemubatisasanan pima wuyju ḡebum ibiati kay—Noé o'taxijo iati kay. Wuymubatisasanan wuyju wuyewewuy am ḡu. Wuyju jemubatisasanan “Deus cuk ocedaxijo” i'e am soat pe. Jemubatisasanan pima:

— Cūḡ ma ōn Deus xe ḡasū bit — i wuyju e'em soat pe. — Deus bikuyap taḡ oceku ḡasū bit — i wuyju e'em jemubatisasanan pima.

Deus wuydaxijom wuymubatisasanan pima, ixē waram Jesus Cristo o'ḡutait puye. ²² Ixē Jesus Cristo juk o'jeu kabi kay. ḡasū omuy Deus xe ibaāt kadi. Soat ip kūyjobit ḡasū bit ixē Jesus Cristo a'ō kay—Deus ekawēn tojotjot'ukayū, kabi beayū dak ya'ōbuyxiayū, Deus a'ōbacaap kukayū dak.

4

¹ ḡebum cuy epesop apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay. Ixē'ūm oe'ū wuywebeam.

— Obu'u ipiat'ajoam — i'ūmḡu juk ixē bit o'e.

Imēnpuye eyju dak: — Ocebu'u ipiat'ajo am — i'ūmḡu juy epe'e. Apēn ixē juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay ḡebum pima, wuybu'u acesop ikērēat kuk am. ² Ijodi eyju bima eybikuyap taḡ cuk adi epekuku ikērēat muḡēḡēm. Deus bikuyap taḡ acā juy epeku ḡasū bit. ³ Kuy bima itabut'ūmayū buxim cuk adi epekuku. Ikērēat acā juk adi epeḡuḡēḡē. Aoyū kaykay jījā juk adi epesop. Eyewemukocok am acā juk adi epekuku. Eyetabikuku jījā dak cuk adi epesop ikērēat kay. Eyka'okērē dak cuk adi epekuku. Ayacat muwadaiwadai acā dak cuk adi epesop. Jeweka'oap puyxijom tak cuk adi epekuku. Ibuyxim tak cuk adi epejukuk jewexe deusayū. Iboap ikērē jījā Deus xe. ⁴ ḡasū bit itabut'ūmayū xe eywaru jījā, eybu'u ikērēat mujurūḡ ām ceweju ip puye. Eybu'u je'awero am ceweju ip ikērēm jeku am. Eybu'u yadaodaat puxim jeku am ceweju ip. Imēnpuye soat em ip eymuymuy. ⁵ Ixeyū bit apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ḡuwēn Deus pe. Deus ideida soat ekukuaptei. Xipacat je'ḡūm cedaḡ jekuku'ukayū be. Ipiat pit supi'ajoat warēmtaḡ jekuku'ukayū be. Imēn ideida cebe ip. Itabēḡayū be ideida, ce'ū'ūayū be dak. ⁶ Kuyjeayū'ūm'ūm oe'ū'ū. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei Deus o'teida ixeyū be apēn soat pe teidadam iap puxim. Inaka Cristo kawēn idipat cuk adi o'ḡuwēn cebe ip itabēḡ ip pima. O'ḡuwēn ixeyū be jebuxim waram ḡuto itait top am ip Deus xe ce'ūap tomukadi.

⁷ Soat ḡaxīn ma i'ūm. Imēnpuye jewawēwēm cuy epesop. Xetpin ḡu juy epesop soat em kawēn ām Deus eju. ⁸ Eykukpin cīcā juy epeyewekuk. Wuykukpin jewewekuḡ iap soat podi ma xipat Deus xe. Wuykukpin jewewekuḡ pima, ḡebum ḡu acesop apēn wuybure juk adi ikērēat o'ḡujurūḡ iap kay. ⁹ Xipan cuy powatwat epejukuk eyduk'a be yajēm puje. Māmāmām ḡu juy ip epejukuk. ¹⁰ Deus xipacat ūmūm wuywebe iwaruruat ūmūm. Soat wuyju kuy iboap ajat Deus xewi. Wuybu'um ḡu juy ajop ḡasū bit ikuk am. Iboap kuḡ cuy warara'acat asubuywan. ¹¹ Warara'acat mukūyjom pima, Deus ekawēn cuy aḡuwēn cebe ip. Warara'acat puywatwan pima dak, Deus a'ōbacaan ma asubuywan. Imēn wuyju Deus xewiat kuḡ pima:

— Ka'ūmḡu Deus jo'iat xipacat — i je'e ip—soat wuyjojoayū. — Jesus Cristo xipat cīcā, cebekitkit tak xipat — i je'e ip.

— Ēn soat podi ma dipap kuḡ — i juy acece ixē Jesus Cristo be. — Ēn soat podi ma a'ōbuyxi — i dak cuy acece cebe.

Soat em ma juy ace imēn.

¹² Oburereyū, oxe ikukpinayū, ipiatpi'ajojom cīcā eyetabucap puyxijo am pima, eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop.

— Apēnpuye dak oceju ipiat'ajojom? Warara'acat ipiatpi'ajojom ḡu! — i'ūmḡu juy epe'e eyewewebe.

¹³ Gasū eyju Cristo aḡuywaḡōm ipiat kuḡ. Guyjom pit ixē jedipap ḡubapuk. Imubapuk puje eyju dak ixē dipap kuḡ epesop. Eycokcokap yoboḡ cīcā je'e ḡebuḡe. ¹⁴ Itabut'ūmayū eymuymuy Cristo ebekitkit eyju buye. Eymuymuy bima juy eycokcoḡ epesop. Ixeyū eymuymuy bima, ḡebum cuy epesop Deus biōḡbuk nuynuy wuywebe iap kay. Warara'acat podi ma idipat nuynuy wuywebe iap kay ḡebum cuy epesop. ¹⁵ Wara'acat cuy epeyaoka ḡu. Warara'acat pubut tak cuy epetujupa'um ḡu. Wuyeipi kukat epeya'ōmutorok ḡu dak cuy. Warara'acat ekawēn mukērērēn ḡu dak cuy. Imēn eyeku buje bit, cedaḡ ma kuka warara'acat ipiat o'supi'ajoat eywebe. ¹⁶ Eyju Cristo ebekitkit puye acā ipiatpi'ajojom pima bit, eysūsūn ḡu juy epesop.

— Bay, ocecokcok cīcā Cristo ebekitkit puye, ipiatpi'ajojom ma'ḡu oceju — i bit cuy epe'e Deus pe.

¹⁷ Gaxīn ma Deus ideida soat pe apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat je'ḡūm cedaḡ ma oekuku'īayū be cekukuapteim. Ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be warēm taḡ cekukuapteim. Koap jebekitkit pe ideida. Wuywebe ipiatpi'ajoan pima, ibodi ma ipiat supi'ajoat ja'ō kay kūyjobit'ūmayū be—kawēn idipat kay'ūmayū be. ¹⁸ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Iba'ore xipacat mujurūḡrūḡ'ukat taxijo am, i. Ja'ō kay'ūmat pit Deus idaxijo ḡu, i. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat idaxijo ḡu, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

¹⁹ Wuyju Deus bikuyap taḡ ipiatpi'ajojom pima, ixē juy wuykuk. Wuyetabun cīcā juy ajop cekay—wuymuḡēat kay. Xipacat mujurūḡrūḡ cuy ajeku. Ixē soat em ja'ō daḡ e'em wuywebeam. Ixē soat em xipan wuykuḡ.

5

¹ Aypapayū, jeyawē ōn ḡasū, eyju itabucayū kukukayū buye. Eybuxim ōn tak itabucayū kukukat. Apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap muwēnuwēn ōn, wetabun cuk adi o'supi'ajojo buye. Wetam cuk adi o'jojojo. Guyjom pit Deus Cristo soat podi ma idip iap ḡubapuk soat pe. Iboap mubapuk puje, ōn tak ixē jo'i oce odip. ² Deus cuk eynaē jebekitkit kukukayūm. Imēnpuye xipan cuy ixeyū epejukuk ovelha kukuk'ukat puxim. Eybu'uap tomuju ḡu juy ixeyū epejukuk—eybikuyap tomuju acā juy epejukuk ip. Deus bikuyap taḡ cuy ixeyū epejukuk. Dinheiro buap ojuy ḡu ixeyū epejukuk—ixeyū buywat am acā. ³ Imuohom cīcā ḡu juy ixeyū epejukuk. Cūḡ ma juy epeku ixeyū dak eyekuap puxim ceku am. ⁴ Cristo wuykukukat yoboḡat ovelhayū kukuk'ukayū kukat puxim. Ijodi waram ixē ebapuk puje, soat em ixē aḡuywaḡōm epesop soat kukukayūm. Imēn ma cūḡ ma eyekukuaptei epejat apēn ijodiyū kukukayū ouro muḡēḡēbu bubum ja beam iap puxim. Soat iboap kuḡ epesop idip cīcāat kuḡ.

⁵ Yaypan'isuayū, ōn jeyawē ḡasū. Kūyjobin cuy epesop aypapuayū a'ō kay. Yoboḡan pin ḡu juy epesop. Jewebuywatwan pit cuy epesop. Eybuyxim tak cuy epeyewekuk. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus itakoma yoboḡan pinayū kay, i. Yoboḡan pin'ūmayū buywatwan pit soat em, i.

⁶ Imēnpuye yoboğan pin ġu juy epesop. Deus soat podi ma ya'ōbaca. Eyju yoboğan pin'ūm pima, Deus jeymuwexat ya'ōbuyxiayūm. Ixe ibikuy bima, ixe jeymuy ya'ōbuyxiayūm—yoboğayūm. ⁷ Soat kay eyağuybabi'ūm pima:

— Bay, wağuy mubabin cuy ece wağuybabi'ūm cīcā buye — i juy epe'e Deus pe.

Imēn cuy epe'e cebe, ixe soat em xipan wuykuğ puye.

⁸ Eyağuy san cuy epeku. Apēn wida jededem puybit pu ojuj iap puxim Satanás tak wuydobatban jekukum wuyetabucap mu'ūm ojuj. Imēnpuye ağ cuy epesop ixe be eymubu'unap puxim Jesus kay. ⁹ Eya'ōpicūğcūğ ġu juy Satanás a'ō kay—ibiōğbuk kēreayū kukukat a'ō kay.

— Ap! A'ō kay ġu oce — i epe'e'e cebe soat em.

Eybu'um ġu juy epesop eyetabut am Jesus Cristo kay. Eybuxim eykitpitpiyū dak ipiatpi'ajojum—soat ka watwat—itabucayū. Kuy eyetaybit iboam.

¹⁰ Darem ma eyju ipiatpi'ajojom. Warara'acat podi ma Deus xe wuykukpin. Ixe juk eynaē jejo'ian eydip am, Cristo eju mūğ'ī eyju jekukum puye. Soat em Deus soat tağ jeymuisun. Ixe eybuywatwan eybu'uap puxim eyetabut am Jesus Cristo kay. Ixe soat em eya'ōmucanucan. Apēn ixe soat podi ma jedipap kuğ iap ebapuk puje ixe jo'ian epesop eydip. Ixe dipap i'ūm'ēm ġu. ¹¹ Ixe ma soat kukukan jeenuy soat em. Soat kaka dağayū jewağuycom jeedop ip kūyjobit ixe a'ō kay. Ka'ūma ma kūyjobit'ūmat jeenuy. Imēn cuy jeenuy.

¹² Tup'ade ġu ōn tupmubarararağ eywebeaptum. Ijudup otupmuju Silas bui be eywebeaptum. Wuykitpit Silas soat em ma ja'ō dağ e'em. Eymucokoğ ojuj ōn. Soat em Deus xipan wuykuğ Napapa'uk ġu ixe bit. Icēmān acā e'em wuywebe. Imēnpuye ixe ekawēn tağ cuy epeku.

¹³ Oxeayū kato mujujum eywebe—eykitpitpiyū, itabucayū, Deus emunaēyū, Babilônia ka watwat. Okpot co'iat Marcos tak kato mujujum eywebe.

¹⁴ Epewewakobot cuy eyewewēju eykukpinap mubapuk am soat pe.

Ōn kawēnwēn Deus eju eywebeam, Cristo ebekitkit eyju buye.

— Bay, ebekitkit cuy eyağuy mubabibin — i ōn e'em cebe.

Ibūrū ma.

PEDRO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Simão Pedro òn. Jesus buywatwat'ukat òn. Deus emumuju òn. Cartadup mubarararağ òn soat peaptum—Jesus Cristo kay itabucayũ beaptum. Jesus Cristo wuydaxijojo'ukat. Deus co'i ma ixē dak cũğ ma e'em. Ixe juk eymutabun ocemutabunap puxim. Ixe kay wuyetabut pima, teiboğ cĩcãat wuyju ikuğ iap puxim. ² Eyju kũyjobit e'em Deus a'õ kay, wuykukukat Jesus a'õ kay dak.

— Bay, soat em ebekitkit ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em Deus pe. — Soat em xipan cuy ixeyũ ejukuk — i òn e'em cebe.

³ Deus cuk wuynaē jejo'i wuywebe idipat kuk am, jejo'i xipacat muğē ãm tak. Ixe dak cuk ja'õbacaap o'ğũm wuywebe. Imēnpuye soat em ixē a'õ dağ wuyeku but ijodi bima. Ya'õ dağ jeku am iba'ore ğu wuywebe, wuyetaybit wuynaēan puye.

⁴ — Ojo'i eyju dak epesop xipacat muğēğē'ukayũm — i juk adi o'e Deus wuywebe. — Ojo'i eyju dak epesop eydipap kuğ — i dak cuk adi o'e wuywebe. Iboap ekawēn kay wuyetabut pima, wuycokcok cĩcã acesop teiboğ cĩcãat kukat puxim. Xipat cĩcãat tak cuk o'ğũm wuywebe. Ixe emumuũm kuğ pima, ikērēat kay ğu ace'e, ixē ekawēn kay wuyetabut pima dak. Itabut'ũmat buxim ğu aceku. Deus kay'ũmat ağuy dağ ğu dak acesop jewağuyğuy—Deus ağuy dağ acã. ⁵ Imēneju eyetabut pima, xipacat tak cuy epeğuyğēğē. Xipacat muğēğēm pima, eyetaybin tak cuy epesop Deus e'e am. ⁶ Eyetaybit Deus e'e am pima, jewawēwēm tak cuy epesop eywebe ikērēat muğēap puxim. Jewawēwēm pima, eybu'um ğu dak cuy epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ğũ ip eywebe. Eyetabut am eybu'u'ũm pima, Deus ağuy dağ tak cuy epeyewağuyğuy. ⁷ Deus ağuy dağ jewağuyğuy bima, eykukpin tak cuy eykitpitpiyũ epejukuk. Eykukpin eykitpitpiyũ kuğ pima, warara'acat tak cuy eykukpin epejukuk. ⁸ Imēn cuy epekuku. Imēn jekukum pima, eyjojoayũ je'e:

— Teyũku cedağ ma jekukum itabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye — i. — Warēmtağ ğu ip jekukum itabut cekay buye — i je'e ip.

⁹ Iboap ekawēn tağ jekuku'uk'ũmayũ bit itabibacoyat puxim. Ita'ũmat puxim tak ip. Yağuyba'ũm ip Deus cuk ikērēat o'ju'uk ocewebewi iap kay.

¹⁰ Okitpitpiyũ, biğ ma juy Deus a'õ dağ epeku. Biğ ma juy ixē bikuyap tağ epeku. Ixe juk wuynaē, wuynomuwã dak imēn ma wuyeku am. Imēn eyeku buje, epeyepere ğu eyetabucap. ¹¹ Ixe bikuyap tağ eyeku buje: — Epesop cuy okay — i je'e wuykukukat Jesus Cristo eywebe.

Wuydaxijojo'ukat imēn je'e eywebe.

— Soat em soat kukukayũm epesop oweju — i dak je'e eywebe. — Xipat oxe eywebe ixeyũ kukuk'ukayũm oweju — i dak je'e eywebe.

¹² Kuy juk eyetaybit epesop kawēn icēmãn. Eyetabut cĩcã iboap ekawēn kay. Inaka soat em iboap ekawēn oğuwēn eywebe eyağuyba'ũmap puxim. Epeyepere ğu juy ixē ekawēn. ¹³ Wetabēğ pima, cũğ ma owebe waram ixē ekawēn muwēn ãm eywebe eyağuyba'ũmap puxim. ¹⁴ Wetaybit ğaxĩn ma oje'ũ iam, wuykukukat Jesus Cristo kuy juk ibapuğ ma omukũyjo buye. ¹⁵ Imēnpuye wa'õbu'u ğu soat em ixē ekawēn muwēn ãm eywebe eyağuyba'ũmap puxim we'ũ buje.

¹⁶ — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajēm — i juk adi ocece eywebe. — Guyjom ixē ja'õbacaap ğubapuk soat pe ijo am — i juk adi ocece eywebe. Ocekpiwatpi ğu juk adi iboap oceğuwēnuwēn eywebe. Ocetam ixē soat podi

ma ya'ōbaca iap ocejojojo. ¹⁷ Deus soat podi ma ya'ōbuyxiat—wuyebayat. Soat podi ma ixē idip. Imēnpit:

— Ojo'i ma ēn tak soat podi ma a'ōbuyxi — i juk adi o'e Deus jekpot pe. — Ojo'i ma ēn tak soat podi ma edip — i juk adi o'e cebe. Imēn e'em pima, ixē xe juk ocesop cekawēn cocom. Kabi kadiwi juk o'jekawēn.

— Ite okpot ikukpinat — i juk adi o'e ocewebe. — Ocokcok cīcā cekay — i juk adi o'e.

¹⁸ Ocejū ma kabi kadiwiat oceya'ījojo wuykukukat Jesus xe bima, co'a jeje bima, Jesus ebapukap'a jeje bima.

¹⁹ Kuy juk ocetabut Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ekawēn kay. Kabi kadiwiat a'ījojo buje bit, big ma juk ocetabut ocesop. Gbum cuy epesop ixeyū'ūm'ūm ekawēn kay. Ixeyū'ūm'ūm ekawēn lâmpada buxim—kabiok peat puxim. Kabiam pima kabiada jedaebapukpuḡ. Iḡoda buxim Jesus Cristo jajēm waram. Ixe ajēmap wiwim pima, ḡebum cuy epesop cekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ekawēn kay. ²⁰ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū jekpiwatpi ḡu apēn ḡuyjom je'bapuk wuywebe iap o'ḡuwēnuwēn—pūḡ em tak ka'ūma. Wuywebe dak wuyukpiwatpi ḡu iboap ekawēn muwēn put. Gbum cuy epesop iboap kay. ²¹ Jekpiwatpi ḡu juk adi apēn ḡeyjom je'bapuk wuywebe iap o'ḡuwēnuwēn ip. Deus biōḡbuk a'ōbi ma o'ḡuwēnuwēn ip—Xīpat cīcāat a'ōbi.

2

¹ Kuyje Judeuyū parakpe osodop ip jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēnpuxim ḡasū dak warēmtaḡ ma eymutaybitbin'ukayū jajēm eykay. Napa ma jeymutaybin ip. Xīpat'ūmān ip jeymutaybin. Ja'ījojo'ukayū ḡubu'un ip Jesus kay itabut am. Wuykukukat kuy ikērēat o'ju'uk cebewi ip. Inaka ibu'u je'e ip Deus pe ikērēat 'uk an jewebewi. Imēnpuye Deus dao ma ixeyū ḡuju ipiatpi'ajojoap kay. Soat em jeedop ip ipiat'ajojom. ² Adeayū bit ixeyū buxim jekpiwatpi ma jekuku ip ikērēat muḡēḡēm. Ixeyū ekukuap co buje, warara'acayū dak napa ma je'e: — Jesus e icēmat e ḡu — i. — Jesus ebekitkit tak ikērēat muḡēḡēm itabut'ūmat co'i — i dak je'e ip napa ma. ³ Jaḡuybi ma ip jekawēn eyweju warēmtaḡ ma eymutaybin am, eyedinheiro kay jetabikuap tomuju ma. Napa ma je'e ip eywebe.

— Ikērēat kuḡ ip oxe — i juk adi o'e Deus kuyje ma ixeyū muwēnuwēn. Deus itanomudipdip ḡu cekay ip. Aḡ ma. Soat cocom. Ixeyū ḡuju ipiat'ajojoap pe.

⁴ Jekawēn tojotjot'ukayū be ikērēat muḡē buje, Deus ibu'u ḡu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaidabotbot ḡu o'e cekay ip. Ipiat'ajojoap kay ip o'ḡuju. Iboce ma ip taomūnmūn correntebum kabiokboḡ pe. Guyjom Deus soat ideida apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xīpacat je'ḡūm cedaḡ oekuku'iaiyū be. Ipiat supi'ajoat warēmtaḡ oekuku'iaiyū be bit. Teidadaap kabia wiwim ip. ⁵ Kuyjeayū be ikērēat muḡē buje dak, ibu'u ḡu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaidabotbot ḡu o'e cekay ip. Muba'atxiri o'ḡuajēm ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū mua pam. Noé acā o'taxijo yakōmap puxim. Ixe Noé xīpat'ūmayū mukūyjom oekukuku muba'at ajēm awap.

— Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere Deus pe ey mucūḡ ām — i'e'em oekukuku.

Ixe badipyū dak o'taxijo. ⁷ beayū o'taxijo.

⁶ — Eyju ikērēat kuḡ oxe — i juk adi o'e Deus. Sodoma ka watwat pe, Gomorra ka watwat pe dak.

Daxam ip o'ḡuap. O'ḡuap ip ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū mutaybit am eyju dak ōn jeymuap ma iam. ⁷ Ló bit o'tujujēm Sodoma ka bewi ce'ūap puxim. Ixe

Ló cūḡ ma osunuy Deus xe. Yaḡuybabi'ūm osunuy Sodoma ka watwat ikērēat muḡēḡēap cocom puye, ibo ka watwat ikērēat kay acā ḡebumap cocom puye dak. ⁸ Ixe Ló xipat osunuy. Soat kabia yukpiceḡē osunuy jeka watwat ikērēat muḡēḡēap cocom puye, cekawēnkērēap cocom puye dak. ⁹ Wuykukukat itaybit cīcā ja'ōkayayū daxijo am ipiatpi'ajoap puxim. Ja'ō kay'ūm cīcāayū be bit ipiat supi'ajoat. Ixe yaḡuyba'ūm ḡu ixeyū muju am ipiat'ajojoap kay warēmtaḡ ma oekuku ip iap teidadaap kabia be. ¹⁰ Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat jekpiwatpi ikērēat muḡēḡē'ukayū be—ja'ō kay'ūmayū be dak.

Ixeyū warēmtaḡ ma wuymutaybitbin'ukayū isūsūn ḡu ikērēat mujurūḡ ām. Jewexe ip ya'ōbuyxi. Ibuyxin ḡu ip Deus ekawēn tojotjot'ukayū kuḡ. Imuymuy acā ip. ¹¹ Warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū bodi ma ya'ōbaca Deus ekawēn tojotjot'ukayū. Ixeyū bodi ma ya'ōbuyxi dak ip. Inaka warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū muymuy ḡu ip Deus etabutpe.

— Teyūku xipat ḡu ocexe — i'ūmḡu e'em ip Deus pe. — Deus cuy ipiat supi'ajoat cebe ip — i bit e'em ip.

¹² Puca kake yaokaam acā—wuyxan acā. Ixeyū warēmtaḡ ma wuymutaybitbin'ukayū puca buxim jekpiwan ma jekukum. Itaekat puxim ip jekukum. Jetaybit'ūmap waywayway ip. Puca aokaap puxim Deus ixeyū ḡu'ūm. ¹³ Apēn cuk adi ipiat o'supi'ajoat ip warara'acat pe iaptei ideida ip. Ipiat'ajojo am ip ideida. Deus ipiat supi'ajoat cebe ip. Ikērēat muḡēḡēm ip kabiabun soat etabun. Jemucokcok am ip ikērēat muḡēḡēm soat em. Isūsūn ḡu ip ikērēat mujurūḡ ām soat tabutpe. Iokokat puxim ip ikērēat mujurūḡrūḡ xi ip puye. Eyju Jesus oe'ū wuywebeam iap kay wuyeḡebuap'a o'om pima, te'e ma ip jekōnkōn eyweju, ikērēat muḡēḡē ip jemucokcok am puye. Icokcok cīcā ip warara'acat muḡuykuku am oceju xipat iam. ¹⁴ Ayacat co'isum ip itabiku cekay. Taobireren'ūma ip xipat'ūmap muḡēḡēm. Itabutbūcayū muḡuykukukum ip. Dinheiro buap kay acā ip ḡebum.

— Ipiat osupi'ajoat eywebe — i juk adi o'e Deus ixeyū be.

Cemunēm ām je'e ip iba'ore ipiat'ajoap puxim. ¹⁵ Kawēn cūḡat kay ip oibu'un cūḡat e daḡwi itabidaoat puxim. Balaão ekukuap puxim ip jekukum—Beor ipot ekukuap puxim. Ixe Balaão dinheiro bu ojuy oekukuku xipat'ūmap muḡēḡēaptem. ¹⁶ Deus pit jumento o'ḡuydeat Balaão mukorēm ām, kūyjobit'ūm puye.

— Kūyjobin cuy eḡuy Deus a'ō kay — i juk o'e jumento jekukat pe.

Jekukat a'ōm o'jekawēn Deus a'ōbi. Imēn Deus jumento be Balaão o'ḡukorēmat. Jekawēn muwēnuwēn'ukat o'ḡukorēmat ikērēat kay imubu'unap ojuy.

¹⁷ Idi'a ti'ūmat puxim warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū. Kabikerereat puxim tak ip—kabido ixikxiḡiat puxim. Te'e ma idibi wiwim iap puxim te'e ma dak eyju ixeyū bi bewi icēmat cēmcēmap wiwim. Deus kabiok cīcāatka o'sukanaē tibira jījāat puxim cebeam ip soat em top am ip. ¹⁸ Cedaḡ ḡu ip kawēnwēn eyweju, yoboḡan pin ip puye, yakpidapi ip e'em puye dak.

— Xipat ma wuyju Deus xe ikērēat muḡēḡēm wuymucokcok am ma'ḡu wuyju, aoyū kaykay ma'ḡu wuyju — i napa ma e'em ip eywebe. Imēn ikērēat muḡēḡē'ukayū xewi pu'un ojuyacayū muḡuykukukum ip waram ḡuto warēmtaḡ ceku am.

¹⁹ — Warēmtaḡ ma juy ajeku—wuyekupinap taḡ. Deus wuydaxijo ma — i napa ma ip e'em.

Iba'ore cebe ip cedaḡ ma jeku am. Xipacat kay bima, xipacat acā juy aceḡuḡē. Xipat'ūmat kay bima bit, xipat'ūmat acā aceḡuḡē. Iba'ore cebe ip cūḡ ma jeku am xipat'ūmat kay buye. ²⁰ Pūḡpūḡpūḡ ikērēat muḡēḡēap epererem

o'e. Xipacat mu'ũm ojuyayũ ekukuap epereperem ip o'e wuykukukat a'õ kay kũyjobit am—wuydaxijojo'ukat Jesus Cristo a'õ kay. Itabut ip o'e cekay. Imēnpit waram ġuto oibu'un ya'õ kay. Imēnpuye waram ġuto ikērēat muġēġēm ip o'e. Waram ġuto itabut'ũmat ekukuap puxim ip jekukum o'e. Tadaybot ip osodop kuy bima jetabut awap. Waram ġuto ikērēat mujurũġ puje bit, ibodi ma ip tadaybotbot o'e. ²¹ Kawēn cūġan itaybit'ũm pima, Deus yopīt ma kuka juk ipiat o'supi'ajoat cebe ip ce'ũ buje, itaybit'ũm puye. Imēnpit itaybit ip osodop kawēn cūġan, kuy ip o'ya'ĩjojo buye. Darem ma ixē ekawēn taġ oekuku ip—Deus ekawēn taġ. Ibo ekawēn ikērē ġu—soat taġ xipat. Inaka waram ip oibu'un. Deus yoboġ ma ipiat supi'ajoat cebe ip ce'ũ buje, cūġat a'õ kay ip oibu'un puye. ²² Imēn wuyju e'em:

— Cedadat puje akurice waram jedat o'om — i. — Idibi be dajebaro akõm epere buje, jepitpin kaerep kay waram jewemukotektekteġ kaerep pe — i. Icēmat a'õ kay oibu'un'iaiyũ ixeyũ buxim.

3

¹ Oburereyũ ikukpinayũ, ijudup xepxepatup cartadup wemudup-mubararaktup eywebeaptup. Ijoptupyũ otupmubararak eywebe xipacat kay acã ġebum am. Kuy otupmubararak eywebe eyaġuyba'ũmap puxim waram Jesus Cristo jajēm iap kay. ² Kuyje ma juk adi Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm ixē waram jajēm iap o'ġukũyjojo—soat taġ iisuayũ'ũm'ũm. Ġebum cuy epesop ixeyũ'ũm'ũm ekawēn kay. Gasũ dak wuykukukat warara'acayũ o'ġudot jekawēn muwēn ãm eywebe. Wuydaxijojo'ukat o'ġudot ip. Ġebum cuy epesop ixeyũ ekawēn kay dak. ³ Āmap kabia bima ikērēat muġēġēxiayũ jajēm eykay jemucokcok am ikērēat muġēġē'ukayũ. Iboam cuy õn eymukũyjom. Cristo waram jajēm iap ip jowayway.

⁴ — “Waram ġuto oajēm eykay,” i te'e ma Cristo juk adi o'e eywebe — i napa ma ip je'e eywebe. — Pu iġuje? — i je'e ip. — Wuyebayũ'ũm'ũm pit kuy oe'ũ'ũ. Inaka oajēm ġu buk — i je'e ip iwayway am. — Gasũ soat ibit ma apēn ipi muġē buje osodop iap co'i ma — i je'e ip Cristo waram jajēm iap wayway am.

⁵ Ja'õm acã Deus kabi o'ġujurũġ, ipi dak. Idibi ma o'timuwexat ipim. Idibi parakpewi ma ipi o'ġubapuk. ⁶ Idibim tak kuyjeayũ o'ġuap—ipi juayũ o'ġuap. Muba'atxiri o'ġuajēm soat muap am. ⁷ Gasũ dak Deus a'õbi ma kabi jemõġap pe opop Deus a'õbi. Deus a'õbi ipi dak opop jemõġap pe ma. Guyjom pit ja'õm ma'ġuto idibi ġu'ũm daxam. Ja'õm ma ipi dak ġu'ũm. Imu'ũm puje, ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be—ikērēat mujurũġrũġ'ukayũ be. Waram Cristo jajēm iap waywayway'ukayũ jekpiwan ma yaġuyba'ũm iboap ekawēn kay.

⁸ Wuykukukat xe bit pũġ kabia mil koato jo'i. Mil koato dak pũġ kabia jo'i cexe. Eyaġuyba'ũm ġu juy cuy epesop iboap kay, oburereyũ.

⁹ — Ocepit ma eykay — i juk adi a'ġu o'e wuykukukat.

— Ibun cĩcã omuyku — i te'e ma e'em yajēmap waywayway'ukayũ bit. Ixe ibu'u kũyjobit'ũmayũ mu'ũm ãm. Ibikuy soat pe ikērēat mujurũġrũġap epere am. Imēnpuye ibun omuyku. Yukpiceġē ġu wuykuġ.

¹⁰ Imēnpit wuykukukat jajēm. Uk'a iwat aġ'ũm pima ibukurukat ajēmjēm. Imēnpuxim itabut'ũmayũ aġ'ũm pima, wuykukukat jajēm. Yajēmap kabia be kabi i'ũm. Ya'õkareyat ipararu jĩjāat pibun ma i'ũm. Soat kabi beat tak ipik ma. I'ũm. Ipi dak i'ũm—soat ipi daġat tak. ¹¹ Deus imēn soat ġu'ũm. Eytaybit iboam. Imēnpuye ikērēat epeġuġē ġu juy—pũġ em tak ka'ũma. Deus a'õ daġ acã juy epekuku soat kabia. ¹² Deus pe waram Jesus Cristo mudocap kabia

juy epejowiwi. Eywebe i'e but iap cuy epe'e'e. Dao ma kuka a'gu oajēm. Ixe ajēm puje, kabi ipik. I'üm. Kabi beat iero je'e taxipap pibun.

¹³— Kabi iisuat oğugē — i juk adi a'gu o'e Deus pit. — Ipi dak wara'at oğugē iisuat — i juk adi a'gu o'e. — Cedağ ma jekuku'ukayũ acã jeedop ipi iisuat pe — i juk adi a'gu o'e.

Iisuat wiwim cĩcã wuyju.

¹⁴Oburereyũ ikukpinayũ, ixe ajēmap kabia wiwim wuyju. Imēnpuye ikērēat epeğujurũğ ğu. Deus a'õ dağ cuy epekuku soat kabia. Imēn eyeku buje, ikērēat kuğ ğu epesop Deus etabun. Eyisun ma epesop itabun. Kaba'üm cuy epesop ixe eju. ¹⁵Wuykukukat ibun ma omuyku warara'acat taxijo pin puye. Yukupiceğē ğu wuykuğ. Gbum cuy epesop iboap kay. Wuykitpit ikukpinat Paulo dak cuk imēğaptup o'tupmubararak eywebeaptum Deus kuy ixe o'ğutaybin puye. Imēn ixe dak cuk adi eymutaybitbin osunuy. ¹⁶Ixe juk adi wuykukukat jajēm iaptup o'tupmubararak. Pũğpũğ ixe emudupmubararaktup peat ekawēn cekawēn pa'arēm. Iba'ore wuywebe wuyekũyjo am. Imēnpuye warēmtağ ma itaybit'ũmayũ wuymutaybitbin ixe emudupmubararaktup peat ekawēn—itabutbũcayũ dak. Wara'atup peat ekawēn warēmtağ ma ip wuymutaybitbin Deus ekawēntup peat ekawēn. Imēneju ixeyũ ma jemujuat ipiat'ajojoap pe. Soat em ipiat'ajojom jeedop ip je'ũ buje.

¹⁷Oburereyũ, eyju bit eyetabutbũt ğu. Eyetabut cĩcã ma. Yoboğ cĩcã eyju eyetabucap kuğ. Kuy eyetaybit cedağ ğu wuymutaybitbin'ukayũ omuyku iam. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymubu'unap puxim kawēn icēmat kay. Deus a'õ kay'üm cĩcã ip. ¹⁸Biğ ma juy Jesus Cristo ekawēn tağ epeku—wuydaxijojo'ukat ekawēn tağ. Biğ ma juy cekawēn tağ epeku biğ ma ixe be xipan eykuk am. Biğ ma juy eyetabun cekay.

— Soat podi ma ģn edipap kuğ — i juy ace wuydaxijojo'ukat pe—wuykukukat Jesus Cristo be.

Imēn ma wuyju e'em cebe ğasũ. Imēn cuy acece soat em cebe.

Ibũrũ ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Joãoyũ oceju. Cartadup mubarararağ oceju Jesus Cristo muwën ãm eywebe. Ixe ekawën kay wuyetabut pima, wuyağuyisum ajeku ijodi bima. Ixe xe wuyetait acesop wuye'ũ buje dak. Ixe itait osunuy ipi mujurũğ awap. Ixe ekawën cuk adi oceya'ĩjojo ijodi bima. Ocetam cuk adi ocejojojo ixe. Icēmãn ixe ocejojojo ocetam. Ixe eju ma juk adi ocekukuku. ² O'jebapuk ocekay. Cebapuk puje, ocejojojo. Imëneju ixe ma oceğuwën eywebe. Ixe kay itabucayũ yağuyisum jekukum ġasũ. Deus xe itait jeedop ip je'ũ buje dak. Ixe wuymuisusun soat em Deus xe wuydop am wuye'ũ buje. Wuyebay xe osunuy kuyje. ġasũ bit o'jebapuk ocekay. ³ Apën cuk adi ocejojojo iap muwënuwën oceju eywebe. Apën cuk adi oceya'ĩjojo iap tak imuwënuwën oceju eywebe. Iboap muwënuwën oceju eywebe dak ocebuxim Deus eju jeburerem am. Oceju Deus eju jeburerem. Ixe ipot eju dak oceju jeburerem ma—Jesus Cristo eju. Iboap muwënuwën oceju eywebe dak ocebuxim ixeyũ eju jeburerem am. ⁴ Ijudup mubarararağ oceju eywebeaptum eymucokcok am. Wuycokcoksũ ġu ace'e—wuycokcok cĩcã ma. Darem ġu dak wuycokcoğ acesop—soat em ma.

⁵ Deus kabia buxim e'em. Ikërëat kuğ ġu ixe. Ka'ũmğũ kabiok Deus xe. Ikërëat o'jukuk ġu—pũğ em tak ka'ũma. Jesus Cristo juk adi iboap o'ğuwënuwën ocewebe. Iboap ekawën muwënuwën ma oceju dak eywebe. ⁶ “Deus eju jeburerem oceju” i wuyju e'em pima ikërëat mujurũğrũğ ma'ğũ wuyju, napa ma wuyju e'em. Cũğ ġu dak wuyju jekukum. ⁷ Deus pit ikërëat mujurũğrũğ ġu. Ixe kabia dağ jekuku'ukat puxim. Cedağ ma jekukum. Ixe ekukuap puxim wuyju jekukum pima, jeburerem kuka ajeku wuyeweweju. Pũğ tağ ma kuka ajeku. Deus ikërëat uk ũğ wuywebewi—soat uk'uğ. I'uk'uğ wuywebewi korosa be ipot o'jedoyekereren puye. Jesus Deus ipot. Ixe wuymuisusun soat tağ.

⁸ “Ikërëat kuğ ġu òn pit” i'e'em pima, jewemuğuykukukum wuyju. Napa ma wuyju e'em:

— Ikërëat kuğ ġu òn pit — i.

⁹ Apën cuk adi ikërëat ağujurũğrũğiap cuy ağuwën Deus pe. Imuwën puje, ixe ikërëat ju'uk wuywebewi. Soat ju'uk ikërëat, ixe soat em apën cuk adi o'e'e iap tağ e'em puye. Cũğ ma ixe wuykuğ. Ixe wuymuisusun soat tağ wuywebe waram ikërëat kukap puxim.

¹⁰ — Soat ipi juacat ikërëat mujurũğrũğ — i'e'em Deus.

Wuyju e'em pima:

— Òn pit ikërëat mujurũğrũğ ġu — i; — Deus napa ma e'em — i dak wuyju e'em.

Imën e'em pima, wuybinünpe ġu Deus ekawën òmòm.

2

¹ Bekitkit, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum eywebe ikërëat mujurũğrũğap puxim. Wuywebe ikërëat mujurũğ puje bit, wuywebeam Jesus Cristo kawënwën wuyebayat eju. Ixe Jesus Cristo soat podi ma cũğ ma. ² Ixe ma oe'ũ ikërëat muğëğëap teida am. Imënpuye Deus ikërëat uk'uğ wuywebewi.

— Wuywebewi acã — i'ũmğũ òn pit e'em. — Soat pewi ipi juacayũ bewi ixe ikërëat uk'uğ — i òn e'em.

³ Deus ekawên kay kÿyjobit pima dak, wuyetaybit ma wuyju Deus bureyÿ iam. ⁴ Ixe ekawên kay kÿyjobit'ÿumat pit napa ma e'em:

— Deus bure òn — i.

Icēm ġu e'em kÿyjobit'ÿum puye. ⁵⁻⁶ Ixe ekawên kay kÿyjobicayÿ bit warara'acat kayap podi ma Deus kay ip. Cekawên kay kÿyjobin pima, wuyetaybit acesop Deus eju mÿġ'i wuyju jekukum iam. “Deus eju mÿġ'i oceju jekukum” i wuyju e'em pima, Jesus Cristo ekukuap puxim cuy ajeku. Ixe ekukuap puxim jekukum pima, wuyetaybit acesop Deus eju mÿġ'i wuyju jekukum iam.

⁷ Oburereyÿ ikukpinayÿ, apēn cuk adi ocece eywebe iaptup mubarararaġ òn eywebeaptum. Iboap ekawên kawēn iisuat ġu. Kuy bima juk adi iboap ekawên epeya'ĵojo—xipan cuy epeyewekuk iap ekawên. ⁸ Iboap ekawên kawēn iisuat puxim o'e Jesus ekukuap co buje. Ixe ekukuap kay ġebum pima, wuyetaybit ace'e iboap ekawên. Iboap ekawên icēmān. Jesus Cristo iboap ekawên taġ oekukuku—xipan soat kuġ ijodiacat kuġ. Jesus kabia buxim. Ixe ekawēn taġ jekuku'ukayÿ kabia daġ jekuku'ukayÿ buxim. Ixe ajēm puje, kabiokat kapkam iap puxim, ixe ekawēn taġ jekuku'ukayÿ ade buye.

⁹ Jekitpit kay itakomaat napa ma e'em: — Deus ekawēn taġ òn jekukum — i, ikērēat mujurÿġrÿġ'uk puye. Kabiok taġ jekuku'ukat puxim ixe. ¹⁰ Wuyxe wuykitpit ikukpin pima, Deus ekawēn taġ wuyju jekukum. Soat ekawēn taġ jekuku'ukat kabia daġ jekuku'ukat puxim. Imēnpuye ikērēat mujurÿġrÿġan ġu warara'acat pe. ¹¹ Jekitpit kay itakomaat pit kabiok taġ jekuku'ukat puxim. Kabiok taġ jekuku'ukat itaybit ġu poma oju iam. Imēnpuxim jekitpit kay itakomaat warēmtaġ jekukum Deus kay kÿyjobit'ÿum puye.

¹² Bekitkiyÿ, eyju'in ġaxĭn ma juk eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum ġasÿ eywebewi Deus ikērēat o'ju'uk puye. O'ju'uk Jesus Cristo oe'ÿ buye. ¹³ Baybayÿ, eyju'in cuk kuyje ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyÿ buye. Ixe Jesus Cristo ipi mujurÿġ'isum itabēġ osunuy. Tapupuyÿ, eyju'in ġasÿ ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum kuy juk ikērēat mujurÿġrÿġ'ukayÿ kukukat a'òbacaap epeġu'ÿum puye—soat podi ma ikērēat kukukat a'òbacaap epeġu'ÿum.

¹⁴ Warara'acayÿ ey'in kuy ma eyetabun. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyÿ buye. Ipi mujurÿġ awap ixe itabēġ osunuy. Warara'acayÿ ey'in kapusukuruy eyetabun. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eya'òbaca buye. Soat em eyju ġebum Deus ekawēn kay. Soat podi ma ikērēat kukukat a'òbacaap epeġu'ÿum—ikērēat mujurÿġrÿġ'ukayÿ kukukat a'òbacaap epeġu'ÿum.

¹⁵⁻¹⁶ Deus kay itakomaayÿ ibikuy jĳĳā ikērēat mujurÿġ ām. Jeakaġ cĳcā ip ikērēat kay. Imēnpuye itabikuku jĳĳā ip ikērēat kay. Yoboġan pin ip adeayÿ xe. Imēn jekukum pima wuyebayat bikuyap taġ ġu epeku—itabut'ÿumat ekukuaptaġ acā. Imēneju eyetabikukum ġu juy epesop Deus kay'ÿmayÿ emumutabikukunap kay. Ixeyÿ ekukuap puxim ġu juy epeku. Ixeyÿ ekukuap puxim eyeku pin pima, wuyebayat ikukpin ġu eyxe. ¹⁷ Itabut'ÿmayÿ e'eap i'ÿum. Iteyÿ emumutabikukunap tak i'ÿum. Deus bikuyap taġ jekuku'ukayÿ bit i'ÿum ġu. Soat em itabēġ jeedop ip Deus xe.

¹⁸ Bekitkit, ġaxĭn ma soat i'ÿum. Cristo kay itakoma jĳĳāat omuyku iap awēġ kuy epeyawēġcoco. Cristo kay'ÿmayÿ kuy o'jebapuk ijodi—ade. Imēnpuye wuyetaybit ġaxĭn ma ipi i'ÿum iam. Cristo soat kukukan iap kabia omuyku. ¹⁹ Ixeyÿ Cristo kay'ÿmayÿ o'jēm wuyxewi. Wuykadiayÿ ġu ip osodop—wuykadi'ÿmayÿ ma. Imēnpuye o'jēm ip wuyxewi. Wuykadiayÿ bima kuka adi oibu'un ġu ip wuyxe. Ibu'un'ÿum pima wuyxe ma kuka adi ip

osodop. Imēnpit o'jēm ip wuyxewi. Imēnpuye wuyetaybit wuykadi ġu teyūku iam.

²⁰ Deus Ibiōġbuk xipacat cuk o'ġuōm eywebe Cristo kay eyetabucap to-muju. Imēnpuye soat eyju eyetaybit kawēn icēmān. ²¹ Kawēn icēmān itay-bit'ūmayū ġu eyju. Ijudup mubarararaġ ōn eywebeaptum eyetaybit puye kawēn icēmān. Napa e'e'ukat pi bewi ġu kawēn icēmān cēmcēm. Eyetaybit iboam.

²² Abuyū dapxiyū iap oġuwēn eywebe. “Jesus Deus emunaē ġu” i'e'e'ukayū dapxiyū. “Deus Jesus ebay ġu” i'e'e'ukayū dapxiyū, “Jesus Deus ipot ġu” i'e'e'ukayū dak. Ixeyū Cristo kay itakoma jījāyū. ²³ Adeayū etabutpe “Wetabut ġu Jesus Deus ipot iap kay” i'e'e'ukayū Deus bureyū ġu. Adeayū etabutpe “Wetabut Jesus Deus ipot iap kay” i'e'e'ukayū bit Deus burem e'em.

²⁴ Kawēn idipat cuk epeya'ījojo eyetabut'isum. Iboap ekawēn taġ cuy epeku. Iboap ekawēn tāġ jekukum pima, Cristo eju mūġ'i epekuku soat em—cebay bikuyap taġ tak.

²⁵ — Eyaġuyisum eyju jekukum ijodi bima — i juk adi o'e Cristo wuywebe. — Soat em Deus xe eyetai epesop eye'ū buje dak — i juk adi o'e Cristo wuywebe.

²⁶ Itabut'ūmayū ma eymuġuykukuku ojuy jekukum. Imēnpuye ijudup mubarararaġ ōn eymukūyjoaptum. ²⁷ Eyju bit Deus biōġbuk kukayū Cristo Deus biōġbuk o'ġuōm eywebe buye. Ixe biōġbuk nuynuy eywebe. Imēnpuye:

— Ocemutaybitbin'ukat cuy eġudot oce kay — i'ūmġu juy epe'e'e.

Eywebe dopdop'ukat acā eymutaybitbin soan. Napa ġu xeku eymutaybitbin—icēmān.

— Deus biōġbuk pe eymutaybitbinap taġ cuy epekuku — i ōn e'em eywebe. Cristo eju mūġ'i dak cuy epekuku.

²⁸ Bekitkit, soat em cuy Cristo eju mūġ'i epekuku. Ixe waram je'bapuk ijodi. Ixe eju mūġ'i jekukum pima, wuya'ōcam acesop ixe ajēm puje. Wuysūsūn ġu acesop ixe ajēm puje. Acejemunēm ġu cebuxim. ²⁹ Eyetaybit Deus cūġ ma iam. Imēnpuye eyetaybit cūġ ma jekuku'ukayū ixe ebekitkiyū iam.

3

¹ Gebum cuy epesop wuyebayat xe wuykukpin cīcā iap kay. Deus e'em wuywebe:

— Webekitkit eyju — i.

Icēmān Deus ebekitkit wuyju. Deus kay'ūmayū bit itaybit ġu Deus ebekitkit wuyju iam, Jesus Deus ipot iam itaybit'ūm ip puye. ² Oburereyū ikukpinayū, ġasū wuyju Deus ebekitkit. Wuyetaybit ġūġūn ma apēn ġuyjom acesop iam. Waram Cristo ebapuk puje bit, ixe jo'iyūm acesop. Wuyetaybit ace'e apēn ixe omuyku iam, ixe ajojojo buye. Ixe jo'iyūm acesop ixe ajojojo buye.

³ Cristo jo'i acesop iap wiwim cīcā wuyju. Cristo ikērēat kuġ ġu. Ikērēat o'jukuk ġu—pūġ em tak ka'ūma. Soat taġ iisu. Imēnpuye wuyju dak wuybu'u ikērēat mujurūġ ām. Wuyaġuyisum cuy ajeku.

⁴ Ikērēat mujurūġrūġ'ukat kūyjobit ġu Deus a'ō kay. Ikērēat mujurūġrūġap Deus a'ō kay kūyjobit'ūmap co'i. ⁵ Cristo o'jebapuk wuykay ikērēat uk am soat pewi ijodiacat pewi. Eyetaybit iboam. Ixe bit ikērēat kuġ ġu. Ka'ūmġu ikērēat cebe. ⁶ Cristo eju mūġ'i jekuku'ukat ibun ġu jekukum ikērēat mujurūġrūġ. Ikērēat mujurūġrūġ'ukat pit itabut ġu o'e Cristo kay. Ibu'u jījā mabuk Cristo a'ō daġ jeku am.

⁷ Bekitkit, eyday'em'um cuy epesop itabut'ūmayū be eymuġuykukuap puxim. Cūġ ma jekuku'ukayū ma cūġ ma Deus xe Cristo buxim. ⁸ Ikērēat

mujurũgrũg'ukayũ bit Satanás ebekitkit—ibiõgbuk kërëayũ kukukat ebekitkit. Ixe Satanás ikërëat mujurũgrũg'uk osunuy ipi mujurũg'isum. Deus ipot osodot ijodi ixe e'eap mu'ũm ãm.

⁹ Deus ebekitkitibun ġu jekukum ikërëat mujurũgrũg, Deus biõgbuk nuynuy cebe ip puye. Iba'ore cebe ipibun ikërëat kuk am Deus ixeyũ ebay buye. ¹⁰ Ibpuk cĩcã wuyxe abuyũ Deus ebekitkit iap, abuyũ Satanás ebekitkit iap tak. Cũg ġu jekuku'ukayũ Deus ebekitkit ġu. Warara'acat kay itakomaayũ dak Deus ebekitkit ġu ip.

¹¹ — Xipan cuy epeyewekuk — i õn e'em eywebe.

Jesus Cristo kay eyetabut'isum cuk iboap ekawën epeya'ĩjojo. ¹² Caim ekukuap puxim ġu juy ajeku. Ixe Caim ikërëat mujurũgrũg'ukayũ kukukat ebekit osunuy—Satanás ebekit. Ixe jekitpit'ũm o'yaoka. Caim ma cekawënkërë osunuy. Ikitpit pit cekawëntip osunuy. Imënpuye Caim itabutkarey o'e jekitpit kay. Imënpuye o'yaoka.

¹³ Okitpitpiyũ, itabut'ũmayũ itakoma eykay bima, “Pënpuye xe'e itakoma ip wuykay?” i'ũmġu juy epe'e eyewewebe. ¹⁴ Ipiat'ajojoap kay cumayũ ekukuap puxim ġu wuyju jekukum. Wuyaġuyisum ma wuyju jekukum. Wuyxe warara'acat ikukpin—itabucat. Imënpuye wuyetaybit aceju ġu ipiat'ajojoap kay iam. Ikërëm warara'acat kukuk'ukat pit yaġuyisum ġu jekukum. Imënpuye ixe je'ju ipiat'ajojoap kay. ¹⁵ Jekitpit kay itakomaat ikërëat kuġ Deus xe wara'acat o'yaokaiat co'i. Ikërëat mujurũgãp epere'ũm pima, warara'acat o'yaokaiat yaġuyisum ġu jekukum ijodi. Eyetaybit iboam. Deus xe ġu jeenuy je'ũ buje dak. ¹⁶ Cristo oe'ũ wuye'ũap puxim. Imënpuye wuyetaybit Cristo xe wuykukpin cĩcã iam. Wuyju dak wuybu'un ġu juy ajop wuye'ũ ãm warara'acat e'ũap puxim—itabucat e'ũap puxim ixeyũ ikukpin wuyxe buye. ¹⁷ Wuyju dak wuyetabotaidabotbon cuy ajop ibubut'ũmayũ kay—itabucayũ kay—wuykitpitpiyũ kay. Wuybubut ade bima, i'in cuy aġũm ixeyũ be. Iũm ãm wuybu'u bima bit, te'e ma wuyju e'em “Deus ikukpin ocexe” i. ¹⁸ Bekitkit, warara'acat puywan'ũm pima, te'e ma kuka ace cebe ip “Eyukukpin oxex” i. Icëmãn warara'acat ikukpin wuyxe bima, xipan cuy ixeyũ ajukuk, wuybubut'in tak cuy aġũm cebe ip.

¹⁹ Xipan warara'acat kuġ pima, wuyetaybit kawën icëmat taġ wuyju jekukum iam. Imënpuye:

— Kawën icëmat taġ paxi juk adi ocekuku? — i'ũmġu ace'e Deus pe cetabutpe bima.

Imënpuye wuypararam ġu ajop ixe etabixe bima. ²⁰ Ikërëat mujurũgã puje dak, “Oceju ikërëat kuġ Deus xe” i wuyju e'em wuywebe ma. Deus pit wuyetaybicap podi ma itaybit. Ixe itaybit teyũku ibu'u o'e ip ikërëat mujurũgã ãm iam. Imënpuye:

— Oceju ikërëat kuġ Deus xe,” i'ũmġu juy ace. Wuypararam ġu juy ajop Deus etabutpe. ²¹ Oburereyũ ikukpinayũ, ikërëat kuġ paxi wuyju iap kay wuyaġuykorereren'ũm pima, wuya'õcam cuy ajop Deus etabixe. ²² Ixe xewi wuyemukaypinput acejat. Ixe ekawën kay kũyjobit pima, kuka wuyemuojuyjuy acejat cexewi ixe bikuyap taġ jekukum pima dak.

²³ — Eyetabun cuy epesop okpot kay—Jesus Cristo kay — i'e'em Deus wuywebe. — Ikukpin cuy epeyewekuk — i dak. Imën Deus e'em wuywebe. Imën Cristo dak cuk adi o'e wuywebe. ²⁴ Deus ekawën kay kũyjobicat Deus eju mũġ'i jekukum. Deus tak jekukum mũġ'i ceweju ip—jebekitkiyũ eju. Ixe jebiõgbuk o'ġuõm wuywebe. Wuyetaybit Deus soat em jekukum mũġ'i wuyweju iam ibiõgbuk nuynuy wuywebe buye.

4

¹ Oburereyũ ikukpinayũ, wuymuğuykukuku'ukayũ omuy soat kaka dağ—ade. Imēnpuye soat ekawēn kay bit eyetabun ġu juy epesop— “Deus biōğbuk omuy ocewebe” i'e'e'ukayũ ekawēn kay. Koap eya'ōpicũğcũğ cĩcã juy epesop ixeyũ ekawēn kay.

— Deus ekawēn tağ paxi ite wuymutaybitbin—cekawēn tağ ġu xe'e? — i juy epe'e eyewewebe.

— Deus biōğbuk omuy ocewebe — i'e'em ip napa ma.

² Eyetaybit put abuyũ ixeyũ'in Deus a'ōbi wuymutaybitbin iam, abuyũ ixeyũ'in jekpiwatpi wuymutaybitbin iam tak. “Jesus Deus emunaē” i'e'e'ukayũ Deus a'ōbi wuymutaybitbit'ukayũ, “Jesus ijodian o'e” i'e'e'ukayũ dak. Deus biōğbuk omuy ixeyũ be. ³ “Jesus ijodian ġu o'e” i'e'e'ukayũ bit Deus a'ōbi ġu wuymutaybitbin—ja'ōbi acã. Deus biōğbuk nuynuy ġu cebe ip. Cristo kay itakoma jĩjãat a'ōbi ixeyũ wuymutaybitbin. “Gaxĩn ma Cristo kay'ũm cĩcãat omuyku” iap awēğ kuy juk epeyawēğcoco. Kuy ijodi ma omuy.

⁴ Bekitkit, Deus ebekitkiyũ eyju bit. Cristo kay'ũm cĩcãat itabut'ũmayũ kukat. Ixe ya'ōbaca. Deus biōğbuk pit ixē bodi ma ya'ōbaca—eywebeat. Imēneju jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ a'ōbacaap kuy epeğũm.

⁵ Apēn itabut'ũmayũ e'e am ma ip kawēnwēn soat em jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ. Itabut'ũmayũ ixeyũ ekawēn kay jĩjã, itabut'ũmayũ kukukat kadi ip puye. ⁶ Wuyju bit Deus kadiayũ. Deus bureyũ wuyekawēn coco'uk. Deus bure'ũmayũ bit wuyekawēn coco'uk ġu. Imēneju wuyetaybit abuyũ Deus biōğbuk a'ōbi icēmãn wuymutaybitbin iam, abuyũ cedağ ġu wuymutaybitbin iam tak.

⁷ Oburereyũ ikukpinayũ, Deus ibikuy wuywebe xipan jewekuk am. Imēnpuye xipan cuy acewekuk. Xipan warara'acat kukuk'ukayũ Deus ebekitkit. Deus bureyũ ixeyũ. ⁸ Deus xe soat ijodiat ikukpin. Jekpiwatpi ma wuykay. Imēnpuye ikukpin warara'acat kuğ'ũm pima Deus burem ġu kuka ace. ⁹ Wuykay jekpot mudot puje, Deus jexe wuykukpinap o'ğubapuk wuywebe. Pũğ ma Deus ipot. O'ğudot ijodi wuykay soat em wuyetait wuydop am cexe wuye'ũ buje. Imēneju wuyetaybit wuykukpin cĩcã Deus xe iam. ¹⁰ Wuyxe Deus ikukpin ġu osunuy kuyje. Ixe xe bit wuykukpin cĩcã ajop. Imēnpuye jekpot o'ğudot wuykay. O'ğudot ikērēat uk am wuywebewi. Deus ikērēat uk'uğ wuywebewi ipot oe'ũ buye. Oe'ũ ikērēat muğēğēap teida am.

¹¹ Oburereyũ ikukpinayũ, Deus xe wuykukpin cĩcã ajop. Imēnpuye wuyju dak xipan cuy acewekuk. ¹² Wuywebe Deus ijo ba'ore. Xipan jewekuğ pima, Deus wuyweju mũğ'i jekukum. Deus wuyweju mũğ'i jekukum pima, xipan warara'acat ajukuk apēn Deus xipan wuykuğ iap puxim. ¹³ Deus cuk jebiōğbuk o'ğũm wuywebe. Imēnpuye wuyetaybit Deus eju mũğ'i wuyju jekukum iam, ixē wuyweju mũğ'i jekukum iam tak. ¹⁴ Deus ipot e'eap cuk adi ocejojojo. Imēnpuye:

Deus jekpot o'ğudot wuydaxijo am—soat taxijo am ipi watwat taxijo am — i oceju e'em soat pe.

¹⁵ Wuybisũn'ũm pima “Jesus Deus ipot” i'e am warara'acayũ be, soat em Deus jekukum wuyweju; wuyju dak soat em jekukum ceweju—Deus eju. ¹⁶ Deus jekpot o'ğudot wuydaxijo am. Imēnpuye wuyetaybit Deus xe wuykukpin cĩcã iam. Wuyetabut tak Deus xe wuykukpin cĩcã iap kay.

Soat ipi watwat ikukpin Deus xe. Xipan warara'acat kuğat Deus eju mũğ'i jekukum. Deus tak jekukum mũğ'i ceweju. ¹⁷ Deus eju mũğ'i jekukum pima ixē buxim wuyju dak xipan warara'acat ajukuk. Deus ipiat supi'ajoat

kūyjobit'ūmayũ be ikērēat muju rūgrūg'ukayũ be. Ipiat'ajoan pima wuypararam ġu acesop ixē etabixē. Wuya'ōcam acesop cetabixē. Ijodi bima Cristo ekukuap puxim wuyju dak jekukum puyē, wuya'ōcam acesop cetabixē. ¹⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuypararam ġu kuka ace Deus etabixē. Deus buxim ikukpin warara'acat kuġ pima bit, wuypararaap ajukuk ġu wuyweju. Wuyparara bima bit:

— Ipiat supi'ajoat xe'e Deus wuywebe? — i kuka ace wuywebe ma.

Wuyparara bima, iba'ore wuywebe Deus puxim warara'acat kuk am ikukpin.

¹⁹ Kuyje Deus xe wuykukpin cīcā ajop. Imēnpuyē wuyju dak ġasũ wuyxe Deus ikukpin cīcā, warara'acayũ dak ikukpin wuyxe. ²⁰ Warara'acat kay itabucat kay wuyetakoma bima, napa ma wuyju e'em:

— Deus ikukpin oxe — i.

Ka'ūma ma Deus o'jojjo bux. Deus ma ijojjo ġu wuyju. Wuyxeacat pit ijojjo soat em. Wuyxe wuyemumujoyũ ikukpin'ūm pima, iba'ore wuywebe ikukpin wuyemumujoyo'ūm kuk am.

²¹ — Deus ikukpin eyxe bima, xipan cuy eykitpitpiyũ dak epejukuk — i juk adi o'e'e Cristo wuywebe.

5

¹ Jesus Deus emunaē iap kay itabucayũ Deus ebekitkiyũ. Wuyxe bekitkiyũ ebay ikukpin pima, ixē ebekitkiyũ dak ikukpin ma wuyxe. ² Wuyxe Deus ikukpin pima, ixē ekawēn taġ jekukum pima dak, wuyetaybit acesop wuyxe Deus ebekitkiyũ ikukpin iam. ³⁻⁴ Soat pe Deus ebekitkit pe Deus kay'ūmayũ a'ōbacaap mu'ūm put. Wuyju itabut'ūmayũ a'ōbacaap mu'ūmu'ūm Jesus kay wuyetabut puyē. Iba'ore ġu wuywebe kūyjobit am ya'ō kay, ixē a'ōbacaap kuġ puyē. Deus wuyxe ikukpin pima, cekawēn taġ ajeku. Deus ikukpin wuyxe bima, “Ocebu'u ixē ekawēn kay kūyjobit am,” i'ūmġu kuka ace. ⁵ Abu be Deus kay'ūmayũ a'ōbacaap mu'ūm put? Jesus Deus ipot iap kay itabucayũ be acā.

⁶ Jesus Deus emunaē ma. Ixē Jesus oajēm Deus bikuyap taġ jeku am. Imēnpuyē soat em kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Imēnpuyē idibi be o'jewemubatisanat. Oe'ũ korosa be. O'jedoyekereren korosa be soat em wuydop am Deus xe. Soat em ma Deus emunaē osunuy. Je'ũ buje dak Deus emunaē osunuy. Ġasũ dak Deus emunaē. ⁷⁻⁸ Ixē Jesus oajēm wuymutaybit am “Ōn Deus ipot” iam. Wuyetaybit ixē Deus ipot iam apēn ixē idibi be o'jewemubatisanat iap kay ġebum pima, apēn ixē o'jedoyekereren iap kay dak. Cewemubatisanap acā ġu wuymutaybitbin icēmān Jesus Deus ipot iam. Cedoyekererenap tak iboam wuymutaybitbin. Deus biōġbuk tak wuymutaybitbin Jesus Deus ipot iam. Ixē biōġbuk icēmān e'em wuywebe.

⁹ Ijodiacat Jesus Deus ipot iap muwēnuwēn wuywebe. Wuyetabut ixeyũ ekawēn kay. Deus tak Jesus okpot iap o'ġuwēnuwēn wuywebe. Ijodiacayũ e'eap podi ma icēmān Deus e'em. Imēnpuyē wuyetabun cuy ajop ixē ekawēn kay. ¹⁰ Deus o'e:

— Jesus okpot icēmat — i.

Ixē ipot kay itabucat e'em jewebe ma:

— Cūġ ma o'e owebe wetabut am Deus ipot kay — i.

Deus kay itabut'ūmat pit napa ma e'em: — Deus dapxi — i. Tūibe Deus dapxi iān e'em itabut'ūmat, Deus e'eap kay itabut'ūm puyē— “Jesus okpot” i'e'eap kay itabut'ūm puyē.

¹¹ — Eyaġuyisum epeku ijodi bima okpot oe'ũ eywebeam puyē — i'e'em Deus soat pe wuywebe. — Soat em eyetait epesop oxe eye'ũ buje dak — i'e'em wuywebe.

¹² Ipot kay itabucayũ ma yağuyisum jekukum ijodi. Soat em Deus xe itait jeedop ip je'ũ buje dak. Itabut'ũmayũ bit yağuyisum ġu jekukum ijodi. Soat em Deus wi wũy ma jeedop ip ce'ũ buje dak.

¹³ Eyetabut Deus ipot kay. Imēnpuye eyağuyisum eyju jekukum ijodi bima. Eye'ũ buje dak soat em eyetait epesop Deus xe. Ijudup mubarararağ òn iboam eymutaybit am. ¹⁴ Deus eju wuyju kawēnwēn. Ixe bikuyap tağ cexewi iojuyjuy bima, ixe wuyekawēn cocom. Wuyetaybit iboam. Imēnpuye wuy-parara ġu kawēn ãm ceweju. Ijudup mubarararağ òn eymutaybit am iboam. ¹⁵ Wuyetaybit ixe soat em wuyekawēn cocom iam. Wuyekawēn cocom cexewi wuyju iojuyjuy bima. Imēnpuye wuyetaybit ixe xewi wuyemukaypin ajat iam.

¹⁶⁻¹⁷ Wuykitpit pe ikērēat mujurũğ puje, acekawēn cuy Deus eju ixe beam. Deus iboap ju'uk cebewi ikērēat. Ixe soat em itait jeenuy Deus xe ce'ũ buje. Cũğ ġu wuyju jekukum pima ikērēat mujurũğrũğ wuyju Deus xe. Pũğ pit ikērēat jĩã Deus xe ikērēat mujurũğrũğap. Wara'at podi ma ikērē cexe. Wuybure iboap muğēğēm pima, ikērēat muğēğēm pima, “Epeyekawēn cuy Deus eju ixe beam,” i'ũmğũ òn e'em eywebe. Iboap muğēğēxiat soat em ipiatpi'ajom jeenuy. Deus wi wũy ma jeenuy ce'ũ buje dak.

¹⁸ Deus ebekitkiyũ ibun ġu ikērēat mujurũğrũğ Deus ipot ağ ip cekay buye. Ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ kukukat pe Deus ebekitkit kuk pa'ore, Deus ipot ağ ip cekay buye.

¹⁹ Wuyetaybit Deus a'õ kay wuyju iam. Warara'acayũ bit ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ kukukat a'õ kay acã—itabut'ũmayũ.

²⁰ Wuyju acã wuyetaybit Deus ipot kuy oajēm ijodi iam. Ixe juk adi wuy-mutaybitbin oeku apēn Deus omuyku iam. Imēnpuye wuyetaybit apēn Deus omuyku iam. Ixe acã Deusat. Soat em Deus eju mũğ'i wuyju jekukum—cũğat eju. Ixe ipot eju dak mũğ'i wuyju jekukum—Jesus Cristo eju. Ixe acã Deusat. Ixe eju mũğ'i jekuku'ukayũ yağuyisum jekukum ijodi. Soat em itait jeedop ip Deus xe ce'ũ buje dak.

²¹ Bekitkiyũ, eyetabun ġu juy epesop Deus pabi kuğ ojuyacat kay!
Ibũrũ ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP IPIDASEATUP

¹ Tũũ, ijidup mubarararağ òn ewebeaptum, e'iyũ beaptum tak. Jesus kay itabucayũ kukukat òn. Eykukpin oxe. Warara'acayũ xe dak eykukpin—soat xe. ² Eykukpin ocexe, wuyju kawẽn icēmat kay buye. Soat em wuyju ġebum iboap ekawẽn kay. Wuyağuyba'ũm ġu iboap ekawẽn kay. Soat em iboap ekawẽn tağ ajeku.

³ — Bay, xipan cuy wuykuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—Deus ipot pe. — Etabotaidabotbon cuy eğuy wuykay — i òn e'em cebe. — Wuyağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe. Wuyju kawẽn icēmat tağ jekukum pima, imẽn ip wuykuğ, xipan warara'acat kuğ pima dak.

⁴ E'iyũ ekukuap awēğ oyawēğtobuxik. Pũğ ġu ixeyũ'in kawẽn icēmat tağ jekukum—wuyebay be wuyawēwēap ekawẽn tağ. Ocokcok cĩcã oce ixeyũ awēğtobuxik puje.

⁵ — Tũ'ũ ikukpinat, xipan cuy epeyewekuk — i òn e'em ewebe. Iboap ekawẽn kawẽn iisuat ġu—kawẽn kuyat. Kuy bima xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn aya'ĩjojo—Jesus kay wuyetabun'isum. ⁶ Xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn kuy epeya'ĩjojo Jesus Cristo kay eyetabun'isum. Xipan jewekuğ pima Deus ekawẽn tağ tak kuka ajeku.

⁷ Wuymuğuykuku'ukayũ o'jepõğpõğpõğ soat kaka dağ.

— Jesus Cristo ijodian ġu o'e — i'e'em ip.

Imẽn e'e'ukat wuymuğuykuku'ukat. Cristo kay itakoma jĩjã ip. ⁸ Imẽnēju eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuğuykukuap puxim. Ixeyũ be eymuğuykuku buje, eyekapikapte i epejat ġu Deus xewi. Eymuğuykuku'ũm pima bit, Deus jeymucokcoğ cĩcã eywebe eyekapikaptei ùm puje—soatei ùm puje.

⁹ Cristo be wuymutaybitbinap kay'ũmayũ ma Deus bikuyap tağ ġu jekukum—wara'at tağ acã. Deus bure ġu ip. Itabut ġu ip Deus kay. Cristo be wuymutaybitbinap tağ jekuku'ukat pit pũğ tağ ma jekukum Deus eju. Deus tak pũğ tağ ma jekukum ixeyũ eju. Deus ixeyũ bure e'em. ¹⁰ Cristo ekawẽn imutaybitbin'ũmat a'õ kay ġu juy epesop. Ixeyũ juy epeğũm ġu eyduk'a be, eykay yajēm puje ip.

— Deus xipan cuy jeykuk — i'ũmğũ dak cuy epe'e cebe ip eyxewi ijēm puje.

¹¹ Wuyduk'a be ixeyũ muõm puje, wuyju dak ixeyũ bureyũm kuka acesop ikērēat muğēğēm.

¹² Soat muwẽn pin puk òn eywebe. Imẽnpit obu'u oce soat muwẽn ãm eywebe taperadup pe. Cu ojuy bit a'ğũ òn eyka be eyjom kawẽn ãm eyweju. Kawẽnwẽn pima, wuycokcokap yoboğ je'e.

¹³ Ekibit iyũ kato mujujum eywebe. Ekibit tak Deus emunaē. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum.

Ibũrũ ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP KANOMŪMATUP

¹ Gaio, ijudup mubarararaḡ òn ewebeaptum. Jesus kay itabucayā kukukat òn. Ekukpin oxe icēmat a'ò kay wuyetabut puye.

² Obure ikukpinat, ewebeam òn kawēnwēn Deus eju.

— Bay, xipan cuy Gaio ejukuk iwātaxipinap puxim — i òn e'em cebe.

Wetaybit etabut cīcā Jesus kay iam, kuy juk awēḡ oyawēḡtobuxik puye.

³ Wuykitpitpiyū'in oajēm okay—exewiayū. Awēḡ ip o'yawēḡmuwēn owebe.

— Gaio soat em kawēn icēmat taḡ jekukum — i juk o'e ip owebe. — Cūḡ ma ixe jekukum — i juk o'e ip owebe.

Ocokcok cīcā oce awēḡtobuxik puje. ⁴ Ebekitkiyū kawēn icēmat taḡ jekukum iap awēḡ tobuxik puje, soat podi ma ocokcok oce.

⁵ Obure, ekukpin oxe. Ēn xipan wuykitpitpiyū kuḡ wara'at ka watwat ma'ḡu ip. Cūḡ ma ewebe xipan ixeyū kuk am.

⁶ — Gaio juk adi xipan cīcā ocejuk — i juk o'e ip itabucayū—exewi oajēmiayū.

Exewi waram ijēm pin pima wara'atka kay iju am, ibuibibuḡ ḡu juy ip eḡuju. Imēn cūḡ ma Deus xe, Deus peam kapikpiḡ ip puye. ⁷ Cēmcēm ip Cristo muwēn ām acā. Itabut'ūmayū ḡu iūmūm cebe ip ibubun—itabucayū acā. ⁸ Imēneju ixeyū buywan cuy ace—wuyju ma, itabucayū. Kawēn icēmat muwēn ām ip cum. Ibuywatwan pima, Deus xe wuyju dak kawēn icēmat muwēnuwēnat puxim cum ḡu ma'ḡu wuyju ixeyū eju.

⁹ Carta yopīcat kuy otupmuju ekay exe itabucayū beaptum. Diótrefes pit itabucayū kukat ojuy o'e warara'acayū xe—itabucayū xe. Ixe Diótrefes kūyjobit'ūm wa'ò kay. ¹⁰ Imēnpuye apēn ixe Diótrefes cuk adi xipan ḡu wawēḡ o'ḡuwēnuwēn iap oḡuwēn eywebe eykay wajēm puje, apēn ixe juk adi ocemuymuy iap tak oḡuwēn eywebe. Omuyumuy ā ḡu ixe bit. Warara'acayū kuḡ tak xipan ḡu. Wuykitpiyū ajēm puje, ḡuōm ḡu jedukā be. Guōmat ḡu dak ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Gujēmjēm tak ip ya bewi.

¹¹ Obure ikukpinat, xipāt'ūmat ekukuap puxim ḡu juy ejeku—xipacat ekukuap puxim acā. Xipacat mujurūḡrūḡ'ukayū Deus ebekitkiyū e'em. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū bit cebekitkiyū ḡu.

¹² Soat wuyjuyū e'em:

— Demétrio xipāt cīcā — i.

— Kawēn icēmat taḡ ixe jekukum soat em — i'e'em ip.

— Ixe xipāt cīcā — i oceju dak e'em.

Eyetaybit icēmān oceju e'em iam.

¹³ Soat muwēn pin puk òn eywebe. Imēnpit obu'u soat muwēn ām ta-peradup pe. ¹⁴ Gaxīn ma a'ḡu òn cu ojuy eyka be eyjom. Acejekawēn cuy wuyeweweju.

¹⁵ — Gaio juy eyaḡuymubabin yaḡuybabi'ūmap puxim — i òn e'em Deus pe. Kato'i o'e ewebe ebureyū. Kato'i juy ece wuybureyū be—iboceayū be—exeayū be. Ijudup mubarararaḡ òn eywebeaptum.

Ibūrū ma.

JUDAS EMUDUPMUBARARAKTUP CARTADUP

¹ Õn Judas. Jesus Cristo buywatwat'ukat òn. Tiago kitpit òn. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum. Deus cuk eynaē jebekitkiyũm. Ixe Deus wuyebayat. Ixe xe eykukpin cĩcã. Jesus Cristo dak soat em ağ eykay xipan eykuk am.

² Kawēnwēn òn Deus eju eywebeam.

— Bay — i òn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eğuy ebekitkit kay — i òn e'em cebe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe. — Iku pin cuy ixeyũ ejukuk — i òn e'em cebe.

Kuy a'ğũ ixe xipan eykuğ. Inaka kawēnwēn òn ceweju biğ ma ixe be xipan eykuk am.

³⁻⁴ Oburereyũ ikukpinayũ, kuy juk cartadup mubararak ojuy oğuy eywebeaptum—Deus eydaxijojom apēn cuk odaxijo iap puxim iaptup. Imēnpit Deus kay itabut'ũmayũ oajēm wuykay. Ajojojo'ũma ip yajēm puje. Iba'arēm ma ip oajēm. Cekawēnwarun ma ip.

— Deus xipacat je'ğũm wuywebe soat em ikērēat mujurũğrũğ ma'ğũ wuyju — i napa ma e'em ip wuywebe.

Imēn ip Deus xipacat ũmũm wuywebe iap ekawēn muwarururun, ikērēat mujurũğrũğxi ip puye. Jesus Cristo acã wuykukukat. Soat podi ma ixe itaybit wuymutaybin am.

— Eykukukat ġũ ocekukukat pit — i'e'em ip, Jesus Cristo kay'ũm ip puye.

Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus ixeyũ ġũju ipiat'ajojoap kay ikērēat kuğ puye, i. “Xipat ġũ eyju oxe” i je'e Deus cebe ip, i.

Iboap kuyje ma ibararak osodop Deus ekawēntup pe. Deus cuk adi eymutabun Jesus Cristo kay. Ixe ebekitkiyũ eyju ġasũ. Ipi'ũm puje dak ixe ebekitkiyũm epesop. Imēneju apēn Deus wuydaxijojom iaptup ġũ otupmubararak eywebeaptum. Eybu'ũm ġũ juy epesop eyetabut am Jesus kay iaptup acã otupmubararak. Eyday'em'um cuy epesop Deus kay'ũmayũ be eymubu'unap puxim iaptup otupmubararak.

⁵ Kuyje Deus Israel naxeğebitbit o'taxijo. O'tujujēm ip Egito eipi bewi. Itabut'ũmayũ bit o'ğuy'ũ'ũ. Warara'acayũ dujujēm puje o'ğuy'ũ'ũ. Kuy eyetaybit iboam. Inaka xipat eywebe soat em ma ġebum am iboap kay. Imēnpuye waram iboap oğuwēn eywebe. ⁶ Pũğpũğ Deus ekawēn tojotjot'ukayũ'in Deus co'i i'e pin ip o'e.

— Deus co'i oca'õbuyxi — i napa ma ip o'e.

Jewexe ip Deus co'i osodop ya'õbuyxi. Imēneju Deus ixeyũ o'ğũju ipiat'ajojoap kay. Kabiokboğ pe ip o'ğũju. Taomũnmũn ip dopdom kabiokboğ pe. Ijēm pa'ore ip. Jesus Cristo ajēm puje ipiat supi'ajo cebe ip. ġebum cuy epesop ixeyũ kay—jewexe Deus co'i ya'õbuyxiayũ kay. ⁷ Sodoma ka watwat ikērēat mujurũğrũğxi ip osodop, Gomorra ka watwat tak, ibo ka xeatka watwat tak. Jewenũn'o'o'uk ip osodop ağokat kayũ. Powatwat kay dak osodop ip tũn'o am. Nũn'o'oxi ip osodop. Deus ipiat o'supi'ajojoat Sodoma ka watwat pe apēn cuk adi ipiat o'supi'ajojoat jekawēn tojotjot'ukayũ xipat'ũmayũ be iap puxim. Daxaboğ pe ip o'ğũju soat em ipiat'ajo am. O'ğũju warara'acat mutaybit am ipiat osupi'ajoat soat ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ be iam. ġebum cuy epesop iboap kay.

⁸ Gaxĩn ma eykay oajēmiayũ kuyjeayũ buxim soat em ikērēat mujurũğrũğ—Deus kay'ũmayũ. Jebinũnpe ip ikērēat muğēğēm warēmtaksuğat

cocom jexey jo'iat pe buye. Deus soat podi ma ya'ōbaca iap waywayway acā ip, ya'ō kay'ūm puye ip. Kabi beacat muymuy dak ip—idip cīcāyū muymuy. ⁹ Imēn ġu juk adi oeku Miguel. Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukat putet Miguel i omuy. Ibiōġbuk kērēayū kukukat jewa'ōxikxiġ o'e Miguel eju abu wuy'in Moisés'ūm jebit jokot iam. Jewa'ōxikxiġ pima:

— Ōn pit jemukorēm ġu — io'e Miguel. — Okukukat cuy jemukorēm — i acā o'e Miguel.

Ibiōġbuk kērēayū kukukat o'jomuymuy ġu Miguel. ¹⁰ Ixeyū Deus kay'ūmayū bit jetaybit'ūmap muymuy ip. Jekpiwatpi ma itaybit ip soan itaekat puxim. Jetaybicap ġu'ūmat ip. ¹¹ Karem ġu ipiat supi'ajojo ip. Caim e daġ ip jekukum. Balaão buxim xipacap o'ġudopat ip ikērēat kay jījā ip dinheiro bu pinap tomuju ma. Kūyjobit'ūm cīcā ip Deus a'ō kay Coré buxim. Imēnpuye Deus o'ġu'ūm ip. ¹² Te'e ma ip je'awerorom eyweju Jesus oe'ū iap kay ġebumiat'a o am. Iokokat puxim ip eyparakpe. Isūsūn ġu ip pūġxirim ma jeka'on ma soat etabutpe. Warara'acat kay ġu ip ġebum—jewekay acā. Warara'acat kuġ ġu ip xipan—jewekuġ acā. Kabikerereat puxim ip—muba'at'ūmat puxim—kabido emumukap puxim. Ya'a'e'ūmat'ip puxim tak ip—ya'a'eat ekaxi be ya'a'e ġu iat'ip puxim. Yop'uk'ukat'ip puxim tak ip. Tūybi'uk'ukat puxim ip—yope'ūat puxim. ¹³ Tipodoyboġat puxim ip. Tipodoy iokokat muymūġmūġ ka'oririt eju. Imēnpuxim isūsūn'ūma ikērēat mujurūġrūġ ip soat etabutpe. Te'e ma ip jekukum kasopta te'e ma jedaekuku'ukata buxim. Deus kabiokat o'ġuxipan ixeyū dopdop am. Kabiokboġ pe ma jeedop ip soat em.

¹⁴⁻¹⁵ Kuyje ma Enoque ixeyū o'ġuwēn—Deus kay'ūmayū o'ġuwēn. Kuy ma ixeyū o'ġuwēn ixeyū kap awap ma. Ixe Enoque Adāo naxeġebit osunuy. Adāo ipotpet o'e. Ixe ipot ipotpet o'e. Ixe ipotpet o'e. 6 be ipotpet ibima, Enoque o'jebapuk.

— Xeyūku Deus kay'ūm cīcāyū — i juk adi o'e Enoque kuyje ixeyū muwēnuwēn. — Isūsūn ġu ip ikērēat mujurūġ am Deus etabutpe — i juk adi o'e. — Cekawēnkērē jījā ip — i juk adi o'e. — Deus muymuyxi ip — i juk adi o'e. — Imēneju wuykukukat omuyku jekawēn tojotjot'ukayū eju—adeayū eju—soat taġ iisuayū eju — i juk adi o'e. — Yajēm puje, “Eyju ikērēat kuġ oxe,” i je'e Deus jekay'ūmayū be — i juk adi o'e. — Deus jekay'ūmayū ġuju ipiat'ajojoap pe — i juk adi o'e Enoque.

¹⁶ Ixeyū Deus kay'ūmayū jetakomaap pibun ma jenuycaw ma ip kawēnwēn. Soat em ip warara'acat muymuy. Jewemukocokcoġ ma ip jekukum. Jeweweju ma e'em ip:

— Xipat ōn — i.

— Xipat ēn — i'e'em ip warara'acat pe jebubut ūmap ojuy.

¹⁷⁻¹⁸ Wuykukukat a'ōbi jekuku'ukayū kay juk eymukūyjojo Jesus Cristo emumujuyū.

— Amap kabia bima itabut'ūmayū jebapuk eykay—jewemukocok'ukayū — i juk adi o'e ip eywebe eymukūyjojom eywaywayway'ukayū.

Imēn o'e ip eywebe kuy bima—ixeyū ajēm awap ma. ġebum cuy epesop ixeyū ekawēn kay, oburereyū. ¹⁹ Ixeyū Deus kay'ūmayū Jesus kayayū mubu'u'un jebureyū kay cewejak'ūm ām. Deus bikuyap taġ ġu ip jekukum—jebikuyap taġ acā. Deus biōġbuk kuġ ġu ip. ²⁰ Oburereyū, kuy juk eyetabut Jesus Cristo kay. Biġ ma juy eyetabun epesop cekay ġasū bit. Ixe kay wuyetabucap soat podi ma xipat. Kawēnwēn cuy epesop Deus eju ixe biōġbuk a'ōbacaan. ²¹ Eybu'um ġu juy epesop Deus pe eykukan xipan. Wuykukukat Jesus Cristo itabotaidabotbot wuykay. Ixe wuydujuu jewekay. Soat em ixe xe acesop. Iboap cuy epejowiwi jījā.

²² Pũğpũğayũ soat em jewağuyumuwarururun, itabutbût ã buye. Eya'õpuruğ ğu juy ip epejukuk—eya'õdidim ma. ²³ Ixeyũ juy epetaxijo daxaboğ pe ijuap puxim. Warara'acayũ isũsũn ğu ikẽrẽat mujurũğ ãm. Iokokat puxim ip. Te'e ma ip jewemucokcokcoğ. Ixeyũ dak cuy eya'õpuruğ ğu epejukuk—eya'õdidim ma. Eyetakomãm cuy epesop ixeyũ emuğẽğẽ kay eywebe dak ixeyũ buxim ikẽrẽat muğẽap puxim.

²⁴ Deus itaybit cĩcã wuya'õmubacan am wuywebe ikẽrẽat muğẽap puxim. Ixe wuydujuu jeka kay soat em wuynuy ãm jexe. Ikẽrẽat kuğ ğu ajop ğebuje bit. Soat tağ wuyisu acesop. Soat em wuycokcok acesop ixex. Ixex acesop iap soat podi ma idip.

²⁵ — Ĕn acã Deusat — i juy acece cebe. — Ka'ũmğũ wara'at — i dak cuy acece cebe. — Ĕn acã wuydaxijojo'ukat, Jesus Cristo kay ocetabut puye, ocekukukat kay — i juy acece cebe. — Soat podi ma Ĕn xipat ocexe — i dak. — Soat podi ma Ĕn a'õbuyxi jĩjã — i dak. — Soat podi ma Ĕn a'õbacaap kuğ — i dak. — Soat podi ma Ĕn soat kukukat — i dak cuy acece cebe—Deus pe.

Imẽn ma o'e'e ip kuyje, ipi muğẽ awap. Gasũ dak imẽn ma wuyju e'em. Soat em ma juy imẽn acece cebe.

Ibũrũ ma.

JOÃO BE DEUS O'GUBAPUKIAPTUP

¹ Deus apên ġaxĩn ma juy je' bapuk iap o' ġuwēn Jesus Cristo be ixē be iboap muwēn ãm jebuywatwat' ukat pe—João be. Deus a' õbi Jesus Cristo iboap o' ġubapuk João be cexey jo' iat pe. Ibocewi jekawēn tojotjot' ukat o' ġuju João kay. Kabi bewiat o' ġuju cekay. O' ġuju imukũyjo am apēnape cexey jo' ian ixē be warara' acayũ mukũyjo am iboam. ² Deus jekawēn o' ġuwēn ixē João be. Jesus Cristo kawēn icēmat o' ġuwēn cebe. João soat o' jojojoiap o' ġuwēnuwēn, soat o' ya' ĩjojoiap tak o' ġuwēnuwēn. Iboap ekawēn ibararak opop ijudup pe. ³ Ijudup coco' ukayũ icokcok je' e. Apēn ġaxĩn ma je' bapukiaptup peat ekawēn a' ĩjojo' ukayũ dak icokcok je' e. Ijudup peat ekawēn kay kũyjobicayũ dak icokcok je' e. Ġaxĩn ma je' bapuk apēn ibararak ijudup pe iap taġ.

⁴ Õn João. Õn ijudup mubarararaġ Ásia eipi watwat peaptum—7 beatka watwat peaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum.

— Bay, xipan cuy ebekitkiyũ ejukuk — i õn e' em cebe. — Ebekitkiyũ aġuymubabibin cuy eġuy — i õn e' em cebe.

Ixē Deus itait ġasũ. Kuyje dak itait osunuy. Ġaxĩn ma jeedot ġuto wuykay. 7 be omuy ibiõġbuk Deus abikbikap topabe. Ixeyũ juy xipan jeykuk. Eyaġuymubabibin cuy jeedop ip. ⁵⁻⁶ Jesus Cristo dak xipan jeykuk. Ixē eyaġuymubabibin cuy jeenuy. Ixē soat em icēmãn e' em. Ixē koam o' jetait je' ũap tomukadi. Ixē Jesus Cristo ya' õbuyxi soat ka kukat a' õbuyxiap podi ma.

Ixē xe wuykukpin cĩcã. Korosa be o' jedoyekerereren. Oe' ũ ikērēat uk am wuywebewi.

— Paĩyũ buxim Deus peam epeyekapikpik—webay beam — i juk adi o' e wuywebe.

Ixē soat em ma soat ipi juayũ kukan jeenuy. Imēnpuye:

— Ka' ũmġu omuy ejo' iat idipat — i juy acece ixē Jesus Cristo be soat em ma.

— Ka' ũma ma ejo' iat omuy ya' õbacaat — i dak cuy acece cebe.

Imēn cuy acece soat em ma.

⁷ Aġ cuy epesop. Kabikerereat taġ ixē Jesus omuyku. Soat ma ixē jojo. O' ya' õxamutok' iayũ dak ixē jojo ma. Soat tiwatwat jeetõtõn ixē dobuxik puje. Jeetõtõn ip jeġuycũġap pibun. Imēn ma juy jeedop ip. Imēn je' e.

⁸ — Soat ka' ũm pima õn kuy kake — i' e' em wuykukukat Deus. — Soat i' ũm puje dak õn pit kake. Ka' ũma kake bimaat õn. Soat' ũm pimaat tak õn ma — i' e' em wuykukukat Deus.

Ixē Deus soat podi ma ya' õbaca. Itait ġasũ. Kuyje dak itait osunuy. Ġaxĩn ma jeedot ġuto wuykay.

⁹ Õn João—eywaġo. Eybuxim õn tak Jesus eju mũġi jekukum. Eybuxim õn tak ipiat' ajojom. Õn tak soat kukukan oġuy Jesus eju ixē soat kukukan pima. Õn tak eybuxim wukpiceġē ġu wetabucap kuġ. Tip' aweroro be juk adi oġuy. Patmos i osunuy tip' aweroro butet. Iboce ip omuju Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—Jesus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—kawēn icēmat. ¹⁰ Muto' o bima wukpiwan ġu juk adi ocewaġuy—wuykukukat ekabia be. Deus biõġbuk cuk adi waġuyda. Ya' õberenat' a' õ oya' ĩjojo onõġpikadiwi jededem—parasuy jo' iat' a' õ.

¹¹ — Ġaxĩn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak — io' e owebe parasuy jo' iat' a' õ. — Ibodup cuy etupmuju Jesus kay itabucayũ beaptum—7 beat ka watwat peaptum — i juk o' e owebe. — Etupmuju juy Ásia eipi watwat peaptum—Éfeso ka watwat peaptum, Esmirna ka watwat peaptum tak,

Pérgamo ka watwat peaptum tak, Tiatira ka watwat peaptum tak, Sardes ka watwat peaptum tak, Filadélfia ka watwat peaptum tak, Laodicéia ka watwat peaptum tak — i juk o'e owebe.

¹² Korepên'i oce abu paxi kawēnwēn oweju iam. 7 be lamparina'a mūn ojojojo—ouro muḡēḡē. ¹³ Cepidase ip ijodiat co'iat cūḡ'i osunuy. Jesay kuḡ osunuy iberenat kuḡ. Ouro muḡēḡēbu kuḡ osunuy jekūmpi daḡ. ¹⁴ Yaoparut o'yanuy lâ buxim—kabidiḡpu buxim—aopaopu buxim. Itasop o'sutanuy daxae buxim. ¹⁵ Suisopsep o'suinuy bronze buxim—icaat puxim—daxa be o'jeierotiat puxim—o'ḡusopsupiat puxim. Ixe a'ō ya'ōboḡ osunuy ti'acap'a'ō buxim. Jororoh. Cororoḡiat puxim. ¹⁶ Kasopta kuḡ osunuy jeba'at kadi—7 beata kuḡ. Ibi bewi jekawēn cēm cēm osunuy. Payao buxim osodop cekawēn—xepxep kadi ma tūybibiati puxim. Topasop o'topanuy kaxicuḡat kaxi jo'i.

¹⁷ Ixe do buxik puje o'at cewap ce'uat puxim. I'at puje o'jewebumōḡ wabi jeje iba'at kadi.

— Epararam ḡu juy eḡuy — io'e owebe. — Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat i'ūm puje dak ōn acā ocepoyat — io'e owebe. ¹⁸ — Soat em ma ōn wetabēḡ. Kuy juk adi we'ū ojop. Gasū bit ocetait waram. Waram pit oje'ū ḡu. Wa'ōbi ma ijodiacat je'ū'ūm. Wa'ōbi ma ce'ū'ūayū dopdopap pe jeedop ip — io'e owebe. ¹⁹ — Gaxīn ma ejojoioiaptup cuy etupmubararak, ḡasū jebapukpuḡ ewebe iaptup tak, ḡuyjom je'bapuk ewebe iaptup tak — io'e owebe. ²⁰ — Kasopta kuḡ ōn oba'at kadi—7 beata — io'e owebe. — Lamparina mūn tak 7 be opop. Iboap ejojojo kuy — io'e owebe. — Apēḡap ibo iam pit etaybit ḡu. Iboam pit ōn jemutaybin — io'e owebe. — Lamparina mūn Jesus kay itabucayū buxim—7 beatka watwat puxim—Deus ekawēn tojotjot'ukayū buxim — io'e.

Imēn onōḡpikadiat o'jekawēn owebe—Jesus o'jekawēn owebe.

2

¹ — Cartadup cuy etupmubararak Éfeso ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — io'e owebe onōḡpikadiat.

Ōn ma kasopta kuḡ oba'at kadi. 7 beata kuḡ ōn. Lamparina'a mūn pidase ōn cūḡcūḡ—7 beayū pidase—ouro muḡēḡēyū pidase. Jeyawē ōn. ² Wetaybit cūḡ ma juk adi epekuku iam. Wetaybit cuk adi epeyekapikpik cīcā iam. Eyetaxi dak cuk adi epesop ipiat'ajojom. Xipat'ūmayū kay ḡu jījā dak eyju. Jewexe Jesus emumujūyū dak cuk adi epesubuyxijojo— “Jesus a'ōbi oceju kawēn idipat muwēnuwēn eywebe” i napa ma e'e'ukayū. Eyetaybit napa ma e'em ip iam. ³ Itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat eywebe, eyetabut okay buye. Eyetaxi bit epesop ipiat'ajojom. Eybu'u ḡu juk adi epesop eyetabut am okay. ⁴ Imēnpit soat ḡu eyekukuap xipat oxe. Koap pima okukpin cīcā oḡuy eyxe. Gasū bit ka'ūma. Okukpinsū ma eyxe ḡasū bit. Imēn xipat ḡu. ⁵ Gbum cuy epesop apēn koap pima okukpin cīcā eyju okuk iap kay—apēn ḡasū bit eyju okukpin ḡu iap kay dak. Warēmtaḡ ma okukap cuy epeyepere. Waram ḡuto okukpin cīcā juy epesop okuḡ. Eywebe warēmtaḡ ma okukap epere'ūm pima bit, ōn ma ojot eykay. Apēn wuyju lamparina'a mūn muwedewedem wara'at muy ām tūyap pe iap puxim eyju ḡu webekitkiyūm epesop. Jeymuwedewede ōn. Warara'acayū ma ojomuy webekitkiyūm eydieḡ. ⁶ Obuxim eyju dak Nicolai a'ōkayayū ekawēn kay'ūm cīcā. Iboap xipat oxe.

⁷ Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ōkayayū awēwēm. Eyetaybin pin eyawēwē ām pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop.

Imĕn ma òn Éfeso ka watwat kukukat awĕwĕm — i juk o'e owebe onòḡpikadiat—Jesus. — Owebe yawĕwĕaptup cuy etupmubararak ixe beaptum — i juk o'e owebe.

8 — Cartadup cuy etupmubararak Esmirna ka watwat kukukat awĕwĕaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awĕwĕaptum — i juk o'e owebe Jesus.

Ka'ũmḡu bimaat òn. Soat i'ũm puje dak òn ma oḡuy. Kuy juk ade we'ũ ojop. Gasũ bit ocetait waram. Jeyawĕ òn. ⁹ Wetaybit eyju ipiat'ajojom iam. Wetaybit eydadaybot iam tak. Deus xe bit soat kuḡ eyju. Jewexe Judeuyũ eymuymuy. “Judeuyũ oceju—Deus ebekitkiyũ” i napa ma e'em ip. Satanás a'ò kayayũ ixeyũ bit. ¹⁰ Eypararam ḡu epesop ipiat'ajoap puxim. Ibiòḡbuk kĕrĕayũ kukukat ipiat supi'ajojoat eywebe eyetabucap puyxijom. Ixe a'ò kayayũ warĕmtaḡ ma jeymuòm daomũnmũnap'a be. Inaka ibun ḡu ipiat epesupi'ajojo—10 kabia ma. Wa'ò daḡ cuy epeku soat em. Eye'ũ buje dak, wa'ò daḡ cuy epeku. Wa'ò daḡ eyeku buje, soat em epesop oxe eyetait. Soat em eyetait oxe iap idip cĩcã ipi kukukat a daḡat puxim—coroa buxim.

¹¹ Deus biòḡbuk imĕn Jesus a'ò kayayũ kukukat awĕwĕm. Eyetaybin pin eyawĕwĕãm pima, eya'òpicũḡcũḡ cuy epesop.

Wa'ò kay jĩjāayũ bit waram je'ũ ḡu. Waram warara'acayũ e'ũ buje, je'ũ ḡu ip.

Imĕn ma òn Esmirna ka watwat kukukat awĕwĕm — i juk o'e owebe onòḡpikadiwiat—Jesus. — Owebe yawĕwĕaptup cuy etupmubararak ixe beaptum — i juk o'e owebe.

12 — Cartadup cuy etupmubararak Pérgamo ka watwat kukukat awĕwĕaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awĕwĕaptum — i juk o'e owebe onòḡpikadiwiat—Jesus.

Òn ma payao kuḡ—xepxep kadi tũybibiak kuḡ. Jeyawĕ òn. ¹³ Wetaybit poce eyju dopdom iam. Satanás a'ò kayayũ parakpe eyju. Wa'ò kay acã eyju bit kũyjobit. Itakomaayũ Antipas o'yaoka eyka be—Satanás a'ò kayayũ dopdopap ka be. Ixe Antipas cedaḡ ma juk adi omuwĕnuwĕn. Eyju bit cuk adi eybu'u ḡu epesop eyetabut am okay ixe a'ḡu ip o'yaoka ma. ¹⁴ Imĕnpit soat ḡu eyekukuap xipat oxe. Pũḡpũḡ ey'in Balaão emumutaybitbinap taḡ jekukum. Ixe Balaão o'jekawĕn Balaque be. “Warĕmtaḡ cuy Israel naxeḡebitbit eḡutaybin ixeyũ be ikĕrĕat muḡĕ ãm,” io'e Balaãp Balaque be. Imĕnpuye “Xipat eywebe deusbaroyũ wap iĕnmòḡ'ibitĕn o am,” i napa ma o'e cebe ip. “Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am—warara'acat itop eju dak,” i napa ma o'e cebe ip. ¹⁵ Ixe buxim pũḡpũḡ ey'in Nicolai a'ò kayayũ emumutaybitbinap taḡ jekukum, warĕmtaḡ ma'ḡu ip imutaybitbin. ¹⁶ Ikĕrĕat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere. Cepere'ũm pima bit, ḡaxĩn ma ojet eykay ipiat'ajoan eywebe. Ixeyũ eju nopagòḡm oce—warĕmtaḡ imutaybitbinayũ eju. Yaokakam ip oce wekawĕn—payao buximan—xepxep kadi tũyan.

¹⁷ Deus biòḡbuk imĕn Jesus kay itabucayũ kukukat awĕwĕm. Eyetaybit pin eyawĕwĕãm pima, eya'òpicũḡcũḡ cuy epesop.

Wa'ò kay jĩjāayũ be manada otaũm ixatam ip tamunĕm'ibita. Karatũḡ'a buximat'a dak oyaũm soat pe ixeyũ be yarucat'a—yadeibogat'a. Ibutet iisuat ibararak opop iḡo'a be. Ka'ũma ma itaybit ixe buten. Yabuat acã itaybit je'e ixe buten.

Imĕn ma òn Pérgamo ka watwat kukukat awĕwĕm — io'e Jesus owebe—onòḡpikadiwiat. — Owebe yawĕwĕaptup cuy etupmubararak ixe beaptum — i juk o'e owebe.

18 — Cartadup cuy etupmubararak Tiatira ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus.

Deus ipot ōn. Wetasop daxae buxim. Wui suisopsep bronze buxim—o'ḡusopsep ip iat puxim. Jeyawē ōn. ¹⁹ Wetaybit cūḡ ma eyju jekukum iam. Deus ikukpin cīcā eyxe. Eyetabut cīcā ixē kay. Kapikpiḡ eyju. Eyetaxi dak ipiat'ajojom ma'ḡu. Koap pimaap podi ma ḡasū dak eyju xipacat mujurūḡrūḡ. ²⁰ Imēnpit soat ḡu eyekukuap xipat oxe. Jezabel warēmtaḡ ma obuywatwat'ukayū mutaybitbin. E iekērēat taḡ webekitkit muykukum. Ixe napa ma e'em "Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ōn," i. Webekitkit muḡuykukukum ixē ayacat. "Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am, warara'acat itop eju dak," i napa ma e'em cebe ip. "Xipat eywebe deusbaroyū wap iēnmōḡ'ibitēn o am," i napa ma e'em cebe ip. Eyju bit epeḡujēm ḡu eyxewi. Āḡ jeenuy jekpiwan. ²¹ Ibun ma ipiat osupi'ajoat ḡu cebe. Tūybe ḡasū paxi ikērēat mujurūḡrūḡap jepere iān oce. Ixe bit ibu'u jeperem. ²² Imēneju ixē ayacat ōn ma ojoxik kama jo'iat pe. Ijoce ipiat supi'ajojo jījā ceweju o'jepo'iyū dak. Ixeyū be ikērēat mujurūḡrūḡap epere'ūm pima, ipiat'ajojom cīcā jeedop ip. ²³ I'iyū dak oyaokaka—ya'ōkayayū. Ixeyū aoka buje, Jesus a'ō kayayū itaybit je'e Deus itaybti apēn ijodiacat jewaḡuyḡuy iam. Apēn ip ibikuy iam tak itaybit je'e ip. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei bit ōn ma oteida soat pe.

²⁴ Warara'acat'in ey'in pit warēmtaḡ ma eymutaybitbin'ukayū a'ō kay ḡu juk adi epesop—Tiratira ka watwat'in. Satanás pabi kuḡ ḡu buk eyju. Ixe babi kukayū soat ḡu Satanás babim itaybit. Eyju bit eybu'u ixē babi kuk am. ²⁵ Wajēmap wiwim pima kuy eyetaybicap ekawēn taḡ cuy epeku. Wara'at ekawēn ḡu bit oḡuwēn eywebe iboap ekawēn taḡ eyeku am. ²⁶⁻²⁸ "Ēn ma soat ka watwat kukukan cuy ece," i juk o'e webay owebe. "Eyju soat ka watwat kukayūm epesop oweju," i oce wa'ō kay jījāyū be. Ya'ōca ip jeedop ixeyū kukukan yopcaat'ip kukat puxim. Pipim'ūm kūyjobit'ūmayū a'ōbacaap ḡu'ūm ip itīḡ'a kakaap puxim. "Eyju ma soat ka watwat kukukayūm cuy epesop oweju," i oce wa'ō kay jījāyū be—amap kabia wiwim pima wa'ō daḡ jekuku'ukayū be. Kabiada dak otaūm cebe ip—kasopta—wa'ō kay jījāyū be. ²⁹ Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēam pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop.

Imēn ma ōn Tiatira ka watwat kukukat awēwēm — io'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixē awēwēaptum — i juk o'e owebe.

3

¹ Cartadup cuy etupmubararak Sardes ka watwat kukukat peaptum—Jesus kay itabucayū kukukat peaptum — i juk o'e owebe onōḡpikadiwiat—Jesus.

Ōn ma Deus biōḡbuk kuḡ—7 beayū kuḡ. Kasopta kuḡ tak ōn—7 beata kuḡ. Jeyawē ōn. Ōn wetaybit warēmtaḡ ma eyju jekukum iam. Adeayū napa ma e'em "Sardes ka watwat itabut cīcā Jesus kay," i. Ōn pit wetaybit eyetabutsū ma cekay iam. Ce'ūat puxim eyju cexe. ² Ce'ūat puxim ḡu juy epesop. Eyetabun cuy epesop cekay kuyjeap puxim. Eyaḡuysan cuy epeku. Eybu'um ḡu juy epesop cekawēn taḡ eyeku am. Soat ḡu bit xipat Deus xe apēn cuk adi epekukuiap. Wetaybit iboam. ³ Gebum cuy epesop kuy eyetaybicap kay, kuy epeya'ījoiap kay dak. Kawēn icēmat cuk adi

epeya'ĩjojo. Gebum cuy epesop iboap ekawēn kay. Kūyjobin cuy epesop iboap ekawēn kay. Ikērēat mujurūgrūgāp pit cuy epeyepere. Ixecat puxim eyju. Eyju aḡ'ūm pima ojot eykay. Ibukurukat puxim ojot eykay. Eyetaybit ḡu epe'e puju paxi oajēm iam. ⁴ Pūḡpūḡ pit ey'in ikērēat o'jukuk ḡu Sardes ka watwat'in. Ixeyū bit yaḡuyisuayū. Cesay isuayū buxim ip. Ixeyū ma oweju ma jeku jesay irucat kuḡ—iisuat kuḡ, “Cedaḡ ip oxe” i'e'em Deus cebe ip puye. ⁵ Wa'ō kay jījāayū jesay irucat kuḡ jeku. Ixeyū butet oju'uk ḡu soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pewi. Soat em ibararak jeedop ixeyū butet iḡodup pe. “Teyūku webekitkit,” i oce webay be, ixē ekawēn tojotjot'ukayū be dak.

⁶ Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēām pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop.

Imēn ma ōn Sardes ka watwat kukukat awēwēm — io'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixē awēwēaptum — i juk o'e owebe.

⁷ — Cartadup cuy etupmubararak Filadēlfia ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe.

Ōn pit ikērēat kuḡ ḡu. Ōn soat em icēmān e'em. Chave kuḡ ōn—Davi bubun osunuyiat kuḡ. Iju chavem owebe tomudip puje, kuka ip o'tomudip'uk ḡu. Owebe tomudip'uk puje dak, kuka ip o'tomudip ḡu. Jeyawē ōn.

⁸ Wetaybit apēn eyju jekukum iam. Eya'ōbaca'ūm'ūm ma. Owebe ey-mutaybitbinap taḡ pit cuk adi epekuku. Soat em epesop kūyjobit wa'ō kay. Ōn xīntabi o'gukoce eywap. Soat pe bit tomudip pa'ore. Owebe acā tomudip put. ⁹ Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Satanás a'ō kayayū napa ma e'em “Judeuyū oceju—Deus ebekitkit,” i. Napa ma e'em ip. Wa'ōbi ip jēḡ'aecōḡcōḡ eywap. Itaybit je'e ip eykukpin cīcā oxe iam.

¹⁰ “Eyukpiceḡēḡēm ḡu juy epesop okay eyetabucap kuḡ ipiat'ajojom ma'ḡu eyju,” i juk oce eywebe. Eyukpiceḡēḡēm ḡu okay juk adi epesop. Imēnpuye ipiat osupi'ajoat soat ipi daḡacat pe ixeyū etabucap puyxijom. Eyju bit ōn jeydaxijo ixeyū ipiatpi'ajojom pima. ¹¹ Gaxīn ma oajēm eykay. Xipat cīcāat kuḡ eyju—wa'ō kay jījāaptei kuḡ. Iboap cuy epeḡuxipan cīcā warara'acat pe tujupa'umap puxim. ¹² Wa'ō kay jījāayū a'ōmucanucan cuy oḡuy. Deus eju kawēnwēnap'a beat'ip puxim jeedop ip—warara'acat'ip muycemucemap'ip puxim. Waram pit jejēm ḡu ip Deus xewi. Deus putet osubutetmubararak cebe, Deus ka butet tak. Jerusalēm i ika butet—ika isuatka butet. Iboka sukakop Deus xewi. Obutet iisuat tak osubutetmubararak cebe.

¹³ Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybit pin yawēwēām pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop.

Imēn ōn Filadēlfia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

¹⁴ — Cartadup cuy etupmubararak Laodicéia ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onōḡpikadiwiat—Jesus.

“Imēn cuy jeenuy” i ōn e'em. Imēnpuye “Amém” i obutet. Soat em wa'ō daḡ ōn e'em. Soat em icēmān ōn e'em. Deus pe soat muḡēap awap kuy juk kake oḡuy. Jeyawē ōn. ¹⁵⁻¹⁶ Wetaybit warēmtaḡ cīcā eyju jekukum iam. Taxipat puxim ḡu eyju—icukat puxim ḡu dak. Taxiptoktokat puxim eyju, icukḡūḡūnat puxim tak. Okukpin ḡu eyju okuḡ. Warēmtaḡ ḡu dak eyju okuḡ. Xipat ma kuka juk o'e warēmtaḡ okuḡ pima, ikukpin okuḡ pima dak. Imēnpit okukpin ḡu eyju okuḡ. Imēnpuye ḡaxīn ma ipiat osupi'ajoat eywebe, iko'ōmat o buje jedadacap puxim. ¹⁷ “Soat kuḡ oceju bit,” i te'e

ma eyju e'em. “Ocebubut ade oceju bit,” i te'e ma eyju e'em, “Xipat cīcā oceju,” i dak, “Soat kake ocexe,” i'e'em eyju te'e ma. Eyetaybit ġu eyju tadaybocat puxim iam. Iokokat puxim eyju—iġēmat puxim—ibisōat puxim. Tadaybocat puxim eyju, toti'ūmat puxim tak. Ita'ūmat puxim tak eyju. ¹⁸ Ōn pit jeyawē. Ouro juy epejat oxewi—iwekoykey'ūmat. Iboap kuġ pima icēmān ibubut adeayūm epe'e. Eyesay irucat tak cuy epejat oxewi eywebe imuōm ām eyesay'ūmap puxim, eysūsūnap puxim. Posūġ tak cuy epejat oxewi itapiatkayat eyeta be imōġ ām xipan eyecoat am. ¹⁹ Oxe ikukpinayū bit oġukorēm cedaġ'ūm jekukum pima. Ipiat osupi'ajoat cebe ip waram ġuto cūġ ma ceku am ip. Imēnpuye juy wa'ō kay epe'e waram. Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere. ²⁰ Ya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay. Tagtagtag'i ōn e'em xīntabi be. Wa'ījojoat pe tomudip'uk puje, oōm tuk'a be. Jekōnkōn'uk oġuy ixeyju. Ixe dak jekōnkōn'uk jeenuy oweju. ²¹ “Epabik cuy oxe—wabikbikap pe” i oce wa'ō kay jījāyū be. Ixeyū buxim ōn tak cuk adi oġuy webay a'ō kay kūyjobit. Imēnpuye ġasū ōn xik'i webay xe—yabikbikap pe.

²² Deus biōġbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēām pima, xipan cuy epeya'ōpicūġ.

Imēn ōn Laodicéia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onōġpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

4

¹ Gebuje wara'at ma ojojojo wexey jo'iat. Kabi beat exīntabi ojojojo ikoce. Waram parasuy jo'iat a'ō oya'ījojo—kuy oya'ījojoiat'a'ō ma. Waram ġuto o'jekawēn owebe.

— Eceu juy ijoce — io'e owebe. — Apēn ġuyjom jebapuk iap oġubapuk ewebe etaybit am — io'e owebe.

² Deus biōġbuk waġuyda ġebuje bit. Iboce yabikbikap osunuy—idip cīcāat kabi be. Pūġ xik'i osunuy cebe. ³ Ixe dopa topasopsep o'topanyu wita'a buxim—yadip cīcāat'a buxim—jaspe'a buxim, sardōnio'a buxim tak. Ixe abikbikap akokoreren konopsanobu o'jebueku. Ibusopsep o'jebueku esmeralda'a buxim. ⁴ Idip cīcāat akokoreren warara'acat abikbikap osodop 24 be. Ya'ōbuyxiayū osodop ixeyū jeje kaxikxik'i—24 beat ceje. Jesay irucat kuġayū osodop ip. Ouro muġēġē kuġ tak ip osodop jabi jeje—idip cīcāat kuġ. ⁵ Yabikbikap pewi xiririkiat cēmcēm'uk osunuy, tūmūn'a'ō dak, poroġiat tak. Wexiktak puximat tak osunuy yabikbikap wap isopat, 7 be. Ixeyū jom pima wuyju ġebum Deus biōġbuk kay—7 beayū kay. ⁶ Iodi buximati o'tinuy yabikbikap wap—vidro muġēġē. Tixiriruk o'tinuy cristal'a buxim.

Ebadipdip tak osodop ip itabēġayū yabikbikap akokoreren—idip cīcāat akokoreren. Soat kadi osodop ip. Ita'ade osodop ip. Soat kadi osodop ita ip—cewap, yakpidakadi. ⁷ Pūġ ixeyū'in leāo buxim osunuy. Wara'at ixeyū'in biopak puxim osunuy—aġokatkat yoboġat puxim. Wara'at ixeyū'inat topa aġokatkat topa buxim o'topanyu. Wara'at ixeyū'in dace buxim osunuy—pupumat puxim. ⁸ Soat ip ceġebabe osodop. 6 be o'ceġebadop ip. Soat tag itate ip osodop—badi, kacūġkadi dak. Soat em ip jebibododon. Ixima daġ tak ibu'u em ġu ip jebibododon, kabiam tak. Imēn ip ibibodo:

Wuykukukat Deus soat podi ma ya'ōbaca, i'e'em ip jebibododon. Soat tag iisu, i. Soat tag iisu, i. Soat tag iisu, i jebibododon ip. Ipi ka'ūm pima itait osunuy, i. Gaxī dak itait, i. Gaxīn ma jeedot waram wuykay, i.

Imēn ip ibibodo.

9 — Ën pit soat podi ma edip — i'e'em ip Deus pe jebibododon ebadipdip itabêgayũ. — Ën pit soat podi ma a'õbuyxi — i dak e'em ip jebibododon. — Ën pit soat podi ma xipan ocekuḡ — i dak e'em ip jebibododon.

Yabikbikap cejeat peam cebibododon ip puje soat em itabêgat peam, ¹⁰ 24 beayũ aypapayũ piḡ'i at'an ip cewap—yabikbikap cejeat wap.

— Ën pit soat podi ma xipat — i'e'em ip cebe. Jabi jejeat mōḡmōḡ ip yabikbikap cejeat wap—idip cĩcãat—ouro muḡêḡê. Imōḡmōḡ ip cewap “Ën acã ocekekukat” i'e am cebe.

¹¹ Imên ip jebibododon cebe:

Ën acã soat kukukat, i. Ën acã Deusat, i. Ën cuk soat eḡuḡê, i. Soat kake a'õbin ma, i. Ën ipi juacat mutaicin, i. Ën soat podi ma edipap kuḡ, i. Soat podi ma a'õbuyxi, i. Ën acã soat podi ma a'õbacaap kuḡ, i.

Imên ip jebibododon cebe—yabikbikap cejeat pe.

5

¹ Gebuje taperadup otupcoco tup'amũnmũnatup. Yabikbikap cejeat pui beatup otupcoco—iba'at kadiat pui beatup. Tupararak o'tuotop xepxep kadi ma. Tupmuymũḡmũḡap osodop serabu jo'ian. ⁷ em o'tupmuymũḡmũḡ ip.

² Deus ekawên tojtjt'ukat tak ojojojo ya'õbacaat.

— Abu itaybit tupmuywut am? Ka'ũma ma — io'e ixe ya'õberen.

³ Imênpit itaybicat ka'ũmḡu osunuy. Kabi be ka'ũmḡu. Ipi ju dak ka'ũmḡu. Ipi diotpe dak ka'ũmḡu. Ka'ũma ma itaybit tupmuywut am tup co am. ⁴ Otõn cĩcã ka'ũmḡu buye itaybicat tupmuywut am tup co am. ⁵ Imênpuye aypaat o'e owebe:

— Wa ḡu! Ak'i juy ece. Judá diwat pe iba'ore ḡu tupmuywut am — io'e. — Ixe acã itaybit tupmuywut am. Ixe be ma tup co but — io'e. — ⁷ beat imuywut put ixe be — io'e owebe. — Ixe leão buxim ya'õca. Ya'õbuyxi jĩjã ixe Davi naxeḡebit — io'e owebe.

⁶ Gebuje mēmē ojojojo—ovelha. Cũḡ'i osunuy yabikbikap pidase. Ebadipdip itabêgayũ ixe akokoreren osodop ya'õbuyxiayũ dak. Kuy bima ce'ũ osunuyiat puxim osunuy. ⁷ be osodop yakanasũyũ. Ita dak ⁷ be ma o'sutanuy. ⁷ be itateat puxim Deus biõḡbuk—soat ka kay imujumayũ. ⁷ Mēmē o'ju yabikbikap cejat topabe. Ibodup o'tupu ibui bewi iba'at kadiatup. ⁸ Tupu buje ebadipdip itabêgayũ piḡ'i o'at ipi ju mēmē wap. Ya'õbuyxiayũ dak piḡ'i o'at ip cewap ya'õbuyxi jĩjã cexe ip puye. Soat ip harpa'a kuḡ osodop yamuyde am. Wa'e buximat kuḡ tak ip osodop—ouro muḡêḡê kuḡ. Topapũn osodop tide'okuatim. Deus ebekitkit kawênwên ceweju iap tide'okuati buxim. ⁹ Pibodo iisuan o'jebibododon ip. Imên ibibodo ip:

Kuy juk e'ũ eḡuy, i. Pũḡ ḡu juk etaxijo e'ũap puye soat tiwatwayũ'in, soat a'õm kawênwên'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak, soat kaka daḡayũ'in tak, i. Imênpuye etaybit tupu am, i. Etaybit tupmuywut am tak, i. ¹⁰ A'õbi ma soat eipi juayũ kukukayũm jeedop ip Deus eju, i. Paĩyũ buxim kapikpiḡ jeedop ip Deus peam—ocekekukat peam, i.

Imên ip ibibodo.

¹¹ Waram ḡuto oceak. Deus ekawên tojtjt'ukayũ oya'ĩjojo. De'at ḡu ip osodop—kiiii iãn. Imuweḡũn pa'ore osodop io. Ade jĩjã ma ip. Kacũḡcũḡ'i ip osodop yabikbikap akokoreren. Ebadipdip itabêgayũ akokoreren tak, ya'õbuyxiayũ akokoreren tak. ¹² Ya'õberen o'jebibododon ip. Imên ibibodo ip:

Ovelha buxim oe'ũiat soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat podi ma ja'õbacaap kuḡ, i. Soat podi ma xipacap kuḡ, i. Soat podi ma jetaybitbicap kuḡ, i. Soat

podu ma ja'õcaap kuḡ, i. Soat podu ma ja'õbuyxiap kuḡ, i. Soat podu ma jedipap kuḡ, i. Soat kayap podu ma ocecockok Cekay, io'e ip jebibodo be.

Imēn ibibodo ip.

¹³ Soat ma ip jebibododon o'e ḡebuḡe bit wa'õpiju—kabi beacayũ, ipi juacayũ dak, ipi diotpeacayũ dak, tiboḡ cĩcãti daḡacayũ dak—soat kakeayũ. Imēn ibibodo ip:

Soat podu ma ēn pit xipat, i. Soat podu ma ēn pit a'õbuyxi, i. Soat podu ma ēn pit edip, i. Soat podu ma ēn pit a'õbaca, i. Imēn cuy acece ewebe soat em, i. Soat em tak wuybu'um ḡu acesop imēn i'e am ewebe, io'e ip jebibodo be xik'i yabikbikap peat pe—mēmē—ovelha buxim oe'ũiat pe.

¹⁴ — Imēn cuy ace — i o'jede ebadipdip itabēḡayũ.

Ya'õbuyxiayũ dak piḡ'i o'at'at ip topabe—aypapayũ. Piḡ'i o'at'at ip “Soat podu ma ēn xipat” i'e am cebe.

6

¹ Mēmē tupmuymũḡmũḡap o'ḡuywut wetabutpe. Koapat o'ḡuywut. 7 be osodop ip tupmuymũḡmũḡap.

— Ejot cuy — io'e ya'õberen ebadipdipayũ'in—itabēḡayũ'in.

Nobano a'õ buxim o'ya'õnuy ya'õpuruḡ.

² Waram ḡuto oceak. Cavaru ojojojo irucat. Yakpi jejeat daruk kuḡ oeku. Ixe xeat ouro muḡēḡē o'jomōḡ ya be—ipi kukukat abeat—idip cĩcãat. O'jēm soat a'õbacaap mu'ũmu'ũm. Soat a'õbacaap mu'ũm ãm o'jēm.

³ Gebuḡe mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuymũḡmũḡap. Xepxep o'ḡuywut kuy.

— Ejot cuy — io'e wara'at itabēḡayũ'in ebadipdipayũ'in.

⁴ Wara'at osodot cavaru ipakpukat. Ixe xeat ja'õbacaap o'ḡũm yakpi jejeat pe.

— A'õbi nopagõḡõm je'e ip jeweweju ipi daḡacayũ — io'e cexeat yakpi jejeat pe. Ka'ũma ip kaba'ũm je'e wara'at eju. — A'õbi jenopagõḡõm je'e ip soat — io'e cebe.

Payao o'ḡũm cebe yoboḡat.

⁵ Gebuḡe mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuymũḡmũḡap. Ebaḡũḡ kuy o'ḡuywut.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdipayũ'in itabēḡayũ'in.

Waram ḡuto oceak. Wara'at ojojojo cavaru iokat. Yakpi jejeat imupe-sarurunap kuḡ oeku jebui be. ⁶ Wuya'ĩjoiat oya'ĩjojo. Ebadipdip itabēḡayũ parakpewi oya'ĩjojo.

— Pũḡ litrom trigodadei tadeiboḡ cĩcã je'e—pũḡ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Ebaḡũḡ litrom cevadadadei dak tadeiboḡ cĩcã je'e—pũḡ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Oliveira'a xepi bit etimukērērēn ḡu juy — io'e. — Uva'abidi dak etimukērērēn ḡu juy — io'e.

⁷ Gebuḡe mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuymũḡmũḡap. Ebadipdip o'ḡuywut kuy. Ebaḡũḡ mabuk opop imuywut'ũmat.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdipayũ'in itabēḡayũ'in.

⁸ Gebuḡe waram ḡuto oceak. Cavaru ipekpukat ojojojo. Yakpi jejeat putet Ce'ũap i osunuy. Ixe dobatban oekuku ip ce'ũ'ũayũ dopdopap pewiayũ. Cexeat o'jekawēn cebe ip.

— Adeayũ juy epeyaoka ipi juayũ — io'e cebe ip. — Ebadipdip tobuxik puḡe, pũḡ cuy epeyaoka — io'e cebe ip. — Nopagõḡõm ip epeḡuap, repibun tak — io'e. — Wãtaxipi pibun tak epeḡuap ip, awaydip taḡan tak, ika'uan — io'e cebe ip.

⁹ Gebuḡe mēmē wara'at o'ḡuywut tupmuymũḡmũḡap. Ebadipdip o'ḡuywut kuy. Xepxep mabuk o'jepoyat imuywut'ũmat. O'yaokaka ip

iyayũ'ũm'ũm biõğbuk ojojoko wũnca mupikupikap'a diotpe caixa'a diotpe. Itakomaayũ juk ixeyũ o'yaoka Deus ekawẽn o'ğuwẽnuwẽn ip puye, cekawẽn tağ oekuku ip puye dak. ¹⁰ Ya'õberen o'jewãwã ip:

— Ocekukukat, ên soat podi ma a'õbaca — io'e ip. — Soat tağ eisu — io'e ip ya'õberen. — Icēmãn e'e'ukat ên. Puğũn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat kũyjobit'ũmayũ be? — io'e ip. — Puğũn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat ocaokaayũ be? — io'e ip ya'õberen.

¹¹ Iboceat cesay o'ğũm cebe ip soat pe—irucat.

— Epeyebodoy buk yopũt — io'e cebe ip. — Itakomaayũ buk eykitpitpiyũ yaoka ma — io'e cebe ip. — Eybure kapikpik'ukayũ'in yaoka mabuk ip apẽn cuk adi ip eyaoka iap puxim — io'e cebe ip. — Ixeyũ aoka'ũm pima bit cuy epeyebodoy — io'e cebe ip.

¹² Gebuje mēmē wara'at o'ğuywut tupmuymũğmũğap. 6 be o'ğuywut kuy. Pũğ ma omuy imuywut'ũmat. Imuywut puje ipi o'jexixi jĩjã ma. Kaxiepiat iok o'e pağo iokat puxim—mudiuhu doti buxim. Kaxiaat tak ipakpuk o'e doy buxim. ¹³ Kasopta dak o'ta'at'at kabi bewi. O'ta'at'at ipi ju. O'ta'at'at figo'a muy'at'acap puxim—yakicat'a muy'at'acap puxim—kabidoxixi be yamuy'at'acap puxim. ¹⁴ Kabi dak o'je'arabot apẽn wuyju taperadup mu'arabotboniap puxim. Co'a dak o'jeawede jenuyap pewi soat'a. Tip'aweroro dak o'jedipewede jediptũyap pewi soat.

¹⁵ Gebuje soat ipi juayũ kukukayũ o'jewemunēm—iecuğapyũ dak, sorarayũ kukukayũ dak, ibubut adeayũ dak, ya'õcayũ dak. Soat ipi juayũ o'jewemunēm: jekpiwatpi ma kapikpik'ukayũ, tei'ũm kapikpik'ukayũ dak. Soat ip o'jewemunēm co'a kũy dağ, co'a binũnpe dak. ¹⁶ Te'e ma ip o'jewãwã ya'õberen wita'a be, co'a be dak.

— A'a'at cuy ocejeje ocemunēm ãm — i te'e ma o'e ip co'a be, wita'a be dak. — Ocemunēm cuy epe'e xik'i yabikbikap pe iat pe ocedobuxikap puxim — i te'e ma o'e ip. — Ocemunēm cuy epe'e mēmē itakoma ocekey buye — i te'e ma o'e ip. ¹⁷ — Mēmē itakoma jĩjã ocekey, ya'õ kayayũ dak — io'e ip. — Ixeyũ etakomaap ebapukap kabia ajēm puje, ka'ũma ma jepoyat. Soat i'ũm — io'e ip.

7

¹ Gebuje Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ ojojoko ebadipdipayũ. Kacũğcũğ'i osodop ip ipi'abi dağ. Kabido ixikixik'uk osodop ip ebadipdip kadiwiatpido. Kabido ixikixik'uk ip osodop ipi kay ibido kopap puxim, tiboğcĩcãati kay dak, tũmũn'ip'ip kay dak. ² Wara'at ojojoko gebuje bit Deus ekawẽn tojtjot'ukat. Kaxi jēmjemap kadiwi oajēm. Oajēm teku Deus ebekit iam imubararakap kuğ jebui be—teku soat em itaicat ebekit iam imubararakap kuğ. Ya'õberen o'jewãwã jebadipyũ be—Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ be—ebadipdipayũ be. Deus kuy juk ja'õbacaap o'ğũm ixeyũ be. Ja'õbi ixeyũ o'ğuju ipi mukērērēn ãm, tiboğcĩcãati mukērērēn ãm tak.

³ — Deus buywatwat'ukayũ dopa'a osetopa'amubararak teku Deus ebekit iam — io'e cebe ip. — Ocewebe ixeyũ dopa'a mubararak'ũm pima bit, ipi epeğukērērēn ğu, tiboğcĩcãati dak epetimukērērēn ğu, tũmũn'ip'ip tak epeyopmukērērēn ğu — io'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

⁴ Pebũrũ iteyũ Deus ebekitkiyũ iap o'ğuwẽn owebe—o'topa'amubararak ip iap. Tak ğu o'topa'amubararak ip—ade jĩjã ma—144,000 be. Kiiiĩãn. Soati watwat'in o'topa'amubararak ip—Israel naxeğebitbiyũ'in. ⁵⁻⁸ 12,000 be o'topa'amubararak ip Judá diwatwat'in; 12,000 be Rubem diwatwat'in tak;

12,000 be Gade diwatwat'in tak; 12,000 be Aser diwatwat'in tak; 12,000 Naf-tali diwatwat'in tak; 12,000 be Manassés diwatwat'in tak; 12,000 be Simeão diwatwat'in tak; 12,000 be Levi diwatwat'in tak; 12,000 be Issacar diwat-wat'in tak; 12,000 be Zebulom diwatwat'in tak; 12,000 be José diwatwat'in tak; 12,000 be Benjamim diwatwat'in tak. Ibūrū ma ip o'topa'amubararak teyūku Deus ebekitkiyū iam.

⁹ Waram ġuto oceak. Tak ġu wuyjuyū io'e kiiii. Ade jġā osodop ip. Imuweġūn pa'ore ma osodop ip, ade jġā buye. Soat eipi watwat'in osodop ip, soat tiwatwat'in tak, soat iwarururuyū'in tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak. Mēmē abikbikap wap osodop ip jesay kuġ—irucat kuġ. Kosunano kuġ osodop ip jebui be.

¹⁰ — Deus acā wuydaxijom — io'e ip ya'ōberen. — Mēmē dak wuydaxijo-jom — io'e ip. Ixe ma xik'i jabikbikap pe — io'e ip ya'ōberen.

¹¹ Deus ekawēn tojtjt'ukayū dak kacūġcūġ'i osodop ip yabikbikap akoko- reren—ya'ōbuyxiayū dak, ebadipdip itabēġayū dak. Piġ'i o'at ip yabikbikap wap “Ēn soat podi ma xipat” i'e am Deus pe.

¹² O'jebibododon ip Deus pe. Imēn ibibodo:

Imēn cuy jeenuy, i. Deus ma soat podi ma xipat, i. Ixe ma soat podi ma jedipap kuġ, i. Ixe ma soat podi ma itaybitbit, i. “Xipat cīcā ěn ocexe” i juy ace cebe, i. Soat podi ma ja'ōbuyxiap kuġ, i. Soat podi ma ja'ōbacaap kuġ, i. Soat podi ma jebacaap kuġ tak, i. Imēn ma ixē ġasū. Kuyaje dak imēn jeenuy. Soat i'ūm puje dak, imēn ma jeenuy, i. Imēn cuy jeenuy, io'e ip jebibododon.

¹³ — Abuyū suteyū cesayrurucayū? — i juk o'e owebe ya'ōbuyxiat, aypaat. — Pomawi ip osodot? — io'e owebe.

¹⁴ — Bay'a, ōn ma wetaybit ġu. Ēn acā etaybit — i juk oce cebe.

— Ixeyū ipiat'ajojom cīcā juk adi osodop — io'e owebe. — Inaka ibu'u ġu o'e ip kūyjobit am Jesus a'ō kay — io'e. — Mēmē o'jedoyekereren wuywebeam iap kay itabut ip. Imēnpuye soat taġ iisu ip doti iwuy'isuat puxim. Soat taġ ip ikēreat kuġ ġu — io'e owebe. ¹⁵ — Imēnpuye ip kacūġcūġ'i Deus abikbikap wap ġasū — io'e owebe. — Deus buywatwan ip kabiam, kabioġ tak — io'e. — Deus xe ip nuynuy ġasū. Yabikbikap peat soat em aġ cekay ip xipat'ūmat ebapukap puxim — io'e. ¹⁶ — Waram pit irem ġu ip. Soat em ibeġbeġ ma. Ibipuruġ ġu dak ip jeedop. Kajepi kuġ cīcā ġu dak ip jeedop — io'e owebe. ¹⁷ — Mēmē ma ixeyū kukukan jeenuy apēn ōhō iwat xipan jeōhōyū kukap puxim. Ixeyū idujowat wuymutaicinapti kay tikōn ām. Deus itadisup ip. Waram pit ip jeetōn ġu — io'e owebe.

8

¹ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tupmuymūġmūġap. Amap o'ġuywut. 7 be o'ġuywut kuy. Ka'ūmġu wara'at o'e. Kuy oi'ūm. Darem ma ip osodop mūġ kabi beacayū—meia hora ma. ² Deus ekawēn tojtjt'ukayū ojojojo ġebuje—7 beayū—Deus xe kacūġcūġ'iyū. Jexeat parasuy jo'iat o'ġūm cebe ip. Pūġ pepepe ma o'ġūm cebe ip.

³ Wara'at oajēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a kay Deus ekawēn tojtjt'ukat—caixa'a kay. Cūġ'i osunuy iboce. Tōmte'okuatōm mūn'a kuġ oajēm—ouro muġēġē'a'a kuġ. Iboceat tōmte'okuatōm o'tōmūm cebe tōm'ade.

— Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju soat ip — io'e cebe iboceat. Ixeyū ekawēn cuy eġuwekoy tōmte'okuatōm eju tōmupikupikap'a be ouro muġēġē'a'a be Deus abikbikap wap — io'e cebe.

⁴ O'tōmuwekoy Deus ebekitkit ekawēn eju. O'tōmupik. Tōmte'okuatōmtiġ o'jedigeu Deus kay cekawēn tojtjt'ukat pui bewi—Deus wap cūġ'iat pui

bewi. Deus ebekitkit ekawën tak o'jeu cekay tiğ eju. ⁵ Deus ekawën tojtjt'ukat daxa o'jat tōmte'okuatōm mupikupikap'a bewi. Tōmte'okuatōm mūn'a o'yamunopapūn daxam. O'yaxik ipi kay. Yaxik puje, poroġiat o'e soat tağ ipi dağ. Poroġiat o'e soat tağ ya'ōpararu, xiririkiat tak. Nobano dak o'e soat tağ ipi dağ. Ipi dak o'jexixi jījā. Tūmūn'a'ō o'jedede soat tağ ipi dağ.

⁶ Gebuje Deus ekawën tojtjt'ukayū parasuy jo'iat o'jat imuyde am—7 beayū.

⁷ Koapat jeparasuy jo'iat o'ğuyde. Akadadada o'jedaedu daxa eju—ade. Doy eju iwekoykey o'e. Kabi beat iwekoykeyat o'ğuy'at ipi kay. Ade o'ğupik ipi'in. Pūğ eipi o'ğupik ebapūğ eipiyū'in. Xepxep pit o'jeipiepyat ipi'ūmat eipi. Tūmūn'ip'ip tak o'yopmupik yop'ade. Pūğ'ip'ip'ip o'yopmupik ebapūğayū'ip'in. Xepxep pit o'jeipepyat ipik'ūmat'ip. Kapī'idip tak o'tipik soatip. Ka'ūma ma o'jedipepyat.

⁸ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ğuyde Deus ekawën tojtjt'ukat. Xepxep o'e ip imuydedem kuy. Kabi beat co'a jo'iat'a o'yamuakōm tibōġcīcāati be. Apikpiğ pima o'yamuakōm. Ti'ade o'jediewexaxat toy. Pūğti o'jediewexat toy. Xepxepi bit idibi mabuk o'tinuy. O'jediewexat ġu toy. ⁹ Tibōġcīcāati dağayū oap ade—idibi tiyuati dağacayū. Pūğ'ūm oe'ū ebapūğayū'in. Tak ġu kobexixi dak o'ğuyubağbağbağ. Ade jījā. Kiiian. Pūğ ma o'ğuyubağbağbağ ebapūğayū'in—tibōġcīcāati adopa dağat.

¹⁰ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ğuyde Deus ekawën tojtjt'ukat. Ebapūğ o'e ip imuydedem kuy. Kasopta o'ta'at kabi kadiwi taboğata. Tasop o'tanuy wexiktak puxim. Idibi be o'taakōm. Pūğti be o'taakōm ebapūğtiayūdi be. Idi'a'a be dak o'taakōm. Pūğti'a be o'taakōm ebapūğtiayūdi'a be.

¹¹ Tacupata i iğoda butet omuy—kasopta butet. Ixeda akōm puje idibi dak ticup o'e pūğ kadi. Pūğti ticup o'e ebapūğayūdi'in. Ade oap ipi watwat tikōn puje. Oap ip ticup pibun.

¹² Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ğuyde Deus ekawën tojtjt'ukat. Ebadipip o'e ip imuydedem kuy. Pūğ kadi kaxiepiat o'sutamukērērēn. Kaxiaat tak o'sutamukērērēn ip pūğ kadi. Kasopta dak o'sutamukērērēn ip pūğ kadi. Imēnpuye kaxiepipū ma o'e kaxi takērē buye. Kaxiamat tak yopīt ma kabiam o'e. Kasopta dak yopīt ma kabiam o'e. Kabiok oeku ebadipip hora bima kabia bun. Kabiok oeku ebadipip hora bima ixima bun.

¹³ Waram ġuto oceak. Dace oceğebaa'ījojo. Um cīcā jepupupum oeku. Ya'ōberen ixē dace o'jewāwā.

— Karem ġu ipi juayū! — io'e ya'ōberen. — Ipiatpi'ajojom cīcā jeedop ip — io'e ya'ōberen. — Karem ġu ipi juayū — io'e. — Ipiat'ajojom cīcā jeedop ip — io'e. — Warara'acat ġasū jeparasuy jo'iat ġuyde Deus ekawën tojtjt'ukayū — io'e. — Ebapūğayū mabuk jeparasuy jo'iat ġuyde — io'e. — Ixeyū be imuyde buje, ipiat supi'ajo jījā ipi juayū — io'e ixē dace.

9

¹ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ğuyde Deus ekawën tojtjt'ukat. Pūğpōğbi o'e ip imuydedem kuy. Kasopta jo'iat ojojjo—kabi kadiwi o'takopiata jo'iat. Kabi beat chave o'ğūm ixē be ikūybioreğ cīcātkūy domudip'upak echave. ² Kasopta jo'iat iğō kūy o'sukūynomudip'uk ibo echavem. Ikūynomudip'uk puje, o'tiğcēm ikūy bewi. Waën yoboğat peatiğ puxim o'tiğcēm. Iğodiğ kaxi o'ğupinēm tiğboğ cīcā buye. Soat tağ o'e kabiok. ³ Arōxēkxēk co'iyayū o'kop ixē diğ eju. Ipi kay ip o'kop. Dat puxim ip tōğtapi osodop Deus a'ōbi.

⁴ — Kapī'idip cuy epetimukērērēn ġu — io'e kabi beat cebe ip—arōxēkxēk co'iyayū be. — Tūmūn'ip'ip tak cuy epeyopmukērērēn ġu — io'e. — Wara'at

tak cuy epe'gukērērēn ġu kadai — io'e. — Teku Deus ebekit iam topa'a bararuk'ūmayū kay acā juy epeju — io'e. — Ixeyū be acā juy ipiat epe-supi'ajoat — io'e cebe ip—arōxēkxēk co'iyū be. ⁵ — Ġasū bit puk yaoka pi ma eywebe — io'e cebe ip. — Ipiat pit epesupi'ajojoat cebe ip 5 kaxi bun ma — io'e cebe ip.

Ixeyū arōxēkxēk co'iyū tōġtapi osodop ip dat puxim. ⁶ Deus ebekitkit'ūmayū be ipiat o'supi'ajojoat ip dat tōġtapi jo'i 5 kaxi bima—topa'a bararuk'ūmayū be. Imēnpuye je'ūap kudadam ip jeeku. Inaka je'ūap ip tobuxik ġu. Je'ū ojuy ma'ġu ip jeeku. Inaka ce'ū ba'ore je'e ip.

⁷ Ixeyū arōxēkxēk co'iyū cavaroyū buxim osodop ip—jenopaġōġōm cumayū buxim—icaat kuġ ip jewebe. Jadaġat kuġ ip oeku ouro muġēġē jo'iat kuġ. Aġokatkat topa buxim ip o'topadop. ⁸ Ayacat'adap puxim ip o'yadaptop. Leāo nūy buxim o'tūydrop ip. ⁹ Icaat kuġ oeku ip jekūm'a eju—ferro muġēġē kuġ. Carro jenopaġōġōap kay daodaodao ma cucum iap a'ō buxim o'ceġeba'a'ōnuy—cavaroyū imupuxikpuxiġiap a'ō buxim. ¹⁰ Dat puxim ip oeku tōġtapiat kuġ jekpu be. Jenōġtapiian ma juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan topa'a bararuk'ūmayū be. 5 kaxi bima juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan cebe ip. ¹¹ Ixeyū kukukat ikūybioreġ cīcāatkūy beayū kukukat osunuy. Ixe butet Abadom i omuy Judeuyū a'ōm—Hebreu a'ōm. Apoliāo i omuy ibutet Grego a'ōm. Ibutet wuyumu'ūm'ūm'ukat iape wuya'ōm.

¹² Kuy pūġ o'kap ipararu jījāat. Xepxep mabuk omuyku.

¹³ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawēn tojotjot'ukat. 6 be o'e ip imuydedem kuy. Tōmte'okuatōm mupikupikap'a bewiat'a'ō oya'ījojo—ouro muġēġē'a bewiat'a'ō—Deus abikbikap wapat'a'ō. ¹⁴ Ixe a'ō o'jekawēn ixe Deus ekawēn tojotjot'ukat pe—imuyde isuat pe.

— Ebureyū juy eġuwekap — io'e. — Ebadipdip omuy ip taomūnmūn — io'e. — Taomūnmūn ip omuy Eufratesdi xe—tiboġati xe — io'e.

¹⁵ Kabi beat a'ōbi ixeyū Deus ekawēn tojotjot'ukayū soat kuġ ip osodop jebui be. Soat kuġ ip osodop pūġ yaoka am ebapūġayū'in—ipi watwat'in. Deus epeju i'eap wiwim ip osodop. Wara'at koato be ġu jeeju ip ixeyū aoka am, wara'at kaxi be ġu dak, wara'at kabia be ġu dak, wara'at ehora be ġu dak. Deus pe “Epeju” i'e buje acā jeeju ip ixeyū aoka am. Ixeyū ebadipdi-payū o'ġuwekap. ¹⁶ Pebūrū ixeyū esorarayū iap awēġ oyawēġtobuxik kuy. Tak'ūm ip osodop—ade jījā. Kiiiiān. 200,000,000 be ip osodop—cavaro akpi jejeayū—nopapōġō'ukayū. ¹⁷ Sorarayū ōhōyū ojojojo wexey jo'iat pe cavaroyū. Ixeyū akpi jejeayū dak ojojojo. Soat yakpi jejeayū icaat kuġ ip osodop jekūm'a eju. Pūġpūġ ikūm'a ejuat ipakpuk osunuy daxa buxim. Warara'acat iremrum osunuy wita'a buxim—yadeiboġat'a buxim—safira'a buxim. Warara'acat ipekpuk osunuy enxofrenōm puxim. Cavaro'a leāo'a buxim o'yanuy. Ibi daġwi diġ cēmcēm o'e daxadiġ, enxofrenōmtiġ tak. Daxa dak cēmcēm o'e ibi bewi. ¹⁸ Ade jījā ipi watwat oap ip cavaro bi daġwi ijēm'ibit pibun—daxae pibun, daxadiġ pibun tak, enxofrenōmtiġ pibun tak. Pūġ'ūm oe'ū ebapūġayū'in. Xepxep o'jepoyat. Imēn ma ip oap. Xere'ūma ipi watwat oap. Ade jījā. ¹⁹ Cavaroyū ipi watwat o'yaoka jebi bewi o'jēm ian, jedoaybu bean tak. Ipiat o'supi'ajojoat ip ipi watwat pe puybu nuypi jo'i.

²⁰ Cavaroyū ipiatpi'ajojoanap epere buje, jemumuġē kay jetabucap o'jepere ġu ip—o'jepoyat'iyū. Wuyju Deus kay iap co'i ip osodop jemumuġē kay jījā. Jemumuġē kay jījā ip osodop—ouro muġēġē kay, prata muġēġē kay dak, bronze muġēġē kay dak, wita'a muġēġē kay dak, ip muġēġē kay dak. Ibiōġbuk kērēayū kay dak ip osodop. Ixeyū emumuġēġē be ijo ba'ore, cekūyjo ba'ore dak ip, cexīġxīġ pa'ore dak ip. Inaka tūybe iteyū deusyū iān o'e ip.

Oe'ũ'ũ ġu ip arõxëkxëk co'iaiyũ nũy pibun, cavarõ nũy pibun tak. Imënpit jetabucap o'jepere ġu ip jemumuġëġë kay. Deusat kay ġu ip o'e. ²¹ Wara'acat aokakaap ip o'jepere ġu. Jebukaypacap tak o'jepere ġu ip. Warara'acat tayxi kaykayap tak o'jepere ġu ip. Warara'acat itop kaykayap tak o'jepere ġu ip. Warara'acat pubut tujupa'um'umap tak o'jepere ġu ip. Oibu'un ġu ip ikërëat muġëġëm.

10

¹ Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawën tojtjt'ukat—ya'õbacaat. Kabi kadiwi kom pima ojojojo. Ixe esay kabikerereat co'i osunuy. Koropsanobu o'jebueku yakokorenen. Ixe dopa kaxiepiat puxim o'topanuy. Ixe dao daxae iecũġat puxim o'taonuy—isopat puxim. ² Livrodup kuġ osunuy jebui be—tup'ĩcatup kuġ—tupayaatup kuġ. Jei o'suimõġ tiboġ cĩcãati be jedaoat kadiat i. Jedao'ũġat kadiat i bit o'suimõġ ipi be. ³ Ya'õberen o'jewãwã leão ewãwãap puxim. Cewãwã buje 7 be xiririkpaw'iat o'ya'õbu ya'õberen. O'jepaw ya'õberen. ⁴ Cepaw isum apën cuk ip o'e iaptup kuka otupmubararak. Kabi beat pit o'jekawën owebe.

— Apën 7 be xiririkpaw'iat o'e ewebe iaptup ġu juy etupmubararak — io'e owebe. — Etupmubararak ġu juy warara'acat pe itaybicap puxim — io'e owebe.

⁵ Gebuje o'jebaepacũġ kabi kay Deus ekawën tojtjt'ukat jeba'at kadi—tiboġ cĩcãati be cũġ'iat—ipi be cũġ'iat—kuy ojojojoiat. ⁶ O'jekawën Deus a'õpiju. Ixe Deus soat em itait. Je'ũ ġu ixe bit. Ixe juk kabi o'ġuġë, soat kabi beacat tak. Ipi dak cuk o'ġuġë, soat ipi juacat tak. Tiboġ cĩcãati dak o'timuġë, soat tidaġacat tak.

— Gasũ bit ibun ġu jeku — io'e Deus a'õpiju. ⁷ — “Soat je'bapuk obikuyap taġ,” i juk o'e Deus jebuywatwat'ukayũ be—jekawën muwënuwën'ukayũ be — io'e owebe. — Apën Deus ibikuy osunuy iap iba'arëm osunuy soat pe kuy bima — io'e. — Ixe ekawën tojtjt'ukat pe jeparasuy jo'iat muyde buje bit, soat je'bapuk apën ibikuy osunuy iap taġ—kanomũmat pe jeparasuy jo'iat muyde buje — io'e owebe.

⁸ Kabi kadiwiat a'õ waram oya'ĩjojo. Waram o'jekawën owebe.

— Tupayaatup cuy etupu—tup'ĩcatup—Deus ekawën tojtjt'ukat pui bewi—ipi be cũġ'iat pui bewi—tiboġ cĩcãati be cũġ'iat pui bewi — io'e owebe.

⁹ Oju cekay.

— Ma — i oce cebe. — Etupũm owebe, — i oce cebe.

— Juku — io'e. — Etupu — io'e owebe. — Etup'o — io'e. — Ebi be bima tupkurukuru je'e eit puxim — io'e. — Edada be bit, tupsak je'e — io'e.

¹⁰ Otupu ibui bewi tup'ĩcatup, tupayaatup. Otupkũn. Otup'o. Tupkurukuru o'e obi be bima. Tupkũn puje bit o'e tupsak odada be.

¹¹ — Waram tak cuy apën Deus adeayũ idaxijo iap ekawën cuy eġuwënuwën soat pe — io'e owebe. — “Ixe soat tiwatwayũ'in idaxijo pin,” i juy ece, “soat ka watwayũ'in tak, soat eipi watwayũ'in tak, soat a'õm kawënwën'ukayũ'in tak,” i juy ece soat pe — io'e owebe.

11

¹ Gebuje kabi beat imuweġũngũnap'ip o'yopũm owebe.

— Deus eju kawënwën'ap'a juy eyamuweġũn—yaboġat'a — io'e owebe. — Wũnca mupikupikap'a dak cuy eyamuweġũn—caixa'a — io'e. — Pebũrũ paxi e'em “Ën xipat cĩcã,” i Deus pe ceweju kawënwën'ap'a be? Ixeyũ dak cuy eġuweġũn — io'e owebe. ² — Kacũġkadiat pit cuy eġuweġũn ġu—yakokorenenayũ yanaxinõm — io'e. — “Wekawën kay'ũmayũ jeõm

oweju kawēnwēnap'a naxinōm pe," i juk o'e Deus — io'e owebe. — 42 kaxi bun warēmtaḡ ma jeku ip Deus ka daḡ—ikērēat kuḡ ḡuiat ka daḡ — io'e owebe. ³— Xepxepayū oḡuju wekawēn muwēn ām — io'e. — Ikurususucat kuḡ jeku ip jesay kuḡ oceḡuycūḡ eykay eyju warēmtaḡ ma jekukum puye iap mubapuk am soat pe. Ibun cīcā jeedop ip Deus ekawēn muwēnuwēn—1,260 kabia bun — io'e.

⁴ Ixeyū xepxepayū oliveira'ip puxim wekawēn muwēnuwēn'ukayū. Lamparina'a mūn puxim tak ip—ipi juacat kukat etabun anuynuyat'a buxim. ⁵ Warara'acayū warēmtaḡ ixeyū xepxepayū kuk ojuy bima, daxa cēmcēm ikōmbie daḡwi yaoka am. Imēnpuye je'ū ip warēmtaḡ ikuk ojuyayū. ⁶ Ixeyū a'ōbi muba'at ajēmjēm ḡu Deus ekawēn muwēnuwēn ip pima. Deus a'ōbacaap kuḡ ip xepxepayū. Idi'a dak ip idimuwxat toy ja'ōbi. Ja'ōbi ip warēmtaksuḡat ḡudot ipi juayū mu'ūm ām, ku beacat mu'ūm ām tak, ku muypi'ūm ām. Imudot pin pima, ip ḡudot.

⁷ Deus ekawēn muwēn epere isum yoboḡ cīcāat jajēm ipararu jījāat. Jajēm ikūybioreḡ cīcāatkūy bewi. Jebacacan je'e xepxepayū eju. Xepxepayū a'ōbacaap ḡu'ūm ipararu jījāat. Yaoka ip. ⁸ Ixeyū'ūm'ūm jebit po'i jeedop akidaḡ ikaboḡatka be—korosa be ixeyū kukukat o'subamupaya ip iatka be. Po'i jeedop ip uk'a ukpibubu be soat pe ijo am. Ibo ka watwat kay ḡebum pima:

— Sodoma ka watwat co'i ip ikērēat kuḡ — i wuyju e'em. — Egito eipi watwat co'i ip ikērēat kuḡ — i dak.

⁹ Ibun'ūma jeak ip adeayū ixeyū'ūm'ūm jebit kay—ebapūḡ kabia bun ma, ipidaseat kabia dak. Adeayū jeak ixeyū'ūm'ūm kay—soat eipi watwat'in, soati watwat'in tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak, soat iwarururuayū'in tak. Ikot an ḡu ip.

— Ixeyū'ūm'ūm cuy epejokot ḡu — i je'e ip soat.

¹⁰ Icocok cīcā je'e ip ipi juacayū xepxepayū'ūm'ūm oe'ū iap kay—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm oe'ū iap kay. Peta ḡuḡē ip jecokcokap pibun ma. Iūmūmap je'ḡūm ip jewewebe jecokcokap pibun. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū ipiat o'supi'ajoat ipi watwat kay—ixeyū xepxepayū. Imēnpuye icocok je'e ip xepxepayū'ūm'ūm e'ūap kay. ¹¹ Xet. Xet. Xet. Kabiam. Kaxicuḡ pima, puw, Deus o'jepuw cekay ip jebidom. Waram ip o'jetait. Kirik'āy. O'āy'āy ip. Imēnpuye iparara jījā ip o'e waram ip o'jetait iap o'tobuxik puye. ¹² Kabi beat ya'ōberen o'jewāwā xepxepayū be—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū be—waram o'jetait'iaiyū be.

— Epeyeu juy ijodi — io'e cebe ip.

Jekay itakomaayū etabun ma ip o'jeu kabi kay ḡebuje bit. Kabikererereat taḡ ip o'jeu.

¹³ Ceu isum ip ipi o'jexixi jījā. Pūḡ kadi o'sukamu'ūm 10 beatka'in. Tak ḡu oap ip ipi exixi buje. Ade jījā oap ip. 7,000 beayū'ūm'ūm oap ip. Iparara jījā o'e ip o'jepoyat'iaiyū.

— Deus soat podi ma ya'ōbaca — io'e ip jeparara pibun. — Kabi beacayū kukukat soat podi ma ya'ōbaca — io'e ip jeparara pibun.

¹⁴ Kuy xepxep o'kap ipararu jījāat. Aḡ cuy epesop imēnpit. Wara'at cuy omuyku ipararu jījāat. Ebapūḡ jeedop ip.

¹⁵ ḡebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ḡuyde Deus ekawēn tojtjot'ukat. 7 be kuy imuydedem o'e. Ka'ūmḡu wara'at. O'e kuy.

— Gasū Deus soat kukukan o'e — io'e kabi beayū ya'ōberen. — Ixe emunaē dak soat kukukan o'e ḡasū — io'e ip. — Soat em ixe soat kukukan jeenuy. Puḡūn xe'e ixe soat kukukan iap i'ūm? Ka'ūma em ma — io'e ip.

¹⁶ Ya'ōbuyxiayū dak pig'i o'at'at ip jedop am ipi ju Deus wap “Ēn xipat” i'e am cebe—24 beayū, Deus xeayū, jabikbikap ceje kaxikxik'iaiyū.

¹⁷ — Ocekukukat, ēn acā Deusat — io'e ip. — Ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e ip. — Gasū ēn etabēg — i. — Kuyje dak cuk adi etabēg eguy — i. — Kuy juk a'ōbacaap eḡubapuk soat pe — i. — Imēnpuye “Ēn xipat cīcā,” i oceju e'em ewebe — i. — Soat kukukan ece ḡasū — io'e ip. ¹⁸ — Ekay itabut'ūmayū itakoma jījā ekay, etakomaap mubapukap ehora oajēm puye — i. — Gasū ipiat esupi'ajojoat a'ōkay'ūmayū be — i. — Imēnpuye itakoma jījā ip ekay — i. — Apēn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iaptei eteida soat pe ce'ū'ūayū be — i. Cedaḡ ma juk adi oekuku ip iaptei eteida ebuywatwat'ukayū be—ekawēn muwēnuwēn'ukayū be dak, soat ebekitkit pe dak, ibuyxim ekukuk'ukayū be dak — i. — Soat pe cedaḡ ma eteida—yoboḡayū be, ka'ūmaayū be dak — i. — Gasū dak ipi mu'ūmu'ūm'ukayū egu'ūm—a'ōkay'ūmayū — io'e.

Imēn o'e ip ya'ōbuyxiayū Deus pe.

¹⁹ Deus nuynuyap'a exīntabi o'jekoce ḡebuje—kabi beat'a. Deus ekawēn kukatopa mūn'a yabapuk o'e soat pe—witadopa be ibararak iat mūn'a—caixa'a—ouro muḡēḡē'a. Iḡo'a jo isum xiririkiat o'jepaw ya'ōpuruḡ. Kōnēkōnēk io'e. Xiririk xiririk io'e. Ipi o'jexixi jījā. Akadadada o'ta'at ipi be ta'ade.

12

¹ Gebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboḡat. O'jebapuk omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. Koam ayacat ojojojo. Iekabek oeku kaxiepiat kuḡ. Kaxiaat ixē i diotpe osunuy. Ouro muḡēḡē osunuy ya be—12 be kasopta kuḡat. ² Yukreḡ osunuy. It kam pasuḡ osunuy. Ya'ōberen o'jewāwā je'it pibun.

³ Gebuje wara'acat o'jebapuk kabi be omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. Seḡemoxixi jo'iat ojojojo ipakpukat. 7 be ya'a o'yanuy. Soat'a be ouro muḡēḡē kukukuḡ osunuy. 10 be yakanasū. ⁴ Ta'adeata kuḡ oeku jenomuju jedoaybu eju kasopta. Pūḡta o'ta'uk kasopta ebapūḡayūda'in. Tamuy'at'an oeku ipi kay. Cū. O'jecūḡ yukreḡat tobuxik puje. Ixe wap cūḡ'i osunuy i'it oap ojuy. Ikap isum i'it o ojuy osunuy. ⁵ Ayacat o'su'itkap aḡokatkat. Ixe aḡokatkat soat ka kukukan jeenuy ḡuyjom. Ya'ōpuruḡ ip jukuk jebui be icaat kukat puxim. Ka'ūma ma kūyjobit'ūm jeenuy ixē a'ō kay. Soat ya'ō kay jeedop ip kūyjobit. Bekicat kap isum Deus pit o'takoy. Kabi kay o'tujuu soat em jeenuy ām jexe. O'tujuu seḡemoxixi be i'oap puxim. ⁶ Ayacat tak o'jenapōn uk'a'ūmat kay. Iboce kuy juk Deus soat o'ḡumuxipan tūy ām. Deus xipan jukuk iboce. 1,260 kabia bun xipan jukuk.

⁷ Gebuje nopagōḡōm o'e ip jeweweju ma kabi beacayū. Miguel a'ōkayayū nopagōḡōm o'e seḡemoxixi a'ōkayayū eju. Miguel a'ōkayayū Deus ekawēn tojotjot'ukayū. Seḡemoxixi a'ōkayayū Deus ekawēn tojotjot'uk osodop ip kuy bima. Gasū bit oibu'un ip Deus ekawēn tojotjon. ⁸ Miguel a'ōkayayū seḡemoxixi a'ōkayayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Top pa'ore o'e ip kabi be. Deus oibu'un ip ikuḡ. ⁹ Seḡemoxixi o'ḡujēm ip kabi bewi. Kuyje seḡemoxixi puybum osunuy—Deus ekadai be osunuyiat. Ibiōḡbuk kērēayū kukukat ixē. Satanás i ibutet. Ibutet ade. Soat ipi watwat muḡuykukuku'ukat ixē. Ixe ma o'joxik ip kabi bewi. Ipi kay o'joxik ip ya'ōkayayū eju.

¹⁰ Gebuje kabi beat oya'ījojo. Ya'ōberen o'jekawēn. Imēn ixē o'e:

— Gasū bit Deus ipi juacayū daxijojoapi oibu'un — io'e. — Kuy juk ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe — io'e. — Ixe acā soat kukukan o'e — io'e. — Deus emunaē dak ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe—Cristo — io'e. — “Soat podi ma wa'ōbaca,” io'e soat pe — io'e. — Wuykitpitpiyū muymuy'ukat o'joxik

kabi bewi — io'e. — Ixe te'e ma imuymuy'uk ip osunuynuynuy Deus pe — io'e. — “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i te'e ma e'e'uk osunuynuynuy. Soat em wuykitpitpiyū muymuy'uk osunuynuynuy—kabiabun, iximabun tak — io'e. — Deus ixē bit o'joxik kabi bewi — io'e. ¹¹ — Iparara ḡu ip osodop warara'acat pe jaokaap puxim wuykitpitpiyū Jesus kayayū — io'e. — Jetabucap o'jepere ḡu ip jaokaap puxim. Itabut osodop ip mēmē buxim o'jedoyekereren je'ū ām wuywebeam iap kay — io'e. — Ibu'u ḡu o'e ip kawēn icēmat muwēn ām — io'e. — Imēnpuye jemuymuy'ukat a'ōbacaap o'ḡu'ūm ip — io'e. ¹² — Imēneju: “Kabi icokcok cuy jeenuy,” i ōn e'em. “Kabi beacayū dak icokcok cīcā juy jeedop ip,” i ōn e'em — io'e. — Karem ipi juacat, tiboḡ cīcāti beacat tak — io'e. — Ipiat'ajojom cīcā ip jeedop, ibiōḡbuk kērēayū kukukat kuy o'kop cekay ip puye — io'e. — Itaybit darem ma ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayū be iam — io'e. — Imēnpuye itakoma jījā o'e — io'e.

¹³ Ipi be juk oxik ip iam itaybit pima, ayacat tobatban oeku—āḡokatkat'it'it kukat tobatban—ikap'isuat kukat tobatban. Tobatban oeku yaoka ojuy.

¹⁴ Inaka Deus dace buximat egeba o'cegebaūm ayacat pe. O'cegebaūm cebe pupupum jenapōn ām jeka kay—uk'a'ūmatka kay. Ibo ka be Deus xipan ixē jukuk. Ebaḡḡ koato bun xipan jukuk, ipidaseat koato dak. Cekaykay ba'ore jeenuy puybu jo'iat pe. ¹⁵ Seḡemoxixi bit idibi o'timujēm jekōmbie daḡwi. Idixidi buxim o'timujēm. O'timujēm wūy jījā ayacat tujowacap ojuy. ¹⁶ Ipi bit ayacat o'taxijo. O'jedeḡ idibi ōm ām seḡemoxixi kōmbie daḡwīati ōm ām.

¹⁷ Imēnpuye seḡemoxixi itakoma jījā o'e ayacat kay. O'ju nopagōḡō ām ixē uktakyū eju—soat eju—Deus ekawēn kay kūyjobicayū eju—Jesus ekawēn taḡ jekuku'ukayū eju—kawēn icēmat taḡ jekuku'ukayū eju. ¹⁸ Seḡemoxixi bit ka'oririt pe osunuy. Cūḡ'i osunuy ka'ūma kuḡ ma—ibuipuk ma.

13

¹ Gebuje ipararu jījāat ojojajo. Tiboḡ cīcāti bewi jeuhum o'e kapurūḡ kay. 7 be ya'a. 10 be yakanasūyū. Ouro muḡēḡē kukukuḡ osunuy soat akanasū daḡ warara'acat kukuk'ukat adaḡat puxim. Deus muymuyap ibararak osodop soat'a daḡ. ² Ixe ipararu jījāat leopardo buxim osunuy—wida buxim. Ixe i urso i buxim—widabaro i buxim. Leāo bi buxim o'subinuy. Seḡemoxixi ja'ōbacaap o'ḡūm ipararu jījāat pe. Jabikbikap tak o'ḡūm cebe. Imēnpuye seḡemoxixi jo'i o'e ya'ōca. Kūyjobit o'e ip seḡemoxixi a'ōkayayū ipararu jījāat a'ō kay dak. ³ Pūḡ'a werowero kuḡ o'yanuy ipararu jījāat'a. Ce'ūat'a jo'i o'yanuy. Weroweroḡ pit kuy oiyo. Imēnpuye:

— Apēnpuye xe'e oe'ū ḡu werowero pibun? — io'e ip jewewebe ipi daḡacat. Itabēḡbēḡ o'e ip yajojom. Kūyjobit ip o'e ya'ō kay oe'ū ḡu buye. ⁴ Seḡemoxixi ja'ōbacaap o'ḡūm ipararu jījāat pe. Imēnpuye soat ipi juacat itabut cīcā osodop seḡemoxixi kay. Ipararu jījāat a'ō kay dak ip osodop.

— Soat podi ma ipararu jījāat ja'ōbacaap kuḡ — i te'e ma o'e ip. — Ka'ūma be ma ixē a'ōbacaap mu'ūm put — i te'e ma o'e ip. Tūybe seḡemoxixi Deus iān o'e ip.

⁵ Seḡemoxixi o'jekawēn ipararu jījāat pe.

— Deus cuy ejomuymuy — io'e cebe. — Ekawēnkērēm cuy eḡuy — io'e cebe — Quarenta e dois kaxi bun cuy ejeku ipi daḡayū paraktaḡ — io'e cebe.

⁶ Imēnpuye ipararu jījāat Deus o'jomuymuy jījā. Deus o'subutetmuymuy. Deus nuynuyap tak o'jomuymuy jījā. Kabi beayū dak o'jomuymuy jījā.

⁷ — Deus ebekitkit eju juy nopagōḡōm eḡuy — io'e seḡemoxixi cebe. — Eḡubu'un cuy ip Deus kay — io'e ipararu jījāat pe.

Seḡemoxixi ja'ōbacaap o'ḡūm cebe soat tiwatwat'in ya'ō kay i'e am, soat eipi watwat'in tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak, soat iwarururuayū'in

tak. Soat ip kūyjobit o'e ya'ō kay. ⁸ Imēnpuye jewemuḡuykukukum ip je'e ipi juacayū. Tūybe Deus iān je'e ip ipararu jījāat pe.

— Ēn acā Deusat — i te'e ma je'e ip.

Ixe kay ip itabut je'e apēn wuyju wuyetabut Deus kay iap puxim. Mēmē buxim oe'ūiat pubutup pe ibutetet ḡu ip—abuyū Deus xe itait jeedop iaptup pe. Iḡodup pe osodop ḡu ibutet ip ipi muḡē'isum ma.

⁹ Iboam eyetaybit pin pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop. ¹⁰ Taomūnmūn ijuibit taomūn ma ip. Payaom yaoka'ibit yaokan ma ip payaom. Imēnpuye yukpiceḡēm ḡu juy jeedop ip Deus ebekitkit jetabucap kuḡ ipiat'ajojom ma'ḡu ip. Itabut cīcā juy jeedop ip cekay.

¹¹ Gebuje wara'at ojojojo ipararu jījāat. Xepxep osodop ip ḡasū. Ipi bewi o'jēm badiwi. Xepxep akanasū o'yakanasūnuy. Cordeiro'it'it akanasū jo'i. Seḡemoxixi ekawēn co'i o'jekawēn kawēnkērē. ¹² Ya'ōbaca jījā osunuy koapat ipararu jījāat a'ōbacaap co'i. Ja'ōbacaap mubapukpuḡ osunuy koapat ipararu jījāat etabutpe.

— Koapat ipararu jījāat a'ō kay juy epesop — io'e soat ipi juayū be. — Werowero pibun oe'ū pin iat a'ō kay juy epesop — io'e cebe ip. — Kuy oiyo iat a'ō kay juy epesop — io'e cebe ip.

Imēnpuye ya'ō kay o'e ip ipararu jījāat a'ōbi. ¹³ Wuywebe imuḡē ba'oreap mubapukpuḡ oekuku koapat ipararu jījāat. Ja'ōbacaan daxa o'ḡukopkop kabi bewi. Ipi kay o'ḡukopkop soat etabutpe ixeyū mutabut am jewekay. ¹⁴ Soat ipi juayū o'ḡuḡuykukuku iba'oreap o'ḡubapuk puye. Wuywebe i'e'ba'oreat mubapukpuḡ osunuy koapat ipararu jījāat etabutpe.

— Koapat ipararu jījāat puximat cuy epeḡuḡē wita'am — io'e soat ka watwat pe. — Payaom werowero ip o'ḡuḡēiat puximat cuy epeḡuḡē — io'e. — Oe'ū ḡuiat puximat cuy epeḡuḡē — io'e.

Imēnpuye ixe buximat o'ḡuḡē ip wita'am. ¹⁵ Kanomūmat ipararu jījāat ya'ōbacaap o'jat koapat pewi ja'ōbacaan. Ya'ōbacaap o'jat koapat puximat mutait am. Imēnpuye o'jetait koapat puximat—wita'a muḡēḡē. Cekawēn put o'e. Jekay itabut'ūmayū dak yaoka but o'e cebe.

¹⁶⁻¹⁷ — Obutet cuy epesubutetmubararak eybūnū'a be eyba'at kadi, eydopa'a be dak — io'e. — Obutet mubararak'ūm pima, wenúmero ma epeḡubararak eydopa'a be, eybūnū'a be dak — io'e.

Imēn ixe o'e soat pe ipi juayū be—ya'ōbuyxiayū be, ya'ōbuyxi'ūmayū be dak; yopīcayū be, kariwayū be dak; jekpiwatpin ma kapikpik'ukayū be, tei'ūma kapikpik'ukayū be dak. Cewebubut pu ba'ore osodop ip topa'a bararak'ūm pima, ibūnū'a bararak'ūm pima dak. Tarekrek tak teida ba'ore ip osodop ixe butet ibararak'ūm pima, ibutet enúmero ibararak'ūm pima dak.

¹⁸ Wuyetaybitbicap cuy ajat wuyetaybit am iboam. Wuyetaybit pima bit ixe enúmero imuweḡūn put kuka o'e wuywebe. Aḡokatkat putet co'i ixe enúmero. Ixe enúmero 666.

14

¹ Deus omukūyjojom mabuk osunuy apēn jebapuk āmap kabia be iam. Apēn jebapuk āmap kabia bima iap cocom mabuk oḡuy wexey jo'iat pe. Mēmē buxim oe'ūiat ojojojo. Cūḡ'i osunuy co'a bicūḡpe—Siāo'a bicūḡpe—Jerusalém ka beat'a bicūḡpe. Adexiri osodop ixe eju—144,000 beayū. Mēmē butet ibararak osodop topa'a be ip. Ixe ebay butet tak ibararak osodop topa'a be ip. ² Kabi kadiwiat'a'ō dak oya'ījojo. Ya'ōboḡ o'ya'ōnuy ti'acap'a'ō jo'i. Ya'ōpuruḡ tak o'ya'ōnuy xiririkiat'a'ō jo'i. Ya'ōdip cīcā dak o'ya'ōnuy adedeayū jebubut'uk muydedem pimaap a'ō buxim—harpa muydedem ip pimaap a'ō buxim. ³ Ixeyū 144,000 beayū pibodo iisuan ip o'jebibododon. Deus abikbikap wap

kacũgũg'i osodop ip jebibododon, ebadipdip itabẽgayũ wap tak, 24 beayũ ya'õbuyxiayũ wap tak. Ka'ũma be ma itaybit put ibo pibodom. 144,000 beayũ be acã itaybit put—Deus emudaxijoyũ be acã—ipi ju oekuku'iyayũ be acã. ⁴ Ixeyũ 144,000 beayũ o'jewemukẽrẽrẽn ġu—pũġ em tak ka'ũma. Soat taġ iisu ip osodop ayacat eju o'jepo ġu bukiat puxim. Mẽmẽ badiptatam oekuku ip soat taġ. Deus ixeyũ o'taxijo kũyjobit'ũmayũ parakpewi—ipi juacayũ parakpewi. Ixeyũ ma koam o'jewajak Deus kay soat em jedop am cexe. Mẽmẽ kay dak o'jewajak ip soat em jedop am cexe. ⁵ Napapa'uk ġu ip osodop. Soat taġ ip iisu.

⁶ Gebuje wara'at ojojoho Deus ekawẽn tojotjot'ukat. Um oeku eium. Kopkom oeku kawẽn idipat muwẽn ãm soat pe ipi juayũ be—soat iwarururuayũ be, soat tiwatwat pe dak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ be dak, soat eipi watwat pe dak. Kawẽn idipat i'ũm ġu. Soat em itabucayũ ibo muwẽnuwẽn jeedop. I'ũm ġu cekawẽn—kawẽn idipat.

⁷ — Ibuyxim cuy Deus epejukuk — io'e ya'õberen um cĩcãat. — “Deus soat podi ma ya'õbaca,” i juy epe'e'e — io'e. — Gaxĩn ma ixẽ Deus ideida soat pe apẽn ipi daġ pima juk adi oekuku ip iaptei — io'e. — Xipacat je'ġũm xipacayũ be. Ipiat supi'ajoat ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ be bit — io'e. — “Warara'acat podi ma ãn xipat,” i juy epe'e Deus pe — io'e. — Ixẽ Deus kabi o'ġujurũġ, ipi dak — io'e. — Tiboġ cĩcãati dak o'timujurũġ — io'e. — Idi'a dak o'ti'amujurũġ — io'e.

⁸ Wara'at Deus ekawẽn tojotjot'ukat koapat nomuju oeku. Um oeku eium. — Babilõnia ka watwat puximayũ a'õbacaap oi'ũm — io'e. — Ikẽrẽat muġẽġẽ'uk osodop ip soat ka watwat eju — io'e. — Warara'acat tayxi eju jepopo'ukap puxim ikẽrẽat muġẽġẽ'uk ip osodop, warara'acat itop eju jepopo'ukap puxim tak — io'e. — Gasũ bit ixeyũ a'õbacaap oi'ũm — io'e.

⁹⁻¹⁰ Wara'at Deus ekawẽn tojotjot'ukat ojojoho—soat taġ iisuayũ. Ebpũġ ip um oekuku eium.

— Ipararu jĩjãat pe “Ën xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ ipiat supi'ajojo jĩjã—ixẽ jo'iat pe “Ën xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ dak — io'e. — Ibutet pararak topa'a beayũ dak ipiat supi'ajojo jĩjã—ibutet pararak ibũnũ'a beayũ dak — io'e. — Deus itakoma jĩjã je'e ixeyũ kay. Itabotaidabotbot ġu je'e ixeyũ kay—pũġ kay dak ka'ũma. Iba'ore je'e cebe ip jenapõn ãm ipiat'ajojoap puxim — io'e. — Ipiat supi'ajojo jĩjã ma ip. Daxa be ipiat supi'ajojo ip, enxofre isopat pe dak — io'e. — Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ etabutpe ipiat supi'ajojo ip, soat taġ iisuayũ etabutpe. Mẽmẽ etabutpe dak ipiat supi'ajojo ip — io'e. ¹¹ — Ixeyũ beaptiġ jediġeuhum soat em daxadiġ. Ka'ũmġu kabi daġ tiġ'ũmat. Soat em ma tiġteġ e'em. Iximabun, kabiabun tiġteġ e'em — io'e. — Ixeyũ be ipiatpi'ajojoap tak i'ũm ġu. Cebodoy ba'ore cebe ip. Kabiabun ipiat'ajojom ip jeedop, iximabun tak—ipararu jĩjãat pe “Ën xipat” i'e'e'ukayũ, ixẽ jo'iat pe imẽn i'e'e'ukayũ dak—topa'a be ibutet pararakayũ — io'e.

¹² Apẽn ibutet pararak ibũnũ'a beayũ ipiat supi'ajojo jĩjã iap kay ġebum pima, yukpiceġẽm ġu juy jeedop ip jetabucap kuġ Deus ebekitkiyũ—Deus a'õ kay kũyjobicayũ—Jesus kay jetabucap kukayũ.

¹³ Gebuje kabi kadiwiat'a'õ oya'ĩjojo.

— Pũġpũġ xipacayũ'in mabuk yaoka ip ġasũ itakomaayũ jetabucap epere'ũmayũ, ipararu jĩjãat putet mubararakan ibu'u'uyũ — io'e. — Icocok ip jeedop o'yaoka ma'ġu ip — io'e. — Iboap cuy eġubararak taperadup pe — io'e.

— Icẽmãn ãn e'em — i Deus biõġbuk o'jede. — Icocok cĩcã ma ip jeedop — io'e. — Ipi ju bima o'jekapikpik cĩcã ip wuykukukat peam — io'e cebe—kabi beat pe. — Ce'ũ buje bit ip jeebodoy — io'e. — Kapikap kay ġu ip je'e — io'e

cebe. — Jekaba'üm ip — io'e. — Xipan cĩcã ip o'jekapikpik iapteim tak ip idujuu jeweju — io'e cebe.

Imẽn Deus biõgbuk o'jede kabi kadiwiat'a'õ wa'õpiju.

¹⁴ Apẽn jebapuk ãmap kabia bima iap cocom mabuk oğuy wexey jo'iat pe. Ağokatkat co'iat ojojojo. Xik'i osunuy kabikerereat ceje. Ouro muğẽğẽ kuğ jabe osunuy. Pẽğap kuğ osunuy jebui be—tũybibiati kuğ.

¹⁵ Deus ekawẽn tojtjot'ukat o'jẽm Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi. O'jewãwã ya'õberen kabikerereat cejeat pe.

— Epẽğãm cuy etiptakat soat eipi dağatip, kuy o'taop puye — io'e ya'õberen. — Gasũ ma juy etiptakat — io'e.

¹⁶ Imẽnpuye cococo'i o'e. Tiptakatkan o'e jepẽğãm kabikerereat cejeat. Jepẽğap o'ğuyco. Soat eipi dağatip takatkan o'e. Pere. Soat o'tiptakat. Kuy o'jepere.

¹⁷ Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawẽn tojtjot'ukat. Ixe dak o'jẽm Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi—kabi beat'a bewi. Ixe dak pẽğap kuğ osunuy tũybibiati kuğ.

¹⁸ Ibocewi wara'at Deus ekawẽn tojtjot'ukat o'jẽm tõmte'okuatõm mupikupikap'a xewi. Ixe daxa kukuk'ukat osunuy tõmte'okuatõm mupikupikap'a beat taxa kukuk'ukat. Ixe o'jewãwã ya'õberen jebure be—pẽğap kukat pe.

— Epẽğãm cuy uva'adot eyadot'ağobidakat — io'e. — Soat eipi dağatip pe juy eyadot'ağobidakat — io'e. — Kuy o'yaop — io'e ya'õberen.

¹⁹ Imẽnpuye cocococo'i o'e. Yağobidakatkan oeku soat eipi dağ uvadip tağ. Perek. O'jepere. O'yamõğ yamucakcakcakap'a be yabidi'uk am. Deus ipiat supi'ajojoat kũyjobit'ũmayũ be apẽn ip uva'a mucakcakcağ iap puxim.

²⁰ Ikaboğatka etakobe yamucakcakcağ ip osodop. Xere ğu o'yabidijẽm uva'abidi. Yamucakcakcakap'a bewiapti kũyjobit'ũmayũ'ũm'ũm toy buxim. Xere ğu toy o'toyjẽm. Kiiii iãn toy. 3000 quilometrom o'toyjẽm. Toydibida pũğ metro ipidase dak o'jedoyeku—Deus ekawẽn kay kũyjobit'ũmayũ'ũm'ũm toy.

15

¹ Gebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboğat. O'jebapuk omukũyjo am apẽn ğuyjom jebapuk iam. 7 be ojojojo Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ. Omukũyjoap iba'arẽm mabuk osunuy oxe. Yoboğ osunuy. Ipararu jĩjãat osunuy. Warẽmtaksuğat kuğ ip oekuku—ãmap kuğ. Ipi kay ixik puje Deus jetakomaap ğu'ũm.

— Eyju ma warẽmtaksuğat epejoxik kũyjobit'ũmayũ be — io'e Deus cebe ip. — Wa'õbi ma ipiat cuy epesupi'ajojoat cebe ip — io'e. — Ixeyũ acã ojoxikat wetakoma eykay iap mubapuk am soat pe kũyjobit'ũmayũ be — io'e Deus cebe ip—7 beayũ be.

² Gebuje iodibuximat ojojojo—vidro muğẽğẽ. Vidro iwekoykey osunuy daxa eju. Ixiriruk osunuy. Ipararu jĩjãat a'õ kay'ũmayũ dak ojojojo—ixe jo'iat a'õ kay'ũmayũ dak—jebetet enũmero kukat kukat a'õ kay'ũmayũ. Kacũğcũğ'i ip osodop iodibuximat xe—vidro muğẽğẽ xe. Harpa'a muydedem ip osodop—Deus emuaũm muydedem. ³ Moisés bibodom ip o'jebibododon—wuykukukat puywatwat'ukat pibodom. Mẽmẽ buxim oe'ũiat pibodom tak ip o'jebibododon. Ibom o'jebibododon ip:

Ocekukukat, ěn acã Deusat, i. ěn soat podi ma a'õbacaap kuğ, i. Yoboğ cĩcã eğũğẽğĩiat, i. Ocecokcok cĩcã ğebum am emumuğẽ kay, i. ěn soat tiwatwat kukukat, i. Soat em cũğ ma ěn ocekuğ, i. Icẽmãn acã ěn e'em, i. ⁴ Abu

ibuyxim ġu ekuġ? Soat ma ibuyxim ekuġ, i. Abu kuka i'e pin ġu “Ēn soat podi ma a'ōbaca” i? Soat ma imēn i'e pin, i. Ēn acā ikērēat kuġ ġu, i. Soat taġ eisu, i. Soat tiwatwat jajēm “Ēn xipat cīcā” i'e am ewebe, i. Soat em cūġ ma ēn wuykuġ iap cocom soat ipi juacayū, i.

Ibom o'jebibododon ip. ⁵ Cebibododon epere buje, Deus eju kawēnwēnap'a oyajojo. Xīntabi ekoce buje oyajojo. Torojo'a o'yanuy ibo'a be—Deus nuynuyap cīcāap'a. ⁶ ⁷ beayū o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi Deus ekawēn tojtjt'ukayū. Warēmtaksuġat kuġ ip osodop ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be. Cesaysopsepat kuġ ip osodop irucat kuġ, iarixiġsūġat kuġ. Ouro muġēġē kuġ ip osodop jekūm'a eju. ⁷ Pūġ ebadipdip itabēġayū'in bacia'a jo'iat'a o'yaūmūm soat pe ⁷ beayū be—ouro muġēġē'a. Soat ip yakuġ pūġpūġpūġ jebui wedim. Yanopapūn ip o'yadop Deus etakomaap kuġ—soat em itaīcat etakomaap kuġ. ⁸ Deus soat podi ma jedipap kuġ iaptiġ o'jediepōġpōġ soat'abi daġ Deus eju kawēnwēnap'abi daġ, Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuġ iaptiġ tak. Soat iōm pa'ore ip osodop badiat'abi be ⁷ be Deus ekawēn tojtjt'ukayū be warēmtaksuġat xikap epere'ūm pima—ipiatpi'ajoan epere'ūm pima.

16

¹ Gebuje Deus eju kawēnwēnap'abi oya'ījojo. O'jekawēn ya'ōberen ⁷ be Deus ekawēn tojtjt'ukayū be.

— Epeju juy — io'e cebe ip. — Bacia'a buximat'a beati juy epetixik ipi kay—Deus etakomaapti — io'e. — Deus etakomaapti juy epetidi soat kūyjobit'ūmayū be — io'e. — Epeju — io'e.

² Koapat o'ju Deus ekawēn tojtjt'ukat. Jebacia'a buximat beati o'tidi ipi watwat kay. Imēnpuye weroweropi o'jebak cebe ip—topa'a be ipararu jījāat putet kukayū be—ixe jo'iat a'ō kayayū be dak. Ipi jījā osodop, ierep cīcā dak, iohe ġu dak. Kuy pūġ ma jebacia'a buximat beati o'tixik.

³ Gebuje wara'at o'tidi jebacia'a buximat peati. O'tidi tiboġ cīcāati be tiyuati be. Imēnpuye o'jediewexat. Ce'ūatoy buxim o'e. Imēnpuye idibi daġacat oap soat. Soat ip oap idibi daġayū'ūm'ūm. Kuy xepxepayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

⁴ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi idibi kay—tiyu'ūmati kay. Idi'a daġ tak o'tidi. Imēnpuye o'jediewexat. Toy o'jediewexat. ⁵ Wara'at Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn Deus eju ġebuje bit. Ixe idibi kukukat osunuy—soati kukukat. Ixe ekawēn oya'ījojo.

— Ēn ikērēat kuġ ġu—pūġ em tak ka'ūma — io'e Deus pe. — Cūġ ma ēn ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be soat pe — io'e. — Soat em ma etait. Kuyje dak cuk adi etait eġuy — io'e. ⁶ — Kūyjobit'ūmayū ma juk adi ebekitkiyū'ūm'ūm o'yaoka. O'toymukereren ip. Ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak o'yaoka ip — io'e. — Ġasū bit cuy etoykōnat cebe ip toymukererenapteim — io'e. — Ikērēm cuk adi ip oekuku iaptei bubum ip ġasū exewi — io'e Deus pe.

⁷ Tōmte'okuatōm mupikupikap'a xeat'a'ō dak o'jekawēn wa'ōpiju.

— Ocekukukat, ēn acā Deusat — io'e. — Ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e. — Ēn cedaġ ma ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be — io'e. — Cūġ cīcā ewebe ipiat'ajoan cebe ip kūyjobit'ūm cīcā ip puye — io'e.

Kuy ebapūġayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawēn tojtjt'ukayū.

⁸ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi kaxiepiat etabe. Imēnpuye adedeayū oipik ipi watwat. ⁹ Kūyjobit'ūmayū oipik cīcā kaxie pibun. Imēnpuye ip Deus o'jomuymuy jījā, ixe warēmtaksuġati o'tidiat cebe ip puye. Imēnpit ikērēat muġēġēap o'jepere ġu ip. “Ēn soat podi ma a'ōbaca,” i'e bu'u'u jījā ip osodop Deus pe.

Kuy ebadipipayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawēn tojotjot'ukayū.

¹⁰ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi ipararu jījāat abikbikap pe—idip cīcāat pe. Imēnpuye kabiokboğ o'e cekay. Soat ya'ō kayayū kay dak kabiokboğ o'e. Jekō ip o'sukōaha ipibun ma. ¹¹ Deus tak o'jomuymuy jījā ip kūyjobit'ūmayū. Kabi beacat kukukat o'jomuymuy jījā ip ipiat o'supi'ajo ip puye, werowero kuğ ip puye dak—soat tağ ipi jījāat kuğ puye. Inaka oibu'un'ūma ip ikērēat muğēğēm. O'jēm'ūma ip e iekērēate dağwi.

Kuy 5 be jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹² Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi. O'tidi idibi be—tiboğati be—Eufratesti be. Imēnpuye o'tiap. Idibi o'tiapat tağ e o'jeeebapuk. O'tiap ipi juayū kukukayū beapem—kaxi jēmāp pewiacat peapem. ¹³ Ebapūğ ibiōğbuk kērēayū dak ojojojo. Muo buxim ip osodop. Pūğ o'jēm seğemoxixi kōmbie dağwi. Wara'at o'jēm ipararu jījāat kōmbie dağwi. Wara'at o'jēm jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kōmbie dağwi. ¹⁴ Ixeyū ibiōğbuk kērēayū wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ. Ixeyū ebapūğayū cucum soat ka kay ika kukukayū mu'awero am nopāğōğō ām. Nopāğōğōm ip je'e. Nopāğōğōm pima Deus soat podi ma wa'ōbaca iap ġubapuk soat pe.

¹⁵ — Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop — i'e'em Cristo wuywebe. — Ibukurukat puxim oajēm — i'e'em. — Adeayū ağ'ūm pima oajēmtujupa'um'um'ukat puxim — i'e'em. — Icocok ip je'e wajēmap wiwi'ukayū—jewemukērērērēn'ūmayū — i'e'em. — Totiteayū buxim ip je'e wajēm puje — i'e'em. — Isūsūn ġu ip je'e — i'e'em Cristo.

¹⁶ Ixeyū ibiōğbuk kērēayū soat ka kukukayū o'ġu'awero ip pūğka be ma. Ixe ka butet Armagedom i omuy Hebreu a'ōm—Judeuyū a'ōm.

Kuy seis beayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹⁷ Gebuje kanomūmat jebacia'a buximat peati o'tidi eiumwi. Deus eju kawēnwēnap'a bewiat o'jewāwā ya'ōberen—Deus abikbikap xeat.

— Kuy o'e, io'e.

¹⁸ Imēn i'e buje, xiririk. Paw. O'jepaw. Xiririkpawiat o'jepaw ya'ōpuruğ cīcā. Tūmūn'a'ō dak o'jede ya'ōberen. Poroğiat tak o'jede ya'ōpuruğ. Ipi dak o'jexixi jījā. Puje buk a'ġu o'jebapuk iboap? Ka'ūma ma. Gasū acā. Ipi mubapuk pujeap a'ġu iboap ka'ūmġu. Soat podi ma ipararuat o'jebapuk ġebuje. ¹⁹ Babilōnia ka dak o'sukamuwe'ut'ut ipi exixi buje. Ebapūğkam o'jekaewexat. Deus soat eipi dağatka dak o'sukamu'ūm. Deus o'jeğebu Babilōnia ka watwat kay. Ikērēat mujurūğrūğxiayū kay o'jeğebu. Warara'acat peap podi ma ipiat o'supi'ajoat cebe ip. Jetakomaap mu'ūm puje acā oibu'un'ūma ipiat'ajoan cebe ip kūyjobit'ūmayū be. ²⁰ Pa'ūm. O'jepa'ūm soat tip'aweroro. Pa'ūm. Co'a dak o'jeaepa'ūm. ²¹ Akadadada dak o'ta'at'at kabi bewi tapoxiata. Pūğpūğta tapoxi jījā o'tadop—40 kiloata. O'ta'at'at ipi juacayū be—kūyjobit'ūmayū be. Itakoma o'e ip Deus kay ipiat'ajojom puye, warēmtaksuğat puye dak, akadadada buye dak. Deus o'jomuymuy jījā ip.

17

¹ Gebuje 7 beayū'in oajēm okay—Deus ekawēn tojotjot'ukayū'in—bacia'a buximat kukayū'in.

— Ejot — io'e owebe. — Apēn Deus iboka sukamu'ūm cīcā iap cuy oğubapuk ewebe — io'e. — Ibo ka omuy idibi xe—ti'adeati xe — io'e. — Ikērēat muğēğēm cīcā ip ibo ka watwat — io'e. — Apēn yapoat wara'at kaykaykay ma jepo am iap puxim wara'at kaykaykay ma e'em ip itabut. Tūybe Deusat iān e'em ip — io'e. — Imēnpuye Deus ibo ka sukamu'ūm cīcā — io'e owebe. ² — Ikērē jījāat o'ġuğē ip ibo ka watwat eju soat ka

kukukayū—yapoat co'iyū eju — io'e. — Ixe adeayū be ikērēat o'gujurūgat apēn itabut'ūmayū jebureyū muka'o'on iap puxim — io'e. — Imēnpuxim ibo ka watwat tak ade kūyjobit'ūmayū be ikērēat o'gujurūgat — io'e owebe.

³ Gebuje okpiwan ġu juk ocewaġuy. Deus biōġbuk cuk waġuyda. Deus ekawēn tojtjt'ukat odujowat uk'a'ūmat pe. Ayacat ojojojo iboce. Xik'i osunuy wara'at ipararu jījāat akpi jeje—ipakpukat akpi jeje. Deus muy-muyap ekawēn ibararak osunuy ixe daġ soat taġ. ⁷ be ya'a o'yanuy. ¹⁰ be yakanasū o'yakanasūnūy. ⁴ Ayacat esay ipakpusk osunuy. Ouro muġēġēbu kuġ osunuy soat taġ jesay daġ. Wita'a kuġ tak osunuy—yadeiboġ cīcāat'a kuġ. Pérola'a kuġ tak osunuy yadeiboġ cīcāat'a kuġ. Bacia'a buximat'a kuġ osunuy jebui be—ouro muġēġē'a kuġ. Yanopapūn o'yanuy xipat'ūmap kuġ, wuy-musūsūsnap kuġ tak, ixe aġokatkayūxi jījā buye. ⁵ Topa'a be ibutet ibararak osunuy. Ka'ūma ma itaybit apēnape ibutet iam. Babilōnia ka ikaboġatka i ikabutet osunuy. Aġokatkayū xiayū kukat i dak ibutet osunuy. Xipat'ūmayū kukat i dak ibutet osunuy. Jekpiwatpin ma jewaġuymukērērērēn'ukat i dak ibutet osunuy. Ebpūġputet ibutet. ⁶ Ayacat ika'oat puxim icokcok osunuy ade Deus ebekitkiyū'ūm'ūm o'toymukereren puye. Ixe ayacat ojojojo. Ayacat ixeyū'ūm'ūm o'yaoka, Jesus kay jījā ip puye, jetabucap o'jepere ġu ip puye. Oparara jījā ojeku ixe jo buje.

⁷ — Pēnpuye eparara ixe buxim? — io'e owebe Deus ekawēn tojtjt'ukat. — Ajo iba'arēm exe iam cuy ōn jemukūyjo — io'e owebe. — Abu-buxim ixe ayacat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Abu-buxim ipararu jījāat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Apēnape subo iam tak ōn jemukūyjo—ayacat kuġ jekpi jeje iam — io'e. — Apēnape ⁷ be ya'aat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Apēnape ¹⁰ be yakanasūat iam tak ōn jemukūyjo — io'e owebe. ⁸ — Ixe ipararu jījāat kuy bima itait osunuy. Gasū bit itait ġu o'e. Gaxīn ma ixe jeejēm ikūybioreġ cīcāatkūy bewi. Imēnpit Deus ixe ġu'ūm — io'e. — Abuyū soat em itait jeedop Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ūmayū iparara jījā je'e ipararu jījāat co buje — io'e. — Ibutetpararak ġu ip ipi muġē'isum ma — io'e. — Ixe ipararu jījāat itait osunuy kuy bima. Gasū bit itait ġu o'e. Waram ġuto jebapuk — io'e.

⁹ — Itaybit cīcāat acā itaybit e'em apēnape ojojojo iam—yaġuybabiāt acā — io'e owebe. — ⁷ be ya'aat puxim ⁷ be ma co'a dak. Ayacat xik'i iġo'a jeje—⁷ beat'a jeje. Ika kukayū buxim tak ip ya'a — io'e owebe. ¹⁰ — ⁵ be ixeyū'in ibaca'ūm o'e ip. Ka'ūma ma kūyjobit ixeyū a'ō kay ġasū bit — io'e. — Pūġ ma ixeyū'in ya'ōbacaat ġasū — io'e. — Adeayū ixe a'ō kay o'e kūyjobit — io'e. — Wara'at ixeyū'in oajēm ġu buk adeayū kukukan. Ixe ajēm puje bit, darem ma adeayū kukukan jeenuy — io'e owebe. ¹¹ — Ipararu jījāat kanomūm adeayū kukukan je'e—kuy bima itait osunuyiat—ġasū itait ġu iat — io'e. — ⁷ beayū nomukadi ixe dak adeayū kukukan je'e. Deus ixe dak ġu'ūm — io'e owebe.

¹² — ¹⁰ beat yakanasū eyakanasūjojo — io'e. — Ixeyū yakanasūyū ¹⁰ beayū buxim ika kukukayū buxim. Adeayū kukukayūm ġu buk o'e ip. Guyjom acā je'e ip — io'e. — Darem ma ikukukayūm ip jeedop ipararu jījāat eju—pūġ hora ma — io'e owebe. ¹³ — Jewaġuycocom ip ¹⁰ beayū. Imēnpuye ja'ōbacaap ūmūm ip ipararu jījāat pe. Imēnpuye ixeyū a'ōbi jeku ipararu jījāat — io'e owebe. ¹⁴ — Ixeyū ¹⁰ beayū nopagōġōm ip je'e mēmē buxim oe'ūiat eju. Mēmē nopagōġōm je'e ixeyū a'ōbacaap mu'ūm ām — io'e. — Nopagōġōm je'e jemunomuwayū eju, jemunaēyū eju—ja'ōkayayū eju. Ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm mēmē. Ixe soat podi ma ya'ōbacaat. Adeayū kukayū kukat ixe. Imēnpuye ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm — io'e owebe.

¹⁵ — Idibi dak cuk etijojo — io'e owebe Deus ekawēn tojtjt'ukat. — Ayacat xik'i osunuy ixedi adopa daġ — io'e. — Ixedi soat tiwatwat puxim, soat eipi

watwat puxim tak, soat iwarururuayū buxim tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū buxim tak — io'e owebe. ¹⁶ — 10 be yakanasūat tak cuk ejojojo — io'e owebe. — Ixeyū yakanasūyū itakoma jeedop ip ayacaw kay—agokatkayūxi kay. Ipararu jījāat tak itakoma je'e cekay — io'e. — Soat ibubut ju'uk ip cexewi. Cesay'ūm suiwat ip. Ixe aokam ip. Ixe'ūm ēn suēn'o ip. Cepoyat ip ġupik daxa be — io'e. ¹⁷ — Deus ixeyū o'ġubikuy jebikuyap taġ jeku am. Ixeyū o'ġubikuy jewaġuyco am jeweweju. Imēnpuye Deus bikuyap taġ yaoka ip. Imēnpuye “Wuya'ōbacaap cuy aġūm ipararu jījāat pe,” i je'e ip jewewebe ika kukukayū. “Wuya'ōbi juy ixē je'ku” i je'e ip jewewebe ma. Imēn ma soat jebapuk apēn cuk adi Deus o'e'e iap taġ — io'e owebe.

¹⁸ — Ixe ayacat—ejojojoiat—ikaboġatka buxim — io'e owebe. — Adeayū kukukayū emukakukpinputka buxim — io'e owebe. — Adeayū kukukayū cucum ibo ka be ikērēat muġē ām — io'e owebe Deus ekawēn tojotjot'ukat.

18

¹ Iboap co buje, wara'at ojojojo Deus ekawēn tojotjot'ukat. Kopkom o'e kabi kadiwi. Ya'ōbacaat osunuy. Isopsep osunuy. Imēnpuye jesopsepap kabiam soat eipi o'ġukabia.

² — O'suka'ūm cīcā ma — io'e ya'ōberen. — Babilōnia ka o'suka'ūm cīcā ma — io'e. — Kuy bima ya'ōbacaayū cucu'uk ip oosodop ibo ka be — io'e. — Gasū bit ibiōġbuk kērēayū acā o'jepoyat ibo ka be, axikyū ikērē jījāayū dak — io'e. — Wasūyū dak o'jepoyat ibo ka be—i'oibit'ūmat — io'e. ³ — Ibo ka watwat ikērēat o'ġujurūġrūġat soat ka watwat pe wuybureyū muka'o'onap puxim, — io'e. — Jekpiwatpin ma ikērēat muġēġē'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Ika kukukayū dak ikērēat mujurūġrūġ'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Tarekrek kukukayū dak jewemukariwawan'uk ip osodop ixeyū ikērēat muġēġēaptei bubum — io'e.

⁴ Wara'at'a'ō dak oya'ījojo kabi kadiwiat'a'ō.

— Bekitkit, epewat cuy ite ka bewi — io'e. — Epejēm cuy ite ka watwat xewi — io'e. — Ixeyū buxim ġu juy epesop — io'e. — Ixeyū burem ġu juy epesop ikērēat mujurūġrūġ — io'e. — Ixeyū eju ikērēat mujurūġrūġ pima, Deus ipiat supi'ajoat eywebe apēn ipiat supi'ajoat ixeyū be iap co'i — io'e.

⁵ — Ibo ka watwat xipāt'ūmap muġēġēxi. Imu'awero buje, kabi tēġ kuka o'e xipāt'umap — io'e. — Deus o'jeġebu apēn cuk adi ikērēat o'ġujurūġrūġ ip iap kay — io'e. ⁶ — Apēn ip cuk adi warēmtaġ eykukaptei juy epeteida cebe ip — io'e. — Xepxepetim pit cuy epeteida cebe ip — io'e cebe. — Tipiati juk ip o'timuġē eywebe tikōġaptim. Tipi jījāati juy epetimuġē cebe ip tikōġaptim — io'e. — Ibodim cuy bacia'a epeyamunopapūn ixeyū muka'onaptim — io'e.

⁷ — Ipiat cuy epesupi'ajoat cebe ip, idip cīcā ip osodop jewexe iapetim — io'e. — Epeġuġūycūġcūġ cuy ip teiboġ cīcāat pupu'uk ip osodop iapetim — io'e. — “Soat kuġ ōn ika kukukat co'i,” i te'e ma o'e ip jewebe ma. “Itayxibuk ġu ōn,” i te'e ma o'e. “Ipiat osupi'ajo ġu—pūġ em tak ka'ūma ma,” i te'e ma o'e jewebe ma. “Oġuycūġ ġu juy oce,” i te'e ma juk adi o'e'e. ⁸ Te'e ma imēn cuk adi o'e'e — io'e. — Imēnpuye pūġ kabiam ma soat ipiat je'bapuk cebe—warēmteksuġpi. Iwātaxipi dak je'e. Ipiat tak supi'ajo. Re dak supi'ajo — io'e. — Daxa be ipik — io'e. — Soat iboap je'bapuk cebe wuykukukat ya'ōca buye. Ixe wuykukukat Deusat—soat podi ma ya'ōbacaat. Wuykukukat apēn ipi ju bima juk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe — io'e.

Imēn Deus ekawēn tojotjot'ukat ya'ōberen o'e owebe.

⁹ Babilōnia ka pikpiġaptiġ co buje, iġuycūġ cīcā je'e ika kukukayū—iġo ka watwat puxim jemucokcok am ikērēat mujurūġrūġ'ukayū—yapoat eju jepopo'ukayū buximayū. Jeetōn ip ibo ka pikpiġaptiġ co buje. ¹⁰ Wūy ma ip

jeedop kacũgũg'i ikapikap cocom. Wuywebe dak xe'e je'e imẽn iap puxim iparara ip.

— Tadaybot cĩcã opop ip pikpiğ! — i je'e ip tiğcocoayũ. — Karem ip ipiat'ajojom — i je'e ip. — Kuy bima ikaboğ cĩcãatkam o'sukadop — i je'e ip. — Soat pe bit ibo ka ikamu'ũm pa'ore o'sukadop — i je'e ip. — Deus pe bit pũğ hora ma o'sukamu'ũm — i je'e ip.

¹¹ Ibo ka pikpiğaptiğ cocom pima, iğuycũğ cĩcã je'e ip tarekrek kuğ topibiyũ dak. Ka'ũmğu o'e tarekrek pupu'ukayũ, oipik ip puye. Imẽnpuye cewebubut pu ba'ore o'e ip. Ka'ũmğu ip o'e ibubut pupuayũ. Imẽnpuye jeetõn ip. ¹² Imẽn je'e ip tõtõn:

— Abu xe'e ģasũ je'jat wuyeouro, wuyepрата dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e ģasũ yadeiboğat'a yabu wuyxewi, pérola'a dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e pağo je'jat wuyxewi—iarixiğat, ipakpukat tak, lã ipakpukat tak? — io'e jewewebe. — Abu xe'e ģasũ soat'ip yopu wuyxewi—ip warẽmtaksuğat'ip? — io'e. — Abu xe'e ģasũ marfim muğẽğẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e yopteiboğ cĩcãat'ip muğẽğẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e ģasũ icaat muğẽğẽ je'jat wuyxewi—bronze muğẽğẽ, ferro muğẽğẽ dak, mármore muğẽğẽ dak? — i'e'em ip tõtõn. ¹³ — Abu xe'e wuyxat mukunukunap je'jat wuyxewi—canela? — io'e ip. — Abu xe'e ģasũ tibu wuyxewi tide'oati, mirradi dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi pão'anõm? — i. — Abu xe'e tibu wuyxewi uva'abidi, oliveira xepti dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi trigonõm? — i. — Abu xe'e tabu wuyxewi trigoda? — i. — Abu xe'e ģasũ gado je'jat wuyxewi, ovelha dak, cavalo dak? — i. — Abu xe'e carro je'jat wuyxewi cavaru imupuxikpuxiğat? i. — Abu xe'e wuyjuyũ je'jat wuyxewi jebuywatwat'ukan? — i.

Imẽn je'e ip tarekrek kuğ topibiyũ jewewebe. Imẽn je'e ip tõtõn pima jebubut pupu'ukayũ'ũm'ũm oipik puye. ¹⁴ Imẽn je'e ip ibo ka watwat pe:

— Soat eyetabikukuap kuy oi'ũm — i je'e ip ibo ka watwat pe. — Soat eybubut oi'ũm — i je'e. — Kuy bima ade idipat kuğ epesop, ade ouro dak — i je'e ip. — ģasũ bit soat oi'ũm — i je'e ip. — Waram pit epetobuxik ģu — i je'e ip ibo ka watwat pe.

¹⁵ Ibo ka be ip o'jekariwawan. ģasũ bit wũy wi ma ip o'e ikadiğ cocom. Wuyju dak xe'e acepik iap ip imuparararan. Jewãwã ip. Jeetõn tak ip.

¹⁶ — Tadaybotbot cĩcã ip opop pikpiğ ibo ka watwat'ũm'ũm — i je'e ip. — Karem ip oipik — i je'e ip. — Kuy bima teiboğ cĩcãat kuğ oekuku ip jesay kuğ—pağo iadixiğat kuğ — i. — Ipakpukğũğũnat kuğ tak oekuku ip, ipakpukat kuğ tak, lã muğẽğẽ kuğ tak — i je'e ip. — Ouro muğẽğẽ kuğ tak ip oekuku jemujoipin am — i je'e ip. — Wita'a'it'it'a muğẽğẽ kuğ tak ip oekuku jemujoipin am, pérola'a muğẽğẽ kuğ tak — i je'e ip. ¹⁷⁻¹⁸ — Soat o'jepa'ũm pũğ hora ma — i je'e ip. — Soat jekariwaap oi'ũm — i je'e ip.

Ibo ka wi wũy ma dak ip osodop ibo ka pikpiğaptiğ cocom kobexixi kukuk'ukayũ, kobexixi dağ cucu'ukayũ dak, kobexixi mudidimyũ dak, kobexixi bewi yajẽm'ibiyũ be tarekrek ũmũm'ukayũ dak.

— Ibo ka soat ka podi ma ikadip o'sukadop — io'e ip tiğ cocom pima. — Ka'ũmğu ağoka iboka jo'iatka ikadip cĩcãatka — io'e ip.

¹⁹ Jebabim ip o'jewa'amudididiğ ka'winõm jeğuycũğap mubapuk am. O'tõn cĩcã ip iğuycũğ cĩcã buye.

— Tadaybot cĩcã ip opop pikpiğ ibo ka watwat'ũm'ũm — io'e ip. — Karem ip oipik — io'e ip. — Kuy bima o'jekariwawan ip soat kobexixi kukuk'ukayũ ibo ka watwat cedinheiroboğ cĩcã buye — io'e ip. — Pũğ hora ma oi'ũm soat. Soat ibo ka watwat pubut oipik pũğ hora ma — io'e ip.

20 — “Eyju bit eycokcoğ cuy epesop,” i òn pit e'em kabi beacat pe — io'e kabi beat owebe. — “Eycokcoğ cuy epesop,” i òn e'em Deus ebekitkiyũ be, Deus emumujuyũ be dak, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be dak. “Eycokcoğ cuy epesop, Deus ipiat o'supi'ajoat ibo ka watwat pe ikêrêm cĩcã ip osodopdopdopiapteim,” i òn e'em. “Apẽn ip cuk adi ikêrêm eykukapteim ipiat o'supi'ajoat cebe ip,” i òn e'em — io'e owebe kabi beat.

21 Gebuje Deus ekawẽn tojotjot'ukat wita'a o'yabu ya'òbacaat. Yaboğ cĩcãat'a o'yabu—tũmũntata mucakcakcakap'a jo'iat'a. O'yaxik idibi be tiyuati be.

— Apẽn iğo'a oyaxik iap co'i Deus tak Babilônia ka sukaxik — io'e. — Waram pit acesukajo ğu ibo ka — io'e. 22 — Waram pit harpa muydede'ukat'a'ò aceya'ĩjo ğu ibo ka be — io'e. — Wara'at pubut'uk muydede'ukat'a'ò dak aceya'ĩjo ğu — io'e. — Tũmũn'uk'uk muydede'ukat'a'ò aceya'ĩjo ğu, parasuy jo'iat muydede'ukat'a'ò dak — io'e. — Warẽntaksuğ pikpik'ukat acetobuxik ğu ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ĩjo ğu tũmũntata mucakcakcakap'a'ò dak ibo ka be — io'e. 23 — Waram acejojo ğu lamparina'ae ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ĩjo ğu jewebumũn'isuayũ icokcokap'a'ò ibo ka be — io'e. — Ibo ka beayũ kariwawayũ warara'acat podi ma ibubut ade ip osodop — io'e. — Soat kaka dağayũ muğuykukuku'uk ip osodop jebukaypacam ma — io'e. 24 — Deus pit ipiat o'supi'ajoat Babilônia ka watwat pe jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm aokakaapteim—jebekitkiyũ'ũm'ũm aokakaapteim—soat kaka watwat'ũm'ũm aokakaapteim — io'e.

19

1 Iboap tomukadi, ya'òberenat'a'ò oya'ĩjojo ade jĩjã kabi beacayũ a'ò.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace — io'e ip. — Deus acã wuydaxijojo'ukat — io'e ip. — Soat podi ma jedipap kuğ ixè — io'e ip. — Soat podi ma ja'òbacaap kuğ — io'e ip. 2 — Ixe cũğ ma ipiat'ajojoan kũyjobit'ũmayũ be — io'e ip. — Cedağ ma ipiat'ajojoan cebe ip — io'e ip. — Ipiat o'supi'ajoat ağokatkayũxiat pe, soat ipi juayũ be ikêrêat o'ğujurũğrũğat puye—ikêrêat mujurũğrũğxi ma jewağuy mukêrêrêrênat puye dak — io'e ip. — Deus ipiat o'supi'ajoat cebe, jebuywatwat'ukayũ'ũm'ũm o'yaokaat puye — io'e ip.

3 Waram ğuto o'jewãwã ip ya'òberen.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace! — io'e ip ya'òberen. — Apẽn soat em kapiktiğ jediğeuhum iap puxim, soat em cuy ipiat'ajojom tak jeedop ip Babilônia ka watwat puximayũ — io'e ip.

4 — Imẽn cuy jeedop ip — i dak o'e 24 be aypapayũ—ya'òbuyxiayũ.

— “Deus xipat cĩcã,” i juy ace — io'e ip ebadipdip itabêğayũ dak.

O'jêğ'aecõğcõğ ip Deus wap: — Ocecokcok cĩcã ekay — i'e'em cebe. Jabikbikap ceje xik'iat wap o'jêğ'aecõğcõğ ip.

5 Deus abikbikap pewi o'ya'òajêm.

— “ ‘Deus xipat cĩcã,’ i juy epe'e,” i òn e'em soat ixè buywatwat'ukayũ be, soat kaka dağayũ be dak — io'e Deus xeat. — “ ‘Deus xipat cĩcã,’ i juy epe'e,” i òn e'em soat pe ibuyxim Deus kukayũ be—ya'òbuyxiayũ be, ya'òbuyxi'ũmayũ be dak — io'e.

6 Gebuje wara'at'a'ò oya'ĩjojo. Adeayũ e'awero buje iap'a'ò buxim o'ya'ònuy. Ti'acap'a'ò buxim tak o'ya'ònuy—ya'òboğ cĩcãat'a'ò buxim. Konêkonêk'iat'a'ò buxim tak o'ya'ònuy ya'òpuruğ.

— Gasũ bit ocekukukat soat ipi juacat kukukan o'e — io'e ip. — Ixe acã Deusat ocexe — io'e ip. — Ixe soat podi ma ya'òbacaat — io'e ip. — Imẽnpuye: “Deus xipat cĩcã,” i juy ace! — io'e ip. 7-8 Mêmẽ buxim oe'ũiat ğaxĩn ma jewebumũn — io'e ip. — Ixe wadip kuy o'jewemuxipan jewebumũn

ãm ceweju — io'e ip. — Imēnpuye wuycokcoğ cĩcã juy ajop — io'e ip. — Iwadip kuy jesay o'jat jewebumũnap esay—pağo iarixiğat muğēğē, isopsupat muğēğē, iwekoykey'ũmat muğēğē — io'e ip. — Imēnpuye juy acewemucokcoğ! — io'e ip.

(Iwadip pağo iarixiğat kuğ soat Deus ebekitkiyũ idipat muğēğēm iape).

⁹ — Deus emunomuwayũ icokcok cĩcã — io'e waram Deus ekawēn tojotjot'ukat owebe. — Ixe juk o'tomuwa ip jekōn ãm mēmē buxim oe'ũiat ewebumũnap epeta be — io'e. — Icocok cĩcã ip iaptup cuy etupmubararak — io'e owebe. — Deus ma imēn cuk omukũyjojo — io'e owebe Deus ekawēn tojotjot'ukat.

¹⁰ Ixe be omukũyjo buje ocēğ'aecōğcōğ cewap soat podi ma a'ōbuyxi ěn i'e am cebe.

— Owap pit cuy ecēğ'aecōğcōğ ġu — io'e owebe. — Ebuxim ma òn tak Deus buywatwat'ukat, wuykitpitpiyũ buxim tak — io'e. — Jesus ekawēn kay jĩãayũ buxim òn tak kawēn icēmat kay jĩãayũ buxim — io'e owebe. — Deus wap acã juy ecēğ'aecōğcōğ “Soat podi ma a'ōbuyxi ěn” i'e am cebe — io'e owebe.

Jesus kawēn icēmat muwēnuwēn oekukuku. Gasũ dak Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ icokcok cĩcã iboap ekawēn muwēn ãm, kawēn icēmat cexe ip puye.

¹¹ Gebuje kabi ikoce otobuxik. Cavaroyũ ojojoo irucat. Cavaroyũ akpi jejeat ojojoo irucat akpi jejeat. Ixe butet soat em ja'ō dağ jekuku'ukat i osunuy. Icēmat e'e'ukat i dak ibutet osunuy. Xepxepetet osunuy. Ixe cũğ ma ipiat'ajoan kũyjobit'ũmayũ be. Cedağ ma nopagōğm jekay itakomaayũ eju.

¹² Ixe eta itasop o'sutanuy daxanabōē buxim. Ade ouro muğēğē kuğ osunuy ya dağ ika kukukat puxim. Ibutet ibararak osunuy topa'a be. Ixe acã itaybit jebuten. Warara'acayũ bit itaybit ġu. ¹³ Iekabek kuğ osunuy. Toy kuğ osunuy iekabek soat tağ. Ixe butet Deus ekawēn i osunuy. ¹⁴ Ixe nomuju oekuku ip sorarayũ kabi beayũ. Cavaroyũ akpi jeje ip oekuku ixeyũ dak—irucayũ akpi jeje. Cesay kuğ ip osodop irucat kuğ—iarixiğat muğēğē kuğ—xipat cĩcãat kuğ.

¹⁵ Ibi bewi payao cēmcēm osunuy yoboğat, tũybibi. Ixem payaom Deus a'ōkay'ũmayũ a'ōbacaap o'ğũ'ũm. Ya'ōpuruğ ixeyũ kukukan jeenuy—icaat kukat puxim. Soat podi ma ya'ōbaca ixe. Kũyjobit'ũmayũ aokam jetakomaap mubapuk puje. Ixeyũ'ũm'ũm toy toy'ade je'e uva'a mucakcakcakap'a bewiati buxim. ¹⁶ Ixe butet ibararak opop jeekabek tağ jedao dağ tak. Ika kukukayũ kukukat i ibutet. Ya'ōbuyxiayũ kukukat i dak ibutet. Xepxepetet osunuy.

¹⁷ Gebuje Deus ekawēn tojotjot'ukat ojojoo. Cũğ'i osunuy kaxiepiat eta be. Ya'ōberen o'jewāwā soat wasũyũ kay—umayũ kay—iğēmat'o'o'ukayũ kay.

— Epesot cuy — io'e ya'ōberen cebe ip, wasũyũ be. — Epeye'awero juy peta be—Deus emumuğũ be—yoboğat pe — io'e cebe ip—iğēmat'o'o'ukayũ be.

¹⁸ — Epesot cuy ika kukukayũ'ũm'ũm ěn o am, sorarayũ kukukayũ'ũm'ũm ěn o am tak, sorarayũ'ũm'ũm ěn o am tak, cavaroyũ'ũm'ũm ěn o am tak, cavaroyũ akpi jeje oekuku'iyũ'ũm'ũm ěn o am tak — io'e cebe ip—wasũyũ be. — Epesot cuy soat'ũm'ũm ěn o am—tei'ũm kapikpik'ukayũ'ũm'ũm ěn o am, ja'ōbi kapikpik'ukayũ'ũm'ũm ěn o am tak; ya'ōbuyxiayũ'ũm'ũm ěn o am, yopĩcayũ'ũm'ũm ěn o am tak — io'e cebe ip—wasũyũ be.

¹⁹ Ibocewi waram ġuto ipararu jĩãat ojojoo. Ixe ipararu jĩãat o'je'awero ika kukukayũ eju, ixeyũ a'ōkayayũ eju dak. Kuy juk ip o'jewemu'awero nopagōğm ãm cavaroyũ irucat akpi jejeat eju, ixe a'ōkayayũ eju dak. O'jenopagōğm cĩcã ip. ²⁰ Cavaroyũ akpi jejeat o'e jĩã ipararu jĩãat pe. O'taomũn. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak o'taomũn. Ipararu jĩãat etabutpe wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat o'taomũn. Jedopa'a

dağ ipararu jĳĳaat putet kukayũ o'gũguykukuku wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ puye. Ipararu jĳĳaat pe “En xipat cĳcĳ” i te'e ma i'e'e'ukayũ o'gũguykukuku. Ipararu jĳĳaat o'joxik daxaboğ pe, enxofre nŏm sop pe. Jewexe Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukat tak o'joxik ibo be. Itabĕğ ma ip o'joxik ibo be. ²¹ Cavaru irucat akpi jejeat ixik'ibiyũ a'ŏkayayũ dak o'yaoka. Payaom ip o'yaoka jebi bewi ijĕm'ibin. Wasũyũ o'subibu'u'un iĕn.

20

¹ Gebuje Deus ekawĕn tojtjtot'uk ojojjo wara'at. Kopkom o'e kabi kadiwi. Chaveboğ kuğ osunuy jebui be—ikũybioreğ cĳcĳatkũy nomudip'ukap kuğ. Correntebu kuğ tak osunuy ibupoxi jĳĳaatpu kuğ. ² Ixe Deus ekawĕn tojtjtot'ukat seğemoxixi o'ğukirik—ibiŏğbuk kĕrĕayũ kukukat o'ğukirik. Satanás i ibutet. Ixe o'ğukirik ade koato tũy ĩm—1000 be koato tũy ĩm. ³ Imukirik puje o'joxik ikũybioreğ cĳcĳatkũy be. Chavem tak o'sukũynomudip. O'sukũy muymũğmũğ tak ijĕmap puxim waram soat ka dağayũ muğuykukukuap puxim. Jeejĕm ğu 1000 be koato dak. 1000 be koato kap puje bit waram ixe ğujĕm darem ma tũy ĩm.

⁴ Gebuje yabikbikapyũ ojojjo idip cĳcĳayũ. Ixeyũ jeje kaxikxik'iyũ dak ojojjo. Deus ja'ŏbacaap o'ğũm cebe ip.

— Apĕn ipi juayũ juk adi oekuku ip iaptei juy epeteida wa'ŏbi — io'e Deus cebe ip. — Xipacat cuy epeğũm cedağ ma jekuku'ukayũ be, — io'e. — Ipiat pit cuy epesupi'ajoat warĕmtağ jekuku'ukayũ be — io'e Deus.

Jesus kay jĳĳĳ osodop iayũ'ũm'ũm piŏğbuk tak ojojjo. Kuy juk itakomaayũ ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka. O'ya'uk'uk ip Jesus ekawĕn muwĕnuwĕn osodop puye—kawĕn icĕmat muwĕnuwĕn osodop puye—Deus ekawĕn muwĕnuwĕn osodop puye. Ipararu jĳĳaat wap tak o'jĕğ'aecŏğcŏğ ğu ip—pũğ em tak ka'ũma. Ixe buximat wap tak o'jĕğ'aecŏğcŏğ ğu ip. Ibutet tak o'subutetmubararakat ğu jedopa'a be, jebũnũ'a be dak ka'ũma. Waram ip o'jetait. Soat em itait jeedop ip Cristo xe. Ixe eju dak adeayũ kukukayũm jeedop ip 100 koato bun. ⁵ Imĕn Deus Jesus kay jĳĳĳ osodop iayũ'ũm'ũm ğutait waram. Warara'acayũ'ũm'ũm pit waram ğutait 1000 koato kap puje acĳ—kũyjobit'ũmayũ'ũm'ũm. ⁶ Icokcok jeedop ip Deus emumutaityũ—koam o'ğutait'iyũ. Xipat cĳcĳat kuğ ip jeedop—Deus xewiat kuğ. Waram kũyjobit'ũmayũ e'ũ buje, ixeyũ bit je'ũ ğu. Deus buywatwat'ukayũm ip jeedop paĳ buxim—Cristo buywatwat'ukayũm tak. Cristo eju adeayũ kukukayũm ip jeedop 1000 koato bun.

⁷ 1000 koato kap puje Deus Satnaás ğujĕmat daomũnmũnap'a bewi—ikũybioreğ cĳcĳatkũy bewi. ⁸ Ixe Satanás jeeju soat ka dağayũ muğuykukukum. Gogue a'ŏkayayũ ğũguykukuku. Magogue a'ŏkayayũ dak ğũguykukuku. Soat ka watwat ğu'awero. Nopağŏğŏ ĩm Deus a'ŏkayayũ eju ip ğu'awero. Tak ğu ma jeedop ip. Ka'oririt co'ĩĳn ip jeedop adeap kuğ. Imuwĕğũn pa'ore ma ip jeedop ade jĳĳĳ buye. ⁹ Jepŏğpŏğ ip soat ka dağ Satanás a'ŏkayayũ. Deus ebekitkiyũ ip yakodip yaokaap ojuy. Deus xe ikakukpinatka dak ip ikaakodip ika watwat aokaap ojuy. Imĕnpit daxe jeekop kabi kadiwi yaoka ojuyayũ mupik am. Soat ixeyũ ğu'ũm Satanás a'ŏkayayũ. ¹⁰ Deus ibiŏğbuk kĕrĕayũ kukukat joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe—enxofre nŏm sop pe. Adeayũ muğuykukuku'uk osunuyiat joxik ibo be. Kuy bima juk ipararu jĳĳaat o'joxik ibo be, jewexe Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukat tak. Ipiat'ajojom cĳcĳ ip jeedop ibo be. Kabia bun ipiat'ajojom ip jeedop, ixima bun tak. Soat em ma ipiat'ajojom ip jeedop. Ipiat'ajojoap i'ũm ğu cebe ip.

¹¹ Gebuje yabikbikap ojojoko idip cīcāat, yoboġat, irucat. Ixe jeje xik'iat tak ojojoko. Ipi o'jenapōn itabixewi, kabi dak. Ijojom ġu ip osodop ġebuje bit. ¹² Oe'ū'ū'iyū ojojoko ġebuje—yoboġayū'ūm'ūm, ka'ūmaayū'ūm'ūm tak. Kacūġcūġ'i ip osodop yabikbikap wap. Deus jebubutupyū o'tupmupaya livrodupyū. Wara'atup o'tupmupaya ġebuje. Soat em itait jeedop ip Deus xe iayū butet kukatup o'tupmupaya. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ibararak osunuy ibodup pe. Deus o'teida soat pe oe'ū'ū'iyū be apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptem. Xipacat o'ġūm cedaġ ma oekuku'iyū be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iyū be. ¹³ Kuy juk tiyuati be oakōm'iyū'ūmm'ūm tak o'jebapuk kabi beat wap—yabikbikap ceje xik'iat wap. Kuy juk ipi be o'jokot ip'iyū'ūm'ūm tak o'jebapuk cewap—kuy juk ipiat'ajojoap pe o'joxik ip iayū'ūm'ūm tak. Xipacat o'ġūm cedaġ ma oekuku'iyū be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iyū be. ¹⁴ Deus wuymuy'ū'ūap o'joxik daxaboġ pe—iodi jo'iat pe. Ce'ū'ūayū dak o'joxik ibo be. Daxaboġ pe ixeyū xikap xepxep em wuye'ūap co'i. ¹⁵ Soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ūmayū bit o'joxik daxaboġ pe—iodi jo'iat pe.

21

¹ Gebuje kabi iisuat ojojoko, ipi iisuat tak. Kuyat kuy o'jepa'ūm—kabi, ipi dak. Tiyuati dak o'jediepa'ūm. ² Ikaisuatka dak osukajojo—Jerusalém ka. Ōn, João, osukajojo. Kakopkom o'e kabi kadiwi—Deus xewi. Ikadip cīcā o'sukadop apēn ayacat jewemudipudim jewebumūn ām iap co'i. ³ Yabikbikap cejeat o'jekawēn ya'ōberen.

— Gasū bit Deus jemumuġēġēyū xe jeenuy — io'e. — Cebekitkiyūm je'e ip — io'e. — Deus tak ixeyū xe jeenuy soat em — io'e. — “Ekay acā oacetabut ēn acā Deusat puye,” i je'e ip cebe — io'e. ⁴ — Itadisup ip itōnap etadi. Ka'ūmġu je'e wuye'ū'ūap — io'e. — Wuyġuycūġap tak ka'ūmġu je'e. Wuytōnap tak ka'ūmġu je'e. Ipiat'ajojoap tak ka'ūmġu je'e wuywebe — io'e. — Kuyatokok pit oi'ūm kuy — io'e.

⁵ — Gasū bit ōn soat oġuisun — io'e yabikbikap cejeat. — Apēn cuk adi eya'ijojoiaptup cuy etupmubararak iboap ekawēn icēmān puye — io'e owebe. — Soat je'hapuk iboap ekawēn taġ. Imēnpuye cūġ ma eywebe eyetabut am iboap ekawēn kay — io'e owebe. ⁶ — Soat kuy oġuġē — io'e. — Soat ka'ūm pima ōn kuy kake. Soat i'ūm puje dak ōn pit kake — io'e. — Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat'ūm pimaat tak ōn ma — io'e owebe. — Tideihem ġu idibi otiūm ibipurukayū be—wuymutaicinapti'a bewiati — io'e. ⁷ — Xipat cīcāat oġūm wa'ōkay jījāayū be — io'e. — Ōn acā Deusat oġuy cexe ip. Okpotpoyūm ip jeedop — io'e. ⁸ — Wa'ō kay'ūmayū kūyjobit'ūmayū bit daxaboġ pe ip jeedop iodi jo'iat pe—ikērēat muġēġēap epere'ūmayū—jetabucap o'jepere'iyū dak, kawēn icēmat muwarururun'ukayū dak, warara'acat aokaka'ukayū dak, aoyūxiayū dak, ibukaypacayū dak, deusbaroyū kay itabucayū dak, dapxiyū dak — io'e. — Daxaboġ pe ip jeedop soat em—enxofre nōm sop pe — io'e. — Deus pe ixeyū xik puje ibo be waram je'ū'ūap je'e cebe ip — io'e.

⁹ Gebuje wara'at oajēm okay Deus ekawēn tojotjot'ukayū'in—7 beayū'in—bacia'a jo'iat kukayū'in—warēm taksuġat kukayū'in—āmām o'joxik iat kukayū'in.

— Ejot — io'e owebe. — Iwadip oġubapuk ewebe—mēmē buxim oe'ūiat eju jewebumūnat — io'e.

¹⁰ Waram ġuto Deus biōġbuk waġuyda. Deus ekawēn tojotjot'ukat odujuu co'a jeje—um cīcāat'a jeje. Jerusalém ka o'sukamubapuk owebe—ikaisuatka—soat taġ ikaisuatka—Deus xewi ikakop'ibitka.

11 — Deus soat podi ma ja'õbacaap kuḡ — i'e'em ibo ka jojo'ukayũ. Ikasopsup o'sukadop Deus dipap kuḡ.

Ikasopsup o'sukadop wita'it'it'a buxim—yadeiboḡ cĩcãat'a buxim—jaspe'a buxim. Ikaxiriruk tak o'sukadop cristal'a buxim. 12 Korara osodop ika akokoreren—yoboḡat—um cĩcãat. 12 be osodop ip korara exĩntabi. 12 beayũ iḡo exĩntabi wiwi'ukayũ osodop—Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ. Israel ipotpoyũ butet ibararak osodop xĩntabi be 12 beayũ butet. 13 Ebpũḡ osodop ip pũḡ kadi xĩntabi. Ebpũḡ osodop ip kaxi jẽmap kadi. Kaxi'at'acat kadi dak ebpũḡ. Kaxi'at'acap joreḡat kadi dak ebpũḡ ma. Kaxijẽmap joreḡat kadi dak ebpũḡ ma. 14 Ibo ka ekorara o'ḡuḡẽ ip 12 beat'a jeje wita'a jeje. Ibo'a be mẽmẽ buxim oe'ũiat emumujuyũ butet ibararak osodop—12 beayũ butet.

15 Deus ekawẽn tojotjot'ukat imuweḡũḡũnap'ip kuḡ osunuy jebui be—oweju kuy o'jekawẽniat. Ouro muḡẽḡẽ'ip kuḡ osunuy. Ibo'ip kuḡ osunuy ika muweḡũn ãm, ika exĩntabi muweḡũn ãm tak, cekorara muweḡũn ãm tak. 16 Ibo ka soat kadi jeweka'abiweḡũḡũn o'sukadop. Ixe'im Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'sukamuweḡũn. Pũḡ kadi 2,200 quilometro o'sukadop. Ika'a bicũḡkadi ika'a'õxakadiwi dak ibuḡũn ma o'sukadop. 17 Korara dak o'ḡuweḡũn. 64 metro yabijodekadi osunuy. Ixe'im o'ḡuweḡũn. Pebũrũ metro osunuy iap o'ḡuwẽn owebe Deus ekawẽn tojotjot'ukat. 18-20 Ibo ka soat taḡ ikaisu o'sukadop. Ouro muḡẽḡẽka o'sukadop—iwekoykey'ũmat muḡẽḡẽka. Ikaxiriruk o'sukadop vidro buxim. Ixe ekorara jaspe'a muḡẽḡẽ osunuy. Korara o'jomuymuy ip wita'a daḡ—12 beat'a daḡ. Iḡo'a daḡ yadeiboḡ cĩcãat'a o'yamuymuy ip ya'ĩcat'a yamudim am. Koam jaspe'a o'yamuy ip. Jaspe'a nomuju safira'a o'yamuy ip. Safira'a nomuju ágata'a o'yamuy ip. Ágata'a nomuju esmeralda'a o'yamuy ip. Esmeralda'a nomuju sardõnio'a o'yamuy ip. Sardõnio'a nomuju sárdio'a o'yamuy ip. Sárdio'a nomuju cristólito'a o'yamuy ip. Crisólito'a nomuju berilo'a o'yamuy ip. Berilo'a nomuju topázio'a o'yamuy ip. Topázio'a nomuju crisópraso'a o'yamuy ip. Crisópraso'a nomuju jacinto'a o'yamuy ip. Jacinto'a nomuju amestista'a o'yamuy ip. Ibũrũ'a ip o'yamuy ya'ĩcat'a 12 beat'a. Idip cĩcã korara osodop yamuy buje. 21 Xĩntabi pérola'a muḡẽḡẽ osodop 12 be. Pũḡpũḡpũḡ xĩntabi pũḡ'a ma imuḡẽḡẽ osunuy pérola'a ma. Ika ukpibu ouro muḡẽḡẽ osunuy—iaḡuat. Ixiriruk osunuy vidro buxim.

22 Deus eju kawẽnwẽnap'a dobuxik ḡu ibo ka be, wuykukukat Deus ibo ka be nuynuy buye. Ixe soat podi ma ya'õbaca. Mẽmẽ buxim oe'ũiat tak iḡo ka be nuynuy. Imẽnpuye ya'ũmḡu Deus eju kawẽnwẽnap'a. 23 Kaxi ḡu iḡo ka mukabiaham. Kaxiaat tak ka'ũma. Deus jedipam ma ikamukabiaham, mẽmẽ dak. Lâmpada'a bodi ma idip Deus dipap, mẽmẽ dipap tak. 24 Jekukum ip je'e ibo kabia daḡ soat ka daḡayũ. Ibo ka ekabia soat ipi juayũ ḡukabia.

— Deus ocebodi ma ya'õbuyxiat—mẽmẽ buxim oe'ũiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'õbuyxi osodop'iaiyũ. — Deus ocebodi ma ya'õbacaat mẽmẽ buxim oe'ũiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'õca osodop'iaiyũ.

25 Kabia bun ibo ka exĩntabi ikoce. Soat em ma ikoce. Nomudip ḡu ma ip, kabiok ḡu buye. Soat em kabia. 26 Ja'õbuyxiap ip idojot ibo ka be soat ka watwat.

— Ën ocebodi ma a'õbuyxi, mẽmẽ buxim oe'ũiat tak — i je'e ip Deus pe. — Ën ocebodi ma a'õbacaat — i dak je'e ip cebe.

Soat jebubut ip idojot teiboḡat. Soat je'ḡũm ip Deus pe, mẽmẽ buxim oe'ũiat pe dak. 27 Soat taḡ iisu'ũmat pit jeõm ḡu ibo ka be. Wuysũsũḡat muḡẽḡẽ'ukat tak ka'ũma ma. Napapa'ukat tak ka'ũma ma. Mẽmẽ buxim oe'ũiat pubutup pe

ibutet pararakayū acā jeōm—soat em itait jeedop ip Deus xe iatup pe ibutet pararakayū acā.

22

¹ Wuymutaicinapti dak o'timubapuk owebe Deus ekawēn tojtjt'ukat. Tixiriruk o'tinuy cristal buxim. Deus abikbikap pewi dijēmjēm, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap pewi dak. ² Ixedi jediekukum ika ukpibu daḡ. Wuymutaicinap'ip opop tiwābu daḡ, jodiwinābudaku. 12 em pūḡ koato be ya'a'e nuynuy. Soat kaxi ya'a'e nuynuy. Iboyūdup soat ka daḡayū mu'ada'adaaptup. ³ Deus xe ikērēat pit opop ḡu ibo ka be—pūḡ tak ka'ūma.

Deus abikbikap jeedop ibo ka be, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap tak. Cebeam kapikpik'ukayū soat em je'e cebe: — Ēn soat podi ma xipat — i.

⁴ Mēmē buxim oe'ūiat topajo ip. Ixe butet je'e ibararak topa'a be ip. ⁵ Kabiok ḡu je'e ibo ka be. Lamparina'a kuḡ ḡu dak jeedop ip ibo ka watwat. Kaxie dak ka'ūma ma. Wuykukukat Deus ma ibo ka watwat mukabiaha'ukan jeenuy. Ixe eju adeayū kukukayūm jeedop ip soat em.

⁶⁻⁷ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn oweju.

— “Gaxīn ma ḡuto waram oajēm,” i'e'em Jesus — io'e owebe. — Iboap ekawēn pit icēmān — io'e. — Xipat ewebe etabut am iboap ekawēn kay — io'e. — Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū mutaybitbin apēn ḡuyjom je'bapuk iam — io'e owebe. — Ixe juk jekawēn tojtjt'ukat o'ḡudot emutaybit am apēn ḡaxīn ma je'bapuk iam — io'e. — Icocok jeedop ip iju dup peat ekawēn kay kūyjobicayū dak — io'e.

⁸ Ōn João. Ōn ma juk soat iboap ojojajo. Soat iboap oya'ījojo. Soat co epere buje, ocēḡ'aecōḡcōḡ pin cuk Deus ekawēn tojtjt'ukat wap—soat cuk adi iboap o'ḡubapuk owebe iat wap. “Ēn xipat cīcā” i'e am cebe ocēḡ'aecōḡcōḡ.

⁹ — Owap pit cuy ecēḡ'aecōḡcōḡ ḡu! — i bit o'e owebe. — Ōn tak ebure ma, wuykitpitpiyū bure dak — io'e. — Deus ekawēn muwēnuwēn ōn eybuxim — io'e. — Pūḡ taḡ ma wuyju kūyjobit ijudup peat ekawēn kay — io'e owebe. — Deus wap acā ecēḡ'aecōḡcōḡ “Ēn xipat cīcā” i'e am cebe — io'e. ¹⁰ — Gaxīn ma soat je'bapuk ijudup peat ekawēn taḡ ma — io'e. — Imēnpuye ebu'um ḡu juy eḡuy apēn ḡuyjom je'bapuk iap muwēn ām itaybit'ūmayū be — io'e. ¹¹ — Apēn ip jekukum ḡasū iap puxim jeeku ip ipi juayū. Ikērēat mujurūḡrūḡ ma jeedop ip ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū. Ikērēat kay acā jeedop ip ḡebum ikērēat kay ḡebumayū. Xipacat muḡēḡēm pit jeedop ip xipacat muḡēḡē'ukayū. Soat taḡ iisu jeedop ip soat taḡ iisuayū — io'e owebe.

¹² — “Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop,” i'e'em Jesus. “Gaxīn ma ḡuto oajēm,” i'e'em. “Wetaybit cīcā eyekukuam,” i'e'em. “Apēn ipi daḡ pima juk adi oekuku ip iaptei ōn ma oteida soat pe ipi juayū be,” i'e'em Jesus. “Xipacat oḡūm xipacayū be,” i'e'em. “Ipiat pit osupi'ajoat xipat'ūmayū be,” i'e'em Jesus — io'e owebe. ¹³ — Soat ka'ūm pima ōn kuy kake. Soat i'ūm puje dak ōn pit kake,” i'e'em Jesus — io'e. — Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat'ūm pimaat tak ōn ma. Koapat ōn. Kanomūmat tak ōn ma,” i'e'em Jesus — io'e.

¹⁴ Icocok jeedop ip jesay iwuywuyat kukayū—iisuat kukayū.

— Eyesay iisuat pima, “Eymutaicinap'a epeya'o juy. Ya'o pi ḡu eywebe,” i je'e Deus eywebe. “Epeōm cuy okay ikaboḡatka exīntabi daḡwi,” i je'e eywebe. ¹⁵ Wūy ma ikaboḡatka wi jeedop ip ikērēat muḡēḡēap epere'ūmayū bit, ibukaypacayū dak, ikērēat muḡēḡē'ukayū dak, wara'acat o'yaoka'ibiyū dak, deusbaroyū kay itabucayū dak, napapa'ukayū dak, warara'acat muḡuykukuku'ukayū dak — io'e.

¹⁶— Jesus òn — i'e'em. — Òn cuk wekawēn tojotjot'ukat oğudot eymukūyjo am apēn ġuyjom je'bapuk iam — i'e'em. — Okay itabucayū mukūyjo am oğudot — i'e'em. — Ipi kukat Davi naxeğebit òn — i'e'em. — Kasopta buxim òn—tasopata buxim—kabiada buxim — i'e'em Jesus.

¹⁷— Ejot cuy! — i'e'em Deus biōğbuk, iwadip tak.

— Ejot cuy! — i juy je'e ip ijop ekawēntup coco'ukayū dak.

Ibipurukat cuy jeedot. Tikōn pinayū wuymutaicinapti idikōn. Tidei'ūma idikōn ip.

¹⁸ João òn. Ijoptup ekawēn coco'ukayū oyawē ġasū. Kaypatpan ġu òn e'em. Icēmān òn e'em. Apēn Deus warēmtaksuğpi supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be iap ibararak opop ijudup pe.

— Eyabewiat ekawēn iboap ekawēn muacokcoğ pima, Deus imēn ma ipiat supi'ajoat eywebe — i òn e'em eywebe.

¹⁹ Ijudup ekawēn'in imuwēn pu'u bima bit ya'opi je'e eywebe wuymutaicinap'a. Epeōm ġu ikaisuatka be—Deus ka be. Apēn ibo ka ikadip cīcā iap ibararak opop ijudup pe.

²⁰— Gaxīn ma ġuto oajēm waram — i'e'em soat iboap o'ğuwēniat. — Oajēm ma — i'e'em ixē—Jesus e'em.

— Imēn cuy jajēm — i òn tak e'em.

— Ejot cuy! — i òn e'em wuykukukat Jesus pe.

²¹— Jesus, xipan cuy soat ebekitkiyū ejukuk — i òn e'em wuykukukat Jesus pe.

Ibūrū ma.